

New Testament

Tzeltal de Amatenango Language

Tzeltal de Amatenango - Bible - New Testament

Mateo	3	
Marcos	80	
Lucas	127	
Juan	208	
Hechos	266	
Romanos	340	
1 Corintios	373	
2 Corintios	405	
Galatas	425	
Efesios	437	
Filipenses	448	
Colosenses	456	
1 Tesalonicenses	464	
2 Tesalonicenses	471	
1 Timoteo	475	
2 Timoteo	484	
Tito	490	
Filemon	494	
Hebreos	496	
Santiago	519	
1 Pedro	528	
2 Pedro	537	
1 Juan	542	
2 Juan	550	
3 Juan	552	
Judas	554	
Apocalipsis	557	

Tzeltal de Amatenango - Bible - New Testament

Mateo

Mateo 1

Te mach'atik nail yu'un te Jesucristoe

¹Ja' to ja' slistaul te mach'atik nail tal yu'un te Jesucristoe te sts'umbal te jDavide, te ja' sts'umbal te j'Abrahame.

²Te xnich'an te j'Abrahame Isaac sbiil. Te xnich'an Isaac Jacob sbiil. Te xnich'nab Jacob Juda sbiil sok te sbankiltak sok te yijts'inab.

³Te xnich'nab Juda Fares sok Zara, ja' sme'lik te xTamare. Te xnich'an Fares Esrom sbiil. Te xnich'an Esrom Aram sbiil.

⁴Te xnich'an Aram Aminadab. Te xnich'an Aminadab Naason. Te xnich'an Naason Salmon.

⁵Te xnich'an Salmon Booz, ja' sme' te xRahabe. Te xnich'an Booz Obed, ja' sme' te xRute. Te xnich'an Obed Isai.

⁶Te xnich'an Isai ja' te rey David. Te xnich'an rey David Salomon, ja' sme' te yinam Urias te nail toe.

⁷Te xnich'an Salomone Roboam. Te xnich'an Roboam Abias. Te xnich'an Abias Asa.

⁸Te xnich'an Asa Josafat. Te xnich'an Josafat Joram. Te xnich'an Joram Uzias.

⁹Te xnich'an Uzias Jotam. Te xnich'an Jotam Acaz. Te xnich'an Acaz Ezequias.

¹⁰Te xnich'an Ezequias Manases. Te xnich'an Manases Amon. Te xnich'an Amon Josias.

¹¹Te xnich'an Josias Jeconias y sok yijts'inab. Ja' yorail a te chuktalanot bael ta Babilonia te israeletike.

¹²Ta patil te k'alal ayix ta chukel ta Babilonia ae, ayin xnich'an te Jeconias Salatiel sbiil. Te xnich'an Salatiel Zorobabel.

¹³Te xnich'an Zorobabel Abiud. Te xnich'an Abiud Eliaquim. Te xnich'an Eliaquim Azor.

¹⁴Te xnich'an Azor Sadoc. Te xnich'an Sadoc Aquim. Te xnich'an Aquim Eliud.

¹⁵Te xnich'an Eliud Eleazar. Te xnich'an Eleazar Matan. Te xnich'an Matan Jacob.

¹⁶Te xnich'an te Jacob Jose, te swinikul xMariae te sme' Jesus te Cristo sbiile.

¹⁷Ja' yu'un ay katorse ta kaj te sts'umbal te jAbrahame k'alal ta jDavid. Sok ay katorse ta kaj yiloj sba sok te jDavid te tut ora chuktalanot bael ta Babilonia te Israeletike. Sok ay xan katorse ta kaj sts'umbal te k'alal chuktalanot bael te asta ayin te Cristoe.

Ayin te Jesucristoe

¹⁸Jicha ayin te Jesucristoe: Te sme'e, ja' te xMariae, chapalix te ya xnujpun sok te Josee, pero ma to yik'ojuk sbaik a chiknaj te ayix tut staoj ae ta skuenta te Ch'ul Espiritue.

¹⁹Te Josee ja' te swinikule, te tut'il toj ta winikile, jich ma' sk'an te ya spukbey sk'oplal ta komone. La snop te mukul nax k'an spit sbae.

²⁰Te k'alal jich snopoj spasix ae, ta xwayuch la yil jtul ch'ul ángel yu'un te Kajwaltike. Jich a albot yu'un: —Jose, te sts'umbalat te jDavide, ma me xi'an te ya awik' awinamin te xMariae. Yu'un te xch'in yal te yik'oje ja' ta skuenta te Ch'ul Espiritue.

²¹Te xMariae ya me x'ayin xch'in kerem. Jesus me sbiil ya xk'ot awu'un. Jich ya xk'ot te sbiile yu'un ya me skoltay te jtejkum yu'un te smulike —xchi te ch'ul ángele.

²²Spisil ito k'ot ta pasel yu'un jich me ya xk'ot te tut yaloj te Kajwaltik ta skuenta te j'alwanej yu'une:

²³“Ay jtul soltera ach'ix ay me tut ya sta, ya me x'ayin ch'in yal. Te sbiil ya xk'ot awu'unike: Emanuel”, xchi me. Te tut'il Emanuel xchi te sbiile, “Sjoyinejotik te Diose”, xchi k'oem.

²⁴K'alal kux yo'tan ta wayel te Josee, jich a spas te tuti albot yu'un te ch'ul ángel yu'un te Kajwaltike. La yik' yinamin te xMariae.

²⁵Pero ma orauk la sta sbaik ja' to te tut ora ayin te sba yale. Jesus sbiil a k'ot yu'un te Josee.

Mateo 2

Talik ta ilaw te p'ijil winketik

¹Te Jesuse ayin ta jtejkum Belen ta estado yu'un Judea. Ja' rey a te Herodese. Julik tal ta Jerusalem te p'ijil winketike te talemik ta slok'ib k'ajk'ale.

²Jul sjojk'oyik: —¿Ba ay te rey yu'un te juriyoetik te ayinemixe? Yu'un ay la kiltik a lok' tal ek'. Ja' yu'un tal kalbetik kola yal —xchiik.

³K'alal la ya'iy te rey Herodese, toj cham a ya'iy sok spisil te mach'atik ayik ta Jerusalene.

⁴Te reye la yak' tal ta ik'el te statal-saserdoteetike sok te maestroetik yu'un te mantaliletike. La sjojk'olanbe ba luwaril te ya x'ayin te Cristoe.

⁵Jich a yalik: —Ta Belen te ay ta estado yu'un Judea. Jich ts'ibabil jilel yu'un te j'alwanej yu'un te Diose:

⁶“Te ja'at Belen te ayat ta slum Judea, ma ch'inuk ak'oplal k'oemat ta stojol stataletik ta slum Judea. Porke te' me ya x'lok tal jtul jtsobawanej yu'un te jtejkum Israele”, xchi me —xchiik.

⁷Jich te Herodese mukul nax a yik' tal te p'ijil winketike y la sjojk'obe lek te tut ora chiknaj te ek'e.

⁸Jich la stikon bael ta Belen, y la yaltalanbe bael: —Baanik ta Belen. Jojk'oyaik lek ba ay te alale. Teme la ataike, ya me xk'ax awalbikon. Yu'un ya me xba kalbe kolayal ek'a —xchi.

⁹Te k'alal laj ya'iybeyik sluwaril sk'op te reye, bajtik ts'iin te p'ijil winketike. Te ek' te la yilik tal ta slumalike nail ay k'a yu'unik. Te' k'o komuk a te luwar te ba ay te alale.

¹⁰Te k'alal la yilik te ek'e, ben kontentoik yu'un.

¹¹Jich a ochik ts'in te ba nae, y la yilik te alale sok te sme'e, ja' te xMariae. La sk'ejan sbaik ta stojol, y la sje' te stutik yu'unike. La ya'beyik smajtan: oro sok pom y sok mirra.

¹²Te k'alal laj sujtik bael ta slumalike ma' k'axikix a te ba ay te Herodese, yu'un albot ta xwayuchik yu'un te Diose te mak' xk'axikix te'ae. Jich yan beix a laj sujtik bael a.

Anik bael ta Egipto

¹³Te k'alal sujtikix bael a te p'ijil winketike, te Josee la yil ta xwayuch jtul ch'ul ángel yu'un te Kajwaltike. Jich a albot yu'un: —Jajchan, ik'a bael te alale sok te sme'e. Anan bael ta Egipto. Te' me x'anat a ja'to teme la kalbeyat xane, yu'un te Herodese ya xba sle yu'un ya smil te alale —xchi.

¹⁴Jich a jajch te Josee, la yik' bael te alale sok te sme'e. Ta ajk'ubal a beenik bael ta Egipto.

¹⁵Te' ayik a ja' to te cham te Herodese. Jicha k'ot ta pasel te tut yaloj te Kajwaltike ta skuenta te j'alwanej yu'une: “Ta Egipto la kik' tal te jnich'ane”, te xchie.

Te Herodese la yak' ta milel te alaletike

¹⁶K'alal la sna' te Herodese te lo'layot yu'un te p'ijil winketike, ma jtebuk a ilin yu'un. La yal mantal te ya xba milek spisil te ch'in kermetike te chebcheb jabil ya'bilalike sok te ma to xlok' cheb ja'bil ya'bilalike te ayik ta Belen sok ta sjoylej. Ja' a sna'ik te tut ora albot yu'un te p'ijil winketike.

¹⁷Jich a k'ot ta pasel te tut ts'ibabil jilel yu'un te j'alwanej yu'un Dios te Jeremias sbiile:

¹⁸“Ta jtejklum Rama a'iyot sk'op te mach'atik yipalik ta ok'el sok ta ajk'an sok ajtal-o'tan. Ja' te xRaquel te yipal ta ok'el yu'un te yuntikile. Ma'yuk tut ya xmukub xan yo'tan, yu'un chamix te yuntikile”, te xchie.

¹⁹Te k'alal chamix a te Herodese, ay jtul ch'ul ángel yu'un te Kajwaltike la yil ta xwayuch te Josee te k'alal ay to ta Egipto ae. Jich a yalbe:

²⁰—Jajchan, ik'a bael te alale sok te sme'e. Sujtan bael ta slum Israel, yu'un chamix te mach'a k'an smil te alale —xchi.

²¹Jicha jajch te Josee, la yik' bael te alale sok te sme'e, bajt ta slum Israel.

²²Te k'alal la ya'iy te Josee te ja' gobiernoix a te Arquelaoe te jil ta sjelol te state te Herodes sbiile, xi' yu'un te ya xbajt te'ae. Sok te tuti albot xan ta xwayuch yu'un Dios, jicha bajt ta estado yu'un Galilea.

²³Te' k'o kuxuyinuk a te ba jtejklum Nazaret. Jich a k'ot ta pasel te tut yalojlan te j'alwanej yu'un Dios te ja' Jesus Nazaret ya xk'ot te sbiile.

Mateo 3

La yal sk'op Dios te Juan Ak'ich'ja'e

¹La sta stiempoil te tal te ba ay t'ant'an k'inal yu'un Judea te Juan Ak'ich'ja'e.

²Te' lijk yaltalanbe a te genteetike: —Sujtesa me awo'tanik yu'un te amulike yu'un ya me xlijkix ta pasaw ta mantal te Diose —xchi.

³Te j'alwanej yu'un Dios te Isaias sbiile la sts'ibabe jilel sk'oplal te Juane: “Ya me xlijk ta tulan k'op ta t'ant'an luwar te jich ya yal ta k'ope: ‘Chapbeyaik me sbe te Kajwaltike, toj me x'ajamik bael te sbee” xchi me.

⁴Te sk'u'-spak' te Juane pasbil ta stsotsil kameyo y xchukoj xch'ujt ta nujkul. Ja' a swe'elin te k'ulube sok chab yu'un wits.

⁵Tal ya'iyik te mach'atik talemik ta Jerusalem y sok sp'ejel ta estado yu'un Judea y sok mach'atik nopol nax ayik ta uk'um Jordan.

⁶Te mach'atik la yalik ta jamal te smulike, ak'talanbot yich'ik ja' ta uk'um Jordan yu'un te Juane.

⁷Te Juane la yil te bayal fariseoetik sok saduseoetik te talik yu'un ya sk'an yich'ik ja'. La yaltalanbe: —Te ja'exe ja' sts'umbalex k'oem te ti'awal chanetike. ¿Mach'a k'a yalbeyex awa'iyik te ya xju' ya akoltay abaik lok'el a te tulan kastigo te nopol xtale?

⁸A' me chiknajuk ta ilel ta jamal ta skuenta awa'telik te tut'il sujtemix awo'tanik ta stojol te Kajwaltike. Ma me x'awalik: "Te jo'otike sts'umbalotik j'Abraham", ma me xchiukex.

⁹Jamal ya kalbeyex te ya xju' yu'un te Diose ya sujtes ta sts'umbal j'Abraham te tonetik to.

¹⁰Pajalex sok te te'etik te chapalix yechejul te ya yich' ts'etel k'alal ta yisim.

¹¹Spisil te te'etik te ma bujts'anuk te site ya me yich' ts'etel sok ya me yich' chik'el. Te jo'one ya ka'beyex awich'ik ja' yu'un te sujtemix awo'tanik ta stojol Dios. Pero te mach'a patil ya xtal ku'une, ja' me ya ya'beyex awik'ik te Ch'ul Espiritu sok k'ak'. Ja' mas tulan stukel; yan te jo'one mas pek' ayon. Ni ya kujan jba ta slikel bael te swawe.

¹²Te mach'a xtale yich'oj spala te' ta sk'ab yu'un ya sajp'ubey lok'el sk'apalel te triwue. Patil ya me sk'ej ochel ta yawil te striwue. Yan te sk'apalele ya me xchik' ta k'ak' te ma xtup' sbajtel k'inale —xchi te Juane.

Jesus a'bot yich' ja'

¹³Te Jesuse lijk tal ta estado yu'un Galilea, tal ba uk'um Jordan. K'ot te ba ay te Juane, yu'un tal sk'an yich' ja'.

¹⁴Te Juane k'an ma ya'be yich' ja' te Jesuse. Jich a yalbe: —Snujp te jo'on ya awa'bon kich' ja'e. ¿Tu'un te ja'at a talat ta jtojole? —xyut.

¹⁵La yal te Jesuse: —Jich me wak' yich' pasel, yu'un ya sk'an jpastik spisil te tut ya sk'an yo'tan te Diose —xchi. Jich a ya'be ich' ja' te Juane.

¹⁶K'alal laj yich' ja' te Jesuse, lok' tal ta ja'. Ora jam te ch'ulchane. Te Jesuse la yil a koj tal te Espiritu yu'un Dios, jachik tut'il paloma jul ta skuenta.

¹⁷Sok ay mach'a k'opoj tal ta ch'ulchan: —Ja' i to ja' jNich'an te lom bayal k'ux ta ko'tane. Ben jun ko'tan yu'un —xchi.

Mateo 4

Te pukuje tal yilbe yo'tan te Jesuse

¹Te Jesuse ik'ot bael ta t'ant'an k'in al yu'un te Espiritue, yu'un ya x'ilbot yo'tan yu'un te pukuje.

²Te Jesuse ma' we' kuarenta k'aal y kuarenta ak'ubal, y beno wi'naj.

³Ja' yu'un te pukuje tal yilbe yo'tan te Jesuse. Jich a yal: —Teme jich awal te Xnich'anat te Diose, albeya i tonetik to te ya xk'ajtaj ta waje —xchi te pukuje.

⁴La yal te Jesuse: —Ts'ibabil ta Sjun Dios te ma ja'uk nax waj te ya xkuxuyin a te genteetike. Ja' ya xkuxuyinik yu'un spisil te tut ya xlok' ta sti' te Diose —xchi te Jesuse.

⁵Te pukuje la yik' bael te ba ch'ul jtejkum Jerusalen te Jesuse. K'o stejk'an ta jol muk'ul templo,

⁶y la yalbe: —Teme jich te Xnich'anat Diose, ch'oja aba koel, yu'un jich ts'ibabil ta Sjun Dios: “Te Diose ya yalbe mantal te ch'ul angeletik yu'une ya xtal skanantayat. Ya me xchoyat ta sk'abik, jich mak' x'ejch'enajat yu'un te tone”, xchi me —xchi te pukuje.

⁷La yal te Jesuse: —Sok jich ts'ibabil euk: “Ma me x'awilbe yo'tan te Kajwaltik Dios awu'une”, xchi me —xchi.

⁸Ta último te pukuje la yik' bael te Jesuse ta jun toyol wits. Te' la ya'be yil a spisil sjoylejale te balmilale sok te stsa'amul te tutik ay yu'unik.

⁹Y la yalbe: —Teme ya akejan aba ta jtojole ya me ka'beyat spisil ts'in to —xchi te pukuje.

¹⁰La yal te Jesuse: —Baan, k'eja aba Satanas. Jich ts'ibabil: “Ja' nax me ya akejan aba ta stojol te Kajwaltik Dios awu'une sok ja' nax me ya awak' aba ta abatinel ta skuenta stukel”, xchi me —xchi.

¹¹Jich te pukuje la sjiles te Jesuse. Ja' a tal te ch'ul angeletike, y lijk yak' sbaik ta abatinel.

Te Jesus lijk ta a'tel ta estado yu'un Galilea

¹²Te k'alal la ya'iybe slumar Jesus te ochemix ta prexo te Juane, sujt bael ta estado yu'un Galilea.

¹³Pero ma jalaj te ba jtejkum Nazarete. Jicha ba kuxuyinuk ta jtejkum Capernaum te ay ta ti'mare. Namey ja' slum te sts'umbal Zabulon sok te sts'umbal Neftalie.

¹⁴Ja' k'ot ta pasel te tut ts'ibabil jilel yu'un te j'alwanej yu'un Dios te Isaias sbiile:

¹⁵“Te slum Zabulon sok te slum Neftali te ba ay sbelel te mare k'alal ta jejch uk'um Jordan, ta slum Galilea te ba kuxajtik te mach'atik ma juriyouke,

¹⁶te jtejkum te'a te ayik ta ijk'al k'inale tilemix muk'ul lus ta skuentaik. Jun muk'ul lus te tilemix ta skuentaik te mach'atik ay ta skuenta kastigoe”, xchi me.

¹⁷Ja'ix yorail a te Jesuse lijk yal ta bayuk nax ta skuenta te genteetike te lek yach'il k'op yu'un te jkoleltike. Jich a yal: —Sujtesa awo'tanik yu'un te amulike yu'un ya xlijkix ta pasaw ta mantal te Diose —xchi te Jesuse.

Te Jesuse la yik' tal chantul jtsak-chayetik yu'un ya sjoyin

¹⁸Yipal bael ta beel a te Jesuse ta ti'ti'mar yu'un Galilea, la yil cheb winketik te jun sme' statike. Simon sbiil te jtule y Andres sbiil te yits'ine. Ja' ya'telik te tsak-chaye, sok yipalik ta xch'ojel ochel te stsajkil-xchayik te ba ja'e.

¹⁹Te Jesuse la yalbe: —La' joyinaikon. Ta ora to ja' awa'telik ya xk'ot te ya atsob tal genteetik te jkuenta —xchi.

²⁰Jich a sjilesik ta ora te stsajkil-xchayike, y la soyinik bael.

²¹Been xan bael ch'inuk te Jesuse te la yil xan cheb winketik te jun nax sme'-statike, ja' te Jacobo sok Juan te xnich'nab Zebedeoe. Te' ayik ta barko asok te statike. Yipalik ta sts'aktalanel te stsajkil-xchayike. La yik' te Jesuse.

²²Ora nax a sjilesik te sbarkoike y sok te statike. La soyinik bael te Jesuse.

Te Jesuse la sp'ijutes bayal genteetik

²³Been ta sp'ejel estado yu'un Galilea te Jesuse. La sp'ijuteslan ta sinagogaetik te ba xk'ax k'ael ta beel. La yaltalanbey ya'iy te lekil ach' k'op yu'un te muk' Dios te ay ta ch'ulchane. Sok la slekuteslan spisil te tutikuk chamelil te ay ta sti'balul te genteetike sok tutik a te k'ux ta a'iyele.

²⁴Pujk sk'oplal te Jesuse ta sp'ejel estado yu'un Siria. La yik'talanik tal ta skuenta te jayeb mach'atik ayik ta chamele, chikan te tutikuk chamelil te k'ux ya ya'iy ta sti'balulike. Ay mach'atik ochem pukuj ta yo'tanik sok ay mach'atik staoj tup'tup'-ik'al sok ay mach'atik k'olbil yok-sk'abik te la slekuteslan te Jesuse.

²⁵Bayal genteetik la sts'akliyik ta beel. Ay Galileaetik, sok ay mach'atik talemik ta jtejklum Decapolis, sok ta muk'ul jtejklum Jerusalem, sok ta estado yu'un Judea, sok ta jejch uk'um Jordan ta stojil slok'ib k'ajk'al.

Mateo 5

P'ijuteswan ta wits te Jesuse

¹Te Jesuse la yil te bayal te genteetike. Mo bael ta wits, te' k'o snajkan sba a. Jich te jnopojetik yu'une tijilajik tal ta stojol.

²Te Jesuse lijk snojpeslan, jich a yal to:

Te mach'atik ben tsa'am slekilike

³—Ben me tsa'am slekilik te mach'atik me'ba' ya ya'iy ta yo'tanike, porke ja'ix te Muk' Ajwalil yu'unik te Diose.

⁴“Ben me tsa'am slekilik te mach'atik ayik ta ajtal-o'tane, ja' me ya xmuk'utesbot yo'tan yu'un te Diose.

⁵“Ben me tsa'am slekilik te mach'atik pek' ay sok te yo'tane, jich me ya x'a'bot yu'uninik te lum yaloy te Diose.

⁶“Ben me tsa'am slekilik te mach'atik jun yo'tanik ta spasel te tut ya sk'an te Diose, jich me ya xkoltayot yu'un.

⁷“Ben me tsa'am slekilik te mach'atik ya xk'uxutaywane, ya me sk'uxutayot yu'un euk te Diose.

⁸“Ben me tsa'am slekilik te mach'atik ma'yuk mulil ta yo'tanike, jich me ya xk'o yilbeyik sit te Diose.

⁹“Ben me tsa'am slekilik te mach'atik ya skom te k'ope, jich yal-xnich'an Dios sбилik ya xk'ot yu'un.

¹⁰“Ben me tsa'am slekilik te mach'atik ya xk'ax swokolik ta ilbajinel yu'un ta sk'aj te ya'telinejik spasel te tut ya sk'an te Diose, jich ja' muk' Dios yu'unik te ay ta ch'ulchane.

¹¹“Ben me tsa'am alekilik teme ya sbolk'optayexe, sok teme ya yilbajinelexe, sok teme ma tsa'amuk ak'oplalik ta lot yu'un te genteetike teme jo'on ta jkuentae.

¹²Junuk me awo'tanik, kontentoukex me, yu'un ya me awich' amajtanik ta ch'ulchan. Jich me a k'ax swokolik te j'alwanejetik yu'un Dios te nail a k'ax ta balmilal awu'unike.

Ats'am sok lus k'oem sk'oplal te jnopojeletike

¹³“Te ja'exe yats'amul k'oemex te genteetik ta balmilale. Teme ch'ayix xchi'il te ats'ame, ¿me ya wan xchi'ub xan? Max tuunix a, ya yich' ch'ojel bael ta be te ba ya xtek'ulanot yu'un te genteetike.

¹⁴“Te ja'exe lusex yu'un te genteetik ta balmilale. Jun jtejklum teme ay ta jol witse ma xju' ta nak'el.

¹⁵Sok teme ya atsun lampara, ma spas ta mukel ta kaja. Ya atujch'anik ta xtuchtajib, jich ya yil k'inal spasil te mach'atik ayik ta nae.

¹⁶Jichex ek' te ja'exe, ya sk'an te ya xtilex ta sit te genteetike. Jich teme lek ya yilik te tut ya apasike, jich me lek sk'oplal ya xk'ot yu'unik te jTatik te ay ta ch'ulchane.

Te Jesuse ya yalbey sk'oplal te mantaliletike

¹⁷“Ma me x'akuyik te tal jch'aybe sk'oplal te mantaliletik yaloj jilel te jMoisese sok te tut ts'ibabil jilel yu'un te j'alwanejetik yu'un te Diose. Ma yu'unuk tal jch'aybe sk'oplal; yu'un tal kak' chiknajuk ta lek te tut sluwarile.

¹⁸Jamal ya kalbeyex: Te jayeb xan k'aal te mato xlaj te ch'ulchan sok te balmilale, ni junuk ch'in letra ni junuk punto ya xch'ay sk'oplal yu'un te mantaliletike, ja' to teme k'ot ta pasel spisile.

¹⁹Jich yu'un te mach'a ya xch'aybe sk'oplal p'aluk te mantaliletike, manchuk me ch'in nax ay sk'oplal, sok teme jich ya ya'bey snop te genteetike, jich me ma'yuk sk'oplal ta ilel ya xk'ot te ba ay ta mantal te Diose. Pero te mach'a ya xch'uun spasel sok teme jich ya snojp'eswane, ja' me a'bil ta jkuenta ya xk'ot te ba ay ta mantal te Diose.

²⁰Ja yu'un ya me kalbeyex, teme ma k'axuk jich ya apasik te tut ya sk'an yo'tan te Diose te tut'il ya spasik te maestroetik yu'un te mantaliletike sok te fariseoetike, ma xju' ya x'ochex te ba ay ta mantal te Diose.

Jesus la yalbe sk'oplal te ili'bae

²¹“Awa'iyobeyik sluwartil te tuti albot jilel te namey te antibo ame'-atatike: “Ma me milawanan, yu'un te mach'a ya xmilawane ya me x'a'bot kastigo yu'un”, xchi me.

²²Pero jo'on ya kalbeyex: Spisil mach'a ya yilintay te yermanoe, ja' smul ya xk'ot ta stojol te jmeltsaanwanejetike. Spisil mach'a ya yixta-k'optay te yermanoe, ya me xmeltsaanot yu'un te mach'a yich'oj ya'telike. Sok te mach'a ya yik'tin te yermanoe, ya me xch'ojot ochel ta k'ak' te ba ma xtup' sbajtel k'inale.

²³Ja' yu'un, teme awich'ojbe bael te smajtan Dios yu'un ay tut ya awa'be te ba yawile, teme tal ta awo'tan te ay tut ma tsa'amuk yo'tan awu'un te awermanoe,

²⁴te' x'awak' jilel ba xujk te yawile te smajtan awu'une. Baan chapa aba sok jilel nail te awermanoe, patil sujtan bael ta yak'el te smajtan Dios awu'une.

²⁵“Teme ay mach'a ya xba slebeyat amul ta stojol te jmeltsaanwanejetike, chapa aba sok ta ora antes ke ma to xk'ot ta skuenta te alkale. Porke te ma'uke, te alkale ya me yak'at ta sk'ab mayol, ya me yotsesat ta prexo.

²⁶Jamal ya kalbeyat, ma xju' ya xlok'at te'a ja'to teme la atoj te amultae.

Jesus la yalbe sk'oplal te antsiwejele

²⁷“Te ja'exe awa'iyejik sluwartil te jich albil jilel: “Ma me antsiwejanik”, xchi me.

²⁸Pero jo'on ya kalbeyex: Spisil mach'a ya sk'upin sok sit jtul ants, antsiwejix sok ta yo'tan abi.

²⁹“Jich yu'un teme ja' ya syalesat ta mulil te sbatsil asite, lok'esa, ch'oja bael. Ja' lek te ya xch'ay p'ejuk asite. Ja ma lek teme skojtol ati'balul te ya xch'ojat ochel ta k'ak' te ma xtup' sbajtel k'inale.

³⁰Sok teme ja' ya syalesat ta mulil te sbats'il ak'abe, boja lok'el, ch'oja bael. Ja' lek te ya xch'ay jch'ixuk te ak'abe. Ja' ma lekuk teme sk'ojtol ati'balul ya xch'ojot ochel ta k'ak' te ma xtup' sbajtel k'inale.

Jesus la yalbe sk'oplal te mach'a ya xch'oj sba sok yinam

³¹“Sok jich albil jilel euk: “Spisil mach'a ya xch'oj sba sok te yiname, ya me yich' ts'ibayel ta jun te smul te antse, ya me x'a'bot ta sk'ab te june”, xchi me.

³²Ja' ts'in to, jo'on ya kalbeyex: Teme ay mach'a ya xch'oj sba sok te yiname, teme ma ta sk'ajuk skreme, ya me ya'be sle skrem k'oem abi. Teme ay mach'a ya xnupun sok te ants te ch'ojbil yu'un te smamlale, antsiwejel me k'oem abi.

Jesus la yalbe sk'oplal mach'a ya stabe ta alel sbiil te Diose

³³“Sok awa'iyeyjik sluwartil te tuti albot jilel te namey antibo ame'-atatike: “Ma me xch'ay te tut la awal te la awak' ta testigo te Kajwaltike”, xchi me.

³⁴Ja' ts'in to, jo'on ya kalbeyex: “Ma me awak'ik ch'inuk ta testigo awu'un. Ma me awak'ik ta testigo te ch'ulchane porke ja' me smuk'ul naktajib te Diose.

³⁵Ni te balmilale porke ja' me skajanibal yok. Ni te Jerusalene, porke ja' muk'ul jtejklum yu'un te muk'ul Reye.

³⁶Sok ma me awak' ta testigo te ajole yu'un ma xju' awu'unik sk'ajtatesel ta sak niuk ta ijk' jlijjuk te stsotsil ajole.

³⁷Teme ay tut ya sjojk'obelexe, “Jichuk”, xchaex me teme jiche. Teme ma jichuke, “Ma'uk”, xchaex me. Yan teme k'ax jich te tut ya awalike, ja'ix yu'un te pukuje.

Jesus la yal te ma lek te ya jpakbe jbjatike

³⁸“Sok awa'iyeyjik sluwartil te jich albil jile: “Teme ay mach'a ya smajat ta asit, ta sit ya amajbey euk. Sok teme ay mach'a ya smajat ta ati'e, ta sti' ya amajbe euk”, xchi me.

³⁹Ja ts'in to, jo'on ya kalbeyex: “Teme ay mach'a ma tsa'amuk tut ya spasbeyate, ma me x'apakbe. Teme ay mach'a smajat ta achoe, ak'a ta majel te jmejch xane.

⁴⁰Teme ay mach'a ya slebeyat amul ta stojol te jmeltsaanwanejetike yu'un ya spojbeyat te akamixe, jilesa te akotone, a' yich' bael euk.

⁴¹Sok teme ay mach'a ya sujat ta yich'el bael ijkatsil junuk lewa, kuchbeya xan bael junuk lewa.

⁴²Teme ay mach'a ay tut ya sk'anbeyate, a'beya, sok ma me amak ta k'op te mach'a ay tut ya sk'an smajanbeyate.

K'uxuk me ta awo'tan te akontrae

⁴³“Sok awa'iyeyjik sluwartil te jich albil jilele: “K'ux me x'awa'iy ta awo'tan te mach'a jun awo'tan soke. Yan te mach'a ya skontrainate, ilintaya me stukel”, xchi me.

⁴⁴Pero jo'on ya kalbeyex: K'uxuk me ta awo'tanik te mach'atik ya skontrainexe. Lekuk me sk'oplal ya awalbeyik te mach'atik ma lekuk ak'oplalik ya yalbeyexe. Pasbeyaik te tut lek te mach'atik ya sp'ajexe. K'oponbeyaik Dios ta stojol te mach'atik ya yixtak'optayexe sok te ya yilbajinexe.

⁴⁵Jich me yal-xnich'anex ya xk'oex te jTatik te ay ta ch'ulchane. Jich pajal ya yak' lok'uk tal k'ajk'al ta stojol mach'atik lek yo'tanik sok mach'atik ma lekuk yo'tanik. Sok pajal ya yak' tal ja'al ta stojol te mach'atik toj ta genteile y sok mach'atik ma tojuke.

⁴⁶Jich te ja'exe, teme jip nax k'ux ya awa'iyik te mach'a k'ux ya yilexe, ¿tut ya ataik ts'in a? Asta te jk'an-tojemaletik yu'un Roma jich ya spasbe sbaik euk.

⁴⁷Teme ja' nax ya apatbe yo'tan te awermanotake, ¿ba xan wan lek ts'in a te jich ya apasike? Asta te mach'atik ma sna'be sba te Diose, jich ya spasbe sbaik euk.

⁴⁸Jich te ja'exe ya sk'an te jichuk ay slekil awo'tanik te tut'il ay slekil yo'tan stukel te jTatik te ay ta ch'ulchane.

Mateo 6

Jesus la yal te tut lek ya sk'an jpastike

¹“Ila me abaik te k'alal yipalex ta spasel te tut lek yo'tan yu'un te Diose, ma me x'awal ta awo'tanik te ya sk'upinex ta sit te genteetike. Teme jich ay ta awo'tanik, ma me ayuk amajtanik yu'un te jTatik te ay ta ch'ulchane.

²“Jich teme ay tut ya ak'ebenbeyik te me'baetike, ma me x'apukibe sk'oplal ta bayuk. Jich tut'il ya spasik te mach'atik cha'lam yo'tanike ya yalbeyik sk'oplal ta sinagogaetik sok ta kayaetik yu'un ya sk'anik k'upinel yu'un te genteetike. Jamal ya kalbeyex, jip me smajtan la staik abi.

³Yan te ja'exe, teme ay tut ya ak'ebenbeyik me'baetike, ma me mach'a x'awalbe te k'alal ya awak'ike.

⁴Mukul nax me x'awak'ik. Y te jTatik ya yil te tut'il mukul nax ya apasike, ya me ya'beyex amajtanik.

Jesus ya yak' ta nopel tut'il ya sk'an jk'opontik Dios

⁵“Te k'alal tut ora ya ak'oponik Dios te ja'exe, ma me jichuk x'apasik te tut'il ya spasik te mach'a cha'lam yo'tanike. Ya sk'upinik te ya stejkan sbaik ta sk'oponel Dios ta sinagogaetik sok ta eskinyailtik yu'un te plasae, yu'un ya sk'anik k'upinel yu'un genteetike. Jamal ya kalbeyex, jip me smajtan la staik abi.

⁶Yan te k'alal ya ak'oponik te Dios te ja'exe, ochan ta yut na, ts'usa te puertae. Te' x'ak'oponik a te jTatike te soyinejex stukele. Jich te jTatike ya yil te tut'il mukul nax ya apasike ya me ya'beyex amajtanik.

⁷“Te k'alal ya ak'oponik te Diose ma me jkajuk nax x'awalulanbeyik, jich tut'il ya spasulanik te mach'a ma sna'beyik sba te Diose. Yu'un ya skuyik te jich ya stsakbot sk'opik te bayal buelta ya yalulanike.

⁸Ma me jichukex te ja'exe. Jich te jTatike sna'oj te tut ya xtuun awu'unik te k'alal ma to ya ak'anik ae.

⁹“Te ja'exe, jich me x'ak'oponik te Diose: “Jtatik Dios te ayat ta ch'ulchane, a me ch'uunekix ta lek te ach'ul-biile.

¹⁰A' me staix sk'aalel te ya x'ochat ta ajwalil. La me pas a tut ya sk'an awo'tan ta balmilal jachik tut'il ta ch'ulchane.

11 A'botik me tal te tutik ya jwe'tik te jujun k'aale.

12 A'botik me perdon yu'un te jmultike, jachik tut'il te ya jpastik perdon yu'un te mach'a ya sta smul ku'untike.

13 Y ma me xa'wak' mulawukotik. Koltayaotik me te ba tut ma tsa'amuke. Yu'un ja'at me ya xmantalajat, sok ay bayal apoder, sok ay alekilal ta sbajtel k'inal. Jichuk", xa'ex ta sk'oponel te Diose.

14 "Jich teme ya apasbey perdon te mach'a ay smul ta atojole, jich te jTatik te ay ta ch'ulchane ya me spasbeyat perdon yu'un amul euk.

15 Yan teme ma x'apasik perdone, jich ma me spasbeyat perdon yu'un amul euk te jTatike.

Jesus nojpeswan te tut ay ta komel we'elil

16 "Te tut ora ya akom awe'elike, ma me x'awak' chiknajuk te triste ay te asite, jich tut'il ya spasik te mach'a cha'lam yo'tanike. Jich ya yak'ik ta ilel ta stojol genteetik te triste ay sitik yu'un sk'omoy swe'elike. Jamal ya kalbeyex, jip me smajtan la staik abi.

17 "Yan te ja'exe te tut ora ya akom awe'elike, chapa abaik, tesa ajolik, y poka asitik.

18 Jich ma chikanuk ya yil a te genteetike te akomoy awe'ele. Ja' nax ya sna' stukel te jTatik te soyinejexe. Ja' me ya ya'beyex amajtanik yu'un.

Te jk'ulejalik ta ch'ulchane

19 "Ma me' x'atsob ak'ulejalik ta balmilal te ya xjoch'ube sok te ya stsa'ube, sok te ba ya x'och yelk'an te j'elek'etike.

20 Ja' lek tsoba ak'ulejalik ta ch'ulchan te ba mak' xjoch'ube sok te ba mak' stsa'ube, sok ba mak' x'och j'elek'etike.

21 Jich te ba k'ejbilix te ak'ulejalike tey me ay ek'a te awo'tanike.

Te jsitike ja' ya yil k'inal a te jti'balultike

22 "Te asitike jachik tut lus ya yil k'inal a te ati'balulike. Ja' yu'un teme lek ay te asitike, skojtol te ati'balule sakuben k'inal yu'un.

23 Yan teme ma tsa'amuk te asite, skojtol te ati'balule ay ta ijk'al k'inal. Teme ya akuyik ta sakil k'inal te ijk'al k'inale, jmel ayex ta ijk'al k'inal abi.

Te Dios y te tak'ine

24 "Ni jtul ma'yuk mach'a ya xju' yu'un ya yak' sba ta abatinel yu'un te cheb ajwaliletike. Tem jiche, ja' ya sp'aj te jtule, yan te jtul xane k'ux ta yo'tan stukel. Te jtule jun yo'tan ta stojol, pero ya sp'aj te yane. Jich te ja'exe ma xju' awu'unik te ya awak' abaik ta abatinel yu'un Dios teme ja' snitojex te ak'ulejalike.

Dios ya skanantay te yal-xnich'ane

²⁵“Ja' yu'un ya kalbeyex, ma me x'awak' yajtal awo'tanik yu'un te tut ya awe' ya awuch'ik te kuxulex ta balmilale, sok te ya ata ak'u'-apak'ike. Ma' ja'uk tulan sk'oplal te awe'elike. Ja' tulan sk'oplal te akuxlejalike. Sok ma ja'uk tulan sk'oplal te ak'u'-apak'ike. Ja' tulan sk'oplal te ati'balulike.

²⁶Ilawilik te tut kuxulik te te'tikil mute. Ni mak' sts'unbajik, ni mak' xk'ajojinik, ni ma'yuk yawil yiximik. Pero to ya kalbeyex, te jTatik te ay ta ch'ulchane ya smak'lin spisil. Te ja'exe mas tulan ak'oplalik ke te te'tikil mute.

²⁷Ma xju' awu'unik te ya anajt'utes abaik xan teme ay yajtal awo'tanik te lom k'oxat.

²⁸“Sok ¿tut yu'un te ya awak' yajtal awo'tanik yu'un te ak'u'-apak'ike? Na'aik te tut'il ya xch'i te nichimetik ta witse: Ni mak' x'a'tejik ni mak' sjal sk'u'-spak'ik.

²⁹Pero ya kalbeyex te ma' spajbey stsa'amul jlikuk nichim te sk'u'-spak' te rey Salomone, manchuk me ben tsa'am te sk'u'-spak'e.

³⁰Jich teme Dios la yak' te ben tsa'am te nichimetik ta witse te jun nax k'aal kuxule y pajel ya yich'ix chik'el a, ¿me yu'un wan ma jichuk ya sk'u'ultesex te ja'exe? ¿Tu'un te ma xch'uun awo'tanike?

³¹Ja yu'un ma me x'awak' yajtal awo'tanik: “¿tut'il ya jta ta leel jwe'el sok jk'u'-pak'?” ma me xchaukex ta ajtal-o'tan.

³²Jich te mach'atik ma sna'beyik sba te Diose, ja' nax baem ta yo'tanik sleel swe'elik sok sk'u'-spak'ik. Yan te ja'exe ay aTatik ta ch'ulchan te sna'oj spisil te tut ya xtuun awu'unike.

³³Ja' me x'awajwalinik nailuk te Diose sok o'tantayaik spasel te tut ya sk'an yo'tan stukele. Ya me ya'belex spisil te tut ya xtuun awu'unike.

³⁴Ma me x'awak' yajtal awo'tanik yu'un te tut ayex te pajele. Stukel a me yil sba te pajele. Tey a te jaye' swokolil te jujun k'aale.

Mateo 7

Ma me x'awich'be jkuenta ya'tel te yane

¹“Ma me x'awich'be jkuenta ya'tel te yane. Jich me mak' stabeyex ta alel awa'telik ek'a te Diose.

²Jich te tut'il ya atabeyik ta alel ya'tel te yane, ja' me jich ya stabeyex ta alel awa'telik euk. Te jich yipal ya atabeyik ta alel ya'tel te yane, jich me yipal ya stabeyex ta alel awa'telik euk te Diose.

³¿Tu'un ja' ya awil te ch'in k'apal te ay ta sit te awermanoe? Yan te muk'ul trozo te ay ta asite mak' awil stukel.

⁴¿Tut'il ya ak'an ya awalbe te awermanoe: “A'bon jlok'esbeyat te ch'in k'apal te ay ta asite”, teme ya awute, y ja'at ay to muk'ul trozo ta asit atukel?

⁵Ja'ex te cha'lam awo'tanike, lok'esa nailuk te muk'ul trozo te ay ta asite. Jich ya xju' awu'un yilel slok'esel te ch'in k'apal te ay ta sit te awermanoe.

⁶“Ma me x'awa'be yixlan genteetik te tutik ben tsa'am yu'un te Diose. Porke ay me pajal yo'tanik tut ts'i'etik te ya xe'talan ta we'el te tut ya x'a'bote sok ya xju' somex ta ti'el euk. Jich te tutik yu'un te Diose pajal sok perlaetik te ben tsa'am ta ilele. Ja' yu'un ma'yuk mach'a ya yak' ta ixtalanel ta tek'ulanel yu'un chitametik te perlaetike.

K'opojanik ta stojol Dios

⁷“K'anbeya te Diose jich me ya ya'beyat. Lea te tut ya ak'ane, jich me ya ata ta leel. K'opojan ta ti'puerta, jich me ya sje'beyat te Diose.

⁸Porke te mach'a ay tut ya sk'anbe te Diose, jich ya x'a'bot yu'un, sok te mach'a ya sle te tut ya sk'ane, jich me ya sta ta leel, sok te mach'a ya xk'opoj ta ti'puertae, jich me ya xje'bot.

⁹“¿Me ay wan te jich ya apasik te ja'exe, teme ya sk'anbeyat yot te anich'ane, me ton wan ya awa'be?

¹⁰¿O chan ya awa'be swe' teme chay ya sk'anbeyate?

¹¹Jich te ja'exe te ma tsa'amuk awo'tanike, pero ya ana'ik yak'el te tut lek ta stojol te awuntikilike. Ja'uk to xan a te jTatik te ay ta ch'ulchane ya me ya'beyex te tut lek ya ak'anike.

¹²“Ja' yu'un spisil te tut ya sk'an awo'tanik ya spasbelex yu'un te yane, jich me x'apasbey euk. Yu'un jich ay te tut ya yal te mantaliletik yu'un Moises sok te tut yalaj jilel te j'alwanejetik yu'un te Diose.

Te puerta te yub naxe

¹³“Ochanik te ba puerta te yub naxe. Yan te puerta te sbeelel te ya xbajt ta ch'ayejele jamal stukel y muk' te sbelele. Bayal genteetik ya x'ochik bael te'a.

¹⁴Pero te puerta yu'un kuxuyinele yub nax te sti'ile y wokol te sbelele. Ajtabil nax te mach'atik ya x'ochik te'ae.

Te te'e ya xna'bot sba yu'un te site

¹⁵“Ila me abaik yu'un te mach'atik lotil j'alwanejetike. Skuyojoj sbaik ta karneraetik yilel, pero pajal yo'tanik sok te we'awal te'tikil ts'i'.

¹⁶Jich me ya ana'beyik sba a yu'un te ya'tele, jich tut'il ya ana'beyik sba te te'e yu'un te site. Jich te ch'ixetike ma xju' ya sitintay te ts'usube, sok ma jtatik ta k'okel ikux ta jpejt ch'ixte'e.

¹⁷Ja' yu'un spisil te lekil te'e lek sit ya yak'; yan te te' te ma tsa'amuke ma lekuk sit ya yak'.

¹⁸Te lekil te'e ma xju' ya yak' sit te ma tsa'amuke. Jich euk te te' te ma tsa'amuke, ma xju' te lek ya yak' site.

¹⁹Spisil te te' te ma tsa'amuk site, ya yich' ts'etel y ya yich' chik'el ta k'ak'.

²⁰Jich me ya ana'beyik sba te ya'tel te ya spasik te mach'atik lotil j'alwanejetike.

Ma spisiluk ya x'ochik ta ba ay ta mantal te Diose

²¹“Te mach'atik “Kajwal, Kajwal”, ya yutikone, ma spisiluk ya x'ochik te ba ay ta mantal te jTatik Diose. Ja' nax ya x'ochik te'a te mach'atik ya spasbey te tut ya sk'an yo'tan te jTat te ay ta ch'ulchane.

²²Ta slajibal k'aal ay me bayal ya yalbikon: “Kajwal, Kajwal, ¿me yu'un wan ma'yuk a kaltik ak'op te jo'otike? Sok la jlok'estik pukujetik ta akuenta. Sok ta akuenta la jpastik bayal ta kaj milagroetik”, xchiik me ta jtojol.

²³Jich me ya kalbey ta jamal: “Ni ma' jna'beyex abaik. K'eja abaik ta jtojol ja'ex te ma tsa'amuk te tut la apasike”, ya me kut.

Ay cheb yiptajib te nae

²⁴“Ja' yu'un te mach'a ya ya'iybon sluwartil te jk'ope sok teme ya spas te tut kaloje, jachik tut'il jtul winik te ay sp'ijile. Te k'alal la spas sna, la sle p'ej muk'ul ton la slijkes a te snae.

²⁵Tal bayal ja'al ta patil. K'ax nojel-ja' te ba ay slijk'esej te snae, sok tal bayal ik'. Pe ma' butk'ej te nae, yu'un ipajem ta jp'ej muk'ul ton.

²⁶Yan te mach'a ya ya'iybon sluwartil te jk'ope sok teme ma jichuk ya spas te tut kaloje, jich k'oem te tut'il jtul winik te ma p'ijuke la spas sna ta ji'ileltike.

²⁷Tal te ja'ale ta patil, k'ax nojel-ja' a te ba ay te snae, sok tal bayal ik'. Jmel a bosk'ej jilel te snae —xchi te Jesuse.

²⁸“Te k'alal laj yo'tan ta k'op te Jesuse, te genteetike bayal a'abiyan yo'tanik yu'un te tut la yak' ta nopele.

²⁹Yu'un jich a p'ijuteswan ta stojolik te tut'il mach'a yich'oj tulan ya'tele. Yan te maestroetik yu'un te mantaliletike ma jichuk ya sp'ijuteswanik stukul.

Mateo 8

Jesus la slekutes jtul k'a'el-chamel

¹K'alal koj tal ta wits te Jesuse, bayal genteetik ts'akliyot yu'un.

²Sok tijilaj tal ta stojol jtul winik te yich'oj k'a'el-chamele. La skejan sba ta sit te Jesuse. Jich a yal: —Kajwal, te jichuk ya sk'an awo'tan te ya akoltayone —xchi.

³Jich te Jesuse la skajanbe sk'ab ta sjol sok la yalbe: —Jichuk. Ya xkolat ta chamel —xchi. Te k'alal la yal jich te Jesuse, lekub ta ora te sti'balule.

⁴Te Jesuse la yalbe te winike: —Ya kalbeyat, ma me mach'a x'awalbe ya'i. Ja' nax baan ta stojol te saserdotee. Ak'a aba ta ilel yu'un. Sok ich'a bael te smajtan Diose jich te tut'il la yal ta mantal te Moisesse. Jich me ya sna'beyik sluwar te genteetike te lekubenix te achamele —xyut bael.

Jesus la slekutesbe te yaj-a'tel te statal-soltaroe

⁵K'alal yipal ochel bael ta jtejkum Capernaum a te Jesuse, tijilaj tal ta stojol jtul statal-soltaro yu'un Roma. Tal sk'ambey pawor te Jesuse.

⁶Jich a yalbe: —Kajwal, ay jtul kaj-a'tel te chawal ta swayib ta jna yu'un k'olbil xchial yok-sk'ab y ben o'ol sba yu'un te sk'uxule —xchi.

⁷La yal te Jesuse: —Ya xba jlekutesbe te xchamel abi —xchi.

⁸Te statal-soltaroe la yal: —Kajwal, k'ax ch'in ayon ta atojol ya ka'i. Jich ma xju' te ya xbaat ta jnae. Ja' nax teme ya awal mantale, jich me ya xkol te kaj-a'tele.

⁹Jich te jo'one, ja' nax ayon ta xch'uunel mantal ta stojol te mach'a tulan ku'une. Sok ay ta jkuenta te ya jpas ta mantal te soltaroeetike. Teme ya kalbe te jtule: “Baan”, teme ya kute, ya xbajt. Teme ya kalbe te yane: “La”, teme ya kute, ya xtal. Teme ay tut ya ka'bey spas te kaj-a'tele, jich ya spas —xchi te statal-soltaroe.

¹⁰K'alal la ya'iybe sluwaril te Jesuse, bayal a a'abiyan yo'tan yu'un. Jich a yalbe te mach'atik sts'akliyejik tale: —Jamal ya kalbeyex: Ni jtuluk jtaoj ta Israel te jich xch'uunej yo'tan te spisil ya xu' ku'une jich tut'il te winik to.

¹¹Pe ya kalbeyex: Ay me bayal ya xtal ta slok'ib k'ajk'al sok te ba xch'ay k'ajk'al y ya xtal sjoyinik ta we'el te j'Abrahame, te j'Isaake, te Jacobe te ba ay ta mantal te Diose.

¹²Pero te mach'atik sk'oplal ya x'ochik te ba ay ta mantal te Diose, ja' me ya yich'ik ch'ojel bael ta ijk'al k'inal. Te' me ya xk'o yok'etay sbaik a, sok te' me ya xk'o sk'uxilan ye'ik a —xchi te Jesuse.

¹³Te Jesuse la yalbe bael te statal-soltaroe: —Baan, sujtan bael ta ana. Jich me ya spasbelat te tut'il xch'uunej awo'tane —xyut bael. Te tut ora a yal te Jesuse, jich ora kol te yaj-a'tele.

Jesus la slekutes ta chamel te sme'nial te jPedroe

¹⁴Bajt ta sna jPedro te Jesuse. Te' k'o yil a te chawal ta swayib yu'un k'ak' te sme'niale.

¹⁵La xchechbe sk'ab, jicha kom te sk'ajk'ale. Jich a jajch ta ora te me'ele sok lijk ta mak'linwanej.

Jesus la slekutes bayal jchameletik

¹⁶X'ijk'ubix a la yik'ik tal ta stojol Jesus bayal ta jtul mach'atik ay pukuj ta yo'tanike. Jujup'al nax sk'op la slok'eslan te pukujetik te ay ta yo'tanike, y la slekutesbe xchamelik spisil te mach'atik ayik ta chamele.

¹⁷Jicha k'ot ta pasel te tut ts'ibabil jilel yu'un te j'alwanej yu'un Dios te j'Isaias sbiil, te jich a yale: “Stukel a yich'botik bael te jchameltike, sok la xch'aybotik spisil te tut k'ux ya ka'itike”, xchi me.

Te mach'atik k'an stsakliyik te Jesuse

¹⁸Te Jesuse k'alal la yil te bayal genteetik te jumbil yu'une, jich a yal mantal te ya xk'axik bael ta jejch mar.

¹⁹Ja ts'in to ay tijilaj tal ta stojol jtul maestro yu'un te mantaliletike. Jich a yal: —Maestro, ya jk'an joyinat te bayuk ya xbaate —xchi.

²⁰La sjak' te Jesuse: —Te soroetike ay snaik ta ch'en, sok te te'tikil mutetike aylan xpechekik stukelik. Yan te Nich'anile ma sta ba ya xway k'ael —xchi te Jesuse.

²¹Sok ay yan te nopojel te jich la yale: —Kajwal, ak'aon ba nailuk te ya xba jmuk jilel te jtate —xchi.

²²Te Jesus la yalbe: —Ts'akliyaon bael. Ja' me a' smuk te mach'a pajal chamenik soke —xyut.

Jesus la skom te ik'e sok te spuensa ja'e

²³Jich a mo ta barko te Jesuse. Te jnopojeletik yu'une la sjoyinik ochel.

²⁴Te ba yolil mare tal tulan ik'. Jich a k'an mukek ta ja' te barkoe. Yan te Jesuse wayal stukel.

²⁵Te jnopojeletik yu'une ba stijik jajchel. Jich a yalbeyik: —¡Kajwal, koltayaotik! ¡Ya sk'an smulotik ja'! —la yutik.

²⁶La yal te Jesuse: —¿Tut yu'un te ben xi'exe? Ma'yuk tut xch'uunej awo'tanik ya kil —xchi. Jich a stej'k'an sba jajchel, la skom te ik'e sok te ja'e, y ben tsa'am a jil.

²⁷Bayal a'abiyan yo'tanik yu'un te jnopojeletike. La yalik: —¡Tut xan winikil a to, te ts'in ya xkom yu'un te ik'e y asta ya xch'uunbot smantal yu'un te mare! —xchiik.

Te Gadara-winketik te ay pukuj ta yo'tanike

²⁸Te Jesuse lok' k'oel te ba jejch mar te ba slumik te gadaraetike. Tal taek yu'un cheb winketik te lijkik tal ta kampusanoe. Te xchebalik ay pukuj ta yo'tanike. Lom bayal spuensaik. Ma'yuk mach'a ya xju' yu'un te ya xk'axik te ba bee.

²⁹Lijk awunikuk te winketike, jicha yalik: —Jesus, ¿tu'un te tal awochintayotike?, ja'at te Xnich'anat Diöse. ¿Me yu'un tal awilbajinotik te ma to sta sk'aalele? —xchiik ta aw.

³⁰Ay bayal chitametik te stsoboj sbaik ta we'el te chikan ta ilele.

³¹Te pukujetike la sk'anbe pawor te Jesuse: —Teme ya alok'esotik baele, ak'aotik ochel ta yo'tanik te chitametike —xchiik.

³²Te Jesuse la yalbe: —Baanik abi —xchi. Jich te pukujetike lok' ta yo'tan te winketike. Ba ochuk ta yo'tan te chitametike. Ora nax spasil te chitametike lijk animajuk ta koel. La xch'oj sbaik ochel ta yut ja'. Te' k'o sjik'talanik ja' a.

³³Te jkanan-chitametike anik ochel ta jtejklum. Lijk spujkutesik ta alel spasil te tuti pasbot te winketik te lok'ix pukuj ta yo'tanike.

³⁴Jich a lok'ik tal spasil te jtejklume, talik te ba ay te Jesuse. Te k'alal la yilike, la sk'anbeyik pawor te yauk xlok' bael ta ba slumalike.

Mateo 9

Jesus la slekutes jtul te mach'a k'olbil xchial yok-sk'abe

¹Ta patil mo xan bael ta barko te Jesuse. Cha'k'ax bael ta mar, cha'k'ot xan te ba slumale.

²Ay jtul winik te'a te k'olbil xchial yok-sk'abe xchoyojik tal ta k'abal-te' ta stojol te Jesuse. Te k'alal la yil Jesus te tut'il xch'uunej yo'tanik te ya xlekuteswane, jich a yalbe te jchamele: —Junuk awo'tan, jnich'an. Ch'aybilix te amule —xchi.

³Ay maestroetik yu'un te mantaliletik te'a la yal ta yo'tanik te ya stoybak'optay te Diose.

⁴Te Jesuse la sna' te tut ya yal ta yo'tanike. Jich a yalbe: —¿Tut yu'un te ma tsa'amuk te tut ay ta awo'tanike?

⁵¿Tut a te lek ta alel ya awa'iyik ta stojol te jchamele? ¿Me ja' wan wokol te “Ch'aybilix amul” te ya kute? ¿O ja' wokol ya awa'iyik te “Jajchan, beenan” teme ya kute?

⁶Ja' ts'in to ya me ka'beyex awilik te tut'il ay tulan ya'tel yich'oj ta xch'ayel mulil ta balmilal te Nich'anile —xchi te Jesuse. Sok jich a yalbe te mach'a k'olbil xchial yok-sk'abe: —Jajchan choya bael te ak'abal-te'e, baan ta ana —xyut.

⁷Te mach'a k'olbil xchial yok-sk'abe jajch. Bajt ta sna.

⁸K'alal la yilik te genteetike, xchiik yu'un. Lijk yalbeyik kola yal Dios yu'un te tut'il ay spoder a'bilik yu'un te genteetike.

Jesus la yik' sjoyin te jMateoe

⁹Te Jesuse lok' bael te ba jtejklume. Te' k'o yil jtul winik a te jMateo sbiile. Te' nakal te ba ya xtojot stojemal te tutike. Te Jesuse la sk'opon: —La', ts'akliyaon —xyut. Jajch bael te jMateoe. La sjoyin bael.

¹⁰Te k'alal yipal ta we'el ta na te Jesuse sok te jnopojeletik yu'une, ay bayal te jk'an-tojemaltik sok jmulawiletik tal sjoyinik ta we'el te Jesuse sok te jnopojeletik yu'une.

¹¹Te k'alal la yilik te fariseoetike te jich yipal ta spasele, la sjojk'obe te jnopojeletik yu'une: —¿Tu'un te ya sjoyin ta we'el te jk'an-tojemaletik sok te jmulawiletik te maestro awu'unike? —xchiik.

¹²Te k'alal la ya'i te Jesuse, jich a yal: —Te mach'atik lek ayike sok te mach'atik bujts'an k'in al ya ya'iyik sok te sti'balulike, mak' xtuun yu'unik te jloktore. Ja' nax puersa yu'unik jloktor te mach'atik ayik ta chamele.

¹³Baan, nopaik te tut ya yal te Sjun Diose: “Ja' ya jk'an te ya xk'uxutaywanexe. Ma ja'uk ya jk'an te milbil jmajtane”, te xchie. Ma ja'uk a tal kik' te mach'atik lek ta winikil ta sk'opike. Ja' a tal kik' te jmulawiletike, jich me ya sujtes yo'tanik yu'un te smulike —xchi te Jesuse.

Tut'il ay te skomel we'elile

¹⁴Te mach'atik sts'akliyejik te Juan Ak'-ich'ja'e talik ta stojol te Jesuse. Jicha tal sjojk'obeyik: —Jo'otik y sok te fariseoetike ben ya jkom jwe'eltik. ¿Tu'un ts'in te mak' skom swe'elik te jnopojeletik awu'une? —xchiik.

¹⁵La yal te Jesuse: —¿Me ya wan spas te ben triste ay te mach'atik majanlanbil ta nupunele teme sjoyinej to sba sok te mach'a ya xnujpune? Pero ya me sta yorail te ya x'ik'ot lok'el ta yolilik te mach'a nujpunixe. Ja' to me ya xlijk skom swe'elik a te j'il-nujpuneletike.

¹⁶“Te pak' te k'a'ixe ma'yuk mach'a ya spak'an ta ach' pak, porke te ach' pak'e ya sts'uj. Jich ya xch'i' xan te k'a' pak'e, y ya xmuk'ub xan a te xch'i'emale.

¹⁷Ni ma spas ta pulel te ach' bino ta nujkul te k'a'ixe. Teme jich ya yich' pulele, ya me xch'i' te nujukule. Jich ya me xch'ay te binoe sok te nujkule. Por eso ya sk'an te ach' nujk'ul ya yich' pulel a te ach' binoe. Jich ya xtuun ta xche'bal a —xchi te Jesuse.

Tut'il kol te yach'ix Jairo sok jtul ants

¹⁸Te k'alal jich yipal ta yalel a te Jesuse, tal jtul juriyo winik te ay ya'tel ta statal yu'unike. La skejan sba ta yok sok la sk'ambe bayal pawor. Jich a yal: —Te kantsil-nich'ane jchamel to. Pero teme ya xtal akajanbe ak'ab tasjole, jich me ya xcha'kux xan —xchi.

¹⁹Jajch bael te Jesuse, la sjoyin bael te winike sok te jnopojeletike.

²⁰Ja' ts'in to ay jtul ants te ayix lajchayeb ja'bil te ma xkom te xchamel ya yile. Tijilaj bael ta spat te Jesuse, la spikbe te sk'u'-spak'e.

²¹Yu'un jich a yal ta yo'tan: “Te ja'uk nax ya jpikbe te sk'u'-spak'e, ya xlekubon a”, xchi ta yo'tan.

²²Pero te Jesuse la sujtes sba, la sk'eluy te antse. Jich a yalbe: —Junuk awo'tan kantsil-nich'an. Te tut'il jich la ach'uun ta awo'tane, jich kolatix —xchi. Mismo tiempo a kol te antse.

²³Te k'alal k'otix ta sna te statal-juriyoetik, te Jesuse la yil te mach'atik chapalix sok yamayik ta sk'intayel te mach'a ya xmujke, sok te genteetik te x'awlajan ta yok'etayele.

²⁴La yal te Jesuse: —Lok'anik bael, yu'un te ach'ixe ma chamenuk. Wayal nax —xyut. Te genteetike la stse'layik te Jesuse.

²⁵Te k'alal la stikonix lok'el a te genteetike, och bael te Jesuse. La xchechbe sk'ab, jicha jajch te ach'ixe.

²⁶Ta sp'ejel estado pujk sk'oplal te tuti k'ot ta pasel yu'un te Jesuse.

Jesus la swikbey sit cheb choketik

²⁷Te k'alal lok' bael te'a te Jesuse, ay cheb choketik te la sts'akliyik bael. Lijk yawutayik: —K'uxutayaotik, ja'at te sts'umbalat te jDavide —xchiik.

²⁸Te k'alal ochix ta na a te Jesuse, tijilaj tal ta stojol te choketike. Te Jesuse la sjojk'obe: —¿Me ach'uunejik te tut'il ya xju' ku'une? —xchi. La yalik: —Jich Kajwal, jch'uunejtik —xchiik.

²⁹Te Jesuse la spikbe te sitike, sok jich a yalbe: —Te tut'il jich xch'uunej awo'tanike jich me ya xk'ot ta pasel —xchi.

³⁰Jicha jam te sitike. Te Jesuse tulan a yaltalanbe bael: —Ila me abaik, ma me mach'a x'awalbeyik —xyut.

³¹Pero k'alal a lok'ik bael ts'in a, lijk yalik bael ta sp'ejel luwar te tuti spas te Jesuse.

Jesus la slekutes jtul uma'

³²Ay mach'atik la yik'ik tal ta stojol Jesus jtul winik te ay pukuj ta yo'tan te ma xlok' sk'op yu'une.

³³Te k'alal lok'ix bael te pukuj yu'un te Jesuse, lijk k'opojuk ta ora te winike. Te genteetike lijk a'abiyank yu'tanik yu'un. Jich a yalik: —Ni ma'yuk ba kilojtik ta Israel jich tut'il to —xchiik yu'un.

³⁴Pero te fariseoetike jich a yalik: —Ja' mero statal-pukuj. Ja' yu'un ya xju' yu'un te ya slok'es te pukujetike —xchiik.

Te Jesuse la sna'be yo'olil sba te genteetike

³⁵Te Jesuse la yokliy spisil te muk'ul jtejklumetike sok te ch'in kolonyaetike. Nojpeswan ta sinagogaetik ta jujun jtejklum. La yaltalanbe te lek ach' k'op yu'un te ya xlijkix ta mantal te Diase. Sok la slekuteslanbe tutikuk nax chamelil te ay ta sti'balulike sok spisil te tutik k'ux ta a'iyele.

³⁶Te Jesuse, k'alal la yil te genteetike, la sna'be yo'olil sbaik, yu'un jich k'oemik a yil te tut'il karneraetik te ma'yuk jkanantawanej yu'unike sok te o'olsbaik te juju-kojt ayike.

³⁷Jich a yalbe te jnopojeletik yu'une: —Bayal me te k'ajoje. Yan te jk'ajojetike ma'yuk bayal.

³⁸Ja' yu'un k'anbeyaik te yajwal k'ajoje a' stikon ta a'tel te jk'ajojetike —xchi te Jesuse.

Mateo 10

Jesus la st'uj lajchaytul jpuk-k'opetik

¹Te Jesuse la yik' tal te lajchaytul jnopojetik yu'une. La yak'talanbe yich' ya'telik ta slok'esel pukujetik sok ta slekutesel spisil tutikuk nax chamelil sok te tutik k'ux ta a'iyele.

²Ja' sbiilik te lajchaytul jpuk-k'opetike: Te mach'a naile ja' te Simon te jPedro a k'ot sbiile, sok te yijts'ine te jAndres sbiile, sok te Jacobo sok te yijts'in te Juan sbiile te xnich'nab Zebedeoe,

³sok Felipe, sok jBartolome, sok jTomas, sok jMateo te jk'an-tojemale, sok Jacobo te xnich'an Alfeoe, sok jLebeo te jTadeo a k'ot sbiile,

⁴sok te Simone te ay ta skuenta te jkananistaetike, sok te Judas Iscariote te ta patil la yak' entregal te Jesuse.

Jesus la stikon ta yalel sk'op Dios te jnopojeletik yu'une.

⁵Te Jesuse la stikon bael te lajchaytulike sok la spas bael ta mantal: —Ma me baanik te ba ay te ma israeluke, sok ma me ochanik te ba jtejklumetik yu'un te samariaetike.

⁶Te' me xbaex a te ba ay te j'israeletike porke jich k'oemik te tut'il karneraetik te ch'ayemike.

⁷Baanik, alaik bael: “Nopol ya xlijkix ta mantal te jTatik Diose”, xchaex me.

⁸Sok ya me alekutesik te mach'atik ayik ta chamele, sok ya me akusesik te mach'a chamene. Sok ya me ach'aybe xchamel te jk'a'el-chameletike, sok ya me alok'esik te pukujetike. Te ja'exe majtan me la ataik te apoderike. Ma me x'ak'an atojolik a, majtan me x'awak'ik jil euk.

⁹“Ma me x'awich' atak'inik, ni oro, ni plata, ni kobre.

¹⁰Sok ma me x'awich' amoralik, ni ajel-k'u'-pak'ik, ni ajel-wawik, ni anabate'ik. Te mach'atik ya x'a'tejike jich me ya sta swe'elik a.

¹¹“K'alal ya xk'oex te ba jtejklum sok ta kolonyaetik, leaik te mach'a lek yo'tane. Te' x'ainex a te ba snae ja' to teme lok'ex baele.

¹²K'alal x'ochex ta snae, patbeya me yo'tan te yajwal nae.

¹³Teme lek a ya'iy te yajwal nae, ben bujts'an k'inal ya xk'ot yu'un. Yan teme ma lek a ya'iy, ya me sujt tal ta akuentaik te bujts'an k'inal te ya awalbeyike.

¹⁴Teme ma' sk'an a snajkanexe, sok teme ma' sk'an a ya'iybeyex sluwar te ak'opike, lok'anik tel te ba snae, o lok'anik bael te ba jteyklume. Tijtina jilel te stanil awokike.

¹⁵Jamal ya kalbeyex te tut ora ya sta yorail yu'un Dios te ya yilbe ya'telik spisil te genteetike, te kastigo ya yich' te jtejklum me to mas tulan ke te ya yich' te jtejklum Sodoma sok Gomorrae.

Ay wokol sok ilbajinel

¹⁶“Ilawilik ya jtikonex bael jich tut'il karnera ta yolil te genteetike te pajal sok jwe'awal te'tikil ts'i'etik ta atojolike. P'ijanik me jich tut'il p'ij te chane. Sok manso me x'awak' abaik ta stojol te genteetike jich tut'il manso te palomae.

¹⁷Ila me abaik yu'un te genteetike, yu'un ya me yak'ex ta sk'ab te ju'eletike, sok ya me awich'ik majel ta sinagogaetik,

¹⁸sok ya me yik'elex bael ta stojol ju'eletik sok ta sit gobierno ta skaj te ach'uunejikone. Jich me testigo ya xk'oex ku'un te stojolik sok ta stojol te mach'a ma sna'beyik sba te Diose.

¹⁹Pero te k'alal ya stek'anelex ta skuenta te ju'eletike, ma me yajtaluk awo'tanik te tut'il ya sk'an ya ajak'beyik te sk'opike sok te tut ya sk'an xk'o awalike. Jich te tut ora ya xk'opojexe, Dios me ya ya'beyex x'awalik te tut ya awalike.

²⁰Jich te tut ya awale ma ja'ukat ak'op, ja' ya xk'opoj ta awo'tanik te Espiritu yu'un te jTatike.

²¹“Ay me mach'a ya x'ak'ot ta milel yu'un te mach'a jun sme'-stat soke. Sok ay me ya yak' ta milel yal-xnich'an te tatile. Sok ay me alnich'anetik ya xlijk skontranin te sme'-state sok ya me yak'ik ta milel ek'a.

²²Ya me sp'ajex sp'ejel te genteetike yu'un te ach'uunejikone. Te mach'a ya xkujch yu'un k'alal ta slajibal k'aale, ya me xkol.

²³Te tut ora ya xlijk yilbajinex te jteyklume, ananik bael ta yan jtejklum. Jamal ya kalbeyex, ma to ba ya xjoyp'e ta ilel awu'unik a te muk'ul jtejklumetik ta Israel te ya xtal te Nich'anile.

²⁴“Ni jtuluk eskuelero te muk' xan ay yu'un te yaj-maestroe. Sok ni jtuluk aj-a'telil te muk' xan yu'un te yajwale.

²⁵Jich te eskueleroe teyuk me ya ya'iy a teme pajal ya xk'ot sok te yaj-maestroe. Sok te aj-a'telile teyuk me ya ya'iy a teme pajal ya xk'ot sok te yajwale. Teme “Beelzebu” xchi jk'oplal te jo'on te Ajwalilon awu'unike, jich me ya yalbeyex ak'oplalik euk te ja'exe.

Mach'a a te ya sk'an ya jxi'tike

26“Ja' yu'un ma' me xi'anik yu'un te genteetike. Jich ma'yuk tut nak'al te ma xchiknaje, sok ma'yuk tut mukul te ma x'ak'ot ta na'el sluwarile.

27Te tut ya kalbeyex awa'iyik ta ijk'al k'inale ja' me ya awalik ta sakil k'inale. Sok te tut ya kalbeyex ta mukule, ja' me ya awalik ta jamal, jich k'oem te tut'il tek'elex ta tulan k'op ta jol na.

28Ma me xi'anik yu'un te mach'a ya sk'an smilbeyex te ati'balulike, pero ma xju' yu'unik te ya smilbeyex stukel te ach'ulelike. Ja' me x'axi'ik te mach'a ya xju' yu'un te ya yak'ex ta lajel sok te ati'balulike sok ach'ulel te ba k'ak' te max tup' sbajtel k'inale.

29“¿Ma wan junuk peso stojol ta chonel ta merkado te cha'kojt ch'in mutetike? Pero ni jkojtuk ma xju' ya xcham teme ma jichuk sk'an yo'tan te jTatike.

30Sok te ja'exe asta te stsotsil ajolike yajtaye ta juju-lijk.

31“Ja' yu'un ma me xi'anik. Te ja'exe mas tulan ak'oplalik ta yo'tan Dios te tut'il ay sk'oplal bayal ta jkojt te ch'in mutetike.

A' me kaltik ta jamal te tut'il yu'unotik te Jesucristoe

32“Spisil te mach'a ya yal ta jamal ta stojol genteetik te jo'on Yajwalone, jichon euk jamal me ya kal ta stojol te jTat te ay ta ch'ulchane te tut'il ay ta jkuentae.

33Yan te mach'a ma jamaluk ya yalon ta stojol te genteetike, jichon euk te jo'one ma jamaluk ya kal ta stojol jTat te ay ta ch'ulchan.

Ya xjat' sbaik te genteetike yu'un te Jesuse

34“Ma me x'akuyik te tal kak' bujts'anejuk k'inale ta balmilal. Ma ja'uk talemon yu'un. Tal kak' lijkuk k'op.

35Te winike ya skontrain te state, te antse ya skontrain te sme'e, te alibale ya skontrain te sme'-yalibe.

36Yu'un ja' skontra ya xk'ot te mach'atik ay yu'un ta snae.

37“Te mach'a ben k'ux ta yo'tan te sme'-state teme ma jichuk k'uxon ta yo'tane ma snujp'uk te ku'un ya xk'ote. Sok te mach'a ben k'ux ta yo'tan te yuntikile teme ma jichuk k'uxukon ta yo'tane, ma snujp'uk te ku'un ya xk'ote.

38Sok te mach'a ma sk'an ya skuch skrus k'oem te ya sts'akliyone, ma spas te ku'un ya xk'ote.

39Te mach'a ya xk'uxutay sba sok te xkuxlejale, ya me xch'ay sok te xkuxlejale. Yan te mach'a ya xch'ay xk'uxlejale teme jo'on ta kaje, ya me xkuxuyin stukel.

Skoplal te jmajtantik te ya ya'belotike

⁴⁰“Te mach'a ya yik'ex ta snae, jo'on a yik'onix ta sna euk. Sok te mach'a ya yik'on ta snae, ja' la yik'ix ta sna euk te mach'a stikonejon tale.

⁴¹Te mach'a ya yik' ta sna jtul j'alwanej skaj te ja' j'alwanej yu'un te Diose, pajal me smajtan ya yich' sok te j'alwaneje. Sok te mach'a ya yik' ta sna te mach'a lek ta winikile, pajal me smajtan ya yich' sok te mach'a lek ta winikile.

⁴²Sok te mach'a ya ya'bey junuk tasa sikil ja' te mach'atik ch'in yak'oj sbaik skaj te jnopojel ku'une, jamal ya kalbeyex, ay me smajtan ya yich' —xchi te Jesuse.

Mateo 11

La stikon tal yaj-mantal te Juan Ak'ich'ja'e

¹Te k'alal laj yo'tan te Jesuse ta spasel mantal te lajchaytul jnopojeletik yu'une, jajch bael te'a. Ba p'ijuteswanuk sok ba yal sk'op Dios te ba jtejkumetik te'a.

²Te Juane, te ayix ta prexo ae, la ya'ibe sluwartil te tut yipal ta spasel te Cristoe. Jich a stikon bael jnopojeletik yu'un ba sjojk'obe tal sluwartil te Jesuse.

³Jicha k'o sjojk'obe ta stojol: —¿Me ja'at te Cristoat te ya xtale? ¿O ay to yan te ya jmalitik xtale? —xchiik.

⁴Te Jesus la yaltalanbe: —Baanik, baan albeyaik te Juane te tut la awilike sok te tut la awa'ibeyik sluwarile.

⁵Albeyaik te yipal ta jamel sit te choketike sok te yipal ta lekubel te koxoetike, sok yipal ta lekubel sti'balulik te k'a'el-chameletike, sok yipal ta jamel xchikin te mach'atik ma xyai'y k'ope, sok yipal ta cha'kuxel te mach'atik chamenikixe, sok yipalix ta albeyel sluwartil te me'ba'etik te tut'il ayix skolelike.

⁶Ben tsa'am slekil te mach'a mak' xche'baj yo'tan ku'une —xyut bael te Jesuse.

⁷Te k'alal bajtikix ae, te Jesuse lijk yalbe ya'iyik te genteetike te tut'il ay te Juane. Jich a yal: —¿Tut xk'o awilik tal te ba t'ant'an luware? ¿Me ja' xk'o awilik tal te jalal te ya xtijulanot yu'un te ik'e?

⁸Teme ma ja'uke, ¿tut xk'o awilik tal tem jichte? ¿O ja' xk'o awilik tal te jtul winik te ben tsa'am sk'u'-spak' slapoje? Ya ana'ik te ja'exe te mach'a ben tsa'am sk'u'-spak' ya slape ay ta sna rey stukelik.

⁹¿Tut a te xk'o awilik tal? ¿Me'n ja' wan xk'o awilik tul j'alwanej yu'un Dios? Jicha nix a. Sok ya kalbeyex te mas tulan ya'tel te tut'il j'alwanej yu'un te Diose.

¹⁰Yu'un ja'a nix a te Juan te ts'ibabil jilel sk'oplal ta Sjun te Diose: “Ya me jnalates bael ta atojol jtul j'alwanej ku'un, yu'un ya me xchapbeyat abe, xchi me.

¹¹Jamal ya kalbeyex: Ta spisilik te winketike te k'axix ta balmilale ma'yuk jtuluk te pajal ya'tel sok te Juan Ak'ich'ja'e. Pero te mach'a ch'in ay te'a te ba ay ta mantal te Diose, ja' me muk' ay yu'un te Juane.

12“Ja' to te k'alal tal te Juan Ak'ich'ja'e asta ora to, sok sfuersa lijkix ta pasaw ta mantal te Diose. Te genteetik sok yipik ya sten sbaik ochel.

13Spisil te j'alwanejetik yu'un te Diose sok te mantaliletik yu'un te jMoises la yalik te tut'il ya xtal te mach'a ya xmantalaje, ja' to k'alal tal te Juane.

14Sok te yauk xch'uun awo'tanik te ja'exe, te j'Elias te jtul j'alwanej yu'un Dios te ya amaliyik xtale, ja'ix te Juane.

15Te mach'a ay xchikine, a' me ya'ibeyik sluwaril ta lek.

16“¿Tut ya jpajtik a te genteetik te kuxulik ta ora to? Ja' pajalik sok te untik te ya snajkan sbaik ta tajmal ta parke. Jich ya yawutayik te sjo'take:

17“La kok'esintik kamaytik, ma' ajk'otajex yu'un. La jk'ayojintik te ben triste k'ayojetik, ma' ok'ex yu'un”, te xchiike.

18“Jich te k'alal tal te Juane ma we'-uch'a ta lek. “Ay pukuj ta yo'tan”, xa'ex yu'un.

19Te' nax a tal te Nich'anile te ya xwe'-x'uch'ae. Jich ya awalik te toj ip xwe'-x'uch'a, sok te ya sjoyin jmulawiletik sok jk'an-tojemaletik. Yan te sp'ijil yo'tan te Diose ja' ya xchiknaj ta skuenta te tut ya yak' k'otuk ta pasele —xchi te Jesuse.

Te jtejklumetik te ma xch'uunik mantale

20Te Jesuse lijk yalbe sk'oplal te jtejklumetik te ba spasoj bayal smilagro, pero te gentee ma sujtes yo'tanik yu'un te smulike. Jich a yal:

21—Te ja'at jtejklum Corazin, o'ol me abaik. Sok te ja'at jtejk'um Betsaida, o'ol me abaik euk. Te te'uk a yich' pasel a te milagroetik te ba jtejklum Sidon jich tut'il te la yich' pasel ta akuentaik, ora me la sujtes yo'tanik yu'un smulik te jichuke. La me slapik pak' te ya xch'ixtawane sok la me snajk'an sbaik ta tan yu'un yajtal yo'tanik yu'un smulik.

22Pero ya kalbeyex: Tulan me kastigo ya yich' te jtejklum Corazin sok te jtejklum Betsaida te tut ora ya x'ilbot ya'telik yu'un Dios te genteetike. Yan te jtejklum Tiro sok Sidon ma sta jich kastigo ya yich' stukelik.

23Y ja'at jtejklum Capernaum, akuyojik te a'bilex ta jkuenta ya k'oex ta ch'ulchane. Ja' ts'in to ya me awich'ik ch'ojel ochel k'alal ta infierno. Te te'uk la yich' pasel a te milagroetike te ba ay jtejklum Sodoma jich tut'il te la yich' pasel ta awolilike, chikan to ta balmilal ta ora to te jichuke.

24Ya kalbeyex te tulán me kastigo ya yich' te jtejklum Capernaum te tut ora Dios ya yilbe ya'telik spisil genteetike. Yan te jtejklum Sodoma ma sta jich kastigo ya yich' stukel —xchi te Jesuse.

Ik'el yu'un te Jesuse

25Jich yorail a te la yal te Jesuse: —Tat te yajwalat te ch'ulchan sok te balmilale, ben bayal slekil awo'tan te ja' la awa'be sna'ik sluwaril spisil te mach'atik ch'in

ayike, te ma ja'uk la awak'be sna'ik sluwartil te mach'atik ay sp'ijilike sok te ya sna'ik k'inale.

²⁶Jich Tat te jich a sk'an awo'tan atukele —xchi.

²⁷Sok la yal xan: —Te jTate yak'ojbon ta jk'ab spisil te tutik aye. Ma'yuk mach'a ya sna'bon jba jo'on te Nich'anilone, ja' nax ya sna'bon jba te jTate. Sok ma'yuk mach'a ya sna'be sba te jTate, jo'on nax jtukel te ya jna'be sbae, sok euk te mach'a jayeb ya ka'be sna'beyik sbae.

²⁸La'ik me ta jtojol ta apisilik ja'ex te lubenex yu'un te tulan a'tele sok te ijkatsejele. Jo'on ya ka'beyex akux awo'tanik.

²⁹Ak'a ta anuk'ik te jyukue y nopbikon ko'tan, jo'on te lek ko'tan sok te ch'in kak'oj jbae. Jich me ya xkux te awo'tanike.

³⁰Jich te yuku ku'une ma wokoluk ta kuchel stukel. Sok ma aluk ta kuchel ta ijkatsil ku'une —xchi te Jesuse.

Mateo 12

Te jnopojeletike la sk'ok'ik sjol triwu ta sk'aalel kuxo-o'tan

¹Jich yorail a te Jesus sok te jnopojeletik yu'une beenik k'axel ta yol triwualtik ta sk'aalel kuxo-o'tan ae. Te jnopojeletike wi'najik. Jich a lijk sk'oktalanbeyik sjol te triwue sok la xk'uxbeyik te sbak'e.

²Te fariseoetike la yilik te tut yipalik ta spasele sok jich a yalbeyik te Jesuse: —Ilawil te jnopojeletik awu'une. Yipalik ta spasel te tut ma spas ta pasel ta sk'aalel kuxo-o'tane —xchiik.

³La yal te Jesuse: —¿Ma wan awilojuk ta Sjun Dios te tut la spas te jDavid te k'alal ay ta wi'nal sok te sjo'take?

⁴Och ta templo yu'un te Diose sok la swe'ik te ch'ul waj te pachal ta stojol te Diose. Pero ma spas ya swe'ik te ch'ul waje, ja' nax ya spas ya swe'ik stukel te saserdoteetike.

⁵¿O ma'yuk awilojik te mantaliletik yu'un te jMoisese, te tut'il mak' skux yo'tanik yu'un ya'tel ta templo ta sk'aalel kuxo-o'tane te saserdoteetike, sok ma'yuk ta mulil yu'un?

⁶Ya kalbeyex te li'ay to te tut mas muk' yu'un te temploe.

⁷Te ja'exe ma ana'objbeyikuk sluwartil te tut ts'ibabil ta Sjun te Diose: “Ja' ya jk'an te ya xk'uxutaywanexe. Ma ja'uk ya jk'an te milbil majtane”, xchi me. Te yu'unuk ya ana'beyik sluwarile, mak' ya alebeyik smul te mach'atik ma'yuk smulik te jichuke.

⁸Jich te Nich'anile, ja' ajwalil yu'un te sk'aalel kuxo-o'tane —xchi te Jesuse.

Jtul winik te mak' snik sba te sk'abe

⁹Jich a k'ax bael te Jesuse. K'ot te ba sinagoga yu'unike.

¹⁰Ay jtul winik te'a te mak' snik sba te sk'abe. Ay mach'atik yipalik ta smaliyel te tut ya spas te Jesuse. Sok la sjojk'obeyik: —¿Me ya wan spas ta lekutesel jchameletik ta sk'aalel te kuxo-o'tane? —xchiik.

¹¹Te Jesuse la yalbe: —¿Tut xchaex te ja'exe? Teme ch'ay koel ta ch'en kojtuk te akarnerae ta sk'aalel te kuxo-o'tane, ¿me mak' wan xba alok'esik?

¹²Te jtul winike mas tulan sk'oplal stukel ke te jkojt karnerae. Ja' yu'un ya spas ta pasel te tut lek ta sk'aalel te kuxo-o'tane —xchi te Jesuse.

¹³Jich a yalbe te winike: —Jacha te ak'abe —xyut. Te k'alal la xjach te sk'abe, jicha lekub. Pajal a k'ot sok te jch'ix xan ska'be.

¹⁴Jich te fariseoetike lok'ik bael, ba snopik te tut ya yut ya smilik te Jesuse.

Tut xchi sk'oplal yu'un Dios te Jesuse

¹⁵K'alal la ya'ibe sluwartil te Jesuse, lok bael te'a. Bayal genteetik la sts'akliyik bael. Te Jesuse la slekutes spisil chameletik.

¹⁶Sok la yalbe mantal te genteetike te mak' ya spukbeyik sk'oplale.

¹⁷Jich a yal skuenta yu'un jich ya xk'ot ta pasel te tut la yalbe jilel sk'oplal te namey j'alwanej yu'un Dios te j'Isaias sbiile te jich a yale:

¹⁸“Te' ay te kabat te t'ujbil ku'une. Ja' te k'ux ya ka'i ta ko'tan sok ben jun ko'tan yu'un. Ya me ka'be ta yo'tan te Espíritu ku'une. Jich me ya spuk ta alal ta stojol spisil nasionetik te tut'il toj ta pasele.

¹⁹Ma ba x'awun, mak' me stoy sk'op, ma me xyak' ta a'iyel sluwar sk'op ta kayaetik.

²⁰Mak' slajin sk'asel te jalal te k'asbilixe. Sok ma slajin stup'el te xmechail k'ak' te k'un nax yipal ta tilele. Max laj yo'tan ja' to teme la yak'ix ta pasel te tut toj ta pasele,

²¹ja' to teme yipinej yo'tanik spisil te nasionetike ta skuenta te abat ku'une”, xchi te Diose —xchi te j'Isaiase.

Ya yalik te Jesuse yich'ojbe spoder te pukuje

²²Ay a yik'ik bael ta stojol Jesus jtul winik te ay pukuj ta yo'tane. Ma xlok' sk'op y chokuben yu'un. Te Jesuse la slekutes. Jicha k'opoj te winike sok la yil k'inal.

²³Spisil te genteetike cham a ya'iyik. Jich a lijk yalik: —¿Me ja' wan te sts'umbal jDavid te ya jmalitike? —xchiik.

²⁴Te k'alal la ya'iybeyik sluwartil te fariseoetike, jich a yalik yu'un: —Te winik to ja' ay ta skuenta Beelzebu te mero statal-pukuj. Jicha ya slok'es te pukujetike —xchiik.

25Te Jesuse la sna' te tut ya yal ta yo'tanike. Jich a yaltalanbe: —Te mach'atik jtul nax rey ay yu'unike, teme ya xat sbaike sok teme ya slijk skontrain sbaike, te me ya sjim sbaik ta spisilik a. Ja' jich euk te mach'atik jun nax jtejkum ayike, o te mach'atik jun nax na ayike, teme ya xat sbaike, ma xjalajik ta balmilal yu'un.

26Ja' jich euk, ¿me ya wan xju' ya slok'es sba stukel te pukuje? Teme jich ya spase, stukel nax ya skontrain sba abi. ¿Tut'il k'an jalajuk ta a'tel teme jiche?

27Te ja'exe ya awalik ta skuenta Beelzebu te ya jlok'es pukujetike. Teme jich te tut ya awalike, ¿mach'a ta skuenta te ya slok'es pukujetik te jnopojetik awu'unike? Te' chikan a te ma jichuk te tut ya awalike.

28Pero te jo'one ya jlok'es pukujetik ta skuenta te Espiritu yu'un te Diose. Te' chikanix ta ilel ta jamal a te lijkix ta mantal ta awolilik te Diose.

29“Jich teme ay mach'a yo'tanuk ya sk'an yochintaybe sna te k'ak'al winike teme ya sk'an yich'be bael te tut ay yu'une, ja' nail ya xchukbe te yok-sk'abe. Jich me ya xju' ya yelk'an bael te stutik yu'une.

30“Te mach'a ma junuk yo'tan ku'une, yu'un nanix skontraon abi. Te mach'a mak' sjoyinon ta tsobawe, ja jimaw abi.

31“Ja' yu'un ya kalbeyex te ya xju' ya spasbot perdon yu'un spisil smulik te ya spas te genteetike sok spisil stoyba-k'opik te ya xlok' ta sti'ike. Yan teme ya stoyba-k'optayik te Ch'ul Espiritue, ma xju' ya spasbot perdon yu'un stukel.

32Teme ay mach'a ya skontra-k'optay te Nich'anile, ya xju' ya spasbot perdon yu'un. Yan te mach'a ya skontra-k'optay te Ch'ul Espiritue ma xju' ya spasbot perdon yu'un stukel te jayeb k'aal kuxul li' ba balmilale ni ja'uk ta patil ni ta sbajtel k'inal.

Te te'e ya xna'bot sba a ta skuenta te site

33“Chapaik lek te te'e, jich me lek te sit ya yak'. Yan teme ma chapbiluk leke, ma tsa'amuk sit ya yak'. Jich te te'e ya ana'beytik sba ta skuenta te site.

34Te ja'exe pajalex sok sts'umbal ti'awal chanetik. ¿Tut'il k'an lekuk te ak'opike te ma tsa'amuk te awo'tanike? Te tut nojel ta ko'tantike ya xchiknaj ta jk'optik.

35Te mach'a lek te yo'tane lek te tut ya yal lok'el ta sti'e. Yan te mach'a ma tsa'amuk te yo'tane ma lekuk te tut ya yal lok'el ta sti'e.

36Sok ya kalbeyex awa'iyik, spisil ta jp'al k'op te ma xtuun te yaloj ta sti' te genteetike ya me xjojk'obot te tut ora ya sta yorail yu'un Dios te ya x'ilbot ya'telike.

37Ja' chikan te tuti awalojik ta juju-tul ta balmilale teme ya xjilex ta libre yu'un, o teme ya xbaex ta kastigo yu'une —xchi te Jesuse.

Te gente la sk'an yilbeyik seña spoder te Jesuse

³⁸Ay fariseoetik sok maestroetik yu'un te mantaliletike la yalbeyik te Jesuse: — Maestro ya jk'antik te yauk awa'botik kiltik seña milagro —xchiik.

³⁹La sjak' te Jesuse: —Te genteetik to ma tsa'amuk yo'tanik sok ma junuk yo'tanik ta stojol Dios. Ja' nax ya sk'an yilik seña milagro. Pero ma x'a'bot yilik. Ja' seña ta stojolik k'oem te Jonas te antibo j'alwanej yu'un te Diose.

⁴⁰Jich te Jonase anin ta xch'ujt muk'ul chay oxo' k'aal sok oxo' ajk'ubal. Ja' jich euk te Nich'anile ya me xmujk oxo' k'aal sok oxo' ajk'ubal.

⁴¹“Te k'alal ya sta yorail ya x'ilbot ya'telik te genteetik te kuxulik te ora to, te' me ayik euk te jniniveetike. Ja' me ya yalbeyik smulik k'oem, yu'un te jniniveetike la sujtes yo'tanik yu'un smulik te k'alal albot ya'iyik sk'op Dios yu'un te Jonase.

⁴²Sok te' me ay euk te ants te ay ta reyil ta nasion ta stojil sur. Ja' me ya yalbe smulik k'oem euk te mach'atik kuxulik ta balmilal te ora to. Porque lom jakal a tal te antse yu'un tal ya'i bael tut ay sp'ijil te Salomone. Te mach'a li' ay te ora to ja' mas muk' ay yu'un te Salomone.

Te pukuje ya xcha'och xan te ba lok' tale

⁴³“K'alal ya xlok' ta yo'tan gente te pukuje, ya xbeen ta takin k'inal yu'un ya sle ba ya xkux yo'tan. Teme ma' stae, ya snop ta yo'tan:

⁴⁴“Ya sujton bael ta jna te ba lok'on tale”, xchi. Te k'alal sujt bael te'ae, jochol ya xk'o stabey te yo'tan te gentee, jich tut'il na te lek mesbil sok lek chapbile.

⁴⁵Jich ya xba sle xan tal jukeb xan sjoy te k'ax ma tsa'amuk ya'telik. Spisilik ya x'och snaimbey yo'tan te gentee. K'ax ma tsa'amuk ya sujt te gentee tut'il te nail toe. Jich me ya xk'ot te genteetik te kuxulik ta balmilal te ora to te ma tsa'amuk yo'tanike —xchi te Jesuse.

Te sme' sok yijts'inab te Jesuse

⁴⁶Te Jesuse yipal to ta k'op ta stojol a te bayal genteetike te tal te sme'e sok te yijts'inabe. Tek'atik jul ta amak', ya sk'an ya sk'oponik te Jesuse.

⁴⁷Ay mach'a ba yalbe te Jesuse: —Te ame' sok te awijts'inabe tek'atik ta amak'. Ya sk'an sk'oponat —xchi.

⁴⁸Te Jesuse la yalbe te mach'a ba yale: —¿Mach'a a te jme'e sok te kijts'inab ya awale? —xchi.

⁴⁹Jich a yak' ta ilel ta sk'ab te jnopojeletik yu'une sok la yal: —Ja' to ja' jme' sok ja' kits'inab ta spisilik.

⁵⁰Porke mach'a auk a te ya spas te tut ya sk'an yo'tan te jTat te ay ta ch'ulchane, ja' kits'inab sok ja' jme' k'oem —xchi te Jesuse.

Mateo 13

Seña-k'op te mach'a bajt ta awale

- ¹Mismo k'aal a te lok' bael ta na te Jesuse k'o snajkan sba ta ti'mar.
- ²Bayal genteetik la stsob sbaik tal ta stojol te ba aye. Te Jesuse mo ta barko, k'o snajkan sba. Yan te genteetike tek'atik ta ti'mar stukelik.
- ³Te Jesuse bayal tuti lijk yaltalanbe ta seña-k'op. Jich a yal: —Ay jtul winik lok' bael ta ts'unbajel.
- ⁴Te k'alal lijk ta yawel te sts'unube ay p'ekajtik k'oel ta be. Tal te te'tikil mutetike, la swe'ik bael te ts'unubile.
- ⁵Ay a k'ot ta yolil tonetik te ba ma'yuk lek slumile. Te ts'unubile ch'ij tal ta ora yu'un ma pimuk lek te slumile.
- ⁶Te k'alal k'uxub tal te k'ajk'ale, chik'ot yu'un, porke ma ismajemuk lek. Jicha takej.
- ⁷Sok ay a k'ot ta yolil ch'ixetik te ts'unubile. Ch'i moel te ch'ixetike, la stenik te ts'unubile.
- ⁸Pero ay a k'ot ta lekil lum. Lek a k'ot te yijkatse. Te p'ej nax ts'unubil ay a yak' ta sien ta p'ej te sbak'e, ye yane la yak' sesenta ta p'ej, y te yane treinta ta p'ej.
- ⁹Te mach'a ay xchikine a me ya'ibe sluwar —xchi te Jesuse.

Te tut sluwar te seña-k'opetike

- ¹⁰Te jnopojeletike tijilajik tal ochel te ba ay te Jesuse. La sjojk'obeyik: —¿Tut yu'un te ya ak'opon ta seña-k'op te genteetike? —xchiik.
- ¹¹Te Jesuse la yaltalanbe: —Te ja'exe Dios me ya ya'beyex ana'ik sluwar te tut'il ay ta ajwalinel te Diose, te ma'yuk ta na'el ta nail toe. Yan te yanetike ma x'a'bot sna'beyik sluwaril stukel.
- ¹²Jich te mach'a ay tut ay yu'une, ya x'a'bot xan soy, jich me bayal tut ay yu'un ya xk'ot. Yan te mach'a ma'yuk tut ay yu'une, ya xpojbot te tut ay yich'oj ch'inuke.
- ¹³Ja' sluwar te ya jk'opon ta seña-k'ope. Yu'un ya yilik ta sitik, pero ma sna'beyik sluwaril te tut ya yilike. Sok ya ya'iyik ta xchikinik, pero ma xk'ot ta yo'tanik.
- ¹⁴Te tut'il jich ayike, te' k'ot ta pasel a te tuti ts'ibabil yu'un te antibo j'alwanej Isaiase: “Ya ya'iyik sluwar k'op ta xchikinik, pero ma'yuk sluwaril ya xk'ot ta yo'tanik. Ya yilik ta sitik, pero ma'yuk sk'oplal ya xk'ot yu'unik.
- ¹⁵Yu'un k'ax tulanix yo'tanik te gente to. Wokol ya xk'ot ta xchikinik te k'ope. Smuts'oj sitik yu'un ma sk'an yilik ta sitik, sok ma sk'an ya'ibeyik sluwar k'op ta xchikinik, sok ma xk'ot ta yo'tanik. Sok ma sk'an sujtes yo'tanik ta jtojol, yu'un ma sk'anik koltayel ku'un”, xchi te Diose.

¹⁶“Yan te ja'exe ben me tsa'am alekilik, porke ya awilik k'inal ta asitik sok ya awa'iyik sluwar k'op ta achikinik.

¹⁷Jamal ya kalbeyex, bayal j'alwanejetik yu'un Dios sok bayal genteetik te lek yo'tanik ta stojole yo'tanuk la yilik te tut yipalex ta yilel te ja'exe, pero ma' yilik. Yo'tanuk lauk ya'ibeyik sluwaril te tut ya awa'iyik sluwar te ja'exe, pero ma' ya'ibeyik sluwar stukel.

Te Jesus la yalbe sluwar te seña-k'op te mach'a bajt ta awale

¹⁸“A'ibeya awa'iyik sluwar te tut sluwar te seña-k'op la kalbeyexe te mach'a bajt ta awale.

¹⁹Te mach'atik ya ya'iybe sluwaril te tut'il ay ta ajwalinel te Diose sok te ma xk'ot ta yo'tanike, jich k'oemik te tut'il ts'unubil te k'ot ta bee. Ya xtal te pukuje, ya slok'esbey ta yo'tanik te sk'op Dios te ts'unbot ta yo'tanike.

²⁰Te ts'unubil te k'ot ta yolil tonetik pajal k'oem sok te mach'atik ya ya'iyik te sk'op Dios y ben gusto ya sk'anik.

²¹Pero komo ma bayaluk ismajem ta yo'tanik te sk'op Diose, jich ma xjalajik. Ja' yu'un teme ya xk'ax swokolik o teme ya xtal ilbajinel ta sk'aj te sk'op Diose, ora ya xch'ay te xch'uuunel yo'tanik yu'un.

²²Te ts'unubil te k'ot ta yolil ch'ixetik pajal k'oem sok te mach'atik ya ya'iyik te sk'op Diose, pero te tutik skuenta balmilal ja' ya smak sbaik a. Te slekil te k'ulejalile ja' ya xlo'laylanot yu'un. Spisil to ya xk'ot ta skuentaik ya smuk te sk'op Diose, jich ma xyak' sitinuk.

²³Pero ay mach'atik ya ya'iybe sluwaril sok te ya xk'ot ta yo'tanike, jich k'oemik te tut'il ts'unubil te k'ot ta lekil lume. Jich me lek ya yak' sit stukel. Ay mach'a jich a k'ot tut'il mits'ojel te p'ej nax ts'unubil ya yak' sien ta p'ej te site, sok ay ya yak' ta sesenta, sok ay ya yak' ta treinta —xchi te Jesuse.

Te seña-k'op te triwue sok te ak te ma tsa'amuke

²⁴Te Jesuse lijk yalbe ya'iyik yan seña k'op. Jich a yal: —Te tut'il ya xk'ot ta ajwalinel te Diose, jachik tut'il jtul winik te la sts'un lekil sts'unubil ta slume.

²⁵Pero te k'alal wayajtikix ae, tal te skontrae. Och sts'un te ak te ma tsa'amuke te ta yolil triwue. Yo bajt.

²⁶K'alal ch'i te triwue y lijk yak' sjol, te' chiknaj a te ak' te ma tsa'amuke.

²⁷Te j'a'teletike ba yalbeyik te yajwale: “Kajwal, ¿me lekil ts'unubil te ba awak' ta awel ta alume? ¿Tut'il a chiknaj te ak te ma tsa'amuke?” xchiik.

²⁸Te yajwale la yal: “Ja' a spas'bon te jkontrae”, xchi. La yalik te j'a'teletike: “¿Me ya ak'an te ya xba jbultik lok'ele? —xchiik.

²⁹La yal te yajwale: “Ma xju'. Teme ya abul lok'el te ak te ma tsa'amuke, ya me xbul lok'el ek'a te triwue.

³⁰Te' yijubuk a ja' to teme la sta yorail te ya xtuy lok'ele. Te k'alal ya sta sk'aalele, ya me kalbe te j'a'teletike te ja' nail ya stsob lok'el te ak te ma tsa'amuke, a' xchukik ta jujuyom, a' ba xchik'ik ta k'ak'. Yan te triwue, ya me stsobikon ochel ta yawil ku'un”, xchi me —xchi te Jesuse.

Seña-k'op te sbak' mostesiae

³¹Te Jesuse la yaltalanbe ya'iy yan seña-k'op. Jich a yal: —Te tut'il ya xk'ot ta ajwalinel te Diose, ja' pajal k'oem sok jun sbak' mostesiae te la sts'un ta slum te jtul winike.

³²Aunke stukel ja' mas ch'in ta spasil te ts'unubiletike, te k'alal ya xch'ie mas muk' ya xk'ot yu'un te yan boketike. Jich muk' ya xk'ot jich tut'il wol te'. Te te'tikil mutetike ya xtal spas xpechekik te ba sk'abk'abe —xchi te Jesuse.

Seña-k'op te levadurae

³³Ay yan seña-k'op te la yal te Jesuse: —Te tut'il ya xk'ot ta ajwalinel te Diose, ja' pajal sok te levadurae te la skap sok oxp'is jarina te antse, ja' to te sijt' ta swolol te mats'e —xchi te Jesuse.

Te Jesuse la yal bayal seña-k'op

³⁴Spasil to te Jesuse la yaltalanbe ta seña-k'op te bayal genteetike. Ma'yuk tuti yaltalanbe teme ma ta seña-k'opuke.

³⁵Te tut'il jich a yal te Jesuse, ja' ak'ot ta pasel te tut yaloj te antibo j'alwanej yu'un te Diose te jich a yale: “Ya me kal ta seña-k'opetik te tut ma na'bot sluwaril ja' to te la spas balmilal te Diose”, xchi me.

Te Jesuse la yalbe sluwaril te ak te ma tsa'amuke sok te triwue

³⁶Jich te Jesuse la stikon bael te genteetike y och ta na. Te jnopojetik yu'une tijilajik tal ta stojol y la yalbeyik: —Albotik ka'itik xan sluwar te seña-k'op te la awale te ak te ma' tsa'amuke te awot ta yolil te triwualtike —xchiik.

³⁷Te Jesuse la yaltalanbe: —Te mach'a la sts'un te lekil ts'unubile, ja' te Nich'anile.

³⁸Te triwualtike ja' te genteetik ta balmilale. Te lekil ts'unubile ja' te mach'atik yajwalinejik te Diose. Te ak te ma tsa'amuke ja' te mach'a yajwalinejik te pukuje.

³⁹Te jkontra te la sts'un te ak te ma' tsa'amuke, ja' te pukuje. Te yorail k'ajoje ja' te slajibal k'aale. Te jk'ajojetike ja' te ch'ul angeletik yu'un te Diose.

⁴⁰Te ak te ma tsa'amuk te la kal te ya yich' tsobeles sok te ya yich' chik'el ta k'ak'e, jich me ya xk'ot ta pasel ta slajibal k'aal.

⁴¹Te Nich'anile ya me stikon te ch'ul angeletik yu'une, ya xtal stsobik lokel ta balmilal te mach'atik ya syaleswanik ta mulile sok te mach'atik ma tsa'amuk yat'elike.

⁴²Ya me xch'ojik ochel te ba yawil k'ak' te tileme. Te' me ya xk'o yok'etay sbaik a sok te' me ya xk'o sk'uxilan ye'ik a.

⁴³Te mach'atik lek yo'tanik ta stojol te Diose ya me xchiknaj stsa'amulik te ba ay ta ajwalil te jTatike, jich me tut'il ya xtil xojobil te k'ajk'ale. Te mach'atik ay xchikine, a me ya'ibe sluwartil ta lek.

Te seña-k'op te oro te mukul ta lume

⁴⁴“Te tut'il ya xk'ot ta ajwalinel te Diose, jich k'oem te tut'il bayal oro te mukul ta jlom ch'in luware. Ay jtul winik te la stae sok la xcha'muk xan jilel te'a. Ben jun yo'tan a sujt bael yu'un. Jicha ba xchon spasil te tut ay yu'une y ba sman a te luwar te ba ay mukul te oroe.

Te seña-k'op te perla te ben toyole

⁴⁵“Te tut'il ya xk'ot ta ajwalinel te Diose, jich k'oem te tut'il ay jtul jchonbajel te yipal ta sleel tsa'am perlaetik.

⁴⁶Te k'alal ya sta junuk perla te ben toyole, ba xchon spasil te tut ay yu'une. Jicha ba sman a te perlae.

Te seña-k'op te stsajkil-chaye

⁴⁷“Te tut'il ya xk'ot ta ajwalinel te Diose, ja' pajal k'oem sok te stsajkil-chay te ya xch'ojot ochel ta mare yu'un ya stsak lok'el spasil ta kaj te chaye.

⁴⁸Teme noj ta chay te stsajkil-xchayike, te j'tsak-chayetike ya snitik lok'el ta ti'mar. Te' ya snajkan sbaik ta tsael a te chayetike. Te lekil chaye ya sk'ejik ta moch. Yan te ma lekuke, ya xch'ojik bael.

⁴⁹Jich me ya xk'ot ta pasel ta slajibal k'aal. Ya me xtal te ch'ul angeletike, ya me st'ujik lok'el te mach'atik ma lekuk ta yolil te mach'a lek yo'tanik ta stojol te Diose.

⁵⁰Te mach'atik ma lekuke ya me xch'ojot ochel ta yawil k'ak' te tileme. Te' me xk'o yok'etay sbaik a sok te' me ya sk'uxilan ye'ik a —xchi te Jesuse.

Ach' k'u lejail sok k'a' k'u lejail

⁵¹Te Jesuse la sjojk'oy: —¿Me k'ot ta awo'tanik spasil te tut la kalixe? —xchi. La yalik: —Jich Kajwal, k'ot ta ko'tantik —xchiik.

⁵²La yal te Jesuse: —Te maestroetik yu'un te mantaliletike te sna'ojbe sluwartil te tut'il ay ta ajwalinel te Diose ja' pajal k'oem sok te tut'il ay te jtul yajwal nae. Te tutik sk'ejoje ya sna' slok'esel tal te ach' toe sok te tuuntesbilixe —xchi.

K'ot ta jteyklum Nazaret te Jesuse

- ⁵³Te k'alal laj yo'tan ta yalel spisil te seña-k'opetik te Jesuse, lok' bael
- ⁵⁴y k'ot ta slumal. Lijk ta p'ijuteswanej te ba sinagoga yu'unike. Te genteetike bayal a a'abiyan yo'tanik yu'un. Jicha lijk yalbe sbaik: —¿Ba snop tal to te spisil ya sna'e? ¿Sok tut'il ya xju' yu'un spasel te milagroetike?
- ⁵⁵¿Me ma wan ja'uk te xnich'an karpinteroe sok ma wan ja' sme' te xMariae? ¿Me ma wan ja'uk yijts'inab te Jacoboe sok te Josee sok te Simone sok te Judase?
- ⁵⁶¿Sok ma wan ja'uk yijts'inab euk te antstik te li' ay ta koliltike? ¿Ba snopix tal spisil ts'in to? —xchiik.
- ⁵⁷Jich a ilin yo'tanik ta stojol. Pero te Jesuse jich a lijk yaltalanbe: —Spisil genteetik ya yak'ik ta jkuenta te j'alwanej yu'un te Diose. Ja' nax ma x'ak'ot ta jkuenta yu'un te slumale sok te mach'atik ay yu'un ta snae —xchi te Jesuse.
- ⁵⁸Ma bayaluk milagroetik a spas te'a te Jesuse, yu'un ma xch'uunik te genteetike.

Mateo 14

Tut'il a cham te Juan Ak'ich'ja'e

- ¹Jich mismo tiempo a te Herodese te gobierno yu'un Galilea la ya'ibe slumaril sk'oplal te Jesuse,
- ²sok jicha lijk yalbe ya'iyik te j'a'teletik yu'une: —Ja' me te Juan Ak'ich'ja'e, te cha'kuxemix tal te ba animaetike. Ja' slumaril te ay spoder ta spasel te milagroetike —xchi.
- ³Jich a yal, yu'un ayix k'aal te la stikon ta tsakel te Juane sok la yak' ta chukel te prexo ta skaj te xHerodias, te yinam Felipe te ja' yijts'ine.
- ⁴Yu'un te Juane la yalbe te Herodese: —Ma lekuk te awinaminej te antse —xyut.
- ⁵Jich te Herodese yo'tanuk k'an smil te Juane, pero ya xi' yu'un te genteetike, yu'un te genteetike yak'ojik ta jkuenta te Juane, yu'un xch'uunejik te ja' j'alwanej yu'un te Diose.
- ⁶Te k'alal la sta sk'aalel te lok' ta ja'bil te Herodese, la spas k'in. Te yantsil-al te xHerodiase tal ajk'otajuk ta sit te mach'atik majanlanbil yu'une. Te Herodese bayal a sk'upin te tut'il a ajk'otaj te ach'ixe.
- ⁷Jich a yalbe: —Jamal ya kalbeyat ta stojol Dios, ya ka'beyat chikan te tut ya ak'anbone —xchi.
- ⁸Te ach'ixe jich albilix yu'un a te sme'e te ja' ya sk'anbey ta plato te sjol te Juan Ak'-ich'ja'e.
- ⁹Te Herodese lom triste k'ajtaj yu'un. Pero komo yalojix ta jamal ta stojol Dios ta sit te smajanabe, la yal mantal te ya x'a'bot te tut ya sk'ane.

¹⁰La stikon mantal ta prexo te ya xbojbot ta lok'el sjol te Juane.

¹¹La yak'ik tal ta plato te sjole, sok la ya'beyik ta sk'ab te ach'ixe. Te ach'ixe ba ya'be ta sk'ab te sme'e.

¹²Te jnopojeletik yu'un te Juane tal yich'beyik bael te sti'balule. Ba smukik jilel. Patil ba yalbeyik ya'iy te Jesuse.

Te Jesuse la smak'lin jo'mil ta jtul

¹³Te k'alal la ya'iybe sluwar te Jesuse te tuti k'otix ta pasele, och ta barko. Stukel nax a bajt ta jun luwar te jochole. Te genteetike, k'alal la sna'beyik sluwaril, lok'ik tal ta sp'ejel te jteyklumetike, sok beenik bael ta yokik te ba bajt te Jesuse.

¹⁴Te k'alal ko ta barko te Jesuse la yil te bayal genteetik te'a. La sna'bey yo'olil sbaik. Jich a slekutes te jchameletik te yik'olanik k'ale.

¹⁵Te k'alal ya x'ijk'ubix a te k'inale, te jnopojeletik yu'un te Jesuse tal sk'oponik. Jich a yalik: —Mal k'aalix. Ma'yuk mach'a ay sna li'to. Tikonaix bael te genteetike, yu'un ya xba sman tut ya swe'ik lum ba ch'in kolonyaetike —xchiik.

¹⁶La sjak' te Jesuse: —Ma puersauk ya xlaj bajt. A'beya swe'el atukelik —xchi.

¹⁷La yalik: —Ma'yuk we'elil kich'ohtik. Ja' nax jo'pejch waj sok cha'kojt chay —xchiik.

¹⁸La yal te Jesuse: —Ich'bikon tal abi —xyut.

¹⁹Y la yaltalanbe te genteetike te ya snajk'an sbaik ta stenlejaltike. La stsak ta sk'ab te jo'pejch waje sok te cha'kojt chaye, la sk'elu moel te ch'ulchane, la yalbe kola yal Dios yu'un y la xe'talan te waje. La ya'be ta sk'ab te jnopojeletik yu'une y ba spuktalanbe te genteetike.

²⁰Spisil a we'ik asta noj te xch'ujtike, y ay to xan a jil lajchayeb moch te sobrae.

²¹Te mach'atik we'ike ay wan jo'mil ta jtul winketik. Ma ajtabiluk te antstike sok te untike.

Te Jesuse been ta baba mar

²²Te k'alal laj yo'tanike, te Jesuse la stikonlan moel ta barko te jnopojeletik yu'une, yu'un ya xlaj nalaj k'axel te ba mare. Te Jesuse jil to ta sk'oponel te genteetike.

²³Te k'alal lajix yo'tan ta sk'oponel a te genteetike, mo bael ta wits, ba sk'opon Dios ta stukel nax. K'alal och te ajk'ubale, stukel wolol te ba wits te Jesuse.

²⁴Yan te barkoe ayix k'al ta ol mar a. Ben wokol ay k'ael yu'un yuk'ilanel yu'un ja' te barkoe, yu'un tulan ya xtenot sujtél yu'un te ik'e.

²⁵Te k'alal nopol sakubix a te k'inale, te Jesuse tijilaj bael te ba ayike, yipal k'al ta beel ta baba ja'.

²⁶K'alal la yilik te jnopojeletik te yipal ta beel ta baba ja'e, xchiik yu'un. X'awlajan yu'un te xi'ele, yu'un la skuyik ta ch'ulelal.

²⁷Te Jesuse la sk'oPONlan ta ora: —Ayuk spuERSa awo'tanik. Jo'on ya awile, ma xi'anik —xchi.

²⁸La yal te jPedroe: —Kajwal, teme ja'ate, ala mantal te ya xbeenon tal ta baba ja' te ba ayate —xchi.

²⁹—La' —xchi te Jesuse. Jich a ko bael ta barko te jPedroe, lijk bael ta beel ta baba mar stojliyej bael te Jesuse.

³⁰Pero la yil te ben tulan te ik'e, tal xi'el ta yo'tan yu'un. Lijk mulek koel ta ja'. Lijk awunuk: —jTsakaon Kajwal! —xchi.

³¹Te Jesuse ts'in a stsakbe sk'ab ta ora, jicha yalbe: —Ma'yuk lek xch'uunel awo'tan ya kil. jTu'un te ya x'a'abiyan awo'tane? —xchi.

³²K'alal moik bael ta barkoe, kom te ik'e.

³³Jich te mach'atik ayik ta barkoe la skejan sbaik ta sit te Jesuse. Jich a yalik: —Yu'un nanix ja'at a te Xnich'angat te Diose —xchiik.

Te Jesuse la slekutes jchameletik ta Genesaret

³⁴Te k'alal k'axikix bael ta ja' ae, lok'ik k'oel ta slum Genesaret.

³⁵Te mach'atik te'eyik ae la sna'beyik sba te ja' te Jesuse. Jicha pujk bael ta alel ta spisil jteyklumetike, sok la yik'ik tal ta stojol spisil te yaj-chamelike.

³⁶La sk'anbeyik pawor te jipuk nax ya spikbeyik a te sti'il te sk'u'-spak'e. Spisil te mach'atik la spikbeyik te sti'il sk'u'-spak'e kolik ta chamel.

Mateo 15

Te tut ma tsa'amuk ya xk'ootik ta stojol Dios yu'une

¹Ay fariseoetik sok maestroetik yu'un te mantaliletike te talemik ta Jerusalen jul sk'oPONnik te Jesuse. La sjojk'obeyik:

²—jTu'un te jnopojeletik awu'une te ya xk'axintaybeyik te skostumbre antibo me'il-tatiletike? Yu'un te k'alal ya xwe'ike mak' spok sk'abik nailuk ya kil, jich tut'il albil sk'oplale —xchiik.

³Te Jesuse la sjojk'olanbe: —jY tu'un ts'in ja'exte te ya ak'axintaybeyik smantal Dios a te kostumbre awu'unike?

⁴Porke jich yaloj te Diose: “Ch'uunbeya smantal te ame'-atatike”, xchi me. Sok yaloj xan: “Te mach'a ya yixta-k'optay te sme'-state a' chamuk”, xchi me.

⁵Yan te ja'exe jich ya awalik: “Teme ay jtul winik te jich ya yalbe te sme'-state: ‘Ma xju' ya jkoltayat yu'un spisil te tut ay ku'une la kak'ix ta smajtan Dios,’ te ya yute,

⁶te mach'a jich ya yale ma puersauk ya sk'uxtayix te sme'-state”, te xchaexe. Jich ta skuenta te kostumbre awu'unike ma'yukix sk'oplal ya xk'ot ta ch'uunel a te tut yalaj ta smantal te Diose.

⁷¡Cheb awo'tanik te ja'exe! Jich a yalbeyex ak'oplalik te antibo j'alwaneje yu'un Dios te j'Isaiase:

⁸“Te jtejk'um to ta sk'op nax te yak'ojikon ta jkuentae, yan te yo'tanike jakal ay ta jtojol.

⁹Jowil nax te ya yal te ya xch'uunikone. Te tut ya yak' ta nopele smantal nax winik stukel”, xchi me —xchi te Jesuse.

¹⁰Te Jesuse la yik'talan tal te genteetike y la yalbe: —A'iyaike me slumaril sok a' me k'otuk ta awo'tanik te tut ya kalbeyexe:

¹¹Te tut ya x'och ta sti' te winike ma ja'uk ma tsa'amuk ya xk'ot ta stojol Dios yu'un. Ja' ma tsa'amuk ya xk'oex ta stojol Dios yu'un te tut ya xlok' ta ati'ike —xchi te Jesuse.

¹²Te jnopojetik yu'un te Jesuse tijilajik tal ta stojol y la sjojk'obeyik: —¿Me la awil te fariseoetik te ilin yu'un te tut la awale? —xchiik.

¹³La yal te Jesuse: —Spisil te awalts'unubil teme ma ja'uk la sts'un te jTat te ay ta ch'ulchane ya me xbulot lok'el.

¹⁴Te' yil sbaik a, te ya stojutesik ta be te choketike, pero pajal chok k'oem sok. Teme jtul chok ya stojutes ta be te jtul xan choke, pajal me ya xch'ay sok koel ta ch'en —xchi te Jesuse.

¹⁵Te jPedroe tal sk'anbe: —Albotik ka'itik te tut'il ay te seña te la awale —xchi.

¹⁶La yal te Jesuse: —¿Me yu'un wan ma to xk'ot ta awo'tanik euk te ja'exe?

¹⁷¿Me'n ma x'ana'beyik slumar te tut ya x'och ta ati'ike te ya xk'ot ta ach'ujtike? Patil ya xba awak'ik jilel ta letrina.

¹⁸Yan te tut ya xlok' ta ati'ike, ta awo'tanik ya xlijk tal stukel. Ja' ma tsa'amuk ya xk'oex ta stojol Dios yu'un.

¹⁹Porke ta awo'tanik ya xlijk anopik te tut ma tsa'amuk ta pasele: ja' te milawe, sok te antsiwejele, sok te lokoubele, sok te elek'e, sok te le-k'ope, sok te a'abiyawaneje.

²⁰Spisil to ja' ma tsa'amuk ya xk'oex ta stojol Dios yu'un. Yan te k'alal ya xwe'exe, ma jauk ma tsa'amuk ya xk'oex yu'un teme ma nailuk ya apok ak'abike jich tut'il albil sk'oplale —xchi te Jesuse.

Yanlum ants tal sk'anbe pawor te Jesuse

²¹Lok' bael te'a te Jesuse, bajt ta slum Tiro sok Sidon.

²²Ay jtul cananea-ants te'ey sna a, tulan a k'opoj ta sk'anel pawor: —Kajwal, sts'umbalat jDavid, k'uxtayaon sok te kach'ixe, yu'un ay pukuj ta yo'tan. Ben x'ilbajinot yu'un —xchi.

²³Pero te Jesuse ma' sjak'be te sk'ope. Y te jnopojeletik yu'une tijilajik tal y la yalbeyik te Jesuse: —Albeya te antse a' bajtuk, porke ben x'awetal ta jpatik —xchiik.

²⁴Te Jesuse la yalbe te antse: —Ja' nax stikonejon Dios ta skoltayel te j'israeletik te jich k'oemik tut'il karneraetik te ch'ayemike —xchi.

²⁵Pero te antse ba skejan sba ta stojol. Jich a yal: —Kajwal, koltayaon —xchi.

²⁶La sjak' te Jesuse: —Ma lek te ya jpojbetik yot te untike te ya ka'beyik swe' te ts'i'etike —xchi.

²⁷La yal te antse: —Jich Kajwal, pero te ts'i'etike ya swe'ik te sts'ubil yot te ya xch'ay koel ta yanil xmexa te yajwale —xchi.

²⁸La yal te Jesuse: —Ants, bayal tut xch'uunej awo'tan. Jich me ya xk'ot ta pasel te tut ya sk'an awo'tane —xchi. Y mismo tiempo a kol te yach'ixe.

Jesus la slekutes bayal jchameletik

²⁹Lok' bael te'a te Jesuse, k'ot ta ti'ti'mar yu'un Galilea. Mo bael ta jun wits, te' k'o snajkan sba a.

³⁰Bayal gente la stsob sbaik tal te ba aye. Yik'ojik k'oel koxoetik, sok choketik, sok uma'etik, sok mach'atik moch'ol sk'ab, sok bayal xan chameletik. La yak'ik ta yok te Jesuse, spisil a slekuteslan.

³¹Te genteetike bayal a a'abiyan yo'tanik yu'un la yilik te ya xk'opojix te uma'etike y lekubenix te mach'atik moch'ol sk'abike, ya xbeenix te koxoetike, y te choketike spas ya yilikix k'inal. Lijk yalbeyik kola yal te Dios yu'unik te j'israeletike.

Jesus la smak'lin chanmil ta jtul winketik

³²Te Jesuse la yik' tal te jnopojeletik yu'une y la yaltalanbe: —Ya jna'be yo'olil sbaik te genteetik to, yu'un yoxebalix k'aal te soyinejikone y ma'yuk tut ya swe'ik. Ma jk'an ya jtikon bael ta snaik te ma we'emikuke, porke tam chojpuk yipik ta be —xchi te Jesuse.

³³Te jnopojeletik yu'une la yalik: —¿Ba ya xba jtabetik swe'el te bayal genteetike, te tut'il ma'yuk mach'a ay sna liye? —xchiik.

³⁴Te Jesuse la sjojk'olanbe: —¿Jaypejch waj ay awu'unik? —xchi. La yalik: —Jukpejch, sok cha'oxkojt ch'in chayetik —xchiik.

³⁵Te Jesuse la yalbe te genteetike te ya snajkan sbaik ta lume.

³⁶La stsak ta sk'ab te jukpejch waje sok te chayetike, la yalbe kola yal Dios yu'un. La xe'talan, la ya'be te jnopojeletik yu'une y ba spukbeyik te genteetike.

³⁷Spisilik a we'ik asta noj te xch'ujtike. Y noj to xan jukeb moch te xejt'emik sobraile.

³⁸Te mach'atik we'ike ay chanmil ta jtul winketik. Ma ajtabiluk te antstike sok te untike.

³⁹Te k'alal la sk'oPONlan jilel te genteetik, te Jesuse mo bael ta barko, y bajt ta slum Magdala.

Mateo 16

Te fariseoetik sok te saduseoetik ya sk'an yilik seña smilagro te Jesuse

¹Ay fariseoetik sok saduseoetik ba yilik te Jesuse yu'un ya sk'an yilbeyik yo'tan. La sk'anbeyik te yauk spas junuk seña smilagro te ya yak' ta ilel te talem ta stojol Diose.

²Pero la sjak'be te Jesuse: —Te ja'exe te k'alal malix k'aal ya awalik: “K'epel k'in'al pajel”, xchaex, yu'un ya awalik tsaj te ch'ulchane.

³Sok te k'alal sakubix a te k'inale ya awalik: “Ora to ya yak' ja'al yu'un tsaj te ch'ulchane sok ay tokal”, xchaex yu'un. Te ja'exe cheb awo'tanik. Ya ana'ik te tut yilel te tiempo yu'un te ch'ulchane, pero ¿tu'un te ma x'ana'ik yilel te señaetik te yipal ta k'oel ta pasel te ora to?

⁴Te genteetik to te ma tsa'amuk yo'tanik sok te ma junuk yo'tanik ta stojol te Diose, ya sk'an yilik seña. Pero ma x'a'bot yilik. Ja' seña ta stojolik k'oem te Jonas te antibo j'alwanej yu'un te Diose —xchi. Te Jesus la sjileslan y bajt.

Te tut a te levadura yu'un te fariseoetike

⁵Te k'alal k'axik bael ta jejch mar te jnopojeletike, ma sna' a yich' bael yotik.

⁶Te Jesuse la yaltalanbe: —Ila me abaik yu'un te levadura yu'un te fariseoetike sok te saduseoetike —xchi.

⁷Te jnopojeletike jicha lijk yalbe sbaik yu'un: —Ja' yu'un te ma' jna'tik tal kotike —xchiik.

⁸Te Jesuse la sna'be sluwaril te tuti lijk yalbe sbaike, y la yaltalanbe: —¿Tu'un ya awalbe abaik te ma'yuk awich'oj awotike? Ma'yuk lek xch'uunel awo'tanik te ja'exe.

⁹Yu'un ma to k'oemuk ta awo'tanik. ¿Me'n mak' ana'ikix te jo'pejch waj a' we'ik a te jo'mil ta jtul winketike? ¿Sok me'n ch'ayix ta awo'tanik te jayeb xan moch te la spas sobraile?

¹⁰¿Sok me'n ch'ayix ta awo'tanik te jukpejch waj te la yich' mak'linel a te channil ta jtule, y jayeb xan moch anoj te sobraile?

¹¹¿Tu'un te ma xk'ot ta awo'tanike te ma ja'uk waj te la kalbeyex sk'oplale? Ila me abaik yu'un te slevadura te fariseoetike sok te saduseoetike —xchi te Jesuse.

¹²Jich a sna'ik te jnopojeletik te ma ja'uk a yal te ya yil sbaik yu'un te levadura yu'un te pane. Ja' a yal te ya sk'an ya skanantay sbaik yu'un te tut ya yak' ta nopel te fariseoetik sok te saduseoetike.

Te jPedroe la yal ta jamal te ja' Cristo te Jesuse

¹³Te k'alal k'ot ta estado yu'un Cesarea Filipo sbiile, te Jesuse la sjojk'obey te jnopojeletik yu'une: —¿Tut ya yalik ya awa'iyik te genteetike? ¿Mach'a ya skuyik a te Nich'anile? —xchi.

¹⁴La yalik: —Ay ya yalik te ja'at Juanat te Ak'ich'ja'e; te yane ya yalik te ja'at te j'Eliasate. Sok te yane ya yalik te ja'at te Jeremiasate o yan antibo j'alwanej yu'un te Diose —xchiik.

¹⁵Te Jesuse la sjojk'obe: —Jal ts'in ja'exte, ¿mach'a ya akuyikon a? —xchi.

¹⁶La sjak' te Simon Pedro: —Ja'at Cristoat te Xnich'angat te kuxul Diose —xchi.

¹⁷La yal te Jesuse: —Ben me tsa'am alekil ja'at Simon te xnich'angat te Jonase. Porke ni jtuluk winik te la ya'beyat ana'be sluwar. Ja' a ya'beyat ana' sluwar te jTat te ay ta ch'ulchane.

¹⁸Jo'on ya kal te ja'at jPedroat, te p'ej ton k'oemat te ya kak' ipajuk a te jch'uuneletik ku'une. Te jch'uuneletik ku'une ma xju' te ya stsalot yu'un yip te lajele.

¹⁹Jo'on ya ka'beyat te syaweul te ba ay ta mantal te jTatik Dios te ay ta ch'ulchane. Te tut ya akom ta pasel ta balmilale, jich albilix sk'oplal ta ch'ulchan abi. Sok te tut ya awak' ta pasel ta balmilale, jich albilix sk'oplal te ch'ulchan abi —xchi te Jesuse.

²⁰Sok la spas ta mantal te jnopojeletik yu'une te ma me mach'a ya yalbe te ja' te Cristoe.

Te Jesuse la yal te tut ya xchame

²¹Ja' yorail a te Jesuse lijk yalbe te jnopojeletik yu'une te ya xbajt ta Jerusalene, y te moletik sok te stalat-saserdoteetik sok te maestroetik yu'un te mantaliletike ya me ya'beyik xk'ax bayal swokol. Sok la yal te tut'il ya xba mileke, pero ta yoxebal k'aal ya xcha'kusesot tal.

²²Jich te jPedroe la spit bael ch'inuk te Jesuse, jicha ba yalbe: —Kajwal, manchuk jichuk ya sk'an te Diose. Manchuk ya xk'ot ta pasel ta akuenta —xyut.

²³Te Jesuse la sujtes sba, la yalbe te Pedroe: —K'eja aba ta jtojol, Satanas. Ma me x'amakon. Ma'yuk ta awo'tan te tut ya sk'an yo'tan te Diose. Ja' nax ay ta awo'tan te tut ya sk'an yo'tan te genteetike —xyut.

²⁴Te Jesuse jich a yalbe te jnopojetik yu'une: —Te mach'a ya sk'an yak' sba ta jnopojetik ku'une, a' me skoltay sba ta yo'tan. A' me xkuch skrus k'oem. A' me sts'akliyon.

²⁵Jich te mach'a ya xk'uxutay sba sok te xkuxlejale ya me xch'ay sok te xkuxlejale. Yan te mach'a ya xch'ay xkuxlejale teme jo'on ta jkaje, ya me sta xkuxlejale stukel.

²⁶¿Tut ya xlok' awu'un teme ya awu'unin spasil te balmilale teme ya xch'ay te akuxlejale? ¿Jayeb ya xju' ya atoj a yu'un te akuxlejale?

²⁷Jich te Nich'anile ya me xtal sok slekilal te jTate sok te xch'ul angeletik yu'une. Ya me xtal ka'be stojol juju-tul chikan te tut spasojike.

²⁸Jamal ya kalbeyex ay mach'atik te li' ayik to te ma to xchamik ae ja' to teme ya yilik ya xtal te Nich'anile jich tut'il rey —xchi te Jesuse.

Mateo 17

Yanej a yilik te Jesuse

¹Wake' k'aal ta patil a te Jesuse la yik' bael te jPedro, te Jacoboe sok te yijts'ine, ja' te Juane. Parte ik'talanot bael yu'un te Jesuse ta jun muk'ul wits te ben toyole.

²Yanej ta sitik te'a te Jesuse. Te yelawe xlemet a sujt jich tut'il te k'ajk'ale y ben sak a sujt te sk'u'-spak'e jich tut'il te luse.

³Te' chiknaj a te jMoisese sok te j'Eliase yipalik ta k'op sok te Jesuse.

⁴Te jPedro la yalbe te Jesuse: —Kajwal, ben tsa'am te li' ayotike. Tem ya ak'ane, ya jpastik oxwol yaxna, jun awu'un te ja'ate jun yu'un te jMoisese sok jun yu'un te j'Eliase —xchi.

⁵Te k'alal yipal to ta k'op a te jPedro ora mukot ta tokal te xlemet nax xojobile. Ta yolil te tokale ay mach'a k'opoj te'a, jich a yal: —Ja' to ja' te jNich'an te ben k'ux ta ko'tane. Ben jun ko'tan yu'un. A'iybeyaik sluwar te sk'ope —xchi.

⁶Te k'alal la ya'ibeyik sluwar te sk'ope, te jnopojetike toj cham a ya'iyik y la skejan sbaik ta lum y la sts'inan sbaik.

⁷Tijilaj tal te'a te Jesuse, la spik y la yaltalanbe: —Jajchanik, ma me xi'anik —xyut.

⁸Te k'alal la xjach te sitike ma'yuk mach'a yilik te'a. Ja' nax stukel te Jesuse.

⁹Te k'alal yipalik tal ta koel te ba witse te Jesuse la stsitstalan te jnopojeletik yu'une. Jich a yal: —Ma me mach'a x'awalbeyik te tuti ak'ot awilike ja' to teme cha'kux tal Nich'anile —xchi.

¹⁰Te jnopojeletike lijk sjojk'obeyik te Jesuse: —¿Tut yu'un te ya yal te maestroetik yu'un te mantaliletike te ja' puerza ja' nail ya xtal te j'Eliaise? —xchiik.

¹¹La sjak' te Jesuse: —Jich a nix a te nail ya xtal te j'Eliaise, sok stukel ya xchap spisil.

¹²Pero ya kalbeyex te xtalukix te j'Eliaise. Ma' sna'beyik sba te genteetike. Jicha k'ax swokol yu'unik chikan te tuti sk'an a spasbeyike. Jich euk te Nich'anile ya me xk'ax swokol ta sk'abik euk —xchi te Jesuse.

¹³Jicha k'ot ta yo'tanik te jnopojeletik te ja' a yalbe sk'oplal te Juan Ak'ich'ja'e.

Jesus la slekutes jtul kerem

¹⁴Te k'alal k'otik ta ba ay te genteetike, tijilaj tal jtul winik ta stojol te Jesuse. Tal skejan sba ta sit sok jich a yalbe:

¹⁵—Kajwal, awokoluk, k'uxtaybon te jnich'ane, yu'un sil tiempo ya xtup' yik'. Toj o'ol sba yu'un. Ben ya xch'ay ta k'ak' sok ta ja'.

¹⁶La kik'ix tal ta stojol te jnopojeletik awu'une, pero ma lekub yu'unik —xchi.

¹⁷La sjak' te Jesuse: —¿Tu'un tut ayex, genteetik te ma'yuk tut xch'uunej awo'tanik ta stojol te Diose sok te ma lekuk awo'tanike? ¿Jayeb me xan k'aal te joyinejexe? ¿Jayeb me xan k'aal te ya jts'ikbeyex te tut'il ayexe? Ik'bikon tal te kereme —xchi.

¹⁸Te Jesuse la yalbe mantal te pukuje. Jich a lok' ta yo'tan te kereme. Ts'in a lekub yu'un.

¹⁹Patil te jnopojeletik yu'une la sk'oponik ta stukel nax te Jesuse, la sjojk'obeyik: —¿Tut yu'un te ma' ju' ku'untik slok'esel jo'otik te pukuje? —xchiik.

²⁰La yal te Jesuse: —Yu'un ma'yuk lek xch'uunel awo'tanik. Jamal ya kalbeyex te ayuk xch'uunel awo'tanik ch'inuk jich tut'il te sbak' mostesiaie te lom ch'ine, ya xju' ya awalbeyik te wits to: “Lok'an ba liye, baan ta yan luwar”, tem ya awute, jich ya xlok' bael te witse. Ma'yuk tut a te ma xju' awu'unik spasel te jichuke.

²¹Pero ma xju' ta lok'esel pukujetik tem pajal sok tut'il to ja' to teme ya akom awe'elik ta sk'oponel Dios yu'une —xchi te Jesuse.

Te Jesuse xcha'melal ya yal a te ya xchame

²²Te k'alal soyinej sbaik k'ael ta beel ta estado yu'un Galilea, te Jesuse jich a yalbe te jnopojeletike: —Te Nich'anile ya me x'ak'ot ta sk'ab te winketike.

²³Ya me xmilot, pero ta yoxebal k'aal ya me xcha'kux tal —xchi. Te jnopojeletike lom triste sujtik yu'un te tuti ya'iyike.

Jesus la yak' stojemal yu'un te temploe

²⁴Te k'alal k'otik ta Capernaum te Jesuse sok te jnopojeletik yu'une, te mach'atik ya sk'anik tojemal jujun ja'bil yu'un te muk'ul templo ta Jerusalen, tal sk'opon te jPedroe, y la sjojk'oyik: —Te maestro awu'unike ¿me ya yak' te stojemal yu'un te temploe? —xchiik.

²⁵—Yak, ya stoj —xchi te jPedroe. Te k'al och tal ta na te jPedroe, ja' nail a k'opoj te Jesuse: —¿Tut xchat yu'un, Simon? ¿Mach'a a te ya xk'anbot stojemale sok te skontribusione te ya sk'an te reyetik ta balmilale? ¿Me ja' ya sk'anbey te yal-xnich'anike, o ja' ya skanbey te yan genteetike? —xchi.

²⁶La yal te jPedroe: —Ja' te yan genteetike —xchi. Te Jesuse la yalbe: —Ja' yu'un te yal-xnich'anike libre ay teme jich abi.

²⁷Pero yu'un ma me mach'a ma lekuk ya ya'iy, baan ta ti'mar, ch'oja ochel te awansueloe. Nita lok'el te chay te nail ya atsake. Jach'beya te sti'e. Te' me ya ata a te sejp tak'in te ya xlok' a te ku'une sok te awu'une. Ich'a bael, baan toja jilel —xchi te Jesuse.

Mateo 18

Mach'a a te muk' ya xk'ote

¹Ja' mismo a tijilaj tal ta stojol Jesus te jnopojeletike. La sjojk'obeyik: —¿Mach'a a te mas muk' te ba ay ta mantal te Diose? —xchiik.

²Te Jesuse la yik' tal jtul ch'in alal, sok la stejkanbe ta yolilik.

³La yal: —Jamal ya kalbeyex. Teme ma xjelonexe sok teme ma jichuk ch'in ya awak' abaik jich tut'il te ch'in untike, ma xju' ya awajwalinik te Diose.

⁴Ja' yu'un te mach'a ch'in ya yak' sbae jich tut'il te ch'in untik to, ja' me muk' ya xk'ot te ba ay ta mantal te Diose.

⁵Sok te mach'a jo'on ta jkuenta te ya yik' ta sna jtuluk jich tut'il te ch'in untik to, jo'on la yik'on ta sna abi.

A' me yil sba te mach'a ya syaleswan ta mulile

⁶“Mach'auk a te ya yak' yaluk ta mulil jtuluk te mach'atik ch'in ayik te xch'uunejikone, ja' lek te yauk yich' chukel muk'ul cha'ton ta snuk' te ya xch'ojot ochel ta stoylejal te mare.

⁷O'ol sbaik te genteetike skaj te yalesel ta mulile. Pueras ay mach'atik ya syaleswan ta mulil, pero o'ol me sbaik te mach'a jich ya spase.

⁸“Ja' yu'un teme ja' ya syalesat ta mulil te ak'abe o ja' te awoke, boja lok'el sok ch'oja bael. Ja' lek te yauk x'ochat ta kuxlejal manchuk me koxoat manchuk me

mokol ak'ab. Ja' ma lekuk teme xchebal ak'ab sok teme xchebal awok te ya xch'ojelat ochel ta k'ak' te ma xtup sbajtel k'inale.

⁹Sok teme ja' ya syalesat ta mulil te jp'ej asite, lok'esa sok ch'oja bael. Yu'un ja' lek te yauk x'ochat ta kuxlejal manchuk me yal jp'ej te asite. Ja ma lek teme xchebal asit te ya xch'ojelat ochel ta k'ak' yu'un te kastigoe.

Seña k'op te karnera te ch'ayeme

¹⁰“Ila me abaik, ma me ayuk jtuluk te ma'yuk ta jkuenta awu'unik te mach'atik ch'in ayike. Ya kalbeyex te sil tiempo tek'atik te ch'ul angeletik yu'unik ta stojol te jTat te ay ta ch'ulchane.

¹¹Jich te Nich'anile tal skoltay te tutik ch'ayeme.

¹²“¿Tut lek ta pasel ya awa'iy? Teme ay jtul winik te ay sien ta jkojt te skarnerae, teme jowi jilel ta be jkojtuke, ¿me ma wan yauk sjiles ta wits te noventa y noeve, yu'un ya xba slej tal te jkojt skarnera te ch'ay jile?

¹³Teme la staj tal ta leele, jamal ya kalbeyex, mas ya sk'upin yo'tan yu'un te jkojte yu'un te noventa y noeve ta jkojt te ma' jowibale.

¹⁴Jich euk te aTatik te ay ta ch'ulchane ma sk'an teme ya xch'ay jtuluk te mach'a ch'in ayike.

Tut'il ya sk'an ya apasbe perdon te awermanoe

¹⁵“Sok teme ay tut ma tsa'amuk a spasbeyat te awermanoe, baan k'opona aba sok ta stukul nax. A'beya sna' te tut ma tsa'amuk spasoje. Teme la ya'ibe slumar te ak'ope, lek ayatix sok a te awermano abi.

¹⁶Pero teme ma' ya'ibeyat slumar te ak'ope, ik'a xan bael jtul o chebuk yu'un ay me cha'oxtul testigoetik ya xk'opoj awu'unik spasil te tut la awalik te'ae.

¹⁷Teme ma sk'an a ya'ibe slumar sk'opik euk te jtul-chebe, albeya ya'iy spasil te hermanoetike. Teme ma sk'an a ya'ibe slumar sk'opik euk te hermanoetike, jich me a' k'otuk awu'unik te tut'il mach'a ma xch'uunejuk te Diose, sok jich tut'il te jk'an-tojemale.

¹⁸“Jamal ya kalbeyex te tut ya akomik ta pasel li' ba balmilale, jich kombil ya xk'ot sk'oplal ta ch'ulchan. Jich euk te tut ya awak'ik ta pasel li' ba balmilale, jich albilix sk'oplal ta ch'ulchan abi.

¹⁹“Sok ya kalbeyex: teme ay cha'tulex tem ya achap ak'opik li' ba balmilale tem ay tut ya ak'anbeyik te Diose, te jTat te ay ta ch'ulchane ya me ya'beyex.

²⁰Jich te ba ya atsob abaik ta cheb-oxeb teme jo'on ta jkuentae, ayon me ta awolilik —xchi te Jesuse.

21 Te jPedroe tal sjojk'obe te Jesuse: —¿Kajwal, jayeb buelta ya sk'an ya jpasbe perdon teme ay tut ma tsa'amuk ya spasbon te kermanoe? ¿Me tey a te jukeb bueltae? —xchi.

22 La sjak' te Jesuse: —Ma xkalbeyat te tey a te jukeb bueltae. Ja' to tey a te setenta ta jmel sietee te ya apasbe perdone.

Seña-k'op te j'a'tel te ma spas perdone

23 “Ja' yu'un te ba ay ta mantal te Diose, jachik k'oem te tut'il ay jtul ajwalil te la sk'an yich'be jkuenta sbet te a'teletik yu'une.

24 K'alal lijk yich'be jkuenta sbet ta jujutule, ik'ot ochel jtul winik te bayal ta miyon te sbete.

25 Te tut'il ma'yuk tut ya stoj a te sbete, la yak' mantal te ajwalile te ya xchonot bael ta mosoile sok yinam sok xnich'nab, y spasil te tutik ay yu'une, jich me ya xtoj a te sbete.

26 “Jich te j'a'tele la skejan sba ta sit te yajwale la skanbey pawor: “Kajwal, awokoluk, malibon xan. Ya jtojbeyat spasil ta k'un”, xchi ta stojol.

27 Te ajwalil la sna'be yo'olil sba. Jicha spasbey perdon yu'un te sbete y libre yak' bael.

28 “Pero k'alal lok' bael te j'a'tele la sta sba sok jtul sjoy ta a'tel te ay ch'inuk sbet yu'une. La stsak y la xmich'be snuk'. La yalbe: “Tojbon te abete”, xyut.

29 “Te sjoy ta a'tele la skejan sba ta sit, la sk'anbe pawor ta stojol: “Awokoluk, malibon xan. Ya jtojbeyat spasil ta k'un”, xchi ta stojol.

30 Pero ma sk'an a smalibe. La yak' ta prexo ja' to teme la stoj te sbete.

31 “K'alal la ya'iyik te sjo'tak ta a'tele, bayal a yak' yajtal yo'tanik yu'un. Jicha ba yalbeyik spasil te tuti k'ot ta pasel te yajwalike.

32 Jich te ajwalile la yak' tal ta ik'el te j'a'tele y la yalbe: “Ma tsa'amukat. Te jo'one la jpasbeyat perdon spasil te abete yu'un la ak'anbon pawor.

33 Jich euk te ja'ate, jicha sk'an la apasbe perdon te ajoy ta a'tele jich tut'il te la jpasbeyat perdone”, xyut.

34 Te ajwalile ilin yu'un. La yak' mantal te ya yich' kastigo ja' to teme la stoj spasil te sbete.

35 “Ja' jich euk te jTat te ay ta ch'ulchane, jich me ya spasbeyex teme mak' ya apasbe abaik perdon jujutul ta awo'tanik sok te awermanoe —xchi te Jesuse.

Mateo 19

Te Jesuse la yalbe sk'oplal te ch'ojtombajele

¹K'alal laj yo'tan ta yalele, te Jesuse lok' bael ta ba estado yu'un Galilea y k'ot ta estado yu'un Judea ta stojil xlok' k'ajk'al ta jejch muk'ul uk'um Jordan.

²Bayal genteetik a ts'akliyot yu'un. Te' slekuteslan jchameltik a.

³Ay fariseoetik tijilaj tal ta stojol te Jesuse yu'un ya yilbe yo'tan. La sjojk'obeyik: —¿Me ya spas te ya xch'oj sba sok yinam te winike te ma'yuk slijkibe? —xchiik.

⁴La sjak' te Jesuse: —¿Me'n ma' awilojikuk te tut ya yal te Sjun Diose? K'alal ta slijkibal te Diose la spas winik sok ants.

⁵Y la yal te Diose: “Ja' sluwar te ya sjiles sme'-stat te winike y ya yik' sba sok te yiname, y jun nax sti'balulik ya xk'ot ta xchebalik”, xchi me.

⁶Jich ma chebikukix. Jun nax ayikix. Ja' yu'un te genteetik ma spas ta pitel yu'unik te mach'atik jun nax a yak' te Diose —xchi te Jesuse.

⁷Te fariseoetike la sjojk'oyik: —Te jMoisese la yal: “Ya xju' ya spasbe jlechuk sjunal te tut sluwar te ya xch'oj sba sok yinam te winike. A' ya'be bael ta sk'ab. A' xch'oj sbaik”, te xchie. ¿Tu'un ts'in te jich a yale? —xchiik.

⁸Te Jesuse la yal: —Ta skaj te stulanil awo'tanike te jMoisese la yal te ya xju' ya ach'oj abaik sok te awinamike. Pero ta slijkibal ma jichuk ay ta pasel.

⁹Jo'on ya kalbeyex te mach'a ya xch'oj sba sok te yiname, teme ma ta skajuk skreme, teme ya yik' yan antse, yipalix ta antsiwejel abi. Sok te mach'a ya yik' te ants te ch'ojbile yipal ta antsiwejel abi —xchi te Jesuse.

¹⁰Te jnopojetik yu'une la yalik: —Teme yu'un jich ay sk'oplal te winik sok te yiname, ja' lek te mak' xnujpunotik abi —xchiik.

¹¹La sjak' te Jesuse: —Ma spisiluk ya xk'ot ta yo'tanik, ja' to teme Dios ya x'albot ta yo'tanik yu'une.

¹²Ay te winketik te ma xju' xnujpunike yu'un jich a ayin sok sti'balulik. Ay yanetik te jicha pasbot te sti'balulik yu'un te winketike. Sok ay yan te mak' xnujpunike yu'un jich ay ta yo'tanik te ya xju' yu'unik te ya yajwalinik te Diose. A' spas jich te mach'a ya xju' yu'un te jich ya xk'ot ta yo'tane —xchi te Jesuse.

Te Jesuse la ya'be bendision te untike

¹³Ay a yik'ik tal untik ta stojol te Jesuse yu'un ya skajalanbe sk'ab ta sjolik yu'un ya sk'oponbe Dios. Pero te jnopojetike k'an skomik te mach'atik yik'ojik tale.

¹⁴La yal te Jesuse: —Ma me x'akomik. A' taluk ta jtojol te untike. Te mach'atik jachik yo'tanik tut'il untik to ja' me ya x'och te ba ay ta mantal te Diose —xchi.

¹⁵Y te Jesuse la skajanbe sk'ab ta sjol te untike y lok' bael te'a.

Jtul jk'u lej soltero kerem k'opoj sok te Jesuse

16 Ay jtul soltero kerem ba yil te Jesuse y la sjojk'obe: —Maestro, te ben lekate, ¿Tut lek ya sk'an ya jpas yu'un ya xkuxuyinon sbajtel k'inale? —xchi.

17 La sjak' te Jesuse: —¿Tut yu'un te ya awalbon te ben lekone? Jtul nax te mach'a ben leke, ja' nax te Diose. Pero teme ya ak'an te ya xkuxuyinate, ch'uuna me spasel te tut ya yal te mantaliletike —xchi te Jesuse.

18 La yal te soltero kereme: —¿Tutik mantaliletik? —xchi. Te Jesuse la yalbe: —Ma me milawanan, ma me antsiwejan, ma me elk'ajan, ma me mach'a x'ale ta k'op,

19 ch'uunbeya me smantal ame'atat, sok k'ux me x'awa'i aba sok te ajoy ta genteile, jich tut'il k'ux ya awa'i aba atukele, xchi me —xchi te Jesuse.

20 La yal te soltero kereme: —Spisil ju'em ku'un spasel desde ch'inon to a. ¿Tut xan yan ya sk'an ya jpas? —xchi.

21 La sjak' te Jesuse: —Teme ya ak'an te lek ya xk'oate, baan, chona spisil te tutik ay awu'une. K'ebenbeya te me'ba'etike. Jich me ay ak'ulejal ta ch'ulchan ya xk'oat. Y la' me, ts'akliyaon ts'iin —xchi te Jesuse.

22 Te k'alal la ya'i te soltero kereme, ben triste bajt yu'un, yu'un ben jk'uulej.

23 Te Jesuse lijk yalbe te jnopojeletik yu'une: —Jamal ya kalbeyex: Te jk'uulejetike lom wokol ya yajwalinik te Diose.

24 Sok ya kalbeyex xan: Jich tut'il ma xju' ta k'asesel ta yit ts'isonajib jkojtuk te kameyoe, ja' jich euk te jk'uulejetike ma xju' yu'unik te ya yajwalinik te Diose —xchi.

25 Te k'alal ya ya'ibeyik sluwar te jnopojeletik yu'une, cham a ya'iyik yu'un, y lijk yalbe sbaik: —¿Mach'a wan xkol tem jichte? —xchiik yu'un.

26 Te Jesuse la sk'elulanbe sit y la sjak'be: —Te genteetike ma xju' yu'unik spasel to. Yan te Diose spisil ya xju' yu'un spasel stukel —xchi.

27 La yal te jPedroe: —Kajwal, te jo'otike jilemix ku'untik spisil te tutik ay ku'untike y ts'akliyejtikatix. ¿Tut ya kich'tik yu'un? —xchi.

28 Te Jesuse la yaltalanbe: —Jamal ya kalbeyex, te tut ora ya yich' pasel ta ach' spisil te tutik aye, te k'alal ya snajkan sba te ba ay jlekil jnaktajib te Nich'anile, jich euk te ja'exe te ats'akliyejikone ya me ya'belex anaktajibinik te lajchayeb naktajibaletik, yu'un ya ameltsaanik te lajchaytijk israeletike.

29 Y spisil te mach'a sjilesej stutik yu'un teme jo'on ta jkuentae, me sna, o sbankiltak, o xwixitak, o yijts'inab, o sme'-stat, o yinam, o yuntikil, o ja' te slume, ya me yich'beyik sjelol sien ta jmel sok ya me x'a'bot xkuxlejal sbajtel k'inal.

30 Pero te mach'atik nail a talike, ja' me patil ya xlaj k'ot. Y bayal te mach'atik patil ya xlaj tale, ja' me nail ya xlaj k'ot —xchi.

Mateo 20

Te seña-k'op te j'a'teeltike

- ¹La yal te Jesuse: —Te tut'il ay ta ajwalinel te Diose, ja' pajal sok te yajwal pinkae te sakub nax k'in al te lok' sle yaj-a'tel yu'un ya sk'okbe ochel sit te yawal-sts'unube.
- ²La xchap sok te yaj-a'tele te ya xtojtalantot jun denario-tak'in te jun k'aale, y la stikonlan bael ta a'tel te ba ay te yubailtike.
- ³“Las noeve patajel a lok' xan bael y la yil tek'atik ta parke te yan winketike te ma'yuk staoj ya'telike.
- ⁴La yaltalanbe: “Baanik ta a'tel te ba ay te kubailtike. Ya jtojex te tut'il ya apasik ganare”, xyut. Y laj bajt ta a'tel.
- ⁵“Te yajwal pinkae lok' xan bael ol k'aal a, y lok' xan bael ta las tres mal k'aal. Te jujun buelta lok'e jicha spasulan.
- ⁶Ta las sinko mal k'aal a lok' xan bael ta parke y k'o sta xan yan te ma to staojuk ya'telike. La sjojk'obe: “¿Tu'un te li'iyex sp'ejel k'aale te mak' x'a'tejexe?” xyut.
- ⁷La yalik: “Yu'un ma'yuk mach'a yik'otik ta a'tel”, xchiik. Jicha altalanbot yu'un: “Baanik ta a'tel te ba ka'tele”, xyut.
- ⁸“Te k'alal sut'etix a te k'inale te yajwal pinkae la yalbe te yaj-kaporale: “Ik'a tal te j'at'eletike y tojtalana. Tojtalana nailuk te mach'atik patil a och ta a'tele. Patil ya atojtalan te mach'a nail a och ta a'tele”, xyut.
- ⁹“Jicha laj tal te mach'atik te las sinko mal k'aal te laj och ta a'tele. Ts'akal a tojtalantot jun denario-tak'in te jun k'aale.
- ¹⁰Patil a tojtalantot te mach'atik nail a och ta a'tele. La skuyik te k'axem ya xtojtalantote, pero pajal a tojtalantot jun denario ta k'aal te jujutule.
- ¹¹Laj ta tojtalanel, lijk ya'abiyanik te yajwal pinkae.
- ¹²La yalik: “Te winketik to patilix a laj tal. Jun xanix ora laj a'tej. ¿Tu'un te pajal atojotik soke? Te jo'otike ju' ku'untik sp'ejel k'aal te a'tele sok te xk'uxul k'ajk'ale”, xchiik ta k'op.
- ¹³“Te yajwal pinkae la sjak'bey te jtule: “Kere, ma yu'unuk ya jlolayat. ¿Me'n ma jichuk a jchaptik te jun denario ya jtojat te jun k'aale?”
- ¹⁴Ich'a bael te atojole y baan. Te jo'one jich a sk'an ko'tan te jich a jtoj te mach'a patil a och ta a'tele, jich tut'il te la ka'beyat te ja'ate.
- ¹⁵Jo'on ya jna' te tut ya jpas sok te jtak'ine. ¿O yu'un ma tsa'amuk awo'tan yu'un te ben lekone?” xyut.

16“Ja' yu'un te mach'atik patil a laj tale, nail ya xlaj k'ot stukel. Yan te mach'atik nail a laj tale, patil me ya xlaj k'ot stukel. Porke bayal mach'atik ya x'ik'talanot. Pero ma bayaluk te mach'a tsajtalanbile —xchi te Jesuse.

Te Jesuse yoxmelelix ya yal a te ya xchame

17Te Jesuse yipal k'ael ta beel ta sbelel Jerusalen. La yik' tal ta parte te lajchaytul te jnopojeletik yu'une. Jicha yaltalanbe:

18—A'ibeyaik awa'iy sluwar ora to ya xbotikix ta Jerusalen. Te Nich'anile ya me x'ak'ot ta sk'ab te statal-saserdoteetike sok ta sk'ab te maestroetik yu'un te mantaliletike. Sok ya me xchapik te ya yich' milele.

19Ya me x'ak'ot ta sk'ab te jyanlumetike y ya me x'ik'tinot. Sok ya me yich' aresial ta nujkul sok ya me x'ak'ot ta milel ta krus. Pero ta yoxebal k'aal ya me kich' cha'kusesel —xchi te Jesuse.

Te tuti ba sk'an ta stojol Jesus te sme' te Jacobo sok te Juane

20Te sme' te yuntikil Zebedeoe tijilaj tal ta stojol te Jesuse. Soyinej tal te cheb yuntikile. Te antse la skejan sba ta sit te Jesuse yu'un ay tut ya sk'anbey.

21Te Jesuse la sjojk'obe: —¿Tut ya ak'an? —xchi. La yal te antse: —Te yauk awal mantal te ya xnajkaj jtul ta abats'il sok jtul ta ak'exom xchebal te kuntikile te k'alal ya awich' awa'tele —xchi te antse.

22La sjak'be te Jesuse: —Ma x'ana'be sluwar te tut ya ak'anike. ¿Me'n ya wan xju' awu'unik te wokol te ya ya'belone sok te ilbajinel te ya kich' te jo'one? —xchi. La yalik: —Yak. Ya xju' ku'untik —xchiik.

23Te Jesuse la sjak'talanbe: —Jich te ja'exe ya ya'belex euk te wokole sok te ilbajinele jich tut'il ya kich' te jo'one. Pero tut'il ya ak'an xnajkajex ta jbats'il sok ta jk'exome, ma jo'ukon ay ta jkuenta. Ja chikan stukel te jTate te mach'atik xchajpoj te ya yak' najkajuk te'ae —xchi te Jesuse.

24Te k'alal la ya'iybeyik sluwar te lajuntul te jnopojeletike, la yilintayik te cheb te jun nax sme'-statike.

25Te Jesuse la yik'talan tal y la yaltalanbe: —Te ja'exe ya ana'ik tut'il ay te mach'a ya yich' ya'tel yu'un te slumale, ya yak' sbaik ta ak'el ta jkuenta yu'un te slumale. Sok te mach'atik ben muk' ya yak' sba sok te ya'telike tulan ya xmantalejik te ba slumalike.

26Ma me ayuk mach'a jich ay ta awolilik te ja'exe. Yan teme ya ak'an te ya yak'elex ta jkuentae, ak'a me abaik ta abatinel yu'un te yane.

27Teme ay ja'ex te ya sk'an awo'tan te muk' ak'oplal ya xk'oate, ja' me moso ya awak' aba ta stojol te yanetike.

²⁸Jich tut'il te Nich'anile ma ja'uk a tal yu'un teme ay mach'a ya smantaltese. Ja' a tal yu'un te ya yak' sba ta mantaltesel sok te ya yak' sba ta milele. Yu'un jich me ya xwejt skolelik a te ipal genteetike —xchi te Jesuse.

Te Jesuse la slekutesbe sit cheb choketik

²⁹Te k'alal lok'ik bael ta jtejkum Jerico, bayal genteetik a ts'akliyot bael yu'un te Jesuse.

³⁰Ay cheb choketik nakajtik ta ti'be. K'alal la ya'iybeyik slumar te yipal k'ael ta k'axel te'a te Jesuse, lijk yawutayik: —¡Kajwal, te sts'umbalat jDavide, k'uxtayaotik! —xchiik.

³¹Te genteetike la skomik te manchuk ya x'awunike, pero mas tulan a lijk'ik xan ta aw: —¡Kajwal, te sts'umbalat jDavide, k'uxtayaotik! —xchiik.

³²Te Jesuse la stejkan sba. La yik' tal te choketike, la sjojk'olanbe: —¿Me'n ay tut ya ak'an ya jpasbeyex? —xyut.

³³La sjak'ik: —Kajwal, ya jk'an ya ajambotik jsitik —xchiik.

³⁴Te Jesuse la sna'be yo'olil sbaik. La spikbe te sitike. Ora jam te sitike, y la sts'akliyik bael te Jesuse.

Mateo 21

Och bael ta Jerusalem te Jesuse

¹Nopol xk'otikix ta Jerusalem a, och k'oel ta ch'in jtejkum Betfage sbiil te ba wits Olivaitike. Te Jesuse la stikon bael cha'tul te jnopojetik yu'une.

²La yaltalanbe: —Baanik ba ch'in kolonya te ya kiltike. Te' chukul ya me xk'o ataik jkojt me'buru sok xch'in yal. Polaik y chechbikon tal.

³Teme ay mach'a ay tut ya yalbeyex yu'une, albeyaik: “Ja' ya xtuun yu'un te Kajwaltike. Ya me sujtesbeyat tal ta ora”, ya me awutik —xchi te Jesuse.

⁴Jich ya xk'ot ta pasel te tut yaloj jilel te j'alwanej yu'un te Diose te la sts'iba jile:

⁵“Albeyaik te muk'ul jtejkum Sion: “Ilawilik talix te rey awu'unike. Ch'in yak'oj sba. Moem tal ta buru, ta jkojt ch'in buru, yal te ijksom chambalame,' uta me”, xchi.

⁶Jicha bajtik te cha'tul nopojetike. Jich a spasik te tuti altalanbot bael yu'un te Jesuse.

⁷La yik'ik tal te me'burue sok te yale. La slimbeyik sk'u'-spak'ik ta spat y mo a te Jesuse.

⁸Bayal genteetik te'a la slimbeyik sk'u'-spak'ik ta be, te yane la sbojik tal sk'abk'ab te' la slimik ta be.

⁹Te mach'atik nailajemik baele sok te mach'atik patilajemike la yawutayik: — ¡Bayal slekilal! ¡Ben tsa'am slekil te mach'a talem ta skuenta te Kajwaletike! ¡Bayal slekilal te ch'ul Dios te ay ta ch'ulchane! —xchiik ta yawutayel.

¹⁰Te k'alal och bael ta Jerusalem te Jesuse, xch'e'et nax lijkil spasil te jtejklume. Ben bayal mach'a a sjojk'oy: —¿Mach'a me a to? —xchiik.

¹¹Te genteetike la yalik: —Ja' te j'alwanej yu'un Dios te Jesus sbiile te talem ta jtejklum Nazaret ta estado yu'un Galilea —xchiik.

Jesus la yak' ta ak'el ta jkuenta te muk'ul temploe

¹²Te Jesuse och bael te ba muk'ul templo, la sten lok'el spasil te mach'atik yipal ta chonbajel y manbajel te'ae. La xbalch'unbe xmexaik te jel-tak'inetike, sok la xbalch'unbe snaktajib te mach'atik yipalik ta xchonel palomae.

¹³Y la yaltalanbe: —Jich ts'ibabil ta Sjun Dios: “Te jnae ja' snaul sk'oponel Dios sbiil”, xchi me. Pero te jaexe sujtix awu'unik ta xch'en j'elek'etik —xyut.

¹⁴Te' ta templo tijilajik tal ta stojol Jesus choketik sok koxoetik, y la slekuteslan.

¹⁵Te statal-saserdoteetike sok te maestroetik yu'un te mantaliletike la yilik te milagroetik te ya spas te Jesuse. Sok ilinik k'alal la ya'iyik te x'awlajan ta templo te ch'in untike. Jich a yalik ta stojol te Jesuse: “¡Bayal slekilal te sts'umbal jDavide!” xchiik.

¹⁶Jich te saserdoteetik la yalbeyik te Jesuse: —¿Me ya awa'ibe slumar te tut yipalik ta yalel te ch'in untike? —xchiik. La sjak'be te Jesuse: —Yak, ya ka'i. ¿Me'n ma'yuk awilojik ta Sjun Dios te jich ay sk'oplal to te jich ts'ibabil?: “Te sk'ayoj te ch'in untike sok te ch'in alaetik te ya to xchu'unej ya yalik te ben tsa'am ta k'ayojinel te ach'ul-biile”, xchi me —xchi te Jesuse.

¹⁷Y la sjileslan y bajt ta jtejklum Betania. Te' k'ax ajk'ubal yu'un a.

Te Jesuse la yut te ikux te ma'yuk site

¹⁸Pajtajel to a te k'alal sujt xan bael ta muk'ul jtejklum te Jesuse, a'bot wi'nal.

¹⁹La yil pejt ikux te ay ta ti'bee, tijilaj bael te'a. Pero ma'yuk sit a stabe. Puru ya'nimal nax ay. Te Jesuse la yalbe te ikuxe: —Ni jaymel ya awak' asit —la yut. Y ts'in a takej te ikuxe.

²⁰Te k'alal jich a yilik te jnopojeletike, cham a ya'iyik y la sjojk'obeyik te Jesuse: —¿Tu'un te ikuxe te ts'in a takeje? —xchiik.

²¹Te Jesuse la sjak'talanbe: —Jamal ya kalbeyex, teme ay xch'uunel awo'tanik te jich ya xk'ot ta pasele sok teme mak' ya awal ta awo'tanik te ma jichuk ya xk'ote, ya xk'ot ta pasel awu'unik te tut'il la jpasbe te ikuxe. Sok jich ya xk'ot ta pasel awu'unik euk teme ya awalbeyik te wits to: “Lok'an bael liye, ch'oja aba ochel ta mar”, teme ya awute.

²²Spisil te tut ya ak'anbeyik te Diose ya ya'belex teme jich xch'uunej awo'tanike —xchi te Jesuse.

Yich'oj ya'tel te Jesuse

²³Och bael ta templo te Jesuse. Yipal ta p'ijuteswanej a, tal ta k'oponel yu'un te statal-saserdoteetike sok te moletik yu'un te jtejklume. La sjojk'obeyik: —¿Tuti awa'tel awich'oj ta spasel spisil to? ¿Mach'a ya'beyat awa'tel? —xchiik.

²⁴La sjak' te Jesuse: —Jichon euk, ay tut ya jojk'obeyex: ¿Mach'a tikonot tal yu'un te Juan te la yak' ich'ja'e? ¿Me ja' te Diose o winketik?

²⁵Teme ya awalbikone, ya me kalbeyex euk te tut ka'tel kich'oj ta spasel to —xchi. Jich a lijk yalbe sbaik stukelik: —Teme ya kaltik te Dios la stikon tale, ya me yalbotik: “¿Tu'un te ma la ach'uunik te tuti yale?” ya me yutotik.

²⁶Sok ma spas ya kaltik te winketik a tikonot tal yu'une, yu'un ya xi'tik te jtejklume, yu'un ya xch'uunik te ja' j'alwanej yu'un Dios te Juane —xchiik ta ya'abiyanel.

²⁷La yalbeyik ts'in te Jesuse: —Ma jna'tik —xchiik. La sjak' euk te Jesuse: —Jichon euk ma xkalbeyex te tut ka'tel kich'oj ta spasel to —xchi.

Te seña-k'op te cha'tul te nich'aniletike

²⁸La sjojk'olanbe te Jesuse: —¿Tut ya awalik yu'un to? Ay jtul winik te ay cheb xnich'nab. Jich a yalbe te jtule: “Jnich'an, ya me xbaat ta a'tel ora to lum ba kubailtike”, xyut.

²⁹La sjak' te xnich'ane: “Ma jk'an”, xchi. Pero ta patil la yak' yajtal yo'tan yu'un te tuti yalbe te state, y jicha ba a'tejuk.

³⁰“Te tatile ba yalbe xan te jtul xan xnich'ane. La sjak' te skereme: “Jichuk, tat, ya xboon”, xchi. Pero ma' bajt.

³¹“¿Mach'a ta xchebalik ya awa'i te la spasbe te tut la sk'an yo'tan te state? —xchi te Jesuse. La sjak'ik: —Ja' te naile —xchiik. Te Jesuse la yal: —Jamal ya kalbeyex, te jk'an-tojemaletike sok te jmulawil-antstike ya me xnalajik ochel awu'unik te ba ay ta mantal te Diose.

³²Jich te Juan Ak'ich'ja'e tal snojpesex tut a te tsa'am ta pasele, pero ma la ach'uunik te tuti yalbeyexe. Yan te jk'an-tojemaletike sok te jmulawil-antstike la xch'uunik stukelik. Yan te ja'exe manchuk me la awilik te jich yipal k'oele ta pasele ma la asujtes awo'tanik te yauk ach'uunike.

Seña-k'op te j'at'eletik te ma tsa'amuk yo'tanike

³³“A'ibeyaik slumar yan seña-k'op: Te yajwal pinkae la sts'un yubailtik ta slum y la spasbe smakte'ul. La xchap jun luwar ba ya spits'be sit te yubae, sok la spas slotstajib yu'un ya skanantay te yubailtike. La yak' jil ta lok'el yu'un te jmajan-lumetike y bajt ta jakal.

34“K'alal la staix yora ta tuel sit te yubae, la stikon yaj-mantal ta sk'anel ta stojolik te jayeb slojk'il te slume.

35Te j'a'teletike la stsakik te jmantaletike, la smajik te jtule, jtul a milik, y jtul a swolik ta ton.

36Te yajwal lume la stikon xan bayal yan jmantaletik. Te j'a'teletike jich mismo spasbeyik te tut'il la spasbeyik te yane.

37“Patil te yajwal-lume la stikon bael te bats'i xnich'ane, yu'un la yal ta yo'tan: “Ja' me ya x'ak'ot ta jkuenta te jnich'ane”, xchi ta yo'tan.

38“Te k'alal la yilik te ja' xnich'an te yajwal-lum te talemixe, sok la sna'ik te stukel ya xjil ta skuenta te lume, jicha lijk yalbe sbaik: “Ja' to ja' ya yich' jilel te lume. Ja' lek ya jmiltik yu'un jo'otik ya kich'betik jilel te slume”, xchiik.

39Jich a stsakik, la slok'esik bael ta spat te ubailtike y la smilik.

40¿Tut xchaex te ja'exe? ¿Tut ya spasbe ya awa'i te a'teletik te yajwal-lume te tut ora ya xtale? —xchi te Jesuse.

41La sjak'ik: —Ya me xtal smil jilel te j'a'teletike te ma tsa'amuk yo'tanik, sok ay me yan j'a'teletik te ya ya'bey smajan te slume te ja' ya sna'ik ya'beyel slojk'il te jujun kosecha te jayeb ya xlok' te yubae —xchiik.

42Te Jesuse la yaltalanbe: —¿Me ma awilujuk ta Sjun Dios te jich ya yale?: “Te ton te ma tsa'amuk a yilik te j'alwaniletike, ja' yipajib chikin-na a k'otix stukel. Ja' a yak' k'otuk ta pasel te Kajwaltike. Ben tsa'am slekil ya kiltik”, xchi me.

43Ja' yu'un ya kalbeyex te ja'exe, ya me spojbelex awa'telik te ba ay ta mantal te Diose. Ja' me ya xk'ot ta skuenta te mach'atik ya sna'ik spasel te tut ya sk'an yo'tan te Diose.

44Te ton te ya kale, tem ay mach'a ya xt'uxaj ta sbae, te' me xk'o p'uyuk a. Yan teme ya xtenot yu'un te tone, mel nax me polvo ya xjil yu'un —xchi te Jesuse.

45Te statal-saserdoteetike sok te fariseoetike te k'alal la ya'ibeyik sluwar te seña-k'op te la yal te Jesuse, sujt sjolik te stukel sk'oplalike.

46Yo'tanuk k'an stsakik te Jesuse, pero ya xchiik yu'un te genteetike, yu'un k'oem ta yo'tanik te ja' j'alwanej yu'un Dios te Jesuse.

Mateo 22

Seña-k'op te k'in yu'un nujpunel

1Te Jesuse lijk xan yaltalanbe ta seña-k'op. Jich a yal:

2—Te tut'il ya xk'ot ta ajwalinel te Diose, jich k'oem te tut'il jtul rey te la spas k'in yu'un te ya xnujpun te xnich'ane.

³La stikon bael yaj-mantal te ya xba yik'talan tal te mach'atik ik'talanbil ta nujpunele. Pero ma sk'an a laj tal.

⁴La stikon xan bael yan yaj-mantal. La yaltalanbe bael: “Albeyaik te mach'atik majanlanbile: ‘Chapalix ku'un te we'elile. La kak'ix ta milel te toroetik ku'une sok te jujp'en wakaxetike. Spisil chapalix. Ja' yu'un la'ik me ta ora ta yilel te jnujpunele,’ uta me tal”, xchi te reye.

⁵“Te mach'atik majanlanbile ma' ch'uunik te ik'ele. Te jtule bajt ta slum. Te yane bajt ta chonbajel.

⁶Te yane la stsakik te jmantaletik yu'un te reye, la yilbajinik y la smilik.

⁷“Te reye ma tebuk a ilin yu'un. Jich a stikon bael soltaroetik yu'un ba smilik te jmilawetike sok la xchik'beyik te slumalike.

⁸“Te reye la yalbe ts'iin te yaj-mantale: “Chapalix spisil te k'ine, pero te mach'atik majanlanbile chikan te ma sk'an a talike.

⁹Ja' yu'un, baanik ta muk'ul kayailtik, ik'aik tal ta yilel nujpunel spisil te mach'a ya ata abaik sok te'ae”, xyut bael.

¹⁰Te j'mantaletike lok'ik bael ta kayailtik, la yik'ik tal spisil te la sta sbaik soke. Kapal a talik sok te mach'atik ma lekuke sok te mach'atik lekike. Jich a noj ta yula' te snae.

¹¹“K'alal och yil yula' te reye, la yil jtul winik te'a te ma ja'uk slapoj te k'u'ul-pak'al yu'un jnupunele.

¹²La yalbe: “Kamigo, ¿Tut'il a ochat tal liye te ma' jeltayejuk tal te ak'u'-apak'e?” xyut. Te winike ma' k'opoj yu'un.

¹³“Te reye la yalbe te mach'atik ya xchapik te mexae: “Chukbeyaik yok sk'ab, ch'ojaik lok'el ta ijk'al k'inal te ba jwerae. Te' ya xk'o yok'etay sba a sok te' ya xk'o sk'uxilan ye a”, xyut.

¹⁴“Porke bayal te mach'atik ya x'ik'talanot tale, pero ma bayaluk te mach'a t'ujtalanbile —xchi te Jesuse.

Tut'il ay slumar te tojemaletike

¹⁵Ta patil te fariseoetike ba snop sk'opik te tut ya yut ya xk'ax sk'op te Jesuse yu'un jich me ya stabeyik smul a.

¹⁶Jich a stikonik cha'oxtul te jnopojetik yu'un te fariseoetik sok cha'oxtul te mach'a jun yo'tan sba sok te Herodese. Jicha tal yalbeyik te Jesuse: —Maestro, ya jna'tik te puru bats'i jich te tut ya awale, sok te slumaril ya snojpeswanat te tut ya sk'an te Diose. Ma'yuk mach'a ya xi'at ta k'op yu'un te genteetike. Porke ma tsabiluk nax awu'un te mach'a ya awak' ta jkuentae.

17 Albotik ka'itik te tut k'oem ta awo'tan yu'un te mantaliletike. ¿Me ya xju' ya jtojtik tojemal yu'un te Cesare o ma xju'? —xchiik.

18 Te Jesuse la sna' te tut'il ma tsa'amuk te yo'tanike. Jich a yaltalanbe: —Ma lekuk te awo'tanike. ¿Tut yu'un te ya awilbikon ko'tane?

19 Ak'bikon tal kil sejpuk te tak'in te ya atojik a te atojemalike —xchi. Jich a ya'beyik yil jun denario-tak'in.

20 Te Jesuse la sjojk'olanbey: —¿Mach'a slok'ol ya awilik te li' aye sok mach'a sbiil te li' ts'ibabile? —xchi.

21 La yalik: —Ja' te muk'ul rey Cesare —xchiik. Te Jesuse la yaltalanbe: —Teme ja' yu'un te Cesare, a'beyaik me abi. Sok teme ja' yu'un te Diose, a'beyaik me euk —xchi te Jesuse.

22 Te k'alal la ya'iyike, lom cham a ya'iyik yu'un. La sjilesik y laj bajtik.

Te Jesus jojk'obot te tut'il ay te cha'kuxele

23 Mismo k'aal a ay cha'oxtul saduseoetik tal sk'oponik te Jesuse. Te saduseoetike k'oem ta yo'tanik te mak' cha'kux tal te animaetike. Jich a sojk'obeyik slumaril ts'in k'op to:

24 —Maestro, la yal jilel te Moises: “Teme cham jtuluk winik te ma'yuk jil xnich'ane, teme ma'yuk jilel yuntikil soke, a' me yik' yinamin te yijts'ine, yu'un jich me ay sts'umbal ya xk'ot a te anima-sbankile”, xchi me.

25 Ay jicha k'ot ta pasel ta koliltik: Ay juktul winketik te jun nax sme'-statike. Te bankilale nujpun, cham, y ma'yuk jil tuluk xnich'an. La ya'be jilel yinamin yits'in te yiname.

26 Jicha k'ot ta skuenta euk te xchebal ijts'inale, sok te yoxebale. Jicha spastalanik ta sjuktululik te la yinaminik te antse.

27 Ta patil cham euk te antse.

28 Ja' ya jojk'otik: ¿Mach'a yinam ya xk'ot te antse ta sjuktululik te k'alal ya xcha'kuxik tale? Komo spisilik a yinaminik te antse —xchiik.

29 Te Jesuse la sjak'talanbe: —Te ja'exe jowiyemex ta k'op yu'un ma' ba k'oem ta awo'tanik te tut ts'ibabil jilel ta Sjun te Diose sok ma'yuk ta awo'tanik te tut'il ay spoder te Diose.

30 Te k'alal ya xcha'kuxik tal spisil te animaetike, te winketike sok te antstike mak' xnujpunikix a. Yu'un jich ya xk'ot tut'il te ch'ul angeletik te ayik ta ch'ulchane.

31 Te tut'il ya ajojk'oyik te ya xcha'kux te animaetike, ¿Me'n ma awilojikuk ta Sjun Dios te tut yalaj jilele?:

³²“Jo'on Dioson yu'un te j'Abrahame te j'Isaake sok te Jacobe”, xchi me. Te Diose ma ja'uk Dios yu'un te mach'atik chamenike, si ja' Dios yu'un te mach'atik kuxajtike —xchi te Jesuse.

³³Te k'alal la ya'iybeyik sluwar te genteetike, lom cham a ya'iyik yu'un te tuti' yak' ta nopel te Jesuse.

Te mantal te ben tulan sk'oplale

³⁴La ya'ibeyik sluwar te fariseoetik te tut'il tsalotix ta k'op te saduseoetike yu'un te Jesuse. Jich a stsob sbaik tal.

³⁵Ay te'a jtul fariseo te maestro yu'un te mantaliletike la yilbe yo'tan te Jesuse y la sjojk'obe:

³⁶—Maestro, ¿Tut mantalil te ben tulan sk'oplal ta spsil yu'un te mantaliletike? —xchi.

³⁷La yal te Jesuse: —Ja' i to: “K'ux me x'awa'iy ta awo'tan te Kajwaltik Diose sok sp'ejel awo'tan sok spsil akuxlejal sok spsil ap'ijil”, xchi me.

³⁸Ja' to ben tulan sk'oplal, ja' nail yu'un te mantaliletik.

³⁹Sok ay te xchebal te pajal soke te ya yal: “K'ux me x'awa'i ta awo'tan te ajoy ta genteile, jich tut'il te k'ux ya awa'i aba te ja'ate”, xchi me.

⁴⁰Te cheb mantaliletik to ja' smuk'ul spsil te mantaliletik yu'un te jMoisese sok te tut yaloj te alwanejetik yu'un te Diose —xchi te Jesuse.

¿Mach'a sts'umbal te Cristoe?

⁴¹Tsobolik to a te fariseoetike. Te Jesuse la sjojk'olanbe:

⁴²—¿Tut xchaex yu'un te Cristoe? ¿Mach'a sts'umbal ya akuyik a? —xchi. La sjak'talanik: —Ja' sts'umbal te rey Davide —xchiik.

⁴³Te Jesuse la yaltalanbe: —¿Tut'il ay te la yal te Davide: “Kajwal” xchi me, te jicha albot yu'un te Ch'ul Espiritue? Yu'un jich a yal te jDavide:

⁴⁴“Te Kajwaltik Dios la yalbe te Kajwale: ‘Naklan ta jbats'il jk'ab ja' to teme la ka'beyat apuch' ta tek'el te akontratake,’ xchi te Diose”, xchi me.

⁴⁵Albikon che'e: ¿Tut'il ay te ja' sts'umbal jDavid te Cristoe? Te mismo jDavide la yalbe “Kajwal”, xchi —xyut te Jesuse.

⁴⁶Pero ni jtul a ju' yu'un sjak'el jp'aluk te sk'ope. Te nax k'al a ma'yukix tuti sjojk'obeyik a.

Mateo 23

Te Jesuse la yalbe ta jamal smulik te fariseoetike sok te maestroetike

¹Ta patil te Jesuse lijk yaltalanbe te genteetike sok te jnopojetik yu'une:

²—Te maestroetik yu'un te mantaliletike sok te fariseoetike ay ta skuentaik te ya yak' ta nopel te mantaliletik te sts'ibayoj jilel te jMoisese.

³Ja' yu'un ch'uunaik spasel te tut ya yalbeyexe, pero ma me ak'ayinik spasel te tut ya spasik stukelike. Yu'un te tut ya yak'ik ta nopele ma xch'uunik spasel stukelik.

⁴Ja' pajal k'oemik sok te mach'atik ya sts'alik ijksatil te lom al ta kuchele, te ja' ya ya'be skuch te genteetike. Yan te stukelike ni ma sk'an slik ch'inuk ta yal sk'abik.

⁵Spisil te tut ya spasike ja' nax ya yak' sbaik ta ak'el ta jkuenta a yu'un te genteetike. Yu'un ya sk'upinik yich'el ta yelawik sok ta sk'abik te ch'in yawil Sjun Dios te ts'ibabile, sok ya sk'upinik te ben najt stsijsomal te sk'u'-spak' ya slapike.

⁶Sok ya me smakik ta ora te primero naktajibaletik yu'un te ba ya xwe'ike, sok te naktajibaletik ta sinagogaetik yu'un ya sk'anik ak'el ta jkuenta te'a.

⁷Sok ya sk'upinik te ya x'ujts'ibot sk'ab ta sitil komon te ba kayae. Sok ya sk'upinik te “maestro” ya x'albot yu'un te genteetike.

⁸“Yan te ja'ex ma me ak'anik te “maestro” ya yalbeyex te genteetike, yu'un awermano abaik ta apisilik sok jun nax maestro ay awu'unik ta apisilik, ja' bi jo'on te Cristoone.

⁹Ma me ayuk jtuluk ta balmilal te ya akuyik ta atatike, porke jtul nax te Atatike, ja' te Mach'a ay ta ch'ulchane.

¹⁰Ma me ak'anik te “ajwalil” te ya yalbeyex te genteetike, yu'un jtul nax te Ajwalil awu'unike, ja' bi, jo'on te Cristoone.

¹¹Te mach'a muk' ay ta awolilike ja' te mach'a ya yak' sba ta abatinel yu'un te yanetike.

¹²Jich te mach'a muk' ya yak' sbae, ch'in me ya xk'ot. Yan te mach'a ch'in ya yak' sbae, ja' me muk' ya xk'ot stukel.

¹³“Ay pe jal ja'ex, te maestroex yu'un te mantaliletike sok ja'ex te fariseoexe, ja'ex te ma tsa'amuk awo'tanike. Yu'un te ja'ex ats'usojikix ta yawe k'oem ta stojol te genteetik te spuertaul te ba ay ta mantal te Diose. Ni mak' x'ochex te'a te ja'ex, sok ma x'awak'ik te ay mach'a ya sk'an ya x'ochik te'ae.

¹⁴“Ay pe jal ja'ex, te maestroex yu'un te mantaliletike sok ja'ex te fariseoexe ja'ex te ma tsa'amuk awo'tanike. Yu'un te ja'ex ya apojbeyik sna sok stutik yu'un te me'ba antstike. Pero jal ya ak'oponik Dios ta sitil komon yu'un ya skuyelelex te ben lek awo'tanike. Ja' yu'un te ja'ex mas tulan kastigo ya awich'ik atukelik.

¹⁵“Ay pe jal ja'ex, te maestroex yu'un te mantaliletike sok ja'ex te fariseoexe, ja'ex te ma tsa'amuk awo'tanike. Yu'un te ja'ex bayuk nax ya xbeenex yu'un ya

awa'beyik xch'uun Dios ta ak'opik te genteetike. Pero teme ay la ataik jtuluke, k'ax jich yu'un infierno ya xt'ot a te tut'il ja'exe.

16“Ay pe jal ja'ex, te chok jtsobawexe te tut'il te jich ya awalike: “Teme ay tut ya kaltik te ya jpastike teme ja' a kak'tik ta testigo te temploe, ma puersauk te ya jpastike. Yan teme ja' a kak'tik ta testigo te oro yu'un te temploe, puersa me ya jpastik stukel te tuti kaltike”, xchaex.

17Ma'yuk tut ya xk'ot ta awo'tanik. Jmel ma x'awilik k'inal te ja'exe. ¿Tut a te mas tulan sk'oplal ya awa'iyike? ¿Me ja' te oroe o ja' te temploe te ya yalbe sk'oplal te oro te te'ey ae?

18Sok jich ya awalik euk te ja'exe: “Teme ay tut ya kaltik te ya jpastike, teme ja' ya kak'tik ta testigo te xchik'ojibal smajtan Diose, ma puersauk te ya jpastike. Yan teme ja' a kak'tik ta testigo te smajtan Dios te kajaj ay te ba xchik'ojibale, puersa me ya jpastik stukel”, xchaex.

19¿Tulan awo'tanik sok chokex! ¿Tut a te ben tulan sk'oplal ya awa'iyike? ¿Me ja' te smajtan Diose o ja' te xchik'ojibal te ya ya'be sk'oplal te majtanile?

20Te mach'a la yak' ta testigo xchik'ojibal smajtan te Diose ma ja'uk nax a yak' ta testigo te xchik'ojibale. Ja' a yak'ix ta testigo spisil euk te tut ay ta sbae.

21Sok te mach'a la yak' ta testigo te muk'ul temploe, ma ja'uk nax a yak' ta testigo te temploe. Ja' a yak'ix ta testigo te Dios te te'ey ae.

22Sok euk te mach'a ya yak' ta testigo te ch'ulchane ja' a yak'ix ta testigo ek'a te smuk'ul snaktajib te Diose. Spisil a yak'ix ta testigo sok te Dios te nakal te'ae.

23“Ay pe jal ja'ex, te maestroex yu'un te mantaliletike sok ja'ex te fariseoexe, ja'ex te ma tsa'amuk awo'tanike. Jich te ja'exe ya awa'beyik smajtanin Dios jun ta slajunebal te atulpimil sok te ajo'oxe sok te akulantue. Yan te tut tulan sk'oplal ta pasel te ya yal te mantaliletike, ja' ma tulanuk sk'oplal ta awo'tanik stukel. Jich tut'il ya sk'an pasel te tut leke sok te ya xk'uxutaywanotike. Sok te ben jun ko'tantik ya jch'uuntik te Diose. Ja' to ja' ya sk'an ya apasik sok euk te yan te yipalex ta spasele.

24Ja'ex, chok jtsobawexe, ja' pajal k'oemex sok te mach'a la stsak lok'el ta tasa te ch'in use. Yan te kameyo te te'ey ae skojtol a sbik' koel stukel.

25“Ay pe jal ja'ex, te maestroex yu'un te mantaliletike sok ja'ex te fariseoexe, ja'ex te ma tsa'amuk awo'tanike. Te ja'exe ja' nax ya apokbeyik te spat te posiyotike sok te platoetike, pero te yutile te' nojel a te elek'e sok te sbik'tal awo'tanike.

26Ja'at fariseo te chokate, nail x'apokbe yutil te platoe. Jich me pokbil ya xk'ot euk te spate.

27“Ay pe jal ja'ex, te maestroex yu'un te mantaliletike sok ja'ex te fariseoexe, ja'ex te ma tsa'amuk awo'tanike. Ja'exe jich k'oemex te tut'il majtanubil snaul

animaetik te ben tsa'am te spate, pero te yutile nojel ta sbakel animaetik sok yilobal te sk'a'emale.

²⁸Jich k'oemex te ja'exe. Ben lek ta ilel ya yilex te genteetike, pero te yutil awo'tanike nojel ta lo'lawane sok ta sk'axintayel mantal.

²⁹“Ay pe jal ja'ex, te maestroex yu'un te mantaliletike sok ja'ex te fariseoexe, ja'ex te ma tsa'amuk awo'tanike. Te ja'exe ya apasbeyik snaul te anima j'alwanejetik yu'un te Diose. Sok ya achapbeyik snaul te animaetik te mach'atik ben lek yo'tanik a laj k'axe.

³⁰Sok jich ya awalik: “Te ja'uk kuxulotik a te k'ax ta balmilal te antibo jme'-jtatike, ma kak' j'ajtik ta smilel te j'alwanejetik yu'un Dios te jichuke”, xchaex.

³¹Jich ya awak'ik ta na'el te tut'il ja'ex sts'umbalex te mach'atik la smilik te j'alwanejetik yu'un te Diose.

³²Jich yu'un lajinaik sju'tesel te ya'tel te antibo ame'-atatike te lijkem ta pasel yu'unike.

³³“Ja' pajalex sok chanetik te sts'umbal te jti'awal chane. ¿Tut'il k'an kolanik te ba kastigoe?

³⁴Ja slumaril te ya jtikonbeyex tal te j'alwanejetik sok te mach'atik ay sp'ijil yo'tanike sok te jp'ijuteswanejetike. Ay ya amilik sok ay ya ajipanik ta krus. Sok ay ya amajik ta sinagogaetik sok ay tojtoj tenel lok'el awu'unik ta jujun jtejklume.

³⁵Jich euk te ja'exe ya me akuchbeyik smalel xch'ich'el spisil te mach'atik ben lek yo'tanik te chamik baele. Ja' to ta j'Abel te ben lek yo'tane ja' to k'alal ta Zacarias te xnich'an Berequiase, te milot te ba xchik'ojibal smajtan Dios te ba sti'il te temploe.

³⁶Jamal ya kalbeyex: Ja' me ya akuchik ta apisilik ja'ex te kuxulex ta balmilal te ora to.

Te Jesuse la yok'etay te Jerusalene

³⁷“Ja'ex jtejklum Jerusalen te k'ayemex ta smilel te alwanejetik yu'un te Diose sok te k'ayemex ta swolel ta ton te mach'atik Dios ya stikombeyex tal ta k'op ta atojolike. Bayal buelta te k'an jtsobex sok te awuntikilike, jich tut'il te mut te ya sluts' ta yanil xik' te xch'inik yale, pero ma la ak'anik.

³⁸A'ibeyaik awa'iy slumar, ya me xjil ta akuenta atukelik te alumalike.

³⁹Ya kalbeyex mismo ora to mak' me ya awilbikonix jsit a ja' to teme ya awalik: “Ben tsa'am slekil te mach'a tikonbil tal yu'un te Kajwaltike”, teme xchaexe — xchi te Jesuse.

Mateo 24

Te Jesuse la yal te ya xjimot te muk'ul temploe

¹Te Jesuse yipal bael ta lok'el a te ba muk'ul temploe. Tijilajik tal te jnopojeletik yu'une, lijk ya'beyik yil te latsbil ton yich'oj te temploe.

²Te Jesuse la yaltalanbe: —¿Me yipalex ta yilel spisil to? Jamal ya kalbeyex, spisil me ya xjimot. Ma me ayuk jp'ejuk ton te kajal ya xjil ta sba te jp'ej xan tone —xchi te Jesuse.

Señaetik te nopol slajibal k'aale

³Laj abi, bajtik ta wits Olivaitik. Te' k'o snajkan sba a te Jesuse. Te jnopojeletik yu'une tal sk'oponik ta parte. Jich a yalik: —Ya jk'antik ya awalbotik te tut ora ya xk'ot ta pasel te tut la awalbotike. ¿Tut señaik ya xchiknaj ta ilel te tut ora ya xcha'talate sok teme ja'ix te slajibal k'aale? —xchiik.

⁴Te Jesuse la sjak'talanbe: —Ila me abaik, ma me ayuk mach'a ya slo'layex.

⁵Porke ay me bayal mach'atik ya xtal ya skuy sbaik a te jo'one. Ya me yalik: “Jo'on Cristoon” xchiik me. Y bayal me genteetik ya slo'layan.

⁶Te ja'exe ya me awa'iyik slumar te ay guerra li'to y lum to. Pero ma me xi'anik yu'un, porke puersa me jich ya x'kot ta pasel. Pero ma to me ja'uk te slajibal k'aale.

⁷Porke te jun nasione ya xlijk yut sbaik sok te jun xane. Sok te rey yu'un te jujun nasione ya me xlijkik ta guerra. Sok ya mex tal wi'nal sok chamel sok tulan jikichab ta yanetik luwar.

⁸Ta spisil to slijikibal to nax me te wokol ya xtale.

⁹“Ya me yak'elex ta utel sok ya me yak'elex ta milel. Ya me awich'ik p'ajel yu'un spisil genteetik jo'on ta jkaj.

¹⁰Ay me bayal ta jtul ya xch'ay xch'uunel yo'tanik yu'un. Sok ya me xlijk sp'aj sbaik, sok talel bael me xlijk yak' sbaik ta k'abal.

¹¹Sok ya me xchiknaj bayal jlot-alwanejetik y ya me slo'lay bayal genteetik.

¹²Sok ay me bayal ta jtul ya xlaj slekil yo'tanik ta skaj te bayalix te tut ma tsa'amuk ta pasele.

¹³Yan te mach'a ya xju' yu'un k'alal ta slajibale, ya me xkol.

¹⁴Sok ya me yich' alel ta spisil balmilal te tut'il ay ta ajwalinel te Diose, yu'un jich me ya ya'ibe slumar spisil te genteetik te tut'il ay k'uxutayel yu'un te Diose. Ja' to me ya xtal te slajibal k'aale.

¹⁵“Te j'alwanej yu'un Dios te jDaniel sbiile la yalbe jilel sk'oplal te tut a te ma tsa'amuk te ya x'ixlanwane. (Te mach'a ya yil te tut ts'ibabil liye, a' me sna'be slumaril). Te k'alal ya awilik te ayix ta ba ay te ch'ul luwar te tut a te ma tsa'amuk te ya x'ixlanwane,

- ¹⁶te mach'atik ayik te ba Judea, a' me anikuk bael ta witstikil.
- ¹⁷Teme ay mach'a moem ta sba te snae, ma me x'och ta yut sna ta slok'esel te stutik yu'une.
- ¹⁸Sok teme ay mach'a baem ta k'altike, ma me wak' sujtuk tal yich'el te sk'u'-spak'e.
- ¹⁹O'ol me sbaik te antstike te ay tut staojik sok teme ay xch'in yalik te ya to xchu'une.
- ²⁰K'anbeyaik te Diose te manchuk yorailuk sik a, sok te manchuk sk'aaleluk kuxo-o'tan aye.
- ²¹Porke ya me xtal bayal wokol te ma'yuk jich k'oem ta pasel ta slijkibal te balmilale, sok te patil ma'yukix jich ya xk'ot ta pasel a.
- ²²Te jichuk mak' xat'be sk'aalel te Diose, ma'yuk mach'a ya xkol te jichuke. Pero chapalix yu'un te ya yich' komel ta skaj te mach'atik t'ujbil yu'une.
- ²³“Teme ay mach'a ya yalbeyex awa'iyik: “Ilawil, li' ayix te Cristoe”, tem xchie, o ay yan ya yal: “Lum ayix to”, tem xchie, ma me ach'uunik.
- ²⁴Ay me ya xtal lotil Cristoetik sok lotil j'alwanejetik. Ya me yak' ta ilel muk' señaetik sok milagroetik. Ya me slo'layik euk te mach'atik t'ujbilik yu'un Dios te yauk xju' yu'unike.
- ²⁵La me kalbeyex nailuk.
- ²⁶Ja' yu'un teme ay mach'a jich ya yalbeyexe: “Ilawil, lum ayix ba t'ant'an k'inale”, tem xchie, ma me baaanik. O teme ya yalik: “La' ilawilik, li' nak'alix ba yutil nae”, tem xchie, ma me ach'uunik.
- ²⁷Jich te tut ora ya xtal te Nich'anile, jich me ya xchiknaj tal te tut'il sansewaletik te ya xtil tal te ba xlok' tal k'ajk'ale sok ba xch'ay k'ajk'ale.
- ²⁸Jich te tut'il ay ta alele: “Te ba pojol sti'balul te tut chamene, te' ya stsob sbaik tal euk te tsa'lose”, xchi me.

Te tut'il ya xcha'tal te Nich'anile

- ²⁹“Teme k'axix sk'aalel a te wokole sok te ik'tinele, ya x'ijk'ub te k'ajk'ale, sok te ue mak' xtilix a. Sok ya me xt'uxaj ta koel te ek'etik ta ch'ulchane, sok ya me xtijtalanot te tutik ay ta yolil te ch'ulchane.
- ³⁰Jich me ya xchiknaj ta ch'ulchan te seña te Nich'anile. Spisil ta jkaj te genteetik te ayik ta balmilale ya me xk'o yok'etay sbaik, y ya me yilik te Nich'anile. Ya me yilik te yipal ta talel ta tokal ta yolil te ch'ulchane sok jpoder sok bayal xjobil te stsa'amule.
- ³¹Te k'alal ya x'ok' tulan te kornetae, ya me stikon bael te ch'ul angeletik yu'une, ya me xba stsobik ta xchanmejchel balmilal te mach'atik t'ujbil yu'une.

³²“Te tut ya kalbeyexe, nopaik te tut'il ay te ikuxe. Te k'alal ya x'ach'ub te skabk'abe sok teme yipalix ta yaxubel te ya'nimale, jich me ya ana'beyik sluwar te xnopetix te ja'leltike.

³³Jich mismo teme la awilik te yipal ta k'oel ta pasel spasil te tuti kalbeyexe, jich me ya ana'beyik sluwar te ayix ta ti'puerta k'oem.

³⁴Jamal ya kalbeyex, ma to xchamik a te genteetik kuxajtik te ora to te spasil ya xk'ot ta pasel te tuti kalbeyexe.

³⁵Te ch'ulchane sok te balmilale ya me xljaj stukel. Yan te jk'ope ma xljaj sk'oplal stukel.

³⁶“Pero ma'yuk mach'a ya sna'bey sluwar te tut orae sok te tut k'aalil te ya xk'ot ta pasele ni ma sna' euk te ch'ul angeletike sok ma jna' euk jo'on te Nich'anilone. Ja' nax ya sna' stukel te jTatik Diose.

³⁷“Jich tut'il ayik a te genteetik ta yorail te jNoee, Jich mismo ayik a te k'alal ya xcha'sujt tal te Nich'anile.

³⁸Jich te k'alal ma to xtal a te nojel-ja'e, ben jun yo'tanik yipalik ta we'el, uch'bajel, sok ta nujpunel, sok yipalik ta chom a, ja' to te la sta sk'aalel te och ta arka te jNoee.

³⁹Ma' sna'beyik sluwar te tut ya xk'ot ta pasele, tal te nojel-ja'e. Jicha laj spasilik. Jich me ayik a te genteetik te ya xcha'tal te Nich'anile.

⁴⁰Jich teme ay cheb winketik ta k'altike, jtul ya x'ikot bael y jtul ya sjilesot.

⁴¹Sok ay cheb antstik te yipalik ta juch'unele, jtul ya xik'ot bael y jtul ya sjilesot.

⁴²“Ja' yu'un te ja'exe, wik'a me asitik, yu'un ma x'ana'ik tut ora xtalon jo'on te awajwalonike.

⁴³Jich me x'ana'ik to: Te yajwal nae te yauk sna'be sluwar te tut ora ajk'ubalil ya xk'ot te j'elek'e, xkuxoj yo'tan te jichuke, sok ma'yuk mach'a ya yak' ochel ta sna te ya x'elk'anbot bael te stutik yu'une.

⁴⁴Ja' yu'un te ja'exe, chapalukex me ta maliwanej, yu'un k'alal ma chapalukex ae, jich ora ya xtal te Nich'anile.

Te lekil aj-a'telil y te ma lekuke

⁴⁵“Jich tut'il to te aj-a'telil te jun yo'tan sok ay sp'ijil yo'tan, a'bot skanantay te yanetik j'a'teliletik ta sna te yajwale. Ya ya'be swe'elik ta juju-ch'oj te ya xwe'ike.

⁴⁶Ben tsa'am te aj-a'telil teme jich yipal ta spasel a te ya xjul taek yu'un te yajwale.

⁴⁷Jamal ya kalbeyex, te yajwale ya me ya'bey skanantay spasil te tutik ay yu'une.

⁴⁸Yan teme ma tsa'amuk yo'tan te aj-a'telile, teme ya xlijk yal ta yo'tan: “Te kajwale ma to wan xtal ta ora”, tem xchie,

⁴⁹ya xlijk yilbajin te sjo'tak ta a'tele, sok ya xlijk soyin ta we'el-uch'bajel te jyak'ubeletike.

⁵⁰Jich te yajwale ja' me ya xtal a te tut k'aalil sok te tut ora ch'ayem yo'tan ta maliwanej te aj-a'telile.

⁵¹Ya me ya'be stoj ta kastigo. Te' me ya xbajt a te ba ya xbajt te mach'atik ma tsa'amuk yo'tanike. Te' me ya xk'o yok'etay sba a sok te' me xk'o xk'uxilan ye a —xchi te Jesuse.

Mateo 25

Seña-k'op te lajuntul a'chetike

¹Sok la yal xan te Jesuse: —Te tut'il ay ta ajwalinel te Diose, ja' pajal sok te ay lajuntul a'chetik te la yich'ik bael skantilik ta smaliyel ta be te jnujpunele.

²Ay jo'tul te ma'yuk sp'ijil yo'tanike sok ay jo'tul te ay sp'ijil yo'tanike.

³Te mach'atik ma'yuk sp'ijil yo'tanike la yich'ik bael skantilik, pero ma' yich'ik bael spetrolioik yu'un ya snojesik a tem laje.

⁴Yan te mach'atik ay sp'ijil yo'tanike la yich'ik xan bael spetrolioik ta limeta sok la yich'ik bael te skantilike.

⁵“Pero jalaj te jnujpunele. Lijkik ta nikubajel ta spisilik y och swayelik.

⁶Nopolix ol-ajk'ubal a la ya'iyik tulan k'op: “Talix te jnujpunele. La' me ta'aik bael”, xchi te k'ope.

⁷“Spisil te a'chetik laj jajch. Lijk xchapik te skantilike.

⁸Te jo'tul te ma'yuk sp'ijil yo'tanike la yalbeyik te jo'tul te ay sp'ijil yo'tanike: “A'botik ch'inuk te apetrolioike yu'un ya sk'an xtup'ix te jkantiltike”, xchiik.

⁹Te a'chetik te ay sp'ijil yo'tanike la yalik ta spisilik: “Ma xju', porke ma xju'otik ek'a te jo'otike ni te ja'exe. Ja' lek baan manaik tal awu'unik te ba ya xchonote”, xyutik.

¹⁰“Pero baemik tal ta smanel spetrolioik a te jo'tul a'chetik te ma'yuk sp'ijil yo'tanike, jul te jnujpunele. Te jo'tul a'chetik te chapalik sok skantilike la sjoyinik ochel te jnujpunel te ba ya spas k'ine, y sts'usot te puertae.

¹¹“Ta patil k'otik euk te tijk xan a'chetike. Jich a yalik: “Kajwal, Kajwal, je'botik te ti'puertae”, xchiik.

¹²Pero la yal te jnujpunele: “Jamal ya kalbeyex ma jna'beyex abaik”, xchi.

13“Ja' yu'un te ja'exe, kuxuluk me awo'tanik, yu'un ma x'ana'ik tut ora ni te tut k'aalil ya xtal te Nich'anile —xchi te Jesuse.

Seña-k'op te talento-tak'ine

14Sok la yal xan te Jesuse: —Te tut'il ay ta ajwalinel te Diose, ja' pajal sok jtul winik te nopol xbajtix ta yan nasione. La yik'talan tal te a'teletike, la ya'be jilel skanantay te stak'ine.

15Te jtule la ya'bey jilel jo'eb talento-tak'in, te yane la ya'be cheb talento-tak'in, sok te yane la ya'be jun talento-tak'in. Ja' chikan te tut yilel ya xju' yu'un skanantayel te jujutule. Bajt ts'iin.

16“Jich te j'a'tel te la yich' jo'eb talento-tak'ine la spas xchonbajel a, y jolin xan jo'eb talento yu'un stukel.

17Jich euk te mach'a la yich' cheb talento-tak'ine, jolin xan cheb talento yu'un euk.

18Yan te mach'a la yich' jun talento-tak'ine, ba sjok'be xch'enal, la smuk ta lum te stak'in te yajwale.

19“Bayalix yuil a ta patil sujt tal te yajwalike. Lijk jojk'olanbek te jayeb a jolin yu'un te tak'ine.

20Ja' nail a k'ot te mach'a stsakoj jo'eb talento-tak'ine, y la ya'be te yajwale jo'eb talento-tak'in te jolin yu'une. Jich a yal: “Kajwal, ja'at la awa'bon jo'eb talento-tak'in. Li' me ay te jo'eb xan talento te jolin ku'une”, xchi.

21“Te yajwale la yal: “Lek ay. Te ja'ate lekil j'a'telat sok ben jun awo'tan ta jtojol. Te tut'il ben jun awo'tan la akanantaybon te tuti ka'beyat ch'inuke, ya me ka'beyat xan akanantaybon mas bayal. La' me, ochan, joyinaon ta lekilal”, xchi.

22“Ta patil k'ot euk te mach'a stsakoj cheb talento tak'ine. Jich a yal: “Kajwal, ja'at la awa'bon te cheb talento tak'ine. Li' me ay te cheb xan talento-tak'in te jolin ku'une”, xchi.

23“Te yajwale la yal: “Lek ay. Ja'at lekil j'atelat, sok ben jun awo'tan ta jtojol. Te tut'il ben jun awo'tan la akanantaybon te tuti ka'beyat ch'inuke ya me ka'beyat akanantaybon mas bayal. La' me, ochan joyinaon ta lekilal”, xchi.

24“K'alal k'ot euk te j'atel te a'bot jun talento-tak'ine, jich a yal: “Kajwal, jna'oj te tulan winikate. Yu'un ja'at ya ak'aj te ba ma ja'ukat ats'unoje. Sok ya atsob te ba ma ja'ukat la awawe.

25Ja'a xi'on yu'un. Jich ba jmuk ta lum te tak'ine. Awil, li' me ay to te tut kich'objbeyate”, xchi.

26“La sjak' te yajwale: “Ma lekil j'a'telukat, lom ch'ajat. Te jichuk ya ana' te jo'on ya jk'aj te ba ma jo'ukon jts'unoje sok te ja' ya jtsob te ba ma jo'ukon kawoje,

27ja' yu'un ja' lek te lauk awak' ta majanel ta banko te tak'ine, yu'un teme sujton tale ya kich'be sjol te jtak'in te jichuke", xyut.

28"La yalbe te mach'atik te'eyik aye: "Pojbeyaik te jun talento-tak'in te yich'oje. A'beyaik te mach'a yich'oj te lajuneb talentoe.

29Jich te mach'a ay tut yich'oje, ya me x'a'bot xan sjoy. Jich me lom bayal ya xk'ot te tut yich'oje. Yan te mach'a ma'yuk tut ay yu'une, ya me xpojbot te tut ay yich'oj ch'inuke.

30Te j'at'el to te ma' tuune ch'ojaik lok'el ta ijk'al k'inal. Te' me ya xk'o yok'etay sba a sok te' me ya xk'o xk'uxilan ye a", xchi te yajwalike.

Ya me yich'ik tejk'anel ta stojol Cristo spisil ta jkaj te genteetike

31"Sok te k'alal ya xtal te Nich'anile, joyinbil ya xtal yu'un te ch'ul angeletike sok xojobil sok stsa'amul. Sok ya xjul snajkan sba ta ajwalil te ba ay te smuk'ul naktajibe.

32Spisil ta jkaj te genteetike ya me stsobtalanot tal ta stojol. Y ya me xat'alan bael jich tut'il te jkanan-karnerae. Jtijk ya yak' te karnerae y jtijk ya yak' te chiboetike.

33Ya me kak' ta sbats'il sk'ab te karneraetik k'oeme, yan te mach'a chiboetik k'oeme ta xk'exom sk'ab ya yak' stukelik.

34"Te ajwalile ya me yalbe te mach'atik ay ta sbats'il sk'abe: "La'ik te ja'exe te ben tsa'am alekikil ta stojol te Jtate. Ochanik, ich'aik awa'telik ta ajwalil te chapbil ta akuentaik k'alal ta slijkibal to tal te balmilal te la spas te Diose.

35Yu'un te k'alal ay a wi'najone, la awa'bikon jwe'el. Sok te k'alal takin ko'tan ayone, la awa'bikon kuch' ja'. Sok te xoyeton la awile, la awik'on ochel ta ana.

36Sok te ma'yuk lek jk'u'-jpak' la awilike, la awa'bikon jk'u'-jpak'. Sok te tut'il ayon ta chamele, tal awilikon. Sok te tut'il ayon ta prexoe, tal awilikon te'a", ya me yut.

37"Jich te mach'atik ben lek yo'tanike ya sjojk'oyik: "¿Kajwal, tut ora te la kiltikat te ayat ta wi'nale te la kak'tik awe'ele? ¿Sok tut ora te takin awo'tan la kiltik te la kak'tik awuch' ja'e?

38Sok ¿tut ora a kiltikat te xoyetat te la kik'tikat ochel ta jnatike? Sok ¿tut ora te ma'yuk ak'u'-apak' la kiltik te la ka'betikate?

39¿Sok tut ora a kiltikat te ayat ta chamel sok te ayat ta prexo te ba kiltikate?" ya me yutikon.

40"Ya me yalbe te ajwalile: "Jamal ya kalbeyex te tut'il jich la apasbeyik jtuluk te kermanotake te ben ch'in yak'oj sbaik, jo'on la apasbikon abi", ya me yut.

⁴¹“Te ajwalile te nax a ya yalbe te mach'atik ayik ta xkexom sk'abe: “K'eja abaik ta jtojol, ja'ex te ma tsa'amukexe. Baanik te ba k'ak' te ma xtup' sbajtel k'inal te chapbil te ba ya xk'ot te pukuje sok spisil te angeletik yu'une.

⁴²Yu'un te tut'il ya xwi'najon la awile ma la awa'bikon jwe'el, sok te tut'il ben takin ko'tan aye ma la awa'bikon kuch' ja'.

⁴³Sok te xoyeton la awile ma la awik'ikon ochel ta' na. Sok te tut'il ma'yuk jk'u'-jpak' la awile ma la awa'bikon. Sok te tut'il ayon ta chamele, sok te tut'il ayon ta prexoe, ma'yuk a tal awilikon te'a”, ya me yut.

⁴⁴“Jich me ya xlijk sjojk'oyik: “¿Ba kiltikat te ayat ta wi'nal, sok te ayat ta takin-ti'ile, sok te xoyetate, sok te ma'yuk ak'u'-apak'e, sok te ayat ta chamele, sok te ayat ta prexoe te ma' jkoltaytikate?” ya me yutik.

⁴⁵“Te ajwalile ya me yalbe: “Jamal ya kalbeyex te tut'il ma jichuk la apasbeyik jtuluk te mach'atik ch'in yak'oj sbaike, jo'onix ma jichuk la apasbikon abi”, ya me yut.

⁴⁶“Jich me ya xbajtik ta wokol sbajtel k'inal. Yan te mach'atik lek ya'telike ya me xba kuxuyinikuk sbajtel k'inal —xchi te Jesuse.

Mateo 26

La xchapik te ya stsakik te Jesuse

¹Te k'alal lajix yo'tan ta yalel spisil a te Jesuse, jicha lijk yaltalanbe te jnopojeletike:

²—Ana'objbeyik sluwar te cheb xanix k'aal sk'an te sk'in Pascuae. Te Nich'anile ya me x'ak'ot ta entregal, yu'un ya me xmilot ta krus —xchi.

³Ja' stiempoil a te la stsob sbaik te statal-saserdoteetike sok te maestroetik yu'un te mantaliletike sok te moletik yu'un te juriyoetike. Te' stsob sbaik a te ba yamak'ul sna te statal-saserdote Caifase.

⁴Jich a snopik te tut ya yut stsakik ta mukul te Jesuse yu'un ya smilik.

⁵Pero la yalik: —Ma me ja'uk ya jtsaktik a ta sk'aalel te k'ine, yu'un me jich mak' xlijk k'op yu'un a te jtejklume —xchiik.

Jtul ants la smalbey perfume ta sjol te Jesuse

⁶Te Jesuse ay ta Betania a ta sna Simon, te sbiilinej te yich'oj k'a'el chamele.

⁷Te tut'il nakal ta we'el ta mexa a te Jesuse, tijilaj tal ta sts'eel jtul ants te yich'oj tal jun limeta te pasbil ta alabastro ton nojel tal ta perfume te ben toyol stojole. Te' to nakal ta mexa a te Jesuse, te antse la smalbe ta sjol te perfume.

⁸Te jnopojeletike la yilik. Ilinik yu'un sok jicha lijk yalik: —¿Tu'un te lom nax a ch'ay te perfume to?

⁹Ja' lek te lauk yich' chonel. Bayal tak'in a lok' a, yu'un ya yich' koltayel a te me'baetik te jichuke —xchiik yu'un.

¹⁰La ya'i te Jesuse, jicha yaltalanbe: —¿Tu'un ya awalbeyik k'op te ants to? Ben tsa'am te tuti spasbone.

¹¹Te me'baetike sil tiempo ajoyinejik stukele; yan te jo'one ma siluk tiempo ajoyinejikon.

¹²Te tut'il la smalbonix ta perfume te jti'balule te ants to, ja' a xchaponix a te tut ora ya xmujkone.

¹³Jamal ya kalbeyex, ta bayuk ta spisil balmilal te ba ya yich' alel te lekil ach' k'ope, te me ya x'alot ek'a te tuti spasbon te ants to. Jich me ya xna'ot yu'un te genteetike —xchi te Jesuse.

Te Judase ba xchapbe sk'oplal te Jesuse sok te saserdoteetike

¹⁴Jtul ta xljachaytulul te jnopojeletike, te Judas Iscariote sbiile, ba sk'opon te statal-saserdoteetike.

¹⁵Jicha k'o yal: —¿Jayeb ya awa'bikon a ya ka'beyex entregal te Jesuse? —xchi. Jich a ya'bey treinta ta sejp plata-tak'in.

¹⁶Y ora lijk snop te Judas te tut ya yut ya yak' entregal te Jesuse.

Te xmexa Kajwaltike

¹⁷Te primero k'aal yu'un te k'in te ya swe'ik waj te ma'yuk yich'oj lebadurae, te jnopojeletike tijilajik tal ta stojol te Jesuse y la sjojk'obeyik: —¿Ba ya ak'an te ya xba jchaptik we'elil yu'un te k'in Pascua te ya xba jwe'tike? —xchiik.

¹⁸Te Jesuse la sjak; —Baanik te ba muk'ul jtejklume. Te ba sna te jtul winike jich me x'awalbeyik: “La yal te maestroe: ‘Xnopetix te koraile. Ya me xtalon ta ana yu'un te' ya xtal we'ukon sok a te jnopojeletik ku'une ta spasel te k'in Pascuae”, ya me awutik —xchi te Jesuse.

¹⁹Te jnopojeletike jich a spasik te tuti albot bael ta mantal yu'un te Jesuse. Te' k'o xchapik a te we'elil yu'un te k'in Pascuae.

²⁰Te k'alal ochix a te ajkubale, te Jesuse la snajkan sba ta we'el ta mexa sok te lajchaytul jnopojeletik yu'une.

²¹Yipalik ta we'el a, te Jesus lijk yaltalanbe: —Jamal ya kalbeyex, ay jtul te ja'exe te ya yak'on entregale —xchi.

²²Ben triste laj k'ajtajik yu'un, y lijk sjojk'olanbeyik ta jujutul: —¿Kajwal, me jo'on wan? —xchiik.

²³Te Jesuse la sjak': —“Ay jtul te jun nax plato ya xwe'on soke, ja' me te mach'a ya yak'on entregale.

²⁴Jich te Nich'anile puersa me jich ya xk'ot ta skuenta te tut'il ts'ibabil jilel ta Sjun Diose. Pero o'ol me sba te winik te ya x'ak'ot entregal yu'une. Ja' lek te jichuk ma' p'ejkaj ta balmilale —xchi te Jesuse.

²⁵K'opoj euk te Judase, te mach'a ya x'ak'awan ta entregale y la sjojk'oy: —Maestro, ¿Me'n jo'on ya kak'at entregal? —xchi. La yal te Jesuse: —Ja'at a nix a —xyut.

²⁶Yipalik to ta we'el a, te Jesuse la stsak xan ta sk'ab te waje sok la yalbe kola yal Dios yu'un. La xet' te waje y la ya'be te jnopojeletik yu'une. La yal: —We'aik. Ja' to ja' jti'balul —xchi.

²⁷Sok la stsak ta sk'ab te basoe, sok la yalbe kolayal Dios yu'un te ya'lel ubae. Y la ya'be xchol sbaik a. Jich a yal: —Uch'aik apisilik te tut ay ta basoe.

²⁸Ja' to ja' jch'ich'el te ay spuersa ya xk'ot a te ach' tratee te ya yich' malele skuenta xch'ayil smulik te bayal ta jtule.

²⁹Pero ya kalbeyex awa'iyik te mak' ya kuch'ix a te ya'lel ts'usube ja' to me te tut ora ya joyinex ta yuch'el ta ach' te ba ay ta pasaw ta mantal te jTate —xchi te Jesuse.

Te Jesuse la yal te ya xmukot ta yo'tan yu'un te jPedroe

³⁰Te k'alal laj yo'tanik ta sk'ayojinel te Diose, bajtik ta wits Olivaitik.

³¹Te Jesuse la yaltalanbe ya'iyik: —Ta apisilik te ja'exe ya me ach'ojikon jilel te ajk'ubal to. Yu'un jich me ts'ibabil jilel ta Sjun te Diose: “Ya jmil te jkanan-karnerae, yu'un jich me ya xpujke bael a te karneraetike”, xchi me.

³²Pero te tut ora ya xcha'kuxon tale, ya me xnalajon awu'unik ta Galilea —xchi te Jesuse.

³³Te jPedro la yal: —Aunke spisilik ya xch'ojat jilel, pero te jo'one mak' me ya jch'ojat jilel —xchi.

³⁴Te Jesuse la yalbe: —Jamal ya kalbeyat, mismo te ajk'ubal to te ya amukon ta awo'tan oxe' buelta te ma to x'ok' a te k'o'e —xchi.

³⁵Te jPedroe la yal: —Mak' jmukat ta ko'tan. Ya xju' ya joyinat ta milel —xchi. Y jich a yalik ta spisilik euk te yane.

Jesus la sk'opon Dios ta Getsemani

³⁶Te Jesuse sok te jnopojeletik yu'une bajtik te ba ch'in luwar Getsemani sbiile. Te Jesus la yaltalanbe: —Naklanik jil li' to. Ya xba jk'opon Dios lume —xchi.

³⁷La yik' xan bael te jPedroe sok te cheb yuntikil te Zebedeoe. Lijk ta ajtal-o'tan y lijk ta wokol te Jesuse.

³⁸Jich a yal: —Beno yajtal ko'tan yu'un lajelonix ya ka'iy. Jilanik li' to te ja'exe. Pajal me x'awik' asitik ta jtojol —xchi te Jesuse.

³⁹Been xan bael ch'inuk te Jesuse. La skejan sba y la sts'inan sba koel ta lum sok la sk'opon Dios. Jich a yal: —Tat, te yauk xju' te mak' xk'ot ta jkuenta te wokol to, pero ma me ja'uk ya xk'ot te tut ya sk'an ko'tane. Ja' me a k'otuk te tut ya sk'an awo'tan atukele —xchi.

⁴⁰Sujt beel te ba jilem te jnopojeletik yu'une. Ochemlan swayel a k'o sta. La yalbe te jPedroe: —¿Me'n ma' ju' awu'unik junuk ora te ya awik asitik ta jtojole?

⁴¹Wik'a me asitik, k'oponaik me Dios yu'un. Jich me mak' ya ataik il-o'tantayel yu'un te pukuje. Porke ay spuensa te awo'tanike. Ja' nax te ati'balulik te ma'yuk yipe —xchi.

⁴²Jicha bajt xan ta xcha'melal ta sk'oponel te Diose. Jich a yal xan: —Tat, teme puensa ya xk'ax jwokole, a me pasuk te tut ya sk'an awo'tane —xchi.

⁴³Cha'tal xan te ba jilem te jnopojeletike y ochem xan swayel a k'o sta, yu'un ben tentalanbil ta wayel.

⁴⁴Jich a sjileslan xan, y ba sk'opon xan Dios te yoxmelal. Jicha k'o yal te tut'il yal ta primero.

⁴⁵Sujt xan tal te ba ay te jnopojeletik yu'une. Jich a yaltalanbe: —¿Me'n ya to xwayex, sok ya to kux awo'tanik? K'otix yorail te ya x'ak'ot entregal ta sk'ab te jmulawiletike te Nich'anile.

⁴⁶Jajchanik, konikik. Talix te mach'a ya yak'on ta entregale —xchi te Jesuse.

La xchukik bael te Jesuse

⁴⁷Yipal to ta k'op a te Jesuse, tal te Judase, te jtul ta xlajchaytulul te jnopojeletik yu'un te Jesuse. Sjoyinej tal bayal genteetik te chapajtik sok spuñalik sok ste'ik. Ja' tikonlanbil tal yu'un te statal-saserdoteetik sok te moletik yu'un te juriyoetike.

⁴⁸Te Judas te ak'awan entregale la yaltalanbe tal ta be tut seña ya yak' ta ilel a te Jesuse. Jicha yal: —Te mach'a ya xk'o kujts'iy, ja' me abi. Chukaik me —xchi.

⁴⁹Te Judase tijilaj tal te ba ay te Jesuse. Jicha yal: —Ch'ul ajk'ubal, maestro —xchi, y la yujts'iy.

⁵⁰Te Jesuse la sjak': —Amigo, ¿tut ya ak'an? —xchi. Jich a tijilaj tal te yanetik, laj xchukik te Jesuse.

⁵¹Ay jtul sjo'tak te Jesuse la stas lok'el spuñal ta ora, sok la sbojbe lok'el xchikin te yaj-a'tel te statal-saserdotee.

⁵²Te Jesuse la yalbe: —K'eja ta sna te apuñale. Te mach'a ya yak' puñale, ta puñal me ya xmilot euk.

⁵³¿Me'n ma x'ana' te ya xju' ku'un te ya jk'anbey te jTat te ya skoltayone? Ya me stikonbon tal ta ora mas ta lajchaytijk' te ch'ul angeletik te jichuke.

⁵⁴¿Pero tut'il k'an k'otuk ta pasel te tut ts'ibabil ta Sjun Dios te ya yal te puersa jich ya xk'ot ta jkuenta? —xchi te Jesuse.

⁵⁵Jich a sjojk'olanbe te genteetik te talemik ta tsakawe: —¿Me yu'un j'elek'on te tal atsakikon sok apuñalik sok ate'ike? Jujun k'aal ayon ta p'ijuteswane ta templo y ma la atsakikon te'a.

⁵⁶Pero ja' ya xk'ot ta pasel spisil te tut ts'ibabil jilel yu'un te j'alwanejetik yu'un te Diose —xchi te Jesuse. Mismo tiempo a, spisil te jnopojeletik la xch'ojik jilel te Jesuse y lok'ik bael ta anel.

Te Jesuse tejk'anot ta yolil juriyoetik te yich'ojik ya'telik

⁵⁷Te mach'atik xk'o stsakik tal te Jesuse la yik'ik bael ta sna te statal-saserdote Caifase. Te' stsoboj sbaik a te maestroetik yu'un te mantaliletike sok te moletike.

⁵⁸Te jPedroe jakal jakal ay k'ael ta sts'akliyel asta k'ot te ba yamak'ul sna te statal-saserdotee. Te' och bael ek'a, k'o sjoyin ta naklej te jkananetik yu'un te temploe, yu'un ya yil te tutik ya spasbot te Jesuse.

⁵⁹Te statal-saserdoteetik sok te moletik sok spisil te juriyoetik te yich'oj ya'telik la sleik falso testigoetik yu'un jich ya xju' ya yak'ik ta milel a te Jesuse.

⁶⁰Pero ma'yuk tut'il a staik aunke ben bayal genteetik la yalik te tut falsoe. Sok ta slajibal, tal xan cha'tul

⁶¹te la yalik euk: —Te winik to la yal: “Ya xju' ku'un sjimel te templo yu'un te Diose, sok ya xju' ku'un te ya jcha'pas xan ta oxeb nax k'aale”, xchi a ka'itik —xchiik.

⁶²Jich te statal-saserdotee la stejk'an sba y la sjojk'obe te Jesuse: —¿Me'n ma'yuk tut ya awal yu'un te tut ya yalbelat ta atojole? —xyut.

⁶³Pero te Jesuse ni jp'aluik a k'opoj. Jich te statal-saserdote la yalbe xan: —Ta sbiil te kuxul Diose ya kalbeyat ya me awal ta jamal teme ja'at Cristoat te Xnich'anat te Diose —xyut.

⁶⁴La sjak' te Jesuse: —Jo'on abi, jich te tut ya awale. Y jo'on ya kalbeyex: Ya me awilik te Nich'anile, nakal ta sbats'il k'ab te Dios te spisil ya xju' yu'une, sok te ya xtal ta stokalul ch'ulchan —xchi.

⁶⁵Te statal-saserdotee la xch'i' sk'u'-spak' yu'un te tuti yal te Jesuse, y la yal: —Te sk'op winik to ya stoy sba ta stojol te Diose. ¿Tut xan yes ku'untik yan testigoetik abi? Ja'ex la awa'iyik te sk'op te ya stoy sbae.

⁶⁶¿Tut ya awalik yu'un? —xchi. La yalik ta spisilik: —Smul abi, a' chamuk yu'un —xchiik.

⁶⁷Jich lijk stubutayik ta sit y lijk smajik. Te yanetik la smakbeyik sit

⁶⁸y la yalbeyik: —Teme ja'at te Cristoate ala ka'itik te mach'a smajat ta asite —xyutik.

Te Pedroe la smuk ta yo'tan te ya sna'be sba te Jesuse

⁶⁹Te jPedroe nakal ta juera te ba yamak'ul te nae. Tijilaj tal ta stojol te'a jtul kriarail y jicha albot yu'un: —Te ja'ate ja' ajoy aba sok te Jesus te talem ta Galilea —xchi.

⁷⁰Te jPedroe la smuk ta yo'tan ta sit te yanetik, y la yal: —Ma jna' tut a te ya awalbone —xchi.

⁷¹Te jPedroe lok' bael ta ti'puerta, te' ilot xan yu'un jtul kriarail a, y la yalbe te yanetike: —Te winik to ja' sjoy euk te Jesus te talem ta jtejkum Nazarete —xchi.

⁷²Te jPedroe la smuk xan ta yo'tan sok la yak' ta testigo te Diose: —Yilohon Dios te ma jna'be sba te winik ya awale —xyut.

⁷³Ts'in to nax a tijilajik tal te mach'atik te' ayik ae, talik te ba ay te jPedroe. Albot yu'unik: —Bats'i jich a nix a te ja'ate ajoy aba sok. Jich chikan ta ak'op te ya xk'opojate —xchiik.

⁷⁴Jich te jPedroe tulan a lijk k'opojuk, y la yak' xan ta testigo te Diose, y la yal: —Yilohon Dios te ma jna'be sba te winik me to —la yut. Mismo tiempo a ok' te tat k'o'e.

⁷⁵Jich a sna' ta ora te jPedroe te tut albil nail yu'un te Jesuse: “Ma to x'ok' a te tat k'o'e la amukonix ta awo'tan oxmel a” te xchie. Jicha lok' bael te'a te jPedroe, ba yok'etay sba yu'un xpich' yo'tan sba.

Mateo 27

Te Jesuse ak'ot entregal ta sk'ab te jPilatoe

¹Sakubix k'in al a te statal saserdoteetik sok te moletik yu'un te juriyoetike ba snop sk'opik te ya yak'ik ta milel te Jesuse.

²Xchukojik bael sok k'o yak'ik entregal ta sk'ab te Poncio Pilatoe te ay ta gobiernoil yu'un a te Romae.

Tuti cham te Judase

³Te Judas, te ak'awan entregale, la yil te tut'il chapbotix sk'oplal ta milel yu'unik te Jesuse. Jicha sujt sk'op. Ba sujtesbey te treinta ta sejp plata-tak'in te statal-saserdoteetike sok te moletike.

⁴Jich a yal: —Mulawonix yu'un la kak'ix ta entregal ta milel te winik te ma'yuk smule —xchi. Pero la sjak'talanik: —Ma kocheltikuk te jo'otike. Ja'at ayix ta akuenta —xyutik.

⁵Jich te Judase la xch'oj jilel ta templo te tak'ine y ba sjojk'an sba ta te' y te' chama.

⁶Te statal-saserdoteetike la stamik te tak'ine y jich a yalik: —Te tak'in to ma spas ya kak'tik ta yawil te ofrendae, yu'un ja' stojol xch'ich'el jtul winik te chonbil yu'un te ya xmilote —xchiik.

⁷La snopik ta komon te ya smanik xejt ch'in lum te Pak'ojibal Lum sbiile, yu'un jich me ay skampusanoil ek'a te mach'atik talemik ta yan luware.

⁸Ja' yu'un te ch'in lume sbiilinej asta ora to Stenlej yu'un Ch'ich'.

⁹Jich a k'ot ta pasel te tut yaloj te j'alwanej yu'un Dios te Jeremias sbiile, te jicha yale: “La yich'ik te treinta ta sejp te plata-tak'ine te jicha k'ot ta nopel yu'un te j'israeletike.

¹⁰La smanik a te stenlej te Pak'ojibal Lum sbiile, jich tut'il te la spason ta mantal te Kajwaltike”, xchi me.

Te Jesuse tejk'anot ta sit te jPilatoe

¹¹Te Jesuse ik'ot bael ta stojol te gobiernoe. Jich jojk'obot: —¿Me ja'at te reyat yu'un te juriyoetike? —xchi. La yal te Jesuse: —Ja'at te jich ya awale —xyut.

¹²Pero te k'alal yipalik ta yalel te tut smulinej ta sk'opik te statal-saserdoteetik sok te moletik, ni jp'aluk a sjak' te Jesuse.

¹³Te jPilatoe jich a sjojk'obe: —¿M'en ma x'awa'iy te tut ya yalik ta atojole? —xchi.

¹⁴Pero te Jesuse ni jpaluk a sjak'. Jich bayal a a'abiyon yo'tan yu'un te gobiernoe.

Nojp sk'oplal ta milel te Jesuse

¹⁵Ta jujun k'in Pascuae k'ayem te gobiernoe te ya slok'es bael jtul prexojele, chikan te genteetik te mach'a ya st'ujik lok'ele.

¹⁶Ay jtul jprexojel te pujkem sk'oplal ta bayuk te Barrabas sbiile.

¹⁷Te k'alal stsoboj sbaikix a te genteetike, te jPilatoe la sjojk'olanbe: —¿Mach'a ya ak'anik te ya jkoles bael ta prexoe? ¿Me ja' te Barrabase o ja' te Jesus te Cristo sk'oplale? —xchi.

¹⁸Jicha sjojk'olanbe yu'un sna'ojbe sluwar te tut'il la'o'tantaybil yu'unik te Jesuse te ja' sluwar te la yak'ik entregale.

¹⁹Te tut'il nakal te ba smeltsa'anwan te jPilatoe, te yiname la stikonbe tal mantal: “Ma me ach'ik aba a te winik me to te ma'yuk smule. Yu'un te ajk'ubeye ben tulán a wayuchejon yu'un”, xchi te sk'ope.

²⁰Pero te statal-saserdoteetik sok te moletik la yak' k'otuk ta yo'tanik te genteetike te ja' ya sk'anik te ya xkol te Barrabase sok te ja'uk ta xljaj ta milel te Jesuse.

²¹Te gobiernoe la sjojk'olanbe xan te genteetike: —¿Mach'a a te ta xchebale te ya ak'anik te ya jkoles baele? —xchi. La yalik: —Ja' te Barrabase —xchiik.

²²Te Pilatoe la sjojk'o xan: —¿Tut ya sk'an ya jpasbe te Jesuse te Cristo xchi sk'oplale? —xchi. Spisilik la sjak'ik: —¡Mila ta krus stukel! —xchiik.

²³Te Pilato la yal: —¿Tut a te ma lekuk spasoje? —xchi. Pero mas tulan a lijkik ta aw: —¡Mila ta krus! —xchiik.

²⁴Te k'alal la yil te Pilato te ma'yuk tut ya xju' yu'une, sok mas tulan xan alijk ta aw te genteetike, la stikon tal ta ich'el ja', y la spok sk'ab ta sit te genteetike. Jich a yal: —Ya me jpok te jk'abe yu'un jich me ya awilik te mak' jch'ik jba ta smalel xch'ich'el te winik to te ma'yuk smule. Ja'ex me ya amulinik atukelik —xchi.

²⁵Spisil te genteetike la yalik: —Jo'otik sok te kuntikiltike, ya jmulimbetik te ya xchame —xchiik.

²⁶Jich te jPilatoe la skoles bael te Barrabase. Pero la yak' ta majel te Jesuse y la yak' ta entregal te ya xba milek ta kruse.

²⁷Jich te soltaroetik yu'un te gobiernoe la yik'ik ochel ta palasio te Jesuse, y la stsob sbaik tal spisil te soltaroetike y la sjoyik.

²⁸La slok'esbeyik te sk'u'-spak' te slapoje. La ya'beyik slap tsajal palala kamixal.

²⁹La ya'beyik skoronain jalbil ch'ix ta sjol, sok la ya'beyik sbara jalal ta sbats'il sk'ab. Lijk skejan sbaik ta sit ta ik'tinwane. Jicha lijk yalik: —¡Viva te Rey yu'un te juriyoetike! —xchiik ta yik'tinel.

³⁰La stubutayik y mismo te sbara jalale la smajbeyik ta sjol.

³¹Te k'alal laj yik'tinike, la slok'esbeyik te tsajal palala kamixal te slapobjbeyike, y la ya'beyik slap te sk'u'-spak' a nix ae. Jich a yik'ik bael, ba smilik ta krus.

Te Jesuse jolk'anot ta krus

³²Ya to nax xlok'ik bael a te ba ti'il jtejklume, la staik jtul winik te Simon sbiil te Cirene sbiil te slumale. Sujot yu'un te soltaroetike yu'un ya xkuchbe bael skrus te Jesuse.

³³Te' k'alal laj k'ot te ba ch'in stunlej luware Gólgota sbiil, te Yawil Bakeljolol k'oem te sbiile.

³⁴K'an ya'beyik yuch' bino te kapbil ta ch'aal wamale, pero te Jesuse la spas prewa y ma sk'an a yuch'.

³⁵Te k'alal jok'olix ta krus yu'unik ae, te soltaroetike lijk stsal sbaik ta tajmal yu'un ya yilik mach'a ya xk'ot ta suerte te sk'u'-spak' te Jesuse.

³⁶Y la snajkan sbaik ta skanantayel te ba yanil skruse.

³⁷Te ba yajk'ol sjol te ba skruse la yak'ik jun letrero te'a. Te' ts'ibabil a te tut sluwaril te ak'ot ta milel yu'une. Te letreroe jich ya yal: "Ja' to ja' te Jesus te Rey yu'un te juriyoetike", xchi te ts'ibabile.

³⁸Sok ay cha'tul j'elek'etik te la yich' jojk'anel ta krus sok. Jtul ta sbats'il y jtul ta xk'exom.

³⁹Te mach'atik ya xlaj k'ax te'ae ya sutilan sjolik ta yik'tinel.

⁴⁰La yalik: —Ja'at ya awal te ya ajim te temploe sok te oxeb nax k'aal ya acha'-apas xan ta ak'ope, koltaya aba atukel kiltik. Teme jich te ja'at Xnich'anat te Diose, koan tal te ba kruse —xchiik ta yik'tinel.

⁴¹Jich a yik'tinik euk te statal-saserdoteetike sok te maestroetik yu'un te mantaliletike sok te fariseoetike sok te moletike. Jich a yalbe sbaik:

⁴²—La skoltay te yanetik, pero ma xju' yu'un ya skoltay sba stukel. Teme jich te ja' rey ku'untik jo'otik te j'israelotike, a' kouk tal te ba kruse. Jich me ya jch'uuntik euk.

⁴³Teme ja' xch'uunej te ya xkoltayot yu'un te Diose, a' me koltayek yu'un ora to teme jich ya sk'an te Diose. Jich a yal te ja' Xnich'an Dios ta sk'ope —xchiik.

⁴⁴Sok la yik'tinik Jesus euk te j'elek'etik te pajal jok'ajtik ta krus soke.

Jicha cham te Jesuse

⁴⁵Ol k'aal a ijk'ub spasil te balmilale, ja' to k'alal ta las tres mal k'aale.

⁴⁶Xnopetix las tres mal k'aal a tulan a k'opoj te Jesuse: —Eli, Eli, ¿lama sabaktani? —xchi ta k'op, ja' bi: —Dios ku'un, Dios ku'un, ¿tu'un te la ajilesone? —xchi te tuti yale.

⁴⁷Te mach'atik te'eyik aye la ya'ibeyik sluwar. Jich a yalik: —Ja' ya yik' tal te j'Elias te j'alwanej yu'un te Diose —xchiik yu'un.

⁴⁸Ay mach'a animaltik a ba sle tal esponja yu'un ya smul ta ch'aal bino. La slujtanbe moel ta jalal, la stijiltesbe moel yu'un ya yuch' te Jesuse.

⁴⁹Te yane la yalik: —Te' yil a. Ya jmalitik me ya xtal koltayek yu'un te jEliase —xchiik.

⁵⁰Tulan a awun xan te Jesuse y cham.

⁵¹Mismo tiempo a te spak'al templo te makal aye ch'i' koel ta sba k'alal ta ye'tal. Nijk te balmilale, sok laj jat te ch'entikile.

⁵²Jam te ba mukajtik te animaetike, sok cha'kux tal sti'balulik bayal te mach'atik jun yo'tan xch'uunej Dios a laj chame.

⁵³Jicha lok'ik tal te ba mukajtike te k'alal cha'kuxix a te Jesuse. Ochik bael te ba ch'ul jtejklum Jerusalem. Te k'o ilek yu'un bayal genteetike a.

⁵⁴Te kapitane sok te soltaroetike te yipalik ta skanantayel te Jesuse la yilik te nijk te balmilale sok spasil te tuti k'ot ta pasele. Jun xi'el a yich'ik. Jich a yalik: — Jicha nix a te ja' Xnich'an Dios te winik to —xchiik yu'un.

⁵⁵Ay bayal antstik te jakal to ayik ta sk'eluyele. Ja' te mach'atik a sts'akliyik te Jesuse k'alal ta Galilea te la yak' sbaik ta abatinel yu'une.

⁵⁶Te' ayik sok a te xMaria Magdalena, sok te xMaria te sme' Jacobo sok Jose, sok euk te sme' te yuntikil Zebedeoe.

Te Jesuse ba mukek

⁵⁷X'ijk'ubix a te k'inale k'ot jtul jk'u lej winik te Jose sbiile te talem ta jtejklum Arimatea. Ja' mismo euk te la sts'akliy te Jesuse.

⁵⁸Te Josee ba sk'opon te jPilatoe yu'un ba sk'anbe te sti'balul te Jesuse. La yak' mantal te jPilatoe te ya x'a'bot yich' baele.

⁵⁹Te Josee la yich'be bael te sti'balul te Jesuse, la spotsbe ta ach' sakil pak',

⁶⁰y ba yotses jilel ta ach' ch'en te yak'oj ta jutel jp'ej ton te ba slume. La smakbe jilel te sti'il xch'enale ta jp'ej mam muk'ul ton y bajt.

⁶¹Te xMaria Magdalena sok te jtul xan xMariae te' nakajtik jilel te ba sti'il te ch'ene.

Kanantaybil te ba mukul te Jesuse

⁶²Ta yan k'aal te ja'ix te sk'aalelel kuxo-o'tane, te statal-saserdoteetik sok te fariseoetike ba sk'oponik te jPilatoe.

⁶³Jich a yalbeyik: —Ajwalil, ya to jna'tik te la yal te jlo'lawaneje: “Ya xcha'kuxon tal ta yoxebal k'aal” xchi te k'alal kuxul to aye.

⁶⁴Jich yu'un ala mantal te yauk xba kanantayek ta lek oxebuk k'aale te ba mujkeme. Repente ya xtal ta ajk'ubal te jnopojeletik yu'une y ya yelk'anbeyik bael te sti'balule. Porke teme ju' yu'unik te ya slok'esbeyik te sti'balule, jich me ya xlijk yalbeyik te genteetike: “Cha'kuxemix tal te ba animaetike”, tem xchiike. Teme jicha k'ote, mas pewor me ya xlijk ta lo'layel a te genteetike ke te tut'il lo'lalanot te nail toe —xchiik.

⁶⁵Te jPilatoe la yal: —Jichuk. Te' ay te soltaroetike te ya xba skanantaye. Baanik sok. Baan makaik lek te ba mukule. Ana'ojik te tut ya awutike —xyut.

⁶⁶Jicha ba yak'ik ta kanantayel. La smakik lek te ba mukule y la ya'beyik seyo te smajkile, sok la yak'ik jilel ta skanantayel te soltaroetike.

Mateo 28

Jicha kux tal te Jesuse

¹K'axemix a te sk'aalel te kuxo-o'tane, y sakubix tal a te k'inale ta primero k'aal yu'un te semanae, te xMaria Magdalena sok te jtul xan xMariae ba yilik te ba mukule.

²Tal tulan jikichab ta balmilal, yu'un jtul ch'ul ángel yu'un te Kajwaltike koj tal ta ch'ulchan. Tijilaj tal te ba mukule, la slok'es te mam muk'ul ton te makbil aye y la snajkan sba ta sba te tone.

³Te ch'ul ángele xlemet jich tut'il te sanselawe. Ben sak te sk'u'-spak'e jich tut'il te jome.

⁴K'alal la yilik te soltaroetike lom cham a ya'iyik yu'un, y chamen a laj jil yu'un te xi'ele.

⁵Te ch'ul ángele la yalbe te antstike: —Ma me xi'anik. Ya jna' te ja' ya aleik te Jesus te milot ta kruse.

⁶Ma li' ayukix to. Cha'kuxemix bael, jich tut'il te la yale. La', ilawilik te ba la yak'ik jilel te sti'balule.

⁷Baanik ta ora, baan albeyaik te jnopojeletike te cha'kuxemix baele. Y ya me xnalaj bael awu'unik te ba Galileae. Te' me ya xk'o awilik a. Ja' me te tut ya kalbeyex to —xchi te ch'ul ángele.

⁸Jich te antstike la sjilesik te ba mukule, bajtik ta ora. Ben jun yo'tanik yu'un, aunke ya xi'ik ch'inuk te tuti altalanbote. Xyalajan k'oel ta yalbeyel te jnopojeletike.

⁹Pero te Jesuse la stajtalan ta be y la spatbe yo'tanik. Te antstike laj tijilajik tal te ba ay te Jesuse, la skejan sbaik y la sk'echbeyik te yoke.

¹⁰Te Jesuse jich a yaltalanbe: —Ma me xi'anik. Baanik, albeyaik te kermanotaktike a' me bajtikuk te ba Galileae. Te' me ya xk'o yilikon a —xchi te Jesuse.

Te tutik a k'o yalik te soltaroetike

¹¹Te k'alal yipalik bael ta beel a te antstike, k'ot euk te ba jtejklum te soltaroetik te skanantayeje te ba mujkeme. K'o xcholbe ya'iyik te statal-saserdoteetik spisil te tuti k'ot ta pasele.

¹²Jich te statal-saserdoteetik ba snop sk'opik sok te moletik yu'un te jtejklume. La ya'beyik bayal tak'in te soltaroetike,

¹³sok la stsitsik bael: —Te ja'exe jich me x'awalik: “Te tut'il wayalotik ta ajk'ubal ae, tal te jnopojeletik yu'un te Jesuse, la yelk'anbeyik bael te sti'balule”, xchaex me.

¹⁴Sok teme la ya'ibe sluwaril te gobiernoe, jo'otik me ya xba k'opojukotik awu'unik. Jich me mak' ya ata awokolik euk te ja'exe —xchiik.

¹⁵Jich te soltaroetike la yich'ik te tak'ine y jicha lijk yalik te tut altalanbile. Te juriyoetike jich sigue ya yalbeyik sk'oplal asta ora to.

Te Jesuse la ya'be jilel ya'tel te jnopojeletike

¹⁶Jich te buluchtul jnopojeletik yu'un te Jesuse laj bajtik ta slum Galilea te ba wits te altalanbile.

¹⁷Te k'alal la yilik te'a te Jesuse, la skejan sbaik ta stojol. Pero ay cha'oxtul te ma spisiluk yo'tanik la xch'uunik te ja' te Jesuse.

¹⁸Te Jesuse tijilaj tal te ba ayike. Jicha yal: —Dios a ya'bonix ta jkuenta spisil te ch'ulchan sok te balmilale.

¹⁹Jich yu'un baanik, benanik ta bayuk. Albeyaik te ya x'ochik ta jnopojel ku'une spisil ta jkaj te genteetik ta balmilale. A'beyaik yich' ja' ta sbiil te jTate sok ta jkuenta euk te Nich'anilone, sok ta skuenta te Ch'ul Espiritue.

²⁰Sok a'beyaik snopik xch'uunel spisil te jmantal te kalojbeyexe. Ma me xch'ay ta awo'tanik te sil tiempo joyinejex ta jujun k'aale ja'to teme laj te balmilale — xchi te Jesuse. Jichuk.

Marcos

Marcos 1

Lijk yal sk'op Dios ta jochol takin k'inal te Juan Ak'ich'ja'e

¹Jich a lijk tal te lekil ach' k'op yu'un te Jesucristoe, ja' te Xnich'an Diose.

²Jich a k'ot ta pasel te tut'il ts'ibabil jilel yu'un te j'Isaias te j'alwanej yu'un te Diose: “Ya me jnailtes bael ta akuenta jtul j'alwanej ku'un, yu'un ya me spasbeyat abe.

³Ya me xlijk ta k'op ta t'ant'an luwar. Jich me ya yal ta k'op: “Chapaik me te sbe te Kajwaltike, toj me xapasbeyik bael te sbee', xchi laj.

⁴Ja' ts'in te Juane tal yak'talanbey yich'ik ja' ta t'at'an luwar te genteetike. Sok jich a yalbe te ya me sujtes yo'tanik yu'un te smulike sok ya me yak' sbaik ta ich'ja', yu'un me jich ya spasbot perdon yu'un te smulike.

⁵Te genteetik talik ta sp'ejel estado yu'un Judea sok ta jtejkum Jerusalen, tal ya'iyik tut ya yal te Juane. La me yalik ta jamal te smulike, jich a'bot yich'ik ja' ta uk'um Jordan yu'un te Juane.

⁶Te sk'u'-spak' te Juane pasbil ta stsotsil kameyo y xchuk'oj xch'ujt ta nujkul. Ja' a swe'elin te k'ulube sok chab yu'un wits.

⁷Sok jich a yalbe te genteetike: —Te mach'a ya xtal ta jpate ja' mas tulan xan yich'oj ya'tel stukel tut'il te jo'one. Jichon ma xju' te ay tut ya jpas ch'inuk ta skuentae, ni ya jkujan jba ta spolbeyel te yakil swawe.

⁸Te jo'one ya ka'beyex awich'ik ja' ta ja' nax. Yan te stukele ya ya'beyex awik'ik te Ch'ul Espiritue —xchi te Juane.

Jesus a'bot yich' ja'

⁹La sta sk'aalel te Jesus lok' ta jtejkum Nazaret ta estado Galilea, y a'bot yich' ja' yu'un Juan ta uk'um Jordan.

¹⁰Te k'alal lok' tal ta ja' te Jesuse, la yil yipal ta jamel te ch'ulchane. Sok la yil a koj tal te Espiritue jachik tut'il paloma te jul ta skuentae.

¹¹Sok ay mach'a k'opoj ta ch'ulchan. Jich a yal: —Ja'at jnich'angat te jk'anojate. Ben tsa'am ko'tan awu'un —xchi.

Te Jesuse pasot ta prewa yu'un te pukuje

¹²Ta patil te Espiritu la yik' bael te Jesuse ta t'ant'an luwar.

¹³Kuarenta k'aal te'ey a, yu'un ak'ot ta prewa yu'un a te pukuje. Ja' nax te'ey sok a te te'tikil chambametike, sok tal yak' sbaik ta abatinel te angeletike.

Te Jesuse la slikes te ya'tel ta Galilea

¹⁴Te tut ora otsesot ta prexo te Juane, te Jesuse bajt ta Galilea. Tey k'o yalbey a spisil genteetik te lekil k'op yu'un te Diose.

¹⁵La yal: —Sk'aalelix te ya xlijikix ta pasaw ta mantal te Diose. Ja' yu'un sujtesa me awo'tanik yu'un te amulike. Ch'uunaik sok awo'tanik te lekil k'ope —xchi te Jesuse.

Jesus la yik' tal te chantul tsak-chayetike

¹⁶Te Jesuse yipal ta beel ta ti'ja' yu'un Galilea, te la yil te Simone sok te yijts'ine, Andres te sbiile. Ja' ya'telik te tsak-chaye, sok yipalik ta xch'ojel ochel stsajkil-xchayik ta ja'.

¹⁷La yalbe te Jesuse: —La' joyinaikon. Ta ora to ja' awa'telik ya xk'ot te ya atsob tal genteetik te jkuenta —xchi.

¹⁸Jich a sjilesik ta ora te stsajkil-xchayike, y la sjoyinik bael.

¹⁹Been xan bael k'ajuk te Jesuse, te la yil a te Jacobo sok te yijts'in, ja' te Juane, te yuntikil te Zebedeoe. Te' ayik ta yut barko, yipalik ta spasel te stsajkil-xchayike.

²⁰Ik'ot yu'un te Jesuse. Jich a sjilesik ta barko te statik Zebedeo sok te yaj-a'telike, y bajtik sok te Jesuse.

Jtul winik te ay pukuj ta yo'tan

²¹K'otik ta jteyklum Capernaum. Ta sk'aalel kuxo-o'tan te Jesuse och bael ta sinagoga, sok lijk ta p'ijuteswane.

²²Te genteetik k'al ta yo'tanik yu'un te tut la yal ta p'ijuteswaneje. Bats'i jich la ya'iy p'ijuteswanej ta skuentaik te tut'il mach'a yich'oj tulan ya'tel, y ma jichuk tut'il te maestroetik yu'un te mantaliletike.

²³Ay talem ta sinagoga jtul winik te ochem pukuj ta yo'tane. Tulan a k'opoj:

²⁴—Jesus Nazaret, ¿tu'un te tal awochintayotike? ¿Yu'un wan tal amilotik? Ya jna'beyat aba, ja'at te Ch'ul Nich'angat te Diose —la yut.

²⁵Te Jesuse la skom ta k'op te pukuje, la yalbe: —¿Ch'enan! ¿Y lok'an ta yo'tan te winike! —la yut.

²⁶Te pukuje la yak' tup'uk yik' te winike, sok tulan a awun lok' bael te pukuje.

²⁷Spisil te genteetike cham a ya'iyik yu'un. La sjok'obe sbaik: —¿Tut wan a to? Snopeswan ta kaj xan yach'il, yu'un yich'oj tulan ya'tel. Yu'un ya spas ta mantal te pukujetike sok ya xch'uunbot sk'op yu'unik —xchiik.

²⁸Ts'in a aiyot te Jesuse ta sp'ejel estado Galilea.

Te Jesuse la slekutes ta chamel te sme'ni'al te Simon Pedro

²⁹Te k'alal lok'ik bael ta ch'ulna, te Jesuse bajt sok te Jacobo sok te Juane ta sna Simon y Andres.

³⁰Te sme'ni'al Simone ay ta wayibal yu'un tabil ta k'ajk'. La yalbeyik te Jesuse te ay ta chamel te me'ele.

³¹Ja' ts'in te Jesuse bajt te ba wayale, la snitbe te sk'abe y la xach. Ora lekub bael te sk'ak'e, lijk ta makliwanej te me'ele.

Jesus la slekutes bayal jchameletik

³²Ta yochel ajk'ubal, k'alal ch'ayemix a te k'ak'ale, te genteetik la yik'ik bael te ba ay Jesus spisil te jchameletike sok te ochem pukuj ta yo'tanike.

³³Spisil jtejkum la stsob sbaik tal ta ti' puerta.

³⁴Te Jesuse lekub yu'un ben bayal genteetik ta skajal-skaj chamel yich'ojik, sok la slok'es bayal pukujetik ta yo'tanik. Pe ma yak' k'opojuk te pukujetike, yu'un na'bil sba yu'unik.

Jesus la yal sk'op Dios ta Galilea

³⁵Ben sab, ijk' to k'inal a, jajch te Jesuse y lok' bael te ta jtejkum, yu'un ba sk'opon Dios ta jun jochol k'inal.

³⁶Te Simone sok te sjo'take ba sleik te Jesuse.

³⁷Te k'alal la staike, jich a yalbeyik: —Spisil genteetik yipalat ta leel yu'un — xchiik.

³⁸Pero la yal te Jesuse: —Konik ta yan luwaretik ba tijil naxe, yu'un ya xba kaltik te' ek'a te sk'op Diose, porke ja' lok'emon tal yu'un —xchi.

³⁹Jich te Jesuse been ta sp'ejel estado yu'un Galilea. La yal te sk'op Dios ta sinagogaetik ta jujun jtejkum, sok la slok'eslan pukujetik ta yo'tan te genteetike.

Jesus la slekutes jtul k'a'el-chamel

⁴⁰Tijilaj tal ta xuk' Jesus jtul winik yich'oj k'a'el-chamel. La skejan sba ta sit y la yalbe: —Te yakuk ya ak'ane, lok'esbon te chamele —xchi.

⁴¹Te Jesuse la sna'be yo'olil sba. La spik ta sk'ab, sok la yalbe: —Ya nix jk'an a. ¡Kolan ta chamel! —la yut.

⁴²Ts'in nax a lekub te sk'a'el-chamele, y lek a jil te sti'balule.

⁴³Te Jesuse la stikon bael y la spas bael ta mantal:

⁴⁴—Awa'i, ma me mach'a x'awalbe. Ja' nax baan, ak'a aba ta ilel ta sit te saserdotee. Sok ich'beya bael smajtan Dios yu'un te lekubatixe, jich tut'il la yal mantal te Moise. Jich me ya sna'ik te genteetik te lekubenix te achamele — x'utot.

⁴⁵Jich a bajt ts'in te winike, y ora lijk yalbe spisil genteetik te tutik a k'ot ta pasele. Jich yu'un te Jesuse ma spasix te ya yak' sba ta ilel te ya x'och bael ta ni junuk jtejkum. Te' xanix a been te ba ma'yuk gentee, pero ta bayuk nax a tal ilek yu'un te genteetike.

Marcos 2

Te Jesuse la slekutes jtul te mach'a mak' snik sbaix sti'balule

¹Cheb oxeb k'aal a ta patil te Jesuse k'ot xan ta jtejkum Capernaum. K'alal aiyot te ayix ta nae,

²ora nax bayal genteetik la stsob sbaik tal. Jich ma x'ochikix a te ba puertae. Te Jesuse la yalbe te sk'op Diose.

³Jich talik chantul winketik sk'echojik tal jtul winik te jmel nax mak' xnijikix te sti'balule.

⁴Komo ben bayal te gentee, ma spas a k'axik bael te ba ay te Jesuse. Jich a moik bael ta sba te nae, sok la stochbeyik sba te nae. Y komo je'elix a, la skoesik bael sok swayib te jchamele te ba ay te Jesuse.

⁵Te Jesus la yil te ay xch'uunel yo'tanike te ya xkoltaywane, jich la yalbe te jchamele: —Jnich'an, te amule pasbilix perdon —xchi.

⁶Te' nakajtik ay cha'oxtul te maestroetik yu'un te mantaliletike. Jich a yal ta yo'tanik:

⁷“¿Tu'un te jich ya yale? Te sk'ope ya nax stoy sba ta stojol Dios. Uniko te Diose ya yak' perdon yu'un mulil”, xchiik ta yo'tanik.

⁸Te Jesuse ora sna' ta yo'tan te ay tut yipalik ta yalel ta yo'tanike. Y la sjok'obe: —¿Tu'un te jich ya awal ta awo'tanike?

⁹¿Tut a te ma wokoluk ta albeyel te jchamele? ¿Me ja' te “ch'aybilix amul”, te ya kute? ¿O ja' ma wokoluk ya awa'i te: “Jajchan, ich'a te awayibe, baan”, te ya kute?

¹⁰Pues, ya me ka'beyex awilik te tut'il tulan ya'tel yich'oj ta xch'ayel mulil ta balmilal te Nich'anile —xchi te Jesuse. Jich a yalbe te winik te mak' xnijikix te sti'balule:

¹¹—Ya kalbeyat te ja'ate: Jajchan. Ich'a bael te awayibe, baan ta ana —la yut.

¹²Jich a jajch te mach'a ay ta chamele. La xach bael te swayibe. Lok' bael te ba tsobolike. K'elajtik jilel sitik ta spisilik. Bayal a'abiyan yo'tanik yu'un, sok la yalbeyik kola yal Dios yu'un. La yalike: —Ma'yuk ba kilojtik tut'il to —xchiik.

Jesus la yik' te Levie

¹³Te genteetike tijilaj tal te ba aye. Te Jesuse la sp'ijuteslan xan.

¹⁴Te k'alal yipal ta beel te Jesuse, la yil te Levie, xnich'an te Alfeoe, te nakal ba ay xk'ambot stojemal tutik yu'un Roma. Jesus la yalbe: —La' ts'akliyaon —la yut. Jajch te Levie, la sts'akli bael.

¹⁵Jich te Jesuse yipal ta we'el ta sna Levi. La sjoyin ta we'el bayal jk'an-tojemaletik sok yan gente mulawiletik, y te' nakajtik ek'a ba mexae. Sok te' ayik ek'a te jnopojeletik yu'un te Jesuse, yu'un ben bayal te mach'atik la sts'akliyik baele.

¹⁶Te maestroetik yu'un te mantaliletike te ayik ta skuenta te fariseoetike la yilik te yipal ta we'el sok te jk'an-tojemaletike y sok te jmulawiletike te Jesuse. La sjok'obey te jnopojeletike: —¿Tut'il ay te maestro awu'unike te ya sjoyin ta we'el te jk'an-tojemaletike sok te jmulawiletike? —xchiik.

¹⁷La ya'i ts'in to te Jesuse, jich la yalbe: —Te mach'atik lek ayike ma'yuk nesesidad yu'un te jloktore; ja' nax te mach'atik ayik ta chamele puersa yu'un te jloktore. Ma ja'uk tal kik' mach'atik lekike, ja' a tal kik' te jmulawiletike —xchi te Jesuse.

Tut sluar te skomel we'elile

¹⁸Ay mach'atik a tal sjojk'obeyik te Jesuse: —Te jnopojeletik yu'un te Juane y sok te fariseoetike ya skom te swe'elik. ¿Tu'un ma skom swe'elik te jnopojeletik awu'une? —xchiik.

¹⁹Te Jesus la sjojk'obey: —¿Me ya wan spas skom swe'elik te j'il-nujpuneletike teme sjoyinej to sba te mach'a ya xnujpune? Mientras te' to ay a te jnujpunele, ma spas ya skom swe'elik.

²⁰Pero ya me sta yorail te ya x'ik'ot bael te jnujpunele, ja' to me ya skom swe'elik a.

²¹“Te pak' te k'a'ixe ma'yuk mach'a ya spak'an ta ach' pak', porke te ach' pak'e ya sts'uj. Jich ya xch'i' xan te k'a' pak'e, y ya xmuk'ub xan a te xch'i'emale.

²²Ni ma spas ta pulel te ach' bino ta nujkul te k'a'ixe, porke te ach' bino ya me xch'i' te nujkule. Jich ya me xch'ay te binoe sok te nujkule. Por eso ya sk'an te ach' nujkul ya yich' pulel a te ach' binoe —xchi te Jesuse.

Te jnopojeletike ya stuyik trigo ta sk'aalel kuxo-o'tan

²³Ta sk'aalel kuxo-o'tan, te Jesuse been bael ta triwualtik, y te jnopojeletik yu'une lijk sk'okbeyik sjol triwu te k'alal yipalik ta beel tey a.

²⁴Te fariseoetike la sjojk'obeyik: —Ilawil, ¿tu'un ya spasik te jnopojeletik awu'une te tut ma lekuk ta pasel ta sk'aalel kuxo-o'tan? —xchiik.

²⁵La yal te Jesuse: —¿Me yu'un ma awilojuk ta Sjun Dios te tut la spas te Davide? Ay jun buelta stukel la ya'i wi'nal sok te sjo'take.

²⁶Jich a och bael ta ch'ulna yu'un Dios. Te' ay te statal saserdote te Abiatate. Te Davide la swe' te waj te ch'ultesbil yu'un te Diose, te ja' nax ya xju' ya swe'ik te saserdoteetike, sok la ya'be ek'a te sjo'take —xchi te Jesuse.

²⁷Sok Jesus la yalbe: —Ja' sluwar te ay sk'aalel te kuxoo'tane jich ya xkuxik yo'tanik te genteetike. Ma ja'uk sluwar te ya xk'ax swokolik ta skanantaye.

²⁸Ja' yu'un te Nich'anile ja' ajwalil yu'un te sk'aalel kuxo-o'tane —xchi te Jesuse.

Marcos 3

Jtul winik te mak' snik sba te sk'abe

¹Te Jesuse och xan bael ta sinagoga y ay jtul winik te'a te mak' snik sba te sk'abe.

²Te genteetik la smaliyik teme ya xkoltaywan ta sk'aalel kuxo-o'tan te Jesuse, y jachik ya stabeyik smul a.

³Te Jesuse la yalbe te winik te mak' snik sba te sk'abe: —Jajchan, anan ta olil —la yut.

⁴Sok la sjojk'obe te yanetike: —¿Tut lek ta pasel ta sk'aalel kuxo-o'tane? ¿Me ja' te leke, o ja' te ma lekuke? ¿Me ja' lek te ay mach'a ya xkuxuyin ku'untik ae, o ja' te ay mach'a ya xcham ku'untik ae? —xchi. Y ma'yuk mach'a la sjak'.

⁵Te Jesuse la sk'elulanbe sit te mach'atik joybil yu'une. Ilin yo'tan sok ay yajtal yo'tan yu'un te tut'il ben tulan yo'tanike. La yalbe ts'in te winike: —Jacha te ak'abe —la yut. Te winike la xjach te sk'abe y lek a jil.

⁶Jich a lok'ik bael te fariseoetike, baj snopik sok te sjo'tak Herodese te tut ya yut ya smilik te Jesuse.

Bayal gente ta ti'ja'

⁷Te Jesuse bajt ta ti'ja' sok te jnopojetik yu'une. Tsak'liyot bael yu'un bayal genteetik talemik ta Galilea.

⁸K'alal la ya'iyik te lom muk' tutik ya spas te Jesuse, talik bayal genteetik ta Judea, sok ta jtejklum Jerusalem, sok ta Idumea, sok ta ba ay jechja' Jordan, sok ta jtejklum Tiro, sok ta jtejklum Sidon. Tal yilik te Jesuse.

⁹Ja' yu'un te Jesuse la yalbey te jnopojetik yu'une te ya xchapik jun barko te ta ti'ja'e, yu'un te' ya x'och a teme ya xtenot yu'un te genteetike.

¹⁰Bats'i stenten sbaik yu'un sk'an spikik te Jesuse, yu'un bayalix te mach'atik kolemikix ta chamel yu'une.

¹¹Ja' ts'in te pukujetike, ja' nax te la yilik te Jesuse, la skejan sbaik ta skuenta y awunik. Jich a yalik: —Ja'at Xnich'anat te Diose —xchiik ta aw.

¹²Ja' ts'in te Jesuse la skom te manchuk ya yal ta jamal te tut'il ja' Xnich'an te Diose.

Jesus la st'uj te lajchaytul apostoletik

- ¹³Patil mo bael ta wits te Jesuse, y la yik' tal te mach'a la st'uje. Jich a talik ta skuenta.
- ¹⁴La st'uj ta yolilik te lajchaytul skuenta yu'un ya sjoyin ta beel sok yu'un ya stikon bael ta yalel te sk'op Diose.
- ¹⁵Sok la ya'be spoderik ta slok'esel pukujetik.
- ¹⁶Ja' sbiilik te lajchaytul te la st'uje: ja' te Simone a'bot sbiilin Pedro yu'un te Jesuse,
- ¹⁷sok te Jacobo, sok te yits'in te Juan sbiile, te ja' yuntikil te Zebedeoe. Boanerges a a'bot sbiilin xchebalik yu'un te Jesuse, yu'un k'ajk'al winiketik jichuk chauk.
- ¹⁸Sok la st'uj te Andres, sok te Felipe, sok Bartolome, sok Mateo, sok Tomas, sok Jacobo te xnich'an Alfeoe, sok Tadeo, sok Simon te ay ta skuenta te jkananistaetike,
- ¹⁹sok te Judas Iscariotee te ta patil la yak' entregal te Jesuse.

Xkujchinot Jesus te yich'ojbe spoder te pukuje

- ²⁰Patil och bael Jesus ta jun na sok te jnopojeletik yu'une. Y la stsob sbaik xan tal bayal gente, te ni ma spas xwe'ikix yu'un a.
- ²¹Te tut ora la ya'iyik te mach'atik ay yu'un te Jesuse, tal stsak'ik bael yu'un la yalik te ya xjowiye.
- ²²Jich talik ek'a te maestroetik yu'un te mantaliletike te lijkemik tal ta Jerusalen. Jich a yalik: —Ja' i winik to ay ta yo'tan te Beelzebu te ajwalil yu'un te pukuj. Ja' yak'ojbey spoder yu'un slok'esel te pukujetike —xchiik.
- ²³Ja' yu'un te Jesuse la yik' tal ta spisilik. La yalbey jun seña-k'op. Jich a yal: —¿Tut ya spas te Satanas te ya sten lok'el te mismo Satanas?
- ²⁴Jun pais, teme ya xat' sbaike sok teme ya skontrain sbaike, ma xjalajik.
- ²⁵Jachik te jun nax sme' statike, teme ya xat' sbaike, jich ma xju' xjalajik.
- ²⁶Jachik ek'a te pukuje teme ya xat' sbaik sok ya skontrain sbaik, ma xju' te ya xjalaj. Te ya xk'o lajuk a.
- ²⁷“Sok ma'yuk mach'a xju' x'och a te ba sna jtul k'ajk'al winik. Teme ya sk'an yelk'anbe te tut ay yu'une, puersa me nail ya xchuk. Jich ya xju' yu'un ya yich'bey bael te tut ay yu'une.
- ²⁸“Jamal ya kalbeyex, te Diose ya ya'be perdon te winketik yu'un sp'ejel te smulike sok sp'ejel te ma tsa'amuk te ya yalike.
- ²⁹Yan te mach'a ya yixlan ta k'op te Ch'ul Espiritue, ma sta perdon stukel. Te skuchoj smul sbajtel k'injal —xchi te Jesuse.

³⁰Jich a yal te Jesuse ta skaj te la yalik te ay pukuj ta yo'tane.

Te sme' te Jesuse sok te yits'inabe

³¹K'ot te sme'e sok te yits'inab te Jesuse. Tek'ajtik julel ta amak' sok la yak'ik tal ta ik'el te Jesuse.

³²Te gente te sjoyik ta naklej te Jesuse jich a yalbeyik: —Te ame'e sok te awits'inabe lum ayik ba amak'e yu'un ya sleat —la yutik.

³³La yal te Jesuse: —¿Mach'a a te jme'e sok te kits'inabe te ya awalike? —xchi.

³⁴La sk'eluy te mach'atik sjoy ta naklej. Jich a yal to: —Ja' to ja' jme' sok ja' kits'inab ta spisilik to.

³⁵Mach'a uk a te ya spas te tut ya sk'an te Diose, ja' kits'in sok ja' jme' —xchi te Jesuse.

Marcos 4

Seña-k'op yu'un ts'unbajel

¹Lijk xan ta p'ijuteswane Jesus ta ti'mar. La stsob sbaik tal bayal genteetik y te Jesuse ba snakan sba ta barko te ay ta ti'mare. Spisil te genteetike tek'atik jilel ta ti'ja'.

²Yo lijk ta nopeswane bayal tutik ta seña-k'op. Jich a yal ta nojpeswane:

³—A'iya awa'iyik to: Ay jtul winik te bajt ta ts'unbajel.

⁴Te yipal ta swajel a te sts'unube, ay p'ekajtik k'oel ta be. Tal ts'iin te te'tikil mutetike, la swe'ik bael te ts'unubile.

⁵Yan k'ot ta yolil tonetik te ba ma'yuk lek slumile. Te ts'unubile ch'i tal ta ora yu'un ma'yuk lek slumil a.

⁶K'alal lok' tal te k'ajk'ale la xchik', yu'un ma'yuk lek yisim. Ts'in a takej.

⁷Te yan ts'unubile k'ot ta ch'ixetik. Y ch'i te ch'ixetike y la stenik te ts'unubile. Ma yak' sit ts'iin.

⁸Te yan ts'unubile k'ot ta lekil lum. Ch'i moel y toj lek a yak' sit. Ay la yak' treinta ta jp'ej ta jun ts'unubil, te yane la yak' sesenta ta jp'ej, y te yane sien ta p'ej —xchi te Jesuse.

⁹La yal ts'iin te Jesuse: —Mach'a ay xchikin a me ya'i te sluwar —xchi te Jesuse.

Te tut sluwaril te seña-k'opetike

¹⁰K'alal xch'ul tukel a jil te Jesuse, te mach'atik tijil ay soke y sok te lajchaytul jnopojetik lijk sjojk'obeyik tut'il ay sluwaril te seña-k'op te la yale.

11Te Jesuse la yalbe: —Te ja'exe, Dios ya ya'beyex ana'ik te tut'il ay ta ajwalinel te ma'yuk ta na'el sk'oplal ta nail toe. Ja' ts'iin te mach'atik ayik ta afuera ya x'altalanbot puru ta seña-k'op,

12yu'un jayebuk te ya yilik ta sitik, ma' sna'beyik sluwartil, sok yu'un jayebuk buelta te ya x'albote ma xk'ot ta yo'tanik. Jich ma sujtes yo'tanik ta skuenta Dios sok mak' spasbot perdon a —xchi te Jesuse.

Jesus la yalbey sluwartil te seña-k'op te mach'a bajt ta ts'unbajele

13Jich a yalbe: —¿Ma x'ana'beyik sluwartil te seña-k'op to? ¿Tut'il me ya ana'beyik sluwartil te yanetik seña-k'op to?

14Te mach'a ya sts'un te ts'unubile jajchik k'oem te mach'a ya yal te sk'op Diose.

15Te ts'unubil te k'ot ta bee pajal k'oem sok te mach'atik ya ya'iyik te sk'op Diose, pero laj to nax yo'tanik ta ya'iyel a, ya xtal te Satanase, ya spojbe te sk'op Dios te ts'unbot ta yo'tane.

16Te ts'unubil te k'ot ta yolil tonetik pajal k'oem sok te mach'atik ya ya'iyik te sk'op Dios y ben gusto ya sk'anik.

17Pero komo ma bayaluk ismajem ta yo'tanik te sk'op Diose, jich ma xjalajik. Ja' yu'un teme ya xk'ax swokolik o teme ya xtal ilbajinel ta skaj te sk'op Diose, ora ya xch'ay te xch'uunel yo'tanik yu'un.

18Te ts'unubil te k'ot ta yolil ch'ixetik pajal k'oem sok te mach'atik ya ya'iyik te sk'op Diose,

19pero te tutik skuenta balmilal ja' ya smak sbaik a. Te slekil te k'ulejalile ja' ya xlo'laylanot yu'un, sok ja' ya xbik'taj yo'tanik yu'un spisil te tutik aye. Spisil to ya xk'ot ta skuentaik ya smuk te sk'op Diose jich ma xyak' sitinuk.

20Pero ay yanetik ya ya'iyik te sk'op Diose y ya xch'uunik sok ya yak' lek sit, jich k'oem tut'il te ts'unubil te k'ot ta lekil lume. Ay mach'a jich a k'ot tut'il mits'ojel te ya yak' treinta ta p'ej jun ts'unubil, te yane ya yak' sesenta, y te yane ya yak' sien ta p'ej —xchi te Jesuse.

Seña k'op te kantil

21Sok la yalbe xan: —Teme ya awich' tal kantil, ¿me ya wan spas te ya ats'us ta kajon o ta yanil wayibal? Ma spas. Jun kantil toyol ya sk'an tujchanel yu'un ya sakutes k'inal a.

22Jich mismo ts'in ek'a, ma'yuk tut nak'al te ma xk'ot ta chiknajele, sok ma'yuk tut mukul a te ma xk'o yak' sba ta chiknajele.

23Te mach'a ay xchikinik, a me ya'i —xchi te Jesuse.

²⁴Sok la yalbe xan: —Ak'a me ta awo'tanik te tut yipalex ta ya'iyele. Mismo te sp'isil te tut ya ap'isik ae, mismo jachik ya sp'isbeyex ek'a te Diose, y ya me ya'beyex ta mas to xan a.

²⁵Pues te mach'a te ay yu'une, ya x'a'bot xan ta mas. Pero te mach'a ma'yuk yu'une, spisil te ch'in nax ay yu'une ya xpojbot sujtél —xchi te Jesuse.

Te seña-k'op te tut'il ya xch'i te ts'unubile

²⁶Jesus la yal xan: —Te tut'il ya xk'ot ta ajwalil te Diose pajal k'oem sok te jtul winik te ya sts'un ts'unubil ta slum.

²⁷Te winike ya xway ta ajk'ubal sok ya xjajch ta sakubel k'in'al, y te ts'unubile ya xch'i tal lok'el. Te winike ma'yuk ta na'el yu'un te tut'il yipal tal ta ch'iele.

²⁸Ja' te lume te ya yak' ch'iuk stukul. Nail ya xlok' ya'nimal, patil ya yak' sit, ta patil te site ya xyijub.

²⁹K'alal yijix a te site, ya xk'ax ta tsobel, yu'un k'otix sk'aalel a te k'ajoje —xchi te Jesuse.

Te seña-k'op yu'un te sbak' mostesiae

³⁰La yal xan te Jesuse: —¿Tut a te pajal k'oem sok te tut'il ya xk'ot ta ajwalinel te Diose? ¿Tut ya jpatik sok a?

³¹Pajal sok jun sbak' mostesiae te ya xts'unot ta lume. Ja' mas ch'in yu'un spisil te ts'unubil te ay ta balmilale.

³²Teme ya xts'unote ya xch'i y mas muk' ya xk'ot yu'un spisil wamaletik te ba ortalisae. Muk' ya xk'ot sk'abk'abe asta ya xtal yak' xpechechik te te'tikil mutetik ta yanil te ya'nimal —xchi te Jesuse.

Te Jesuse bayal seña-k'op a yal

³³Jich a yal ta p'ijuteswanej ta sk'op Dios te Jesuse ta puro ta seña k'op chikan te ba k'alal la ya'iybeyik sluware.

³⁴Pero ma'yuk a yal te ma ta seña-k'opuke. Yan te jnopojeletik klaro la yalbe spisil ta parte.

Jesus la skom te ik'e sok te spuensa ja'e

³⁵Ta yochel ajk'ubal ja mismo k'aal, Jesus la yalbe te jnopojeletik yu'une: —Konik ta jechja' —xchi.

³⁶Ja' yu'un la sjilesik ts'in te genteetike y la yik'ik bael ta barko te Jesuse. Sok ay xan barkoetik te ya sjoyinik baele.

³⁷Jich a tal ben tulan ik' ts'iin, asta och ja' ek'a te ta yutil te barkoe, asta k'an nojuk ta ja'.

³⁸Te Jesuse wayal ta yit barko sok yich'oj sts'amjol. Te jnopojeletik la stijik y la yalbeyik: —¡Maestro! ¿Me'n ma yajtaluk awo'tan te yipalotik ta mujkele? —xchiik.

³⁹Jajch ts'iin te Jesuse. La yalbe mantal te ik'e sok la yalbe ek'a te mare: —¡Ch'enan, senan aba! —la yut. Kom ts'iin te ik'e, y ben tsa'am a jil.

⁴⁰Patil la yalbe Jesus te nopojeletike: —¿Tu'un bayal xi'exe? ¿Me yu'un ma to ayuk xch'uunel awo'tanik? —xchi.

⁴¹Pero te stukelike bayal xi'el ay ta yo'tanik. La sjok'obey sbaik: —¿Mach'a wan a to, asta ik' sok mar ya xch'uumbot smantal yu'un? —xchiik.

Marcos 5

Gadara-winik te ay pukuj ta yo'tane

¹K'oik ta jech mar ta slumal Gadaraetik.

²Te k'alal kojtal ta barko te Jesuse, ora tal tul winik te ay pukuj ta yo'tane. Te' lok'em tal ta kampo sano

³yu'un te nainem a. Ma'yuk mach'a ju' yu'un xchukel ni tuluk ni'uk ta kadena.

⁴Bayal buelta la xchukbeyik yok sk'ab ta kadena, pero ts'in ya stuch'talan. Ma'yuk mach'a ju' yu'un stsalel.

⁵Bayuk nax a been ta k'ajk'al ajk'ubal ta ba witstikil sok ba kampo sano. Ya x'awun sok ya skujtalan sba ta ton.

⁶Jakal to ay a te winike, la yil te tek'el te Jesuse. Ts'in xyaletal, tal skejan sba ta yok te Jesuse.

⁷Jich x'awet ta yalel: —Jesus, ¿tu'un a tal awochintayon?, ja'at te Xnich'angat te kuxul Dios te ay ta ch'ulchane. Ya kalbeyat wokol sok Dios, ma me xawilbajinon —xchi ta aw.

⁸Jich a yal te winike yu'un te pukuje albotix yu'un Jesus te ya xlok' ta yo'tan te winike.

⁹Jesus la sjok'obe: —¿Tuti biil? —la yut. La yal: —Te jo'one Bayalon xchi te jbiile, yu'un ben bayalotik —xchi te winike.

¹⁰Te winike la sk'anbe pawor te Jesuse te ma me stikon lok'el te pukujetik te ba luware.

¹¹Ay bayal chitametik te tijil nax yipalik ta we'el a te ba ay ch'uch'ujt witse.

¹²Te pukujetik la sk'anbeyik pawor te Jesuse: —Awokoluk, tikunaotik bael ba ay chitametike, te xba ochukotik a ba yo'tanike —xchiik.

¹³La yak' permiso te Jesuse. Jich te pukujetik lok'ik bael ta yo'tan te winike ba ochuk ta yo'tan te chitametike. Ts'in te chitametik lijkik ta animal koel asta k'alal ta yut ja'. Te k'o sjik'talan ja' a. Ay nopol dos mil ta kojte te chitametike.

¹⁴Te jkanan-chitametike lok'ik bael ta anel yu'un xi'el. Ts'in a ba spujkutesik ta alel ta jteyklum sok ta k'alk'altik. Ts'in te genteetik tal yilik te tut'il k'ot ta pasele.

¹⁵Te k'alal k'oik te ba ay te Jesuse, te k'o yilik nakal a te winike, slapojix a te sk'u'-spak'e, sok ya sna'ix k'in al a. Ma yanuk, ja' te mach'a ay bayal pukujetik ta yo'tan ta nail toe. Te genteetik bayal a xi'ik yu'un.

¹⁶Te mach'atik la yilik te tut'il pasbot te winik te ay pukujetik ta yo'tan sok te chitametike, k'a yalbeyik te yanetike.

¹⁷Jich ts'in te genteetik ba sk'ambeyik pawor te Jesuse te yauk xlok' bael te ba slumalike.

¹⁸Te ya x'ochix ta barko a te Jesuse, ba wokoletuk te winike te lok'emix pukujetik ta yo'tane, yu'un ya sk'an te yakuk sjoyin baele.

¹⁹Te Jesus ma sk'an a yik' bael. Jich a yalbe: —Baan ta ana. Ban albeya ya'iyik te mach'atik jilem awu'une spisil te tut'il la spasbeyat te Awajwale, y sok te la sk'uxutayate —xyut.

²⁰Jich bajt ts'in te winike. Lijk yaltalan te ba ay te jteyklumetik yu'un Decapolis te tut'il pasbot yu'un te Jesuse. Bayal a'abiyan yo'tanik yu'un spisil te genteetik.

Te yach'ix Jairo sok tul ants te la spikbey skamix te Jesuse

²¹K'alal sujtix tal ta barko te xk'otuk ta jechja' a te Jesuse, la stsob sba bayal genteetik ta ba jul komuk te barkoe, y te Jesuse te' nax a jil te ba sti'il te mare.

²²Te jtul winik te ay ya'tel ta sinagoga te sbiile Jairo, te k'alal la yilbe sit te Jesuse, la skejan sba ta yok.

²³La sk'anbe bayal pawor: —Te kantsil-nich'ane ya xchamix. Ya kalbeyat te ya xba akajanbon ak'ab ta sjol yu'un jich ya xlekub a y sok ya xkuxuyin a —xchi.

²⁴Te Jesuse bajt sok te winike, sok bayal genteetik a ts'akliyot bael yu'un. Stenten sbaik k'ael ta spat.

²⁵Te ta yolil te genteetike ay jtul ants te yich'oj chamel. Ayix lajchayeb ja'bil te max kom te xchamel ya yile.

²⁶Bayal a k'axix swokol ta sk'ab te jloktoretike. Lajix bael yu'un spisil te tutik ay yu'une, pero ma me ayuk ch'inuk te ya xlekub yu'une. Mas yipal ta bajts'ejel.

²⁷Yu'un la ya'iybe sluwaril sk'oplal te Jesuse, te antse ts'in bajt ta spat ta yolil te genteetike. La spikbe te sk'u'-spak'e.

²⁸Yu'un jich a yal ta yo'tan: “Te ja'uk nax ya jpikbe te sk'u' spak'e, ya xlekubon a”, xchi ta yo'tan.

- ²⁹Ts'in nax a majk te xchamele. La ya'i ta sti'balul te kolemixe.
- ³⁰Te Jesuse la ya'i te ay a lok' bael te spodere. Ts'in a sutes sba ta yilel te genteetike, y la sjok'obe: —¿Mach'a a te la spikbon te jk'u'-jpak'e? —xchi.
- ³¹La yalik te nopojeletike: —¿Mach'a me a te ya spikbeyat te ak'u'-apak'e? Ilawil te genteetik te ya stenten sba tal ta axuke —xchiik.
- ³²Te Jesuse yipal ta sk'ueluyel, yu'un ya sk'an yil te mach'a pikot yu'une.
- ³³Te antse lijk abeksik yu'un te xi'ele, yu'un la sna' te tut'il a spase. Jich a tal skejan sba ta yok, sok la yal ta jamal te tut'il aye.
- ³⁴Te Jesuse la yalbe: —Kantsil-nich'an, te tut'il jich la ach'uun ta awo'tane, jich kolatix. Kontento xbaat. Kolatix ta chamel —xchi te Jesuse.
- ³⁵Yipal to ta k'op a te Jesuse, k'otik cha'oxtul te ba ay sna te statal yu'un te sinagogae. Jich a yalbeyik te stat te ach'ixe: —Te awantsil-nich'ane chamix. ¿Tu'un xan ya awulilan a te Maestroe? —xchiik.
- ³⁶Te Jesuse la ya'ibe sluwaril te tut la yalike, y la yalbe te statal yu'un te sinagogae: —Ma me xi'an. Jo'on nax me x'ach'uunon —xchi te Jesuse.
- ³⁷Te Jesuse ma sk'an te ya sts'akliyot bael yu'un te genteetike. Ja' nax a yik' bael te Pedro sok Jacobo sok Juan te yits'in te Jacoboe.
- ³⁸Te k'alal k'oik ta sna te statal yu'un te sinagogae, te Jesuse k'o yil te x'uylajan ta ok'el sok x'awlajan te genteetike.
- ³⁹Och bael ta na te Jesuse. La yalbe te genteetike: —¿Tu'un te xniketex nax ta ok'ele? Te ach'ixe ma chamenuk. Wayal nax —xchi.
- ⁴⁰Te genteetik lijk stse'layik te Jesuse. Jich ts'in te Jesuse la stikon lok'el spisilik. La yik' ochel te sme' stat te ach'ixe sok te mach'atik soyinej tale. Ochik bael te ba ay te ach'ixe.
- ⁴¹La stsakbe te sk'abe y la yalbe: —Talita kumi —xchi. Ja' bi, “A'chix, ya kalbeyat, jajchan tal”, xchi k'oem.
- ⁴²Te ach'ixe jajch ta ora sok lijk ta beel. Ay lajchayeb ja'bil ya'bilal te ach'ixe. Te genteetik ben yan a yilik.
- ⁴³Te Jesuse tulan a yal mantal te ma me mach'a ya yalbeyik ni tuluk. Sok la yalbe te ya me ya'beyik swe'el te ach'ixe.

Marcos 6

Jesus k'ot ta jtejklum Nazaret

- ¹Lok' bael te' a te Jesuse. Bajt ta slumal. La sjoyin bael te jnopojeletik yu'une.

²K'alal k'ot sk'aalel te kuxo-o'tane, lijk ta p'ijuteswane te ba sinagogae. Bayal te mach'a la ya'ibe te sk'ope y cham a ya'iyik yu'un. La sjok'obe sbaik: —¿Ba snop tal sp'ejel tutik i winik to? —xchiik. ¿Ba sta tal te sp'ijile? ¿Sok ba sta spoder yu'un spasel milagroetik to?

³Karpintero te winike, te yal te xMariae. Sok ja' yits'inab te Jacobe, te Josee, te Judase sok te Simone. Sok ja' yits'inab ek'a te ach'ixetike te li' ayik ba koliltike, xchiik. Jich ma yak'ik ta kuenta.

⁴Te Jesuse la yalbe: —Spisil genteetik ya yak'ik ta kuenta te j'alwanej yu'un Dios. Yan ts'in te ba slumale, ma xk'anot yu'un te sbersinae sok te mach'atik ba snae —xchi.

⁵Jich ma spas milagroetik te'a. Ja' nax jtul cheb chameletik la skajanbe sk'ab ta sjolik y la skolutes jilel.

⁶Te Jesuse bayal yajtal yo'tan yu'un te tut'il ma xch'uunot yu'un te genteetike. Been ta ch'in kolonyaetik te tijilik, sok la sp'ijuteslan jilel te genteetike.

Jesus la stikon te jnopojetik yu'un ya yalik te sk'op Diose

⁷La yik' tal te lajchaytul jnopojetik yu'une. Lijk stikon bael ta cheb cheb, sok la ya'be spoder ta slok'esel te pukujetike.

⁸Sok la yalbe te ma me tut ya yich'ik bael ta beel, ja' nax me a yich'ik te snabate'e. Ma sk'an ya yich'ik bolsa, ni pots'uk yot, niuk stak'in.

⁹A me slapik xanabik. Pero ma me wak yich' bael sjel-wex, ja' nax me te slapoj xbajte.

¹⁰Jesús la yalbe: —K'alal x'ochex ta p'ej na, olananik te'a ja to k'alal xbaex ta yan luwar.

¹¹Teme ay jtejkum te ma sk'an yik'exe sok ma sk'an ya'iyik te tut ya awalike, lok'anik bael ts'in te'a. Sok tijina jilel te stanil awoke. Ja' seña ya yilik te ay ta skuentaik te ma sk'an xch'uunike —xchi te Jesuse.

¹²Jich lok'ik bael te jnopojetik, ba yalbe te genteetik te a me sujtes yo'tanik yu'un te smulike.

¹³Y la slok'eslan jilel bayal pukujetik, sok la yak'talanbe aseite ta sjol bayal chameletik, jich a kolik a.

Cham te Juan Ak'ich'ja'e

¹⁴Te rey Herodes la ya'i te tut yipal ta yalel te Jesuse, yu'un pujkix sk'oplal ta bayuk nax. La yal ts'in te Herodese: —Te Juan Ak'ich'ja'e cha'kuxemix tal. Ja' yu'un ben bayalix spoder ta spasel milagro —xchi.

¹⁵Ay yanetik la yalik: —Ja' te Eliase te j'alwanej yu'un te Diose —xchiik. Y yanetik la yalik: —Ja' te j'alwanej yu'un Dios te nameye —xchiik.

¹⁶Te Herodes la ya'i te tutik ya yalike. Jich a yal: —Ja' te Juane. Jo'on a kak' ta bojbeyel lok'el te sjole. Ora to cha'kuxemix tal —xchi.

¹⁷Te Herodese la yak' ta tsakel ta nail to te Juane y la yak' ta chukel ta kadena ta yutil prexo. Ja' la spas ta skaj te Herodiase te ja' yinam te Felipe te yits'in te Herodese. Te Herodese la yik' sba sok te antse.

¹⁸Te Juane la yalbe te Herodese: —Ma lekuk te la awik'be te yinam awits'ine — la yut.

¹⁹Jich te Herodias ilin yu'un te tut la yal te Juane. Yo'tanuk nax k'an smil ta ora, pero ma' ju' yu'un.

²⁰Yu'un te Herodese la xi' te Juane. La sna' te toj ta winikil sok te ma'yuk smul. Yo la yak' ta kanantayel ts'in. Te Herodese la sk'upin te ya ya'i te tutik ya yal te Juane, pero ay bayal tut ma k'ot ta yo'tan.

²¹La sta sk'aalel te la spas k'in te Herodes yu'un lok' jabil te ya'bilale. Jich ora te Herodias la sta tut'il ya smil ts'in a te Juane. Te Herodes la yik' ta we'el te sjo'tak ta ajwalil sok te komandanteetike y sok te mach'atik a'bilik ta jkuenta ta Galileae.

²²Te yal te Herodiase och bael ta ajk'ot te ba yipalik ta we'ele. Te k'alal yipal ta ajk'ot te ach'ixe ben tsa'am a yil te Herodese sok te sjo'take te jun nax yipalik ta we'ele. Te Herodes la yalbe te ach'ixe: —K'anbon te tut yak ak'ane, y ya ka'beyat —xchi.

²³Asta la yak' ta testigo te Diose: —Bats'i jich kal, tutikuk te ya ak'anbone ya ka'beyat, miluk me ya ak'anbon oliluk te estadoetik ku'une —xchi.

²⁴Te ach'ix lok' tal, jul sjok'obe te sme'e: —¿Tut ya jk'anbe? —xchi. La yal ts'in te sme'e: —K'anbeya te sjol te Juan Ak'ich'ja'e —xchi.

²⁵Te ach'ixe och bael ta ora te ba ay te reye y la yalbe: —Ja' ya jk'an te ya awa'bon tal ta plato te sjol te Juan Ak'ich'ja'e —xyut.

²⁶Te reye bayal a och te pensar. Pe komo yaloxix ta stojol Dios a, sok la ya'iyik ek' te sjo'tak ta we'ele, jich ma' kom yu'un te tut k'anbote.

²⁷Jich la stikon bael tul soltaro. La yalbe mantal te ya yich' tal te sjol te Juane.

²⁸Te soltaroe bajt ta prexo, te ya xbojbot ta lok'el te sjol te Juane y la yich'be tal ta jun plato. A'bot te ach'ixe, y ts'in te ach'ixe ba ya'be ta sk'ab te sme'e.

²⁹Tut ora la ya'iyik te jnopojeletik yu'un te Juane, la yich'beyik bael te sti'balule. Ba smukbeyik jilel.

Te Jesuse la ya'be swe'el jo'mil ta tul winketik.

³⁰Ta patil te puk-k'opetike la stsob sbaik sok te Jesuse y la yalbe sp'ejel te tut la spasike sok te tut la yak'ik ta nopele.

³¹Te Jesuse la yalbe: —La'ik, konik jo'ukotik nax ya xba kux ko'tantik ch'inuk ta junuk luwar te jochole —xchi te Jesuse. Yu'un te genteetik xtal xbajtik nax. Ni ts'inuk ma'yuk stiempoik ta we'el.

³²Jich ts'in te Jesuse sok te puk-k'opetik yu'une bajtik ta jun barko ta yan luwar te parte aye.

³³Pero bayal mach'a yil a bajtik, y na'bot sbaik yu'unik. Jich ts'in te genteetike lok'ik tal ta sp'ejel te jteyklumetike. Sts'itet a bajtik y nail k'otik te'a.

³⁴K'alal koik tal ta barko te Jesuse la yil te ayix bayal te genteetik te'a. La xpich yo'tanin ta sp'ejelik, yu'un jachik tut'il te karneraetik te ma'yuk mach'a xkanantayot yu'une. Y lijk ta sp'ijuteslanel. Bayal tutik a ya'be snop jilel.

³⁵K'alal malix k'aal a, lajtijilaj tal te jnopojeletik yu'une y la yalbeyik: —Malix me k'aal y ma me mach'a ay sna ba luwar to.

³⁶Tikonlanaix bael te genteetike, a ba sletalanix swe'elik ba stenleje y ba ch'in kolonyaetik te tijil ayike —xchiik.

³⁷La yal ts'in te Jesuse: —A'beya swe'el atukelik —xchi. La sutesik ts'in te k'ope: —¿Ba jtatik dosientos denario tak'in yu'un ya jmanbetik waj yu'un ya xwe'ik? —xchiik.

³⁸Jesus la yal: —¿Jayeb waj ay awu'unik? Baan ilawilik tal —xchi. K'alal la yilik tal, la yalik: —Ay jo'pejch waj sok cha'kojt chay —xchiik.

³⁹Jich te Jesuse la yalbe te genteetike a naklikuk ta stik'il tik' te ba yax akiltike.

⁴⁰Jich nakajik ta stik'il tik' ta sien ta jtul sok ta sinkuenta ta jtul.

⁴¹Te Jesuse la stsak te jo'pejch waj sok te cha'kojt chaye y la sk'elu moel ta ch'ulchane, la yalbe kola yal Dios yu'un. La xe'talan te waje, la yak'talanbe te jnopojeletik yu'une yu'un ya spukbe te genteetike. Sok la yak' ta pukel euk te cha'kojt chaye.

⁴²Spisil a we'ik asta ba k'alal te nojike.

⁴³Y la xan stsob sba lajchayeb moch te xejt'elel sobrail te waje sok te chaye.

⁴⁴Ay jo'mil ta jtul te winketik te la swe'ik te waje.

Jesus been ta baba mar

⁴⁵Patil to, Jesus la yalbe te jnopojeletik yu'une te a mo'uk ta ba barko yu'un ya xk'axik bael ta jteyklum Betsaida stukelik. Te Jesuse jil to ta sk'oponel jilel te genteetike.

⁴⁶Te k'alal laj yo'tan ta sk'oponel te genteetike, te Jesuse ba sk'opon jTatik Dios ta wits.

⁴⁷K'alal och te ajk'ubale, ayix k'al ta ol mar te barkoe. Te Jesuse te'ey jilel stukel ba lume.

⁴⁸La yil te ay swokolik ta swet'el bael te barkoe, yu'un ben tulan te ik'e. Te k'alal nopol sakubix tal a, te Jesuse been k'axel ta baba ja'. Toj k'an k'axuk bael yilel.

⁴⁹Te jnopojeletik la yilik te yipal ta beel ta baba ja'e te Jesuse. La skuyik ta ch'ulelal, y awunik.

⁵⁰Sp'ejelik la yilik y bayal a xi'ik yu'un. Te Jesuse la sk'opon ta ora: —Ayuk me yip awo'tanik. Jo'on me. Ma me xi'anik —xchi.

⁵¹Mo bael ta barko te Jesuse y kom ta ora te ik'e. Bayal a'abiyen yo'tanik yu'un.

⁵²Yu'un ma k'ot ta yo'tanik te smilagro te Jesuse te la sbayaltes te waje, yu'un ben tulan to yo'tanik.

Jesus la skolutes chameletik ta Genesaret

⁵³K'alal k'axik bael ta jech ja', k'otik ta slum Genesaret. La xchukik jilel te sbarkoik te ba sti'il te ja'e.

⁵⁴Ora nax a koik ba barko, te Jesuse na'bot sba yu'un te genteetike.

⁵⁵Pujk sk'oplal ta sp'ejel jtejkum te te'ey a te Jesuse. Jich lijk sk'echik tal ta swayib te chameletike, ya xk'o yak'ik te ba ay te Jesuse.

⁵⁶Bayuk nax a k'ax te Jesuse, ta ch'in kolonyaetik, ta jtejkumetik sok ta stenlejiltik, la yak'talanik ta be te chameletike, sok la sk'anbeyik te Jesuse te yakuk spikbey te xkamix te Jesuse. Te jayeb a stabe ta pikel te xkamixe, kolik jilel ta chamel.

Marcos 7

Te tut'il ma tsa'amuk yax k'ootik ta skuenta Dios yu'un

¹Ay a talik k'alal ta Jerusalen fariseoetik sok maestroetik yu'un te mantaliletike. La stsob sbaik te ba ay te Jesuse.

²La yilik te ma pokoluk sk'abik ta skuenta Dios te ochik ta we'el cha'ox-tul te jnopojeletik yu'un te Jesuse, yu'un ma jichuk la spok sk'abik te tut'il albil sk'oplale. Jich a lijk yalik te ma lekuk te tut ya spasike.

³Jich spasil te judioetik xch'uunejik spasel te kostumbre te lijkem ta pasel yu'un te antiboetike, te ma xwe'ik teme ma nailuk ya spok sk'abik te tut'il albil sk'oplale. Ja' bayal sk'oplal ta pasel ta sk'opik te fariseoetike.

⁴Ja' nax jich te k'alal ya sujtik tal ta merkadoe, mak' xwe'ik teme ma nailuk ya spokik te sk'abike. Ay yu'unik yanetik skostumbreik, jich tut'il ay ta sapel basoetik, xaruetik, tak'in p'inetik sok wayibaletik.

⁵Ja' slumar te lijk sjojk'obeyik Jesus te fariseoetik sok te maestroetik yu'un te mantaliletike: —¿Tu'un te jnopojeletik awu'un te mak' xch'uunik te kostumbreetik yu'un te antiboetike, te ma spokojuk sk'abik ta skuenta Dios ya xwe'ik ya kil? —xchiik.

⁶Te Jesus la yalbe: —Jich a nix a te ma tsa'amuk awo'tanik ja'exe, jich te tut'il la yalbeyex ak'oplalik ta namey te j'alwanej Isaiase, te la sts'ibaye: “Te jteyklum to ya nax yalik te ya xch'uunonik ta sk'opike, yan te yo'tanike jakal ay ta jkuenta.

⁷Lom nax te ya xtal xch'uunonike. Sk'op nax gente te mantal ya yak'ik ta nopele”, te xchie.

⁸Jich te ja'exe jilix awu'unik te smantal te Diose. Ja' baem awo'tanik ta spasel te tut'il kostumbreetik yu'un te genteetike, ja' te tut'il ay sk'oplal ta sapel awu'unik xaruetik sok basoetik sok te tut'il xan bayal sk'oplal ta pasel awu'unike —xchi te Jesuse.

⁹Sok la yalbe xan: —Te ja'exe ya ajiles ta apatik te smantal Diose, skuenta yu'un jich ya xju' ta pasel a te kostumbreetik awu'unike.

¹⁰La yal te Moises: “Ak'a ta jkuenta te ame' atate” te xchie, sok la yal xan: “Te mach'a ya sbolk'optay te state o ja' te sme'e, ya me xcham”, te xchie.

¹¹Yan te ja'exe jich ya awalik: “Teme ay mach'a ya yalbey te state o ja' te sme'e: ‘Ma xju' ku'un te ya jkoltayate, porke spisil te tut ay ku'une ja' Corban’, teme ya yute,

¹²libre ayix, ma puersauk ya skoltay te sme'state”, te xa'exe. (Te Corban te xchie, smajt'an Dios xchi k'oem).

¹³Jich ta skuenta te kostumbreetik te jilem ta akuentaik ma'yuk sk'oplal ya xk'ot ta ch'uunel awu'unik te tut'il yalaj ta mantal te Diose. Sok ay bayal tut ya apasik te pajal soke —xchi te Jesuse.

¹⁴Te Jesuse la yik' tal ta skuenta te genteetike, jich a yalbe: —A'iyakon ap'ejelik sok a k'otuk ta awo'tanik te tut ya kalbeyexe:

¹⁵Ma ja'uk ma tsa'amuk ya xk'oex ta skuenta te tut ya awe'ike. Ja' ma tsa'amuk ya xk'oex ta skuenta Dios yu'un te tut ya xlok' tal ta awo'tanike.

¹⁶Teme ay achikinike, a'iyaik me lek slumaril —xchi te Jesuse.

¹⁷Te k'alal jil yu'un a te genteetike sok ayix ta na a te Jesuse, te jnopojeletike la sjojk'obey te k'op a yale.

¹⁸Jich a yal te Jesuse: —¿Me'n ma k'ot ta awo'tanik ek'a te ja'exe? ¿Yu'un wan ma xk'ot ta awo'tanik te ma ja'uk ma tsa'amuk ya xk'oex ta skuenta Dios yu'un te tut ya awe'ike?

¹⁹Yu'un ma ta awo'tanikuk ya x'och bael te awe'elike, ta ach'ujtik nax ya x'och. Patil ya xlok' bael ta ati'balulik —xchi te Jesuse. Jich la yak' ta na'el te lek sluwartil yu'un Dios spisil te we'eliletike.

²⁰Sok la yal xan: —Te tut ya xlok' tal ta awo'tanik, ja' ma tsa'amuk ya xk'oex ta skuenta Dios yu'un stukul.

²¹Jich ta yutil awo'tanik ya anopik spisil te tut ma tsa'amuke. Te' ya xlok' tal a te ya apasik antsiwejele, sok te elek'e, sok milaw,

²²sok mulil, sok k'upinwane, sok utawane, sok lo'lawane, sok te tut ma tsa'amuk ta pasel te k'upinbil sbae, sok p'ajawane, sok a'abiyej, sok toybajel, sok ma' tsa'amuk-o'tanil.

²³Spisil tutik ma tsa'amuk, ta yutil awo'tanik ya xlok' tal. Ja' ma tsa'amuk ya xk'oex ta skuenta Dios yu'un —xchi te Jesuse.

²⁴Lok' bael te' a te Jesuse, bajt ta jtejklum Tiro sok jtejklum Sidon. Och ta na te a te Jesuse. Ma sk'an te ay mach'a ya ya'i te ba aye, pero ma ju' yu'un te la snak' sbae.

²⁵Ay tul ants te ay pukuj ta yo'tan te yantsil-ale, la ya'ibe sk'oplal ta ora te Jesuse. Jich a tal skejan sba ta yok te Jesuse.

²⁶Ma juriouk te antse, ja' slumal Sirofenicia. Tal sk'anbe te Jesus te yauk slok'esbe te pukuj te ay ta yo'tan te yantsil-ale.

²⁷Te Jesuse la yalbe: —A we'uk nail te untike, porke ma spas teme ya jpojbeytik yot te untike te ya ka'beytik swe' te ts'i'etike —xchi te Jesuse.

²⁸La sjak' te antse: —Jich a nix a Kajwal. Pero te ts'i'etik te ay ta yanil mexae ya me swe'be te sts'ubil yot ya xch'ay koel yu'un te untike —xchi.

²⁹Te Jesuse la yalbe: —Lek te tut la awale. Ya spas ya xbaat. Te pukuje lok'ix bael ta yo'tan te awach'ixe —xchi.

³⁰Te k'alal k'ot ta sna te antse, k'o sta ta swayib te ach'ixe, pero te pukuje lok'emix bael ta yo'tan.

Jesus la slekutes jtul winik te max ya'i k'op y ma xlok' sk'op

³¹Te Jesus lok' bael ta slumal te jtejklum Tiro. K'ax bael ta jtejklum Sidon sok ta slumal Decapolis. K'ot ta ti'ja' yu'un Galilea.

³²Tey la yik'ik tal jtul winik te ma xya'i k'op sok ma xlok' sk'op. La sk'anbeyik te yauk skajanbe sk'ab ta sjole.

³³Te Jesus la yik' bael ta jejch te winike, la sjiles ch'inuk te genteetike. Tey la yotsesbe ochel yal sk'ab ta xchikin te winike, y la stubutay sk'ab sok la spikbe yak' a te winike.

³⁴Yo la sk'eluy ta ch'ulchan te Jesuse sok la sjik' yo'tan. Jich a yal: —Efata —xchi. Ja' bi, “Jamuk”, xchi k'oem.

³⁵Ora jam xchikin te winike, sok lekub te yak'e. Jich a k'opoj ta lek.

³⁶Jesús la yalbe mantal te genteetik te ma me mach'a ya yalbeyik ni tuluk. Manchuk me jich a spasulan ta mantal, mas a spukbeyik sk'oplal.

³⁷Cham a ya'iyik te tut a k'ot ta pasel. Jich la yalik: —Spisil tsa'am te tut ya spase. Asta te mach'a ma xya'i k'ope, ya ya'i k'op yu'un. Sok te mach'a ma xlok' sk'ope, ya xk'opoj yu'un —xchiik.

Marcos 8

Jesús la ya'be swe'el chanmil ta jtul winketik

¹Jun k'aal yan buelta la stsob sbaik tal bayal gente y ma'yuk tut yich'ojik te ya swe'ike. Te Jesuse la yik' tal te jnopojetik yu'une. Jich a yalbe:

²—Ya jna'be yo'olil sbaik i gente to, yu'un ayix yoxebal k'aal te sjoyinejonik li'to y ma'yukix tut ya swe'ik.

³Pero teme ya jtikon bael y ma'yuk tut swe'ojik ya xbajtik ta snaike, ya me xboya k'inál ya'iyik ta be, porke ay mach'atik te jakal talemike —xchi.

⁴Te jnopojetik la yalik: —¿Ba ya xba jtabetik swe'elik ta jun luwar tut'il li'to? Ma'yuk mach'a ay sna ta tijile —xchiik.

⁵Jesús la sjojk'obe: —¿Jayeb xan waj ay awu'unik? —xchi. La yalik: —Jukpejch nax —xchiik.

⁶Te Jesuse la yalbe mantal te genteetike te ya snakan sbaik ta lume. La stsak ta sk'ab te jukpejch waje, la yalbe kola yal Dios yu'un. La xetalan, la ya'be te jnopojetik yu'une, y stukelik a ba spukbeyik te genteetike.

⁷Sok ay yich'ojik cha'oxkojt ch'inik chay. Te Jesuse la yalbe kola yal Dios yu'un y la yak' xan ta pukel.

⁸Spisil a we'ik ja' to chikan noj te xch'ujtike. Patil a noj xan jukeb moch sok te sobraile.

⁹Te jaytul te we'ike ay wan chanmil ta jtul. Te ts'in abi te Jesuse la stikon bael te genteetike.

¹⁰Te Jesuse och xan bael ta barko sok te jnopojetik yu'une, bajtik ta slum Dalmanuta.

Te fariseoetik la sk'anbeyik jun seña milagro te Jesuse.

¹¹Talik te fariseoetik lijk sapu sbaik ta k'op sok te Jesuse. Lijk sk'anbeyik junuk seña milagro ya yak' ta ilel te talem ta ch'ulchane, yu'un ya yilbeyik yo'tan a.

¹²Te Jesuse la sjik' yo'tan yu'un sok jich a yal: —¿Tu'un te ya sk'an yilik jun seña i genteetik to? Jamal ya kal te ma'yuk ni junuk seña ya x'a'bot yilik —xchi te Jesuse.

¹³Jich la sjiles. Och xan bael ta barko y bajt ta jech mar.

Te tut lebadura yu'un te fariseoetike

¹⁴Te jnopojeletik ma sna'ik a yich'ik bael sweelik, jip ay yu'unik pejch waj te ba barkoe.

¹⁵Te Jesuse la spas ta mantal: —Ila me awilik, ila me abaik sok te lebadura yu'un te fariseoetik sok te lebadura yu'un te Herodese —la yut.

¹⁶Te jnopojeletik lijk yalbe sbaik: —Ja' yu'un te ma'yuk te kotike —xchiik.

¹⁷Te Jesuse la sna' te tut'il te ya yalike. Jich a yal: —¿Tu'un te ya awalbe abaik te ma'yukix awotike? Ni ma xk'ot ta awo'tanik, ni mak' ya ana'ikix. Mel ma xk'ot ta apensarike.

¹⁸Ay asit y ma x'awilik k'inal. Ay achikin y ma x'awa'iyik sluwartil k'op sok. ¿Yu'un ben xch'ay ta awo'tanik

¹⁹Jal te la jxatbey jo'pejch waj yu'un te jo'mil ta jtule? ¿Jayeb moch a noj xan a te sobrail la atsobike? —xchi. La sjak'ik: —Lajchayeb —xchiik.

²⁰Sok la yal te Jesuse: —Jal te la jxatbey te jukpejch waj yu'un te chanmil ta tule, ¿jayeb moch a noj awu'unik te sts'ubil te la atsobike? —xchi. La sjak'ik: —Jukeb —xchiik.

²¹Jich a yalbey: —¿Me'n ma to xana'beyik sluwartil? —xchi te Jesuse.

Jesus la sjambe sit tul chok winik te ay ta Betsaida

²²Patil k'oik ta Betsaida. Ay mach'atik la yik'ik tal tul chok te ba Jesus. La yalbe wokol te yakuk spikbe ta sk'ab.

²³Te Jesuse la stsakbe sk'ab te choke y la slok'es bael ta ti' jtejklum. La yajtsesbey sit ta ya'lel sti' y la spik ta sk'ab. La sjojk'obe: —¿Me ya awilix ch'inuk? —xchi.

²⁴Te choke lijk yil k'inal, y la yal: —Ya kil te winketike, jich yilel te te'etik te ya xbeene —xchi.

²⁵Te Jesuse la spikbe xan ta sk'ab te site. Te winike lijk yil xan te k'inale, y mel nax a lekub jilel. Spisil klaroix ta ilel ya yil a.

²⁶Te Jesuse la stikon bael ta sna y la yalbe: —Ma me sujtan te ba jtejklum, sok ma me mach'a x'awalbe te'a —xchi.

Te Pedroe la yal ta jamal te ja' Cristo te Jesuse

²⁷Ta patil to te Jesuse lok' bael sok te jnopojeletik yu'une, bajtik ta ch'in kolonyaetik te ba ay te jtejklum Cesarea Filipino sbiile. K'alal yipalik bael ta beele,

te Jesuse la sjojk'obe te jnopojeletike: —¿Mach'a a te ya yalik te genteetike te mach'aon ae? —xchi.

²⁸La sjak'ik te jnopojeletike: —Ay ya yalik te ja'at Juanat te Ak'ich'ja'e. Te yanetik ya yalik te ja'at Eliasat, sok ay yanetik ya yalik te ja'at tulukat te alwanejetik yu'un Dios —xchiik.

²⁹Jesus la sjojk'obe: —Jal ts'in te ja'exte, ¿Tut ya awalik? ¿Mach'a ya akuyonik a? —xchi. Pedro la yal: —Ja'at te Cristoate —xchi.

³⁰Te Jesus la skom ta spisilik te ma me mach'a yalbeyik ni tuluk.

Jesus la yal te ya xchame

³¹Te Jesuse lijk snojpeslan te jnopojeletike te ya xk'ax bayal swokole. Jich a yalbe: —Te Nich'anile ya me xk'ax bayal swokol. Ya me sp'ajik te mamaletike sok te statal-saserdoteetike sok te maestroetik yu'un te mantaliletike. Ya me yak'ik ta milel, pero ya me xcha'kux ta yoxebal k'aal —xchi te Jesuse.

³²Ja' la yaltalanbey ta jamal. Te Pedro la yik' bael ta parte y lijk skom ta k'op.

³³Pero te Jesuse la sutes sba ta yilel te jnopojeletike, sok la skom te Pedroe. Jich a yalbe: —¿K'eja aba ta jkuenta, Satanas! Ma'yuk ta awo'tan te tut ya sk'an yo'tan te Diose. Ja' ay ta awo'tan te tut ya sk'an yo'tanik te genteetike —la yut.

³⁴Te ts'in abi te Jesuse la yik' tal te gentee y sok euk te jnopojeletike. Jich a yalbe: —Teme ay jtuluk mach'a ya sk'an x'och ta jnopojel ku'une, a me skoltay sba ta yo'tan, a me skuch skrus, y a me stsakliyon.

³⁵Spisil te mach'a ya sk'uxutay sba sok te skuxlejale, ya me xch'ay sok te skuxlejal. Yan te mach'a ya xch'ay skuxlejal teme jo'on ta jkaje y sok ta skuenta te lek yach'il k'ope, ja' me xkuxuyin stukel.

³⁶¿Tut yax lok' awu'un a teme ya awu'unin spisil te balmilale teme ya xch'ay te akuxlejale?

³⁷¿Jayeb ya xju' ya atoj a yu'un te akuxlejale?

³⁸Teme ya xk'exawex ku'un sok teme ya xk'exawex yu'un te jk'ope ta sit te genteetik te mach'atik ma junuk yo'tanik ta skuenta Dios sok te k'ayemik ta mulile, jichek te Nich'anile ya me xk'exaw awu'unik euk te tut ora ya xtal sok stsa'amul te Jtate y sok stsa'amul te ch'ul angeletike —xchi te Jesuse.

Marcos 9

¹Jesus la yalbe xan: —Jamal ya kalbeyex, ay jtul cheb te li' ayike te ma to xchamik a ja' to te ya yilik te ya xtal sok spoder a te Kajwaltik Diose —xchi te Jesuse.

Yanej a yilik te Jesuse

²Wakeb k'aal ta patil te Jesuse bajt ta jol wits. La yik' bael te Pedroe, te Jacoboe y te Juane. Te' yanej a yilik a te Jesuse.

³Te sk'u' spak'e xlemet a sut, ben sak a k'ot jich tut'il ma'yuk mach'a jich ta balmilal te ya xju' yu'un sak'utesele.

⁴Y la yilik Elias sok Moises te yipalik ta a'abiyej sok te Jesuse.

⁵Te Pedro la yalbe ts'in te Jesuse: —Maestro, ben snix ka'iytik te li' ayotike. Ya me jpastik oxwol yax-na, jun awu'un, jun yu'un Moises y jun yu'un Elias —xchi.

⁶Te Pedroe ma sna' tut ya yal, yu'un ben ayik ta xi'el sok te jnopojeletike.

⁷Y te' nax koj tal tokal, jul axintesek yu'un. Y te' ta tokale ay mach'a k'opoj, jich a yal: —Ja' me jNich'an to te ben xpich ta ko'tane. A'iybeyaik me te tut ya yale —xchi.

⁸Ora nax te la yilike ma'yuk mach'a sjoyinejix a. Stukel xanix a te Jesuse.

⁹Koik tal ts'in ba witse, te Jesuse la yalbe mantal: —Ma me mach'a x'awalbeyik te tut a te la awilike, ja' to te tut k'aalil te ya xcha'kux tal te ba ay te animaetike te Nich'anile —xchi.

¹⁰Te jnopojeletike la nax sk'e'j ta yo'tanik te tut la yilike, aunke lijk sjojk'obe sbaik tut xyal te ya xcha'kux tal te ba ay te animaetike.

¹¹La sjojk'obeyik te Jesuse: —¿Tu'un te ya yalik te maestroetik yu'un te mantaliletik te ja' nail ya xtal te Elisae? —xchiik.

¹²La sjak' ts'in te Jesuse: —Jich te ja' nail ya xtal te Eliase, yu'un stukel ya xchap spisil. Y ts'ibabil jilel sk'oplal ta Sjun Dios te Nich'anile te ya xk'ax bayal swokol y ma xk'anote.

¹³Pero ya kalbeyex, xtalukix te Eliase, y la spasbeyik te tut a te la sk'an yo'tanike, jich te tut'il ts'ibabil jilel sk'oplal ta Sjun Dios —xchi te Jesuse.

Jesus la slekutes jtul kerem te ochem pukuj ta yo'tane

¹⁴Te k'alal k'oik te ba ay te yan xan jnopojeletike, la yilik te jumbil ta bayal genteetik. Ay maestroetik yu'un te mantaliletik te yipalik sok ta tulan k'op te jnopojeletike.

¹⁵K'alal la yilik te Jesuse, spisil te genteetike sts'itlajanik tal, tal spatbe yo'tan, yu'un cham a ya'iyik te tale.

¹⁶Te Jesuse la sjojk'obe: —¿Tut a te ya awalbe abaik soke? —xchi.

¹⁷Te jtule la yal: —Maestro, la kik' tal ta akuenta te jnich'ane yu'un ay pukuj ta yo'tan te ma xk'opoj yu'une.

¹⁸Bayuk nax ya x'ilbajinot yu'un te pukuje. Ya xbalch'unot ta lum yu'un, ya xbulan ya'lel sti', ya xk'uxuxan ye y ya xte'ub jilel te sti'balule. La kalbeyix te

jnopojeletik awu'une te yauk slok'esbikon ta yo'tan te pukuje, pe ma ju' yu'unik slok'esel —xchi te mamale.

¹⁹La sjak' ts'in te Jesuse: —Jal ja'ex genteetik ma'yuk xch'uunel awo'tanik. ¿Jayeb xan k'aal te joyinejexe? ¿Jayeb xan k'aal te ya jtsik'beyex te tut'il ayexe? Ik'bonik tal te kereme —xchi.

²⁰Jich a yik'ik tal te ba ay te Jesuse. Te pukuj la yil ta ora te Jesuse. La stup'esbe yik' te kereme. Balch'o koel ta lum, xbalawet nax yu'un, y lijk lok'uk ya'lel sti'.

²¹Te Jesuse la sjok'obe ts'in te state: —¿Sjayebalix jabil lijk te tut aye? —xchi. La yal te state: —Ta yalalil to a.

²²Benoix a ch'ojot ochel ta k'ajk' yu'un te pukuje sok ta ja', yu'un sk'an smil. Ja' yu'un, teme ya xju' awu'une, na'botik yo'olil jbjatik y koltayaon sok —xchi.

²³La yal te Jesuse: —¿Tut a te ma xju' ku'une? Te mach'a ya xch'uune spisil ya xju' ta pasel —xchi.

²⁴Te stat te kereme awun ta k'op: —Ya jch'uun. Koltayaon ta xch'uunel ta mas —xchi.

²⁵La yil te Jesus te ya stsob sbaix tal bayal genteetik. La skom te pukuje, jich a yal: —Ja'at pukuj, umaat sok ma x'awa'i k'op, ya kalbeyat te ya xlok'at tal ta yo'tan te kereme, sok ma me cha'ochanix tal a —xchi te Jesuse.

²⁶Awun te pukuje, y la stup'esbe jilel yik' te kereme. Jich lok' bael y la sjiles komo jchamel te kereme. Ay bayalik te la yalik te chamixe.

²⁷Pero te Jesuse la xchechbe te sk'abe, la xjach. Ja yu'un la stejk'an sba te kereme.

²⁸Ts'in a och ta jun na te Jesuse, y te jnopojeletike la sjok'obeyik ta stukel nax: —¿Tu'un te ma ju' ku'untik slok'esel li pukuj to? —xchiik.

²⁹La yal te Jesuse: —Ja' li pukujetik to ja' to ya xju' ta lok'esel ta skuenta sk'oponel Dios sok teme ya akom awe'elike —xchi.

Xcha'melal ya yal Jesus te ya xchame

³⁰Lok'ik bael te ba ayike, k'axik bael ta Galilea. Te Jesuse ma sk'an te ay mach'a ya ya'i te k'otix ae,

³¹yu'un yipal ta sp'ijutesel a te jnopojeletik yu'une. La yalbe: —Te Nich'anile, ya me yak'ik ta sk'ab winketik, y ya me smilik. Pero ta yoxebal k'aal ya me xcha'kux tal —xchi te Jesuse.

³²Pero te jnopojeletike ma ya'iybeyik sluwaril te tut'i altalanbote, sok la xi'ik ta sjok'obeyel xan ts'in.

Te mach'a a te muk' ya xk'ote

³³K'otik ta jtejklum Capernaum. K'alal ayix ta na, te Jesuse la sjok'obey te jnopojeletike: —¿Tut a te yipalex ta ya'biyanel ta bee? —xchi.

³⁴Ma'yuk mach'a sjak' ts'in, yu'un yipalik ta ya'biyanel ta be te mach'a ta spisilik te muk' ya xk'ote.

³⁵Te Jesuse la snajkan sba, la yik' tal te lajchaytul jnopojeletik. Jich a yalbe: — Teme ay mach'a nail nail ya sk'an ya xk'ote, último me sk'an ya yak' sba, sok a me yak' sba ta mantaltesel sok te sjo'take —xchi.

³⁶Y la yik' tal jtul alal, la stejk'an ta yolilik y la sk'ech ta sk'ab. Jich a yalbe ya'iyik:

³⁷—Te mach'a ya yik' ta sna ta jo'on jbiil jich tut'il alal to, jo'on me la yik'onix abi. Te mach'a ya yik'on ta snae ma jo'okon nax te ya yik'one, ja' la yik'ix ek'a te Mach'a la stikonon tale —xchi te Jesuse.

Te mach'a mak' skontrainotike joy jbatik sok me abi

³⁸Te Juane la yal: —Maestro, la kiltik tul te yipal ta slok'esel pukuj ta abiil. Komo ma joytikuk, ja' yu'un la kalbeytik te ya skom sbae —xchi.

³⁹La sjak' ts'in te Jesuse: —Ma me komik, porke te mach'a ya spas milagro jo'on ta jkuenta, mak' me yixta-k'optayon ts'iin.

⁴⁰Te mach'a mak' skontrainotike, ja' joy batik sok me abi.

⁴¹Mach'a auk a te ya ya'beyex junuk baso ja' te ayex ta jkuenta te Cristoone, jamal ya kalbeyex ay me smajt'an ya yich' —xchi.

Ma lekuk teme ya jta jmultike

⁴²Jich a yal xan te Jesuse: —Mach'a auk a te ya yak' yaluk ta mulil tuluk te mach'a pek' ayik te xch'uunejikone, ja' lek yauk yich' ch'ojel ta mar sok junuk muk'ul cha' ton chukul ta snuk'.

⁴³Teme ak'ab ya yak'at ta mulile, boja lok'el. Ja' mas lek te mokol ak'ab te ya xk'o ata te akuxlejale. Ja' mas ma lekuk teme xchebal ak'ab te ya xbaat sok ta k'ajk' te ma xtup' sbajtel k'inale,

⁴⁴te ba ma xcham sjaul te mach'atik ya sle smulike, sok te ba k'ajk' nunka xtup' sbajtel k'inal.

⁴⁵O teme ja' awok te ya yak'at ta mulile, set'a lok'el. Ja' mas lek te ch'ix nax awok ya xk'o ata te akuxlejale. Ja' mas ma lekuk teme xchebal awok te ya xbaat sok ta k'ajk' sbajtel k'inale

⁴⁶te ba ma xcham te sjaule sok ma xtup' te k'ajk'e.

⁴⁷O teme sba' asit te ya yak'at ta mulile, lok'esa. Ja' mas lek te p'ej nax asit ya xbaat sok te Diose. Ja' mas ma lekuk te xchebal asit ya xbaat sok ta k'ajk' sbajtel k'inal,

⁴⁸te ba ma xcham te sjaule sok ma xtup' te k'ajk'e.

⁴⁹“Spisilik ya me yich' chaptalanel ta k'ajk' k'oem, jich tut'il te ya yich' chaptalanel ta ats'am te milbil smajt'an te Diose.

⁵⁰Te ats'ame lek ay. Pero teme ch'ay te xchi'ile, ¿tut xan k'an taluk awu'unik te xchi'ile? Ayuk me awats'amulik, y junuk me awo'tan abaik jujutulex —xchi te Jesuse.

Marcos 10

Jesus ya snojpeswan yu'un skuenta ch'ojtombajel

¹Te Jesuse lok' bael te ta Capernaume y bajt ta estado yu'un Judea sok ta lum te ba ya xlok' tal k'ajk'al ta jechja' Jordan. Te stsob sba xan tal a te genteetike. Te Jesuse lijk nojpeswanuk xan jachik tut'il ya spasulan ae.

²Ay fariseoetik tijilajik tal ta stojol te Jesuse, yu'un ya yilbeyik yo'tan. La sjojk'obeyik: —¿Te winikulile me spas te ya xch'oj sba sok te yiname? —xchiik.

³La sjak' te Jesuse: —¿Tut xchi te smantal te Moisesese? —xchi.

⁴La yalik: —Moises la yal te ya xju' xch'oj sba sok yinam teme ya ya'bey lejchuk sjunil yu'un ch'ojtombajel —xchiik.

⁵Yo la yal te Jesuse: —Te Moises la nax sts'ibabeyex jilel te mantale yu'un ta skaj te ben tulan te awo'tanike.

⁶Pero ta slijkibal, k'alal Dios la spas sp'ejel te tutik aye, la spas winik sok ants.

⁷Ja' yu'un te winike ya sjiles te sme'state, sok ya staj sba sok te yiname,

⁸y ta xchebal jun nax sti'balulik ya xk'otik. Ja' yu'un ma chebukix a, junik nax a k'ot a.

⁹Ja' yu'un te winike ma spas ta jimel te mach'atik jun nax a ak'ot yu'un te Diose —xchi te Jesuse.

¹⁰Te k'alal ayikix ta na a, te jnopojeletik yu'une la sjojk'obeyik xan te k'op to.

¹¹Te Jesuse la yalbe: —Te mach'a ya sjiles te yiname y ya yik' sba sok yane, yantsinejix k'oem a.

¹²Y teme ja' te ants ya sjiles te swinikule y ya yik' sba sok yane, kremiwejix k'oem ek'a.

Jesus ya ya'bey bendision te untike

¹³Ay la yik'ik tal untik ta stojol te Jesuse, yu'un ya skajanbe sk'ab ta sjolik. Pe ts'in te jnopojeletike k'an skomik te mach'atik yik'ojik tale.

¹⁴La yil ts'in te Jesuse, ma tsa'amuk la ya'i, y la yal: —Taluk ta jkuenta te untike. Ma me komik, porke te mach'a jachik yo'tanik tut'il untik to, ya xju' ya x'och te ba ay te Diose.

¹⁵Jamal ya kalbeyex, te mach'a ma jichuk yo'tan tut'il te untike ma xju' ya yajwalin te Diose —xchi te Jesuse.

¹⁶La sk'echtalan te untike, y la skajanlanbe sk'ab ta sjolik, sok la ya'be bendision ta stojolik.

Xk'opoj sok Jesus jtul jk'ulej winik

¹⁷Te k'alal xlijk' xan ta beel te Jesuse, ts'in xyaletal jtul winik. Jul skejan sba ta yok te Jesuse y la sjok'obe: —Maestro te ben lekate, ¿tut lek ya jpas yu'un ya xkuxiyinon sbajtel k'inale? —xchi julel.

¹⁸Albot yu'un te Jesuse: —¿Tu'un ya awal te lekil winikone? Jtul nax ay te mach'a leke, ja' te Diose.

¹⁹Ana'ojix te mantaliletik: “Ma me milawanan, ma me antsiwejan, ma me elk'ajan, ma me leawanan ta k'op, ma me lo'lawan, sok ch'uunbeya smantal ame'atat” —xchi te Jesuse.

²⁰La yal te winike: —Maestro, me to jch'uunej spasel desde bik'iton to ae —xchi.

²¹Te Jesuse la yilbey sit sok xpich ta yo'tan, y la yalbe: —Ay to jkaj xan te tut sk'an ya apase. Baan, chona sp'ejel te tutik ay awu'une y ak'talanbeya te me'baetike. Jich me ay ak'ulejal ta ch'ulchan ya xk'oat a. Yo'tik la' me, ts'akliyaon tal —xchi.

²²Te winike k'al ta yo'tan te k'alal la ya'iy, y toj triste a bajt porke beno sk'ulejal.

²³Te Jesuse la yiltalanbe sit te jnopojeletike sok jich a yalbe: —Te k'ulejetike wokol ya yajwalinik te Diose —xchi.

²⁴Te jnopojeletike bayal a'abiyan yo'tanik yu'un te tut la yale. Altalanbot xan yu'un te Jesuse: —Jnich'nab, ben wokol ya yajwalinik Dios te k'ulejetike.

²⁵Jachik tut'il te ma xk'ax ta yit ts'isonajib te jkojt kameyoe, jachik te jtul k'ulej ma xju' ya yajwalin te Diose —xchi te Jesuse.

²⁶Te k'alal la ya'iyik, bayal a'abiyan yo'tanik yu'un. La sjojk'obey sbaik: —¿Mach'a wan xju' ya xkol ts'iin? —xchiik yu'un.

²⁷Te Jesus la yiltalanbe xan te sitike sok la yalbe xan: —Ma'yuk tut xju' yu'un te genteetike. Yan te Diose ya xju' yu'un stukel, bats'i ma'yuk tut ma xju' yu'un stukel te Diose —xchi.

²⁸Lijk yalbe te Pedroe: —Kajwal, te jo'otike la jilestik te tutik ay ku'untike, sok la jts'aklitikat —xchi.

²⁹La yal te Jesuse: —Jamal ya kalbeyex, te mach'a ya sjiles ta jkuenta sok ta skuenta te lek yach'il k'ope ja' teme sna, o sbankiltak, o xwixitak, o yits'inab, o sme'stat, o yinam, o yuntikil, o ja' te slume,

³⁰sien ta jmel ya x'a'bot sjelol li' ta balmilale, chikan teme sna, o sbankiltak, o xwixitak, o yijts'inab, o sme', o yuntikil, o slum. Aunke ya yich' ilbajinel, pero ta patil bael ya me x'a'bot xkuxlejalik ta sbajtel k'inal yu'un.

³¹Pero te mach'atik nail a talike, ja' me patil ya xlaj k'ot. Y bayal te mach'atik patil ya xlaj tale, ja' me nail ya xlaj k'ot —xchi te Jesuse.

Yoxmelalix ya yal te Jesuse te ya xlaje

³²Yipalik ta beel bael ta sbelel Jerusalem. Nail bael te Jesuse, patil ay stukel te jnopojeletike. Bayal yipal ta a'abiyel te yo'tanike. Yan te yanetik ts'akliwanejetik yipalik ta xi'el stukelike. Te Jesuse la stsob xan ta stukel nax te lajchaytul jnopojeletik yu'une. Lijk yalbe xan te tut ya xk'ot ta pasel ta skuentae.

³³Jich a yal to: —A'iya awa'iyik sluwartil, yipalotikix ta moel bael ta Jerusalem. Pero te Nich'anile te' me ya x'ak'ot ta sk'ab te statal-saserdoteetik sok te maestroetik yu'un te mantaliletike. Sok ya me xchapbot sk'oplal ta milel, sok ya me x'ak'ot ta sk'ab te yanlumetike.

³⁴Ya me yik'tinik, sok ya me stubutayik, sok ya me smajik, sok ya me smilik. Pero ta yoxebal k'aal, ya me xcha'kux tal —xchi te Jesuse.

Te Jacobo sok te Juan ay tut la sk'anbeyik te Jesuse

³⁵Te Jacobo sok te Juane te yuntikil te Zebedeoe tijilajik tal te ba ay te Jesuse, y la yalbeyik: —Maestro, ya jk'antik pawor ta atojol te jichuk ya apasbotik te tut ya jk'antike —xchiik.

³⁶Te Jesuse la sjok'obe: —¿Tut a te ya ak'anik te ya jpasbeyexe? —xchi.

³⁷La yalik: —Ja' ya jk'antik te ya awa'botik te tut ora ya x'ochat ta muk'ul ajwalile ya xnaklotik jtul ta sbats'il ak'ab y tul ta ak'exom —xchiik.

³⁸La sjak' te Jesuse: —Te ja'exe ma x'ana'ik te tut ya ak'anike. ¿Me xju' wan awu'unik te wokolajel te ya ya'belone? Sok, ¿ya wan xju' awu'unik te ik'tinel te ya kich' te jo'one? —xchi.

³⁹La yalik: —Yak. Ya xju' ku'untik —xchiik. Jesus la yalbe: —Jich a nix a te ya ya'beyex te wokole, sok te ya awich'ik ik'tinel jachik te tut'il ya kich' te jo'one.

⁴⁰Pero te tut'il ya ak'anik te ya xnajk'ajex ta sbats'il jk'ab sok ta sk'exome, ma jo'ukon ay ta jkuenta. Ja' chikan stukel te jtate te mach'atik chapalix sk'oplalike te ya yak' najk'ajuk te'ae —xchi te Jesuse.

⁴¹Te k'alal la ya'iyik te lajuntul jnopojeletike, la yilintayik te Jacoboe sok te Juane.

⁴²Te Jesuse la yik'talan tal sok la yalbe: —Te ja'exe ana'ojik te ya yak' sbaik ta ajwalil yu'un slumal te mach'atik a'bilik ta kuenta yu'unike. Sok te mach'atik toyol ayike tulan ya xmantalajik ta skuenta te jtejklume.

⁴³Pero te ja'exe ma me apasik jich. Yan teme ya ak'an te ayat ta kuenta, ak'a me aba ta abatinel yu'un te yanetike.

⁴⁴Sok teme ya ak'an te muk' ak'oplal ya xk'oate, ja' me moso ya awak' aba ta stojol te yanetike.

⁴⁵Jich te Nich'anile ma ja'uk talem yu'un ay mach'a ya smantaltes. Ja' talem yu'un te ya yak' sba ta mantaltesel sok te ya yak' sba ta lajel skuenta yu'un jich ya xwejt' skolelik a ipal genteetike —xchi te Jesuse.

Jesús la slekutesbe sit te Bartimeo

⁴⁶K'otik ta jtejklum Jerico. Te kalal lok' bael ta jtejklum te Jesuse, sjoyinej te jnopojeletik yu'une sok te bayal genteetike. Ay jtul chok winik, Bartimeo sbiil xnich'an Timeo, nakal ta ti' be.

⁴⁷La ya'i te ja' Jesús Nazaret te yipal ta k'axel te'ae. Lijk yawutay: —¡Jesús, te sts'umbal Davide, k'uxtayaon! —xchi ta aw.

⁴⁸Ay bayal mach'a xkomot yu'un te yauk komuk ta awe, pero mas tulan xan yipal ta aw a. —¡Sts'umbal David, k'uxtayaon! —xchi ta aw.

⁴⁹Yo tejk'aj ts'iin te Jesuse, sok la yal: —Ik'aik tal —xchi. Jich a yik'ik tal te chok winike. Albot yu'unik: —Junuk awo'tan. Jajchan. Ya yik'atix —xchiik.

⁵⁰Te chok winik la sk'ojsan jilel te sk'otone, y wil jajchel. Ba sta te Jesuse.

⁵¹Te Jesuse la sjojk'obey: —¿Tut ya ak'an te ya jpasbeyate? —xchi. La yal te chok winike: —Maestro, ya jk'an te ya ajambon te jsite —xchi.

⁵²Albot yu'un te Jesuse: —Baanix. Lekix ay te asite yu'un la xch'uun awo'tan te ya jkoltayate —xchi te Jesuse. Ta ora nax lekub te sit te chok winike, sok la sts'akliy bael ta be te Jesuse.

Marcos 11

Och bael ta Jerusalen te Jesuse

¹Te Jesuse sok te jnopojeletik yu'une tijil ayikix a ba Jerusalen. K'ojsik ta wits Olivailtik te ba ay cheb ch'in jtejklum Betfage sok Betania. Te Jesuse la stikon bael cha'tul te jnopojeletik yu'une.

²Jich la yalbe: —Baanik te ba jtejklum te chikan ta ilele. Te ba ochibal bael ya xk'o ataik koj't alal-buru te chukul a, te ma to ayuk mach'a moem junuk buelta ae. Polaik sok ik'aik tal.

³Teme ay mach'a ya sjojk'obeyex: ¿tu'un jich ya apasike?, albeyaik: “Ja' ya xtuun yu'un te Kajwaltike. Ya sujtesbeyat tal ta ora li' to”, ya me awutik —xchi te Jesuse.

⁴Jich a bajtik y k'o staik te alal-burue chukul te ba kaye ta xuk ti' puerta, y la spolik tal.

⁵Ay mach'atik tey ayik a, y la sjojk'oik: —¿Tut ya apasik? ¿Tu'un ya apolik te burue? —xchiik.

⁶Te jnopojeletik jich a yalik te tut albot bael yu'un te Jesuse. Jich a a'bot tal.

⁷La xchechik bael te ba ay te Jesuse. La slimbey sk'u'ik ta spat te alal-burue. Jich mo skajtajibin te Jesuse.

⁸Ben bayal mach'atik la slimik sk'u'-spak'ik ta be, sok te yanetik la sbojtanik tal sk'ab te'etik te la slimik bael ta bee.

⁹Te mach'atik nailajemik baele sok te mach'atik patilajemike x'awlajani: — ¡Bayal slekilal! ¡Ben me tsa'am te mach'a talemix ta skuenta te Kajwaltike!

¹⁰¡Ben me tsa'am te mach'a xlijk ta mantale te sts'umbal te jtatik Davide! ¡Bayal slekilal te Ch'ul Dios te ay ta ch'ulchane! —xchiik ta aw.

¹¹Jich och bael ta Jerusalem te Jesuse, y toj a bajt ta muk'ul templo. La sk'elulan ta soylejal spasil te tutik ay te'ae. Y malix k'aal a, sujt bael ta Betania sok te lajchaytul jnopojeletik yu'une.

Jesus la yut jilel te ikux-te'e

¹²Ta yan k'aal lok'ik bael ta Betaniae. Ben xwi'naj te Jesuse.

¹³Jakal to a la yil bael jwol ikux-te' te ay ya'nimale. Ba yil me ay sit, pero úniko a k'o stabe ya'nimal, yu'un ma yorailuk te ya yak' sit te ikuxe.

¹⁴Te Jesus la yalbe te ikux-te'e: —Ma me ayuk mach'a ya slo'beyat asit sbajtel k'inal —la yut. Te jnopojeletik yu'une la ya'iyik te tut la yalbe te te'e.

Jesus la xch'oj lok'el te tut ay ta temploe

¹⁵Te tut ora a k'otik ta Jerusalem, och bael ta templo te Jesuse, y lijk xch'ojtalan lok'el te mach'atik yipalik ta chombajel y mambajel te'ae. La sbutk'inlanbey xmexaik te jel-tak'inetike, sok la sbutk'inlanbey snaktajib te mach'atik yipalik ta xchonel palomaetike.

¹⁶Y ma xyak' te ya xk'axik bael ni tuluk te genteetik sok stutik yu'unik te bay te temploe.

¹⁷Jich a yal ta p'ijuteswane te Jesuse: —Jich ts'ibabil ta Sjun Dios: “Te jnae jich albil te ja' snaul sk'oponel Dios yu'un spasil te genteetike.” Pero te ja'exe la awak'ikix ta xch'en elek'etik —xchi te Jesuse.

¹⁸Te statal-saserdoteetik sok te maestroetik yu'un te mantaliletike la ya'iyik sluwaril te tut la yale. Jich lijkik ta sleel te tut'il ya smilik te Jesuse, yu'un la xi'ik te Jesuse, yu'un spasil te gente ben tsa'am ya ya'iyik te p'ijutesel yu'une.

¹⁹K'alal te ya x'ik'ubix a te k'inale, te Jesus sok te jnopojeletik yu'une lok'ik bael te ba muk'ul jtejklume.

Takej te ikux-te'e

²⁰Ta sab ta yan k'aal, k'axik xan te ba ay te ikux-te', y la yilik te takejemix k'al ta yisim a.

²¹Te Pedroe la sna' te tut albot te te'e. Jich a yalbe: —Maestro, ilawil te ikux-te'e te la awut jilel. Takejix —xchi.

²²La sjak' te Jesuse: —Ayuk me xch'uunel awo'tanik sok te Diose.

²³Jamal ya kalbeyex, teme ya awalbeyik te wits to: “Lok'an te'a me to, ch'oja aba ochel ta mar”, teme ya awute, jich me ya xk'ot ta pasel, teme mak' ya awal ta awo'tan te ma jichuk ya xk'ote sok teme jich xch'uunej awo'tane.

²⁴Ja sluaril te ya kalbeyex te ya sk'an ya xch'uun awo'tanik te ya ya'beyat te Diose spisil te tut ya ak'an ta skuentae. Jich me ya awich'ik te tut ya ak'anbeye.

²⁵Te tut ora ya ak'oponik te Diose, pasbeyaik perdon nailuk te mach'a ay sla awo'tanik soke. Yu'un jich me ya spasbeyex perdon yu'un amulik euk te jTatik te ay ta ch'ulchane.

²⁶Yan teme ma x'apasik perdon te ja'exe, jich ek'a te aTatik te ay ta ch'ulchane mak' me spasbeyex perdon ek'a yu'un te amulike —xchi te Jesuse.

Ay yich'oj ya'tel te Jesuse

²⁷Ta patil sujtik xan bael ta Jerusalem. Te yipal ta beel ta templo te Jesuse, tijilajik tal ta sts'eel te statal-saserdoteetik sok te maestroetik yu'un te mantaliletike sok xan euk te mamaletik yu'un te jtejklume.

²⁸La sjok'obeyik te Jesuse: —¿Tuti awa'tel awich'oj ta spasel spisil to? ¿Mach'a ya'beyat awich' awa'tel ta spasel to? —xchiik.

²⁹La yal euk te Jesuse: —Jichon, ay tut ya jojk'obeyex. Teme ya awa'bon sutib te jk'ope ya me kalbeyex ts'in ek'a te mach'a stikonejon ta spasel i to.

³⁰Albikon. ¿Mach'a stikon tal ta yak'el ich'ja' te Juane? ¿Me ja' wan te Diose o ja' te winketike? Ya me awalbikon ts'in —xchi te Jesuse.

³¹Jich a lijkik ta snopel stukelik: —Teme ya kaltik te Dios la stikon tale, ya me yalbotik: “¿Tu'un ma la ach'uunik te tut la yale?”, ya me yutotik.

³²¿Y tut ya xba kaltik te ja' winketik a tikonot tal yu'unik? —xchiik ta snopel. Ayik ta xi'el yu'un te genteetike, yu'un spisil xch'uunejik ta ja' j'alwanej yu'un Dios te Juane.

³³Ja' yu'un te saserdoteetik la yalbeyik te Jesuse: —Ma jna'tik —xchiik. Jich te Jesuse la yalbe: —Jichon euk ma xkalbeyex te tut ka'tel kich'oj ta spasel spisil to —xchi.

Marcos 12

Seña-k'op yu'un te a'teletik te ma tsa'amuk yo'tanike

¹Jesus lijk yalbe ya'iyik seña k'opetik. Jich a yal: —Ay jtul winik la sts'un ts'usubiltik y la smak ta makte'. La spasbe yawil te ba ya yich' lok'esel ya'lel sit te sts'usube, y la spas jun lojtsajibal yu'un ya yich' kanantayel te ts'usubiltike. La yak' ta majanel yu'un a'teletik te ts'usubiltik yu'une sok bajt ta jakal luwar.

²Te tut ora ya sk'an tulel sit te ts'usube, la stikon bael tul yaj-mantal, yu'un ya xba sk'anbe te a'teletike te jayeb ya xk'ot ta skuenta te sts'usube.

³Pero ts'in to la stsakik sok la smajik, y la stikonik sujtél. Ma'yuk tut a ya'beyik bael ch'inuk.

⁴Ja' yu'un te yajwal ts'usubiltike la stikon bael yan yaj-mantal, pero te a'teletike la yech'entesbeyik sjol. Ma yak'ik ta kuenta ch'inuk.

⁵Te yajwal ts'usubiltike la stikon xan bael yan abat, pero lek a smilik. Y ta patil la stikon xan bael bayal abatetik. Ay tul cheb la yich' majel y ay la yich' milel.

⁶“Pero ay to jilem tul xan abat yu'un, ja' te bats'i xnich'ane te toj k'ux ta yo'tane. Ja' slajibalix a la stikon bael. Yu'un la yal ta yo'tan: “Te jnich'ane ya me yak'ikix ta kuenta a”, xchi ta yo'tan.

⁷Pero te a'teletike la yalbe sbaik: “Ja' i to, ja' te mach'a ya xjil ta skuenta te lume. Ja' lek ya jmiltik, yu'un jo'otik me ya kich'beytik jilel te slume”, xchiik.

⁸Ja' yu'un la stsakik, la smilik y la xch'ojik lok'el ta spat ts'usubiltik te stibalule.

⁹“¿Tut me ya spas te yajwal ts'usubiltike? Ya kalbeyex te ya me xtal smil jilel te a'teletike, sok ay me yan a'teletik ya ya'bey jilel ta skuentaik.

¹⁰“¿Me ma'yuk awilojikuk ta Sjun Dios te jich ya yale?: “Te ton te ma tsa'amuk ya yilik te alwaniletike ja' yiptajib chikin-na k'otix stukel.

¹¹Ja' la yak' k'otuk ta pasel te Kajwaltike. Ben tsa'am slekil la kiltik”, te xchie — xchi te Jesuse.

¹²Jich k'an stsakik te Jesuse, yu'un k'ot ta yo'tanik te ja' sk'oplalik te seña k'op la yale. Pero la xi'ik te genteetike. Ja' yu'un la sjilesik y bajtik.

Tut'il ay sk'oplal te tojemale

¹³La stikonik bael te ba ay te Jesuse cha'oxtul te fariseoetik sok te mach'atik sjoy sbaik sok te Herodese, skuenta yu'un ay tut ya sjojk'obeyik, yu'un te me ya stabeyik smul a.

¹⁴Jich a tal yalbeyik: —Maestro, ya jna'tik te puru bats'i jich te tut ya awale. Ma'yuk mach'a ya xi'at ta k'op yu'un, porke ma tsabiluk nax awu'un te mach'a ya awak' ta jkuenta. Te ja'ate sluaril ya snojpeswanat te tut ya sk'an te Diose.

Albotik ka'iytik: ¿Me lek te ya jtojtik stojemal yu'un te ajwalil Cesare? ¿Me lek ya jtojtik o ma xju' jtojtik? —xchiik.

¹⁵Te Jesuse la sna'be slumar te ma' lekuk yo'tanike. Jich a yalbe: —¿Tut yu'un te ya awilbikon ko'tane? Ich'bikon tal kil sejpuk denario-tak'in —xchi.

¹⁶La yich'beyik tal sejpuk. K'alal la yil te Jesuse, la sjojk'oy ya'iy: —¿Mach'a slok'ol te ya awilik ae, sok mach'a sbiil te li' ts'ibabile? —xchi. La sjak'ik: —Ja' te muk' ajwalil Cesare —xchiik.

¹⁷Te Jesuse la yalbe ya'iyik: —Teme ja' yu'un te Cesare, a'beyaik me abi, sok teme ja' yu'un te Diose, a'beyaik me euk —xchi. Cham a ya'iyik yu'un te tut la yale.

Jesus jok'obot tut'il ay te cha'kuxele

¹⁸Ay saduseoetik te tal sk'oponik te Jesuse. Te saduseoetike k'oem ta yo'tanik te ma xcha'kux tal te animaetike. Jich a yalbeyik:

¹⁹—Maestro, te Moises la sts'ibabotik jilel: “Teme ay cham tuluk winik teme kuxul jilel yiname, teme ma'yuk jilel yuntikil soke, a me yik' yinamin te yijts'ine yu'un me jich ay sts'umbal ya xk'ot a te anima-sbankile”, te xchie.

²⁰Ja' ts'in to, ay juktulik winketik te jun sme' statike. Te bankilale nuypun sok tul ants y ora cham. Ma'yuk jilel tuluk xnich'an.

²¹Jich te xchebal ijts'inale la yik' yinamin te biudae. Ja ts'in to, cham euk. Mismo ma'yuk jilel tuluk xnich'an. Jachik euk te yoxebal ijts'inale.

²²Ta sjuktululik pajal ma'yuk jilel xnich'anik. Ta patil cham euk te antse.

²³Te tut ora ya sta yorail te ya xcha'kux tal spisil te animaetike sok te ya xcha'kuxik tal euke, ¿mach'a me yinam ya xk'ot te antse? Komo ta sjuktululik la yinaminik ta spisilik —xchiik.

²⁴Te Jesuse jich a yalbe ya'iyik: —Te ja'exe ma k'oemuk ta awo'tanik te tut ts'ibabil jilel ta Sjun te Diose, sok ma'yuk ta awo'tanik te tut'il ay spoder te Diose. ¿Me ma wan ja'uk skuental te jowiyemex ta k'ope?

²⁵Te tut ora ya xcha'kuxik tal spisil te animaetike, ma xnupunikix a, sok ma xbajtikix ta ich'el a, yu'un jich ya xk'otik tut'il te xch'ul angeletik te ayik ta ch'ulchane.

²⁶Te tut'il ya ajojk'oyik te mach'atik ya xcha'kuxik tale, ¿yu'un wan ma ba awilojik te tut ts'ibabil jilel yu'un Moises te ba la yalbe sk'oplal te pejt' ch'ixte' te yipal ta tilele? Jich a yal te'a te Diose: “Jo'on Dioson yu'un te Abrahame sok te Isaake sok te Jacobe”, te xchie.

²⁷Te Diose ma' ja'uk Dios yu'un te mach'atik chamenike, si ja' Dios yu'un te mach'atik kuxajtike. Ja' yu'un te ja'exe bayal jowiyemex ta k'op —xchi te Jesuse.

Te mantalil te bayal sk'oplale

²⁸Ay tul maestro yu'un te mantaliletike te tal ta stse'el te Jesuse. La ya'i sluwar te tut a yalbey sbaike sok la yil te lek a sujtesbe te sk'opike. Jich a sjojk'obe euk: —Ta spisil te mantaliletike, ¿ba me ay te tulan sk'oplal ta pasele? —xchi.

²⁹La yal te Jesuse: —Ja' ay bayal sk'oplal i to: “A'iya awa'iyik sluwar, Israeetik: Jun nax Kajwaltik ay ku'untik, ja' te Kajwaltik Diose.

³⁰K'ux me xawa'iy ta awo'tan te Kajwaltik Dios sok sp'ejel awo'tan, sok spisil akuxlejal, sok spisil ap'ijil, sok spisil afuerza. Ja' te mantal te ben tulan sk'oplal to.

³¹Sok ay yan te pajal soke: “K'ux me xawa'iy ta awo'tan te ajoy ta krixianoile, jich te tut'il k'ux ya awa'iy aba te ja'ate”, te xchie. Ma'yuk yan mantal te k'axem jich ay sk'oplal —xchi te Jesuse.

³²La yal te maestroe: —Ben lek te tut la awal, Maestro. Bats'i jich te tut'il ya awale te jun nax Dios aye, ma'yuk yan.

³³Sok te tut'il la awal te k'ux me ya ka'iytik ta ko'tantik sok spisil ko'tantik, sok spisil jp'ijiltik, sok spisil jk'uxlejaltik, sok spisil te jfuersatike. Y sok te tut'il k'ux me ya ka'iytik ta ko'tantik te joytik ta krixianoile, jich te tut'il k'ux ya ka'i bajtik te jo'otike. Ja' tulan sk'oplal ta pasel stukel. Ja' pek' me sk'oplal k'oem spisil te tut ya ka'beytik smajt'an te Diose sok spisil smajt'an te ya yich' chik'el te ba xchik'ojibal te smajt'ane —xchi te winike.

³⁴La yil te Jesus te la sna'be lek sluwaril ta sujtesele. Jich a yalbe: —Ch'in xanix sk'an ya awajwalin te Diose —xchi. Spisilik ma'yuk mach'a ju' xan yu'unik sjojk'oyel yan a'abiyej a.

¿Mach'a sts'umbal te Cristoe?

³⁵Te k'alal yipal ta p'ijuteswanej ta templo te Jesuse, jich a yal to: —¿Tu'un te ya yalik te maestroetik yu'un te mantaliletik te ja' sts'umbal David te Cristoe?

³⁶Ja' mismo David te la yal ta skuenta te Ch'ul Espiritue: “Te Kajwaltik Dios la yalbey te Kajwale: ‘Naklan ta jbats'i k'ab, ja' to teme ya ka'beyat apech' ta tek'el te akontrae', xchi te Diose”, te xchie.

³⁷¿Tut'il ay a te ja' sts'umbal David te Cristoe te mismo David la yal “Kajwal”? —xchi te Jesuse. Lom bayal te genteetik ben jun yo'tanik la ya'iybeyik spisil te tut la yal te Jesuse.

Jesus la yalbey ta jamal smulik te maestroetik yu'un te mantaliletike

³⁸Te k'alal yipal ta p'ijuteswanej te Jesuse la yal: —Ila me abaik sok te maestroetik yu'un te mantaliletike. Ya sk'upin yo'tanik yu'un te ya slapik ta beel te snajt'il sk'u-spak'ike sok ya sk'upin yo'tanik yu'un te ya xpatbot yo'tanik ta komonsitil te ba yolil jtejklum.

³⁹Sok ya sk'upin yo'tanik yu'un te ya snajk'an sbaik ta primera naktajibaletik ta ch'ulnaetik. Sok ya smakik ta ora te primero naktajibaletik te ba ya stsob sbaik ta we'el.

⁴⁰Sok ya spojbeyik sna sok stutik te biudaetike. Sok jal ya sk'oponik Dios ta komonsitil, yu'un jich me ya xkuyot ta lek a. Ja'ik me te mas tulan kastigo ya x'a'botik —xchi te Jesuse.

Te smajt'an Dios la yak' te biudae

⁴¹Jesus la snajkan sba ta templo te ba sts'eel xkaxail smajt'an te Diose. Yipal ta yilel tut'il ya yak'ik ochel stak'inik te'a te genteetike. Ay bayal k'ulejetik te bayal stak'inik la yak'ik ochel te'a.

⁴²Sok tal tul biuda te ma'yuk tut ay yu'une, la yak' ochel ta xkaxail cheb beinte sentabo te ma'yuk tut ya xman bayal ae.

⁴³Te Jesus la yik' tal te jnopojeletik yu'une. Jich a yalbe: —Jamal ya kalbeyex, te biuda to te ma'yuk tut ay yu'une, k'axem jich la yak' k'oem stukel te tut'il la yak'ik te yanetike.

⁴⁴Puru sobrail stak'inik te la yak'ik stukelike. Yan te biudae, manchuk te ma'yuk tut ay yu'une, spisil la yak' ochel stukel te tut ya smak'lin sba ae —xchi te Jesuse.

Marcos 13

Jesus la yal te ya xjim te temploe

¹Te k'alal lok' bael ta templo te Jesuse, ay jtul nopojel yu'un te jich la yal: —Maestro, ilawil ben muk' te tonetik sok ben tsa'am te naetik yu'un te temploe —xchi.

²La yal te Jesuse: —K'eluya me bael ta lek te naetik to te ben tsa'am pasbile. Spisil me ya xjim. Ni p'ejuk ton kajal ya xjil ta sba yan ton —xchi.

Señail te slajibal k'aale

³Yo moik bael ta Wits Olivaitik. K'o snajkan sba te Jesuse ta yelow te temploe. Te Pedro sok Jacobo sok Juan sok Andres tal sk'oponik ta stukelik nax.

⁴Jich a yalik: —¿Tut ora ya xk'ot ta pasel te tut la awale? ¿Y tut señail ya xchiknaj te xnopet ya xk'ot ta pasel spisil li' to? —xchiik.

⁵La yal te Jesuse: —Ila me abaik, ma me mach'a ya slo'layex.

⁶Porke bayal me mach'a xtal skuy sbaik ta jo'on. Ya me yalik: “Jo'on Cristoon”, xchiik me. Ya me xlo'layot bayal genteetik.

⁷“Yan te ja'exe te k'alal ya awa'iyik te ay guerra ta jakal, ma me xi'anik yu'un. Puerza me jich ya xk'ot ta pasel, y ma to me ja'uk a te slajibal k'aale.

⁸Porke jun nasion ya me skontrain yan nasion, sok te gobiernoetik ya me spasik guerra. Ya me xtal jikichab ta bayuk nax luwar, y ya me xtal bayal wi'nal. Ja' me slijkibal to nax te wokol ya xtale.

⁹Ila me abaik te ja'exe. Ya me yak'elex ta sk'ab te ju'eletike, y ya me awich'ik majel ta ch'ulnaetik. Ya me stejk'anelex ta sit ju'eletik sok ta sit gobierno ta skaj te ach'uunejikone. Jich me kaj-testigoex ya xk'oex ku'un ta yolilik.

¹⁰Ma to me xtal te slajibal k'aale, puersa nail me ya yich' alel te sk'oplal kolele ta skuenta spisil ta tsojb genteetik ta sp'ejel balmilal.

¹¹Te k'alal ya stek'anelex ta skuenta te ju'eletike, ma me yajtaluk awo'tanik te tut ya awalik. Ja' me ya awalik te tut ya yalbeyex ta awo'tanik te DiOSE te tut ora ya yik'elexe. Porke ma ja'ukex te ya xk'opojexe; ja' me ya xk'opoj te Ch'ul Spiritue.

¹²Ay me mach'a ya x'ak'ot ta milel yu'un te mach'a jun sme'-stat soke; sok te tatile ay me ya yak' ta milel te xnich'ane. Sok ay untiketik ya me skontrain te sme'-stat sok ay me ya yak'ik ta milel ek'a.

¹³Ya me sp'ajelex sp'ejel te genteetik yu'un te ach'uunejikone. Te mach'a ya xkujch' yu'un k'al ta slajibal k'aale, ya me xkol.

¹⁴“Te alwanej yu'un Dios te Daniel sbiile la yalbey jilel sluwartil te tut a te ma tsa'amuk te ya x'ixlanwane. (Te mach'a ya yil te tut ts'ibabil li'e, a me sna'be sluwartil). Te tut ora ya awilik te ochemix te ba ma ja'uk sluwartil, a me anikuk bael ta wits te mach'atik ayik ta Judea.

¹⁵Te mach'a ay moem ta sba snae, teme koj tale, ma me x'och ta yut sna ta yich'el te tutik ay yu'une.

¹⁶Te mach'a ay ta sk'ale, ma me wak' sujtuk ta sna ta yich'el sk'u'-spak'.

¹⁷Ay me swokolik te antsetik te ay tut staojike sok teme ay xch'in yalik te ya to xchu'une.

¹⁸K'anbeyaik Dios te manchuk ayuk sik a te tut ora te ya x'anex baele.

¹⁹Porke ma me ayuk wokol jich k'oem ta pasel te k'alal pas tal te balmilal yu'un Dios. Sok ma'yukix jich ta mas patil a.

²⁰Te manchuk skomobey sk'aalel te Kajwaltike, ni tuluk mach'a ya xkuxuyin a. Pero chapalix yu'un te ya skombey sk'aalel ta skuenta yu'un te mach'atik t'ujtalanbil yu'une.

²¹“Teme ay mach'a jich ya yalbeyexe: “Ilawil, li' ayix te Cristoe”, teme xchie, o teme yan ya yal: “Lum ayix to”, teme xchi'e, ma me ch'uunik.

²²Porke ay me ya xchiknaj lotil-cristoetik y lotil-alwanejetik. Ya me yak' ta ilel señailetik sok milagroetik. Ya me slo'layik ek'a te mach'atik t'ujtalanbilik yu'un te Diose te yauk xju' yu'unike.

²³Ila me abaik. Sp'ejel nail la me kalbeyex.

Te tut'il ya xcha' tal xan te Nich'anile

²⁴“Te tut ora k'alal k'axix a te wokolajele, te k'ajk'ale ya me x'ik'ub, te ue mak' me yak'ix sakilel a,

²⁵sok te ek'etike ya me xch'ay ta koel ta ch'ulchan. Sok ya xnikot te tutik ay spuensa ta yolil te ch'ulchane.

²⁶Jich me ya xchiknaj tal ta tokal ta yolil ch'ulchan te Nich'anile, te ya xtal sok bayal spider sok te xojobil te slekilale.

²⁷Ya me stikon bael te ch'ul angeletik yu'une, ya xba stsobik tal ta xchan-mejch'elul balmilal sok ta sjoylejla ch'ulchan balmilal te mach'atik t'ujbilik yu'une.

²⁸“Te tut a te la kalbeyexe, nopaik ta skuenta te tut'il ay te ikuxe. Teme yipalix ta ach'ubel te sk'abk'abe, sok teme yipal ta yaxubel te ya'nimale, jich me ya ana'ik sluwartil te xnopet te ja'leltike.

²⁹Ja' nax jich te k'alal ya awilik te yipal ta k'oel ta pasel spisil te tutik la kalbeyexe, jich me ya ana'ik te xtijilajonix tale, ayonix me ta ti' puerta k'oem a.

³⁰Jamal me ya kalbeyex, ma to me xchamik a te genteetik te kuxajtik ta balmilal te ya xk'ot ta pasel spisil te tut a te la kalbeyexe.

³¹Ya me xlaj te ch'ulchan sok balmilal. Yan te jk'ope, ma'yuk bay ya xlaj sk'oplal stukel.

³²“Pero ni jtuluk mach'a ya sna te tut ora sok tut k'aalil ya xk'ot ta pasel. Ni ma sna' euk te ch'ul angeletike, sok ma sna' te Nich'anile. Ja' nax ya sna' stukel te jTatik Diose.

³³“Ja' yu'un ma me wayanik. Wik'iluk me asitik, y k'oponaik me Dios, porke ma x'ana'ik te tut ora ya xk'ot te yoraile.

³⁴Jich me k'oem te tut'il jtul winik te jakal a bajt ta yan luware. La spas jilel ta mantal te yaj-a'teltake yu'un ya skanantay te nae. Jujutul la ya'be jilel ya'tel, sok la yalbe jilel te jkanan-nae te ma me xwaye.

³⁵Jich te ja'exe wik'iluk me asitik porke ma x'ana'ik tut ora ya xjul te yajwal nae, me ta yochel ak'ubal, o ta ol ak'ubal, o ta sba yok'elal mut, o ta nopol sakubel k'inalel.

³⁶Ma me ch'ayemuk awo'tanik a te tut ora ya xtale, teme ay tut'il tal ta orae.

³⁷Ya kalbeyex te ja'exe sok te yanetike: Wik'iluk me asitik ta sil tiempo —xchi te Jesuse.

Marcos 14

Mukul la xchapik te ya stsakik te Jesuse

¹Cheb xanix k'aal ya sk'an xlijk a te k'in Pascua sok te ya swe'ik te waj te ma'yuk lebadura yich'oje. Te statal-saserdoteetike sok te maestroetik yu'un te mantaliletike yipalik ta snopel tut'il ya stsakik te Jesuse yu'un ya smilik ta ora nax.

²Sok ay la yalik: —Ma me ta yorailuk k'in ya jtsaktik, yu'un jich mak' xlijjik ta k'op te genteetike —xchiik.

Jtul ants la smalbe perfume ta sjol Jesus

³Ay ta Betania te Jesuse ta sna Simon te sbiilinej te yich'oj k'a'el-chamel. Nakal ta mexa a, k'ot tul ants yich'oj tal limeta te pasbil ta alabastro te nojel ta perfume te nardo sbiile, te ben toyol stojol. La sk'ajbe sti'il te limetae sok la smalbe ta sjol Jesus te perfume.

⁴Ay cha'oxtul te mach'atik te ayik ae ilinik yu'un. La yalbe sbaik: —¿Tu'un te jich nax a ch'ay te perfumee?

⁵Ja' lek te lajuk yich' chonel bael ta tresientos denarios, yu'un jich ya yich' koltayel me'baetik a te jichuke —xchiik. Ben bayal la ya'biyanik te antse.

⁶Pero la yal te Jesuse: —Ijkitayaikix. ¿Tu'un ya awutike? Bats'i ben lek te tut la spasbone.

⁷Te me'baetike sil tiempo ay ta awolilik. Ya xju' ta k'uxutayel awu'unik ta sil tiempo. Yan te jo'one ma siluk tiempo te ya joyinexe.

⁸Jal ants to la spas tut'il a ju' yu'une. La ya'be perfume te jti'balule skuenta xmujkone.

⁹Jamal ya kalbeyex, ta bayuk ta sp'ejel balmilal te ba ya yich' alel te lek yach'il k'ope, te' me ya yich' alel ek'a te tut la spasbon jal ants to skuenta yu'un jich me ya xna'ot yu'un spisil genteetike —xchi te Jesuse.

Judas la xchapbe sk'oplal Jesus

¹⁰Te Judas Iscariote, te jtul ta slajchaytululik te jnopojetik yu'un te Jesuse, ba sk'opon te statal-saserdoteetike. Te' la xchapik te ya ya'be ta sk'abik te Jesuse.

¹¹K'alal la ya'iyik, ben jun yo'tanik yu'un, sok la yalbeyik te ya ya'beyik tak'in te Judase. Jich lijk sle te Judase tut ya yut ya yak' ta entregal te Jesuse.

Te xmexa Kajwaltik

¹²Ja' te primero k'aal yu'un te k'ine te ya swe'ik te waj te ma'yuk lebadura yich'oje, sok te tut ora ya yich' milel te alal-karnera te skuenta k'in Pascua, te

jnopojeletike la sjojk'obeyik te Jesuse: —¿Ba ya sk'an awo'tan te ya xba jchaptik te we'elil skuenta k'in Pascua te ya awe'e? —xchiik.

¹³Yo la stikon bael cheb te jnopojeletike. Jich a yalbe: —Baanik, ochanik bael ta muk'ul jtejklum. Te' ya xk'o ataik jtul winik te skuchoj bael sk'ib. Ts'akliyaik bael ts'iin.

¹⁴Te na te ba ya x'och baele, k'oponbeyaik te yajwal te nae. Jich me x'awalbe: “Te Maestro ya sjojk'oy: ‘¿Ba ay te kuarto te ya xwe'on sok te kaj-nopojeletik yu'un te sk'inul Pascuae?’ xchi me”, uta me.

¹⁵stukel ya me ya'beyat awilik jun muk'ul kuarto ta xcha'kajal na te ben chapalixe. Te' me x'achapik a te jwe'eltike —xchi te Jesuse.

¹⁶Jich bajtik te cheb jnopojeletik yu'une sok ochik bael te ba jtejklume. Jich a k'o staik te tut'il albil yu'un te Jesuse. Te k'o xchapik a te we'elil yu'un te k'in Pascuae.

¹⁷Te k'alal ochix a te ajk'ubale, jul tal te Jesuse sok te jnopojeletik yu'une.

¹⁸Te tut'il yipalik ta we'el ta mexa, jich a yal te Jesuse: —Jamal ya kalbeyex, te ay jtul te ja'exe te yipal ta we'el sok te jo'one, ya yak'on ta k'abal —xchi.

¹⁹Ta spisilik ochik ta ajtal-o'tan. Lijk sjok'oyik ta jujutul: —¿Me jo'on wan? —xchiik.

²⁰La yal te Jesuse: —Ay jtul te ta alajchaytululik te pajal ya jmul sok jwaj li' ba plato to.

²¹Te Nich'anile puersa me jich ya xk'ot ta skuenta te tut'il ts'ibabil jilel ta Sjun te Diose, pero te winik te ya yak' ta k'abale o'ol me sba. Ja' lek te manchuk ayinuk ta balmilal —xchi te Jesuse.

²²Te tut ora yipalikix ta we'el ae, te Jesuse la stsak te waje. La yalbe kolayal jTatik Dios yu'un. La xet' sok la ya'be te jnopojeletik yu'une. Jich a yal: —Ich'aik, ja' me te jti'balule —xchi.

²³Sok la stsak te basoe. La yalbe xan kolayal jTatik Dios yu'un te ya'lel ts'usube y la sk'aseslanbey te jnopojel etik yu'une, sok la yuch'ik ta spisilik.

²⁴Y la yaltalanbey: —Ja' te jch'ich'el te ya sta yip a jun yach'il trato. Ya yich' malel skuenta skolel bayal ta tul genteetik.

²⁵Jamal ya kalbeyex, te mak' ya jkuch'ix te ya'lel ts'usube ja to tut ora ya jkuch' ta yach'il te ba ay ta mantal te muk' ajwalil te Diose —xchi te Jesuse.

Jesus la yal te ya xmukot ta yo'tan yu'un te Pedroe

²⁶Te k'alal laj yo'tanik ta sk'ayojinel te salmoetik, bajtik ta ba ay Wits Olivos.

²⁷Jesus la yaltalanbey: —Apisilik te ja'exe ya xch'ay te xch'uunel awo'tanik ta jtojole. Jich ts'ibabil jilel ta Sjun te Diose: “Ya jmil te kanankarnerae, jich me ya xpujkik bael ta anel spisil te karneraetike” te xchie.

²⁸Pero patil te k'alal cha'kuxonix tal ae, ya me xnailajon bael awu'unik ta Galilea —xchi te Jesuse.

²⁹Pedro la yal: —Manchuk me spisilik ya sjilesat, yan te jo'one mak' jilesat —xchi.

³⁰Jesus la yalbe: —Jamal ya kalbeyat, ja' mismo ajk'ubal to ya amukon ta awo'tan oxeb buelta te ma to x'ok' cheb buelta te k'o'e —xchi.

³¹Pero la yal xan te Pedroe: —Kajwal, mak' jmukat ta ko'tan jtukel. Ya xju' ya joinat ta lajel —xchi. Jich a yalik ta spisilik euk te yanetike.

Jesus la sk'opon Dios ta Getsemani

³²Te' nax a bajtik ta jun luwar Getsemani sbiil. Te Jesuse la yalbe jilel te jnopojeletik yu'une: —Naklanik li' to, ja' to teme laj ko'tan ta sk'oponel te Diose —xchi.

³³La yik' xan bael te Pedroe, te Jacoboe, sok te Juane. Te Jesuse lijk ta ajtal-o'tan sok ben triste.

³⁴Jich a yal: —Bayal ayon ta ajtal-o'tan. Ya xlajonix yu'un ya ka'i. Jilanik li' nax to te ja'exe, sok wik'a me asitik —xchi.

³⁵Been xan bael ch'inuk te Jesuse. La skejan sba ta lum ta sk'oponel Dios. La sk'anbe Dios te yakuk xju' te mak xk'ax swokole.

³⁶Jich a yal ta sk'oponel Dios: —Jtat, te spisil ya xju' awu'une, te yakuk ak'ejbon bael te wokol to. Pero ma me ja'uk ya xk'ot ta pasel te tut sk'an ko'tane, ja' ak'a pasuk te tut sk'an awo'tan atukele —xchi.

³⁷Jich sujt tal te ba ay te jnopojeletik yu'une. Wayajtik a k'o statalan. La yalbe te Pedroe: —Simon, ¿me wayalat? ¿Me ma ju' awu'un te la'uk awik' asit junuk orae?

³⁸Wik'a me asitik, k'oponaik Dios, yu'un jich me mak' stsalex a te lo'layele. Te ja'exe ben bayal sbujts' te awo'tanike. Ja' nax te ati'balulike te ma'yuk spuersae —xchi.

³⁹Bajt xan ta sk'oponel Dios y jich mismo k'o yal xan ta sk'oponel Dios te tut'il la yalixe.

⁴⁰Sujt xan te ba ay te jnopojeletike, y ja' nax jich wayajtik k'o sta, yu'un te sitike muts'talanbot yu'un te wayele. Jich ma sna'ik sujtesel a te sk'o'pe.

⁴¹Te Jesuse k'ot xan ta yoxebal buelta. Jich la yaltalanbe: —¿Me wayalex to sok ya to wan akux awo'tanik? Teyix a te wayele, k'otix yorail te ya x'ak'ot ta k'abal yu'un te jmulawiletike te Nich'anile.

⁴²Jajchanik, konikik. Tijilajix tal te mach'a ya yak'on ta k'abale —xchi te Jesuse.

La stsakik bael te Jesuse

⁴³Yipal to ta k'op a te Jesuse, tijilaj tal te Judase, te ja' jtul te slajchaytulul te jnopojeletike. Sjoyinej tal bayal genteetik chapalik tal sok spuñalik y sok ste'ik. Ja' tikonbilik tal yu'un te statal-saserdoteetik, sok te maestroetik yu'un te mantaliletik, sok euk te moletike.

⁴⁴Te Judase, te ak'awanej ta k'abale, la yalix tal ta be te tut'il seña ya yak'be yilik a te Jesuse: —Ja' te mach'a ya xk'o kujts'iye, ja' me abi. Tsakaik me ta ora, lek me x'achukik bael —xchi.

⁴⁵Te k'alal k'ot te Judase, la sta sba sok te Jesuse, sok la yalbe: —Talon, Maestro —xchi. Sok la yujts'i.

⁴⁶Ora la stsakik te Jesuse, la xchukik bael.

⁴⁷Ay jtul te mach'a tey ay ae te la slok'es te spuñale sok la sbojbey lok'el jun xchikin te yaj-a'tel te statal-saserdotee.

⁴⁸Te Jesuse la sjok'obe te genteetike: —¿Me yu'un elek'on te tal atsakonik sok apuñalik sok ate'ik?

⁴⁹Jujun k'aal la jnojpesex ta templo y ma la atsakonik te'a. Ja' jich ya xk'ot ta pasel te tut'il ts'ibabil jilel ta Sjun te Diose —xchi te Jesuse.

⁵⁰Te jnopojeletike stukel nax a sjiles te Jesuse. Spisil a lok'ik bael ta anel.

Te soltero kerem te bajt ta anele

⁵¹Sok ay jtul soltero kerem la sts'akli bael te Jesuse. Sbets'oj sba ta jlik ch'in pak'. La stsak'ik euk,

⁵²pero kol bael ta sk'abik. Ja' nax yich'ojik jilel te pak'e. T'axal a lok' bael ta anel te kereme.

Tejk'anot Jesus ta yolil te juriyoetik te yich'ojik ya'telike

⁵³Te tsakawetike la yik'ik bael te Jesuse ta stojol te statal-saserdotee. La stsob sbaik tal spisil te statal-saserdoteetik, sok te moletik y sok te maestroetik yu'un te mantaliletike.

⁵⁴Te Pedro jakal sts'aktsun bael asta k'ot k'alal ta yamak'ul sna te statal-saserdotee. La sjoyin ta naklej ta k'atimal te kananetik yu'un te temploe.

⁵⁵Te statal-saserdoteetik sok spisil te juriyoetik te yich'ojik ya'telike la slebeyik smul te Jesuse te tut'il ya smilik, pe ma stabeyik te smule.

⁵⁶Aunke me ben bayalik la yalik ta lotil k'op te ay smule, pero ma pajaluk k'ot te sk'opike.

⁵⁷Ay jtul cheb tal stejk'an sba ta yalel lotil testigo:

⁵⁸—Te jo'otike la ka'iytik sluwariil te jich a yal: “Jo'on ya jim te templo te pasbil yu'un te genteetike. Ta oxeb nax k'aal ya jpas yan templo te ma pasbiluk yu'un te genteetike”, xchi ta yalel la ka'iytik —xchiik.

⁵⁹Pero ni ma ja'uk pajal a te tut la yalike.

⁶⁰Jich ts'iin te statal-saserdote la stejk'an sba ta yolil te genteetike, sok la sjojk'obe te Jesuse: —¿Tu'un ma x'ajak' te k'ope? Albotik ka'iytik te tut'il te ya yalbelat te ak'oplale —xchi.

⁶¹Te Jesuse ni p'aluk a k'opoj, ni ma'yuk tuti yal. Jich te statal-saserdote la sjok'obe xan: —¿Ja'at wan Cristoat te Xnich'an Diose te k'axem stsa'amule? —xchi.

⁶²La yal te Jesuse: —Jo'on abi. Y te ja'exe ya me awilik te Nich'anil te nakal ta sbats'il sk'ab te Dios te ay bayal spodere, y te ya xtal ta stokalul te ch'ulchan —xchi.

⁶³Jich ts'iin te statal-saserdote la xch'i' te xkamixe yu'un te tut la yal te Jesuse, sok la yal: —¿Tut xan yes yan testigoetik a?

⁶⁴Ja'ex la awa'iyikix te tut'il la yale te la stoy sba ta stojol Dios. ¿Tut ya awalik yu'un? —xchi. La snopik ta spisilik: —Ya sk'an ya xlaj yu'un te smule —xchiik.

⁶⁵Ay lijkik ta stubutayel, sok la smakbeyik sit ta pak', sok lijkik ta smajel. Jich a yalbeyik: —Ala ka'iytik te mach'a la smajate —xchiik. Sok euk te jkanan-temploe la smajbeyik sit.

Pedro la yal te ma sna'be sba te Jesuse

⁶⁶Te Pedroe ay ta alan te ba ay yamak'ul te nae. Tal jtul skriada te statal-saserdotee,

⁶⁷la yil te Pedroe te yipalik ta k'atimal te'a. La sk'elubey sit sok la yalbe: —Te ja'ate ja' ajoy aba sok te Jesus Nazarete —xchi.

⁶⁸Te Pedro ma' yal sba. Jich a yal: —Ju'u, ma jna'be sba ni ya jna' te tut ya awalbone —xchi. Jich a lok' bael te Pedroe. Ba stejk'an sba te ba ay te amak'e. Te nax abi ok' te tat k'o'e.

⁶⁹Te Pedro ilot xan yu'un te kriada. Lijk yalbe xan te yanetike: —Te winik to ja' te yaj-nopojele —xchi.

⁷⁰Te Pedro la smuk xan ta yo'tan. Ch'in ts'in a, te mach'atik te' ayik a lijk yalbeyik te Pedroe: —Bats'i jich te ja'at ajoy aba soke, bats'i Galilea-winikat —xchiik.

⁷¹Jich te Pedro k'ajk'ub ta k'op asta la yak' ta testigo te Diose: —Ma jna'be sba te winik meto te ya ajojk'obikone —la yut.

⁷²Lajel to yo'tan ta k'op a te ok' ta xcha'melal te k'o'e. La sna' te Pedroe te tut albil yu'un te Jesuse: “Ya amukon ta awo'tan oxeb buelta te ma to x'ok' cheb buelta te k'o'e”, te xchie. Te k'alal la sna' ta yo'tan, lijk ta ok'el te Pedroe.

Marcos 15

Jesus tejk'anot ta sit te Pilatoe

¹Sakubix tal k'inal a tal stsob sbaik ta xchapel sk'opik te statal-saserdoteetike sok te moletike sok te maestroetik yu'un te mantaliletike sok taspisil te mach'atik yich'ojik ya'telike. Jich la xchukik bael te Jesuse. Ba ya'beyik ta sk'ab te Pilatoe.

²Te Pilatoe la sjojk'obe te Jesuse: —¿Me ja'at te Muk'ul Reyat yu'un te Juriyoetike? —xchi. La yal te Jesuse: —Ja'at te jich ya awale —xchi.

³Te statal-saserdoteetike bayal te tut la yalik te tut smulinej ta sk'opike.

⁴Ja' yu'un te Pilato la yal xan ts'in: —¿Tut la apas te ma x'ajak'e? ¿Me'n ma x'awa'iy te jayeb tut yipalik ta yalel ta akuentae? —xchi.

⁵Te Jesuse ni p'aluk a sjak'. Jich bayal a'abiyan yo'tan yu'un te Pilatoe.

Chapbot sk'oplal ta milel te Jesuse

⁶Te Pilatoe k'ayem ta skoltayel jtul chukel ta jujun k'in Pascua. Chikan te genteetik te mach'a ya yich' koltayel yu'une.

⁷Ay ta prexo jtul winik Barrabas sbiil, te jun nax ay ta prexo sok yan xan te milawanemikixe y skontrainejik te ajwalile.

⁸Jich tal te genteetike, lijk sk'anbeyik te Pilatoe te tut la k'ayem ta spasel jujun ja'bil ta yorail te k'in Pascuae.

⁹Ja' ts'in te Pilatoe la sjojk'obe: —¿Me ya wan ak'anik te ja' ya jkoles bael te mam rey yu'un te juriyoetike? —xchi.

¹⁰Yu'un la sna'be sluwar te Pilato te ben sla' yo'tanik te Jesuse, te ja' sluwaril te ak'ot ta k'abal yu'un te statal-saserdoteetike.

¹¹Pero te saserdoteetik la yalbe consejo te genteetik te ja'uk ya sk'anik te ya slok'es bael ta prexo te Barrabase.

¹²Y ts'in te Pilato la sjojk'obe xan te genteetike: —Jal ts'in te mach'a mam rey yu'un te juriyoetik ya awalike, ¿tut ya jpasbe? —xchi.

¹³X'awlajanik ta yalel: —¡Mila ta krus! —xchiik.

¹⁴La yal te Pilatoe: —¿Tut yu'un? ¿Me'n ay tut ma tsa'amuk spaso? —xchi. Mas tulan a awunik xan: —¡Mila ta krus! —xchiik.

¹⁵Ja' yu'un te Pilatoe la skoles bael te Barrabase, yu'un ya xpajt yo'tan te lekuk yo'tanik te genteetik yu'une. Sok la yal mantal te ya xlijk ta majel ta nujkul te Jesuse sok te ya xba milek ta krus.

¹⁶Jich ts'in te soltaroetike la yik'ik ochel te Jesus ta yutil yamak'ul te palasioe, sok la stsobik tal ta stijk'il te soltaroetike.

¹⁷La slapbeyik tsajal k'u'ul sok ta ya'bey skoronain xotbil ch'ix ta sjol.

¹⁸Y lijk yawutayik: —Mero mam reyat yu'un te judioetike —xchiik ta yik'tinel.

¹⁹La smajbeyik yaxal te' ta sjol, sok la stubutayik. Sok la skejan sbaik ta sts'eel yu'un ya yak'ik ta kuenta ta sk'opik.

²⁰K'alal laj yo'tanik ta yik'tinel te Jesuse, la slok'esbeyik te tsajal k'u'ile, sok la xcha'lapbeyik xan te xkamixe. La yik'ik lok'el ts'in sok ba smilik ta krus.

Jojk'anot ta krus te Jesuse

²¹La stsakik ta xkuchel bael skrus Jesus tul winik te yipal ta k'axel bael te xk'otuk ta k'alk'altike. Te winike Simon sbiil, ja' te stat te Alejandro sok Rufoe te Cirene sbiil te slumale.

²²La yik'ik bael ts'in te Jesuse te ba jun luwar Gólgota sbiil te Yawil Bakeljolol xchi k'oeme.

²³La ya'be yuch' bino te kapal sok mirra, ja' ts'in to ma la sk'an yuch'.

²⁴Yo la sjojk'anik ta krus. Te soltaroetik lijk yak'ik ta suerte tajmal yu'un ya yilik mach'a ya xk'ot ta skuenta jujutul yu'un te sk'u' spak'e.

²⁵Baluneb ora a ta spatajelul te la yich' jok'anel ta krus te Jesuse.

²⁶Sok la yak'ik letrero ch'ujteb ta sjol kruse te ts'ibabil a te tut sluwaril te ak'ot ta lajele. “Ja' te mam Rey yu'un Juriyoetik”, xchi te ts'ibabile.

²⁷Sok ay cheb elek'etik te la yich'ik jok'anel ta krus soke, jtul ta sbats'il sok jtul ta xk'exom.

²⁸Jich a k'ot ta pasel te tut ts'ibabil ta Sjun Diose te “Ya me sjoyin ta ajtayel te ch'ay-mantaliletike”, te xchie.

²⁹Te mach'atik yipalik ta k'axel baele la sutilan sjolik ta yik'tinel: —Ilawil, ja'at te la awal te ya ajim te templo sok ta yoxebal k'aal ya acha'-apas xan ta ak'ope,

³⁰koltaya aba y koan tal te ba kruse —xchiik.

³¹Ja' nax jich la yik'tinik Jesus euk te statal-saserdoteetike sok te maestroetik yu'un te mantaliletike. Jich la yalbe sbaik: —La skolta te yanetike, ja' ts'in to ma xju' ya skolta sba stukel.

³²Teme bats'il ja' Cristo te mam rey ku'untik jo'otik te israelotike, ko'uk tal ta krus ta ora kiltik. Jich me ya jch'uuntik ts'iin —xchiik. Sok te Jesuse ik'tinot yu'un te mach'atik pajal jok'ajtik ta krus soke.

Cham te Jesuse

³³Olk'aal a ijk'ub k'inal ta sp'ejel balmilal, ja' to ta las tres malk'aal.

³⁴Ta las tres malk'aal tulan k'opoj te Jesuse: —“Eloi, Eloi, ¿lama sabaktani? —xchi. Ya yal te k'op abi: “Dios ku'un, Dios ku'un, ¿tu'un te la ajilesone?”

³⁵Ay la ya'iybeyik sluwar te mach'atik te ayik ae, y la yalik: —A'iyaik, ja' ya yik' tal te Elias te j'alwanej yu'un te Diose —xchiik.

³⁶Ay jtul te animal a ba smul ta cha'al bino te esponjae. La xchuk ta jalal sok la slujtan moel yu'un ya yuch' te Jesuse. Jich la yalbe te yanetike: —Ya jmalitik me ja' ya xtal skoos ta krus yu'un te Eliase —xchi.

³⁷Te Jesus tulan a awun, y cham.

³⁸Jich ora ch'i' koel te pak' makbil a te templo k'al ta sba y k'al ta yet'al.

³⁹Te statal-soltaro te tek'el a ba jok'ol te Jesuse, te k'alal la yil te tut'il chamixe, jich a yal: —Bats'i jich a nix a te ja' Xnich'an Dios te winik to —xchi.

⁴⁰Ay antsetik te jakal nax ya yilike. Te'a ek'a te xMaria Magdalena sok xMaria te sme' te ijts'inal Jacobe sok te Josee, sok xan te Salomee.

⁴¹Ja' antsetik to ja' te la sjoyinik ta beel te Jesuse te k'alal ay to ta Galilea, sok la yak' sbaik ta abatinel yu'un. Sok ay xan bayal antsetik te sjoinejik moel ta Jerusalem.

La yich' mukel te Jesuse

⁴²Ja' sk'aalel te ya xchap sbaik te Judioetik te tut'il pajel xanix te sk'aalel kuxo-o'tan yu'unike, sok malix k'aal a.

⁴³Ay tul winik Jose sbiil te lijkem tal ta ch'in jtejkum Arimatea te yich'oj ya'tel yu'un te lume, sok a'bil ta kuenta yu'une. Te Jose yipal ta smaliyel te ya xlijkix ta mantal te muk' ajwalil te Diose. Ja' ba sk'opon te Pilatoe. Ma xi' yu'un te ya sk'anbe te sti'balul te Jesuse.

⁴⁴Te Pilatoe k'al ta yo'tan yu'un te chamenixe. Jich la yik' tal te statal-soltaroe yu'un ya sjojk'obe me bats'i jich te chamenixe.

⁴⁵Ja' to te albot yu'un te soltaro te bats'i jiche, jich te Pilato la yalbe ts'in te Josee te ya yich'be bael te sti'balule.

⁴⁶La sman sabana pak' ts'in te Josee, la skoosbe te sti'balule sok la spotsbe ta pak'. Jich ba smukbe jilel ta jun mam ton jutbil ochel, sok la smakbe jilel sti'il ta muk'ul ton.

⁴⁷Te xMaria Magdalena sok te xMaria te sme' te Josee la yilik te ba mukul jilele.

Marcos 16

Cha'kux tal te Jesuse

¹K'alal k'axemix a te sk'aalel kuxo-o'tane, bajtik ta smanel perfume te ben tsa'am yik'e te xMaria Magdalenae sok te jtul xan xMaria te sme' te Jacobe, sok te Salomee, yu'un ya xba ya'beyik te sti'balul te Jesuse.

²Ta primer k'aal yu'un te semanae, sab to a bajtik te ba mujkeme. Ya to nax xlok' tal k'aal a.

³Jich a yalbe sbaik: —¿Mach'a wan ya slok'esbotik te ton te makal sti'il a te ba mujkeme? —xchiik.

⁴Pero te k'alal la yilike, tselbilix lok'el a te mam muk'ul ton te la smakik jilel a te sti'ile.

⁵K'alal ochik bael ta yutil te ba mujkeme, te la yilik a jtul ch'iel kerem nakal ta sbats'il te ba mujkeme. Ben najt y ben sak te sk'u' spak'e. Te antsetike cham a ya'iyik.

⁶Pero k'oponlanot yu'un: —Ma me xi'anik. Te ja'exe yipalex ta sleel te Jesus Nazarete te la yich' milel ta kruse. Pero cha'kuxemix bael. Ma li'iyukix to. Ilawilik ba yak'ojik jilel te sti'balule.

⁷Baan, albeyaik te jnopojetik sok euk te Pedroe te ya xnailaj bael awu'unik te ba Galilea te Jesuse. Te' me ya xk'o awilik a, jich te tut'il la yalbeyexe —xchi.

⁸Ja' ts'in te antsetike lok'ik bael te ba mujkeme, anik bael sok xmetlajanik bael ta sik yu'un xi'el. Ma'yuk mach'a yalbeyik ni jtuluk, yu'un ayik ta xi'el.

Te Jesuse la yak' sba ta ilel yu'un te xMaria Magdalenae

⁹Te k'alal cha'kuxemix tal a te Jesuse, ta ben sab ta primer k'aal yu'un te semanae, ja' nail la yak' sba ta ilel yu'un te xMaria Magdalena te lok'esbil jukeb pukujetik ta yo'tan yu'une.

¹⁰Jich te xMaria ba yalbe ya'iyik te mach'atik la sjoyinik ta beel te Jesuse, yu'un bayal ayik ta ajtal-o'tan sok ta ok'el yu'un.

¹¹K'alal la ya'iyik sluwaril te tut'il kuxulix te Jesuse, sok te tut'il la yilix te xMariae, ma sk'an xch'uunik.

Jesus la yak' sba ta ilel yu'un te cha'tul jnopojetike

¹²Patil te Jesuse ay yan tut'il la yak' sba ta ilel yu'un te cha'tul yipalik bael ta beel ta stenleje.

¹³Te cha'tule ba yalbe ya'iyik te yanetike; ja' nax jich ma sk'an xch'uunbeyik te sk'opike.

Jesus la ya'be jilel ya'tel te jnopojeletike

14 Ta patil to xan Jesus la yak' sba ta ilel yu'un te buluchtul jnopojeletike te k'alal yipalik ta we'ele. La yalbe ta jamal te ma'yuk tut ya sk'an xch'uunike sok te ben tulan yo'tanike, yu'un ma sk'an xch'uumbeyik sk'op te mach'atik la yilikix te cha'kuxemix tale.

15 Sok altalanbot yu'un: —Baanik ta bayuk ta sp'ejel balmilal. Albeyaik spisil te genteetik te lek yach'il k'ope.

16 Te mach'a ya xch'uun sok ya yich' ja'e, ya me xkol. Yan te mach'a ma xch'uune ya me x'a'bot stoj smul stukel.

17 Sok ya me xchiknaj señailetik ta skuentaik te mach'atik ya xch'uunike. Jo'on ta jkuenta ay me ya slok'esik pukujetik, sok ay me ya xk'opoj ta yan k'opetik,

18 sok ay me ya stsak ta sk'abik ti'awal chanetik, sok aunke ya yuch'ik benenoe, ma tut ya spasbot yu'un. Sok ya me skajanbe sk'abik ta sjol te jchameletike y ya xkol yu'unik —xchi te Jesuse.

Jesus mo bael ta ch'ulchan

19 Lajix yo'tan ta sk'oponel a te jnopojeletik yu'une, te ik'ot moel ta ch'ulchan te Kajwaltik Jesuse. K'o nakajuk ta sbats'il sk'ab te Diose.

20 Te jnopojeletike lok'ik bael ta yalel te lek yach'il k'ope ta bayuk nax. Ja' koltalanot ta a'tel yu'un te Kajwaltike. Sok te tut la yalike ay bayal spuensa ta skuenta te señailetik te chiknaj ta skuentaik. Jichuk.

Lucas

Lucas 1

Tut slumaril te la yich' pasel te jun to

¹Ayix bayal mach'a la sts'ibayik ta jun ta skajalskaj te tut k'ot ta pasel ta jtojoltike.

²La sts'ibayikix jilel te tuti yalbelotik ka'itik ta jpisiltik yu'un te mach'atik la yilik ta sitik ta slijkibale te la yich'ik ya'telik ta yalel ta bayuk te tuti k'ot ta pasel ta slijkibal tale.

³Jich euk te jo'one, Teófilo te ben lek awo'tane, la kalix ta ko'tan te ja' lek ya jts'ibabeyat awil spasil te tut skajalskaj te k'ot ta pasele. La jojk'oyix ta lek te tut'il ay ta slijkibal tale.

⁴Jich me ya' ana'be slumaril ta lek te tut bats'i jich nojpesbilate.

Jtul ch'ul ángel la yal te ya x'ayin te Juan Ak'-ich'ja'e

⁵Te k'alal ochem ta reyil a te jHerodes te ba Judeae, ay jtul saserdote te Zacarias sbiile te ja' sgrupo te j'Abiase. Te yiname s'Elisabet sbiil, te ja' sts'umbal te antibo saserdote j'Aarone.

⁶Ta xchebalik lek ya'telik ta stojol te Diose. Xch'uunejbeyik spasil te smantal te Kajwaltike, ja' yu'un ma xwejt' ta leel te smulike.

⁷Pero ma'yuk yuntikilik, yu'un ma x'alaj te s'Elisabete. Lom mamalix y lom me'elix ta xchebalik.

⁸Ay jun k'aal la sta sturno ta abatinel ta stojol Dios te ba templo te Zacarias sok te jtijk' saserdoteetik yu'une.

⁹Jich tut'il skostumbreik te saserdoteetike, la yich' tsael ta numeroetik te Zacariase te ya x'och ta xchik'el pom ta yutil templo yu'un te Kajwaltike.

¹⁰Yipal ta xchik'el a te pome, sok spasil te jtejklume yipalik ta sk'oponel Dios ta yamak'ul te temploe,

¹¹ay jtul ch'ul ángel yu'un te Kajwaltik chiknaj ta stojol te Zacarias te'ae. Tek'el ta sbats'il skajanibal xchijk'il pom.

¹²Te k'alal la yil te ch'ul ángele, te Zacariase toj cham a ya'i, y xt'uxt'un lijkel yo'tan.

¹³Pero te ch'ul ángele la yal: —Zacarias, ma me xi'an, yu'un te Diose ya'iyobjeyatix te ak'ope. Te awinam s'Elisabete ya mex ayin xch'in yal, y te xch'in yale Juan me ya awa'be sbiilin.

¹⁴Ben me sni' x'awa'iy yu'un, y bayal me mach'a ben sni' xya'iyik yu'un te tut ora ya x'ayine.

15Yu'un te anich'ane muk' me ya xk'ot ta sit te Diose. Mak' me yuch' bino sok te yanetik uch'balile. Nojelix ta yo'tan te Ch'ul Espíritu te tut ora ya x'ayine.

16Ya me sujtesbe yo'tan bayal ta jtul te alimal Israel ta stojol te Kajwaltik Dios awu'unike.

17Te Juane ya me xnalaj ta yalel sk'oplal te Kajwaltike. Jich me yo'tan te tut'il te j'Elias te antibo j'alwaneje, y pajal me ya'tel sok. Ya me yak' jelonuk xkuxlejalik te me'il-tatiletike sok te yuntikilike, sok ya me ya'be snopik xch'uunel mantal te jk'axintayej-mantaliletike. Jich me chapalix yo'tanik a te jtejklume te ya smaliyik a te Kajwaltike —xchi te ch'ul ángele.

18Te Zacariase la sojk'obe te ch'ul ángele: —¿Tut'il ya jna'be sluwartil teme jich ya xk'ot ta pasele? Yu'un lom mamalonix y lom me'elix euk te kiname —xchi.

19Te ch'ul ángele la sjak': —Jo'on Gabrielon te ayon ta abatinel yu'un te Diose. Stukel a stikonon tal ta atojol yu'un tal kalbeyat te tut lek ya x'kot ta pasel ta atojole.

20Pero ma la ach'uun. Ja' yu'un ya me xk'ajtajat ta uma'. Ma xlok' ak'op ja' to te tut ora ya sta sk'aalel te tuti kalixe —xchi te ch'ul ángele.

21Yan te genteetik yu'un te jtejklume yipalik ta smaliyel ta yamak'ul templo te ya xlok' tal te Zacariase. Lijk sojk'obe sbaik yu'un ma xlok' tal ta ora te ba yutil temploe.

22K'alal lok' tal ts'in te Zacariase, ma lok'ix sk'op ta sk'oponel a te jtejklume. Jich a sna'beyik sluwar te yu'un ay tuti yil ta yutil te temploe. La xanix xbechulan sk'ab ta seña ya yil te jtejklume, jich a spasulan yu'un ma xlok'ix sk'op a.

23K'alal ts'akay te jayeb k'aal ay ta abatinel ta temploe, te Zacariase sujt bael ta sna.

24Te nax abi te yinam s'Elizabet sbiile ay tuti sta. Jo'eb u ma'yuk a lok' ta sna. Jich la yal ta yo'tan:

25“Te Kajwaltike ay tut yak'ojbonix te ora to. Te genteetike mak' sp'ajikonix a”, xchi te yo'tane.

Jtul ch'ul ángel ya yal te ya x'ayin te Jesuse

26Ayix wakeb u a te tut staoj te s'Elisbete, tikunot xan yu'un Dios te ch'ul ángel Gabriel ta jtejklum Nazaret te ay ta estado Galileae.

27Ba sk'opon jtul soltera ach'ix te'a te xMaria sbiile, te makbilix yu'un jtul winik te ya xnujpun soke te Jose sbiil te sts'umbal te rey Davide.

28Te k'alal och k'oel te ch'ul ángel te ba ay te xMaria, jicha k'o yalbe: —Xkoltanukat, ja'at te k'uxutaybilat yu'un te Diose. Te Kajwaltike sjoyinejat. Ma'yuk yan ants jich a'bil bendision ta stojol te tut'ilate —xchi.

29Te xMaria la yak' yajtal yo'tan yu'un te tuti yal te ch'ul ángele, y bayal a yal ta yo'tan tut sluwar te spajtil yo'tan yu'un te ch'ul ángele.

30Albot xan yu'un: —Maria, ma me xi'an. Ya me awich' k'uxutayel yu'un te Diose.

31Ora to ay me tut ya ata. Ya me x'ayin ach'in kerem. Jesus me sbiil ya awa'be.

32Muk' me ya xk'ot sok Xnich'an te Ch'ul Dios ay ta ch'ulchan xchi te sbiil ya xk'ote. Te Kajwaltik Diose ya me ya'be ya'tel ta reyil. Ja' me sjelol ya xk'ot te antibo rey David te ja' sts'umbale.

33Sbajtel me k'inal ay ta reyil ta stojol te nasion Israele. Ma'yuk tut ora ya xlaj ya'tel ta reyil —xchi te ch'ul ángele.

34Te xMariae la sjojk'obe te ch'ul ángele: —¿Tut'il ay sluwar te jich ya awalbone? Ma to ayuk jmamlal —xchi.

35Te ch'ul ángele la sjak': —Ya me xjul ta akuenta te Ch'ul Espiritue. Ya me yaxintesat ta spoder te Ch'ul Dios te ay ta ch'ulchane. Jich te alal te ya x'ayin awu'une, yu'un Dios stukel sok Xnich'an Dios ya xk'ot te sbiile.

36Sok ya kalbeyat awa'i: Te awermana s'Elisabete ay me tut staojix euk, aunke lom me'elix. Manchuk me albil sk'oplal te mak' x'alajixe, pero swakebalix u te ay tut staoje.

37Te Diose ma'yuk tut ma xju' yu'un stukel —xchi te ch'ul ángele.

38Te xMariae la yal: —Lek ay, yabaton te Kajwaltike. Jicha wak' spasbon Dios te tut ya awalbone —xchi te xMariae. Jicha sujt bael te ch'ul ángele.

Te xMariae ba yulu'tay tal te s'Elisabete

39Ma jaluk k'aal ta patil te bajt ta jtejklum ta witstikil ta estado Judea te xMariae.

40Och k'oel ta sna te Zacariase, k'o spatbe yo'tan te s'Elisabete.

41Te k'alal patbot yo'tan te s'Elisabete, la snik sba te xch'in-baale. Te s'Elisabete noj ta yo'tan te Ch'ul Espiritue,

42y ben tulan a k'opoj. Jich a yal: —Dios yak'objeyat bendision ke te yan antstike. Sok yich'oj bendision euk te ach'in-wale.

43¿Tut'il ayon a te ja'at a tal awulu'tayone te sme'at te Kajwale?

44Yu'un te k'alal jul apatbon ko'tane, te jch'in kal te kik'oje nijk yu'un sbujts' yo'tan.

45Ben me tsa'am alekil yu'un te la ach'uumbe sk'op te Kajwaltike. Jich me ya xk'ot ta pasel te tuti yalixe —xchi te s'Elisabete.

46Te xMariae la yal: —Te ko'tane ya sk'ayojimbe slekil te Kajwale.

⁴⁷Ben jun ko'tan ta stojol te Dios te jkoltawane ku'une. Porke Dios te'e sit a te ba ayone, manchuk me ch'in ayon te yabatone.

⁴⁸Ta ora bael to spisil te genteetike ya me yalik te ben tsa'am jlekile.

⁴⁹Porke te Dios te spisil ya xju' yu'une muk' te tutik yak'ojbone. Ch'ul Dios sbiil stukel.

⁵⁰Ya me sk'uxutay spisil ta jkaj te genteetik teme ya x'ak'ot ta jkuenta yu'une.

⁵¹Yu'un muk' te tut spasoj ta spodere. La sjimbeyix te tut snopoj te mach'atik te ya stoy sbaik ta yo'tanike.

⁵²La skoesix ta snaktajib te reyetike, yan te mach'atik ch'in ayike la smuk'utesbeyix sk'oplal stukele.

⁵³Te mach'atik ayik ta wi'nale la snojesbeyix xch'ujt'ik ta lekil we'elil. Yan te mach'atik jk'uuletike ma'yukix tuti' ya'be bael ta sk'ab.

⁵⁴La skoltay te jtejkum Israel te yaj-a'tele, y ma ch'ay ta yo'tan te ya to xk'uxutaye.

⁵⁵Jich yalojbe euk te antibo jme'-jtatike, ja' to te j'Abrahame sok spisil te sts'umbal sbajtel k'inale —xchi te xMariae.

⁵⁶Te xMariae ay wan oxe' u a soyin te s'Elisabete. Patil a sujt bael ta sna.

Ayin te Juan Ak'ich'ja'e

⁵⁷La sta yuil te ya x'ayin xch'in yal te s'Elisbete. Kerem te xch'in yale.

⁵⁸K'alal la ya'iyik te sbersinatake sok te mach'atik ma yanuke te tut'il bayal k'uxutaybil yu'un te Kajwaltike, ba yulu'tayik. Ben jun yo'tanik sok te s'Elisabete.

⁵⁹Waxkebix k'aal a la yik'ik bael ta yich'el sirkunsision ta sti'balul te ch'in kereme. K'an ya'beyik sjelolin sbiil te state, ja' te Zacariase.

⁶⁰Yan te sme' te alale la yal: —Nju'u. Puerza Juan ya sbiilin —xchi.

⁶¹La sjak'ik: —¿Tu'un te jich ya awa'be sbiile? Yu'un ma'yuk mach'a jich sbiil te mach'a ay awu'une —xchiik.

⁶²Jicha sjojk'obeyik te state ta seña sk'abik te tut sbiil ya ya'be te xnich'ane.

⁶³Jich te state la sk'an tal jlejch ch'ujteb, yu'un ya sts'ibay a te tut sbiil ya xk'ote. Te' sts'ibay a: “Juan xchi te sbiile.” Spisilik toj cham a ya'iyik.

⁶⁴Te k'alal laj yo'tan ta sts'ibaye te Zacariase, jam sti'. Lijk yalbe kola yal te Diose.

⁶⁵Spisil te sbersinatake a'abiyan yo'tanik yu'un. Pujk sk'oplal ta spisil witstikil ta estado Judea te tut'il jicha k'ot ta pasele.

⁶⁶Spisil te mach'atik la ya'iybe sluware la sna'ulan ta yo'tanik sok la sjojk'obe sbaik: —¿Tut me yilel ya xk'ot ta patil te ch'in alal to? —xchiik. Porke la sna'beyik sluwar te joyimbil yu'un te Kajwaltik te ch'in alale.

Te sk'ayoj te Zacariase

⁶⁷Te Zacariase te stat te ch'in alale, noj ta yo'tan te Ch'ul Espiritue. Lijk yalbey ta skuenta te Diose, jich a yal:

⁶⁸Ben tsa'am slekil te Kajwaltik Dios yu'un te Israele. Yu'un tal slebotik jkoletik jo'otik te jtejklumotik yu'une.

⁶⁹La stikombotik tal jkoltawane te ay spodere te ja' sts'umbal te jDavid te yaj-a'tele.

⁷⁰Jich te tut'il yaloj ta stojol te antibo ch'ul j'alwanejetik yu'une

⁷¹te ya skoltayotik lok'el ta sk'ab te jkontratike sok ta sk'ab te mach'atik ya sp'ajotike.

⁷²Yaloj te ya xk'uxutay te antibo jme'jtatike, sok te ma xch'ay ta yo'tan te ch'ul trate yaloje.

⁷³Ja' te jmel nax yaloj ta stojol te antibo jtatik Abrahame

⁷⁴te ya me skoltayotik tal lok'el ta sk'ab te jkontratike. Jich me ma'yuk mach'a ya xi'otik yu'un teme ya kak' jbatik ta mantaltesel yu'une.

⁷⁵Jich lek ka'teltik sok jun ko'tantik ta stojol te jayeb k'aal kuxulotike.

⁷⁶I te ja'ate, jch'in-nich'an, j'alwanej ya xk'oat yu'un te Ch'ul Dios te ay ta ch'ulchane. Ya me xnalajat bael ta xchapbeyel sbe te Kajwaltike.

⁷⁷Ya me awa'be sna'ik sluwar te jtejklum yu'une te tut'il ya spastalanbot perdon yu'un te smulike. Jich me ya sta skolelik sbajtel k'inal.

⁷⁸Porke te Dios ku'untike, ta skuenta te slekil yo'tane, ya yak' lok'uk tal k'alal ta ch'ulchan te mach'a ya yak' sakubuk k'inal ta jtojoltike.

⁷⁹Ya me yak' sakubuk k'inal ta stojol te mach'atik ayik ta ijk'al k'inal sok ayik ta yaxinal lajele. Sok ya me stojutesotik bael ta sbelel te sbujts'an k'inale —xchi te Zacariase.

⁸⁰Ch'i te ch'in kereme, y la yich' spuensa te yo'tane. Bajt ta t'ant'an luwar ja'to te k'alal la yak' sba ta ilel ta stojol te j'israeletike.

Lucas 2

Jicha ayin te Jesuse

¹Ja' stiempo a te la yal mantal te muk'ul rey César Augusto te ya yich' pasel senso ta spisil te nasion yu'une.

²Ja' primero senso te la spas te ay ya'tel ta gobiernoil ta estado Siria te Cirenio sbiile.

³Spisil genteetik puersa ba yak' ta najkanel sbiilik te ba slumal te sme'-statike.

⁴Jich te Josee lok' bael ta jtejklum Nazaret te ay ta estado yu'un Galilea. Bajt ta Belen ta estado Judea, yu'un ja' slumal te antibo rey David, sok ja' sts'umbal jDavid te Josee.

⁵Te' ba yak' ta najkanel sbiil a sok te xMariae te trate ya xnujpun soke, te ayix tut staoje.

⁶Te tut'il ayik ta Belen ae, la sta sk'aalel te ya xpajt yo'tan te xMariae.

⁷Te' ayin a te xch'in ba-yale. La sbets' ta pak' y la swayan ta yawil swe'el wakax, yu'un ma staikix ta majanel te lekil nae te ba ya xwaye.

Te ch'ul angeletike sok te jkanan-karneraetike

⁸Nopol ta jtejklum Belen ay jkanan-karneraetik. Sp'ejel ajk'ubal yipalik ta skanantayel skarneraik ta stenle.

⁹Ora chiknaj tal ta stojolik jtul ch'ul ángel yu'un te Kajwaltike. Xlemet julel xojobil te Kajwaltik ta sjoylejal te ba ayike. Beno xi'ik yu'un.

¹⁰Pero altalanbot yu'un te ch'ul ángele: —Ma me xi'anik, porke ay me tut kich'ojbeyex tal te ben tsa'am ya kalbeyexe. Ben me sni' x'awa'yik yu'un ta apisilik.

¹¹Ts'in to nax a ayin te ba slumal jDavid te jkoltawane awu'unike, ja' te Kajwaltik Cristoe.

¹²Ja' seña xk'o awilik te alale te potsbil ta pak' y wayal ta yawil swe'el wakax te ba sna te wakaxe —xchi te ch'ul ángele.

¹³Ora nax a chiknaj tal ta xujk te jtul ch'ul ángel bayal ch'ul angeletik yu'un te ch'ulchane. Yipalik ta sk'ayojinel te Diose, jich a yalik:

¹⁴“¡Ben tsa'am slekil te Dios te ay ta ch'ulchane! Ya yak' bujts'an k'inal ta balmilal ta stojol te mach'atik ayik ta k'uxutayel yu'une”, xchiik.

¹⁵K'alal laj sujt bael ta ch'ulchan te ch'ul angeletike, te jkanan-karneraetike lijk yalbe sbaik ta jujutul: —Konik ta Belen abi. Yax ba kiltik te tut k'oemix ta pasel te la yalbotikix te Kajwaltike —xchiik.

¹⁶Jicha laj bajt ta ora. Y k'o staik te xMariae sok te Josee y sok te ch'in alale te wayal ta sna wakaxe.

¹⁷Te k'alal la yilike lijk ya'abiyanbeyik te tuti altalanbot yu'un ch'ul ángel te sk'oplal ch'in alale.

¹⁸Spisil te mach'atik la ya'ibe sluware toj cham a ya'iyik yu'un te tuti yal te jkanaan-karneraetike.

¹⁹Yan te xMariae spisil a sna'ulan ta yo'tan sok la snopilan te tut k'oem ta stojole.

²⁰Te jkanaan-karneraetike k'alal sujtik baele la sk'ayojimbeyik slekilal te Diose yu'un te tuti ya'ibeyik sluwarile sok te tuti yilik ta sitike. Yu'un spisil a k'ot ta pasel te tuti altalanbot ya'iyike.

Te ch'in alal Jesuse ak'ot ta stojol Dios ta templo

²¹Ayix waxkeb k'aal a te ayin te ch'in alale, la ya'beyik sirkunsision ta sti'balul. Jesus a ya'beyik sbiilin, jich te tut albil yu'un ch'ul ángel te xMariae te k'alal ma to ayuk tut staoj aye.

²²Te k'alal k'axix a te jayeb k'aal te ya skanantay sba, jich tut'il ya yal te mantal yu'un te jMoisese, la yik'ik bael ta Jerusalem te alale yu'un ba yak'ik ta stojol te Kajwaltike.

²³Jicha k'o spasik, yu'un jich ts'ibabil jilel ta smantal te Kajwaltike: “Spisil ba alal te ya x'ayine teme kereme ja' me yu'un te Kajwaltike”, xchi me.

²⁴Jicha k'o ya'beyik smajtan Dios te tut ya yal ta smantal te Kajwaltike, chikan teme cha'kojt purise o cha'kojt paloma.

²⁵Ay jtul mamal te ay ta Jerusalem te Simeon sbiile. Toj ta mamalil, sok lek xch'uunej te Diose. Jun yo'tan yipal ta smaliyel te tut ora ya xkoltayot te j'israeletike. Te Simeone joyimbil yu'un te Ch'ul Espiritue.

²⁶A'bot sna'be sluwar yu'un te ma to xcham a te ya yilbe sit te Cristo te ya xtikonot tal yu'un te Kajwaltike.

²⁷Jicha ik'ot tal ta templo yu'un te Ch'ul Espiritu te mam Simeone te tut k'aalil a laj tal te sme'-stat te alal Jesuse, tal spasbeyik te tut ya yal te mantaliletike.

²⁸Te mam Simeone la spet te alale y la yalbe slekilal ya'tel te Diose. Jich la yal:

²⁹—Te ora to Kajwal, k'otix ta pasel te tuti awalobone. Jun ko'tan xchamon jo'on te awaj-a'telone.

³⁰Porke la kilix ta sit te tut'il ay te jkoleltik awu'une.

³¹Chapalix awu'un ta stojol spisil te nasionetike.

³²Ya me sakub k'inal yu'un te ba ay te yan jtejklumetike, y ay me slekilal ya xk'ot yu'un te jtejklum Israel awu'une —xchi te mam Simeone.

³³Te Jose sok te sme' te Jesuse lom cham a ya'iyik yu'un te tuti yal te mam Simeon yu'un te alale.

³⁴Te mam Simeone la sk'ambe bendision ta stojolik, sok la yalbe te xMaria te sme' te alal Jesuse: —A'iybeya awa'i sluwar, ta skuenta te alal to ay me bayal te

j'israeletike ya xjim yu'un, y ay me bayal ya xtojob yu'un. Te alale ja' seña yak'oj Dios te bayal mach'a ya xp'ajot yu'une.

³⁵Ya mex chiknaj te tut ay ta yo'tanik te jujutule. Y te ja'ate ya me xk'ax awokol ta ajtal-o'tan yu'un. Ja' me pajal k'oem sok ya awa'i te lowel ta puñale —xchi te mam Simeone.

³⁶Sok ay jtul ants te'a te x'Ana sbiile te j'alwanej yu'un te Diose. Ja' yantsil-nich'an te Fanuele te sts'umbal Asere. Lom me'elix. Te k'alal bik'it to ae nujpun, pero ma jalaj sok te smamlale. Yal jukeb ja'bil a kuxuyin sok.

³⁷Ayix 84 ja'bil ya'bilal a te jil ta biudae. Sil tiempo ay ta templo. K'ajk'al ajk'ubal ay ta abatinel yu'un te Kajwaltike y ya skomilan swe'el ta sk'oponel te Diose.

³⁸Te k'alal yipal ta k'op a te mam Simeone, tal euk te x'Anae. La yalbe kola yal Dios yu'un te alal Jesuse. Sok la yalbe sk'oplal te alal ta stojol spisil te mach'atik yipal ta smaliyel te tut'il ya xkol te Jerusalene.

Sujtik bael ta Nazaret

³⁹Kalal ju' yu'unik spasel spisil te tut ya yal ta smantal te Kajwaltike, jich a sujtik bael ta Galilea te ba slumalik, ja' te jtejklum Nazarete.

⁴⁰Yipal ta ch'iel te alale y yipal ta yich'el spuensa, y yipal ta p'ijubel. Y yich'oj bayal bendision yu'un te Diose.

Te ch'in kerem Jesuse xk'otuk ta templo

⁴¹Te sme'-stat te Jesuse k'ayemik te jujun ja'bil ya xbajtik ta spasel k'in Pascua ta Jerusalen.

⁴²Jich te k'alal lok' lajchayeb ja'bil ya'bilal te Jesuse, bajtik ta il-k'in ta Jerusalen, jich tut'il k'ayemik ta spasel te sme'-state.

⁴³Te k'alal k'axemix che'oxeb k'aal a te k'ine, sujtik bael. Yan te ch'in kerem Jesuse jil ta Jerusalen. Te sme'-state mak' sna' me te' jil a.

⁴⁴La skuyik te ay k'ael ta yolil genteetik te Jesuse. Jicha beenikix bael jun k'aal a. Lijk sleik te ba sbersinatake y sok te mach'atik ya xna'bot sba yu'une.

⁴⁵Pero ma staik te'a. Jicha sujtik bael ta Jerusalen, ba sleik tal.

⁴⁶Ta yoxebal to k'aal a k'o staik ta templo nakal sok te maestroetik yu'un te mantaliletike. Te Jesuse yipal ta ya'iyel te tut ya yalike sok ya sjojk'obeyik sluwar.

⁴⁷Spisil te mach'atik la ya'ibeyik sluwar sk'op te Jesuse, lom cham a ya'iyik, yu'un beno sp'ijil ta sjak'el te a'abiyeje.

⁴⁸Te k'alal ilot yu'un te sme'-state, la sjik' yo'tanik yu'un. Jicha albot yu'un te sme'e: —Jch'in kal, ¿tu'un te jich la apasbotik to? Te atate sok te jo'one beno yajtal ko'tantik ya jlejtikat —xchi.

⁴⁹La sjak' te Jesuse: —¿Tu'un te ya aleikone? ¿Me yu'un ma x'ana'ik te ya sk'an ya ka'telin te tut ay yu'un te Jtate? —xchi te Jesuse.

⁵⁰Pero ma' sna'ik te tuti altalanbot yu'une.

⁵¹Jich te Jesuse la sjoyin sujtal ta Nazaret. Jun yo'tan a xch'uun mantal ta stojolik. Te sme'e la sna'ulan ta yo'tan spisil te tuti k'ot ta pasele.

⁵²Yanyan yipal ta ch'iel te Jesuse, sok yanyan ta p'ijubel. Yanyan yipal ta muk'ubel slekil yo'tan ta stojol Dios sok ta stojol te genteetike.

Lucas 3

Lijk yal sk'op Dios ta t'ant'an k'inal te Juan Ak'ich'ja'e

¹Ayix kinse ja'bil ochem ta muk' rey a te jTiberio Cesare, te Poncio Pilatoe ja' ay ta gobiernoil ta estado Judea a, te jHerodese ay ta gobierno ta estado Galilea a, sok ay ta gobiernoil ta estado Iturea sok ta estado Traconite te Felipe, yits'in te jHerodese. Sok ja' ay ta gobiernoil ta estado Abilinia te Lisaniase.

²Sok ay ta statal saserdote a te jAnas sok te Caifase. Ja' stiempo a k'oponot yu'un Dios ta t'ant'an k'inal te Juan te xnich'an mam Zacariase.

³Te Juane la yokli spisil te ti'ti'ja' Jordane. La yalbe spisil te genteetik te a me sujtes yo'tanik yu'un te smulike sok a me yich'ik ja', yu'un jich me ya spasbot perdon yu'un Dios te smulike.

⁴Jich a k'ot ta pasel te tut ts'ibabil jilel yu'un te j'alwanej Isaiase: “Ya me xjilk ta tulan k'op ta t'ant'an k'inal, jich me ya yal ta k'op: ‘Chapbeyaik me sbe te Kajwaltike, toj me x'ajamik te sbee.

⁵“A me yich' but'el te ba lomajtike, sok a me yich' pajel te ba butajtike. A me yich' tojutesel te kurva beetike, sok a me yich' pajel te ba nelajtike.

⁶“Spisil genteetik ya me yil ta sitik te tut'il ay kolel yu'un te Diose, xchi me ta k'op”, xchi te j'Isaiase.

⁷Ay bayal genteetik talik ta stojol te Juane yu'un k'an sk'anik ich'ja'. Jich a yaltalanbe: —Te ja'exe ja' sts'umbal k'oemex te jti'awal chanetike. ¿Mach'a k'a yalbeyex awa'iyik te ya xju' ya akoltay abaik lok'el te ba tulan kastigo te ya xtalixe?

⁸A me chiknajuk ta ilel ta awa'telik te tut'il sujtemix awo'tanik yu'un te amulike. Ma me x'awalik: “Te jo'otike sts'umbalotik Abraham”, ma me xchanik. Yu'un jamal ya kalbeyex te ya xju' yu'un te Diose te ya sujtes ta sts'umbal j'Abraham te tonetik to.

⁹Pajal k'oemex sok te te'etik te chapalix yechejul ta ts'etele. Spisil ta jwol te' te ma tsa'amuk sit ya yak'e ya me yich' ts'etel sok ya me yich' chik'el ta k'ajk' — xchi te Juane.

¹⁰Jich te genteetike la sjojk'oyik: —¿Tut ya sk'an ya jpastik tem jiche? —xchiik.

¹¹La sjak' te Juane: —Te mach'a ay cha'lijk sk'u'-spak'e a' ya'be jlijkuk te mach'a ni ma'yuk yu'une. Jich euk te mach'a ay tut ya swe'e ya sk'an ya ya'be te mach'a ma'yuk yu'une —xchi.

¹²Ay a tal sk'anik ich'ja' euk te jk'an-tojemaletik yu'un Romae. La sjojk'obeyik te Juane: —Maestro, ¿Tut ya sk'an ya jpastik euk te jo'tike? —xchiik.

¹³Te Juane la yaltalanbe: —Te tojemal ya ak'anike ma me k'axemuk ya ak'anik te tut'il mantal awich'ojike —xyut.

¹⁴Ay a laj tal soltaroetik. Tal sjojk'oyik euk: —Jal ts'in jo'otik, ¿tut ya sk'an jpastik? —xchiik. La sjak'talanbe: —Ma me mach'a x'apobjbeyik stutik yu'un ta ak'ajk'alik. Sok ma me x'alebeyik smul te mach'a ma'yuk tut spasoje. Teyukex me a te atojolik te ya ya'belexe —xyut.

¹⁵Te genteetike la smaliy yilik mach'a a te Juane, yu'un ya yal ta yo'tanik teme ja'ix te Cristoe.

¹⁶Pero te Juane la yaltalanbe spasil te genteetike: —Te jo'on ja' nax ya ka'beyex awich'ik ja' ta ja' nax. Yan te mach'a ya xtale ja' me ya ya'beyex awik'ik te Ch'ul Espiritue sok k'ajk'. Mas tulan ya'tel yich'oj stukel ke te jo'one. Jichon ma xju' te ay tut ya jpas ch'inuk ta skuentea, ni ya jkujan jba ta spolbeyel te yak'il swawe.

¹⁷Te mach'a ya xtale jich k'oem te tut'il mach'a xbichoj spala-te' ta sk'ab te ya yik'abe lok'el sk'a'palele a te striwue. Patil ya sk'ej ochel ta yawil te sbak'e. Yan te sk'a'palele ya me xchik' ta k'ajk' te ma xtup' sbajtel k'inale —xchi te Juane.

¹⁸Jich a yal ta stojol te genteetike, sok ay to xan bayal te tuti yalbe ta stojolik ta skuentea te lek yach'il k'ope.

¹⁹Sok la yalbe ta jamal smul te gobierno Herodese, yu'un la yik' yinamin te yinam yijts'in Felipee, te xHerodias sbiile. Sok la yalbe spasil te tutik ma tsa'amuk spasoje.

²⁰Pero te jHerodese la sle xan smul a te tut'il ba yak' ta prexo te Juane.

Te Jesuse a'bot yich' ja'

²¹Te k'alal yipal to ta ya'beyel yich' ja' a te genteetik te Juane, tal sk'an yich' ja' euk te Jesuse. Kalal yipal ta sk'oponel Dios a te Jesuse, jam te ch'ulchane.

²²Jicha koj tal te Ch'ul Espiritu ta stojol te Jesuse, chiknaj ta ilel jich tut'il te palomae. Sok ay a a'iyot k'op ta ch'ulchan te jich a yale: —Ja'at Jnich'anat te ben k'uxat ta ko'tane. Ben tsa'am ko'tan awu'un —xchi.

Te antibo me'il-tatiletik te sts'umbal te Jesucristoe

²³K'alal ayix treinta ja'bil ya'bilal a te Jesuse, lijk ta a'tel. Kuybil te ja' xnich'an te Josee. Jich skajalskaj te sts'umbale:

- ²⁴Eli, Matat, Levi, Melqui, Jana, Jose,
²⁵Matatias, Amos, Nahum, Esli, Nagai,
²⁶Maat, Matatias, Semei, Jose, Juda,
²⁷Joanan, Resa, Zorobabel, Salatiel, Neri,
²⁸Melqui, Adi, Cosam, Elmadam, Er,
²⁹Josue, Eliezer, Jorim, Matat,
³⁰Levi, Simeon, Juda, Jose, Jonam, Eliaquim,
³¹Melea, Mena, Matata, Natan,
³²David, Isai, Obed, Booz, Sala, Naason,
³³Aminadab, Admin, Arni, Esrom, Fares, Juda,
³⁴Jacob, Isaac, Abraham, Tare, Nacor,
³⁵Serug, Ragau, Peleg, Heber, Sala,
³⁶Cainan, Arfaxad, Sem, Noe, Lamec,
³⁷Matusalen, Enoc, Jared, Mahalaleel, Cainan,
³⁸Enos, Set, Adan, Dios.

Lucas 4

Te Jesuse tal ilbek yo'tan yu'un te pukuje

- ¹Te Jesuse nojel ta yo'tan te Ch'ul Espiritue. Jil yu'un te uk'um Jordane, ik'ot bael ta t'ant'an k'inal yu'un te Espiritue.
- ²Kuarenta k'aal te'ey a, sok ay ta ilel yo'tan yu'un te pukuje. Ni ma'yuk a we' te jich yipal k'aale. Ta patil a'bot wi'nal.
- ³Te pukuje jicha albot yu'un: —Teme jich te ja'at Xnich'angat te Diose, albeya te tonetik to a' k'ajtajuk ta waj —xchi.
- ⁴La sjak' te Jesuse: —Ts'ibabil ta Sjun Dios te “ma ta wajuk nax kuxulik te genteetike. Ja' ya xkuxuyinik yu'un spisil te tut yaloj ta sti' te Diose”, xchi me —xchi te Jesuse.
- ⁵Ik'ot xan bael ta jol wits yu'un te pukuje. Ts'ina ba a'bek yil spisil te stsa'amul te balmilale.
- ⁶Te pukuje la yal: —Ya ka'beyat ta akuenta spisil te stsa'amul sk'uulejal te balmilale, porke jo'on ay ta jkuenta spisil. Jo'on chikanon jtukel te mach'a ya ka'beye.
- ⁷Ja' yu'un teme ya akejan aba ta jtojole, spisil awu'un ya xk'ot —xchi.

⁸Te Jesuse la sjak'be: —K'eja aba ta jtojol Satanas, porke ts'ibabil jilel ta Sjun Dios: “Ja' nax me ya akejana aba ta stojol te Kajwaltik Dios awu'une. Sok ja' nax me x'awak' aba ta mantaltesel yu'un stukul”, xchi me —xchi.

⁹Patil ik'ot xan bael ta Jerusalem yu'un te pukuje. Jich ik'ot moel ta jol templo te ba mas toyole. Jicha albot yu'un te pukuje: —Teme ja'at Xnich'anat te Diose, ch'oja aba koel liye.

¹⁰Porke ts'ibabil ta Sjun Te Diose: “Te Diose ya stikon tal te ch'ul angeletik yu'une, ya skanantayat y ya skoltayat.

¹¹“Ya me xchoyat ta sk'abik, jich me mak' xko k'aj awok ta ton”, xchi me —xchi te pukuje.

¹²Te Jesus la sjak'be: —Sok jich ya yal euk te Sjun Diose: “Ma me x'awilbe yo'tan te Kajwaltik Dios awu'une”, xchi me —xchi.

¹³K'alal ma sta tut ya yilbe xan yo'tan te Jesus te pukuje, jich a yijkitay jilel jun chebuk k'aal.

Te Jesuse la slijkes ya'tel ta Galilea

¹⁴Te Jesuse sujt bael ta Galilea ta skuenta spoder te Ch'ul Espiritue. Pujk sk'oplal ta sjoylejal ta spisil te estadoe.

¹⁵Nojpeswan ta sinagoga ta jujun jtejklum, y spisilik ben jun yo'tanik yu'un.

Te Jesuse k'ot ta jtejklum Nazaret

¹⁶Te Jesuse bajt ta jtejklum Nazaret te ba ch'ie. Ta sk'aalel kuxo-o'tan bajt ta sinagoga jich te tut'il k'ayem ta spasele, y la stejk'an sba ta yilel te Sjun Diose.

¹⁷A'bot ta sk'ab te Sjun Isaias te antibo j'alwanej yu'un te Diose. La sjam te june, ja' a sta ta ilel te tut ts'ibabil jilele:

¹⁸“Te Espiritu yu'un te Kajwaltike julix ta jtojol, yu'un tsabilon ta yalel te lek ach' k'op ta stojol te me'ba'etike. Tikonbilon tal ta skoltayel te mach'atik ay swokolik ta ajtal-o'tane. Sok tikonbilon tal yu'un tal kalbey tut'il ya xkolik ta libre te mach'atik ayik ta prexoe, sok te ya jambe sitik te choiketike, sok ya jkoltay te mach'atik mosoimbile,

¹⁹sok te ya jpuk ta alel te yorailix kolel yu'un te Kajwaltike” xchi me, —xchi ta yalel te Jesuse.

²⁰La sts'us te jun te la yile, la ya'bey te mach'a skanantayeje te junetik yu'un te sinagogae, y la snajkan sba. Spisilik te mach'atik ayik ta sinagogae la sk'elubeyik sit te Jesuse.

²¹Te Jesuse lijk ta k'op, jich a yal: —Te k'aal to ja'a k'otix ta pasel ta atojolik te tut la awa'ibeyik sluwar te ts'ibabil jilel ta Sjun te Diose —xchi.

²²Spisilik lek sk'oplal yu'unik te Jesuse, sok toj cham a ya'iyik yu'un te ben tsa'am te sk'ope. Sok la sjojk'obe sbaik: —¿Me ma wan ja'uk te xnich'an Jose te winik to? —xchiik.

²³Te Jesuse lijk yaltalanbe: —Jich me ya awalbikon ta puersa: “Te tut'il ya akuy aba ta jpoxtawaneje, poxtaya aba atukel”, xchaex me. “Te tut la apas ta Capernaum te la ka'itike, jich me x'apas euk li' ba alumale”, ya me awutikon — xchi te Jesuse.

²⁴Sok la yaltalanbe: —Jamal ya kalbeyex, ma x'ak'ot ta jkuenta ta slumal te mach'a j'alwanej yu'un te Diose.

²⁵Bats'i jich ya kalbeyex, ay bayal me'ba'-antstik ta Israel te k'alal ay ta j'alwanej a te j'Eliase, te k'alal ma'yuk a yak' ja'al ox'e' ja'bil sok olil y tal bayal wi'nal ta spisil balmilal.

²⁶Pero te j'Eliase ma teyuka tikonot bael te ba ay te me'ba'-antstik te ayik ta Israele. Te' tikonot bael yu'un Dios te ba sna jtul me'ba'-ants te ay ta jtejklum Sarepta te nopol ay sok Sidon.

²⁷Ja' jich ek'a te k'alal ay ta j'alwanej te Eliseoe. Bayal mach'a staoj k'a'el-chamel te ba Israele. Pero jtul nax te mach'a lekutesote, ja' nax te jNaamane te talem ta nasion Siria —xchi te Jesuse.

²⁸K'alal la ya'iybeyik sluwar te jich a yal te Kajwaltike, laj ilin yu'un spisil te mach'atik ayik ta sinagogae.

²⁹Jajch stenik lok'el ta ti' jtejklum te Jesuse. La yik'ik bael ta mera jol wits, yu'un ta wits ay te jtejklume, yu'un te' k'an xch'ojik koel a.

³⁰Pero te Jesuse k'ax bael ta yolil te genteetike y bajt.

Jtul winik te ay pukuj ta yo'tane

³¹Te Jesuse koj bael ta jtejklum Capernaum te ay ta estado Galileae. Ta skaalel kuxo-o'tan la sp'ijuteslan te genteetike.

³²Lom cham a ya'iyik yu'un te tuti yal ta p'ijuteswaneje, yu'un jicha k'opoj te tut'il mach'a yich'oj tulán ya'tele.

³³Ay talem ta sinagoga jtul winik te ochem pukuj ta yo'tane. Tulan a awun:

³⁴—Jesus Nazaret, ¿tut yu'un tal awochintayotike? ¿Me'n tal amilotik? Ya jna'beyat aba te ja'at te Ch'ul Nich'anat te Diose —xchi ta aw.

³⁵Te Jesuse la skom ta k'op te pukuje, jich a yalbe: —¿Ch'enan! ¿Lok'an tal te ba yo'tan te winike! xyut. Te winike ch'ojot ta lum yu'un te pukuje te ba yolil te genteetike, jicha lok' ta yo'tan te winike. Ma'yuk a ejchenaj jilel.

³⁶Spisilik a xi'ik yu'un, y lijk yalbe sbaik: —¿Tut sk'opil a to? Te winik to yich'oj ya'tel sok ay spoder yu'un slok'esel pukujetik, yu'un ya nax yal mantal y ora ya xlok' —xchiik.

³⁷Pujk sk'oplal Jesus ta bayuk nax te ba estadoe.

Te Jesuse la slekutesbe xchamel te sme'nial te Simon Pedroe

³⁸Lok' tal ta sinagoga te Jesuse, bajt ta sna Simon. Te sme'nial te Simone ben tulan tabil ta k'ajk'. La sk'ambeyik pawor te Jesuse te yauk slekutesbe te sk'ajk'e.

³⁹Te Jesuse la snijan sba, la sk'elube sit, la skombe te sk'ajk'e, y ora lekub. Ts'ina jajch te me'ele, lijk ta mak'linwanej.

Te Jesuse la slekutes bayal jchameletik

⁴⁰Te k'alal xch'ayix a te k'ajk'ale, spisil te mach'atik ay yaj-chamelike te tutikuk nax chamelil yich'ojike la yik'ik tal ta stojol te Jesuse. La skajanbe sk'ab ta sjol jujutul, jicha lekub te xchamelike.

⁴¹Sok lok' pukujetik ta yo'tanik te mach'atik ayik ta chamele. Awun te pukujetike: —Ja'at Xnich'angat te Diose —xchiik ta aw. Pero te Jesuse la skom ta k'op te pukujetike, yu'un sna'ojik ta ja' te Cristoe.

Te Jesuse la yal sk'op Dios ta estado Galilea

⁴²K'alal sakubix a te k'inale, lok' bael ta jtejkum te Jesuse. Bajt te ba jochol te luware. Pero te genteetike lijk sleik. Te k'alal la staik te ba aye, k'an skomik te manchuk ya xbajte.

⁴³Pero te Jesuse la yaltalanbe: —Puersa ya xba kal te ba jtejklumetik te lek ach' k'op yu'un Diose te ya xlijikix ta mantale, porke ja' slumar te tikonbilon tal yu'une —xchi.

⁴⁴Jicha lijk yal bael te Jesus te lek ach' k'op ta sinagogaitik te ay ta sp'ejel estado Galileae.

Lucas 5

Tsakot bayal chay ta spoder Dios

¹Ay jun buelta te ay ta ti'mar Genesaret sbiil te Jesuse. Te' k'o stsob sbaik a te bayal genteetike. K'an skujik te Jesuse yu'un ya sk'an ya'iyik slumar te sk'op Diose.

²Te Jesuse la yil te ay cheb jochol barkoetik ta ti'ja', jochajtik yu'un koemik bael te yajwale, te yipalik ta sapel te stsajkil xchayike.

³Jicha k'o mouk a te Jesuse. Ja' sbarko te Simone. La yalbey yauk yochyochtes ochel te ba ja'e. Jich a snajkan sba ta yutil barko te Jesuse. Lijk sp'ijutes te genteetike.

⁴K'alal laj yo'tan ta k'ope, jich a yalbe te Simone: —Wet'a ochel te abarko te ba toyol te ja'e. Te' me ya ach'ojik ochel a te stsajkil achayike —xchi.

⁵La sjak' te Simone: —Ma wan, Maestro. Yu'un sp'ejel ajk'ubal a a'tejotikix, ni jkojtuk a jtajtik. Pero yu'un te ja'at ya awale, ya me xba jch'oj ochel abi —xchi.

⁶Te k'alal la xch'ojik ochele, bayal chay a stsakik, asta k'an tuch'uk yu'un te stsajkil-xchayike.

⁷Jich a xbechk'abta tal te sjo'tak te aylan ta yan barkoe te yauk xta koltayek yu'une. Jicha laj talik y noj xchebal te barkoetik yu'un te chaye. K'an mulek ta ja' yu'un te yalale.

⁸K'alal la yil te Simon Pedro te jicha k'ot ta pasel, la skejan sba ta stojol te Jesuse. Jich a yal: —Kajwal, ma spas ya joyinat, yu'un jmulawilon —xchi.

⁹Yu'un te Simone sok te sjo'take la xi' yu'un te bayal chay a stsakike.

¹⁰Jich ek'a te Jacobe sok te Juane te xnich'nab Zebedeoe te sjoy sbaik ta a'tel sok te Simone. Pero te Jesuse la yalbe te Simone: —Ma me xi'an. Te ora to ja' awa'telik ya xk'ot te ya awik' tal te genteetike —xchi.

¹¹Jicha lok'ik tal ta juera sok te sbarkoike, la sjilesik spisil, y bajtik sok te Jesuse.

Te Jesuse la slekutes jtul jk'a'el-chamel

¹²Ay jun k'aal laj k'ot ta jun jtejk'um te Jesuse, tal jtul winik ta stojol te skojtol yich'oj k'a'el-chamele. K'alal la yil te Jesuse, te winike jul skejan sba ta stojol. Lijk sk'ambe pawor: —Kajwal, te jichuk sk'an awo'tan ya alekutesbon te jchamele —xchi.

¹³Te Jesuse la skajambe sk'ab ta sjol, jich a yalbe: —Jichuk. Ya xlekub te achamele —xchi. Ts'ina ch'ay bael te sk'a'el-chamel te winike.

¹⁴Te Jesuse la yalbe bael: —Ma me ayuk mach'a x'awalbe ya'i. Uniko baan, ban ak'a aba ta ilel yu'un te saserdotee. Sok a'beya smajtan Dios jich tut'il yaloj te jMoisese te tut'il lekubatixe. Jich me ya sna'be sluwar te genteetik te lekubix te achamele —xchi te Jesuse.

¹⁵Jicha pujk ta mas sk'oplal te Jesuse. Bayal genteetik a laj tal ya'ibeyik te sk'ope, sok la yak'ik ta lekutesel te xchamelike.

¹⁶Pero te Jesuse la spit sba bael ta sk'oponel Dios te ba jochol te luware.

Te Jesuse la slekutes jtul te mach'a k'olbil xchial yok-sk'abe

¹⁷Jun k'aal te Jesuse yipal ta p'ijuteswane, te' nakajtik ek'a te fariseoetike sok te maestroetik yu'un te mantaliletike. Te' talemik ta jtejklumetik ta estado Galilea, sok ta estado Judea, sok ta jtejklum Jerusalen. Te spoder te Diose ya xchiknaj ta skuenta te Jesuse te ya slekutes te jchameletike.

¹⁸Jicha laj k'ot che'oxeb winketik xch'oyojik tal ta k'abalte' jtul te mach'a k'olbil xchial yok-sk'abe. K'an yik'ik ochel ta yut na te ba ay te Jesuse,

¹⁹pero ma staik ba ya x'ochik yu'un ben bayal te genteetike. Jicha laj mo bael ta sba te nae. La sjambeyik te xtexaule, sok la slijkanik koel te jchamele sok te sk'abalte'e ta yolil te genteetike te ba ay te Jesuse.

²⁰K'alal la yil te Jesuse te tut'il xch'uunej yo'tanik te ya xlekuteswane, jich a yalbe te jchamele: —Winik, pasbil perdon te amule —xchi.

²¹Jich te maestroetik yu'un te mantaliletike sok te fariseoetike lijk yal ta yo'tanik: “¿Mach'a me winikil to te yipal ta xk'axintayel te sk'op te Diose? Ja' nax stukel te Dios te ya spas perdon yu'un te mulile”, xchiik.

²²Pero te Jesuse la sna' te tut yipalik ta yalel ta yo'tanike, y la sjojk'olanbe: —¿Tut yu'un te jich ya awal ta awo'tanike?

²³¿Tut a te pasil ta alel ta stojol te jchamele? ¿Me'n ja' pasil ta alel te “Pasbil perdon te amul”, ya kute? ¿O ja' lek ya awa'iy te “Jajchan, beenan”, te ya kute?

²⁴Pero ya me ka'beyex awilik te tut'il tulan ya'tel yich'oj te Nich'anil ta spasel perdon yu'un mulil ta balmilal —xchi. Jich a yalbe te mach'a k'olbil xchial yok-sk'abe: —Ya kalbeyat te ja'ate, jajchan, ich'a bael te ak'abalte'ale. Baan ta ana —xyut.

²⁵Ora nax a jajch te mach'a k'olbil xchial yok-sk'abe te ba yolil te genteetike. La xchoy jajchel te sk'abalte'al te wayal tal ae, y bajt ta sna. Ya yalbe k'ael kola yal te Diose.

²⁶Spisil te genteetike lom cham a ya'iyik. La yalbeyik kola yal Dios yu'un, y xi'ik yu'un. Jich a yalik: —Ora to la kiltik te tut ben tulan a k'ot ta pasele —xchiik.

Te Jesuse la yik' te jLevie

²⁷Ta patil te Jesuse lok' bael. La yil jtul jk'an-tojemal te jLevi sbiile nakal te ba ya xtojot stojemal te tutike. Te Jesuse la yalbe: —La' ts'akliyaon —xyut.

²⁸Jich te jLevie la stejk'an sba jajchel, la sjileslan spisil, sok la sts'akli bael te Jesuse.

²⁹Patil la spas muk'ul k'in ta skuenta te Jesuse. Jich a yik' tal ta we'el ta sna bayal jk'an-tojemaletik sok yan genteetik te pajal nakajtik ta mesa sok te Jesuse.

³⁰Pero te fariseoetike sok te maestroetik yu'un te mantaliletike lijk ya'abiyunik te jnopojeletik yu'un te Jesuse. Jich a yalbeyik: —¿Tu'un te ya ajoyinik ta we'el-uch'ajel te jk'an-tojemaletike sok te jmulawiletike? —xchiik.

³¹Te Jesuse la sjak'talanbe: —Te mach'atik lek bujts'an k'in al ya ya'iyik sok te stibalulike ma puersauk yu'unik te jloktore. Ja' nax puersa yu'unik jloktor te mach'atik ayik ta chamele.

³²Ma ja'uka tal kik' te mach'atik lek ayik ta sk'opike. Ja'a tal kik' te jmulawiletike yu'un ya sujtes yo'tanik yu'un te smulike —xchi.

Jojk'obot te Jesuse tut yu'un te mak' skom swe'elik te jnopojeletike

³³La yalbeyik xan te Jesuse: —Te jnopojeletik yu'un te Juane talel bael ya skomilan swe'elik ta sk'oponel te Diose, y jich euk te jnopojeletik yu'un te fariseoetike. Pero te jnopojeletik awu'une ya xwe'-x'uch'ajik ya kiltik —xchiik.

³⁴Te Jesuse la sjak'talanbe: —¿Me ya wan spas ya awa'be skom swe'elik te mach'atik majanbil ta nujpunele te sjoyinej to te mach'a ya xnujpune?

³⁵Pero ya me sta yorail te ya x'ik'ot lok'el te mach'a nujpunixe. Ja'to me ya xlijk skomilan swe'elik a —xchi.

³⁶Sok lijk yalbe seña-k'op: —Ma'yuk mach'a ya xch'i' lok'el xejt'uk ach' tsekel yu'un ya spak'an a te k'a' tsekele. Teme jich ya spase ya yak' ixta'ajuk te ach' tsekele. Jich mismo euk te xejt'eel ach' pak'e ma snujp'uk xk'ot te k'a' tsekele.

³⁷Ni ma spas ta pulel te ach' bino ta nujkul te k'a'ixe, porke te ach' binoe ya me xch'i' te nujkule. Jich me ya xch'ay te binoe sok te nujkule.

³⁸Por eso ya sk'an te ach' nujkul ya yich' pulel a te ach' binoe. Jich me ya xtuun ta xchebal a.

³⁹Te mach'a k'ayem ta yuch'el te bino nameyix pasbile, ma xyuch'ix a te ach' binoe. Yu'un ya yal te ja' bujts'an te bino nameyix pasbile —xchi te Jesuse.

Lucas 6

Te jnopojeletike la sk'astalanik jol triwu ta sk'aalel kuxo-o'tan

¹Ta sk'aalel kuxo-o'tan te Jesuse been k'axel ta triwualtik. Te jnopojeletik yu'une lijk sk'okbeyik sjol te triwue. La sk'ut ta sk'abik yu'un ya xk'uxbeyik te sbak'e.

²Te fariseoetike la sjojk'obeyik: —¿Tu'un ya apasik te ja'exe te tut ma lek ta pasel ta sk'aalel te kuxo-o'tane? —xchiik.

³Te Jesuse la sjak'talanbe: —¿Me yu'un ma awilojikuk ta Sjun Dios te tuti spas te jDavide jun buelta k'alal wi'naj sok te sjo'take?

⁴Jicha och bael ta templo yu'un te Diose, sok la stsak y la swe' te ch'ul pan te pajchanbil ta stojol te Diose, sok la ya'bey ek'a te sjo'take. Yu'un ja' nax ya swe' te saserdoteetik te pane —xchi.

⁵Y la yalbe xan: —Te Nich'anile, ja' ajwalil yu'un te sk'aalel kuxo-o'tane —xchi te Jesuse.

Te winik te jmel mak' snik sba te sk'abe

⁶Ta yan sk'aalel kuxo-o'tan te Jesuse och bael ta sinagoga. Te' lijk nojpeswanuk a. Ay jtul winik te'a te jmel mak' snik sba te sbats'il ska'be.

⁷Te maestroetik yu'un te mantaliletik sok te fariseoetike yipalik ta smaliyel me ya slekutes a te ta sk'aalel kuxo-o'tane, yu'un jich ya xju' ya slebeyik smul ta sk'opik a te Jesuse.

⁸Pero te Jesuse sna'oj te jich ay te yo'tanike. La yalbe te winik te mel mak' snik sba te sk'abe: —Jajchan, tek'lan te ba olile —xchi. Te winike jajch, la stejkan sba.

⁹Te Jesuse la yalbe te yanetike: —Ay tut ya jojk'obeyex: ¿Tut a te lek ta pasel ta sk'aalel te kuxo-o'tane? ¿Me ja' te tut leke, o ja' te tut ma lekuke? ¿Me ja' lek te ay mach'a ya xkuxuyine, o ja' lek te ay mach'a ya xchame? —xchi.

¹⁰Te Jesuse la sk'elulambe sitik te mach'atik stsoboj sbaik, y la yalbe te winike: —Jacha moel te ak'abe —xchi. Te winike jich a spas te tuti albote. Jicha lekub te sk'abe.

¹¹Te mach'atik te'ey ae beno laj ilinik yu'un. Lijk sjojk'obe sbaik te tut ya yutik te Jesuse.

Te Jesuse la stsa te lajchaytul te jpuk-k'opetik yu'une

¹²Ja' sk'aalel a te ba sk'opon Dios ta wits te Jesuse; sp'ejel ajk'ubal la sk'opon Dios te'a.

¹³K'alal sakubix a te k'inale la yik'talan tal te jnopojeletik yu'une. La stsa lajchaytul, sok la ya'be ya'tel ta jpuk-k'opetik.

¹⁴Jich ay te sbiilike: Ja' te Simon te jPedro a a'bot sbiil yu'un te Jesuse, sok te jAndres te yijts'in te Simone, sok Jacobo, sok Juan, sok jFelipe sok jBartolome,

¹⁵sok jMateo, sok jTomas, sok Jacobo te xnich'an Alfeoe, sok te Simon te ay ta skuenta te jkananistaetike,

¹⁶sok Judas te yijts'in Jacoboe, sok te Judas Iscariote te la yak' entregal ta patil te Jesuse.

Te Jesuse la sp'ijutes bayal genteetik

¹⁷Te Jesuse kojtal te ba wits sok te jnopojeletik yu'une, tek'el julel ta slomle. Te' stsoboj sbaik bayal a te mach'atik ts'aklibil yu'une, sok bayal genteetik te talemik ta estado yu'un Judea, sok ta Jerusalen, sok ta jtejkum Tiro sok ta jtejkum Sidon te ayik ta ti'mare. Yu'un tal ya'ibeyik sluwartil sk'op te Jesuse sok tal yak' ta lekutesel te xchamelike.

¹⁸Te mach'atik ayik ta wokol yu'un te pukuje laj lekubik ek'a.

¹⁹Spisil te genteetike yo'tanuk ya spikik te Jesuse, jich a slekutes ta spoder spisil te jchameletike.

Te mach'atik ya staik bujts'an k'inal, sok te mach'atik ya yilik wokol

20Te Jesuse la sk'eluy te jnopojetik yu'une, jich a yaltalanbe: —Ben me tsa'am alekilik ja'ex te me'ba'exe, porke ja' ajwalilix awu'unik te Diose.

21Ben me tsa'am alekilik ja'ex te ayex ta wi'nal te ora to, ben jun awo'tanik ya smak'linelex. Ben me tsa'am alekilik ja'ex te yipalex ta ok'el te ora to, ta patil ya me stse'nex.

22Ben me tsa'am alekilik ja'ex teme ayex ta ilintayel yu'un te genteetike, sok teme ya stenex lok'ele, sok teme ya sbol-k'optayexe, sok teme ya sp'ajex te tut'il ma tsa'amukex ta sk'opike teme ja' ta skaj te Nich'anile.

23Benuk me jun awo'tanik te k'alal ya xk'ot ta pasel ta atojolike. Ben bujts'anuk me k'inal ya awa'iyik yu'un. Porke ya me xk'o awich'ik amajtanik ta ch'ulchan yu'un. Yu'un te antibo sme'-statik te genteetik to jicha spasbeyik te j'alwanejetik yu'un te Diose.

24Yan te ja'ex te jk'ulejexe o'ol me abaik yu'un ben buts'an k'inal ya awa'iyik ta atukelik nax.

25O'ol me abaik ja'ex te nojel ach'ujt'ik te ora to yu'un ya me awilik wi'nal. O'ol me abaik ja'ex te ya stse'nex te ora to, yu'un ya me xba ok'anik yu'un te ajtal-o'tane.

26O'ol me abaik ja'ex te lek ak'oplalik yu'un spisil te genteetike, yu'un te antibo sme'statik te genteetik to jich lek sk'oplal a yalbeyik euk te jlot-alwanejetike.

K'ux me x'awa'iy te akontraike

27Yan te ja'ex te ya awa'ibikon sluwar te jk'ope ya kalbeyex: K'ux me x'awa'iyik te mach'atik ya skontrainexe sok pasbeyaik te tut lek te mach'atik ya sp'ajexe.

28Sok lek sk'oplal x'awalbeyik te mach'atik ma tsa'amuk ak'oplal ya yalbeyexe. Sok k'oponbeyaik Dios te mach'atik ya sbolk'optayexe.

29Teme ay mach'a ya smajbeyat te jmejch achoe, a'beya smaj te jmejch xane. Sok teme ay mach'a ya spojbeyat te akotone, a me yich' bael euk ta akamixe, ma me tuti awal yu'un.

30Mach'auk a teme ay tut ya sk'anbeyexe, a'beyaik. Sok teme ay mach'a ya spojbeyex te tut ay awu'unike, ma me ak'ambeyik sujtél.

31Te tut ya sk'an awo'tanik te ya spasbelex yu'un te yane, jich me x'apasbeyik euk.

32Teme ja' nax k'ux ya awa'iyik te mach'atik k'ux ya ya'iyexe, ¿mach'a ya yalbeyex lek ak'oplalik yu'un? Asta te mach'atik ma sna'beyik sba te Diose jich ya spasbe sbaik euk.

³³Teme ja' nax ay tut lek ya apasbeyik te mach'atik tut lek ya spasbeyexe, ¿mach'a ya yalbeyex lek ak'oplalik yu'un? Asta te mach'atik ma sna'beyik sba te Diose jich ya spasbe sbaik euk.

³⁴Sok teme ja' nax ay tut ya awa'beyik smajan te mach'atik ay tut ya ya'beyat ta majanele, ¿mach'a ya yalbeyex lek ak'oplalik yu'un? Jich te mach'atik ma sna'beyik sba te Diose jich ya smajanbe sbaik euk te tut ay yu'unike, yu'un ya sna' te ts'akal ya sujtesbot sjelol yu'une.

³⁵Yan te ja'exe k'ux me x'awa'yik ta awo'tanik te mach'atik ya skontrainexe. Pasbeyaik te tut leke, sok a'beyaik smajan te tut ay awu'unike. Ma me ak'ambeyik sjelol. Jich me bayal amajtanik ya awich'ik yu'un, sok yal-xnich'anex ya xk'oex te Ch'ul Dios te ay ta ch'ulchane. Porke Dios k'ux ta yo'tan te mach'atik ma sna'ik yalel kola yale sok te mach'atik ma tsa'amuk yo'tanike.

³⁶Jich yu'un te ja'exe k'uxutaywananik me euk, jich tut'il ya xk'uxutaywan te Atatike.

Ma me x'awich'be jkuenta ya'tel te yane

³⁷Ma me x'awich'be jkuenta ya'tel te yane. Jich me mak' yich'beyex jkuenta euk te Diose. Ma me x'alebe smul te yane. Jich me mak' stabeyat amul euk te Diose. Ak'aik perdon. Jich me ya ya'beyex perdon euk te Diose.

³⁸A'beyaik te tut ma'yuk yu'un te yane. Jich me ya ya'beyex euk te Diose te lek p'isbil, te lek tembil ta nojesel, te yuk'ilanbil, k'eba nax me koel te ba yawile. Te Diose jich me ya sp'isbeyex ta mismo p'isil te tut ya ap'isike —xchi te Jesuse.

³⁹Te Jesuse la spaj sok te seña-k'op to: —¿Me ya wan xju' yu'un te ya xchekh sbaik ta beel te mach'a pajal chokike? ¿Me mak' wan xch'ay koel ta ch'en xchebalik?

⁴⁰Sok ni jtuluk eskuelero te ya xk'axintay te yaj-nopeswaneje. Ja' to pajal ya xk'ot sok teme ju' yu'un te lek p'ijutesele.

⁴¹¿Tu'un te ja' ya awil te ch'in k'a'pal te ay ta sit te awermanoe? Yan te muk'ul troso te k'atal ta asite, mak' ya awil stukel.

⁴²Tut'il ya xju' awu'un te ya awalbe te awermanoe: “Hermano, a'bon jlok'es te ch'in k'a'pal te ay ta asite, teme ya awute. ¿Me'n mak' ana' te ay muk'ul troso te k'atal ta asite? Te ja'exe ma tsa'amuk awo'tanik. Lok'esa nailuk te muk'ul troso te k'atal ta asite. Jich ya xju' awu'un yilel lek te ch'in k'a'pal ya alok'esbe ta sit te awermanoe.

Te te'e ya xna'bot sba te site

⁴³Ma'yuk lekil te' te ma tsa'amuk sit ya yak'e, sok ma'yuk ma tsa'amuk te' te tsa'am sit ya yak'e.

⁴⁴Te juju-pejt te'e ya xna'bot sba a tut yilel te site. Jich tut'il ma'yuk ya jtajtik ta k'okel ikux te ba ch'ixtikile, sok ma'yuk ya jk'optik ts'usub ta yolil te makumaltike.

⁴⁵Te winik te lek yo'tane lek te tut ya yal lok'el ta sti'e, yu'un lek te tut ay ta yo'tane. Yan te winik te ma tsa'amuk yo'tane, ma lekuk te tut ya yal lok'el ta sti'e, yu'un ma tsa'amuk te tut ay ta yo'tane. Jich ta jk'optik ya xchiknaj te tut ma tsa'amuk ay ta ko'tantike.

Te cheb yiptajib te nae

⁴⁶¿Tu'un te “Kajwal, Kajwal”, ya awutikone y mak' ya apasik te tut ya kalbeyexe?

⁴⁷Ya kalbeyex awa'iyik te tut yilel k'oem te mach'a ya xtal ya'ibon sluwar te jk'ope sok ya spas te tut ya kale.

⁴⁸Jich k'oem te tut'il jtul winik te la spas snae. Toyol a sjok'be koel te xch'enale, ja' to te la sta te limlim tone. Te' sts'un tal moel a te yipajib snae. K'alal tal te nojel ja'e, te xwilawet k'axel a te ba snae, ma nijk yu'un, yu'un ipajem lek sok te limlim tone.

⁴⁹Yan te mach'a ya ya'ibon sluwar te jk'ope, teme mak' spas te tut ya kale, ja' pajal k'oem sok tut'il jtul winik te ta ba lum nax a spas te snae te ma'yuk yipajibe. K'alal tal te nojel ja'e, xwilawet k'axel te'a te ba spasoj te snae. Butk'ej yu'un, jmel a jim ta nae —xchi te Jesuse.

Lucas 7

Te Jesuse la slekutesbe te yaj-a'tel te jtul statal soltaro yu'un Romae

¹Te k'alal laj yo'tan ta sk'oponel te genteetike, bajt ta jtejklum Capernaum te Jesuse.

²Ay jtul statal soltaro yu'un Roma te'a te ay yaj-a'tel te ben k'ux ta yo'tane. Ay ta chamel, y ya xchamix.

³Te k'alal la ya'ibe sk'oplal te Jesus te statal soltaroe, jich a stikon bael che'oxeb moletik yu'un te juriyoetik ba skambeyik pawor te Jesuse te yauk xtal slekutesbe xchamel te yaj-a'tele.

⁴Jich xwokoletik k'oel te ba ay te Jesuse. Jich ya yalik: —Yauk akoltabotik te statal soltaroe yu'un ben lek yo'tan,

⁵yu'un ben k'ux ta yo'tan te jlumaltike, sok ja' mismo a stejka'ambotik te sinagoga ku'untike —xchiik.

⁶Jich te Jesuse la soyinlan bael. Te k'alal nopol xk'otikix a te ba snae, te statal soltaroe la stikon tal cha'oxtul yamigotak, tal yalbeyik te Jesuse: —Kajwal, jich a yal tal te statal soltaroe: ma laj me x'awak' awokol. Ma la spas te ya xbaat ta snae, porke k'ax ch'in laj ya ya'i sba ta atojol stukel.

⁷Ja' yu'un ma la skan stoy sba te tal sleat stukele. Pero tey laj a teme ya awal mantal te ya xkol te yaj-a'tele.

⁸Porke te statal soltaroe ja' nax ay ta xch'uunel mantal ta stojol te mach'a statal yu'une, sok ay laj ta skuenta spasel ta mantal te soltarotike. Te k'alal jich ya yalbe te jtule: "Baan", teme ya yute, ts'in ya xbajt. Teme "La" ya yut te yane, ya xtal. Y te k'alal ya stikon ta mantal te yaj-a'tele, teme ay tut ya xba ya'be spase, ya spas. Jich a stikonotik tal ta kaltik ta atojol —xchiik.

⁹Te k'alal la ya'i te Jesuse, a'abiyen yo'tan yu'un. La sk'elube sit te mach'atik ts'aklibil yu'une, jich a yal: —Jamal ya kalbeyex, ni jtuluk jtaoj ta Israel te jich xch'uuney yo'tan te spisil ya xju' ta pasel ku'une, jich tut'il te winik to —xchi te Jesuse.

¹⁰Jicha sujtik bael ta na te mach'atik tikonbilik tale. Lekix a k'o staik a te yaj-a'tele.

Te Jesuse la xcha'kusesbe yal jtul me'ba' ants

¹¹Ta patil te Jesuse bajt ta jun jteyklum Nain sbiil. Sjoyinej k'ael te jnopojeletik yu'une sok bayal genteetik.

¹²Nopol xlaj k'otix a, te ba ti' jteyklume la yil choybil k'ael jtul anima yu'un xbajt ta mukel. Te sme'e me'ba' ants. Jip a te jtul yale. Joyinbil k'ael yu'un bayal genteetik yu'un te jteyklume.

¹³La yil te Kajwaltike sok la sna'be yo'olil sba te me'ba antse. Jich a yalbe: —Ma ok'an —xyut.

¹⁴Jicha tijilaj bael te Jesuse. La spikbey te skajonil te animae. Te mach'atik xchoyojik k'ale k'o stejk'an sbaik. Te Jesuse la yalbe te animae: —Kere, ya kalbeyat, jajchan —xyut.

¹⁵Jich te animae la snajkan sba, y lijk ta k'op. Te Jesuse la ya'be entregal te sme'e.

¹⁶Te k'alal la yilik te genteetike, spisilik a xi'ik yu'un, y lijk yalbeyik kola yal Dios yu'un. La yalik: —Bats'i muk' j'alwanej te chikanix ta koliltike —xchiik. Sok la yalik: —Dios a tal skoltayix te jteyklum yu'une —xchiik.

¹⁷Pujk sk'oplal te sjoylejal estado Judea sok ta bayuk nax te tuti spas te Jesuse.

Te mach'atik tikonlanbil tal yu'un te Juan Ak'-ich'ja'e

¹⁸Te Juane albot yu'un te jnopojeletik yu'une te tut yipal ta spasel te Jesuse. Jich a yik' tal cheb te jnopojeletik yu'une.

¹⁹La stikon bael ta jolk'oyel ta stojol te Jesuse me bats'i ja'ix te Cristo te ya xtale o ay to xan yan ya xtal.

20Te mach'atik la stikon bael te Juane, la jtijilaj bael te ba ay te Jesuse. Jich a yalbeyik: —Te Juan Ak'ich'ja'e la stikonotik tal ta sjojk'oyel ta atojol me ja'at te Cristoat te ya xtale, o teme ay to yan te ya jmalitike —xchiik k'oel.

21Te k'alal te' ayik ae la yilik te tut'il yipal ta slekutesel bayal genteetik te ayik ta chamele sok te ayik ta wokole. Sok yipal ta slok'esel pukuj ta yo'tanik te mach'atik ay pukuj ta yo'tanike. Sok ya sjambe sit te bayal choketike.

22Te Jesuse la yaltalanbe: —Baanik, ban albeyaik te Juane spisil te tut la awilike sok te tut la awa'ibeyik sluware. K'o albeyaik te yipal ta jamel sit te choketike, sok yipal ta lekubel te koxoetike, sok yipal ta lekubel stibalulik te mach'atik ayik ta k'a'el-chamele, sok yipal ta jamel xchikin te mach'atik ma xya'iyik k'ope, sok yipal ta cha'kuxel te animaetike, sok yipalix ta alel ta stojol me'baetik te tut'il ayix te skolelike.

23Ben tsa'am slekil te mach'a ma xchebaj yo'tan ku'une —xyut bael te Jesuse.

24Kalal sujtikix bael a te mach'atik stikonej tal te Juane, te Jesuse lijk yaltalanbe te mach'atik stsobo sbaike te tut'il ay te Juane. Jich a yal: —¿Tut a te k'o awilik tal ta ba jojchol k'inale? ¿Me ja' xk'o awilik tal te jalal te xmeylajan yu'un te ik'e?

25Teme ma ja'uke, ¿tut a te xk'o awilik te'ae? ¿O ja' xk'o awilik te jtul winik te ben tsa'am te sk'u'-spak' slapoje? Ana'ojik te mach'atik ben tsa'am sk'u'-spak' ya slape sok te ben lek uts ya xwe'e, ay ta sna reyetik stukel.

26¿Tut a te xk'o awilik tale? ¿M'en ja' wan xk'o awilik jtul j'alwanej yu'un Dios? Jicha nix a. Sok ya kalbeyex te mas tulan ya'tel te tut'il j'alwanej yu'un te Diose.

27Yu'un ja'a nix a te Juan te jich ts'ibubil jilel sk'oplal ta Sjun te Diose: “Ya me jnalates bael ta atojol jtul j'alwanej ku'un, yu'un ya xba xchapbeyat abe”, xchi me.

28Ya kalbeyex te ma'yuk jtuluk j'alwanej chiknajem ta yolil genteetik te pajal ya'tel sok te Juan Ak'ich'ja'e. Pero te mach'a ch'in ay te ba ay ta ajwalil te Jtatik Diose, ja' me muk' ay yu'un te Juane —xchi te Jesuse.

29Spisil te genteetike te la ya'ibeyik sk'op te Juane, sok te jk'an-tojemaletik yu'un te Roma te ak'talanbot yich'ik ja' yu'un te Juane, la yalik te tut'il lek ya'tel stukel te Diose.

30Yan te fariseoetike sok te maestroetik yu'un te mantaliletike te ma ak'talanbot ich'ja' yu'un te Juane la sp'ajik te tut'il k'an yich'ik k'uxutayel yu'un te Diose.

31La yal te Kajwaltike: —¿Tut ya jpajtik a te genteetik te kuxulik ta ora to? Ya kalbeyex te mach'a pajal soke:

32Ja' pajalik sok te untik te ya snajkan sbaik ta tajmal ta parke. Jich ya yawuntay te sjo'take: La kok'esintik kamaytik, ma ajk'otajex yu'un. La jk'ayojintik ben triste k'ayojetik, pero te ja'ex ma ok'ex yu'un —te xchie.

33Porke te k'alal tal te Juan Ak'ich'ja'e, ma we' ta lek sok ma'yuk a yuch' bino. Y te ja'exe la awalik te ay pukuj ta yo'tane.

34Patil a tal te Nich'anile te ya xwe'-x'uch'ae. Jich ya awalik te toj ip xwe'-x'uch'ae, sok te ya sjoyin jmulawiletik sok jk'an-tojemaletik.

35Pero te tut'il ay sp'ijil te Diose ja' ya xchiknaj ta skuenta te tut yilel te alnich'aretik yu'une —xchi te Jesuse.

Te Jesuse ba yulu'tay ta sna te Simon te fariseoe

36Ay tul fariseo la yik' ta we'el te Jesuse. Jicha bajt ta sna, sok la snajkan sbaik ta mexa.

37Ay jtul jmulawil-ants te ba jteyklume te la ya'ibe sluwar te ik'ot ta we'el te Jesus te ba sna te fariseoe. Jicha bajt te'a te antse. Yich'oj bael jun limeta te pasbil ta alabastro-ton te nojel ta perfumee.

38Tijilaj tal te ba yok te Jesuse. La yok'etay sba te antse. T'ulaj koel ya'lel sit ta yok te Jesuse, sok la skusbe ta stsotsil sjol. La yujts'ibe te yoke y la smalbe ta perfume.

39Te fariseoe te ik'awan ta we'ele la yil te tuti spas te antse. Jich a yal ta yo'tan: “Te ja'uk j'alwanej yu'un Dios te winik to, ya sna' te jichuke te tut'il jmulawil-ants te tal pikbek yok yu'une”, xchi ta yo'tan.

40Jich te Jesuse la yalbe te fariseoe: —Simon, ay tut ya kalbeyat awa'i —xchi.

41La sjak' te fariseoe: —Albon tal, Maestro —xchi. Jich lijk yalbe te Jesuse: —Ay cheb winketik te la sbetanbeyik stak'in te mach'a ay stak'ine. Te jtule la sbetan kiniento denario tak'in, te yane la sbetan sinkuenta. Y ma ju' yu'unik stojel. Jich te yajwal tak'ine xchebal la spasbe perdon, ma ya'be stoj te sbete.

42Albon ka'itik: ¿Mach'a ta xchebalik te ben k'ux ya ya'i ta yo'tane? —xchi te Jesuse.

43La sjak' te Simone: —Te ya kale ja' te winik te bayal tak'in a sbetane —xchi. Te Jesuse la yal: —Jich te tut'il ya awale —xchi.

44Jich te Jesuse la sk'eluy te antse, sok la yalbe te Simone: —¿Me la awil te ants to? Te k'alal julon ta anae ma la awa'bon ja' jpok a te koke. Yan te ants to la spokbon kok ta ya'lel sit, sok la skusbon ta stsotsil sjol.

45Te ja'ate ma la awujts'iyon. Yan te antse ja' nax a te ochon tal ta anae, ma'yuk a skom sba ta yujts'iyel te koke.

46Ma la amalbon aseite ta jol te ja'ate. Yan te ants to la smalbonix perfume ta kok stukel.

⁴⁷Ja' yu'un ya kalbeyat awa'i: Ja' bayal k'uxon ta yo'tan yu'un te tut'il bayal smul a ch'aybotixe. Yan te mach'a ch'in nax smul ya xch'aybote, ch'in nax ay xk'uxul yo'tan yu'un —xchi.

⁴⁸Y te Jesuse la yalbe te antse: —Perdonadoix te amule —xchi.

⁴⁹Spisil te mach'atik ay ta mexa te ik'bilik ta we'el sok te Jesuse lijk yalbe sbaik: —¿Mach'a me a to te ya xju' ya xch'ay mulil te ya yale? —xchiik.

⁵⁰Te Jesuse la yalbe xan te antse: —Kolematix porke xch'uunej awo'tan te ya xch'ay mulil ta jkuentae. Junuk awo'tan xbaat —xchi te Jesuse.

Lucas 8

Antstik te la yak' sbaik ta abatinel ta stojol te Jesuse

¹Ta patil te Jesuse been ta jtejklumetik sok ta kolonyaetik. Bayuk nax la yal k'ael te lek ach' k'op yu'un te ya xlijkix ta mantal te Kajwaltik Diose. Sjoyinej ta beel te lajchaytul apostoletike.

²Sok ay antstik te la slok'esbeyix pukuj ta yo'tanike sok te la slekutesbeyik xchamelik te sjoyinejik ta beel euk te Jesuse. Ja' te xMaria te xMagdalena sbiile te lok'em jukeb pukuj ta yo'tane.

³Sok te xJuanae te ja' smamlal te jChuzae te ja' yaj-kanan te jHerodese, sok te Susanae, sok ay to xan yan bayal antstik. Te tutik ay yu'un te antstike la ya'beyik te Jesuse sok te apostoletike.

Seña-k'op te mach'a x'awaleje

⁴Bayal mach'atik a laj lok' tal te ba jtejklumetike yu'un tal yilik te Jesuse. Te k'alal la stsob sbaik te bayal genteetike, jicha lijk yalbe ta seña-k'op te Jesuse:

⁵—Ay jtul winik lok' bael ta yawel te sts'unube. Te k'alal lijk ta yawele, ay p'ekajtik k'oel ta be te sts'unube. K'ax tek'ulanek y k'a we'ek ta te'tikil mut.

⁶Sok aya k'ot ta ba tontikil. K'alal ch'ij tal te ts'unubile, ora takej yu'un takin te slumile.

⁷Sok aya k'ot ta ch'ixtikil te ts'unubile. Pajal a ch'ij tal sok te ch'ixe y tenot yu'un.

⁸Pero aya k'ot ta lekil lum te ts'unubile. Chij tal, ben lek a yak' yijk'ats. Ay a yak' sien ta jp'ej te juju-p'ej ts'unubile —xchi te Jesuse. Jich yipal ta yalel te Jesuse, y ben tulan a lijk yal xan: —Te mach'a ay xchikin ta ya'iyel sluware, a' me ya'ibe lek sluwaril —xchi.

Te tut sluwaril te seña-k'opetike

⁹Te jnopojeletike lijk sjojk'obeyik te Jesuse te tut sluwaril te seña-k'op te la yale.

¹⁰Altalanbot yu'un te Jesuse: —Te ja'exe Dios ya ya'beyex ana'beyik sluwaril te tut'il ay ta ajwalinel te ma xna'bot sluwaril ta primeroe. Yan te yanetike, ya

jk'opon ta seña-k'op, yu'un jayebuk ya yilik ta sitik ma sna'beyik sluwartil, sok jayebuk buelta te ya x'altalanbote, ma xk'ot ta yo'tanik.

Te Jesuse la yalbe sluwartil te seña-k'op te mach'a x'awaleje

- 11**Jich ay sluwartil te seña-k'op te la kalbeyexe: Te ts'unubile ja' te sk'op Diose.
- 12**Te ts'unubil te k'ot ta bee ja' sk'oplal te mach'atik ya ya'ibe sluar te sk'op Diose, pero ya xtal te pukuje, ya slok'eslambe ta yo'tanik. Jich ma xch'uunik sok ma xkolik.
- 13**Te ts'unubil te k'ot ta ba tontikile ja' sk'oplal te mach'atik ben jun yo'tanik ya xch'uunik te sk'op Diose, pero ma s'ismaj ta yo'tanik. Yal che'oxe' kaal ya xch'uunik, te k'alal ya xtal ta stojolik te prewae, ora ya xchebaj yo'tanik yu'un.
- 14**Te ts'unubil te k'ot ta ch'ixtikile ja' sk'oplal te mach'atik ya ya'ibe sluar te sk'op Diose, pero ma xju' yu'unik te tutik ya xbajt ta yo'tanik spasele. Ya xtenot yu'un te ya'telik ta balmilale sok te sk'ulejalike, sok spasil te tutik ya sk'upin spasele. Jich ma sitin ta yo'tanik te sk'op Diose.
- 15**Yan te ts'unubil te k'ot ta lekil lume, ja' sk'oplal te mach'atik ben jun yo'tanik ta xch'uunel te sk'op Diose, sok ya ya'telin spasel te tut ya ya'iye, y ben jun yo'tanik. Ya me sitin ta lek ta yo'tanik te sk'op Diose.

Seña-k'op te lamparae

- 16**“Ma'yuk mach'a ya stsun slampara te ay tut ya smuk aye, niuk yu'un ya yak' ta yanil wayibal. Ya yak' ta xtuchtajib, yu'un jich ya yil k'inal a te mach'atik ya x'ochik ta snae.
- 17**Porke ma'yuk tut nakbil te max chiknaje sok ma'yuk mukul-k'op te mak' xchiknaj ta stojol te genteetike, y puersa ya xchiknaj ta sakil k'inal.
- 18**Ja' yu'un ya me awak' ta awo'tanik a te tut ya awa'ibeyik sluware. Porke te mach'a ay tut yich'oje, ya me x'a'bot xan sjoy. Yan te mach'a ma'yuk tut ay yu'une ya xpojbot te tut yich'oj ch'inuke —xchi te Jesuse.

Te sme' te Jesuse sok te yijts'inabe

- 19**Te sme' te Jesuse sok te yijts'inabe laj k'ot te ba aye. Ma spas a och te ba ay te Jesuse yu'un ben bayal te genteetike.
- 20**Ay mach'a ba yalbe te Jesuse: —Te ame'e sok te awijts'inabe lum ayik ba juerae, yu'un laj ya sk'an sk'oponat —xchi.
- 21**Te Jesuse la sjak': —Ja' jme' sok ja' kijts'inab k'oem te mach'atik ya ya'ibeyik sluar te sk'op Diose sok te ya spasik te tut ya yale —xchi.

Te Jesuse la skom te ik'e sok te spuensa ja'e

- 22**Ay jun k'aal och ta barko te Jesuse sok te jnopojetik yu'une. Jich a yaltalanbe: —Konik, k'axukotik bael ta jejch mar —xchi. Jicha laj bajt.

23Te k'alal yipalik bael ta k'axel te ba mare, och swayel te Jesuse. Tal ben tulan ik' te ba sba te mare, y k'an nojuk ta ja' te barkoe. Lijk bayal swokolik yu'un y k'an mulek koel.

24Jicha ba stijik jajchel te Jesuse, y la yalbeyik: —¡Maestro, Maestro! ¡Ya sk'an smulotik ja! —xyutik. Te Jesus jajch, y la skom te ik'e sok te spuensa ja'e. Jicha kom spisil y ben lek senel a laj jil.

25Patil la yaltalanbe te jnopojeletike: —¿Tut la apasik sok te xch'uunel awo'tanike? —xyutalan. Toj cham a ya'iyik yu'un, sok lijk yajtal yo'tanik yu'un. Jicha lijk sjojk'obe sbaik: —¿Mach'a wan a to te ju' yu'un spasel ta mantal te ik'e sok te ja'e y ya xch'uumbot smantal yu'un? —xchiik.

Gadara-winik te ay pukuj ta yo'tan

26Jicha laj lok' k'oel ta slum Gadara te ay ta jejch mar te jun nax yiloj sba sok te Galileae.

27Te k'alal kojtal ta barko te Jesuse, tijilaj tal te ba ay Jesus te jtul winik yu'un te jteyklume. Ayix bayal k'aal a te ay pukuj ta yo'tane. Mak' ya slapix sk'u'-spak', sok ma'yukix ta sna. Ja' snainejix te kampusanoe.

28Te k'alal la yil te Jesuse la skejan sba ta sit, y lijk awunuk: —Jesus, ¿tu'un te tal awochintayone? Ja'at te Xnich'anat te Ch'ul Dios te ay ta ch'ulchane. Awokoluk ma me x'awilbajinon —xchi ta aw.

29Jich a yal te winike, yu'un pasotix ta mantal yu'un Jesus te pukuje te ya xlok' ta yo'tan te winike. Bayalix buelta te a'bot yip yu'un te pukuje. Ay achukbotix ta kadena te yok-sk'ab yu'un te genteetike yu'un jich chukul ya skanantayik, pero ya xtuch' yu'un te kadenae. Sok ya sit'esot lok'el yu'un pukuj te winike, ya xbajt te ba jochol te luware.

30Te Jesuse la sjojk'obe te winike: —¿Tuti biil? —xyut. Te winike la sjak': —Te jbiil te jo'one Bayalon —xchi. Jich a yal yu'un bayal te pukujetik te ochem ta yo'tane.

31Te pukujetike la sk'ambeyik pawor te Jesuse te manchuk ya xch'ojot ochel ta ch'en yu'une.

32Pero ay ben bayal chitametik yipalik ta we'el ta wits, ja' yu'un te pukujetike la skambeyik pawor te Jesuse te yauk x'ak'ot ochel ta yo'tan te chitametike. Jich a yak' permiso te Jesuse.

33Jich te pukujetike lok' ta yo'tan te winike, ba ochuk ta yo'tan te chitametike. Spisil te chitametike xyalajan koel te ba koele, k'ot k'alal ta yut ja'. Te' k'o sjik'talan ja' a.

34Te jkanan-chitametike la yilik te tuti k'ot ta pasele. Laj lok' bael ta anel yu'un xi'el. Ba yalatalanik te ba jteyklume sok te ba stenlejaltike.

³⁵Jich te genteetike tal yilik te tuti k'ot ta pasele. K'alal k'oik te ba ay te Jesuse, nakal a k'o staik te winik te lok'emix pukujetik ta yo'tane. Te' nakal a te ba xujk yok te Jesuse. Slapojix sk'u'-spak' a, sok ya sna'ix k'inal a. Te genteetike la xi'yu'un.

³⁶Te mach'atik la yilik te tuti k'ot ta pasele lijk yalbeyik te tut'il lekutesotix te winik te ay pukuj ta yo'tane.

³⁷Spisil te genteetik te ayik ta slum Gadarae lijk sk'ambeyik pawor te Jesuse te yauk xlok' bael te ba slumike, yu'un ben xljaj xi' yu'un. Jicha och xan ta barko te Jesuse, sujt bael te'a te ba lijk tale.

³⁸Te winik te lok'emix pukujetik ta yo'tane la sk'ambe pawor te ya sjoyin bael te Jesuse. Pero te Jesuse la yalbe te ma xju' ya xbajt soke. Jich a yalbe:

³⁹—Sujtan bael ta ana. Ban albeya te mach'atik ay awu'une te tuti spasbeyatix te Diose —xyut. Jicha bajt te winike. Lijk yalbe spisil te jteyklum te tuti pasbot yu'un te Jesuse.

Te yantsil-nich'an Jairo, sok jtul ants te la spikbe xkamix te Jesuse

⁴⁰Te k'alal sujt tal te Jesus te xk'otuk ta jejch mare, ben sni' xya'i te genteetike, porke spisil yipalik ta smaliyel te Jesuse.

⁴¹Jicha k'ot jtul winik ta stojol te Jesuse, Jairo sbiil, te yich'oj ya'tel ta statalil te ba sinagogae. Te winik to la skejan sba ta yok te Jesuse y la sk'ambe pawor te yauk xbajt ta snae,

⁴²yu'un ya xchamix te úniko yantsil-nich'ane te ayix wan lajchayeb ja'bil ya'bilale. Te k'alal yipal k'ael ta beel a te Jesuse, stenten sbaik k'ael ta spat te genteetike.

⁴³Te ba yolil te genteetike ay jtul ants te ayix lajchayeb ja'bil te ma xbajt te xchamel te ya yile. Spisil a slajinix stutik yu'un ta stojel te jpoxtawanejetike, pero ni ma lekub yu'un a.

⁴⁴Te antse tijilaj bael ta spat te Jesuse. La spikbey sti'il te xkamixe. Mismo tiempo a majk te xchamele.

⁴⁵Jich te Jesuse la sjojk'oy: —¿Mach'a a te la spikone? —xchi. Spisilik a yalik te ma'yuk mach'a pikot yu'une. La yal te Pedroe: —Maestro, ja' te genteetik te ya stenten sbaik te ba ayate —xchi.

⁴⁶Te Jesuse la yal xan: —Ay mach'a la spikon, chikan a ka'i te aya lok' bael te jpodere —xchi.

⁴⁷Te antse la yil te ma spas te mukul naxe. Xmetmuntal ta sik tal skejan sba ta yok te Jesuse, sok la yal ta jamal ta stojol spisil te genteetike te tut sluwartil te la spikbey te xkamix te Jesuse, sok te tut'il a lekub ta orae.

⁴⁸Te Jesuse la yalbe te antse: —Kantsil, te tut'il jich la ach'uun ta awo'tane, jich kolatix. Junuk awo'tan xbaat —xchi.

⁴⁹Yipal to ta k'op a te Jesuse, ay mach'a tal albek yu'un. Jich a yalbe te mach'a ay ya'tel ta statal yu'un te sinagogae: —Te awantsil-nich'ane chamix. Ma x'awulilanix te Maestroe —xchi.

⁵⁰Te Jesuse la ya'ibe slumar y jich a yalbe: —Ma me xi'an. A me xch'uun awo'tan. Jich ya xkol te awantsil-nich'ane —xyut.

⁵¹Te k'alal k'ot ta na te Jesuse, ma'yuk mach'a yik' ochel, ja' nax te jPedroe, sok te Jacoboe, sok te Juane, sok te sme'-stat te ach'ixe.

⁵²Spisil yipalik ta ok'el, sok x'uylajan ta yok'etayel te ach'ixe. Te Jesuse la yaltalanbe: —Ma ok'anik. Te ach'ixe ma chamenuk. Wayal nax —xchi.

⁵³La stse'layik te Jesuse, yu'un sna'ojik te chamenix te ach'ixe.

⁵⁴Jich te Jesuse la xchechbe sk'ab y tulan a k'opoj: —Ach'ix, jajchan tal —xyut.

⁵⁵Jicha sujt xan tal te xch'ulel te ach'ixe, ts'in xtek'lo jajchel. Te Jesuse la yak' mantal te ya xba ya'beyik swe'ele.

⁵⁶Te sme'-state toj cham a ya'iyik. Te Jesuse la yalbe mantal te ma me ayuk mach'a ya yalbeyik te tuti k'otix ta pasele.

Lucas 9

Te Jesuse la stikonlan bael ta yalel sk'op Dios te lajchaytul jnopojeletike

¹Te Jesuse la stsob tal ta stojol te lajchaytul jnopojeletik yu'une. La yaktalanbe spoderik, sok ya'telik ta slok'esel pukujetik, sok ta slekutesel jchameletik.

²La stikonlan bael ta yalel te tut'il ay ta ajwalinel te Jtatik Diose, sok ta slekutesel jchameletik.

³La yaltalanbe: —Ma me tut x'awich'ik bael ta beel, ni anabate'ik, ni amoralik, ni awotik, ni atak'inik, ni ajel-k'u'-pak'ik.

⁴Bayuk nail te ya xk'oexe, te' x'anex a ja' to teme lok'ex bael te ba jteyklume.

⁵Teme ay jteyklum te ma xyik'exe, tijtina jilel te stanil awoke, y lok'anik tal te'a. Ja' seña ta stojolik te ay ta skuentaik te ma sk'an xch'uunike —xchi te Jesuse.

⁶Jicha lok'ik bael. Bajtik ta jteyklumetik. La yalbeyik te lek ach' k'op yu'un te kolele y la slekuteslan jchameletik.

Cham te Juan Ak'ich'ja'e

⁷Te rey Herodese la ya'ibe slumar spisil te tut laj yipal ta spasel te Jesuse. Ma sna' tut ya spas, yu'un ay ya yalik te cha'kuxemix tal te Juane.

⁸Ay xan yan te ya yalik te ja'ix te j'Elias te j'alwanej yu'un te Diose, y ay yan ya yalik te ja' cha'kuxemix tal jtuluk te antibo j'alwanejetike.

⁹Pero te jHerodese la yal: —Jo'on mismo kak' ta bojel sjol te Juane. ¿Mach'a wan ts'in a to, te ya ka'ibe sluwar sk'oplale? —xchi. Ja' yu'un te jHerodese la sle te tut ya yilbe sit te Jesuse.

Te Jesuse la smaklin sinko mil ta jtul

¹⁰Te k'alal sujtik tal te apostoletike, jul yalbeyik te Jesuse te tuti spasike. Te Jesuse parte yik'talan bael ta jochol luwar te tijil ay sok te jtejkum Betsaidae.

¹¹Te k'alal la sna'beyik sluwar te genteetike, jicha sts'akliyik bael. Te Jesuse la yik' ta stojol, sok la yalbe ya'iyik te tut'il ay ta ajwalinel te Diose, sok la slekutes te mach'atik ayik ta chamele.

¹²Te k'alal xmalubix k'aal aye, tijilajik tal te ba ay te Jesuse te lajchaytul jnopojetike. Jich a yalik: —Tikonlanaix bael te genteetike yu'un a' ba xkuxik, y a' ba sleik tut ya swe'ik te ba ch'in kolonyaetike, y a' ba smajanik na te ba tijil naxe. Yu'un te li' ba ayotike, ma'yuk na liye —xchiik.

¹³Te Jesuse la yaltalanbe: —A'beya swe'el atukelik —xchi. La sjak'talanik: —Ma'yuk we'elil kich'ohtik. Ja' nax jo'pejch waj sok cha'kojt chay. ¿Me'n ya wan xju' xba jmambetik tal swe'elik te ipal genteetik to? —xchiik.

¹⁴Yu'un ay wan sinko mil ta jtul winketik te stsobo sbaik. Te Jesuse la yalbe te jnopojetik yu'une: —Albeyaik a' snajkan sbaik ta sinkuenta te juju-tijk'e —xchi.

¹⁵Jich a spasik te jnopojetike te tuti altalanbot baele. Jich a snajkan sbaik ta spisil te genteetike. Te Jesuse la stsak ta skab te jo'pejch waje sok te cha'kojt chaye y la sk'elu moel te ch'ulchane y la yalbe kola yal Dios yu'un.

¹⁶La xe'talan, sok la ya'be te jnopojetike, y ba spukbeyik te genteetike.

¹⁷Spisil a we'ik asta noj te xch'ujtike. Y ay to xan a jil lajchayeb moch te sobrae.

Te jPedro la yal te ja' Cristo te Jesuse

¹⁸Ay jun kaal te Jesuse ba sk'opon Dios ta stukel nax. Sjoyinej te jnopojetik yu'une. La sjojk'olambe: —¿Tut ya yal ya awa'iy te genteetike? ¿Mach'a ya skuyikon a? —xchi.

¹⁹La sjak'ik: —Ay ya yalik te ja'at Juanat te Ak'ich'ja'e. Te yane ya yalik te ja'at Eliasate. Sok ay yan ya yalik te ja'at jtul te antibo j'alwanejat yu'un Dios te cha'kuxem tale —xchiik.

²⁰Te Jesus la sjojk'obe: —Jal ts'in te ja'exte, ¿Mach'a ya akuyikon a? —xchi. La sjak' te jPedro: —Ja'at Cristoat yu'un te Diose —xchi.

Te Jesuse ya yal te ya xchame

- 21**Te Jesuse la skomtalan te ma'yuk mach'a ya yalbeyike.
- 22**Y la yaltalanbe: —Te Nich'anile puersa ya xk'ax bayal swokol. Ya me sp'ajik te moletik sok te statal saserdoteetike sok te maestroetik yu'un te mantaliletike. Ya me yak'ik ta milel, pero ya me xcha'kux tal ta yoxebal k'aal —xchi.
- 23**Ta patil la yaltalanbe spisilik: —Teme ay mach'a ya sk'an x'och ta jnopojel ku'une, a' me skoltay sba ta yo'tan, a' xkuch skrus jujun k'aal k'oem, y a' sts'akliyon.
- 24**Jich te mach'a ya xk'uxutay sba sok te xkuxlejale ya me xch'ay sok te xkuxlejale. Yan te mach'a ya xch'ay xkuxlejale, teme jo'on ta jkaje, ya me xkol stukel.
- 25**¿Tut ya xlok awu'un teme ya awu'unin spasil te balmilale, teme tey ya xch'ay a te akuxlejale, o teme ch'ayel ya xbaat yu'une?
- 26**Teme ya xk'exawex ku'une, sok teme ya xk'exawex yu'un te jk'ope, jich euk te Nich'anile ya me xk'exaw awu'unik euk te tut ora ya xtal sok stsa'amul, sok stsa'amul te Jtate sok stsa'amul te ch'ul angeletike.
- 27**Jamal ya kalbeyex: Ay mach'atik li' ayik to, te ma to xchamike ja' to teme la yilik te ayix ta mantal te Kajwaltik Diose —xchi te Jesuse.

Yanej a yilik te Jesuse

- 28**Ayix wan waxke' k'aal a te jich a yal te Jesuse, mo bael ta wits yu'un ba sk'opon Dios te'a. La yik' bael te jPedroe, te Jacoboe, sok te Juane.
- 29**Yipal ta sk'oponel Dios a te Jesuse yanej te site. Te sk'u'-spak'e xlemet bael te sakile.
- 30**Y chiknaj cheb winketik te'a, yipalik ta k'op sok te Jesuse. Ja' te jMoises sok te j'Eliase.
- 31**Joybil ta stsa'amul xojob. Yipalik ta ya'biyanel te tut'il ya xk'ax swokol ta lajel te ba Jerusalem te Jesuse.
- 32**Te jPedroe sok te sjo'take ben tentalanbil ta wayel. Kux yo'tanik yu'un, la yilik te xlemet stsa'amul xojobil te Jesuse sok te cheb winketik te soyinej sba soke.
- 33**Te k'alal la spit sbaik bael te cheb winketike, te jPedroe la yal: —Maestro, ben tsa'am te li' ayotike. Ya jpastik oxwol yaxna: jun awu'un, jun yu'un te jMoises, sok jun yu'un te j'Eliase —xchi te jPedroe. Yu'un te jPedro ma' sna' tut ya yal.
- 34**Yipal to ta yalel a, tal axintesek yu'un te tokale. La yilik te mukot ta tokale, la xi' yu'un.
- 35**Jich ay mach'a k'opoj tal ta tokal, jich a yal: —Ja' to ja' Jnich'an te t'ujbil ku'une. A'ibeyaik te tut ya yale —xchi.

³⁶Patil te laj yo'tan ta k'ope, la yilik te stukel xanix te'ey a te Jesuse. Jich te jnopojeletike la sk'ej ta yo'tanik te tuti yilike. Ma'yuk mach'a yalbeyik ta ora.

Te Jesuse la slekutes jtul kerem te ay pukuj ta yo'tane

³⁷Ta yan k'aal te k'alal koik tal ta witse, lom bayal genteetik a lok' taek yu'un te Jesuse.

³⁸Ay jtul winik te'ey a ba yolil te genteetike, ben tulan a k'opoj: —Maestro, awokoluk ilbon awil te jnich'ane. Yu'un jip a te jtul jnich'an to.

³⁹Yu'un ya stsakot yu'un te pukuje, ya x'ak'ot awunuk, sok xmetmun xlijk ta lum, sok ya xbulan ya'lel sti'. Ben ilba x'ilot, y ma skolesot yu'un.

⁴⁰La jk'ambeyix pawor te jnopojeletik awu'une te yauk slok'esbon te pukuj te ay ta yo'tan te jnich'ane, pero ma' ju' yu'unik slok'esel —xchi.

⁴¹La sjak' te Jesuse: —Ja'ex genteetik te ma'yuk xch'uunel awo'tanik sok te ma lek awo'tanike. ¿Jaye' xan k'aal te ya joyinexe sok te ya jts'ikbeyex te tut ayexe? Ik'bonik te anich'ane —xchi.

⁴²K'alal tijilaj tal te kereme, ch'ojot ta lum yu'un te pukuje y xmetmun lijk. Pero te Jesuse la skom te pukuje, y la slekutes te kereme, y la ya'be ta sk'ab te state.

⁴³Spisilik toj cham a ya'iyik te la yilik te stsa'amul spoder te Diose.

Te Jesuse xchebal buelta ya yal a te ya xchame

Te k'alal ch'ayem to yo'tanik yu'un te tuti spas te Jesuse, jich a yalbe te jnopojeletik yu'une:

⁴⁴—A'ibeyaik lek sluwartil y ma me ch'ay ta awo'tanik: Te Nich'anile ya me x'ak'ot entregal ta sk'ab winketik —xchi.

⁴⁵Pero te jnopojeletike ma k'ot ta yo'tanik te tuti altalanbote, yu'un ma ak'talanbot sna' yu'un te Diose, sok la xi'ik te ya xba sjojk'obeyik xan te Jesuse.

Te mach'a muk' ya xk'ote

⁴⁶Jich te jnopojeletik yu'un te Jesuse lijk sjojk'obe sbaik te mach'a muk' k'oem yu'unik te ta spisilike.

⁴⁷Te Jesuse la sna'be sluar te tut yipalik ta ya'abiyanele, ja' yu'un la yik' tal ch'in alal sok la yak' ta sts'e'el.

⁴⁸Jich a yaltalanbe: —Te mach'a ya yik' ta sna jich tut alal to, teme jo'on ta jkuentae, jo'on a yik'on abi. Y te mach'a ya yik'on ta snae, ja' a yik'ix ta sna euk te mach'a la stikonon tale. Ja' yu'un te mach'a ch'in ay ta awolilike, ja' me muk' stukel —xchi te Jesuse. Te mach'a mak' skontrainotike, joytik me abi —xchi.

⁴⁹Te Juane la yalbe: —Maestro, la kiltik jtul winik te yipal ta slok'esel pukujetik ta abiil. La kalbetik te ya skom sbae, porke ma joytikuk —xchi.

⁵⁰La sjak' te Jesuse: —Ma me komik, yu'un te mach'a mak' skontrainotike, ja' joytik ta a'tel abi —xchi.

Te Jesuse la skom te Jacobo sok te Juane

⁵¹Te k'alal xnopet ya sta yorail te ya x'ik'ot moel ta ch'ulchan te Jesuse, la xtuch' yo'tan te ya xbajt ta Jerusalene.

⁵²Jich a snalates bael jmantaletik yu'un. Bajtik ta smajanel na ta jun jtejklum te ay ta estado Samariae.

⁵³Pero te samariaetike ma yak'ik ta majanel te nae, yu'un la sna'ik te toj nax ya xbajt ta Jerusalen te Jesuse.

⁵⁴Te cheb jnopojeletike, te Jacobo sok te Juane, la yilik te ma a'bot ta majanel te nae. Jicha ba yalbeyik te Jesuse: —Kajwal, ¿me ya ak'an te ya kaltik te ya xkojtal k'ajk' ta ch'ulchan? Jich me ya xljajik yu'un, jich tut'il te la spas te j'alwanej Eliase —xchiik.

⁵⁵Te Jesuse la sk'elulanbe sit yu'un, sok la skom. Jich a yal: —Te ja'exe ma x'ana'beyik sluwar te tut ya sk'an awo'tanike.

⁵⁶Te Nich'anile, ma ja'uk a tal yu'un te ya yak' ta lajel te genteetike, yu'un tal yak' xkuxuyinik —xchi te Jesuse. Jicha laj bajt ta yan ch'in kolonya.

Te mach'atik k'an sts'akliyik te Jesuse

⁵⁷Te yipalik ka'el ta beel a, ay jtul winik te tal sk'opon te Jesuse: —Kajwal, ya jk'an jts'akliyat te bayuk ya xbaate —xchi.

⁵⁸La sjak' te Jesuse: —Te zoroetike ay snaik ta ch'en, sok te te'tikil mutetike aylan xpechechik. Yan te Nich'anile, ma xwejt' ba ya xway stukel —xchi te Jesuse.

⁵⁹Te Jesuse la yalbe ta yane: —La', ts'akliyaon bael —xyut. Te winike la sjak': —Kajwal, ak'aon ba nailuk te ya xba jmuk jilel te jtate —xchi.

⁶⁰Te Jesuse la yalbe: —Ja' me a' smuk te mach'a pajal chamenik soke. Yan te ja'ate, la', ban ala te tut'il ay ta ajwalinel te Diose —xyut.

⁶¹Ay yan la yal: —Kajwal, ya jk'an jts'akliyat, pero ak'aon bael nailuk te ya xba jk'opon jilel te mach'atik ay ta jnae —xchi.

⁶²Te Jesuse la yalbe: —Te mach'a ya sapu te te' wakaxe ma spas teme ya sk'elu spate, yu'un ma tojuk ya xbajt te ya'tele. Te mach'a jich ya x'a'teje ma tsa'amuk ta mantaltesel te ba ay ta ajwalil te Diose —xchi te Jesuse.

Lucas 10

Te Jesuse la stikon bael te setenta ta jtule

- ¹Ta patil te Kajwaltike la stuj xan setenta ta jtul winketik. Ta cheb cheb a stikonlan bael ta spasil te jtejklum te ba luwaretik te ba puersa ya xkax ae.
- ²Jich a yaltalanbe: —Bayal te k'ajoje. Yan te j'a'teletike ma'yuk bayal. Ja' yu'un, k'ambeyaik te yajwal k'ajoje te yauk stikon j'a'teletik ta k'ajoje.
- ³Baanik me, a' me k'otuk ta awo'tanik te jich k'oemex tut'il karnera te ya jtikonex bael ta yolil te genteetike, te ja' pajal k'oem sok te jwe'awal chojetike.
- ⁴Ma me awich' amoralik, ni atak'inik, ni a jel-xanabik. Y ma me jalajanik ta spajtil-o'tanil ta be.
- ⁵Te k'alal ya x'ochech ta nae, nail x'apatbe yo'tan te yajwale. Jich me x'awalik: “Bujts'anuk me k'inal ya awa'iyik li' ba na to”, xchaex me.
- ⁶Teme ay mach'a te'ey a te ya smali te bujts'an k'inal, bujts'an k'inal ya xjil ta skuenta euk. Yan teme ma'yuk te' ae, ya me sujt tal ta akuentaik te bujts'an k'inal ya awalbeyike.
- ⁷Te' me x'ainex a te ba na ya xk'oexe. Junuk me awo'tanik xwe'ex x'uch'aex te'a chikan te tut ay yu'unike. Yu'un te mach'a ya x'a'teje, puersa me ya xtojot. Ma me k'axanik ta nanatik.
- ⁸Teme k'oex ta jun jtejklume, te mach'a ya snajkanexe junuk me awo'tanik ya awe'ik te tut ya ya'beyexe.
- ⁹Lekutesbeya xchamelik te jayeb ayik ta chamel te' ae. Y jich me x'awalbeyik: “Nopol ya xlijikix ta mantal te Kajwaltik Dios te ba ayexe —xchaex me.
- ¹⁰Yan te ba jtejklum te ma sk'anexe, lok'anik bael te ba kayaetik yu'une. Jich me x'awalik:
- ¹¹“Te sts'ubil lumil te alumalik te ay ta koktike ya jkustik jilel yu'un seña te ma jo'ukotik ta jkuentatik te ma x'ach'uunike. Pero na'beyaik me sluwar te nopol ya xlijikix ta mantal te Kajwaltik Diose”, ya me awutik.
- ¹²Ya kalbeyex: Bayal me kastigo ya yich' te jtejklum to te tut ora Dios ya yilbe ya'tel spasil te genteetike. Yan te jtejklum Sodoma ma sta jich kastigo ya yich' stukelik.

Te jtejklumetik te ma xch'uunik mantale

- ¹³¡Te jtejklum Corazin o'ol me sbaik! ¡Sok te jtejklum Betsaida o'ol me sbaik euk! Te teyuk a yich' pasel a te milagroetik te ba jtejklum Tiro sok jtejklum Sidone tut'il te la yich'ix pasel ta atojolike, ora me la sujtes yo'tanik yu'un smulik te jichuke. La me slapik pak' te ay xch'ixale sok la me snajkan sbaikix ta tan yu'un yajtal yo'tanik yu'un smulik te jichuke.

¹⁴Pero te k'alal ya sta yorail yu'un Dios te ya yilbe ya'tel spasil genteetike, mas tulan kastigo ya yich'ik. Yan te jtejklum Tiro sok jtejklum Sidone ma sta jich kastigo ya yich' stukele.

¹⁵Jichex euk jtejklum Capernaum, akuyojik te a'bilex ta jkuenta ya xk'oex ta ch'ulchan. Mauk, sino ke ya me awich'ik ch'ojel ochel k'alal ta yutil ch'en.

¹⁶“Te mach'atik ya ya'ibe sluwar te ak'opike, ja' a ya'ibeyix sluwar jk'op abi. Te mach'atik ya sp'ajexe, jo'on a sp'ajikonix abi. Te mach'a ya sp'ajone, ja' a sp'ajix euk te mach'a stikonejon tale —xchi te Jesuse.

Sujtik tal te setenta ta jtule

¹⁷Te setenta ta jtule ben kontentoik te k'alal a sujtik tale. Jich a yalik: —Kajwal, asta te pukujetike la xch'uumbotik jmantaltik ta akuenta —xchiik julel.

¹⁸Te Jesuse la yaltalanbe: —La' nix a. Yu'un yipalon ta yilel te ch'ay ta koel ta ch'ulchan te Satanase. Jich xlemeta koel tut'il te chawuke.

¹⁹Jo'on kak'objeyex apoderik te ya xju' xbeenex ta sba te chonetike sok te tseketike, sok yu'un ya xju' awu'unik stsalel spasil yip te akontraike. Jich ma'yuk tut ya xju' yu'un spاسبeyex.

²⁰Pero ma me ja'uk nax ben jun awo'tanik yu'un te tut'il ya xch'uumbeyex amantalik te pukujetike. Ja'uk me ben jun awo'tanik yu'un te tut'il ts'ibabilix abilik te ba ch'ulchane —xchi te Jesuse.

Te Jesuse ben kontento k'ajta

²¹Mismo tiempo a te Jesuse ben kontento k'ajta yu'un te Ch'ul Espiritue. Jich a yal: —Kola awal Jtat, te yajwalat ch'ulchan sok te balmilale, ben bayal te slekil awo'tane. Porke ja' la awak'talanbe sna' sluwaril spasil te mach'atik ch'in yak'oj sbaike. Ma ja'uk la awa'be sna' te mach'atik p'ijike, sok te mach'atik ben p'ij skuyoj sbaike. Jich Jtat, yu'un jich a sk'an awo'tan atukel —xchi.

²²Y la yal xan: —Te Jtate la ya'bonix entregal ta jk'ab spasil te tutik aye. Ma'yuk mach'a ya sna'be sluwar te mach'a a te Nich'anile; ja' nax ya sna'be sluwar te Jtate, Sok ma'yuk mach'a ya sna'be sluwar te mach'a ek'a te Jtate; ja' nax stukel te Nich'anil te ya sna'be sluware. Sok euk te jayeb mach'a ya ya'be sna'be sbae —xchi te Jesuse.

²³Sujt sk'elu te jnopojetik yu'une y la yaltalanbe ta stukelik nax: —Ben me tsa'am slekilik te mach'atik ya yilik ta sitik te tutik yipalex ta yilele.

²⁴Jich ya kalbeyex: Ay bayal j'alwanejetik yu'un Dios sok bayal reyetik te yo'tanuk lauk yilik te tut yipalex ta yilel te ja'exe, pero ma yilik. Yo'tanuk lauk ya'iyik sluwar te tut yipalex ta ya'iyel sluwar te ja'exe, pero ma ya'iybeyik sluwar stukelik —xchi te Jesuse.

Seña-k'op te lekil samaria-winike

²⁵Ay jtul maestro yu'un te mantaliletike la stejkan sba, ba sk'opon sba sok te Jesuse, yu'un ya sk'an yilbe yo'tan. La sjojk'obe: —Maestro, ¿tut lek ya sk'an ya jpas yu'un ya xk'o jta te jkuxlejal sbajtel k'inale? —xchi.

²⁶La sjak' te Jesuse: —¿Tut ya'iyel ya awa'i te ts'ibabil jilel ta mantaliletike? ¿Tut xchi ya awa'i te ya awile? —xchi.

²⁷Te maestro yu'un te mantaliletike la sjak': —Jich ts'abil: “K'ux me x'awa'i ta awo'tan te Kajwaltik Diose sok spasil awo'tan sok spasil akuxlejal sok spasil apuersa, sok spasil ap'ijil. Sok k'ux me x'awa'i te ajoy ta genteile, jich tut'il te k'ux ya awa'i aba atukele”, xchi me —xchi.

²⁸Te Jesuse la yalbe: —Lek la ana' sujtesel. Teme jich ya apas to, ya me ata akuxlejal sbajtel k'inale —xchi.

²⁹Te maestro yu'un te mantaliletike ma sk'an teme ma'yuk sk'oplal ya xk'ot te tuti sjojk'oye. La sjojk'obe xan te Jesuse: —¿Mach'a a te joy ta genteil te ya yale? —xchi.

³⁰Jich te Jesuse la sjak'be: —Ay jtul winik ay k'ael ta sbelal Jerusalem te ya xbajt ta Jericoe, pero tsakot yu'un j'elek'etik ta be. Jich a spojbeyik bael te stutik yu'une, sok te sk'u'-spak'e. Toj lek a smajik jilel, chamen a jil yu'unik, y laj bajtix.

³¹Ben tey ora a tal jtul saserdote, k'an nax sk'elu te ba pojole. La soyp'in ta ilel, k'ax bael, bajt.

³²Y ay jtul levita winik k'ot ta ba pojole. Te k'alal la yile, la soyp'in ta ilel, k'ax bael, bajt.

³³Pero ay jtul samaria-winik te'etal ek'a ba bee. K'ux a yil te winike, la sna'be yo'olil sba.

³⁴Tijila ochel te'a. La xpoxtabe te yejch'ene, la ya'be aseite sok bino, y la spotsbe. La smoes ta sba skawu, y la yik' bael ta na ba ay wayibale. Te ba skanantay a.

³⁵Ta yan k'aal te samaria-winike la slok'es jilel cheb denario tak'in, la ya'be jilel te yajwal nae, y la yalbe: “Kanantaybon jilel te winik to. Teme ay to xan tak'in ya xla awu'une, ya me jsujtesbeyat te k'alal ya sujton tale”, xchi.

³⁶¿Mach'a ya awa'i a ta yoxebalik te sjoy sba ta genteil a k'ot sok te winik te taot yu'un te j'elek'etike? —xchi te Jesuse.

³⁷Te maestro yu'un te mantaliletike la sjak': —Ja' te mach'a la sk'uxutaye —xchi. Te Jesuse la yalbe te maestroe: —Baan, jich me xba apas euk te ja'ate —xyut.

Te Jesuse la yulu'tay te xMarta sok te xMariae

³⁸Te Jesuse lijk xan bael ta beel y k'ot ta jun kolonya. Ay jtul ants te'a te xMarta sbiile la yik' ochel ta sna.

³⁹Te xMartae ay jtul yijts'in te xMaria sbiile tal snajkan sba ta yok te Jesuse yu'un tal ya'ibe sluwar te tut ya yale.

⁴⁰Yan te xMartae ja' nax a bajt ta yo'tan spisil te tut ya spase. Jicha tal te ba ay te Jesuse y la yalbe: —Kajwal, ¿me'n ma yajtaluk awo'tan te mak' skoltayon ta spasel spisil te tut ya jpas te kijts'ine? Albeya te yauk xtal skoltayone —xchi.

⁴¹Jak'bot yu'un te Jesuse: —xMarta, bayal te tut baem ta awo'tan spasele. Ma me awak' yajtal awo'tan yu'un.

⁴²Pero jun nax te tut puersa ya sk'ane. Te xMariae la st'ujix te tut a te leke. Ma'yuk mach'a ya xju' ya xpojbot yu'un —xchi.

Lucas 11

Te Jesuse nojpeswan ta sk'oponel Dios

¹Ay jun buelta yipal ta sk'oponel Dios te Jesuse ta jun luwar, k'alal laj yo'tane albot yu'un jtul jnopojel: —Kajwal, nojpesaotik ta sk'oponel Dios euk, jich tut'il te Juane la snojpes te jnopojeletik yu'une —xchi.

²Altalanbot yu'un te Jesuse: —Te k'alal ya ak'oponik te Diose jich me x'awalik to: Jtatik Dios te ayat ta ch'ulchane, a' me ch'uunekix ta lek te ach'ul-biile. A' me staix sk'aalele te ya x'ochat ta ajwalil. La' me pasa te tut ya sk'an awo'tan ta balmilal jachik tut'il ta ch'ulchane.

³A'botik me tal te tutik ya jwe'tik ta jujun k'aale.

⁴A'botik me perdon yu'un te jmultike jachik tut'il te ya jpasbeytik perdon yu'un te mach'a ya sta smul ku'untike. Y ma me x'awak' mulawukotik. Koltayaotik me te ba tut ma tsa'amuke, xchaex me, —xchi te Jesuse.

⁵Sok altalanbot xan yu'un te Jesuse: —Jich tut'il to, teme ay jtul awermano ya xba ak'opon te sna ta ol ajk'ubal: “Hermano, ya jmajantik oxpejchuk awot,

⁶yu'un ay jtul kermano julel to ta jna. Lijk tal ta beel, y ma'yuk tut ay ku'un yu'un ya ka'be”, te ya awute.

⁷Ta yut sna ya sjak'beyat ak'op, ya yalbeyat: “Ma awulilanon, yu'un ts'usulix te jpuertae, yu'un wayalotikix sok te kuntikile sok te jo'one. Ma spas xjajch ka'beyat te tut ya ak'ane”, ya yutat.

⁸Ya kalbeyat, manchuk me ma sk'an xjajch ya'beyat te tut ya ak'ambey te awermanoe, pero puersa me ya ya'beyat te tut ya ak'ambeye yu'un mak' awulilanix a. Y ya me ya'beyat spisil te tut ya xtuun awu'une.

⁹Ja' yu'un ya kalbeyex: K'ambeyaik te Diose, jich me ya ya'belex. Leaik te tut ya ak'anike, jich me ya ataik ta leel. K'opojanik ta ti'puerta, jich me ya sje'beyex te Diose.

10 Porke te mach'a ay tut ya sk'ambe te Diose, ya me x'a'bot yu'un. Sok te mach'a ya sle te tut ya sk'ane, ya me sta. Sok te mach'a ya xk'opoj ta ti'puertae, ya me xje'bot.

11 “¿Me ay wan jtulukex te ja'ex te tatilexe me'n ton ya awa'bey swe' te anich'an teme ya sk'ambeyat yote? ¿Sok me'n chan ya awa'be swe' teme chay te skambeyate?

12 ¿Sok me'n tsek ya awa'be teme tomut ya sk'ambeyate?

13 Jich te ja'exe manchuk me ma tsa'amuk te awo'tanike, pero ya ana'ik yak'el te tut a te lek ta stojol te awal-anich'anike. ¿Ja'uk to xan wan a te Jtatic te ay ta ch'ulchane? Ya me ya'beyex te Ch'ul Espíritu te mach'a ya sk'ambeye —xchi te Jesuse.

Ya yalbeyik sk'oplal te Jesuse te yich'ojbe spoder te pukuje

14 Te Jesuse la slok'esbe pukuj ta yo'tan jtul winik te ma xlok' sk'op yu'une. Te k'alal lok' te pukuje lijk lok'uk sk'op te uma'e. Te genteetike toj cham a ya'iyik yu'un.

15 Ay yan ya yalik: —Te winik to ya slok'es pukujetik ta skuenta Beelzebu te mero tatil yu'un te pukuje —ay xchiik.

16 Sok ay yan lijk sk'ambeyik seña smilagro ta ch'ulchan te Jesuse yu'un ya yilbeyik yo'tan.

17 Pero te Jesuse la sna'be sluar te tut ya yal ta yo'tanike. La yaltalanbe: —Spisil te mach'atik jun nax yaj-presidenteike teme lijk xat sbaike sok teme ya xlijk skontrain sbaike, jich me ya yixlan sbaik ta stukelik nax a. Y teme lijk xjat sbaik spisil te mach'atik jun nax snaike, jich ya sjim sbaik a.

18 Jich ek'a te pukuje teme ya xlijk skontrain sbae, ¿Tut'il k'an jalajuk ta a'tel sok spoder teme jichte? Te tut'il jich ya kalbeyexe, ja' yu'un te ya awalbikon te yipalon ta slok'esel pukuj ta spoder te Beelzebue.

19 Pero teme jich aye, ¿mach'a ta skuenta te ya slok'es pukujetik te jnopojeletik awu'unike? Por eso ja' yu'un ta skuenta te jnopojeletik awu'unike te chikan a te ma jichuk te tut ya awalike.

20 Pero te ya jlok'es te pukujetike, ja' nax ta skuenta spoder te Diose. Jich chikanix ta jamal a te ayix ta ajwalil ta awolilik te Diose.

21 “Teme ay jtul k'ajk'al winik te lek xchapoj sba ta skanantayel te snae, mak' x'elkanbot te stutik yu'une.

22 Pero teme tal jtul xan winik te mas to k'ajk'e, ya me stsalot yu'un, sok ya me xpojbot bael te tut yich'oj te ja' yipinej yo'tane. Jich me ya x'ich'bot bael te stutik yu'une.

23“Te mach'a ma'yuk ta jtojole, yu'un nanix sk'ontrainejon abi. Te mach'a mak' soyinon ta tsobawe, ja' jimaw abi.

Te pukuje ya xcha'och xan te ba lok'em tal

24K'alal ya xlok' ta yo'tan gente te pukuje, ya xbeen ta takin k'inal, ya sle ba ya xkux yo'tan, pero ma sta. Jich ya xlijk snop: “Ya me sujton bael ta jna te ba lok'emon tale”, xchi.

25Te k'alal ya sujt bale, ya xk'o sta te yo'tan te winike jich tut'il na te lek jojchotesbil y lek mesbil.

26Jich ya xba sle xan tal jukeb xan sjoy te mas pewor te tut'il ay stukele. Y spisilik ya x'och snaimbeyik yo'tan te gentee. Mas pewor ya sujt te gentee ke te tut'il ay te nail toe —xchi te Jesuse.

Te mach'atik ben jun yo'tanik ta stojol Diose

27Yipal to ta yalel a te k'op to te Jesuse, ay jtul ants ta yolil te genteetike tulan a k'opoj: —Ben tsa'am slekil te ants te la yalatayate sok te la sts'ijtesate —xchi ta k'op.

28Te Jesuse la sjak': —Ja' ben tsa'am slekil te mach'atik ya ya'ibeyik sluwartil te sk'op Diose, y ya xch'uunik —xchi.

Te genteetik ya sk'an yilik junuk seña smilagro

29Te genteetike sigue ya tsob sbaik tal te ba ay te Jesuse. Y jicha lijk yaltalanbe: —Te genteetik te ora to ma tsa'amuk yo'tanik ya sk'an yilik junuk seña milagro, pero ma x'a'bot. Ja' nax seña ta stojolik k'oem te Jonas te antibo j'alwanej yu'un te Diose.

30Te Jonase ja' seña ak'ot ta stojol te jniniveetike. Jich euk te Nich'anile, ja' seña k'oem ta stojolik te genteetik te kuxulik te ora to.

31Te tut k'aalil te ya x'ilbot tut yilel ya'telik te genteetik te kuxulik te ora to, te' me ay ek'a te ants te ay ta reyil ta nasion ta stojil sur. Ja' me ya x'albot smulik yu'un. Porke te antse lom jakal a tal ta ya'ibeyel sluwar sp'ijil sk'op te Salomone. Yan te ora to li' ay te mach'a muk' yu'un te Salomone.

32Sok te' me ayik ek'a te jniniveetike. Ja' me ya yalbeyik smul k'oem euk te genteetik te kuxajtik te ora to, porke te jniniveetike la sujtes yo'tanik yu'un smulik te k'alal la ya'iyik te sk'op Dios te albot yu'un te Jonase. Yan te ora to li' ay te mach'a muk' yu'un te Jonase.

Te tut ya yil k'inal a te jti'balultike

33Ma'yuk mach'a ya stsun jun lampara te ya xba snak' ta jun luware, ni ta yutil junuk kajon. Toyol ya sojk'an yu'un jich ya yil k'inal a te mach'a ya x'och ta snae.

³⁴Te asitike jich k'oem tut'il luz te ya yil k'inal a te atibalulike. Teme lek ay te asitike, skojtol atibalul sakubenix k'inal ta stojol. Yan teme ma tsa'amuk te asite, skojtol te atibalule ay ta ijk'al k'inal.

³⁵Ila me abaik te sakil k'inal te ayix ta akuentaik ma me sujt ta ijk'al k'inal.

³⁶Teme skojtol atibalul te ayat ta sakil k'inal soke, teme ma'yuk ch'inuk ijk'al k'inal ae, jich me lek ya awil k'inal a, jich tut'il teme tilem ta atojol te lamparae —xchi te Jesuse.

Te Jesuse la stabe ta alel smulik te fariseoetike sok te maestroetik yu'un te mantaliletike

³⁷K'alal laj yo'tan ta k'op te Jesuse, ay jtul fariseo la yik' bael ta we'el ta sna. Jicha och bael te'a te Jesuse, nakajtik k'oel ta we'el ta mexa.

³⁸Te fariseoe lijk yal ta yo'tan te ma tsa'amuk a yil yu'un te ma spok sk'ab nailuk jich tut'il te skostumbreik te ya xlijikik ta we'ele.

³⁹Te Kajwaltike la yalbe: —Te ja'ex fariseoexe, ja' nax ya asapbeyik spat te posiyotike sok te platoetike. Pero te yutil awo'tanike nojel ta sbik'tal-o'tanil sok te tut ma tsa'amuke.

⁴⁰Ma x'ana'ik k'inal. Te mach'a la spasbe spat te posiyoe, ja' a spasbe euk te yutile.

⁴¹Te ja'exe k'ebanaik te tut k'ejbil awu'unike, jich me lek sapbil spasil a te spate sok te yutile.

⁴²“Te ja'ex fariseoexe, o'ol me abaik, porke ya awa'beyik smajtanin Dios jun ta slajunebal te atulpimilike, sok te alutaik, y spasil ta jkaj te abokike. Yan te tutik lek ta pasel ta stojol te yane, sok te ya sk'an te k'ux ya ka'itik ta ko'tantik te Diose, ch'ayem ta awo'tanik stukel. Ja' to ja' ya sk'an ya apasik, sok euk te tut yipalex ta spasele.

⁴³Te ja'ex fariseoexe, o'ol me abaik, porke ja' ben anujtsojik te primero naktajibale yu'un te sinagogaetike, yu'un ja' ya ak'anik te ya yak'elex ta jkuenta ae. Sok ben sni' x'awa'iyik te ya yujts'ibelex ak'abik ta sitil komon te ba parkee.

⁴⁴O'ol me abaik, maestroetik yu'un te mantaliletike, sok ja'ex fariseoetik, ja'ex te ma tsa'amuk awo'tanike. Jich k'oemex tut'il te sba anima te ma chikanuk ta ilele, jun yo'tanik ya xk'axik ta beel te'a te genteetike, yu'un mak' sna' teme sba animae —xchi te Jesuse.

⁴⁵La sjak' tal jtul maestro yu'un te mantaliletike: —Maestro, te tut'il jich la awale, jo'otik la ataotik ta utel euk —xchi.

⁴⁶La yal te Jesuse: —Te ja'ex maestroetik yu'un te mantaliletike, o'ol me abaik euk, porke te ijkatsil ya awa'bey xkuch te genteetike ma'yuk mach'a xlijik yu'un. Yan te ja'exe ni jch'ixuk yal ak'abik ya ak'an ya apikik ch'inuk.

⁴⁷O'ol me abaik ja'ex te ya achapulambeyik sba smukemal te antibo j'alwanejetik yu'un Dios te la yich'ik milél yu'un te antibo ame'-atatike.

⁴⁸Jich ya awak'ik ta ilel te tut'il ben sni' x'awa'iyik te tut spasik te antibo ame'-atatike. Yu'un stukelik a smilik. Y te ja'exe ja' ya achapulambeyik te sba smukemale.

⁴⁹“Ja' yu'un te Dios, te ay sp'ijil yo'tan stukele, la yal: “Ya jtikombeyex j'alwanejetik sok jpuk-k'opetik. Ay ya amilik sok ay ya awilbajinik”, xchi me.

⁵⁰Te mach'atik kuxajtik ta balmilal te ora to, ya me skuchik smalbeyel xch'ich'el spisil te j'alwanejetik te lajik ta milél ta slijkibal to tal te balmilale.

⁵¹Ja' bi, ja' slijkibal te malbot xch'ich'el te j'Abele sok ja' to te k'alal malbot xch'ich'el te Zacariase, ja' te la yich' milél ta yolil te xchik'ojibal smajtan Dios te ba temploe. Jich me ya kalbeyex, te mach'atik kuxulik ta balmilal te ora to ya me x'a'bot xkuchik smalel te xch'ich'elike.

⁵²O'ol me abaik maestroetik y'un te mantaliletike, porke la alok'esbeyikix te syaweil ti'puerta yu'un te p'ijil-o'tanile. Mak' x'ochex te'a te ja'exe y kombil awu'unik te mach'atik ya sk'an x'ochik te'ae —xchi te Jesuse.

⁵³Te k'alal laj yo'tan ta yalel te Jesuse, te maestroetik yu'un te mantaliletike sok te fariseoetike ben ip a laj ilin yu'un. Jicha lijk swulilanik ta k'op yu'un, bayal tut ya sjojk'obeyik.

⁵⁴Yu'un ya smaliyik teme ay tut ma lekuk ya yale yu'un jich ya stsakik ta sk'opik a te Jesuse.

Lucas 12

Te Jesuse la yalbe sk'oplal te ma-tsa'amuk-o'tanile

¹Jich ora a stsob sbaik tal bayal genteetik te ba ay te Jesuse. Stenten sbaik tal ta stojol. Jich te Jesuse lijk yalbe primero te jnopojeletik yu'une: —Ila me abaik sok te levadura yu'un te fariseoetike, ja' bi, ja' te tut'il ma tsa'amuk yo'tanike.

²Porke ma'yuk te tut nak'al te ma xchiknaje sok ma'yuk tut a te mukul te ma x'ak'ot ta a'iyele.

³Spisil te tuti awalojik ta ijk'al k'inale, ya me x'a'iyot sluwar ta sakil k'inal. Jich te tut mukul la awal ta yutil anae, ja' me ya x'awutayot ta sbaba nantik.

Mach'a a te ya sk'an xi'ele

⁴Te ja'ex, te kamigo jbatike, ya kalbeyex ma me xi'anik yu'un te mach'a ya smilbeyex te atibalulike, pero ta patil ma'yuk tut ya xju' ya spasbeyex xan.

⁵Jo'on ya kalbeyex te mach'a ya sk'an ya axi'ike: Ja' me x'axi'ik te mach'a ya xju' yu'un ya smilate sok te ay ya'tel te ya xju' ya yak'ex bael ta k'ajk' te ma xtup' sbajtel k'inale. Bats'i jich ya kalbeyex: Ja' me x'axi'ik stukel.

⁶¿Me'n ma wan chebuk pesu stojol ta chonel te jo'kojt ch'in mutetike? Pero ni jkojtuk ya xch'ay ta yo'tan te Diose.

⁷Jich euk te ja'exe, asta te stsotsil ajolike ajtabil yu'un ta jujulijk. Ja' yu'un ma me xi'anik te ja'exe. Mas me tulan ak'oplalik ta yo'tan ke te ch'in mutetike.

A' me kaltik ta jamal te jch'uunejtik te Jesucristoe

⁸“Ya kalbeyex, te mach'a jamal ya yal ta stojol genteetik te tut'il jo'on yajwalone, jich euk te Nich'anile, jamal me ya yal ta stojol te ch'ul angeletik yu'un te Diose te tut'il ay ta skuentae.

⁹Yan te mach'a ma jamaluk ya yalon ta stojol te genteetike, jich euk te jo'one ma jamaluk ya kal ta stojol te ch'ul angeletik yu'un te Diose.

¹⁰Dios ya spasbot perdon yu'un te mach'a ya skontra-k'optay te Nich'anile. Yan te mach'a ya stoyba-k'optay te Ch'ul Espiritue ma xju' ya spasbot perdon yu'un stukel.

¹¹“Te k'alal ya yik'elex bael ta sinagogaetike, o teme ya stejk'anelex ta stojol te alkaletike, sok ta stojol te ju'elletike, ma me x'awak' yajtal awo'tanik yu'un te tut ya sk'an ya ajak'beyik te sk'opike sok te tut xk'o awalike.

¹²Porke te k'alal ya sta yorail te ya xk'opojexe, te Ch'ul Espiritue ya me ya'beyex ana'ik te tut xk'o awalike —xchi te Jesuse.

Ay peligro yu'un te k'ulejalile

¹³Ay jtul winik ta yolil te genteetike la yalbe te Jesuse: —Maestro, albeya te jbankile te yauk ya'bon oliluk euk te tut yak'ojbon sok jilel te jtate —xchi.

¹⁴Te Jesuse la sjak'be: —Kere, ¿me'n ay mach'a yak'ojbon ka'tel ta xchapel o ta xat'el te stutik yu'un atate? —xchi.

¹⁵Sok la yaltalanbe: —Ila me abaik te ja'exe, ma me xbik'ta awo'tanik yu'un te k'ulejalile. Porke ma ja'uk ya xkuxuyinat yu'un teme ay bayal tut ay awu'une —xchi te Jesuse.

¹⁶Jich a lijk yaltalanbe seña-k'op: —Ay jtul jk'ulej winik te lom bayal sk'al te lom lek a lok' te skosechae.

¹⁷Te jk'ulej winike lijk ta pensar: “¿Tut ya sk'an ya jpas? Yu'un ma'yuk ba ya jk'ej te jkosechae.”

¹⁸Nojp yu'un ts'iin: “Te ora to la jna'ix tut ya jpas. Ya me jim spisil te yawil kixime. Ya me jpas mas muk'. Yu'un te' ya jk'ej spisil a te jkosechae sok spisil te tutik ay ku'une.

¹⁹Y ya me kalbe te jch'ulele: ‘Jch'ulel, bayalix te tut k'ejel awu'une, yu'un ya xtuun awu'un bayal ja'bil. Ya jkux ko'tantik. We'ukotik, uch'aukotik. Ben junuk ko'tantik yu'un’”, xchi ta yo'tan.

²⁰ Pero albot yu'un te Diose: “Ma x'ana' k'inal. Mismo ajk'ubal to ya me xchamat. Spisil te tut k'ejbil awu'une, ¿mach'a me ya yich'beyat jilel?” xchi te Diose.

²¹ Jich me ya xk'ot te winik teme ja' nax baem yo'tan stsobel te sk'ulejal te ya xtuun yu'un stukel naxe, pero me'ba' ta stojol Dios —xchi te Jesuse.

Dios ya skanantay te yal-xnich'ane

²² Ta patil te Jesuse jicha yalbe te jnopojeletik yu'une: —Ja' sluwar te ya kalbeyexe, ma me x'awak' yajtal awo'tanik yu'un te tut ya xkuxuyinexe, ni te tut ya awe'ike ni te ak'u'-apak'ik te ya alapike.

²³ Ja' mas tulan sk'oplal te akuxlejalike ke te tut ya awe'ike. Y mas tulan sk'oplal te atibalulike ke te ak'u'-apak'ike.

²⁴ Ila awilik tut kuxajtik te jokjok mutetike. Mak' x'awalejik, sok ni mak' xk'ajojinik, sok ma'yuk yawil yiximik, sok ma'yuk yawil stutik yu'unik. Pero ja' mak'lilanbil yu'un te Diose. Yan te ja'exe mas baleex ke te mutetike.

²⁵ Sok ¿me'n ya wan xju' awu'un te ya anajt'utes aba xan ch'in k'axem cha'jot teme lom yajtal awo'tan te lom k'oxate?

²⁶ Teme ma xju' awu'un spasel te tut ch'in sk'oplale, ¿tu'un te ya awak' yajtal awo'tan yu'un te yan tutike?

²⁷ “Ila me awilik te tut'il ya xch'i te nichimetike. Mak' x'a'tejik ni mak' sjal sk'u'-spak'ik. Pero ya kalbeyex manchuk me ben tsa'am te sk'u'-spak' te rey Salomone, pero ma' spajbe tsa'amul te nichim to.

²⁸ Yu'un teme Dios a yak' te ben tsa'am te xnichimul te witse y ta pajel chijk'ix ta yawil k'ajk' a, ¿me yu'un wan ma jichuk ya sk'u'ultesex te ja'exe? Genteex te ma xch'uun awo'tanike.

²⁹ Ja' yu'un te ja'exe ma me x'awak' yajtal awo'tanik sleel te tut ya awe' sok ya awuch'ike.

³⁰ Porke spisil te tutik to ja' nax baem ta yo'tanik sleel te mach'atik ma sna'be sba te Diose. Yan te ja'exe ay jtul Atatik te sna'oj te tutik ya xtuun awu'unike.

³¹ Te ja'exe ja' me x'awajwalinik stukel te Diose, y ya me awich'ik spisil te tutik to.

K'ulejalil ta ch'ulchan

³² “Ma me xi'anik, karneraetik ku'un, ja'ex te ma bayalukexe. Te Jtatike ben jun yo'tan ya yak'ex te'a te ba ya xmantaleje.

³³ Chonaik te tut ay awu'unike, y k'ebenbeya te me'ba'etike. Leaik yawil atak'inik te ma x'ixtaje. K'ejajik ta ch'ulchan te ak'ulejalik te mak' xlaje, te mak' x'och elek' aye, sok te ba mak' xjoch'ube.

³⁴ Yu'un te ba k'ejbil te ak'ulejalike, te'uk me ay ek'a te awo'tanike.

Chapalukotik me

- ³⁵Chapalukex me sil tiempo sok tilemuk ak'ajk'ik k'oem.
- ³⁶Jichukex me te tut'il te j'a'teletik te chapajtik ta smaliyel te yajwalik te baem ta il-nujpunele, te ora ya sje'beyik te sti'puerta te k'alal ya xjul sk'ojk'utay te puertae.
- ³⁷Ben tsa'am slekil te j'a'teletik te kuxul yo'tanik ya xjul taek yu'un te yajwalike. Jamal ya kalbeyex, te yajwalike ya me xchap sba, ya me yak' sba ta mantaltesel yu'unik, ya me yik' tal ta mexa, y ya me x'a'bot swe'elik yu'un.
- ³⁸Ben tsa'am slekilik teme kuxul yo'tanik ya xjul tajtalanek manchuk me ta ol ajk'ubal o ta nopol sakub xjul tajtalanek te j'a'teletike.
- ³⁹Na'beyaik me sluwartil to: Jich tut'il te yajwal nae te yauk sna' tut ora xtal te j'elek'e, ma xyak' ta je'el te sna te jichuke, yu'un mak' x'elk'anbot bael te stutik yu'une.
- ⁴⁰Jich euk te ja'exe, chapalukex me ta maliwanej, porke te Nich'anile, ja' ya xtal a te mak' ya amaliyik aye —xchi te Jesuse.

Te lekil j'a'tele sok te ma lekil j'a'teluke

- ⁴¹Te jPedroe la sjojk'oy: —Kajwal, ¿me jo'otik nax ya awalbotik te seña-k'op to, o ta spisil ya awalbe te yan xane? —xchi.
- ⁴²La yal te Kajwaltike: —Te lekil jkanan te ay sp'ijil yo'tane, ya x'a'bot ta skuenta te tutik ay yu'un ta sna te yajwale, yu'un ya spukbey te tutik ya swe'ik te juju-ch'oj te ya yich'ike.
- ⁴³Ben me tsa'am slekil te aj-a'telil te jich yipal ta spasel a te k'alal ya xjul taek yu'un te yajwale.
- ⁴⁴Bats'i jich ya kalbeyex, te yajwale ya me ya'be skanantay spisil te tutik ay yu'une.
- ⁴⁵Pero te aj-a'telile teme lijk yal ta yo'tan: “Ma to wan xtal ta ora te kajwale”, tem xchie, ya xlijk yutalan te yan j'a'teletike sok te kriaraetike, y ya xlijk ta we'el uch'ajel sok ta yak'ubel.
- ⁴⁶Ja sk'aalel a te mak' smaliye, sok te tut ora ch'ayem yo'tan ta smaliyel aye, ya xk'ot te yajwale. Ya me ya'be kastigo. Te' me ya xbajt a te ba ya xbajt te mach'atik te ma xch'uunejuk te Diose.
- ⁴⁷Jich te j'a'tele te sna'oj te tut ya sk'an yo'tan te yajwale pero ma chapaluk ni ma xch'uun, ya me x'a'bot stoj ta majel.
- ⁴⁸Yan te j'a'tel te ma sna'ojuk te tut ya sk'an yo'tan te yajwale, te ja' a spas te tut ay kastigo yu'une, ch'in nax me ya stoj ta majel stukul. Te mach'a bayal tut ya

x'a'bote, bayal me te tut ya xk'ambote. Jich euk te mach'a bayal tut ya x'a'bot skanantaye, jich me bayal ya xk'ambot sujtel stukel.

Te Jesuse ya yak' xjat' sbaik te genteetike

⁴⁹Tal kak' tiluk k'ajk' ta balmilal. Ko'tanuk te tilemixe.

⁵⁰Pero puersa me ya xk'ax bayal jwokol nailuk. Beno yajtal ko'tan yu'un. Ko'tanuk te k'axemukixe.

⁵¹¿Me'n ya akuyik te tal kak' bujts'an k'inale ta balmilale? Ya kalbeyex te ma jichuke. Tal kak' xjat' sba te genteetike.

⁵²Ja' yu'un li' nax k'alal to te ba ay jo'tul ta snaike, ya me xjat' sbaik. Te oxtule ya me skontrain te cha'tule, y te ch'atule ya me skontrain te oxtule.

⁵³Te tatile ya skontrain te xnich'ane. Te nich'anile ya me skontrain te state. Te me'ile ya me skontrain te yantsil-ale. Te yantsil-ale ya me skontrain te sme'e. Te me'alibale ya me skontrain te yalibe y te alibale ya me skontrain te sme' yalibe —xchi te Jesuse.

Te señaetik tut ay te tiempoe

⁵⁴Te Jesuse la yaltalanbe te genteetike: —K'alal ya awilik te ay tokal te ba xch'ay bael k'ajk'ale, jich ya awalik te ya xtal ja'ale, y jich ya xk'ot ta pasel.

⁵⁵Y te k'alal ya xtal ik' ta stojil sur, jich ya awalik: “Lom k'ux k'ajk'al yo'tik”, xcha'ex, y jich ya xk'ot ta pasel.

⁵⁶Te ja'exe, te ma tsa'amuk awo'tanike, teme ya ana'ik yilel tut ay te ch'ulchan y sok te balmilale, ¿tu'un ts'iin te ma x'ana'ik tut yipal ta k'oel ta pasel te ora to?

Chapa aba sok te kontrae

⁵⁷“¿Tu'un te ma xju' awu'unik snopel te tut lek ta pasele? Teme ay mach'a ya yik'at bael te ba ay te j'u'etike, chapa aba sok nailuk mientras ay to tiempo, yu'un mak' yik'at bael a te ba alkale.

⁵⁸Porke te mauke, te alkale ya yak'at bael entregal ta skab te mayole, y te mayole ya me yotsesat ta prexo.

⁵⁹Ya kalbeyat, ma me xlok'at tal te'a ja' to teme ts'akal la atoj te amultae —xchi te Jesuse.

Lucas 13

Ben tulan sk'oplal te ya sujtes ko'tantik yu'un te jmultike

¹Mismo tiempo a, ay mach'atik a tal yalbe te Jesuse te tut'il ay te Galileaetik te ba miltalanek yu'un te jPilatoe. Te' malbot xch'ich'el a te ba yipalik ta smilbeyel smajtan te Diose.

²Te Jesuse la yaltalanbe: —¿Me'n akuyojik te mas ay smul stukelik te tut'il ay smul te yanetik slumale te jicha k'ot ta skuentaiké?

³Ya kalbeyex te ma jichuke. Jich teme ma x'asujtes awo'tanik ta stojol Dios te ja'exe, jich me ya x'lajex euk.

⁴¿Akuyojik wan te mas ay smulik te mach'atik ayik ta Jerusalen te ay diesiocho ta jtul chamik ta tentanel te k'alal jimta koel te torre yu'un te Siloee?

⁵Ya kalbeyex te ma jichuke. Jich teme ma x'asujtes awo'tanik ta stojol Dios te ja'exe, jich me ya x'lajex euk —xchi te Jesuse.

Seña-k'op te ikux-te' te ma xyak' site

⁶Te Jesuse la yaltalanbe te seña-k'op to: —Ay jtul winik sts'unoj ta slum jpejt ikux-te', y ba yil teme ay site. Pero ma'yuk a stabe.

⁷Jich a yalbe ts'iin te winik te jkanane: “Ila awil, ayix oxe' ja'bil te ya xtalulanone yu'un ya kilulan me ya sitin te ikux-te'e. Pero ni ma'yuk ya jtabe sit. Ja' yu'un, ts'eta lok'el, yu'un ma lomuk nax smakoj k'inal li' ba lume”, xchi.

⁸Pero la yal te mach'a skanantayej te lume: “Kajwal, jilesa to junuk ja'bil te'a. Ya to jok'be slumil, sok ya to ka'be kurtibo.

⁹Jich wan ya yak' sit. O teme ma yak' site, ya xju' ta ts'etel lok'el”, xchi —xchi te Jesuse.

Te Jesuse la slekutes jtul ants te k'ujul spate ta sk'aalel kuxo-o'tan

¹⁰Te Jesuse ba nojpeswanuk ta sinagoga ta sk'aalel kuxo-o'tan.

¹¹Ay jtul ants te'a te ayix diesiocho ja'bil te ay chamel ta sti'balule te k'ujanbil spat yu'un pukuj te ma spas ya xjach sbae.

¹²K'alal la yil te Jesuse, la yik' tal y la yalbe: —Ants, kolatix yu'un te achamele —xchi.

¹³Jich a skajambe sk'ab ta sjol, y ora tojob spat te antse. Lijk yalbe kola yal Dios yu'un.

¹⁴Pero te mach'a yich'oj ya'tel ta statalil te ba sinagogae ilin yu'un, yu'un te Jesuse la slekutes ta sk'aalel kuxo-o'tan. La yalbe te genteetike: —Ay wake' k'aal te ya x'a'tejotike. Ja' ya xtalex a te ya awak' abaik ta lekutesel yu'un te achamelike. Ma me jauk a te sk'aalel kuxo-o'tane —xyut.

¹⁵Te Kajwaltike la yalbe: —Ja'ex te ma tsa'amuk awo'tanike, ¿me'n ay wan jtuluk te ja'exe te mak' ya apolik ta sk'aalel kuxo-o'tan te awakaxike sok te aburuike te ya xba awa'beyik tal yuch' ja'e?

¹⁶Yu'un te ants to, te ja' sts'umbal te j'Abrahame, ayix diesiocho ja'bil te chukbil ta chamel yu'un te pukuje. ¿Me'n ma wan lekuk te la yich' koltayel te sk'aal kuxo-o'tane? —xyut.

¹⁷Te k'alal jich a yal te Jesuse, k'exaw spasil te skontratake. Pero spasil te genteetike ben kontentoik yu'un te la yilbeyik te ben tsa'am y muk' te tut ya spas te Jesuse.

Seña-k'op te sbak' mostesia

¹⁸Te Jesuse la yal xan: —¿Tut a te pajal k'oem sok te tut'il ya xk'ot ta ajwalinel te Diose? ¿Tut ya jpajtik sok a?

¹⁹Ja' pajal k'oem sok te sbak' mostesia te ya sts'un ta sk'al te jtul winike. Ya xch'i y muk' ya xk'ot te ste'ele. Te te'tikil mutetike ya xtal spas xpechechik te ba sk'ab ka'be —xchi.

Seña-k'op te levadura

²⁰La yal xan te Jesuse: —¿Tut a te pajal k'oem sok te tut'il ya xk'ot ta ajwalinel te Diose?

²¹Ja' pajal k'oem sok te levadura te ya skap ta oxp'is jarina te antse, ja'to teme sijt ta swolol te mats'e —xchi.

Te puerta te yub naxe

²²Te k'alal yipal k'ael ta beel ta Jerusalem te Jesuse, yipal k'ael ta pijuteswanej te ba jtejklumetike sok ba kolonyaetike.

²³Ay jtul mach'a jojk'obot yu'un: —Kajwal, ¿me ajtabil nax wan te mach'a ya xkolike? —xchi. La sjak' te Jesuse:

²⁴—Ak'aik puersa te ya x'ochex bael te ba puerta te yub nax. Ya me kalbeyex: Ay me bayal mach'atik yo'tanuk ya sk'an x'ochik te'a, pero ma xju' yu'unik.

²⁵Patil teme la sts'us sti' spuerta te yajwal nae, ja'ex te ayex ta jwerae jich ya xlijk awalik: “Kajwal, je'botik te puertae”, ya me awutik. Pero ya yalbeyex te yajwal nae: “Ma jna' ba talemex te ja'exe”, ya me yutex.

²⁶Jich me ya xlijk awalik ts'iin: “Ay a joyin jbatik ta we'el-uch'ajel, sok ja'at la ap'ijutesotik ta skayail te jlumaltike”, ya me awutik.

²⁷Pero te yajwal nae ya me sjak'beyex: “Ma jna' ba talemex. K'eja abaik ta jtojol, ja'ex te yipalex ta spasel te tut ma tsa'amuke”, ya me yutex.

²⁸Te' me ya awok'etay abaik a, y te' me ya ak'uxilan aweik a te tut'il ya awilik te j'Abrahame te j'Isaake, te Jacobe sok spasil te antibo j'alwanejetik te te' ayik te ba ay ta ajwalil te Diose. Yan te ja'exe ch'objbilex lok'el ta jwera.

²⁹Porke ya me xtal gente ta stojil norte sok ta stojil sur sok ta stojil ba xch'ay k'ajk'al sok ta stojil ba xlok' k'ajk'al. Ya me x'och najkajikuk ta we'el te ba ay ta ajwalil te Diose.

³⁰Jich te mach'atik muk' ayik ta primeroe, ch'in me ya xk'oik. Yan te mach'atik ch'in ayik ta primeroe, muk' me ya xk'oik ta patil stukelik —xchi te Jesuse.

Te Jesuse la yok'etay te Jerusalene

³¹Jich mismo k'aal a ay fariseoetik a laj k'ot y la yalbeyik te Jesuse: —Lok'an bael liye, yu'un te jHerodese yo'tanuk ya smilat —xchiik.

³²Te Jesuse la sjak'talanbe: —Ben mañoske me to. Ban albeyaik: “Te ora to sok pajel ya to slok'es pukujetik sok ya to slekutes jchameletik. Cha'bej to wan laj ya xlaj yo'tan”, uta me.

³³Porke ya to me xbeenon te ora to sok pajel sok cha'bej. Yu'un ma xju' te yan ba ya xlaj jtuluk j'alwanej yu'un te Diose; puersa me te' ya xlaj te ba Jerusalene.

³⁴“Jerusalen, Jerusalen, te k'ayemat ta smilel te j'alwanejetik yu'un te Diose, sok k'ayemat ta xch'ojel ta ton te mach'atik tikonlanbil tal yu'un Dios ta atojolike. Bayal buelta te k'an jtsob te awal-anich'anike jich tut'il ya stsob xch'inik yal ta yanil xik' te mute, pero ma la ak'anik.

³⁵Yotik to ya kalbeyex awa'iyik: Te alumalike ya me xch'ojot jilel. Sok ya kalbeyex te mak' ya awilbikonix jsite ja' to teme ya sta yorail te jich ya awalike: “Ben me tsa'am slekil te mach'a tikonbil tal yu'un te Kajwaltike”, teme xchaexe —xchi te Jesuse.

Lucas 14

Te Jesuse la slekutes jtul jchamel te ay ta sijt'ubele

¹Ta sk'aalel kuxo-o'tane te Jesuse bajt ta we'el ta sna jtul statal fariseo. Te yan fariseoetike tal yilik tut' ay te Jesuse.

²Y ay jtul winik te'a te ba ay te Jesuse te yich'oj sijt'ubele.

³Te Jesuse la sjojk'olanbe te maestroetik yu'un te mantaliletike sok te fariseoetike: —¿Me lek wan te ya xju' ta lekutesel jtuluk jchamel ta sk'aalel kuxo-o'tane, o ma lekuk? —xchi.

⁴Pero ma' k'opojik yu'un. Jich te Jesuse la yik' tal te jchamele, la slekutes, y la yalbe te ya xbajte.

⁵Sok jich a yaltalanbe te fariseoetike: —Jal ts'in ja'exe, ¿Me'n ma orauk xba alok'esik tal teme ch'ay koel ta ch'en awakaxik o aburuik teme ta sk'aalel kuxo-o'tane? —xchi te Jesuse.

⁶Ma ju' yu'unik sujtesel te tuti altalanbote.

Te mach'atik ik'talanbil ta nujpunele

⁷Te Jesuse la yil te mach'atik ik'talanbile te yipalik ta st'ujel te primero naktajibal te ba mexae yu'un ya sk'anik ak'el ta kuenta. Jich a yaltalanbe ta seña-k'op:

⁸—Teme ay mach'a ya yik'at ta nujpunele, ma me anajkan aba te ba primero naktajibale. Ke tal ay to mach'a ya xtal te mas a'bil ta jkuentae ke te tut'ilate.

⁹Te mach'a yik'ojat soke ya me yalbeyat: “Awokoluk, jajchan to, yu'un ja' ya xnajkaj a te jtul xan to”, ya me yutat. Jich me sok k'exalal ya xba anajkan aba te ba último naktajibale.

¹⁰Ja' yu'un te k'alal ya yik'elate, te' xnaklat te ba último luware. Yu'un te k'alal ya xtal te mach'a yik'ojate jich me ya yalbeyat: “Amigo, li' xk'axat tal to. Naklan li' ba primero naktajibale”, ya me yutat. Jich te mach'atik sjoyinejat ta mexae ya me yilik te tut'il a'bilat ta jkuentae.

¹¹Porke te mach'a ya sk'an ak'el ta jkuentae ma me a'biluk ta jkuenta ya xk'ot stukel. Yan te mach'a ch'in yak'oj sbae ja' me ya x'ak'ot ta jkuenta stukel —xchi te Jesuse.

¹²Sok la yalbe te mach'a ik'bil ta we'el yu'une: —Te k'alal ya x'ik'awanat ta we'ele, ma me ja'uk x'awik' ta we'el te awamigotake, ni te abankiltake, ni te mach'atik ma yanuke, ni te abersinatak te ay sk'ulejalike. Porke ya me yik'at ta we'el ta patil euk. Ja' nax me sjelol ya xk'ot te ya yik'at ta we'ele.

¹³Yan te k'alal ya apas k'ine, ja' me x'awik' tal ta we'el te mach'a ma'yuk tut ay yu'une, sok te jtumu-k'abetike, sok te koxoetike, sok te choketike.

¹⁴Jich me ben tsa'am alekil yu'un, porke ma xju' yu'un te ya sujtesbeyat sjelol stukelike. Pero ya me awich'be sjelol te k'alal ya xcha'kuxat tal sok te mach'atik toj yo'tanik ta stojol Diose —xchi te Jesuse.

Seña-k'op te muk'ul k'ine

¹⁵Ay jtul te mach'a nakal sok ta mexa te Jesuse te k'alal la ya'i te tut la yale, jich a yalbe: —Ben tsa'am slekil te mach'a ya x'ik'ot ta we'el te ba ay ta ajwalil te Diose —xchi.

¹⁶Te Jesuse la yalbe: —Ay jtul winik te la xchap we'elile y la yak' ta ik'el tal bayal genteetik.

¹⁷Te k'alal la sta yorail te k'ine, la stikon bael yaj-mantal te ya xba yaltalanbe tal te mach'atik ik'talanbile. Jicha k'o yal te jmantale: “La'ik me, yu'un chapalix spisil”, xyut.

¹⁸“Pero spisilik ay tuti smak sbaik a. Primero te jtule la yal: “Laj to nax jman lum. Ya to jk'an xba kil tal. Pasbon perdon, ma to xju' ku'un”, xchi.

¹⁹La yal te jtul xane: “La jman jo'chap jwakax. Ya to xba jpas prewa tut yilel ya x'a'tej. Pasbon perdon, ma to xju' ku'un”, xchi.

²⁰Te jtul xane la yal: “Jnupunelon to. Ma to spas xboon”, xchi.

²¹Te j'mantale sujt bael. Spisil a k'o yalbe te yajwale. Jich te ajwalile ilin yu'un, y la yalbe te yaj-mantale: “Baan ta ora te ba muk'ul kayailtik sok ba ch'in kayailtik

te ba jtejklume. Ik'a tal te me'ba'etike, sok te jtumu-k'abetike, sok te choketike, sok te koxoetike”, xyut.

²²“Patil sujt tal te jmantale, jich a yal: “Kajwal, la jpasix te tut la awalbon baele, pero ay to jochol te naktajibale”, xchi.

²³Jich te ajwalile la yalbe te yaj-mantale: “Baan te ba bebetike sok te ba joybil k'alk'altike. Ik'a tal ta puersa te mach'a ya atae, jich me ya xnoj a te jnae.

²⁴Porke ya kalbeyex: Te mach'atik a kik' ta primero ma'yuk tut ora ya x'a'bot sk'upinik te we'el chapal ku'une”, xchi te ajwalile —xchi ta yalel te Jesuse.

Te tut'il ay swokolil ta ch'uunel te Cristoe

²⁵Ay bayal genteetik sts'akliyejik te Jesuse. Te Jesuse sujt sk'opon, jich a yalbe:

²⁶—Te mach'a ya xtal ta jtojole, teme ma xch'oj ta yo'tan te sme'-state, te yiname, te xnich'nabe, te sbankiltake, te xwixitake, te yijts'inabe, sok te skuxlejal ta balmilale, ma spas te jnopojel ku'un ya xk'ote.

²⁷Sok te mach'a ma sk'an ya xkuch skruz k'oeme teme ya sts'akliyone, ma spas teme jnopojel ku'un ya xk'ote.

²⁸“Teme ay jtuluk te ja'exe teme ya sk'an spas junuk torree, ¿me'n ma wan nailuk ya snajkan sba ta snopel teme tik ya xju' a te jayeb tak'in stsoboje?

²⁹Jich teme ja' nax ya slijkes te simientoale y ta patil teme ma ju' yu'un sju'utesele, spisil te mach'atik ya yilike ya me xliik ik'tinek yu'un.

³⁰Ya me yalik: “Te winik to lijk spas, pero ma' ju' yu'un sju'utesel”, xchiik me.

³¹“Sok teme ay jtul rey teme ya sk'an xba ya'be sba sok guerra te jtul xan reye, ¿me ma wan nailik ya xba snajkan sba ta snopel teme ya xju' yu'un sok te diez mil yaj-soltaro te ya xba stsal ta guerra te beinte mil soltarotetik yu'un te skontrae?

³²Teme ma xju' yu'un ya ya'iye, teme jakal to ay tal a te jtul xan reye, ya me stikon bael yaj-mantal ta sk'anel paz ta skomel te k'ope.

³³Ja' yu'un mach'auk a te ja'exe teme ma x'ajiles ta awo'tanik spisil te tut ay awu'unike, ma spas te jnopojel ku'un ya xk'ote.

Te k'alal ya xch'ay xchi'il te ats'ame

³⁴“Te ats'ame lek ay, pero teme ch'ay te xchi'ile, ¿tut'il k'an chi'ubuk xan?

³⁵Ni ma xtuunix yu'un a te lume sok ma xk'a'ix yu'un a te k'a'pale. Jmel ya xch'ojot lok'el ta jwera. Te mach'a ay xchikine a me ya'ibe sluwartil —xchi te Jesuse.

Lucas 15

Seña-k'op te jkanan te la sta te skarnera ch'ayeme

¹Spisil a stsob sbaik tal te jk'an tojemaletike sok te yan gente jmulawiletike, tijilajik tal te ba ay te Jesuse, yu'un tal ya'iybeyik sluwar te sk'ope.

²Pero te fariseoetike sok te maestroetik yu'un te mantaliletike lijk ya'biyanik ta mukul. Jich a yalik: —Te winik to jun yo'tan sjoyinej sba sok ta we'el te jmulawiletike —xchiik ta ya'biyanel ta mukul te Jesuse.

³Jich te Jesuse lijk yalbe ya'i te seña-k'op to:

⁴—Teme ay jtuluk te ja'exe teme ay sien ta jkojt skarnerae, ¿tut ya spas teme ch'ay yu'un jkojtuke? ¿Me ma wan yauk sjiles ta stenle te nobenta y noebe ta jkojte, yu'un ya xba slej tal te jkojt ch'ayeme? Ja' to ya xla j yo'tan a teme la stae.

⁵Te k'alal la staix ae, ben kontento ya xk'ech moel ta snejkel.

⁶K'alal k'ot ta snae, ya stsob tal te yamigotake sok te sbersinatake. Y jich ya yaltalanbe: “Ben kontentoukotik me, porke la jtaix tal te jkarnera te ch'ayem ku'une”, xchi ta yalel.

⁷Ya kalbeyex: Jich me ay ben jun yo'tan yu'un te mach'atik ay ta ch'ulchane yu'un teme ya sujtes yo'tan yu'un smul jtul jmulawile. Mas ben jun yo'tan yu'un te tut'il te nobenta y noebe ta jtul te toj yo'tanik ta stojol Dios te ma puersauk ya sujtes yo'tanik yu'un te smulike —xchi te Jesuse.

Seña-k'op te ants te la staix te stak'in xch'ayoje

⁸La yal xan te Jesuse: —Ja' jich euk teme ay jtul ants te ay lajune' pesu stak'ine, teme la xch'ay junuk pesue, ¿tut xchi yu'un? ¿Me ma wan yauk stsun slampara sok me ma wan yauk smes lek te snae yu'un ya sle te stak'in ch'ayeme? Ja' to xla j yo'tan teme la stae.

⁹Te k'alal la staix aye, ya stsob tal te yamigatake sok te sbersinatake, jich ya yaltalanbe: “Ben junuk me ko'tantik ta jpisiltik, yu'un la jtaix te jun pesu jch'ayoje”, x'utalanot.

¹⁰Ya kalbeyex, jich me ben jun yo'tan yu'un te ch'ul angeletik yu'un Dios ta ch'ulchane teme ya sujtes yo'tan yu'un smul te jtul jmulawile —xchi te Jesuse.

Seña-k'op te tatil te la ya'be perdon te xnich'ane

¹¹Te Jesuse jich a yal xan to: —Ay jtul winik te ay cheb te xnich'nabe.

¹²Te ijts'inale la yalbe te state: “Jtat, ya me awa'bon te jkuentail te ya kich'e”, xchi ta stojol te state. Jich te state la xat'be te stutik yu'un te xnich'nabe.

¹³“Che'oxe' k'aal ta patil te ijts'inale la xchon spisil te smajtan a a'bote, y te stojole jakal a bajt sok ta yan luwar. Te' k'o slajin spisil a, chikan te tuti sk'an yo'tan a slajin ae.

¹⁴Pero te k'alal la j yo'tan yu'un spisil te stak'ine, tal bayal wi'nal te ba luwar ba aye. Lijk chamuk ta wi'nal yu'un ma'yukix tut xtuun yu'un a.

- 15 Ba sk'an ya'tel te ba ay jtul winik te ba luwar ba aye, jich a stikon bael ta slum ta skanantayel chitam.
- 16 Yo'tanuk ya sk'an snojes xch'ujt ek'a te sit te' te ya swe' te chitametike, pero ma'yuk mach'a a'bot yu'un.
- 17 "Ta patil lijk spas pensar yu'un te swokole, y jul ta yo'tan: "Ay bayal yaj-a'tel ta sna te jtate sok bayal tut ya swe'ik. Yan te jo'one ya xchamon ta wi'nal liye.
- 18 Ya me sujton bael ta sna te jtate. Jich me ya xk'o kalbe: 'Jtat, jtaoj jmul ta stojol Dios sok ta atojol euk.
- 19 Ma spasix te ya akuyon ta anich'ane. Jich a' k'oukon ta awo'tan te tut'il awaj-a'tele,' ya me kut", xchi ta snopel.
- 20 Jicha lijk bael ta beel, sujt bael ta sna te state. Te k'alal jakal to ay k'al ae, ilot yu'un te state. Lom xpich' yo'tan a yil. Animal a ba sta tal ta be, la spet y la yujts'i.
- 21 "Te xnich'an la yalbe: "Jtat jtaoj jmul ta stojol Dios sok ta atojol euk. Ma spasix te ya ap'ison ta anich'ane", xchi ta stojol te state.
- 22 "Pero te state la yalbe mantal ta ora te yaj-a'tele: "Lok'esaik tal ta ora te lekil k'u'ul-pak'ale, a'bikon slap. A'bikon junuk xch'okob ta yal sk'ab sok a'bikon slap xanab.
- 23 Sok ik'aik tal te wakax te ben jujp'ene, y milaik. Yu'un ya me jwe'tik sok ya me jpastik k'in.
- 24 Porke te jnich'an to chamenix a jkuy a, pero cha'kuxix tal. Ch'ayemix bael, pero la to jtajtik", xchi te state. Jich a lijk spasik te k'ine.
- 25 "Yan te bankilale baem ta k'altik a. Te k'alal sujt tale, xnopet xk'ot ta sna a te la ya'i te k'ine sok te ajk'ote.
- 26 Jich a yik' tal jtul te aj-a'teliletike. La sjojk'obey tut yu'un te ay k'ine.
- 27 Te aj-a'telile la yal: "Yu'un ja' a sujtix tal te awijts'ine. Jich te atate ben jun yo'tan a yak' ta milel ben jujp'en wakax yu'un lek a sujt tal te awijts'ine", xchi te aj-a'telile.
- 28 "Pero te bankilale ilin yu'un. Ma sk'an te ya x'och bael ta snae. Jich te state puersa lok' tal ta slekil-k'opon te xnich'ane te yauk x'och bael ta snae.
- 29 Te bankilale la yalbe te state: "Ana'oj te ayix bayal ja'bil te ya jpasbat awa'tele, ni ma'yuk ba ma jch'uun amantal. Pero ni ma'yuk awak'ojbon jkojtuk chibo yu'un ya jpas k'in sok a te jo'take.
- 30 Yan te k'alal sujt tal te alekil-nich'an te la nax yixlan ta lajinel te atak'in yu'un te antsiwejele, y ja' la amilbeyix jujp'en wakax stukel", xchi te bankilale.

³¹“Te state la sjak'be: “Jnich'an, te ja'ate sil tiempo joyinejat. Spisil te tut ay ku'une awu'un euk.

³²Pero ora to yipalotik nax ta spasel k'in yu'un ben jun ko'tantik, porke te awijts'ine chamenix a ka'iy, pero cha'kuxix k'oem. Kunta jmel ch'ayemix a ka'i, pero la jtajtikix”, xchi te state —xchi ta yalel te Jesuse.

Lucas 16

Seña-k'op te jkanan te ma junuk yo'tane

¹Te Jesuse jich a yalbe xan te jnopojeletik yu'une: —Ay jtul jk'u lej winik te ay jtul yaj-kanane. Te yane ba yalbe smul te jkanane te yipal ta slajimbeyel stutik yu'un te yajwale.

²Jich te jk'u lej winike la stikon ta ik'el te yaj-kanane, y la yalbe: “Me jich te ak'oplal te yipalon ta ya'iyele. A'bon jil entregal te awa'tele, yu'un ma xju'ix te ya akanantaybon te stutik ku'une”, xyut.

³Jich te jkanane lijk spas pensar: “¿Tut lek ya jpas te tut'il ya slok'esonix ta ka'tel te kajwale? Yu'un ma xju'ix ku'un te tulan a'tele, sok ya xk'exawon teme lijkon ta k'ambajele.

⁴Ta ora to laj jna'ix te tut ya jpase, yu'un ay me mach'a ya yik'on ta sna te k'alal ma'yukix ka'tel aye”, xchi ta snopel.

⁵Jich a yik' tal ta jujutul te mach'a ay sbetik yu'un te yajwale. Te primeroe la sjojk'obey: “¿Jayeb abet yu'un te kajwale?” xchi.

⁶La sjak': “Ay sien lata aseite te jbete”, xchi. La yal te jkanane: “Ilbe awil sjunal te abete. Najkan aba ta ora, pasbeya yan sjunal. Sinkuenta nax x'awak' tal ta jun”, xyut.

⁷Ta patil la sjojk'obe xan te yane: “¿Jal ja'ate, jayeb te abete?” xchi. Te winik to la sjak': “Ay sien ta jp'ix triwu te jbete”, xchi. Te jkanane la yalbe: “Ilbe awil sjunal te abete. Pasbeya yan sjunal. Ochenta nax x'awak' tal ta jun”, xyut.

⁸“Te yajwale la sna'be slumar. Jich a yal: “Te jkanan ma tsa'amuke ay sp'ijil yu'un te tutik ya spase”, xchi yu'un. Jich te mach'atik ayik ta skuenta te balmilal to, mas ay sp'ijilik ta xchapel sbaik stukelik ke te mach'atik ayikix ta sakil k'inale.

⁹“Jo'on ya kalbeyex: Leaik me mach'a ya ak'uxutay aba sok ta skuenta te ak'u lej li' ba jmulawil balmilal to, yu'un te k'alal ya xlaj te ak'u lejale, ay me mach'a ya yik'at ochel te ba kuxlejal sbajtel k'inale.

¹⁰“Te mach'a ben jun yo'tan ya skanantay te tut a'bil ch'inuke, jich me ben jun yo'tan ya skanantay teme ay bayal tut xk'ot ta skuentae. Yan te mach'a ma junuk yo'tan ya skanantay te tut ya x'a'bot ch'inuke, jich ma junuk yo'tan ya skanantay teme ay bayal tut ya x'a'bote.

11Ja' yu'un teme ma junuk awo'tan ya akanantay te ak'u lejale ta skuenta te jmulawil balmilal to, ¿mach'a k'an ya' beyat akanantay te lekil k'u lejale?

12Sok teme ma junuk awo'tan ya akanantay be stutik yu'un te yane, ¿mach'a k'an ya' beyat te stutik awu'une?

13“Ma'yuk jtuluk aj-a'telil te ya xju' yu'un te ya yak' sba ta abatinel yu'un cheb yajwale. Teme jich aye, ja' ya sp'aj te jtule; yan te jtule k'ux ta yo'tan stukel, jun yo'tan ta stojol. Pero te jtul xane ma'yuk ta jkuenta yu'un. Jich te ja'exe, ma xju' awu'unik te ya awak' abaik ta mantaltesel yu'un Dios sok te ak'u lejalike —xchi te Jesuse.

14Te fariseotike ja' nax ben baem ta yo'tanik te stak'inike, ja' yu'un te k'alal la ya'iyik te tuti yal te Jesuse, lijk yik'tinik yu'un.

15Te Jesuse la yaltalanbe: —Te ja'exe ja' nax ya aleik te tut lek ya skuyex a te genteetik. Pero te Diose ya sna' tut ay te awo'tanike. Te tut lek ya ya'iyik ta yo'tan te genteetike, ta sit te Diose p'ajbilix yu'un.

Sk'oplal te mantaliletike sok te tut'il ya xmantalaj te Diose

16Te mantaliletik yu'un te Moises sok te tuti yalik jilel te j'alwanejetik yu'un te Diose, ja' nax a sp'ijutesotik stukel ja'to te k'alal tal te Juane. Jicha lijk ta alel te lek ach' k'op te tut'il ay ta ajwalinel te Diose, y spisil genteetik ya stenten sbaik ochel te'a.

17Ya xju' ya xla j te ch'ulchan sok te balmilale, pero ma xch'ay sk'oplal ni jp'aluk stukel te mantaliletike.

Te Jesuse jp'ijuteswan tut ay slumar te ya xch'oj sbaik te mach'a nujpunemike

18“Teme ay jtul winik te ya xch'oj sba sok yiname, teme ya sle yan te ya xnujpun sok xane, yipalix ta antsiwejel abi. Jich euk te ants te ch'ojbil. Teme ya xnujpun sok yan winike, yipalix ta kremiwejel abi.

Te jk'u leje sok te jLazaroe

19“Ay jtul jk'u lej winik te k'ayem ta slapel ben tsa'am tsajal pino pak' sok ben tsa'am sakil pak', y te jujun k'aale ya spas k'in sok ben lek we'elil.

20Sok ay jtul me'ba' winik te jLazaro sbiile te skojtol sti'balul k'a'emik te yejch'ene. Ya snajkan sba ta lum te ba spuerta te jk'u leje,

21yo'tanuk ya sk'an swe' te sts'ubil te tutik ya xt'uxaj koel ta xmexa te jk'u leje. Pero te ts'i'etike ya xtal lek'talanbek yu'un te yejch'ene.

22“Ta patil te winik te lom o'ol sbae cham. Y te ch'ul angeletike la yik' bael, ba ya'be sjoyin te jAbrahame. Y te jk'u lele cham euk y ba mukek te sti'balule.

23Te k'alal ayix ta wokol a te jk'u lej winik te ba ya xbajt te animaetike, la stoy sit. La yil ta jakal te jAbrahame te sjoyine j sba sok te jLazaroe.

²⁴Jich a lijk yawuntay: “Jtatik Abraham, k'uxutayaon. Tikombon tal te jLazaroe. A' yajts'es tal ta ja' te sba yal sk'ab yu'un ya xtal sikutesbon a te kak'e. Porke ben ayon ta wokol li' ba k'ajk'e”, xchi.

²⁵“Pero te Abrahame la sjak'be: Jnich'an, na'a me te lek a k'axat tal ta balmilale. Yan te jLazaroe lom o'ol sba a k'ax ta balmilal stukul. Te ora to ma'yukix ta wokol liye. Yan te ja'ate ayatix ta kastigo.

²⁶Tut' k'an ju'uk. Yu'un ay jun mam ch'en ta koliltik xat'bil li' ba ayotike sok te ba ayexe. Manchuk me ay mach'a li'ye te yo'tanuk ya xk'ax bael teye, ma xju' yu'unik. Jich teme ay mach'atik yo'tanuk ya xk'axik tal liye, ma spas xk'ax tal”, xchi te j'Abrahame.

²⁷“Te jk'uuleje la yal: “Awokoluk che'e, jtatik Abraham, ya jk'ambeyat pawor. Tikonbon bael ta sna jme'-jstat te jLazaroe.

²⁸Yu'un ay to jo'tul kijts'inab te'a. A' ba sk'oponbon yu'un mak' xlah talix a li' ba ay kastigoe”, xchi.

²⁹“Te j'Abrahame la yalbe: “Yich'objbeyikix te sjun Moises sok euk te sjun j'alwanejetik yu'un te Diose. Ja' me a' yak'ik ta jkuenta te tut ya yalike”, xchi.

³⁰“Te jk'uuleje la sjak': “Ma teyuk a, jtatik Abraham. Yan te ayuk jtul anima te ya xcha'kux sok te ya xba albek yu'une, jich me ya sujtes yo'tanik yu'un te smulike”, xchi.

³¹“Pero te j'Abrahame la yalbe: “Teme ma sk'an yak' ta jkuenta te tut ya yal te jMoises sok te j'alwanejetik yu'un te Diose, ni ma ja'uk ya xch'uunik a, manchuk me ay anima ya xcha'kux tal”, xchi te j'Abrahame —xchi ta yalel te Jesuse.

Lucas 17

Ya xch'ayawan te yalesel ta mulile

¹Te Jesuse la yalbe te jnopojeletik yu'une: —Puersa me ay yalesel ta mulil. Pero o'ol me sba te mach'a ya syaleswan ta mulile.

²Te mach'a ya syales ta mulil jtuluk te mach'atik ch'in yak'oj sbaik, ja' lek te yauk yich' chukel ta snuk' junuk cha', ya xch'ojot ochel ta mar.

³Ila me abaik yu'un. “Teme ay jtuluk awermano te ay tut ma tsa'amuk ya spasbeyate, ban k'opona ta lek nax. Teme la sujtes yo'tane, pasbeya me perdon yu'un.

⁴Manchuk me ya sta smul awu'un jukeb buelta te jun k'aale, teme ay jukeb buelta ya xtal yalulanbeyate: “Mak' jpasix a”, teme xchie, pasbeya perdon —xchi te Jesus.

Te tut'il ay spoder te mach'a ay xch'uunel yo'tane

⁵Te apostoletike la skambeyik te Kajwaltike: —A'botik xan mas xch'uunel ko'tantik —xchiik.

⁶Te Kajwaltike la sjak'talanbe: —Teme jich ay xch'uunel awo'tanik ch'inuk jich tut'il te xch'in bak' mostesia, ya me xju' ya awalbeyik te sikomoro-te' to: “Bula aba lok'el liye, ban ts'una aba ta mar”, teme ya awute, y te te'e jich me ya xch'uunbeyat amantal.

Te tut ya sk'an spas te aj-a'telile

⁷Teme ay jtuluk te ja'exe teme ay awaj-a'telik te sujtix tal ta jok'ojel ta alume o ta skanantayel te awakaxe, ¿me ya wan awalbey: “Ochan, naklan, baan we'an”, me ya wan awut?

⁸Nju'u. Sino ke ya awalbe: “Ban chapa jwe'el y ban chapa aba. Ya me ak'asesbon tal yu'un ya xwe'-x'uch'aon nailuk. Patil ya me xwe'-x'uch'aat euk”, ya awut.

⁹¿Sok me ya wan awalbe kola yal te awaj-a'tel te la spasbeyat te awa'tel te la awalbeye? Ma'uk.

¹⁰Jich euk te ja'exe teme la apasix spisil te tut la yalbeyat te Diose, ya sk'an te jich ya awalike: “Ma tsa'amukotik ta mantaltesel. Porke ma ju'emuk ku'untik spasel ta mas te ka'teltike”, xchaex me —xchi te Jesuse.

Te Jesuse la slekutes lajuntul jk'a'el-chameletik

¹¹Te tut'il yipal bael ta beel ta Jerusalem te Jesuse, k'ax ta sti'il estado yu'un Samaria y sok Galilea.

¹²K'alal k'ot ta jun kolonya, tal taek yu'un lajuntul winketik te yich'ojik k'a'el-chamele. Jakal tek'ajtik julel ta stojol, y x'awlajan:

¹³—¡Jesus, Maestro, k'uxutayaotik! —xchiik ta aw.

¹⁴K'alal la yil te Jesuse, jicha yaltalanbe: —Baanik, ban ak'a abaik ta ilel ta stojol te saserdoteetike —xchi. Te tut'il yipalik k'al ta beel ae, ch'ay bael te xchamelike.

¹⁵Ay jtul te ta spisilike la yil te lekix te sti'balule, jicha sujt tal ta stojol te Jesuse. Tulan yipal tal ta yalbeyel kola yal te Diose.

¹⁶Jul skejan sba ta sit te Jesuse, la snijan sba ta lum ta yalbeyel kola yal. Te winik to, samaria-winik.

¹⁷La yal te Jesuse: —¿Me'n ma lajuntuluk te mach'atik kolik ta chamele? ¿Ba ay te baluntul xane?

¹⁸¿Me ja' nax wan te jyanlum winik to te sujt tal ta yalbeyel kola yal te Diose? —xchi te Jesuse.

¹⁹Y la yalbe te winike: —Jajchan y baan. Ta skuenta te xch'uunel awo'tan te lekubenatixe —xchi.

Te tut'il ya xtal ta ajwalinel te Diose

20Te fariseoetike la sjojk'obeyik te Jesuse tut ora ya xlijk ta mantal te Kajwaltik Diose. Te Jesuse la sjak'talanbe: —Ma chikanuk ta ilel te tut ora ya xlijk ta mantal te Kajwaltik Diose.

21Ma'yuk mach'a ya yal: “Li'iyix to”, o “Lum ayix to”, ma'yuk mach'a xchi ta yalel. Porke ayix ta mantal ta awolilik te Diose —xchi te Jesuse.

22Y la yalbe te jnopojeletik yu'une: —Ya me sta yorail te awo'tanikuk ya awilik jun xanix me k'aal a te Nich'anile, pero mak' ya awilikix a.

23Ay me mach'atik ya yalbeyex: “La, ilawil li' ayix to”, o “Ko'n kiltik lum ayix to”, ya me yutex. Pero ma me baanik, ni ma me ts'akliyik bael.

24Yu'un te tut ora ya sujt tal te Nich'anile, jich me ya xchiknaj tal te tut'il ya xtil te sansewal ta juju-mejch te ch'ulchane.

25Pero nail ya xk'ax bayal swokol, sok p'ajbil me ya xk'ot yu'un te genteetike te kuxajtik te ora to.

26Jich te tut'il ayik a te genteetik ta yorail te jNoee, jich mismo ayik a te ya xtal te Nich'anile.

27Te genteetike xwe'ik x'uch'aik a, sok yipalik ta nujpunel a, sok yipalik ta ch'om a, ja'to te tut k'aalil a och ta arka te jNoee. Tal te nojel ja'e, y spisil a laj cham.

28Jich mismo a k'ot ta pasel ta yorail te jLote. Te genteetike xwe'ik x'uch'aik a, sok yipalik ta mambajel, y chombajel, y ts'umbajel, y yipalik ta spasel snaik a.

29Pero te k'alal lok bael ta jtejkum Sodoma te jLote, koj tal k'ajk' sok azufre ta ch'ulchan y spisil a laj cham.

30Jich mismo yipalik ta spasel a te genteetik te k'alal ya xchiknaj tal te Nich'anile.

31“Te tut k'aalil te jich ya xk'ot ta pasele, te mach'a moem bael ta sba te snae, y teme ay stutik yu'un ta yutil snae, ma me wak' kouk tal ta slok'esel. Sok te mach'a baem ta k'altik, ma me wak' sujtuk bael ta sna.

32Na'aik me te yinam jLote.

33Te mach'a ya sle tut' ya xkol sok te xkuxlejale, ya me xch'ay sok te xkuxlejale. Pero te mach'a ya xch'ay sok te xkuxlejale, ja' me ya xkuxuyin stukel.

34“Ya kalbeyex, teme ta ajk'ubal ya xk'ot ta pasele, ay me cha'tul wayajtik ta jun nax wayibal, jtul ya x'ik'ot bael y jtul ya sjilesot.

35Sok ay cheb antstik te sjoyinej sbaik ta juch'unele, jtul ya x'ik'ot bael y jtul ya sjilesot.

36Sok ay cheb winketik te sjoyinej sbaik ta a'tel ta k'altike, jtul ya x'ik'ot bael y jtul ya sjilesot —xchi te Jesuse.

³⁷Te k'alal la ya'iyike, la sjojk'obeyik: —¿Ba ya xk'ot ta pasel ts'in to, Kajwal? — xchiik. Te Jesuse la sjak'talanbe: —Te ba ay pojol sti'balul te tut chamene, te' ya stsob sba tal ek'a te tsa'lose —xchi.

Lucas 18

Seña-k'op te me'ba' ants y sok te alkale

¹Te Jesuse la yaltalanbe jun seña-k'op yu'un jich a' snopelan te ya sk'opon Dios sil tiempoe, sok te mak' xche'baj yo'tanike.

²Jicha altalanbot yu'un: —Ay jtul alkal te ba jun jtejklume te ni mak' xi' yu'un te Diose ni ma xyak' ta jkuenta te winketike.

³Mismo te ba jtejklum ay jtul me'ba' ants te'a te ay spletoe. Ba sk'opon te alkale yu'un ya sk'an meltsa'anel sok te skontrae.

⁴Te alkale ayix k'aal te ma sk'an a xchape, pero ta patil la snop: “Manchuk me mak' xi'on yu'un te Diose sok ni ma xkak' ta jkuenta te winketike,

⁵pero ta skaj te ya swulilanon te me'ba' ants to, ya me jmeltsa'an. Jich me mak' xtalulanix a sok jich me mak' xk'ajk'ubon a”, xchi ta yo'tan —xchi ta yalel te Jesuse.

⁶La yal xan te Kajwaltike: —A'iya awa'i te tuti yal te alkal te ma lekuk yo'tane.

⁷Ja' yu'un te Diose, ¿me'n ma wan yauk skoltay te mach'atik tsabil yu'une te ya swulilan ta k'ajk'al ajk'ubale? ¿Me ya to wan smali te ya xkoltaywane?

⁸Ya kalbeyex te ora ya xkoltaywane. Pero te k'alal ya xtal te Nich'anile, ¿me ay wan mach'a jun yo'tan xch'uunej Dios te ya xjul jta ta balmilale? —xchi te Kajwaltike.

Seña-k'op te jtul fariseo sok te jtul jk'an-tojemale

⁹Te Jesuse la yal te seña-k'op to ta stojol te mach'atik ya skuy sbaik te lek yo'tanik ta stojol Dios sok te ya yalik te ma tsa'amuk ta sk'opik te yane. Jich a yal:

¹⁰—Ay cheb winketik ba sk'oponik Dios ta templo. Te jtule fariseo, y te jtul xane jk'an-tojemal.

¹¹Te fariseoe tek'el a sk'opon te Diose. Jich a yal ta sk'oponel te Diose: “Dios ku'un, ya kalbeyat kola awal te ma pajalukon sok te yan genteetike, te k'ayemik ta elek'e, sok te ma tsa'amuk yo'tanike, sok te k'ayemik ta antsiwejele. Sok ma jichukon te tut'il te jk'an-tojemal to.

¹²Te jo'one ya jkom jwe'el cha'mel ta semana, sok ya ka'beyat jun ta slajunebal te tut ya jtae”, xchi.

13“Pero te jk'an-tojemale jakal tek'el jilel stukel. La snijan sba ta stojol Dios. Ma sk'an a xjach moel sit stukel. La smajulan sti' yo'tan ta ajtal o'tan, y jich a yal: “Dios ku'un, pasbon perdon te jmulawilon ta atojole”, xchi.

14“Ya kalbeyex: Te jk'an-tojemale te k'alal sujt bael ta snae pasbilix bael perdon yu'un a te Diose. Yan te fariseoe ma pasbot perdon stukel. Porke te mach'a muk' ya yak' sbae, ch'in me ya xk'ot. Yan te mach'a ch'in ya yak' sba, ja' me muk' ya xk'ot stukel —xchi te Jesuse.

Te Jesuse la ya'be bendision te untike

15Ay a yik'ik tal ch'in alaetik ta stojol te Jesuse yu'un ya sk'ajanbe sk'ab ta sjolik. Yan te jnopojetike te k'alal la yilike, lijk skomik te mach'atik yik'ojik tale.

16Jich te Jesuse la yik'talan tal te alaetike y la yalbe te nopojetike: —Ma akomik te untike, a' taluk ta jtojol. Porke te mach'a jachik yo'tanik te tut'il alaetik to, ja' me ya xju' ya yajwalinik te Diose.

17Jamal ya kalbeyex: Te mach'a ma jachikuk yo'tan te tut'il alal to ma xju' ya yajwalinik te Diose —xchi te Jesuse.

Jtul jk'uulej winik tal sk'opon te Jesuse

18Ay jtul te mach'a statal yu'un te juriyoetik la sjojk'obey te Jesuse: —Ben lekat Maestro. ¿Tut ya sk'an ya jpas te tut'il ya jta te jkuxlejal sbajtel k'inale? —xchi.

19Te Jesuse la sjak'be: —¿Tu'un te ya awalbon te ben lekone? Ma'yuk mach'a lek. Ja' nax lek stukel te Diose.

20Me ana'ojix te mantaliletike: “Ma me antsiwejan, ma me milawanan, ma me elk'ajan, ma me leawanan ta k'op, sok ak'a me ta jkuenta te ame'-atate”, xchi me —xchi te Jesuse.

21Te winike la yal: —Spisil jch'uunej spasel desde ch'inon to a —xchi.

22Te k'alal la ya'i te Jesuse, la sjak'be te winike: —Ay to xan yan te tut ya sk'an ya apase: Chona spisil te tut ay awu'une, y k'ebenbeya te me'ba'etike. Jich me ay ak'uulejal ta ch'ulchan ya xk'oat. La' me joyinaon bael ts'iin —xchi.

23Pero te k'alal la ya'ibe sluwar te winike, lijk yak' yajtal yo'tan yu'un, skaj te ben jk'uuleje.

24Te Jesuse la yil te ay yajtal yo'tan te winike. Ja' yu'un la yal: —Te jk'uulejetike wokol ya yajwalinik te Diose.

25Jich tut'il te ma xju' ta k'asesel ta sujtulel yit ts'isonajib te kameyoe, ja' jich euk te jk'uulejetike. Ma xju' yu'unik te ya yajwalinik te Diose —xchi.

26Te mach'atik la ya'iybeyik sluware la sjojk'oyik: —¿Mach'a k'an koluk teme jichte? —xchiik yu'un.

27Te Jesuse la sjak'talanbe: —Te tut ma xju' yu'un spasel te genteetike, ja' ya xju' yu'un spasel stukel te Diose —xchi.

28Te jPedroe la yal: —Kajwal, te jo'otike jilemix ku'untik te tutik ay ku'untike y ts'akliyejtikatix —xchi.

29Te Jesuse la yalbe: —Jamal ya kalbeyex: Te mach'a ay tut ya sjiles yu'un te ya ya'be yajwalin Dios te yane, chikan teme ya sjiles snae, o yinam, o sbankiltak, o yijts'inab, o sme'-stat, o yuntikil,

30ya yich'be bayal sjelol li' ba balmilale, sok ta patil bael ya me yich' xkuxlejal sbajtel k'inal —xchi te Jesuse.

Te Jesuse yoxmelal ya yal a te ya xchame

31Te Jesuse la yik' tal ta stojol te lajchaytul jnopojeletik yu'une y la yaltalanbe: —Te ora to ya xmootikix bael ta Jerusalem. Te' me ya xk'ot ta pasel ta stojol te Nich'anile, te tut la sts'iba jilel te antibo j'alwanejetik yu'un te Diose.

32Yu'un ya me xk'o ak'ek entregal yu'un te jyanlumetike. Ya me yik'tinik, sok ya me sbolk'optayik, sok ya me stubutayik.

33Ya me smajik sok ya me smilik. Pero ta yoxebal k'aal ya me cha'kux tal —xchi.

34Te jnopojeletik yu'une ni ma sna'beyik sluwar te tuti yale, yu'un ma chikanuk a ya'ibeyik sluwaril. Jich ma k'ot ta yo'tanik.

Te Jesuse la slekutes jtul chok ta jtejkum Jerico

35K'alal tijilaj bael ta jtejkum Jerico te Jesuse, ay jtul chok nakal ta k'ambajel ta ti'be.

36Te k'alal la ya'i te yipal ta k'axel bayal genteetike, la sjojk'oy te tut yipal k'oel ta pasele.

37La yalbeyik te ja' te Jesus Nazaret te yipal ta k'axel te' ae.

38Jicha lijk yawutay: —¡Jesus te sts'umbalat jDavide, k'uxutayaon! —xchi.

39Te genteetik te nailik k'ale la skomik te yauk xkom ta awe, pero mas tulan a lijk xan ta aw: —¡Sts'umbal jDavid, k'uxutayaon! —xchi.

40Te Jesuse la stejk'an sba. La yal mantal te ya x'ik'ot tal ta stojole. Te k'alal ayix ta stojole ae, la sjojk'obey:

41—¿Me'n yu'un ay tut ya ak'an te ya jpasbeyate? —xyut. Te choke la sjak': —Kajwal, ya jk'an te ya ajambon jsite —xchi.

42Te Jesuse la yalbe: —Jamuk te asite. Ta skuenta te xch'uunel awo'tan lekubatix —xchi.

⁴³Mismo tiempo a te choke jam te site y la sts'akli bael te Jesuse. Yipal k'ael ta yalel kola yal Dios yu'un te lekubix te site. Spisil te genteetik te la yile la yalbeyik kola yal Dios yu'un euk.

Lucas 19

Te Jesus sok te Zaqueoe

- ¹K'alal och bael ta jteyklum Jerico te Jesuse, k'ax ta yolil te jteyklume.
- ²Ay jtul winik te'a te Zaqueo sbiil te ben jk'uuleje. Ja' statal yu'un te jk'an-tojemaletik te te'eyik ae.
- ³Ya sk'an ya sna'be sba te Jesuse, pero ma spas tut' ya yil, yu'un ben bayal genteetik te'a, sok yu'un ben k'ox te Zaqueoe.
- ⁴Jich yu'un xyalet k'axel ta ora, yu'un ya sta ta ilel a. Mo ta jwol sikomoro-te' yu'un tijil nax ya xk'ax a te Jesuse.
- ⁵K'alal k'ax te'a te Jesuse, la sk'elu moel y jich a yalbe: —Zaqueo, koan tal ta ora, yu'un ya xboon ta ana —xchi.
- ⁶Jich te Zaqueoe koj tal ta ora. Ben jun yo'tan la yik' bael ta sna.
- ⁷K'alal la yilik, spisil te genteetike lijk yik'tinik te Jesuse. Jich ya yalik: —¿Tu'un te ba ochuk ta sna te jmulawile? —xchiik.
- ⁸Te Zaqueoe tejk'aj jajchel. Jich a yalbe te Kajwaltike: —Ilawil, Kajwal, ya me jk'ebenbey oliluk te stutik ku'un te me'ba'etike. Sok teme ay mach'a kelk'anojbe stutik yu'une, ya me jsujtesbe channnel ta mas sjelol te tut kelk'anojbeye —xchi.
- ⁹Te Jesuse la yal: —Te ora to julix kolel li' ba na to, porke te winik to ja' sts'umbal euk te j'Abrahame.
- ¹⁰Yu'un te Nich'anile ja' a tal sle y tal skoltay te mach'atik ch'ayeme —xchi te Jesuse.

Seña-k'op te mina tak'ine

- ¹¹Te genteetike yipalik ta ya'ibeyel slumar sk'op te Jesuse. Jicha lijk yalbe jun seña-k'op yu'un tijilix ay bael a ba Jerusalene, y skuyojik te genteetike te ya xchiknaj ta ora te ya xlijikix ta mantal te Diose.
- ¹²Jich a yaltalanbe: —Ay jtul lekil jk'uulej winik te bajt ta yan jteyklum te lom jakal aye, yu'un ba yich' tal ya'tel ta reyil.
- ¹³Te k'alal ya xbajtix aye, la yik' tal ta stojol te lajuntul yaj-at'etike. La ya'be entregal lajuneb mina tak'in te juju-tule, y la yaltalanbe: “Pasa chonbajelik sok te tak'in to. Jolintesaik ja' to teme sujton tale”, xyut.

14“Pero te genteetik yu'un te slumale lom p'ajbil yu'un. Te k'alal baemix aye, ta spat nax a stikonik bael jmantaletik te ba yalike: “Ma jk'antik te ya yich' ya'tel ta reyil ta jtojoltik te winik to”, xchiik.

15“Pero puersa la yich' ya'tel ta reyil. Jicha sujt tal ta slumal. Te k'alal sujtix tal aye, la stikon tal ta ik'el te lajuntul j'a'teletik te la ya'be jilel entregal te tak'ine, yu'un ya sjojk'obe te jayeb a jolin yu'un te tak'in te juju-tule.

16Te primeroe ba yal: “Kajwal, te tak'ine jolin xan ku'un lajunmel ta mas”, xchi.

17“Te reye la sjak'be: “Lek ay. Jlekil j'a'telat. Te tut'il jun awo'tan la akanantaybon te tut chin nax a ka'beyat jilele, ja' yu'un ya ka'beyat awa'tel ta sapuyel lajun pam jtejklum —xchi.

18“Tal te jtul xane y la yal: “Kajwal, te tak'in la awa'bon jile, jolin xan ku'un jo'mel ta mas”, xchi.

19“Jicha albot yu'un euk te yajwale: “Te ja'ate ya ka'beyat awa'tel ta sapuyel jo'pam jtejklum —xchi.

20“Tal xan te jtule, jich a yal euk: “Kajwal, li' ay te tak'in te la awa'bon jile. La jk'ejbeyat, y la jpots ta chujkilal.

21Yu'un la xi'at porke te ja'ate tulan winikat. Yu'un ya atam te tut ma ja'ukat awak'oje y ya ak'aj euk te ma ja'ukat ats'unoje”, xchi.

22“Jich te reye la yal: “Ma lekil j'a'telukat. Ta ak'op nax chikan te ya xbaat ta kastigoe. Teme ana'oj te tulan winikone, te ya jtam te ma jo'ukon kak'oje, sok te ya jk'aj te ma jo'ukon jts'unoje,

23¿Tu'un ma ba awak' ta banko te jtak'ine yu'un jich ts'akal ya kich'be sjol te k'alal ya sujton tal ta jnae?” xyut.

24Y la yalbe te mach'atik te'eyik ae: “Pojbeyaik te tak'in yich'oje. A'beyaik te mach'a a jolin xan yu'un lajunmel ta mase”, xchi.

25“La yalik: “Kajwal, pero yich'ojix lajunmel ta mas stukel” xchiik.

26“Te reye la sjak': “Yu'un ya kalbeyex: Spisil te mach'a ay yich'ojixe, ya me x'a'bot xan sjoy. Yan te mach'a ma'yuk yu'une, ya me xpojbot te tut yich'oj ch'inuke.

27Yan te mach'atik skontrainejone te ma sk'anik te ya x'ochon ta reyil ta stojolike, ik'bikon tal li' to, y milaik ya kil ta jsit”, xchi te reye —xchi ta yalel te Jesuse.

Te Jesuse och bael ta Jerusalem

28Patil te k'alal laj yo'tan ta k'op te Jesuse, lijk xan ta beel ta Jerusalem.

29Te k'alal la sta te wits Olivaitik sbiile te nopol ay sok te Betfage sok Betaniae, la stikon bael cha'tul te jnopojeletik yu'une.

30Jich a yaltalanbe: —Baanik lum ba ch'in kolonya chikan ta ilele. Te' me chukul ya xk'o ataik a jkojt ch'in buru te mato ayuk mach'a moem ae. Polaik y ik'aik tal.

31Teme ay mach'a sjojk'obeyex: “Tu'un la apolik”, teme xchie, jich me x'awalbeyik: “Ja' ya xtuun yu'un te Kajwaltike”, ya me awutik —xchi.

32Te jnopojeletike laj bajt y jicha k'o staik spisil te tuti albot bael yu'un te Jesuse.

33Te k'alal ya to nax spolik a te ch'in burue, te yajwale jojk'olambot yu'un: —¿Tu'un ya apolik bael te ch'in burue? —xchi.

34La sjak'beyik: —Yu'un ya xtuun yu'un te Kajwaltike —xchiik.

35Jich a xchechik tal te ba ay te Jesuse. La ya'beyik stesulin sk'u'-spak'ik y la smoesik a te Jesuse.

36Te tut'il yipal k'al ta beel ae, te genteetike ya slimik k'ael sk'u'-spak'ik te ba bee.

37Te k'alal nopol ya staix bael a te koel yu'un wits Olivaitike, spisil te mach'a ts'aklibil yu'une lijkik ta aw yu'un sbujts yo'tanik. Ya yalbeyik kola yal Dios yu'un te milagroetik te ya yilike,

38y ya yalik: —Ben me tsa'am slekil te rey te talemix ta stojol te Kajwaltike. Buts'anix k'in al ta ch'ulchan, y ben me tsa'am slekil te Ch'ul Dios te ay ta ch'ulchane —xchiik ta k'op.

39Ay jtul cheb fariseoetik te ay ta yolil te genteetike jich a yalik: —Maestro, koma ta k'op te jnopojeletik awu'une —xchiik.

40Pero te Jesuse la sjak'talanbe: —Ya kalbeyex: Teme ya skom sbaik ta k'op to, ja' ya xlijk ta aw te tonetike —xchi.

41Te k'alal nopol ayikix bael ta Jerusalen ae, te Jesuse la yil te jtejklume. La yok'etay.

42Jich a yal: —Te k'oemuk ta awo'tanik te ora to te tut ya xju' ya sbujts'anej k'in al ya awa'yik yu'une, pero te ora to nak'al ta atojolik, ma spas ya awilik.

43Yu'un ya me sta sk'aalel te ma tsa'amuke, k'alal ya me xtal te akontraike, y ya me xtal sjoyat, ya me xtal smakelex ta jejch ta jejch,

44ya me slajinelex ta apisilik. Ya me xmiltalanot spisil te alumale. Ma me ayuk xjil jp'ejuk ton te kajal ya xjil ta sba te jp'ej xan tone. Porke ma la ana'be sba te tut ora xtaluk te Dios te tal skoltayate —xchi te Jesuse.

Te Jesuse la yak' ta ak'el ta jkuenta te temploe

45Ta patil te Jesuse och bael te ba temploe y lijk stentalan lok'el te mach'atik yipalik ta chonbajel te' ae.

⁴⁶Y la yaltalanbe: —Jich ts'ibabil jilel ta Sjun te Diose: “Te jnae ja' snaul sk'oponel Dios sbiil”, xchi me. Yan te ja'exe la ak'ajtatesikix ta xch'en j'elek'etik —xyut.

⁴⁷Jujun k'aal te Jesuse nojpeswan ta templo. Te statal saserdoteetike sok te maestroetik yu'un te mantaliletike sok euk te stataletik yu'un te jtejklume yipalik ta sleel tut'il ya smilik te Jesuse.

⁴⁸Pero ma staik tut ya yutik, yu'un spisil te genteetike ben tsa'am ya ya'iyik te tut yipal ta yalel te Jesuse.

Lucas 20

Te tut ya'tel yich'oj te Jesuse

¹Ay jun k'aal te Jesuse yipal ta sp'ijutesel genteetik ta templo, y ja' yipal ta yalbeyel sluwar te lek ach' k'op yu'un te kolele. Laj k'ot te statal saserdoteetike y sok te maestroetik yu'un te mantaliletike sok euk te moletik yu'un te jtejklume,

²y la yalbeyik: —¿Tuti awa'tel awich'oj ta spasel ts'in to? ¿Mach'a ya'beyat awa'tel? —xchiik.

³Te Jesuse la sjak': —Jichon euk ay tut ya jojk'obeyex. Ya me sujtesbikon te jk'ope.

⁴¿Mach'a stikon tal ta yak'el ich'ja' te Juane? ¿Me ja' te Diose o ja' te winketike? —xchi.

⁵Lijk snopik y lijk sjojk'obe sbaik: —Teme ya kaltik te Dios a stikon tale, ya xba yalbotik: “¿Tu'un te ma la ach'uunik te tut a yalte?” ya me yutotik.

⁶Y ma spas ya kalbetik teme ja' winketik a stikon tale, porke te genteetike ya me smilotik ta ch'ojel ta ton, yu'un spisilik jich xch'uunejik te ja' j'alwanej yu'un Dios te Juane —xchiik ta ya'biyanel.

⁷Jich a ba yalbeyik te Jesuse te ma sna'ik te mach'a tikonot tal yu'un te Juane.

⁸Jich te Jesuse la sjak'talanbe: —Jichon euk, ma xkalbeyex te tut ka'tel kich'oj ta spasel ts'in to —xchi.

Seña-k'op te j'a'teletik te ma tsa'amuk yo'tanike

⁹Te Jesuse lijk yalbe te genteetike te seña-k'op to: —Ay jtul winik te ba sts'un ubailtik y la yak' jilel ta kanantayel yu'un j'a'teletik, y jakal a bajt ta beel, y jalaj te'a.

¹⁰K'alal la sta yorail te ya sk'an k'okel sit te yubae, la stikon bael jtul yaj-a'tel yu'un ya xba sk'anbe te j'a'teletik te jayeb ya xk'ot ta skuenta te skosechae. Pero te j'a'teletike la smajik te jmantale, y jich smeyoj sk'ab a sujt bael.

11Jich te yajwal ubailtike la stikon xan yan yaj-a'tel. Ja' nax jich ma yak'ik ta jkuenta. La smajik, y jich smeyoj sk'ab a yak'ik bael.

12Y la stikon xan yan, pero te j'a'teletike la yejch'entesik y la xch'ojik lok'el ta jwera.

13“Jich te yajwal ubailtike la snop ta yo'tan: “¿Tut lek ya jpas? Ja' lek ya jtikon bael te jnich'an te lom k'ux ta ko'tane. Repente ja' ya yak'ik ta jkuenta te k'alal ya yilike”, xchi.

14Pero te k'alal la yilik te j'a'teletike, jich a lijk yalbe sbaik: “Ja' to ja' te mach'a ya xjil ta skuenta te lume. Ja' lek ya jmiltik, yu'un me jo'otik ya xjil ta jkuentatik a te lume”, xchiik.

15Jich yu'un la slok'esik bael ta ba ubailtike y la smilik. “¿Tut me ya xjul pasbek ya awa'yirik yu'un te yajwal ubailtike?

16Ya me xtal smil jilel te j'a'teletike, y ya me yak' ta kanantayel ta yan te ubailtik yu'une —xchi te Jesuse. Te mach'atik la ya'yিকে la yalik: —Ma wan jichuk ya sk'an te Diose —xchiik.

17Pero te Jesuse la skelulanbe sit y jich a yal: —¿Tut a te ts'ibabil jilel ta Sjun te Diose: “Te ton te ma tsa'amuk a yilik te j'alwaniletike, ja' yipajib na a k'ot stukel”, xchi me?

18Spisil te mach'a ya xt'uxaj ta sba te tone ya me xp'uy te'a. Yan teme ya xtenot yu'un te tone, mel nax me polvo ya xjil yu'un —xchi te Jesuse.

19Te statal saserdoteetike sok te maestroetik yu'un te mantaliletike ora nax k'an stsakik te Jesuse, yu'un la sna'ik te ja' sk'oplal te seña-k'op te la yal te Jesuse. Pero ya xi'ik yu'un te genteetike.

Tut'il ay sk'oplal te tojemaletike

20Ja' yu'un la stikonik j'ilawetik te skuyoj sbaik te lek yo'tanik ta ilel ta stojol te Jesuse, yu'un jich me ya ya'beyik yal a te tut ma lekuke. Jich me ya xba yak'ik entregal ta stojol te gobiernoe.

21Ja' a sjojk'obeyik to te Jesuse: —Maestro, jna'ojetik te toj te tut ya awale y te ya snojpeswanate. Ma t'ujbiluk nax awu'un te mach'a ya awak' ta jkuentae. Jich ya snojpeswanat te tut ya yal ta mantal te Diose.

22¿Me lek te ya jtojtik te jtojemaltik yu'un te Cesare o ma lekuk? —xchiik.

23Te Jesuse la sna'be sluwar te ma tsa'amuk yo'tanik te tuti ba yalike. La yaltalanbe: —¿Tut yu'un te ya awilbikon ko'tane?

24A'bikon sejpuk te tak'ine. ¿Mach'a slok'ol te ya awilik ae, sok mach'a sbiil te li' ts'ibabile? —xchi. La sjak'ik: —Ja' te muk'ul rey Cesare —xchiik.

25Te Jesuse la yaltalanbe: —Te tut yu'un te Cesare, a'beyaik; y te tut yu'un te Diose, a'beyaik euk —xchi te Jesuse.

26Jich ma ju' yu'unik te tut k'an ya'beyik yal te tut ma tsa'amuk ta stojol te genteetike. Lom yajtal yo'tanik yu'un te tuti' sujtesbot sk'opik yu'un te Jesuse. Jich ma tuti' yalikix a.

Te Jesuse jojk'obot tut'il ay te cha'kuxele

27Patil ay cha'oxtul saduseoetik ba yilik te Jesuse. Te saduseoetike ma xch'uunik te ya xcha'kux tal te animaetike. Ja' yu'un la sjojk'obeyik te Jesuse:

28—Maestro, te jMoisese la stsibabotik jilel: “Teme ay jtul winik nujpunem te ya xchame, teme ma'yuk jilel yuntikil sok te yiname, te yijts'in te animae ja' me a' yik' yinamin te me'ba' antse. Jich me ay sts'umbal ya xk'ot te anima sbankile”, xchi me.

29Yu'un ay juktul winketik te jun nax sme'-statike. Te bankilale jnujpun sok jtul ants, pero cham, y ma'yuk jil yuntikil.

30Jich te xchebal ijts'inale la yinamin te me'ba' antse, pero cham euk, sok ma'yuk jilel xnich'an.

31Sok jich euk te yoxebal ijts'inale, la yinamin xan te antse. Y jich a spasik euk te yane ta sjuktululik laj cham y ma'yuk jil yuntikilik.

32Ta patil cham euk te antse.

33Ja' yu'un, ¿mach'a yinam ya xk'ot te k'alal ya xcha'kuxik tal te animaetike? Si ta sjuktululik la yinaminik te antse —xchiik.

34Te Jesuse la sjak'talanbe: —Li ba balmilal to te winketik sok te antstike ya xnujpunik.

35Pero te mach'atik lek ya x'ilot yu'un Dios te ya xju' ya xk'oik te ba lekil lum te ya xchiknaj ta patile te k'alal ya xcha'kux tal te winketike o te antstike, mak' me xnujpunikix a,

36sok mak' me xchamikix a. Yu'un jich me k'oemikix te tut'il ch'ul angeletike. Yal-xnich'an Dios k'oemikix te tut'il cha'kuxemikixe.

37Hasta mismo te jMoisese jich a yal te k'alal la yalbe sluwaril te jpejt ch'ix-te' te yipal ta tilele, la ya'botik jna'tik te ya xcha'kux tale te animaetike. Te' yal a te Kajwaltik Dios te ja' Dios yu'un te j'Abrahame te j'Isaake sok te Jacobe.

38Te Diose ma ja'uk Dios yu'un te mach'a chamenike. Ja' Dios yu'un te mach'a kuxajtike, yu'un ta sit te Diose spisil kuxajtik —xchi te Jesuse.

39Ay cha'oxtul maestroetik yu'un te mantaliletike jich a yalbeyik: —Ben tsa'am te tut la awale, Maestro —xchiik.

40Y jich te saduseoetike la xi'ik te ya to sjojk'objbeyik xan ae.

¿Mach'a sts'umbal te Cristoe?

⁴¹Te Jesuse la sjojk'olambe: —¿Tu'un te ya yalik te ja' sts'umbal jDavid te Cristoe?

⁴²Yu'un mismo te jDavide la sts'ibaj jilel ta salmoetik te jich ya yale: “Te Kajwaltike la yalbe te Kajwale: “Naklan ta sbats'il

⁴³jk'ab ja' to teme la ka'beyat apuch' ta tek'el te akontrae,' xchi te Diose”, xchi me.

⁴⁴¿Tut'il ay te ja' sts'umbal jDavid te Cristoe? Yu'un mismo te jDavide la yalbe: “Kajwal”, xchi —xyut te Jesuse.

Te Jesuse jamal a yalbe smul te maestroetik yu'un te mantaliletike

⁴⁵Spisil te genteetike yipalik ta ya'iyel sluwartil. Te Jesuse la yalbe te jnopojetik yu'une:

⁴⁶—Ila me abaik yu'un te maestroetik yu'un te mantaliletike. Yu'un ya sk'upinik te ya slapik ta beel te najt'il k'u'ul-pak'ale, y ya sk'anik te ya xpatbot yo'tanik ta sitil komon ta parkee. Y ya sleik te primero naktajibal ba sinagogae yu'un ya sk'anik ak'el ta jkuenta. Sok ya smakik ta ora te primero naktajibal yu'un te ba ya sts'ob sbaik ta we'ele.

⁴⁷Sok ya spojbeyik sna sok stutik yu'un te me'ba' antstike. Y lom jal ya sk'oponik Dios ta sitik komon yu'un ya sk'anik k'upinel. Ja' me mas tulan kastigo ya x'ak'talanbot —xchi te Jesuse.

Lucas 21

Te smajtan Dios a yak' te me'ba' antse

¹Te Jesuse yipal ta yilel te jk'u'lejetik te yipalik ta yak'el ochel smajtan Dios te ba yawile.

²Sok la yil jtul me'ba' ants te ma'yuk tut ay yu'une te la yak' ochel cheb beinte sentabo.

³Jich a yal te Jesuse: —Jich ya kalbeyex: Te me'ba' ants to te ma'yuk tut ay yu'une, mas a yak' ke te yane.

⁴Yu'un spisilik ya yak' ta yofrendaik te tut sobrailixe. Yan te me'ba' antse, manchuk me ma'yuk tut ay yu'un, pero ja' a yak' ochel spisil te tut ja' xanix ya smak'lin sba aye —xchi te Jesuse.

Jesus la yal te ya xjimot te temploe

⁵Ay mach'atik yipalik ta ya'biyanel te temploe te ben tsa'amik ton yich'oje, sok te tut chapbil a, sok te majtaniletik te yak'objeyik Dios te gentee. Te Jesuse la yal:

⁶—Te tutik ya awilike ya me sta sk'aalel te ma'yuk jp'ejuk ton te kajal ya xjil ta sba te jp'ej xan tone —xchi te Jesuse.

Señaitik te nopol slajibal k'aale

⁷Jich a sjojk'obeyik: —Maestro, ¿Tut ora ya xk'ot ta pasel te tut la awale? ¿Tut a te seña te ya xchiknaj te k'alal xnopetix ya xk'ot ta pasel ae? —xchiik.

⁸Te Jesuse la sjak': —Ila me abaik, ma me mach'a slo'layex. Porke ay me ya xtal bayal te ya xlo'lawanik ta jbiile. Ya yalik: “Jo'on Cristoon”, y “Ja'ix me stiempoil.” Pero te ja'exe ma me ats'akliyik.

⁹Teme ya awa'ibeyik sk'oplal te guerra sok te lijkemix k'ope, ma me xi'anik yu'un. Yu'un puersa me nail ya xk'ot ta pasel. Pero ma to me ja'uk a te slajibal k'aale —xchi te Jesuse.

¹⁰Sok la yaltalanbe xan: —Te jun nasione ya spas pleto sok te jun xan nasione. Te gobierno ya skontrain sbaik ta guerra sok te jtul xan gobiernoe.

¹¹Ay me ya xtal tulan jikichab, sok wi'nal, sok chamel ta yanetik luwar. Y ta ch'ulchan ya me xchiknaj te tutik xi'bentik sbae sok muk' señaitik.

¹²“Pero te k'alal ma to xk'ot ta pasel a te tuti kale, te ja'exe ya me yak'elex ta k'abal y ya me yilbajinex. Ya me yik'elex bael ta ich'el ta k'op ta sinagogaetik. Sok ya me yotseselex ta prexo y ya me yik'elex bael ta stojol reyetik sok gobiernoetik ta jo'on ta jkaj.

¹³Te tut'il jich ya spasbelexe, jich me testigo ya xk'oex ku'un.

¹⁴Ma me nailuk ya anopilan ta awo'tanik te tut ya xk'o awalik yu'un ya akoltay abaik ae.

¹⁵Porke jo'on me ya ka'beyex sp'ijil awo'tanik ta k'op. Te ni jtuluk ya xju' sujtesel te akontraike, sok te ma xju' ya skontra-k'optayat yu'unike.

¹⁶Pero te ja'exe ay me ya yak'ex entregal te atatike, sok te abankiltake, sok awijts'inab, sok abersinatak, sok awamigotak. Y ay me ya smilelex,

¹⁷y spisil genteetik ya me sp'ajex ta jo'on ta jkaj.

¹⁸Pero ma xch'ay lijkuk te stsotsil ajolike.

¹⁹Junuk me awo'tanik; yu'un jich me ya xkolex.

²⁰Te k'alal ya awilik te Jerusalem te joybilix ta soltaroe, na'aik me te tey ya yich' jimel ae.

²¹Jich te mach'atik ayik ta Judeae a me anikuk bael ta witstikil. Te mach'atik ayik ta Jerusalene a me lok'ikuk bael te ba jtejklume. Sok te mach'atik ayik ta k'altik ae ma me wak' ochuk xan bael te ba jtejklume.

²²Porke ja'ix me sk'aalel te kastigo ta stojolike. Te' me ya xk'ot ta pasel a spisil te tut ts'ibabil jilel sk'oplal ta Sjun Diose.

²³O'ol me sbaik te antstik te ay tut staoj ae o teme ay xch'in yal te ya to xchu'un ae. Porke ya me xtal bayal wokol ta balmilal sok tulan kastigo ta stojol te jteyklum to.

²⁴Ay me mach'atik ya xchamik ta milel ta puñal, sok ay me ya xchuktalanot bael ta spisil nasionetik. Y te jyanlumetike ya me xpuch'ilan ta tek'el te Jerusalene, ja' to teme ts'akay te jaye' k'aal yich'ojik permisoe.

Te tut'il ya xcha' sujt tal te Nich'anile

²⁵Ay me señailetik ya xchiknaj ta k'ajk'al, sok ta u, sok ta ek'etik; y te genteetik ta balmilale ya me xlijkik ta wokol yu'un xi'el. Ya me xi'ik yu'un te ya xk'opoj tulan te mare y te xwilawete.

²⁶Te genteetike ya me xchojp spuersaik yu'un te xi'ele ta smaliyel te tut ya xk'ot ta pasel ta balmilale. Yu'un ya me yich' nikel te tutik ay yipik ta ch'ulchane.

²⁷Jich me ya xchiknaj ta ilel te Nich'anile, te ya xtalix ta tokale sok jpoder sok xjobil te stsa'amule.

²⁸Te k'alal ya xlijk k'otuk ta pasel te tutik to, ma me xi'anik. Jacha me ajolik, yu'un nopolix te akolelike —xchi te Jesuse.

²⁹Sok ay tuti yaltalanbe ta seña-k'op: —K'eluya awilik te ikuxe sok te yanetik te'etike.

³⁰K'alal ya awilik te ya xlujpix te ya'nimale, ja' me x'ana'ik te nopolix yorail te ja'leltike.

³¹Sok jich mismo ek'a te k'alal ya awilik te ya xk'otix ta pasel spisil to, na'aik me te nopolix ya xlijk ta mantal te Diose.

³²“Jamal ya kalbeyex: Ma to xlajik a te genteetik te kuxajtik te ora to te ya xk'ot ta pasel spisil te tuti kalbeyexe.

³³Te ch'ulchan sok te balmilale ya xlaj. Pero te jk'ope mak' xlaj sk'oplal stukel.

³⁴“Ila me abaik, ma me x'awak' te ya yalulanbeyex ta awo'tanik te tut ya sk'upin awo'tanike sok te yakubele, sok te tutik yajtal awo'tanik ta jujun k'aal sok te akuxlejalike. Yu'un ma me ch'ayemuk awo'tanik a te tut ora ya sta sk'aalele.

³⁵Ma me jichukex te tut'il mach'a ch'ayem yo'tan ya xko ta strampae. Porke ya me xk'ot ta skuenta spisil genteetik ta balmilal.

³⁶Chapalukex me te ja'exe. K'oponaik me Dios ta sil tiempo. Yu'un jich me ya xkolex lok'el a ta spisil te tutik ya xk'ot ta pasele, y yu'un jich me ya xju' ya atejk'an abaik ta sit te Nich'anile —xchi te Jesuse.

³⁷Te Jesuse nojpeswan jujun k'aal ta templo, y ta ajk'ubal xba wayuk ta wits te Olivailtik sbiile.

³⁸Spisil te genteetike jujun xpajtaj ya xtalik ta templo yu'un ya'iybelik sk'op te Jesuse.

Lucas 22

Mukul a xchapik te ya stsakik te Jesuse

¹Xnopetix a te k'in Pascua sbiile te ya swe'ik te waj te ma yich'ojuk lebadurae.

²Te statal saserdoteetike sok te maestroetik yu'un te mantaliletike yipalik ta sleel tut ya yut ya smilik te Jesuse, yu'un a xi'ik yu'un te genteetike.

³Jich te pukuje och ta yo'tan te Judas te Iscariote x'albote. Ja' jtul te ta xljachaytulul te jnopojetike.

⁴Stukel a ba sk'opon te statal saserdoteetike y sok te statal jkananetik yu'un temploe. K'o k'opojuk sok te tut'il ya yak' entregal te Jesuse.

⁵Ben jun yo'tanik a la sujt yu'un, y la yalbeyik te ya ya'beyik tak'in te Judase.

⁶Te Judase la xch'uun, y lijk snop ta ora te ba ya xju' ya yak' entregal te Jesuse te ba ma'yuk gentee.

Te xmexa Kajwaltike

⁷La sta sk'aalel te k'in te ja' ya swe'ik a te waj te ma yich'ojuk lebadurae, sok k'alal ya smilik te k'arnera yu'un te k'in Pascuae.

⁸Te Jesuse la stikon bael te jPedroe sok te Juane. La yalbe: —Baanik, ban chapik te we'elil yu'un te k'in Pascuae —xchi.

⁹La sjojk'obeyik: —¿Ba ya ak'an te ya xba jchaptike? —xchiik.

¹⁰Te Jesuse la sjak'talanbe: —Te k'alal ya x'ochex bael ta muk'ul jteyklume, ya me xk'o ataik jtul winik te yich'oj jun k'ib ja'e. Ts'akliyaik bael ja' to te ba nail ya x'oche.

¹¹Albeyaik te yajwal nae: “Te Maestro ya sjojk'oy: ‘¿Ba ay te kuarto te ba ya xwe'on sok te jnopojetik ku'un yu'un te k'in Pascuae?’ xchi me”, ya me awutik.

¹²Ya me xba ya'beyex awilik ta xcha'kajal na te ay jun muk'ul kuarto te lek chapbile. Te' me ya achapik a te we'elile —xchi te Jesuse.

¹³Y laj bajt y jicha k'o staik spisil te tuti altalanbot bael yu'un te Jesuse, y la xchapik te we'elil yu'un te k'in Pascuae.

¹⁴K'alal la sta yorail te we'ele, te Jesuse sok te apostoletike nakajtik k'oel ta we'el ta mexa.

¹⁵Te Jesuse la yaltalanbe: —Ayix k'aal te ko'tanuk ya joyinex ta we'el yu'un te k'in Pasckuae antes te ya xchamone.

¹⁶Porke ya kalbeyex te mak' ya jwe'ix aye ja' to teme k'o sta yorail te ba ay ta mantal te Diose —xchi te Jesuse.

¹⁷Jicha stsak ta sk'ab te basoe y la yalbe kola yal Dios yu'un te ya'lel ubae. La yal: —Awil to, uch'aik, y puka abaik a.

¹⁸Porke ya kalbeyex te mak' ya kuch'ix a te ya'lel ubae ja'to teme tal ta mantal te Diose.

¹⁹Patil la stsak ta sk'ab te waje. La yalbe kola yal Dios yu'un. La xet' y la ya'be te jnopojeletike. Jich a yal: —Ja' to ja' jti'balul te ya kak' entregal ta milel ta akuentaik. Pasulanaik me yu'un jna'ojibal awu'unik —xchi.

²⁰Jich mismo a spas sok te basoe te k'alal lajix yo'tanik ta we'el ae. Jich a yal: —Te ya'lel uba to ja' te jch'ich'el te ya sta yip a te ach' tratee. Ja' te jch'ich'ele te ya yich' malel ta akuentaik yu'un te akolelik te ja'exe.

²¹“Pero te ora to te winik te ya yak'on entregale jun nax ya jlut jwe'el sok li' ba mexae.

²²Yu'un te Nich'anile puersa me ya xnel bael yu'un te tut albil jilel sk'oplale. Pero o'ol me sba te winik te mach'a ya yakon entregale —xchi te Jesuse.

²³Jicha lijk sjojk'obe sbaik ta juju-tul mach'a wan a te ya x'ak'awan entregale.

Mach'a a te mas ya x'ak'ot ta jkuentae

²⁴Te jnopojeletike lijk stij sbaik ta k'op yu'un te mach'a jtuluk te ta spisilik te ay ta jkuenta ya xk'ote.

²⁵Te Jesuse la yaltalanbe: —Te reyetik te ya yich' ya'tel yu'un te nasionetike tulan ya xmantalejik yu'un te slumale. Y te mach'atik statal yu'un te slumale ya x'albot te lek te tut ya spasike.

²⁶Pero te ja'exe ma me jichuk x'apasik. Te ja'exe te mach'a ay ta jkuenta ta awolilike jich me wak' yak' sba te tut'il bik'it toe. Y te mach'a ya xmantalteswane jich me wak' spas te tut'il te mach'a ya xmantaltesote.

²⁷¿Mach'a a te mas a'bil ta jkuentae? ¿Me ja' te mach'a ya snajkan sba ta we'el ta mexae, o ja' te mach'a ya xmantaltesote? ¿Me ma wan ja'uk te mach'a nakal ta we'el ta mexae? Yan te jo'one jich ayon ta awolilik te tut'il mach'a ya sk'asesbeyex awe'elike.

²⁸“Te ja'exe ma'yuk ba la ajilesikon te tut'il ayon ta il-o'tantayeale.

²⁹Ja' yu'un te jo'one ya me ka'beyex awa'telik ta ajwalil jich tut'il la ya'bon te Jtate.

30Y te ja'exe ya xwe'-x'uch'aex ta jmexa te ba kich'oj ka'tel ta ajwalil te jo'one. Y ya me xnajkajex te ba muk'ul naktajibaletik ta xchapel te lajchaytijk' israeletike.

Te Jesuse la yal te ya xmukot ta yo'tan yu'un te jPedroe

31La yal xan te Kajwaltike: —Simon, Simon, a'iya awa'i. Te pukuje la sk'anix permiso te ya yik'ayex jich tut'il te ya x'ik'ayot te triwue.

32Pero la jk'ambeyix te Diose yu'un te manchuk ya xch'ay te xch'uunel awo'tan ta jtojol te ja'ate. Te ja'ate te k'alal ya acha'sujtes awo'tan ta jtojole, koltaya me te awermanotake, a'beya me smuk'ul yo'tanik —xchi.

33Te Simone la yalbe: —Kajwal, jun ko'tan ya joyinat bael te ba prexoe y asta ya joyinat ta milel —xchi.

34Te Jesuse la sjak'be: —Pedro, ya kalbeyat ta jamal: Mismo ora to ma to x'ok' a te tat k'o'e ya amukon ta awo'tan oxmel te ya ana'bon jbae —xchi.

Ya xtijilajix tal yorail te ya x'ilbot yo'tane

35Te Jesuse la sjojk'olambe te jnopojeletike: —Te k'alal la jtikonex te mak' ya awich'ik bael amoralike sok te yawil atak'inike, ni te ajel-xanabike, ¿me ay palta la awa'iyik? —xchi. La yalik: —Ma'yuk —xchiik.

36Te Jesuse jich a yaltalanbe: —Te ora to te mach'a ay smorale a me yich' bael, sok teme ay yawil stak'ine. Y te mach'a ma'yuk spuñale, a' xchon te skapae, a' sman junuk a.

37Porke ya kalbeyex te puersa ya xk'ot ta pasel ta jkuenta te tut ts'ibabil ta Sjun Diose te ya joyin ta ajtayel te jk'axintayej-mantaletike. Yu'un spisil ya xk'ot ta pasel te tut ts'ibabil jilel jk'oplale —xchi te Jesuse.

38Te jnopojeletike la yalik: —Kajwal, li' ay cheb puñal to —xchiik. Y la sjak' te Jesuse: —Teyix a —xchi.

Te Jesuse la sk'opon Dios ta Getsemani

39Te nax a te Jesuse lok' bael. Jich tut'il te k'ayem ta spasele bajt ta wits Olivaitik. Y te jnopojeletike la sts'akliyik bael.

40Te k'alal k'otik te ba luware, te Jesuse la yaltalanbe te jnopojeletike: —K'oponaik Dios yu'un jich mak' yilbeyex awo'tanik a te pukuje —xchi.

41Jakalej bael jich tut'il saklejal te ya jch'ohtik tone, y la skejan sba ta sk'oponel Dios te'a.

42La yal: —Jtat, teme jich ya sk'an awo'tane, ya xju' ya ak'ej bael te wokol to. Pero ma me ja'uk ya jpas te tut ya sk'an ko'tane. Ja me a' pasuk te tut ya sk'an awo'tane —xchi.

43Y te' chiknaj jtul ch'ul ángel a ta ch'ulchan yu'un tal ya'be spuersa yo'tan.

⁴⁴Pero te tut'il ayix ta skuenta a te wokole, te Jesuse lijk yak' xan puersa ta sk'oponel te Diose. Y te xchik'e pajal sok ch'ich' xt'ulajan koel k'alal ta lum.

⁴⁵Te k'alal laj yo'tan ta sk'oponel te Diose, sujt bael te ba ay te jnopojeletike. Wayajtik a k'o sta yu'un te lom tristeike.

⁴⁶La yaltalanbe: —¿Tu'un te wayalexe? Jajchanik. K'oponaik Dios yu'un mak' ya yilbeyex awo'tanik a te pukuje —xchi te Jesuse.

La xchukik bael te Jesuse

⁴⁷Yipal to ta k'op a te Jesuse k'alal k'ot bayal genteetik. Ja' nail k'ael yu'unik te Judas sbiil te jtul ta xljachaytulul te jnopojeletike. Tijilaj bael, ba yuts'i te Jesuse.

⁴⁸Pero te Jesuse la yalbe: —Judas, ¿Ta ujts'iyel ya awak' entregal te Nich'anile? —xyut.

⁴⁹Te mach'atik sjoy te Jesuse la yilik te tut yipal k'oel ta pasele, la sjoj'k'obeyik: —Kajwal, ¿me ya ka'beytik puñal? —xchiik.

⁵⁰Ay jtul te ta spisilike la sbojbe lok'el xchikin te ay ta sbats'il te yaj-a'tel te statal saserdotee.

⁵¹Te Jesuse la yal: —Koma aba. Teyix a —xyut. Sok la spikbe xchikin te aj-a'telile, y la slekutesbe.

⁵²Te nax a la yalbe te stataletik yu'un te saserdoteetike y sok te statal polesiaetik yu'un te jkanan-temploe sok te moletik te talemik ta stsakel bale, jich a yal: —¿Me'n j'elek'on te tal atsakikon bale sok ate'ik sok apuñalik?

⁵³Jujun k'aal la joyinex ta templo, y ma'yuk la apikikon te'a. Pero la staix yorail te ya xju' awu'unik sok te ijk'al k'inale —xchi te Jesuse.

Te jPedroe la smuk ta yo'tan te ya sna'be sba te Jesuse

⁵⁴Jich a stsakik bael te Jesuse y la yik'ik bael ta sna te statal saserdotee. Te jPedroe jakal jakal ay k'ael.

⁵⁵Te tsakawetik la sts'un sk'ajk'ik te ba yol amak'e, y la sjoy sbaik ta nakle ta k'atimal. Y te jPedroe la snajkan sba ek'a te ba ayike.

⁵⁶Pero ay jtul kriara ilot yu'un te te' nakal ta k'atimal ek'ae. K'elubot lek sit yu'un y la yal: —Jich ek'a to sjoy sba sok te mach'a chukule —xchi.

⁵⁷Pero te jPedroe la smuk ta yo'tan. Jich a yal: —Ants, ma jna'be sba te mach'a ya awale —xchi.

⁵⁸Ts'in to nax a ilot yu'un jtul winik, y albot: —Jichat euk ajoy aba sok —xchi. Te jPedroe la sjak': —Nju'u, mol. Ma jo'ukon —xchi.

⁵⁹Jun wan ora ta patil a ay mach'a albot xan yu'un: —Te mol to puersa ja' sjoy sba sok, porke jgalileo euk —xchi.

⁶⁰Te jPedroe la yal: —Mol, ma jna'be slumar te tut ya awale —xyut. Mismo tiempo yipal to ta k'op a te jPedroe, ok' te tat k'o'e.

⁶¹Jich te Kajwaltike sujt sk'elu te jPedroe, y te jPedroe la sna' te tut albil yu'un te Kajwaltike, te “ora to antes ma to x'ok' a te tat k'o'e la amukonix ta awo'tan oxeb buelta a”, te xchie.

⁶²Y lok' bael te'a te jPedroe y ba yok'etay sba yu'un.

Ya yik'tinik te Jesuse

⁶³Te winketik te yipalik ta skanantayel te Jesuse, ya yik'tinik y ya smajik.

⁶⁴La smakbeyik sit ta pak' y la ya'beyik poraso ta sit. Y la yalbeyik: —Ala ka'itik: ¿Mach'a a te la smajate? —xyutik.

⁶⁵Y bayal ixta k'op xan a yalbeyik a.

Te Jesuse tejk'anot ta yolil juriyoetik te yich'ojik ya'telike

⁶⁶Te k'alal sakubix tal a te k'inale, la stsob sbaik tal te moletik yu'un te juriyoetike sok te statal saserdoteetike sok te maestroetik yu'un te mantaliletike. La yik'ik bael te Jesuse te ba stsobo sbaik, y la sjojk'obeyik:

⁶⁷—Albotik ka'itik teme ja'at te Cristoate —xyutik. Te Jesuse la sjak'talanbe: —Teme ya kalbeyex teme jiche, ma x'ach'uunbikon.

⁶⁸Y teme ay tut ya jojk'obeyexe, ma x'ajak'bikon.

⁶⁹Pero te ora bael to te Nich'anile ya me xk'o najkajuk ta sbats'il k'ab te Dios te lom bayal spodere —xchi.

⁷⁰Te nax a spisilik a sjojk'obeyik: —¿Me'n ja'at te Xnich'anat te Diose? —xyutik. Te Jesuse la sjak'talanbe: —Jich tut'il ya awalike, jo'on nanix a —xchi.

⁷¹Jich a yaltalanik: —¿Tut xan yes ku'untik yan testigoetik abi? Si jo'otik mismo ka'itik te tuti yal ta sti'e —xchiik.

Lucas 23

Te Jesuse tejk'anot ta sit te jPilatoe

¹Spisilik a jajchik bael. La yik'ik bael ta stojol jPilato te Jesuse.

²Te' k'o slebeyik smul a. La yalik: —Te winik to ya slijkes k'op yu'un te jlumaltike. Ya yal te ma xju' ya jtojtik jtojemaltik yu'un te muk'ul rey Cesare. Y ya yal te ja' Cristo te rey stukele —xchiik.

³Te jPilatoe la sjojk'obe: —¿Me ja'at te reyat yu'un te juriyoetike? —xchi. La sjak' te Jesuse: —Ja'at te jich ya awale —xchi.

⁴Jich te jPilatoe la yalbe te stataletik yu'un te saserdoteetike sok spisil te genteetike: —Ma jtabe tut smul te winik to —xchi.

⁵Pero mas xniket lijk el ta k'op: —Te tut ya snojpeswan ae ya sliques k'op ta spisil te jteyklumetik ta Judeae. Lijk tal ta Galilea, y ta ora to jich ya spas liye —xchiik.

Te Jesuse tejkanot ta sit te jHerodese

⁶Te tut'il jich a ya'i te jPilatoe, la sjojk'o teme talem ta Galilea te winike.

⁷Te k'alal la yalik te te' talem ae, te jPilato la stikon bael ta stojol jHerodes, te ja' gobierno yu'un a te Galileae, yu'un talem ta Jerusalem ae.

⁸Te jHerodese ben kontento sujt yu'un te la yil te Jesuse, yu'un ayix k'aal te yo'tanuk ya yile. Yu'un ya'iyojbe slumar sk'oplal te Jesuse, y ya sk'an te ayuk milagro ya x'a'bot yile.

⁹Bayal tuti sjojk'obe, pero te Jesuse ni jp'aluk a' sjak'be.

¹⁰Te'eyik ek'a te stataletik yu'un te saserdoteetike y sok te maestroetik yu'un te mantaliletike. Bayal tuti yalik te tut smulinej ta sk'opik te Jesuse.

¹¹Jich te jHerodese sok te soltaroetik yu'une la stse'layik y la sp'ajik te Jesuse. Yu'un ya stse'layik a te Jesuse, la slapbeyik k'u'ul-pak'al te ben tsa'am ta ilel, jich tut'il te reye. Te nax a te jHerodese la stikon sujtal ta stojol te jPilatoe.

¹²Mismo k'aal a pajt yo'tanik te jPilato sok te jHerodese, yu'un te nail toe skontrainej sbaik.

Chapbot sk'oplal ta milel te Jesuse

¹³Te jPilatoe la stsob tal te stataletik yu'un te saserdoteetike sok te ju'elletik yu'un te jteyklume,

¹⁴y la yaltalanbe: —Te ja'exe la awik'bikon tal te winik to. Ya awalik te ya slijkes k'op te ba jteyklume. Pero la jojk'obeyix ta asitik y ma'yuk a jtabe smul jich tut'il te ya awalik te ay smul ta ak'opike.

¹⁵Sok euk te jHerodese ma'yuk smul a stabe. Ja' yu'un la stikonix tal sujtal. Jich ma'yuk smul te ya xju' ya yich' milel yu'une.

¹⁶Ya me ka'be kastigo y ta patil ya me jkoles bael —xchi.

¹⁷Te jujun k'ine te jPilato ya spasbey te tut ya sk'an yo'tan te genteetike te ya skoles bael jtul jchukel ae.

¹⁸Pero spisil te genteetike lijk awunikuk: —Ik'aik bael ta milel me to. Ja x'akoles bael te jBarrabase —xchiik ta aw.

¹⁹Te jBarrabase ochem ta prexo yu'un te la slijkes k'op ta jteyklume sok te milawaneme.

²⁰Te jPilato k'an skoles bael te Jesuse y la yalbe xan te jteyklume.

²¹Pero mas tulan xan a awunik: —¡Mila ta krus! ¡Mila ta krus! —xchiik.

²²Ta yoxebal buelta te jPilatoe la yaltalanbe: —¿Tut ma tsa'amuk spasoj? Te jo'one ma'yuk tut ma tsa'amuk a jtabe te ya xju' ya xlaj yuune. Ya me ka'be kastigo y ta patil ya jkoles bael —xchi.

²³Pero mas tulan a lijkik xan ta aw te ya sk'anik te ya xmilot ta kruse. Te tut'il tulan a awunik ta sk'anel te genteetike y te stataletik yu'un te saserdoteetike, jicha ju' yu'unik.

²⁴Te jPilatoe lijk snop ta yo'tan te ya spasbe te tut ya sk'anike.

²⁵Jich a skoles bael te winik te st'ujojik te ya xkol bale. Ja' te mach'a ay ta prexo yu'un te la slijkes k'op sok te milawane. Y la ya'be entregal ta sk'abik te Jesuse, jich te tut ya sk'an yo'tanike.

Te Jesuse jojk'anot ta krus

²⁶K'alal la yik'ik bael te Jesus te ba sojk'anik ta kruse, la stsakik jtul Cirene-winik te Simon sbiile te xk'otuk tal ta k'alk'altike, y la ya'beyik xkuch te kruse. Nail ay k'ael te Jesuse.

²⁷Bayal genteetik sts'akliyejik k'ael. Ay bayal antstik ya x'ok'ik y x'awlajan yu'un ajtal-o'tan yu'un te Jesuse.

²⁸Pero te Jesuse la sk'elu sujtél y la yaltalanbe: —Antstik yu'un Jerusalen, ma x'awok'etayikon. Ok'etaya aba atukelik, y sok te awuntikilike.

²⁹Porke ya me sta sk'aalel te jich ya x'alote: “Ben tsa'am slekil te mach'a ma x'alajike, sok euk te mach'a ma xchu'unbot xchu'ike.”

³⁰Sok jich ya xlijk yalik te gente: “¡A' jemuk tal ta jbajtik te witstikile!” Sok jich me ya yalbeyik te ch'in witstikile: “¡La', nak'aotik!” ya me yutik.

³¹Porke teme jich ya spاسبikone te yaxal te' k'oemone, ja'ukix to a te ja'ex, te takin te' k'oemexe —xchi te Jesuse.

³²Sok yik'ojik k'ael cheb winketike te bayal tut ma tsa'amuk spasojike yu'un pajal ya xba jojk'anek ta krus sok te Jesuse.

³³K'alal a k'ot te ba ch'in stunle te Bakeljolol sbiile, te' sjojk'anik ta krus a te Jesuse sok xchebal te winketik te bayal tut ma tsa'amuk spasojike, jtul ta sbats'il k'ab y jtul ta xk'exom k'ab.

³⁴Te Jesuse la yal: —Jtat, pasbeya perdon, porke ma sna'ik te tut ya spasike —xchi. Te soltarotike lijkik ta tajmal yu'un ya yilik te mach'a ya xk'ot ta skuenta te sk'u'-spak' te Jesuse.

³⁵Te genteetike te'eyik ek'a yipalik ta yilel te tut ya xk'ot ta pasele. Y asta te ju'letike ya yik'tinik euk te Jesuse. Jich ya yalik: —La skolta te yane. Ora to a skolta sba kiltik euk, teme bats'ik jich te ja' Cristo te t'ujbil yu'un te Diose —xchiik ta yik'tinel.

³⁶Te soltaroetike ya yik'tinik euk te Jesuse. Tijilajik tal y la ya'beyik yuch' ch'aal bino.

³⁷Jich a yalbeyik: —Teme ja'at te reyat yu'un te juriyoetike, koleasa aba atukel — xchiik ta yik'tinel.

³⁸Sok ay pak'bil jun letrero ch'ujteb ta sjol krus te ts'ibabil ta griego-k'op sok ta latin-k'op sok ta hebreo-k'op: “Ja'to, ja' te rey yu'un te juriyoetike”, xchi te letreroe.

³⁹Jtul te jmulawil te bayal tut ma tsa'amuk spasoje, te pajal jipil sok ta krus te Jesuse, la yik'tin euk. Jich a yal: —Teme ja'at te Cristoate, koleasa aba atukel y koleasaotik euk —xyut.

⁴⁰Pero te jtul xane la skom te sjoye, sok la yalbe: —¿Me'n mak' xi'at yu'un te Diose te tut'il pajal ayat ta kastigo sok te Jesuse?

⁴¹Te jo'otike ay rason te ayotik ta wokole, porke ja' yipalotik ta stojel te tut ma tsa'amuk jpasojtike. Pero te winik to ma'yuk tut ma tsa'amuk spasoje —xchi.

⁴²Te nax a la yalbe te Jesuse: —Jesus, na'aon me te tut ora ya awich' awa'tele —xyut.

⁴³Te Jesuse la sjak'be: —Jamal ya kalbeyat, te ora to ya me joyin jbjatik ta lekilal —xchi.

Jicha cham te Jesuse

⁴⁴Ol k'aal a ijk'ub spasil te balmilale, ja'to ta las tres mal k'aal.

⁴⁵Te k'ajk'ale majk bael. Y te pak' te makal a te temploe ch'i' koel ta olil.

⁴⁶Te Jesuse tulan a awun y la yal: —Jtat, ya ka'beyat ta ak'ab te jch'ulele —xchi. Y te jich a yale, lok xch'ulel.

⁴⁷Te k'alal la yil te tuti k'ot ta pasel, te statal soltaroe ben tsa'am sk'oplal a yalbe te Diose. Jich a yal: —Bats'i jich a nix a te winik to ma'yuk smul —xchi.

⁴⁸Y spasil te genteetik te talemik ta yilel te tuti k'ot ta pasele, k'alal sujtik bael la smajulan k'a sti' yo'tanik yu'un.

⁴⁹Pero spasil te mach'atik ya sna'be sba te Jesuse y sok te antstik te sts'akliyejik tal k'alal ta Galileae, te' laj jil a. Jakal yipalik ta sk'eluyel te tuti k'ot ta pasele.

Te Jesuse mukbot te sti'balule

⁵⁰Ay jtul winik te Jose sbiil te ben lek y toj ta winikil te ay slumal ta Arimatea jun jteyklum yu'un te Judeae. Sok yich'oj ya'tel yu'un te juriyoetike,

⁵¹pero ma yak' sba a te tuti snopik te ya spasike. Ja' yipal ta smaliyel te ya x'och ta ajwalil te Diose.

⁵²Ja' bajt te ba ay te jPilatoe, y la skambe te sti'balul te Jesuse.

⁵³La skoes te ba kruse, sok la spots ta sakil pak'. Ba yak' jilel te ba jun jutbil ton te ma to ayuk mach'a mujkem ae.

⁵⁴Ja' sk'aalel a te ya xchap sbaik yu'un te sk'aalel kuxo-o'tane te ya xlijkixe.

⁵⁵Te antstik te sjoyinejik tal te Jesuse k'alal ta Galilea, ba yilik te ch'ene. La yilik te tut'il a'bil jilel te sti'balul te Jesuse.

⁵⁶K'alal laj sujt bael ta nae, la xchapbeyik xpoxil sti'balul te ben tsa'am yik'e. Te antstike la xkux yo'tanik ta sk'aalel kuxo-o'tan jich tut ya yal te mantale.

Lucas 24

Jicha cha'kux tal te Jesuse

¹Te primero k'aal yu'un te semanae, te antstike ben sab a laj bajtik te ba ch'ene. Yich'ojik k'ael te pox te xchapojike. Sok ay yan antstik te sjoyinejik k'ale.

²Tselbilix lok'el a k'o staik te ton te makbil a te ti'il ch'ene.

³Ochik bael, pero ma stabeyik te sti'balul te Kajwaltik Jesuse.

⁴Ben xlaj xi' yu'un, ni ma sna' tut ya spasik. Toj nax la yilik te'a cheb winketik te tek'ajtik ta sts'leelike. Te sk'u'-spak'e xlemlajet nax.

⁵Te antstike la skejan sbaik ta lum yu'un xi'el. Pero te winketike altalanbot yu'un: —¿Tu'un ya aleik te ba animaetik te mach'a kuxulixe?

⁶Ma li'iyukix to, yu'un cha'kuxix bael. Na'aik me te tuti yalbeyex te k'alal ajoyinejik to ta Galilea ae,

⁷te la yal: “Te Nich'anile puersa me ya x'ak'ot entregal ta sk'ab te jmulawiletike, ya me sjojk'anik ta krus y ta yoxebal k'aal ya xcha'kux tal”, xchi me —xchiik.

⁸Jich te antstike la sna'ik te tut altalanbil yu'un te Jesuse.

⁹Sujtik bael te ba ch'ene, k'o yalbeyik te tuti yilik te buluchtul apostoletike y sok spisil te yane.

¹⁰Te antstik te mach'a ba yalbeyik te apostoletike ja' te xMaria Magdalenae, sok te xJuanae, sok te xMaria te sme' te Jacoboe, y sok te yan xan antstike.

¹¹Pero te apostoletike la skuyik te jowil k'op te ya yalike, y ma sk'an xch'uunik.

¹²Pero te jPedroe jajch xyalet bael te ba ay te ch'ene, y k'alal k'o yilbe te yutile, ja' xanix a yil te sakil pak' te potsbil ae. Jicha sujt bael ta na. Toj yajtal yo'tan k'ael yu'un te tut k'oemix ta pasele.

Ta sbelel jtejkum Emaus

¹³Ja' mismo k'aal a, cheb jnopojeletik yipalik k'ael ta beel ta sbelel jun jtejkum Emaus sbiil, te ay wan cheb lewa yiloy sba sok te Jerusalemene.

- 14**Yipalik k'ael ta yalel spisil te tut k'oemix ta pasele.
- 15**Te tut'il yipalik k'ael ta ya'biyanel ae, te Jesuse tijilaj tal y lijk sjoyinik bael ta beel.
- 16**Pero manchuk me ya yilik, ni ma sna'beyik sba mach'a a.
- 17**Te Jesuse la sjojk'olambe: —¿Tut a te ya awalik k'ael ta bee? ¿Tu'un te lom tristeexe? —xchi.
- 18**La sjak' te jtul te jCleofas sbiile: —¿Me yu'un jakal talemata ta Jerusalen te ma ana'ojuk te tuti k'ot ta pasel te ayix che'oxe' k'aale? —xchi.
- 19**Te Jesuse la sjojk'olambe: —¿Tut a te k'oem ta pasele? —xchi. La yalik: —Ja' te tuti k'ot ta pasel ta stojol te Jesus Nazarete. Ja' jtul j'alwanej yu'un Dios te spisil tut ya xju' yu'un spasel, sok ay spoder te sk'op ta stojol Dios sok ta stojol spisil te jtejklume.
- 20**Te stataetik yu'un te saserdoteetike y sok te kaj-ju'eltike la yak'ik entregal ta milel. Ja' yu'un la yich' j'ojk'anel ta krus.
- 21**Te jo'otike la jkuytik te ja' ya ya'botik ta libre te jlumaltik Israele. Pero ayix yoxebal k'aal te jicha ak'ot ta milele.
- 22**Pero ay cha'oxtul antstik te joy jbatik soke te la yak' a'abiyasuk ko'tantik, yu'un ben sab xk'otikuk te ba xch'enale,
- 23**y ma k'o stabeyik te sti'balule. Sujt bael ta na, y la yalbotik te ay ch'ul angeletik a yilik te jicha altalanbot te cha'kuxemix te Jesuse.
- 24**Ay cha'oxtul te jo'taktik te ora laj bajt te ba xch'enale, y jich a k'o staik te tut'il la yal te antstike, pero ma staik ta ilel te Jesuse —xchiik.
- 25**Jicha altalanbot yu'un te Jesuse: —Wokol ya xk'ot ta awo'tanik te ja'exe. ¿Tut to ora ya xch'uun awo'tanik spisil te tut yalaj jilel te j'alwanejetik yu'un te Diose?
- 26**¿Me ma wan puersauk nail ya xk'ax swokol te Cristoe, antes te ya x'och te ba lekilale? —xchi.
- 27**Te nax a lijk yalbe sluwar spisil te tut ts'ibabil jilel te Sjun te Diose te tut' ay sk'oplal te Cristoe. Lijk k'alal ta sjun jMoises ja' to k'alal ta sjun spisil te j'alwanejetik yu'un te Diose.
- 28**Laj k'ot te ba jtejklum ba ya xbajtike. Te Jesuse jich yilel te k'an soluk bale.
- 29**Pero la yalbeyik ta puersa te yauk xkome. Jich a yalik: —Joyinaotik. Porke malix k'aal yu'un ya x'ochix ajk'ubal —xchiik. Te Jesuse och bael ba sjoyinlan.
- 30**Te k'alal ayikix ta mexa ae la stsak ta sk'ab te waje y la yalbe kola yal Dios yu'un. La xet' y la ya'be.

³¹Mismo tiempo a, laj jam sitik y la sna'beyik sba te Jesuse. Te nax a te Jesuse ch'ay bael ta sitik.

³²Ja' yu'un lijk yalbe sbaik: —Ja' mejtik sluwar ben ts'aam a ka'itik ta ko'tantik te k'alal yipalotik tal ta a'abiyej ta bee, sok te ya yalbotik tal sluwaril te sk'op Diose —xchiik.

³³Ma jalajikix a, sujtik bael ta ora nax ta Jerusalem. Te' k'o staik a te buluchtul apostoletik sok te sjo'take te ba stsob sbaike.

³⁴Y ora altalanbot: —Bats'i jich te cha'kuxix te Kajwaltike, la yilix euk te Simone —x'utalanot.

³⁵Jich lijk yalik euk te cha'tule te tuti k'ot ta pasel ta bee, sok te tut'il la sna'beyik sba te Jesuse te k'alal la xet' te waje.

Te Jesuse la yak' sba ta ilel ta stojol te jnopojetike

³⁶Yipalik to ta ya'biyanel a te tuti k'ot ta pasele, te Jesuse xtek'loj k'oel ta yolilik, y la spatalanbe yo'tan: —Bujts'anuk me k'inal ya awa'iyik —xchi.

³⁷Toj cham a ya'iyik yu'un. La skuyik te ch'ulelal te la yilike.

³⁸Pero te Jesuse la yaltalanbe: —¿Tu'un te ya xi'exe? ¿Tu'un te wokol ya xch'uun awo'tanike?

³⁹Ilawilik te jk'abe sok te koke. Jo'on mismo. Pikaikon y ila awilik. Te jtul ch'ulelale ma'yuk sti'balul ni sbakel jich te tut'il ya awilikone —xchi.

⁴⁰Laj yaltalanbe ts'in to, la yak'talanbe yil te sk'abe sok te yoke.

⁴¹Pero te to nax ma xch'uunik lek a ta skaj te ben bayal sbujts yo'tanik yu'une sok te yipal ta a'abiyej te yo'tanike. Ja' yu'un te Jesuse la sjojk'olanbe: —¿Me ay tut ya awe'ik ch'inuk liye? —xchi.

⁴²La ya'beyik xejt' wobil chay sok sejt chab.

⁴³La stsak te Jesuse, la swe' ta sitil komon.

⁴⁴Te nax a la yaltalanbe: —Te tuti k'ot ta pasel ta jkuenta, ja' te la kalbeyex ta k'alal joyinejex to ae. Te puersa jich ya xk'ot ta pasel spisil te tut ts'ibabil jilel ta mantaliletik yu'un te jMoisese sok ta sjun te j'alwanejetik yu'un te Diose sok ta salmoetik —xchi.

⁴⁵Jich la ya'bey sna' sluwar te tut ts'ibabil jilel ta Sjun te Diose.

⁴⁶Y la yaltalanbe: —Jich ts'ibabil jilel te puersa ya xk'ax jwokol jo'on te Cristoone, y ya xcha'kuxon tal ta yoxebal k'aal.

⁴⁷Sok te jo'on ta jkuenta te ya xlijk ta alel k'alal ta Jerusalem sok ta spisil nasionetik te ya sujtes yo'tanik ta stojol Diose, yu'un jich me ya spasbot perdon yu'un a te smulike.

⁴⁸Te ja'exe ja' testigoex yu'un te tuti k'otix ta pasele.

⁴⁹Jo'on ya jtikonbeyex tal te tut yaloj te Jtate. Pero te ja'exe li' nax anex to li' ba Jerusalene ja' to teme jul ta atojolik te spoder Dios te ya xtal ta ch'ulchane — xchi te Jesuse.

Te Jesuse mo bael ta ch'ulchan

⁵⁰Te nax a te Jesuse la yik' bael te jnopojeletik yu'une, lok'ik bael te ba jtejklume. Bajtik ta nopol Betania. Y la stoy moel te sk'abe y la yak'talanbe jil bendision.

⁵¹Yipal to ta ya'beyel bendision a la sjileslan. Ik'ot moel ta ch'ulchan.

⁵²Patil te k'alal laj yo'tanik ta yalbeyel kola yale, ben kontentoik a la sujt bael ta Jerusalen.

⁵³Jujun k'aal ayik ta templo ta yalbeyel kola yal te Diose. Jichuk.

Juan

Juan 1

Te Mach'a Sk'op Diose jicha k'ot tut winik

- ¹Ta slijkibal ayix a te mach'a Sk'op Dios sbiile. Sjoyinej sba sok te Diose y ja' mismo te Diose.
- ²Ta slijkibal to tal sjoyinej sba sok te Diose.
- ³Spisil te tutik aye stukel ta skuenta te Dios a spase. Ni ma'yuk jkajuk te tutik pasbile te ma ja'uk la spase.
- ⁴Stukel ay ta skuenta te kuxlejale, y te kuxlejale ja' ya sakub k'inal yu'un te genteetike.
- ⁵Te mach'a sakil k'inale tilemix ta ijk'al k'inal, y te ijk'al k'inale ma xju' yu'unik stup'el.
- ⁶Ay jtul winik tikonot yu'un te Diose, te Juan sbiile.
- ⁷Ja' a tal yalbe sk'oplal te mach'a ya sakub k'inal yu'une, yu'un jich me ya xch'uunik spisil te tut ya yale.
- ⁸Te Juane ma stukeluk te sakil k'inale, yu'un nax tal yalbe sk'oplal te mach'a ya sakub k'inal yu'une.
- ⁹Te mach'a bats'i sakil k'inal te ya xtil ta stojol spisil te genteetike, ya xtalix ta balmilal.
- ¹⁰Te mach'a Sk'op Diose ayix ta balmilal. Stukel ta skuenta te Dios a spas te balmilale, pero te mach'atik ayik ta balmilale ma' sna'beyik sba.
- ¹¹Jul ta yolil te jtejkum yu'un Diose, pero ma ak'ot ta jkuenta yu'un te slumale.
- ¹²Pero te mach'atik la yak'ik ta jkuentae Y la xch'uunik te tikonbil tal yu'un te Diose, ak'talanbot ta skuentaik te yal xnich'an Dios ya xljaj k'otike.
- ¹³Ja' yuntikil Dios. Ma pajaluk sk'oplal sok te mach'atik te ayinemik ta skuenta nax sti'balulike sok te sk'anojel yo'tan sti'balulik te sme'-statike, yu'un ta skuenta Dios te ya x'ayinikixe.
- ¹⁴Te mach'a Sk'op Diose jicha k'ot tut' winik y kuxuyin ta koliltik, nojel tal ta yo'tan te slekile y te tut bats'i jiche. Te jo'otike la kilbetik te slekile, ja' slekil te úniko Xnich'an Dios te a'bot yu'un te jTatik Diose.
- ¹⁵Te Juane la yak' sba ta testigo yu'un. Jich a yal: —Ja' to ja' te mach'a la kalbe sk'oplal te ya xtal ta patil ku'une, te ja' mas ay ta jkuenta stukel ke te jo'one. Porke ayix a stukele te k'alal ma to ayukon a te jo'one —xchi te Juane.
- ¹⁶Jpisiltik kich'objetik te bendision te ya xtal ta skuenta te slekil yo'tane.

17Te mantaliletike Dios a ya'botik tal ta skuenta te jMoisese. Yan te slekil yo'tane sok te tut bats'i jiche ja' a chiknaj ta skuenta stukel te Jesucristoe.

18Ni jtul mach'a yilobje sit te Diose. Pero te úniko jtul xNich'an, te ja' mismo Dios, sok jun nax ay sok te Tatile, ja' la ya'botik jna'betik sba te sTate.

Te Juan Ak'ich'ja'e la yalbe sk'oplal te Jesucristoe

19Te juriyoetik ta Jerusalene la stikonik bael saserdoteetik sok levitaetik ta stojol te Juane, yu'un ba sjojk'obeyik mach'a a.

20Te Juane la yal ta jamal: —Ma jo'ukon te Cristoone —xchi.

21La sjojk'obeyik xan: —¿Mach'aat ate? ¿Me ja'at te j'alwanej Eliasate? —xchiik. Te Juane la yal: —Ma jo'ukon —xchi. La xcha'jok'obeyik xan: —¿Me ja'at te j'alwanej te sk'oplal ya xtale? —xchiik. La sjak': —Ma jo'ukon —xchi.

22La yalbeyik: —¿Mach'aat ate? Yu'un puersa ya sk'an te ay tut ya xk'o kalbeytik te mach'atik la stikonotik tale. ¿Tut ya awalbotikix bael te ja'ate? —xchiik.

23Te Juan la sjak'talanbe: —Jo'on te ya x'awunon ta jochol t'ant'an luwar. Jich tut'il te la yal te j'alwanej Isaiase: “Lek me x'achapbeyik sbe te Kajwaltike”, xchi me —xchi te Juane.

24Te mach'atik tikonlanbil bael yu'un te fariseoetik

25la sjojk'obeyik xan: —Teme ma ja'ukat te Cristoate, sok teme ma ja'ukat te j'Eliasate, sok teme ma ja'ukat te j'alwanej te sk'oplal ya xtale, ¿tu'un te ya awak'ich'ja' te? —xchiik.

26Te Juane la sjak'talanbe: —Te jo'one ya nax kak' ich'ja' ta ja'. Pero ay jtul ta mach'a ay ta awolilik te ma xana'beyik sbae,

27ja' te mach'a patil ya xtal ku'une. Te jo'one ni ma spas ya jkujan jba ta spolbeyel te yak'il swawe —xchi te Juane.

28Spisil to jicha k'ot ta pasel te ba luwar Betania sbiile te ay ta stojil te ba xlok'tal k'ajk'ale ta jeich ja' Jordan te ba yipal ta yak'el ich'ja' te Juane.

Ja' karnera yu'un Dios te Jesuse

29Ta xchebal k'aal te Juane la yil te yipal tal ta tijilajel te Jesus te ba aye, y la yal: —Ila awilik: ja' to ja' te mera karnera yu'un Dios te ya xch'aybe smul te mach'atik ayik ta balmilale.

30Ja' to ja' te la kalbe sk'oplal te patil ya xtal ku'une te ja' mas tulan sk'oplal stukel ke te jo'one, porke stalel ayix a stukele te k'alal ma to ayukon a te jo'one.

31Te jo'one ma jna' mach'a a. Pero te jo'one talemon nax ta yak'el ich'ja' ta ja', yu'un jich me ya sna'beyik sba a te jtejkum Israele —xchi te Juane.

³²Te Juane jich a yal xan: —La kil te Ch'ul Espiritu te koj tal ta ch'ulchane, jich yilel te tut'il palomae.

³³Te jo'one ma to jna' ek'a teme ja'e, pero te mach'a la stikonon tal ta yak'el ich' ja'e la yalbon: “Te mach'a ya awil te ya xkoj tal ta stojol te Espiritue ja' me ya yak' ich'ja' ta skuenta te Ch'ul Espiritu stukul”, xyuton.

³⁴Te jo'on kilojix, y jo'on testigoon yu'un te ja' Xnich'an te Diose —xchi te Juane.

Te primero jnopojeletik yu'un te Jesuse

³⁵Ta yoxebal k'aal, te Juane te'eyix sok xan a te cheb jnopojeletik yu'une.

³⁶K'alal la yil a k'ax bael te Jesuse, te Juane la yal: —Ila awilik me to. Ja' me te mera karnera yu'un te Diose —xchi.

³⁷Te cha'tul jnopojeletik yu'un te Juane la ya'i te jich a yale, y la sts'akliyik bael te Jesuse.

³⁸Te Jesuse la sk'elu sujtal y la yil te sts'aklajan tal ta spat te cha'tule. La sjojk'olanbe: —¿Tut ya aleik? —xchi. La yalik: —Maestro, ¿ba talem? —xchiik.

³⁹Te Jesuse la sjak'talanbe: —La'ik me. La' ila awilik —xchi. Jicha laj bajtik y la yilik te ba olaneme. Te' malubix k'aal yu'unik a, yu'un las kuarto mal k'aalix a.

⁴⁰Jtul te ta xchebal te la ya'ibe sluwar sk'op te Juane sok te la sts'akliyik bael te Jesuse, ja' te j'Andres te yijts'in Simon Pedroe.

⁴¹Te j'Andrese ja' a bajt ta yo'tan ta sleel ta ora te sbankile, ja' te Simone, y la yalbe: —La jtatikix te jMesias —xchi k'oel. Te jMesias, “Cristo”, xchi k'oeme.

⁴²Te nax a te j'Andrese la yik' bael te Simon te ba ay te Jesuse. K'alal la yil te Jesuse, la yalbe: —Ja'at te Simon te xnich'anat Jonase. Pero Cefas abiil ya xk'oat —xyut. Te Cefas, “Pedro”, xchi k'oem abi.

Te Jesuse la yik' te jFelipee sok te jNatanaele

⁴³Ta yo'ebal k'aal te Jesuse la snop te ya xbajt ta estado yu'un Galileae. La sta sba sok te Felipee, y la yalbe: —La' ts'akliyaon bael —xyut.

⁴⁴Te jFelipee ja' slumal te Betsaidae. Te' talem ek'a te j'Andrese sok te jPedroe.

⁴⁵Te jFelipee ba slej tal te jNatanaele, y la yalbe: —La jtatikix te mach'a sts'ibayejbe jilel sk'oplal te jMoisese te ba sjunal te mantaliletike, sok te ts'ibabil jilel sk'oplal yu'un te j'alwanejetike. Ja'ix te Jesus te xnich'an Jose te talem ta jtejklum Nazarete —xchi.

⁴⁶La yal te jNatanaele: —¿Me yu'un ay tut lek ya xlok' te ba Nazarete? —xchi. Te Felipe la sjak'be: —La' ko'n kiltik awil —xyut.

⁴⁷K'alal te Jesuse la yil te yipal tal ta tijilajel te jNatanaele, la yal: —Li' ayix tal te jtul bats'i israel te ma'yuk lot ta yo'tane —xchi sk'oplal.

⁴⁸Te jNatanaele la sjojk'obe: —¿Tu'un tut'il la ana'bon jba? —xchi. Te Jesuse la yalbe: —La kilatix a te ma to ya yikat tal te Felipee te k'alal ayat ta yanil te ikuxe —xchi.

⁴⁹Te jNatanaele la yalbe: —Maestro, ja'at te xNich'anat te Diose, sok ja'at Reyat yu'un te Israele —xchi.

⁵⁰Te Jesuse la sjak'be: —¿Me ja' ya ach'uunon te la kalbeyat te la kilat te ayat ta yanil ikuxe? Ya to xba awil tutik mas muk' xan ke to —xchi.

⁵¹Te Jesuse la yalbe xan: —Jamal ya kalbeyex te ja'exe, ya me awilik jamal te ch'ulchane, y te angeletik yu'un te Diose ya me awilik te xko xmo ta stojol te Nich'anile.

Juan 2

Nujpunel ta jtejkum Cana

¹Yoxebalix k'aal a, aya ju' jnujpunel ta jun jtejkum yu'un Galilea, Cana sbiil. Te'ey ek'a te sme' te Jesuse.

²Y te Jesuse sok te jnopojeletik yu'une ik'talanot bal ek'a te ba jnujpunele.

³Pero laj te binoe, y te Jesuse ba albek yu'un te sme'e: —Ma'yukix sbinoik —xchi.

⁴Te Jesuse la sjak'be: —Jme', ¿tu'un te jicha tal awalbone? Yu'un ma to sta stiempoal ku'un —xchi.

⁵Pero te sme' te Jesuse la yaltalanbe te aj-a'teliletike: —Pasaik me spisil te tut ya yalbeyexe —xchi.

⁶Ay wakeb tenchaetik tey a pasbil ta ton yu'un yawil ya'al, yu'un ya xtuun yu'un te juriyoetike te ya spokilan sk'abik te ya sakutes sba ta sk'opik ae. Te juju-p'ej tenchae ay wan cheb o oxeb k'ib sbaal.

⁷Te Jesuse la yalbe te aj-a'teliletike: —Nojesbeyaik ya'lel te tenchaetik to —xchi. La snojesik, xmalmun a yak'ik.

⁸Te Jesuse la yaltalanbe: —Lupaik lok'el ch'inuk, y ich'beyaik bael te statal yu'un te k'ine —xyut. Jich a yich'beyik bael.

⁹Te statal yu'un te k'ine la spas prewa te ja' te k'ajtajemix ta binoe. Ni ma sna' ba lijk tal; ja' nax sna'ojik te aj-a'teletike, yu'un ja' la slupik tal lok'el te ja'e. Te statal yu'un kine la yik' tal te jnupunele,

¹⁰y la yalbe: —Spisil genteetik k'ayemik a te ja' nail ya yuch'ik te ben tsa'am binoe. Y k'alal la yuch'ikix bayal a te mach'atik ik'talanbile, jich me ya xlijk tuunuk yu'unik te bino te mas chopole. Pero te ja'ate ak'ejoj te lekil binoe, y ja' to nax ya awak' ta ilel te ora to —xyut.

¹¹Ja' to ja' primero seña smilagro te la spas te Jesuse te la yak' ta ilel slekikal, te ba' jtejkum Cana te ay ta estado yu'un Galileae. Y te jnopojeletik yu'une la xch'uunik te ja' mismo Cristo a te Jesuse.

¹²Patil koel a bajt ta Capernaum te Jesuse. Joyinot bael yu'un te sme'e sok te yijts'inabe y sok te jnopojeletik yu'une. Te'eyik che' oxo' k'aal a.

Te Jesuse la xjojchotes te muk'ul temploe

¹³Nopolix yorail a te sk'in Pascua yu'un te juriyoetike, te Jesuse bajt ta Jerusalen.

¹⁴Te' k'o stajtalan ta muk'ul templo te jchon-wakaxetik sok te jchon-karneraetik, sok te jchon-palomaetik, sok te mach'atik nakajtik ta sjelbeyel stak'in te genteetike.

¹⁵K'alal la yil, te Jesuse la yich' jun ch'ajan, la spas ta aresial, y la stentalan lok'el spasil te ba muk'ul templo te skarneraie sok te xwakaxike. Sok la sbusk'inbe ta lum stak'inik te mach'atik ya sjelik tak'ine, y la xbalch'unbe te xmexaie.

¹⁶La yaltalanbe te mach'atik yipalik ta chon-palomae: —¡Lok'esaik bael te apalomaik liye! ¡Ma' k'ajtatesik ta merkado te sna te Jtate! —xchi.

¹⁷Jich te jnopojeletik yu'une la sna'ik te jich ts'ibabil jilele: “Ben tulan sk'oplal ta ko'tan te anae”, xchi me.

¹⁸Te juriyoetike la sjojk'obeyik te Jesuse: —¿Tut seña ya awa'botik kiltik te ay awa'tel ta spasel to? —xchiik k'oel.

¹⁹Te Jesuse la sjak'talanbe: —Jimaik te muk'ul templo to y ta oxo' nax k'aal ya jpas xan ta ach' —xchi.

²⁰Te juriyoetike la yalbeyik: —Kuarenta y seis ja'bil a yich' pasel te muk'ul templo to. Y te ja'ate, ¿tut'il ya apas xan ta oxo' nax k'aal? —xchiik.

²¹Pero te muk'ul templo la yal te Jesuse ja' sk'oplal te sti'balule.

²²Ja' yu'un te k'alal cha'kux tal te ba animaetike, te jnopojeletik yu'une la sna'ik te jich yaloje. Jich a xch'uunik te tut ts'ibabil ta Sjun te Diose sok te tuti yal te Jesuse.

Te Jesuse sna'ojbe yo'tan spasil te genteetike

²³Te k'alal ay ta Jerusalen a te Jesuse te stiempoil te k'in Pascuae, bayal mach'a xch'uunik te Jesuse yu'un la yilbeyik seña smilagro te ya spase.

²⁴Pero te Jesuse ma' yipin yo'tan yu'un, porke sna'ojlanbe yo'tan spasil te genteetike.

²⁵Ma puersauk te ay mach'a ya x'albot yu'un te tut ay yo'tan te genteetike, yu'un stukel mismo sna'ojbe yo'tan te juju-tul gantee.

Juan 3

Te jNicodemoe tal sk'opon te Jesuse

- ¹Ay jtul fariseo, jNicodemo sbiil, te ay ya'tel yu'un te juriyoetike,
- ²tal sk'opon ta ajk'ubal te Jesuse. La yalbe: —Maestro, jna'ojtik te ja' stikonejat tal ta p'ijuteswanej te Diose, porke ma'yuk mach'a ya xju' yu'un spasel te milagroetik te yipalat ta spasele te jichuk ma soyinejuk te Diose —xchi.
- ³Te Jesuse la yalbe: —Jamal ya kalbeyat, te mach'a ma xcha'ayin ta ach'e ma xju' ya yajwalin te Diose —xchi.
- ⁴Te jNicodemoe la sjojk'obe: —Pero, ¿tut'il k'an cha'ayinuk ta ach' te jtul winik te mamalixe? ¿Me ya wan spas te ya xcha'och xan ta sme' te ya xcha'ayin xan ta ach'e? —xchi.
- ⁵Te Jesuse la sjak'be: —Jamal ya kalbeyat: Te mach'a ma xcha'ayin ta ja'e y sok ta skuenta te Espiritue ma spas ya x'och te ba ay ta ajwalil te Diose.
- ⁶Te mach'a ayinem nax ta skuenta sti'balul te sme'-state, kuxulix ta sti'balul nax abi. Yan te mach'a ayinem ta skuenta Espiritue, ja' kuxulix ta skuenta te Espiritue.
- ⁷Ma me lom chamuk ya awa'i te tuti kalbeyate te puersa me ya xcha'ayin ta ach' spisil te genteetike.
- ⁸Te ik'e chikan bayuk nax ya sk'an ya xbajt, y manchuk me ya awa'i te xixet nax ya xbeene, pero ma x'ana' ba ya xtal, ni ma x'ana' ba ya xbajt. Jich ay spisil te mach'atik ya x'ayin ta skuenta Espiritue —xchi.
- ⁹Te jNicodemoe la xcha'jojk'obe xan: —¿Tut'il ya xk'ot ta pasel ts'in to? —xchi.
- ¹⁰Te Jesuse la sjak'be: —Te ja'ate maestroat yu'un te Israele, y ¿ma x'ana'be sluwar te tut ya kalbeyate?
- ¹¹Jamal ya kalbeyat, te jo'otike ja' ya kaltik te tut jna'ojtike, y jo'otik testigootik yu'un te tut kilojtike. Pero te ja'exe ma x'ach'uunik te tut ya kaltike.
- ¹²Teme ma x'ach'uunik te tuti kalbeyex te tut skuenta te balmilale, ¿ja'ukix k'an ach'uunik a teme ya kalbeyex te tut skuenta te ch'ulchane?
- ¹³“Ma'yuk mach'a sujtem tal ta ch'ulchan, ja' nax te mach'a koem tal ta ch'ulchane. Ja' bi, ja' te Nich'anile.
- ¹⁴Jich tut'il te jMoises te la sjojk'an chan ta te' te ba jojchol t'ant'an luwar, jich mismo puersa me ya yich' jojk'anel euk te Nich'anile,
- ¹⁵para ke yu'un spisil te mach'a ya xch'uune mak' xch'ay. Ya sta xkuxlejal sbajtel k'inal —xchi te Jesuse.

Te slekil yo'tan Dios ta stojol te genteetike

¹⁶Porke te Diose bayal a xpich'in yo'tan te genteetike. Ja' yu'un la stikon tal te úniko jtul Xnich'ane, para ke yu'un spisil te mach'a ya xch'uune mak' xch'ay. Ya sta xkuxlejal sbajtel k'inal.

¹⁷Porke te Diose ma lauk stikon tal Xnich'an ta balmilal yu'un ya yak' bael ta ch'ayel te genteetike; ja' a stikon tal yu'un te tal skoltay te genteetike.

¹⁸Te mach'a ya xch'uun te xNich'an Diose ma'yukix ta ch'ayel. Pero te mach'a ma xch'uune, ayix bael ta ch'ayel ta sk'aj te ma xch'uun te úniko jtul Xnich'an Diose.

¹⁹Te mach'atik ma xch'uunike, ayikix bael ta ch'ayel, yu'un te k'alal tal te mach'a ya sakub k'inal ta stojolik yu'une, la sp'ajik. Ja' ben sk'anojik te ijk'al k'inale, skaj te ma tsa'amuk ya'telike.

²⁰Spisil te mach'atik ma tsa'amuk te tut ya spasike, ya sp'ajik te mach'a ya sakub k'inal yu'une. Y ma xtijilajik te ba sakil k'inale, yu'un ma xyak' chiknajuk te tut ma tsa'amuk yipalik ta spasele.

²¹Pero te mach'a ya sk'ayes sba ta spasel te tut bats'i jiche, ya xtijilajik ta sakil k'inal stukel, para ke jich ya xchiknaj ta ilel spisil te ya'telike te jich ya sk'an te Diose.

Te Juan Ak'ich'ja'e la yalbe xan sk'oplal te Jesuse

²²Ta patil ts'in to, te Jesuse bajt sok te jnopojeletik yu'un te ba estado yu'un Judeae. Te' jalaj sok ta yak'el ich'ja' a.

²³Jich euk te Juane yipal ta yak'el ich'ja' te ba Enon nopol ay sok Salim, yu'un beno ja' te'a. Te gentee laj tal, y la yak'talanbe yich'ja'.

²⁴Ja' to ja' a k'ot ta pasel a te ma to x'och ta prexo a te Juane.

²⁵Pero ay jnopojeletik yu'un te Juane lijk k'op yu'unik sok te jtul juriyo te tut'il ay sk'oplal te ch'ulutesele.

²⁶Ba yalbeyik te Juane: —Maestro, ila awil te mach'a ajoyinej aba sok tal ta stojil ba xlok' tal k'ajk'al ta jejch Jordane, te mach'a la awalbotik sk'oplale. Te ora to yipalix ta yak'el ich'ja', y spisil te genteetike ya sts'akliyik bael —xchiik.

²⁷Te Juane la yaltalanbe: —Ma'yuk tut ya xju' yu'un spasel jtul winik teme ma ja'uk ya x'a'bot spas yu'un te Diose.

²⁸Kalobjeyex ta jamal te ma jo'ukon te Cristoe; ja' nax kich'oj tal nalajtesel yu'un.

²⁹Jich tut'il te jnupunele. Te mach'a ya xnujpun sok te ach'ixe ja'ix smamlal abi. Yan te yamigo te winik te te'ey ae, ja' ben kontento yu'un te ya ya'iybey sk'op te mach'a ya xnujpun. Jichon euk ora to ben jun ko'tan ta stojol te Jesuse.

³⁰Ja' me k'unk'un moel ay bael sk'oplal stukel; yan te jo'one yanyan me ya xla'j bael jk'oplal —xchi te Juane.

Te mach'a talem ta ajk'ole

³¹Te mach'a talem ta ajk'ole ja' mas muk' stukel ke te spisil tutik aye. Te mach'a skuenta nax balmilale ay nax ta skuenta balmilal, sok ja' nax ya sna' yalel te tut skuenta nax balmilale. Pero te mach'a talem ta ch'ulchane, ja' mas muk' ke te tutik aye.

³²Ja' ya yal stukel te tutik yiloje sok te tutik ya'iyeye. Pero ma'yuk mach'a ya xch'uun te tut ya yale.

³³Pero te mach'a ya xch'uune ya yak' chiknajuk te tut bats'il jich ya yal te Diose.

³⁴Yu'un te mach'a tikonbil tal yu'un te Diose ja' ya yal te sk'op Diose, porke te Diose ma p'isbiluk nax ya yak' te Espiritue.

³⁵Te Tatile k'ux ta yo'tan te xNich'ane; ja' yak'ojbe ta sk'ab spisil te tutik aye.

³⁶Te mach'a ya xch'uun te Nich'anile ay xkuxlejal sbajtel k'inal; pero te mach'a ma sk'an xch'uun te Nich'anile, mak' xkuxuyin sbajtel k'inal. Ja nax ya yich' tulan kastigo te ya x'ak'talanbot yu'un te Diose.

Juan 4

Te Jesus sok te samaria-antse

¹Te fariseoetike la ya'iybeyik slumar te bayalix mach'a ts'aklibil yu'un te Jesuse y mas yipalix ta yak'el ich'ja' ke te Juane.

²Pero ma ja'uk a yak' ich'ja' te Jesuse, ja' a yak' ich'ja' te jnopojeletik yu'une.

³K'alal la ya'i te Jesuse, lok' bael ta estado yu'un Judea, y cha' sujt bael ta estado yu'un Galilea.

⁴Te been bale, puersa k'ax ta estado yu'un Samaria.

⁵Jicha k'ot ta jun jtejklum Sicar sbiil te ay ta estado Samariae, te serka ay sok slum Jacob te yak'ojbe jilel te Josee te xnich'ane.

⁶Te'ey a te posoe te spaso Jacob. Te Jesuse ben lubenix yu'un beel a, y k'o snajkan sba te ba posoe. Nopolix ol k'aal a.

⁷⁻⁸Te jnopojeletik yu'une baemik ta jtejklum ta smanel tal tut ya swe'ik. Ben te ora a tal ta lik-ja' jtul samaria-ants. Te Jesuse la yalbe: —A'bon ch'inuk awa'al —xyut.

⁹Te samaria-antse la yal: —¿Tut yu'un te ya ak'anbon ja' ya awuch'e?, porke juriyoat y te jo'one samariaon —xchi. Yu'un te juriyoetike ma spas ya sta sbaik ta k'op sok te samariaetike.

¹⁰Te Jesuse la sjak'be: —Te yauk ana' te tut ya yak' te Diose sok te yauk ana'bon jba, jo'on te ya jk'anbeyat ja'e, ja'at me ya ak'anbon ja' te jichuke. Jich me ya ka'beyat te kuxul ja' stukele —xchi.

- 11**Te antse la yalbe: —Xi'lel, ma'yuk tut ay awu'un yu'un ya alok'es tal a te ja'e, yu'un ben toyol te posoe. ¿Ba xba ata te kuxul ja' te ya awa'bone?
- 12**Te antibo jtatik Jacobe la ya'botik jilel te poso to te li' mismo la yuch' ja' euk te yuntikile sok te xchambalamike. ¿Me'n ja'at mas nailat yu'un? —xchi te antse.
- 13**Te Jesuse la sjak'be: —Spisil te mach'atik ya yuch'beyik ya'lel te poso to ya xcha'takej yo'tanik.
- 14**Pero te mach'a ya yuch' te ja' ya kak' jo'one, sbajtel k'inal ma xtakej yo'tan yu'un. Porke te ja' ya kak' jo'one jich ya xk'ot tut'il lok'i-ja' ta yo'tan te ya xkuxuyin sbajtel k'inal yu'une —xchi te Jesuse.
- 15**Te antse la yalbe: —Xi'lel, a'bon te ja' ya awale, yu'un mak' xtakejix ko'tan a, y mak' xtalonix ta lik-ja' a li' ba posoe —xchi.
- 16**Te Jesuse la yalbe: —Baan, ban ik'a tal te amamlale y sujtan tal liye —xyut.
- 17**Te antse la sjak'be: —Ma'yuk jmamlal —xchi. Te Jesuse la yalbe: —Bats'i jich te tut ya awal te ma'yuk amamlale,
- 18**porke jo'tulix winik a k'axat a. Y te mach'a awik'oj aba sok te ora to ma amamlaluk. Bats'i jich te tut la awale —xyut.
- 19**La yalbe te antse: —Xi'lel, la jna'ix te j'alwanejat yu'un te Diose.
- 20**Te antibo jme'-jtatike sok te samariaetike la skejan sbaik ta stojol Dios li' ba wits to. Pero te ja'ex juriyoexe ya awalik te ta Jerusalem te ya sk'an ya xba jkejan jbajtike —xchi.
- 21**Te Jesuse la sjak'be: —Ants, ch'uuna te tut ya kalbeyate: Ya me sta yorail te ma liyuk ba wits to ni ta Jerusalem te ya xba akejan abaik ta stojol te jTatik Diose.
- 22**Te ja'ex ma x'ana'ik te mach'a ya akejan abaik ta stojole. Yan te jo'otike ya jna'tik te mach'a ya jkejan jbajtik ta stojole, yu'un te kolele talemix te ba ay te juriyoetike.
- 23**Pero ya sta yorail, y yorailix te ora to, te k'alal te mach'a bats'i ya skejan sbaik ta stojol te jTatik Diose ya me sna'beyik lek sluwartil ta skuenta te Ch'ul Espíritu yu'un te Diose. Yu'un te jTatik Dios ya sk'an te jich ya spasik te ya skejan sbaik ta stojole.
- 24**Espíritu te Diose y te mach'atik ya skejan sbaik ta stojole, ya sk'an ya spasik sok spisil yo'tanik, te tut'il ya sk'an te Espíritu yu'un Diose —xchi.
- 25**Te antse la yalbe: —Ya jna' te ya xtal te jMesias te Cristo xchi ta alele, y te k'alal ya xtale ya me yalbotik spisil stukel —xchi.
- 26**Te Jesuse la yalbe: —Jo'onix abi, te ya x'a'abiyanat soke —xchi.

²⁷Ben te ora a k'ot te jnopojeletik yu'une. Lom cham a ya'iyik yu'un te tut'il yipal sok ta a'biyej te ants te Jesuse. Pero ni jtuluk mach'a sjojk'obe te tut a te ya sk'anbeye sok tut a te ya ya'biyanike.

²⁸Te antse la sjiles te sk'ibe y sujt bael te ba jtejklume. Ba yalbe te gentee:

²⁹—La'ik, la'ila awilik, ay jtul winik te la yalbon spisil te tut ma tsa'amuk jpasoje. Na'tik me ma ja'uk te Cristoe —xchi.

³⁰Jich te genteetike lok'ik tal te ba jtejklume, laj bajt te ba ay te Jesuse.

³¹Mientras baem tal ta jtejlum a te antse, te jnopojeletike la yalbeyik te Jesuse: —Maestro, ¿me mak' xwe'at ch'inuk? —xyutik.

³²Pero te Jesuse la yaltalanbe: —Te jo'one ay tut ya jwe' te ma x'ana'beyik sluware —xchi.

³³Te jnopojeletike lijk sjojk'obe sbaik: —¿Me'n ay wan tut ich'bil tal yu'un ya swe'? —xchiik.

³⁴Pero te Jesuse la yaltalanbe: —Te jwe'ele ja' te ya jpasbe sboluntar te mach'a la stikonon tale, y ja' to teme ju' ku'un te ya'tele.

³⁵Te ja'exe ya awalik: “Ay to sk'an chaneb u te k'ajoje”, xchaex. Pero jo'on ya kalbeyex: K'eluya awilik te tut sts'untalanbile. Yijubenix, ya sk'anix k'ajel.

³⁶Te mach'a ya x'a'tej ta k'ajoje ya yich' stojol yu'un, y te sit te tut ya sk'ajike ya xkuxuyin sbajtel k'inal. Jich te mach'a awaleje sok te mach'a k'ajojine, pajal me ben jun yo'tanik yu'un.

³⁷Porke yu'un bats'i jich te tut yipal ta alele: “Yan mach'a ya yaw y yan mach'a ya sk'aj”, xchi me.

³⁸Jo'on ya jtikonex bael ta sk'ajel te ma ja'ukex a a'tejex ta sts'unele. Yan mach'a a'tejik te'ae, y ja'ex a ochex te ba a'tejemike —xchi te Jesuse.

³⁹Bayal te genteetik te ba jtejklum Samariae la xch'uunik te Jesuse yu'un te tuti' ba yal te antse. Ja' te la yale: “Spisil a yalbon te tut ma tsa'amuk jpasoje”, te xchie.

⁴⁰Jich te k'alal laj tal te samariaetike la sk'anbeyik pawor te Jesuse te teyuk ya x'aninik sok ae. Ja' yu'un anin cheb k'aal te'a te Jesuse.

⁴¹Y bayal xan a xch'uunik te la ya'iybeyik sluwar te tut yipal ta yalel te Jesuse.

⁴²Y la yalbeyik te antse: —Te ora to ma ja'uk xanix te tut la awalbotik te ya jch'uuntike. Yu'un mismo jo'otik a ka'ibetik sluwar te sk'ope, y la jna'tikix te bats'i jich te ja'ix te Cristo te jkoltaywane yu'un spisil te genteetike —xyutik.

Te Jesuse la slekutesbe xnich'an jtul yaj-a'tel te reye

⁴³K'axix cheb k'aal yu'un te'a te Jesuse. Lok' bael te ba Samariae y la spas bael seguir beel te ya xbajt ta Galileae.

⁴⁴Porke te Jesuse stukel mismo a yal te jtul j'alwaneje ma x'ak'ot ta jkuenta yu'un te slumale.

⁴⁵Te k'alal k'ot te ba Galileae, te genteetik yu'un te estadoe ben sni' xya'iyik te k'ote. Yu'un xk'otikuk ta k'in Pascua euk te ba Jerusalene, y te' yilik a spisil te tuti spas te ba k'in te Jesuse.

⁴⁶Te Jesuse cha'sujt xan bael ta jtejkum Cana te ay ta estado yu'un Galileae te ba la sk'ajtates ta bino te ja'e. Ay jtul mamal te'ey a te ay a'bil tulan ya'tel yu'un te reye. Ay ta chamel jtul xnich'an te ay ta jtejkum Capernaum.

⁴⁷Te k'alal ya ya'i te mamal te k'otix ta estado yu'un Galilea a te Jesuse te lijk bael ta estado yu'un Judea, ba yil y la sk'anbe pawor te yauk xbajt ta sna yu'un xba slekutesbe te xnich'ane, yu'un ya xchamix.

⁴⁸Te Jesuse la sjak'be: —Te ja'exe ma x'ach'uunuk te jichuk mak' ya awilik te señaetik sok te milagroetike —xyut.

⁴⁹Pero te mamale la yalbe: —Kajwal, konik ta ora antes te ya xcham te jnich'ane —xchi.

⁵⁰Te Jesuse jich a yalbe: —Sujtanix bael ta ana. Te anich'ane kuxix —xchi. Te mamale la xch'uun te tuti albot yu'un te Jesuse, y ora bajt.

⁵¹Te k'alal nopol xk'otix ta sna ae, te yaj-a'teltake lok'ik tal ta staik bael. La yalbeyik: —Te anich'ane kuxix —xchiik.

⁵²Te mamale la sjojk'olanbe te tut ora a te lijk lekubuk te xnich'ane. La sjak'beyik: —Wojey la una a te kom bael te sk'ajk'e —xchiik.

⁵³Te state la sna' te jich ora a te albot yu'un te Jesuse: “Te anich'ane kuxix” te x'utote. Ja' yu'un te mamale sok swololik ta na la xch'uunik te Jesuse.

⁵⁴Ja' to ja' xcha'melal la yak' ta ilel seña smilagro a te Jesuse te k'alal cha'sujt bael ta Galilea te lijk bael ta Judea ae.

Juan 5

Te Jesuse la slekutes jtul jchamel ta Betesda

¹Patil la sta stiempoil k'in yu'un te juriyoetike, y te Jesuse sujt xan bael ta Jerusalen.

²Ta Jerusalen ay estanke yu'un ja' te tijil ay sok te yochibal sts'ajk'ul te jtujklume, te Yochibal Chijetik sbiile te Betesda sbiil ta hebreo-k'ope. Te estanke yu'un ja'e ay jo'eb parte yaxinal,

³sok ay bayal jchameletik te ba yaxinale. Balajtik ta lum ay choketik sok koxoetik sok te mach'atik sikuben xchial yok-sk'abike. Yipalix ta smaliyel te ya xlijk stij sba te ja'e,

⁴porke ay jtul ch'ul ángel ya xkoj tal sok ya stijulan jilel te ja' te ba ay te estankee. Y te mach'a primero ya x'och te k'alal ya xtal tijek jilel te ja'e, ya xlekub jilel tutikuk chamelil te yich'oje.

⁵Te'a ay jtul mamal te ayix treinta y ocho ja'bil te ay ta chamele.

⁶K'alal la yil te Jesus te te' wayal ae, la sna' te ayix bayal ja'bil te jich aye. La sjojk'obe: —¿Me ya ak'an xlekubat? —xyut.

⁷Te mach'a xchame la sjak'be: —Kajwal, ma'yuk mach'a ay ku'un te ya yak'on ochel te ba estanke te k'alal ya xlijk stij sba te ja'e. Juju-mel te ya jk'an x'ochon bale, ay yan mach'a nail ya x'och ta ora —xchi.

⁸Te Jesuse la yalbe: —Jajchan tal. Jacha bael te awayibe y baan —xyut.

⁹Mismo tiempo a lekub te mamale. La xjach bael te swayibe, y lijk bael ta beel. Pero sk'aalel kuxo-o'tan a.

¹⁰Ja' yu'un te juriyoetike la yalbe te mach'a lekubixe: —Te ora to sk'aalel kuxo-o'tan. Ma spas te awich'oj te awayibe —xyutik.

¹¹Te mamale la sjak'talanbe: —Te mach'a la slekutesone ja' a yalbon: “Jacha bael te awayibe, baan”, xyuton —xchi.

¹²La sjojk'obeyik: —¿Mach'a a te la yalbeyat: “Jacha bael te awayibe y baan”, te xyutate? —xchiik.

¹³Pero te mamale ma sna' te mach'a lekutesot yu'une, porke te Jesuse la xch'ay sba bael ta yolil te ba ay bayal gentee.

¹⁴Ta patil te Jesuse la sta ta muk'ul templo y la yalbe: —Ila awil, ya kalbeyat: Te ora to lekubatix, ma me aleix amul, yu'un ma me masuk pewor ya sujtat ke te tut ayat nail toe —x'utot.

¹⁵Te mamale bajt y la yalbe te juriyoetike te ja' te Jesus a lekutesot yu'une.

¹⁶Ja' sluwat te la skontrainik Jesus te juriyoetike, yu'un ta skaj te jich ya spas ta sk'aalel kuxo-o'tane.

¹⁷Pero te Jesuse la yaltalanbe: —Te Jtate yipal ta a'tel y jichon euk yipalon ta a'tel —xchi.

¹⁸Ja' yu'un te juriyoetike mas a lijk snopik tut ya yut ya smilik te Jesuse porke ma ja'uk nax ya xk'axintay ta sk'opik te sk'aalel kuxo-o'tane, ja' smul ta sk'opik ek'a te ya yal sba te pajal sok Diose, k'alal ya yal te ja' s'at te Diose.

Te tut ya'tel yich'oj te xNich'an Diose

¹⁹Te Jesuse la yaltalanbe: —Jamal ya kalbeyex: Ma'yuk tut ya xju' yu'un spasel ta stukul nax te Nich'anile. Ja' ya spas te tut ya yil ya spas te Tatile. Spisil te tut ya spas te Tatile, jich ya spas euk te Nich'anile.

²⁰Yu'un te Tatile ben sk'anoj te Nich'anile. Ya ya'be yil spasil te tutik ya spase, y ya to ya'be yil te mas muk' te ya xk'ot ta pasele te lom cham ya awa'iyik yu'une.

²¹Porke jich tut'il te Tatile ya xcha'kuses te animaetike y ya ya'be xkuxlejal; jich euk te Nich'anile, ya ya'be xkuxlejal te mach'a ya sk'an ya ya'beye.

²²Te Tatile ma stukeluk ya x'ich'awan jkuenta; ja' a yakjbe ta skuenta te Nich'anile.

²³Yu'un me spisilik ya yak'ik ta jkuenta a te Nich'anile, jich tut'il te a'bil ta jkuenta te Tatile. Te mach'a ma xyak' ta jkuenta te Nich'anile, jich ma xyak' ta jkuenta a te Tatil te la stikon tale.

²⁴Jamal ya kalbeyex, te mach'a ya ya'ibon sluwar te tut ya kale, y teme la xch'uun te mach'a la stikonon tale, ay xkuxlejal sbajtel k'inal. Ma ch'ayueluk ya xbajt, yu'un k'axemix a te ba lajele, ayix ta kuxlejal.

²⁵Jamal ya kalbeyex, ya staix yorail, y yorailix te ora to te ya ya'ibe sluwar te animaetik te sk'op te xNich'an Diose. Y te mach'a ya ya'iye, ya xkuxuyinik yu'un.

²⁶Porke jich tut'il te Tatile ya xju' yu'un yak'el kuxlejal; ja' nax jich yak'ojbe ta skuenta euk te Nich'anile te ya xju' ya yak' kuxlejale.

²⁷Y yak'ojbe ya'tel ta yich'el jkuenta te genteetike te tut'il ja' te Nich'anile.

²⁸Ma me lom chamuk ya awa'iyik yu'un, porke ya me sta yorail te spasil te animaetike ya me ya'ibon jk'op,

²⁹y ya me xljaj lok' tal te ba mukajtike. Te mach'atik lek te tuti spasike, ya xcha'kuxik tal y ya me staik xkuxlejal. Pero te mach'atik ma tsa'amuk te tuti spasike, ya xch'akuxik tal y ya me xbajtik ta ch'ayel.

Te mach'atik testigoetik yu'un te Cristoe

³⁰“Te jo'one ma'yuk tut ya xju' ku'un spasel ta jtukel nax. Ya kich' jkuenta jich tut'il ya yalbon te Tatile, y toj te ya smeltsa'anwanone yu'un ma ja'uk ya jpas te tut sk'an ko'tane. Ja' ya jpasbe sboluntar te Mach'a te la stikonon tale.

³¹Teme jo'on jk'oplal te ya kal ta testigoe ma baleuk ya xk'ot te tut ya kale.

³²Pero ay yan te mach'a ya yal jk'oplal ta testigoe, y jna'oj te bats'i jich te jk'oplal te ya yal ta testigoe.

³³Te ja'exe la atikonik ta jojk'oyel ta stojol te Juane, y te tuti yale bats'i jich.

³⁴Pero te jo'one mak' xtuun ku'un teme ya yalbon jk'oplal ta testigo te gentee. Ja' nax ya kalbeyex to yu'un te ja'exe jich me ya xkolex.

³⁵Te Juane jich a k'ot tut'il lampara te ya xtil y ya sakutes k'inale; y te ja'exe k'an junubuk awo'tanik jun chebuk k'aal yu'un te sakil k'inal yu'une.

³⁶Pero ay testigo ku'un te mas tulan sk'oplal ke te tuti' yal te Juane. Ja' testigo ku'un te tut ya jpase; ja' mismo yak'ojbon jpas te Tatile. Ja' ya yak' ta na'el a te bats'i jich te la stikonon tal te Tatile.

³⁷Y jich te Tatil te la stikonon tale ja' ya yak'on ta na'el stukel. Manchuk teme ma'yuk awa'iyebeyik te sk'ope, sok te ni ma'yuk awilojike,

³⁸ni ja'uk te sk'op te ay ta awo'tanik te ja'exe, porke ma x'ach'uunik te ja' tikonbilon tal yu'un te Tatile.

³⁹Te ja'exe ya anopilanik te tut ts'ibabil ta Sjun Diose, porke ya awalik te te' ya ataik a te kuxlejal sbajtel k'inale. Pero ja' ya yalbon jk'oplal te tutik ts'ibabile.

⁴⁰Te ja'exe ma x'ak'an xtalex ta jtojol yu'un te ya ataik a te kuxlejale.

⁴¹“Te jo'one ma jk'an ak'el ta jkuenta yu'un te genteetike.

⁴²Sok ya jna' tut' ay te awo'tanike sok jna'oj te ma ak'anojikuk te Diose.

⁴³Te jo'one talemon ta skuenta te jTate, pero te ja'exe ma' x'ak'anikon. Yan teme ay mach'a ya xtal ta sk'anojel yo'tan naxe, ja' ak'anojik stukel.

⁴⁴¿Tut'il k'an ach'uunik te ja'exe, teme ja' nax ya ak'anik te ya yak'ex ta jkuenta te genteetike? Ma ja'uk ya aleik te tut'il ya yak'ex ta jkuenta te Diose.

⁴⁵Ma x'ach'uunik te jo'on ya xba kalbeyex amulik ta stojol te jTate. Ay te mach'a ya yalbeyex amulike, ja' mismo te jMoisese te ja' yipinej awo'tanike.

⁴⁶Porke te ja'uk ach'uunnejik te tuti la yal te jMoisese, ya ach'uunikon euk te jichuke. Porke te jMoisese ja' jk'oplal te la sts'iba jile.

⁴⁷Pero teme ma x'ach'uunik te tuti sts'iba jile, ¿tut'il k'an ach'uunik te tut ya kalbeyexe? —xchi te Jesuse.

Juan 6

Te Jesuse la smak'lin sinko mil winketik

¹Patil k'ax bael ta jejch' mar yu'un Galilea te Jesuse, te ja' mismo mar yu'un te Tiberiase.

²Bayal gente sts'aklibil yu'un, porke la yilik te señaetik smilagro te la slekutes jchameletike.

³Jich te Jesuse mo bael ta jun wits y te' k'o snajkan sba sok a te jnopojeletik yu'une.

⁴Nopolix a te k'in Pascuae yu'un te juriyoetike.

⁵K'alal la yil te Jesuse te bayal genteetik ts'aklibil yu'une, la yalbey te jFelipee: —¿Ba ya xba jmanbetik swe'el spisil te genteetik to? —xchi.

⁶Te tut'il jich a yal te Jesuse, yu'un ya ya'i tut xchi te jFelipee, porke te Jesuse sna'oj lek te tut ya xba spase.

⁷Te jFelipe la yal: —Te ayuk dosiento denario tak'in yu'un ya jmantik a te waje, ma teyuk ya sta ch'inuk a te juju-tule —xchi.

⁸Jich te jAndrese, te ja' ek'a te jnopojel yu'une te ja' yijts'in te Simon Pedroe, la yalbe:

⁹—Li' ay jtul ch'in kerem to te ay jo'pejch sebada-waj y sok cha'kojt chay. Pero ¿ba wan k'an ju'uk a te bayal genteetike? —xchi.

¹⁰Te Jesuse la yalbe te jnopojeletik yu'une: —Albeyaik spasil te genteetike a' snajk'an sbaik —xchi. Te luwar ba ayike beno wamal a, y te' snajkan sbaik a. Ay wan sinko miluk te winketike.

¹¹Te Jesuse la yich' ta sk'ab te waje, sok la yalbe kola yal Dios yu'un. Patil la ya'be te jnopojeletik yu'une, y la spukbeyik te mach'atik te nakajtik ae. Y jich mismo spas sok te chaye, la ya'be spasil te mach'atik la sk'anike.

¹²K'alal nojelix xch'ujtik ae, te Jesuse la yalbe te jnopojeletik yu'une: —Tsobaik te xejt'emal te la spas sobrae yu'un jich me mak' xch'ay xejt'uk —xchi.

¹³Jich a stsobik y noj yu'unik lajchayeb moch te xejt'emal te la spas sobra te jo'pejch sebada-waje.

¹⁴Te k'alal la yilik te gente te seña milagro te la spas te Jesuse, la yalik: —Bats'i ja'ix to te j'alwanej yu'un Dios te ka'iyejtik te ya xtal ta balmilale —xchiik.

¹⁵Pero te Jesuse la sna' te puersa ya yotsesik ta reyil ta sk'opike, jich stukel nax cha'bajt xan ta jol wits.

Te Jesuse been ta baba mar

¹⁶Te k'alal x'ijk'ubix a te k'inale, te jnopojeletik yu'un te Jesuse koik bael te ba ti'mare.

¹⁷Moik bael ta jun barko y lijk k'axikuk bael ta jejch mar, yu'un ya xlaj k'ot ta Capernaum. Lom ijk'ix a te k'inale, te Jesuse ma to sujt tal a.

¹⁸Lijk taluk tulan ik', y te mare lijk wilawetuk.

¹⁹K'alal beenikix bael te barko jo'eb o wakeb kilometro ae, la yilik te Jesuse te yipal ta beel ta baba mar. Tijilaj tal te ba barkoe, y la xi'ik yu'un.

²⁰Te Jesuse la yaltalanbe: —Jo'on me. Ma me xi'anik —xchi.

²¹Ben jun yo'tanik la yik'ik ochel te ba barkoe, y ts'in xanix a laj lok' k'oel ta luwar te ba yaloj xlaj bajtike.

Te genteetike ya sleik te Jesuse

²²Ta yan k'aal te genteetik te ayik jilel te jejch' ti'mare la sna'ik te úniko jnopojetik te moik bael ta barko te yal jkojt xanix te'ey ae, y te Jesuse ma junuk nax a bajt sok.

²³Pero jts'in to nax a ay yan barkoetik a laj k'ot te lijk tal ta jtejkum Tiberiase. Te' laj k'ot te ba luwar te nopol nax ay a ba la swe'ik waj te la yalbe kola yal Dios yu'un te Kajwaltike.

²⁴K'alal la yilik te ma'yuk te'a te Jesuse ni euk te jnopojetik yu'une, te gentee moik bael euk te ba barkoe y bajtik ta Capernaum. Ba sleik te Jesuse.

Te Jesuse ja' waj yu'un te kuxlejale

²⁵Te k'alal laj k'ot te ba' jejch mare, te' k'o staik a te Jesuse. La sjojk'obeyik: —Maestro, ¿tut ora julat liye? —xchiik.

²⁶Te Jesuse la yaltalanbe: —Jamal ya kalbeyex, ja' nax ya aleikon porke lom lek awe'ex asta toj lek a noj ach'ujtik. Ma ja'uk ya aleikon yu'un te la awilik te seña milagroetik te la jpase.

²⁷Ma me ja'uk x'awa'telinik sleel te awe'elik te ya xlaje. Ja' me x'awa'telinik sleel te awe'elik te ya xkuxuyinex yu'un sbajtel k'inale. Ja' to ja' we'elil te ya ya'beyex te Nich'anile, porke te Dios Tatile la yak' chiknajuk te lek yo'tan yu'une —xchi te Jesuse.

²⁸La sjojk'obeyik: —¿Tut a te ya'tel Dios te ya sk'an jpastike? —xchiik.

²⁹Te Jesuse la sjak'talanbe: —Te tut ya sk'an Dios te ya apasike ja' ya sk'an ya ach'uunik te mach'a la stikon tale —xchi.

³⁰Jich a sjojk'obeyik: —¿Tut seña il ya awa'botik kiltik yu'un teme la kiltike ya me jch'uuntikat? ¿Tutik a te awa'tele?

³¹Te antibo jme'-jtatike la swe'ik te mana-waj ta jojchol t'ant'an k'inale, jich tut'il te ya yal te Sjun Diose: “Dios a ak'talanbot swe' waj te tal ta ch'ulchane”, xchi me —xchiik.

³²Te Jesuse la sjak'talanbe: —Jamal ya kalbeyex, ma ja'uk te jMoises te la ya'bey te antibo ame'-atatik te waj te tal ta ch'ulchane; te mach'a ya yak' te bats'il waj te ya xtal ta ch'ulchane, ja' te jTate.

³³Porke te waj yu'un Diose ja' te mach'a koem tal ta ch'ulchane te ya ya'bey xkuxlejal te genteetike —xchi te Jesuse.

³⁴Te gentee la sk'anbeyik: —Kajwal sil tiempo me x'awa'botik te waj ya awale —xchiik.

³⁵Te Jesuse la yaltalanbe: —Jo'on wajon yu'un te kuxlejale. Te mach'a ya xtal ta jtojole ni mak' xwi'najix a, y te mach'a ya xch'uunone, ni mak' xtakejix yo'tan a.

³⁶Pero komo la kalbeyexix, te ja'exe ma x'ach'uunik aunke me ya awilikon.

37 Spisil te mach'a ya ya'bon te jTate ya xtal ta jtojol; y te mach'atik ya xtal ta jtojole, mak' ya jlok'es bael ta juera.

38 Porke ma ja'uk koemon tal ta ch'ulchan yu'un te ya jpas te tut ya sk'an ko'tane; ja' ya jpasbe sboluntar te jTat te la stikonon tale.

39 Ja' te sboluntar te Mach'a la stikonon tale te spisil te mach'a ya ya'bone ni jtuluk ya xch'ay ku'un, sok ya me jcha'kuses tal ta slajibal k'aal.

40 Porke te sboluntar jTate ja' te ay skuxlejalik sbajtel k'inal spisil mach'a ya yil sok ya xch'uun te Nich'anile. Y jo'on ya jcha'kuseslan tal ta slajibal k'aal —xchi te Jesuse.

41 Te juriyoetike lijk ya'biyanik te Jesuse yu'un ja' te tuti yale: “Te jo'on wajon te koemon tal ta ch'ulchan” te xchie.

42 Y la yalik: —¿Me ma wan ja'uk te Jesus te xnich'an Josee? Te jo'otike ya jna'betik sba te state y sok te sme'e. ¿Tu'un te ya yal te ora to te koem tal ta ch'ulchane? —xchiik.

43 Te Jesuse jich a yaltalanbe: —Ma awa'biyanik te ja'exe.

44 Ni ma'yuk mach'a ya xtal ta jtojol teme ma ja'uk ik'bil tal yu'un te jTat te la stikonon tale. Y jo'on ya jcha'kuses tal ta slajibal k'aal.

45 Ta sjun te j'alwanejetike jich ya yal: “Dios me ya sp'ijuteslanot yu'un ta spisilik”, xchi me. Ja' yu'un spisil te mach'a ya ya'ibeyik sluwaril sk'op te Tatile y teme la snopbeye, ya me xtalik ta jtojol.

46 “Ma'yuk mach'a yiloj te Tatile; úniko te jo'one kiloj, yu'un te' talemon ta stojol Dios.

47 Jamal ya kalbeyex: Te mach'a ya xch'uunone ay xkuxlejal sbajtel k'inal.

48 Jo'on wajon yu'un te kuxlejale.

49 Te antibo ame'-atatike la swe'ik te mana-waj te ba jojchol t'ant'an luware, pero chamik bael.

50 Pero te tut ya kal jo'one, ja' te waj te koem tal ta ch'ulchane. Te mach'a ya swe'beye mak' xcham.

51 Jo'on te kuxul wajone te koem tal ta ch'ulchane. Te mach'a ya swe' te waj to, ya xkuxuyin sbajtel k'inal. Te waj te ya kak'e ja' te jti'balule te ya kak' yu'un jich ya xkuxuyin a te genteetike —xchi te Jesuse.

52 Te juriyoetike talel bael a lijk sjojk'obe sbaik. La yalik: —¿Tut'il ay a te ya ya'botik jwe'tik te sti'balule? —xchiik.

53 Te Jesuse la yaltalanbe: —Jamal ya kalbeyex, teme ma la awe'be sti'balul te Nich'anile, sok teme ma la awuch'be te xch'ich'ele, ma'yuk akuxlejalik.

⁵⁴Te mach'a ya swe'be te sti'balule sok te ya yuch'be te xch'ich'ele, ay xkuxlejal sbajtel k'inal, y jo'on ya jcha'kuses tal ta slajibal k'aal.

⁵⁵Porke te jti'balule bats'i ja' we'elil stukel, y te jch'ich'ele bats'i ja' lek ta uch'el stukel.

⁵⁶Te mach'a ya swe' te jti'balule y te ya yuch' te jch'ich'ele kuxulix ta jtojol, y te jo'one jun nax ya xkuxuyinon sok.

⁵⁷Te Tatil, te la stikonon tale, ay kuxlejal yu'un, y ja' kuxulon ta stojol. Jich mismo ek'a te mach'a ya swe'bon jti'balul ya xkuxuyin ta jtojol.

⁵⁸Ja' ya kalbe sk'oplal te waj te koem tal ta ch'ulchane. Jo'on te waj te ma pajaluk sok te mana-waj te la swe'ik te antibo ame'-atatike. La swe'ik pero chamik bael. Te mach'a ya swe' te waj to ya xkuxuyin sbajtel k'inal —xchi te Jesuse.

⁵⁹Te Jesuse la yak' ta nopel spasil to te ba la stsob sbaik ta sinagoga yu'un Capernaum.

Te k'op yu'un xkuxlejal sbajtel k'inal

⁶⁰Te tut'il jich a yal ta p'ijuteswanej te Jesuse, jich a yalik bayal te mach'atik sts'aklijyeike: —Te tut ya yale ben wokol ta na'beyel slumar. ¿Mach'a k'an sna'be slumar? —xchiik.

⁶¹Te Jesuse la sna' te tut mukul yipalik ta yalele. Ja' yu'un la sjojk'olanbe: —¿Me'n ma tsa'amuk a k'ot ta awo'tanik te tuti kale?

⁶²¿Jal ts'in teme la awilik te ya xmo bael te Nich'anil te ba ay ta nail toe?

⁶³Ja' kuxulat yu'un te Espiritue; yan te ati'balule ma tut sna' stukel. Y te tutik la kalbeyexe ja' yu'un te Espiritue, ja' ya xkuxuyinex yu'un.

⁶⁴Pero ay to jtul-chebukex te ma x'ach'uunike —xchi. Yu'un te Jesuse sna'oj ta slijkibal te mach'atik te ma xch'uunot yu'une y sok te mach'a ya x'ak'ot entregal yu'une.

⁶⁵Jich la yal xan: —Ja' yu'un la kalbeyex te ma'yuk mach'a ya xtal ta jtojol te manchuk ya x'ik'ot tal yu'un te Tatile —xchi.

⁶⁶Jich ora a ch'ojot jilel te Jesus yu'un te bayal mach'atik sts'akliyejik, y ma' sk'an a sjoyinikix bal a.

⁶⁷Te Jesuse la sjojk'olambe te lajchaytul jnopojeletike: —¿Me ya xbaex euk te ja'exe? —xchi.

⁶⁸Te Simon Pedroe la sjak': —Kajwal, mach'a yan ya xbootik sok, porke yu'un kuxlejal sbajtel k'inal te ak'oje.

⁶⁹Te jo'otike la jch'uuntikix, y jna'ojtik te ja'at Cristoat te xNich'amat Ch'ul Diose —xchi.

⁷⁰Te Jesuse la sjak'talanbe: —Me ma jo'ukon a tsaex te lajchaytulexe, pero ay jtul te ja'exe te ya x'u'uninot yu'un pukuje —xchi.

⁷¹Te tut'il jich a yal te Jesuse, ja' a yalbe sk'oplal te Judas te xnich'an Simon Iscariotee. Porke te Judase ja' ya x'ak'awan entregal, manchuk me ja' jtuluk te ta xljachaytulule.

Juan 7

Ma xch'uunot te Jesus yu'un te yijts'inabe

¹Ta patil ts'in to te Jesuse been bael ta estado yu'un Galilea, yu'un ma sk'an a anin ta Judea porke te juriyoetik te te'ey ae ya sleik ta milel.

²Pero xnopetix tal te jun k'in te ya spasik yax-na te juriyoetike.

³Te yijts'inab te Jesuse la yalbeyik: —Ma me liyuk x'anat to; baan me ta Judea. Jich me ya xk'o yil te'a te mach'a sts'akliyejat te tut ya apase.

⁴Ma'yuk mach'a mukul ya x'a'tej teme ya sk'an ya xna'bot sba ta bayuke. Te tut ya xju' awu'un spasel, pasa ta sitil komon ta stojol spasil te genteetike —xchiik.

⁵Yu'un ni ma xch'uunot yu'un te yijts'inabe.

⁶Te Jesuse la yaltalanbe: —Ma to sta te koraile. Yan te ja'exe tutikuk nax orail lek ya awa'iyik.

⁷Te genteetik yu'un te balmilale mak' sp'ajex. Pero te jo'one ya sp'ajikon, porke ya kalbe ta jamal te tut ma tsa'amuk ya spasike.

⁸Te ja'exe baanik ba k'ine. Yan te jo'one mak' xboon, porke ma to xk'ot te koraile —xchi.

⁹Y laj yalbe ts'in to, y jil ta Galilea.

Te Jesuse bajt ta k'in te ba pasbil yax-nae

¹⁰Pero bajtix a te yijts'inabe, jich euk te Jesuse bajt ba k'ine, yu'un mukul nax a bajt. Ma sk'an a yak' sba ta ilel te sitil komon.

¹¹Te juriyoetike la sleik te ba k'ine y la yalik: —¿Ba wan ay te winike? —xchiik.

¹²Te ba yolil te genteetik bayal mach'atik ya x'alot yu'un. Te yane ya yalik: —Te winike ben lek —xchiik. Pero ay yan ya yalik: —Ma lekuk; ya slo'lay te gentee —xchiik.

¹³Pero mukul nax yipalik ta ya'biyanel skaj te ya xi'ik te statal juriyoetike.

¹⁴Ch'in ma oliluk a te k'ine, te Jesuse och bael ta templo y lijk nojpeswanuk.

¹⁵Te juriyoetike ay yajtal yo'tanik y la yalik: —¿Tuti sna'talan te tut ya yale?, si ma'yuk ba yich'oj nojptesel —xchiik.

16Te Jesuse la sjak'talanbe: —Te tut ya kak' ta nopele ma joukon ku'un; ja' yu'un te Mach'a la stikonon tale.

17Teme ay mach'a ya sk'an spasbe te sboluntar Diose, jich me ya sna'be sluwar te tut ya kak' ta nopele me talem ta stojol Dios o jo'on nax ya jnop te tut ya kale.

18Te mach'a stukel nax ya snop te tut ya yale, jich ya spas yu'un ya sk'an ak'el ta jkuenta yu'un te gentee. Yan teme ja' ya sk'an ya yak' ta ak'el ta jkuenta te mach'a tikonbil tal yu'une, bats'i jich te tut ya yale sok ma'yuk lo'lawanej ta yo'tan.

19¿Ma me ja'uk te jMoises te la ya'beyex te mantaliletike? Pero ni jtuluk te ja'exe ya ach'uunik. ¿Tut yu'un te ya ak'an ya amilikone? —xchi.

20Te gentee la sjak'talan: —Ay pukuj ta awo'tan. ¿Mach'a a te ya smilate? —xchiik.

21Te Jesuse la yaltalanbe: —Apisilik te ja'exe ja' ya ya'beyex yajtal awo'tanik te tuti jpas ta sk'aalel kuxo-o'tane.

22Pero te jMoises la spases ta mantal te ya awa'beyik yich' sirkunsision te anich'anik teme kereme; manchuk me ma ja'uk a lijk spas te jMoises, porke ja' jich lijkem tal ta pasel yu'un te antibo ame'-atatike. Y te ja'exe ya awa'beyik yich' sirkunsision jtul ch'in kerem manchuk me ta sk'aalel kuxo-o'tan.

23Ja' yu'un teme ya awa'beyik yich' sirkunsision jtuluk ch'in kerem ta sk'aalel kuxo-o'tan ta skaj te ma x'ak'an ya ak'axintaybeyik te smantal te jMoises, ¿tut yu'un te ya awilintayikone te yu'un la jlekutesbe skojtal sti'balul jtul winik ta sk'aalel kuxo-o'tane?

24Ma me xk'ax ak'opik yu'un te tut ya awilike. Nopaik lek nailuk te tut'il ya xchapawanexe —xchi te Jesuse.

Jesus ya yal ba talem

25Ay jtul cheb te mach'atik ayik ta Jerusalene lijk sjojk'obe sbaik: —¿Me ma wan ja'uk te winik to te ya xleot ta milele?

26Ila awil ba ay yipal ta k'op ta sitil komon, y ma'yuk mach'a ay tut xba yalbe. ¿Me yu'un wan k'ot ta yo'tanik te ju'eletik te bats'i ja' mismo Cristo te winik to?

27Pero te jo'otike jna'ohtik ba talem. Yan te k'alal ya xtal te Cristoe, ni ma'yuk mach'a ya sna' te ba ya xtale —xchiik.

28Te Jesuse la ya'i te tut yipalik ta yalele. Yipal ta nojpeswanej ta templo ae, sok tulan a k'opoj: —¿Me jich awalik te ya ana'bikon jbae y te ya ana'ik te ba talemone? Pero te jo'one ma sk'anojeluk nax ko'tan te talemone. Ja' tikonbilon tal yu'un te Mach'a stalel jun yo'tan te ma x'ana'beyik sbae.

29Te jo'one ya jna'be sba porke te' talemone a y stukel stikonejon tal —xchi te Jesuse.

³⁰Jich yo'tanikuk k'an stsakik ta ora, pero ma'yuk mach'a yal sk'ab, yu'un ma to xk'ot yorail a.

³¹Bayal mach'a ch'uunot yu'un y la yalik: —K'alal ya xtal te Cristoe, ¿me k'o jich wan ya yak' ta ilel seña smilagro jich tut'il te winik to? —xchiik.

Te fariseoetike la stikon ta stsakel tal te Jesuse

³²Te fariseoetike la ya'iyik te tut ya yal te gente ta stojol te Jesuse, y ja'ik sok te statal saserdoteetike la stikonik bael polisiaetik yu'un templo ta stsakel tal te Jesuse.

³³Jich a yal te Jesuse: —Ma jalukix k'aal te ya joyinexe, y patil ya me sujton bael ta stojol te Mach'a la stikonon tale.

³⁴Te ja'exe ya aleikon, pero ma x'antayikon ta leel, porke ma spas ya xbaex te ba ya xk'oone —xchi.

³⁵Te juriyoetike jich a lijk sjojk'obe sbaik ta juju-tul: —¿Ba ya xbajt te winik to te ma jtatik ta leel te ya yale? ¿Me yu'un wan ya xbajt te ba lok'emik bael te jlumaltik te ba griegoetike? ¿Me yu'un wan ja' xba sp'ijutes te griegoetike?

³⁶¿Tut xyal te ya yal: “ya aleikon pero ma x'ataikon ta leel, porke ma spas ya xbaex te ba ya xk'oone” te xchie? —xchiik.

Te kuxul ja' te ya xlok' ta o'tanile

³⁷Ja' ben tulan sk'oplal yu'unik te último k'aal yu'un te k'ine. Te k'aal abi, te Jesuse tek'a jajchel, y tulan a k'opoj. Jich a yal: —Teme ay mach'a takin yo'tane, a me taluk ta jtojol, a me tal yuch' te ja'e.

³⁸Jich tut ya yal te Sjun Diose, te mach'a ya xch'uunone ya me xlok' kuxul ja' ta yo'tan —xchi te Jesuse.

³⁹Te tut'il jich a yal te Jesuse, ja' a yalbe sk'oplal te Ch'ul Espíritu te ya x'ak'talanbot ta yo'tan te mach'atik ya xch'uunike. Porke ma to xtal a te Ch'ul Espiritue, yu'un ma to x'ak'ot ta ilel slekil a te Jesuse.

Yanetik sk'oplal a' k'ot yu'unik te Jesuse

⁴⁰Ay cha'oxtul ta yolil te gente k'alal la ya'iybeyik slumar te tuti yal te Jesuse, la yalik: —Bats'i ja'ix te j'alwanej yu'un Diose —xchiik.

⁴¹Te yanetik la yalik: —Ja'ix te Cristo to —xchiik. Pero te yane la yalik: —Ma ja'uk. Porke te Cristoe ma ta slumuk Galilea ya xtal.

⁴²Te Sjun Diose ya yal te Cristoe puersa ta sts'umbal te rey jDavid ya xtal, y ta jteijklum Belen ya xtal, te ja' slumal te jDavide —xchiik yu'un.

⁴³Jich te genteetike la xat' sbaik ta skaj te Jesuse.

⁴⁴Ay mach'atik a k'an xchukik bael te Jesuse, pero ma'yuk mach'a ju' yu'un.

Te ju'eletike ma xch'uunik te Jesuse

⁴⁵Te polisiaetik yu'un te temploe la sujt bael te ba ay te fariseoetike sok ba ay te statal-saserdoteetike. Jicha k'oj jojk'olanbek te polisiaetike: —¿Tu'un te ma la awik'ik tal te'? —xchiik.

⁴⁶Te polisiaetik la sjak'ik: —Ma'yuk mach'a jich ya xk'opoj te tut'il ya xk'opoj ja'i winik to —xchiik.

⁴⁷Jich te fariseoetike la yalbeyik: —¿Me jich euk te ja'exe la ach'uunik lo'layel?

⁴⁸¿Me yu'un ay mach'a xch'uunix te statal ku'untike o xch'uunejik te fariseoetike?

⁴⁹Pero te genteetik to te ma sna'ik te mantaliletike ch'ayemik stukelik —xchi sk'oplalik yu'un.

⁵⁰Te jtul fariseo te jNicodemo biile, te ta ajk'ubal xtaluk sk'opon te Jesuse, jich a yal:

⁵¹—Te mantaliletik ku'untike ya yal te ma spas te ya ka'betik kastigo jtul winik teme ma nailuk ya jojk'obetik te tut spasoje —xchi.

⁵²Te fariseoetike la sjak'ik: —Jich euk te ja'ate, ¿me yu'un Galileoat? Nopa ta lek te Sjun Diose; te' me ya awil a te ni jtul j'alwanej ya xtal ta Galileae —xyutik.

Juan 8

Te jkreliwejel antse

¹Juju-tul a laj bajt ta sna, pero te Jesuse bajt ta wits Olivailtik.

²Te yan k'aal sakubix ta k'inal a cha'sujt bael ta templo. Te gentee laj tijilaj bael. La snajkan sba te Jesuse, lijk sp'ijuteslan.

³Te maestroetik yu'un te mantaliletike sok te fariseoetike jich a yik'ik bael jtul ants te yipal ta kremeuwejel a taote. La stejkanik ta sital komon ta yolil te mach'atik te'elan ae,

⁴y la yalbeyik te Jesuse: —Maestro, te ants to yipal ta kremeuwejel a taot.

⁵Te mantaliletik ku'unik te la ya'botik te jMoisese yak'oj mantal te ya yich' milel ta wolel ta ton spasil te antstik te jich ya spase. ¿Tut xchat yu'un te ja'ate? —xchiik.

⁶Te tut'il jich a yalbeyike yu'un ya yilbeyik yo'tan, yu'un jich ya slebeyik smul a. Pero te Jesuse la snijan sba koel, y lijk sts'iba ta lum sok yal sk'ab.

⁷Te tut'il sigue yipalik ta sjojk'oyele, te Jesuse jajch y la yaltalanbe: —Mach'auk a te ja'exe te ma'yuk amulike, ja'a wak' ya'be ton nailuk te antse —xchi.

⁸Y la snijan sba xan koel y lijk sts'iba xan te lume.

⁹K'alal la ya'iyik te tuti altalanbote, jtul ta cheb a laj bajt; ja' primero a laj bajt te mach'a mamalikixe. Jicha bajt spisilik, stukel nax a jil te'a te Jesuse sok te antse.

¹⁰Jajch te Jesuse sok la sjojk'obe ts'in te antse: —Ants, ¿ba laj bajt te mach'a ya slebeyat amule? ¿Me yu'un ma'yuk mach'a ju' yu'un te ya yak'at ta milele? —xyut.

¹¹Te antse la sjak': —Ni jtuluk, Kajwal —xchi. Te Jesuse la yalbe: —Jich te jo'one, mak' kak'at ta milel. Ora to baan, y ma me mulawananix a —xyut.

Te Jesuse ja' sakil k'in al yu'un te mach'atik ay ta balmilale

¹²Te Jesuse cha'sujt xan bael te ba ay te gentee. Jich a yal: —Jo'on sakil k'in alon yu'un te genteetik ta balmilale. Te mach'a ya sts'akliyone yich'ojix te sakil k'in al te ya yak' kuxlejale, y ni mak' xbeenix ta ijk'al k'in al —xchi te Jesuse.

¹³Te fariseoetike la yalik: —Atukel nax ya awal aba ak'oplal. Te tut ya awale ma baleuk —xchiik.

¹⁴Te Jesuse la sjak'talanbe: —Te tut ya kale bale stukel, aunke jo'on nax mismo ya kal jba. Yu'un te jo'one jna'oj te ba talemone y jna'oj te ba ya xboone. Yan te ja'exe ma x'ana'ik ba talemone, y ma x'ana'ik ba ya xboon.

¹⁵Te ja'exe ja' nax lek sk'oplal awu'unik te mach'a lek ya awilike. Yan te jo'one mak' ya kal te tut yilel te genteetike.

¹⁶Pero te tut ya kale, yu'un nanix bats'i jich a te tut ya kale. Porke te jo'one ma jo'ukon nax te tut ya kale, yu'un jich ya yal euk te Tatil te la stikonon tale.

¹⁷Ts'ibabil ta mantaliletik awu'unik teme pajal te tut ya yalik ta testigo, bale ya xk'ot.

¹⁸Jich te jo'one, jo'on mismo testigoon yu'un te tut ya kale, y te Tatil te la stikonon tale ja' jtul xan testigo —xchi te Jesuse.

¹⁹La sjojk'obeyik: —¿Ba ay te atate? —xchiik. Te Jesuse la sjak'talanbe: —Te ja'exe ma x'ana'bikon jba sok ma x'ana'beyik sba te jTate. Teme ya ana'bikon jba te jo'one, jich euk te jTate ya ana'beyik sba —xchi.

²⁰Te Jesuse jich a yal te k'alal yipal ta p'ijuteswane ta templo te ba luwar ba yawil smajtan Diose. Pero ni jtul ma'yuk mach'a yal sk'ab ta stsakel, yu'un ma to xk'ot yorail a.

Ay ba ya xbajt te Jesuse

²¹Te Jesuse la yal xan: —Te jo'one ya xboon, y te ja'exe ya xba aleikon. Pero akuchoj amulik ya xchamex. Te ba ya xboon te jo'one, te ja'exe ma spas xbaex te'a —xchi.

²²Te juriyoetike la yalbe sbaik: —¿Me yu'un wan snopoj xba smil sba te ya yal te ma spas ya xbootik te ba ya xbajte? —xchiik.

23Te Jesuse la yaltalanbe: —Te ja'exe li'iyex ba alane; pero te jo'one lijkemon tal ta ajk'ol. Te ja'exe skuenta balmilal ayex; pero te jo'one ma skuentaukon te balmilal to.

24Ja' yu'un la kalbeyex te akuchoj amulik ya xchamexe, porke teme ma x'ach'uunik te bats'i ayon tut'il ya kale, akuchoj amulik ya xchamex —xchi.

25Jicha sjojk'obeyik: —¿Mach'aat a chee? —xchiik. Te Jesuse la sjak'talanbe: —La kalbeyexix ta slijkibal to tal.

26Ay to bayal te tut ya kalbeyexe sok sk'oplal te awa'telike. Te Mach'a la stikonon tale bats'i jich te tut ya yale, y te tut ya kalbe te genteetik ta balmilale, ja' mismo te ka'iyey tal te tut ya yale —xchi.

27Pero ma ya'ibeyik sluwar teme ja' sk'oplal te Tatile.

28Ja' yu'un te la yaltalanbeye: —Te k'alal toyol ya ajojk'anik te Nich'anile, te me ya ana'bonik jba a te jo'on nanix ae. Sok ya me ana'ik te ma jo'ukon ya kich' ta ko'tan te tut ya jpase; ja' nax ya kal te tut yak'ojbon jnop te Tatile.

29Porke sjoyinejon te Mach'a la stikonon tale. Te jTate ma swolanejukon, porke ja' ya jpas te tut lek yo'tan yu'une —xchi.

30K'alal jich a yal te Jesuse, ben bayal mach'a ch'uunot yu'un.

Te yal xnich'an Diose sok te mosoetik yu'un te mulile

31Te Jesuse la yaltalanbe te juriyoetike te xch'uunejikixe: —Te ja'exe teme jun awo'tanik yu'un te jk'ope, bats'i jich te jnopojelex ku'un abi.

32Jich me ya ana'ik te tut bats'i jiche, y te tut bats'i jiche ya me yak'ex ta libre —xchi.

33La sjak'talanik: —Te jo'otike ja' sts'umbalotik te j'Abrahame, y ma'yuk a ochotik ta mosoil asta te ora to. ¿Tut'il ay te ya awal te libre ya xk'ootike? —xchiik.

34Te Jesuse la yaltalanbe: —Jamal ya kalbeyex: Spisil te mach'a ya xmulawe, ja' mosoimbil yu'un te mulile.

35Te mach'a ay ta mosoile ma'yuk ba jmel nax staoj sna, pero te jtul nich'anile jmel nax staoj sna stukel.

36Ja' yu'un teme ya yak'ex ta libre te Nich'anile, te ja'exe bats'i libre me ya xk'oex yu'un.

37Jna'oj te ja'exe ja' sts'umbalex te j'Abrahame. Pero ya ak'an ya amilikon, porke ma x'ach'uunik te jk'ope.

38Te jo'one ja' ya kal te tut yak'ojbon kil te jTate; y te ja'exe ja' ya apasik te tut yalobeyex te atatike —xchi.

³⁹Te juriyoetike la yalbeyik: —Te jo'otike ja jtatik te j'Abrahame —xchiik. Pero te Jesuse la sjak'talanbe: —Te bats'i jichuk te xnich'anex te j'Abrahame, jich ya apasik te tut'il la spas te jichuke.

⁴⁰Pero ya ak'an ya amilikon, manchuk teme ya kalbeyex te tut bats'i jich snojpesejon te Diose. Te j'Abraham ma'yuk a spas jich stukel.

⁴¹Te ja'exe jich mismo ya apasik te tut ya spas te atatike —xchi. Te juriyoetike la yalbeyik: —Te jo'otike ma yuntikilukotik jmulawil ants. Ay jtul jTatik, ja' te Diose —xchiik.

⁴²Te Jesuse la sjak'talanbe: —Te bats'i ja'uk aTatik te Dios te ja'exe, k'uxon ta awo'tanik te jichuke. Porke te jo'one talemón ta stojol Dios y li' ayon to. Ma jo'ukon a jnop tal te talone. Ja' a stikonon tal te Diose.

⁴³¿Tut yu'un te ma xk'ot ta awo'tanik te tut ya kalbeyexe? Yu'un ma x'ak'anik ya awa'ibikon slumar te jk'oje.

⁴⁴Te atatik te ja'exe ja' te pukuje; te ja'exe ja' ya apasbeyik te tut ya sk'an yo'tane. Te pukuje ja jmilaw k'alal ta slijkibal to tal. Mak' xtuun yu'un te tut bats'i jiche; ma'yuk ya yal te tut bats'i jiche. Te k'alal ya sle lote, ja' ya yal te tut stalel ay ta yo'tane. Porke lo'lawane stukel y ja' tatil yu'un te le-lote.

⁴⁵Pero te jo'one ja' ya kal te tut bats'i jiche, y te ja'exe ma x'ach'uunbikon.

⁴⁶¿Me ay jtulukex te ya yak' ta ilel te ay jmule? Teme ya kal te tut bats'i jiche, ¿tu'un te ma x'ach'uunik te'?

⁴⁷Te mach'atik yu'un te Diose ya ya'ibe slumar te sk'op Diose. Pero ta skaj te ma yu'unukex te Diose, jich ma x'ak'an x'awa'ibeyik slumar te sk'oje —xchi te Jesuse.

Te Cristoe stalel ayix te chiknaj te j'Abrahame

⁴⁸Te juriyoetike jich a yalbeyik: —Ay rason te ya kaltik te pajalat sok te samariaetike, y te ay pukuj ta awo'tane —xchiik.

⁴⁹Te Jesuse la sjak'talanbe: —Ni ma'yuk pukuj ta ko'tan. Te tut ya jpase ja' ya kak' ta ak'el ta jkuenta a te jTate. Yan te ja'exe ma baleukon ta awo'tanik.

⁵⁰Te jo'one ma yu'unuk ya jk'an ak'el te jkuenta, pero ay Mach'a ya sk'an ya yak'on ta ak'el ta jkuenta, sok stukel yich'ojon ta jkuenta.

⁵¹Jamal ya kalbeyex, te mach'a ya yak' ta jkuenta te tut ya kale, sbajtel k'inal mak' xcham —xchi.

⁵²Te juriyoetik la sjak'beyik: —Te ora to seguro ya jna'tik te ay pukuj ta awo'tane. Te j'Abrahame sok spasil te j'alwanejetike chamik bael. Y te ja'ate ya awal: “Te mach'a ya yak' ta jkuenta te jk'oje mak' cham”, te xchate.

⁵³¿Me yu'un wan ja'at mas k'axemat ke te jtatik Abrahame? Cham stukel, y te j'alwanejetike laj chamik euk. ¿Jal ts'iin ja'ate, mach'a akuyoj aba a? —xyutik.

⁵⁴Te Jesuse la sjak'talanbe: —Teme jo'on nax ya jk'an ya kak' jba ta ak'el ta jkuentae, te tut ya kale ma baleuk ya xk'ot. Pero ja' ya yak'on ta ak'el ta jkuenta te jTate, te ja' mismo ya awalik te akuyojik te Dios awu'unike.

⁵⁵Pero te ja'exe ma x'ana'beyik sba; yan te jo'one ya jna'be sba. Teme ya kal te ma jna'be sba, jich jle-loton euk ya xk'oon, jich tut'il te ja'exe. Pero bats'i jich te ya jna'be sbae, sok ja' ya ka'be ta jkuenta te sk'oep.

⁵⁶Te j'Abraham, te antibo ame'-atatike, ben jun yo'tan yu'un a'bot sna' te ya xtalon ta balmilale. Y la yil te talone, y ben jun yo'tan a sujt yu'un —xchi.

⁵⁷Te juriyoetike la yalbeyik te Jesuse: —Ma to ayuk sinkuenta ja'bil awa'bilal, y ya awal te awilojix te j'Abrahame —xchiik.

⁵⁸Te Jesuse la sjak'talanbe: —Jamal ya kalbeyex, te k'alal ma to ayuk a te j'Abrahame, jtalal ayonix a te jo'one —xchi.

⁵⁹Jich te juriyoetike la stamik ton yu'un k'an ya'beyik te Jesuse, pero te Jesuse la snak' sba y lok' bael te ba temploe, y bajt.

Juan 9

Te Jesuse la slekutes jtul winik te chok a ayine

¹Te k'alal yipal k'ael ta k'axel ta jun luwar a te Jesuse, la yil jtul winik te chok ayineme.

²Te jnopojeletik yu'une la sjojk'obeyik: —Maestro, ¿tut yu'un te chok a ayin te winik to? ¿Me ja' smul te state o stukel ta smul? —xchiik.

³Te Jesuse la sjak'talanbe: —Ma ta skajuk smul, ni ma ta skajuk smul te sme'-state. Yu'un nax jich ya x'ak'ot ta ilel te tut ya xju' ya spas a te Diose.

⁴Te tut'il ayotik to ta k'ajk'altike, puersa me ya jpasbe ya'tel te Mach'a la stikonon tale. Yu'un ya x'ijk'ub te k'inale, te k'alal ma'yukix mach'a ya x'a'tej ae.

⁵Te tut'il li'to ayon ta balmilale, jo'on sakil k'inallon yu'un te genteetik ta balmilale —xchi.

⁶Laj yo'tan ta yalel a to, te Jesuse la stubutay koel te lume. La spas ta ajch'al te ya'lel sti'e, y la sbekbe ta sit te choke.

⁷Te nax a la yalbe: —Baan, ban poka asit lum ba estanke yu'un Siloe sbiile —xyut. Te Siloe, “Tikonbil”, xchi k'oem. Te choke bajt ba spokel sit, y te k'alal sujt baele ya yilix k'inal a.

⁸Te sbersinatake sok te mach'atik ilbil yu'un te ya xk'anbaje la sjojk'obe sbaik: —¿Me ma wan ja'uk te ya snajkan sba ta k'anojel to? —xchiik.

⁹Ay yan la yalik: —Ja' a nix a —xchiik. Te yane la yalik: —Manchuk me pajal sok, pero ma ja'uk —xchiik. Pero stukel mismo la yal sba: —Jo'on a nix a —xchi.

¹⁰Jich a sjojk'obeyik: —¿Tut'il ay te ya awilix k'inale? —xyutik.

¹¹Te winik la sjak'talanbe: —Ja' te winik te Jesus sbiile la spas ajch'al, sok la sbekbon ta jsit, y la yalbon: “Baan lum ba estanke yu'un Siloe y poka asit”, xyuton. Boon, y te k'alal la jpok jsite, jich a kil k'inal —xchi.

¹²Jich a sjojk'obeyik xan: —¿Ba ay te winik ya awale? —xchiik. Te winike la yaltalanbe: —Ma jna' ba ay —xchi.

Te fariseotike la sjojk'obeyik tut'il a lekub te site

¹³La yik'ik bael ta stojol fariseotik te mach'a jambot sit yu'un te Jesuse.

¹⁴Sk'aalel kuxo-o'tan a te la spas ajch'al te Jesuse sok te la sjambe sit a te choke.

¹⁵Te fariseotike la sjojk'obeyik tut'il ay te ya yilix k'inale. La sjak'talanbe: —La ya'bon ajch'al ta sit, y la jpok te jsite, y jich a kil k'inal —xchi.

¹⁶Ay cha'ox tul fariseotik te la yalbeyike: —Te mach'a jich a spas to ma ta skuentauc Dios, porke ma xyak' ta jkuenta te sk'aalel kuxo-o'tane —xchiik. Pero te yane la yalik: —¿Tut'il ya xju' yu'un spasel te seña milagroetik teme jmulawile? —xchiik. Jich ma'yuk akuerdo a k'ot yu'unik.

¹⁷La sjok'obeyik xan te mach'a chok te nail toe: —Jal ts'in ja'ate, ¿tut xchat yu'un te mach'a la sjambeyat asite? —xyutik. Te mach'a jamenix site la sjak': —Te jo'one ya kal te ja' j'alwanej yu'un te Diose —xchi.

¹⁸Pero te juriyoetike ma' sk'an xch'uunik teme ja'a nix a te chok te nail toe te ya yilix k'inale. Ja' yu'un ba yik'beyik tal te sme'-state,

¹⁹y la sjojk'obeyik: —¿Me ja' anich'an to te ya awalik te chok a ayine? ¿Tut'il ay a te ya yilix k'inal te ora to? —xchiik.

²⁰Te sme'-state la sjak'talanbey: —Jna'ojtik te ja' kal jnich'antik te chok a ayine.

²¹Pero ma jna'tik tut'il ay te ya yilix k'inal te ora to, y ni ma jna'tik mach'a jambot sit yu'un. Jojk'obeyaik stukel, porke winikix. Stukel ya yalbeyex tut'il ay —xchiik.

²²Te sme'-state jich a yalik yu'un xi'ik yu'un te juriyoetike. Ja' yu'un te juriyoetik snopojikix te ya xch'ojik lok'el ta sinagoga mach'auc a teme ya yal te ja' Cristo te Jesuse.

²³Ja' sluwar te la yalik te sme'-state: “Jojk'obeyaik awa'i stukel, porke winikix” te xchiike.

²⁴Te juriyoetike la yik'ik xan tal te winik te mach'a chok nail toe, y la yalbeyik: —Albotik jamal ta stojol Dios te mach'a la sjambeyat te asite. Te jo'otike jna'ojtik te jmulawil te winik ya awale —xchiik.

²⁵Te mach'a jamenix site la sjak'talanbe: —Te jo'one ma jna' me jmulawil o ma jmulawiluk. Ja' nax ya jna' te jo'one te chokon te nail toe, pero te ora to ya kilix k'inal —xchi.

²⁶La sjojk'obeyik xan: —¿Tuti yut te la sjambeyat te asite? —xchiik.

²⁷La sjak'talanbe: —La kalbeyexix, pero ma x'awak'ik ta jkuenta. ¿Tu'un te ya ak'anik te ya jcha'alonbeyexe? ¿Me yu'un ya ak'an ya ats'akliyik euk? —xyut.

²⁸Jicha lijk yutik te winike y la yalbeyik: —Te ja'ate ja' ats'akliyej te winike, pero te jo'otike ja' sigue ya jts'aklitik te jMoisese.

²⁹Te jo'otike jna'ojtik te Dios a k'oponot yu'un te jMoisese, yan te mach'a ya awale, ni ma jna'tik ba talem —xchiik.

³⁰Pero te winik la sjak'talanbe: —Lom yan ya ka'i te ya awalik te ma x'ana'ik ba taleme. Yan te jo'one la sjambonix jsit.

³¹Lom lek ya jna'tik te Diose ma xya'ibe sk'op te mulawiletike. Ja' nax ya ya'ibe sk'op te mach'atik ya xch'uunik sok te ya spasbe te sboluntare.

³²Ma'yuk ba ya ka'itik x'alot ni jtuluk te ya sjambe sit te mach'a chok ya x'ayine.

³³Te jichuk ma talemuk ta stojol Dios te winike, ma tut xju' yu'un spasel —xchi.

³⁴Jich a altalanbot yu'unik: —Te ja'ate nojel ta mulil a ayinat. ¿Me yu'un ya ak'an ya ap'ijutesotik? —xyutik. Y jich a stenik lok'el ta sinagoga.

Te mach'atik chok ta stojol Dios

³⁵Te Jesuse la ya'i te tenotix lok'el a te mach'a chok ta nail toe. Te k'alal la sta sba soke, la sjojk'obe: —¿Me ya ach'uun te Nich'anile? —xchi.

³⁶Te winik la yal: —Kajwal, albon mach'a a, yu'un jich ya jch'uun —xchi.

³⁷Te Jesuse la sjak'be: —Awilojix. Jo'on te yipalat sok ta k'ope —xchi.

³⁸Jich te winike la skejan sba ta sit te Jesuse y la yalbe: —Ya jch'uun, Kajwal —xchi.

³⁹Te nax a la yal te Jesuse: —Jo'on te talemonix li' ba balmilal to yu'un jich me ya xchiknaj a te mach'a leke sok te mach'a ma lekuke. Yu'un jich te mach'atik chokike ya me yilik k'inal; y te mach'atik ya yilik k'inal ta sk'opike, ya me xljaj sujt ta chok —xchi.

⁴⁰Ay cha'oxtul fariseoetik te te'eyik sok ae la ya'iyik te jich a yale. La sjojk'obeyik: —¿Me yu'un wan chokotik euk te jo'otike? —xchiik.

⁴¹Te Jesuse la sjak'talanbe: —Te chokukex te ja'exe, ma'yuk amulik te jichuke. Pero ya awalik te ma chokukexe. Ja' ma xch'ay amulik yu'un —xchi te Jesuse.

Juan 10

Te jkanan y sok te skarnerae

¹Jich a yal te Jesuse: —Jamal ya kalbeyex, te mach'a ma ta ti' koraluk ya x'och te ba skoral te karneraetike, teme bayuk nax ya x'oche, ja' me j'elek' sok j'ilbajinwanej abi.

²Pero te mach'a ya x'och ta ti' korale, ja' jkanan-karnera abi yu'un ya skanantay.

³Te jkanan-ti' korale ya sje' te trankae, y te jkanane ya yik' te juju-kojt te karnerae, ya sbiiltes, y ya xna'bot sba sk'op yu'un. Ya slok'es bael ta koral,

⁴y te k'alal lok'emix bael spisil ae, ya xnalaj bael te jkanane. Te karneraetike ya sts'akliyik bael, yu'un ya sna'beyik sba te sk'ope.

⁵Yan teme ma ja'uk te jkanane, ma sk'an sts'akliyik bael. Ya xlok'ik ta anel, yu'un ma sna'beyik sba te sk'ope —xchi te Jesuse.

⁶Jich a yal ta seña k'op te Jesuse, pero ma sna'beyik sluwar te tuti yale.

Te Jesuse ja' lekil jkanan

⁷Te Jesuse la yaltalanbe xan: —Ja' to jamal ya kalbeyex: Jo'on te trankaon te ba ya x'och te karneraetike.

⁸Spisil te mach'atik nail a laj tal ku'une j'elek'etik y sok j'ilbajinwanejetik. Pero te karneraetike ma' yak'ik ta jkuenta.

⁹Jo'on te ti' korale. Te mach'a ya x'och ta jtojole ya me xkol. Jich me ya xk'ot te tut'il jkojt karnera te ya xlok' y ya x'och te ya sta swe'ele.

¹⁰Te mach'a j'elek'e ya nax tal elk'ajuk sok milwanuk sok ya xjimawan. Pero te jo'one ja' a talon yu'un te ya staik xkuxlejalike, yu'un jich me ben tsa'am ya sta xkuxlejalik.

¹¹“Jo'on te lekil jkananone. Te lekil jkanane ya yak' sba ta milel yu'un te skarnerae.

¹²Yan te mach'a jle-a'tel naxe, te k'alal ya yil xtal te te'tikil ts'i'e, ya xch'oj jilel te karnerae ya xlok' ta anel, porke ma ja'uk te jkanane y ma yu'unuk te karnerae. Jich te te'tikil ts'i'e ya sit'es bael te karneraetike, y ya xpujke bael ta bayuk nax yu'un.

¹³Te mach'a jle-a'tel naxe ya xlok' ta anel, porke jle-a'tel nax, yu'un ma yocheluk te karneraetike.

¹⁴⁻¹⁵“Jo'on te lekil jkananone. Jich tut'il te ya sna'bon jba te jTate y te jo'one ya jna'be sba euk te jTate, jich euk te jkarnerae ya jna'be sba y ya sna'bikon jba euk te jo'one. Te jo'one ya kak' jba ta milel yu'un te karneraetike.

¹⁶Ay xan yan karneraetik ku'un te ma to ja'uk skoral to, y puersa me ya kik' tal euk. Jich me ya ya'ibikon te jk'oape, y jun nax me ya xlaj k'ot, y jtul nax me jkanan ya xk'ot yu'unik.

¹⁷“Te Tatile k'uxon ta yo'tan porke ya kak' jba ta milel, yu'un jich me ya jcha'ich'on xan te jkuxlejal jich tut'il te nail toe.

¹⁸Ma'yuk mach'a ya spojbon te jkuxlejale yu'un jo'on mismo ya kak' jba ta milel. Ya xju' ya kak' jba ta milel sok ya xju' ya jcha'ich'on xan te jkuxlejale. Jich spasojon tal ta mantal te jTate —xchi te Jesuse.

¹⁹Te k'alal la ya'iyik te juriyoetike te jich a k'opoje, jich ma'yuk akuerdo a k'ot yu'unik.

²⁰Ay bayal te jich a yalike: —¿Tu'un te ya awak'ik ta jkuentae? Porke ya xjowiy, yu'un ay pukuj ta yo'tan —xchiik.

²¹Pero ay yan ya yalik: —Te mach'a ay pukuj ta yo'tane ma jichuk ya xk'opoj jich tut'il to. ¿Me ay wan jtuluk pukuj te ya sjambe sit te choketike? —xchiik.

Te juriyoetike la sp'ajik te Jesuse

²²La sta yorail k'in ta Jerusalem te ja' sna'ojibal te tut ora a ak'ot ta stojol Dios te temploe. Ja' stiempo a te ya xkomub k'aale.

²³Te Jesuse ay ta templo te'ey a ba skorredor Salomone.

²⁴Jich te juriyoetike la sjoyin y la sjojk'obeyik: —¿Jayeb xan k'aal te ya awak' x'a'abiyon ko'tantik awu'une? Teme ja'at te Cristoate, albotik ta jamal —xchiik.

²⁵Te Jesuse la sak'talanbe: —La kalbeyexix te ja'exe, y ma la ach'uunbikon. Te tut ya jpas ta skuenta te jTate jamal ya yak' ta ilel.

²⁶Pero te ja'exe ma x'ach'uunik porke ma jkarneraukex jich tut'il te la kalbeyexe.

²⁷Te jkarnera ya sna'bonik sba te jk'ope, y te jo'one ya jna'be sba, y ya sts'akliyikon.

²⁸Te jo'one ya ka'be xkuxlejal sbajtel k'inal, y ni jaymel ya xch'ay, ni ma'yuk mach'a ya xju' ya spojbon ta jk'ab.

²⁹Ja' yak'ojbon te jTate, sok ja' mas muk' ke spisil tut aye. Ma'yuk mach'a ya xju' ya spojbon lok'el ta jk'ab.

³⁰Te jo'one sok te Tatile jun nax ayotik —xchi.

³¹Te juriyoetike la xcha'tamtalanik ton yu'un ya swolik ta ton te Jesuse.

³²Pero te Jesuse la yaltalanbe: —Ta spoder te jTate bayal a jpas te tutik lek ta asitike. ¿Tut a te ya awa'bikon ton yu'une? —xchi.

³³Te juriyoetike la sjak'talanik: —Mak' ka'betikat ton yu'un te tut lek apasoje. Ja' ya ka'betikat ton yu'un te tut ya awale te ya atoyba-k'optay te Diose. Porke te ja'ate winikat, y ya akuy aba ta Dios —xchiik.

³⁴Te Jesuse la yaltalanbe: —Te ba mantaliletik awu'unike, te' ts'ibabil a te tut ya yal te Diose: “te ja'ex diosex”, xchi me.

³⁵Y jna'ojtik te ma xju' ta ch'ayel te tut ya yal te Sjun Diose. Dios la yal te dios sbiilik te mach'a ay ta skuenta te sk'op Diose.

³⁶Teme Dios a st'ujon sok teme la stikonon ta balmilale, ¿Tut yu'un te ya awalbikon te ya jtoyba-k'optay te Dios te la kal te xNich'anon Diose?

³⁷Teme ma pajaluk sok ya'tel jTat te tut ya jpase, ma x'ach'uunbikon.

³⁸Pero teme ja' yipalon ta spasele, aunke ma x'ach'uunbikon te tut ya kale, ja' ya xju' ya ach'uunik a te tut a'telil ya jpase. Yu'un te me ya ana'ik a te jun nax ayon sok te Tatile, y te Tatile sjoyinejon —xchi te Jesuse.

³⁹Jich k'an stsakik xan bael te Jesuse, pero kol bael ta sk'abik.

⁴⁰Te Jesuse sujt bael ta Jordan ta stojil ba xlok' tal k'ajk'ale. Te' jalaj a te ba luwar ba la yak' ich'ja' te nail to te Juane.

⁴¹Bayal genteetik a ba yilik, y la yalik: —Te Juane ma'yuk a spas seña milagroetik jich tut'il to; pero bats'i jich spasil te tuti yalbe sk'oplal te winik to —xchiik.

⁴²Y bayal a xch'uunik te Jesuse te ba luwar ba ayike.

Juan 11

Cham te Lazaroe

¹Ay jtul winik tabil ta chamel te jLazaro sbiil te ay ta jtejkum Betaniae. Ja' slumal te xMariae y sok te xwixe ja' te xMartae.

²Ja' te xMaria te xwix te jLazaroe te la smalbe perpume ta yok te Kajwaltike y la stakutesbe ta stsotsil sjol.

³Ja' yu'un xchebal te wixiletike la stikonik mantal ba albek te Jesuse: —Kajwal, te awamigoe tabil ta chamel —xyut bael.

⁴K'alal la ya'i te Jesuse la yal: —Te chamel te tabil ae mak' xcham yu'un. Yu'un nax ya x'ak'ot ta ilel slekil a te Diose, sok ya me x'ak'ot ta ilel slekil euk te xNich'an Diose —xchi te Jesuse.

⁵Te Jesuse manchuk me ben k'ux ta yo'tan te xMartae sok te yijts'ine sok euk te jLazaroe,

⁶te k'alal la ya'i te tabil ta chamel te jLazaroe jalaj to xan che' k'aal te ba aye.

⁷Patil la yalbe te jnopojeletik yu'un: —Konik xan ta Judea —xchi.

⁸Te jnopojeletike la yalbeyik: —Maestro, ma to nax ayuk k'aal te juriyoetike k'an smilat ta wolel ta ton te'a. ¿Tut yu'un ya ak'an sujtat bael te'a? —xchiik.

⁹Te Jesuse la yaltalanbe: —¿Me ma wan lajchayebuk ora yich'oj te jun k'aale? Ja' yu'un te mach'a ya xbeen ta k'ajk'altike mak' xk'ochin yok, yu'un ya yil te sakil k'inal te ay ta balmilale.

¹⁰Pero te mach'a ya xbeen ta ajk'ubale ya xk'ochin yok stukel, porke ma sakubenuk k'inal ta stojol —xchi.

¹¹Patil te Jesuse la yal xan: —Te kamigotik jLazaroe wayalix, pero ya xba jtij jajchel —xchi.

¹²Te jnopojeletike la yalbeyik: —Kajwal, teme wayalixe, ja' seña te lekubixe —xchiik.

¹³Pero te tut'il jich a yal te Jesuse, yu'un chamenix te jLazaroe. Yan te jnopojeletike la skuyik te bats'i wayel naxe.

¹⁴Jich te Jesuse jamal a yaltalanbe: —Te jLazaroe chamix, y ben jun ko'tan te ma teyuk ayon ae, yu'un jich me ya ach'uunikon ta lek euk te ja'exe.

¹⁵Pero konik, ya xba kiltik —xchi.

¹⁶Jich te jTomas, te “Lo'alal” x'albote, la yalbe te yan xan jnopojeletike: —Konikik euk. Ko'n chamukotik sok —xchi.

Te Jesus ya yak' cha'kuxel sok ya yak' kuxlejal

¹⁷K'alal k'ot te'a te Jesuse, xchanebalix k'aal smukel a te jLazaroe.

¹⁸Te Betania tijil nax ay sok te Jerusalene, ch'in xanix ma'yuk ol lewa.

¹⁹Talemik bayal juriyoetik ta yulutayel te xMartae sok te xMariae yu'un tal sjunutesbe yo'tan te yu'un cham te yijts'ine.

²⁰K'alal la ya'i te xMarta te ya xk'otix te Jesuse, lok' bael ba staj tal. Pero te xMariae te' jil ta sna.

²¹Te xMartae la yalbe te Jesuse: —Kajwal, te liyuk ayate, te kijts'ine ma cham te jichuke.

²²Pero ya jna' te ora to spisil te tut ya ak'anbe te Diose ya ya'beyat —xchi.

²³Te Jesuse la sjak'be: —Te awijts'ine ya xcha'kux tal —xchi.

²⁴Te xMartae la yalbe: —Jich. Ya jna' te ya xcha'kux tal ta slajibal k'aale te k'alal ya xcha'kux tal te animaetike.

²⁵Te Jesuse jich a yalbe xan: —Jo'on ya kak' cha'kuxel sok kuxlejal. Te mach'a ya xch'uunone manchuk me ya xcham, pero ya xcha'kux tal.

²⁶Y spisil te mach'a kuxajtik to a te ya xch'uunone mak' xcham sbajtel k'inal. ¿Me ya ach'uun ts'in to? —xchi.

27 La yal te xMartae: —Jich, Kajwal. Jch'uunej te ja'at Cristoat te xNich'anat te Diose te ka'iyebetk slumar te ya xtal ta balmilale —xchi.

Te Jesuse ok' te ba mukul te jLazaroe

28 Patil te laj yal to, te xMartae ba yik' tal te yijts'ine, ja' te xMariae. Jicha k'o yalbe ta mukul: —Li'iyix to te Maestroe. Baan laj me —xchi.

29 Te k'alal la ya'i te xMariae, ts'in a jajch bael ba yil te Jesuse.

30 Te Jesuse ma to x'och bael a te ba jteyklume, te' to ay a ba k'o taek yu'un te xMartae.

31 Te juriyoetik te talemik ta sna ta sjunutesbeyel yo'tane, la yilik te ts'in a jajch bael ta ora te xMariae. La sts'akliyik bael, yu'un la skuyik te ya xba ok'uk te ba mukul te jLazaroe.

32 K'alal k'ot te xMaria te ba ay te Jesuse la skejan sba ta yok sok la yal: —Kajwal, te liyuk ayate ma' cham te kijts'in te jichuke —xchi.

33 Te Jesuse la yil te ya x'ok' te xMariae sok te juriyoetik te sjoyinejik k'oele. La xpich'in yo'tan y lom triste sujt yu'un te yajtal yo'tane.

34 La sjojk'olanbe: —¿Ba la amukik? —xyut. La yalik: —La' ila awil, Kajwal —xchiik.

35 Y te Jesuse ok'.

36 Te juriyoetike jich a yalbe sbaik: —Ila awilik, lom sk'anoj ta yo'tan —xchiik.

37 Pero ay cha'oxtul te juriyoetik te jich a yalike: —Ja' to ja' te la sjambe sit te choke. ¿Me'n ma wan xju' yu'un te ma' yak' chamuk te jLazaroe? —xchiik.

Cha'kux tal te jLazaroe

38 Te Jesuse beno yajtal yo'tan a tijilaj bael te ba mukule. Te ba mukule jun ch'en. Te sti'ile makbil ta ton.

39 Te Jesuse la yal: —Lok'esaik te tone —xchi. La yalbe te xMarta te xwix te animae: —Kajwal, tuix, porke ayix chane k'aal te chame —xchi.

40 Te Jesuse la sjak'be: —¿Me'n ma' kalbeyat teme ya xch'uun awo'tane ya me awilbe slekil te Diose? —xchi.

41 La slok'esik te tone, y te Jesuse la sk'elu moel ch'ulchan. Jich la yal: —JTat, ya kalbeyat kola awal te la awa'ibonix te jk'ope.

42 Ya jna' te sil tiempo ya awa'ibon te jk'ope, pero la kal yu'un slekilik a te genteetik te li' aylane, yu'un jich me ya xch'uunik a te ja'at la atikonon tale —xchi.

43 Ta patil te jich a yale, tulan a k'opoj: —¿Lazaro, lok'an tal te'a me to! —xyut.

44Y te animae lok' tal. Te yok-sk'abe bets'bil ta pak' sok te yelawe pixil ta chujkilal. Te Jesuse la yaltalanbe: —Polaik, y a' bajtuk —xchi.

Chapbot sk'oplal ta milel te Jesuse

45Te juriyoetik te sjoyinejik tal te xMariae ay bayal a xch'uunik te Jesuse yu'un la yilik te tuti spase.

46Pero ay cha'oxtul te ba sk'oponik te fariseoetike, ja'a k'o yalbeyik te tuti spas te Jesuse.

47Jich te fariseoetike sok te stataletik yu'un te saserdoteetike la stsob sbaik sok te mach'a ay ya'tele. La yalik: —¿Tut ya sk'an jpastik yu'un? Te winik to yipal ta spasel bayal señaetik smilagro.

48Teme jich nax a jilestike, spasil ya xba xch'uunik. Y te ju'eletik yu'un te romaetike ya me xtal sjimbotik te templo ku'untike sok te jlumaltike —xchiik.

49Pero ay jtul te ta spasilike te jCaifas sbiile, te ja' statal saserdote a te ja'bil abi, la yaltalanbe: —Te ja'exe ni ma tut ya ana'ik.

50¿Me'n mak' ya ana'ik te ja' lek ya xk'ot awu'unik te jtul nax winik ya xlaj yu'un te jtejlume, ke te spasil nasion ya xjime? —xchi.

51Pero te jCaifase ma stukeluk a snop te tut la yale. Dios a albot ta yo'tan yu'un te jich a yale, yu'un statal saserdote a te ja'bil abi. Yu'un te Jesuse puersa ya xk'o chamuk yu'un te nasion juriyoe.

52Y ma ja'uk nax yu'un te juriyoetike, ja' yu'un euk spasil te alnich'aretik yu'un Dios te ch'ayemik ta ya stsob ta jun naxe.

53Ja' to tal te k'aal abi te ju'eletik yu'un te juriyoetike la xchapbeyik sk'oplal ta milel te Jesuse.

54Ja' yu'un te Jesuse ma' beenix ta sitil komon a te ba juriyoetike. Lok' bael te'a te ba estado yu'un Judea y bajt ta jun luwar ta jun jtejk'um te Efrain sbiil te nopol ay sok te jojchol luware. Te' anin sok a te jnopojeletik yu'une.

55Xnometix a te k'in Pascua yu'un te juriyoetike, y bayal genteetik yu'un te jtejlumetik yipalik ta bael ta Jerusaleme yu'un ya xba yak' sbaik ta lekutesel ta stojol Dios antes ke ya xk'ot te k'in Pascuae.

56Yipalik ta sleel te Jesuse. Talel bael ya sjojk'obe sbaik te ba temploe: —¿Tut xchaex? ¿Me ya wan xtal ta k'in o ma wan? —xchiik.

57Te fariseoetike sok te stataletik yu'un te saserdoteetike yalojik mantal teme ay mach'a ya yil ba ay te Jesuse, a me ba yal, yu'un jich me ya stsakik a.

Juan 12

Jtul ants la smalbe perpume ta yok te Jesuse

¹Wake' xan k'aal sk'an a te k'in Pascuae, te Jesuse bajt ta Betania te ba ay te jLazaro te cha'kuxesot te ba animaetike.

²Te' xchapik we'elil a yu'un ya sjoyin sbaik sok ta we'el te Jesuse. Te xMartae ja'a mak'linwan. Jich euk te jLazaroe la sjoyin ta we'el ta mexa te Jesuse sok te sjo'take.

³Te xMariae la yich' tal ol wan litro perpume te nardo sbiil te lom toyol stojole, y la smalbe ta yok te Jesuse. Te nax a la stakutesbe ta stsotsil sjol. Spisil te yut nae noj ta yik' te perpumee.

⁴Jich te Judas Iscariotee, te ja' jnopojel yu'un te Jesuse sok te ja' xnich'an te Simone sok ja' te mach'a la yak' entregal ta patil te Kajwaltike, la yal:

⁵—¿Tu'un te ma' chonilub te perpume to? Ya xlok' tresientos denario tak'in stojol te jichuke, yu'un ya yich' koltayel a te me'ba'etike —xchi.

⁶Pero te Judase ma jichuk xyal yu'un yajtaluk yo'tan te me'ba'etike, yu'un ja' ay ta yo'tan te elek'e. Stukel jtesorero, sok k'ayem ta yelk'anel te tak'in ya stsobike.

⁷Te Jesuse la yalbe: —¿Tut yes awu'un? Yu'un sk'ejojbonix xpoxil jti'balul te tut ora ya kich' mukele.

⁸Te me'ba'etike sil tiempo ajoyinejik stukel. Pero te jo'one ma siluk tiempo te joyinejexe —xchi.

Chapbot sk'oplal ta milel te jLazaroe

⁹Ay bayal juriyoetik la ya'iyik te ay ta Betania te Jesuse, jicha laj bajtik te'a. Ma ja'uk nax a ba yilik te Jesuse, ja'a ba yilik euk te jLazaroe te cha'kusesot yu'un te Jesuse.

¹⁰Jich te stataletik yu'un te saserdoteetike la xchapbeyik sk'oplal ta milel euk te jLazaroe,

¹¹porke stukel ta skaj te bayal juriyoetik ya spit sbaik lok'el te ba ayike yu'un xba xch'uunik te Jesuse.

Te Jesuse och bael ta Jerusalem

¹²Ta xchebal k'aal ay bayal genteetik te ya xlaj bajt ta Jerusalem yu'un te k'in Pascuae. La ya'ibeyik sluwar te ya xtalix ta Jerusalem te Jesuse.

¹³Jich a sbojtanik tal sk'ab palmera-te' y lok' staik te Jesuse. X'awlajanik ta yalel: —¡Ben tsa'am te mach'a talemix ta stojol te Kajwaltike! ¡Ben tsa'am slekil! ¡Ben tsa'am slekil te Rey yu'un te Israele! —xchiik.

¹⁴Te Jesuse la sta jkojt ch'in buru y mo a, jich tut'il ya yal te Sjun Diose:

¹⁵“Ma me xi'an, muk'ul jtejklum Sion. Ila awil te Rey awu'unike, moem tal ta jkojt ch'in buru”, xchi me.

16Te jnopojeletik yu'une ta slijkibal nax ma' sna'beyik slumar te tuti' yilik xk'ot ta pasele. Pero ta patil te k'alal ak'otix ta ilel slekilal a te Jesuse, tal ta yo'tanik te spisil te tuti k'ot ta pasele, ja' te tut ts'ibabil jilel ta stojole.

17Te genteetik te te'eyik sok a te Jesus te k'alal la yik' tal lok'el te jLazaroe te ba muk'ul y te la xcha'kuses tal te ba animaetike, ja' a ba yalik te tuti' yilike.

18Ja' yu'un te genteetik lok' staik te Jesuse, porke la ya'ibeyik slumar te seña smilagro te la spase.

19Pero te fariseoetike lijk yalbe sbaik: —Ila awilik, ma xju'ix ku'untik skomel. Yu'un spisil a bajtikix sok te Jesuse —xchiik.

Ay griegoetik ya sleik te Jesuse

20Ay griegoetik kapal sok te mach'atik baemik ta Jerusalem ta skejanel sbaik yu'un te k'ine.

21Te griegoetik to tijilajik tal te ba ay te jFelipee te talem ta Betsaida te jun jtejkum yu'un Galileae. Ba sk'anbeyik pawor ta stojol: —Mam bankil, ya jk'an kiltik euk te Jesuse —xchiik.

22Te Felipe ba yalbe te j'Andrese, y chebalik ba yalbeyik te Jesuse.

23Te Jesuse jich a yaltalanbe: —K'otix yorail te ya x'ak'ot ta ilel slekilal te Nich'anile.

24Jamal ya kalbeyex, teme ay p'ejuk sbak' triwu teme mak' xt'uxaj koel sok mak' xk'a' ta lume, sigue yal jp'ej. Pero teme k'a'e, bayal ya yak' sit.

25Te mach'a ya xkuxutay te xkuxlejale, ya me xch'ay. Pero te mach'a mak' xkuxutay xkuxlejal li' ba balmilale, ya xkuxuyin sbajtel k'inal stukel.

26Teme ay mach'a ya sk'an yak' sba ta tuutesel ku'une, a me sts'akliyon te ba ya xboone. Y te ba ya xk'oone, te ya xk'ot ek'a te mach'a ya xtuun ku'une. Te mach'a ya yak' sba ta tuutesel ku'une k'anbil me yu'un te jTate.

Te Jesuse ya yal te tut'il ya xchame

27“Te ora to bayal ayon ta ajtal-o'tan. ¿Y tut ya kal? ¿Me ya wan kal: “jTat, koltayaon yu'un te wokol to”, me xchon wan? Pero puersa ja' talemon yu'un.

28JTat ak'a ta ilel te slekilal abiile —xchi te Jesuse. Jicha chiknaj jun k'op ta ch'ulchan. Jich a yal: —La kak'ix ta ilel slekil te jbiile, y ya me kak' xan ta ilel —xchi.

29Te gente te te'elan ae la ya'iyik sok la skuyik te ja' chauk te k'opoje. Pero ay yan la yalik: —Ch'ul ángel wan a k'oponot yu'un —xchiik.

30Te Jesuse la yaltalanbe: —Ma jo'ukon ta jkaj te k'opoj te jTate; ja'ex ta akajik.

31Te ora to ja'ix yorail te ya x'ich'bot jkuenta smulik spisil te genteetike. Y te ora to yorailix te ya xch'ojot lok'el te mach'a ya spas mantal li' ba balmilale.

32Pero te k'alal ya kich' jachel moel li' ba lume, jo'on mismo ya kik' tal ta jtojol spisil te genteetike —xchi.

33Ja' to ja' a yak' ta na'beyel sluwar te tut' ya xchame.

34Te gentee la yalik: —Ka'iyetik te tut' ya yal te mantaliletik te kuxul sbajtel q'uinal te Cristoe. ¿Tut'il k'oem yu'un te jich ya awal te puersa ya yich' jojk'anele te Nich'anile? ¿Mach'aa te Nich'anil ta ak'ope? —xchiik.

35Te Jesuse la yaltalanbe: —Ay to me ta awolilik te mach'a sakuben k'inale yu'une. Pero ma jaluk xan k'aal te ya ajoyinike. Benanik me yu'un li' to xan me ay te sakil k'inale ta atojolike. Yu'un ma me xch'ayemuk awo'tanik ya staex te ijk'al k'inale. Porke te mach'a ya xbeen ta ijk'al k'inale ma sna' ba ya xbajt.

36Ch'uunaik me te sakil k'inale yu'un li' to xan me ay awu'unik to, yu'un jich me yu'un ya xk'oex te sakil k'inale —xchi te Jesuse. Ta patil k'alal laj yo'tan te yalel to, bajt te Jesuse. Ma yilik ba bajt.

Te juriyoetike ma' xch'uunik te Jesuse

37Manchuk me bayal señaetik smilagro a ak'talanbot yilik, pero ma xch'uunik te Jesuse,

38yu'un jich me ya xk'ot ta pasel te tut sts'ibaye jilel te j'alwanej Isaiase: “Kajwal, ¿me ay mach'a xch'uunix te tut kalojbetik jile? ¿Me ay mach'a a'botix yil spoder te Kajwaltike?” xchi me.

39Ja' yu'un ma' ju' yu'unik xch'uunel, yu'un jich sts'ibayej jilel te j'Isaiase:

40“Dios a xchokutesbe sitik sok la stulantesbe yo'tanik, yu'un jich ma xyilik a, ni ma xya'ibe sluwar a te tut ya x'altalanbote. Jich ma sujtes yo'tanik ta jtojol, y te jo'one mak' jlekutes”, xchi me.

41Te j'Isaiase jich a yal to, porke yilobje slekil te Jesuse, sok ja' mismo te la yalbe sk'oplale.

42Pero bayal juriyoetik la xch'uunik te Jesuse sok ay a xch'uunik euk te statal yu'unike. Pero ma xyal sbaik ta jamal yu'un ya xi'ik te fariseoetik yu'un jich mak' xtenot lok'el a te ba sinagogae.

43Yu'un ja' bayal sk'oplal ta yo'tanik te ja'uk lek ya x'ilot yu'un te genteetike, ma ja'uk tulan sk'oplal ta yo'tanik teme lek ya x'ilot yu'un te Diose.

Te sk'op te Jesuse ja' ya yak' chiknajuk a te mach'a ma tsa'amuke

44Te Jesuse tulan a k'opoj, jich a yal: —Te mach'a ya xch'uunone ma jo'ukon nax te ya xch'uunone; ja' ya xch'uun euk te jTat te la stikonon tale.

45Te mach'a ya yilonixe, ja'a yilix euk te Mach'a la stikonon tale.

⁴⁶Jo'on te sakil k'inal te talemon ta balmilale. Te mach'a ya xch'uuunone mak' xjilix ta ijk'al k'inal.

⁴⁷Pero te mach'a ya ya'ibon slumar te jk'ope, teme ma xch'uune, ma jo'ukon ya kal te ya x'ak'ot ta ch'ayel yu'une. Porke ma ja'uk talemon yu'un te ya kak' bael ta ch'ayel te genteetike. Ja' talemon yu'un te ya jkoltay.

⁴⁸Te mach'a ya sp'ajone y teme ma xyak' ta jkuenta te jk'ope, ay me mach'a te ya x'ak'ot bael ta ch'ayel yu'une: Te jk'op te la kalixe ja' ya x'ak'ot bael ta ch'ayel yu'un ta slajibal k'aal.

⁴⁹Porke ma jo'ukon jk'op te ya kale, ja sk'op te jTat te la stikonon tale. Ja' yalobjon mantal te tut ya kale sok te tut ya kak' ta nopele.

⁵⁰Y jna'ojbe slumar te smantal te jTate, ja' te kuxlejal sbajtel k'inale. Ja' yu'un te tut ya kale, ya kal te tut yalobjon tal ta mantal te jTate —xchi te Jesuse.

Juan 13

Te Jesuse la spokbe yok te jnopojeletik yu'une

¹Pajel xanix ya xlijk a te k'in Pascuae. Te Jesuse sna'oj te k'otix yorail te ya sjiles te balmilal to, yu'un ya sujt bael te ba sTate. Te Jesuse sil tiempo k'ux a ya'iy ta yo'tan te mach'atik ay yu'un ta balmilale, y jich lom k'ux ta yo'tan ja'to te k'alal bajte.

²⁻⁴Te pukuje ochemix ta yo'tan a te Judas, te xnich'an te Simon Iscariote, te snopoj ya yak' entregal te Jesuse. Te Jesuse sna'oj te talem ta stojol Dios sok te ya sujtix bael ta stojol Diose, y sna'oj ta yo'tan te a'bilix tulan ya'tel yu'un te sTate. Ja' yu'un te yipalik to ta we'el ta mexae, tejk'a jajchel, la slok'es te xkamixe y la xchuk ta xch'ujt te jun toayae.

⁵Te nax a la sk'eb ja' ta jun basija y lijk spokbe yok te jnopojeletik yu'une, y la stakutesbe ta toaya te chukul ta xch'ujte.

⁶Te k'alal k'an k'o spokbe yok te Simon Pedroe, jich a yal te jPedroe: —Kajwal, ¿me ja'at wan ya apokbon te koke? —xyut.

⁷Te Jesuse la sjak'be: —Te ora to ma x'ana'be slumaril te tut ya jpase, pero ta patil ya ana'be slumaril —xchi.

⁸Te jPedroe la yal: —Te jo'one ma xka'beyat apokbon te koke —xchi. La yal te Jesuse: —Teme mak' jpokbeyate, ma spas te jun nax ya xk'ootike —xchi.

⁹La yal te Simon Pedroe: —Teme jich Kajwal, ma me ja'uk nax ya apokbon te koke, ya me apokbon jk'ab sok jol —xchi.

¹⁰Pero te Jesuse la sjak'be: —Te mach'a nuxemixe ma puersauk te ya xpokot xan skojtole. Tey a teme ya xpokbot te yoke, porke skojtolix sakuben. Y te ja'exe sakubenexix, aunke ma apisilikuk —xchi.

¹¹Te tut'il jich a yal te Jesuse, yu'un sna'oj te ma spisilikuk te sakubenikixe, yu'un ya sna' te mach'a ya x'ak'ot entregal yu'une.

¹²Ta patil te laj yo'tan ta spokbeyel yok te jnopojeletike, te Jesuse la slap xan te xkamixe, ba nakluk xan ta snaktajib te ba mexae. Y la yaltalanbe: —¿Me ya ana'beyik slumaril te tut la jpasbeyexe?

¹³Te ja'exe ya awalbikon: “Maestro” y “Kajwal”. Ay rason te jich ya awalike, yu'un jo'on a nix a.

¹⁴Ja' yu'un ya sk'an ya apokbeya aba awokik jich tut'il te la jpokbeyex awokik te jo'on te maestroon awu'unike sok te Ajwalilon awu'unike.

¹⁵Te jo'one la ka'beyex awilik jun ejemplo yu'un jich me ya apasik te tut la jpas la awilike.

¹⁶Jamal ya kalbeyex: Ni jtuluk aj-a'telil te mas k'axem yu'un te yajwale. Sok ni jtuluk te mach'a tikonbil te ja' mas k'axem ta stojol te mach'a tikonbil tal yu'une.

¹⁷Teme k'ot ta awo'tanike, sok teme jich ya apasike, ben me tsa'am alekilik.

¹⁸Ma apisilikuk te jich ya kalbeyexe, yu'un jna'oj te mach'atik jtsaoje. Pero puersa me ya xk'ot ta pasel te tut ts'ibabil ta Sjun te Diose: “Te mach'a jun nax ya xwe'on soke, sujtx ta jkontra”, xchi me.

¹⁹Nail me ya kalbeyex, yu'un te k'alal ya xk'ot ta pasele, jich me ya xch'uun awo'tanik te yu'un nanix jo'on ae.

²⁰Jamal ya kalbeyex: Te mach'a ya yak' ta jkuenta te mach'a jo'on ya jtikone, jo'on a yak'onix ta jkuenta abi. Y te mach'a ya yak'on ta jkuentae, ja' a yak'ix ta jkuenta euk te Mach'a la stikonon tale —xchi te Jesuse.

Te Jesuse la yal te ya x'ak'ot ta entregal yu'un te Judase

²¹Patil te laj yal to te Jesuse, bayal a yak' yajtal yo'tan, y jamal a lijk yal xan: —Jamal ya kalbeyex: Ay jtul te ja'exe te ya awak'ikon entregale —xchi.

²²Te jnopojeletike lijk sk'elube sba sitik, yu'un ni ma sna'ik te mach'a sk'oplal te ya x'alote.

²³Ay jtul te jnopojeletike te bayal sk'anoj ta yo'tan te Jesuse te lotol ta we'el soke,

²⁴y te Simon Pedroe la ya'be yil ta xch'in seña ta sjojk'oyel mach'a sk'oplal te la yale.

²⁵Jich te mach'a ben lek yil sba sok te Jesuse tijilaj bael ta sjojk'oyel: —Kajwal, ¿mach'a wan a? —xchi.

²⁶Te Jesuse la sjak'be: —Ja' te mach'a ya jmulbe xejtuk waj te ya ka'be swe'e. Ja' me abi —xchi. Jicha smulbe xejt waj y la ya'be te Judas te xnich'an Simon Iscariotee.

27Y te Judase ora stsak te waje y och Satanás ta yo'tan. Te Jesuse la yalbe: —Te tut ya apase, pasa me ta ora —xyut.

28Pero ni jtul te mach'a yipalik sok ta we'el ta mexae ma ya'ibeyik sluwar tu'un te jich a yalbeye.

29Yu'un te Judas ja' skanantayej te yawil stak'inike, ja' yu'un la skuyik te ay tut ya yak' xan tal ta manel te Jesuse yu'un te k'ine, o yu'un ay tut ya ya'beyik xan ch'inuk te me'ba'etike.

30Te Judase stsakojix a te waje lok' bael ta ora. Y ajk'ubalix a.

Te ach' mantale

31Lok'emix bael a te Judase, te Jesuse la yal: —Te ora to ya x'ak'ot ta ilel te slekilal te Nich'anile, y te slekil te Diose ya xchiknaj ta stojol.

32Teme ja' te Nich'anile ya yak' ta ilel slekilal te Diose, jich te Diose ya yak' ta ilel slekilal. Y jich me ya xk'ot ta pasel ta ora.

33Jch'in kuntikil, ma jalukix k'aal te joyinejexe. Te ja'exe ya aleikon, pero jich mismo te la kalbe te juriyoetike, ora to jich ya kalbeyex euk: Ma spas ya xbaex te ba ya xboone.

34Ya ka'beyex te ach' mantal to: Te k'ux me x'awa'i abaik ta juju-tule, jich te tut'il k'ux a ka'iyexe, jich me k'ux ya awa'i abaik ta juju-tul te ja'exe.

35Teme k'ux ya awa'i abaik ta juju-tule, spasil genteetik ya me sna'ik te jnopojelex ku'une —xchi te Jesuse.

Te Jesuse la yal te ya xmukot ta yo'tan yu'un te jPedroe

36Te Simon Pedroe la sjojk'obe te Jesuse: —Kajwal, ¿ba ya xbaat? —xyut. La sjak' te Jesuse: —Te ba ya xboone, te ora to ma spas ya ats'akliyikon bael. Pero ta patil ya me ats'akliyikon bael —xchi.

37Te jPedro la yal: —Kajwal, ¿tu'un te ma spas ya jts'akliyat bael te ora to? Dispuesto ayon te ya kak' jba ta milel ta akaje —xchi.

38Te Jesuse la sjak'be: —¿Me jicha ya awal te dispuesto ayat te ya awak' aba ta milel ta jkaje? Yu'un jamal ya kalbeyat: Antes ma to x'ok a te tat k'oe, oxmelix la amukon ta awo'tan a —xyut.

Juan 14

Te Jesuse ja' sbeeel te ba ay te Tatile

1La yal xan te Jesuse: —Ma me wak' yajtal awo'tanik. Ja me x'ach'uunik te Diose, y ch'uunaikon me euk te jo'one.

2Te ba sna te jTate ay bayal luwar te ba ya x'anexe. Te jichuk ma jichuke, mak' ya kalbeyex te ya xba jchap jun luwar awu'unike.

³Y ta patil teme boone, y teme chajpay te jun luware, ya me xch'atalon xan yu'un ya xtal kik'ex bael. Jich te ja'exe te' me ya xk'oex a te ba ya xk'oon te jo'one.

⁴Te ja'exe ya ana'ik te ba ya xboone y ya ana'ik te bee —xchi te Jesuse.

⁵Te jTomase la yalbe te Jesuse: —Kajwal, ma jna'tik te ba ya xbaate. ¿Tut'il k'an jna'tik te bee? —xchi.

⁶Te Jesuse la sjak'be: —Jo'on te beone, y jo'on te tut bats'i jiche, y sok te kuxlejale. Ma'yuk mach'a ya xk'ot ta stojol te jTat teme ma jo'ukon ta jkuentae.

⁷Te ja'exe teme ya ana'bikon jbae, jich ya ana'beyik sba euk te jTate. Te ora to ya ana'beyikix sba, yu'un yipalexix ta yilel —xchi.

⁸Te Felipe jich a yalbe: —Kajwal, a'botik kiltik te jTatike, y teyotik abi —xchi.

⁹Te Jesuse la sjak'be: —Felipe, bayalix k'aal te joyinejexe. ¿Ma to ya ana'bikon jba? Te mach'a la yilonixe, yilojix euk te jTate. ¿Tu'un te ya ak'an ya kak' awil te jTate?

¹⁰¿Me'n ma x'ach'uun te jun nax ayon sok te jTate? Te tut'il ya kalbeyexe, ma jo'ukon jk'op te tut ya kale. Te jTat, te jun nax ayon soke, stukel ya'tel te ya spase.

¹¹Ch'uunaik te jun nax ayon sok te jTate. Teme ma x'ach'uunike, ja'ukix ya ach'uunon ta skuenta te tut ya awilik ya jpase.

¹²Jamal ya kalbeyex: Te mach'a ya xch'uunone jich me ya spas euk te tut yipalon ta spasele. Y mas muk' xan tut ya spas stukel, porke ya xboon te ba ay te jTate.

¹³Y spasil te tut ya ak'anik ta jbiile, ya me ka'beyex. Yu'un jich me ya xchiknaj slekilal a te Dios Tatil ta skuenta te Nich'anile.

¹⁴Jo'on ya ka'beyex te tutik ya ak'anik ta jbiile.

Te Jesuse la yal te ya stikon tal te Ch'ul Espiritue

¹⁵“Teme k'ux ya awa'iyikone, ya ach'uunik spasil te jmantale.

¹⁶Y jo'on ya jk'anbe te jTate te ya stikonbeyex tal yan Joyinwanej te sil tiempo ya sjoyinex stukele,

¹⁷ja' bi ja' te Espiritu te ya yak' ta na'beyel sluwaril te tut bats'i jiche. Te mach'atik ayik ta skuenta balmilale, ma xju' ya yik'ik te Espiritue, porke ma xyilik y ni ma sna'beyik sba. Pero te ja'exe ya ana'beyik sba porke sjoyinejex, sok ya me x'ayin ta awo'tanik sil tiempo.

¹⁸Mak' me jilesex atukelik. Ya xtal joyinex.

¹⁹Li' xanix ta jts'ine, te mach'atik ayik ta skuenta balmilale mak' me yilbikonix jsit. Pero te ja'exe ya to awilikon; y ya xkuxuyinex porke kuxulon.

²⁰Te tut k'aalil te jich ya xk'ot ta pasele, te me ya ana'beyik sluwaril a te jun nax ayon sok te jTate y te ja'exe jun nax ayotik euk.

²¹Te mach'a yich'ojbon spasil te jmantale y teme ya xch'uune, te me ya xchiknaj a te bats'i jich te k'uxon ta yo'tane. Y te jTate ya xk'uxutay te mach'a k'uxon ta yo'tane. Y te jo'one ya me jk'uxutay euk, y ya me kak' sna'bon jba —xchi te Jesuse.

²²Te Judas, (te ma ja'uk te Iscariotee) la sjojk'obe: —Kajwal, ¿Tu'un te ya awak' aba ta ilel ta jtojoltike? ¿Tu'un ma ja'uk ya awak' aba ta ilel yu'un te genteetik ta balmilale? —xchi.

²³Te Jesuse la sjak'be: —Te mach'a k'uxon ta yo'tane, ya yak' ta jkuenta te jk'ope, y k'ux ya x'a'iyot yu'un te jTate. Y te jTate sok te jo'one yax tal joyintik.

²⁴Te mach'a ma k'uxukon ta yo'tane, ma xyak ta jkuenta te jk'ope. Te k'op te yipalex ta ya'iyel te ja'exe, ma jo'ukon ku'un; ja' yu'un te jTat te Mach'a la sikonon tale.

²⁵“Jich me ya kalbeyex awa'iyik spasil to mientras joyinejex toe.

²⁶Pero te Ch'ul Espiritue, te Joyinwanej awu'unike te ya xba stikon tal te jTat ta jo'on jbiile, ja' me ya ya'beyex anopik spasil stukel, sok ja' me ya ya'beyex ana'ik spasil te tut kalojbeyexe.

²⁷“Teme boone, ya me ka'beyex jilel te bujts'an k'inale. Jo'on ya ka'beyex te buts'an k'inale ya awa'iyike: pero ma me pajaluk sok te mach'atik ya yak' te ayikta skuenta te balmilale. Ma me wak' yajtal awo'tanik y ma me xi'anik.

²⁸La me awa'iyikix te ya xboone y te ya xcha'tal joyinex xane. Teme bats'i jich te k'uxon ta awo'tanike, buts'anix k'inale ya awa'iyik te jichuke, porke la kalix te ya xboon te ba ay te jTate yu'un ja' mas muk' stukel ke te jo'one.

²⁹Nail a kalbeyex jilel yu'un jich me ya ach'uunik te k'alal jich ya xk'ot ta pasele.

³⁰“Ma spasix te jal ya x'a'abiyanotike, porke talix te mach'a ya spas mantal li' ba balmilale. Ma'yuk tut ya xju' te ya spasbon ta jtojole.

³¹Pero puersa me jich ya xk'ot ta pasel, yu'un jich me ya sna'be luwar a te genteetik te k'ux ta ko'tan te jTate y ya jpas te tut yalobjon tal ta mantale. Jajchanik, konikik liye —xchi te Jesuse.

Juan 15

Te Jesuse ja' smuk'ul yak'il te ubae

¹Te Jesuse lijk yal xan: —Jo'on te smuk'ul yak'ilon te ubae; y te jTate ja' ya xchap y ya skanantay.

²Ya slok'es spasil te sk'ab yak'il te ma xyak' site. Te sk'ab yak'il te ya yak' site ya septalan y ya sjojchotes yu'un ya sitin lek a.

³Te j'aexe pokbilexix yu'un te jk'op te la kalbeyexe.

⁴Sigue me x'awak' abaik ta jtojol; jich tut'il te jo'one sigue me ayon ta atojolik. Te jejk sk'abe ma spas ya yak' sit ta stukel nax, teme ma teyuk lok'em tal te ba smuk'ul yak'ile. Ja' nax jich euk te ja'exe, ma xju' ya sitinex teme ma jmeluk nax ya awak' abaik ta jtojole.

⁵“Te jo'one ja' smuk'ul yak'ilon; yan te ja'exe ja' jk'ab-k'abex. Te mach'a jmel nax ya yak' sba ta jtojole y te jo'one jun nax ayon sok, jich me ya sitin ta lek. Ni ma'yuk tut xju' awu'unik teme parte ya awak' abaik.

⁶Te mach'a ma jmeluk nax ya yak' sba ta jtojole, ya me xch'ojot lok'el ta jwera jich tut'il te sk'ab-k'ab te ubae. Ya me xtakej te sk'ab-k'abe, y ya stsobot y ya yich' chik'el ta k'ajk'.

⁷“Teme jmel nax awak'oj abaik ta jtojol te ja'exe y sok teme jmel nax jun awo'tanik ta xch'uunel te tuti jnoposex ae, k'anaik te tut ya ak'anike y ya me ya'belex.

⁸Te jTate jich me ya x'ak'ot ta jkuenta a te k'alal bayal ya sitinexe. Jich me bats'i jnopojel ya xk'oex ku'un.

⁹Te jo'one k'uxex ta ko'tan, jich tut'il k'uxon ta yo'tan te jTate. Jmel nax me x'awak' abaik te ba slekil ko'tane.

¹⁰Teme ya ach'uunik spasil te jmantale, jmel nax me ayex a te ba slekil ko'tane. Jich tut'il te jch'uunejbe spasil smantal te jTate, y jich jmel nax ayon a te ba slekil yo'tane.

¹¹“Jich ya kalbeyex to yu'un jich me ben jun awo'tanik ta jtojol a, y jmel nax me ya awich'ik te bujts'an k'inal ya awa'iyike.

¹²Te jmantale ja'to: Te k'ux ya awa'iy aba ta awo'tanike, jich tut'il k'ux ya ka'iyex ta ko'tane.

¹³Ma'yuk mach'a mas muk' slekil yo'tan ke te mach'a ya yak' sba ta milel yu'un te yamigotake.

¹⁴Te ja'exe kamigoex, teme ja' ya apasik te tut ya kalbeyex ta jmantale.

¹⁵Mak' ya kalbeyexix “kaj-a'tel”, porke te aj-a'telile ma sna' te tut ya spas te yajwale. Yan te ja'exe amigo ya kalbeyex, porke la kak'ix ana'ik spasil te tut yalojbon te jTate.

¹⁶Te ja'exe ma ja'ukex la at'ujikon, sino ke jo'on a jt'ujex te ja'exe. Ja' a jtsaex yu'un te ya xbenexe sok te bayal ya sitinexe. Te sit ya awak'ike ma xlaj sbajtel k'inal. Jich te jTate ya me ya'beyex spasil te tut ya ak'ambeyik ta jkuentae.

¹⁷Ja' to ja' jmantal te ya kalbeyexe: K'ux me x'awa'i abaik ta awo'tanik.

Te genteetik ta balmilale ya sp'ajik te Jesuse sok te jnopojetik yu'une.

¹⁸“Teme ya sp'ajex te genteetike, na'aik me te jo'on nail a sp'ajone.

¹⁹Te ja'uk yu'unex te balmilale, te genteetik ta balmilale ben k'uxex ta yo'tan te jichuke, jich tut'il te k'ux ya ya'i ta yo'tan te sjo'take. Pero jo'on a jtsaex tal lok'el ta yolilik te mach'atik yu'un te balmilale. Ja' sluar te ya sp'ajexe, porke ma yu'unukexix te balmilale.

²⁰Na'ik me te tuti kalbeyexe: “Ni jtuluk aj-a'telil te mas muk' yu'un te yajwale”, xchon me. Teme ya stenikon te jo'one, jich euk te ja'exe ya me stenelex. Y teme la yak'ik ta jkuenta te jk'ope, jich euk te ja'exe ya me yak'ik ta jkuenta te tut ya awalike.

²¹Spisil to ya me spasbeyex ta jo'on ta jkaj, porke ma sna'beyik sba te mach'a la stikonon tale.

²²Te manchuk a tal jk'opone, ma'yuk smulik te jichuke. Pero te ora to ma xju'ix te ya smak sbaik ta k'op sok te smulike.

²³Te mach'a ya sp'ajone, ja' a sp'ajix euk te jTate.

²⁴Te manchuk la jpasbe yilik te a'tel te ma'yuk mach'a ju'em yu'un spasel, ma'yuk smulik te jichuke. Pero la yilikix te tuti jpase, y ja' a sp'ajikon yu'un, sok la sp'ajik euk te jTate.

²⁵Pero puersa jich ya xk'ot ta pasel to te tut ts'ibabil jilel te mantaliletik te yich'ojike: “Ma'yuk sluaril te ya sp'ajikone”, xchi me.

²⁶“Pero te k'alal ya xtal te Joyinwanej awu'unik te ya jtikombeyex tal ta stojol te jTate, ja' me ya yalbon jk'oplal stukul. Ja' te Espíritu te ya yak' ta na'el te tut bats'i jiche.

²⁷Y te ja'exe jamal me ya awalbikon jk'oplal euk, porke ajoyinejikon k'alal ta slijkibal to tal —xchi te Jesuse.

Juan 16

¹La yal xan te Jesuse: —Spisil te tuti kalbeyexe yu'un jich mak' xchebaj awo'tanik ta jtojol a.

²Ya me stenelex lok'el ta sinagoga, y ya me sta yorail te mach'auk ya smilexe, yu'un skuyojik te ja' ya'tel Dios te ya spasike.

³Jich ya spasik yu'un ni ma sna'beyik sba te jTate sok ma sna'bikon jba euk.

⁴La kalbeyex awa'iyik to yu'un jich me ya ana'ik a te k'alal ya xk'ot yorail te tut kalojbeyexix ae.

Te tut ya spas te Ch'ul Espiritue

“Ma kalbeyex ta primero porke joyinejex to a.

⁵Pero te ora to ya xba joyinix te Mach'a la stikonon tale. Pero ni jtuluk te ja'exe ya ajojk'obikon te ba ya xboone.

- ⁶Ja' nix baem ta awo'tanik te ajtal-o'tane, sk'aj te la kalbeyexix awa'iyik to.
- ⁷Pero ya me kalbeyex ta jamal te ja' lek ta atojolik te ya xboone, porke teme mak' xboone, mak' xtal ta atojolik te Joyinwanej awu'unike. Pero teme boone, ya me jtikonbeyex tal.
- ⁸Te k'alal ya xtale, ja' me ya yak' k'otuk ta yo'tanik te genteetik ta balmilal te tut a te mulile, sok te tut lek ta pasele, sok te Dios ya x'ilbot ya'telik yu'une.
- ⁹Ya me ya'be sna' te smulike yu'un te ma sk'an xch'uunikone.
- ¹⁰Sok ya me yak' k'otuk ta yo'tanik te tut lek ta pasele, yu'un ya xboonix te ba' ay te jTate, y te ja'exe mak' ya awilbikonix jsit.
- ¹¹Sok ya me ya'be sna' te Dios ya x'ilbot ya'telilk yu'une, yu'un ya yich'ix kastigo te mach'a ya xmantale li' ba balmilal to.
- ¹²“Ay to xan bayal te tut ya jk'an kalbeyexe, pero te ora to ma to jxu' awu'unik sna'beyel sluwar.
- ¹³Yan te k'alal ya xtal te Espíritu te ya yak' ta na'el sluwar te tut bats'i jiche, ja' me ya ya'beyex ana'beyik sluwar. Porke ma stukeluk yu'un te tut ya yale. Ja' me ya xtal yalbeyex spisil te tut ya'ieje, y ja' me ya yalbeyex te tut ya xk'ot ta pasele.
- ¹⁴Ja' me ya ya'bon ta ilel te jlekilale, yu'un ja' me ya xk'ot ta skuenta yalel te tut ya jk'an ya kale.
- ¹⁵Spisil te tut ay yu'un te jTate jo'on ku'un euk. Ja' yu'un la kalbeyex te ja' te Espíritu ya xk'ot ta skuenta yalel te tut ya jk'an ya kalbeyexe.

Te ajtal-o'tane ya sujt ta bujts'an k'inal

- ¹⁶Li' xanix ta jts'ine mak' ya awilbikonix jsit. Pero ta patil ya awilikon xan, porke ya xboon te ba ay te Tatile —xchi te Jesuse.
- ¹⁷Jich a lijk sjojk'obe sbaik te jnopojetik yu'une: —¿Tut xyal ts'in to te ya yalbotik te li' xanix ta jts'in te mak' kilbetikix site, sok te ta patil ya kilbetik xan site, sok te la yal te ya xbajt te ba ay te jTatile?
- ¹⁸¿Tut xyal te li' xanix ta jts'ine”, te xchie? Ma xka'ibetik sluwar te tut ya yale — xchiik.
- ¹⁹Te Jesuse la sna' te yo'tanikuk ya sjojk'oyike y la yaltalanbe: —La kalbeyex te “li' xanix ta jts'in te mak' ya awilbikonix jsite, pero ta patil ya awilbikon xan jsit”, te xchone. ¿Me ja' te yipalex ta yalele?
- ²⁰Jamal ya kalbeyex: Te ja'exe ya me x'ok'ex sok bayal me yajtal-awo'tanik. Yan te genteetik te ayik ta skuenta balmilale ben sni' xya'iyik yu'un. Pero te yajtal-awo'tanike ya me sujt ta bujts'an k'inal.
- ²¹Jich tut'il jtul ants te k'alal ya xpajtix yo'tane. Bayal ya yak' yajtal yo'tan yu'un te ya xk'otix sk'aalel te ya xpajt yo'tane. Pero ta patil te k'alal ayinemix a te xch'in

yale, mak' sna'ix a te swokole, yu'un ben sni' xya'i te julemix ta balmilal te xch'in kereme.

²²Jich euk te ja'exe, ayex ta ajtal-o'tan te ora to, pero ya me kilbeyex xan asitik, y jich me ya xjunub awo'tanik. Te sbujts' awo'tanike ma'yuk mach'a ya spojbeyex.

²³“Te tut k'aalil ya xk'ot ta pasele, ma me ayuk tut ya ajojk'obikonix a. Jamal ya kalbeyex spisil te tut ya ak'ambey te Tatil ta jo'on jkuentae ya me ya'beyex.

²⁴Te ora to te ja'exe ma to ayuk tuti k'anojik ta jo'on jkuenta. K'anaik te tut ya ak'anike, ya me ya'belex. Jich me ya xjunub lek awo'tanik yu'un.

Te Jesucristoe stsalojix te ya'tel balmilale

²⁵“La kalbeyex spisil to ta puru seña k'op, pero ya me sta yorail te mak' ya kalbeyexix ta seña k'opetike. Jamal me ya kalbeyex te tut'il ay sk'oplal te Tatile.

²⁶Te tut k'aalil ya kale, te ja'exe ya ak'anik ta jo'on jkuenta. Y mak' ya kal te ya xk'opojon awu'unik ta stojol te Tatile,

²⁷porke te Tatile k'ux ya ya'iyex ta yo'tan. Ja' k'uxex ta yo'tan porke k'uxon ta awo'tanik, sok xch'uunej awo'tanik te talemon ta stojol te Diose.

²⁸Lok'emon tal ta sit te Tatile yu'un te talon ta balmilale, y te ora to ya jilesix te balmilale. Ya sujtonix bael ta stojol te Tatile —xchi te Jesuse.

²⁹Jich te jnopojeletike la yalik: —Te ora to jamal la awalbotikix, ma ta seña k'opuk.

³⁰Te ora to la jna'tikix te spisil ay ta awo'tane, jich ma puersaukix te ay mach'a ya sjojk'obeyat xane. Ja' yu'un ya jch'uuntik te talemata ta stojol te Diose —xchiik.

³¹Te Jesuse la sjak'talanbe: —¿Me la ach'uunikix te ora to?

³²Yu'un ya kalbeyex te ya staix yorail, y yorailix te ora to, k'alal te ja'exe ya xpujkejex bael ta juju-tul y ya ajilesikon ta jtukel nax. Pero ma wololukon, porke te Tatile sjoyinejon.

³³Ya kalbeyex pisil to, yu'un jich me bujts'an k'inal ya awa'iyik ta jtojol. Yan te li' ba balmilale, te ja'exe ya me xk'ax awokolik. Pero ayuk me spuensa awo'tanik, yu'un jo'on jtsalojix te balmilale —xchi te Jesuse.

Juan 17

Te Jesuse la sk'oponbe Dios te jnopojeletik yu'une

¹Patil laj yo'tan ta yalel to, te Jesuse la sk'elu moel ta ch'ulchan y la yal: —Tat, k'otix yorail te ya awak' ta ilel slekilal aNich'ane, yu'un jich me ya yak' ta ilel euk te alekilale.

²Yu'un la awa'bonix ka'tel ta stojol spisil te genteetike, yu'un jich me ya kak' kuxuyinuk sbajtel k'inal spisil te mach'a la awa'bon ta jk'abe.

³Ja' ya xkuxuyinik sbajtel k'inal yu'un te ya sna'beyat aba, te úniko ja'at bats'i Diosate, sok te ya sna'bikon jba euk, jo'on te Jesucristoon te la atikonon tale.

⁴La kak'ix ta ilel te alekilal ta balmilale, yu'un ju'ix ta pasel ku'un te tut la awa'bon jpase.

⁵Te ora to, jTat, a'bon xan kich' jlekilal ta atojol jich tut'il te pajal ay jlekilaltik te k'alal ma to xchiknaj a te balmilale.

⁶“La kak'ix sna'beyat aba te jayeb mach'atik tsabil awu'un ta balmilal te la awa'bon ta jk'abe. Ja'at awu'un, pero la awa'bonix ta jk'ab, sok ayix ta yo'tanik te ak'ope.

⁷Te ora to la sna'beyikix sluwar te ja'at awu'un spisil te tuti awak'ojbone,

⁸yu'un la kalbeyix te ak'op te la awalbone y la xch'uunikix. Sok k'otix ta yo'tanik te bats'i jich te talemon ta atojole, y la xch'uunikix te ja'at la atikonon tale.

⁹Ya jk'ambeyat pawor yu'unik. Ma ja'uk ya jk'ambeyat pawor yu'un te mach'a ayik ta skuenta te balmilale. Ja' nax te mach'atik la awa'bon ta jk'abe, porke ja'at awu'un stukelik.

¹⁰Spisil te tut ay ku'une ja'at awu'un euk, y te tut ay awu'une ku'un euk. Sok te jlekilale ak'ot ta ilel ta skuentaik.

¹¹“Te jo'one mak' x'anonix ta balmilal. Pero te stukelike ya to xjilik ta balmilal. Yan te jo'one ya xtalonix ta atojol. Ch'ul jTat, kanantaya sok te apoder te mach'atik awak'ojbone, yu'un jich me jun nax ya xk'otik ta spisilik, jich tut'il te jun nax ayotike.

¹²Te k'alal joy jba sok to ta balmilal ae, la jkanantay y la jkoltay ta skuenta apoder te mach'atik la awa'bone. Ni jtuluk a ch'ay ku'un. Ja' nax a ch'ay stukel te mach'a sk'oplal ya xch'aye, yu'un jich me ya xk'ot ta pasel te tut ts'ibabil jilele.

¹³“Te ora to ya xtalonix ta atojol. Pero la kalix jilel spisil to li' ba balmilale, yu'un li' to xan ayon to, yu'un jich me ya xjunub yo'tanik a, jich tut'il te jo'on jun ko'tane.

¹⁴Te jo'one la kalbeyix te ak'ope, pero te genteetik te ayik ta skuenta te balmilale la sp'ajik. Porke te mach'atik ku'une ma yu'unuk te balmilale, jich tut'il te jo'on ma yu'unukon te balmilale.

¹⁵Ma ja'uk ya jk'ambeyat te ya alok'esbon ta balmilale. Ja' ya jk'ambeyat te ma x'awak' ta tsalel yu'un te pukuje.

¹⁶Jich tut'il jo'on te ma skuentaikon te balmilale, jich euk ta stukelike ma skuentaikuk te balmilale.

¹⁷Lekutesbeya yo'tanik yu'un te tut bats'i jiche; te tut a te bats'i jiche ja' te ak'o'pe.

¹⁸Jich te tut'il la atikonon tal ta stojol te mach'atik ayik ta skuenta te balmilale, jich euk te jo'one ya jtikonlan bael ta stojol te mach'atik ayik ta skuenta te balmilale.

¹⁹Y ta skajik jmel nax ya kak' jba ta lajel yu'un jich me ya x'u'unimbot yo'tanik yu'un te tut bats'i jiche.

²⁰“Ma ja'uk nax ya jk'ambeyat pawor yu'un te mach'atik xch'uunejonixe. Ja' ya jk'ambeyat pawor yu'un euk te mach'atik patil ya xch'uunikon ta skuenta te tut ya yalik te mach'atik xch'uunejonixe.

²¹JTat, ya jk'ambeyat te junuk nax ayik ta spisilike, sok te junuk nax ayotik soke, jich tut'il te jun nax ayotik te jo'otike, jich benuk jun yo'tanik euk. Para ke jich te mach'atik ayik ta skuenta te balmilale ya me xch'uunik te ja'at la atikonon tale.

²²Te jo'one la k'abeyix yich'ik te jlekilal te mach'atik la awak' xch'uunonixe. Yu'un jun nax me ya xlaj k'ot, jich tut'il te jun nax ayotik te jo'otike.

²³Te jo'one ayon ta yo'tanik, y te ja'ate ayat me ta ko'tan euk, yu'un jich me jun nax ya xk'otik. Jich te mach'atik ayik ta skuenta te balmilale te me ya sna'beyik sluwar a te ja'at la atikonon tale, sok te ben k'ux ta awo'tan te mach'atik xch'uunejonixe, jich tut'il te k'uxon ta awo'tane.

²⁴“JTat, ja'at la awa'bon te mach'atik xch'uunejonixe, y ya jk'an te yauk sjoyinon te ba ya xk'oone. Yu'un ya me yilik te jlekilal te awak'ojbone, porke ben k'uxon ta awo'tan te k'alal ma to xchiknaj a te balmilale.

²⁵Jtat, te lek awo'tane, te mach'atik ayik ta skuenta te balmilale ma sna'beyat aba. Pero te jo'one ya jna'beyat aba. Te mach'atik xch'uunejonixe sna'ojikix te ja'at la atikonon tale.

²⁶La kak'ix sna'beyat aba y ya to me kak' xan sna'beyat aba. Jich tut'il te k'uxon ta awo'tane, jichuk me k'ux ta awo'tan euk. Sok ya me x'anon ta yo'tanik —xchi ta sk'oponel Dios te Jesuse.

Juan 18

La xchukik bael te Jesuse

¹K'alal laj yo'tan ta yalel to, te Jesuse lok' bael sok te jnopojetik yu'une. Bajtik ta jejch uk'um Cedron te ba ay jun ch'in huertae. Te' och bael a te Jesuse sok te jnopojetik yu'une.

²Jich euk te Judas, te ak'awan-entregale, yiloj ba ay te ch'in luware, porke te Jesuse beno stsobilan sbaik te'a sok te jnopojetik yu'une.

³Jich te Judase tal sok jtijk soltaroetik sok euk te polisiaetik yu'un te temploe te tikonlanbil tal yu'un te stataletik yu'un te saserdoteetike sok te fariseoetike. Chapalik tal sok stujk'ik sok slampara y xtuchojlan tal sk'ajk'ik.

⁴Pero te Jesuse sna'oj te spasil ya xk'ot ta pasel ta stojole. Jich lok' bael y ba sjojk'olanbe: —¿Mach'a a te ya aleike? —xyut.

⁵La sjak'talanik: —Ja' ya jlejtik te Jesus te Nazarete —xchiik. Te Judas te ak'awan-entregale sjoyinej tal euk.

⁶Te k'alal la yaltalanbe te “jo'on”, xchi te Jesuse, najkalit a laj balch'oj koel ta lum.

⁷Te Jesuse la xcha' jojk'obe xan: —¿Mach'a a te ya aleike? —xchi. Y la yalik xan: —Ja' te Jesus talem ta Nazarete —xchiik.

⁸Te Jesuse la yaltalanbe xan: —La kalbeyexix te jo'one. Teme jo'on ya aleikone, a me bajtikuk te mach'atik joyineje —xchi.

⁹Jich a k'ot ta pasel te tut yalaj te Jesuse: “Te mach'atik la ya'bon ta jkuenta te jTate ni jtul a ch'ay ku'un”, xchi me.

¹⁰Jich te Simon Pedro, te ay yich'oj jun spuñale, la stas lok'el y la sbojbe lok'el te xchikin te ay ta sbats'il te jMalco sbiile te ja' yaj-mantal te statal saserdotee.

¹¹Te Jesuse la yalbe te jPedro: —Sujtesa ochel ta sna te a puñale. ¿Me yu'un wan ma puersauk ya xk'ax jwokol jich te tut'il ya sk'an te jTate te ya yak' k'otuk ta jkuenta? —xyut.

Te Jesuse tejk'anot ta sit te statal saserdotee

¹²Te soltaroetike sok te statal yu'unike sok te polisiaetik yu'un te statal juriyoetik la skomon-chukonik bael te Jesuse.

¹³Nail a yik'ik bael ta sna te jAnas te ja' sni'al te jCaifase. Ja' ay ta statal saserdoteil a te jCaifas te ja'bil abi.

¹⁴Te jCaifas to ja' mismo te la yalbe ya'i te statal juriyoetik te ja' lek te jtul nax winik ya xlaj bael ta skuenta te jtejklume.

Te jPedro la smuk ta yo'tan te Jesuse

¹⁵Te Simon Pedro sok te yan jnopojele la sts'akliyik bael te Jesuse. Te jtul xan jnopojele ya xna'bot sba yu'un te statal saserdotee, y och bael sok te Jesus te ba yamak'ul sna te statal saserdotee.

¹⁶Pero te jPedro tek'el jilel ta jwera te ba ti' puertae. Jich te jnopojele te na'bil sba yu'un te statal saserdotee lok' tal sk'opon te ants te skanantayej te ti' puertae. Jich te jnopojele la yik' ochel te jPedro.

¹⁷Te ants te skanantayej te ti' puertae la sjojk'obe te jPedro: —¿Me'n jnopojelat yu'un euk te winik to? —xchi. Te jPedro la sjak': —Ma jo'ukon —xchi.

¹⁸Kom beno sik te jmantaletike sok te polisiaetike stsunoj sk'ajk'ik y yipalik ta k'atimal. Te jPedroe te tek'el ek'a, sjoyinlanej ta k'atimal.

Te statal saserdotee la yich'be yo'tan te Jesuse

¹⁹Te statal saserdotee lijk sjojk'obe te Jesus te tut'il ay te jnopojeletik yu'une sok tut a te ya yak' ta nopele.

²⁰Te Jesuse la yalbe: —Jamal a kal ta sitil komon ta stojol spisil te genteetike, bayal buelta a nojpeswanon te ta sinagogaetik sok ta templo te ba ya stsobilan sbaik spisil te juriyoetike. Ma mukuluk a nojpeswanon.

²¹¿Tu'un te jo'on ya ajojk'obone? Ja' jojk'obeyaik te mach'atik la ya'ibonix sluwar te jk'ope. Stukel a wak' yalik tut a te kalojlanbeye, yu'un stukel sna'ojik te tut kaloje —xchi.

²²K'alal jich a yal te Jesuse, te jtul polisia te te' tek'el ae la ya'be mam jpajk' ta sit te Jesuse, y la yalbe: —¿Me'n jich ya ajak'be sk'op te statal saserdotee? —xyut.

²³Te Jesuse la sjak'be: —Teme ma tsa'amuk te tuti kale, albon me teme ma lekuke. Yan teme lek te tuti kale, ¿tut yu'un te la amajone? —xchi.

²⁴Jich te j'Anase chukul a stikon bael te Jesus ta stojol te statal saserdotee jCaifase.

Te jPedroe la smuk xan ta yo'tan te Jesuse

²⁵Te jPedroe sigue te tek'el ta k'atimal a. Jicha jojk'obot yu'un te yane: —¿Me'n jnopojelat yu'un euk te winik to? —xchiik. Te jPedroe la smuk xan ta yo'tan: —Ma jo'ukon —xchi.

²⁶Te nax a jojk'obot yu'un te jtul yaj-mantal te statal saserdotee, te ja' sjakal yermano te winik te bojbot xchikin yu'un te jPedroe: —¿Me ma ja'ukat te la kilat te la ajoyinej aba sok te ba huertae? —xchi.

²⁷Te jPedroe la smuk xan ta yo'tan. Mismo tiempo a ok' te tat k'o'e.

Te Jesuse tejk'anot ta sit te jPilatoe

²⁸La yik'ik lok'el te ba sna jCaifas te Jesuse, sok te' ik'ot bael te ba spalasio te gobierno romanoe. Ya sakubix tal a te k'inale. Te juriyoetike ma ochik bael te ba palasioe, yu'un la sna'ik te ya x'ixta'a sk'oplalik teme ya x'ochike, y jich ma spas ya swe'ik te we'elil yu'un te k'in Pascuae.

²⁹Ja' yu'un te jPilatoe lok' tal ta sk'oponel, y la yaltalanbe: —¿Tut smul awu'unik te winik to? —xchi.

³⁰La yalik; —Te jich tsa'amuk ya'tele ma' kik'tik tal ta atojol te jichuke —xchiik.

³¹Te jPilatoe la yaltalanbe: —Ik'aik bael te ja'exe y ban chapaik, chikan te tut ay te mantaliletik awu'unike —xyut. La yalik te juriyoetike: —Pero te jo'otike ma'yuk orden ku'untik te ay mach'a ya kak'tik ta milele —xchiik.

³²Jich a k'ot ta pasel te tut yaloj te Jesuse te tut lajelil ya xk'ot ta skuentae.

³³Te jPilatoe sujt ochel te ba spalasio. La yik te Jesuse y la sjojk'obe: —¿Me ja'at te Reyat yu'un te juriyoetike? —xchi.

³⁴Te Jesuse la yalbe: —¿Me ja'at la anop te jich ya ajojk'oye, o ay yan mach'a yalobjeyat te jk'oplale? —xchi.

³⁵La sjak' te jPilatoe: —¿Me yu'un juriyoon? Ja' mismo te alumale sok te stataletik yu'un te saserdoteetike te tal yak'at entregal ta jtojole. ¿Tut a te ma tsa'amuk apasoje? —xchi.

³⁶Te Jesuse la sjak'be: —Te tut'il ajwalilone, ma ja'uk ta skuenta te balmilal to. Te yu'unuk ja'uke la me spasik pleto te abatetik ku'un te jichuke, yu'un jich ma yak'elon entregal ta sk'ab te juriyoetike. Pero ma ja'uk ta skuenta te balmilal to te tut'il ajwalilone —xchi.

³⁷Jich a sjojk'o xan te jPilatoe: —¿Me jich ts'iin te ja'at reyate? —xchi. Te Jesuse la sjak'be: —Ja'at ya awal te Reyone. Ja' sluwar te ayinone y talon ta balmilal yu'un tal kal te tut bats'i jiche. Ya me ya'ibikon te jk'ope spisil te mach'atik ayix ta skuenta te tut bats'i jiche.

³⁸Te jPilato la yalbe: —¿Y tut a te bats'i jiche? —xchi.

Te Jesuse chapbot sk'oplal ta milel

K'alal laj yo'tan ta sjojk'oyel to, te jPilatoe lok' xan bael ba sk'opon te juriyoetike. Y la yaltalanbe: —Te jo'one ni ma'yuk smul a jtabe te winik to.

³⁹Pero ja'exxe ay kostumbre awu'unik te ya jkoles lok'el jtul jchukel ta sk'aalel te k'in Pascuae. ¿Me ya ak'anik te ja' ya jkoles bael te mach'a Rey yu'un te juriyoetike? —xchi.

⁴⁰Spisilik a lijkik xan ta aw: —¡Ma ja'uk x'akoles me to! ¡Ja' x'akoles te jBarrabase! —xchiik. Y te Barrabase mero j'elek'.

Juan 19

¹Jich te jPilatoe la yak' bael te Jesuse sok la yak' ta majel.

²Te soltarotike la xotik ch'ix la ya'beyik skoronain ta sjol te Jesuse, y la slapbeyik jlik mam najt'il tsajal kamixal.

³Te nax a la stsob sbaik tal ta stojol, sok lijk yalbeyik: —¡Viva te rey yu'un te juriyoetike! —xchiik ta yik'tinel. Y la smajbeyik te yelawe.

⁴Cha'lok' xan tal te jPilatoe, y la yaltalanbe: —Ila awilik, ya jlok'es tal te winike. Ya me ana'ik a te ni ma'yuk a jtabe smule —xchi.

⁵Jicha lok xan tal te Jesuse. Skoronainej tal te xotbil ch'ix ta sjole y slapoj tal te mam najt'il tsajal kamixale. Te jPilatoe la yal: —¡Awilik te winik to! —xchi.

⁶K'alal la yilik te stataletik yu'un te saserdoteetike sok te polisiaetike, lijk yawutayik: —¡Mila ta krus! ¡Mila ta krus! —xchiik. Te jPilatoe la yaltalanbe: —Ik'aik bal abi, ban milaik ta krus atukelik. Porke te jo'one ni ma'yuk a jtabe smul —xchi.

⁷Te juriyoetike la sjak'talanik: —Te jo'otike ay mantaliletik ku'untik te ya yal a te tut ya yich' milele, porke ya yal sba te ja' xNich'an Dios ta sk'ope —xchiik.

⁸K'alal la ya'i te jPilatoe, lijk xi'uk xan yu'un.

⁹Cha'och xan bael te ba spalasioe. Jicha k'o sjojk'obe xan te Jesuse: —¿Ba talemát? —xyut. Pero te Jesuse ni jp'aluk a sjak'be.

¹⁰Te jPilatoe la yalbe: —¿Tut yu'un te ma x'ajak'bon te jk'ope? ¿Me yu'un ma' ana'ojuk te kich'oj ka'tel te ya xju' ya kak'at ta milel ta krus, sok te ya xju' ya jkolesat bale? —xchi.

¹¹Jich te Jesuse la sjak'be: —Ma'yuk awa'tel ku'un te manchuk yak'objeyat awa'tel te Diose. Ja' yu'un te mach'a la yak'on entregale, ja' mas ay smul stukel ke te ja'ate —xchi.

¹²Mismo tiempo a te jPilatoe lijk snop tut ya yut ya skoles bael te Jesuse. Pero te juriyoetike la yawutayik: —Teme ya akoles bale, yu'un nanix ma' awamigouk a te César te muk'ul rey ta Romae. Te mach'a ya skuy sba ta reye, ja' skontra te César te muk'ul rey ta Romae —xchiik.

¹³K'alal la ya'i te jPilatoe, la yak' mantal te ya xlok'esot tal te Jesuse. Y te nax a ba snajkan sba te ba ya xchapawane, te Gabata sbiil ta hebreo-k'op, te “Limbil Pejchel Tonetik”, xchi k'oem.

¹⁴Nopolix ol k'aal a, te tut k'aalil ya xchap sbaik yu'un te k'in Pascuae. Te jPilatoe la yalbe te juriyoetike: —¡Awilik te Rey awu'unike! —xchi.

¹⁵Pero te juriyoetike lijkik ta aw: —¡Bajtuk ta milel! ¡Bajtuk ta milel ta krus! —xchiik. Te jPilatoe la sjojk'olanbe: —¿Me ya wan spas ya kak' ta milel ta krus te rey awu'unike? —xchi. Te stataletik yu'un te saserdoteetike la sjak'beyik: —Te jo'otike ma'yuk yan rey ku'untik, ja' nax te César te ay ta Romae —xchiik.

¹⁶Jich te jPilatoe la yak' entregal te Jesuse yu'un ya xba milek ta krus, y jich a yik'ik bael.

Jojk'anot ta krus te Jesuse

¹⁷Te Jesuse xkuchoj lok'el te skruse. Bajt te ba ay te Bakeljolol sbiil te luware, te Gólgota sbiil ta hebreo-k'ope.

¹⁸Te' sjojk'anik ta krus a. Sok ay cha'tul te jojk'anot ta krus soke, juju-tul ta juju-jejch.

¹⁹Te jPilatoe la yal mantal te ya xba k'objek jilel jun letrero ta sjol te kruse te jich ya yale: “Jesus yu'un Nazaret, Rey yu'un te juriyoetike”, xchi te letreroe.

²⁰Bayal juriyoetik la sk'oponik tut xyal te letreroe, porke te luwar te ba laj sjojk'anike serka ay sok te jteyklume. Te letreroe ts'ibabil ta oxkaj k'op: ta hebreo sok ta latin sok ta griego.

²¹Ja' yu'un te statal-saserdoteetik yu'un te juriyoetike ba yalbeyik te jPilatoe: — ¿Tu'un te la ats'ibay: “Te Rey yu'un te juriyoetike”? Ja' lek te lauk ats'ibay: “Ja' te mach'a la skuy sba ta rey yu'un te juriyoetike”, te xchiuke —xchiik.

²²Pero te jPilatoe la sjak'talanbe: —Te tuti jts'ibaye, ja' nax abi —xchi.

²³K'alal jok'olix ta kruz yu'unik te Jesuse, te soltaroetik la stambeyik te sk'u'-spak'e. Chantul yajwal a lok' yu'unik a, juju-xejt' te juju-tul soltaroe. Sok la yich'beyik te smam najt'il kamixe te ma ts'isbiluk te jalbil ta spojk'ol naxe.

²⁴Te soltaroetik la yalbe sbaik: —Mak' ya jch'i'tik. Ya kiltik mach'a ay suerte ya sta bael —xchiik. Jicha k'ot ta pasel te tut ts'ibabil jilel ta Sjun te Diose: “La spuk sbaik a te jk'u'-jpak'e, y la yilik mach'a ay suerte yu'un te ya sta bael te jman najt'il kamixe”, te xchie. Jich a spasik te soltaroetike.

²⁵Te ba yanil skrus te Jesuse te' tek'el a te sme'e, sok te yijts'in sme'e, sok te xMaria te yinam Cleofase, sok te xMaria Magdalena.

²⁶Te Jesuse la yil te sme' te te' tek'el sok a te jnopojel te ben k'ux a ya'i sba soke. La yalbe te sme'e: —Jme', ja' me awal ya xk'ot te ya awile —xchi.

²⁷Te nax a la yalbe te jnopojele: —Ja' me ame' ya xk'ot te ya awile —xyut. Mismo tiempo a te jnopojele la yik' ta sna.

Jicha cham te Jesuse

²⁸Te Jesuse sna'oj te spisil a ju'ix yu'un ta pasele. Yu'un jich ya xk'ot ta pasel a te tut ts'ibabil jilel, la yal: —Takin ko'tan —xchi.

²⁹Ay waxal jun xaru te'a, nojel ta ch'aal bino. La smulik ta ch'aal bino te esponjae, sok la slujtanik ta sni' te', te isopo sbiile. La slutik moel sok la ya'beyik ta sti' te Jesuse.

³⁰Te Jesuse la spas prewa te ch'aal binoe, y la yal: —Spisil a ju'ix ta pasel —xchi. Te nax a la sts'inan ta koel te sjole y lok' xch'ulel.

Jtul soltaro la slowbe ta lansa skostiya te Jesuse

³¹Te tut'il sk'aalelix a te ya xchap sbaik yu'un te k'in Pascuae, jich te juriyoetike ma sk'anik te te' jok'ol ta krus te sti'balul te winketike ta sk'aalel te kuxo-o'tane, yu'un ben tulan sk'oplal te sk'aalel kuxo-o'tan to. Ja' yu'un la sk'ambeyik te jPilato te yauk yal mantal ta k'ajtalanel te yokike sok te yauk xkoesbot ta ora te sti'balulike.

³²Jicha bajt te soltaroetike y ba sk'ajbe yok te primero aye sok te jtul xane te pajal jok'ol sok ta krus te Jesuse.

³³Pero k'alal tijilajik bael te ba ay te Jesuse, chamenix a yilik. Jich ma sk'ajbeyikix a te yok stukele.

³⁴Pero te jtul soltaroe la slowbe ta lansa te skostiyae, y ora nax a lok' tal ch'ich' sok tojol ja'.

³⁵Te mach'a la yil te jicha k'ot ta pasele ja' testigo yu'un. Ma slotuk te tut ya yale. Sok sna'oj te bats'i jich te tut ya yale, yu'un jich me ya ach'uunik a te ja'exe.

³⁶Porke spisil te tuti k'ot ta pasele, yu'un me jich ts'akal a spas kumplir a te tut ts'ibabil jilel ta Sjun te Diose te jich ya yale: “Ni jch'ixuk sbakel ya yich' k'ajel stukel”, xchi me.

³⁷Sok ay xan yan te jich ts'ibabil jilel ta Sjun te Diose te jich ya yale: “Ya me yil ta sitik te mach'a la slowike”, xchi me.

La yich' mukel te Jesuse

³⁸Ay jtul winik Jose sbiil, te talem ta ch'in jtejklum Arimatea, te ay ta jnopojele yu'un Jesus. Pero mukul nax ay, yu'un ya xi' te statal juriyoetike. Te Josee ba sk'anbe permiso te jPilatoe te yauk yich'be bael sti'balul te Jesuse. Te jPilatoe la yak' permiso, y te Josee ba yich'be bael sti'balul te Jesuse.

³⁹Sjoyinej euk te jNicodemoe, te xtaluk sk'oapon ta ajk'ubal te Jesuse. Yich'oj k'oel treinta kilo wan perpume te kapbil ta mirra sok loe.

⁴⁰Jich te Josee sok te jNicodemoe la yich'beyik bael sti'balul te Jesuse. La xpixik bael ta sakil pak' y la xpoxtabeyik ta mirra sok loe te ben bujts'an yik'e. Jich ay te skostumbre juriyoetik te ya smuk sbaike.

⁴¹Ay jun huerta te ba luwar ba jojk'anot ta krus te Jesuse. Te ba yolil te huertae ay pasbil jun xch'enal jchamel te ma to ayuk mach'a mujkem ae.

⁴²Te' ba ya'beyik jil a te sti'balul Jesuse, yu'un tijil nax ay a. Porke nopolix a te sk'aael kuxo-o'tan yu'un te juriyoetike.

Juan 20

Jich a cha'kux tal te Jesuse

¹Te primero k'aal yu'un te semanae, te xMaria Magdalena ben sab a bajt te ba mukule. Ijk' to k'inal a. La yil te lok'esbilix a te ton te makbil a te sti'ile.

²Jich xyalet ka'el te ba ay te Simon Pedroe sok te jtul xan jnopojele te mach'a ben k'ux a ya'i sba sok te Jesuse, y la yaltalanbe: —La yich'beyikix lok'el sti'balul te ba mukul te Kajwaltike, y ma jna'tik ba la yak'ik —xchi k'oel.

³Te jPedroe sok te jtul xan jnopojele lok'ik bael, bajtik te ba mukule.

⁴Xchebalik xyalajan k'ael, pero tsalot jilel te jPedroe, ja' nail a k'ot te ba mukule te jtul xane.

⁵La skujan sba ta yilel, y la stabe ta ilel te xpixile, pero ma och bael.

⁶Ta spat nax a k'ot te Simon Pedroe y och bael ta ba mukule. Jicha k'o yil euk te pak' pixil ae,

⁷sok la yilbe euk te spojtsil sjol te Jesuse te ma junuk nax ay sok te xpixil sti'balule. Parte balal jilel.

⁸Jicha och bal euk te jtul xan jnopojele, te mach'a nail a k'ot te ba mukule. La yil te tuti' k'ot ta pasele y la xch'uun.

⁹Yu'un ma to k'oemuk ta yo'tanik a te tut ts'ibabil jilel ta Sjun te Dios te puersa ya xcha'kux tal te Jesuse.

¹⁰Te nax a laj sujtik bael ta snaik te cheb jnopojeletike.

Te Jesuse la yak' sba ta ilel te stojol te xMaria Magdalenae

¹¹Te xMariae jil ta jwera te ba sti'il xch'enale; yipal jilel ta ok'el. La skujan sba ta sk'eluyel ochel te ba yutil ba mukule,

¹²y la yil cheb ch'ul angeletik te ben sak te sk'u'-spak'ike. Te' najakajtik te ba a'bot sti'balul te Jesuse, jtul ta sjol y jtul ta yok.

¹³Te ch'ul angeletike la yalik: —Ants, ¿tu'un te ya x'okate? —xchiik. Te antse la yalbe: —Yu'un la yich'beyik bael sti'balul te Kajwale, y ma jna' ba la yak'ik —xchi.

¹⁴Jich to nax yipal ta yalel a, sujt sk'elu y te' yil a te Jesuse, pero ma sna' me ja' te Jesuse.

¹⁵La yal te Jesuse: —Ants, ¿tu'un te yax ok'ate? ¿Mach'a a te ya alee? —xchi. Te xMaria la skuy te ja' te jkanan-huertae. La yalbe: —Mam xi'lel, teme ja'at la awich'bon bale, albon ba la awak', yu'un ya xba jlej tal —xchi.

¹⁶La yal te Jesuse: —Maria —xyut. Te antse sujt sk'elu y la yalbe ta hebreo-k'op: —¡Raboni! —xchi. “Maestro”, xchi k'oem abi.

¹⁷Te Jesuse la yalbe: —Ma me apikon, porke ma to moemukon bael ta ba ay te jTate. Pero baan, ban albeya te kermanotake yu'un ya xboon te ba ay te jTate, te aTatik euk te ja'exe, te Dios ku'une, sok te Dios awu'unik euk te ja'exe —xchi.

¹⁸Jich te xMaria Magdalenae ba yalbe te jnopojeletike te la yilix te Kajwaltike, y jich a yaltalanbe te tuti albot yu'une.

Te Jesuse la yak' sba ta ilel yu'un te jnopojeletike

¹⁹X'ijk'ubix k'inal a, mismo primero k'aal yu'un a te semanae, te jnopojeletike sts'usoj sbaik ta na yu'un ya xi'ik te statal juriyoetike. Te Jesuse och k'oel y xtek'lo k'oel ta yolil te jnopojeletike. La spatalanbe yo'tanik y jich a yal: —Junuk me awo'tanik —xchi.

²⁰Te k'alal jich a yaltalanbeye, la yak'talanbe yil te sk'abe sok te skostiyae. Te jnopojeletike junub yo'tanik yu'un te la yilik te Kajwaltike.

²¹Te nax a te Jesuse la yaltalanbe xan: —Junuk me awo'tanik. Jich te tut'il la stikonon tal te jTate, jich ya jtikonex euk te ja'exe —xchi.

²²La xujch'ilan, y la yaltalanbe: —Ik'aik te Ch'ul Espiritue.

²³Te mach'a ya ach'aybe smule, pasbilix me perdon abi. Yan te mach'a ma x'ach'aybe te smule, jich mak' sta perdon abi —xchi te Jesuse.

Te jTomase la yil te cha' kuxemix tal te Kajwaltike

²⁴Te jTomas, te Lo'alal x'albote, ja' te jtul te ta xljachaytulul te jnopojeletike, ja' ma te'eyuk a ba ay te sjo'take te k'alal k'ot te Jesuse.

²⁵Ta patil te yan xan jnopojeletike la yalbeyik: —La kiltikix te Kajwaltike —xchiik. Pero te jTomase la sjak'talanbe: —Teme ma' kilbe te sk'ab te ba ejchenajemik yu'un te lawuxe sok teme ma kotses yal jk'ab a ba ejchenajemik yu'un te lawuxe, sok te ba skostiyae, ma xju' ya jch'uun —xchi.

²⁶Waxke' k'aal ta patil te jnopojeletike la stsob sbaik xan ta jp'ej na, y te'eyix ek'a te jTomase. Lek ts'usajtik yu'unik te ti' puertaetike, pero te Jesuse och bael xtek'lo k'oel ta yolilik. La spatalanbe yo'tan y la yaltalanbe: —Junuk me awo'tanik —xchi.

²⁷Te nax a la yalbe te jTomase: —Otsesa li' te yal ak'ab y ila awil te jk'abe. Y ak'a tal te ak'abe, otsea li' ba jkostiya. Ma me jichukat te tut'il mach'a ma xch'uune. Ch'uuna me —xchi.

²⁸La yal te jTomase: —¡Kajwal ku'un! ¡Dios ku'un! —xchi.

²⁹Te Jesuse la yalbe te jTomase: —Ya ach'uun porke yu'un la awilonix. Ben tsa'am slekilik te mach'a ya xch'uun manchuk me mak' ya yilone —xyut.

Te tut sluar te jun to

³⁰Te Jesuse ay to xan bayal seña smilagroetik la spas ta sit te jnopojeletik yu'une te ma ochemuk ta ts'ibayel li' ba jun to.

³¹Pero ja' nax a yich' ts'ibayel to yu'un jich me ya ach'uunik a te ja' Cristo sok ja' te xNich'an Dios te Jesuse. Y teme la ach'uunike, ay akuxlejalik sbajtel k'in al ta skuenta te Jesuse.

Juan 21

Te Jesuse la yak' sba ta ilel ta stojol te juktul jnopojeletike

¹Ta patil te Jesuse la yak' sba xan ta ilel ta stojol te jnopojeletik yu'une te ba ti' ja' yu'un te Tiberiase. Jich a spas te la yak' sba ta ilele:

²Stsboj sbaik a te Simon Pedroe sok te jTomas, te Lo'alal x'albote, sok te jNatanael te talem ta jtejklum Cana te ay ta slum Galileae, sok te xnich'nab Zebedeoe, sok xan te cheb jnopojeletik yu'un te Jesuse.

³Te Simon Pedroe la yaltalanbe: —Ya xboon ta tsak-chay —xchi. La sjak'ik te yane: —Jich euk te jo'otike ya joyintikat bael —xchiik. Jich laj bajtik y moik bael ta jun barko. Pero ni jk'ot chay a staik a te ajk'ubal abi.

⁴Te k'alal xnopetix ya sak'ub tal a te k'inale, la yilik te ay ta ti' ja' te Jesuse, pero te jnopojeletike ma' sna'ik me ja' te Jesuse.

⁵Te Jesuse la sjojk'olanbe: —Jkentic, ¿me ayix atsakojik te chaye? —xchi. La sjak'ik: —Ma'yuk —xchiik.

⁶Te Jesuse la yaltalanbe: —Ak'aik ochel ta ja' te stsajkil achayik ta sbats'il te barkoe, jich me ya ataik te chaye —xchi. Jich a spasik y ta patil ma' sna'ik tut ya yutik ya slok'esik tal te stsajkil xchayike, yu'un ben bayal a och te'a te chaye.

⁷Jich te jtul jnopojel, te mach'a ben k'ux ya ya'i sba sok te Jesuse, la yalbe te jPedroe: —Ja' te Kajwaltike —xchi. Y k'alal la ya'i te Simon Pedroe te ja' te Kajwaltike, ba slap ta ora te sk'u'-spak'e yu'un t'axal, y la xchoj sba ochel ta ja'.

⁸Te yan xan jnopojeletike laj k'ot te ba ti'ja' sok te barkoe snitojik te stsajkil xchayike te ben nojel ta chaye. Beenik sien metro te xljaj lok' jul a te ba ti'ja'e.

⁹K'alal koik ta barko te ba lume, ay tsumbil k'ajk' a k'o staik, sok ts'ajal ta yak'alel ay jkojt chay a, sok ay waj.

¹⁰Te Jesuse la yaltalanbe: —Ich'aik tal cha'ox kojtuk te chay te laj to nax atsakik tale —xchi.

¹¹Te Simon Pedroe mo bael te ba barkoe y la xoch tal ta ti'ja' te stsajkil xchaye nojel ta niwak chay. Ay sienta sinkuenta y tres. Y aunke ben bayal, pero ma ch'i' te stsajkil xchayike.

¹²Te Jesuse la yaltalanbe: —La' me, we'anik —xchi. Ni jtuluk te jnopojeletike la sjojk'obeyik mach'a a, yu'un sna'ojikix te ja' te Kajwaltike.

¹³Te nax a te Jesuse tijilaj bael te ba k'ajk'e, la stsak ta sk'ab te waje, y la yak'talanbe te jnopojeletike, y jich mismo spas sok te chaye.

¹⁴Ja' to ja' yoxmelalix ya yak' sba ta ilel a te Jesus ta stojol te jnopojeletik yu'une te k'alal cha'kuxemix tal ae.

Te Jesuse k'opoj sok te Simon Pedroe

¹⁵Lajikix ta we'el a, te Jesuse la sjojk'obe te Simon Pedroe: —Simon, te xnich'anat te Jonase, ¿me mas k'ux ya awa'iyon ta awo'tan jich tut' yan to? —xchi. Te jPedro la sjak': —Jich, Kajwal. Ana'oj te k'uxat ta ko'tane —xyut. Te Jesuse la yalbe: —Kanantaybon me te jkarneraetik ku'un che'e —xchi.

16La xcha' jojk'obe xan: —Simon, te xnich'anat Jonase, ¿me k'ux ya awa'iyon ta awo'tan? xchi. Te jPedroe la sjak': —Jich, Kajwal. Ana'oj te k'uxat ta ko'tane —xchi. Te Jesuse la yalbe: —Kanantaybon me te karneraetik che'e —xchi.

17La sjojk'obe xan ta yoxmelal: —Simon, te xnich'anat te Jonase, ¿me k'uxon ta awo'tan? —xchi. Te jPedroe la yak' yajtal yo'tan yu'un; porke yoxmelalix a te jojk'obot teme k'ux ya ya'i ta yo'tane. La sjak': —Kajwal, ana'oj spisil. Ana'oj te k'uxat ta ko'tane —xchi. Te Jesuse la yalbe: —Kanantaybon me te jkarneraetik che'e.

18Jamal me ya kalbeyat te k'alal bik'it winikat to ae, ja'at ya alap te ak'u'-apak'e yu'un ya xbaat te ba ya ak'an ya xbaate. Pero te k'alal ya xmamalubate, ja' xanix ya awak' te ak'abe, yan mach'a ya slapbeyatix a te ak'u'-apak'e y ya yik'at bael te ba ma x'ak'an ya xbaate —xyut.

19Te tut'il jich a yal te Jesuse, ja' a ya'be sna' te tut' ya xk'o chamuk te jPedroe, yu'un me jich ya yak' ta ilel slekilal a te Diose. Ta patil la yalbe: —La' me, ts'akliyaon bael —xyut.

Te jnopojel te ben k'ux a ya'i sba sok te Jesuse

20Te jPedroe sujt sk'elu la yil te tsakal tal ta spat te jnopojel te mach'a ben k'ux a ya'i sba sok te Jesuse. Ja' mismo te lotol ta we'el a te ay tuti sjojk'obeye: “Kajwal, mach'a a te ya yak'at entregale”, te xchi aye.

21Te k'alal la yil te jPedroe, la sjojk'obe te Jesuse: —Kajwal, jal winik to, ¿tut ya xk'ot ta skuenta? —xchi.

22Te Jesuse la sjak'be: —Teme ya sk'an ko'tan te kuxul to a te ya xcha'talone, ¿tuti wochel a te ja'ate? La' me, la' ts'akliyaon —xyut.

23Jich a pujk sk'oplal ta yolil hermanoetik te mak' xcham stukel te jtul jnopojele. Pero te Jesuse ma ja'uk a yal te mak' xchame. Ja' nax a yal: “Teme jich ya sk'an ko'tan te kuxul to a te k'alal ya xcha'talone, ¿tuti wochel a te ja'ate?” xchi nax.

24Ja' mismo te jnopojel to te la yalix tal ta spisile y te sts'ibayojix ta june. Y jna'otik te tut ya yale bats'i jich te tuti sts'ibaye.

25Te Jesuse ay to xan bayal tuti spas. Te spisiluk ya yich' ts'ibayel ta skajal-skaje, te ya kale max och a te balmilale te spisiluk ya yich' ts'ibayel ta june.

Hechos

Hechos 1

Jesus a yal te ya xtal te Ch'ul Espiritue

¹Ja'at Teófilo, te ben lek awo'tane, te primero jun te la jpasbeyate la jts'ibaj te'a spisil te tuti spas te Jesuse y tuti nojpeswan k'alal ta slijkibal

²ja' to te k'alal ik'ot moel ta ch'ulchane. Te k'alal ma to xbajt ta ch'ulchan ae, la st'uj te apostoletike. Ta skuenta te Ch'ul Espiritue la spas jilel ta mantal te tut ya sk'an spasike.

³Y ta patil, te k'axix tal yu'un a te milele, la yak' sba ta ilel ta stek'lejal. Klaro a yak'talan ta ilel te tut'il kuxulixe. Kuarenta k'aal a yak' sba ta ilel ta stojolik. Y la yaltalanbe sluar te tut'il ay ta ajwalinel te Diose.

⁴Te k'alal sjoyinej to a te apostoletike, te Jesuse la yaltalanbe te ma to xlok'ik bael te ba Jerusalene. La yaltalanbe: —Maliyaik te tut yaloj te Jtat te tut ya ya'beyexe, jich te tuti kalbeyexe.

⁵Jich te Juane la ya'be yich' ja' te gente ta ja' nax. Pero ma jalukix k'aal te ja'exe te ya ya'belex awich'ik te Ch'ul Espiritue —xchi te Jesuse.

Te Jesuse mo bael ta ch'ulchan

⁶Ta mach'atik stsoboj sbaik sok te Jesuse la sjoj'k'obeyik: —Kajwal, ¿me yorailix te ya awak' mantalejukotik li' ba jlumaltik israele? —xyutik.

⁷Te Jesuse la sjak'talanbe: —Te ja'exe ma'yuk ta akuentaik te tut ora sok te tut k'aalile. Ja' ay ta skuenta stukel te Tatile te tut ya yak' ta pasele.

⁸Pero te k'alal ya xtal te Ch'ul Espiritu te ya xjul ta akuentaik ya me awich'ik apoderik. Jich me testigo ya xk'oex ku'un ta Jerusalen, sok spisil ta estado yu'un Judea, sok ta estado yu'un Samaria, y sok ta spisil te balmilale —xchi.

⁹Te k'alal laj yo'tan ta yalel to, yipalik to ta yilel a, te Jesuse mo bael ta ch'ulchan. Pixot bael ta tokal y ma' yilbeyikix sit a.

¹⁰Yipalik to ta sk'eluyel tut'il a mo bael ta ch'ulchan a te Jesuse, chiknaj ta sts'eelik cheb winketik. Ben sak te sk'u'-spak'ike.

¹¹Altalanbot yu'un: —Galileo winketik, ¿tu'un te sigue ya ak'eluyik moel te ch'ulchane? Ja' mismo te Jesus te anin ta awolilike te ik'otix moel ta ch'ulchane, jich me ya xcha'tal xan te tut'il la awilik a bajt ta ch'ulchane —xchiik te winketike.

T'ujot te jMatias yu'un ja' sjelol te Judase

¹²Jich a sjilesik te Wits Olivaitik sbiile, sujtik bael ta Jerusalen te apostoletike. Te nopol nax ay soke, jich snajt'il a beenik bael te tut'il ya spas xbeenik ta sk'aalel kuxo-o'tane.

¹³Te k'alal laj k'ot te ba jteyklume, moik bael ta xcha'kajal na te ba' olanemike. Ja' te jPedro, sok te Juane, te Jacoboe, te jAndrese, sok te Filipee, te jTomase, te jBartolomee, te jMateoe, sok te Jacobo te ja' xnich'an Alfeoe, sok te Simon te ay ta skuenta te jkananistae, sok te Judas te yijts'in Jacoboe.

¹⁴Spisilik ya stsobilan sbaik ta sk'oponel Dios sok te yijts'inab te Jesuse, sok te xMaria te sme'e, y sok te yan xan antstike.

¹⁵Ja' sk'aalel a te la stsob sbaik te hermanoetik te ay wan sienta beinte ta jtul. Te jPedroe tejka'aj y la yaltalanbe:

¹⁶—Kermanotak, puerza me ya xk'ot ta pasel te tut ts'ibabil jilel ta skuenta te Ch'ul Espíritu te tut la yal te jDavide. Ja' te la yalbe sk'oplal te Judas te la yik' tal te mach'atik a xchuk bael te Jesuse.

¹⁷Te Judase, te la joyin jbjatik soke sok te pajal a kich' ka'teltik soke,

¹⁸tojot yu'un te tut ma tsa'amuk a spase. Te tak'in a a'bote, manot lum a. Te' t'uxaj ta koel a, tsapal a jul ta lum te sjole, t'om te xch'ujte, y chepk'oj lok'el spisil te sbikile.

¹⁹Te k'alal la ya'iyik te mach'atik ayik ta Jerusalene, la ya'beyik sbiilin te luware: Acéldama sbiil a k'ot. “Stenlej Ch'ich” xchi k'oem te sbiile.

²⁰Porke ta Sjun Salmoetik ya yal: “Te snae ya me xkajtaj jilel ta jojchol luwar, ma me ayuk mach'a ya x'anin te'a”, xchi me. Sok ya yal xan: “Yan me mach'a ya yich'be jilel te ya'tele”, xchi me.

²¹Ay winketik te la joyin bajtik sok sil tiempo te k'alal joy bajtik sok a te Kajwaltik Jesuse

²²ja' to te k'alal a'bot yich' ja' yu'un te Juane asta ja' to te mo bael ta ch'ulchane. Ja yu'un puerza ya sk'an ya yich' t'ujel jtuluk te mach'a joy bajtik soke, yu'un jun nax me ya kaltik te tut'il a cha'kux te Jesuse —xchi te jPedroe.

²³Jich cha'tul a sbiiltesik: ja' te Jose te Barsabas x'albote sok Justo ya x'albot xan, y sok euk te jMatias.

²⁴Jich a sk'oponik Dios yu'un: —Kajwal, te ja'ate awilolanojbe yo'tanik spisil te genteetike. A'botik kiltik mach'a a te ta xchebalik te at'ujoje,

²⁵yu'un ja' ya yich' ya'tel ta apostolil. Yu'un te Judase ch'ay yu'un te smule, te k'alal bajt te ba luwar te ba la sk'an a bajte —xchiik ta sk'oponel te Diose.

²⁶Jich a yilik te mach'a suerte te ya xk'ote y ja'a k'ot ta skuenta te jMatias. Mismo tiempo a la sjoyin sba sok te buluchtul apostoletike.

Hechos 2

Te tut'il a tal te Ch'ul Espiritue

- ¹Te k'alal k'ot sk'aalel te k'in Pentecostese, spisil te hermanoetike stsoboj sbaik ta jun nax luwar a.
- ²Ben te ora a ay tuti k'opoj tal ta ch'ulchan jich tut'il te ben tulan xpuminaj te ik'e, xpumumet ta swolol te na te ba ayike.
- ³Y chiknaj ta sjolik jich tut'il ch'in k'ajk te xlaplunete, la spujkij sba y k'ot ta skuentaik ta juju-tul.
- ⁴Ta spisilik a noj ta yo'tanik te Ch'ul Espiritue, y lijk k'opojikuk ta yanetik k'op chikan te tut'il a ak'ot k'opojuk yu'un te Espiritue.
- ⁵Ben te ora a ay juriyoetik talemik ta Jerusalem te ben jun yo'tanik xch'uunejik te Diose te talemik ta yanetik luware.
- ⁶Te genteetike la stsob sbaik tal ta ya'iyel te tut xpumumete, y ma sna'ik tut ya spasik yu'un. Porke juju-tul ya ya'ibe sba sluwar sk'opik te tut'il ya xk'opojik te jnopojetike.
- ⁷Lom cham a ya'iyik yu'un y bayal a a'biyan yo'tanik. Lijk yalbe sbaik: —¿Me ma wan jgalileaetikuk spisil te mach'atik yipalik ta k'ope?
- ⁸¿Tut'il ay a te ya ka'ibe jba jk'optik te jch'iibaltik xk'opojotike?
- ⁹Yu'un ay talemotik ta Partia, sok ta Media, sok ta Elam, sok ta Mesopotamia, sok ta Judea, sok ta Capadocia, sok ta Ponto, y sok ta estado Asia,
- ¹⁰sok ta Frigia, sok ta Panfilia, sok ta Egipto, y ta estadoetik yu'un Libia te nopol ay sok te jteyklum Cirenee, y ay mach'a talemik ta jteyklum Roma.
- ¹¹Ay sts'umbalotik te juriyoetike, y ay yanlumetik te sujtemix ta juriyoil euk. Sok ay talemotik ta Creta y sok ta Arabia. Y jpisiltik ya ka'ibe jbajtik te jk'optik te tut'il yanetik ya xk'opojotik te yak'ojbotik te Diose —xchiik.
- ¹²Spisilik lom cham a ya'iyik y ma sna'ik tut ya spasik yu'un. Y la sjojk'obe sbaik: —¿Tut xyal spisil ts'in to? —xchiik.
- ¹³Pero ay te yane lijk yik'tinik, y la yalik: —Yu'un xlaj yakubik —xchiik.

Te tuti altalanbot yu'un te jPedroe

- ¹⁴Jich te jPedroe la stejkan sba jajchel sok te bulucheb apostoletike y tulan a lijk yal: —Ja'ex juriyoetik, y apisilik euk te ayex ta Jerusalem, a'ibeya awa'iyik sluwaril te tut ya kalbeyexe, y k'otuk me ta awo'tanik tut'il ay.
- ¹⁵Mak' xlaj yakub te tut'il akuyojike, yu'un las noeve pajtajel to nax.
- ¹⁶Jal to ja' ya xk'otix ta pasel te tut yaloj te j'alwanej Joel te k'alal jich a yale:
- ¹⁷“Jich ya yal te sk'op Diose: Ta nopol slajibal k'aal ya me jpuk te Espiritu ta stojol spisil te gentee. Te akeremik y te awach'ixik ay me tut ya yalik ta jkuenta.

Te solteroetike ay me tut ya x'a'bot yilik ta stek'lejal yilel, y te mach'a mamalikixe ay me tut ya xwayuchinik.

¹⁸Jich me ya jpukbey euk te Espiritu ku'un ta stojol te kaj-a'tel chikan me winik o ants, y ya me xk'opojik ta jkuentae.

¹⁹Ta ch'ulchan ya me kak' ta ilel te tut lom yanike, y ta balmilal ay me señaetik: ay me ch'ich' sok k'ajk' sok pimil ch'ail.

²⁰Te k'ajk'ale ya me sujt ta ijk'al k'inál, y te ue jich me ya xk'ot tut ch'ich'. Jich me ya xk'ot ta pasel te k'alal nopolix sk'aalel a te Kajwaltike, te lom tulán aalel y lom tsa'am.

²¹Pero spisilik te mach'atik xwokoletik ta stojol te Kajwaltike ya me sta skolelik”, xchi me.

²²“A'iyáik me che'e, israeetik, te tut ya xlijk kalbeyexe: Yu'un te ja'exe ana'ojik lek te Jesus ta Nazarete ben tsa'am slekil a ilot yu'un te Diose. Yu'un ja' ta skuenta stukul te Diose te la spas muk'ul señaetik, y milagroetik, sok te tut ben yan ta ilele.

²³Pero te k'alal ak'ot entregal ta ak'abik te Jesuse, te tut'il jich snopoj ta primero te Diose, te ja'exe la atsakik y la amilik, yu'un la awa'bey ta sk'abik te mach'atik ma sna'beyik sba te Diose te la sjojk'anik ta krus.

²⁴Pero Dios la xcha'kuses tal, la skolta tal lok'el te ba ay spoder te lajele. Porke te lajele ma ju' yu'un te jmel nax a yu'unine.

²⁵Te rey Davide jich a yalbe sk'oplal euk: “Te jo'one sil tiempo a kil te Kajwaltik te ay ta jtojole, tek'el ta sbats'il jk'ab yu'un ma'yuk tut ya xju' ya xt'uxanon.

²⁶Ja' yu'un te ben jun ko'tane sok ben lek a kalbe sk'oplal ta jti'e. Ta spisil jkuxlejal ma'yuk wokol ya ka'i,

²⁷porke ma teyuk ya ajilesbon te ba ay te jch'enale. Sok ma x'awak' k'a'uk jti'balul jo'on te ach'ul awaj-a'telone.

²⁸La awa'bon kil te sbeel kuxlejale, y ben jun ko'tan yu'un te tut'il ajoyinejone”, xchi me.

²⁹Kermanotak, ya kalbeyex ta jamal te antibo jtatik Davide cham y mukbot te sti'balule, y te xch'enale chikan to ta jtojoltik te ora to.

³⁰Pero te jDavide j'alwanej yu'un te Diose. Jich sna'oj te tut yaloj Dios ta skuenta te ja' ta sts'umbal te ya xchiknaj yu'un Dios te Cristoe, te ja' sjelol ya xk'ot ta reyile.

³¹Te jDavide yipal ya yilel ta sit k'oem, jich a yalbe sk'oplal te tut'il ya xcha'kux tal te Cristoe. Sok la yal te ma teyuk ya xjil a te xch'ulel te ba' xch'enale, sok te ma teyuk ya xk'a' a te sti'balule.

32Yu'un ja'ix te Jesuse te Dios a cha'kusesot tal yu'une. Y te jo'otike testigootik yu'un te jich a pasbote.

33Y ik'otix bael yu'un ba naklukix ta sbats'il sk'ab te Diose, y a'bot ta skuenta te Ch'ul Espíritu te tut albil yu'un te Tatile. Ja' yu'un te tut yipalex ta yilele sok te yipalex ta ya'iyele, ja' a yak'ix k'otuk ta pasel te Jesuse.

34Porke ma ja'uk te j'David te mo bael ta ch'ulchane. Yu'un mismo te jDavide la yal: “Te Kajwaltik Diose la yalbe te Kajwale: ‘Naklan ta sbats'il jk'ab

35ja'to teme la ka'beyat apuch' ta tek'el te akontrae’”, xchi me.

36Na'aik me te ja'exe jtejkum israel te tut bats'i jiche, te ja' mismo ya kalbeyex sk'oplal te Jesuse te la ajojk'anik ta kruse. Te Diose la yak'ix ta ilel te ja' te Cristoe sok te ja' Kajwaltik stukele —xchi te jPedroe.

37Te k'alal la ya'iyik te mach'atik te tsobolik ae, lom k'ux a ya'iyik k'ot k'alal ta yo'tanik, y la sjojk'obeyik te jPedroe y sok te yanetik xan apostoletike: —Kermanotak, ¿tut lek ya sk'an jpastik? —xchiik.

38Te jPedroe la sjak'talanbe: —Sujtesa awo'tanik ta stojol Dios y ak'a abaik ta ich'ja' juju-tul ta skuenta te Jesucristo. Yu'un jich me ya spasbeyex perdon yu'un amulik te Diose, sok amajtanik ya ya'belex te Ch'ul Espiritue.

39Porke yaloxix te Diose te ya ya'beyex te Ch'ul Espiritue, sok euk te awuntikilike, y jich euk spisil te mach'atik jakal ayike, chikan te jayeb mach'a ya x'ik'ot yu'un te Kajwaltik Diose —xchi.

40Te jPedroe la to xan yalbe lek te sk'op Diose y la stsits te ja' lek te yauk xch'uunike. Y la yaltalanbe: —Pita abaik tal lok'el te ba genteetik te ma tsa'amuk yo'tanike —xchi.

41Jich te mach'atik la yak'ik ta jkuenta te sk'op Dios te la yal te jPedroe, ak'talanbot yich'ja'. Te k'aal abi ay wan tres mil ta jtul a p'olik te hermanoetike.

42Spisilik a' yo'taninik snopel te tut ya snojpesot yu'un te apostoletike, y ben jun yo'tan a ya'i sbaik ta spisilik, y la stsob sbaik ta we'el sok ta sk'oponel Dios.

Tut'il ay te xkuxlejal te primero hermanotike

43Spisilik lom yan a yilik te tut'il ay bayal milagroetik y señaetik te la yich' pasel ta skuenta te apostoletike.

44Yan te mach'atik xch'uunejikix te Jesuse ben jun yo'tan stsoboj sbaik, y komon a tuun yu'unik te stutik yu'unike.

45La xchonik te slumike y spisil te tut ay yu'unike, y la spukbe sbaik te tak'in, chikan te tut nesedad yu'un te juju-tule.

46Jujun k'aal ya stsobilan sbaik ta templo y la sjoyin sbaik ta we'el ta skuenta Dios te ba snaike. Ben jun yo'tanik a we'ik, y ben kontentoik.

⁴⁷La sk'ayojinbeyik slekil te Diose, y ben lek sk'oplalik yu'un spisil te jteyklume. Jujun k'aal te Kajwaltike la sp'oles te hermanoetike, chikan te mach'atik ya sta skolelike.

Hechos 3

Jtul koxo a lekub

¹Ay jun k'aal te jPedroe sok te Juane laj bajt ta templo las tres mal k'aal a, ja' yorail a te sk'oponel Diose.

²Te ba temploe te'e jtul koxo-winik a te jich a ayine. Jujun k'aal ya x'ik'ot bael te ba ti puerta te Ben Tsa'am sbiil x'albote, yu'un ya xk'anbaj te ba ya x'och bael te mach'atik ya x'ochik ta temploe.

³Te koxo-winike la yil te jPedro sok te Juane, te ya x'laj ochix bael a te ba temploe. La sk'an smajtan tak'in.

⁴Te jPedro sok te Juane la yalbeyik: —K'eluyaotik —xyutik.

⁵Te koxo-winike la xch'unan sba yu'un la skuy te ay tut ya x'a'bote.

⁶Pero te jPedroe la yalbey: —Ma'yuk plata ni oro ku'un. Pero te tut ay ku'une ya ka'beyat. Ta skuenta te Jesucristo ta Nazarete jajchan y benan —xchi te jPedroe.

⁷Te tut'il jich a yale, te jPedroe la xchechbe te sbats'il k'abe y la xjach. Ora nax la yich' spuensa xchebal te yoke sok te snuk yoke.

⁸Te koxo-winike ora nax tejk'aj jajchel, y lijk bael ta beel. Te nax a sjoyinejik ochel ta templo. Yipal ta beel sok ta wilel, sok yipal ta yalbeyel kola yal te Diose.

⁹Spisil te mach'atik la yilik te ya xbeen k'ael sok te yipal ta yalbeyel kola yal te Diose.

¹⁰La sna'beyik sba te ja' te mach'a ya xnajkaj ta k'ambajel ta ti' templo, te Ben Tsa'am ya x'albote. Lom yan a yilik te tuti k'ot ta pasele.

K'opoj te jPedro te ba yamak' te Salomon ya x'albote

¹¹Te koxo-winik te lekubenixe ma skoles te jPedro sok te Juane. Sok ay yajtal yo'tanik spisil te gntee. Xyalajan tal lok'el te ba temploe, laj tal te ba yamak' te Salomone te ba ay te winik sok te jPedro y te Juane.

¹²K'alal jich a yil te jPedroe, lijk yaltalanbe: —Ja'ex israeetik, ¿tu'un te toj cham la awa'iyike? ¿Tu'un te lek ya ak'elubotik jsitike? ¿Me'n ya akuyik te jo'otik a' jlekutestik te winik to, o ya akuyik te la kak'tik benuk ta jpodertike, o ja' ta skuenta te lek jch'uunejtik te Diose?

¹³Te Dios yu'un te j'Abrahame sok te j'Isaake sok te Jacobe, te Dios yu'un te antibo ame'-atatike yak'ojix ta ak'el ta jkuenta ta mas te yaj-a'tele, ja' te Jesuse,

ja' te mach'a la awak'ik entregal ta stojol te j'u'eletike. Ja' te mach'a k'an skoles te jPilatoe, pero te ja'exe ma la ak'anik.

¹⁴Ma la ak'anik te ya xkol te mach'a lek y toje; te ja'exe ja' la ak'anbeyik skolel te mach'a beno smule.

¹⁵Y jich la amilik te mach'a ya yik'otik bael ta kuxlejale. Pero Dios a xcha'kuses tal te ba ay te animaetike, y jo'otik testigootik yu'un.

¹⁶Te tut'il ayix spuensa yok te winik to te ya awilik te ya ana'beyik sbae, ja' ta xch'uunel-o'tanil ta skuenta te Jesuse. Te xch'uunel-o'tanil ta skuenta te Jesuse ja' te bats'i la slekutesix te winike te tut'il tek'elix ta asitike.

¹⁷La jna'ix kermanotak te ja'ex sok te statal awu'unik la amilik te Jesuse yu'un ma la ana'beyik sluwar te tut la apasike.

¹⁸Pero ja' a spas kumplir te tut yalaj te Dios ta skuenta spasil te j'alwanejetik yu'une, te puersa ya xk'ax swokol te Cristo yu'une.

¹⁹Ja' yu'un sujtesa awo'tanik ta stojol Dios te ja'exe y sujtesa awo'tanik yu'un te amulike. Jich me ya xch'aybeyex te amulike. Jich me ya sta yorail yu'un te Kajwaltik te ya slekutesexe,

²⁰sok te ya stikombeyex tal te Jesus te ja' te Cristo te tsabil yu'un Dios ta primeroe.

²¹Ya sk'an te ya to x'anin ta ch'ulchan te Jesucristo ja' to teme la sta yorail yu'un Dios te ya xchap ta ach' spasil te tutik aye, jich tut'il te la yal ta skuenta te ch'ul j'alwanejetik te k'axik ta balmilal te nameye.

²²Te jMoisese la yalbe te antibo jme'-jtatike: “Te Kajwaltik Diose ya me ya'beyex tal jtul j'alwanej te ya xchiknaj ta awolilik jich tut'il te la xchiknateson te jo'one. Ch'uunbeyaik me spasil te tut ya yalbeyexe,

²³porke spasil te mach'a ma xya'be ta jkuenta te sk'ope, ya me xtenot lok'el yu'un te ba jtejklume.

²⁴“Y spasil te j'alwanejetike ja' to k'alal ta Samuel sok te yan j'alwanejetike jich a yalbeyik tal sk'oplal te tut yipalix ta k'oel ta pasele.

²⁵Jo'otik ku'untik te tut yalaj Dios ta skuenta te j'alwanejetike, y ja' ku'untik euk te tut yalaj Dios te trate sok te antibo jme'-jtatike. Yu'un te Diose la yalbey te j'Abrahame: “Spasil te nasionetik yu'un te balmilale ya me yich' bendision ta skaj te ats'umbale”, xchi me.

²⁶Te k'alal la xcha'kuses tal Xnich'an te Diose, primero a stikombeyex tal yu'un tal ya'beyex bendision, yu'un jich me ya asujtes awo'tanik yu'un te amulike — xchi te jPedro.

Hechos 4

Te jPedro sok te Juane ik'ot bael ta stojol j'u'eletik

- ¹Yipal to ta k'op a te jPedro sok te Juane ta stojol te genteetike k'alal laj k'ot te saserdoteetik sok te statal yu'un te jkanan-temploe y sok te saduseoetike.
- ²Ben ilinemik porke te jPedro sok te Juane ya snojpeslan te gente yu'un te jteyklume, yu'un ya yalik te cha'kuxel yu'un te animaetike ja' yak'oj jilel ta ilel te tut'il cha'kux tal te'a te Jesuse.
- ³Malix k'aal a la stsakik bael y la yotsesik ta prexo, ja' to ta xchebal k'aal a.
- ⁴Pero bayal te mach'atik la xch'uunik te tuti altalanbot yu'un te jPedro sok te Juane. Y p'ol te hermanoetike, jip ajtabil a te winketike ay wan sinko mil ta jtul.
- ⁵Ta xchebal k'aal la stsob sbaik ta Jerusalem te stataletik yu'un te juriyoetike sok te moletike sok te maestroetik yu'un te mantaliletike.
- ⁶Te'ey ek'a te statal saserdote Anase sok te jCaifase sok te Juane sok te jAlejandroe, sok spasil te mach'a sts'umbal sbaik sok te statal saserdotee.
- ⁷La yalik mantal te ya yik'ik lok'el te jPedro sok te Juane, la stejkanik ta yolilik, y lijk sjojk'obeyik: —¿Mach'a yak'objbeyex orden, o mach'a ta sbiil te tutik ya apasike? —xchiik.
- ⁸Te jPedro nojel ta yo'tan te Ch'ul Espiritue la sjak'talanbe: —Stataletik yu'un te jteyklume y moletik,
- ⁹te ja'exa ya ajojk'obotik te tut lek a ju' ta pasel yu'un te jchamele, yu'un ya ajojk'oyik te tuti lekube.
- ¹⁰Lek ay, ya kaltik ta jamal ta atojolik, yu'un jich ya sna'ik a spasil te jteyklum israele. Te winik te li'iyix ta atojolike, ta skuenta te Jesucristo te talem ta Nazarete jich lekubenix. Ja' mismo te ja'ex la ajojk'anik ta kruse, y te Dios a cha'kusesot tal yu'un te ba ay te animaetike.
- ¹¹Ja' to ja' te Jesus “te ton te p'ajbil yu'un te j'albañiletike, pero ja' sujtemix ta yipajib xchikin na”, te xchi sk'oplale.
- ¹²Ma'yuk yan mach'a ay kolel ta skuenta, porke ma'yuk yan mach'a ya xkolotik yu'un. Ma'yuk yan biilil ta balumilal te ya xju' xkolotik yu'une —xchi te jPedro.
- ¹³K'alal ya yil te j'u'eletik te mak' ya xi' te jPedro sok te Juane, y la sna'ik te ma'yuk estudio yu'unike sok te ma'yuk tut ya sna'ike, lom yan a ya'iyik yu'un, y la sna'ik te ja' te la sjoyinik te Jesuse.
- ¹⁴Te tut'il te tek'el ta sitik a te winik te lekubenixe, jich ma sna'ik tuti yalikix a.
- ¹⁵Jich a stikonik lok'el te ba tsobolik te jPedro sok te Juane, y talel bael a lijk ya'biyanik jilel.

¹⁶La yalik: —¿Tut ya jpastik yu'un te winketik to? Spisil te genteetik yu'un te Jerusalene sna'ojik te spasoj te seña milagroe, y ma xju' ku'untik te ya kaltik te ma jichuke.

¹⁷Pero yu'un ma sigueuk ya xpujuk a te k'op to, ja' lek tulan ya kalbetik mantal yu'un li' nax k'alal to mak' yalbeyikix sk'oplal sbiil a te Jesuse —xchiik ta snopel.

¹⁸Jicha ba yik'ik xan tal ochel y tulan a yalbeyik te mak' yak'ikix ta nopel a te sk'oplal sbiil te Jesuse.

¹⁹Pero te jPedro sok te Juane la sjak'talanbe: —Nopaik ta lek awa'iy te ja'exe: ¿me ja' lek ya jch'uuntik te tut ya awalike, o ja' lek ta stojol Dios ya jch'uuntik te tut yal te Diose?

²⁰Te jo'otike ma xju' ya jkom jbatik ta yalel te tut kilojtike sok te tut ka'iyajtike —xchiik.

²¹Te j'u'etike tulan a yalbeyik, y la skolesik bael. Yu'un ma stabeyik te tut ya ya'beyik kastigo yu'une. Porke spisil te gente y yalbeyik kola yal Dios yu'un te tut k'oem ta pasele.

²²Te winik te lekub yu'un te seña milagroe k'axemix kuarenta ja'bil te ya'bilale.

Te hermanoetike la sk'anbeyik Dios te ayuk spuensa yo'tanike

²³Te jPedro sok te Juane kolikix bael a ba stsob sbaik sok te sjo'take. K'o yaltalanbe spisil te tuti altalanbot yu'un te statal saserdoteetike y sok te moletike.

²⁴K'alal laj ya'iyike spisilik, jun nax a sk'oponik Dios. La yalik: —Kajwal, ja'at la apas te ch'ulchan sok te balmilale y sok te mare y spisil te tutik aye.

²⁵Te ja'ate la awal ta skuenta te Ch'ul Espiritue ta sti' te awaj-a'tel jDavide: “¿Tut yu'un te ya xlijk k'op yu'un te jtejklumetike? ¿Sok tut yu'un te ya snopik te jowil naxe?

²⁶Te reyetik sok te gobiernoetik ta balmilale tulan ya stejkan sbaik. Ya snopik ta jun nax sok te stataletike te ya skontrainik te Kajwaltik Diose sok te Cristo te tsabil yu'une”, xchi me.

²⁷Jichix a spas te Herodese sok te Poncio Pilatoe. La stsob sbaik li' ba jtejkum to sok te jyanlumetik y sok te israeletike, la skontrainik te ach'ul awaj-a'tel Jesus te ja' Cristo te tsabil awu'une.

²⁸Jich a spasik spisil te tut chapal awu'un ta primeroe te puensa jich ya xk'ot ta pasele.

²⁹Te ora to Kajwal, ilawil te tut tulan a yalbotike, y a'botik me spuensa ko'tantik ta yalel ach'ul k'op jo'otik te awaj-a'telotike, ma me awak' xi'ukotik.

³⁰Sok ta skuentaok apoder a' koluk jchameletik y a' pasuk seña milagroetik ta sbiil te ach'ul awaj-a'tel Jesuse —xchiik.

³¹Te k'alal laj yo'tanik ta sk'oponel te Diose, nijk' te luwar ba stsoboj sbaike. Y spisil a noj ta yo'tanik te Ch'ul Espiritue, y jamal a lijk yalik te sk'op Diose.

Spisil te stutik yu'unike komon a tuun yu'unik

³²Spisil te hermanoetike te lom bayalikixe jun nax te tut ya snopike y jun nax te xch'ulelike. Ma'yuk mach'a yal te stukel yu'un te stutik yu'une, sinoke jun nax yu'unik ta spisilik.

³³Te apostoletike sigue ay spuensa yo'tanik ta yalel te tut'il a cha'kux tal te Kajwaltik Jesuse. Y Dios bayal a ak'talanbot bendision yu'un.

³⁴Y ma'yuk mach'a ay swokol ta yolilik, porke te mach'a ay slume o snae la xchontalanik, y te tak'ine

³⁵la yak'beyik ta sk'ab te apostoletike. Jich a spukik te tak'ine chikan te tut nesidad yu'un ta juju-tul te hermanoetike.

³⁶Jich tut'il te jtul levita winik te Jose sbiil, te ay slumal ta Chipre te joybil ta mare, ja' te mach'a a'bot sbiilin Bernabe yu'un te apostoletike (ja te “ya sjunutesbotik ko'tantik” xchi k'oem te sbiile).

³⁷Te winik to ay slum te la xchone, y te stojole la yich' tal, la ya'be ta sk'ab te apostoletike.

Hechos 5

La sta smul te j'Ananias sok te Safirae

¹Pero ay jtul, Ananias sbiil, sok Safira te ja' yiname, la xchonik jlom slumik.

²Te mamal to komon a snop sok te yiname te la yich'ik jilel olil te tak'ine, y te olil xane tal ya'be ta sk'ab te apostoletike.

³Te jPedroe la yalbe: —Ananias, ¿tu'un te och pukuj ta awo'tane? Yu'un la apasix ta lot te Ch'ul Espiritue te tut'il la ak'ej jilel oliluk te stojol alume.

⁴¿Me'n ma ja'ukat awu'un te lume? Y te k'alal la achone, ¿me'n ma ja'ukat awu'un te tak'ine? ¿Tu'un te jich la anope? Ma ja'uk la alo'lay te winketike, ja' la alo'lay te Diose —xchi te jPedro.

⁵Te k'alal laj ya'iye, te j'Ananiase jawts'o bael y cham. Spisil te mach'atik la ya'iye beno la xi' yu'un.

⁶Jicha laj tal cha'oxtul kermetik, la spotsbeyik te sti'balule, y la yich'ik bael y ba smukik.

⁷Ay wan oxebuk ora ta patil a, och bael euk te yinam j'Ananiase. Ni mak' sna' te tuti k'otix ta pasele.

⁸Te jPedroe la sjojk'obe: —Albon ka'itik: ¿me jachik stojol te lum te la achonik te la awalike? xchi. Te antse la sjak': —Jicha nix a te stojole —xchi.

⁹Te jPedroe la yalbe: —¿Tu'un te jich la anopik te ya awilbeyik yo'tan te Ch'ul Espíritu yu'un te Kajwaltike? Te' talix a te mach'atik xk'oj smukik jilel te amamlale, y te ora to ya me yik'elat bael euk —xyut.

¹⁰Mismo tiempo a te antse jawtso bael ta yok te jPedroe, y cham. K'alal och bael te kermetike, chamenix a k'o staik. Y la yik'ik bael ba smukik jilel ta xujk te ba mukul te smamlale.

¹¹Y beno laj xi' yu'un spasil te mach'atik xch'uunejix Diose y spasil te mach'atik la ya'iyik te jicha k'ot ta pasele.

Bayal milagroetik y señaetik

¹²Te apostoletike ju' yu'unik spasel bayal señaetik y milagroetik ta yolil te gentee. Y spasil te hermanoetike jun yo'tanik la stsobilan sbaik te ba yamak' te Salomone.

¹³Ni jtul ma'yuk mach'a te lom nax a tal stsob sbaik soke. Pero te genteetike ben ak'talanbil ta jkuenta yu'un.

¹⁴Y yan yan a p'ol te mach'a la xch'uune, ay winketik sok antstik a xch'uun te Kajwaltike.

¹⁵Y la yik'ik lok'el ta kayailtik te yaj-chamelike. La swayanlanik ta wayibal y ta k'abalte', yu'un te k'alal ya xk'ax te'a te jPedroe, cha'oxtul ya me xtaot yu'un te skeawe.

¹⁶Jich ay bayal a laj tal jteyklumetik te tijil nax ay sok te Jerusalene, yik'ojlanik tal yaj-chamelik y sok mach'atik ayik ta ilbajinel yu'un te pukujetike. Y spasil a laj lekubik.

Ilbajinot te jPedroe sok te Juane

¹⁷Te statal saserdotee y sok te sgrupo saduseoetik te jun nax ay soke, lijk bayal sla'-yo'tanik.

¹⁸La stsakik bael te apostoletike y la yotsesik ta prexo te ba jteyklume.

¹⁹Pero jtul ch'ul ángel yu'un te Kajwaltike ta ajk'ubal a tal sje' te puerta yu'un prexoe, y la yiktalan lok'el, y la yaltalanbe:

²⁰—Baanik. Ban tejk'ana abaik te ba temploe. Albeyaik te jteyklume spasil te tut'il ay te ach' kuxlejale —xchi.

²¹Te tut'il jicha altalanbote, ta yan k'aal ben sab a laj och bael ta templo, y lijkik ta p'ijuteswanej. Te tut'il ayikix ta templo ae, te statal saserdotee y te mach'atik te'eyik sok ae, la yik'ik tal spasil te moletik yu'un te israeletike yu'un tal stsob

sbaik sok te mach'atik ay ya'telike. Y la yak'ik mantal te ya xlok'esot tal ta prexo te apostoletike.

²²Pero te k'alal a laj k'ot te jkananetike, ma'yuk a k'o staik te ba prexoe. Jicha sujtik tal ta yalel.

²³Jich a yalik: —Lom lek ts'usul a k'o jtatik te puerta yu'un prexoe y te soltarotik lek skanantayejik te puertaetike. Pero te k'alal la je'tike, ma'yuk mach'a jtajtik te ba yutile —xchiik.

²⁴Te k'alal la ya'i te statal saserdotee sok te statal jkanan yu'un temploe sok te stataletik yu'un te saserdoteetike, lijk sjojk'obe sbaik tut'il bats'i ya xlaj k'ot ts'in me to.

²⁵Ben te ora a, k'ot jtul y altalanbot yu'un: —Te mach'atik la awotsesik ta prexo aylanix ta templo, yipal ta snojpesel te jtejklume —xchi.

²⁶Te statal jkanane sok te jkananetike laj bajt ta sleel. Pero ma yilbajinik, yu'un ya xi' yu'un teme wolotal ta ton yu'un te gentee.

²⁷K'alal la jk'ote, la yik'ik bael te ba tsobolik te mach'atik ay ya'tele. Te statal saserdotee la yaltalanbe:

²⁸—Te jo'otike jkomojtikix te ma xju'ix te ya snojpeswanex tut'il ay sk'oplal te winik abi. ¿Y tut a te ya apasike? Pujkejix awu'unik ta spasil ta Jerusalem te tut ya awak'ik ta nopele. Y ya ak'an ya awa'botik jkuchtik te tut'il a cham te winik abi —xchi.

²⁹Te jPedroe y sok te yan xan apostoletike la sjak'ik: —Puersa ja' ya jch'uunbetik smantal te Diose; ma ja'uk ya jchuunbetik smantal te winketike.

³⁰Te Dios yu'un te antibo jme'-jtatike ja' a xcha'kuses tal te Jesuse. Ja' mismo te la amilik te la ajojk'anik ta kruse.

³¹Dios a yak' ta ak'el ta jkuenta, y la yak'ix ta sbats'il k'ab, y la yak'ix ta ajwalil sok ta jkoltawanej, yu'un jich me ya sujtes yo'tanik yu'un smulik ta stojol Dios te nasion israele, y jich me ya staik perdon yu'un te smulike.

³²Jo'otik testigootik yu'un ts'in to, y jich euk te Ch'ul Espiritue te Dios a ak'talanbot yu'un te mach'atik ya xch'uunike —xchi te Pedroe.

³³K'alal jich a ya'iyike, k'ajk'ubik yu'un y k'an smilik.

³⁴Pero te ba stsoboj sbaik te mach'atik ay ya'telike ay jtul fariseo tey a te Gamaliel sbiile, te ja' maestro yu'un te mantaliletike te ben lek a'bil ta jkuenta yu'un te jtejklume. Ja' a tejk'aj jajchel y la yak' mantal te ya to xlok' bael jts'inuk te apostoletike.

³⁵Te nax a la yalbe te mach'atik ay ya'tele: —Ja'ex israeletik, ila me abaik yu'un te tut ya apasik sok te winketik to.

³⁶Na'aik me te ay jich k'ot ta pasel te nameye, te ay jtul winik Teudas sbiil te la yal te ay tulan yich'oj ya'tele. Y ay wan kuarto sien ta jtul winketik a sts'akliyik. Pero te winik abi milot. Y te mach'atik sts'akliyeje laj pujke bael y te' k'o ch'ayuk spisil a.

³⁷Patil jich a spas euk ta sk'aalel senso te Judas te talem ta Galileae. La slo'lay bayal ta jtul la sjoyin sba sok, pero jicha milot euk y spisil te mach'atik sts'akliyejike laj pujke bael.

³⁸Ja' yu'un ya kalbeyex sluar: Ijkitayaik jilel te winketik me to y ma ch'ik abaik sok. Porke teme ta sk'op nax winketik te tut ya yalike, ya me xlay sk'oplalik.

³⁹Yan teme ta skuenta Diose, ma xju' awu'unik skomel. Ila me abaik, ma me x'akontrain abaik sok te Diose —xchi te Gamaliele.

⁴⁰Spisil te mach'atik ay ya'tele la xch'uunik. Jicha yik'ik ta ochel te apostoletike. La ya'beyik aresial y la skomik te mak' yalikix a te sk'oplal Jesuse. Patil la skolesik bael.

⁴¹Te apostoletike lok'ik bael te ba stsoboj sbaik te mach'aik ay ya'tele. Ben kontentoik yu'un, porke Dios jich a sk'an te k'ax swokolik ta ilbajinel ta skaj te Jesuse.

⁴²Jujun k'aal a nojpeswanik y la yalik ta templo y ta nantik te lek ach' k'op yu'un te Jesus te ja' Cristoe.

Hechos 6

La yich' leel juktul diakonoetik

¹Te tiempo abi yipal ta bayalubel te hermanoetike. Te mach'atik xk'opoj ta griego lijk ya'biyanik te mach'atik xk'opoj ta hebreoe. Ya yalik te griega me'ba antstike ma k'uxutaybiluk lek yu'un mak' x'a'bot lek swe'elik te jujun k'aale.

²Te lajchaytul apostoletike la stsob sbaik sok te hermanoetike, y la yaltalanbe: —Ma lekuk teme ya jkom jbatik ta yalel sk'op Dios ta skaj spukel te we'elile.

³Ja' yu'un, kermanotak, leaik jukebuk winketik ta awolilik te lek sk'oplalike, sok te ay sp'ijil yo'tanike, sok te nojel ta yo'tanik te Ch'ul Espiritue. Yu'un ja' me ya xk'ot ta skuentaik te a'tel to.

⁴Yan te jo'otike sigue me ya jk'opontik Dios y ta yalel te sk'op Diose —xchiik.

⁵Y spisilik akuerdo a laj k'ot y la st'ujik te j'Esteban te ay xch'uunel yo'tan y nojel ta yo'tan te Ch'ul Espiritue, y sok te Felipee, sok te jProcoroe, sok jNicanor, sok jTimon, sok te jParmenase, sok jNicolas jtul talem ta Antioquia te ma juriyouk te k'ajtajemix ta juriyoe.

⁶Te nax a la yik'ik bael te ba ay te apostoletike, la sk'oponbeyik Dios y la skajanbe sk'abik ta sjolik.

⁷Te sk'op Dios pujk bael, y te hermanoetike lom bayal yipal ta p'olel te ba Jerusalene. Asta bayal saserdoteetik yu'un juriyo la xch'uunik euk.

Chukot te j'Estebane

⁸Te j'Estebane a'bil spoder sok bendision yu'un te Diose, jich ya spas seña milagroetik ta stojol te jtejklume.

⁹Pero ay mach'atik ay ta skuenta te sinagogae te sbiilinej te “Mosoetik te Kolemikix ta Libree”, sok ay mach'atik talemik ta jtejklum Cirene sok ta Alejandria sok ta Cilicia sok ta jun estado yu'un Asia. Lijkik ta k'op sok te j'Estebane,

¹⁰pero ma ju' yu'unik te ya stsalik ta k'ope. Porke ja' ya yal te tut a'bil sp'ijil yo'tan yu'un te Ch'ul Espiritue.

¹¹Jich a stojik falso testigoetik te ya yalik te la ya'ibeyik sluwar te yipal ta stoyba-k'optayel te jMoisese sok te Diose.

¹²Jich a slijkesbeyik sla'-yo'tan a te jtejklume sok te moletike y sok te maestroetik yu'un te mantaliletike. Jich a skomon-tsakonik te j'Estebane, y la xjochik bael te ba tsobol te mach'atik ay ya'tele.

¹³La spasik presentar te falso testigoetike, la yalik: —Te winik to ma xlay yo'tan ta sbol-k'optayel te ch'ul templo to y ta sbol-k'optayel te mantaliletike.

¹⁴Sok la ka'itik te tut ya yale te ja' ya xba sjim te templo te Jesus te talem ta Nazarete. Y ya xba sjeltay te kostumbreetik te la ya'botik jilel te jMoisese — xchiik.

¹⁵Te mach'atik aylan ya'tele y spisil te mach'atik te te' nakajtik ae la sk'elubey sit te j'Estebane. La yilbeyik te yelawe pajal yelaw sok te jtul ch'ul ángele.

Hechos 7

Te j'Esteban k'opoj ta stojol te mach'a aylan ya'tele

¹Te statal saserdotee la sjojk'obe te j'Estebane: —¿Me jich awaloj te tut ya yalike? xchi.

²Te j'Estebane la sjak': —Kermanotak moletik a'iyaik awa'i te tut ya kalbeyexe: Te Ch'ul Dios ku'untik te ay xojobil tsa'amule, la yak' sba ta ilel ta stojol te antibo jme'-jtatik Abrahame te k'alal ay to ta Mesopotamia ae te ma to xba kuxuyinuk ta Haran ae.

³Y albot yu'un: “Jilesa te alumale sok te mach'atik ay awu'une, y baan te ba lum te ya ka'beyat awile”, xyut.

⁴Jich te j'Abrahame lok bael ta ba slum Caldea, ba kuxuyinuk ta slum Haran. Patil cham te state, y te j'Abraham ik'ot tal yu'un Dios li' ba kuxulex ora to.

⁵Pero ma'yuk a a'bot smajtan lum te'a, ni ma a'bot xejt'uk ba ya xbeene. Pero jamal a albot yu'un Dios te ya x'a'bot slumin te k'inale ta patil, sok teme chame, ja' ya sluminik jilel te sts'umbale, aunke te tiempo abi te j'Abrahame ma to ayuk xnich'an a.

⁶Y albot euk yu'un te Diose te sts'umbale jich me ya xk'ot tut jyanlum te ba ma slumaluke, y ya me x'och ta mosoil, y ya me x'ilbajinlanot kuarto sienta ja'bil.

⁷Pero jich a yal te Diose: “Jo'on me ya ka'be kastigo te nasion te ya yak' ta mosoil te ats'umbale. Y ta patil ya me xlok'ik tal te'a, y ya me xtal skejan sbaik ta jtojol li' ba luwar to”, xchi me.

⁸Te Diose la spas trate sok te j'Abrahame te ja' seña a k'ot te sirkunsision te ya x'a'bot yich' ta sti'balule. Ja' yu'un waxke' k'aal yayinel a te xnich'an Abrahame, ja te j'Isaake, la ya'be sirkunsision. Jich a spas euk te j'Isaake, la ya'be yich' sirkunsision te xnich'ane, ja' te Jacobe. Y jich mismo a spas euk te Jacobe, la ya'be sirkunsision te yuntikile, ja' te lajchaytul sts'umbal te j'israeletike.

⁹“Te xnich'nab Jacobe, ja' te antibo jme'-jtatike, la sla'o'tantayik te yijts'inik Josee, y la xchonik bael. Jicha bajt ta slum Egipto, pero Dios joyinbil yu'un te Josee,

¹⁰y koltayot yu'un spisil te swokol a stae. La ya'be sp'ijil yo'tan yu'un te ben lek a ilot yu'un te faraon te rey yu'un Egiptoe. Te reye la yak' ta gobiernoil te Jose te ta Egiptoe, sok la ya'be ta skuenta te tutik ay ta snae.

¹¹“Tal bayal wi'nal y bayal wokol ta spisil Egipto y sok ta Canaan, y te antibo jme'-jtatike ma'yuk tut ya swe'ik.

¹²Pero k'alal la ya'iy te Jacobe te ay triwu ta Egiptoe, te stikon bael a te xnich'nabe, ja' bi, ja' te antibo jme'-jtatike. Ja' to ja' te primero xk'otikuk tale.

¹³K'alal bajtik xan ta xcha'melale, te Josee la yak' sba ta na'beyel sba yu'un te sbankiltake. Jich te faraone la sna' te mach'a sts'umbal te Josee.

¹⁴Ta patil te Josee la yak' tal ta ik'el te state, ja' te Jacobe, sok spisil te mach'a ma yanikuke. Ay setenta y sinko ta jtul te ik'talanot bael ta Egiptoe.

¹⁵Y jicha ba kuxuyinikuk ta Egipto te Jacobe. Te' cham a, y te' chamik ek'a te antibo jme'-jtatike.

¹⁶Te sti'balulike ich'talanbot bael ta Siquem, y te' ba muktalanek a te ba smanojbe slum te xnich'nab Hamor te j'Abrahame te ba Siqueme.

¹⁷“Te k'alal nopolix yorail ya xk'ot ta pasel a te tut yaloj ta jamal te Dios ta stojol te j'Abrahame, te jtejklum israele yipalik ta p'olel ta Egipto y lom bayalikix a.

¹⁸Pero ay jtul och ta reyil te ma sna'be sba te Josee.

19Te rey to lijk slo'lay te jts'umbaltike y la yilbajin te antibo jme'-jtatike. La spastalan obligar te ya xch'ojtalanik lok'el ta snaik te yuntikilik te ya xlaj ayine yu'un te ya xlaj cham a.

20Te tiempo abi ayin te jMoisese te ben k'anbil yu'un te Diose, y te sme'-state la sts'ijtesik ta snaik oxe' u.

21Te k'alal la xch'ojik lok'el ta snaike, te yantsil-nich'an faraone la stam lok'el, y la sts'ijtes. Jicha k'ot tut'il xch'in yal.

22Te tut'il jicha k'ote, te jMoisese p'ijutesot jich tut'il sp'ijil te Egiptoetike, y ay yip ta winikil ta sk'op sok ta ya'tel.

23“Kuarenta ja'bil ya'bilal a, te jMoises la snop te ba yulu'tay te israeetike te ja' slumale.

24Pero te' k'o yil a te ay jtul egipto-winik te yipal ta yilbajinel te jtul israel-winike. Te jMoisese ba skoltay. La spakbey y la smil te egipto-winik te ya x'ilbajinwanej.

25Pero te jMoisese la skuy te teyuk ya sjut sjolil a te yermanotak israeetik te ja' ya xkoltayot yu'un Dios ta skuenta te jMoisese. Pero ma k'ot ta yo'tanik.

26Ta xchebal k'aal te jMoisese la sta cheb israeetik te yipalik ta pletoe, y k'an skomtalan. Jich a yaltalanbe: “Te ja'exe awermano abaik. ¿Tu'un te talel bael ya amaj abaike?” xyut.

27Jich te mach'a yipal ta smajel te sjoye la xwaxk'un bael euk te jMoisese, y la yalbe: “¿Mach'a yak'objeyat awa'tel jich tut'il statal o alkal ta jtojoltike?”

28¿Me yu'un ya ak'an ya amilon euk, jich tut'il te woje y la amil te jtul egipto-winike? xchi yu'un.

29Te k'alal la ya'i te jMoisese, an bael y bajt ta slum Madian. Te' kuxuyin a jich tut'il jyanlum, y te' ayin cheb yuntikil a.

30Kuarenta ja'bil ta patil a, te jMoisese ay ta jojchol luwar a nopol ay sok wits Sinai, chiknaj jtul ch'ul ángel yu'un Dios te la yil yipal ta tilel jich tut'il k'ajk' ta jwol wamal te ay xch'ixale.

31Te jMoisese lom cham a ya'i yu'un te tuti sta ta ilele. Te k'alal tijilaj ochel ta yilele, la ya'i a k'opoj te Kajwaltike, te jich a yale:

32“Jo'on Dioson yu'un te antibo ame'-atatike, jo'on Dioson yu'un te j'Abrahame, te Isaake, y te Jacobe”, xchi. Te jMoisese lijk a'bek sik yu'un xi'el y ma sk'anix a sk'elu lek a.

33Te Kajwaltike jicha yalbe: “Lok'esa te awaw te ay ta awoke, porke te luwar te ba ayate yich'oj bendision.

³⁴Kiloj lek te ay ta wokol te jtejkum ku'un te ay ta Egiptoe. La ka'ilanbeyix te tut' ay te swokolike y koonix tal ta skoltayel. Ja' yu'un, la' me, yu'un ya jtikonat bael ta Egipto", x'utot te jMoisese.

³⁵Manchuk me te israeetik sp'ajojik te jMoisese te jich a yalbeyike: "¿Mach'a ya'beyat awa'tel ta statalil y ta alkalil?" te xchiik yu'une, Dios a stikon bael jich tut'il statal y jkoltawanej ta skuenta te ch'ul ángel te chiknaj ta jwol wamal te ay xch'ixal te yipal ta tilele.

³⁶Y ja' te jMoises te la slok'es tal ta Egipto te antibo jme'-jtatike. Y ja' te la spas señaetik y milagroetik ta slum Egipto sok ta Tsajal Mar y sok ta jojchol t'ant'an luwar te ba jalaj kuarenta ja'bile.

³⁷Y ja' mismo te jMoisese te la yalbe te israeetik: "Te Diose ya me yak' chiknajuk ta awolilik jtul j'alwanej jich tut'il te jo'one. Ja' me x'awa'ibeyik te tut ya yalbeyexe", xchi me.

³⁸Ja' mismo te jMoises te anin ta yolilik te ba la stsob sbaik ta jojchol t'ant'an luwar te israeetike, sok te k'oponot yu'un te ch'ul ángel ta Wits Sinai y sok te antibo jme'-jtatike. Y stukel a a'bot tal te k'op yu'un kuxuyinel te la sk'asesbotik te jo'otike.

³⁹Pero te antibo jme'-jtatike ma' sk'an a xch'uumbeyik te smantal te Moises, sinoke la sp'ajbeyik y k'an sujtikuk xan bael te ba Egiptoe.

⁴⁰La yalbeyik te j'Aarone: "Pasbotik kaj-santutik yu'un ja' ya stojotesotik ta be. Porke ma jna'tik tuti spas te jMoises te la slok'esotik tal ta Egipto", te xchiike.

⁴¹Jich a spasik jun santu jich tut'il jkojt beseroe. La smilbeyik chambalmetik yu'un smajtan y la spasbeyik sk'inul yu'un ya yak'ik ta jkuenta te santu te mismo a spasike.

⁴²Jicha jileslanot yu'un te Diose y lijk skejan sbaik ta stojol te tutik xlemlajan ta ch'ulchane. Yu'un jich tut'il ts'ibabil jilel ta sjun te j'alwanejetik yu'un te Diose: "Ja'ex israeetik, ¿me jo'on te la amilbikon chambalmetik y majtaniletik te ayex kuarenta ja'bil ta t'ant'an luware?"

⁴³Porke ja' la achoyik ta beel te nail pak' yu'un te lotil dios Molok, sok te slok'ol ek' yu'un te lotil dios Refan. Ja' te slok'ol lotil diosetik te ja'ex mismo la apasik te yu'un ya akejan abaik ta stojole. Ja' yu'un te ja'ex ya jtikonex bael k'alal ta xch'ayp'ojel Babilonia", xyut te Diose.

⁴⁴Te antibo jme'-jtatike yich'ojik te nail pak' te k'ejbil te'a ta cha'lejch ton te ts'ibabil te'a te lajunkaj mantaletike. Jich a pas te tut'il albot yu'un Dios te jMoises te a'bot yil ta seña te tut yilel ya spase.

⁴⁵Te antibo jme'jtatike a'bot jilel ta skuentaik te nail pak'e, y te mach'atik la sjoyinik tal te Josuee la xchoyik tal te k'alal och sluminbeyik te slum yan

jtejklumetik te Dios a ch'ojtalanot lok'el yu'une. Jich ay tal ja' to k'alal chiknaj te jDavide.

⁴⁶Te rey Davide la sta k'uxultayel yu'un Dios y la skanbe te yauk spasbe jun na te Dios yu'un te antibo jme'-jtatik Jacobe.

⁴⁷Pero ja' a spas te Salomon te templo yu'un Diose.

⁴⁸Aunke te ch'ul Dios te ay ta ch'ulchane ma teyuk ya xnain te ba templo te pasbil ta sk'ab winketike, jich te tut'il la yal te j'alwaneje:

⁴⁹“La yal te Kajwaltike: ‘Te ch'ulchane ja' jmuk'ul jnaktajib y te balmilale ja skajtajib te koke. ¿Tut yilel te na te ya apasbikone, y ba ay te luwar te ba ya jkux ko'tane?

⁵⁰Si jo'on mismo jpasoj spasil te tutik aye,' xchi me te Kajwaltike”, xchi te j'alwaneje.

⁵¹Pero te ja'exe sigue ma x'ak'anik p'ijutesel. Te awo'tanike sok te achikinike pajal k'oemex sok te mach'a ma sna'beyik sba te Diose. Sil tiempo a kontrainejik te Ch'ul Espiritue. Ja' pajalex sok te antibo ame'-atatike te jich a spasike.

⁵²¿Me ay wan jtul j'alwanej yu'un te Diose te ma' skontrainike? Te stukelike la smilik te j'alwanejetik te albot ya'iyik yu'un te ya xtal te mach'a ben toj yo'tane. Pero te ora to xtalukix te mach'a ben toj yo'tane, te ja'exe la awak'ik entregal y milot.

⁵³Te ja'exe la ya'belexix ta ak'abik te mantaletik ta skuenta te ch'ul angeletike, pero ma x'ach'uunik —xchi te j'Estebane.

Tut'il a cham te j'Estebane

⁵⁴K'alal la ya'iyik te tuti yal te j'Estebane, lijk sla'-yo'tanik yu'un, y la xk'uxuxan yeik ta skontrainel te j'Estebane.

⁵⁵Pero te j'Estebane nojel ta yo'tan te Ch'ul Espiritue ta sk'elu moel ta ch'ulchan. La yilbe xojobil slekil te Diose, sok la yil tek'el ta sbats'il sk'ab Dios te Jesuse.

⁵⁶Jich a yal te j'Estebane: —Ila awilik ya kil je'el te ch'ulchane, y te Nich'anile tek'el ta sbats'il sk'ab te Diose —xchi.

⁵⁷Pero la smak xchikinik, y tulan a lijk awunikuk, y la sjum sbaik tal ta stsakel te j'Estebane.

⁵⁸La xchechik lok'el te ba sti'il jtejklume y te' k'o ya'beyik ton a. Y te mach'atik la slebeyik smule la yak'ik jilel ta kanantayel te sk'u'-spak'ike. Ja' skanantaye jilel te jtul soltero te Saulo sbiile.

⁵⁹Te k'alal yipalik ta ya'beyel ton ae, te j'Estebane la sk'opon Dios. Jich a yal: —Kajwal Jesus, ik'bon me te jch'ulele —xchi.

⁶⁰Te nax a la skejan sba y tulan a k'opoj: —Kajwal, ma me awa'be ta skuentaik te mulil to —xchi. Te k'alal jich a yal, cham te j'Estebane.

Hechos 8

Te Saulo la yilbajinlan te hermanoetike

¹Te Sauloe te'ey ek'a, la yak' sba ek'a te milot te j'Estebane. Te k'aal abi lijk ta jun gran tenel te hermanoetik te ayik ta Jerusalene. Spisilik a pujkejik bael te hermanoetik ta estadoetik yu'un Judea sok ta Samaria. Ja xanix a laj jil ta Jerusalen te apostoletike.

²Te mach'atik ben jun yo'tan xch'uunejik te Diose la smukbeyik sti'balul te j'Estebane y beno yok'etayik.

³Te Sauloe ma laj yo'tan ta yilbajinel te hermanoetike. Ya x'och k'ael ta nanatik y ya xochtalan lok'el te winketik sok te antstike, y spisil ya xba yak'talan ta prexo.

Alot te lek ach' k'op ta Samariae

⁴Pero te mach'atik lok'ik bael ta anel ta Jerusalene lijk yalik te lekil ach' k'ope chikan te ba laj bajte.

⁵Te Felipee bajt ta mero jtejklum yu'un Samaria, y lijk yalbe sk'oplal te'a te Cristoe.

⁶Te gentee la stsobilan sbaik y spisilik la ya'iybeyik sluwar te tut a yal te Felipee, yu'un la yilik señaetik y milagroetik te la spase.

⁷Ben bayal mach'atik ay pukuj ta yo'tanik te lekuteslanote. Y te pukujetike x'awlajan ya xlaj lok' bael ta stojolik. Sok ay bayal mach'atik k'olbil xchial yok-sk'ab y sok koxoetik a laj lekub yu'un.

⁸Ja' yu'un te mach'atik ayik ta jtejklume ben jun yo'tanik yu'un.

⁹Pero ay jtul winik te'a Simon sbiil te snopoj uulil te nailtoe, sok te slo'layej te gente yu'un Samariae yu'un ya yal te stukel ben tulane.

¹⁰Spisilik ch'in ta muk' ya ya'iybeyik sluwar te tut ya yale, y ya yalik: —Ja' to, ja' te mach'a yich'objeyix tulan spoder Diose —xchiik yu'un.

¹¹Y yak'ojik ta jkuenta yu'un bayalix tiempo te slo'laylanej yu'un te tut ma tsa'amuk snopoje.

¹²Pero te k'alal la xch'uunik te lekil ach' k'op te albot yu'un te Felipee te tut'il ay ta ajwalinel te Diose y sok te Jesucristoe, ta winketik sok ta antstik la yich'talan ja'.

¹³Y jich euk te Simone la xch'uun y la yich' ja' y lijk sjoyin ta beel te Felipee. Lom yajtal yo'tan yu'un te la yil muk'ul señatik y milagroetike.

¹⁴K'alal la ya'iybeyik sluwar te apostoletik te ayik ta Jerusaleme te la xch'uunikix sk'op Dios te samariaetike, la stikonik bael te'a te jPedroe sok Juane.

¹⁵K'alal laj k'ot te'ae, la sk'oponbeyik Dios te hermanoetik ta Samariae yu'un ya x'a'bot yik'ik te Ch'ul Espiritue.

¹⁶Porke ma to xjul ta skuentaik ni jtuluk a te Ch'ul Espiritue, jip to nax a te la yich'ik ja' ta sbiil te Kajwaltik Jesuse.

¹⁷Jich te jPedroe sok te Juane la skajanlambe sk'ab ta sjolik, y jich a yik'talanik ta yo'tanik te Ch'ul Espiritue.

¹⁸Te Simone la yil te tal te Ch'ul Espiritu k'alal te apostoletik te skajanojbe sk'ab ta sjolik ae. La sjaptalanbe tak'in

¹⁹y la yaltalanbe: —A'bikon euk te poder me to, yu'un te mach'a ya jkajanbe jk'ab ta sjole jich me ya yik'ik euk te Ch'ul Espiritue —xchi.

²⁰Jich te jPedroe la sjak'be: —Pajal baan ta ch'ayel sok te atak'ine, yu'un akuyojo te ay ta manel ta tak'in te tut majtanil ya yak' te Diose.

²¹Te ja'ate ni ma'yuk ta akuenta spasel to, porke ta sit te Diose ma tojuk awo'tan.

²²Ch'oja jilel te tut ma tsa'amuk ay ta awo'tane, y k'anbeya pawor te Diose te yauk spasbeyat perdon yu'un te tuti anopoj ta awo'tane.

²³Porke chikan ya kil te nojel ta awo'tan te bik'tal-o'tanile, sok te ja' xchukojo te tut ma tsa'amuke —xchi te jPedroe.

²⁴Te Simone la sjak': —K'oponbikon me Kajwaltik ta jtojol yu'un jich me mak' xk'ot ta jtojol a te tut la awalbikone —xchi.

²⁵Jich te apostoletike ta patil te laj yalik te sk'oplal te sk'op Diose, sujtik bael ta Jerusaleme. Te k'alal yipalik k'ael ta beel ae, ya yalik k'ael te lekil ach' k'op te ba kolonyaetik yu'un Samariae.

Te Felipee sok te etiope-winike

²⁶Te Felipe k'oponot yu'un jtul ch'ul ángel yu'un te Kajwaltike: —Jajchan y baan ta stojol sur ta sbeel Jerusaleme te koel ya xbajt ta jteyklum Gazae —xchi. Te be to ya xk'ax ta jojchol t'ant'an luwar.

²⁷Te Felipee jajch bael y bajt, y te ba bee la sta jtul winik te talem ta Etiopiae. Eunuko te winike, tulan ya'tel yich'oj ta skanantaybeyel sk'ulejal te Candace sbiil te ants te rey yu'un te etiopiaetike. Te winike xk'otuk ta Jerusaleme te xk'o skejan sba tal ta stojol Diose.

²⁸Sujtelix ay bael ta slumal a, nakal k'ael ta skarreta. Yipal k'ael ta yilel te sjun Isaiase te j'alwanej yu'un Dios.

²⁹Te Felipee albot yu'un te Ch'ul Espiritue: —Tijilajan bael te ba karretae y joyina bael —xchi.

30Te k'alal tijilaj bael te Felipee la ya'i te yipal k'ael ta yilel te sjun Isaias te etiope-winike. Jich a sjojk'obe: —¿Me ya ana'be sluwartil te tut yipalat ta yilele? —xyut.

31Te etiope-winike la sjak'be: —¿Tut'il k'an jna'be sluwar te ma'yuk mach'a ya yalbon sluware? —xchi. Sok la yalbe te Felipee te yauk xmo sjoyin ta nakleje.

32Te ba yipal k'ael ta yilel te Sjun Diose ja' te jich ya yale: “Ik'ot bael ta milel jich tut'il jkojt karnera te ba ya xmilote. Jicha k'ot tut'il jkojt ch'in yal karnera te mak' x'ok' te k'alal ya xjoxbot stsotsile, jich ma k'opoj euk.

33La yich' ilbajinel y ma' chapot. ¿Mach'a k'an sna' yalel te sts'umbale? Porke ora lajinbot yora ta balmilal”, te xchie.

34Te etiope-winike la yalbe te Felipe: —Awokoluk albon: ¿Mach'a sk'oplal a yalbe te j'alwaneje? ¿Me stukel mismo sk'oplal, o ay yan mach'a sk'oplal a yalbe? —xchi.

35Jich te Felipee ja' mismo a lijk yalbe tut ay sluwar te Sjun Dios te yipal ta yilel te etiope-winike, ja' lijk yalbe sluwar te lekil ach' k'op yu'un te Jesuse.

36Te k'alal yipalik k'ael ta beel ae, ay ja' a staik te ti'be. Te etiope-winike la yal: —Ay ja' liye. ¿Me ma spas te ya kich' ja'e? —xchi.

37Te Felipe la yalbe: —Teme sp'ejel awo'tan ya ach'uune, ya spas ya awich' te ja'e —xchi. Y te winike la sjak': —Ya jch'uun te ja' Xnich'an Dios te Jesucristoe —xchi.

38Jich a yal mantal te ya xkom te skarretae. Te Felipee sok te winike laj ko bael ta ba ja'e, y la ya'be ich'ja'.

39Te k'alal lok'ik tal ta ja'e, te Espíritu yu'un te Kajwaltike ora nax a yik' bael te Felipee, y te etiope-winike ma sta'ix ta ilel a. Pero lijk xan bael ta beel, ben jun k'ael yo'tan.

40Te Felipee k'o to chiknajuk ta jtejkum Azoto y k'ax ta jujun jtejkum te ba la yal k'ael te lekil ach' k'ope asta k'ot ta jtejkum Cesarea.

Hechos 9

Sujtesbot yo'tan yu'un Dios te Sauloe

1Te Sauloe ma xlaj yo'tan ta yalbeyel sk'oplal ta milel te hermanoetik ta stojol te Kajwaltike. Ja' yu'un ba sk'opon te statal saserdotee

2y la sk'anbe junetik te ya xk'o ya'be te mach'atik ay ta skuenta te sinagogaetik te ay ta jtejkum Damascoe, yu'un ya xba sle te mach'atik stamojik te ach' bee, winik o ants, y ya yik'talan bael ta prexo ta Jerusalen.

³Pero te k'alal xnopetix ya xk'ot a te ba jtejklum Damascoe, ora nax a tal xojob ta ch'ulchan, xlemet julel y jul joyek yu'un.

⁴Te Sauloe t'uxaj k'oel ta lum y ay mach'a k'opoj a ya'i te jicha yale: —Saulo, Saulo, ¿tu'un te ya awilbajinone? xchi.

⁵Te Sauloe la sjojk'obe: —¿Mach'aat a Kajwal? —xchi. La sjak' te mach'a xk'opoje: —Jo'on Jesuson, ja' mismo te mach'a yipalat ta yilbajinele. Ja'at mismo ya awilbajin aba jich tut'il te wakax te ya st'im ta tek'el te tut ya stojutesot ae —xchi.

⁶Jich te Sauloe ben x'a'bot sik yu'un xi'el. La yal: —Kajwal, ¿tut ya sk'an awo'tan te ya jpase? —xchi. Y albot yu'un te Kajwaltike: —Jajchan y ochan bael te ba jtejklume. Te' me ya yalbelat a te tut ya sk'an ya apase —x'utot.

⁷Te mach'atik sjoyinej sba sok ta beel te Sauloe ben xlaj xi' yu'un, porke la ya'iyik te mach'a k'opoje pero ma'yuk mach'a a yilik.

⁸Te nax a te Sauloe la stam sba jajchel; pero te k'alal la swik' te site, ma spas yilix k'inal a. Te sjo'take la xchechbeyik sk'ab y la yik'ik bael ta jtejklum Damasco.

⁹Oxe' k'aal te'ey a ma xyil k'inal y ni ma' we' y ni ma tut ya yuch'.

¹⁰Te ba jtejklum Damascoe te'ey jtul hermano a te j'Ananias sbiile te k'oponot yu'un Kajwaltik ta stek'lejal yilele. Albot yu'un: —Ananias —x'utot. La sjak' te j'Ananiase: —Li' ayon to, Kajwal —xchi.

¹¹Jicha albot yu'un te Kajwaltike: —Jajchan y baan te ba Tojil Kaya sbiile. Te ba sna Judase jolk'oya te jtul winik te talem ta jtejklum Tarso te Saulo sbiile te yipal ta sk'oponel Dios a.

¹²Yu'un la yilix ta stek'lejal yilel jtul winik te j'Ananias sbiile te ya xtal skajanbey sk'ab ta sjole, yu'un jich ya xwijk' a te site —xchi a ya'iy.

¹³K'alal la ya'i te jicha albote, te j'Ananiase la yal: —Kajwal, bayal mach'a yalojbon tut'il ay te winik abi, y spasil te tut ma tsa'amuk spasoje te mach'atik xch'uunejat te ba Jerusalene.

¹⁴Y te ora to ja' talemix li'ye yu'un tulan albil tal yu'un te stataletik yu'un saserdoteetike te ya yik' bael ta prexo spasil te mach'atik ya staik ta alel te stsa'amul te abiile —xchi.

¹⁵Pero te Kajwaltike la yalbe: —Baan, porke jtsaojix tal te winik me to. Yu'un ya me yalbon jk'oplal ta stojol te genteetik ta yanetik nasione, y sok euk te reyetik yu'une, y sok te israeletike.

¹⁶Jo'on me ya ka'be sna' spasil te tutik swokolil ya sta ta jkuentae —xchi.

¹⁷Te j'Ananiase jicha bajt te ba na ba ay te Sauloe. Och bael k'o skajanbe sk'ab ta sjol y la yalbe: —Hermano Saulo, te Kajwaltik Jesus te la yak' sba ta ilel ta atojol

te ayat tal ta be ae, ja' a stikonon tal yu'un jich me ya xjam a te asite y yame xnoj jil ta awo'tan te Ch'ul Espiritue —xchi.

¹⁸Y ora nax a ch'ay koel ta sit te Sauloe pajal yilel sok te tut'il sulil chaye, y jich a yil k'inal. Jicha jajch te Sauloe y a'bot yich'ja.

¹⁹Ta patil we' y la xcha' yich' xan spuensa te sti'balule. Y te' jil che'oxe' k'aal a sok te hermanoetik te aylan ta jtejklum Damascoe.

Te Sauloe la yal sk'op Dios ta Damasco

²⁰Te nax a te Sauloe lijk ta yalel te ba sinagogaetik te ja' Xnich'an Dios te Jesuse.

²¹Spisil te mach'atik la ya'iyike lom cham a ya'iyik y la yalik: —¿Me ma ja'uk ts'in to te ya yilbajinlan te mach'atik ya staik ta alel te stsa'amul te sbiil te Jesus te aylan ta Jerusalene? ¿Me ma wan ja'uk mismo talem yu'un liye te ya xchuktalan bael te hermanoetik sok te ya xba yak' entregal ta stojol te stataletik yu'un te saserdoteetike? —xchiik.

²²Pero te Sauloe mas a yak' xan puensa ta yalel te ja' Cristo te Jesuse. Te juriyoetik te aylan ta Damascoe ma' sna' tuti yalik yu'un.

Kol bael ta sk'abik te juriyoetik te Sauloe

²³K'axix bayal k'aal a, te juriyoetike la snopbeyik sk'oplal ta milel te Sauloe. Pero te Sauloe la ya'i te yipal ta nopbeyel sk'oplale.

²⁴K'ajk'al y ajk'ubal ya smaliyik te ba spuertaul lok'ibal yu'un te jtejklume yu'un ya smilik.

²⁵Pero te hermanoetike la yak'ik ta jun mam moch y ta ajk'ubal a slijkanik koel te ba spajk'ul smakte'al te jtejklume. Jicha kol bael.

Te Sauloe k'ot xan ta Jerusalen

²⁶Te k'alal k'ot ta Jerusalen te Sauloe, k'an stsob sba sok te hermanoetike, pero spisilik ya xljaj xi'ik yu'un, yu'un ma xch'uunik teme jnopojelix yu'un te Jesuse.

²⁷Pero te jBernabee la yik' bael y ba yak' ta stojol te apostoletike. Te Bernabe la yaltalanbe te tut'il a yil ta be te Kajwaltike sok te tuti albot yu'un Kajwaltik te Sauloe, sok te tut'il jamal la yalix ta Damasco te Sauloe te tut'il ay sk'oplal te Jesuse.

²⁸Jich te Sauloe la sjoyinlan te apostoletik te ba Jerusalene, y la sjoyinlan ta beel. Jamal a yalbe sk'oplal te Kajwaltike.

²⁹La sk'opon te juriyoetik te ya xk'opojik ta griego-k'ope ta ya'biyanel te tut'il ay sk'oplal te Kajwaltike. Pero k'an smilik yu'un.

³⁰K'alal la ya'iybeyik sluwar te hermanoetike, la yik'ik bael ta jtejklum Cesarea te Sauloe, y te nax a la stikonik bael ta jtejklum Tarso.

31Jich te hermanoetik te aylan ta estadoetik yu'un Judeae sok ta Galilea y sok ta Samaria ben jun yo'tanik yipalik ta p'ijubel ta skuenta Espíritu. La xch'uunik ta lek te Kajwaltike, y koltalanot yu'un te Ch'ul Espiritue jich yipalik ta p'olel ta mas.

Kol ta chamel te j'Enease

32Te jPedroe yipal k'ael ta yulu'tayel a te hermanoetike, y bajt ba yil euk te hermanoetik te aylan ta jtejkum Lidae.

33Te' k'o sta jtul winik a te j'Eneas sbiile te ayix waxke' ja'bil te ay ta swayib te k'olbil xchial yok-sk'abe.

34Te jPedroe la yalbe: —Eneas, te Jesucristoe ya slekutesat. Jajchan y chapa bael te awayibe —xyut. Te j'Enease ora jajch,

35y spisil te mach'atik aylan ta jtejkum Lida sok ta jtejkum Saron la yilik te jajch te j'Enease. Jich a sujtes yo'tanik ta stojol te Kajwaltike.

Cha'kux te xDorcase

36Ta jtejkum Jope ay jtul jnopojel ants xTabita sbiil, te Dorcas xchi ta griego-k'ope. Te ants to ben lek sok te xkuxlejale y ya skoltay te mach'atik ay swokolike.

37Ja' stiempo a taot ta chamel te xDorcase, y cham. K'alal lajix ta pokbeyel a te sti'balule ba xchawanik ta jun kuarto te ba xcha'kajal snae.

38Te jtejkum Jopee nopol ay sok te jtejkum Lidae te ba ay te jPedroe, y te hermanoetike la ya'iyik te te'ey a te jPedroe. La stikonik bael cheb winketik, ba yalbeyik tal: —Awokoluk, la' me ta ora li' ba aytike —xchiik.

39Y te jPedroe laj bajt sok ta ora. Te k'alal laj k'ot ta Jopee, la yik'ik bael te ba kuarto ba' xchawanejbeyik te sti'balule. Spisil te me'ba antstike la sjumik te jPedroe, ben xla'j ok'ik, y la ya'beyik yil te sk'u'-spak'ik te pasbil yu'un te xDorcase te k'alal kuxul to ae.

40Te jPedro spisil a stikonlan lok'el y la skejan sba sok la sk'opon Dios. Te nax a sujt sk'elu te animae, y la yalbe: —Tabita, jajchan —xchi. Te antse la swik' sit. La yil te te'ey a te jPedroe, la snajkan sba.

41Te jPedroe la xchexbe te sk'abe y la xjach. Te nax a la yik' tal te hermanoetik y sok te me'ba antstike, y la yak'talanbe yil te kuxulix te xDorcase.

42Spisil te jtejkum Jopee la ya'iyik te jich a k'ot ta pasele, y ben bayal a xch'uunik te Kajwaltike.

43Te jPedroe jalaj bayal k'aal te ba jtejkum Jopee te ba sna jtul jk'a'utesej-nujkule te Simon sbiile.

Hechos 10

Te jPedro sok te jCornelio

- ¹Ay jtul winik te ay ta jtejklum Cesarea te jCornelio sbiile, te ja' statal yu'un sien soltaroetik te Italiano sbiilike.
- ²Ben jun yo'tan xch'uunej te Diose sok spasil te mach'a ay yu'un ta snae. Sok bayal ya sk'eben stak'in ta skoltayel te juriyoetike, y sil tiempo ya sk'opon te Diose.
- ³Jun k'aal, las tres mal k'aal wan a, a'bot yil ta stek'lejal yilel jtul ch'ul ángel yu'un Dios te tal te ba aye, y albot yu'un: —Cornelio —xchi a ya'iy.
- ⁴Te jCornelioe la sle ta k'eluyel te ángele y sok xi'el la sjojk'obe: —¿Tut a Kajwal? —xchi te jCornelio. Albot yu'un te ángele: —Dios a ya'ibeyatix te ak'ope sok la yilix te ya ak'ebenbe atak'in yu'un ya akoltay a te me'baetike.
- ⁵Ja' yu'un, ila mach'a ya atikon bael ta ora te ba jtejklum Jopee, yu'un ya xba yik' tal te Simon, te Pedro x'albote.
- ⁶Ja' smajanejbe sna te jtul xan Simon te jk'a'utesej-nujkule te ay sna ta ti'mare. Stukel me ya yalbeyat te tut ya sk'an ya apase —xchi te ch'ul ángele.
- ⁷K'alal bajt te ch'ul ángel te yipal ta k'op soke, te jCornelioe la yik' tal cha'tul te yaj-mantale y sok jtul soltaro te ben jun yo'tan xch'uunej te Diose sok te ya xch'uun mantal sil tiempo.
- ⁸La ya'biyanbe spasil te tuti' albote, sok la stikonlan bael ta jtejklum Jope.
- ⁹Ta xchebal k'aal, ol wan k'aal a, te ayik k'al ta be te nopol xkotix ta jtejklum Jope ae, te jPedroe mo bael ta sk'oponel Dios ta sba na te ba yamak'ule.
- ¹⁰Ben xwi'naj y ya sk'an xwe'. Pero yipal to ta chapel a te we'elile ay tuti a'bot yil ta stek'lejal yilel.
- ¹¹La yil a je' te ch'ulchane y koj tal ta lum te pajal sok sabana pak' yilel te chukbil xchanebal te xchikine.
- ¹²Te ba yutil te sabana pak'e la yil te'a spasil ta jkaj chambalmetik te ay chaneb yoke sok chanetik y sok mutetik.
- ¹³La ya'iy te ay mach'a k'opoje te jicha yale: —Jajchan Pedro, mila y we'a —xchi a ya'i.
- ¹⁴La sjak' te jPedroe: —Ma'uk Kajwal. Te jo'one ma'yuk ba jwe'oj te tut a te ma lekuk sk'oplale sok te tut lom ilobtik sbae —xchi.
- ¹⁵K'oponot xan ta xcha'melal y jicha albot: —Te tut lekubenix yu'un te Diose ma me awal te ja'ate te ma lekuk sk'oplale —xchi.
- ¹⁶Oxmel te jicha a'bot yile, y te nax a te sabana pak'e sujt moel ta ch'ulchan.

17Te jPedro lom yajtal yo'tan yu'un te tut xyal te tuti a'bot yile. Te k'alal laj k'ot ta ti' puerta te winketik. Te yaj-mantal te jCornelioe la sjojk'oyik te ba' ay sna te Simone.

18Te k'alal laj k'ote, tulan a sjojk'obeyik teme te' smajanej na a te Simon te jPedro x'albote.

19Te jPedroe yipal to ta snopel a te tut xyal te tuti a'bot yile, te albot yu'un te Ch'ul Espiritue: —Ila awil, oxtul winketik ya sleat.

20Jajchan, koan bael y baan sok. Ma me tut xyal awo'tan, porke jo'on jtikonej tal —xchi.

21Te jPedroe ko bael y la yalbe te winketike: —Jo'on te ya aleikone. ¿Tut a te talemex yu'une? —xchi.

22Te winketike la sjak'ik: —Ja' stikonejotik tal te statal soltaro te jCornelioe sbiile te toj ta winikile. Xch'uunej Dios, sok te ben k'anbil yu'un te juriyoetike. Jtul ch'ul ángel yu'un Dios a albot yu'un te ya stikonat ta ik'el, yu'un te ya xbaat ta snae. Yu'un jich me ya ya'ibe sluwar te tut ya awalbeye —xchiik.

23Jich te jPedroe la yik' ochel ta na, y te' k'ax ajk'ubal yu'unik a. Ta yan k'aal, te jPedroe bajt sok te winketike, y la sjoyin bael cha'oxtul hermanoetik te aylan ta jteyklum Jopee.

24Ta yan to xan k'aal laj k'ot te ba jteyklum Cesareae te ba yipal ta maliyel yu'un te jCornelioe. Sok spisil te mach'atik ay yu'une y sok te yamigotak te ben sk'anoj sba soke.

25Te k'alal k'ot te jPedroe te ba nae, te jCornelioe lok' sta y la skejan sba ta yok ta yak'el ta jkuenta.

26Pero te jPedroe la yak' jajchuk, y la yalbe: —Tejk'an aba, yu'un te jo'one winikon euk, jich tut'il te ja'ate —xchi.

27Yipal to ta k'op sok a, och bael y te' k'o sta bayal genteetik a.

28Te jPedroe la yaltalanbe: —Te ja'exe ana'ojik sluwar te juriyoeitk te ma xju' ya sta sba sok te jyanlumetike, ni ma xju' ya x'ochik ta sna. Pero te Diose la ya'bonix kil te ma xju' ya kal te ma lekuk sk'oplal jtuluk gentee, sok ma xju' ya jp'aj.

29Ja' yu'un ma'yuk tuti kal te xk'o yalbelon tale, jun ko'tan a' talon. Ja' yu'un ya me awalbikon tut yu'un te xk'o awak'ikon tal ta ik'ele —xchi te jPedroe.

30Te jCornelioe la sjak': —Ayix ta chanebal k'aal jich wan ora to, li'iyon a ba jnae, jkomoj jwe'el y yipalon ta sk'oponel Dios a las tres mal k'aal a, k'alal la kil a chiknaj jtul winik te xlemet nax sk'u'-spak'e.

³¹La yalbon: “jCornelio, Dios a ya'ibeyatix te ak'ope, y la sna'ix te tut la apas te la ak'eben atak'in yu'un la akoltay a te me'baetike.

³²Ja' yu'un tikona tal ta ik'el te Simon te jPedro te x'albote, te ay ta jteyklum Jopee, te smajanejbe sna te jtul xan Simon te jk'a'utesej-nujkul te ay sna ta ti'mare”, yuton.

³³Jich a jtikonat tal ta ik'el ta ora nax, y ben lek awo'tan te talatixe. Te ora to li' tsobolotikix ta jpisiltik ta stojol te Diose, y ya jk'an ya ka'itik spasil te tut yalobjeyat tal te Kajwaltik te ya awalbotike.

Te tuti yal ta sna te jCornelio te jPedro

³⁴Te jPedro jicha lijk yal: —Te ora to k'otix ta ko'tan te bats'i jich te Dios pajal ya yil spasil te genteetike.

³⁵Ta bayal nasionil lek ya yil te mach'a ya xch'uunot yu'une sok te mach'a lek te tut ya spase.

³⁶Dios a stikon ta alel ta stojol te sts'umbal israeetik te ja' ay bujts'an k'in al ta skuenta te Jesucristoe te ja' Ajwalil yu'un spasil te genteetike.

³⁷Te ja'exe lek ya ana'ik te tuti k'ot ta pasel ta spasil te ba slum juriyoetike. Lijk ta slum Galilea, te k'alal lajix yo'tan ta yalbeyel sk'oplal ich'ja' a te Juane.

³⁸Awa'iyebeyik sluwar sk'oplal te Jesus te talem ta jteyklum Nazaret. Te Dios a ya'be spoder y la ya'be yik' te Ch'ul Espiritue. Y te Jesuse bayuk nax a been ta spasel te tut leke y ya slekuteslan spasil te mach'atik ayik ta ilbajinel yu'un te pukuje. Jicha ju' yu'un spasel porke joyinbil yu'un te Diose.

³⁹Y jo'otik testigootik yu'un spasil te tuti spas te Jesus te ba estado yu'un Judeae y sok ta Jerusalem. Ta patil la smilik, la sjojk'anik ta krus.

⁴⁰Pero te Diose la xcha'kuses tal ta yoxebal k'aal, sok la ya'botik kiltike.

⁴¹Ma spasiluk a ya'be yil te jteyklume; jo'otik nax te namey stsaotik te Diose te ja' testigootik yu'une. Te jo'otike we'otik sok y uch'aotik sok te k'alal cha'kuxemix tal a te ba animaetike.

⁴²Stukel a stikonotik te ya kalbeytik sk'oplal te jteyklume, sok te ya kak' jbatik ta testigo yu'une. Porke Dios a ya'beyix ya'tel ta yich'el jkuenta te mach'atik kuxajtik toe sok te mach'atik chamenikixe.

⁴³Spasil te j'alwanejetike yalobjeyikix sk'oplal te Jesuse y yalojik te mach'a ya xch'uunike ya staik perdon yu'un te smulike —xchi te jPedro.

Te mach'atik ma juriyouke a'bot yik'ik te Ch'ul Espiritue

⁴⁴Yipal to ta k'op a te jPedro k'alal jul ta skuentaik te Ch'ul Espiritu spasil te mach'atik la ya'iybeyik sluwar te tuti yale.

⁴⁵Y te hermanoetik juriyoetik te sjoyinejik tal te jPedroe lom yan a yilik te majtan nax a pujk ta skuentaik te Ch'ul Espiritu te mach'atik ma juriyouke,

⁴⁶yu'un la ya'iyik te k'opojik ta yanetik k'op ta yalbeyel kolayal te Diose.

⁴⁷Te jPedroe jich a yal: —¿Mach'a k'an skom teme ya x'a'bot yich'ik ja' te genteetik to te a'botix yik'ik te Ch'ul Espiritue, jich tut'il te jo'otike? —xchi.

⁴⁸Y la yal mantal te ya x'ak'talanbot ich'ja' ta skuenta te Jesucristoe. Ta patil la sk'anbeyik pawor te jPedroe te ya to sjoyinik jun chebuk k'aale.

Hechos 11

Te jPedroe k'o yalbe sk'oplal te jCornelio ta stojol te hermanoetik te ba Jerusalene

¹Te apostoletike sok te hermanoetik te ayik ta Judea la ya'iyik te xch'uunejikix euk te sk'op Diose te mach'atik ma juriyouke.

²Ja' yu'un te k'alal sujt bael ta Jerusalen te jPedroe, tijot ta k'op yu'un te hermanoetik te xch'uunejik tut'il ay te sirkunsisione.

³La sjoj'k'obeyik: —¿Tu'un te ochat ta sna te mach'atik ma yich'ojuk sirkunsisione y we'at soke? —xyutik.

⁴Te jPedroe lijk yalbe spisil te tuti k'ot ta pasel te nail toe:

⁵—Te jo'one ayon ta jtejklum Jope a, y yipalon ta sk'oponel Dios a ay tut'i kil ta stek'lejal yilel. La kil pajal sok jun sabana pak' yilel te chukbil xchanebal xchikin te yipal tal ta koel ta ch'ulchan te ya xjul te ba ayone.

⁶Lom lek a jk'elu te tut ay ta yutile y la kil bayal ta jkaj chambalmetik sok chanetik sok mutetik.

⁷Y la ka'i ay mach'a k'opoj te la yalbone: “Jajchan, Pedro, mila y we'a”, xyuton.

⁸La jak'be: “Ma spas, Kajwal. Porke ma'yuk ba jwe'oj te tut ma tsa'amuk sk'oplale sok te tut ilobtik sbae”, xkut.

⁹Jich te mach'a ya xk'opoj ta ch'ulchane la yalbon xan: “Te tut lekix yu'un te Diose ma me awal te ma lekuk sk'oplale”, xchi a ka'i.

¹⁰Oxmel te jich a ya'belon kile, y te nax a spisil a cha'mo bael ta ch'ulchan.

¹¹Mismo tiempo a, k'ot oxtul winketik tikonlanbil tal ta jtejklum Cesarea, yu'un tal sleikon te ba na ba ayone.

¹²Te Espiritue la yalbon te ya xboon soke, sok te manchuk ya x'a'abiyan ko'tan yu'une. Y jich a sjoyinikon bael te waktul hermanoetik to. Jpisiltik a ochotik k'oel te ba sna jtul winik

¹³te la yalbotik te la yil tek'el jtul ch'ul ángel ta sna te jicha albot yu'une: “Tikona bael winketik ta jtejklum Jope yu'un ya xba yik' tal te Simon te jPedro jun xan sbiile.

¹⁴Ja' me ya yalbeyat te tut'il ya xju' xkolat sok spisil te mach'a ay awu'une”, x'utot.

¹⁵Te k'alal lijkon ta yaltalanbeyele, tal te Ch'ul Espiritue jul ta skuentaik jich te tut'il jul ta jkuentatik ta slijkibale.

¹⁶Jich a jna' te tut yaloj te Kajwaltike: “Te Juane la yak' ich'ja' ta ja', pero te ja'exe ya me ya'belex awik'ik te Ch'ul Espíritu”, xchi me.

¹⁷Ja' yu'un teme jich a ak'talanbotik yu'un Dios te Ch'ul Espiritue, jich tut'il te jo'otik te jch'uunetikix te Kajwaltik Jesucristoe, ¿mach'aon me a te jo'one te ya jkom ta a'tel te Diose? —xchi te jPedroe.

¹⁸Te k'alal jich a ya'iyik te hermanoetik ta Jerusalene, ma tuti yalikix a y la yalbeyik slekikal te Diose. Jich a yalik: —Yu'un Dios a ya'be sujtes yo'tanik yu'un smulik te mach'atik ma juriouke. Jich me ya xkolik sbajtel k'inal euk —xchiik.

Te hermanoetik ta jtejklum Antioquia

¹⁹Ta patil chamenix a te j'Estebane, lijk ta ilbajinel te hermanoetike. Ja' yu'un ay a laj bajtik ta anel ta slum Fenicia, sok ta slum Chipre, sok ta jtejklum Antioquia. Te' k'o yalbeyik sk'op Dios a te juriyoetike, pero ma ja'uk a yalbe te mach'a ma juriyouke.

²⁰Pero ay hermanoetik te talemik ta slum Chipre sok ta jtejklum Cirene te laj k'ot ta jtejklum Antioquiae, y lijk yalbeyik te lek ach' k'op yu'un te Kajwaltik Jesus te mach'atik ma juriyouke.

²¹Te spoder te Kajwaltike joyinlanbil yu'un, y jich lom bayal a sjilesik te tut nameyix xch'uunejike y la xch'uunik te Kajwaltike.

²²K'alal te hermanoetik te ayik ta Jerusalene la ya'iyik te jich ay sk'oplale, la stikonik bael ta Antioquia te jBernabee.

²³Te k'alal k'ot te'a te jBernabee la yil te a'bilix bendision yu'un Dios te mach'a ma juriyouke y ben jun yo'tan yu'un. La stsitstalan spisil te ben junuk yo'tanik ta stojol te Kajwaltike.

²⁴Porke te jBernabee ben lek yo'tan ta winikil, y nojel ta yo'tan te Ch'ul Espiritue, y jun yo'tan ta stojol te Kajwaltike. Jich bayal xan gente a xch'uun te Kajwaltike.

²⁵Ta patil te jicha k'ote, te jBernabee bajt ta jtejklum Tarso yu'un ba sle te Sauloe.

²⁶K'alal la stae, la yik' bael ta jtejk'lum Antioquia. Te'eyik jun ja'bil sok a te hermanoetike, la sp'ijuteslan bayal gente. Ja' te Antioquiae te ba nail a a'bot sbiilnik Cristoetik te jnopojeletike.

²⁷Te tiempo abi ay j'alwanejetik yu'un Dios lijkik tal ta Jerusalen y laj bajt ta Antioquia.

²⁸Ay jtul te Agabo sbiile, la stejk'an sba ta skuenta te Ch'ul Espíritu, sok la yal te ya xtal bayal wi'nal ta spisil te balmilale. Ja' k'ot ta pasel a te k'alal ochem ta muk'ul rey a te jClaudioe.

²⁹Jich te hermanoetik te ayik ta Antioquiae la snopik te ya stikonbeyik koltayel te hermanoetik te ayik ta slum Judea, chikan te tut'il ya xju' yu'unik yak'el ta juju-tule.

³⁰Jich a spasik, sok la stikonik bael ta stojol te ansianoetik te ayik ta Jerusalen. Ja' a ya'beyik bael te jBernabe sok te Saulo te tak'ine.

Hechos 12

Cham ta milel te Jacobo y och ta prexo te jPedroe

¹Te tiempo abi te rey Herodese lijk yilbajin cha'oxtul te hermanoetik.

²La yak' mantal ta milel ta puñal te Jacoboe sbankil te Juane,

³y yu'un la yil te ben sni' xya'i te juriyoetike, la yak' ta tsakel euk te jPedroe. Ja ak'ot ta pasel a te sk'aalel k'in te ya swe'ik waj te ma yich'ojuk lebadurae.

⁴Ta patil te tsajkemix ae, te jHerodese la yotses ta prexo te jPedroe. La yak' ta kanantayel yu'un chantijk soltaroetik te chanchan tul staoj sbaik te juju-tijk'e. Yu'un snopoj te jHerodese te ya stejk'an ta sitil komon ta patil teme laj te k'in Pascuae.

⁵Jich ay ta prexo te jPedroe, lek kanantaybil. Pero te hermanoetike sigue ya sk'oponbeyik Dios ta stojol ta spisilik.

Dios a skolta lok'el ta prexo te jPedroe

⁶Pero pajel xanix a te ya xba tejk'anek ta sitil komon yu'un te jHerodes, mismo ajk'ubal a wayal to a te jPedroe, lot'bil yu'un cha'tul soltaroetik y chukul ta cha'lijk kadena. Y te yan soltaroetike te'eyik ba puertae, skananteyejik te prexoe.

⁷Ora nax a chiknaj tul ch'ul ángel yu'un te Kajwaltike, y te yutil prexoe noj ta xojobil. Te ch'ul ángele la slowbe skostiya te jPedroe, y la yalbe: —Jajchan ta ora —xyut. Mismo ora a te kadenaetik te ay ta sk'ab te jPedro xpojlan koel.

⁸Te ch'ul ángel la yalbe: —Lapa ak'u'-apak' y lapa awaw —xchi. Jich a spas te jPedroe y te ch'ul ángele la yalbe xan: —Lapa tal te amam najt'il kamixe y ts'akliyaon —xyut.

⁹Te jPedro sts'akliyej lok'el te ch'ul ángele. Mak' sna' me bats'i jich te tut ya spas te ch'ul ángele, yu'un la skuy ta swayuch nax.

¹⁰Pero k'axik bael te ba primero jkanane y te nax a k'ax te ba xchebale, y k'alal laj k'ot te ba puerta tak'in te ay ta kayae, te puertae stukel nax a je' bael. Lok'ik bael. Ta patil te beenikix bael ta jun kaya ae, te ch'ul ángel la swolan jilel te jPedroe.

¹¹Te jPedroe k'o snop k'inal, y la yal: “Ta ora to la jna'ix te bats'i jich te ja' a stikon tal ch'ul ángel yu'un te Kajwaltike. Yu'un tal skoltayon ta sk'ab te jHerodese, sok te tut snopoj ya spاسبikon te juriyoetike”, xchi.

¹²Te tut'il la sna'ix te tuti k'ot ta pasele, te jPedroe bajt ta sna te xMariae te sme' te Juan te jMarcos jun xan sbiile, te ba stsoboj sbaik bayal ta jtul te yipalik ta sk'oponel te Diose.

¹³K'o sk'ojk'utay te puerta te ba kayae. Ay jtul ach'ix te xRode sbiile lok' tal, tal yil mach'a a.

¹⁴Te k'alal la sna'be sba te ja' sk'op te jPedroe, ben jun yo'tan a sujt yu'un, pero ma la sje' te puertae. Xyalet ochel ta yalel te ja' Pedro te ayix ta ti' puertae.

¹⁵La yalbeyik te ach'ixe: —Yu'un xjowiyat —xyutik. Pero te ach'ixe la yal te bats'i jiche. La yalik spisilik: —Ma stukeluk. Ja' wan te ch'ul ángel te joyinbil yu'une —xchiik.

¹⁶Pero te jPedroe sigue ya sk'ojk'utay te ti' puertae, y te k'alal la sje'ike y la yilik, lom cham a ya'iyik yu'un.

¹⁷Pero te jPedroe la ya'be seña ta sk'ab te yauk xch'enlinike, y la yaltalanbe te tut'il a lok'esot tal ta prexo yu'un te Kajwaltike. Sok la yalbe xan: —Albeyaik te Jacobo y sok te hermanoetike te tuti k'ot ta pasele —xchi. Te nax a lok' bael y bajt ta yan luwar.

¹⁸Te k'alal sakub te k'inale, te soltaroetike lijk k'op yu'unik, porke ma sna'ik te tuti k'ot ta pasel ta skuenta te jPedroe.

¹⁹Te jHerodese la yak' mantal ta leel pero ma staik. La sjojk'obe te jkananetike y la yak' mantal ta miltalanel. Ta patil te jich k'ote, te jHerodese lok' bael te ba Judea y ba kuxuyinuk ta jtejklum Cesarea.

Te tut'il a cham te jHerodese

²⁰Te jHerodese ilinem sok te genteetik yu'un te jtejklum Tiro y sok te jtejklum Sidon. Jich te jtejklume la snopik te ya xtal sk'oponik te jHerodese. Ja nail a slekil-k'oponik te jBlasto sbiil te a'bil tulan ya'tel te rey Herodese, yu'un stukel xba sk'opon te reye te ayuk bujts'an k'inal ya ya'iyike, porke te ba slumal te reye te' ya staik a te tut ya xtuun yu'unike.

²¹Jich te jHerodese la xat'be sk'aalel te ya sk'opon te genteetike. K'alal la sta sk'aalele la slapbe sk'u'-pak'alul te muk'ul reye, y jicha lijk sk'opon te genteetike.

²²Jich te genteetike lijk yalbeyik ta aw: —Dios te mach'a yipal ta k'ope, ma winikuk —xchiik.

²³Ora nax a tal jtul ch'ul ángel yu'un te Kajwaltike te ya yak' taek ta chamel te jHerodese, ta skaj te ma ja'uk a yak' ta ak'el ta jkuenta te Diose. Y cham, yu'un we'ot ta lukum te xch'ujte.

²⁴Pero te sk'op Diose pujk bael ta alel ta bayuk nax y muk'ub.

²⁵Te jBernabee sok te Sauloe, te k'alal laj yo'tanik ta mantal ta Jerusalene, sujtik bael ta Antioquia. La yik'ik bael te Juan te jMarcos te jun xan sbiile.

Hechos 13

Te jBernabe sok te Sauloe lijk spukik ta bayuk te sk'op Diose

¹Te hermanoetik te ayik ta jtejklum Antioquiae ay j'alwanejetik sok maestroetik yu'un te sk'op Diose, ja' te jBernabe, sok Simon te jNegro te jun xan sbiile, sok te jLucio te talem ta jtejklum Cirenee, sok jManaen te pajal a ch'i sok te jHerodes te och ta gobierno ta Galileae, sok te Sauloe.

²Ay jun k'aal te stsoboj sbaik ta kulto yu'un te Kajwaltike y skomoj swe'elik a, te Ch'ul Espiritue altalanbot yu'un: —Pitbikon te jBernabee sok te Sauloe yu'un tsabilix ku'un te ya spas te a'tele —x'utalanot.

³Jich ta patil, k'alal laj yo'tanik ta sk'oponel Dios sok ta skomel swe'elik, la skajanbe sk'abik y la stikonik bael.

Te apostoletike la yalik sk'op Dios ta slum Chipre

⁴Te jBernabe sok te Sauloe tikonlanot bael yu'un te Ch'ul Espiritue. Jicha laj bajt ta jtejklum Selucia. Te' moik bael ta barko a, bajtik ta slum Chipre.

⁵Te k'alal koik ta barko ta jtejklum Salaminae, lijk yalik te'a te sk'op Diose te ba sinagogaetik yu'un te juriyoetike. Te Juane sjoyinejik k'al euk yu'un ya smantaltesik.

⁶La yokliyik spisil te slum Chipre te joybil ta mare, asta laj k'ot ta jtejklum Pafos. Te' staik jtul j'ak'-chamel te jBarJesus x'albote, te ja' jlo'lawanej te ya yal te j'alwanej yu'un Dios ta sk'ope.

⁷Te j'ak'chamel to ja' sjoyinej sba sok te gobierno Sergio Pauloe, te jtul winik te ay sp'ijile. Te Sergio Pauloe la stikon ta ik'el te jBernabee sok te Sauloe yu'un ya sk'an ya'ibe sluwar te sk'op Diose.

⁸Pero te j'ak'chamele, te j'Elimas sbiil ta griego-k'ope, la skontrain te jBernabe sok te Sauloe. La xchebal-k'optay te gobiernoe te manchuk ya xch'uune.

⁹Jich te Saulo, te jPablo x'albote, nojel ta yo'tan te Ch'ul Espiritue, la sk'elube lek sit te j'Elimase,

¹⁰y la yalbe: —Te ja'ate, jlo'lawanejat, ma tsa'amuk te tut ay ta awo'tane. Xnich'anat pukuj, y akontrainej spasil te tut lek ta pasele. ¿Me'n ma x'akom aba ta smakbeyel sbe te Kajwaltike?

¹¹Te ora to ya me ya'beyat kastigo te Kajwaltike. Ya me xchokubat jilel. Bayal k'aal ma x'awil te sakil k'in al yu'un te k'ajk'ale —xyut. Te j'Elimase ora nax a ijk'ub k'in al a ya'i, y la sle te ayuk te mach'a ya xchechot bael yu'une porke chokube nix a.

¹²Te k'alal te gobierno la yil te jicha k'ot ta pasel, la xch'uun te Kajwaltike. Lom yajtal yo'tan te tut'il ay te p'ijutesel yu'un te Kajwaltike.

Te jPablo sok te jBernabee ayik ta jtejklum Antioquia te ay ta slum Pisidia ae

¹³Te jPablo sok te sjo'tak ochik bael ta barko ta jtejklum Pafos y bajtik ta jtejklum Perge ta estado yu'un Panfilia. Pero te' ch'ojtalanot jil yu'un a te Juane, sujt bael ta Jerusalem stukel.

¹⁴Yan te jPabloe sok te Bernabee la sjilesik te jtejklum Pergee, k'axik bael ta Antioquia te ay ta slum Pisidiae. Ta sk'aalel te kuxo-o'tane ochik bael ta sinagoga y la snajkan sbaik.

¹⁵Patil te la yich'ix ilel a te sjunal te mantaletik yu'un te Diose sok te sjun alwanejetike, te stataletik yu'un te sinagogae la stikonik ta albeyel te jPablo sok te jBernabee: —Kermanotak, teme ay tut ya ak'an ya awalik ta stojol te genteetik te ya awa'be spuensa yo'tane, ya xju' xk'opojex —xchiik.

¹⁶Jich te jPabloe la stejk'an sba jajchel, la xbech-k'abtay te yauk xkomik ta k'ope, y la yal: —Ja'ex israeletik y sok ja'ex jyanlumetik te axi'ojik te Diose, a'ibeyaik awa'i sluwar te tut ya kalbeyexe:

¹⁷Te Dios yu'un te jtejklum israele la st'uj te antibo jme'-jtatike. Muk'ul nasion a ko't yu'un te k'alal ayik ta yan nasion Egipto. Ta patil, sok te spoder Diose la slok'eslan tal te ba slum Egiptoe.

¹⁸Dios a sts'ikbe kuarenta jab'il te tut ma tsa'amuk la spasik te ba jojchol takin k'inale,

¹⁹y la sjim jukeb nasionetik te ay ta slum Canaan, yu'un ya ya'be slumin te antibo jme' jtatike.

²⁰Spasil i to jalawan kuarto sienta sinkuenta ja'bil. Ta patil japuyot yu'un te juesetike, ja' to k'alal Samuel te j'alwanej yu'une.

²¹Jich a sk'anbeyik te ayuk jtul rey te ya xjapuyot yu'une. Jich a a'bot yu'un Dios te ja' rey ya xk'ot yu'unik kuarenta ja'bil te Saul te xnich'an Cis, te ja' sts'umbal te jBenjamine.

22 Pero ta patil te Diose la slok'es ta reyil te Saule, y ja' a yak' ta reyil te jDavide, te jich a yalbe sk'oplale: “La jtaix te jDavid te xnich'an Isai te ben k'ux ta ko'tane. Ja' me ya spas spasil te tut ya jk'ane”, xchi me.

23 Te Jesuse, te ja' sts'umbal jDavid, te Dios a yak'ix ta jkoltawaneje te ya skoltay te israeetik, jich te tut'il yaloj ya spase.

24 Te k'alal ma to xtal a te Jesuse, te Juane la yalbe ya'i spasil te jtejkum israele te ya sk'an ya sujtes yo'tanik ta stojol Dios y ya yak' sbaik ta ich'ja'.

25 Te k'alal nopol ya xlajix yorail a te Juane, la yal “Ma jo'ukon te mach'a ya akuyikon ae. Pero ta patil ay mach'a ya xtal ta jpat te ni ma spas ya jpolbe yak'il te swaw slapoje”, xchi me.

26 “Kermanotak, te sts'umbalex euk te j'Abrahame, y ja'ex te jyanlumexe te axi'ojik te Diose, ja'ex awu'unik te sk'oplal kolel to.

27 Yu'un te mach'atik ayik ta Jerusalene y te statal yu'unike ma' sna'ik mach'a a te Jesuse. Ni ma' ya'ibeyik sluwar te tuti yal te j'alwanejetik yu'un Dios te la yich' ilel ta sinagogaetik te jujun k'aal ta sk'aalelel kuxo-o'tane. Jicha k'ot ta pasel ta skuentaik te tut yaloj Dios ta skuenta te j'alwanejetik yu'un, te tut'il la yak'ik ta milel te Jesuse.

28 Manchuk me ma'yuk smul a stabeyik te ya x'ak'ot ta milel yu'une, pero la sk'anbeyik te jPilato te ya yal mantal te ya xba mileke.

29 Te nax a te k'alal la spasikix spasil te tut ts'ibabil jilel sk'oplal ta sjun te Diose, la skoesik bael ta krus y la smukik.

30 Pero Dios a xcha'kuses tal te ba ay animaetike.

31 Te Jesuse bayal k'aal a yak'ulan sba ta ilel ta stojol te mach'atik a joyinot ta beel yu'un ta Galileae sok te k'alal bajtik ta Jerusalene. Te ora to ja' testigoetik te ya yalbeyik sk'oplal te Jesus ta stojol te gantee.

32 Jich te jo'otike ja' ya kalbetikex te lek ach' k'op to: Te tut yaloj Dios ta stojol te antibo jme'-jtatike,

33 la yak' k'otukix ta pasel ta jtojoltik, jo'otik te sts'umbalotike, te k'alal la xcha'kuses tal te ba ay animaetik te Jesuse. Jich tut'il ts'ibabil jilel te ba Salmo numero dos: “Te ja'ate, jnich'angat, nax to nax a kak'at ta ilel te jo'on atatone”, xchi me.

34 Dios yalojix te ya xcha'kuses tal te ba ay animaetik yu'un ma'yuk tut ora ya xk'a' te sti'balule. Jich te tut'il la yale: “Ya ka'beyex te ch'ul bendisionetik te ay ta jkuenta te jmel nax kalojbe te jDavide” xchi me.

35 Ja' sluwar te jich la yal xan te ba Salmoetik: “Te ma x'awak' te ya xk'a' sti'balul te ach'ul-nich'ane”, xchi me.

³⁶Jich te jDavide la yak' sba ta mantaltesel ta stojol te mach'atik pajal a k'ax sok ta balmilale, jich te tut'il yaloj ta primero te Diose. Y ta patil cham, ba mukek te ba mukul te sme'-state y te sti'balule te k'a' a.

³⁷Pero te sti'balul te mach'a cha'kusesot yu'un te Diose ma k'a' stukel.

³⁸Ja' yu'un, kermanotak, na'beyaik me sluwar te ja'exe, te perdon yu'un te mulile yipalix ta alel ta atojolik ta skuenta te Jesuse.

³⁹Porke ta skuenta te Jesuse pasbilix perdon spisil te mach'atik ya xch'uune. Yan te mantaliletik yu'un te jMoisese ma'yuk perdon yu'un stukel.

⁴⁰Kuidado me x'awak' abaik, ma me ja'ukex ya xk'ot ta akuentaik te tuti sts'ibayik jilel te j'alwanejetik yu'un te Diose te la yale:

⁴¹“A'iya awa'iyik ja'ex jp'ajawanejetik, xi'anik me, baanik ta ch'ayel. Porke ay me tut ya kak' k'otuk ta pasel ta atojolik te kuxulex ta balmilale, te ma x'ach'uunik aunke me ay mach'a ya yalbeyex”, xchi me —xchi ta yalel te jPabloe.

⁴²K'alal lok' bael ta sinagoga yu'un juriyoetik te jPablo sok te sjo'take, te mach'atik ma juriyouk ta yayinabe la sk'ambeyik pawor te yauk x'albot xan ya'iyik te tut ora ya xk'ot xan te sk'aalel kuxo-o'tane.

⁴³Te k'alal laj yo'tanik te stsoboj sbaik ta sinagogae, bayal juriyoetik sok te mach'atik xch'uunejikix tut' ay te juriyoile la sts'akliyik bael te jPablo sok te jBernabee. Y jich a stsitstalan te jmel nax a wak' xch'uunik te k'uxutayel a a'bot yu'un te Diose.

⁴⁴Te yan sk'aalel kuxo-o'tan yu'un te yan semanae, ch'in ma spisiluk te jteyklum a stsob sba tal ta ya'iyel te sk'op Diose.

⁴⁵Pero te juriyoetike la yilik te bayal gente stsoboj sbaik, ja' yu'un lijk sla'o'tantayik, y lijkik ta yalel te ma jichuk te tut ya yal te jPabloe, sok la stoyba-k'optayik.

⁴⁶Jich te jPablo sok te jBernabee lijk yalbeyik ta jamal: —Te puersa nail ya kalbetikex te sk'op Dios ja'ex te juriyoexe. Pero te ja'exe ya ap'ajik, ma x'ak'anik te ya awich'ik akuxlejalik sbajtel k'inale. Te ora to ya sujtotik bael te ba ay te mach'atik ma juriyouke.

⁴⁷Porke jich tikonbilotik yu'un te Kajwaltike, te jich a yale: “Jich a kak'atix ta ilel te tut'il lus ta stojol te mach'atik ma juriyouke. Ja'at me ta akuenta te ya yich'ik koltayel spisil genteetik ta balmilal”, xchi me —xchi te jPabloe.

⁴⁸Te k'alal la ya'iybeyik sluwaril to, te mach'atik ma juriyouke ben jun yo'tanik a la sujt yu'un, y lijk yalik te ben tsa'am te sk'op Kajwaltike. Spisil a xch'uunik te mach'atik tsabilik yu'un te ya xkuxuyinik sbajtel k'inale.

⁴⁹Jich a yich' alel te sk'op Kajwaltik ta spisil te estadoe.

⁵⁰ Pero te juriyoetike la yalbeyik euk te antstik te ben lek xch'uunik te Diose sok te ak'talanbil ta jkuentae, sok euk te moletik te ak'talanbil ta jkuenta yu'un te jteyklume. Jicha lijk ta tenel te jPabloe sok te jBernabee yu'un ya stenik lok'el te ba jteyklume.

⁵¹ Jich te jPablo sok te jBernabee la stijtnik jilel te stanil yokike, seña te ma ja'uk ta skuentaik te ma xch'uunike. Y laj bajt ta jteyklum Iconio.

⁵² Pero te hermanoetike ben jun yo'tanik yu'un te xch'uunejikixe, y nojel ta yo'tanik te Ch'ul Espiritue.

Hechos 14

Te jPablo sok te jBernabe laj k'ot ta jteyklum Iconio

¹ Te k'alal ayikix ta jteyklum Iconio ae, te jPablo sok te jBernabee ochik bael te ba sinagoga yu'un te juriyoetike. Ay bayal yip te sk'op Dios te la yalike, jich bayal a xch'uunik te juriyoetike sok te mach'atik ma juriyouke.

² Pero te juriyoetik te ma' sk'an a xch'uunike la xchebal-k'optayik te mach'atik ma juriyouke. Jich a lijk snop te ya yak' ta kontranel te hermanoetike.

³ Pero te apostoletike bayal k'aal a jalajik te'a. Ja' yip yo'tanik te Kajwaltike, jicha ju' yu'unik yalel te tut'il ayotik ta k'uxutayel yu'un te Kajwaltike. Ja' a yak' ta ilel te tut bats'i jich te tut ya yalike yu'un te Kajwaltike la ya'be spoderik ta spasel señaetik y sok milagroetik.

⁴ Pero te gente yu'un te jteyklume la xat' sbaik yu'un. Ay mach'atik jun yo'tan sba sok te juriyoetike y ay mach'atik jun yo'tan sba sok te apostoletike.

⁵ Jich te juriyoetike sok te mach'atik ma juriyouke la snop sk'opik sok te j'u'etike yu'un ya smilik ta wolel ta ton.

⁶ Pero te jPablo sok te jBernabee la ya'ibeyik sluwar te tut snopojike. Jicha laj bajt ta anel ta jteyklum Listra sok ta Derbe te ay ta estado Licaonia. Jich a yokliyik spisil te estadoe,

⁷ sok te' yalik a te lekil ach' k'ope.

La swolik ta ton ta Listra te jPabloe

⁸ Te ba jteyklum Listrae ay jtul winik te'a te ma spas xbeene. Ma'yuk a been porke ta yayinab to koxouben.

⁹ Te winik to te' nakal ta ya'iyel a te tut yipal ta yalel te jPabloe. Te jPabloe la sk'elube sit, y la yil te ay bayal xch'uunel yo'tan te ya xlekube.

¹⁰ Jich tulan a sk'opon: —Jajchan. Toj xtek'lat sok te awoke —xyut. Te winike sotset jajchel ta ora, y lijk beenuk.

¹¹Kalal la yil te gente te tuti spas te jPabloe, lijk yalik ta aw ta licaonia-k'op: — Koemik tal ta jtojoltik diosetik te sk'ajtese j sba ta winik —xchiik ta aw.

¹²Jupiter a yalbeyik te jBernabee, y Mercurio a yalbeyik te jPabloe, porke ja' stukel te yipal ta k'ope.

¹³Jich te saserdote yu'un te Jupitere, te ay stemplo ta sti'il jteyklume, la yik' tal toroetik te lek nichimtaybil tale. Y te saserdotee sok te genteetike k'an skejan sbaik ta stojol te apostoletike y k'an smilbeyik toroetik yu'un smajtan.

¹⁴Pero te k'alal la ya'iybeyik sluwar te jBernabee sok te jPabloe, la xch'i' xkamixik yu'un, y la sten sbaik ochel te ba yolil te genteetike, y lijk yalik ta aw:

¹⁵—Pero moletik, ¿tu'un te jich ya apasike? Te jo'otike winikotik nax euk jich tut'il te ja'exe. Ja'a talotik yu'un te tal kalbetikex te ya awijkitayik spasel te tutik ma xtuun ta pasele, sok te ya asujtes awo'tanik ta stojol te kuxul Dios te la spas ch'ulchan sok balmilal sok te mare y sok spasil te tutik ay ae.

¹⁶Te namey tale Dios a jilesanot yu'un chikan te tutik ya sk'an ya spasik te gentee.

¹⁷Pero ma yu'unuk ma' yak' ta na'el te tut'il ay te Diose, porke lek te tut ya spase. Yu'un stukel te ya yak' taluk ja'al ta ch'ulchan ta atojolike, y ya yak' sitinuk spasil te tut ya ats'unike. Jich ya xnoj te ach'ujtike yu'un jich ben jun awo'tanik a — xchiik ta k'op.

¹⁸Aunke la yalbeyik spasil to, pero wokol a ju' yu'unik skomel te genteetike yu'un ja' ay ta yo'tanik te ya smilbeyik smajtanin te toroetike.

¹⁹Ay juriyoetik a laj k'ot te lijkemik tal ta Antioquia sok ta Iconio, yu'un tal xchebal-k'optay te genteetike. Jich a swolik ta ton te jPabloe. La skuyik te chamix jil yu'unike, y la xjochik lok'el ta ti' jtejklum.

²⁰Pero te hermanoetik la stsob sbaik tal, tal sjoyik te jPabloe. La stejkan sba jajchel te Pabloe, y cha'och xan bael te ba jteyklume. Ta xchebal k'aal la sjiles te jtejklum Listrae, bajt sok te Bernabee ta jtejklum Derbe.

²¹Patil la yalik te lek ach' k'op te ba jtejklum Derbee, te ba bayal a ya'beyik xch'uun Jesus te genteetike. Ta patil sujtik xan bael ta jtejklum Listra, sok ta Iconio, sok ta jtejklum Antioquia.

²²Te ba luwar ba laj k'axike, la ya'beyik jilel spuensa yo'tan te hermanoetike, y la yaltalanbe jilel te jmel nax a wak' xch'uunik te Jesuse. La yalbeyik te puensa ay bayal wokol te ya x'ochotik te ba ay ta ajwalinel te Diose.

²³Sok la sleik jilel ansianoetik te ba ay juju-tijk' te hermanoetike. La sk'oponik Dios y la skom swe'elik, sok la yak'ik jilel te sk'ab te Kajwaltik te ja' xch'uunejike.

Te jPablo sok te jBernabee sujtik bael ta jtejklum Antioquia te ay ta estado Siriae

²⁴Jicha k'axik bael ta estado yu'un Pisidia y laj k'ot ta estado yu'un Panfilia.

²⁵Te' yalik a te lek ach' k'op te ba jtejkum Pergee, y te nax a laj bajt ta jtejkum Atalia.

²⁶Te' moik bael ta barko a, laj bajt ta Antioquia, te muk'ul jtejkum te ba k'anbot bendision te yauk sjoyin bael ta beel te Diose te a'tel te ya xba spasike, ja te ju'ix ta pasel yu'unike.

²⁷Te k'alal laj k'ot ta Antioquiae, la stsobik tal te hermanotike, y la yaltalanbe spisil te tutik a spas Dios ta skuentaik, sok te tut'il te Kajwaltik la ya'be xch'uunik euk te mach'atik ma juriyouke.

²⁸Te jPablo sok te jBernabee bayal k'aal a sjoyin sba sok te'a te hermanoetike.

Hechos 15

Junta ta Jerusalem

¹Ay mach'atik a laj talik ta estado Judea lijk snojpesik te hermanoetike te puersa me ya yich' sirkunsision ta sti'balulik, jich tut'il te ya yal te mantaliletik yu'un te jMoisese, teme ya sk'an xkolik sbajtel k'inale.

²Te jPablo sok te jBernabee jicha lijk bayal k'op yu'unik sok. Jich a yich'ik t'ujel te jPablo sok te jBernabee sok xan yanetik yu'un ya xbajtik ta Jerusalem ta xchapel te k'op sok te apostoletike y sok te ansianoetik yu'un te hermanoetik te ba Jerusalemene.

³Jicha tikonlanot bael yu'un te jtijk' hermanoetik te ayik ta Antioquiae. Te' k'axik ta estado yu'un Fenicia sok ta estado Samariae. K'a yaltalanbe ya'iy te hermanoetik te tut'il ay bayal mach'a ma juriyouk te la sjilesix te tut antibo xch'uuneje, y la sujtesix yo'tanik ta stojol Dios. Spisil te hermanoetike ben jun yo'tanik yu'un te jich a ya'iyike.

⁴Te k'alal k'ot ta Jerusalem te jPablo sok te jBernabee, te hermanoetik te stsoboj sbaik, sok te apostoletike y sok te ansianoetike ben jun yo'tanik a yik'ik ta stojolik. Y te jPablo sok te jBernabee lijk yaltalanbe spisil te tutik a spas Dios ta stojolike.

⁵Pero ay cha'oxtul fariseoetik te xch'uunejikix te Jesuse la stejik'an sbaik jajchel, y la yalik: —Puersa me ya ka'beytik yich' sirkunsision te hermanoetik te ma juriyouke, y ya me kalbetik te ya xch'uunik te mantaliletik yu'un te jMoisese — xchiik.

⁶Jich a stsob sbaik te apostoletike y sok te ansianoetike yu'un ya snopik te tut' ya xchapik te k'op to.

⁷Te jalajikix ta k'op ae, te jPedroe la stejik'an sba jajchel, y la yaltalanbe: —Hermanoetik, te ja'exe ana'ojik te ayix k'aal st'ujonon Dios ta awolilike te ya

kalbey te lek ach' k'op yu'un te kolel te mach'atik ma juriyouke, yu'un jich me ya xch'uunik euk.

⁸Jich te Diose, te sna'oj tut' ay te o'tanile, la yak' ta na'beyel sluwar te ben tsa'am yo'tan ta stojol, yu'un la yak'talanbe yik' ta yo'tanik euk te Ch'ul Espíritu, jich tut'il te jo'otike.

⁹Te Diose ma yanuk a yilotik sok te mach'atik ma juriyouke, yu'un jich ya spasbe perdon yu'un smulik euk ta skuenta nax te la xch'uun ta yo'tanike.

¹⁰Ja' yu'un, ¿tut yes ya awilbeyik yo'tan te ora to te Diose, te ya awa'beyik yijk'ats te hermanoetik te tut ma' ju' ku'untik xch'uunel sok euk te antibo jme'-jtatike?

¹¹Te jo'otike jch'uunejtik te libre ayotikix yu'un jmultik ta skuenta slekil yo'tan te Kajwaltik Jesuse. Jich tut'il la yich'ikix koltayel euk te jyanlumetike —xchi te jPedroe.

¹²Jich ma mach'a k'opojix a, y la ya'iybeyik sluwar sk'op te jBernabe sok te jPabloe te la yalik te seña milagroetik te Dios a pasbot ta stojolik ta yolil te mach'a ma juriyouke.

¹³Te k'alal lajix yo'tanik ta k'op ae, te Jacoboe la yal: —Kermanotak, a'iyaiik awa'iy te tut ya kalbeyexe.

¹⁴Te Simone la yalbotikix ka'itik te tut'il Dios a lijk sna' ta nail to te ya st'uj lok'el ta yolilik euk te mach'atik ma juriyouke te mach'atik jtejklum yu'un ya xk'ote.

¹⁵Ja' to jich ay sk'oplal euk te tuti sts'ibayik jilel te j'alwanejetik jich tut'il ya yal te Sjun Diose:

¹⁶“Ta patil ya xcha'sujton tal, y ya me jcha'pas xan te sna jDavid te jimene. Ya me jpas xan ta ach' te tut'il jimene, sok ya jtejk'an xan moel,

¹⁷yu'un jich me ya xtal sleik Kajwaltik a te yan genteetike. Ja' bi, ja' spisil te jyanlumetik te ik'talanbil ta jkuentae.

¹⁸Jich yalojix te Kajwaltike, te yak'ojix ta na'el spisil te nameye”, xchi me.

¹⁹“Ja' sluwaril te ya kal te ma me x'awa'beyik yijkatsinik te smantal te mach'atik ma juriyouke. A' sjilesik te tut antibo xch'uunejike, sok a' sujtes yo'tanik ta stojol te Diose.

²⁰Ja' nax a me jpasbeytik sjunik te ya kalbetik te ma me wak' swe'ik ti'bal te ma lekuke yu'un ja' smajtaninej te lotil diosetike, sok a me sjilesik te antsiwejele, sok te mak' swe'beyik sti'balul chambalamentik te ts'otbil nax snuk'e sok te jich nax chamene, sok te mak' swe'eik te ch'ich'e.

²¹Porke nameyix ta jujun jtejklum te ya x'alot te mantaliletik yu'un te jMoisese, y ya yich' k'oponel sjunal ta sinagogaetik ta jujun sk'aalel te kuxo-o'tane —xchi te Jacobe.

Pasbot bael sjunik te mach'a ma juriyouke

²²Te apostoletike sok te ansianoetike y sok spasil te hermanoetike la snopik te ay mach'a st'ujik ta yolilik te ya stikonik bael ta jtejklum Antioquia sok te jPablo y sok te jBernabee. Ja'a biiltesot te Judas te Barsabas x'albote, sok te Silas, te ak'talanbil ta jkuenta yu'un te hermanoetike.

²³Jicha a'bot ba yich'ik te karta te jich a yale: “Jo'otik apostolotik y sok te ansianoetik te awermanotake, xkoltanuk te kermanotaktik te ma juriyouke, te ayik ta jtejklum Antioquia sok ta Siria y sok ta Cilicia.

²⁴“La ka'ibetik sluwar te ay cha'oxtul te li' lijkemik baele te ma jtikonejtikuke te la ya'beyex yajtal awo'tanik yu'un te tuti yalike sok te la yak' a'biyanuk awo'tanike. Ja' te la yalbeyex te puersa ya sk'an ya awich'ik sirkunsision sok te ya ach'uunik te mantaliletik yu'un te jMoisese.

²⁵Ja' yu'un la jnoptik ta komon te ja' lek la jbiiltestik cheb kermanotaktik ta koliltik te ya xtal yilexe. Ja' jun nax ya xtal sok te kermanotaktik Bernabe sok te jPabloe, te ben k'ux ta ko'tantike,

²⁶te xtuch'oj yo'tanik teme te ya xlajik yu'un a ta skaj te Kajwaltik Jesucristoe.

²⁷Ja' yu'un la jtikontikix tal te Judase sok te Silase. Ja' me ya yalbeyex awa'iyik ta personal tut ay sluwaril te k'op to.

²⁸Yu'un ja' lek ya ya'i te Ch'ul Espiritue sok lek a ka'itik euk te ma'yuk yan mantal te ya kak'tik ach'uunike, ja' nax te tut ben tulán sk'oplale.

²⁹Ja' te mak' me ya awe'beyik sti'balul chambalametik te ya xmilbot smajtanin te lotil diosetike, sok ma me awe'ik ch'ich', ni te sti'balul chambalametik te ts'otbil nax snuk'e, y sok ma me antsiwejanik. Teme ya akom abaik ta spasel to, jich toj ayex bael abi. Ila me abaik k'ael”, xchiik ta jun.

³⁰Jich a tikunot bael te winketike, y laj k'ot ta jtejklum Antioquia. La stsob te hermanoetike y la ya'be entregal te kartae.

³¹K'alal la sk'oponik te karta te hermanoetike, ben kontento la sujt yu'un te tuti altalanbot te'ae.

³²Te Judas sok te Silase ay smajtanik yu'un yalel sk'op Dios. Jich a sjunutesbe yo'tanik y la ya'be spuersa yo'tan te hermanoetik yu'un te tuti' yalike.

³³Te tut'il jalajix te'ae, te hermanoetike la yak'ik sujtél. Ben jun yo'tanik a spatbeyik bael yo'tan, yu'un ya sujtik bael ta stojol te mach'atik tikonlanbil tal yu'une.

³⁴Pero te Silase la snop te ya to xjil ta Antioquiae,

³⁵sok jicha te jPablo sok te jBernabee, te' to jilik euk a. La sjoyin sbaik sok xan bayal te mach'atik la snojpselane, y sok la yalbe te sk'op Kajwaltike.

Te jPabloe xcha'melal ya xlok' bael ta spukel a te lek ach' k'ope.

³⁶Che'oxeb k'aal ta patil, te jPabloe la yalbe te jBernabee: —Konik, kon kiltik xan tal te hermanoetik te aylan ta muk'ul jteyklumetik te ba kalojtik te sk'op Kajwaltike, yu'un xba kiltik tal tut yilelik —xchi.

³⁷Te jBernabee k'an yik' bael te Juan te jMarcos te jun xan sbiile.

³⁸Pero te jPabloe la yal te ma spas ya yik' bael, porke te jMarcose ja' te ch'ojawan jilel ta slum Panfiliae, te ma sk'an a sjoyin bael ta spasel te a'tele.

³⁹Tulan a sk'opon sbaik yu'un, sok jich a spit sbaik. Te jBernabee ja' a yik' bael te jMarcose. Moik bael ta barko, laj bajt ta slum Chipre.

⁴⁰Yan te jPabloe ja' a st'uj te ya sjoyin bael te Silase. Jich te hermanoetike la sk'anbeyik bendision te ya sjoyinik bael te Kajwaltike. Jicha laj bajtik.

⁴¹K'axik bael ta estado Siria y sok estado Cilicia. K'a ya'beyik spuensa yo'tan te juju-tijk' hermanoetike.

Hechos 16

Te Timoteo la sjoyin ta beel te jPablo sok te Silase

¹Te jPablo sok te Silase laj k'ot ta jteyklum Derbe sok ta jteyklum Listra. Te' la staik jtul hermano te jTimoteo sbiile, yal jtul juriyo-ants te hermanae. Te state griego-winik stukul.

²Te hermanoetik te ba Listra sok te ba Iconioe ben lek sk'oplal yu'unik te jTimoteoe.

³Te jPabloe la sk'an te ya sjoyin te jTimoteoe, pero nail a ya'be yich' sirkunsision yu'un jich mak' xlijk ta k'op a te juriyoetik te te' kuxajtik ae. Porke sna'ojik ta spisilik te stat jTimoteoe griego-winik stukul.

⁴Ta spisil te jteyklum te ba ya xk'axike, ja' a yalbeyik te hermanoetik te tut mantal a xchap te apostoletik sok ansianoetik yu'un te hermanoetik ta Jerusalene.

⁵Jicha junub yo'tanik ta xch'uunel Dios te juju-tijk' hermanoetike, y te hermanoetike jujun k'aal a lijk p'olikuk.

Ta xwayuch te jPabloe la yil jtul macedonia-winik

⁶Beenik k'axel ta estado Frigia sok ta estado Galacia, porke komot yu'un te Ch'ul Espíritu te ya xk'a yal sk'op Dios te ba estado Asiae.

⁷Jicha laj k'ot ta slum Misia. K'an snopik te ya xla j och ta estado Bitinia, pero ma' ak'otik ochel yu'un te Espíritu yu'un te Jesuse.

⁸Toj nax a k'axik bael ta estado Misia. Jich koel a laj bajt ta jteyklum Troas te ay ta ti'mare.

⁹Te' ay tut a'bot yil ta xwayuch ta ajk'ubal a te jPabloe. La yil jtul winik ta estado yu'un Macedonia te tek'el ta sk'anel pawore. Jicha albot yu'un: “K'axan me bael ta Macedonia, yu'un ya xtal akoltayotik”, x'utot.

¹⁰Te tut'il jich a yil ta xwayuch te jPabloe, jich a jchap jbajtik ta ora y bootik ta estado Macedonia, yu'un bats'i ja' a yalbotik te Diose te ya yik'otik ta yalel te'a te lek ach' k'ope.

Te jPablo sok te Silase ayik ta jtejkum Filipos

¹¹Jich a mootik bael ta barko te'a te ba jtejkum Troase, y toj a bootik ta slum Samotracia te joybil ta mare. Ta xchebal k'aal k'ootik ta jtejkum Neapolis.

¹²Te' lijkotik bael a y bootik ta jtejkum Filipos, te ja' kolonia yu'un te Romae y ja' ben a'bil ta jkuenta ta estado Macedonia. Te' jalajotik che'oxeb k'aal a.

¹³Ta jun sk'aalel kuxo-o'tan lok'otik bael ta ti' jtejkum te ay ta ti'jae, te ba k'ayemik te ya stsob sbaik ta sk'oponel Diose. Te' jnakan bajtik a, y la kalbeytik ya'iy te lekil ach' k'op te antstik te te' ya stsob sbaik ae.

¹⁴Ay jtul ants te te'ey ae, xLidia sbiil, te lijkem tal ta jtejkum Tiatirae. Ja' ya'telinej xchonel te ben tsa'am tsajal ijk'sukantik pak' te ben toyol stojole. Te ants to ben lek xch'uunej te Diose, yipal ta ya'iyel te tut ya yal te jPabloe te nikbot yo'tan yu'un te Kajwaltike.

¹⁵Jicha a'bot yich' ja' sok spasil te mach'a ay yu'un te snae. Ta patil la sk'anbe pawor: —Teme la ana'ikix te bats'i jun ko'tan jch'uunej te Kajwaltike, la' me, olananik li' ba jnae —xchi. Y puersa a yalbotik te te' ya x'anotik ae.

¹⁶Ay jun buelta ay tut k'ot ta pasel te k'alal yipalotik k'ael ta beel a te ba luwar ba ya xba jk'opontik Diose. La staotik jtul ach'ix te nainbil yo'tan yu'un te pukuje, y ya sna' xchiknatesel te tut'il ya xk'ot ta pasele. Ay cha'oxtul yajwal te bayal ya spas ganar a te tut ya sna' xchiknatesele.

¹⁷Te ach'ix to lijk sts'akliyotik sok te jPabloe y x'awte x'awte ta yalel: —Te winketik to, ja' j'a'teletik yu'un te Dios te ay ta ch'uchane. Ja' ya yalbeyex te tut'il ay te sbeel kolele —xchi ta yalel.

¹⁸Bayal kaal te jich a spas te ach'ixe. Te jPabloe ma' kujchix yu'un a te tut yipal ta spasele. Jicha sujtes sba y la yalbe te pukuj te nainbil yu'un te yo'tane: —Ta skuenta te Jesucristoe ya kalbeyat mantal te ya xlok'at ta yo'tan te ach'ixe —xyut. Mismo ora a lok' bael te pukuje.

¹⁹Pero te yajwale la yilik te ma staikix tak'in ta skuenta a te ach'ixe. La stsakik te jPabloe sok te Silase y la yik'ik bael ta parke ta stojol te ju'eletike.

²⁰La stejk'anik ta stojol te alkaletike y la yalbeyik: —Te juriyoetik to yipalik ta yixlanel te jlumaltike.

- 21**Y ya snojpeswan ta kostumbreetik te ma xju' ya jnoptik sok ma spas ya jch'uuntik, porke jromaotik —xchiik.
- 22**Jich te gentee lijk skontrainik euk. Te alkaletike la yak'ik mantal te ya slok'eslanbot sk'u'-spak'ik te jPablo sok te Silase, sok te ya yich' majel ta te'.
- 23**Patil te lom bayalix a smajik ae, la yotsesik ta prexo. Pasot ta mantal te jkanan-prexoe te lek me ya skanantaye.
- 24**Te tut'il la yich'ix mantal, te jkanan-prexoe la yotses bael k'alal ta último srinkonal te prexoe, y la xojbe jilel yok ta jutbil te'.
- 25**Pero olil ajk'ubal a te jPablo sok te Silase yipalik ta sk'oponel Dios a sok yipalik ta k'ayoj a, y te yan jprexojeletike yipalik ta ya'iyel.
- 26**Y ora nax a tal ben tulan jikichab y la snikbe yipajib te prexoe. Y ora nax a je' spisil te puertaetike, y la jpol te kadenaetik te chukajtik a te jprexojeletike.
- 27**K'alal kux yo'tan te jkanan-prexoe, la yil je'ajtikix a te puertaetik yu'un prexoe. La stas lok'el spuñal, k'an smil sba yu'un la skuy te anemikix lok'el a te jprexojeletike.
- 28**Pero te jPabloe tulan a yawutay: —Ma me amil aba. Jpisiltik me li' ayotik to —xchi ta yalbeyel.
- 29**Jich te jkanan-prexoe la sk'an tal k'ajk' yu'un ya yil a. Xyalet ochel, y ben xlilinot ta sik yu'un xi'el, k'o skejan sba ta yok te jPablo sok te Silase.
- 30**Te nax a la yik'talan lok'el y la sjojk'obe: —¿Moletik, tut lek ya sk'an jpas yu'un ya xkolon ae? —xchi.
- 31**Te jPablo sok te Silase la sjak'beyik: —Ch'uuna te Kajwaltik Jesuse. Jich ya xkolat sok spisil te mach'atik ay awu'une —xchiik.
- 32**Y la yalbeyik te sk'op Kajwaltike stukel sok spisil te mach'atik ay yu'un ta snae.
- 33**Mismo ora ajk'ubal a te jkanan-prexoe la yik' bael ba spokbe te yejch'ene, y te nax a ak'talanbot yich' ja' spisil sok te mach'atik ay yu'une.
- 34**Patil la yik'talan bael ta sna y la yak'talanbe swe'el. Stukel sok te mach'atik ay yu'une ben kontentoik yu'un te la xch'uunikix te Diose.
- 35**K'alal sakub te k'inale, te alkaletike la stikon bael polisiaetik ta stojol te jkanan-prexoe, yich'ojik bael mantal te ya skolesik te jPablo sok te Silase.
- 36**Te jkanan-prexoe la yalbe te jPabloe: —Te alkaletike la ya'bonix mantal te ya jkolesex baele. Ja' yu'un, junuk awo'tanik xbaex —xchi.
- 37**Pero te jPabloe la yalbe te polisiaetike: —Te jo'otik te japubilotik ta Romae la kich'tik majel ta sitil komon, y ma nailuk a sjojk'obelotik, y ba yotseselotik ta

prexo. Y ora to mukul nax ya sk'an skolesotik lok'el. ¡Ma spas! A' taluk mismo stukelik, a' tal slok'esotik bael —xchi te jPabloe.

³⁸Te polisiaetike ba ya'be sna' te alakletike. K'al ta yo'tanik yu'un te la ya'iyik te japuybil ta Roma te jPablo sok te Silase.

³⁹Jicha laj tal te alkaetike, tal sk'anbeyik perdon ta stojol te jPablo sok te Silase. La slok'eslan bael y la sk'anbeyik pawor te yauk xlok'ik bael te ba jtejklume.

⁴⁰Te k'alal lok'ik bael ta prexo te jPablo sok te Silase, toj a la jbajt ta sna xLidia. Y ta patil te la yilikix a te hermanoetike sok te la ya'be spuensa yo'tanike, laj bajt.

Hechos 17

Lijk bayal k'op ta jtejklum Tesalónica

¹Te jPablo sok te Silase laj bajt ta jtejklum Anfópolis sok ta jtejklum Apolonia, y te nax a laj k'ot ta jtejklum Tesalónica te ba ay jun sinagoga yu'un te juriyoetike.

²Te jPalboe bajt ta sinagoga jich tut'il k'ayem a ta pasele. Ta jujun k'aal ta sk'aalel te kuxo-o'tane, te' yalulan sok a te tut ya yal te Sjun Diose. Jich a spasulan oxeb semana.

³Ja' a yalbe ya'ilan te tut'il puensa k'ax swokol ta milel te Cristoe, y ta patil chame, sok puensa cha'kux tal te ba ay animaetike. Sok la yaltalanbe: —Ja' mismo te Jesus te ya kalbeyexe, ja'ix te Cristoe —xchi.

⁴Ay juriyoetik te la xch'uunike, y la sjoyin sbaik sok te jPablo sok te Silase. Jich a xch'uunik bayal griegoetik te xi'ojik te Diose. Y ben bayal antstik te lom jk'ulejike.

⁵Pero te juriyoetik te ma' sk'an a xch'uunike lijk sla'-yo'tanik yu'un. La stsobik tal cheb oxeb ch'ajil winketik te ma tsa'amuk ya'telik te xjoylajan ta kayae, jich xniketik lijkkel ta k'op, y jicha lijk k'op te ba jtejklume. La yochintaybeyik sna te Jasone yu'un ya sleik te jPablo sok te Silase, yu'un ya yik'ik lok'el xba yak'ik entregal ta sk'ab te gentee.

⁶Pero ma' staik te'a. Ja' a xjochik lok'el te Jasone sok cha'oxtul te hermanoetike, yu'un ba yak'ik entregal ta stojol te ju'eletik yu'un te jtejklume. X'awlajanik: —Te winketik to yipalik ta slijkesel k'op ta spasil balmilal, y laj julix ek'a li'ye.

⁷Ja' yik'oj ta sna te Jasone. Spisilik ya xk'axintaybeyik te smantal te muk'ul rey César te ay ta Romae, yu'un ya yalik te ay yan rey, te ja' te Jesuse —xchiik ta k'op.

⁸Te k'alal jich a ya'iyik te gentee sok te ju'eletike, lijkik ta k'op yu'un.

⁹Pero te Jason sok te yan hermanoetike la yak'ik jilel smultaik yu'un ya xkomtalanot a, y koleslanot bael.

Te jPablo sok te Silase ayik ta jtejklum Berea

¹⁰Ajk'ubalix a te hermanoetike ora stikonik bael k'alal ta jtejklum Berea te jPablo sok te Silase. Te k'alal laj k'ot te'ae, toj a laj bajt ta sinagoga yu'un te juriyoetike.

¹¹Te juriyoetik te ayik ta jtejklum Bereae ay srazonik, ma pajaluk sok te mach'atik ay ta jtejklum Tesalónica. Ben jun yo'tanik la ya'iybeyik sluwar te tuti altalanbot yu'un te jPabloe. Jujun k'aal ya yilik ta Sjun Dios teme jich te tut ya x'altalanbote.

¹²Jich ch'in ma spisiluk a xch'uunik, y jich bayal a xch'uunik euk te jk'uulej griego antstik te ich'bil ta jkuentae sok euk te winketike.

¹³Pero te k'alal la ya'iyik te juriyoetik te ay ta Tesalónica te yipal ta yalel sk'op Dios ta Berea te jPabloe, laj bajtik ta Berea k'o xchebal-k'optayik te gente te'ae.

¹⁴Pero te hermanoetike ora a stikonik bael k'alal ta ti'mar te jPabloe. Yan te Silas sok te jTimoteoe jil ta Berea stukelik.

¹⁵Te mach'atik la sjoyinik bael te jPabloe xk'o yak'ik jilel k'alal ta jtejklum Atenas. Te nax a sujtik bael te mach'atik xk'o yak'ik jilele, sok yich'ojik bael mantal ta stojol te jTimoteo sok Silas yu'un ya xba stsob sbaik sok ta ora te jPablo teme ya xju' yu'unike.

Ay ta jtejklum Atenas te jPabloe

¹⁶Te jPabloe yipal ta smaliyel ta jtejklum Atenas a te Silas sok te jTimoteoe. Lom bayal a yak' yajtal yo'tan yu'un te la yil te puru lotil dios nojel a te jtejklume.

¹⁷Ja' yu'un ba ya'biyanik sok te juriyoetik sok te yan te xi'ojik te Diose te ba sinagoga yu'unike. Y jujun k'aal la ya'biyan sok te mach'a ya stsob sba sok ta parkee.

¹⁸Ay maestroetik yu'un te epikureoetike sok te estoikoetike lijk sjojok'obe sba sok te jPabloe. Ay la yalik: —¿Tut a te ya yal chawch'unetel to? —xchiik. Te yane la yalik: —Yu'un wan yipal ta yalbeyel sk'oplal ach' diosetik —xchiik. Jich a yalik, yu'un te jPabloe yipal ta yaltalanbeyel te lekil ach' k'op yu'un te Jesuse sok te cha'kuxele.

¹⁹Jich a yik'ik bael ta stojol te junta Areópago sbiil te k'ayemik te ya stsob sbaik ta ya'iyel te k'ope. Y la sjojk'obeyik te'a: —¿Me ya xju' te ya ka'ibetik sluwar te ach' p'ijutesel te awich'ojbotik tale?

²⁰Yu'un lom yan ya ka'itik te tut ya awalbotike, y ya jk'an ya jna'tik tut xyal —xchiik.

²¹Porke spisil te atenasetik sok te mach'atik te' ayik a te talemik ta yan luware, ja' nax ya sk'upinik te ya ya'iyik sok te ya yalik tutikuk nax ach' k'opil te ya x'alot ya'iyike.

- ²²Te jPabloe la stejk'an sba ta yolilik te junta Areópago y la yal: —Ja'ex atenasetik, te ja'ex ay bayal sbujts awo'tanik ta xch'uunel te diosetike,
- ²³yu'un la kil te bayuk nax luwaril ch'uunbil awu'unike. La jta ta jun altar te te' ts'ibabil a: “Ja' yu'un te Dios te ma jna'beytik sbae', xchi. Ja' yu'un te Dios ach'uunejik te ma x'ana'beyik sbae, ja'ix te mach'a ya kalbeyex sk'oplale.
- ²⁴“Te Dios te la spas balmilal y sok spasil te tutik ay te'ae, ja' yajwal te ch'ulchane sok te lume. Mak' snain temploetik te pasbil ta sk'ab te winketike,
- ²⁵sok ma yu'unuk ayuk tut ya xju' ya ka'betik stukel. Yu'un stukel te yak'oj kuxuyinukotike sok te ya kich'tik ik'e sok yak'ojbotik spasil te tutik ya xtuun ku'untike.
- ²⁶“Ta skuenta nax jtul winik, Dios a xchiknates spasil ta jkaj genteetik yu'un ya xkuxuyin ta spasil balmilal. Ta slijkibal to tal te tiempoe chapalix yu'un te skajal-skaj te yorailike sok te tut'il kuxul te jujun luware,
- ²⁷yu'un jich ya sleik a te Diose. Ya jtajtik ta leel teme ya xju' ku'untik sleele, porke ma jakaluk ay ta jtojoltik ta jujutulotik te Diose.
- ²⁸Porke ta skuenta Dios kuxulotik, sok ya xnijkotik, sok te tut' ayotike. Jich tut'il yaloj cha'oxtul te jpas-junetik awu'unike, la yalik: “Sts'umbalotik te Diose.” te xchie.
- ²⁹Ja' yu'un te tut'il sts'umbalotik te Diose ma me jkuytik te Dios pajal sok te tut a te pasbil ta oro sok ta plata o ta ton te pasbil ta sk'ab winik te stukel nax a snop ta yo'tan te la spase.
- ³⁰Te Diose ma'yuk tuti yal yu'un te jich yipal k'aal ayikix tal ta spasel te gente te ma sna'be sluware. Yan te ora to ya spasix ta mantal spasil genteetik ta bayuk te ya sujtes yo'tanik ta stojole.
- ³¹Yu'un sna'ojix te Diose te tut k'aalil ya yich'be jkuenta ya'tel te gentee, ta skuenta te jtul winik te la st'uje, ja' te Jesuse. Jamal a ak'talanbot yil spasil te k'alal la xcha'kuses tal te ba ay animaetike —xchi te jPabloe.
- ³²Te k'alal jich a ya'iyik te cha'kux tal te ba ay animaetike, ay lijk ta ik'tinwanej yu'un. Y te yane la yalik: —Yan to buelta ya ka'itik xan te tut la awale, xchiik.
- ³³Jich te jPabloe la xch'ojtalan jilel te ba tsobajtike.
- ³⁴Pero ay yan la sts'akliyik bael te jPabloe y la xch'uunik. Jich tut'il te jDionisio te ay ya'tel ta junta yu'un te Areópago, y sok jtul ants Dámaris sbiil, sok xan yanetik.

Hechos 18

Te jPabloe ay ta jtejkulum Corinto

- ¹Ta patil te jPabloe lok' bael ta jtejklum Atenas y bajt ta jtejklum Corinto.
- ²Te' k'o sta jtul juriyo-winik a, te j'Aquila sbiil, te ay slumal ta estado yu'un Ponto. Ma to nax jaluk k'aal a te jul ta Italia te j'Aquila sok yinam, te sPriscila sbiile, yu'un la yal mantal te muk'ul rey jClaudio te ya xlok' tal spisil te juriyoetik te ay ta Romae. Te jPabloe ba yulu'tay tal.
- ³Pajal ya sna' spasel nail pak' sok te j'Aquila, ja' yu'un la sjoyin sbaik y jun nax a a'tej sok.
- ⁴Ta jujuchoj sk'aalel te kuxo-o'tane, te jPabloe bajtulan ta sinagoga. Te' yalulanbe a y asta la ya'be xch'uun te lek ach' k'op te juriyoetike sok griegoetike.
- ⁵K'alal lijkik tal ta Macedonia te Silas sok te jTimoteoe, te jPabloe ja' nax a ya'telin yalel te sk'op Diose, y jamal a yaltalanbe te juriyoetik te ja'ix Cristo te Jesuse.
- ⁶Pero te juriyoetike lijk skontrainik te jPabloe y la stoyba-k'optayik. Jich te jPabloe la slilin sk'u'-spak' yu'un ja' seña ta stojolik te ya xch'oj jilele, y la yaltalanbe: —Ja'ex ay ta akuentaik teme ch'ayel ya xbaexe. Te jo'one ma'yuk ta jkuenta ya xk'ot. Li' nax k'alal to ya xboon te ba ay te mach'atik ma juriyouke —xyut jilel.
- ⁷Jicha lok' bael te ba sinagogae, bajt ta sna jtul winik Justo sbiil te xi'oj te Diose te tijil ay sok sinagoga te snae.
- ⁸Te Crispo te statal yu'un te sinagogae la xch'uun euk te Kajwaltike sok spisil te mach'a ay yu'un ta snae. Ay bayal corintioetik te k'alal la ya'iyik te sk'op Diose la xch'uunik euk, y la yich'talan ja'.
- ⁹Ay jun ajk'ubal a wayuchej te jPabloe, albot yu'un te Kajwaltike: —Ma me xi'an. Ak'a me puerza yalel te jk'ope. Ma me akom aba.
- ¹⁰Porke joyinejat, y ma'yuk mach'a ya xju' yilbajinat. Yu'un ay bayal mach'a ay ku'un li' ba jtejklume —x'utot.
- ¹¹Jich te Pabloe jalaj jun ja'bil sok olil te ba jtejklum Corintoe, te la snojpeslan tut' ay te sk'op Diose.
- ¹²Pero te k'alal ochemix ta gobierno ta estado Acaya te jGalion sbiile, te juriyoetike la stsob sbaik ta skontroinel te jPabloe, y la yik'ik bael te ba ya smeltsa'awan te jGalione.
- ¹³La yalbeyix te gobiernoe: —Te winik to yipal ta ya'beyel xch'uun Dios te gentee, ma jichuk te tut ya yal te mantaliletike —xchiik.
- ¹⁴Te jPabloe k'an k'opojuk ta ora, pero te jGalione la yalbe te juriyoetike: —Ja'ex te juriyoexe, te ja'uk tulan mulil te tut spasoje, jo'on mismo ya ka'ibe sluwar te tut ma tsa'amuk ya awa'ibeyike.

¹⁵Pero komo k'op nax, y sok biililetik, sok mantaliletik awu'unik, chapa atukelik. Porke ma jk'an jch'ik jba a te k'opetik to —xchi.

¹⁶Y la yak' ta ik'el lok'el te ba ya smeltsa'anwane.

¹⁷Jicha ba skomon-tsakonik te Sóstenes, te jtul statal yu'un te sinagogae, y la smajik te' mismo a te ba ya smeltsa'anwan te jGalione. Pero te jGalione ni ma yocheluk.

Te jPabloe sujt bael ta jtejklum Antioquia

¹⁸Te jPabloe bayal xan k'aal a jalaj a te ba Corintoe. Ta patil la sk'oponlan jilel te hermanoetike, y sok te j'Aquila sok te sPriscila, moik bael ta barko yu'un laj bajt ta estado yu'un Siria. Te k'alal ma to xmoik ta barko a te Pabloe, la yak' ta joxel sjol ta jtejklum Cencrea yu'un ay tut yaloj ta stojol te Diose.

¹⁹Te k'alal laj k'ot ta jtejklum Efesoe, te jPabloe la sjiles te j'Aquila sok te sPriscilae. Te Pabloe bajt ta sinagoga, te' ya'biyan sok a te juriyoetik te tey ya stsob sbaik ae.

²⁰La sk'anbeyik pawor te yauk xjalaj xan te'ae, pero ma' sk'an.

²¹La sk'oponlan jilel y la yaltalanbe: —Yu'un ya jk'an te ayukon ta Jerusalem ta spasel k'in te xnopetix tale. Teme jich ya sk'an Diose, ya xcha'sujton tal, ya xtal kilex bael —xyut jilel. Patil mo bael ta barko te jPabloe, jil yu'un te jtejklum Efeso.

²²Te k'alal lok' k'oel ta jtejklum Cesarea, te jPabloe mo bael ta Jerusalem. K'o spatalanbe yo'tan te hermanoetike. Y te nax a bajt ta Antioquia.

Te jPabloe yoxmelal ya slijkes a te ya xba yal te sk'op Diose

²³Te' anin che'oxeb k'aal a, y cha'lok xan bael. K'a yiltalan te juju-tijk' hermanoetik te ayik ta estado Galacia sok ta estado Frigiae. La ya'be jilel spuensa yo'tan te hermanoetike.

Te j'Apolose la yal sk'op Dios ta jtejklum Efeso

²⁴Te tiempo abi k'ot ta Efeso jtul juriyo-winik te j'Apolos sbiil te ay slumal ta jtejklum Alejandria. Ben lek xk'opoj y ben lek ya sna' yilel te Sjun Diose.

²⁵Sok sna'ojix tut'il ay ta ch'uunel te Kajwaltike y ben jun yo'tan ya xk'opoj. Ts'akal ya yak' ta nopel te tut'il ay sk'oplal te Jesuse, aunke jip nax ya sna'be sluwar a te tut'il ay te ich'ja' te la yak' te Juane.

²⁶Te j'Apolose ma xi' ta k'op te ba singogae. Pero te k'alal la ya'iy te sPriscila sok te j'Aquila, la yik'ik bael ta parte y la yalbeyik lek te tut'il ay ta ch'uunel te Diose.

²⁷Te k'alal la snop te ya xk'ax bael ta estado yu'un Acaya te j'Apolose, te hermanoetike la ya'beyik bael spuensa yo'tan. Y la sts'ibabeyik bael jun karta te hermanoetik te ay ta estado Acayae, te yauk yik'ik y yauk xk'uxutayike. Te k'alal

k'ot ta estado Acaya te j'Apolose, bayal a skoltay te mach'atik xch'uunejix ta skuenta slekil yo'tan te Diose.

²⁸Yu'un te j'Apolose ben toj te sk'ope, jich ma ju' te ya stsalot ta k'op yu'un te juriyoetike. Yu'un jamal ya yak' ta na'el ta Sjun Dios ta stojol te genteetik te ja' Cristo te Jesuse.

Hechos 19

Ay ta jtejklum Efeso te jPabloe

¹Te k'alal ay to ta jtejklum Corinto a te j'Apolose, te jPabloe k'ax tal ta puru witstikil y k'ot ta Efeso. Te' k'o sta bayal hermanoetik a.

²La sjojk'olanbe: —¿Me awik'ojik te Ch'ul Espiritue te k'alal la ach'uunik te Jesuse? —xyut. Te hermanoetike la sjak'talanik: —Ni ma'yuk ka'iyobjetik sk'oplal teme ay te Ch'ul Espiritue —xchiik.

³Te jPabloe la sjojk'olanbe: —¿Tut yu'un te ich'ja' te la awich'ik te? —xchi. Y la sjak'talanik: —Ja' sk'oplal te tut'il a yak' ich'ja' te Juane —xchiik.

⁴Te jPabloe la yaltalanbe: —Jich. Te Juane la ya'be yich'ja' te mach'atik ya sujtes yo'tanik yu'un smule. Pero la yaltalanbe te ja' ya xch'uunik te mach'a patil ya xtal yu'une, ja' bi, ja' te Jesus te Cristoe —xchi.

⁵Te k'alal jich a ya'iyike, la yich'talanik ja' ta skuenta te Kajwaltik Jesuse.

⁶Y te k'alal la skajanbe sk'ab ta sjolik te jPabloe, tal ta stojolik te Ch'ul Espiritue. Y jicha lijk k'opojuk ta yanetik k'op sok ta yalel sk'op Dios.

⁷Ay wan lajchaytul ta spasil te winketike.

⁸Oxeb u a been ta sinagoga te jPabloe. Ma xi' ta yalel te'a te sk'op Diose, y la yalulan ja' to te la xch'uun yu'un te gente te tut'il ay ta ajwalinel te Diose.

⁹Pero ay mach'a lom tulan a yak' sbaik, ma sk'an a xch'uunik. Ta sit te gentee lijk sbol-k'optayik te lekil ach' be yu'un te Jesuse. Jich te jPabloe la spit sba bael te ba ayike, la yik' bael te hermanoetik te ba eskuela yu'un te Tirano sbiile. Te' yalulan jujun k'aal a te sk'op Diose.

¹⁰Jich a spasulan cheb ja'bil te'a, ja' to te la ya'ibeyikix sluwar sk'op Dios a spasil te juriyoetike sok euk te griegoetike te ayik ta estado Asiae.

¹¹Y Dios a spas muk'ul milagroetik ta skuenta te jPabloe.

¹²Chikan me ja' te xchukile o ja' te xchujkil xch'ujte teme la yich'beyik bael te mach'a ay ta chamele, ora ya xlekub yu'un te xchamele y te pukujetik ya xlok' bael ta stojolik.

¹³Pero ay cha'oxtul juriyoetik te ya xbeenik ta kayailtik te ya slok'es pukujetik ta stojol te gentee. K'an sk'an yo'tanik te ya slok'esik pukujetik ta sbiil te

Kajwaltik Jesuse. Jicha lijk yalbe te pukujetike: —Ta sbiil te Jesus te ya yalbe sk'oplal te jPabloe, ya kalbeyex mantal te ya xlok'exe —xchiik.

¹⁴Ja' to ja' yipalik ta spasel te juktul yuntikil te jtul juriyo-mamal te j'Esceva sbiil, te jtul statal saserdotee.

¹⁵Pero te k'alal jich a yalbeyike, te pukuje jak'talanbot yu'un: —Ya jna'be sba te Jesuse, y ya jna'be sba euk te jPabloe. Pero te ja'exe ¿mach'aex a? —x'utalanot.

¹⁶Mismo tiempo a te winik te ay pukuj ta yo'tane, wiluntaylanot yu'un. Yu'un lom bayal spuorsa, tsaltalanot yu'un. Jich t'axajtik y ejch'enajemik lok'el ta anel te ba nae.

¹⁷La ya'iyik spasil te mach'atik aylan ta jtejklum Efesoe, ay juriyoetik sok te ma juriyouke, y spasilik a la xi'ik yu'un. Jicha pujk ta alel xan ta lek a te sbiil te Kajwaltik Jesuse.

¹⁸Bayal te mach'atik xch'uunejikix te Jesuse tal yalik ta jamal spasil te tut ma tsa'amuk a spasik te nail toe.

¹⁹Y bayal te mach'atik ya'telinejik uulile la yich'ik tal te slibroike, tal xchik'ik ta sitil komon. Te k'alal la yich'ik jkuenta te stojol te libroetike ay wan sinkuenta mil plata-tak'in a lok.

²⁰Jicha pujk xan ta mas te sk'op Kajwaltike, y la yak' xan ta ilel te spodere.

²¹Ta patil te k'otix ta pasel a to, te jPabloe la snop te ya xk'a yil te hermanoetik te ayik ta estado Macedonia sok ta estado Acaya, sok ta patil ya xbajt ta Jerusalen. Sok la yal: —Ta patil teme k'axon ta Jerusalene, puorsa ya xboon ta Roma —xchi.

²²Jich a stikon bael ta Macedonia cha'tul j'ayudante yu'un, ja' te jTimoteo sok te j'Erastoe. Yan te jPabloe jaloj to xan jilel ta estado Asia stukul.

Lijk bayal k'op ta jtejklum Efeso

²³Te tiempo abi lijk bayal k'op ta jtejklum Efeso ta sk'aj te lekil ach' be yu'un te Jesuse.

²⁴Ja' a slijkes k'op te jtul winik Demetrio sbiil te ya'telinej spasel tutik ta platae. Te winik to ya spas ta plata xch'in lok'ol xch'ul naul te yaj-santuik xDianae. Bayal sganar ya xlok' yu'un sok a te sjo'tak te ya xchonike.

²⁵Te jDemetrio la stsob te sjo'take sok yan te pajal ya'telik soke, y la yaltalanbe: —Moletik, te ja'exe ana'ojik te te' jtaojtik jk'uulejaltik a te tut ka'telinejtitik spasele.

²⁶Pero te ja'exe awilojikix y awa'iyejikix te jPablo x'albote yipal ta yalel te ma ja'uk diosetik te pasbil ta sk'ab winketike. Y jich a yak' k'otukix ta yo'tanik bayal te gentee, ma ja'uk nax li' ba Efesoe, kasi jich euk ta spasil te estado Asiae.

²⁷Ma me lekuk, porke te jchonbajeletike ya me xch'aybotik. Sok jich euk te ch'ulna yu'un te kaj-santutik xDianae ya me xch'ay sk'oplal te bayuk nax ya

x'alote. Jich me ya xp'ajot te tut' ay smuk'ul te kaj-santutik xDianae te ja' ch'uunbil yu'un spasil te estado Asiae sok ta spasil te balmilale —xchi te jDemetrio.

28Te k'alal jich a ya'iyike, bayal a laj ilinik yu'un y lijkik ta aw: —¡Viva te xDiana te dios yu'un te efesioetike! —xchiik ta aw.

29Jicha lijkik ta k'op spasil te jteyklume. Te genteetike la stsakik te jGayo sok te j'Aristarco te cheb winketik te talemik ta Macedonia te sjoyinejik te jPabloe, y la xjochik ochel k'alal ba ya stsob sbaik te jteyklume.

30Te jPabloe k'an ochuk bael te'a, k'an ba sk'opon te gentee, pero te hermanoetik ma yak'ik ochel.

31Sok ay cha'oxtul ju'eletik yu'un te Asia te amigo ay sok te jPabloe, la stikonik mantal ta albeyel te manchuk ya x'och bael te ba ay te komon k'ope.

32Te ba ay te komon k'ope te yane ay tut ya yalik ta aw, y te yane yan euk te tut ya yalike. Porke te gente te lijkem k'op yu'unike ja' bayal te ma sna' tut yu'un te stsoboj sbaike.

33Pero te juriyoetike la swet'ik ochel ta k'op te j'Alejandroe, yu'un ya yalbe sluwar tut yu'un te k'ope. Te j'Alejandroe la xbech-k'abtay te gentee te yauk xkomik ta k'ope, yu'un ya yalbe ta lekil k'op ta sit te jteyklume.

34Pero te k'alal la sna'ik te mismo juriyo te j'Alejandroe, ay wan chebuk ora awunik: —¡Viva te xDiana te dios yu'un te efesioetike! —xchiik ta aw.

35Jich te sekretario yu'un te jteyklume te k'alal ju' yu'un skomel ta gente, la yal: —Jlumal efesioetik, spasil gente ta balmilal sna'oj te jteyklum to ay ta skuenta skanantayel te ch'ulna yu'un te kaj-santutik xDianae te koem tal ta ch'ulchane.

36Ma'yuk mach'a ya yal te ma jichuke. Ch'enanik te ja'exe, ma me tuti pasik teme ma anopojikuk leke.

37Porke te winketik to te ja'ex awik'ojik tale, ma'yuk tut yelk'anejbe te ch'ulnae, sok ma'yuk ya stoyba-k'optayik te kaj-santutik xDianae.

38Yan te jDemetrio sok te sjo'tak ta a'tele, teme ay tut ya sk'anik parte yu'une, ja' sluwar te ay alkal ya xchapawane. Ja' a' ba yalbeyik te j'u'eletike y juju-tul a' ba k'opojikuk te'a.

39Sok teme ay tut yan ya ajojk'oyike, ja' x'ajojk'oyik a te ay komon k'op ku'untik ae.

40Porke ma wokoluk ya slebotik jmultik te ajwalile yu'un te k'op lijkem ku'untike. Yu'un ma jna' tut ya kaltik teme la sjojk'obelotik te tut sluwar te xniketotik ta k'ope —xchi te sekretarioe.

41Te k'alal laj yo'tan ta k'ope la stikonlan bael te genteetike.

Hechos 20

Te jPabloe bajt ta Macedonia sok ta Grecia

¹Te k'alal komix a te k'ope, te jPabloe la yak' tal ta ik'el te hermanoetike, yu'un ya stsitstalan jilel. Te nax a laj sk'oponlan jilel y stukel bajt ta slum Macedonia.

²La yulutay spisil luwaretik te ba'atik ay te hermanoetike y bayal a ya'be jilel spuensa yo'tan. Y patil k'ot ta estado Grecia.

³Te' jalaj oxeb u a te jPabloe. Sk'an xmoix bael ta barko a, yu'un ya xbajt ta estado Siria, k'alal la ya'i te chapbil sk'oplal ta milel yu'un te juriyoetike. Jich a snop te ya xcha'sujt bael ta yok te ya xk'ax xan ta estado Macedoniae.

⁴Ja' a sjoyinlan bael te Sópater te xnich'an jPirroo te lijkem tal ta jtejklum Berea, y sok Aristarco sok Segundo te talemik ta Tesalónicae, sok Gayo te talem ta Derbe, sok jTimoteo, y sok jTiquico, y sok jTrofimo te talemik ta estado Asiae.

⁵Te hermanoetik to nalajik bael y ba smaliyotik ta jtejklum Troas.

⁶Yan te jo'otike la jmalitik a k'ax te k'in te ya swe'ik waj te ma yich'ojuk levadurae. Lok'otik bael te ba jtejklum Filipose. Mootik ta barko. Ta yo'ebal k'aal la jta bajtik sok ta jtejklum Troas te mach'atik nalajemik baele. Te' jalajotik jukeb k'aal a.

Ulutaywan ta jtejklum Troas te jPabloe

⁷Te primero k'aal yu'un te semanae la jtsob bajtik sok te hermanoetik ta swe'el waj ta sk'uenta te Kajwaltike. Te jPabloe lijk sp'ijutes te hermanoetike. La sna' te pajel xanix ya xlok' baele, ja' yu'un jalaj ta k'op asta la sta olil ajk'ubal.

⁸Te ba jts'oboj bajtik ta jun cuarto te toyol aye ay bayal kantil tsuntalanbil te'a.

⁹Sok ay jtul soltero kerem Eutico sbiil snajkanej sba ta bentana. Te tut'il jalaj ta yalel sk'op Dios te jPabloe, lijk ta nikubajel te soltero kereme, y tamot lek ta wayel. Ch'ay ta koel k'alal ta yoxkajal te nae, y chamen a xjachik bael.

¹⁰Jich te jPabloe ko bael ta ora, k'o spajkan sba ta sba te soltero kereme y la spet. Y la yalbe te hermanoetike: —Ma awak' yajtal awo'tanik. Kuxul to —xchi.

¹¹Te nax a cha'sujt moel te jPabloe. La xet' te waje la swe' sok te hermanoetike. Y lijk xan ta k'op te jPabloe asta sakubel k'inal. Jicha bajt.

¹²Jich te soltero kereme kuxul a ik'ot bael ta sna. Bayal a yich' spuensa yo'tanik yu'un.

Lok' bael ta jtejklum Troas bajt k'alal ta jtejklum Mileto

¹³Te jo'otike nalajotik bael y mootik bael ta barko. K'ootik k'alal ta jtejklum Aso. Te' k'a kik'tik a te jPabloe, yu'un jicha sk'an te bajt ta yok stukele.

¹⁴K'alal la jta bajtik sok ta jtejkum Asoe, la joyin bajtik sok bael ta barko, y bootik k'alal ta jtejkum Mitilene.

¹⁵Lok'otik bael te ba jtejkum Mitilenee, ta xchebal k'aal k'axotik ta yelaw jtejkum Quío. Ta yoxeбал k'aal k'ootik ta jtejkum Samos. Te' k'ax ajk'ubal ku'untik a te ba Trogilioe. Ta xchanebal k'aal k'ootik ta jtejkum Mileto.

¹⁶Jicha beenotik yu'un la snop te jPabloe te mak' ya xjalajotik ta estado Asiae. Jich ma' bootik ta jtejkum Efeso, yu'un te jPablo ya sk'an te yauk xk'ot ta ora ta Jerusalen, yu'un te' me ayix a te ya xk'ot sk'aalel Pentecostese.

Te jPabloe la yaltalanbe jilel te ansianoetik te talemik ta jtejkum Efesoe

¹⁷Te k'alal ayotikix ta jtejkum Mileto ae, te jPabloe la yak' tal ta ik'el te ansianoetik yu'un te hermanoetik ta jtejkum Efesoe.

¹⁸Te k'alal laj k'ote, la yaltalanbe: —Te ja'exe ana'ojik te tut kilel la awilikon te jayeb k'aal ayon ta awolilik ja'to te jul joyinex ta primero ta estado Asiae.

¹⁹Sil tiempo joyinejex, ch'in kak'oj jba te tut'il ayon ta mantaltesel yu'un te Kajwaltike. Y bayal a kok'etay jba, sok k'ax bayal jwokol yu'un prewaetik te tut k'an spاسبikon te juriyoetike.

²⁰Pero ma' komon ta yalel ta atojolik te tut'il ya xlekubex yu'une. La jp'ijutesex ta sitil komon y sok ta anaik ta juju-tul.

²¹Jamal a kalbe te juriyoetike sok te mach'atik ma' juriyouke te ya sk'an ya sujtes yo'tanik yu'un smulik ta stojol Dios, sok te ya xch'uunik te Kajwaltik Jesucristoe.

²²Y te ora to ya xboon ta Jerusalen yu'un puersa ya yik'on bael ya ka'i te Espiritue. Ma jna' te tut ya xk'o spاسبelon te'ae.

²³Ja' nax ya jna' te ba k'axon ta spisil te jtejkumetike, te Espiritue ya yalbon te ya smaliyon te prexoe sok te bayal wokole.

²⁴Pero mak' yak' yajtal ko'tan yu'un. Ma kocheluk te tut' ay te jkuxlejale. Ja' nax tulan sk'oplal ta ko'tan te ben jun ko'tan ya jlok'es te jayeb k'aal ay ta jkuentaе, ja' to te ya xk'ot koraile. Sok te ya ju'utes ka'tel te yak'ojbon te Kajwaltik Jesuse te jamal ya kal te tut'il ay te lekil ach' k'op yu'un te slekil yo'tan te Diose.

²⁵“Te ora to jna'ojix te ni jaymel ya awilbikon xan sit ja'ex ta apisilik te la kalbeyex te tut'il ay ta ajwalinel te Diose.

²⁶Ja' yu'un jamal ya kalbeyex te ora to, ma ta jkuentaукix teme ch'ayel ya xbaexe,

²⁷porke la kalbeyexix spisil te tut ay ta yo'tan te Diose, ni ma'yuk tuti jmuk ta ko'tan.

²⁸Ja' yu'un ila me abaik, y kanantayaik me spisil te hermanoetik ta kongregasione te ba yak'objeyex awa'telik ta kanantawanej te Ch'ul Espiritue,

yu'un ya akanantayik te mach'atik xch'uunejikix te Kajwaltike, te stukel smanoj ta xch'ich'ele.

²⁹Ya jna' te k'alal boemonix ae, ya xtal yan jich tut'il ti'awal te'tikil ts'i' te ya xlijk yilbajin jichuk karnera te hermanoetik te ma xpich'uk yo'tane.

³⁰Y ta awolilik ya xlijk te mach'atik ya yak'ik ta nopel lotil k'op yu'un jich me ya sts'akliyot bael yu'un te hermanoetike.

³¹Ja' yu'un, kuxa me awo'tanik. Na'ulanaik me, sil tiempo te oxeb jab'il te k'ajk'al y ajk'ubal ma jkom jba te la jtsitsulanexe, sok la kok'etay jba te yauk xk'ot ta awo'tanike.

³²“Te ora to, kermanotak, ya kak'ex ta kanantayel yu'un te Diose sok yu'un te sk'op te k'uxutaybilotik yu'une. Ay spoder stukel te ya yak' xch'iex ta skuenta Espíritu sok ya me ya'beyex spisil te tut yaloj ta stojol te jtejklum t'ujbil yu'une.

³³Ma'yuk mach'a bik'taj ko'tan yu'un stak'in, ni ayuk mach'a k'upinbe sk'u'-spak'.

³⁴Te ja'exe ana'ojik te a'tejon ta jk'ab ta sleel te tuti tuun ku'un sok te jo'take.

³⁵Sil tiempo a ka'beyex awilik te tut'il ya sk'an ya x'a'tejotik ta jpisiltike, yu'un jich me ya jkoltatik te mach'atik ay nesesidad yu'unike. Na'aik me te jich yaloj te Kajwaltik Jesuse: “Ja' me ben tsa'am slekil te mach'a ay tut ya yak'e ke te mach'a ya yich'e”, xchi me —xchi te jPabloe.

³⁶Ta patil te jich a yale, te jPabloe la skejan sba ta sk'oponel Dios sok spisil te ansianoetike.

³⁷Spisilik ben xlaj ok', y la smey spet sbaik sok te jPabloe, y la yujts'iyik.

³⁸Y ben tristeik porke altalanbot te ma'yukix tut ora ya yilbeyik site. Te nax a la sjoyinik bael te ba ay te barkoe.

Hechos 21

Te jPabloe bajt ta Jerusalen

¹Te k'alal la jilestik te hermanoetike, mootik bael ta barko, y toj a bootik ta jtejklum Cos. Ta xchebal k'aal k'ootik ta slum Rodas, y te nax a bootik ta jtejklum Pátara.

²Te' k'o jtatik jun barko a te ya xbajt ta slum Fenicia, y ja' a mootik bael a.

³Yipalotik ta k'axel bael a la kiltik te slum Chipre te joybil ta ja'e jil ku'untik ta k'exom, y toj a bootik k'alal ta estado Siria. Pero te barkoe la skoos jilel ijkatsil ta jtejklum Tiro, y te' kootik jilel a.

⁴Te' k'o jtajtik hermanoetik a, y la joyintik jukeb k'aal. Te hermanoetike altalanbot yu'un te Espiritue te ya yalbeyik te jPabloe te manchuk ya xbajt ta Jerusalene.

⁵Pero k'ax te jukeb kaale, lok'otik bael. Spisil te hermanoetike sok yinamik y sok yuntikilik la sjoyinotik bael k'alal ta ti' jtejkum. Y te' ta ti' mare la jkejan bajtik y la jk'opontik Dios.

⁶Te nax a la jmey jpet bajtik sok jilel, y mootik bael ta barko. Y te hermanoetike la sujt ochel ta snaik.

⁷Ja' último buelta mootik ta barko a. Jil ku'untik te jtejkum Tiro, y bootik ta jtejkum Tolemaido. Te' k'o jpatbeytik yo'tanik a te hermanoetike, y la joyin bajtik sok jun k'aal.

⁸Ta xchebal k'aal lok'otik bael sok te jPabloe y k'ootik ta jtejkum Cesarea. Te' bootik ta sna te Felipe te ya'telinej yalel ta bayuk te sk'op Diose. Ja' jtul ta sjukebal te la skoltalan ta a'tel te apostoletike. Te' olanotik a.

⁹Te Felipee ay chantul soltera a'chetik yu'un te ya yalik euk te sk'op Diose.

¹⁰Ayix che'oxeb k'aal te'eyotik a, te jul te j'alwanej yu'un Dios te j'Agabo sbiil te lijkem ta estado Judeae.

¹¹K'ot te ba ayotike. La yich'be te sinturon jPabloe, la xchuk yok' sk'ab a, y la yal: —Te Ch'ul Espiritue ya yal: “Te yajwal sinturon to jich ya xk'o chukek yu'un te juriyoetik te ba Jerusalene. Sok ya x'ak'ot entregal ta sk'ab jyanlumetik”, xchi me —xchi te j'Agaboe.

¹²Te k'alal jich a ka'itik sok te hermanoetik ta Cesareae, xwokoletotik ta stojol te jPabloe te manchuk ya xbajt ta Jerusalene.

¹³Pero te jPabloe la sjak': —¿Tu'un te ya x'ok'exe te ya awa'bikon yajtal ko'tane? Te jo'one dispuesto ayon a teme chukel o milal ya xk'o jta ta Jerusalen, teme ja' ta skaj te Kajwaltik Jesuse —xchi.

¹⁴Te tut'il ma ju' ku'untik skomele, ma tuti kalbetikix a. La kaltik: —Ja' a pasuk te sk'anojel yo'tan te Kajwaltike —xchotik yu'un.

¹⁵K'ax che'oxeb k'aal, ta patil la jchap bajtik y bootik ta Jerusalen.

¹⁶La sjoyinotik bael cha'oxtul hermanoetik te aylan ta Cesareae, sok la yik'otik bael ta sna jtul mamal Mnason sbiil, te talem ta jtejkum Chipree, te namey xch'uunej te Jesuse. Ja' la ya'botik jmajantik te snae.

Te jPabloe ba yulutay te Jacobo

¹⁷K'alal k'ootik ta muk'ul jtejkum Jerusalene, te hermanoetik ben jun yo'tanik a yik'otik.

¹⁸Ta xchebal k'aal la joyintik bael te jPabloe, yu'un ba yulutay tal te Jacobo, y te'eyik spisil a te ansianoetike.

¹⁹Te jPablo la spatalanbe yo'tan, y te nax a la yaltalanbe te tutik a spas Dios ta stojol sok te mach'atik ma juriyouke.

²⁰Te k'alal la ya'iybeyik sluware, la yalbeyik kolayal Dios yu'un, y la yalbeyik te jPabloe: —Lek ay, hermano Pablo, la awilix te ay bayal ta jmil juriyoetik te xchu'uunejikix te Jesuse, y spisilik tulan sk'oplal ta yo'tanik te puersa ya sk'an ch'uunel te mantaliletik yu'un jMoisese.

²¹Sok ya'iyobeyik sluwar spisil te juriyoetik te aylan ta yanetik luware te ya anojpes te ma puersauk ya xch'uunik te tut yaloj te jMoisese, y ya awaltalanbe te mak' ya'beyik sirkunsision te yuntikilike, sok te ma puersauk ya xch'uunik te kostumbre ku'untike.

²²¿Tut ya sk'an jpastik? Yu'un ya me stsob sbaik tal te jlumaltik teme la ya'i te julematixe.

²³Ja' lek te jich ya apase: Te liye ay chantul winketik te ay tut yalojik ta stojol Diose.

²⁴Ik'a, joyina bael, baan lekutesa ak'oplal sok y ja'at me x'alok'esbe stojol te ya awak' ta joxel ajolike, yu'un jich me ya xjoxalanbot ek'a. Jich me ya yilik ta spisilik te ay ta ch'uunel awu'un te mantaliletike, sok te ma jichuk te tut ya yalik ta atojole.

²⁵Yan te mach'atik ma juriyouk te xch'uunejikix te Kajwaltike, la kalbeytikix bael ta jun te tut jnopojtike te ma spas ya swe'ik ti'bal teme ta skuenta ídolo, sok te ch'ich'e, sok sti'balul chambalam te ts'otbil nax snuk'e, sok te mak' s'antsiwejike —xchiik.

La stsakik ta yutil templo te jPabloe

²⁶Jich te jPabloe la yik' bael te chantul winketike y ta xchebal k'aal ba slekutes sk'oplal sok. Te nax a och bael ta templo, yu'un ba yalik tut k'aalil ya sts'akay sk'aalel te ya xlekub sk'oplalike, ja' bi', ja' te tut k'aalil ya sk'an ya yak'ik ta jujutul te milbil smajt'an Diose.

²⁷Pero k'alal ya sts'akayix a te jukeb k'aale, ay juriyoetik te talemik ta estado Asia la yilik te jPablo te ay ta yutil temploe. La slijkesik k'op sok te gentee, y la sjumik ta tsakel te jPabloe.

²⁸Lijk awunikuk: —Israeetik, la' koltayaotik. Te winik to ja' te ya xbeen ta bayuk ta snojpesel te gente te ma'yuk ta ak'el ta jkuenta te jlumaltike, sok te mantaliletik yu'un te jMoisese, y sok te templo ku'untike. Sok ta ora to la yik'ix ochel ta templo te jyanlumetik te ma spas ya x'ochik bael te'ae. Jich a ixta'ajix te ch'ul templo ku'untike —xchiik ta k'op.

²⁹Jich a yalik yu'un ach' to nax a yilik te jPablo te sjoyinej ta jtejklum te Trofimo sbiil te talem ta Efesoe, y la skuyik te jPablo la yik'talan ochel ta temploe.

³⁰Spisil te jtejklum xniketik lijkul ta k'op, y te gentee xyalajan k'oel. La stsakik te jPabloe y la xjochik lok'el te ba yamak'ul temploe, y ora nax a sts'usik te spuertaul temploe.

31Ya sk'an smilikix a, te k'alal k'ot k'op ta stojol te statal jtijk soltarmetik te tut'il lijk bayal k'op yu'un te muk'ul jtejk'um Jerusalemene.

32Te statal soltaroe la stsob te soltarometike y sok te stataletike y xyalajan k'ael te ba ay te gentee. Te k'alal la yilik te statal soltaro sok te soltarometike, te gente la skom sbaik ta smajel te jPabloe.

33Jich te statal soltaroe tijilaj bael, la yak' ta tsakel te jPabloe, sok la yal mantal te ya xchukik ta cha'lijk kadenae. Patil la sjojk'oy mach'a a y tut spaso.

34Pero te yane yan tuti yal ta aw, y te yane yan tuti yal. Te statal soltaroe ma' ya'ibe slumar porke xch'etik nax ta k'op. Ja' yu'un la yak' bael ta ik'el te ba skuartel te statal soltaroe.

35Te k'alal k'ot te ba jujukaj smoibal te sbeel kuarte, te soltarometike puersa a xk'echik moel te jPabloe ta skaj te wet'bil yu'un spisil te jtejk'ume.

36Porke spisil te sts'aklajan k'oel a y x'awlajan k'ael ta yalel: —¡A' chamuk! — xchiik.

Te jPabloe k'an skoltay sba ta k'op ta stojol te gentee

37Te k'alal ya yotsesikix bael ta kuartel ae, te jPabloe la sjojk'obe te statal soltaroe: —¿Me ya xju' ya xk'opojon ta atojol jts'inuk? —xyut. Te statal soltaroe la sjak'be: —¿Me ya ana' xk'opojat ta griego-k'op? xyut.

38¿Me ma ja'ukat te egipto-winiq te ay jun tiempo te la slijkes bayal k'ope, sok te la yik' bael ta t'ant'an k'inal kuarto mil guerrilleroetike? —xchi.

39Te jPabloe la yalbe: —Te jo'one juriyoon. Ja' jlumal te jtejk'um Tarsoe te ay ta estado yu'un Cilicia, te jun jtejk'um te ben tulan sk'oplale. Pero, awokoluk, a'bon permiso te ya jk'opon te gente —xchi te jPablo.

40Te statal soltaroe la ya'be permiso, y te jPabloe la stejkan sba te ba kajomtik moibale. La xbech-k'abtay ta skomel te gentee. Te k'alal ch'abajik ta k'ope, la sk'oponlan ta hebreo-k'op. Jich a yal:

Hechos 22

1—Kermanotak, a'ibeyaik awa'i slumar te tut ya kalbeyexe te tut' ayone —xchi te Pabloe.

2Te k'alal la ya'ibeyik slumar te k'oponlanot ta hebreo-k'ope, mas a ch'abajik ta k'op. Te jPabloe la yal xan:

3—Te jo'one juriyoon. Ayinemon ta jtejk'um Tarso ta estado yu'un Cilicia. Pero li' ch'iemon ba Jerusalemene. Ja' a sp'ijuteson te jGamaliele, la ya'bon jnop te tut'il ay te mantaliletik yu'un te antibo jme'-jtatike. Bats'i jch'uunej te Diose sok spisil ko'tan, jich tut'il ya apasik te ora to te ja'exe.

⁴Te nameye jts'akliyej ta milel te mach'atik ya stamik te lekil ach' be yu'un te Jesuse. Ay a jchuk y la kotses ta prexo, sea me winik o antstik.

⁵Te statal saserdoteetike y spisil te moletike ja' te testigoetik yu'un spisil. Stukelik a ya'bikon tal kartaetik yu'un te kermanotaktik juriyoetik te aylan ta jtejklum Damascoe, y boon, ba jle te hermanoetike yu'un ya kik'talan tal li' ba Jerusalene, yu'un ya k'abe kastigo.

Te jPabloe la yal te tut'il a sujtes yo'tan ta stojol Diose

⁶“Pero te k'alal ayon k'ael ta be ae, te nopol ya xk'oonix ta Damasco ae, ol wan k'aal a, ora nax a chiknaj xojob ta ch'ulchan, xlememet julel jul sjoyon.

⁷T'uxajon koel ta lum, y la ka'i jun k'op te jich a yalbone: “Saulo, Saulo, ¿tut yu'un te ya awilbajinone?” xyuton.

⁸La jojk'obe: “¿Mach'aat a, Kajwal? xkut. Y te k'ope la sjak'bon: “Jo'on Jesuson ta Nazarete, mismo te yipalat ta yilbajinele”, xchi.

⁹Te mach'atik sjoyinejon k'aele la yilik te xojobe y toj xi'elik yu'un. Pero ma' ya'iybeyik sluwar te k'op te mach'a la sk'oponone.

¹⁰Te jo'one la jojk'obe “¿Tut sk'an ya jpas, Kajwal?” xkut. Y te Kajwaltike la yalbon: “Jajchan, pasa seguir te ya xbaat ta Damascoe. Te' me ya xk'o yalbelat a spisil te tut ya sk'an ya apase”, xyut.

¹¹Pero te xojobe chok a jilon yu'un. Te jo'take xchechojikon ochel ta sk'abik te ba Damascoe.

¹²Te'ey jtul winik a te j'Ananias sbiile te lek xch'uunej te mantaliletik yu'un te jMoisese, y ben lek sk'oplal yu'un spisil te juriyoetik te aylan ta jtejklum Damascoe.

¹³Te j'Ananiase tal yilon. Te k'alal k'ot ta ba ayone, la yalbon: “Hermano Saulo, ya me xjamix te asite”, xchi. Jicha jam ta ora te jsite y la kil te j'Ananiase.

¹⁴Te nax a la yalbon xan: “Te Dios yu'un te jme'-jtatike, la st'ujat yu'un ya yak' ana' te tut snopoj ta yo'tane, yu'un jich me ya awil te Mach'a toj yo'tane y ya awa'ibe sk'op te ya xlok ta stie.

¹⁵Yu'un ja'at testigo ya xk'oat yu'un ta stojol spisil te balmilale y ja' ya awal te tut la awil sok te tut la awa'ie.

¹⁶Y te ora to, ¿tut xan a te ya amaliye? Jajchan, k'ana ich'ja'. Kopojan ta skuenta te Kajwaltike, yu'un jich me ya spokbeyat lok'el a te amule”, xyuton te j'Ananiase.

Te jPabloe la yal te tut'il a tikonot bael te ba ay mach'atik ma juriyouke

¹⁷K'alal sujton tal li' ba Jerusalene, boon ba jk'opon Dios ta templo, y ay tuti kil ta stek'lejal yilel.

¹⁸Ja' a kil te Kajwaltike, y la yalbon: “Sabajan lok'an bael ta ora li' ba Jerusalene, porke ma xya'belat ta jkuenta te jk'oplal te yipalat ta yalele”, xyuton.

¹⁹Te jo'one la kalbe: “Kajwal, sna'ojik te ya xboilanon ta sinagogaetik te ya xba kik' tal, ya xtal kak' ta prexo te mach'atik ya xch'uunate, y lek ya jmajtalan tal.

²⁰Y te k'alal milot te awaj-a'tel j'Estebane te ya yalbeyat ak'oplale, jo'on mismo te'eyon ek'a. Akuerdo ayon ek'a te milote, y jo'on a jkanantaybe sk'u'-spak' te mach'atik jmilawetike”, xkut.

²¹Pero te Kajwaltike la yalbon: “Baan me, porke jo'on ya jtikonat bael ta jakal ta yanetik nasion”, la yuton —xchi te jPabloe.

Te Pabloe ak'ot entregal ta stojol te statal soltaroe

²²La ya'iyik te jich a yal te jPabloe. Jicha lijkik ta yawutayel: —¿Te winik to mak' sk'an xkuxuyin! ¡A' ch'ayuk sk'oplal li' ba balmilale! —xchiik ta yawutayel.

²³Sigue yipalik ta yawutayel y la sjimulan sk'u'-spak'ik y la sjop xch'ojik moel ts'ubulum.

²⁴Ja' yu'un te statal soltaroe la yak' mantal te ya yik'ik ochel te jPabloe te ba skuartele, y la yak' mantal te ya ya'beyik aresiale, yu'un jich me ya yal a te tut sluwar te ya x'awutayot yu'un te gentee.

²⁵Pero te k'alal chukulix yu'unik a te ya ya'beyik aresiale, te jPabloe la sjojk'obe te statal jtijk' soltaro te te'ey ae: —¿Me ja' wan awich'oj awa'telik yu'un te ya awa'beyik aresial jtul jromano te ma to chapojikuk teme ay smule? —xchi te jPabloe.

²⁶Te k'alal jich ya'i te statal jtijk soltaroe, bajt y ba yalbe te statal soltaroe. Jich a yal: —¿Tut ya sk'an ya apas? Te winik to, jromano —xchi.

²⁷Jich te statal soltaroe tijilaj bael te ba ay te jPabloe y la sjojk'obe: —¿Me jich te jromanoate? —xyut. Te jPabloe la sjak'be: —Jich —xchi.

²⁸Te statal soltaroe la yalbe: —Te jo'one bayal tak'in a laj ku'un a te ochon ta romanoile —xchi. Y te jPabloe la sjak'be: —Te jo'one te' ayinemon a —xchi.

²⁹Jich te mach'atik k'an smajik te jPabloe la sk'ej sbaik bael ta stojol. Jich te statal soltaroe, k'alal la ya'iy te jromano te jPabloe, xi' yu'un te xchukoj ta kadena.

Te jPabloe bajt ta stojol te mach'atik ay ya'telik yu'un te juriyoetike

³⁰Ta xchebal k'aal, te statal soltaroe yo'tanuk ya sk'an ya'ibe sluwar tut smulinej yu'unik te jPablo te juriyoetike. La spolbe te kadenaetik te chukul yu'un ae, y la yak' mantal te ya stsob sbaik te stataletik yu'un te saserdoteetike sok spisil te mach'atik ay ya'tel yu'un te juriyoetike. Te nax a la slok'esik tal te jPabloe, y ba yak' te ba stsoboj sbaike.

Hechos 23

¹Te jPablo la sk'elulanbe sit te mach'atik stsoboj sbaik te ay ya'telike, y la yaltalanbe: —Kermanotak, te jo'one bik'iton to a te jun ko'tan ayon ta stojol Dios asta te ora to —xchi.

²Jich te j'Ananias, ta ja' statal saserdotee, la yalbe te mach'atik tijil ay sok te jPablo te ya ya'beyik jpajk'uk ta sti'e.

³Pero te jPabloe la sjak'be: —Dios me ya smajat euk te ja'at te pajalat sok te majtanibil pajk. Teme ja'at te te' nakalat yu'un ya achap chikan te tut ya yal te mantaliletike, ¿tu'un te la amajon te ma jichuk ya yal te mantaliletike? —xchi te jPabloe.

⁴Te mach'atik te'elan ae la yalbeyik te jPabloe: —¿Me'n jich ya atoyba-k'optay te statal saserdote yu'un te Diose? —xyutik.

⁵Te jPabloe la yaltalanbe: —Kermanotak, ma jna' teme ja' te statal saserdotee. Yu'un jich ya yal te Sjun Diose: “Ma me abol-k'optay te mach'a ay ya'tel ta alumale”, xchi me —xchi te jPabloe.

⁶Te nax a te jPabloe la sna' te ay saduseoetik y ay fariseoetik te ba juntae. Ja' yu'un tulan a k'opoj ta yal te jPabloe: —Kermanotak, te jo'one fariseoon y fariseo te jme'-jtate. Ja' ayon ta chapel yu'un te jch'uunej te ya xcha'kux tal te animaetike —xchi te jPabloe.

⁷Te k'alal jich a yal te jPabloe, te fariseoetik y sok te saduseoetike xniketik lijkel ta k'op, y jicha ju' dibision te ba juntae.

⁸Porke te saduseoetike ya yalik te mak' xcha'kux te animaetike sok ma laj ayuk te angeletike ni te espiritue. Yan te fariseoetike xch'uunejik spisil te jich aye.

⁹Jich xch'eetik ta k'op spisilik. Ay maestroetik yu'un te mantaliletik te ayik ta fariseoile laj tej'aj jajchel y la yalik: —Te winik to ma'yuk tut ma tsa'amuk spaso. Ma jna'tik teme ay a k'oponotix yu'un te espiritue o ja' te ángele —xchiik.

¹⁰Te tut'il tulanej te k'ope, te statal soltaroe xi' yu'un. Ja' ya yal teme pedaso a ak'ot te jPablo yu'unike. Jich a yalbe bael mantal cha'oxtul soltaroeetik yu'un xba slok'es tal te jPablo te ba yolil juntae, yu'un ya xcha'ik'on bael te ba skuartel te soltareotike.

¹¹K'alal och te ajk'ubale, te Kajwaltike la yak' sba ta ilel ta stojol te jPabloe, y la yalbe: —Pasa me puersa, Pablo, porke jich tut'il te la awalbonix jk'oplal li' ba Jerusalene, jich mismo ya xk'o awalbon jk'oplal ta Roma —x'utot yu'un.

Chapbot sk'oplal ta milel te jPabloe

¹²K'alal sakub te k'inale, ay cha'oxtul juriyoetik la snopik ta komon yu'un ya smilik te jPabloe. Y la yalik: —A me ya'botik kastigo te Diose teme ya xwe'otik o teme ya x'uch'aotik te k'alal ma to xju' ku'untik smilel te Pabloe —xchiik.

¹³K'axem ta kuarenta ta jtul winketik te jich snopojik ta komone.

¹⁴Ba sk'oponik te stataletik yu'un te saserdoteetike y sok te moletik yu'un te juriyoetike y la yalbeyik: —Te jo'otike la kaltikix ta jamal te a me ya'botik kastigo te Diose teme ya xwe'-x'uch'aotik te tut'il ma to xlaj ta milel ku'untik te jPabloe.

¹⁵Ora to ja'exe sok te yan te ay ya'telik ta juntae, k'anbeyaik te statal soltaroe te yauk yik' tal ta atojolik pajel te jPabloe. Ya me awalbeyik te yu'un ay tut ya ajojk'obeyik xane. Y te jo'otike ya me jchap bajtikix a yu'un ya jmiltik antes te ya xjul ta atojolike —xchiik.

¹⁶Pero te yal xwix te jPabloe la ya'i te jich a chajp sk'oplale, y bajt te ba skuartel te soltaroeetike, ba yalbe te jPabloe.

¹⁷Te jPabloe la yik' tal te jtul statal jtijk soltaroe y la yalbe: —Ik'a bael te kerem to ta stojol te statal soltaro te ay tulan ya'tele, yu'un ay tut ya yal —xchi.

¹⁸Te statal jtijk' soltaroe la yik' bael te ba ay te statal soltaro te ay tulan ya'tele, y la yalbe: —Te jPablo te ay ta prexoe la yik'on y la sk'an te ya kik' tal ta atojol te kerem to, yu'un ay tut ya sk'an yalbeyat —xchi.

¹⁹Te statal soltaro te ay tulan ya'tele la xchechbe bael sk'ab te kereme y la yik' bael ta parte. La sjojk'obe: —¿Tut a te ya ak'an ya awalbone? —xyut.

²⁰Te kereme la yal: —Te juriyoetike snopojikix ta komon te ya xtal sk'anbeyat lok'el pajel te ya awik' bael te ba junta yu'unik te jPabloe. Ya laj me yalbeyat te yu'un ay to tut ya skan ya sjojk'obeyik xan te jPabloe.

²¹Pero ma me ach'uunlanbe, porke k'axem ta kuarenta ta jtul winketik te ya xtal snak' sbaik ta smaliyel te jPabloe. Yalojikix ta jamal te ya me x'a'bot kastigo yu'un Dios teme ya xwe'-x'uch'aik te tut'il ma to xju' yu'unik smilel te jPabloe. Y te ora to chapalikix. Ja' xanix ya smaliyik te tut ya awale —xchi te kereme.

²²Jich te statal soltaro te ay tulan ya'tele la stikon bael te kereme, la yalbe bael te ma'yuk mach'a ya yalbey te tut xtaluk yal jilele.

La stikonik bael ta stojol gobierno Felix te jPabloe

²³Te statal soltaro te ay tulan ya'tele la yik' tal cha'tul te stataletik yu'un te juju-tijk' soltaroe, y la yak' mantal te ya xba xchap dosiento ta jtul soltaroeetik te ya xbeen ta yokike, y setenta ta jtul te moemik ta kawu, y dosiento ta jtul te yich'oj slansaike, yu'un ya xlaj bajt ta jtejklum Cesarea ta las noebe ajk'ubal.

²⁴Y la yak' xan ta chapel kawuetik yu'un ya xmo bael a te jPabloe. La yal bael mantal te lek nax ya yik'ik bael ta stojol gobierno Felix te jPabloe,

²⁵y la spasbe bael skarta te jich ya yale:

²⁶“Te ja'at gobernador Felix, te lek kak'ojtikat ta jkuentae, xkoltanukat yu'un te jo'on te jClaudio Lisiaone.

²⁷Te juriyoetike stsakojik te winik to yu'un ya sk'an smilik. Pero te k'alal la ka'iy te jromano-winike, boon sok te soltaroetik ku'une y la jkolta tal lok'el.

²⁸“Yu'un k'an ka'ibe sluwar te smul te staojbeyik ta sk'opike, la kik' bael te ba stsoboj sbaik te juriyoetike.

²⁹Jich a ka'i te ja' smulinej yu'unik te tut'il ay te mantaliletik yu'unike. Pero ma xju' te ya xak'ot ta milel yu'une y ni ma spas te ya x'och ta prexo yu'une.

³⁰Sok la ka'ibe sk'oplal te chapalix yu'unik te ya smilike. Ja' yu'un la jtikon tal ta atojol. Y la kalbeyix te mach'atik sleojbeyik smule te ya xtal xchapik ta atojol te tut smulinej yu'unike”, xchi te kartae.

³¹Te soltaroetike jich la spasik te tut'il altalanbile. Ta ajk'ubal a yik'ik bael ta jtejklum Antipatris te jPabloe.

³²Te k'alal sakub te k'inale te soltaroetik te ya xbeen ta yokike sujtik bael ta Jerusalem te ba ya stsob sbaike. Yan te soltaroetik te kajajtik ta kawue la spasik seguir beel sok te jPabloe.

³³Te k'alal laj k'ot ta jtejklum Cesareae la ya'beyik entregal te karta te gobiernoe, y la yak'ik entregal te jPabloe.

³⁴Ta patil te laj sk'opon te karta te gobiernoe, la sjojk'obe te ba talem te jPabloe. K'alal la ya'iy te talem ta estado yu'un Ciliciae,

³⁵la yalbe: —Ja' to ya ka'iy a teme tal te mach'atik sleojbeyat amule —xchi te gobiernoe. Te nax a la yal mantal te ya xbajt ta kanantayel te ba spalasio te namey pasbil yu'un te jHerodese.

Hechos 24

K'opoj ta stojol Felix te jPabloe

¹Jo'eb k'aal ta patil, k'ot ta jtejklum Cesarea euk te Ananias, te statal saserdotee. Sjoyinej cha'oxtul moletik y sok jtul licenciado te jTertulo sbiile. K'o slebeyik smul te jPablo ta stojol te gobiernoe.

²K'alal ik'otix tal a te jPabloe, te jTertuloe lijk yal te tut smulinej ta sk'opike. Jich a yal ta stojol te gobierno Felixe: —Kola awalbotik, gobernador, te ay bujts'an k'in al ya ka'itike. Y kola awalbotik yu'un te sp'ijil awo'tan te ben lek chapal awu'un te nasion ku'untike.

³Te tut'il jich ay ta sil tiempo sok ta bayuk, ya kaltik bayal kola awal gobernador Felix, te a'bilat ta jkuenta ku'untike.

⁴Pero yu'un ma jaluk tiempo ya jk'aestik aye, awokoluk ya jk'antik te yauk awa'ibotik jts'inuk te jk'optike.

- ⁵Yu'un te winik to yipal ta boliteswane, y ta spsil te balmilale yipal k'ael ta slijkesel k'op, y ta yak'el division ta yolil te juriyoetike. Sok ja' statal yu'un te mach'atik xch'uunejik te Jesus te talem ta Nazarete,
- ⁶y k'an yak' ixta'ajuk sk'oplal te temploe. Ja' yu'un jich a jtsaktik, y k'an jmeltsaantik jich te tut'il ay ta mantaliletik ku'untike.
- ⁷Pero te statal soltaro Lisiase la xch'ik sba a y sok sk'ajk'al la spojbotik tal lok'el.
- ⁸Y la yal te mach'atik ya yalik te smule ya sk'an te ya spasik presentar ta atojole. Ja' yu'un jojk'obeya awa'iy stukel teme jich spsil te smul ya kaltike —xchi te jlisensiadoe.
- ⁹Te juriyoetik te te'elan aye jich mismo la yalik euk.
- ¹⁰Te gobiernoe la ya'be seña te ya xk'opoj te jPabloe, y jicha lijk yal te jPabloe: —Ben jun ko'tan ya xk'opojon ta atojol. Porke ya jna' te ayix ja'bil te ay awa'tel ta alkalil li' ba nasion to.
- ¹¹Teme ya ajojk'oy xan ta leke, jich me ya awa'i te ay to nax lajchayeb k'aal te xk'oukon ta Jerusalene, te xk'o jkejan jba ta stojol te Diose.
- ¹²Y ma'yuk a staikonik te ay mach'a yipalon ta yalbeyele, ni ma'yuk a jlijkes k'op te ba temploe, ni ta sinagogaetik, ni ta yolil te jtejklume.
- ¹³Te genteetik to ma staik te tut ya yak'ik ta ilel te ya slebikon jmul ae.
- ¹⁴Pero te tut ya kal ta jamale ja' te jch'uunej te Dios yu'un te jme'-jtate, ja' te lekil ach' be te ma lek ta ch'uunel ta sk'opike, porke jch'uunej spsil te tut ts'ibabil jilel ta mantaliletik sok ta sjun te j'alwanejetik yu'un te Diose.
- ¹⁵Pajal ay xch'uunel ko'tan ta stojol Dios sok te genteetik to te yipalon ta smaliyel te ya xcha'kux tal te animaetike, chikan teme lek o ma lekuk yo'tanike.
- ¹⁶Ja' sluwartil te sil tiempo kuidado ayon ta stojol te Diose y sok ta stojol te genteetike.
- ¹⁷“Cheb oxeb ja'bil xjoyeton ta yan luware, ta patil sujton tal ta jlumal, yu'un tal kak' tak'in y sok smajtan Dios ta templo.
- ¹⁸Jich yipalon ta spasel a te la staikon ta yutil templo te cha'oxtul juriyoetik te talemik ta estado yu'un Asiae. Ju'ix ku'un te la jlekutes jk'oplal ae, y ma'yuk jtsoboj bayal gente, sok ma'yukon ta slijkesel k'op te'ae.
- ¹⁹Ja'ik ya sk'an ya xtal spas presentar liye yu'un ya xtal yalik te tut jmule, teme ay tut jpasoj te ma lekuk a yilike.
- ²⁰Pero teme ma'yuke, ja' a wak' yalik te mach'atik li' aylane teme ay jmul a stabikon te k'alal la yik'ikon bael te ba junta yu'un te juriyoetike.

²¹O teme ja' jmul a stabikon te k'alal tulan a k'opojon ta yalel te ba tsobolike, te la kale: “Te ora to ja' ayon ta meltsaanel awu'unik te tut'il ay xch'uunel ko'tan ta smaliyel te ya xcha'kux tal te animaetike”, te xoone —xchi te jPabloe.

²²K'alal te Felix la ya'iy te jich aye, yu'un lom lek albil te tut'il ay te lek ach' be yu'un te Jesuse, jich a xkejchan jilel ta xchapel te k'ope. Y la yaltalanbe: —Te k'alal ya xtal te statal soltaro jLisiase, ya jobj'obe tut'il ay te k'op awu'unike —xyut.

²³Te Felixe la yalbe mantal te statal jtijk soltaroe te sigue ya xba yak'ik ta prexo te jPabloe. Pero ma jmeluk ya xchukik, sok ay permiso yu'unik te ya xba ilek yu'un te sjo'take.

²⁴K'axix cheb oxeb k'aal a, cha'k'ot xan te Felix sok te yiname te sDrusila sbiil te juriyo-antse. Te Felixe la yak' tal ta ik'el te jPabloe, y la ya'ibe lek sluwar te tut'il ay ta ch'uunel te Jesucristoe.

²⁵Pero k'alal la ya'biyanbe te jPablo tut'il ya sk'an te toj ya xkuxuyinotik ta balmilale, sok te tut'il ya sk'an ya jna'tik skomel juju-tulotik te jti'balultike, sok te tut'il ya yilbotik ka'teltik ta patil te Diose, te Felixe la yak' yajtal yo'tan yu'un. Ja' yu'un la yalbe: —Lek ay, baanix. Ya jtikonat xan ta ik'el te k'alal ay tiempo ku'une —xchi.

²⁶Te Felixe yo'tanuk ya x'a'bot tak'in yu'un te jPabloe yu'un jich ya skoles bael a. Ja' sluwar te cha'oxmel a yik'ulan ta k'ope.

²⁷Cheb ja'bil te jicha k'ax yu'une. Te nax a lok' ta gobiernoil te Felixe. Ja' sjelol a jil te Porcio Festoe. Te Felixe ja' ya sk'an te lek x'albot sk'oplal yu'un te juriyoetike, jich a yak' jilel ta prexo te jPabloe.

Hechos 25

Te jPablo tejk'anot ta sit te Festoe

¹Te Festoe k'ot k'o snajkan sba te ba sluwar gobiernoe. Te' ay ta jtejk'lum Cesareae oxeb k'aal a, patil bajt ta Jerusalen.

²Te stataletik yu'un te saserdoteetike y sok te statal yu'un te juriyoetik te te'elan ae ba ya'beyik sjunal smul te jPabloe.

³La sk'anbeyik tulan pawor te yauk yal mantal te ya x'ik'ot bael ta Jerusalen te jPabloe, yu'un te ya smilik jilel ta be a.

⁴Pero te Festoe la sjak' te ay ta prexo ta Cesarea te jPabloe, sok te snopoj ya xbajtix te'ae.

⁵La yaltalanbe: —Ja' yu'un te ju'eletik awu'unike ya sk'an xboon sok ta jtejk'lum Cesarea. Te' me xba awalik a teme ay tut smulinej te winike —xyut.

⁶Te Festoe ay wan waxakeb o lajuneb k'aal te ay ta Jerusalene, te nax a sujt bael ta jtejkum Cesarea. Xchebal k'aal sk'oel a, ba nakluk te ba ya xchapawane, y la yal mantal te ya x'ik'ot tal te jPabloe.

⁷Te k'alal och bael te jPabloe, te juriyoetik te lijkemik tal ta Jerusalene laj tijilajik bael, y lijk slebeyik smul te lom tulan ta sk'opike. Pero ma' ju' yu'unik yak'el ta ilel teme jich te ay smule.

⁸Te jPabloe la yal: —Te jo'one ma'yuk ba jleoj jmul sok ma jkontrainejuk te mantaliletik yu'un te juriyoetike, ni jkontrainejuk te temploe, sok ma jkontrainejuk te César te muk'ul rey ta Romae —xchi te jPabloe.

⁹Pero te Festoe ja' ya sk'an te lek sk'oplal yu'un te juriyoetike. Ja' yu'un la sjojk'obe te jPabloe: —¿Me ya ak'an xbaat ta Jerusalen yu'un te' ya xba jmeltsaanat a te tuti' amulineje? —xchi te Festoe.

¹⁰Te jPabloe la sjak'be: —Li' ayon te ba ya smeltsaanwan te César te muk'ul rey ta Romae. Te' ya jk'an ya kich' meltsaanel a. Ana'ojbe slumar te ma'yuk tut ma tsa'amuk jpasoj ta stojol te juriyoetike.

¹¹Teme ay tut ma tsa'amuk jpasoj te ja' ya xchamon yu'une, ma yu'unuk ma jk'an xchamon. Yan te ma jpasojuk te jayeb mulil ya slebonike, ma'yuk mach'a ya xju' ya yak'on entregal ta stojolik. Ja' ya jk'an ya smeltsaanon stukel te muk'ul rey Cesare —xchi te jPabloe.

¹²Jich te Festoe la sjojk'obey te sjo'tak ta a'tele, y te nax a la yalbe: —Te tut'il ja' ya ak'an te ya smeltsaanat te muk'ul rey Cesare, te' me ya xbaat a —xchi.

Te jPabloe tejk'anot ta sit te rey Agripae

¹³Bayal k'aal ta patil te rey Agripae y sok te Bernicee laj bajt ta jtejkum Cesarea, yu'un ba spatbe yo'tan te Festoe.

¹⁴Jalajik te'a. Te Festoe lijk yalbe te rey te tut' ay sk'oplal te jPabloe. La yalbe: —Ay jtul winik liye te yak'oj jilel ta prexo te Felixe.

¹⁵Te k'alal ayon ta Jerusalen ae te stataletik yu'un te saserdoteetike y sok te moletik yu'un te juriyoetike la ya'bikon entregal te sjunal smul te jPabloe. La sk'anbikon te yauk kak' ta milele.

¹⁶Te jo'one la kaltalanbe te ju'eletik yu'un Romae ma k'ayemuk te ay mach'a ya smil teme ma nailuk ya smeltsaa sok te mach'a ya xlebot smul yu'une. Yu'un jich me ya skoltay sba ta k'op teme ya xlebot smule.

¹⁷Ja' yu'un te k'alal laj tal liye, ma' jalatesix a, sinoke ta xchebal k'aal ba jnajkan jba te ba ya smeltsaanwanone y la kak' tal ta ik'el te winike.

¹⁸Pero te k'alal la spasik presentar yu'un te ya slebeyik smule, la jkuy te ay tulan smul yu'unike, pero ma jichuk.

¹⁹Ja' nax a yalik te ja' smulinej yu'unik te tut'il ay sreligion yu'unike. Sok ay jtul te Jesus sbiil te chame, y te jPabloe ya yal te kuxulixe.

²⁰Pero ma jna'ix tut ya jpas yu'un a te k'op to. La jojk'obey te jPablo teme ya sk'an xbajt ta Jerusalene, yu'un te' me xba meltsaajuk a.

²¹Pero te jPabloe la sk'an te ja'uk ya smeltsaanot yu'un te muk'ul rey César. Jicha kal mantal te sigue ya x'och ta prexoe ja' to te tut ora ya xju' ku'un te ya jtikon bael ta stojol te Cesare —xchi te Festoe.

²²Jich te j'Agripae la yalbe te Festoe: —Ya jk'an kal euk tut xchi te winike —xchi. Y te Festoe la sjak'be: —Pajel ya me awa'ibe sk'op —xchi.

²³Ta yan k'aal te j'Agripa sok te sBerenicee ben tsa'am a ko xchol sbaik te ba ya stsob sbaike, sok te statal soltarotike sok te krensipal moletik yu'un te jtejklume. Te Festoe la yal mantal te ya x'ik'ot tal te jPabloe.

²⁴La yal te Festoe: —Ja'at rey Agripa y moletik te li' jtsoboj bajtike, li'iyix ta ajtojolik te winike. Spisil te juriyoetike sleojbe smul ta jkuenta ta Jerusalen sok li' ba Cesareae. Y ma xlaj yo'tanik te ya skanbikon xchamele.

²⁵Pero te jo'one ni ma'yuk a jtabe smul te ya kak' ta milel yu'une. Pero stukel sk'anojix te ya sk'an meltsaanel yu'un te muk'ul rey César, y jnopoix te ya jtikon baele.

²⁶Pero ma xwejt tut ya jts'ibabe bael te kajwal Cesare. Ja' yu'un la kik'ix tal lok'el ta atojolik y sok ta atojol, ja'at rey Agripa, yu'un ta patil teme la ajojk'obeyike, jich me ya xwejt te tut ya jts'ibabe bael te Cesare.

²⁷Yu'un ma spas ya ka'iy teme lom nax ya jtikon bael jtul jchukel teme ma xwejt te tut smulineje —xchi te Festoe.

Hechos 26

Te jPabloe la yal tut ay sk'oplal ta stojol te rey Agripae

¹Jich te j'Agripae la yalbey te jPabloe: —Ya xju' ya awal te tut ayate —xchi. Te jPabloe la xbech sk'ab y jicha lijk yal to:

²—Ben jun ko'tan ya xju' xk'opojon ta asit, ja'at rey Agripa, yu'un ya kal spisil te tutik mulilil sleojbon te juriyoetike.

³Porke ya ana' spisil te skostumbre juriyoetik y sok te tut ya kaltike. Ja' yu'un te ya kalbeyex awokolikuk te ya awa'iyik ta ben lekilal te tut ya kale.

Te tut'il ay te jPablo te ma to xch'uunejuk a te Jesuse

⁴“Spisil te juriyoetike sna'ojik te tuti' kuxuyinon te ayon ta yolilik ta jlumal te k'alal bik'iton to aye, sok ta Jerusalene.

⁵Y sna'ojik, sok ya xju' ya yalik teme ya sk'anike, te fariseoon ta jch'iibale. Ja' te jtijk' te kuidado ayik ta xch'uunel te jreligionitike.

⁶Te ora to ayon ta meltsaanel yu'un te tut'il ay xch'uunel ko'tan te tut yaloj Dios ta skuenta te antibo jme'-jtatike te ya spase.

⁷Te lajchaytijk' jts'umbaltik Israele ya smaliyik tut ora ya xk'ot ta pasel te jich yaloj te Diose. Y ja' yu'un te k'ajk'al ajk'ubal ya yak' ta jkuenta te Diose y ben jun yo'tanik ta mantaltesel yu'un. Rey Agripa, ja' slumaril te juriyoetike ya slebikon jmul te ora to, yu'un te jich jch'uunej te jo'one.

⁸¿Tu'un ma x'ach'uunik te ja'exe te Dios ya xcha'kuses tal te animaetike?

Te jPabloe la yal te tut'il a yilbajin te hermanoetike

⁹“Jo'on mismo nail a jnop te tutik bayal a jkontrain a te Jesus te talem ta Nazarete.

¹⁰Y jich a jpas ta Jerusalem. Ta orden yu'un te stataletik yu'un te saserdoteetike la kotses ta prexo bayal hermanoetik te xch'uunejik te Jesuse. Y te k'alal ya smilike, akuerdo ayon ek'a.

¹¹Bayal buelta a kilbajinlan yu'un ja' ya jk'an te puersa ya xch'oj jilel te tut xch'uunej yo'tanike, y jicha jpasulan ta spisil sinagogaetik. Skaj te lijkem bayal sla'-ko'tan yu'unik, jicha ba kilbajinlan ta yanetik jtejklum.

Te jPabloe la yal xan te tut'il a sujtes yo'tane

¹²“Te tut'il jich jnopoje, boon ta jtejklum Damasco. A'bilon ka'tel y tikonbilon bael yu'un te stataletik yu'un te saserdoteetike.

¹³Pero ayon k'ael ta be a, rey Agripa, ol wan k'aal a, la kil jun xojob ta ch'ulchan, mas tulan ke te xojobil k'ajk'ale xlemet julel jul sjoyon sok te mach'atik joyinej k'aele.

¹⁴Jpisiltik a t'uxajotik koel ta lum. Y ay a ka'iy jun k'op ta hebreo te jich a yalbone: “Saulo, Saulo, ¿tu'un te ya awilbajinone? Ja'at mismo ya awejchentes aba jich tut'il wakax te stukel ya yejchentes sba ta sni' spunyail te stojotesibale.

¹⁵Jich a kalbey: “¿Mach'aat a, Kajwal?” xoon. Te Kajwaltik la sjak'bon: “Jo'on Jesuson, ja' mismo te yipalat ta yilbajinele.

¹⁶Pero jajchan, tek'lan. Porke la kak' jba ta ilel ta atojol yu'un ya xtuunat ku'un. Yu'un ja'at testigo ya xk'oat te tut la awil te ora to y sok te tut ya awil xan ta jkuentae.

¹⁷Ya me jkoltayat ta stojol te juriyoetike y sok te mach'atik ma juriyouke, y te ora to ya jtikonat bael ta skuentaik.

¹⁸Yu'un ya xba awik'talanbe sit, jich mak' xbeenikix ta ijk'al k'in al a, ta sakil k'in al xla j beenix a. Yu'un ma sigueuk ya xjapuyot yu'un a te pukuje, ja' ya xjapuyotix yu'un a te Diose. Yu'un teme la xch'uunikone, jich me ya staik perdon

yu'un a te smulike. Sok ya me kak' ayinuk te ba aylan te ch'ul jtejklum yu'un Diose", xyuton te Jesuse.

Te jPabloe la xch'uun te tuti a'bot yile

19"Ja' yu'un, rey Agripa, la jch'uunbe smantal te mach'a stek'lejal a kil ta ch'ulchane.

20Yu'un primero a kalbey te sk'op Dios te mach'atik aylan ta Damascos, sok te nax ta Jerusalen, y sok spisil te estado yu'un Judeae, y sok te mach'atik ma juriyouke. La kaltalanbe te yauk sjilesik te smulike, sok te yauk sujtes yo'tanik ta stojol Diose, sok yauk xchiknaj ta ya'telik te sujtemix yo'tanike.

21Jich ay sluwartil te la stsakikon te juriyoetik ta temploe y te k'an smilikone.

22Pero yu'un te koltayel yu'un te Diose, jich jun ko'tan asta ora to, y spisil ch'in ta muk' ya kalbe te sk'op Diose. Ma'yuk yan te tut ya kalbeyexe, ja' nax ya kal te tut yaloj te j'alwanejetike sok te jMoises te jich ya xk'ot ta pasele:

23te puersa ya xcham te Cristoe, pero ta patil teme chame, ja' nail ya xcha'kux tal te ba animaetike, yu'un ya yalbe sk'oplal te sakil k'inal yu'un kolel ta stojol te jlumaltike sok te yanetik nasione —xchi te jPabloe.

Te jPabloe k'an ya'be xch'uun Cristo te jAgripae

24Te tut'il jich a yal ta k'op te jPabloe, te Festoe tulan a k'opoj yu'un: —Xjowiyat, Pablo. Ta skaj te bayal junetik ya awile, jowiyatix yu'un —xchi te Festoe.

25Pero te jPabloe la sjak': —Mak' xjowiyon, Festoe, te ben lek awo'tane. Ay sluwartil te jk'ope, sok bats'i jich te tut ya kale.

26Li'ay te rey Agripae te ben lek sna'ojbe sluwar spisil to, y ja' yu'un te jamal yipalon ta k'op ta stojole. Porke jich ya kal te ben lek sna'be sluwar spisil te jich aye, porke ma nak'aluk te jicha k'ot ta pasele.

27Te ja'ate, rey Agripa, ¿me ya ach'uun te tut yaloj te j'alwanejetike? Ya jna' te ach'uuneje —xchi te jPabloe.

28Te j'Agripae la sjak': —¿Me yu'un ora ya awa'bon jch'uun te Jesuse? —xchi.

29Te jPabloe la yal: —Me ta ora nax o ma orauk, teme jich ya sk'an te Diose, ma ja'ukat nax, ko'tanuk jich spisil te mach'atik ya ya'ibon te jk'op te ora to, jichuk ya xk'ot tut'il te jo'one. Pero ma ja'uk ya kal te ya awich'ik chukel ta kadenae —xchi te jPabloe.

30Jicha jajch bael te reye, y sok te gobiernoe sok te sBerenicee y sok spisil te mach'atik te nakajtik ae.

31La spit sbaik bael ta parte, ba yalik tut' ay te k'ope. Jich a lijk yalbe sbaik: —Te winik to ma'yuk tut spasoj te ya xju' ya sta milel yu'une, ni ma spas te ya x'och ta prexo yu'une —xchiik yu'un te jPabloe.

³²Te j'Agripae la yalbe te Festoe: —Ya xju' ya xkol bael te winik to, te ma jichuk a sk'an stukel te ja' ya xmeltsaanot yu'un te muk'ul rey Cesare —xchi.

Hechos 27

Te jPabloe tikonot bael ta Roma

¹Te k'alal nojp yu'unik te ya stikonotik bael ta estado yu'un Italiae, te jPablo sok te yan jchukeletike ak'ot bael entregal ta sk'ab jtul statal soltaro te Julio sbiile te ay ta a'tel ta skuenta jtijk' soltaroetik yu'un te César Augustoe.

²Jicha mootik bael ta jun barko te talem ta jteyklum Adramitio te ya xbajtix ta jteyklumetik te aylan ta ti'ti' mar yu'un slum Asiae. Joyinejtik k'ael ek'a te jAristarco te talem ta Tesalónica te ay ta estado Macedoniae.

³Ta xchebal k'aal k'ootik ta jteyklum Sidon te ba ya x'olan barkoe. Te jPabloe te' k'uxutayot yu'un a te statal soltaro Julioe, yu'un ak'ot bael ta yulutayel te yamigotak te te'elan ae yu'un jich me ya sta tal tut ya swe' ch'inuk a.

⁴Cha'mootik bael ta barko, lok'otik bael te ba jteyklum Sidone, k'axotik bael ta spat te slum Chipre, yu'un lom wokol yipal ta beel te barkoe ta skaj te ben xwet'ot yu'un te ik'e.

⁵Te' k'axotik bael te ba sti'il-sti'il slum Ciliciae sok ta slum Panfilia, y k'ootik ta jteyklum Mira te ay ta estado Liciae.

⁶Te statal yu'un te soltaroetike te' sta jun barko a te talem ta jteyklum Alejandria te ya xbajt k'alal ta Italiae. Te' yik'otik moel a yu'un sigue ya xbeenotik bael a.

⁷Bayal k'aal te lom k'un a beenotik ta barkoe y lom wokol a k'ootik te ba stojil jteyklum Gnido, skaj te sigue swet'ojotik te ik'e. Jicha k'axotik bael ta stojil slum Salmon sbiil te ay ta slum Creta te joybil ta mare.

⁸Wokol a k'axotik bael te ba sti'il-sti'il te slum Cretae, ja' to k'ootik ta jun luwar te Buenos Puertos sbiile te nopol ay sok te jteyklum Laseae.

⁹Bayalix k'aal a k'ax ku'untik yu'un a te beele, y ben peligroix ya xbeen ta mar a te barkoe yu'un k'axemix a te yorail sk'in ayuno. Ja' yu'un te jPabloe la stsitstalan:

¹⁰—Moletik, ya kil te ben peligroix ya xbeen te barkoe. Teme jiche bayal tut ya jch'aytik: ya xch'ay te barkoe y sok te yijkatse y asta ya xljotik euk —xchi te jPabloe.

¹¹Pero te statal soltaroetike ja' a ch'uunbe smantal te yajwal te barkoe sok te statal japuyej-barkoetike, ma ja'uk a ch'uun te tuti yal te jPabloe.

¹²Y te ba yolaniib barkoe ma lekuk te te' ya xk'ax yu'un a te skomil k'aale, yu'un ma makaluk lek. Kasi spisilik jich a snopik te ja' lek ya xlok'ik bael te'ae, yu'un ya yil teme ya xju' yu'unik te ya xljaj k'ot ta jteyklum Fenicee, jun yolaniib barko

ta Creta, te yelawinej ta stojil noroeste sok ta stojil suroeste. Te' ya xju' ya xk'ax ku'untik a te skomil k'aale.

Ben wokol a been te barkoe yu'un ben tulan te ik'e

¹³Te tut'il lok' tal ch'in jabjab ik' ta stojil sure, la skuyik te ya xju' ku'untik te ya xk'axotik bael k'alal ta Fenicee, y lok'otik bael. Stamojik bael te sti'il-sti'il slum Cretae.

¹⁴Pero ma to najt'uk a beenotik ochel a tal ben tulan ik'al ja'al ta stojil norte y la sts'ot te barkoe,

¹⁵y lijk ta jochel te barkoe. Te tut'il ma' ju' ku'untik stojotesel te barko ta stojil te ik'e, la ka'tik te ya xtenot bael yu'un te ik'e.

¹⁶K'axotik ta spat te jun ch'in luwar te joybil ta mar te Claudia sbiile. Te' majk ch'inuk a te ik'e. Y wokol a ju' ku'untik slikel ochel ta muk'ul barko te ch'in barko te ya skoltay sbaik ae.

¹⁷Patil te moemix ku'untik a te ch'in barkoe jich te japuyej-barkoetik la xbech'ik ta laso te muk'ul barkoe, skuenta ayuk xan sfuersa ae. Te nax a, yu'un ya xi'ik teme tenot bael te ba t'enel sji'al mar te Sirte sbiile, la skoesbeyik spak'al te barkoe, y la stuch' yo'tanik te ya x'ik'ot bael yu'un te ik'e.

¹⁸Ta xchebal k'aal, ta skaj te ben tulan to a te ik'e, jich a lijk xch'ojik jilel ta mar te yijkats barkoe.

¹⁹Y ta yoxebal k'aal la xch'ojik ochel ta mar te tutik ya xtuun yu'un te barkoe.

²⁰Bayal k'aal te ma kiltik xojobil te k'ajk'ale ni te ek'etike. Y yu'un te spuensa ik' te ma xkom te sts'otojotik baele, la kaltik te ya xljotik jpisiltike.

²¹Yu'un bayalix k'aal te mak' xwe'otike, te jPabloe tejk'aj jajchel ta yolilik, y la yal: —Moletik, ja' lek te lauk ach'uunik te ma' lok'otik tal ta Creta, jich tut'il la kalbeyexe. Jich ma' jta wokoltik a, sok ma'yuk tuti jch'aytik te jichuke.

²²Te ora to, jamal ya kalbeyex, ma me cheban awo'tanik. Porke mak' xchamex, ni jtuluk te ja'exe, aunke ya xljaj stukel te barkoe.

²³Yu'un ta ajk'ubal la kil jtul ángel, tikonbil tal yu'un Dios, te ja' ayon ta skuentae sok te ya xtuunon yu'une.

²⁴Y la yalbon: “Ma me xi'an, Pablo. Porke puensa ya xba apas presentar ta stojol te muk'ul rey César ta Romae. Yu'un ja'at ta akuenta te Dios ya skoltay spisil te mach'atik ajoyinej ta barkoe”, xyuton.

²⁵Ja' yu'un, moletik, junuk me awo'tanik. Porke xch'uunej ko'tan seguro ya xk'ot ta pasel yu'un Dios te tuti' yalbon te ch'ul ángele.

²⁶Pero puensa ya xk'o xch'ojotik lok'el ta jun ch'in luwar te joybil ta mare —xchi te jPabloe.

27 Ta ajk'ubal te k'alal ayix cheb semana a te beele, yik'ojotik k'ael ta jejch ta jejch te ik'e ta mar Adriatico sbiil. Olil wan ajk'ubal a te mach'atik ya sna'ik sjapuyel te barkoe la ya'iyik te xnopet ya xlok'otik k'oel ta lum ta luware.

28 La sp'isik koel te stoylejaj ja'e y ay wan treinta y seis metros te snajt'ile. Y beenik xan bael ch'inuk la sp'isik xan, y ay wan beintisiete metros te snajt'ile.

29 La xi'ik teme ya xk'o sku sba ta tontikil te barkoe. Ja' yu'un la ya'beyik chaneb ankla-tak'in ta spat te barkoe yu'un ya skom ta beel a. Mientras ya sk'anbeyik Dios te yauk sakub k'inale.

30 Pero te japuyej-barkoetike la snopik te ya xch'ojik jilel te barkoe, jicha lijk skoesik te ch'in barko te ya skoltay sbaik ae. La yalik te ya xba yak'ik xan koel ankla-tak'in ta sni' te barkoe.

31 Pero te jPabloe la yalbey te statal soltaroe sok te soltaroetike: —Teme ma liyuk ya xjil ta barko te japuyej-barkoetike, ma spas ya xkolex euk te ja'exe — xchi te jPabloe.

32 Jich te soltaroetike la set'ik te xchujkil te xch'in barko te ya skoltay sbaik ae, y la xt'uxanik koel ta ja'.

33 Te tut'il nopol sakubix a te k'inale, te jPabloe la yalbe spisil te yauk xwe'ik ch'inuke. Jich a yaltalanbe: —Ayix cheb semana te ya jmaliyik tut xk'ot ta pasele. Te ja'exe ma we'emukex jich tut'il te k'ayemexe.

34 Awokolikuk, we'anik ch'inuk. Puersa ya sk'an te ya xwe'exa, yu'un ya me x'ayin apuersaik a. Jich me ya xkuxuyinex a. Yu'un ma'yuk mach'a ya xcham, sok ma xch'ay jlijukuk te stsotsil ajolike —xchi te jPabloe.

35 Te k'alal jicha yal te jPabloe, la stsak ta sk'ab te waje y la yalbe kolayal Dios yu'un ta sit spisilik. La xet' te waje y lijk swe'.

36 Te nax a spisil a junub yo'tanik y we'ik euk.

37 Ta jpisiltik te ayotik ta barkoe ayotik dosiento setenta y seis ta jtul.

38 Patil te lajik ta we'ele, la xch'ojik ochel ta mar te triwu xkuchoj te barkoe yu'un jich ya xokub xan a.

Mulot te barkoe

39 Te k'alal sakub te k'inale, te mach'atik ya sna' sjapuyel te barkoe ma sna'beyik sba te luware. Pero la yilik te ay xojol ochel srinkonal te mare sok te ay spamlejaj te sti'il te k'inale. Yo la snopik te te' ya sba'tatesik bael a te barkoe,

40 La set'alambeyik te xchujkil ankaletike la xch'ojik jilel ta mar, y la xchopbeyik te xchujkil spala-te'ul te ya stojtesik a te barkoe. Te nax a la smoesbeyik te spak'al te ay ta sni' te ya xnitot bael yu'une. Y te barkoe lijk tijilajuk bael te ba ay spamlejaj te luware.

⁴¹Pero te' kats'al koel a te barko te ba busul sji'al te mare. Te jmech sni' te barkoe te' ts'apal k'oel a te ba ji'e, ni ma spas xnijk. Jich te yit barkoe lijk wokuk ta xejt'el xejt' yu'un spuensa te ja'e.

⁴²Te soltaroetike k'an smilik te jprexojeletike, yu'un ma xjyak' te ya xlok'ik bael ta anel ta ba ja'e.

⁴³Pero te statal yu'un te soltaroetike k'an skoltay te jPabloe, jich ma' yak' te jich ya spasike. Sinoke la yal mantal te mach'a ya sna'ba ja'e a' xch'oj sba ochel nailuk ta ja' yu'un nail ya xlok' k'oel a ba luware.

⁴⁴Y te yane a' skoltay sbaik lok'el ta ch'ujtebetik o ta xejt'elel te barkoe. Jich kuxul lok'otik k'oel ta jpisiltik te ba luware.

Hechos 28

Te jPabloe ay ta Malta

¹Te k'alal kolotikix lok'el ta mar jpisiltik ae, la jna'tik te Malta sbiil te luwar te joybil ta ja'e.

²Te mach'atik te' ayinemik aye lom lek a xk'uxutayotik jpisiltik. Yu'un beno ja'al a y beno sik a, la stsunik jun muk'ul k'ajk', y la yik'otik bael te ya xtijilajotik ochele.

³Te jPabloe la stsob tal ch'inuk takin si'. K'alal la yak' ochel ta k'ajk' a, lok' tal ta anel koj't chan yu'un xk'ixnal te k'ajk'e, y tsak'bot ta ti'el sk'ab te jPabloe.

⁴La yil te mach'atik te'ey slumalik aye te jok'ol chan ta sk'ab te jPabloe. La yalbe sbaik: —Te winik to jmilaw wan. Manchuk me kolix tal lok'el ta mar, pero ma x'ak'otix kuxuyinuk yu'un te dios ku'untike —xchiik yu'un.

⁵Pero te jPabloe la slilin koel ta k'ajk' te chan te ya xti'awane, y ma'yuk tuti pasbot yu'un.

⁶Spisilik ya smaliyik teme ya sijt'ub o teme jts'in nax ya xt'uxaj te ya xchame. Lom jal a smaliyik. Kalal la yilik te ma'yuk tuti pasbot yu'un te chane, yanej te tut snopojike, y lijk yalik te ja' jtul dios te jPabloe.

⁷Tijil nax ay a te slum jtul winik te japubil yu'un te mach'a ay ya'tel te'ae, te jPublio sbiile. Ja' a yik'otik ochel ta sna. Ben jun yo'tan a smaklinotik oxeb k'aal.

⁸Te stat jPublio tabil ta chamel. Wayal ta swayib, yu'un yich'oj k'ajk' sok ch'ich tsa'anel. Jicha ba yulutay tal te jPablo, y patil te laj sk'oponbe Diose, la skajanbe sk'ab ta sjol y lekub.

⁹Yu'un te jich a spase, tal xan yan jchameletik te aylan te ba luwar te joybil ta ja'e, y lekubik bael ta chamel.

¹⁰Ja' yu'un la ya'botik jmajtantik, y ta patil te mootik xan bael ta barkoe, la ya'botik bael spisil te tut ya xtuun ku'untik ta beele.

Te jPabloe k'ot ta Roma

¹¹Jalajotik oxeb u te ba luwar te joybil ta ja'e. Mootik bael ta jun barko te talem ta jtejklum Alejandria te te' k'ax yu'un a te skomil k'aale. Ta sba te barkoe te' loktabil a te diosetik yu'unik te Cástor sok Pólux te sbiilike.

¹²K'ootik ta jtejklum Siracusa, te ba ya x'olan barkoe. Te' jalajotik oxeb k'aal a.

¹³Y te' lijkotik xan ta beel ta barko a ta sti'il-sti'il nax asta lok'otik k'oel ta jtejklum Regio. Ta xchebal k'aal la ka'itik ay a tal ik' ta stojil sur, y mal k'aal ta xchebal k'aal k'ootik ta jtejklum Puteoli.

¹⁴Te' k'o jtatik cha'oxtul hermanoetik a, y la yalbotik te ya joyintik chebuk semanae. Y último xanix a k'ootik ta Roma.

¹⁵Te hermanoetik te ayik ta Romae, ya'iyebotikix jk'oplaltik te ayotik tal ta beele, jicha lok'ik tal ta staotik ochel. Te' staotik a ba ch'in luwar te Foro de Apio sbiile sok te ba ay na te Tres Tabernas sbiile. Te k'alal la yil te jPabloe, la yalbe kolayal Dios yu'un, y ben kontento a k'ajta.

¹⁶Te k'alal k'ootik ta Romae, te statal soltaroe la yak' entregal te jprexojeletik ta stojol te statal soltaro te ay tulan ya'tele. Pero te jPabloe la yich' permiso te parte ya x'anin stukele. Jtul nax soltaro ya xkanantayot yu'un.

Te jPabloe la yal sk'op Dios ta Roma

¹⁷Oxeb k'aal ta patil sk'oel a te jPabloe la yak' tal ta ik'el te krensipaletik yu'un te juriyoetik ta Romae. Te k'alal stsoboj sbaikix aye, la yaltalanbe: —Kermanotak, te jo'one ma'yuk tut jpasoj ta stojol te jlumaltik juriyoetike ni ayuk jkontrainej te kostumbre yu'un te antibo jme'jtatike. Pero ta Jerusalem la yak'elon entregal ta stojol te jromaetike.

¹⁸K'alal la sjojk'obikone te jromaetik te tut'il ay te jmule, k'an skolesikon, porke ma staik te tut sluwar te ya yak'elon ta milel yu'une.

¹⁹Pero te juriyoetike ma' sk'anik stukel. Ja' sluwar te la jk'an te ja' ya smeltsaanon te muk'ul rey Cesare. Ma yu'unuk ja' a tal jlebe smul te jlumaltike.

²⁰Ja' yu'un te la kak'ex tal ta ik'ele, yu'un ya awilik sok ya awa'iyik. Porke te tut'il chukulon ta kadena ya awilike, ja' nax ta skaj te tut yipalotik ta smaliyel jo'otik te israelotike —xchi te jPabloe.

²¹Te krensipaletike la yalik: —Te jo'otike ni ma'yuk kich'oetik junuk karta te ya xtal ta judea te tut ay ak'oplale. Sok ni jtuluk kermanotakti juriyoetik te julem liye te tal a yalbotik te tut ma tsa'amuk lebil amule.

²²Ya jk'an ka'ibetik sluwar te tuti' anopoje, porke jna'oetik te bayuk nax kontrainbil te ach' nopojibal to —xchiik.

23Jich a xchapik jun k'aal te ya xtalik bayal ta jtul gente te ba smajanej na te jPabloe. Pajtajel nax a lijk y asta smalel k'aal a yal te jPablo tut ay ta ajwalinel te Diose. Yu'un yo'tanuk te ya ya'be xch'uun te Jesuse, jich tut'il te ts'ibabil ta mantaliletik yu'un te jMoises sok te ts'ibabil yu'un te j'alwanejetike.

24Te yane la xch'uun te tuti yal te jPabloe, pero te yane ma' xch'uunik.

25Jich ma'yuk akuerdo a k'ot yu'unik, y lijk bajtikuk. Te jPablo la yaltalanbe: — Leka k'opoj te Ch'ul Espiritu ta stojol te antibo ame'-atatike ta skuenta te j'alwanej te jich a yale:

26“Baan, jich me ya awalbe te jtejklum to: ‘Manchuk me ya awa'i ta lek yilel, pero ma x'ana'beyik sluwar. Manchuk me ya awilik ta lek yilel, pero ma xya'iybeyik sluwar’, ya me awut.

27Porke tulanejemix te yo'tan te jtejklum to. Majkem te xchikinike, y te sitike ma xyilik sok k'inal. Yu'un ma sk'an yilik, sok ma sk'an xya'iyik, ni ma sk'an xya'ibeyik sluwar. Yu'un ma sk'an sujtes yo'tanik ta jtojol y mak' ya jlekuteslan”, xchi me.

28“Ja' yu'un, na'beyaik me sluwar: Te ora to sok pajel chabe baele te kolel yu'un te Diose ja' me ya xk'ot ta skuenta te mach'a ma juriyouke. Ja' ya ya'ibe sluwar stukelik —xchi te Pabloe.

29Te k'alal jich a yal te jPabloe, te juriyoetike laj bajt, y bayal tuti lijk yalbe sbaik bael yu'un.

30Pero te jPabloe ts'akal cheb ja'bil a jalaj te ba na te slok'oje. Y la yik'talan ochel pisil te mach'atik ya xtal ilek yu'une.

31Jamal a yalbe ya'iy te tut'il ay ta ajwalinel te Diose, y la snojpeslan tut ay sluwar te Kajwaltik Jesucristoe. Ma'yuk mach'a komot yu'un.

Romanos

Romanos 1

Spajtil yo'tanik yu'un te jPabloe

¹Jo'on jPabloon, te yaj-a'telon te Jesucristoe, ya jts'ibabeyex te karta to. Dios la yik'on sok spitojon te apostol ya xk'oon yu'une, yu'un ya kalbe sk'oplal te kolele.

²Ta skuenta te j'alwanejetik yu'une, Dios yalobjeyix sk'oplal te lekil ach' k'op to ta xch'ul sjune.

³Ja' sk'oplal te xnich'ane te Kajwaltik Jesucristoe, te jachik tut winik a k'ot, te sts'umbal rey Davide.

⁴Pero te k'alal cha'kux tal te ba animaetike ta skuenta te Ch'ul Espiritu, jamal a ak'ot ta ilel te ja' Xnich'an Dios te a'bot bayal spodere.

⁵Ta skuenta te Jesucristoe, Dios la ya'bonix ta majtanil te ya x'ochon ta apostol yu'une, yu'un ta sp'ejel balmilal ayuk mach'a ya xch'uun te Jesucristoe.

⁶Sok te ja'exe te ayex ta jtejkum Romae, Dios skanojex, y la yik'ex te yu'un ya xk'oex te Jesucristoe.

⁷Ya kalbeyex ta apisilik te ayex ta jtejkum Romae te k'ux ya ya'iyex ta yo'tan te Diose, ich'beyaik slekil yo'tan te jTatik Dios y sok te Kajwaltik Jesucristoe, y sok te bujts'an k'inal ya ya'beyexe.

Te jPabloe sk'an xba yil te mach'atik ayik ta Romae

⁸Te primeroe, ta skuenta te Jesucristoe, ya kalbe kolayal te Dios ku'une ta jujutul te ja'exe, porke ta bayuk ya x'alot te ach'uunejikixe.

⁹Te Dios te kak'oj jba ta abatinel ta sp'ejel ko'tan ta yalel sk'oplal te Xnich'ane, ja' testigo ku'un te sil tiempo ya jna'ex te k'alal ya jk'opone.

¹⁰Ja' ya jk'anulanbe Dios te jichuk ya sk'an te ya xtal kilexe.

¹¹Yu'un ko'tanuk ya xtal kilex. Ya me ka'beyex jilel te majtanil yu'un te Ch'ul Espiritue, yu'un jich me mas ben jun awo'tanik a.

¹²Ja' ya kal te pajal me ya ka'be jbjatik spuensa ko'tantik te tut'il jun nax jch'uunejtike.

¹³Ya jk'an ya ana'ik, hermanoetik, te bayal buelta te k'an tal kilexe, pero asta ora to sil tiempo ay tut smakojon. Ja' ya jk'an te ya xtalon ta tsobel te hermanoetik te ba ayexe, jich tut'il la yich'ikix tsobel ta yanetik nasione.

¹⁴Yu'un ay to me jbet yu'unik ya ka'i, teme griego o ma griegouk, me ay tut sna' o ma'yuk tut ya sna'e.

¹⁵Ja yu'un ko'tanuk te yauk kalbeyex te lek ach' k'op ja'ex te ayex ta Romae.

Te spoder te lek ach' k'ope

¹⁶Mak' xk'exawon yu'un te lek ach' k'ope. Porke ja' spoder Dios yu'un ya staik te kolele spisil te mach'atik ya xch'uune. Ja' nail te juriyoetike, y sok te mach'atik ma juriyouke.

¹⁷Yu'un ta skuenta te lek ach' k'ope ya jna'tik te tut'il toj ya yilelotik te Diose ta skuenta nax te xch'uunel ko'tantike. Jich ya yal te tut'il ts'ibabil jilele: "Ja' me ya xkuxuyin te mach'a ya x'ilot yu'un Dios te tut'il toj aye ta skuenta te xch'uunel yo'tane", xchi me.

Te tut smulinejik te genteetike

¹⁸Yu'un ya kiltik te tulan kastigo ya yak' tal Dios k'alal ch'ulchan ta skuenta spisil te gente te ma tsa'amuk sok te ma tojikuke. Ja' sok te ma tsa'amikuke skomojik a te tut bats'i jiche.

¹⁹Te tut yu'un te Diose te ya xju' ta na'beyel sbae, lom lek ya sna'ik stukelik. Porke stukel mismo la yak' sba ta ilel.

²⁰Te tut ma chikanuk ta ilel yu'un te Diose ya to me xk'o chiknajuk. Ay ta na'beyel slumar ta skuenta te tut spasoje te Diose. Ta slijkibal to tal te balmilale klaro chikan ta ilel te ja' stukel Dios te ma'yuk slajibal te spodere. Ja' yu'un te mach'atik ma tsa'amuk ya'telike ma xwejt tut ya yalikix a.

²¹Manchuk me ya sna'beyik sba te Diose, pero ma xyak'ik ta jkuenta te tut'il Diose, ni ma xyalbeyik kolayal. Jip ju'em yu'unik nopilanel te puru nax ma tsa'amuke. Te yo'tanike ay ta ijk'al k'inal.

²²Ya yalik te yu'un lom p'ijike. Pero ma p'ijikuk.

²³Yu'un syanutesejikix te stsa'amul Dios te ma xlaj stukele. Spasojbeyik slok'ol ta winik te ya xcham stukele. Y asta spasojbeyik slok'ol ta mutetik sok ta chambalmetik sok ta chanetik.

²⁴Ja' yu'un Dios a ch'ohtalanot jilel yu'un te tut jowil nax ya sk'an spasike, y jich spasojik te tut k'exlaltik sba ta pasel sok te sti'balulike.

²⁵Ma xch'uunejikuk te bats'i jich yu'un te Diose; ja' xch'uunejik te lotil k'ope. Ja' yak'ojikix ta jkuenta y ja' xch'uunejikix te tutik pasbil yu'un te Diose, y ma ja'uk xch'uunejik te Diose te ja' spasoje, te sil tiempo ya sk'an k'ayojinel stukele. Jichuk.

²⁶Ja' yu'un, Dios a jileslanot yu'un ta spasel te tut k'exlaltik sba ta pasele. Asta te antstike syanutesejikix te tut ayike. Ja' ya spasikix te tut ma tsa'amuk ta sti'balulike.

²⁷Jich euk te winketike la sjilesikix te tut'il ay sok te yinamike. Ja' ya xchik' sba sok te tut ma ts'aaamuk ya spasik ta juju-tule. Winik sok winik ya spasik te tut k'exlaltik sbae. Y ya me yil swokolik sok te sti'balulik te kastigo te ch'ayel ya xlaj bajt yu'une.

²⁸Yu'un ma sk'an sna'beyik sba te Diose, jich a jileslanot yu'un te Diose, ja' te puru ch'ayel te tut snopojike, yu'un a' spas te tut ma lekuk ta pasele.

²⁹Nojel ta yo'tanik spasil ta jkaj te tut ma tojuk ta pasele. Muliletik ta balmilal, y baem ta yo'tanik spasel spasil te tut ma tsa'amuke, y biktajem yo'tanik yu'un k'u lejilal y sok la'o'tantawanejetik. Sok il-o'tantawanej, sok milaw, sok pletojel, sok lolawanej, sok ixlanwanej, sok tontol a'biye.

³⁰Sok ma tsa'amuk sk'oplal ya yalbe te yane, sok skontrainejik te Diose. Bolk'optawanejetik sok toyba-o'tanetik, sok toyba-k'opetik. Ma xljaj yo'tanik ta sleel te tut ma lekuke; ma xch'uunbe smantal te sme'-statike.

³¹Ma sk'an xya'iyik, sok ma xjichub yu'un te tut ya yalike. Ma'yuk mach'a k'ux ya ya'iy ta yo'tanik, ma sna'ik spasel perdon; ma sna'ik k'uxutawanej.

³²Te mach'atik jich ya'telik ya sna'ik te jich yaloj ta smantal te Diose teme jich ya spasik to ya me x'ak'ot bael ta lajel yu'un. Pero jich ya spasulanik ta sil tiempo asta ben tsa'am ya yil te jich ya spas te yane.

Romanos 2

Te Diose ja' ya xchapawan sok te tut bats'i jiche

¹Ja' yu'un ma spas ya amak aba ta k'op, ja'at te ya awich' jkuenta te yane, ma' awocheluk mach'auk a. Teme ya awich' jkuenta te yane, ja'at nax mismo ya awak' aba ta ch'ayel. Porke tut yipalat ta yich'el ta jkuentae, jich mismo yipalat ta spasel euk.

²Pero jna'ojtik te Dios ya xchapawan sok te tut bats'i jiche te k'alal ya yak' bael ta ch'ayel te mach'atik jich yipalik ta spasele.

³Jich euk te ja'ate te ya awich' jkuenta te yane y jich mismo ya apas euk te tut ya spas te yane, ma me akuy te ya xkolat bael te ba kastigo yu'un te Diose.

⁴¿Me ya ap'aj te lom bayal slekil te xk'uxutayejat te Diose sok te ya to smaliyate? ¿Me'n ma x'ana' te puersa ya kich'betik slekil yo'tan te ya sujtes ko'tantik ta skuentae?

⁵Pero te ja'ate, lom tulan awo'tan, y ma x'ak'an ya asujtes awo'tan ta stojol Dios. Ja'at mismo yipalat ta sleel mas kastigo ta atojol te ya sta sk'aalel te kastigoe, te k'alal ya xchiknaj te Diose, ya xtal yalbe ta jamal te mach'a ya yich' kastigoe,

⁶y ya me ya'be stoj ta juju-tul chikan tut a te spasojlaneje.

⁷Ya ya'be xkuxlejal sbajtel k'in al te mach'atik ya sleik te lekilale, sok la yak' ta jkuenta te tut ma xlaje, sok ja' sil tiempo a' spasik te tut leke.

⁸Pero ya ya'be kastigo sok yili'ba te mach'atik ma xch'uun mantale, ja' te mach'atik skontrainej te tut bats'i jiche, y ja' ya spas te tut ma lekuke.

⁹Ay me swokolil y xk'uxul yu'un spisil te mach'atik ya spasik te tut ma lekuke, ja' nail te juriyoetike, pero jich euk te mach'atik ma juriyouke.

¹⁰Yan te mach'atik lek te tuti' spasike Dios me ya x'a'bot slekilalik yu'un, sok ak'talanbil ta jkuenta, sok jun yo'tanik ta spisilik, ja' nail te juriyoetike, pero jich euk te mach'atik ma juriyouke.

¹¹Porke te Diose ma yauk nax ya stsa ta jtul ta cheb.

¹²Spisil te mach'atik ya xmulaw te ma'yuk yich'objey te mantaliletik yu'un te jMoisese, ya xchamik manchuk me ma' ya'ieyebeyik sluwar te mantaliletike. Y te mach'atik ya xmulaw te ya'ieyebeyik sluwar te smantaliletik yu'un te jMoisese, ja' mismo ya x'ak'ot bael ta kastigo yu'un te mantaliletike.

¹³Porke ma ja'uk nax ya x'ak'ot ta libre yu'un teme la nax ya'iyik te mantaliletike, ja' nax te mach'atik ya xch'uunik te mantaliletike.

¹⁴Pero te mach'atik ma juriyouk te k'alal ni ma yich'ojikuk te mantaliletike ja' ya spasik te tut ya yal te mantaliletike, skaj te ay nix k'oem ta yo'tanike, stukelik nax snopojik te tut lek ta pasele.

¹⁵Jich ya yak' ta ilel a ta skuenta te tut ya spasike te ts'ibabil ta yo'tanik te mandaliletike. Stukel nax ta yo'tan ya sna' te tut leke, y stukel nax ta yo'tan ya sna' teme lek o ma lekuk te tut ya spase.

¹⁶Ya sta sk'aalel yu'un Dios te ya yich' jkuenta te Jesucristoe, sok te ya yal ta jamal te tut yilel te ka'teltike. Jich tut'il ya yal te lek ach' k'op te yipalon ta yalele.

Te juriyoetik sok te mantaliletik yu'un te jMoisese

¹⁷Ja'at ya awich' aba ta jkuenta te tut'il juriyoate, y ja' ya awipin aba a te mantaliletik yu'un te jMoisese, y ben atoyoj aba yu'un ach'uunej te Diose.

¹⁸Ana'ojbe te sboluntare, y te smantal ja' ya snojpesat ta st'ujel te ba'ay te leke.

¹⁹Ja' ya awal te ya xju' awu'un stojotesel te mach'atik ma xyil k'inale; y ya awa'be yil k'inale te mach'atik ya xbeenik ta ijk'al k'inale.

²⁰Sok ya awal ya xju' awu'un stojotesel te mach'atik ma'yuk tut ya sna'ike y ya anojpes te untike, yu'un ta skuenta te mantaliletik awich'ojix te lekil p'ijutesel sok te tut bats'i jiche.

²¹Lek ay, teme ya anojpeslan te yane, ¿tu'un mak' ya anojpes aba te ja'ate? Teme ya awal te ma lekuk elek'e, ¿tu'un x'elk'ajate?

²²Teme ya awal te ma lekuk antsiwejele, ¿tu'un ya x'antsiwejate? Sok teme kola' ya awal te idoloetike, ¿tu'un ya awelk'anbe te tutik ay yu'un ta xch'ulna te?

²³Ya awal te ben lek te mantaliletike; pero k'alal ma xapas te tut ya yale, ya awak' ta ixta'k'optayel te Diose.

²⁴Ja' yu'un te ya yal te Sjun Diose: “Ja'ex ta akajik te ya yixta-k'optay te Diose te mach'atik ma juriyouke”, xchi me.

²⁵Bats'i jich te mach'atik ya xch'uun te mantaliletik yu'un te jMoisese, ya xtuun yu'unik ch'inuk te sirkunsisione. Pero teme ma xch'uun te mantaliletike, jich k'oem te tut'il ma yich'ojuk sirkunsisione.

²⁶Sok te mach'a ma yich'ojuk sirkunsision, teme lek xch'uunej te tut ya yal te mantaliletike, jich k'oem te yich'oj sirkunsision keseme ma yich'ojuk.

²⁷Te mach'a ya xch'uun te mantaliletike, keseme ma yich'ojuk sirkunsision ta sti'balul, ya yak' ta k'exlal te mach'atik yich'ojik te mantaliletike sok te yich'ojik sirkunsisione, pero ma xch'uunejuk.

²⁸Yu'un ma mero juriyo-winikuk te mach'a ja' nax juriyo ta sti'balul, sok te sirkunsision ma ja'uk ta skuenta sti'balul.

²⁹Te mach'a bats'i juriyoe jich ay ta yo'tane sok te yich'oj sirkunsision ta yo'tane. Ma ja'uk ya x'a'tej te tut ya yal te ts'ibabile. Ja' ya x'a'tej stukel te Ch'ul Espiritue. Te mach'a jich aye, lek ay sk'oplal stukel. Ma ja'uk lek sk'oplal yu'un te winketike, ja' lek sk'oplal yu'un te Diose.

Romanos 3

¹Ja' yu'un, ¿tut ya sta a teme juriyoe o teme yich'oj sirkunsisione?

²Bayal ya sta y lom bayal sk'oplal. Te primeroe, ak'talanbot ta skuentaik te juriyoetik te sk'op Dios.

³¿Pero, tut ya sta a teme ma junuk yo'tan jtul chebuke? ¿Me yu'un wan te sjilesotikix a te Diose teme ma junuk ko'tantike?

⁴¡Ma'uk! Ma jichuk. Te Diose jmel nax yaloj te tut bats'i jiche, aunke spisil winketik ya sleik lot. Yu'un jich ya yal te Sjun Diose: “Jamal me ya xchiknaj te bats'i jich te tut ya awale, y jich me ya xju' awu'un te k'alal ya awich' chapele”, xchi me.

⁵Pero teme ta skuenta ma tsa'amukotik te ya xchiknaj a te toj ya xchapawan stukel te Diose, ¿tut me ya kaltik? ¿Me yu'un ma lekuk yo'tan te Diose te ya ya'botik kastigoe? Jich ya xk'opojon ya ka'i te tut'il mach'a ma'yuk tut xch'uuneje.

⁶Ma'uk. Porke jichuk ma tojuk te Diose, ¿tut k'an ju'uk yu'un te ya yich'be jkuenta smulik spisil te gente ta balmilale?

⁷Pero teme jlot nax a te tut ya kaltike, ya me xchiknaj xan ta mas te slekilal te tut bats'i jich yu'un te Diose. ¿Tut yu'un ya xk'o yich'on jkuenta a jich tut'il jmulawil?

⁸Jich ya kaltik ya'iyel: ¿Tu'un mak' jpastik te tut ma leke, yu'un jich me ya xtal a te tut leke? Ay cha'oxtul te ya yalik te jo'on jich ya kak' ta nopel, pero te mach'a jich ya yalike, ya me staik kastigo yu'un.

Jpisiltik jmulawilotik ta sit Dios

⁹¿Tut k'oemotik a? Teme juriyootike, ¿me'n jo'otik mas lekotik ke te yane? ¡Ma'uk! Kalojix ta jamal tut'il te juriyoetike sok te mach'a ma juriyouke pajal me'talanbil yu'un te spoder te mulile.

¹⁰Yu'un jich ya yal te Sjun Diose: “Ma'yuk mach'a lek te tut ya spase, ma'yuk ni jtuluk.

¹¹Ma'yuk mach'a ya ya'ibe slumar; ma'yuk mach'a ya sle te Diose,

¹²spisil ja' stamojik te ma lekil beuke; spisil pajal ch'ayemikix bael. Ma'yuk mach'a lek tut ya spas, ma'yuk ni jtuluk.

¹³Te sbe yik'e jajchik tut xchenal jchamel te je'elixe; te yak'ike puru le-lot. Te ya'nimal sti'ike jachik k'oem te ba ya snak' sbeneno te chane,

¹⁴y te sti'e nojel ta puru ma tsa'amuk y ben k'ux ta a'iyel.

¹⁵Te yokike xyalajan ta smalel ch'ich';

¹⁶ya me xlajinwanik sok ya x'ak'awanik ta wokol te ba ya xk'axike.

¹⁷Ma sna'beyik sba te sbeel bujts'an k'inale.

¹⁸Ni ma'yuk sk'oplal ta yo'tanik teme ya xi'ik te Diose”, xchi me.

¹⁹Jna'ojtik spisil te tut ya yal te sjunal mandaliletike ja' ya yalbe te mach'atik ayix ta skuentae, yu'un ma xju' ya smak sbaik ta k'op a spisil te genteetik te ayik ta balmilal te ya yich' kastigo yu'un te Diose.

²⁰Porke te Diose ma'yuk mach'a ya yalbe te ja' libre ya xk'ot yu'un te xch'uunej te tut ya yal te mantaliletike. Yu'un te mantaliletike ja' nax ya xtu'un te ya ya'botik jna'tik te jmulawilotike.

Te kolele ja' nax ta skuenta te xch'uunel ko'tantike

²¹Pero te ora to, parteix ay te mantaliletike. Dios a yak'ix ta na'el te tut'il toj ya yilelotik ta stojole. Jich jamal ts'ibabil jilel ta sjunal te mantaliletike y sok ta sjunal te j'alwanejetike.

²²Dios ya yak'otik ta libre yu'un jmultik teme la jch'uuntik te Jesucristoe. Y jich pajal sk'oplal ta spisilik te mach'atik ya xch'uune,

²³yu'un spisilik mulawenik y jakal ayik te ba ay slekilal te Diose.

²⁴Pero te Diose, ta slekil yo'tan y majtanil nax te la yak'otik ta libre yu'un te jmultike, ta skuenta te tojbilix jmultik yu'un te Cristo Jesuse.

²⁵Dios la yak' te ja' jPas-perdon ku'untik te Cristoe, te la smal te xch'ich'ele. Te perdon to ya jtatik ta skuenta te xch'uunel ko'tantike. Ja' ya yak' ta na'el a te toj stukel te Diose, te la yak' k'axuk te muliletik te nameye,

²⁶ja' nax ta skaj te ya smaliye. Ja' jich mismo te ora to te ya yak' ta ilel te toj stukel te Diose, y sigue toj k'alal ya yal te libre ya xk'otik yu'un smulik te mach'atik ya xch'uun te Jesuse.

²⁷¿Ba me ya sjiles te stoybail winik ta stojol Diose? Ma spasix te'ae. Yu'un ma xkol yu'un xch'uunel te mantaliletike; ja' nax teme la xch'uun te Jesuse.

²⁸Ja' yu'un ya jna'tik te Diose ya yal te libre ya xk'ot yu'un smul te winik teme ay xch'uunel yo'tane. Ma' ja'uk ya sujetik ta spasel te tut ya yal te mantaliletike.

²⁹Te Diose ma ja'uk nax Dios yu'un te juriyoetike. Klaro chikan te ja' Dios yu'un spisil euk te nasionetike.

³⁰Yu'un jtul nax te Diose, ma'yuk yan. Te Diose ya yak' ta libre yu'un smulik spisilik te mach'atik ay xch'uunel yo'tane. Ma ja'uk ya yich' jkuenta yu'un teme yich'oj o ma yich'ojuk sirkunsisione.

³¹¿Me yu'un ta skaj te la jch'uuntikixe te ma baleuk ya xk'ot ku'untik te mantaliletike? Ma jichuk. Mas lek xan te ay spuensa te mantaliletik yu'une.

Romanos 4

Ejemplo ta jtojoltik te j'Abrahame

¹¿Tut ya kaltik te ju' yu'un te j'Abraham, te antibo jme'-jtatike?

²Jich ja'uk a ju' yu'un te j'Abraham te toj a spas sba ta stukel naxe, ya wan spas te ya stoy sba te jichuke. Pero ma spas ya stoy sba ta stojol Dios.

³Yu'un jich ya yal te Sjun Diose: “Te j'Abrahame la xch'uun Dios, y ja' yu'un te Diose la yil jich tut'il te toj aye.

⁴Yan teme ay mach'a a'tejemix, ma smajtanuk te taq'uin ya x'a'bote. Stojol ya'tel stukel.

⁵Pero teme ay mach'a ya xch'uun te Diose, te libre ya yak' yu'un smul te jmulawile, ja' toj ya ilot yu'un Dios yu'un te xch'uunel yo'tane, aunke ma'yuk tut spasoje te chapal a k'ot yu'une.

⁶Mismo jDavid te la yal te ja' ben tsa'am te mach'a ya x'ilot yu'un Dios jich tut'il te toj aye, ni ja'uk ya x'ich'bot jkuenta te tut spasoje.

⁷La yal te jDavide: “Ben tsa'am slekil te mach'atik Dios ya x'a'bot perdon yu'un te tut ma tsa'amuk spasoje y sok te ch'aybotix te smulike.

⁸Ben tsa'am slekil te winik te ma' na'bot smul yu'un te Kajwaltike”, xchi me.

⁹¿Me ja' nax ben tsa'am slekil te mach'atik yich'oj sirkunsisione? Ma'uk. Jich ek'a te mach'atik ma yich'ojikuk sirkunsisione. La kaltikix te ta skuenta te xch'uunel yo'tane, toj a ilot yu'un Dios te j'Abrahame.

¹⁰¿Pero, tut ora toj a ilot yu'un Dios te j'Abrahame? ¿Ta patil te la yich' sirkunsisione o nail? Ma patiluk, sinoke nail.

¹¹Y ta patil te j'Abraham la yich' sirkunsisione, yu'un ja' seña te toj a ilotix yu'un Dios ta skuenta te xch'uunel yo'tane. Ja' sluwar te jich aye. Te j'Abrahame ja' tatil k'oem yu'un spisil te mach'atik ay xch'uunel yo'tane, aunke me ma yich'ojikuk te sirkunsisione. Y jich pajal ya x'ilotik yu'un Dios jich tut'il toj ayike.

¹²Y te j'Abrahame ja' tatil yu'un euk te mach'atik yich'oj sirkunsisione teme jich ya xch'uunik Dios tut'il la xch'uun Dios te j'Abrahame te k'alal ma to yich'ojuk a te sirkunsisione.

Te tut yaloj te Diose ja' ya xk'ot ta jkuentatik a ta skuenta te xch'uunel ko'tantike

¹³Yu'un te Diose yalojix ta stojol j'Abraham te ya x'ak'bot yu'unin sok ta sts'umbal te balmilale. Pero te jich albile, ma ja'uk ya x'ak'talanbot yu'un te ju'em yu'un xch'uunel te mantaliletik te j'Abrahame. Ja' nax yu'un te la yak' xch'uunel yo'tan ta stojol Diose y ja' yu'un ilot yu'un Dios jich tut'il te toj aye.

¹⁴Te yu'unuk ja'uk nax te mach'atik xch'uunejik te mataliletik te ya x'a'bot yu'unin te balmilale, jich te xch'uunel-o'tanile lom nax te jichuke, sok tut yaloj te Diose, te' ch'ay sk'oplal a.

¹⁵Porke te mantaliletike ya me yak' kastigo. Pero te ba ma'yuk te mantalile, jich ma'yuk tut ya xk'axintayik a.

¹⁶Ja' yu'un te tut jabil ta stojol te j'Abrahame jich me ya x'a'bot spisil te sts'umbale, ja' te tut majtanil ya x'a'bot yu'un te xch'uunel-o'tanile. Te tut yaloj te Diose ma ja'uk nax yu'un te mach'atik ya xch'uun te mantaliletike. Ja' yu'un spisil euk te mach'atik ya xch'uun jich tut'il la xch'uun te j'Abrahame. Ja' sluwaril te ja' tatil k'oem ku'untik ta jpisiltik te j'Abrahame,

¹⁷jich tut ya yal te Sjun Diose: “Te ja' kak'ojat ta tatil yu'un bayal nasionetik”, xchi me. Ja' to ja' te Dios te la xch'uun te j'Abraham te ya ya'be xkuxlejal te mach'atik chamenike. Y sok ya yak' chiknajuk te tut ma chikanuk ta nail toe.

¹⁸Te k'alal ma'yukix tut ya smaliyik ae, te j'Abrahame la xch'uun te ya to x'ayin te xnich'ane, y ju' yu'un smaliyel. Y jicha k'ot ta pasel te ja' tatil k'oem yu'un bayal nasionetike. Jich tut'il albil yu'un te Diose: “Jich yipal ya xk'ot te ats'umbale”, xchi me.

¹⁹Ma chojp te xch'uunel yo'tan j'Abrahame, aunke ayix sien ja'bil a te ya'bilale, y la sna'ix a te nopol ya xchamikix a sok te Sarae, yu'un lom mamal-me'elikix a ma trateukix ya x'alaj-xnich'najik a.

²⁰Ma tuti yal yo'tan yu'un ni ma ch'ay xch'uunel yo'tan ta smaliyel te tut albil yu'un te Diose. Pero mas a yak' xch'uunel yo'tan y seguro la smaliy. La yalbe kolayal Dios yu'un.

²¹Lom lek sna'oj y xch'uunej te Dios ay spoder yu'un ya yak' k'otuk ta pasel te tut yaloje.

²²Ja' yu'un, jich ilot yu'un Dios jich tut'il toj aye.

²³Y te jich a ilot yu'un te Diose, ma ja'uk nax a sts'ibabe sk'oplal te jAbrahame,

²⁴la sts'ibabotik jk'oplaltik euk. Yu'un ta skuenta xch'uunel ko'tantik, Dios ya yilotik jich tut'il te toj ayotike, yu'un jch'uunejtik te Dios la xcha'kuses tal te Kajwaltik Jesuse,

²⁵te ak'ot entregal ta lajel yu'un te jmultike y cha'kux tal yu'un ya yak'otik ta libre yu'un te jmultike.

Romanos 5

Libre ayotik yu'un te jmultike

¹Jich yu'un, libreix ayotik yu'un te jmultike ta skuenta nax te xch'uunel ko'tantike. Jich bujts'an k'inal ya ka'itik ta stojol Dios ta skuenta te Kajwaltik Jesucristoe.

²Yu'un ta skuenta Cristo te k'ot ta jkuentatik te slekil yo'tan Dios, ta skuenta nax te xch'uunel ko'tantike. Y jich jun ko'tantik ayotik sok ben butts'an k'inal ya jmalitik ya kich'tik te slekilal Diose.

³Y ma ja'uk nax to. Jun ko'tantik yu'un euk te ayotik ta wokole, porke jna'ojtik te wokole mas ya ya'botik spuensa ko'tantik a.

⁴Y te spuensa ko'tantik ja' ya yak'otik a te lek ya xk'ootik ta stojol te Diose. Y teme lek ya xk'ootik ta stojol Diose, jich ya ya'botik spuensa ko'tantik ta smaliyel.

⁵Sok mak' ya jtatik k'exlal yu'un te tut'il ya jmaliytike, porke Dios a' snojesbotik ta ko'tantik te slekil yo'tan ta skuenta te Ch'ul Espíritu te yak'ojbotike.

⁶Yu'un te k'alal ma'yuk jpuersatik te ya jkoltay jbajtike, la sta yorail te cham te Cristoe ta skaj te mach'atik ma lekikuke.

⁷Ma pasiluk teme ay mach'a ya yak' sba ta milel ta skaj te jtul gente te toj ay ta balmilale. Aunke me ay mach'a dispuesto ya sk'an yak' sba ta lajel ta skaj tul gente te bats'i ben leke.

⁸Pero te Diose la yak'ix ta ilel te ben sk'anojotik ta yo'tane, te tut'il cham Cristo ta jkajtik te k'alal ayotik to ta mulil aye.

⁹Y te ora to libreix ayotik yu'un te jmultik ta skuenta te cham te Cristoe, sok mas to xan ya xkolotik ta libre yu'un te kastigo ta slajibal k'aal ta skuenta te Cristoe.

¹⁰Porke te Diose, te k'alal jkontrainejtik to aye, la ya'botik bujts'an k'inal ta skuenta te tut'il a cham te Xnich'ane. Mas to xan a kolotik a te la yak' xkuxlejale. Te ora to junix ko'tantik sok

¹¹y ma ja'uk nax to. Jun ko'tantik ayotikix ta stojol Dios ta skuenta Cristo te junix ko'tantik sok te Diose.

Adan sok te Cristoe

¹²Ta skuenta te jtul winik te och mulil ta balmilal, y jich a tal te lajele. Y te lajele k'ax ta spasil, porke spasil a mulawik.

¹³Ma to ayuk a te mantaliletike, ayix a te mulil ta balmilale; aunke te mulile ma to x'ich'ot jkuenta a te k'alal ma to ayuk a te mantaliletike.

¹⁴Ja' yu'un, ja' to ta yorail te j'Adan y asta ta yorail jMoises te lajele och ta spasil te mach'atik ya xmulawe. Aunke te mulil to ma yu'unuk te ma xch'uun te mantal yu'un Dios, ja' tut'il la spas te j'Adane. Ja' slok'ol a k'ot ta mach'a patil ya xtale.

¹⁵Pero te smul te j'Adane ma xju' spaj sba sok te tut majtanil ya ya'botik te Diose. Yu'un ta skaj nax smul jtul winik te bayal mach'a chamike. Pero te jkoleltik ya ya'botik te Diose majtanil nax ta skuenta nax jtul winik, ja' te Jesucristoe. Ja' mas tsa'am stukel, y ja' jlekiltik ta jpisiltik a.

¹⁶Te smul jtul winike ma pajaluk sok te majtanil ya yak' te Diose. Chiknaj te kastigo ta skaj nax te jun buelta la xk'axintaybe smantal Dios te jtul winike. Te Diose majtanil ya yak' te kolele, aunke bayal mulawenik te genteetike.

¹⁷Yu'un te lajele jmel nax a och ta skaj nax te smul jtul winike. Mas to xan te mach'atik Dios a k'uxutayot yu'un, ya x'albot ta jamal te kolemix yu'un te smul ta majtanil nax, sok jmel nax ayik ta ach' kuxlejale ta skuenta nax jtul winik, ja' te Jesucristoe.

¹⁸Jich tut'il te smul Adan te la yak' ta lajel spasil te winketike, ja' nax jich euk, yu'un te tut lek a spas te Jesucristoe, ayix te ach' xkuxlejale sok te kolemix ta kastigo spasil genteetik.

¹⁹Ja' xyal te ta xk'axemul nax jtul winik, jmulawiletik a k'ot spasil genteetik. Pero jich mismo, yu'un te la xch'uun mantal jtul xan winik, bayal genteetik a kolik ta libre yu'un te smulike.

²⁰Tal te mantaliletik yu'un la sbayaltes te mulile. Pero te k'alal bayale te mulile, Dios a yak' xan ta ilel ta mas te slekil yo'tane.

²¹Jich tut'il te jmel nax a och te mulil yu'un te yich'oj tal te lajele, ja' nax jich euk te slekil yo'tan Diose jmel nax a och yu'un te ya x'ak'awan ta libre yu'un te mulile, y ja' ya ya'botik te kuxlejale sbajtel k'inal ta skuenta te Kajwaltik

Jesucristoe. Jich me ay jkuxlejaltik sbajtel k'in al te jayebotik te chapbilotikix ta skuenta te Diose.

Romanos 6

Lajemotik yu'un te mulile, kuxulotik yu'un te Cristoe

¹¿Tut ya kaltik yu'un? ¿Me sigue ya jpastik te mulile yu'un ya yak' ta ilel xan slekil yo'tan a te Diose?

²¡Ma jichuk! Jo'otik te lajemotikix yu'un te mulile. ¿Tut me k'an kuxuyinukotik xan teme puru mulil ayotike?

³Ya sk'an ya jna'tik te tut'il a cham te Cristo, jun nax lajemotik sok te la kich'tik ja'e.

⁴Yu'un ta skuenta te ich'ja'e jun nax a mujkotik sok Cristo y jchamotik. Sok jich tut'il cha'kux te Cristoe ta skuenta te slekil spoder te Jtatik Diose, jich ya xcha'kuxotik, sok ya kich'tik ach' kuxlejaj.

⁵Teme jun xanix ayotik sok te Cristoe jun nax chamenotikix sok, y jun nax cha'kuxotikix sok euk.

⁶Jna'ojtik te tut'il ayotik te nail toe jolk'aj ta krus sok Cristo, yu'un te' jimix jilel a te spoder te jk'a' kuxlejaltik te puru mulil aye, y ma ba ya smosoinotik xan te mulile.

⁷Porke te k'alal ay mach'a xcham jtuluke, kalem ya xk'ot yu'un te mulile.

⁸Te jo'otik teme chamenotikix sok te Cristoe, ya xch'uun ko'tantik te ya xkuxuyinotik sok euke.

⁹Jna'ojtik te Cristoe, te cha'kuxemix tale, ma yauk xcham xan. Te lajele ma'yukix spoder te ya smil xane.

¹⁰Yu'un te Cristo te chame, cham jun nax buelta sbajtel k'in al ta skaj te mulile. Pero te tut'il kuxulixe, kuxulix yu'un Dios.

¹¹Ja' nax jich, te ja'exe na'aik me te chamenex yu'un te mulile, pero kuxulexix yu'un Dios te jun nax ayotik sok te Cristo Jesuse.

¹²Ja' yu'un, mame awak' te ja'exe te sigue ya yu'uninbeyex mulil te ati'balulik te ya xlaje, y te sigue ya sujetik ta xch'uunel te tut ya sk'an yo'tan te jti'balultike.

¹³Ma' awak'ik entregal te ati'balulik yu'un te mulile yu'un ta spasel te tut ma lekuke. Ja' lek ak'a abaik entregal ta stojol Dios, jich tut'il jtul gente te chame y te cha'kuxe. Sok ak'aik entregal te ati'balulik te ya xtuun yu'un ta spasel te tut leke.

¹⁴Jich te mulile ma'yukix spoder ta atojolik. Yu'un ma kuxulukex ta skuenta te mantaliletike. Ja' xanix me kuxulex ta skuenta slekil yo'tan te Diose.

Jun seña k'oem te mosoile

¹⁵¿Tut'il ay teme jich te? ¿Me ya xmulawotik xan porke ma'ba kuxulotik ta skuenta te mantaliletike, ja' kuxulotik ta skuenta te slekil yo'tan te Diose? Bats'i ma jichuk.

¹⁶Te ja'exe lom lek ya ana'ik teme ya awak' abaik ta mosoile ta stojol jtul ajwalil te ya ach'uunike, teme jiche, mosoilex yu'un te awajwal te mach'a ya ach'uumbey smantale. Jich mismo teme ya ach'uunik spasel te mulile, ja' ya x'ik'awan bael ta lajel. Teme ya ach'uunik te Diose, jich ya xkuxuyinex ta jun kuxlejal te toj aye.

¹⁷Pero kola yal Dios, te ja'ex te nail to moso ayex yu'un te mulile, ach'uunejikix ta awo'tanik jich tut'il te nojpesel te la awich'ike.

¹⁸Jmel nax kolememix ta mosoile yu'un te mulile, te ja'exe ochemexix ta tuunel yu'un te kuxlejal te toj aye.

¹⁹Jich ya kalbeyex ta skuenta nax seña te tut'il ay te genteetik ta balmilale, wokol ya xk'ot ta awo'tanik lek te tutik aye. Ja' yu'un, jich tut'il te nail toe awak'ojik entregal te ati'balulik ta spasel te tut ma tsa'amuke te lom ilob yu'un ta pasel te tut ma lekuke, jich te ora to ak'aik entregal te ati'balulik ta spasel te kuxlejal te toj aye. Jich yan-yanex ta lekubel ta stojol Dios te jayeb k'aal kuxulexe.

²⁰K'alal ayex to ta mosoile yu'un a te mulile, ma'yukex ta abatinel yu'un te kuxlejal te toj aye.

²¹Pero, ¿tuti' lok' awu'unik a te tut la apasike? Te ora to ya xk'exawex yu'un, te ja' nax te la yik'ex bael ta lajele.

²²Pero te ora to, kolememix ta mosoinel yu'un te mulile; ochemexix ta tuuntesel yu'un te Diose. Ja'to ay tut lek ya ataik a, yu'un ja' ya xlok' awu'unik a te jun kuxlejal te lek ta stojol Diose, sok ta último ya ataik kuxlejal sbajtel k'inal.

²³Te stojol te ya yak' te mulile, ja' te lajele. Pero te majtanil ya yak' te Diose ja' te kuxlejal sbajtel k'inal, te jun nax ya xk'ootik sok te Cristo Jesus te Kajwaltik stukele.

Romanos 7

Jun seña te tut'il ay te nujpunele

¹Kermanotak, te ja'exe ana'ojik te mantaliletike, y ya ana'ik te ja' nax ay spoder te mantaliletike ta stojol jtul gente te kuxul to aye.

²Jich tut'il, jtul ants te nujpunem sok te swinikul ay ta skuenta te mantaliletik te jayeb k'aal te kuxul to aye. Pero teme cham te swinikule, kolememix ya xjil te ants yu'un te mantalile.

³Yan teme kuxul to a te smamlale teme la sta sba sok yan winike, kremiwejel me ya xk'ot sbiil abi. Pero teme cham te winikulile, kolem ya xjil te ants yu'un te mantalile, y ya spas ya xnujpun sok yan. Ma kremiwejelukix abi.

⁴Jich euk te ja'exe, kermanotak, ta skuenta te tut'il a cham te Cristoe, jich chamen a k'oex sok ek'a te mantaliletike, yu'un ayex ta skuenta jtul xan. Te ora to ja'ix yu'unex te Cristoe te cha'kuxem tal te ba ay te animaetike. Ja' slumaril, te jkuxlejaltik ya xtuun ta stojol Dios.

⁵Porke te k'alal kuxulotik to jich tut'il winketik jmulawiletike, te mantaliletike tuun yu'un te ya stijbotik jti'balultik te tut ma tsa'amuk ya snoptalane. Y ja' la yik'otik bael ta lajel.

⁶Pero te ora to chamenotikix yu'un te mantaliletike te sjapuyejotik ta spodere. Jich kolemotikix yu'un ya xtuunotik ta stojol Dios sok te ach' jkuxlejaltik ta skuenta te Espiritue, y ma ja'ukix ta skuenta te antibo mantaliletik ts'ibabile.

Te mulil ay ta jkuenta

⁷¿Tut xchootik yu'un? ¿Me mulil te mantaliletike? Ma jichuk. Pero te jichuk ma'yuk te mantaliletike, ma jna'tik tutik a te mulil te jichuke. Ma jna'tik tut a te ya sk'upin ko'tantike teme ma xyal te mantalile: "Mame x'ak'upin", te xchie.

⁸Pero te mulile ja' a yabatin te mantaliletike. La stijon ta sna'el bayal ta jkaj te tut ya sk'upin te ko'tane. Yu'un te jichuk ma'yuk te mantaliletike, te mulile chamen k'oem.

⁹Ay jun tiempo te ma k'oemuk ta ko'tan te mantaliletike. Jich kuxulon te jo'one. Pero te k'alal tal te mantaliletike, kux te mulile y chamon.

¹⁰Jich te mantaliletike te ay ya'tel ta ya ya'bon kuxlejale, la yik'on bael ta lajel.

¹¹Porke te mulile ja' a yabatin te mantaliletike y ja' a slo'layon. Y mismo te mantaliletike ja' a smilon.

¹²Ja' yu'un te mantaliletike lekil k'op stukel; te ch'ul mantaliletike toj y lek ta spisil.

¹³¿Me yu'un ya yik'on bael ta lajel te tut a te leke? Ma jichuk. Ja' la yak'on ta lajel stukel te mulile. Te' chiknaj ta ilel a te ma lekuk te mulile, yu'un la yak'on ta lajel ta skuenta te tut leke. Ta skuenta te mantaliletike, jamal a yak' ta ilel te ma tsa'amuk te lom tulan te mulile.

¹⁴Jna'ojtik te skuenta Dios te mantaliletike. Pero jo'on sok te jti'balule chonbilon k'oem jich tut'il mosoil yu'un te mulile.

¹⁵Ma jna' tut a te ya jpase, yu'un ma ja'uk ya jpas te tut ya jk'ane. Ja' ya jpas te tut ma sk'an ko'tane.

¹⁶Pero teme ya jpase te tut'il ma jk'an ya jpase, jich ya jna' a te lek ay te mantaliletike.

¹⁷Ja' yu'un ma jo'ukonix te mach'a ya spas te tut ma lekuke. Ja' te mulil te ay ta jtojole.

¹⁸Porke ya jna' te tut ayone, ja' bi ja' te jti'balul te jmulawil winikone, ma'yuk slekil. Yu'un aunke jnopo'j ya jpas te tut leke, pero ma xju' ku'un spasel.

¹⁹Ma ja'uk ya jpas te tut leke te ya sk'an ya jpase. Ja' ya jpas te tut ma lekuk te ma jk'an ya jpase.

²⁰Ja' yu'un, teme ya jpas te tut ma jk'ane, ma joukon ya jpasix. Ja' te mulil te ay ta jtojole.

²¹Jich ayon ya quil: K'alal ya jk'an jpas te tut leke, ja' nax ya jta te ay ta jtojol te tut ma leke.

²²Ta ko'tan ben tsa'am ya ka'iy te smantal Diose.

²³Pero la jna'ix te tut ay ta jti'balule te ja' ya spason ta mantale. Te mantale ja' te mulile te ay ta jtojol, te ja' yak'o'jon ta prexoe.

²⁴O'ol jba yu'un. ¿Mach'a me ya skoltayon ta spuensa te lajel te ay ta jti'balule?

²⁵Ja' nax te Diose, ja' te mach'a ya kalbe kola yal ta skuenta te Kajwaltik Jesucristoe. Jich yu'un jo'on mismo la jna'ix te ya sk'an jch'uunbe smantal te Diose. Pero jo'on sok te jti'balule ayon ta mantaltesel yu'un te mulile.

Romanos 8

Te kuxlejal ta skuenta te Espiritu yu'un te Diose

¹Ja' yu'un, ni ma'yuk tut kastigoil ay ta skuenta te mach'atik jun nax ay sok te Cristo Jesuse. Ja' bi, ja' te mach'atik ma ta skuenta'kix sti'balul kuxulike; ja'ikix te kuxulik ta skuenta te Espiritue.

²Porke k'alal la kak' jbatik ta skuenta te Espiritue, te ya yak' kuxlejal ta skuenta te Cristo Jesuse, ja' la skoltayotik ta sk'ab te mulile sok te lajele.

³Porke Dios a spasix te tut ma' ju' yu'un spasel te mantaliletik yu'un te jMoisese. Yu'un ma' ju' yu'un te mantaliletike, ta skaj te ma'yuk spuensa te sti'balul te mulawil winike. Dios a stikon tal te bats'il Xnich'an te bats'i jachik yilel te tut'il jmulawil winike, y la yak' ta milbil majtanil skuenta yu'un mulil, yu'un jich a yak' ta lajel te mulil te ay ta jtibalultike.

⁴La spas yu'un jo'otik ya xju' ya jpastik te tut ya yal te mantaliletike. Yu'un ma ja'ukix ya xkuxuyinotik te tut ya sk'an te jmulawil ti'balultike; ja' ya sk'an ya xkuxuyinotikix ta skuenta te Espiritue.

⁵Te mach'atik kuxajtik ta skuenta te tut ya sk'an te sti'balul te jmulawil winike, ja' nax yajtal yo'tanik te tut ya sk'an te sti'balulike. Pero te mach'atik kuxajtik ta skuenta te Espiritue, ja' yajtal yo'tanik te tut'il ya sk'an te Espiritue.

⁶Teme ja' yajtal yo'tanik te tut ya sk'an te sti'balule, ya ak'ot bael ta lajel yu'un. Pero teme ja' yajtal ko'tantik te tutik ya sk'an te Espiritue, ja' ya ya'botik jkuxlejaltik sok bujts'an k'inal.

⁷Te mach'atik ja' yajtal yo'tanik te tut ya sk'an te sti'balulike, ja' skontrainejik Dios yu'un, porke ni ma sk'anik ni ma xju' yu'unik te ya xch'uunbeyik te smantale.

⁸Ja' yu'un te mach'atik kuxajtik ta skuenta te tut ya sk'an te sti'balul jmulawil winike, ma xju' yu'un spasel te tut lek yo'tan Dios yu'une.

⁹Pero te ja'exe ma me jichuk ya xkuxuyinex ta skuenta te tut'il ma tsa'amuk ya sk'an te ati'balulike. Ja' ya xkuxuyinexix ta skuenta te Espiritue, teme bats'i jich te ay ta atojolik te Espiritu yu'un te Diose. Te mach'a ma yik'ojuk te Espiritu yu'un te Cristoe, ma ja'uk yu'un te Cristoe abi.

¹⁰Pero teme ay ta awo'tanik te Cristoe, aunke chamen te ati'balulik ta skaj te mulile, kuxul me ach'ulelik ta skuenta te libreix ayex ta stojol te Diose.

¹¹Y te Espiritue, te ja' te la xcha'kuses tal te Jesuse, kuxulix ta akuentaik. Ja' mismo te la xcha'kuses tal te Cristo, ya ya'beyex ach' kuxlejal ta ati'balulik te ya xlaje ta skuenta te Espiritu yu'un Dios te ayix ta atojolike.

¹²Ja' yu'un, kermanotak, ay tut ya sk'an ya jch'uuntik spasel, pero ma ja'uk te tut ya sk'an te jmulawil ti'balultike.

¹³Porke teme ja' kuxulex ta skuenta te tut ya sk'an te ati'balulike, ya me xlajex. Pero teme ja' ta skuenta te Espiritue ya awak'ik ta lajel te tut ya sk'an te ati'balulike, ya me xkuxuyinex.

¹⁴Spisil te mach'atik u'uninbil yu'un te Espiritu yu'un te Diose, ja' yal-xnich'an Dios abi.

¹⁵Yu'un te ja'exe ma ja'uk awik'ojik te Espiritu yu'un mosoil te ya ya'beyex xan xi'ele. Ja'ix te Espiritu te ya yak'ex ta yal-xnich'an Diose. Ja' te Espiritu te ya yalbotik te ya xju' ya kaltik ta stojol Dios: "jTat", xchootik.

¹⁶Y ja' to ja' mismo te Espiritu ya yalbotik ta ko'tantik te jo'otik te yal-xnich'anotikix te Diose.

¹⁷Y te tut'il yal-xnich'anotikix te Diose, jich ayix jpartetik te jmajtantik te Dios yalaj jilel te ya ya'botike. Pajal ya kich'tik sok Cristo, teme jich ya xk'ax jwokoltik soke, yu'un ta patil jun ayotik sok ta lekilal.

Lekilal ta patil

¹⁸Te ora to ayotik ta wokolajel, pero ma tulanuk ta ko'tantik te wokolajel teme ja' ya jna'tik te lekilal te ya kiltik ta patile.

¹⁹Sok te tutik spasoj te Diose jun yo'tan yipal ta smaliyel te tut ora ya xchiknatesot te mach'atik yal-xnich'an te Diose.

20Porke te tutik pasbile, jmel nax a ch'ay te stsa'amule. Ma yalojuk te ya x'ixta'aje. Yu'un mismo te Diose te la yak' k'otuk ta pasele. Pero jun to yo'tan ta smaliyel

21te ya to xkolesot ta mosoil sok ta lajel, yu'un ya sta a te lekilal kolel te ya yich'ik te mach'atik yal xnich'an te Diose.

22Jna'ojtik asta te ora to te tutik spasoj te Diose ya sk'anik koltayel y ayik ta wokol, jich tut'il jtul ants te ay xk'uxul swokol te ya xpajt yo'tane.

23Y ma ja'uk nax ay swokol te tut spasoj te Diose; jich euk te jo'otike ayotik ta wokol, aunke kik'ojtikix te Espiritue te ja seña te jayeb to ya ya'botik te Diose. Lom ayotik ta wokol ta smaliyel te tut ora yal-xnich'anotik Dios ya xk'ootike. Jich me ya xkolotik sok a te jti'balultike.

24Jna'ojtik te kolemotikixe, pero ay to te tut ayotik ta smaliyele. Teme ay mach'a ya yilix te tut yipal ta smaliyele, jich ma ja'uk ya smaliy xan. Yu'un teme ay mach'a ya sta ta ilele, ¿tu'un xan ya smaliy tem jichte?

25Pero teme ya jmalitik te ma to ja'uk te chikan ya kiltike, ya to me sk'an te junuk me ko'tanik ta smaliyel.

26Ja' ya skoltayotik te Espíritu te tut'il ma'yuk puersatike. Porke ma jna'tik tut'il ya sk'an ya jk'opontik te Diose. Pero te Espiritue stukel mismo ya sk'oponbotik Dios ta jtojoltik. Me'ba'tik nax yo'tan ta k'op te ma chikanuk tut ya yale.

27Y te Diose ya sna' tut ay ta ko'tantik, sok ya sna' te tut ya yal te Espiritue. Porke te Espiritue ya sk'anbe Dios ta skuenta te mach'atik ay ta stojole, jich tut'il ya sk'an te Diose.

A me jtsaltik ta jmel nax

28Jna'ojtik te Diose ya ya'be spasil te tutik lek te mach'atik lek sk'anoje, y sok te ik'bilik yu'une, jich tut'il te ya sk'an yo'tan stukele.

29Ja' te mach'atik tsabilik ta nail to yu'un te Diose, te la snop Dios ta slijkibal to te jich ya xk'otik te tut'il Xnich'ane. Yu'un jich ya xk'ot te Xnich'an te ja' bankilal yu'un te bayal yijts'inabe.

30Sok te mach'atik Dios ta slijkibal to jich stsaaje, la yik'talan euk. Sok te mach'atik ik'talanbile, jamal a yalbe te kolemix yu'un te smule. Sok te mach'atik jamal a yalbe te kolemix yu'un te smule, la yak'talanbe smajtanin te slekilale.

31¿Tut mas ya kaltik? Teme Dios ayotikix ta koltayel yu'une, ma'yuk mach'a ya xju' te ya skontrainotike.

32Te Diose ma' sp'ajotik ni te bats'i Xnich'ane, asta la yak' entregal ta lajel ta jo'otik ta jkajtik. Teme jich a ya'botik ta majtanil te Xnich'ane, ¿me mak' ya ya'botik spasil te tut ya jk'antike?

³³¿Mach'a k'an slebe smul te mach'atik Dios tsabilix yu'une? Ma'yuk. Yu'un yalobjeyix ta jamal te Diose te kolemotikix yu'un te jmultike.

³⁴¿Mach'a k'an yak'otik bael ta ch'ayel? Ma'yukix. Yu'un ja' a cham Cristo Jesus ku'untik. Sok ma jipuk a. Te Cristoe cha'kux y te' ayix ta sbats'i k'ab te Diose; ja' yipal ta k'op ku'untik.

³⁵¿Mach'a k'an ju'uk yu'un te ya spitotik a te slekil yo'tan te Cristoe? Ma'yukix. Ni ja' te wokole, ni ja' te o'ol jbajtike, ni ja' te tenele, ni ja' te wi'nale, ni ja' te ma'yuk lek jk'u'-jpak'tike, ni ja' te milele, ni ja' te lajele.

³⁶Ja' jich te tut ya yal te Sjun Dios: “Ja'at ta akaj te sil tiempo ayotik ta milele; jich kuybilotik te tut'il karnera te ya x'ik'ot bael te ba ya xmilote”, xchi me.

³⁷Pero ta spisil to ya me jtsaltik jilel ta skuenta te mach'a k'uxotik ta yo'tane.

³⁸Te jo'one jna'oj te ma'yuk tut ya spiton ta slekil yo'tan te Diose. Ni ja'uk te lajele, ni ja'uk te kuxlejale, ni te angeletike, ni te mach'atik ay tulan ya'telik sok te ay spoderike, ni te tut ya xk'ot ta pasel te ora to, ni te tut ya xk'ot ta pasel ta patil baele.

³⁹Ni ja'uk te tut toyol aye, ni ja'uk te lom najt koem baele, ni ja'uk jkajuk te tut spasoj te Diose. Ma'yuk tut ya xju' ya spitotik a te slekil yo'tan Dios te la ya'botik kiltik ta skuenta te Kajwaltik Cristo Jesuse.

Romanos 9

Tsabilix yu'un Dios te israeletike

¹Bats'i jich te tut ya kal ta skuenta te Cristoe, ma jlotuk. Sok ja' ya yalbon ta ko'tan te Ch'ul Espíritu te ma jlotuk te tut ya kale.

²Bayal ayon ta ajtal-o'tan, sok ay tut lom k'ux ta ko'tan ya ka'iy sil tiempo,

³yu'un ko'tanuk jo'on mismo jtukel te ya kich' p'ajel ta skuenta Cristo, te jichuk ya staik koltayel te kermanotak te jun nax jts'umbal soke.

⁴Ja' sts'umbalik te Israele, y Dios la yik'talan jich tut'il xnich'nab. Dios ay ta yolilik sok stsa'amul slekilal, y la yak'talanbe te trateetike sok te mantaliletik yu'un te jMoisese. Sok la yalbe te tut'il ya sk'an ya yich' ch'uunel te Diose sok te tut'il ya yich'ik koltayel yu'une.

⁵Ja' sts'umbalik te antibo jme'-jtatike, sok ja' sts'umbal yu'unik te Cristo te tal ta balmilal jich tut'il winik, te ja' Dios stukel, te toyol ay yu'un spisil te tutik aye. Ja' nax ay ta ak'el ta jkuenta stukel ta sbajtel k'inal. Jichuk.

⁶Pero ma yu'unuk ma k'ot ta pasel te tut sjapoj te Dios ta skuenta te Israele. Yu'un ma spisiluk bats'i sts'umbal Israel te jtejklum Israele.

⁷Ma spisiluk ja' bats'i sts'umbal te j'Abrahame te ja' xnich'nabe. Yu'un jich albil yu'un te Diose: “Te ats'umbale ya xtal ta skuenta Isaac”, xchi me.

⁸Ja' ya ya'botik jna'tik te ma'yuk mach'a xnich'an Dios ya xk'ot ta skaj nax te sts'umbale. Ja' nax bats'i xnich'an Dios te mach'atik ayinik ta skuenta te tut sjapoj te Diose.

⁹Porke ja'to te sjapoj Dios ta skuenta te j'Abrahame: “Jich ora tut ora to ya sujton tal, y te Sarae ya me x'ayin jtul xch'in yal” te x'utote.

¹⁰Y ma ja'uk nax to. Te xcha'tulul yal te xRebecae, jun nax te state, ja' te antibo jtatik Isaac.

¹¹⁻¹³Y antes te ma to xla ayin ae, te k'alal ma'yuk tut spasojik, ni lek ni ma lekuk, Dios a albot yu'un te xRebecae: “Te bankilale ja' me ya yaj-a'telin te ijts'inale”, te x'utote. Ja' pajal sok te tut'il jich ts'ibabil jilel ta Sjun Diose: “K'ux ya ka'iy ta ko'tan te Jacobe; y te j'Esau ma k'uxuk ta ko'tan ya ka'iy stukel”, xchi me. Jich chikan ta jamal te tut'il stukel ay ta skuenta stsael te Diose te mach'a ya yik'e sok te tut snopoj ta yo'tane. Ma ja'uk ya sna'be te tut spasojike.

¹⁴¿Me jich wan ya kaltik te ma tojuk te Diose? ¡Ma jichuk!

¹⁵Porke te Diose la yalbe te jMoisese: “Ya jk'uxutay te mach'a ya jk'ane, y ya xpich'in ko'tan euk te mach'a ya jk'ane”, te x'utote.

¹⁶Jich yu'un, ma ja'uk ya yich' na'el tut ya sk'an te winike ni ma ja'uk te ya'tele. Ja' nax ya snop stukel Dios teme ya xk'uxutayotike.

¹⁷Yu'un ts'ibabil ta Sjun Dios te jicha albot yu'un Dios te rey yu'un Egiptoe: “La kak'at ta rey skuenta yu'un jich ya kak' ta ilel te jpodere y yu'un jich me ya sna'onik a spisil te balmilale”, xchi me.

¹⁸Ja' yu'un, te Diose ja' chikan yo'tan stukel te mach'a ay xk'uxul yo'tan ta stojol. Sok ja' chikan yo'tan euk te mach'a ya stulantes te yo'tane.

¹⁹Pero ya awalbikon: “¿Tu'un te Dios ya ya'be xkuch smul te winike, teme ja' ya ya'botik jpastik te tut ya sk'an yo'tan stukele?” teme xchaexe.

²⁰Y ja'at winik, ¿Mach'a akuyoj aba a te ya awich' jkuenta te Diose? Jich tut'il te p'in te pasbil ta lume, ¿me ya wan yalbe te mach'a pasot yu'une: “¿Tu'un te jich la apasone?” te xchiuke?

²¹Te jpas-p'ine ya xju' yu'un spasel te tut ya sk'an spas a te lume. Y mismo te lume ya xju' ya spas jun p'in te ben lek ya xtuun yu'une y sok te ma xtuun lek yu'une.

²²Jachik nix te Diose, ya sk'an ya yak' jun seña tut'il ay te kastigoe y sok ya yak' ta ilel te spodere. Ju' yu'un bayal k'aal ta smaliyel te mach'atik ya sk'anik te kastigo te te' ya xla lajik aye.

²³Sok jich a yak' ta na'el ta jtojoltik te smuk'ul slekilale. Yu'un la xpich'inotik yo'tan y la xchapotik ta antes yu'un ya kich'betik te slekilale.

²⁴Jich te Diose la yik'otik, ma ja'uk nax te juriyoetike, jich euk te mach'a ma juriyouke.

²⁵Jich tut'il ya yal ta sjun te j'Osease: "Te mach'atik ma jtejklumuk ku'une, jtejklum ku'un me ya kalbey euk. Te mach'a ma k'uxutaybiluke, ya me kalbe ya jk'uxutay.

²⁶Y ta mismo luwar te ba altalanbote: "Te ja'exe ma jtejklumukex ku'un', te xchie, ya me x'altalanbot: 'xnich'an kuxul Dios', xchi me.

²⁷Jich te j'Isaiase la yalbey te tut'il ay te j'israeletike: "Manchuk me lom bayal te sts'umbal Israele jich tut'il sji'al te mar, úniko xanix sobrail te ya staik te kolele.

²⁸Porke ora nax te Kajwaltike ya me sk'oes ta pasel te sk'op ta spisil te balmilale", xchi me.

²⁹Jich tut'il la yal ta antes te j'Isaiase: "Te Kajwaltik te spisil ya xju' yu'une te jichuk ma'yuk yak'oj jilel te jts'umbaltike, jachik mismo ayotik te tut'il Sodoma y Gomorrae", xchi me.

Te juriyoetik sok te lek yach'il k'ope

³⁰¿Tut ya kaltik yu'un to? Te mach'atik ma juriyouke te mak' sleik te mach'a ya yak' kolele, te Diose yalójix te kolemikix yu'un te smule ta skuenta nax xch'uunel yo'tanik.

³¹Yan te Israeletike toj yak'oj yo'tanik ta xch'uunel te mantaliletik ta skuenta jich kolemix ya xjilik yu'un te smulike, pero ma ju' yu'unik xch'uunel te mantaliletike.

³²¿Tut yu'un? Porke ma' yak' ta yo'tanik te kolemix ya xjil yu'un smulik ta skuenta nax xch'uunel yo'tanik, yu'un skuyojik te ja' toj ya x'ilot yu'un te tut ya spasike. Ja' yu'un la xk'ojchin yokik a te ton te ya syaleswane.

³³Jich tut'il ts'ibabil ta Sjun Diose: "Jo'on ya kak' ta Sion jun muk'ul ton te ya xk'ojchin yokik aye. Te mach'a ya xch'uunike, mak' xjilik ta k'exlal yu'un", xchi me.

Romanos 10

¹Kermanotak, ya sk'an ko'tan y sok te ya jk'oponbe Dios te israeletike, te ja'uk ya staik euk te kolele.

²Jamal ya xju' ya kalbeyex te ben jun yo'tanik ya yak' sbaik ta tuuntesel yu'un te Diose. Ja' nax te tut ya sk'an yo'tanike ma ja'uk stamojik te tut bats'i jiche.

³Yu'un ma k'oemuk ta yo'tanik te tut'il Dios ya skoltay yu'un smul te winketike. Y ja' yu'un ja' ya sleik te skolelik ta skuenta nax te tut ya xju' ya spasike. Ma ja'uk ya yak'ik ta jkuenta te tut yalobje sk'oplal te Diose.

⁴Porke te mantaliletike k'o lajuk sk'oplal ta skuenta Cristo, yu'un ja' ya skoltay yu'un smul spasil te mach'atik ay xch'uunel yo'tanike.

⁵Te tut'il ay sk'oplal te kolek ya xk'ot yu'un smul te ja' nax ya xch'uunik te mantaliletike, jich a sts'ibay te jMoisese: “Te mach'a ya xju' yu'un xch'uunel te mantaliletike jich ya xkuxuyin yu'un”, xchi me.

⁶Pero te tut'il ya xkolikix yu'un smul ta skuenta nax te xch'uunel yo'tane, jich ya yal: “Ma me x'awal ta awo'tan: ‘¿Mach'a me te ya xmo bael ta ch'ulchane?’ ma me xchiukex”, xchi te Moises. Ja' bi, yu'un ya yik' tal koel te Cristoe.

⁷“Sok ma me jichuk ya awal xan: ‘Mach'a me te ya xko bael te ba ay yutil ch'ene’, ma me xchiukex”, xchi te Moises. Ja' bi yu'un ya yik' moel Cristo te ba ay te animaetike.

⁸¿Tut xchi ya awa'iy? Jich ya yal te Moises: “Te sk'op Diose serka ayix ta atojol sok ta ati' sok ta awo'tan”, xchi me. Ja' me te k'op te ya kaltik te ya sk'an ch'uunele.

⁹Teme jamal ya awal ta ati' te ja' Kajwaltik te Jesuse, y sok ya xch'uun awo'tan te Dios a xcha'kuses tal te ba animaetik te Jesuse, jich me ya ata akolel.

¹⁰Yu'un sok ko'tantik ya jch'uuntik yu'un jich me ya xkolotik yu'un jmultik. Sok ya kaltik ta jti'tik te jch'uunejtik te Jesucristoe, yu'un jich me ya jtajtik jkoleltik yu'un.

¹¹Jich ya yal te Sjun Diose: “Ma xjil ta k'exlal ni jtuluk te mach'a ya xch'uune”, xchi me.

¹²Ma yanuk k'oem te juriyoetike y sok te mach'atik ma juriyouke; yu'un te Kajwaltike ja' mismo ajwalil ta spasil. Y ma me p'isbiluk ya ya'be bendision ta spasil te mach'atik te ya xlok' ta sti' te sbiile.

¹³Jich ya yal te Sjun Diose: “Spasil te mach'atik ya xlok ta sti' te sbiil Kajwaltike, ya me staik skolelik”, xchi me.

¹⁴Pero, ¿tut'il k'an lok'uk ta sti' teme ma xch'uunejuka? ¿Y tut'il k'an xch'uunik, teme ma'yuk ya'iyejbe sluwar te sk'ope? ¿Y tut'il k'an ya'iyik, teme ma'yuk mach'a ya yal te sk'op Diose?

¹⁵¿Y mach'a k'an ba yal te sk'op Diose, teme ma'yuk mach'a tikonbile? Jich tut ya yal te Sjun Diose: “Ben tsa'am a julik tal te mach'a yich'oj tal te lek ach' k'ope”, xchi me.

¹⁶Pero ma spasiluk ya yak'ik ta jkuenta te sk'oplal te kolele. Jich tut'il la yal te j'Isaiase: “Kajwal, ¿mach'a xch'uunejix te sk'op Dios la kaltike?” xchi me.

¹⁷Jich yu'un, te xch'uunel-o'tanile ja' ya xtal a teme la ka'itike, y te tut ya ka'itike ja' te sk'oplal Cristoe.

¹⁸Pero te jo'one ya jojk'oy: “¿Me yu'un wan ma' ya'iybeyik sluwar te sk'op Diose?” xchion. Puersa ay a ya'iyik, porke te Sjun Diose jich ya yal: “Ta spisil te balmilale pujkix bael ta ael yu'unik, y asta ta último srinkonal te balmilale k'otix te sk'opike”, xchi me.

¹⁹Y ya jcha'jojk'oy xan: “¿Me yu'un ma' ya'iybeyik sluwar te j'israeletike?” xchoon. Ja' nail a yal te jMoisese: “Jo'on ya ka'beyex sla'-awo'tanik yu'un te jun jtejkum te ma jtejkumuk ta naile. Ya me kak' ilinanik ta skontrainel jun jtejkum te ma sk'an ya'iybeyik sluwarile”, xchi me.

²⁰Sok la ya'bon jna' xan te Isaiase: “Te mach'atik mak' sleikone ya me staikon, y ya me kak' jba ta ilel yu'un te mach'atik mak' sjojk'oyikone”, xchi me.

²¹Y ja' sk'oplal te israeletik te jich ya yal te j'Isaiase: “Sp'ejel k'aal jtoyoj jk'ab' ta smaliyel te jun jtejkum te ma xch'uun mantale y sok te jk'axintawanejetike”, xchi me.

Romanos 11

Ay tsabil te israeletik te ya xkolike

¹Jich ya jojk'oy te ora to: “¿Me yu'un wan jk'axel a xch'ojix jilel te israeletik te Diose?” xchion. Ma jichuk. Jo'on mismo israelon euk, sts'umbalon te j'Abrahame y sok te jtijk sts'umbal te jBenjamine.

²Te Diose ma sp'ajojuk te israeletik te jtejkum yu'une, te tsabil yu'un ta slijkjibal toe. Ya sk'an ya ana'ik te jich ts'ibabil jilel sk'oplal ta Sjun Dios yu'un te j'alwanej Eliase, yu'un te' yal ta sk'oponel Dios a, te ma tsa'amuk ya'tel te jtejkum Israele. La yal:

³“Kajwal, la smilikix te j'alwanejetik awu'une sok la sjmikix te skajanibal amajtan yu'unike. Jo'on xanix jilemon te kuxulon toe, y ya me sk'an smilikon euk”, xchi me.

⁴Pero Dios la sjak': “Ay to siete mil winketik ku'un te ma skejanej sbauk ta sit te dios Baale”, xchi.

⁵Ja' jich te ora to, ay to jilem ch'inuk te sobrail te israeletike te tsabilik ta skuenta slekil yo'tan Dios.

⁶Teme ja' ta skuenta nax te slekil yo'tan te Diose, ma ja'ukix ta skuenta te tut ju'em yu'unik spasele. Porke te ja'uk ta skuenta te ay tut ju'em yu'unik spasele, ma ja'uk k'uxutaybilik yu'un ta slekil yo'tan Dios te jichuke.

⁷Jich ya jna'tik te ma ju' yu'unik te israeletike te tut la sleike. Pero te mach'atik tsabilik yu'un te Diose jich la staik ta leel stukelik. Te yane tulanej bael yo'tanik,

⁸Jich tut ya yal te Sjun Diose: “Dios a yak' ch'ayuk yo'tanik, y jich asta te ora to, la yak'talanbe sit te ma xyile, y sok xchikin te ma xya'iye”, xchi me.

⁹Sok jich a yal euk te jDavide: “Te sk'inike a' sujtuk ta stranpaik sok ta syajkilik, yu'un ya xla j yal a, y te ya staik kastigo a.

¹⁰Te sbak' sitike a me chokubuk, y ma me xyilikix a. Y te spatike a me k'ujajuk ta sil tiempo”, xchi me.

Ay skolelik te mach'atik ma juriyouke

¹¹Te ora to ya jojk'oy: “¿Me yu'un wan jmel nax a la j yal te juriyoetike?” xchion. Ma jichuk. Ta skaj te ma' xch'uunik te juriyoetike, te yan jteyklume jich a staikix te kolele, yu'un te israeletike ya me xla j ilinik yu'un.

¹²Jich ta skuenta te smulik te juriyoetike, ja' lek a staik bendision te mach'atik ayik ta balmilale. Y ta skuenta te palta a staik, jich ay bendision a staik a te mach'atik ma juriyouke. Ja' yu'un mas to xan ya staik bendision a te k'alal spisil ya xch'a ochik xan te juriyoetike.

¹³Pero ay tut ya jk'an ya kalbeyex te ja'ex te ma juriyoukexe. Yu'un te Dios a stikonon tal ta akuentaik te ma juriyoukexe, y lom bayal sk'oplal ta ko'tan te ka'tel a'bilone.

¹⁴Yipalon ta sleel tut'il xli jk' j b'ik'tatesbey yo'tanik ta atojolik te mach'atik jts'umbale, yu'un jich me ya staik ek'a te kolele.

¹⁵Te tut'il p'ajot yu'un Dios te juriyoetike, te gente ta balmilale jich me ya staik buts'an k'inal ta stojol Dios. ¿Me ma wan jichuk te k'alal ya xch'a ik'ot xan te juriyoetike? Jich k'oem te tut'il ya xch'a kux tal te mach'atik chamenike.

¹⁶Teme yu'un Dios te primero waj te ya yich' pasele, jich yu'un Dios swolol te mats'e. Sok teme yu'un Dios te jwol te'e, jich yu'un Dios euk te sk'ab-k'abe.

¹⁷Ay jich tut'il bats'i sk'ab-k'ab olivo te' cha'oxtul te juriyoetik, te bojtalanot lok'ele. Te jachikat tut'il jun sk'ab olivo te' te ma ts'unbiluke, te' ba sluwar ta ts'umbal olivo te' la awich ts'akel te ja'ate. Jich jun xanix a k'oat sok te yisime y mismo yutsilal a k'oat sok te ts'unbil olivo te'e.

¹⁸Pero ma me akuyik te k'ax lek ayex te tut'il te bats'i sk'ab-k'ab te'e. Teme ya akuy aba te k'ax lek ayate, na'a me te ma ja'ukat mero yisimate, yu'un ja' xanix jok'olat te ba yisim te te'e.

¹⁹Ya wan awalik: “Jich, pero te sk'ab k'ab te bojtalanot lok'ele, yu'un jich me ya sts'akelon a te ba olivo te'e”, teme xchiexe.

²⁰Bats'i jich te la yich'ik bojtalanot lok'ele, pero ja' yu'un te ma'yuk xch'uunel yo'tanike. Y te ja'ate ayat ta skuenta nax te ay xch'uunel awo'tane. Ja' yu'un ma me atoy abaik. Ja' mas lek te ya axi'ike.

21 Porke teme Dios ma spasbe perdon te bats'i sk'ab-k'ab te te'e, jich euk te ja'exe mak spasbelex perdon.

22 A'iya awa'iyik. Yu'un ben lek te Diose, pero tulan ya yak' skastigo euk. Jich a ya'beyix kastigo te mach'atik a yalik ta mulile. Yan te ja'exe ayix slekil yo'tan ta atojolik. Pero puersa ya sk'an xkuxuyinex sok sil tiempo te tut'il ay te slekil yo'tane. Yu'un teme ma jichuk ya apasike, jich me ya awich'ik bojel lok'el euk.

23 Sok teme ya to xch'uunik te juriyoetik, teme la sjilesik te stulanil yo'tanike, ya to me yich'ik ts'akel ta ach'. Yu'un te Diose ay spoder te ya xch'a ts'aktalan xane.

24 Porke te ja'at te ma juriyoukat la awich' bojel tal lok'el ta ba jwol olivo te' te ma ts'unbiluke, tal sts'akelat a te ba mero lekil olivo te'e. Ja'uk to xan a te juriyoetik te bats'il ja' sk'ab k'ab te lekil olivo te'e, ya me yich' ts'aktalanel ta ach' te ba bats'i olivoe.

Spisil te Israel ya xkol

25 Kermanotak, ya jk'an te ya ana'ik te tut'il ay te k'op to te ma ak'ot ta na'el ta nail toe, ja' te tut snopoj ta yo'tan te Diose, skuenta yu'un mak' me ya atoy abaik a te tut'il ay ap'ijil ta ak'opike. Te israeletike ay tulanejem yo'tanik olil, ja' to teme ts'akay ta spisil te jich yipal ya xch'uunik Dios te mach'atik ma sts'umbaluk Israele.

26 Te k'alal ya xk'ot ta pasel to, spisil te israeletike ya me staik skolelik. Yu'un jich ya yal te Sjun Diose: "Te jkoltawaneje ya xjajch tal ta Sion. Ya me xch'aybey te tut ma tsa'amuk a spas te sts'umbal Jacobe.

27 Ja' to ja' te trate ya jpas sok te k'alal ya jch'aybey te smulike", xchi me.

28 Te tut'il te juriyoetik la sp'ajik te sk'op Dios yu'un te kolele, ja' skontraik a k'ot yu'un te Diose, yu'un jich me la awich'ik k'uxutayel te ja'exe. Pero te Diose ya to me xk'uxutaylan porke st'ujojlan te antibo sme' statike.

29 Bats'i jich teme Dios la yal te ya xkuxutaylan, ma ba ya xch'aybey sk'op. Ni mak' ya stikon sujtel te mach'atik ik'bilix yu'un te Diose.

30 Te nameye, ja'ex te ma la ach'uunik te Diose. Pero te ora to te juriyoetike ma xch'uunejikukix te Diose. Jich k'uxex ta yo'tan Dios te ja'exe.

31 Ja' nax jich mismo te juriyoetik ma xch'uunejikuk te ora to. Pero ja' xanix yu'un te ay slekil yo'tan Dios ta atojolike. Ja' nax jich te ora to ay xk'uxul yo'tan ta skuentaik.

32 Porke te Diose jun nax a yak'talan te pajal ma xch'uunot yu'une, yu'un jich me pajal ya xk'uxutay ta spisil.

33 Yu'un lom k'ax muk' y bayal te slekil yo'tan Diose. Sok lom bayal te sp'ijile y sok te tut ya sna'e. Ma'yuk mach'a ya xju' yu'un sna'el te tut snopoj ta yo'tane, sok ni ma xju' ta na'el te tut ya spase.

³⁴Yu'un jich ts'ibabil: "¿Mach'a k'an sna'be spensar te Kajwaltike? ¿Sok mach'a k'an sp'ijutes?"

³⁵¿Mach'a k'an smajtantes nailuk, te ya xju' ya sujtesbot sjelol yu'un ta patile?" xchi me.

³⁶Porke spisil te tutik aye ya xtal ta stojol Dios, y ja' pastalanbil yu'un y stukel yu'un. Ben tsa'am slekil ta sbajtel k'inal te Diose. Jichuk.

Romanos 12

Kuxul smajtan Dios ya sk'an x'anotik

¹Jich yu'un, kermanotak, ya kalbeyex ta skuenta slekil yo'tan Dios, jich me ya sk'an ya awak' abaik ta stojol Dios tut'il kuxul smajtan Dios te lek ya yilex te Diose. Jich ya sk'an ya kak' jbatik ta stojol te bats'i ya jch'uuntike.

²Ma me jichuk ya xkuxuyinex jich tut'il te mach'atik kuxajtik te ora to. Ja' lek ak'a me ta jelontesel te tut ya anopike, yu'un jich me ya xjelon te tut' kuxulexe. Jich me ya ana'beyik sluwar te tut ya sk'an yo'tan te Diose, ja' bi, ja' te tut lek ta pasele, sok te tut ben tsa'ame, sok te tut ben toje.

³Jich tut'il yak'ojbon kich' ka'tel ta skuenta slekil yo'tan te Diose, ya kalbeyex ta apisilik te ma'yuk mach'a ya snop ta spensar te muk' ya yak' sbae. Ja' lek nail ta juju-tul a' snop te tut ya'iyel ya ya'i sbae, chikan te jayeb te xch'uunel-o'tanil a'bot yu'un te Diose.

⁴Jich tut'il te jun ti'balulil ay bayal ta jkaj te tut ay yu'une, y ma spisiluk jun nax ya'tel ta spisil.

⁵Jich euk te jo'otike. Aunke ben bayalotik, jun nax ayotik ta skuenta te Cristoe, y jich jun nax ayotik ta jpsiltik ta juju-tul, jich mismo tut'il te jti'balultike.

⁶Dios la ya'botik skajal skaj te majtaniletike, chikan te tut la sk'an a ya'botik ta juju-tule. Ja' yu'un, teme Dios la ya'botik jmajtantik ta yalel te sk'op Diose, a' jpastik chikan te xch'uunel ko'tantik te ay ku'untike.

⁷Teme ja' yak'ojbotik te majtanil te ya xtuunotik yu'un te yane, lek me a wak tuunukotik. Te mach'a yich'oj te majtanil yu'un te ya snojpeswanej, a me nojpeswanuk.

⁸Te mach'a yich'oj te majtanil yu'un te ya ya'be spuensa yo'tan te yane, a me ya'be xan spuensa yo'tan. Te mach'a ay tut ya sk'ebene, junuk me yo'tan a yak'. Te mach'a ay ta skuenta tsobawe, junuk me yo'tan a tsobawanuk. Te mach'a ya skoltay te me'baetike, junuk me yo'tan awak spas.

Te tut ya sk'an spas te mach'a xch'uunejix Diose

⁹K'ux me x'awa'iy abaik ta awo'tanik juju-tul. P'ajaik te tut ma tsa'amuke, y ja' x'atamik te tut leke.

¹⁰K'ux me x'awa'iy abaik jich tut'il te mach'atik jun nax sme'-statike. Talel bael ak'a abaik me ta jkuenta, y ch'uunbeya abaik amantalik.

¹¹Pasaik me puersa. Ma me ch'ajubanik. Ak'a abaik ta mantaltesel yu'un te Kajwaltike sok sp'ejel awo'tanik.

¹²Kontento me x'amaliyik te lekilale. Kujchuk me awu'unik sok apuersaik te wokoletike. Ma me akom abaik ta sk'oponel Dios.

¹³Koltayaik me te mach'atik ayix ta skuenta te Diose teme ma'yuk tut ay yu'une. Junuk me awo'tanik ya awik'ik ochel te mach'a ya xtal yulu'tayexe.

¹⁴K'anbeyaik bendision te mach'atik ya stenexe. K'anbeyaik bendision y ma me awixta'k'optayik.

¹⁵Kontento x'anex sok te mach'atik kontento aylane. Ok'anik sok te mach'atik ya xljaj ok'e.

¹⁶Junuk awo'tan abaik ta juju-tul. Ma me toybaukex. Ja' me pajal ya sk'an x'anex sok te mach'atik lom ch'unulike. Ma me x'akuy te lom p'ijexe.

¹⁷Ma me apakbe sjelol teme ay mach'a ma tsa'amuk ay tut ya spasbeyate. Ak'aik ta ilel ta spasel te tut lek ta sitil-komone.

¹⁸Asta te ba k'alal ay ta akuentaik, pasaik te ba k'alal ya xju' awu'unike te jich me jun awo'tanik ta apisilik a.

¹⁹Kermanotak te lom k'uxex ta ko'tane, ma me pakbeya abaik amulik ja'ex mismo. Jilesbeyaik ta skuenta te Diose te ya ya'be kastigoe, porke te Sjun Diose jich me ya yal: "Jo'on ay ta jkuenta te ya jchape. Jo'on me ya ka'be stoj", xchi te Kajwaltike.

²⁰Sok jich ay xan: "Teme ya xwi'naj te akontrae, a'beya me swe'el. Y teme takin yo'tane a'beya me yuch' ja'. Teme jich ya apase, ya me xtal sk'ajk'al sit yu'un te k'exlale", xchi me.

²¹Ma me awak' stsalex te tut ma tsa'amuke. Ja' lek tsalaik me te tut ma tsa'amuke ta skuenta te tut leke.

Romanos 13

Xch'uunel smantal te ju'eletik

¹Spisil genteetik ya sk'an ya xch'uunbeyik smantal te ju'eletik te a'bilik ya'tel ta balmilale. Porke ma'yuk ju'eletik te ma ta skuentauk Diose, y te ju'eletik te aye ja' yak'ojlan stukel te Diose.

²Te mach'atik ma xyak' ta jkuenta te ju'eletike ja' skontrainejix a te tut yaloj te Diose, sok ya me x'a'bot kastigo yu'un.

³Porke ma xi'ik te gobierno te mach'atik lek te tut ya spasike; ja' ya xi'ik gobierno te mach'atik ma tsa'amuk tut ya spasike. Teme ya ak'an te mak' xi'at yu'un te ju'eletike, pasa te tut leke. Jich me lek ya yilat te ju'eletike.

⁴Porke ja' ay ta tuuntesel yu'un te Diose yu'un alekil a. Pero teme ma tsa'amuk te tut ya apase, jich ayat ta xi'el yu'un. Porke ma lomuk nax te ay ta skuenta te ju'eletik te ya yak' kastigo, yu'un ja' ay ta mantaltesel yu'un te Diose te ya ya'be kastigo te mach'atik ma tsa'amuk tut ya spasike.

⁵Jich yu'un ja' puersa ya sk'an jch'uunbetik smantal te ju'eletike. Ma me ja'uk nax yu'un te ya yak' kastigoe; ja' me x'ana' ta awo'tanik te jich ya sk'an pasele.

⁶Ja' sluwar te ya atojik atojemalike, porke te j'u'eletike ayik ta a'tel yu'un Dios y ja' ya'telinejik spasel te ya'tele.

⁷Ak'aik me ta juju-tul te tut ay ta akuentaik yak'ele. Te mach'a ay ta skuenta sk'anel kontribusione, tojbeyaik te kontribusione. Te mach'a ay ta skuenta sk'anel tojemale, tojbeyaik me te tojemale. Te mach'a ya sk'an xi'ele, xi'aik me. Te mach'a ya sk'an ak'el ta jkuentae, ak'aik me ta jkuenta.

Tut'il ya sk'an x'anotik

⁸Ma me ayuk mach'a kechel abetik yu'un. Ja'uk nax me abetik te k'ux ya awa'iy abaik ta awo'tanik ta juju-tule. Yu'un te mach'a k'ux ya ya'iy ta yo'tan te sjoy ta genteile, ju'ix yu'un spasel spasil te tut ya yal te mantaliletike.

⁹Te mantaliletike jich ya yal: "Ma me antsiwejan, ma me milawanan, ma me elk'ajan, ma me ale k'op, ma me ak'upinbey stutik yu'un te yane", xchi me. Pero ja' ito y tutikuk xan mantaliletik jun nax k'oem sk'oplal ta spasil, jich tut'il ya yal: "K'ux me x'awa'iy ta awo'tan te ajoy ta genteile, jich tut'il te ja'at te k'ux ya awa'iy abae", xchi me.

¹⁰Te mach'a ay slekil yo'tane mak' spاسبeyix te tut ma tsa'amuk te sjoy ta genteile. Ta skuenta te slekil ko'tantike la jch'uuntik ta lek sp'ejel te mantaliletike.

¹¹Spasil ito ya sk'an ya jna'tik te tiempo kuxulotik toe. A me jna'tik te ja' yorailix te ya jkux ko'tantik yu'un te wayele, porke te jkoleltike tijilix ay te ora to. Ma jachikuk te tut nail toe te k'alal la jch'uuntik te sk'op Diose.

¹²Te ajk'ubale lom k'axemix bael y tijilix ay tal te k'ajk'altike. Ja' yu'un ya sk'an ya jilestikix te tutik ay ta pasel ta ijk'al k'inale. Ya sk'an ya jchap jbajtik yu'un te sakil k'inale jich tut'il jtul soltaro te lek xchapoj sba sok te smajkile sok ya'tajibe.

¹³Lek me sk'an x'anotik te tut'il ayotikix ta k'ajk'altike. Ma me ja'ukix ya jtamtik te yakubele sok te pas-k'in te xch'eet naxe. Mak' me jpastikix te tut ya sk'upin te jti'balultik te k'ayem aye, ja' te antsiwejele, sok te pletoe, sok te il-o'tantawaneje.

¹⁴Ja' lek chapa abaik ta skuenta te Kajwaltik Jesucristoe jich tut'il jun jmakiltike. Ma me anopikix te tut ma tsa'amuk ya sk'upin te ati'balulike.

Romanos 14

Ma me awalbe ma tsa'amuk sk'oplal te awermanoe

¹Junuk me awo'tan abaik sok te mach'a xchopet xch'uunel yo'tane. Ma me x'alijkes k'op sok te tut'il ay te yo'tane.

²Jich tut'il ay mach'atik xch'uunej te spisil tut lek ta we'ele, pero ay yan mach'a xchopet xch'uunel yo'tane te ja' nax ya swe' te boke.

³Lek ay. Te mach'a ya swe' ta spisile ma me wak' sp'aj te mach'a ma swe'talan ta spisile. Sok te mach'a ma swe' ta spisile, ma me wak' yalbe ma tsa'amuk sk'oplal te mach'a ya swe' spisile, yu'un te Diose yik'ojix.

⁴¿Mach'a ya akuy aba a te ya awalbe sk'oplal te yaj-a'tel te yane? Te yajwale stukel ay ta skuenta ta yalel me lek o ma lek sk'oplal yu'un. Pero lek ya xk'ot. Porke te Kajwaltike ay spoder yu'un te lek ya xk'ote.

⁵Ay xan yan: Ay mach'atik ya stsaik te jun k'aale, y ay mach'atik xch'uunejik te pajal nax spisil te k'aaletike. Ta juju-tul ya sk'an ya sna' te tut ya xch'uune.

⁶Te mach'a ya skanantay te jun k'aale yu'un ya yak' ta jkuenta a te Kajwaltike. Ja' yu'un ya skanantay. Te mach'a mak' skanantaye, yu'un jich ya yak' ta jkuenta a te Kajwaltike. Y mach'a ya swe' ta spisile, yu'un ya yak' ta jkuenta a te Kajwaltike. Ya swe' y ya yalbe kola yal Dios yu'un. Yan te mach'a ma swe' ta spisile, yu'un ya yak' ta jkuenta a te Kajwaltike te ma swe'e, sok ya yalbe kola yal Dios yu'un.

⁷Ni ma jo'ukotik ta jkuentatik te tut'il kuxulotike sok ma jkuentatikuk te ya xchamotike.

⁸Teme kuxulotik ta balmilale, ta skuenta te Kajwaltik te kuxulotike. Teme ya xchamotike, ta skuenta Kajwaltik ya xchamotik. Jich yu'un teme kuxulotike o teme ya xchamotike, yu'unotik te Kajwaltike.

⁹Ja' yu'un ito cham te Cristoe y cha'kux tal. Ja' ajwalil yu'un te mach'atik chamenike y sok te mach'atik kuxajtike.

¹⁰Pero te ja'ate, ¿Tu'un te ya awich' jkuenta te awermanoe? ¿Tu'un te ya ap'aje? Porke jpisiltik ya xk'ootik ta sit Dios yu'un ja' ya yich'otik jkuenta.

¹¹Yu'un jich ts'ibabil jilel ta Sjun te Diose: “Ya yal te Kajwaltik: ‘Jo'on te kuxulone, ya me xtal skejan sbaik ta jtojol spisil te genteetike, y spisilik ya me yalik wokol ta stojol te Diose’, xchi me”, xchi.

¹²Jich yu'un ta juju-tulotik ya me kak'tik jkuenta ta stojol Dios.

Ma me ayales ta mulil te awermanoe

¹³Ja' yu'un, mak' me kal ka'biyan jbatik ta juju-tulotik. Ja' lek, ja' ya aleik te tut mak' xchebaj yo'tan yu'un a te awermano te mak' xyalesot ta mulile o te ma lekuk ya xbajt sok te xch'uunel yo'tane.

¹⁴Te jo'one jna'ojbe sluwar te ma'yuk tut ya xju' te ya xixta' a jk'oplaltik ta skuenta Dios. Te tut'il jch'uunej te Kajwaltik Jesuse, seguro ayon te jich aye. Yan teme ay mach'a ya snop te ay tut te ma tsa'amuk ta pasele, yu'un nanix ma tsa'amuk teme jich ya spase.

¹⁵Pero teme ta skaj te awe'el te ya yak' yajtal yo'tan te awermanoe, yu'un ma'yuk slekil awo'tan te tut' ayate. Ma me ta skajuk te awe'ele te ch'ayel ya xbajt te yane, te ja' a cham Cristo yu'une.

¹⁶Ma me awak'ik te tut ma lekuk ya yalbeyex te tut lek ya apasike.

¹⁷Porke te tut ay ta ajwalinel te Diose ma ta skuentauk we'el o uch'ajel. Ja' nax teme toj ya xkuxuyinotike sok teme jun ko'tantike y sok te bujts'an k'inal ta skuenta nax te Ch'ul Espiritue.

¹⁸Te mach'a jich ya yak' sba ta abatinel yu'un te Cristoe, ja' lek ya x'ilot yu'un te Diose y sok te genteetike.

¹⁹Jich yu'un, a me jlejtik spasil te tut bujts'an ya ka'itik yu'une, jich talel bael ya jkoltay bajtik ta xch'uunel xan te Diose.

²⁰Ma me x'ajimbey ya'tel Dios ta skaj te we'ele. Ma yu'unuk ma lekuk ta we'el spasil ta jkaj te we'ele. Ja' ma lekuk teme ay tut ya jwe'tik te ya xixlanbot yo'tan yu'un te yane.

²¹Ja' lek mak' ya jwe'tik ti'bal sok ni mak' kuch'tik bino, ni ma'yuk tut ya jpastik ch'inuk, teme yu'un ja' ta skaj te ya syalesot ta mulil te awermanoe.

²²Te tut ach'uuneje ja' me x'apas ja'at mismo ta stojol Dios. Ben tsa'am slekil te mach'a jich ya spas te ma muliluk k'oem ta yo'tane.

²³Pero te mach'a ma to k'oemuk ta yo'tan teme lek o ma lek ya swe' ch'inuke, teme la swe'e, jich me a staix smul a. Porke ya swe' te tut'il xch'uunej te ma lekuk ta we'ele. Y spasil te tutik la spas te ma jichuk xch'uunej yo'tane, jich la staix smul abi.

Romanos 15

Lekukat me sok te ajoy ta genteile

¹Te jo'otik te tulanotik sok te xch'uunel ko'tantike jichukotik me te ya jna'betik yo'olil sbaik te mach'atik ma tulanuk xch'uunel yo'tanike. Y ma ja'uk ya jletik te jo'otik nax lek ya ka'iy jbajtike.

²Jo'otik ta jpisiltik ja' ya sk'an te lek ayotik sok te joytik ta genteile, y a' pasbetik te tut leke skuenta ya xju' ya xmuk'ub xan ta xch'uunel a te Diose.

³Porke jich te Cristoe ma ja'uk a sle te tut lek ya x'ilot ta stukel naxe. Yu'un stukel a k'ot ta skuenta te tut ts'ibabil ta Sjun te Diose: “Te yutawik te mach'atik la yutate jo'on a k'ot ta jkuenta”, xchi me.

⁴Spisil te nail albil ta Sjun te Diose la yich' ts'ibayel yu'un jp'ijuteseltik. Yu'un jich me ay spuensa ko'tantik y sok ya sjunutesbotik ko'tantik te jich ya jtajtik a te ay tut ya jmalitike.

⁵Y te Diose, te ya ya'botik spuensa ko'tantik y sok sbujts ko'tantike, ja' ya skoltayex te tut'il kuxulex te jun awo'tanik ta juju-tulexe, jich tut'il la yak' ta ilel te Cristo Jesuse,

⁶yu'un ta apisilik jun nax ak'opik te ya awalik te ben tsa'am slekil te Dios te Stat te Kajwaltik Jesucristoe.

Te lekil ach' k'op la yich' alel ta stojol te mach'atik ma juriyouke

⁷Jich yu'un, junuk me awo'tan abaik ta juju-tul, jich tut'il te jun yo'tan ta atojolik te Cristoe, yu'un jich me ben tsa'am slekil sk'oplal awu'unik a te Diose.

⁸Ya kalbeyex ito: Te Cristoe xtaluk yak' sba ta mantaltesel ta skuenta te juriyoetik yu'un jich ya xk'ot ta pasel te tutik albil ta skuenta te antibo jme'-jtatike. Yu'un jich me ya yak' ta ilel te Diose te jun yo'tan te ya yak' k'otuk ta pasel te tut ya yale.

⁹Jich a tal Cristo yu'un te mach'a ma juriyouke ya yalbeyik ben tsa'am slekil sk'oplal te Diose yu'un te slekil yo'tane. Jich tut'il ya yal te Sjun Diose: “Ja' yu'un te ya kal ta jamal te ben tsa'am slekil ak'oplal ta stojol te nasionetike. Y ya jk'ayojin k'ayojetik ta abiil”, xchi me.

¹⁰Sok jich ts'ibabil xan jilel ta Sjun Dios: “Junuk me awo'tanik nasionetik sok te jtejklum yu'un Diose”, xchi me.

¹¹Sok jich xan ts'ibabil jilel: “Nasionetik y jtejklumetik ta apisilik, albeyaik ben tsa'am slekil te Kajwaltike”, xchi me.

¹²Te j'Isaiase jich a sts'ibay jilel euk: “Ya me xchiknaj sts'umbal te Isai te ya xk'ot ta gobiernoil yu'un te nasionetike. Jich me ya staik spuensa yo'tanik yu'un”, xchi me.

¹³Te Diose ja' te ya yak' spuensa ko'tantike, a' ya'beyex bayal sbujts awo'tanik y sok junuk awo'tanik te ay xch'uunel awo'tanik ta stojole. Y ya me ya'beyex xan bayal spuensa awo'tanik ta spoder te Ch'ul Spiritue.

Tu'un te la sts'iba te karta te Pabloe

¹⁴Ja'ex kermanotak, jna'oj ta lek te ja'exe beno slekil awo'tanik y spisil ana'ojikix. Y ana'ojikix te talel bael ya atsits abaike.

¹⁵Pero te karta to, ay tulan sk'oplal ta ko'tan te la jts'ibabeyex tale, yu'un ma jk'an teme ya xch'ay ta awo'tanike. Jich a jts'ibabeyex awa'iyik yu'un te kich'oj ka'tel ta skuenta slekil yo'tan te Diose.

¹⁶Ja' ka'tel te ya xtuunon yu'un te Jesucristoe yu'un slekil a te mach'atik ma juriyouke. Jich yabatinejon ta yalel sk'oplal te kolel ya sjapbotik te Diose, yu'un jich me ya kik' tal ochel ta stojol Dios te mach'atik ma juriyouke. Ja' smajtan Dios te ben tsa'am ya yil te lekutesbilix yu'un te Ch'ul Espiritue.

¹⁷Te tut'il jch'uunej te Cristo Jesuse, ben jun ko'tan yu'un te ayon ta abatinel yu'un te Diose.

¹⁸Porke ma ja'uk ya jtabe ta alel ya'tel yan; ja' nax ya kal te tut spasojobon Cristo ta jtojole, skuenta jich ya xch'uunik Dios te mach'atik ma juriyouke. A'tej Cristo ta skuenta te k'op la kal, sok ta skuenta te tut la jpase,

¹⁹sok ta spoder te seña milagroetik, y sok ta spoder te Espiritu yu'un te Diose. Jich ta bayuk nax ta spamal te balmilale la kalix te lek ach' k'op yu'un kolel ta skuenta te Cristoe, k'alal ta Jerusalem y ta bayuk nax asta ta Estado yu'un Iliria.

²⁰Ja' nax baem ta ko'tan yalel sk'oplal kolel te ba ma to ayuk albil sk'oplal te Cristoe, yu'un ma jk'an ya jach ka'tel te ba ayix ya'tel te yane.

²¹Komo ja' ya jna' te tut ya yal te Sjun Diose: "Ja' me ya yilik te mach'atik ma'ba albot ya'iyik sk'oplale. Ja' me ya ya'ibeyik sluwaril te mach'atik ma'yuk ya'iyebeyik sk'oplale", xchi me.

Te jPabloe snopoj te ya xbajt ta Romae

²²Ja' sluwaril te ma' ju' ku'un te tal kilex manchuk me bayal buelta te k'an talukone.

²³Pero te ora to ju'ix ku'un te ka'tel li' ba estadoetik to. Yu'un bayalix ja'bil te ko'tanuk ya jk'an xtal kulu'tayexe.

²⁴Teme boon ta Españae, ya kil teme ya xju' ku'un te ya xk'a kilexe. Teme ju' ku'un k'a kilexe, ko'tanuk te ya akoltayikon ch'inuk yu'un te sigue ya xbenon baele.

²⁵Pero te ora to ya xboon ta Jerusalem yu'un ya xba k'abe jilel te skoltayel te hermanoetik te te'eyik ae.

²⁶Porke te mach'atik ayik ta Macedoniae y sok te ayik ta Acayae la snopik te gusto a stsob stak'inik te ya stikonbeyik te hermanoetik te ayik ta Jerusalem te ay swokolike.

²⁷La snopik te gusto te jich lek a spasike. Yu'un la sna'ik te ay sbetik k'oem yu'un te hermanoetik juriyoetike te la spukik te bendision yu'un Dios ta skuenta te mach'atik ma juriyouke. Yan te ora to ja' ya sk'an ya yich' koltayel te hermanoetik juriyoetik ta skuenta te tutik ay yu'un te mach'atik ma juriyouke.

²⁸Jich yu'un, te k'alal teme laj ko'tan ta yak'el jilel entregal te majtanil tak'ine, jich me ya xlok'onix bael a te ya xboon ta Españae sok ya me xk'a kilex te ja'exe.

²⁹Y ya jna' te k'alal ya xk'oon te ba ayexe ya me ya'beyex bayal bendision te Cristoe ta skuenta te lek ach' k'ope.

³⁰Kermanotak, ya kalbeyex ta skuenta te Kajwaltik Jesucristoe y sok te slekil yo'tan te Espíritu te ya ya'botike, awokolikuk k'oponbikon Dios ta jtojol.

³¹K'anbeyaik Dios te ma ba ya yak'on ta sk'abik te mach'atik ma xch'uunejuk Dios te ayik ta Judeae, sok lekuk ya xk'o ka'be entregal te skoltayel te ya kich'be bael te hermanoetik ta Jerusalene.

³²Skuenta yu'un, teme jich ya sk'an te Diose, jun me ko'tan ya xk'o kilex, teme ya xk'oj jkux ko'tan a te ya xk'a kilexe.

³³Te Dios te ay bujts'an k'in al ta skuenta, a me sjoyinex ta apisilik te ja'exe. Jichuk.

Romanos 16

Spajtil yo'tanik ta juju-tul

¹Ya kalbeyex ta skuenta te kermanatik xFebee te yipal ta a'tel ta diakonail te ba ay te hermanoetik te ayik ta jtejkum Cencreae,

²ik'aik me ta lek ta skuenta te Kajwaltike. Jich tut'il te ya sk'an jpastik ta jpisiltik sok te hermanoetik te jun nax xch'uunel ko'tantike. Y koltayaik me ta spisil te tutik puersa yu'une, porke ayix bayal mach'a skoltaye, y skoltayejonix euk.

³Albeyaik xkoltanuk te sPrisilae y sok te Aquilae, ja' jo'tak ta a'tel te ayotik ta abatinel yu'un te Cristo Jesuse.

⁴Stukelik k'an yak' sbaik ta lajel ku'un, jich a kolon yu'unik. Ma ja'uk nax ya kaltalanbe kolayal. Jich ya yalik euk spisil te hermanoetik ta ma juriyouke.

⁵Sok albikon xkoltanuk euk te hermanoetik te ya stsob sbaik ta sna te sPrisila y sok te Aquilae. Albeyaik xkoltanuk euk te kamigo Epenetoe te ben k'ux ta ko'tane, te ja' primero a ch'uun Cristo te ay ta jun estado yu'un Asiae.

⁶Albikon xkoltanuk euk te xMariae te bayal a'tejemix ta akuentaik.

⁷Albikon xkoltanuk euk te Andronicoe y sok te Junias te jun jlumal soke, te ja' a joyinlan ta prexoe. Ben aktalanbil ta jkuenta, jich tut'il te apostoletike. Ja' nail xch'uunejik Cristo, patil a jch'uun te jo'one.

⁸Albikon xkoltanuk euk te Ampliase te kamigo te ben k'ux ta ko'tan ta skuenta te Kajwaltike.

⁹Albikon xkoltanuk euk te j'Urbanoe te joyba sok ta a'tel ta skuenta te Cristoe. Y sok euk te Estaquis te ben k'ux ta ko'tane.

- ¹⁰Albikon xkoltanuk euk te Apelese te bayal prewaetik k'axem sok te xch'uunel yo'tan ta skuenta te Cristoe, y jich euk te mach'atik ay yu'un te Aristobuloe.
- ¹¹Albikon xkoltanuk euk ta Herodion te jun jlumal soke, y sok te mach'atik ay yu'un te Narcisoe te la xch'uunik te Kajwaltike.
- ¹²Albikon xkoltanuk euk te Trifenae y sok te Trifosae te ya x'a'tejik ta ya'tel te Kajwaltike, y jich euk te kermanatik Persidae te ben k'ux ta ko'tantike, te bayal a'tejemix ta ya'tel te Kajwaltike.
- ¹³Albikon xkoltanuk euk te Rufoe, te ben a'bil ta jkuenta, te jun yo'tan xch'uunej te Kajwaltike. Sok euk te sme'e, te jich k'oem te jme' ek'ae.
- ¹⁴Albikon xkoltanuk euk te Asincritoe, sok te Flegontee, sok te Hermese, sok te Patrobase, sok te Hermase y sok te hermanoetik te sjoyinej sba soke.
- ¹⁵Albikon xkoltanuk euk te Filogoe, sok te xJulia, sok te Nereoe, sok euk te xwixe, sok te Olimpase, y sok ta spisil te hermanoetik te jun nax xch'uunel yo'tan sbaik soke.
- ¹⁶Patbeya aba awo'tanik ta juju-tul sok sbujts' awo'tanik, y xkoltanukex laj me ta spisil te hermanoetik ta skuenta te Cristoe.
- ¹⁷Kermanotak, a'wokolikuk ila me abaik yu'un te mach'atik ya yak' dibisione sok te ya yak'ex ta mulile, yu'un ja' ya skontrainik te tut jich la ya'belex anopik te ja'exe. Ma me ajoyin abaik sok.
- ¹⁸Porke ma xtuunik yu'un te Kajwaltik Jesucristoe, yu'un ja' nax baem ta yo'tanik te tut ya sk'upin te sti'balule. Te sk'opike ben tsa'am ta a'iyel y lek ya'iyel, pero ja' ya yixlanbe yo'tanik te gente te ma'yuk sp'ijilike.
- ¹⁹Spisilik sna'ojikix te ja'ex te tut'il jun awo'tanik ach'uunejik te sk'op Diose. Ja' yu'un ben jun ko'tan. Ya jk'an te ya awak'ik ta ilel te ay ap'ijilik yu'un spasel te tut leke; Pero ja' ma jk'an te ja' ya apasik te tut ma lekuke.
- ²⁰Te Dios te ay bujts'an k'inal ta skuentae, nopolix te ya ya'beyex apuch'ik ta tek'el te pukuje. Te Kajwaltik Jesucristoe a me ya'beyex bendision.
- ²¹Ya yalbeyex xkoltanuk te jTimoteoe te joy jba sok ta a'tele. Y jich euk te jLucioe te Jasone y sok te Sosipatere te ja' jlumaltake.
- ²²Jo'on Tercion te yipalon ta sts'ibayel te karta to. Sok ya kalbeyex xkoltanuk euk ta skuenta te Kajwaltike.
- ²³Sok xkoltanukex laj yu'un te jGayoe te li' ayon ta smajanel te snae, ja' te li' ba ya stsob sbaik ta spisil te hermanoetike. Sok xkoltanukex laj yu'un euk te j'Erastoe te ja tesorero yu'un te jtejklume sok euk te kermanotik Cuartoe.
- ²⁴Te Kajwaltik Jesucristoe a' ya'beyex bendision ta apisilik te ja'exe.

Ultimo a'biyan

²⁵A' kaltik yutsilal te Diose te ya xju' yu'un te ya ya'beyex yip awo'tanike, jich tut'il te ya yal te sk'oplal kolel te yipalon ta yalele, ja' bi, ja' te tut'il ay sk'oplal te Jesucristoe. Ja' to ja' te tut la yak'ix ta na'el ta ora to te tut xchapoj ta yo'tan te Diose. Ja' te tut mukul ay ta nail to te k'alal ma to ayuk a te balmilale.

²⁶Pero te ora to la yak'ix ta na'el te tut sts'ibayej jilel te j'alwanejetike, jich tut'il te smantal Dios te sbajtel k'inal aye. Te tut snopoj ta yo'tan te Diose la yak'ix ta na'el ta spisil te nasionetike. Yu'un jich me ya xch'uunik sok ya yak'ik ta kuenta te Jesucristoe.

²⁷Te Diose te stukel nax aye sok te stukel nax ay sp'ijile, a me ak'ek ta jkuenta te slekil ta sbajtel k'inal ta skuenta te Kajwaltik Jesucristoe. Jichuk.

1 Corintios

1 Corintios 1

Spajtil yo'tanik te hermanoetik ta jtejkum Corinto

¹Jo'on jPabloon, te la yik'on ta a'tel te Diose ta sk'anojel yo'tan. La yak'on ta apostolil yu'un te Jesucristoe. Jo'on sok te hermano Sóstenese

²ya jts'ibabeyex te karta to ja'ex te hermanoetik tsobilex yu'un Dios te ayex ta jtejkum Corintoe, te ik'talanbilex yu'un te Diose ta skuenta Cristo Jesus. Dios la yik'ex te lek ya x'anex te jtejkum yu'unex sok spisil ta bayuk te mach'atik ya yalbeyikix kola yal te Kajwaltik Jesucristoe. Ja' Kajwaltikix te jo'otike y sok euk te yanetike.

³Te jTatik Diose y sok te Kajwaltik Jesucristoe a me ya'beyex slekil yo'tan y sok te bujts'an k'inal yu'une.

Ay bendisionetik ta skuenta te Cristoe

⁴Sil tiempo ya kalbe kola yal Dios ta atojolik, yu'un te slekil yo'tan Dios la ya'beyex ta skuenta te Cristo Jesuse.

⁵Yu'un ta skuenta te Cristo Jesuse, Dios a ya'beyex bayal slekilal, jich tut'il te ya ana'ik te lek ya xk'opojexe, sok spisil te tut ya ana'ike.

⁶Komo k'oemix ta awo'tanik te tut' la awa'ibeyik sk'oplal te Cristoe.

⁷Te tut'il jich aye ma'yukix falta awu'unik te tutik ya yak' te Diose. Jich me jun awo'tanik te yipalex ta smaliyel te tut k'aalil ya xchiknaj tal te Kajwaltik Jesucristoe.

⁸Dios me ya ya'beyex spuensa awo'tanik ja' to k'alal ta slajibal k'aal. Jich ma me ayuk amulik te k'alal ya sujt tal te Kajwaltik Jesucristoe.

⁹Te tut yaloj te Diose puensa ya sk'oes ta pasel. Y ja' te mach'a la yik'exe te jun nax ya xkuxuyinex sok te Xnich'ane, ja' te Jesucristo te Kajwaltike.

Xat'oj sbaik te jtijk hermanoetike

¹⁰Kermanotak, ta sbiil te Kajwaltik Jesucristoe, awokoliluk te yauk x'ochech ta akuerdo sok te ma' xat'ojuk abaike. Junuk me awo'tan abaik sok junuk nax me te tut ya anopike sok te tut ya awalike.

¹¹Ya kalbeyex to kermanotak, porke la yalbelonix te mach'atik ay yu'un te jCloee te lijkem k'op awu'unike.

¹²Ja' te ay jtul-chebex te ya awalik: "Jo'on ayon ta skuenta jPablo", yan ya yal: "Jo'on ayon ta skuenta Apolos", yan ya yal: "Ayon ta skuenta jPedro", yan ya yal: "Jo'on ayon ta skuenta Cristo", xchaex.

13 ¿Me yu'un cha'oxjajt lok'em a te Cristoe? ¿Me yu'un jo'on a kich' jojk'anel ta krus awu'unik? ¿O te la awich'ik ja' te ja'exe me ja' ta jbiil?

14 Kola yal Dios te ma jo'ukon a ka'beyex awich'ik ja' ni jtuluk te ja'exe. Ja' nax a ka'be yich' ja' te Crispoe sok te jGayoe.

15 Jich ma'yuk mach'a ya xju' ya yal te a'bot yich' ja' ta jo'on jbiile.

16 Sok la ka'be yich' ja' euk te mach'atik ay yu'un te Estéfanase. Ma jna' teme ay to yan mach'a a ka'be yich' ja'e.

17 Yu'un te Cristoe ma ja'uk a stikonon ta yak'el ich' ja'. Ja' nax a stikonon ta yalel sk'oplal te kolele. Y ma ja'uk ta sp'ijil genteetik te la kal lok'el ta jti'e, yu'un ma lomuk nax ya xk'ot a te cham ta krus te Cristoe.

Te Cristoe ja' spoder y sp'ijil te Diose

18 Lom nax k'oem ta yo'tanik te mach'atik ch'ayel ya xljaj bajtike te tut' ay sk'oplal te cham ta krus te Cristoe. Pero te sk'oplal to jich k'oem ta ko'tantik te ja' spoder Dios yu'un te mach'atik ya xkolotike.

19 Jich tut'il ya yal te Sjun Diose: “Ya me jimbey sp'ijil te mach'atik p'ijike, sok ya me jp'ajbey te tut ya sna'ik te mach'atik bayal tut ya sna'ike”, xchi me.

20 ¿Ba'ay te mach'a p'ije? ¿Y ba'ay te maestro yu'un te mandariletike? ¿Y ba'ay te mach'a ya sna' yalel tut'il ay bael te balmilale? Dios a sujtesbeyix ta jowil nax te sp'ijil te tut ya sna' li' ba balmilal to.

21 Te Diose ta skuenta sp'ijil ma' yak' sba ta na'el yu'un te mach'atik ay ta skuenta te balmilale; ma' sna'beyik sba ta skuenta te sp'ijilik naxe. Ja' lek a ya'i te Diose te ya skoltay ta skuenta sk'op te ya stikon ta alel ta stojol te mach'atik ya xch'uunike, aunke te sk'oplal to jowil nax k'oem ta yo'tanik.

22 Te juriyoetike ya sk'an ya yilik jun seña milagro, y te griegoetike ya sleik sp'ijilik.

23 Pero te jo'otike ja' ya kaltik te tut'il a milot ta krus te Cristoe. Ja' to ja' nax xche'bantesel yo'tanik yu'un te juriyoetike, y te mach'atik ma juriyouke, jowil nax k'oem ta yo'tanik.

24 Pero te mach'atik ik'bilik yu'un te Diose, me juriyoetik o griegoetik, ja' k'oem ta yo'tanik te ja' spoder Dios sok ja' sp'ijil Dios te Cristoe.

25 Yu'un te tut'il snopoj Dios te kuybil ta jowil naxe, ja' mas ben p'ij ke te sp'ijil gente naxe. Y te tut'il lom pek' ya spas te Diose, ja' mas tulan ke te sp'ijil spuensa gentee.

26 Kermanotak, ya sk'an ya ana'ik te tut'il yik'ojex te Diose. Ma bayalukex te ay ap'ijilik ta sitik te gentee, y ma bayalukex te ay awa'telik sok te a'bilex ta jkuenta yu'un te gentee.

²⁷Yu'un ja' tsabilik yu'un Dios te mach'atik ma'yuk sp'ijilike, yu'un jich me ya x'ak'ot ta k'exlal te mach'atik ay sp'ijil skuyoj sbaik aye. Y ja' atsaot te mach'atik lom pek'ik li' ba balmilale, yu'un jich me ya x'ak'ot ta k'exlal te mach'atik tulan skuyoj sbaik aye.

²⁸Te Diose ja' a st'uj te gente te lom p'ajbile sok te mach'atik ma'yukik tut aye te ma a'biluk ta jkuenta li' ba balmilale, yu'un jich me ya slajinmbe sk'oplal te mach'atik a'bil ta jkuentae.

²⁹Yu'un jich me ni jtul ma'yuk mach'a ya xju' muk' ya yak' sba ta skuenta te Diose.

³⁰Pero mismo te Diose jun nax a stsobex sok te Cristo Jesuse. Y jich a spas te ja' jp'ijiltik a ya'botik te Cristoe. Y ta skuenta te Cristoe jich kolemotikix yu'un te jmultike. U'uninbilotikix yu'un Dios y ja' la skoltayotikix.

³¹Ja' yu'un, jich ya yal te ts'babel jilel ta Sjun te Diose: “Teme ay mach'a ya sk'an stulantes sbae, a me stulantes sba ta skuenta te Kajwaltike”, xchi me.

1 Corintios 2

Ja' ay ta alel te tut'il a cham ta krus te Cristoe

¹Pero kermanotak, te k'alal tal kalbeyex awa'iyik te tut' bats'i jich snopoj te Diose, ma ja'uk a kal te sp'ijil jk'op naxe sok ma yu'unuk muk' a kak' jba.

²Te k'alal la joyinexe, la jnop ta ko'tan te ja' nax ya kalbeyex sk'oplal te Jesucristoe, sok te tut'il a cham ta kruse.

³Te k'alal ayon ta awolilike, ma'yuk puersa a ka'iy y ben ya'bon sik yu'un xi'el.

⁴Y te k'alal la jk'oponex y sok te la kalbeyex te sk'op Diose, ma ja'uk a tuun ku'un te sp'ijil jk'op yu'un te ya jtsalex aye. Ma jichuk. Ja' a ka'beyex ach'uunik ta skuenta te Espiritu y sok ta spoder te Diose.

⁵Ja' yu'un te tut'il ay xch'uunel awo'tanike ja' ta skuenta spoder te Diose y ma ja'uk ta skuenta sp'ijil te genteetike.

Te Diose ya yak' ta nopel ta skuenta te Espiritu yu'une

⁶Pero, te ba ay te mach'atik xch'uunejix lek te Diose, jich ya xtuun ku'untik te p'ijil k'ope. Pero ma ja'uk ya kaltik te p'ijil k'op skuenta te balmilal to, ni ma ja'uk te mach'atik sjapuyejike te nopol ya xlaj ch'ayik baele.

⁷Ja' ya kaltik te sp'ijil sk'op Dios te muk'ul aye. Ja' bi, ja' te la snop ta yo'tan te k'alal ma to spas a te balmilale te ya slebotik jlekilaltik sbajtel k'inale.

⁸Ja' to ja' te ma sna'beyik sluwar te mach'atik sjapuyejik te balmilal to. Yu'un te k'oemuk ta yo'tanike ma' smilik ta krus te ajwalil yu'un te lekilale te jichuke.

⁹Pero komo jich ts'ibabil jilel ta Sjun te Diose: “Te Diose xchapoju' yu'un te mach'atik k'anbil yu'une te tut ma'yuk mach'a yiloje sok ma'yuk ya'iyeye sok te ma snopojuke”, xchi me.

¹⁰Dios la ya'botikix jna'tik te tutik ta skuenta te Espiritue. Yu'un te Espiritue ya xju' yu'un te ya yak' ta na'el spasil, manchuk me ja' te tut muk'ul ay yu'un stukel te Diose.

¹¹Porke ¿mach'a winketikil te ya xju' yu'un sna'el te tut ay ta yo'tan te winike? Yu'un ja' nax stukel te winike te ya sna' te tut ay ta yo'tane. Ja' nax jich te Diose, úniko te Espíritu yu'une te ya sna' tut'il ay te Diose.

¹²Y te jo'otike ma ja'uk kich'ohtik te sp'ijil te balmilale. Ja' kik'ohtik te Espíritu te tikonbil tal yu'un te Diose, yu'un jich me ya jna'beytik sluwar a te tutik yak'ohtik te Diose ta skuenta slekil yo'tan.

¹³Jich te k'alal ya kalbeytik sk'oplal te tutik to, ja' ya kaltik te tut yak'ohtik jnohtik te Espiritue, y ma ja'uk te k'opetik te jnopohtik nax ta jp'ijiltike. Jich ya kalbeytik te tutik skuenta Espíritu te mach'atik yik'ohtikix te Espiritue.

¹⁴Te mach'a ma'yuk ta skuenta te Espiritue, ma sk'an xch'uunik te tutik skuenta te Espíritu yu'un Dios, yu'un jowil nax k'oem ta yo'tanik. Sok ma xju' yu'unik sna'beyel sluwar, yu'un mak' xkoltayot ta yich'el jkuenta yu'un te Espiritue.

¹⁵Pero te mach'atik ayix ta skuenta te Espiritue ya xju' yu'un yich'el jkuenta spasil te tutik aye. Y ma'yuk mach'a ya xju' yu'un yich'beyel jkuenta stukel.

¹⁶Yu'un jich ya yal te Sjun Diose: “¿Mach'a k'an sna'bey tut' ay spensar te Kajwaltike? ¿Mach'a k'an ju'uk yu'un ya sp'ijutes? xchi me. Pero te jo'otike kich'ohtikix spensar te Cristoe.

1 Corintios 3

Ma lekuk te xat'oj sbaike

¹Te jo'one, kermanotak, ma ju' ku'un jk'oponex jich tut'il gente te tojutesbil yu'un te Espiritue, yu'un ya kil te jich to ayex ta skuenta ati'balulik. Jich tut'il untik ayex ta stojol te Cristoe.

²Ja yu'un la jnojpesex sok te tut'il ma tulanuk, pajal sok jtul alal te ya to xchu'une, te lech ya x'a'bote. Porke te ja'exe ma to xju' awu'unik swe'el te jich k'oem tut'il tulan we'elile. Ja' nax jich ma xju' awu'unik te ora to,

³yu'un skuentainejex to te ati'balulile. Yu'un chikan te tut' ayexe te ya to awilbey aba awo'tanik sok te ya ajapuy abaik ta k'ope, sok te ya apitpit abaik. Yu'un sigue ya atamojik te tut skuenta ati'balulike. Jich yipalex ta spasel te tut ya spas spasil te gente ta balmilale.

⁴Porke te k'alal ay jtul te jich ya yale: “Jo'on ayon ta skuenta jPablo”, y yan ya yal: “Ayon ta skuenta Apolos”, ja sjapuyejex te tut skuenta ati'balulike.

⁵Ya sk'an ya ana'ik: ¿Mach'a a te jPabloe? ¿Y mach'a a te Apolose? K'ouk ta awo'tanik te abat nax ayotik yu'un Dios te la ka'beyex ach'uunikix te Kajwaltike. Yu'un ta juju-tul te jo'otike ja' la jpastik te a'tel a ya'botik te Kajwaltike.

⁶Te jo'one la kaw, y te Apolose la ya'be ya'lel. Pero Dios ja' a yak' ch'iuk tal te tuti' yich' ts'unele.

⁷Ma'yukik ta kuenta te mach'a la yawe sok te mach'a la ya'be ya'lele. Ja' nax ay ta kuenta te Dios te ya sts'ijtes te tut' ts'unbile.

⁸Te mach'atik ya yawe y sok mach'atik ya ya'be ya'lele, pajalik nax. Dios ya xtojtalanot yu'un ta juju-tul chikan te ya'tele.

⁹Te jo'otike, joy jbajtik ta a'tel ta abatinel yu'un te Diose, y te ja'exe ja'ex k'altikex k'oem yu'un Dios. Y jichex euk tut'il na te yipal ta stejk'anel te Diose.

¹⁰Te jo'one jich k'oemon yu'un Dios tut'il statal alwanil te la ya'bon ta jkuenta te ya jlijkes te yiptajib nae, y yan mach'a ya sts'ak moel. Pero ta juju-tul a me yil tut yilel ya sts'ak moel.

¹¹Yu'un ma'yuk yan mach'a yiptajib k'oem, ja' úniko te Jesucristoe.

¹²Te tutik ya yich' ts'akel moel ae, ay jtul ya xlijk spas ta oro, ta plata y ta ben tsa'am ton, o ta te', o ta ak, o ta k'ajben.

¹³Pero te ya'tel ta juju-tule ya xk'o chiknajuk ta jamal te tut k'aalil ya x'ich'ot jkuenta. Porke te k'aal abi ya xtal sok k'ajk'. Y te k'ajk'e ja' ya spasot prewa a te tut a'telil a spas te juju-tule.

¹⁴Teme ay mach'a la stejk'an jun na, teme ma' stsak k'ajk'e, ya me yich' stojol.

¹⁵Pero teme ay mach'a la stejk'an ya'tel y la stsak k'ajk'e, ya me xch'ay spisil abi. Aunke stukel xanix ya xkol, jich tut'il te ay mach'a ya xkol tal lok'el te ba k'ajk'e.

¹⁶¿Tu'un me yu'un ma' ana'ojikuk te ja'ex stemploex te Diose, y te Espíritu yu'un te Diose te'ey ba ayexe?

¹⁷Teme ay mach'a ya sjimbey te templo yu'un te Diose, Dios me ya xjmot yu'un euk. Porke te temploe ja' yu'un te Diose, y te templo abi, ja'ex me.

¹⁸Ma me mach'a ya slo'lay sba. Teme ay mach'aukex a te p'ij skuyoj sbae, teme ta skuenta nax p'ijilil ta balmilale, jich me ya skuy sba te tut'il ma'yuk tut' ya sna'e, yu'un jich me ya xk'ot te bats'i ay sp'ijile.

¹⁹Yu'un te p'ijilil skuenta balmilale, puru jowil nax k'oem yu'un te Diose. Jich tut'il ts'ibabil jilel te jich ya yale: “Te mach'atik p'ijike, ja' me strampa ya xk'ot te sp'ijilike —xchi me.

²⁰Y jich ya yal xan: “Te Kajwaltike sna'oj te jowil nax te tut snopojike te mach'atik skuyoj sbaik ta p'ije.

²¹Ja' yu'un ma me ayuk mach'a lom bujts'an k'inal ya ya'iy yu'un ta skuenta jtul winik te ja' ya sts'akliye. Yu'un spisil te tutik aye, ja'ex awu'unik.

²²Me ja' jPablo, o Apolos, o jPedro, o balmilal, o kuxlejal, o lajel, o ja' te tut ay te ora to, o ja' te tut ay ta patil baele. Spisil ja'ex awu'unik.

²³Y te ja'ex ayex ta skuenta Cristo. Y te Cristoe ay ta skuenta Dios.

1 Corintios 4

Te ya'tel te apostoletike

¹Te ja'ex ma me kuyotik ta muk' yu'un ja' ayotik ta tuuntesel yu'un te Cristoe. Ja' ay ta jkuentatik yak'el ta na'el te tut mukul snopoj te Diose.

²Te mach'a ya yich' ya'tele, ya me sk'an ya yak' ta ilel te jun yo'tan ta spasele.

³Te jo'one ma ja'uk ay sk'oplal ta ko'tan te tut yilel ya awilikone, sok te tut kilel ya yilikon euk te jmeltsaanwanejetik ta balmilale. i ma xju' jo'on ya kich'bey jba jkuenta jtukel.

⁴Ma'yuk tut kechel ta ko'tan ya ka'iy, pero mak' me kal te yu'un ma'yuk jmule. Yu'un ja' ya yich'on jkuenta te Kajwaltike.

⁵Jich yu'un, ma me awich'be abaik jkuenta te ja'ex, te tut'il ma to sta sk'aalele. Maliyaik te Kajwaltik te ya xtale. Ja' me ya yak' ta ilel ta sakil k'inal stukel te tut ay ta ijk'al k'inal te ora to, y ja' me ya yak' ta na'el te tut snopoj te o'tanil ta jujutule. Jich te Diose lek me ya yalbotik jk'oplaltik te tut'il ya x'a'tejotik ta jujutule.

⁶Kermanotak, la kalbeyex awa'iyik te tut'il ayone y sok te Apolose, skuenta jich ya ana'ik te tutik lek ya xk'oex yu'une. La kalbeyex yu'un jich ya anopik a te mak' xk'axex ta mas a te tutik ts'ibabil jilele, y yu'un jich ma ba ya muk'utesbeyik sk'oplal a te jtule y sok te ya ap'ajik te yane.

⁷¿Mach'a ya yak' te jich ya apasike? ¿Me ay tut ay awu'unik te ma ja'uk yak'objeyex te Diose? Y teme ja' yak'objeyex te Diose, ¿tu'un te ya atoy abaik yu'une? Ma ja'uk la aleik.

⁸Jich akuyoj abaik te ma'yukix falta ya awa'iyike y ayix awu'unik spisil te tut ya ak'anike. Akuyoj abaikix ta reyetik, y ma x'ak'anikix te ay tut ya kaltik ta atojolik. Te bats'i jichukexix tut'il te reyetike, yu'un jich me ya xju' ya joyintikex ta ajwalil euk te jichuke.

⁹Yu'un jich ya ka'iy jbajtik te jo'otik te apostoletike, te yak'ojotik ta último luwar te Diose. Jich k'oemotikix te tut'il mach'atik chapbilix sk'oplal ta milele. Yu'un kich'ohtikix k'eluyel ta komon sitil yu'un te mach'atik ayik ta balmilal, ja' te angeletike y sok te genteetike.

10 Te jo'otike ja' ta skaj te Cristo te kuybilotik ta ma p'ijukotike. Yan te ja'exe, ben p'ijex ta skuenta Cristo ta ak'opik. Te jo'otike ma'yuk jpuersatik. Yan te ja'exe bayal apuersaik ta ak'opik. Te jo'otike p'ajbilotikix. Yan te ja'exe a'bilex ta jkuenta.

11 Asta te ora to ma jilemuk te jwokoltik ta wi'nale y sok te takin ti'ile y te ma'yuk lek jk'u'-jpak'tike. Te gentee ya smajotik, sok ma'yuk ba ay jnajtik.

12 Y sok lubenotik ta a'tel sok jk'abtik. Te tut ma lek ya yalbelotike, lek ya jak'betik te jo'otike. Bayal jwokoltik ta ilbajinel, pero ju'em ku'untik.

13 Ya yixta-k'optayelotik, pero sok slekil ko'tantik ya jak'betik. Asta te ora to jich ya skuyelotik tut' sk'a'palel balmilal te ya yich' ch'ayel baele.

14 Ma yu'unuk la jts'ibabeyex te ya kak'ex ta k'exlal yu'une. Yu'un jich ya kak' ana'ik jich tut'il bats'i jnich'an, yu'un ben jk'anojex.

15 Yu'un te ja'exe manchuk me ay dies mil ta jtul maestro awu'unik te ya ya'beyex anopik sk'oplal te Cristoe, pero ma bayaluk te atatike. Atatonik k'oem te ja'exe te tut'il lijk ach'uunik te Cristo Jesuse, yu'un jo'on a kalbeyex te lek ach' k'op yu'une.

16 Jich yu'un ya kalbeyex te ya me anopik te tut' ayone.

17 Ja' sluwartil te la jtikonbeyex tal te jTimoteoe. Jich k'oem ta ko'tan tut'i jnich'an te jun yo'tan ta skuenta te Kajwaltike. Ja' me ya ya'beyex xan ana'ik te tut'il ya x'a'tejon sok te tut' jch'uunej te Cristoe Jesuse. Yu'un yiloy spisil te tut'il la jnojpeslan te juju-tijk' hermanotetik te ba k'axone.

18 Ay jtul-chebex te ja'exe te atoyoj abaike. Yu'un akuyojik te mak' xtal kilexe.

19 Pero teme jich ya sk'an te Kajwaltike, ya me xtal kilex ta ora. Jich me ya kil teme ay tut ju'em awu'unik spasele o teme ja' nax te ya ak'upinik yalele.

20 Porke te tut'il ya sk'an kajwalintik te Diose, ma me jipuk a te ya kaltike. Ja' ya sk'an te ay tut ya xju' ku'untik spasele.

21 ¿Tut ya ak'anik te ja'exe: Me ja' ya ak'anik te tulan ya xtal jk'oponexe, o ja' te ben jun ko'tan sok te bayal slekil ko'tan te ya xtalone?

1 Corintios 5

Ya yich' chapel te mach'a spasoj mulile

1 Pujkemix ak'oplalik te ay jtulex te ja'exe te yinaminej te xcha'me'e. Te mulil to lom tulan sk'oplal. Ni ma'yuk mach'a jich spasoj te gente te ma sna'beyik sba te Diose.

2 Y te ja'exe ya atoy abaik te lek ayex ta ak'opike. Ja' lek te lauk awak' yajtal awo'tanike. Te winik to te jich spasoje ya me sk'an ya atenik lok'el ta awolilik.

³Manchuk teme ma jteklejaluk ayon te ba ayexe, pero joyinejex ta ko'tan. Y jich k'oem te ayon ta awolilik ta skuenta te Kajwalik Jesucristo. Jich la jchapix te mach'a staoj smul te jich spasoje.

⁴K'alal ya atsob abaik te ja'exe, te' ayon sok ko'tan a te ba ayexe. Y jich te spoder te Kajwaltik Jesuse te' ay ek'a te ba ayexe.

⁵Jich te winik me to ya me awak'ik entregal ta sk'ab pukuj, yu'un te sti'balule ya me xlaj y te xch'uulele ya me xkol te k'alal ya xtal te Kajwaltik Jesuse.

⁶Te ja'xe ma me lekuk teme ya atoy abaik yu'un te tut ya apasike. Ana'ojikix te jich ay ta avel: "Te ch'in nax te levadurae ya spajutes spasil te mats'e" —xchi me.

⁷Jich yu'un lok'esaik me te k'a' levadura te ya yixlanexe. Yu'un jich me ya xk'oex te tut'il pan te pasbil ta ach' harina te ma'yuk yich'oj levadura te ya xwe'ot ta k'in yu'un Pascuae. Yu'un jich me ayex te ja'exe. Porke te Cristo ja' te ch'in karnera a k'ot yu'un te Pascuae, te stukel a cham te la yak' sba ta majtanil ku'untike.

⁸Jich me ya sk'an jpastik te k'in Pascua ku'untike. Lekuk me te ko'tantike y bats'i jichuk me, te tut'il pan te ma'yuk yich'oj levadurae. Y ma me apasik sok te tut ma tsa'amuke y sok te tut ma tsa'amuk ya xjimawane, te jich k'oem tut'il k'a' levadurae.

⁹Te jun xan jkartae, la kalbeyex te ma spas ya awak' abaik sok te mach'a ya spas mulile.

¹⁰Y ma yu'unuk ya kal te jk'axel ya apit abaik sok spasil te mach'atik ayik ta skuenta te balmilale: te jmulawiletike, sok te jbik'tal-o'tanetike, sok te j'eleketike, sok te ya xch'uunik lotil diosetike. Yu'un ja' to ya xju' awu'unik a te ya xlok'ex bael li' ba balmilale.

¹¹Te la jk'an la kalbeyexe ja' te ma spas ya awak' abaik sok ni jtuluk te hermano ya yal sbae teme ja' te mach'a ya x'antsiweje, o ja' te jbik'tal-o'tane, o ja' te xch'uunej lotil diose, o ja' te ya x'ixta-k'optawane, o ja' te jyakubele o ja' te j'eleq'e. Te gente te jich aye, ni ma me ajoyinik ta we'el.

¹²⁻¹³Te jo'one ma'yuk ta jkuenta xchapel te mach'atik ma xch'uunejuk te Diose, ja' ya xchapot yu'un te Diose. Pero te ja'exe ay ta akuentaik xchapel te mach'a ay ta awolilike. Ja' yu'un, lok'esaik bael te jmulawil te ay ta awolilike.

1 Corintios 6

Ya yak' sbaik ta meltsaanel ta stojol alkal te ma xch'uunejuk Diose

¹Teme ay akontrainej abaik sok teme ay jtulukex ya ak'anik parte, ¿tu'un te ya xba ak'anik meltsaanel ta stojol alkal te ma xch'uunejuk Diose? ¿Tu'un te ma teyuk xba ak'anik meltsaanel te ba ay te pajal ach'uunej sok Diose?

²¿Me yu'un ma' ana'ojikuk te ja'ex yu'unex te Diose te ya to xchapawanex ta patil ta balmilale? Te ja'exe ya me smeltsaanwanex ta balmilal ta patil, ¿me yu'un ma xju' awu'unik xchapel te tut ma tulanuk sk'oplal ta ora to?

³¿Me'n ma x'ana'ik te jo'otik ya xchapawanotik ta stojol euk te ch'ul angeletike? Yu'un teme jiche, ¿ja'ukix ma xju' awu'unik xchapel a te tut' kuxulotik to ta balmilale?

⁴Jich yu'un, teme ja'ex te ay ak'opik ta skuenta nax te akuxlejalik ta balmilale, ¿tu'un te ya xba ak'anik meltsaanel ta stojol alkal te ni ma sna'beyik sluwar te tut'il jch'uunejtik te Diose?

⁵Jicha kalbeyex to yu'un jich ya xk'exawex a. ¿Me yu'un ma'yuk ta awolilik ni tuluk te ay sp'ijil yo'tan ta xchapel te tutik ay ta stojol te yermanotake?

⁶Ma me ja'uk te talel bael ya xlijk k'op awu'unik te pajal ach'uunejik Diose. Ya awak'ik ta chapel, pero ja' ya xba awa'beyik xchap te mach'a ma xch'uunejuk te Diose.

⁷Te tut'il jich ya xlijk k'op awu'unike, te' ya xchiknaj a te ataojik tsalele. ¿Me ma ja'uk lek te yauk xkujch awu'unik te k'ope? ¿Sok me ma ja'uk lek te ay tut ya yelk'anbeyex baele?

⁸Pero te ja'exe ma jichuk ya apasik. Ya atij abaik ta k'op y ya awelk'an abaik te awermano abaike.

⁹⁻¹⁰¿Me'n ma ana'ojikuk te mach'atik ma lekuk yo'tanik te ma xju' ya x'och te ba ay ta ajwalinel te Diose? Ma me awak' abaik ta lo'layel. Yu'un te ba ay ta ajwalinel te Diose, ma xju' ya x'och te'a te mach'atik ya x'antsiweje, ni te mach'atik ya xch'uun lotil diose, sok te mach'atik ya sle skremike, ni te winketik te ma tsa'amuk tut ya spas sok mismo winike, ni te j'elek'etike, ni te j'ebik'tal-o'tanetike, ni te j'yakubeletike, ni te j'le-k'opetike, ni te mach'atik k'ayemik ta spojel tutike. Spisil to ma xju' ya x'aj k'ot te ba ay ta ajwalinel te Diose.

¹¹Y jich la apasik ta nail to euk te ja'exe. Pero te ora to la awich'ikix sakutesel y lekutesbilix awo'tanik yu'un amulik ta skuenta te Kajwaltik Jesucristoe y sok ta skuenta te Ch'ul Espíritu yu'un te Dios ku'untike.

Ma me sle smul te jti'balultike

¹²Ya awalik: “jTe jo'one libreix ayon ta spasel te tutik ya jk'an jpase”, xchiat. Bats'i jich. Pero ma spisiluk ya xlok' jkuenta a. Jich, libre ayon ta spasel te tut ya jk'an jpase. Pero ma xju' te ay tut ya stsalone.

¹³Ya awalik xan: “Te we'elile ja' yu'un te jch'ujtike y te jch'ujtike ja' yu'un te we'elile. Bats'i jich. Pero te Diose ya slajinbe jilel sk'oplal ta xchebal. Pero ma me xkak'tik te ya x'antsiwe te jti'balultike. Te jti'balultike ja' yu'un te Kajwaltike, y te Kajwaltike ja' yu'un te jti'balultike.

14Y jich tut'il te Diose te la xcha'kuses tal te Kajwaltike, jich ya xba xch'akusesotik tal ta spoder ek'a te jo'otike.

15¿Me yu'un ma ana'ojikuk te ja'exe te ati'balulik te ja' yok sk'abinej te Cristoe? ¿Y me ya spas te ya kich'bey te yok sk'abinej Cristo, y ya xba ka'be sta te sti'balul jtul jmulawil antse? Ma lekuk.

16¿Me'n ma x'ana'ik te ja'exe te k'alal ay jtul winik te ya sta sba sok jtul jmulawil antse te jun nax ya xk'ot te sti'balulike? Yu'un jich ya yal te Sjun Diose: “Ta xchebalik jich k'oem te jtul nax gente ya xk'ote”, xchi me.

17Pero te k'alal ay mach'a jun nax ya yak' sba ta skuenta te Kajwaltike, jich jun nax ya xk'ot ta skuenta te Espiritue.

18Ja' yu'un, k'eja abaik me yu'un te antsiwejele. Tutikuk xan yan mulil te ya spas te jtul gentee mak' ya xkuch te sti'balule. Pero te mach'a ya spas te antsiwejele, ya xmulaw sok te sti'balule.

19¿Me'n ma x'ana'ik te ja'exe te ja' templo yu'un te Ch'ul Espíritu te ati'balulike? Te Ch'ul Espiritue ay ta atojolik, yu'un te Dios a ya'beyexe. Te ja'exe ma' awu'uninej abaikuk,

20porke Dios toyol a stojtalan. Ja' yu'un ya sk'an ya awak'ik ta jkuenta a te Dios sok te ati'balulike.

1 Corintios 7

Tsitsel yu'un te nujpunele

1Te ora to ya me ka'beyex tal sujtib te tut la ajojk'obonik ta karta la apasik tale. Lek teme mak' sle yinam te winike.

2Pero ta skaj te ay antsiwejele, ta juju-tul ya sk'an te ayuk bats'i yiname y ta juju-tul te antse ya sk'an te ayuk bats'i smamlale.

3Y jich te winike sok te antse ya sk'an te ya xch'uun spasel te tut'il ay te nujpuneme.

4Te antse ma yu'uninejuk te sti'balule. Ja' japubil yu'un te smamlale. Jich ek'a te mamlalile ma yu'uninejuk te sti'balule. Ja' japubil yu'un euk te yiname.

5Ja' yu'un ma me talel-baeluk te ma' ba ya ak'opon abaik. Ja' nax teme ya achap ak'opik te mak' ata abaik ipal k'aal, yu'un te ya ak'oponik Diose. Ta patil ya xju' ya sujt ata abaik. Yu'un ma me teyuk ya slo'layelex yu'un a te pukuje te ya ya'belex ale amul yu'une.

6Spisil to te la kalbeyexe ma yu'unuk ya kal mantal. Ja' nax ya k'ak' ta na'el teme ay jichuk ya sk'an awo'tanike.

⁷Te ya kal jo'one, ja' lek te jichuk ay spasil winketik te tut'ilone. Pero Dios jich a yak' ta juju-tul skajal-skaj tut' ay smajtan. Te yane ya xju' yu'un, y ay yan ma xju' yu'un.

⁸Te solteroetike y sok te biudaetike ya kaltalanbe te ja' lek te jichuk mak' xnujpun jich tut'ilone.

⁹Pero teme ma xju' yu'un sok te sti'balule, a me nujpunikuk. Yu'un ja' mas lek te nujpuneme; ja' ma tsa'amuk teme ay ta wokol yu'une.

¹⁰Pero te mach'atik nujpunemikixe, ya kaltalanbe te mantal o te ma jo'ukon ku'une, ja' smantal te Kajwaltike: Te antse ma me wak' xch'oj jilel te smamlale.

¹¹Teme ay ants te ya xch'oj sba sok te smamlale, jich me a tek'luk, o ya xpajt yo'tan sok ta patil te smamlale. Ja' nax jich mismo euk te mamlalile, ma me wak' xch'oj te yiname.

¹²Yan te yane, ay tut ya kalbe, jo'on te jich ya kale y ma ja'uk jich yaloj te Kajwaltike: Teme ay jtul hermano teme ma xch'uunejuk Dios te yiname, ma me wak' xch'oj sba sok teme jun yo'tan ya xkuxuyin soke.

¹³Y teme ay jtul hermano ants teme ma xch'uunejuk Dios te smamlale, ma me wak' xch'oj sba sok teme jun yo'tan ya xkuxuyin soke.

¹⁴Yu'un te mamlalil teme ma xch'uunejuk Diose, lekutesbilix k'oem ek'a ta sk'aj te jun nax ay sok yinam te xch'uunej Diose. Y jich euk te ants teme ma xch'uunejuk Diose, lekutesbilix k'oem ek'a ta skaj te jun nax ay sok smamlal te xch'uunej Diose. Te manchuk jichuke, te awuntikilik te ja'exe, jich aylan te tut'il ma xch'uunejuk Diose. Pero to u'uninbilikix yu'un te Diose.

¹⁵Yan teme winik o ants te ma xch'uunejuk Diose ya sk'an xch'oj sba, a me spasiq. Teme jich ya xk'ote, libre me ya xjil stukel te mach'a xch'uunej Diose. Porke Dios la yik'ex te ja'exe yu'un me bujts'an k'inal ya xkuxuyinex.

¹⁶¿Tut'il ya ana' ja'ex antstik teme ya xju' xkol awu'un te amamlale? Jichex euk winketik, ¿tut'il ya ana' teme ya xkol awu'un te awiname?

¹⁷Pero chikan tut'il ayotik ta juju-tul te tut majtanil yak'ojbotik te Kajwaltike. Y jich ya sk'an x'anotik te tut'il ayotik k'alal la yik'otik te Diose. Ja' to ja' mantal te jich a kalbey ta spasil te juju-tijk' hermanoetike.

¹⁸Teme ma mach'a ya x'ik'ot yu'un Dios te yich'oj sirkunsisione, jich me a anuk abi. O teme ja' ya x'ik'ot te mach'a ma yich'ojuk sirkunsisione, ma me spasiq ya yich' sirkunsision.

¹⁹Porke ma tulanuk sk'oplal teme kich'ojtik o ma kich'ojtikuk sirkunsisione. Yan te tut ben tulan sk'oplale ja' te ya jch'uunbetik te mantaletik yu'un te Diose.

²⁰Ta juju-tul jich ya sk'an x'anotik te tut'il ayotik a te k'alal la yik'otik te Diose.

21 Teme la yik'elat te ayat ta jmosoil aye, ma' me awak' yajtal awo'tan yu'un. Teme ya ata te tut'il ya xju' ya xjilat ta libree, ak'a me aba ta libre abi.

22 Yu'un teme ay mach'a ay ta mosoil a te k'alal ik'ot ta xch'uunel te Kajwaltike, te ora to libre ayix ta winikil te ya xtuutesot yu'un te Kajwaltike. Y ja' nax jich te mach'a libre ay ta winikil a te k'alal ik'ote, te ora to ja' mosoix yu'un te Cristoe.

23 Dios la smanex te ja'ex te lom toyol a stojexe. Ma me awak' abaik ta mosoil yu'un jtul xan winik.

24 Jich yu'un, kermanotak, ta juju-tul jich me x'awak' abaik ta stojol Dios jich tut'il ayex te k'alal la yik'exe.

25 Te ora to ya kalbeyex te tut'il ayik te mach'atik ma to nujpunemuke. Ma'yuk ba ka'iyojbe smantal ya yal te Kajwaltike, pero ya kal te tut jnopoje, sok ya xju' ya ach'uunik te tut'il kich'oj k'uxutayel yu'un te Kajwaltike.

26 Te jo'one lek ya ka'iy te jichuk ya xjil te winik te tut'il aye. Pero ta skaj te tiempo te wokolix ya xkuxuyinotike,

27 teme ay awiname, ma me ach'oj jilel. Y teme ma'yuk awiname, ma me ale awinam.

28 Teme nujpunate, ma me ayukat ta mulil yu'un. Y teme ay jtul soltera te ya xnujpune, ma me ayuk ta mulil. Pero te mach'atik ya xnujpune, ya me sta swokol te xkuxlejalike. Te jo'one ja' ya jk'an te ma'yuk mach'a ya sta swokole.

29 Kermanotak, te tut ya jk'an kalbeyexe, ja' te ma'yukix ipal k'aal. Ja' yu'un, te jayebe te nujpunemex jich me awak' anukex te tut'il ma'yuk awinamike.

30 Te jayebe te ayex ta ok'ele, jich me x'anex te tut'il ma'yukex ta ok'ele. Y te jayebe te jun awo'tanike, jich me sk'an x'anex te tut'il ay mach'a ma junuk yo'tane. Te jayebe te ay tut ya amanike, jich me sk'an x'anex te ma'yuk tut amanojike.

31 Y te jayebe ay tut ya atuutesik tut ay li' ba balmilale, jich me sk'an x'anex te tut'il ma'yuk tut ya atuutesike. Porke te balmilal to te ya kiltike ya me xljaj jilel stukel.

32 Ya jk'an te libreuk ayex te ja'exe yu'un te ajtal-o'tanile. Te mach'a soltero aye, ja'uk baem ta yo'tan te tutik skuenta te Kajwaltike, sok ja' nax ya xbajt ta yo'tan spasel te tut' lek yo'tan yu'un.

33 Pero te mach'a nujpuneme ja' ya xbajt ta yo'tan te tutik skuenta te balmilale y sok te tut' lek yo'tan yu'un te yiname.

34 Jich cheb te tut ya xnitot yu'une. Ja' nax jich te ants te ma nujpunemuke y sok te soltera a'chetike, ja' baem ta yo'tanik te tutik skuenta te Kajwaltike, yu'un jich yu'un Dios ya xk'ot te sti'balule y sok te xch'uulele. Pero te ants nujpuneme, ja'

nax baem ta yo'tan te tutik skuenta te balmilale sok te tut lek yo'tan yu'une te smamlale.

³⁵Te tut'il jich a kalbeyex to, yu'un alekilik a te ja'exe, ma yu'unuk ay tut wokol ya kak' ta akuentaik. Yu'un ya jk'an te lek ya xkuxuyinex a, sok te jun awo'tanik ya awak' abaik ta abatinel ta stojol te Kajwaltike.

³⁶Teme ay mach'a ya snop te ya yak' nujpunukix te yach'ix te k'anbilixe, yu'un la staix ya'bilal te ya xnujpune, a me spas teme jich ya sk'ane. Nujpunanik me, yu'un ma muliluk te nujpunele.

³⁷Y teme ay yan, teme ma puersauk ya ya'iy sok teme jich snopoj ta yo'tan te mak' xnujpun te yach'ixe, ay ta libre yu'un te tut' snopoje. Lek te mak' xnujpun stukul.

³⁸Jich yu'un, te mach'a ya yak' nujpunuk te yantsil-nich'an teme k'anbilixe, lek te tut ya spas. Pero teme ma to xyak' nujpunuke, jak'ax lek te tut ya spas stukul.

³⁹Te ants te nujpunemixe chukul k'oem sok te smamlal te jayeb k'aal kuxulike. Pero teme cham te winike, te antse libre ya xjil yu'un. Chikan yo'tan stukul teme ya to xnujpun xan, teme pajal xch'uunejik te Diose.

⁴⁰Pero te ya kale, ja' ben jun yo'tan te jichuk te mak' xnujpunixe. Ja' ito jo'on te jich ya kale, y jch'uunej te ay ta ko'tan te Espiritu yu'un te Diose.

1 Corintios 8

Te we'elil te a'bil ta smajtan te lotil diosetike

¹Te ora to ja' ya kalbeyex te tut'il ay sk'oplal te we'eliletik te ya x'ak'ot ta skuenta te lotil diosetike. Bats'i jich te tut ya x'alote te jpisiltik p'ijubenotik. Pero ay ya jtoy jbajtik yu'un te p'ijiltike. Yan teme ay slekil ko'tantike ja' ya yak' lekubotik ta skuenta Espiritu.

²Teme ay mach'a ya skuy te ayix tut ya sna'e, pero ma to sna'ojuk lek, jich tut'il ya sk'an ya sna'e.

³Pero teme ay mach'a k'ux ya ya'iy ta yo'tan te Diose, Dios ya xna'bot sba yu'un.

⁴Te ora to te tut'il ay te we'elil ya x'ak'ot ta smajtan te lotil diosetike, jna'ojtikix ta lek ni ma'yuk tut ya xju' yu'un ta balmilal te jun lotil diose. Sok jna'otik te úniko jtul Dios ay.

⁵Manchuk me ay mach'a ya yal te ay diosetik ta ch'ulchan sok ta balmilal, yu'un ay bayal te kuybilik ta diose te ya yich' ajwalinel yu'unike.

⁶Yan te jo'otike, jtul nax te Diose ku'untike, ja' te jTatike. Ja' te spasoj spisil te tutik aye y ja' stukul te ya yak' xkuxuyinotike. Y ay jtul nax te Kajwaltike, ja' te Jesucristoe. Stukul ta skuenta spisil te tutik kuxajtike, jich euk te jo'otike ja' kuxulotik ta skuenta.

⁷Pero ma spisiluk te jich sna'ojik to. Ay jtul-cheb te jich k'ayemik ta xch'uunel te lotil diosetike. Ja' yu'un teme ya swe' te we'eliletike, ya to sna' te ja' a'bil ta smajtan te lotil diosetike. Skaj te ma to ayuk spuersa yo'tanike, ja' ya yalik te te' ya xmulawik a te ya swe'elinik te sobrail we'elil yu'un te lotil diose.

⁸Ma ja'uk te ma lekukotik ta stojol Dios yu'un te tut' ya jwe'tike. Yu'un ma ja'uk lek ya xk'ootik yu'un te tut' ya jwe'tike o te tut' mak' jwe'tike.

⁹Pero koma me abaik te tut'il ayex ta libree yu'un te tut' ya xwe'exe. Ma me teyuk ya sta smul a te mach'atik ma to ayuk spuersa sok te xch'uunel yo'tane.

¹⁰Porke te ja'ate, te ya ana'beyix te jich ay sluware, teme ba anajkan aba ta we'el, te ba' ay sna te lotil diosetike, pero teme la yilat jtul hermano te ma to ayuk spuersa yo'tane, ay me jich ya xk'ot ta pasel ek'a te ya xba swe'bey te tut a'bil smajtanin te jtul lotil diose.

¹¹Jich te ja'ate, yu'un te ana'objbeyix sluware, jich ya awak' bael te ch'ayel te awermano te ma to ayuk spuersa yo'tane, te ja' chamen Cristo yu'une.

¹²Te tut'il ya awak' ejch'enajuk yo'tanik te hermanoetik te ma' to ayuk spuersa yo'tanik ta xch'uunel te Diose, jich mismo la ata amulik ta stojol te Cristoe.

¹³Ja' yu'un, teme ta skaj jwe'el te ya kak' yaluk ta mulil te kermanoe, ja' lek te mak' jwe' te we'ele, yu'un jich mak' xyal ta mulil ta jkuenta a.

1 Corintios 9

Te tut ya xju' ya yich' te jtul apostole

¹¿Me yu'un ma apostolukon? ¿Me yu'un ma libreuk ayon? ¿Me yu'un ma kilojuk te Kajwaltik Jesuse? Y te ja'exe, ¿me'n ma ka'telukex ta skuenta te Kajwaltike?

²Ay ni mach'a ma sna' te apostolone. Pero te ja'exe anaobjbeyik sluwar te apostolone, porke ja' señaex te tut'il la ach'uunik te Kajwaltike ta jkuentae.

³Ja' sujtib jk'op yu'un te mach'atik ya yalik te ma jichuk te tutik ya jpase.

⁴Ya xju' ya kich' spisil te tut ya jwe'-kuch'e,

⁵y sok ya xju' ya kik' ta beel kinam te jch'uunej Dios sok te ayuke. Jich tut'il ya spas te yanetik apostoletike, y sok te yijts'inab Kajwaltike y sok euk te jPedroe.

⁶¿Me yu'un akuyojik te jo'on nax sok te jBernabe te ma xju' te ya kich'tik mak'linel te ba ay ya xk'axotik ta a'tele?

⁷Jich tut'il te mach'a ay ta soltaroile, ¿me yu'un stukel ya sman te tut ya xtuun yu'une? Sok te mach'a ya sts'un yubae, ¿me'n ma teyuk ya sta swe'el a? Sok te mach'a ya smak'lin te skarneraetike, ¿me ma ja'uk ya xtuun yu'un te xlech ya yak'e?

⁸Ma me x'awalik te ja' nax jich snopoj te gentee, porke jich ya yal euk te mantaliletik yu'un te jMoisese.

⁹Yu'un jich ts'ibabil jil yu'un ta sjunal te mantaliletike: “Ma me awa'be sbosal te wakax te ya stek' triwue”, xchi me. ¿Me yu'un ja' nax bayal yajtal yo'tan Dios yu'un te wakaxetike?

¹⁰Yu'un jo'otik jk'oplaltik euk. Porke te mantaliletike la sts'ibay yu'un jo'otik ta jkajtik. Yu'un te mach'a ya sjok'be slumile y sok te mach'a ya stek'be sit te triwue ya me sk'an junuk yo'tan ya smaliy te ya yich'be sit te ya'tele.

¹¹Jich te jo'otike la jts'untik ta akuentaik te jun ts'unubil skuenta te ach'ulelike. ¿Me ma lekuk ya awa'iyik te yauk jk'anbetikex te tut ya xtuun ku'untik sok te jti'balultike?

¹²Teme ay yanetik te ya awa'beyike, mas to ay rason te ya awa'botike. Pero ma'yuk a jk'antik te jich ya kich'tik pasbeyel awu'unike, y jich kujchem tal ku'untik spisil te jwokoltike, yu'un jich ma'yuk tut ya smak a te ya kaltik te lek ach' k'op yu'un te Cristoe.

¹³Te ja'exe ana'ojik te mach'atik ya x'a'tejik ta xchapel tutik ta temploe, ja' ya swe'ik te tut ay ta temploe. Ja' xyal, te mach'atik ya xchapik te altar te ba ya x'a'bot smajtan Diose, ya swe'beyik te sti'balul chambalam te te' ya smilik aye.

¹⁴Ja' nax jich euk te Kajwaltike la yal mantal te mach'atik ya yalik te lek yach'il k'op yu'un te kolele, te' me ya sta a te tut ya xtuun yu'unike.

¹⁵Pero te jo'one ma'yuk ba jich a jk'an a kich' te tut ay ta ich'ele. Ni te jich a jts'ibabeyexe yu'un ay tut ya jk'anbeyex ch'inuk. Ja' lek chamukon nail yu'un ma jk'an ya xch'ay te tut lom bujts'an k'inal ya ka'iy yu'une.

¹⁶Te jo'one ma sluwaruk te muk' ya kak' jba te ayon ta yalal te lek ach' k'op yu'un te kolele, porke ja' nax yipalon ta spasel te tut albilon ta spasele. ¡O'ol me jba teme mak' ya kal te lek ach' k'ope!

¹⁷Ja' yu'un, teme ja' nax ya jpas te tut ya sk'an ko'tane, ya xju' ya jk'an jtojol a te jichuke. Pero te tut'il albilon mantal te jich ya sk'an jpase, junuk me ko'tan ya jpas te tut ya yalbon te Diose.

¹⁸Jich yu'un te jtojole ja' te bujts'an k'inal ya ka'i yu'un te ma tojbilukon ya kal te lek ach' k'op yu'un te kolele. Manchuk teme ya xju' ya yich' k'anel te tut ya xtuun ku'un te tut'il ayon ta yalal te sk'op Diose, ma'yuk tut' yakon ta sk'anel.

¹⁹Aunke ma'yuk mach'a smosoinejon, pero kak'oj jba ta mosoil yu'un spisil, yu'un jich me ya jpas ganar bayal ta jtul te ya xch'uunik Cristo ta jkuentae.

²⁰Te k'alal ayon ta yolilik te juriyoetike, jich ya kak' jba tut' juriyo, yu'un jich me ya jpasbe ganar a. Ja' bi, skuenta ya jpas ganar te mach'atik aylan ta skuenta te

mantaliletik yu'un te jMoisese, jich mismo ya kak' jba euk ta skuenta te mantaliletike, aunke ma'yukonix ta skuenta te mantaliletike.

²¹Sok ay yan te tut' ya jpasbe ganar te mach'atik ma'yuk ta skuenta te mantaliletik yu'un te jMoisese, jich me ya kak' jba te tut' ayike. Aunke jch'uunej te mantaliletik yu'un Diose, yu'un ja' jch'uunejix te smantal Cristoe.

²²Te k'alal ayon te ba ay te mach'atik ma'yuk spuensa xch'uunel yo'tanike, jich ya kak' jba euk te tut'il ma'yuk jpuensa, yu'un jich ya jpasbe ganar ek'a. Jich pajal nax a kak' jba ta spisil yu'un jich me ya xju' te ay mach'a ya xkol a.

²³Jich ya jpas ta spisil to ta skaj te lek ach' k'op yu'un te kolele, yu'un jich mismo pajal ya xkolon sok a.

²⁴Te ja'exe ana'ojik teme ay jun j'alawe spisilik ya x'animajik. Pero úniko jtul nax te ya yich' smajtan yu'un ya ya'iy tsalawe. Lek ay, animajanik me ta apisilik, jich me ya xk'o ata te amajtanike.

²⁵Te mach'atik ya xchap sbaik ta tajmale, ya skom spisil te tut a te ya x'ixlanot yu'une. Y jich ya spasik to yu'un jich me ya staik smajtan koronaik te pasbil ta yanimal te' te ma xjalaje. Yan te jo'otike, ya jpastik puensa yu'un jich ya jtajtik te jun majtanil te ma xlaje.

²⁶Te jo'one, ma jichuk ya x'animajon tut'il te mach'a ma xyil ba ya xbajte. Ni ma jichukon te tut'il mach'a ya stsalawan ta tajmal te jowil nax ya yak' te sk'abe.

²⁷Ma jichuk, ya ka'be swokol te jti'balule y ya jsuj te ya xch'uunbone. Yu'un ma me jo'ukon mismo ya xch'ayon jilel ta patil te tut'il la jnojpeslan te yane.

1 Corintios 10

Tsitsel yu'un te ma lekuk ta ch'uunel te lotil diosetike

¹Kermanotak, ma' jk'an te ya xch'ay ta awo'tanik te antibo jme'-jtatik te axintesot ta spisilik ta yanil te tokale, sok spisilik te k'axik tal ta tsajal mare.

²Spisilik la yich'ik ja' k'oem te tut'il jun nax a laj k'otik sok te jMoises te axinteslanot ta tokal sok te k'axik ta mare.

³Y spisilik la swe'ik te jun nax we'elil a a'bot yu'un te Diose.

⁴Y spisilik a yuch'ik te ja' a a'bot yu'un te Diose. Porke la yuch'ik te ja' te lok' tal ta tone te ja' joyinbilibik yu'une. Y te tone ja'ix te Cristoe.

⁵Pero ch'in ma spisiluk te la spasik te tut ma lekuk ta stojol Diose. Ja' yu'un te sti'balulike witsil jilel ta lajel te ba jojchol luware.

⁶Spisil te jicha k'ot ta pasele yu'un jich ya jna'tik a te jo'otike, yu'un jich mak' ya jk'upintik spasel te tut ma lekuke, jich tut'il te la sk'an yo'tanike.

⁷Ja' yu'un, ma me ach'uunik te lotil diosetike jich tut'il te la spasik stukelike. Jich tut'il te ts'ibabil jilele: "Te jtejklume la snajkan sbaik ta we'el y ta uch'bajel, y te' nax a lijkik ta pas-k'in", te xchie.

⁸Ma me wak' jpastik antsiwejel, jich tut'il te la spasike, te jich chamik beintitres mil ta jtul ta jun nax k'aal.

⁹So ma me wak' kilbetik yo'tan te Kajwaltike jich tut' stukelik te la yilbeyik yo'tane. Jich a chamik te ti'el ta chan.

¹⁰Sok ma me awixta'k'optayik te Diose jich tut'il te la yixta-k'optayik stukelike, te jich a miltalanot yu'un te ch'ul ángel te ya xmilawane.

¹¹Spisil to jicha k'ot ta pasel yu'un te antibo jme'-jtatike yu'un jun seña ta jtojoltik, y jicha ts'ibayot jilel ta Sjun te Diose. Yu'un jun jp'ijuteseltik te kuxulotik ta slajibal k'aale.

¹²Jich yu'un, te mach'a ya skuy te lekix ta sk'ope, a me yil sba te ma me xyal ta mulile.

¹³Te ja'ex ma'yuk k'axem awu'unik te ilel-awo'tanik te ma ba ya'iyojik te yanetike. Y te ja'ex ya xju' te ay smuk'ul awo'tanik ta stojol Dios te ma xyak' k'axuk awokolik ta ilel awo'tanik te lom tulan te ma xkujch awu'unike. Pero ma jichuk, te k'alal ya xtal te ilel-awo'tanike, te Diose ya sle tut' ya skoltayex lok'el a, yu'un jich ya xju' awu'unik a.

¹⁴Ja' yu'un, kermanotak te ben k'uxex ta ko'tane, jilelsaik me ta jmel nax te xch'uunel te lotil diosetike.

¹⁵Jich ya jk'oponlanex te tut'il muk'ul gente te ya sna'ikix k'inale. Y ja'ex mismo ya xju' ya awich'ik jkuenta te tuti' kaltalanbeyexe.

¹⁶Te k'alal ya kuch'tik te tut ay ta ch'ul baso te ya kalbetik kola yal a te Diose, jich ya kak'tik ta ilel te tut'il jun nax k'oemotik sok Cristo ta skuenta te xch'ich'ele. Te k'alal ya jwe'tik te waj te ya xat' jbajtik aye, jich ya kak'tik ta ilel te tut'il jun nax k'oemotik sok Cristo ta skuenta te sti'balule.

¹⁷Aunke lom bayalotik, jpisiltik jun nax te waj ya jwe'tike yu'un jun nax k'oemotik sok a.

¹⁸Na'aik me te tut'il ay te jtejklum Israele: Te mach'atik ya swe'ik te chambalmetik te ya x'ak'ot ta smajtan Diose, jun nax ya xk'otik sok te skajtijibe.

¹⁹Ma yu'unuk ya kal te ay ta ch'uunel te lotil diosetike. Sok ma yu'unuk ya kal te ay tulan sk'oplal te smajtan ti'bal te lotil diosetike.

²⁰Te tut ya kale, ja' te k'alal jich ya spasik te mach'atik ma sna'beyik sba Diose te ay tut ya ya'beyik smajtanin te lotil diose, ja' ya ya'beyik smajtan a te pukuje, y ma ja'uk yu'un te Diose. Y te jo'one ma jk'an teme jich ya apasik te ya awak' abaik sok te pukujetike.

²¹Ma spas teme ya awuch' te tut ay ta baso yu'un te Kajwaltike y sok tem ya atsakbe te sbaso pukujetike. Ni ma spas te te' ya xba naklan te ba ay xmexa te Kajwaltike y sok teme ya xba naklan te ba ay xmexa te pukujetike.

²²¿Me yu'un ja' ya jk'antik te ya kak'tik ilinuk te Kajwaltike? ¿Me'n jo'otik mas tulanotik ke te Diose?

Te tut' ayotik ta libre yu'un spasel

²³Ay ya yalik: “Ayotik ta libre yu'un spasel te tut' ya jk'antike”, xchiik. Jich. Pero ma spisilik ya xlok' jkuenta ku'untik a. Ayotik ta libre yu'un spasel te tut ya jk'an jpastike, pero ma spisiluk te ya skoltayotik ta skuenta Diose.

²⁴Ma me ayuk mach'a ya sle te stukul nax slekil aye. Ja' ya sk'an te ya jlebetik slekil euk te yane.

²⁵Te ja'exe we'aik spisil te tut ya xchonot te ba ay jmil-ti'baletike. Ma me ajojk'oyik ba talem te ti'bale yu'un jich me jun awo'tan a.

²⁶Porke ta spisil te balmilale sok spisil te tutik ay ae, ja' yu'un te Kajwaltike.

²⁷Teme ay jtul te ma xch'uunejuk Dios teme ya yik'ex ta we'ele y teme ya ak'an xbaexe, we'aik spisil te tut ya sk'aesbeyex tale. Ma me ajojk'oyik ba tal te ti'bale, skuenta jun awo'tanik a.

²⁸Yan teme ay mach'a ya yalbeyex: “Te ti'bal to ja' a'bil ta smajtan te lotil diosetike”, teme xchie, ma me awe'ik teme jich aye, ta skaj te mach'a la yalbeyat sok skuenta ma'yuk mach'a ya xjim yo'tan yu'un.

²⁹Manchuk me ma xjim te awo'tan yu'une, ja ya jna' teme ya xjim yo'tan te yane. Pero ay yan ya yal: “¿Tu'un te ya kich' komel te tut libre ayon ta spasel ta skuenta yo'tan te yane?”

³⁰Teme ya kalbe kola yal Dios yu'un te tut ya jwe'e, ¿tu'un te ya awalbikon te ma lekuk te ya jwe'e?” teme xchie.

³¹Ya kalbeyex: Teme ay tut' ya xwe'ex o x'uch'aex o teme ay tut yan xan ya apasik, pasaik spisil ta skuenta slekilal a te Diose.

³²Ma me awak'ik ta ilel te tut ma tsa'amuk ta stojol te yane, ni ja'uk te juriyoetike, ni te mach'atik ma juriyouke, ni te mach'atik ayikix ta stojol te Diose.

³³Te tut ya jpas te jo'one, ja' te tut lek yo'tanik yu'un ta spisilik. Ma ja'uk ya jle te jo'on nax jlekilal aye. Ja' ya jlebey slekilalik euk te yane yu'un jich me ya staik skolelik ek'a.

1 Corintios 11

¹Te ja'exe ja' me x'anopik te tut ya kak' awilike, jich tut' jo'on te ja' jnopoibe tut' ay te Cristoe.

Sk'oplal antstik ta kultoe

²Kermanotak, ben jun ko'tan awu'unik te ma xch'ayon ta awo'tanike. Sok te tut'il ay ta awo'tanik te nojpesel a ka'beyex jilele.

³Pero ya jk'an ya ana'ik te Cristo ja' jolol yu'un spasil te winketike. Y te winike ja' jolol yu'un te yiname, jich tut'il te ja' sjol Cristo te Diose.

⁴Teme ay jtul winik teme ya smuk sjol te k'alal ya sk'opon Dios, o te k'alal ya yal sk'op Diose, ja' ya yak' ta k'exlal a te jolol yu'une.

⁵Pero ta spasil antstik teme mak' smuk sjol te k'alal ya sk'opon Dios, o te k'alal ya yal sk'op Diose, ja' ya yak' ta k'exlal a te jolol yu'une. Ja' pajal sok teme jk'axel t'axal a jil ta joxel te sjole.

⁶Porke teme ay jtul ants te mak' smuk sjole, ja' lek te yauk yak' ta joxel jmel naxe. Pero teme ya xk'exaw ya ya'iy yu'un te joxbil o teme t'axanbil te sjole, a me smuk abi.

⁷Te winike ma spas te ya smuk sjol stukele, porke ja' slok'ol Dios stukel y te' ya xchiknaj a te slekilal Diose. Pero te antse te' ya xchiknaj slekil a ta skuenta te winike.

⁸Yu'un te winike ma teyuk a lok' ba antse; ja' te antse te' lok' ba winike.

⁹Y te winike ma ja'uk a pas ta skaj te antse; ja' te antse ja' a pas ta skaj te winike.

¹⁰Ja' yu'un puersa jich ya sk'ane te ya yak' ta sjol jun seña te ay ya'tel te antse, y sok ta skaj te ch'ul angeletike.

¹¹Pero ta skuenta te Kajwaltike, ma'yuk tut ya xju' yu'un te winik teme ma'yuk te antse, sok ma'yuk tut ya xju' yu'un te antse teme ma'yuk te winike.

¹²Yu'un jich tut'il te antse te' lok' te ba ay te winike, bats'i jich euk te winike ya x'ayin ta skuenta ants. Y spasil ta skuenta Dios ya xchiknaj.

¹³Ich'aik jkuenta mismo te ja'exe me ja' lek te ants te ya sk'opon Dios te mak' smuk sjole.

¹⁴Te tut'il ayotike mismo ya ya'botik jna'tik te ja' jun k'exlal teme ya sts'ijtes stsotsil sjol te winike.

¹⁵Yan te antstike teme ya sts'ijtes stsotsil sjolike, ja' lek stukel. Porke stukelike jich ak'talanbil te najt' stsotsil sjolik te jich ya smuk sjolik ae.

¹⁶Pero teme ay mach'a ma tsa'amuk ya ya'iy te tuti kale, a me sna'be sluwaril te ma'yuk yan tut ya jpastike te jo'otik sok te yanetik te xch'uunejikix Diose.

Te mach'atik ma tulanuk sk'oplal ta yo'tan te xmexa Kajwaltike

¹⁷Te tut sigue, ya kalbeyex te ora to, ma lekuk ya ka'iy te tut ya apasike. Yu'un ya ka'iy te tut ora ya atsob abaike, ja' nax awixlanelik en bes ke lek te tut ya apasike.

¹⁸Te primero ma lekuk ya ka'iy, ja' te ay albilon te k'alal ya atsob abaik ta kultoe te juju-tijk' ayexe. Y ay jch'uunej te jicha nix ayex aye.

¹⁹Yu'un ya ka'iy te ja'exe puersa ya xba apit abaik ta juju-tijk'; yu'un te ya xchiknaj a te mach'a bats'i xch'uunej te Diose.

²⁰Te tut'il jich axat'oj abaike, jich ma tojukix ya apasik te xmexa Kajwaltik k'alal ya atsob abaike.

²¹Porke ta yorail te ya xwe'exe, ta juju-tul ya xnalaj ta we'el te tut yich'oje. Y jich ay to ta wi'nal ya xjil a te yane, y te yane asta ya xyakub.

²²¿Me'n ma'yuk ana'ik te ja'exe te ba ya xwe'ex-x'uch'aexe? ¿Tu'un te ya ap'ajik te mach'atik xch'uunejikix Diose? ¿Y tu'un te ya awak'ik ta k'exlal te mach'atik ma'yuk tut ay yuunike? ¿Tut a te ya kalbeyexe? ¿Me ya kal te ben tsa'am te tut ya apasike? Ma'uk.

Te Xmexa Kajwaltike

²³Porke te jo'one ja' yak'ojbon te Kajwaltik te nojpesel te la ka'beyexe. Ja' bi, ja'ix a te mismo ajk'ubal te ya x'ak'ot entregal te Kajwaltik Jesuse, la stsak ta sk'ab te waje.

²⁴Y te' nax a la yalbe kola yal Dios yu'un, la xet', y la yal: “Awilik, we'aik. Ja'to ja' jti'balul te ya x'ak'ot ta milel yu'un a lekilik a te ja'exe. Jich me pasulanaik sil tiempo yu'un te' me ya anaikon a”, xchi.

²⁵Ja' nax jich te k'alal laj yo'tanik ta we'ele, la stsak ta sk'ab te basoe y la yal: “Te baso to ja' te yach'il trate te ay spuersa ya xk'ot ta skuenta te jch'ich'ele. Ta juju-mel te ya awuch'ike, yu'un te' me ya ana'ikon a —xchi.

²⁶Jich yu'un ta juju-ch'oj te ya awe'ik te waj to sok te ya awuch'ik te tut ay ta basoe, ja' ya awalik ta jamal a te tut'il a cham te Kajwaltike, ja' to te k'alal ya xch'atal xane.

Tut'il ya sk'an ya jtsaktik te xmexa Kajwaltike

²⁷Jich yu'un, mach'auk a te ya swe' te waje o ya yuch' te tut ay ta baso yu'un te Kajwaltike, teme ma tulanuk sk'oplal ta yo'tane, la staix smul yu'un a te tut'il ma'yuk sk'oplal ta yo'tan te sti'balul y sok xch'ich'el te Kajwaltike.

²⁸Pero ta juju-tul a me ya'i sba tut' ay teme jun yo'tan te ya swe' te waje y ya yuch' te tut ay ta basoe.

²⁹Porke teme ya swe' y ya yuch'e, teme ma sna'be sluwar te ja' seña te sit'balul te Kajwaltike, yu'un stukel me ya sta kastigo a te ya swe' y ya yuch'e.

³⁰Ja' yu'un, ben bayal te ayex ta chamele y sok te ma'yuk apuersaike. Y ay cha'oxtul te chamix baele.

³¹Yan teme la ka'iy jbatik ta lek te jo'otik mismoe, te Kajwaltike ma lomuk nax ya ya'botik kastigo.

³²Aunke te Kajwaltike ay ya ya'botik kastigo yu'un ya xp'ijubotik a y yu'un ma cha'yeluk ya xbootik sok a te mach'atik ayik ta skuenta te balmilale.

³³Jich yu'un, kermanotak, te k'alal ya atsob abaik ta we'ele, maliya me abaik ta juju-tul.

³⁴Y teme ay mach'a ay ta wi'nale, a me we'uk ta sna. Yu'un te Diose mak' ya ya'beyex kastigo a teme jich ya atsob abaike. Y te yan xan k'opetike, ja' ya jchaptalan jilel a te k'alal ya xtal kilexe.

1 Corintios 12

Te majtaniletik ya yak' te Ch'ul Espiritue

¹Kermanotak, ya jk'an te ja'ex ya ana'ik te tut'il ay sk'oplal te majtaniletik yu'un te Ch'ul Espiritue.

²Te ja'ex ana'ojik te k'alal ma to ach'uunejikuk a te Diose, jun awo'tanik likbilex te ch'ayemex bael te ba ay te lotil diosetik te mak' xlaj k'opoje.

³Ja' yu'un, te ora to ya jk'an ya ana'ik te ma'yuk mach'a xju' ya yal te ma tsa'amuk te Jesuse teme ja' ya xk'opoj ta spoder te Espiritu yu'un te Diose. Y sok ma'yuk mach'a ya xju' ya yal: Te Jesuse ja Kajwal", teme ma ja'uk ya xk'opoj ta spoder te Ch'ul Espiritue.

⁴Skajal-skaj majtaniletik ya ya'botik te Diose, pero te mach'a ya yak'e ja' mismo te Espiritue.

⁵Ay skajal-skaj te tut'il ya xtuunotike, pero spisil te a'tele jun nax te Yajwale.

⁶Y ay skajal-skaj te tut'il ay ta pasel te a'tele, pero jun nax te Dios te ya ya'botik te ya xju' ku'untik spasel.

⁷Dios ya ya'be ta juju-tul te ay tut ya spas ta skuenta te Espiritue yu'un jich ya sta slekilalik ta spisilik a.

⁸Ta skuenta te Espiritue, ay cha'oxtul te ja' a'bil te ay sp'ijil ya xk'opoje. Y ja' nax ta skuenta te Espiritu te ay yanetik te ak'talanbil te ya sna'ik yalel te bayal tut yiloje.

⁹Ay yan ya x'a'bot xch'uunel yo'tan, pero ja' nax ta skuenta te Espiritue. Y ay yanetik yich'oj smajtan ta slekutesel jchameletik.

¹⁰Sok ay yan yich'ojik spoder ta spasel milagroetik, y ay xan yan yu'un ya yalik sk'op Dios. Y ay yan te ya x'a'bot sna' yu'un Dios teme ta skuenta lekil Espiritu o

ta skuenta pukuj te ya xk'opojike. Y ay xan yan te ya sna' xk'opojik ta yanetik k'ope, y ay yan xan te ya x'a'bot te ya sna'ik sk'asesel te yan k'opetik te tut' ya x'alote.

11 Pero ta spisil te jich ay ta pasele, jtul nax Espíritu ya ya'be ta juju-tul te tut la sk'an yo'tan stukele.

Jpisiltik sti'balul Cristo k'oemotik

12 Te Cristoe jich ay tut'il te jti'balultike. Aunke ben bayal tut lok'em a, pero jun nax ay.

13 Manchuk me juriyootik o ma juriyoukotik, o mosoil o libreix ayotik, jun nax a k'ootik k'alal la kich'tik ja' ta skuenta te Espíritu, jich tut'il te jun nax ay te jti'balultike. Y ta jpisiltik ayotik ta skuenta te mismo Espiritue.

14 Ta skojtol te ti'balulile ma jkajuk nax tut ay yu'un, ben bayal tut ay a.

15 Te jichuk ya yal te okole: “Ma jo'ukon k'abalon, jich ma'yukon ta skuenta ti'balulil”, te xchiuke, ma yu'unuk tey ya yijkitay sbaix a te ba ti'balulile.

16 Y te jichuk ya yal te chikinile: “Ma jo'ukon sitilon, jich ma'yukon ta skuenta ti'balulil”, te xchiuke, ma yu'unuk tey ya yijkitay sbaix a te ba ti'balulile.

17 Te sitiluk skojtol te ti'balulile, ma spas ya ya'iy k'op. Y te ja'uk chikinil skojtol te ti'balulile, ma spas ya ya'ibe yik' te tut ay yik'e.

18 Pero te Diose jich a yak' ta skajal-skaj te tut' ay te ti'balulile te jich a sk'an yo'tan stukele.

19 Te junuk nax ay te tut ay te'ae, te ti'balulile ma ts'akaluk te jichuke.

20 Pero jun nax ay te ti'balulile, aunke ben bayal te tut ay ta skajal-skaje.

21 Te sitile ma spas ya yalbey te k'abale: “Ma puersaukat ku'un”, ma xchiuk. Ni te jolole ma xju' ya yalbey te okoletik: “Ma puersaukex ku'un”, ma xchiuk.

22 Ma jichuk. Te tutik ay ta ti'balulil te ma'yuk spuersa yilele, ja'lan te mas lom puersae.

23 Y te tutik ay ta ti'balulil te ma'yuk stuunel yilele, ja' mas ya sk'an jk'uxutaytik lek. Y te tutik ma snujp'uk ya kak'tik ta ilele, ja' mas to xan ya sk'an jmaktik ta lek.

24 Pero ma sk'an makel stukel te ba mas tsa'am ta ilele. Dios a spas te ti'balulile. Ja sluwartil te ay te ma'yuk sk'oplale, ya sk'an ak'el lek ta jkuenta.

25 Yu'un ma'yuk tut ya skontrain sbaik a te tutik ay ta ti'balulile. Jich talel bael ya xk'uxutay sbaik.

26 Teme ay ta wokol junuk te tut ay ta ti'balulile, spisil te yane aylan ta wokol euk. Y teme ya sta slekilal junuke, ta spisilik ya xjunub yo'tanik yu'un.

²⁷Te ja'exe sti'balul Cristo k'oemex, y ta juju-tulex ja yok-sk'ab k'oemex.

²⁸Dios jicha sk'an ta juju-tijk' hermanoetik te ja' nail ay te apostoletike; y ta xchebal, j'alwanejetik; y ta yoxebal, maestroetik. Te' nax ay ek'a te mach'atik ya x'a'bot spas milagroetik, y ay yan te ya slekutes jchameletik, o ya xkoltawanik, o ya stsobawanik, o ya xk'opojik ta yanetik k'op.

²⁹Ni ma spisiluk apostoletik ni ma spisiluk j'alwanejetik, ni ma spisiluk maestroetik, ni ma spisiluk ya spasik milagroetik,

³⁰ni spisiluk ay spoder yu'un ya slekutes jchameletik. Sok ma spisiluk ya xk'opojik ta yanetik k'op, ni ma spisiluk ya sna'ik sk'asesel yanetik k'op.

³¹Te ja'exe ya sk'an te junuk awo'tanik yu'un te ya ya'belex te ben tsa'am majtaliletike. Jo'on me ya jnopesex ta jun be te ben tsa'ame.

1 Corintios 13

Ja' tulan sk'oplal te xk'uxul-o'tanile

¹Teme jich ya xk'opojon te tut' ya xk'opoj winketike o jich tut' ya xk'opoj te ch'ul angeletike, pero teme ma'yuk xk'uxul ko'tane, jich nax k'oemon tut'il te sts'int'sun nax te tak'ine sok te ch'ininet nax te platilloe.

²Y manchuk me ya xk'opojon ta yalel tut skuenta Dios, o ya jna' ya'iyel te tut mukul aye, o ya jna' spisil te tutik aye, y manchuk me puersa ay xch'uunel ko'tan yu'un ya snik te witstikile, pero teme ma'yuk xk'uxul ko'tane, jowilon nax me abi.

³Y manchuk teme ya jpukbey me'baetik spisil te tut ay ku'une, sok teme jun ko'tan ya kak' entregal ta chik'el te jti'balule, pero teme ma'yuk xk'uxul ko'tane, ni ma xtuunon me abi.

⁴Te xk'uxul-o'tanile ya sna' tut' ya xkujch yu'un. Bayal slekil yo'tan sok ma'yuk il-o'tan. Ni mak' yak' sba ta ak'el ta jkuenta, ni mak' stoy sba,

⁵ni ma toybauk, ma stukeluk nax ya sle te tut sk'ane, ni ma x'ilin, sok ma xtijtunetuk ta k'op.

⁶Sok ma sni'uk xya'iy te mulil ay ta pasele. Ja' ben sni' xya'iy te tut leke.

⁷Te xk'uxul-o'tanile spisil ya xkujch yu'un, spisil ya xch'uun, spisil ya smaliy, sok ya sts'ijk yu'un spisil.

⁸Te xkuxul-o'tanile ma'yuk tut ora ya xlaj stukel. Pero ya me xlaj sk'oplal stukel te tut'il ya xk'opojik j'alwanejetik, sok te ya xk'opojik ta yanetik k'op a, sok te ya xk'opojik te mach'atik ya sna'ik tut ay ta balmilale.

⁹Porke olil nax te tut ya sna'ike y sok te sk'op Dios ya yalike.

¹⁰Teme k'ot yorail ta slajibal te k'alal ya xtal te tut bats'i toj ta na'ele, te' ya xch'ay sk'oplal te tut'il olil to nax ya jna'tike.

¹¹Te k'alal ch'inon to aye, jich ya xk'opojon tut'il jtul untik, sok jich la jnop y jich jrason tut'il jtul untik. Pero te k'alal winikubone, la jilesix ta jpat te tut a te yu'un jtul untike.

¹²Te ora to jich to nax ya kil tut'il ta jun espejo te ma to chikanuk lek ta ilele. Pero ya xtal jun k'aal te ya kiltik spisil te tut a te jamale. Te tut jna'oj te ora to, olil to nax. Pero ya xtal jun k'aal te ya me kil spisil jich tut'il te Dios ya sna'bon jbae.

¹³Ay oxeb te tutik ma xch'ay sk'oplale: Ja' te xch'uunel-o'tanile, sok te tut ya jmalitike, y sok te xk'uxul-o'tanile. Pero mas tulan sk'oplal ta yoxebale, ja' te xk'uxul-o'tanile.

1 Corintios 14

Te mach'atik ya xk'opojik ta yan k'opetike

¹O'taninaik me te ayuk xk'uxul awo'tanike. Sok junuk me awo'tanik te yakuk ya'beyex Dios te majtaniletik yu'un te Espiritue. Ja'uk me ya ak'anik te yakuk ya'beyex awalik te sk'op Diose.

²Te mach'a ya xk'opoj ta yan k'ope, ja' ya yalbe te Diose, ma ja'uk ya yalbe te gentee, yu'un ma'yuk mach'a ya ya'iy tut xyal. Te tut ya yale, ja' ta skuenta te Espiritue. Pero ma'yuk mach'a ya sna' tut xyal.

³Yan te mach'a ya x'a'bot ta skuenta yalel te tut ya yal te Diose, ja' ya yalbe te mach'a stsoboj sba soke. Jich ya xmuk'ubik xan ta stojol Dios te yanetike, y ya x'a'bot spuensa yo'tanik sok ya xjunutesbot yo'tanik.

⁴Te mach'a ya xk'opoj ta yan k'ope, stukel nax mismo yipal ta ch'iel ta stojol Dios. Pero te mach'a ya yal te sk'op Diose, ja' ya xmuk'ubik xan ta stojol Dios yu'un a spisil te hermanoetike.

⁵Te jo'one ko'tanuk te apisilikuk te ya xk'opojex ta yanetik k'ope. Pero ja' mas ya sk'an ko'tan te yauk awalik te sk'op Dios. Ja' to ja' mas lek stukel. Yan te ya xk'opojex ta yan k'opetike, ja ma tulanuk sk'oplal teme ma x'ana'ik sk'asesele. Yu'un jich ma xmuk'ubik ta stojol Dios te juju-tijk' hermanoetike.

⁶Ja' yu'un, kermanotak, mak' ya xtuun awu'unik teme tal kilex y te ya jk'oponex ta yan k'opetike. Ja' to ya xtuun awu'unik teme ya kalbeyex te tut yach'il yalobjon te Diose, sok teme ja' ya ka'beyex anopik te tut ap'ijuteselike, sok teme ya kalbeyex te sk'op Diose.

⁷Jich tut'il instrumentoetik yu'un k'inetik jich tut'il te amaye o jich tut'il te arpa, teme ma skajal-skajuk yok'ele, ma xchiknaj teme yanetik te sk'op te jujune.

8O te ba ay guerra, teme ma jamaluk a ok' te kornetae, ma'yuk mach'a ya xchap sba te ya xba ya'be sba soke.

9Jich mismo euk te ja'exe, teme ma'yuk sluwartil te k'op ya awalike, ¿Tut'il k'an na'bek sluwartil te tut yipalat ta yalele? ¡Jowil nax yipalat ta k'op!

10Yu'un ay bayal ta jkaj yan k'opetik ta balmilal y spisil ay sluwartil ta a'iyel.

11Pero teme ma xka'i tut xyal te k'opetike, jich k'oemon te tut'il jyanlum yu'un te mach'a ya sk'oponone, y jich k'oem ku'un ek'a te tut'il jyanlume.

12Ja' yu'un, te ja'exe te ben jun awo'tanik ya ak'anik te majtaniletik yu'un te Espiritue, o'taninaik ta mas te majtaniletik te ya skoltayik ta smuk'utesel ta skuenta espíritu te juju-tijk' hermanoetike.

13Jich yu'un, te mach'a ya xk'opoj ta yan k'opile, a' sk'anbe Dios te yauk xju' yu'un sk'asesele.

14Yu'un teme ya jk'opon Dios ta yan k'opile, bats'i ja' nax ya jk'opon Dios sok te jch'uulele. Pero ma'yuk tut ya ka'ibe sluwartil a.

15¿Tut ya sk'an ya jpas teme jichte? Yu'un ja' ya sk'an te ya jk'opon Dios sok te jch'uulele y sok te ya ka'ibe sluwarile. Ya sk'an ya jk'ayojin Dios sok te jch'uulele y sok te ya ka'ibe sluwarile.

16Porke teme yipalat ta sk'oponel Dios, ja' nax sok te ach'uulele. Y teme ay jtul gente te jich to nax ay te yipal ta ya'iyele, ma spas ya sjoyinat ta yalel kola yal, yu'un ma xya'i te tut ya awale.

17Te tut ya awalbe kola yale, manchuk me ben tsa'am, pero ma sta skoltayel a te yane te ya xmuk'ub ta stojol Dios.

18Ya kalbe kola yal Dios te k'ax jich ya xk'opojon ta yanetik k'opile tut'il te ja'exe.

19Pero te ba ay te juju-tijk' hermanoetike, ja' lek te jo'p'aluk nax ya kal te k'opetik te ya ya'iybeyik sluwarile yu'un ya xp'ijub xan yu'une, ke te ya kal diez mil ta p'al k'opetik ta yan k'ope.

20Kermanotak, ma me jichukex te tut'il ay te untike. Jachikukex me te tut'il untik te ma to ayuk ya spas te tut ma tsa'amuke. Pero jichukex me te tut'il muk'ul gente te ayix srasone.

21Ta sjunal te mantaliletike ts'ibabil jilel te'a: "Ya jk'opon te nasion to ta yanetik k'opiletik y sok ta sti' te jyanlumetike. Pero ni ma ja'uk ya ya'iyik a, xchi te Kajwaltike", xchi me.

22Te tut'il ay te yan k'opile, ja' jun seña yu'un te mach'atik ma xch'uunejuk te Diose, ma ja'uk yu'un te hermanoetike. Pero te mach'a ya yal te sk'op Diose, ja' jun seña yu'un te hermanoetike, ma ja'uk yu'un te mach'atik ma xch'uunejuk Diose.

²³Porke te k'alal stsoboj sbaik te hermanoetike, teme spisilik yipalik ta k'op te yanetik k'opile, y teme och bael euk te mach'a ma sna'be sluwaril, o jtul te mach'a ma xch'uunejuk Diose, jich ya skuy te ya xjowiyexe.

²⁴Yan teme apisilik yipalex ta yalel te sk'op Diose, y teme och bael jtul te ma xch'uunejuk Diose o jtul te ma sna'be sluwarile, jich me ya sna'ik te jmulawilike. Y stukel mismo ya ya'i sba yu'un te ya ya'i te tut ya awalik ta apisilike.

²⁵Jich ya xchiknaj te tut mukul ay ta yo'tane, y jich me ya skejan sba ta stojol Dios, y jich me ya sna' te bats'i jich te ay ta awolilik te Diose.

Tsa'amuk me ta pasel awu'unik spisil

²⁶Ja' yu'un, kermanotak, te k'alal ya atsob abaik te ja'exe, ay yan ya xju' yu'un sk'ayojinel k'ayojetik, sok ay yan ya snojpeswan, sok ay yan ya yal te tut ya x'a'bot sna' yu'un Dios, sok ay yan ya xk'opoj ta yanetik k'opiletik, sok ay yan ya sk'ases te yanetik k'opiletike. Pero ta spisiluk me, ja'uk me yu'un te ya xmuk'ubik ta stojol Dios ta spisilik a.

²⁷Teme ay mach'a ya xk'opoj ta yanetik k'opiletike, tik' a teme ay cheb o oxeb naxe. Pero ta juju-tul me ya xk'opojik, y ya sk'an leel jtuluk te mach'a ya sk'ases te k'opiletike.

²⁸Y teme ma'yuk mach'a ay te ba ay hermanoetik te ya sna' sk'asesele, ja' lek te mak' xk'opoj ta yan k'opil te ba ay hermanoetike, a k'opojuk nax ta yo'tan sok te Diose.

²⁹Jich euk, teme ja' ya awalik te sk'op Diose, ja' lek teme ay cheb-oxeb naxe. Y te yanetike a me ya'iyik ta lek te tut ya x'alote.

³⁰Pero teme ay tut ya x'a'bot sna' yu'un Dios te jtul gente te te' nakal ae, jich te mach'a nail yipal ta k'ope a me skom sba.

³¹Jich ya xju' ya xk'opoj ta juju-tul te mach'a sk'an ya yal te sk'op Diose. Yu'un jich me ya snopik ta spisilik a sok ya yich' spuensa yo'tanik a.

³²Te mach'a ya yal te sk'op Diose, ya xju' yu'un te ya skom sba ta k'op sok te yo'tane.

³³Porke te Diose ja' Dios yu'un te buts'an k'inale, ma ja'uk yu'un te k'exlaltik sba ta a'iyele. Ya sk'an ya anopik spasel tut'il ya spasik spisil te hermanoetik ta stojol Diose.

³⁴Te antstike ya me sk'an skom sba ta k'op te ba ay ta kulto te hermanoetike. Porke ma spas te ya xk'opojike. Yu'un ja' ya sk'an te ya xch'uun te ya xkomot yu'un te mantaliletik yu'un te Diose.

³⁵Teme ay tut sk'an sna'be sluwarile a sjojk'obe ta sna te smamlale. Porke ma lekuk teme ay jtul ants te ya xk'opoj ta kultoe.

³⁶Ja' me x'ana'ik te ma' ja'ukex a chiknaj ta akuentaik te sk'op Diose. Ni ma ja'ukex nax te la awa'ibeyik sluware.

³⁷Teme ay mach'a skuyoj sbaix ta j'alwaneje, o ya skuy te jich albil yu'un te Espiritue, a me sna' te tut yipalon ta sts'ibayeje ja' me smantal te Kajwaltike.

³⁸Y teme ma xya'iye, ja' nax jich ma me awa'ibeyik sk'op euk.

³⁹Jich yu'un, kermanotak, junuk me awo'tanik te ya awalik te sk'op Diose. Y ma me akomik te ya xk'opojik ta yan k'opiletike.

⁴⁰Pero ayuk me sluwaril y stojiluk me ya apasik spisil.

1 Corintios 15

Te tut'il a ch'akux tal te Cristoe

¹Te ora to, kermanotak, ya jk'an ya ana'ik te sk'oplal kolel te la kaltalanbeyexe. Ja' to te sk'oplal te ja'ex la awa'iyik, y sok te ben jun awo'tanik ach'uunejike.

²Sok ja' me ya xkolex yu'un teme mak' ya ach'ay ta awo'tanik te sk'oplal te la kalbeyexe, sok teme ma jowiluk nax te la ach'uunike.

³Te tut nail a ka'beyex ana'ike, ja' te tuti' ya'belon jnope. Ja' a kak' anoptalanik te Cristoe cham ta skaj jmultik, jich tut'il ya yal te Sjun Diose.

⁴La smukike y cha'kux tal ta yoxebal k'aal jich tut'il ya yal te Sjun Diose.

⁵La yak' sba ta ilel yu'un te jPedroe y te nax a la yak' sba ta ilel yu'un te lajchaytul apostoletike.

⁶Sok ta patil la yak' sba ta ilel yu'un te k'axem kinientos ta jtul hermanoetik te stsoboj sbaike ae. Ch'in ma spisiluk kuxulik to te ora to, aunke ay mach'a chamenix.

⁷Ta patil la yak' sba ta ilel yu'un te Jacoboe, y te nax a la yak' sba ta ilel yu'un spisil te apostoletike.

⁸Y ta último la yak' sba ta ilel ta jtojol euk, manchuk teme jich a k'oon te tut'il alal te ma to yorauk ya x'ayine.

⁹Yu'un te jo'one ja' mas pek' ayon yu'un te apostoletike. Y ni ma spas te apostol ya yalbelone, porke la jtentalan te hermanoetik ta stojol Diose.

¹⁰Pero ta slekil yo'tan Dios te jich ayon te tut'il ayone, y te slekil yo'tan ku'une ma lomuk nax, yu'un at'ejemonix bayal ke ta spisil te yanetike. Aunke ma jo'ukon ka'tel jtukel, yu'un ja' a'tej ta jkuenta te Diose ta skuenta slekil yo'tan te la skoltayone.

¹¹Pero ma kocheluk teme jo'on a a'tejon o ja' a a'tej te yane. Sino ke ja' to ja' te la kalbeytik sk'oplal y ja' te la ach'uunikix te ja'exe.

Te tut'il ya xcha'kux tal te animaetike

- 12 Pero teme ja' ya kalbetik sk'oplale te cha'kux tal te Cristoe, ¿porke ay jtul-cheb ya awalik te ja'exe te mak' xch'akux tal te animaetike?
- 13 Porke teme mak' xcha'kux tal te animaetike, jich euk te Cristoe ma cha'kuxemuk.
- 14 Y teme ma cha'kuxemuk te Cristoe, te sk'oplal te yipalotik ta yalele ni ma baleuk ya xk'ot. Ni ma baleuk te xch'uunel awo'tanike.
- 15 Teme ma cha'kuxemuk te Cristoe, te jo'otike jich lotil testigootik k'oemotik yu'un te Dios abi, yu'un la kaltikix te Dios a xcha'kuses tal te Cristo. Teme ma cha'kuxemuk te Cristoe, te bats'i jichuke ja' te animaetike mak' xch'akuxik tal.
- 16 Porke teme mak' xcha'kux te animaetike, jich ma cha'kuxemuk ek'a te Cristoe.
- 17 Y teme ma cha'kuxemuk te Cristoe, ni ma baleuk ya xk'ot te xch'uunel awo'tanik te ja'exe, sok sigue to me akuchoj amulik abi.
- 18 Jich euk te mach'atik chamenikix ta skuenta Cristoe jich ch'ayemik euk teme jich aye.
- 19 Teme ja' nax li' ta balmilal to te ay smuk'ul ko'tantik ta skuenta te Cristoe, jo'otik mas lom o'ol jbajtik ta spisil teme jich aye.
- 20 Pero bats'i jich te Cristo te cha'kuxeme. Stukel primero sba sit te kosechae, y stukel primero te cha'kux tale.
- 21 Jich tut'il ta skaj nax jtul winik te och lajel ta balmilale, jich ta skaj nax jtul winik te och cha'kuxel te ba animaetike.
- 22 Y jich tut'il ta skuenta j'Adan spisil ya xchamik, jich ta skuenta Cristo spisil ya sta xkuxlejal.
- 23 Pero chikan tut'il ya xk'ot ta skuenta juju-tul: Ja' nail te Cristoe, ta patil te k'alal ya sujt tal te Cristoe ya xcha'kux te mach'atik yu'une.
- 24 Te' nax a ja'ix a te slajibal k'aale. Te k'alal Cristo ya slajinbe spisil ya'tel te mach'atik tulan ya'telik sok te ay spuersaike, y ya ya'be entregal ta stojol te Dios Tatile te ya'tel yich'oj ta ajwalile.
- 25 Porke te Cristoe puersa ya yich' ya'tel ta ajwalil ja'to teme la xpuch' ta tek'el spisil te skontratake.
- 26 Y te slajibal skontra te ya yich' lajinele, ja' te lajele.
- 27 Porke Dios yak'objeyix te spisil ya spuch' ta tek'ele. Pero te k'alal jich ya yal te spisil ya x'a'bot ta skuentae, jich chikan ta jamal a te ma a'biluk ta jkuenta a te Diose. Ja' nax Dios te la yak' ta skuenta Cristo spisil te tutik aye.

28Y te k'alal spisil ayix ta skuenta a te Cristoe, jich te Cristoe te stukel nich'anile, stukel mismo ya yak' sba ta skuenta Dios. Te ja' nax a yak' ta skuenta Cristo spisil te tutik aye. Jich te Diose stukel nax ay ta skuenta spisil.

29Teme mak' xcha'kux te animaetike, lom nax te ay mach'atik la yich'ik ja' yu'un te mach'atik chamenikixe. Teme mak' xla'j cha'kuxe te mach'atik chamenik, ¿tu'un te la yak' sbaik ta ich'ja' yu'un teme jichte?

30¿Y tu'un te ayotik ta peligro jo'otik sil tiempo teme jichte?

31Porke, kermanotak, sil tiempo ayon ta peligro yu'un milel. Bats'il lom jich te tut ya kalbeyexe te lom jun ko'tan ya ka'iy ta akuentaik te tut'il ach'uunejik te Kajwaltik Jesucristoe.

32Te jo'one la jpas puersa ta Efeso te ba ay te mach'atik pajalik sok jti'awal chambalam. Pero ¿tuti' lok' ku'un a? Teme bats'i jich te mak' xcha'kux te animaetike, jich tut'il te ay mach'a jich ya yale: “We'ukotik y uch'aukotik, yu'un te pajele ya xchamotik”, xchiik me.

33Ma me ach'uunik lo'layel. Yu'un ay mach'a ya yal: “Te jo'taktik te ma lekikuke ya xch'aytalan te tut lek ta pasele”, te xchiike.

34Ilme abaik, ma me ale amulik. Yu'un ay jtul-cheb te ja'exe te ma x'ana'beyik sba te Diose. Jich ya kalbeyex to yu'un ya xk'exawex a.

Tut'il ya xcha'kux tal te animaetike

35Pero ay wan mach'a ya sjojk'oy: “¿Tut'il wan ya xcha'kux tal te animaetike? ¿Tut me yilel te sti'balul ya yich'ike?” teme xchie.

36Ma x'ana'ik te tut ya ajojk'oyike. Te ts'unubil ya ats'unike puersa ya xk'a'. Yu'un jich me ya xju' ya xch'i tal te ya'nimale.

37Te tut ya yich' awele ma ja'uk te ya'nimal te ya xt'om tal lok'ele. Ja' nax ya yich' ts'unel te sbak'e, me triwu o tutikuk a.

38Ta patil Dios ya yak' yanejuk jich tut'il ya sk'an yo'tane. Y te juju-kaj ts'unubile ya ya'be ste'el sok ya'nimal chikan tut aye.

39Ma pajaluk sti'balulik spisilik te tutik kuxajtik ta balmilale. Te jka'j ti'balulile ja' te winike, te yane ja' sti'balul te chambalametike, y te yane ja' te mutetike, y te yan xane ja' te chayetike.

40Ja' nax jich, ay ti'baluliletik skuenta ch'ulchan y ay ti'baluliletik skuenta balmilal. Pero yan stsa'amulik te ti'baluliletik skuenta ch'ulchane. Y yan stsa'amul euk te ti'baluliletik skuenta balmilale.

41Te xojobil k'ajk'ale ma pajaluk sok te xojobil ue, y te xojobil ek'etike yan ek'a. Y mismo te ek'etike skajal-skaj tut'il ay te xojobilike.

⁴²Y jich mismo ya xk'ot ta pasel te ya xch'akux tal te animaetike. Te tut ya xmujke ya me xk'a'; te tut ya xch'akux tale mak' me xk'a'ix a.

⁴³Te tut ya xmujke ma'yuk ta jkuenta; te tut ya xcha'kuxe ben tsa'amix a. Te tut ya xmujke ma'yuk spuorsa; te tut ya xch'akuxe ayix spuorsa a.

⁴⁴Te tut ya xmujke bats'i sti'balul; te tut ya xcha'kuxe jun ti'balulil ta skuenta Espíritu. Ay ti'balulil nax, y jich ay ti'balulil ta skuenta Espíritu.

⁴⁵Jich ya yal te Sjun Diose: “Te primero winik j'Adan, a'bot sti'balul sok xkuxlejal”, xchi me. Pero te slajibal j'Adane, j'ak'-kuxlejal stukel ta skuenta Espíritu.

⁴⁶Pero te tut skuenta Espiritue ma ja'uk nail. Ja' nail te ti'bal naxe y patil ja' te skuenta Espiritue.

⁴⁷Te primero winike pasot ta ts'ubulum y ts'ubulum nax. Y te xchebal winike ja' ta skuenta ch'ulchan stukel.

⁴⁸Te ti'baluliletik skuenta balmilale ja' pajal sok te winik te pasbil ta ts'ubilume; y te ti'baluliletik skuenta ch'ulchane ja' pajal ya xk'ot sok te mach'a skuenta ch'ulchane.

⁴⁹Jich tut'il te pajalotik sok te winik te pasbil ta ts'ubilume, jich pajal ya xk'ootik sok euk te mach'a skuenta te ch'ulchane.

⁵⁰Ya jk'an ya kalbeyex, kermanotak, te tut skuenta ti'bal sok te bake ma spas te ya x'och k'oel te ba ay ta ajwalinel te Diose. Y te tut ya xk'a'e ma spas ya xk'ot te ba ma x'k'ae.

⁵¹Pero ya jk'an ya kalbeyex sluwaril te tut ma awa'iyejikuke: Ma jpisiltikuk ya xchamotik. Pero jpisiltik ya xyanejotik.

⁵²Ta jts'in nax te ya swik' sba y ya smuts' sba te jsitike, te k'alal ya x'ok' ta último te kornetae. Porke ya x'ok' te kornetae, y te animaetike ya me xcha'kuxik tal. Yu'un mak' me xcha'chamikix a. Y te jo'otike ya me xyanejotik.

⁵³Yu'un te jti'balultik te ya xk'a'e puorsa ya xjelon yu'un te mak' ya xk'a'ix aye. Y te jti'balultik te ya xlaje ya xjelon, mak' me xchamix a.

⁵⁴Y k'alal te jti'balultik te ya xk'a'e ya me xjelon yu'un te mak' xk'a'ix aye, y k'alal te jti'balultik ya xlaje ya me xjelon yu'un te mak' xlajix aye, ja' ya xk'ot ta pasel te tut ya yal te Sjun Diose: “Te lajele jmel nax a yich' tsalel”, te xchie.

⁵⁵Te ja'at lajel, ¿ba k'an ju'uk xan awu'un a? Te ja'at mukenal, ¿tut' k'an atsalon xan a?” xchi me.

⁵⁶Te tut ya stsalawan a te lajele, ja' te mulile. Sok te antibo mantaliletike ja' te ya ya'be spuorsa a te mulile.

⁵⁷Pero kola yal Dios yu'un te la ya'botik jtsaltik ta skuenta te Kajwaltik Jesucristoe.

⁵⁸Jich yu'un, kermanotak, te ben k'uxex ta ko'tane, sigue junuk awo'tanik y ma me xtal-xbajtuk awo'tanik. A'tejanik sil tiempo ta mas y ta mas ta ya'tel te Kajwaltike. Porke te ja'exe ya ana'ik te ma jowilik te a'tel ya apasik te jun nax sok te Kajwaltike.

1 Corintios 16

Te majtanil a yak' te hermanoetike

¹Te tut'il ya yich' tsobel majtanil yu'un hermanoetik te xch'uunejik Diose, jich me x'apasik te tut'il la kaltalanbe te hermanoetik te ayik ta estado yu'un Galacia.

²Ta primero k'aal yu'un te semanae ta juju-tulex ya me apitik ch'inuk te jayeb ya ataike, y k'ejaik me. Yu'un te k'alal ya xk'oone, ma'yukix ya atsobik a te majtanile.

³Y te k'alal ya xk'oone, ya me jtikon bael ta Jerusalen te mach'atik at'ujojike. Ya me jpasbe bael skartaik yu'un ya yich'beyik bael te hermanoetik te majtanil la awak'ik bael ta Jerusalene.

⁴Y teme lek ya xboon ek'ae, ya me joyinlan bael.

La snop te ya xbeen xan te jPabloe

⁵Teme talon te ba ayexe, pero nail ya xk'axon tal ta estado yu'un Macedonia, y ta patil ya me xk'oon ta Corinto.

⁶Ya wan xju' ya xjalajon che'oxebuk k'aal te ba ayexe, o repente te ya xk'ax ku'un a te skomil k'aale. Jich te ja'exe ya xju' ya akoltayikon te ya xbeenon xan bael te ba ya xboon xan ta patile.

⁷Yu'un ma jk'an te jk'axel nax ya xk'a kilexe. Ja' ya jk'an te ya xjalajon che'oxebuk k'aal te ba ayexe teme jich ya sk'an te Kajwaltike.

⁸Pero ya to me xjalajon ta Efeso ja' to ta sk'aalel Pentecostes.

⁹Porke jtaoj to lek entrada ta a'tel ta ya'tel te Kajwaltike. Y ben lek yipal ta k'oel, aunke ben bayal te skontrainejon yu'une.

¹⁰Teme k'ot te jTimoteoe, ik'aik me ta lek te ba ayexe, yu'un jich ya x'a'tej ta ya'tel Kajwaltik jich tut'il jo'one.

¹¹Jich yu'un ma me ayuk jtulukex te ya ap'ajike. Ma me jichuk nax, koltayaik me te tut'il jun yo'tan ya xbeene, yu'un jich me ya xtal yilon. Porke yipalon ta smaliyel sok te yan xan hermanoetike.

¹²Y te kermanotik Apolose, bayal a jk'anbeyix pawor te yauk xtal yilex sok te hermanoetike, pero ma' sk'an te ora ya xtale. Ya me xtal ta k'alal ay stiempeoe.

Stsitselik ta slajibal sok spajtil yo'tanik

- ¹³Kuxa me awo'tanik y junuk me awo'tanik ta xch'uunel te Cristoe. Pasaik me winikil, y ayuk me spuensa awo'tanik.
- ¹⁴Y spisil te tut ya apasike, pasaik me sok xk'uxul awo'tanik.
- ¹⁵Kermanotak, te ja'exe ana'ojik te mach'atik ay yu'un te Estéfanase te ja' nail a xch'uunik Dios te ayik ta estado yu'un Acaya. Stukelik te lek yak'oj sbaik ta mantaltesel yu'un te hermanoetik te xch'uunejik Diose.
- ¹⁶Awokolikuk me te ja'exe, ak'aik me ta jkuenta te mach'atik pajal yo'tanik soke, y spisil te mach'atik ya xkoltawanik y ya x'a'tejike.
- ¹⁷Ben jun ko'tan yu'un te talem te Estéfanase sok te Fortunatoe y sok te Acaicoe. Yu'un ja' ajelolik te tut'il jakal ayex te ja'exe.
- ¹⁸Stukelik a yak' junubuk ko'tan jich tut'il te la ya'beyexe. Jich ya sk'an ya awak'ik ta jkuenta te mach'a pajal yo'tanik soke.
- ¹⁹Te hermanoetik te ayik ta estado yu'un Asia la stikonbeyex spajtil awo'tanik. Te Aquilae sok sPrisilae y sok te kongregasion te ya stsob sbaik sok ta snae, la stikonbeyex bayal spajtil awo'tanik ta skuenta te Kajwaltike.
- ²⁰Ich'aik te spajtil awo'tanik te la stikonbeyex spisil te hermanoetike. Patbeya aba awo'tanik ta juju-tul sok sbujts' awo'tanik.
- ²¹Jo'on jPabloon, te ya jts'ibabeyex te spajtil awo'tanik te la jpas ta jk'ab te letra to.
- ²²Teme ay mach'a ma k'uxuk ta yo'tan te Kajwaltik Jesucristoe, ay me ta skuenta ch'ayel abi. ¡Te Kajwaltike, ya me xtal!
- ²³Te Kajwaltik Jesucristoe a' ya'beyex bayal bendision ta akuentaik.
- ²⁴Ta apisilik te ja'exe ja' ya ka'beyex tal te xk'uxul ko'tan ta skuenta te Cristo Jesuse. Jichuk.

2 Corintios

2 Corintios 1

Spajtil-o'tanil

¹Jo'on jPabloon. Sk'anojel yo'tan Dios te apostolon yu'un te Jesucristoe, sok te hermano jTimoteoe. Ya jts'ibay te karta to ta akuentaik te jayebex te ach'uunejik Dios te ayex ta jtejkum Corintoe y sok te jtejkum yu'un Dios ta spisil te estado yu'un Acayae.

²A' ya'beyex bayal bendision sok te bujts'an k'inal yu'un te jTatik Diose y sok te Kajwaltik Jesucristoe.

Bayal swokol te jPabloe

³Ben tsa'am te Dios te Stat te Kajwaltik Jesucristoe yu'un stukel Tatil te k'uxotik ta yo'tane y stukel Dios te sil tiempo ya ya'botik spuensa ko'tantike.

⁴Ja' ya ya'botik spuensa ko'tantik ta spisil te k'alal ayotik ta wokole, yu'un te jo'otike jich me ya ka'betik spuensa yo'tanik ek'a te yan te ay swokolike. Ja' mismo ya ka'betik spuensa yo'tanik jich tut'il te la ya'botik spuensa ko'tantike.

⁵Porke jich tut'il te bayal a k'ax swokol te Cristoe jich bayal ya xk'ax jwokoltik euk, jich ta skuenta Cristo te bayal ya sta spuensa ko'tantik yu'une.

⁶Yu'un teme ay jwokoltike, ja' yu'un jich me ay spuensa awo'tanik te ja'exe y sok ya ataik te kolele. Y teme Dios ya ya'botik spuensa ko'tantike, yu'un jich me ay spuensa awo'tanik ek'a. Ya sk'an sok spuensa awo'tanik ya ats'ik awokolik, te pajal sok te jwokoltik te k'axem ku'untike.

⁷Jun ko'tantik ta akuentaik, yu'un jna'ojtik sluwar te ya me ataik spuensa awo'tanik yu'un euk te Diose, yu'un ay me awu'unik ek'a te bayal wokole.

⁸Kermanotak, ya jk'an ya ka'beyex ana'ik te jaykaj te jwokoltik a jtatik ta estado yu'un Asia. Jun tulan prewa a k'ot te k'an ma ju'uk ku'untik aye. Y asta la kaltik te ya xchamotik ae.

⁹Jich a ka'i bajtikix te ya smilelotikixe. Pero to ja' a ya'botik jna'tik te ma jo'ukotik mismo ya xju' ya jkoltay jbajtike, si ja' te Dios te ya xcha'kuses tal te animaetike.

¹⁰Y Dios a skoltayotik y ya yak'otik ta libre yu'un te lajel te xibentik sbae. A me xch'uun ko'tantik te sigue ya skoltayotik baele

¹¹teme ja'ex ya akoltayotik ta sk'oponel Dios. Teme bayalik te mach'atik ya sk'oponbotik Dios ta jtojoltike, jich me bayalik ya yalbeyik kola yal Dios yu'un te bendisionetik te ya kich'tike.

Tu'un te ma bajt ta Corinto te jPabloe

¹²Ay tut yu'un te ay sbujts' ko'tantike: ja' te ya jna'tik te lek kak'oj jbatik y stojil a kuxuyinotik li' ba balmilale, y mas to xan a ta awolilik te ja'exe. Ma ja'uk p'ijilil

ta skuenta ti'balulil. Ja' nax ta slekil yo'tan Dios te skoltayejotik te jich ya xkuxuyinotike.

¹³Te kartaetike ma'yuk tut yan a jts'ibatik tal a; te ja'ex ya xju' awu'unik yilel y ya awa'ibeyik sluware. Ko'tanuk te spasil ya awa'iybeyik sluware.

¹⁴Jich tut'il ta ora to awa'iyebeyikix sluware ch'inuk te tut kaloje. Te k'alal ya xcha'tal te Kajwaltik Jesuse ben jun awo'tanik ku'untik, yu'un jichotik euk ben jun ko'tantik ya ka'i bajtik awu'unik.

¹⁵Te tut'il jich ay te ko'tane, jich jnopoj te nail ya xtal kilex te ja'exe, yu'un jich me ya awich'ik cha'mel bendision a.

¹⁶Jich a jnop te nail ya k'a kilex te ya xboon ta Macedoniae, y patil teme sujton tale, ya me xk'a kilex xan tal. Jich te ja'exe ya xju' ya akoltayikon te ya xboon xan ta Judea.

¹⁷Te k'alal la jnop te jich ya jpase, ¿me ma wan bats'i jichuk a jnop? ¿Me yu'un akuyojik te jich ya jnop ta skuenta nax te jti'balule, sok te ya kal "Jich", sok "Ma jichuk" te mismo tiempo ae?

¹⁸Pero Dios ja' ya ya'iyotik te mak' ya kaltik ta akuentaik me "Jich" sok "Ma jichuk" te mismo tiempo ae.

¹⁹Porke te Cristo Jesuse mak' yal "Jich" sok "Ma jichuk" te mismo tiempo ae. Ja' nax te Xnich'an Diose te ja' ya kalbeytikex sk'oplale, jo'on sok te Silvanoe sok te jTimoteoe. Te Cristoe stukel bats'i jich ta stojol Dios,

²⁰yu'un stukel ya sk'oes ta spasel spasil te tutik yaloj te Diose. Ja' yu'un te k'alal ya kalbetik slekil te Diose, ya kaltik "Jichuk" ta skuenta te Cristo Jesuse.

²¹Y te Diose stukel jun nax ya yak'otik sok te ja'exe ta skuenta te Cristoe sok te la st'ujotikixe.

²²La ya'botikix jmarkatik sok te sello yu'une, y yak'ojbotikix ta ko'tantik te Ch'ul Espíritu te ja' seña te tut ya to xba kich'tike.

²³Pero ma to k'axemukon ta Corinto, jich tut'il jnopoje. Ya kalbe ta skuenta Dios te ja' yu'un te ma la sk'an ko'tan te ya ka'beyex awokolike.

²⁴Ma yu'unuk ja' ya jk'antik te ya sujtikex ta xch'uunele, yu'un ben jun awo'tanik sok ayix xch'uunel awo'tanike. Te tut ya jk'antike ja' te ya x'a'tejotik ta akuentaik, yu'un jich me ben jun awo'tanik a.

2 Corintios 2

¹Ja' yu'un to jich a jnop te mak' ya xtal kilex xane, yu'un ja' ma jk'an te ya ka'beyex yajtal awo'tanike.

²Porke teme jo'on ya ka'beyex yajtal awo'tanike, ¿mach'a me k'an sjunutesbon ko'tan te jo'one? Te ja'ex nax atukelike. ¿Pero tut'il xju' awu'unik teme la kak'ix yajtal awo'tanike?

³Ja' yu'un te la jts'ibabeyex te kartae, porke ma jk'an te ya xtalon yu'un te ya awa'bikon yajtal ko'tan te ja'exe. Yu'un ja' mas lek te ya ajunutesbikon ko'tane. Yu'un seguro ayon te ya xjunub awo'tanik ta apisilik te ja'exe teme jun ko'tan ek'ae.

⁴Pero te k'alal jich a jpasbeyex ta kartae, beno yajtal ko'tan a ka'i, y ma junuk ko'tan y asta ok'on. Pero ma' jts'ibabayex te karta yu'un ya ka'beyex yajtal awo'tanike. La sk'an ko'tan te jich me ya ana'ik te lom bayal slekil ko'tan ta akuentaik.

A'bot perdon te mach'a mulawen ta skuenta Pabloe

⁵Y te mach'a la yak' te ajtal-o'tane, ma jo'ukon nax yak'ojbon yajtal ko'tan. Yu'un asta jich yak'objbeyex yajtal awo'tanik ta apisilik euk. Mak' ya kal te bayal a ya'beyex yajtal awo'tanike, yu'un mak' xk'axon ta mas ta akuentaik a.

⁶Teyix a te la akomik ta kastigo te mach'a la achapbeyik te smule.

⁷Te ora to ya sk'an ya apasbeyik perdon y ya ajunutesbeyayik yo'tan. Ma lek teme lom bayal yajtal yo'tan ya yich' te ma xju' yu'une.

⁸Ja' yu'un ya kalbeyex te ya awa'beyik xan yil te slekil awo'tanik te ay awu'unike.

⁹Te nail a jts'ibabeyex te tut' ay sluwarile, yu'un ya kil teme ya ach'uunik spasel ta spisil te tut ya kale.

¹⁰Jich te mach'a a te la apasbeyik perdone, jich ya jpasbe perdon euk. Y te tut'il la jpasbe perdone, teme ay tut ya sk'an ya jpasbe perdon yu'une, jich a jpasbey ta akuentaik y ta stojol te Cristoe.

¹¹Jich te pukuje mak' stsalotik yu'un a, yu'un kilojtik lek tut' ay te smaño.

Ma junuk yo'tan te jPablo te ay ta jteyklum Troas

¹²K'alal k'oon ta muk'ul jteyklum Troas yu'un ta yalel te lek ach' k'op yu'un te Cristoe, ben lek a jta entrada te ya x'a'tejon ta ya'tel te Kajwaltike.

¹³Pero ma junuk ko'tan te'a porke ma teyuk a k'oj jta a te kermano jTitoe. Ja' yu'un jich la jileslan y boon ta Macedonia.

Ya stsalawanotik ta skuenta Cristo

¹⁴Kola yal Dios te sil tiempo xcholetotik ta spat te Cristo Jesus te tsalawanemix stukele, y ta jkuentatik jo'otik te ya yak' chiknajuk ta bayuk te sk'ope, te pajal sok te ya xchiknaj ta bayuk nax te ben ts'aam yik'e.

¹⁵Porke te jo'otike yu'un jachik k'oemotik tut' ben tsa'am kik'tik te ya yak' ta stojol Dios te Cristoe, te pajal xk'epet yik' sok te mach'atik ya xkolik sok te mach'atik ya xbajtik ta ch'ayeale.

¹⁶Yu'un te mach'atik ya xbajtik ta ch'ayeale, jachik k'oem yu'unik te tut'il yik' lajele. Pero te mach'atik ya xkolike jich pajal sok te ben tsa'am yik' te ya xkuxuyinik yu'une. Te tut'il jich ay to, ¿mach'a k'an ju'uk yu'un?

¹⁷Te jo'otike ma jachikukotik tut'il yanetik te ja' xchonbajelik te sk'op Diose. Ma jichuk. Te jo'otik tikonbilotik yu'un te Diose, ja' yu'un jamal ko'tantik ya xk'opojotik ta skuenta Dios, yu'un jun nax ayotik sok te Cristoe.

2 Corintios 3

Te mach'atik ay ya'telik ta yalel te yach'il tratee

¹Te k'alal ya kaltik to, ¿Me yu'un ya akuyik te ya xlijk kak' jbjatik ta ak'el ta jkuenta te jo'otik mismo aye? ¿Me yu'un ay nesesidad te ya jka'beyex karta te ya yal te lek ya x'a'tejotik, jich tut'il ya spasik te yane? ¿O me'n ay nesesidad ya jk'anbeyex karta ta atojolik te ja'exe te ya yak'otik ta na'beyel jbae?

²Ja'ex mismo karta k'oemex ku'un, jun karta ts'ibabil ta ko'tantik te ya xju' ya yil y ya xju' ya sk'oponik spasilik te winketike.

³Y jamal chikan ta ilel te ja'ex jun karta k'oemex te sts'ibaye Cristo, te jo'otik ya stikonotik ta yak'ele. Ma ts'ibabiluk ta tinta; ja' ts'ibabil yu'un te Espíritu yu'un te kuxul Diose. Ma ta lecheche tonuk; sino ke yich'oj jts'ibayel ta o'tanil yu'un ti'balulil.

⁴Jich k'oem ta ko'tantik ta skuenta Cristo ta stojol Dios. Seguro ayotik te jich aye.

⁵Ma yu'unuk jo'otik mismo ya xju' ya kaltik te ay tut ya xju' ku'untik spasel ta jtukeltik naxe. Spasil te tut ya xju' ku'untik spasele ya xtal ta stojol Dios

⁶yu'un stukel snojpesejotik yu'un te ya xtuunotik yu'un te ach' tratee. Ja' trate to ma ts'ibabiluk ta letra, ja' nax ta Espíritu. Te mantal ts'ibabile ya x'ak'awan bael ta lajel. Pero te Espíritu yu'un Diose ya yak' kuxlejal.

⁷Te mantal ts'ibayot jilel ta jlejch ton, xlemlajan tal sok xojob. Te Israeletike ni ma spas a sk'elube sit-yelaw te jMoisese ta skaj te xlemlun tale. Pero, te xlemet tale, te' jul tup'uk a. Pero teme ay jich tsa'amul te mantal te ya x'ak'awan bael ta lajele,

⁸¿me ma wan jichuk xan ta mas stsa'amul te tut ya yal te ach' trate yu'un te Espiritue?

⁹Porke teme bayal te stsa'amal te mantaliletik te ya x'ak'awan bael ta lajele, ¿me ma wan jichuk xan ta mas tsa'amul te Sk'op Dios te ya yal te libre k'oemotik yu'un te jmultike?

- ¹⁰Porke te tut' ay stsa'amul te nail toe, ma pajalukix sok to. Ja' mas lom bayal stsa'amul stukel.
- ¹¹Y teme ben tsa'am slekil te tut a te lajix sk'oplale, mas lom tsa'am slekil te tut a te jmel nax ay sbajtel k'inale.
- ¹²Te tut'il jich ay ta ko'tantike, jich a kaltik spisil ta jamal.
- ¹³Ma me jichuk ya jpastik tut'il jMoises te la smak sit-yelow ta pak', yu'un te israeetike ma' yilik te xojob sit-yelow te yipal ta tup'ele.
- ¹⁴Pero te stukelike ni ma' k'ot ta yo'tanik te jich aye. Y jich to ta ora to k'alal ya yilik te antibo tratee, ma xk'ot ta yo'tanik a, jich tut'il makal to sitik yu'un te pak'e. Yu'un mato lok'emuk, porke ja' nax ya xlok' ta skuenta te Cristoe.
- ¹⁵Asta ora to k'alal ya yilik te junetik yu'un jMoisese, yu'un makal to ta pak' k'oem te yo'tanike.
- ¹⁶Pero te k'alal te jtul gente ya sujtes yo'tan ta skuenta Kajwaltike, te pak'e ya jich' k'ejel lok'el.
- ¹⁷Porke te Kajwaltike, Espíritu stukel. Y te mach'a ay ta skuenta te Espíritu yu'un te Kajwaltike, ayix ta libre yu'un.
- ¹⁸Ja' yu'un, jpisiltik jo'otik ma'yukix pak' te ya smakbotik jsit-kelawtike. Jachikotik xanix tut'il jun espejo te xlemet yu'un stsa'amul te Kajwaltike. Y yipalotik ta yanejel jich mismo tut' steklejal te kich'objetik mas te slekilale. Yu'un jich ya'tel te Kajwaltike, te Espíritu stukele.

2 Corintios 4

- ¹Ja' yu'un ma xchebaj ko'tantik, porke ta slekil yo'tan te Diose la ya'botik te a'tel to.
- ²La jp'atikix jilel te tutik k'exlaltik sba ay ta pasel ta mukule. Ma jlo'lawanejukotik ni mak' jyanutestik te sk'op Diose. Ja' nax ya kaltik te tut bats'i jiche. Y te jich aye, jich ya ka'betik yilik te yanetik te jun ko'tantik ta sit te Diose.
- ³Y te sk'oplal kolel te ya kaltike, ja' nax ijk'al k'in al yu'un te mach'atik ya xlaj bajt ta ch'aye.
- ⁴Yu'un te tut'il ma xch'uunike, ja' chokuteslanbil yu'un te dios yu'un te balmilale, y jich ma sna'beyik sluwar. Yu'un jich me ma staik ta ilel te sakilal te lus yu'un te lek ach' k'op yu'un te Cristo te ben tsa'ame, te ja' steklejal k'oem te Diose.
- ⁵Ma jo'ukotik mismo ya kaltik jk'oplaltik. Ja' ya kaltik sk'oplal te Jesucristo, te ja' Kajwaltik stukele. Te jo'otike ja' nax j'a'telotik awu'unik ta slekil nax yo'tan te Jesuse.

⁶Porke stukul mismo te Diose te la yak' tal sakubuk k'inal te ba ay te ijk'al k'inale, ja' nax te la yak' sakubuk k'inal ta ko'tantike yu'un ta skuenta jich ya xju' ya jna'betik sba a te stsa'amul Dios te ya xchiknaj ta sit-yelaw te Jesucristoe.

Kuxulotik ta skuenta xch'uunel-o'tanil

⁷Pero te k'ulejalil to kich'ohtik ta jti'balultik, jach'ik k'oemotik tut' jp'ej p'in te pasbil ta lume, yu'un jich me ya xchiknaj te ta skuenta te bayal spoder te Diose te ay tut ya xju' ku'untike.

⁸Jich yu'un, manchuk me ay bayal tut ya xtal, pero ya me xk'axotik bael te'a. Manchuk teme ma ju'ix ku'untik aye, pero ma jk'axeluk ya stsalotik.

⁹Ya stanelotik, pero ma jilesbilukotik. Ya sk'an xt'uxanotik, pero ma jk'axeluk ya xlajotik.

¹⁰Bayuk nax ya xbootik, kechel ta lajel jti'balultik, jich tut'il laj te sti'balul te Jesuse. Yu'un jich me ya xchiknaj ta jti'balultik te tut'il kuxul ay stukele.

¹¹Yu'un te jayebuk k'aal kuxulotik te jo'otike, sil tiempo ayotik ta lajel ta skaj te Jesuse, yu'un jich me ya xchiknaj ta jti'balultik te ya xlaje te tut'il ay xkuxlejal te Jesuse.

¹²Jich te lajele ya xk'ax ta jtojoltik, y te ja'exe ya ataik akuxlejalik.

¹³Te Sjun Diose ya yal: "Jich jch'uunej, y ja' yu'un ya kal", xchi me. Jichotik me euk te jo'otike, jich mismo xch'uunej ko'tantik, ja' yu'un jich ya kaltik.

¹⁴Porke jna'ohtik te Diose, te la cha'kuses tal te ba ay te animaetik te Kajwaltik Jesuse, jich me ya xcha'kusesotik tal sok te Jesuse, y jun nax ya yik'otik bael ta ba aye.

¹⁵Spisil to jicha k'otix ta jkuentatik yu'un alekilik a te ja'exe, yu'un jich me ay bayal te ya x'a'bot bendision yu'un te Diose. Sok ay me bayal te jich ya yalbeyik kola yal Dios. Jich me ya xchiknaj te slekilal Diose.

¹⁶Ja' yu'un ma me wak' chebajuk ko'tantik, aunke yipal ta lajel yip te jti'balultike. Pero te yutil ko'tantike yipal ta ach'ubel jujun k'aal.

¹⁷Te tut ya xk'ax jwokoltik yu'un te jkuxlejaltik te ora toe ya xk'ax stukul. Pero k'unk'un yipalotik ta stael te lekilal sbajtel k'inal te mas muk' y te lom bayale.

¹⁸Porke ma ja'uk ya jtojlitik ta k'eluyel te tut chikan ta ilele; ja' ya kiltik te tut ma chikanuk ta ilele. Yu'un te tutik chikan ta ilele ma xjalaj, pero te tutik ma chikanuk ta ilele sbajtel k'inal stukul.

2 Corintios 5

¹Te ti'balultik jachik tut'il jun naul-pak' te ma xjalaje. Pero jna'ojtik teme ya xlaj te naul-pak' to, Dios spasojbotik ta ch'ulchan jun na skuenta sbajtel k'inal te ma ja'uk pasbil ta sk'ab genteetike.

²Ja' yu'un yipalotik ta ajkan te jayeb k'aal jnainejtik te jti'balultik to. Yu'un ko'tantikukix te ya xjelonotik te ya kich'tikix te tut ya jnaintik ta ch'ulchane.

³Te jich me ya jlaptik te tut'il jun k'u'ul-pak'al, yu'un jich me ma t'axalukotik ya xjilotik a.

⁴Te tut'il jayeb k'aal te jnainejtik te jti'balultik to, ayotik ta ajkan sok ay jwokoltik, yu'un ma jk'antik teme t'axalotike. Ja' ya jk'antik te yauk jlaptikix te tut yach'ile, yu'un te tut ya xlaje jich me ya xlaj jil, yu'un ya kich'tikix te ach' kuxlejale.

⁵Ja' stukel te Diose jicha xchapbotikix te jich ya xk'ootike, sok ja' nax yak'ojbotikix te Ch'ul Espiritu te ja' seña te tut kechel ya to kich'tike.

⁶Ja' yu'un sil tiempo ay spuensa ko'tantik. Jna'ojtik te jayeb k'aal te jnainejtik te jti'balultike yu'un ma to ayukotik te ba ay te Kajwaltike.

⁷Te ora to ma to ya kiltik, pero jun ko'tantik jch'uunejtik.

⁸Ay xch'uunel ko'tantik, y ko'tantikukix te yauk xjilix te jti'balultik to. Yu'un jich ya xba joyin jbatik sok te Kajwaltike.

⁹Ja' yu'un lekuk ka'teltik sil tiempo ta skuenta te Kajwaltike, manchuk me ya jilestik te jti'balultik to, o sigue kich'ojtik to.

¹⁰Porke jpisiltik puensa me ya xk'o jtejk'an jbajtik ta sit te ba ya xchapawan te Cristoe, yu'un ta juju-tul ya yich' te tut ya xk'ot ta skuentae, chikan me lek o me ma lekuk te tuti' spas te k'alal ay to sok sti'balul ae.

Te sk'oplal buts'an k'inale

¹¹Yu'un ya jna'tik te ya sk'an ya kak'tik ta jkuenta te Kajwaltike, ya ka'telin te ya ka'be k'ouk ta yo'tanik te winketike. Te Diose sna'oj tut'il ayotik, y ya jk'an te jichuk ya ana'bikon te tit'il ay te ko'tane.

¹²Ma yu'unuk ya xlijk kaltik xan te lek jk'oplaltik te jo'otik mismoe. Ja' nax ya ka'betikex te tut'il ben bujts'an k'inal ya awa'iyik ta jkuentatike, yu'un jich me ya xju' awu'unik sujtesel sk'opik te mach'atik ya stoy sbaik yu'un te tut yilel yutsilal ta k'inale, te ni ma'yuk sk'oplal yu'unuk te tut yilel te yo'tanike.

¹³Teme ya xjowiyotik ya awilike, ja' ta skuenta te Diose. Y teme ma jowiyemukotike, yu'un ja'ex ta akuentaik.

¹⁴Ja' ya spasotik ta mantal te xk'uxul yo'tan ku'untik te Cristoe. Te tut'il jna'ojtik te jtul a cham yu'un ta spisilike, jicha a chamik ta spisilik k'oem euk.

¹⁵Te tut'il a cham Cristo yu'un spisil te genteetike, yu'un te mach'atik kuxajtike ma jichuk xanix kuxajtik ta stukelik nax. Yu'un ja'ix kuxajtik ta skuenta te Cristo, te cham y cha'kux tal ta skuentaik.

¹⁶Ja' yu'un, te jo'otike ma yajtaluk ko'tantik te tut yilel te gente li' ba balmilale. Te nail toe ya jkuytik te Cristoe pajal sok te tut'il ay te gentee. Yan te ora to ma jichukix jkuyojtik te jich aye.

¹⁷Jich yu'un te mach'a jun nax ay sok te Cristoe ach' genteix. Te tut'il ay te nail toe, k'axix bael; te tut' ayix te ora to, ach'ubenix.

¹⁸Spisil lito ja' ya'tel te Diose, te la yak' junajuk ko'tantik sok ta skuenta te Cristoe. Y la ya'botikix ka'teltik te ya ka'betik te ya xjunaj yo'tan sbaik sok Dios spisil te genteetike.

¹⁹Ja' bi, ta skuenta Cristo, Dios yipal ta yak'el te ya xjunaj yo'tan sok te mach'atik ayik ta balmilale. Ni ma ja'uk ya sna'be smulik te genteetike. Y jo'otik a ya'botik ka'teltik te ya kak'talanbetik sna' te sk'oplal to.

²⁰Jich yu'un jo'otik ya xk'opojotik yu'un te Cristo ta atojolik. Jich k'oem te tut'il ja' ya xwokolet ta akuentaik te Diose, te tut'il yipalotik ta k'op te jo'otike. Jich yu'un, ta skuenta te Cristoe, awokolikuk te junuk awo'tan abaik sok te Diose.

²¹Te Cristoe ma'yuk a sle smul stukel. Pero jo'otik ta jkajtik, te Diose la ya'be skuch te jmultike, yu'un jich ta skuenta Cristo ya xkolotik yu'un te jmultike.

2 Corintios 6

¹Yu'un jich ayotik ta a'tel sok te Diose, ya kaltik ta atojolik: Ma me ap'ajik te slekil yo'tan Dios te ya yak' ta akuentaik.

²Porke jich yaloj ta Sjun: “La staix yorail te ya ka'itik te ak'ope. Ta sk'aalel te kolel la jkoltayat”, xchi me. Y te ora to, ja'ix yorail te k'uxutayeale; te ora to, ja' sk'aalel te kolele.

³Ma me ayuk tut ma tsa'amuk ya kak'tik ta ilel ta skuenta te yane, yu'un ma me ayuk mach'a ya yal te ma tsa'amuk te ka'teltike.

⁴Yu'un ta skuenta spisil ya jpastike, ya ka'betik yilik te jo'otik yaj-a'telotik te Diose. Jich jun ko'tantik ya me xkujch ku'untik te ilbajinele, sok te tutik ay ma'yuk ku'untike, sok spisil te jwokoltike,

⁵sok te aresial, o prexo, o skontrainelotik, o ta tulan a'tel, sok ma wayotik, o ma we'otik.

⁶Jich me ya kak'tik ta ilel te lekix ayotik sok te jkuxlejaltike, sok te tut' jna'objetik sluwaril te tut bats'i jiche, sok te ay perdon ta ko'tantike, sok te ay slekil ko'tantike, sok te ay ta ko'tantik te Ch'ul Espiritue, sok te bats'i ay xk'uxul ko'tantike,

⁷sok te lekuk ya xk'opojotik te tut bats'i jiche, y sok te ay spoder Dios ta jtojoltike. A' tuunuk ku'untik te tut ya jkoltay jbajtik ae, ja' te toj ayotike, te ja' ya xtuun ku'untik te ya ka'iytik tsalaw a sok te ya jmak jbatik a.

⁸Ay ya yak'elotik ta jkuenta; y ay ma xyak'elotik ta jkuenta. Ay lek ya yalbelotik jk'oplaltik; y ay ma tsa'amuk ya yalbelotik jk'oplaltik. Ya yalbelotik te yu'un jlelototike, pero ja' ya kaltik te tut bats'i jiche.

⁹Jich ya yalbelotik te ma sna'belotik jbajtike, pero lom lek ya snabelotik jbajtik. Jich chamenotikix ya ka'iy jbajtik, pero sigue kuxulotik bael. Ya ya'belotik kastigo, pero mak' ya smilotik.

¹⁰Ay lom tristeotik, pero sil tiempo kontento ayotik. Ay lom me'baotik, pero ay bayal k'ulejiben ku'untik. Jich yilel te ma'yuk tut ay ku'untike, pero ay ku'untik spisil.

¹¹Kermanotak jcorintoetik, jamal yipalotik ta yalel ta akuentaik, jamal ya kaltik te tut ay ta ko'tantike.

¹²Ma'yuk tut k'ejoj ta ko'tantik ta akuentaik. Ja'ex atukelik te ay tut ay ta awo'tanik ta jtojoltike.

¹³Ya kalbeyex, jich tut'il jtul tatil te ya yalbe te yuntikile: Jamaluk me awo'tanik ta jkuenta, jich tut'il jamal ko'tan ta akuentaik.

Te jo'otike templootik yu'un te kuxul Diose

¹⁴Ma me pajaluk ayukik sok te mach'a ma xch'uunejuk Diose. Te mach'a toj yo'tane, ¿tut'il jun k'an anuk sok te mach'a ma tojuk yo'tane? O jich tut'il sakil k'inale, ma spas te ya sta sba sok te ijk'al k'inale.

¹⁵Jich euk te Cristo ma spas te jun yo'tan sba sok te pukuje. Ni spas ya sta sba sok te jtul mach'a xch'uunej Dios sok te jtul te ma xch'uunejuk Diose.

¹⁶Ma spas teme komon ay te templo yu'un Dios sok te lotil diosetike. Porke jo'otik templootik yu'un te kuxul Diose, jich tut'il a yal jilel stukele: “Ya me xnainon ta yolilik, te' ya me xbeenon a. Jo'on Dioson yu'unik y ja' jtejklum ku'unlan”, xchi me.

¹⁷Ja' yu'un jich a yal euk te Kajwaltike: “Lok'anik tal te ba yolilike y parte x'awak' abaik. Ma me atsakik te tut ya x'ixlanwane. Jich me jo'on ya kik'ex.

¹⁸Y jo'on Tatilon me awu'unik, y te ja'exe kuntikilex me y kantsil-nich'anex me”, xchi te Kajwaltik te spisil ya xju' yu'une.

2 Corintios 7

¹Jich yu'un, kermanotak te ben k'uxex ta ko'tane, ja' to ja' te sjapojbotik Dios ta jtojoltik. Ja' yu'un ya me sk'an te ya sakutes jbajtik yu'un spisil te tut ya

yijk'utesotik sok te jti'balultike sok te ko'tantike. Y te tut'il ya sk'an xi'el te Diose ya me sk'an te jmel nax ya kak' jbjatik ta skuentae.

La sujtes yo'tanik te corintoetike

²K'ux me x'awa'iyikon ta awo'tanik. Yu'un ma me ayuk mach'a la kilbajintik. Ma me ayuk mach'a la kixlantik y ma'yuk mach'a jlo'layejtik.

³Ma yu'unuk ya kalbeyex te ay amulike. Ay kalojbeyexix te ayex ta ko'tane. Yu'un jun nax kuxulotik y jun nax ya xchamotik.

⁴Jamal ko'tan ya xk'opojon ta atojolik, sok ben jun ko'tan awu'unik. Aunke bayal jwokoltik, ben kak'oj puersa y ben bujts'an k'inal ya ka'iy.

⁵Ja' to te julotik ta Macedoniae, ma'yuk ba jtajtik te ya jkux ko'tantike, yu'un bayukix a jtajtik jwokoltik. Bayuk nax a jtajtik k'op y sok xi'el ta ko'tantik.

⁶Pero Dios te ya ya'be spuersa yo'tan te mach'atik ma'yuk spuersa yo'tane, la ya'botik spuersa ko'tantik te k'alal jul te jTitoe.

⁷Y ma ja'uk nax te k'alal jul tale, sok te ben jun yo'tan tal te ay spuersa yo'tan ta akuentaik te ja'exe. La yalbotikix te ben sni' x'awa'iyik te ya ak'an ya awilotike. Y la yalbotikix te beno yajtal awo'tanik sok te ben ya ana'ikone. Y ta spisil te jich aye mas a junub ko'tan yu'un.

⁸Porke manchuk me la kak' yajtal awo'tanik yu'un te karta te la jts'ibabeyex, te ora to ma yajtalukix ko'tan. Aunke ok'on yu'un te nail toe yu'un la kil te la yak' yajtal awo'tanik te karta jun-chebuk k'aale,

⁹Te ora to ben jun ko'tan awu'unik. Ma ja'uk yu'un te la yak' yajtal awo'tanike; ja' jun ko'tan yu'un te jich la asujtes awo'tanik ta stojol Diose. Porke yu'un jich a sk'an Dios te la yak' yajtal awo'tanike. Jich ma jo'ukotik ta jkuentatik teme ay tut ya xch'ay ta atojolike.

¹⁰Porke te ajtal-o'tan te ya xtal ta skuenta Diose, jich me ya sujtes ko'tantik yu'un a sok jich me ya xkolotik yu'un a. Jich ma'yukix ajtal-o'tanil. Pero te ajtal-o'tan yu'un te balumilale, ya me yak' lajel.

¹¹Te ja'ex at'ej ta awo'tanik te ajtal-o'tan jich tut'il ya sk'an Dios, jich la awilikix te lek a lok'ex koel ae. Yu'un bayal la anop ta awo'tanik te tut ya awut abaik yu'un te k'ope. La yak' ilinanik, y jich a xi'ex yu'un. Patil la ak'an te ya awilikon, y ju' awu'unik te la awa'beyik kastigo te mach'a mulawene. Sok spisil la awak'ik ta ilel te ma'yuk tut la amulinik yu'un te k'op to.

¹²Jich yu'un te k'alal la jts'ibabeyex te kartae, ma ja'uk nax a jna' te mach'a staoj smule, sok ni ma ja'uk te mach'a k'ax swokol yu'une. Yu'un ja' mas lek yauk xchiknaj ta stojol Dios te ay yajtal awo'tanik yu'un te jo'otike.

¹³Ja' sluwartil te junix ko'tantike te tut'il junubenix awo'tanike. Ben kontentootik te la kiltikix te ben jun yo'tan te jTitoe, yu'un apisilik te ja'exe te la awa'beyik ta ach' te spuensa yo'tane.

¹⁴Jo'on a kalbeyix te jTito te ben jun ko'tan awu'unik te ja'exe. Ma jta k'exlal yu'un te tut kalobjeyexe. Yu'un bats'i jich spisil te tuti' kalbetikexe sok bats'i jich euk te tuti' kalbeytik te jTitoe te ben jun ko'tantik awu'unik te ja'exe.

¹⁵Y mas lom k'uxex ta yo'tan te k'alal ya sna'ex ta apisilik te la ach'uunik te tuti' yalbeyexe, sok te la awik'ik sok te la awak'ik ta kuenta.

¹⁶Ben kontentoonix awu'unik, jun ko'tan ta akuentaik.

2 Corintios 8

Bayal a yak'ik koltayel te macedoniaetike

¹Te ora to kermanotak, ya jk'an kalbeytikex te tut'il chiknajix slekil yo'tan Dios te ba ay juju-tijk' hermanoetik ta Macedoniae.

²Aunke lom bayal swokolik yu'un ilel yo'tanik, pero ka'xikix a ben junix yo'tanik. Y manchuk me ben me'ba'ik. Pero bayal a stsobik te koltaye, jich k'oem te lom jk'ulejike.

³Jo'on testigoon yu'unik te sok sbujts' yo'tan a yak'ik te ba k'alal a ju' yu'unik yak'ele, y mas a yak' a tut'il ya xju' yu'unike.

⁴La sk'anbotik bayal pawor te ya kalbetik te yauk yak'ik ek'a te koltayel yu'un te hermanoetik ta skuenta Diose.

⁵Y asta jich a spasik ta mas te tut' yipalotik ta smaliyele. Yu'un ja' a yak' sbaik ta abatinel nailuk yu'un te Kajwaltike sok yu'un te jo'otike, jich tut'il ya sk'an yo'tan te Diose.

⁶Ja' yu'un la jk'anbetikix pawor te jTitoe te ya xtal yich'beyex bael te koltayel ya awak'ik ta skuenta slekil awo'tanik, te ja' nax nail a lijk stsobe.

⁷Yu'un te ja'exe te tut'il spisil yipalix ta ju'el awu'unike: Ayix xch'uunel awo'tanik, sok ben lek ya ana'ik xk'opojexe, sok p'ijubenexixe, sok ben jun awo'tanik ya awak' abaik ta abatinel, y sok te ben bayal k'uxotik ta awo'tanike. Jich mismo ya sk'an te k'ax jich ya xju'ix awu'unik te ya'telul te k'uxutawaneje.

⁸Ma yauk kalbeyex mantal te jich ya apasike. Ja' nax ya jk'an ya ana'ik te jun yo'tanik yipal ta xchapel te yane. Yu'un me ya awak'ik ta ilel te tut'il ay te xk'uxul awo'tanik te bats'i jiche.

⁹Porke ya ana'ikix te ja'exe, te Kajwaltik Jesucristoe ta slekil yo'tan, aunke k'ulej stukel, la yak' sba ta me'ba' ta akajik te ja'exe. Yu'un te tut'il me'ba' a yak' sbae, ja'ex akulejibex a.

¹⁰Te tut'il jich aye ya kalbeyex tut' ya yal te ko'tan yu'une. Te tut'il la apasik te ja'bil a k'axe, ma ja'uk nax te la alijkesik spasele, te ben jun awo'tanik la apasike.

¹¹Te ora to, te tut ya xju' awu'unike, ju'utesa te tut la apasike, jich tut'il ben lek chapal te la awak'ik ta ilel te nail toe, te k'alal la anopik spasele.

¹²Porke te mach'a bats'i jich ya sk'an yake', Dios ya yich' te majtanil te mach'a jich ya yak' te ya xju' yu'une. Te Diose ma yauk sk'anbe te mach'a ma'yuk yu'une.

¹³Ma j'auk ya jk'an te ja'ex ya ata awokolik te ya akoltayik te yane.

¹⁴Ja' ya sk'an te pajal ay awu'unik soke. Te ora to te ja'exe ay awu'unik te tut'il ma'yuk yu'un te yane. Ta jch'oj xan teme ay yu'unik, ya me yak'ik te tut ma'yuk awu'unik te ja'exe, yu'un jich me pajal ay tut ay awu'u'unik a.

¹⁵Jich tut'il ya yal te Sjun Diose: “Ni ma spas sobra te mach'a bayal tut stsoboje, ni ma'yuk palta a ya'iy te mach'a ch'in nax tut stsoboje”, xchi me.

jTito sok te sjo'take

¹⁶Pero kola yal Dios te la ya'be ta yo'tan te jTitoe mismo te tut' yajtal ko'tanex te ja'exe.

¹⁷Yu'un la xch'uunbonix te tikonele, yu'un stukel ben ayex ta yo'tan te ja'exe. Te ora to ya xtal yilex sok sp'ejel yo'tan.

¹⁸Pajal ya jtikontik sok jTito te jtul hermano te ben lek sk'oplal yu'un spisil te juju-tijk' hermanoetike, te tut'il lek a'tejemix ta spukel sk'oplal te lek ach' k'op yu'un kolele.

¹⁹Sok te hermanoetike ja' la stsaik yu'un ya sjoyinotik ta beel, y ya skoltayotik ta stsobel te koltayel te yipalotik ta stsobele. Yu'un jich ya kak'tik ta ak'el ta jkuenta a te Kajwaltike. Y yu'un jich me ya xchiknaj te jun awo'tanik ya awa'iyik koltawaneje.

²⁰Ja' ya jk'antik te ma'yuk mach'a ya slebotik jmultik yu'un te bayal majtanil te yipalotik ta stsobele.

²¹Ja' me ya sk'an ya jpastik te tut leke ta stojol te Kajwaltik sok ta stojol ek'a te winketike.

²²Sok ay jtul xan kermanotik ya jtikontikix sok, te bayal buelta kilojtikix te ben jun yo'tan aye. Y mas xan a te ora to sna'oj ta yo'tan te tut'il ayexe.

²³Teme ay mach'a ya sjojk'oy tut'il ay te jTitoe, albeyaik te joy jba sok te jun nax ya x'a'tejon sok ta akuentaik. Y teme ya sjojk'obeyex tut'il ay te cheb xan hermanoetike, albeyaik te ja' tikonbil yu'un te juju-tijk' hermanoetike, y te yak'ojik ta ak'el ta jkuenta te Cristoe.

²⁴Yu'un jich me ya sna'ik a te juju-tijk' hermanoetike, a'beyaik yilik ja'ex te bats'i jich te lom k'ux ta awo'tanike. Jich ya xchiknaj tut' yu'un te ben jun ko'tantik awu'unike.

2 Corintios 9

Ay skoltayel a tsobot yu'un te hermanoetike

¹Pero te tut'il ay sk'oplal te koltayel yu'un te hermanoetik te xch'uunejik Diose, ma puersauk te ya jts'ibabeyex xan sk'oplal ta akuentaik.

²Porke jna'ojix te tut'il ben jun awo'tan ya awak'ike. Sil tiempo ben jun ko'tan ya kalbey te mach'atik ayik ta Macedoniae te ja' to te ja'bil a k'ax te ben jun awo'tanik ya awak'ik te koltayele te ja'ex te ayex ta Acayae. Ja' yu'un te mach'atik ayik ta Macedonia la snopikix te jun yo'tanik ya yak'ik ek'ae.

³Pero la jtikonix te hermanoetik to yu'un ma'yuk lot ya xk'ot a te tut'il la kalbeyex te lek ak'oplalike. Ja' yu'un ya sk'an te chapalukex me jich tut'il kalojixe.

⁴Ma me ja'uk to a teme talon sok cha'oxtuluk te jmacedoniaetike teme ma chapalukex a k'o jtatikexe. Teme ma chapalukex, ya me xk'exawotik awu'unik, yu'un jun ko'tantik kalojtik te tut' ayexe, sok te ja'exe ya me ataik k'exlal ek'a.

⁵Ja' sluwar te la jnop te la k'anbe pawor te hermanoetik to te ya xba yilex naile, yu'un ya xtal skoltayex ta sts'akutesel te koltayel te awalojik ya awak'ike. Jich te koltayel awu'unike jich me chapalix a. Jich me ya xchiknaj te sok slekil awo'tanik ya awak'ik, y ma me jichuk ya xchiknaj te ya nax ak'upinike.

⁶Na'aik me to: Te mach'a ch'in nax ya sts'une, chin nax ya xlok' te skosechae. Te mach'a bayal ya sts'une, bayal me ya xlok' te skosechae.

⁷Te juju-tul a' yak' te tut' snopoj te yo'tane, y ma me xchebetuk yo'tan ya yak', y ma me sujbiluk te ya yak'e. Porke te Diose k'ux ta yo'tan te mach'a jun yo'tan ya yak'e.

⁸Te Diose ya xju' yu'un ya ya'beyex bayal ta jkaj te bendisionetike, yu'un jich me ay awu'unik sil tiempo spisil te tut ya ak'anike. Jich me ay sobra awu'unik a te ya xtuun awu'unik ta spasel bayal ta jkaj te lekil a'tele.

⁹Te Sjun Dios jich ya yal: "Te tutik ay yu'une, la xat'talan sok la yak'talanbe te me'ba'etike. Te slekil ya'tele sbajtel k'inal ma xlaj stukel", xchi me.

¹⁰Dios ya ya'be sts'unub te mach'a ya sts'unbaje y sok te tut ya swe'e. Jich ya ya'beyex te ja'exe spisil te tut ya ak'anik yu'un te ya ats'unike, y ya sp'olesbeyex ta mas, yu'un jich me ya xju' awu'unik spasel a te bayal lekil a'teliletike.

¹¹Jich me bayal aku'lejalik ya xk'ot y jich ya xju' awu'unik yak'el bayal koltayel a. Y te koltayel te ja'ex ya atikonik bael ta jkuentatike, ja' sluwar te ya yalbeyik kola yal Dios te hermanoetike.

¹²Porke te k'alal ya kich'tik bael te skoltayel hermanoetike, ma ja'uk nax a kich'betik bael te tut ma'yuk ay yu'une. Yu'un jich ek'a ya me k'abeytik yalik bayal kola yal Dios yu'un a,

¹³y ya me yalbeyik slekilal a te Diose yu'un te koltayel te la awa'beyik ya yak' ta ilel te ja'ex ach'uunejik te lek ach' k'op yu'un te Cristoe. Jich me ya yalbeyik slekilal a te Diose yu'un te bayal tut la awak'ik te ja'exe te ya xtuun yu'unik sok ta spisil te hermanoetike.

¹⁴Jich ya me sk'oponbeyex Dios te ja'exe, te lom k'ux ya ya'iyex ta yo'tanike, te tut'il bayal slekil yo'tan Dios te la yak'ix ta ilel ta akuentaik te ja'exe.

¹⁵Kola yal te Diose, porke la ya'botik jun majtanil te lom muk'e, te ma jna'tik yalel te tut'il aye.

2 Corintios 10

Yich'oj tulan ya'tel ta apostolil te jPabloe

¹Jo'on jPabloon, ya kalbeyex awokolikuk ta skuenta slekil yo'tan sok sk'uxul yo'tan te Cristoe. Yu'un ya awalik te k'alal ayon ta awalilike lom mansoo kak'oj jba. Y te k'alal jakal ayone ya awalik: “Ya stoy sba ta k'op”, xchaex.

²Awokolikuk, te k'alal ya xtal kilexe, ma me awak'ikon te tulan ya jk'oponex te jayebex ya awalik te sk'anojel nax jti'balul spisil te tut ya jpase. Yu'un jich ay ta ko'tan te ya jk'opon jbjaj sok ta site.

³Bats'i jich te ti'bal to ayotike. Pero ma jichuk ya kut jbjajtik tut'il gente li' ba balmilale.

⁴Te tut ya jmak jbjajtik aye, ma pajaluk sok te tut skuenta balmilale. Yu'un ja' ta spoder te Diose te ya xju' ya jimtik a te tut wokol ta jimele. Y jich ya jimtik a te leel ta mulile.

⁵Y spisil toybajel ya smak te tut'il ya xna'bot sba a te Diose. Spisil te tut ya snop te skuenta nax ti'bale ya kak'tik ta skuenta Cristo, yu'un jich me ya xch'uunik a.

⁶Y jich ayix ta ko'tantik te ya xtal ka'beytik kastigo spisil te mach'a ma xch'uunik mantale yu'un jich me jmel nax ya xtojobex ta xch'uunel a.

⁷Te ja'exe ja' nax ayex ta yilel te tut chikan ta ilel ya awilike. Teme ay mach'a ya yal “Ja' yu'unon te Cristoe”, teme xchie, ya sk'an ya sna' te jich yu'unotik euk te Cristoe.

⁸Y aunke ya jtoy jba ta k'op ch'inuk yu'un te tut'il ay k'atele, ma'yuk tut ya xk'exawon yu'un. Yu'un ja' a ya'botik ka'teltik te Kajwaltike yu'un jich ya jpastik te ya xmuk'ubex ta stojol Dios y ma yu'unuk ya jintikex.

⁹Ma jk'an te ya akuyik te jich ya sit'esex yu'un te jkartaetike.

¹⁰Ay ya yalik: "Te skartaetike lom k'ux y lom tulan, pero teme jul tal stukele, ma'yuk ta jkuenta sok ma'yuk ta jkuenta te tut ya xjul yale", xchi.

¹¹Pero te mach'a jich ya yale, ya me sk'an sna' euk: Jich tut'il te ya xk'opojotik ta karta te jakal ayotik ta atojolik te ja'exe, jich me tulan ya ya'iy te tut ya jpas te k'alal ayon ta awolilike.

¹²Ma yu'unuk ja' ya jpaj jbatik sok te mach'atik te stukel nax ya yak' sba ta ak'el ta jkuentae. Pero te stukelike ma'yuk sp'ijilik. Stukel nax ya spaj sbaik, y ya spaj sba sok te yan xane.

¹³Yan te jo'otik ma spas te jo'otik lom jun ko'tantik yu'un te ba k'al ay te ma jkuentatikukix aye. Dios ya ya'be seña te ba k'alal jmakojtik te a'tele, y stukel a yak'otik te ya xk'ootik k'alal ba ayex ta Corintoe.

¹⁴Ja' yu'un ma yauk xlok'otik ta mas te ba k'alal jmakojtike. Y te ja'exe, ayex nax ta jkuentatik, yu'un jo'otik nail k'oemotik te kich'objetikex ka'el te lek ach' k'op yu'un te Cristoe.

¹⁵Ma yu'unuk muk' ya kak' jbjatik yu'un te ba a'tejemix te yane. Ma yauk xlok'otik bael te ba k'alal jmajkojtike. Ja' ya jmalitik te max ya xju' x'a'tejotik ta awolilik chikan te tut'il yipal ta muk'ubel te xch'uunel awo'tanike. Pero sil tiempo li' ayotik ta ba k'alal jmakojtike.

¹⁶Jich me ya kaltik xan bael te lek ach' k'op yu'un te kolel te luwaretik te k'axem ba ayexe. Pero mak' x'ochotikix a te ba ay a'tejemix te yane, yu'un jich mak' jtoy jbjatik te ba ayix spasoj ya'tel te yane.

¹⁷Teme ay mach'a muk' ya ya'iy sbae, ja'uk me muk' ya ya'iy sba ta skuenta te Kajwaltike.

¹⁸Porke ma ja'uk lek ya x'ilot yu'un Dios te mach'a stukel mismo lek sk'oplal ya yal sbae. Yu'un ja' lek sk'oplal te mach'a lek ya x'albot sk'oplal yu'un te Kajwaltike.

2 Corintios 11

Te tut ya yal Pablo yu'un te palso apostoletike

¹Ayuk me tut'il ya xkujch awu'unik te ay jowil nax ya xk'opojone. Te tut'iluk ya awa'iyike, ts'ikbikon me.

²Tulan ak'oplalik ta ko'tan, jich tut'il tulan ak'oplalik ta yo'tan te Diose. Jo'on a kak'exix ta makel k'oem te ya xnujpun sok te jtul nax mamlalile, ja' te Cristoe.

Yu'un jich ya kak'ex entregal ta stojol Cristo, jich tut'il jtul ach'ix te ma'yuk smule.

³Pero ya xi'on yu'un, te jich tut'il te chan te ben maño la slo'lay te x'Evae, teme jich ya slo'layex ek'a te ja'exe. Y teme te ya xch'ay ta apensarik te tut lek anopojik ta stojol te Cristoe.

⁴Porke teme ay mach'a tal jtuluk te ya yalbey sk'oplal yan Jesus te ma jichuk te tut'il la kalbetikex sk'oplale, jun awo'tanik ya awa'iyik te sk'ope. O teme ya awik'ik sok sbujts' awo'tanik te jun espíritu te ma pajaluk sok te Espíritu te awik'ojikixe, y sok ya ach'uunik jun sk'oplal kolel te ma pajaluk sok te tut'il ach'uunejikixe.

⁵Te ya kale, te jo'one ma'yuk ba ch'in k'oemon yu'un te muk'ul apostoletik awu'unik te ja'ex a ts'akliyejike.

⁶Aunke me ma jna' lek xk'opojon, pero bayal te tut jna'objey slumarile. Y ja' to ja' kak'ojtikix awilik sil tiempo te ja'exe, y sok spasil te tut ju'emix ku'untike.

⁷¿Me ay wan tut ma lek a jpas te la kalbeyex sk'oplal kolel te ma'yuk a jk'an jtojol ae? ¿Me ja' jmul a jta a te jo'on ch'in a kak' jba, yu'un jich muk' ya xlok'ex te ja'exe?

⁸Ay la kich'be tal stak'in yan hermanoetik, la kich' tal ta jk'ab te koltayel a ya'bikone. Pero te' jlajin a te k'alal la kak' jba ta abatinel ta akuentaie.

⁹Y te k'alal ayon ta awolilik, teme ay nesesidad a ka'iyé, ni ma'yuk mach'a ka'be swokol yu'un. Yu'un te hermanoetik te talemik ta Macedoniae la ya'bikon te tut ya xtuun ku'une. Jich a jpas yu'un ma me ayuk awijkatsik ya ka'beyex, y jich sigue ya jpas bael.

¹⁰Bats'i seguro ayon te jna'oj te tut bats'i jich yu'un te Cristoe, yu'un jich ma'yuk mach'a ta spasil estado yu'un Acaya te ya spojbon te tut ben jun ko'tan yu'un.

¹¹¿Tu'un te jich ya kale? ¿Me yu'un ma jk'anojukex te ja'exe? Dios sna'oj te bayal jk'anojexe.

¹²Pero sigue ya jpas bael te tut ya jpase, yu'un jich me mak' ya ka'be permiso a te mach'atik yipalik ta sleel te tut ya staik bujts'an k'inal yu'un, jich tut'il jo'otike.

¹³Porke najka palso apostoletik ske me to y jlo'lawanejetik yu'un skuyoj sbaik te ja' apostoletik yu'un te Cristoe.

¹⁴¿Tu'un wan ma jichuk ya spasike?, yu'un te pukuje ya skuy sba te ja' ángel yu'un te sakil k'inale.

¹⁵Ja' yu'un ya skuy sbaik te najka lekil gente te j'a'teletik yu'une. Pero ta slajibal te tut ya staie, ja' chikan te tut spasojanike.

Te wokoletik a sta te Pablo yu'un te ay ta apostole

16Ya kalbeyex xan te ma me ayuk mach'a ya skuy te ayon ta jowiyele. Pero teme ay jich ya akuyike, ak'aik te ya jk'oponex jich tut'il jtul jowiyele, yu'un jich me ya xju' ya jtoy jba ch'inuk a.

17Te toybajel to, ma ja'uk yipalon ta yalel te jich ay smantal te Kajwaltike, yu'un jachikon nax tut'il jtul jowiyel.

18Yu'un ay bayal te ya stoy sbaik te tut snopojik ta stukelik naxe. Jich euk te jo'one, ya me jtoy jba.

19Te ja'exe ben p'ijex. Pero junuk awo'tanik kujchem awu'unik te mach'atik xlaj jowiye,

20sok kujchem awu'unik te mach'atik ya sujex ta mantaltesele, sok te mach'a ya slajinbeyex te tut ay awu'unike, sok te ya slo'layexe, sok te mach'a muk' ya yak' sba ta atojolike, o sok te mach'a ya smajbeyex awelawike.

21Manchuk me ya xk'exawon ta yalel: Te jo'otike, yu'un ma'yuk jpuersatik, ma jichuk la jpastik ta atojolike. Pero te yanetik ya sk'an ya stoy sbaike, jich euk te jo'one ya jk'an ya jtoy jba euk, aunke jich ya kal te jowil naxe.

22Teme hebreoetik te stukelike, jichon euk. Teme israeletike, jichon euk. Teme ja' sts'umbal te j'Abrahame, jichon euk.

23Teme ja' j'a'teletik yu'un te Cristoe, jo'on k'axemon xan a ke te yanetike, aunke jich ya xk'opojon tut'il jtul jowiyel. Jo'on mas a'tejemon ke te yanetike. Bayal buelta ochemon ta prexo, mas ke te yanetike, y ma ajtabiluk kich'oj majel, mas ke te yanetike. Bayal buelta ayon ta peligro yu'un lajel.

24Jo'eb buelta a ya'bikon kastigo te juriyoetike, ay treinta y noeve ta jijts aresial.

25Oxeb buelta a ya'bikon te', y jmel a ya'bikon ton. Oxmel a mulot ta ja' te barko te yipalon ta beel ae, y k'an smulonix. K'ax ku'un jun ajk'ubal y sok jun k'aal te ba stoylejalel te mare.

26Ben bayal beenemon y kiloj te peligroetik ta ja'e, y peligroetik yu'un te j'elek'etike, y peligroetik yu'un te jlumale, y sok te jyanlumetike. Kiloj peligroetik ta muk'ul jtejklum, sok ta jojchol luwar, sok ta mar, y peligroetik yu'un te palso hermanoetike.

27Sok lubel ta a'tel, y bayal buelta ma' wayon. Beno k'ax jwokol ta wi'nal y takin-ti'il. Bayal buelta la jkom jwe'el. K'ax jwokol yu'un sik yu'un ma'yuk lek jk'u'-jpak'.

28Ma jipuk nax a to, y ay to xan yan: Jujun k'aal lom al ya ka'iy yu'un te yajtal ko'tan yu'un ta spisil te juju-tijk' hermanoetike.

29Teme ay mach'a ya xtaot ta chamele, jich ya staon chamel ya ka'iy euk. Y teme ay mach'a ya xyal ta mulile, ya yak' yajtal ko'tan yu'un.

³⁰Teme ay tut ya jtoy jba yu'une, ja ya jtoy jba yu'un te tutik ya xchiknaj te ma'yuk tut ya xju' ku'une.

³¹Te Dios te Stat te Kajwaltik Jesucristoe te ja' ben tsa'am slekil sbajtel k'inale, sna'oj te ya kal te bats'i jiche.

³²Te k'alal ayon ta Damascoe, te gobierno te ay ta a'tel yu'un te rey Aretas la yak' ta kanantayel te puertaetik yu'un te muk'ul jtejklume, yu'un ya me stsakikon bael.

³³Pero ay mach'a a sjojk'anon koel ta jun moch ta bentana ta spajk'ul te jtejklume, y jicha kolon bael ta k'abal.

2 Corintios 12

Ay tuti' yil y a'bot sna' te jPabloe

¹Ma jk'an te ya jtoy jba ta mismo jtukel naxe. Pero ja' me ya jta ta alel te tutik a kil y la ya'bon jna' te Kajwaltike.

²Ya jna'be sba jtul winik te ay ta skuenta Cristoe te ayix katorse ja'bil te ik'ot moel ta yoxkajal te ch'ulchane. Ma jna' me ik'ot bael sok sti'balul o xch'ulel nax. Ja' nax sna'oj te Diose.

³Pero jna'oj te winik abi ik'ot bael ta utsilal, me sok sti'balul o xch'ulel nax, ma jna'. Ja' nax sna'oj te Diose.

⁴Te' ta utsilal la ya'iy k'opetik te mukul nax te ma spas ya yal ni jtuluk winik.

⁵Pero ma jo'ukon mismo ya jtoy jba jtukel. Ja' ya jtoy jba yu'un te ma'yuk jpuersae.

⁶Pero yauk jk'an ya jtoy jbae, ma jowiluk nax, porke ja' yipalon ta yalel te tut bats'i jiche. Pero ma jichuk ya jpas, skuenta yu'un ma'yuk mach'a k'ax jich ya stoybon jk'oplal te tut yilel te ka'tele sok te tut ya'iyel te jk'ope.

⁷Para ke mak' jtoy jba a yu'un te tut lom muk' a ya'belon jna'e, la ya'belon jun wokole, pajal sok jun ch'ix te ts'apal ta jti'balule, te jachik tut'il jun ya'tajib pukuj te tal yilbajinone.

⁸Oxmel a jk'anbe Kajwaltik te yauk slok'esbon te wokol to.

⁹Pero te Kajwaltike la yalbon: "Teyatix a te slekil ko'tan awu'une, porke te jpodere jich ya xchiknaj ta lek a te ma'yuk tut ya xju' awu'un ta atukele", xyuton. Jich yu'un ben jun ko'tan te ma'yuk tut ya xju' ku'une, yu'un jich me ya xchiknaj ta jkuenta a te spoder Cristoe.

¹⁰Ja' yu'un ben jun ko'tan te ma'yuk tut ya xju' ku'une, sok te ma xyak'elon ta jkuentae, sok te ma'yuk tut ya xtuun ku'une, sok te ayon ta tenele y sok te ay

jwokol ta skuenta te Cristoe. Porke te k'alal ma'yuk jpuersa ya ka'iy e, ja' mas tulanon ya ka'iy a.

Yajtal yo'tan te jPablo yu'un te hermanoetik ta Corintoe

11Jicha jpasix jich tut'il jtul jowiyel. Pero ja'ex la asujikon ta spasel. Porke ja'ex ya sk'an la awalbikon lek jk'oplal. Aunke ma tuton a te jo'one, ma'yuk mach'a pek' ayon yu'un ke te muk'ul apostoletik awu'unik te ja' ats'akliyejike.

12Ta skuenta spasil te señailetik sok te milagroetik sok seña spoder Dios te la jpasulan ta atojolike, te' chikan a te bats'i jich te apostolone.

13¿Me ay ma jichuk a kak'ex ta jkuenta te tut'il a kak' ta jkuenta te yan hermanoetike? ¿O ja' yu'un te ma' jk'anbeyex te koltayel te tuun ku'une? Pاسبikon perdon teme ay ma lekuk la jpasbeyexe.

14Jchapojobaix yu'un te ya jpas ta yoxebal buelta te ya xtal kilexe, y ma me ja'uk te ya xk'o jk'anbeyex koltayel. Te jo'one ma ja'uk ya jle te tut ay awu'unike, yu'un ja'ex mismo ya jleex. Porke ja' te me'il-tatiletik te ya sk'an ya stsobey stak'in yu'un te yuntikile. Y ma ja'uk te untik te ya stsobe stak'in te sme'-state.

15Y te jo'one lom gano ya jlajin spasil te tutik ay ku'une. Y asta jo'on mismo ya kak' jba ta lajel ta akuentaik yu'un akoltayelik. Aunke jich ya kilex te bayal to jk'anojex te jo'one, pero te ja'exe mas ma' ak'anojikukon.

16Ana'ojik te ma' jk'anbeyex te tut tuun ku'une, pero ay mach'a ya yal te la jlo'layexe.

17¿Me yu'un ja' a jlo'layex a te ta skuenta te mach'a la jtikonbeyex tale?

18Ja' la jk'anbe te jTito te ya xba yulu'tayex tale sok jtul hermanoe. ¿Me yu'un la slo'layex te jTito? ¿Me ma jichuk ta jchebaltik te jun nax tut ya jpastike y sok te jun nax te ko'tantik ta akuentaik?

19¿Me'n jich akuyotik te ya nax jmak jbajtik ta k'op ta atojolike? Pero ma jichuk. Ta stojol Dios ya xk'opojotik, sok jich tut'il te mach'atik ay ta skuenta te Cristoe. Y spasil to, kermanotak te ben k'uxex ta ko'tane, yu'un jich te ja'exe ya me xmuk'ubex ta stojol Dios.

20Porke te k'alal ya xba kilex, ya jxi' teme ma jichuk ya xk'o jtaex te tut' ya jk'ane, sok teme ma jichuk ya xk'o ataikon te tut' ya ak'anik ek'a te ja'exe. Ja' ya jxi' teme ay k'op lijkem awu'unik, o il-o'tantawanej, o iliba, o ay dibision awu'unik, sok te le-mulile, sok te a'biyanwaneje, sok te toybajele, y te lijkesej-k'ope.

21Ja' ya jxi' te k'alal ya xtal kilex xane ya me xk'exawon ta stojol Dios awu'unik, y ya me x'ok'on yu'un te bayalexix te ja'exe te ayix tiempo lij a le amulike, y ma' jilesejikuk te tut skuenta balmilale, te antsiwejele, sok te tut k'exlaltik sba ta pasele.

2 Corintios 13

Tsitsel y spajtil yo'tanik

- ¹Ja' to ja' yoxmelal a te ya xtal kilexe. Spisil me ya xchajpay jilel, ja' to ya sk'an chapel teme ay cheb o oxeb testigoe.
- ²Te ora to te jakal ayone, ya me kalbeyex xan te tsitsel ta apisilik sok te mach'atik nail to mulawenike, jich tut'il la kalbeyex te k'alal a ka' kilex te xcha'melal ae. Teme ba jcha'kilexix xan tale, ma me ayukix perdon a.
- ³Yu'un te ja'exe yipalex ta sk'anel seña ya awilik teme ja' Cristo te ya xk'opoj ta jkuentae. Y te Cristoe ma yu'unuk ma'yuk spuensa te tut ya xchap ta akuentaik. Ya me yak' awilik te bayal spoder ta atojolike.
- ⁴Jich te la yich' jijpanel ta krus te ma'yuk spuensa yilele, pero kuxulix ta spoder te Diose. Jich mismo euk te jo'otike pajal ma'yuk jpuersatik sok yilel. Pero te tut'il jun nax ayotik soke, jich kuxulotik ta spoder Dios yu'un te yipalotik ta a'tel ta atojolike.
- ⁵A'iya me abaik ja'ex mismo, yu'un jich me ya xchiknaj a teme bats'i ay te xch'uunel awo'tanike. Pasa abaik ta prewa. ¿Me ma ana'ojikuk te ayix ta awo'tanik te Jesucristoe?, teme ma lomuk nax awalaj te ach'uunejike.
- ⁶Ko'tanuk yauk ana'ik te jo'otike ma lomuk nax te jch'uunejtike.
- ⁷Y ya jk'opontik Dios yu'un te ja'exe te manchuk ya apasik te tut ma tsa'amuke. Ma yu'unuk ya jk'an kak'tik ta ilel te jo'otik te lek jk'oplaltike. Yu'un ja' ya jk'antik a te lek tut ya apasik te ja'exe, aunke jich yilel te lom nax jch'uunejtik te jo'otike.
- ⁸Porke ma spas ya jkontraintik ch'inuk te tut bats'i jiche. Yu'un ja' nax ya sk'an ya jpastik te tut bats'i jiche.
- ⁹Ja' yu'un ben jun ko'tantik te k'alal ma'yuk jpuersatike, teme tulanex te ja'exe. Y sigue ya jk'opontik Dios yu'un te yauk xtojobex ta leke.
- ¹⁰La jts'ibabeyex te karta to antes te ya xtal kilexe, yu'un te k'alal ya xtalone ma puersauk te tulan ya jk'oponex te tut'il ay ka'tel te yak'ojbon te Kajwaltike. Ma yu'unuk ya jimex a, ja' ya ka'beyex spuensa awo'tanik.
- ¹¹Ta slajibal, kermanotak, ya jk'an te junuk awo'tanik ayexe, y te ya aleik te ya xtojob akuxlejalike. A'beya abaik spuensa awo'tanik y junuk awo'tan abaik, y bujts'anuk me k'inal. A' me sjoyinex te Dios te ay slekil yo'tan y sok te ay bujts'an k'inal yu'une.
- ¹²Patbeya aba awo'tanik ta juju-tulex sok sbujts' awo'tanik.
- ¹³Spisil te hermanoetike xkoltanukex laj me.
- ¹⁴A me k'otuk ta akuentaik te slekil yo'tan te Kajwaltik Jesucristoe sok te xk'uxul yo'tan te Diose, sok a me sjoyinex sil tiempo te Ch'ul Espiritue. Jichuk.

Gálatas

Gálatas 1

Spajtil yo'tanik

¹Jo'on jPabloon, te apostolon. Ma ja'uk tikonbilon yu'un te winketike sok ma ja'uk la ya'bonik ka'tel. Ja' la ya'bon ka'tel te Jesucristoe y sok te Dios Tatile te ja' a xcha'kuses tal te Jesuse te ba ay te animaetike.

²Jo'on sok spasil te hermanoetik te joyinej jbay soke, ya jts'ibay te karta to, te ja' yu'un te jayebox te ach'uunejik Dios te ayex ta estado Galaciae.

³Te Dios Tatile sok te Kajwaltik Jesucristoe a' ya'beyex te slekil yo'tan y sok te bujts'an k'inal ta atojolike.

⁴Te Jesucristoe la yak' sba ta lajel yu'un te jmultike, yu'un ya skoltayotik te ayotik ta balmilal te ma tsa'amuke. Jich tut'il la sk'an yo'tan te Tatik Dios ku'untike.

⁵A me chiknajuk slekilal ta sbajtel k'inal. Jichuk.

Ma'yuk yan sk'oplal te kolele

⁶Lom ayon ta ajtal-o'tan awu'unik te tut'il ora nax ya xjakalex bael ta stojol Diose, te la yik'ex ta skuenta slekil yo'tan te Cristoe. Yu'un ja' ya apasik seguir te yan k'op te kuybil te ya xkolotik yu'un.

⁷Ma yu'unuk ay yan sk'oplal te kolele. Ja' nax te ay mach'atik ya xchebentesbeyex awo'tanik te ja'exe. Ya sk'an ya syanutesik te tut'il ay sk'oplal te kolel yu'un te Cristoe.

⁸Pero teme ay mach'a ya yalbeyex te sk'oplal kolel teme ma pajaluk sok te tut'il kalojbetikexe, a' bajtuk ta ch'ayel. Manchuk me jo'otik o jtul ángel te talem ta ch'ulchane.

⁹Yu'un nail kalojbetikex y te ora to jich ya kalbetikex xan: Teme ay mach'a ya yalbeyex te jun sk'oplal kolel te ma pajaluk sok te tut'il awichojikixe, a' bajtuk ta ch'ayel.

¹⁰Te jo'one ma ja'uk ya jle te lek jk'oplal yu'un te winketike, yu'un ja' ya jle te lek jk'oplal yu'un te Diose. Teme ja' ya jk'an te lek ayon sok te winketike, ma jo'ukonix a te yaj-a'telon te Cristoe.

Tut'il a k'ot ta apostol te jPabloe

¹¹Ya ka'beyex ana'ik, ja'ex kermanotak, te jich aye: Te sk'oplal kolel te ya kale, ma ja'uk ta skuenta nax te winketike.

¹²Ma teyuk a jta a ni ma teyuk jnopojo a te ta skuenta nax jtul winike, yu'un ja' ta skuenta te Jesucristoe stukel mismo a ya'bon jna'.

¹³Te ja'exe awa'iyejikix te tut kilel te nail toe te k'alal jun ayon sok a te juriyoetike. La jtentalan sok la kilbajinlan te hermanoetik yu'un Dios y jnopojo ya jtup'be sk'oplal.

¹⁴Te jun nax ayon sok a te juriyoetik, te jo'one mas nail nail ju'em ku'un ke te jlumale, te joy jba sok ta ch'ile. Porke ben bayal sk'oplal ta ko'tan te jkanantayej te skostumbreik te antibo jme'-jtate.

¹⁵Pero Dios a st'ujon ta nail to te ma to x'ayinon ae, y ta skuenta sk'uxul yo'tan te la yik'one.

¹⁶Te k'alal jich a sk'an yo'tane, la ya'bon jna'be sba te Xnich'ane, yu'un jich me ya kalbe sk'oplal te kolel te ba ay mach'atik ma juriyouke. Ma ja'uk a ba jojk'obey te yanetik genteetike,

¹⁷ni ma ba jojk'oy ta Jerusalem te ba ay te apostoletik te nail ku'une. Ma jichuk, sinoke boon ta estado yu'un Arabia. Patil sujton tal ta Damasco.

¹⁸Oxeb ja'bil ta patil boon ta Jerusalem, yu'un ba kil te jPedroe, y te'eyon kinse dia a.

¹⁹Pero ma'yuk a jta ta ilel te yanetik apostoletike, ja' nax te Jacobo te yijts'in te Kajwaltike.

²⁰Te tut ya jts'ibabeyexe, jamal ya kal ta stojol Dios te ma jlotuke.

²¹Ta patil boon ta estadoetik yu'un Siria sok Cilicia.

²²Y ma' sna'bikon jba ta sitik te hermanoetik ta skuenta Cristo te aylan ta Judea.

²³Ja' nax te la ya'iyik te ya x'alote: "Ja' te mach'a la stenotik ta nail toe, te ora to yipalix ta yalel te tut'il ay sk'oplal ta ch'uunel te Cristoe, te nail to k'an stup'be sk'oplale", xchi te jk'oplale.

²⁴Y la yalbeyik kola yal Dios yu'un ta jtojol.

Gálatas 2

Te yanetik apostoletike la yik'ik te jPabloe

¹Ta patil k'axix katorse ja'bil a boon xan ta Jerusalem sok te jBernabee, y la kik' sjoyinon bael te jTito.

²Boon porke Dios la ya'bonix jna' te puersa ya xboone. Y teyix ta Jerusalem ay jun junta te ba kalbe ya'iyik te stataletik te ayik ta jkuentae. La kaltalanbe te sk'oplal kolel te la kal te ba ay te mach'atik ma juriyouke. Te tut'il jich a jpase, yu'un ma jk'an teme ma'yuk sluwaril ya xjil te tut jpasojixe sok te ya to jpas xane.

³Pero te jTito te sjoyinejone, te ja' griego stukele, ma' sujot ta yich'el te sirkunsisione.

⁴Pero ay jtul cheb palso hermanoetik te ochik tal li' ba ayotik, te mukul nax aylane, yu'un talemik ta ilawane te tut'il libre ayotikix ta skuenta te Cristo Jesuse. Yu'un ya sk'an yak'otik xan ta mosoil yu'un te mantaliletike.

⁵Pero ni ch'inuk a jch'uunbetik te tut ya sujotik aye. Porke ja' ya jk'antik te bats'i jich te sk'oplal kolel te jmel nax ay ta akuentaik.

⁶Pero te mach'atik ay ya'telik tey ae ma'yuk tut ach' a yalbon. Aunke te jo'one ma kocheluk te tut a'tel yich'ojike, jich mismo te Diose ma ja'uk ya yich' jkuenta te tut yilelike.

⁷Ma'yuk tut la yalik, yu'un la yilik te Dios la ya'bonix ta jkuenta yalel te lek ach' k'op te ba ay te mach'atik ma juriyouke. Jich tut'il jPedro te ja' ay ta skuenta ya'telinel yalel ta ba ay te juriyoetike.

⁸Yu'un mismo Dios a stikon te jPedro te ja' apostol te ba ay te juriyoetike, jich a stikonon euk te tut'il apostol te ba ay te mach'atik ma juriyouke.

⁹Ja' yu'un te Jacobe, te jPedroe sok te Juane, te ja'lan yiptajib te hermanoetike, la sna'ik te Dios a ya'bon ta jkuenta te a'tel to. Ja' yu'un la xchechbotik jk'abtik jo'on sok te jBernabe, ja' seña te joyinej jbajtik ta a'tel. Sok la yalik te jo'otik ya jkuentaintik te a'tel te ba ma juriyouke, y te stukelik ya me xba a'tejikuk te ba ay te juriyoetike.

¹⁰Ja' nax a yalbotik bael te ya me jna'tik tut'il ay te me'baetike, te ja' ko'taninej spasel sil tiempoe.

Te jPabloe la skom ta kop te jPedro ta Antioquia

¹¹Pero te k'alal bajt ta muk'ul jteyklum Antioquia te jPedroe, la kalbe ta sit porke ma tsa'amuk te tut yipal ta spasel.

¹²Yu'un nail a we' sok te mach'atik ma juriyouke, ja' to te laj k'ot cha'oxtul te mach'a tikonbil tal yu'un te Jacoboe. Jich lijk spit sba, y ma sjoyinlanix ta we'el a. Porke ja' a xi' yu'un te mach'atik bayal sk'oplal ay ta yo'tanik te sirkunsisione.

¹³Y te yan xan hermanoetik juriyoetike jich a lijk snopik te tut'il ma tsa'amuk snopoj te jPedroe. Y asta te jBernabee jich a k'an snopbey euk.

¹⁴Ja' yu'un te k'alal la kil te ma jichuk toj ya spasik te tut'il ay sk'oplal te lek ach' k'o'pe, la kalbey ta sitil komon te jPedroe: "Ja'at te juriyoate, jich ya xkuxuyinat te tut'il ma juriyoukate. ¿Tut yu'un te ya ak'an ya asuj te mach'atik ma juriyouk ta spasel jich tut'il te juriyoetike?"

Spisilik ya staik kolel ta skuenta xch'uunel-o'tanil

¹⁵Jo'otik juriyootik ta kayinabtike, y ma jmulawilukotik, jich tut'il te yanetike.

¹⁶Pero jna'ojtik te ma'yuk mach'a libre ya xk'ot yu'un smul ta skuenta te ya spas te tut ya yal te mantaliletik yu'un te jMoisese. Ja' nax libre ya xk'ootik yu'un jmultik ta skuenta xch'uunel te Jesucristoe. Ja' yu'un, te jo'otike jch'uunejtikix te

Jesucristoe yu'un ya skoltayotik yu'un jmultik ta skuenta nax te xch'uunel-o'tanile, y ma ja'uk ta skuenta spasel te tut ya yal te mantaliletike. Porke ma'yuk mach'a ya xju' te libre ya xk'ot yu'un smul ta skuenta spasel te tut ya yal te mantaliletike.

¹⁷Pero teme ja' libre ya xk'ootik yu'un jmultik ta skuenta nax te Cristoe, tey ya xchiknaj a te pajal jmulawilotik sok te yanetike, ¿Me yu'un jich ya yak' xmulawotik te Cristoe? Ma jichuk.

¹⁸Yu'un teme ya jcha'pas xan te tut'il jilemix ta pasel ku'une, jo'on mismo ya jta jmul.

¹⁹Porke te jo'one ta skuenta te mantaliletike chamenonix yu'un te mantaliletike, yu'un ja'ix kuxulon ta skuenta te Diose.

²⁰Sok te Cristoe pajal jojk'ajemon sok ta krus. Y ma jo'ukon xanix ta jkuenta kuxulon, ja'ix ta skuenta Cristo te kuxulone. Y ta ora to te tut'il kuxulon sok te jti'balule, ja' kuxulonix ta xch'uunel ko'tan ta skuenta te Xnich'an Diose. Ja' la xk'uxutayon y la yak' sba entregal ta milel ta jo'on ta jkaj.

²¹Ma jk'an ya jp'aj te slekil yo'tan te Diose. Yu'un yauk xju' te ya yak'otik ta libre yu'un jmultik te xch'uunel te mantaliletike, jich lom nax a cham te Cristo te jichuke.

Gálatas 3

Tut' ay te mantaliletike sok te xch'uunel-o'tanile

¹Ja'ex Galataetik, te ma pijukexixe, ¿Mach'a a ya'beyex chamel? Te tut la kalbetikexe, la kak'tik ta ilel ta asitik te Jesucristo te jojk'anot ta kruse.

²Ja' nax ya jk'an ya awalbikon te tut ya jojk'oye: ¿Me la awik'ik te Espiritu yu'un Dios te la ach'uunik te mantaliletik yu'un te jMoisese, o ja' te la ach'uunik te sk'op Dios te la awa'iyike?

³jmel ma pijukexix te ja'exe. Te tut'il a lijkek ta spasel ta skuenta te Espiritue, te ora to ya ak'an ya aju'utesik ta puersa sok ati'balulik.

⁴¿Me jowil nax te bayalix ta jkaj te k'ax awokolik yu'une? Ma jowiluk.

⁵Te k'alal Dios la ya'beyex te Espiritue y la yak' ta ilel milagroetik te ba ayexe, ¿tu'un te jich la spase? Ma ja'uk yu'un te ja'ex te la ach'uunik te tut ya yal te mantaliletike. La spas yu'un te la ach'uunik te sk'op Dios la awa'iyike.

⁶Te j'Abrahame, “la xch'uun te Diose, y ja' yu'un ilot yu'un Dios tut'il toj aye”, xchi me.

⁷Ja' yu'un, te ja'exe ya sk'an ya ana'ik te mach'atik bats'i ja' sts'unubal te j'Abrahame ja' te mach'atik ay xch'uunel yo'tane.

⁸Ta nail to chiknaj ta Sjun Dios te libre xk'otik yu'un smulik te mach'atik ma juriyouke yu'un te xch'uunel yo'tanike. Jich Dios la yal ta stojol j'Abraham te lekil ach' k'op to: "Ta spsil nasionetik ya yich' bendision ta akuenta", xchi me.

⁹Jich te mach'atik ya xch'uune yich'oj bendision jun nax sok te j'Abraham te jich a xch'uun ek'ae.

¹⁰Yan te mach'atik ya'telinejik xch'uunel te mandaliletik yu'un jMoisese aylan ta skuenta ch'ayel. Porke te Sjun Dios jich ya yal: "Ch'ayel me ya xbajt mach'auk a te ma spsiluk ya xch'uun spasel te tut ts'ibabil ta sjunal yu'un te mantaliletike", xchi me.

¹¹Ja' yu'un chikan ta jamal te ma'yuk mach'a libre ya xk'ot yu'un smul yu'un ja' ya spas te tut ya yal te mantaliletike. Yu'un te Sjun Diose ya yal: "Te mach'a lek ya x'ilot yu'un Dios ta skuenta te xch'uunel yo'tane, ja' me ya xkuxuyin", xchi me.

¹²Pero te mantaliletik yu'un te jMoisese ma xyich' ta jkuenta te xch'uunel-o'tanile. Yu'un jich ya yal: "Te mach'a ya xch'uun spasel spsil te mantaliletike, ya me xkuxuyin yu'un", xchi me.

¹³Te Cristoe ja' a yak'otik ta libre yu'un te kastigo yu'un te mantaliletike. Yu'un stukel a slajinbe jilel sk'oplal te ch'ayel ya xbootike. Porke te Sjun Diose ya yal: "Ch'ayel ya xbajt spsil te mach'a jok'ol ya xcham ta te'e", xchi me.

¹⁴Jich a k'ot ta pasel yu'un Dios te tut sjapoj ta skuenta te j'Abrahame te jich ya sta ek'a te bendision ta skuenta te Cristo Jesus te mach'atik ma juriyouke. Y yu'un ta skuenta te xch'uunel ko'tantike ya kich'tik jpsiltik te Espiritu te Dios sjapoje.

Te mantaliletik sok te tut jabile

¹⁵Kermanotak, ja' ya kalbeyex tut'il ay te kuxlejal jujun k'aale. Te k'alal ya spas jun tratee te jtul winike, teme lek chapal jilel yu'une, ma'yuk mach'a ya xju' ya xch'ay ni ya sp'oles.

¹⁶Ja' nax jich, Dios la sjapbey ta skuenta j'Abraham y sok te sts'umbale. Te Sjun Diose ma ja'uk ya yalbe: "spsil te ats'umbale". Ja' ya yal: "te ats'umbale", y "te ats'umbale", te xchie, ja' te Cristoe.

¹⁷Te tut ya kale ja' to: Dios a spas jun trate sok te j'Abrahame y jich a xchap. Ja' yu'un te mantaliletik yu'un te jMoisese, te jul ta patil te ay kuartosientos treinta ja'bile, ma xch'ay te trate abi, y ma jichuk nax ya xjil te ma'yuk yip te tut sjapoj te Diose.

¹⁸Porke teme ja' ya kich'tik te bendision ta skuenta te mantaliletike, ma ja'ukix a te tut jabile. Pero te Diose la ya'be te tut sjapojbe te j'Abrahame te ta majtan naxe.

¹⁹Jich yu'un, ¿tut xan yes a te mantaliletik te? La yich' ak'el ta patil yu'un ya xchiknates a te ma xch'uunikix a te mantal te winiketike, ja' to te tal te sts'umbal

te Abrahame, te sjapoje te Diose te ya xtale. Te mantaliletike ja' albil ta skuenta te ch'ul angeletike, y te jMoisese ja' a tuun ta sk'asesel.

²⁰Pero ma puersauk te ay jk'asesej-k'ope te k'alal jtul nax mach'a ya xk'opoj. Y te Diose stukel nax a k'opoj.

Te tut sluwar te mantaliletike

²¹¿Me ja' ya sk'an xyal te mantaliletik yu'un jMoises te ja' skontrainej te tutik sjapoj te Diose? Ma jichuk. Porke te mantaliletik te yauk yak' kuxlejale, jich ya xju' te libre ay yu'un smul te mach'a jich ya spas te tut ya yal te mantaliletike.

²²Pero ja' chikan te tut ya yal te Sjun Diose te spisil chukajtik yu'un te mulile, yu'un te mach'atik ya xch'uun te Jesucristoe, jich ya xju' ya yich'ik te tut yaloj te Diose.

²³Te k'alal ma to xch'uunejtik a te Jesucristoe, te mantaliletike ja' xchukojotik, ja' to te k'alal chiknaj te tut'il ya sk'an te ya jch'uuntik te Jesucristoe.

²⁴Te mantaliletike jich k'oem tut' mosoil te ya x'ikot bael yu'un untik, te ya stojutesotik bael ta stojol te Cristoe. Yu'un teme la jch'uuntik te Jesucristoe, ya xju' te libre ya xk'ootik yu'un te jmultike.

²⁵Pero te ora to julemix te tut'il ay te xch'uunel-o'tanile. Ma'yukotikix ta skuenta te mosoile, ja' bi ja' te mantaliletike.

²⁶Yu'un te xch'uunel awo'tanik ta skuenta te Cristo Jesuse, ta apisilik te ja'exe yal xnich'anexix te Diose.

²⁷Porke ta apisilik te la awich'ikix ja'e jich jun nax a k'oex sok a te Cristoe, y jich jelonemexix ta skuenta a te Cristoe.

²⁸Ma kocheluk me juriyo o griego, me mosoil o libre ay, me winik o ants. Porke jun xanix ayex ta skuenta Cristo Jesus ta apisilik te ja'exe.

²⁹Y teme yu'unexix te Cristoe, jich sts'umbalexix te j'Abrahame. Y ya awich'ik te tutik sjapoj Dios te jich ya spase.

Gálatas 4

¹Te tut ya jk'an kalbeyexe ja' to: Mientras ch'in to te mach'a ya yich' jilel te majtanile, ja' pajal sok jtul moso te ay ta skanantayel te sna state, manchuk me ja' yu'un ta spisil.

²Ay genteetik te skanantayeje y ya xchapbe te tutik ya sk'an chapele ja' to teme la sta stiempoil yaloj jilel te state.

³Jich mismo ya xk'ot ta jkuentatik ek'a. Te k'alal ch'inotik to aye jich ayotik ta skuenta te mach'atik ay spoderik te ya spasawanik ta mantal li' ba balmilale.

⁴Pero te k'alal la sta stiempoile, Dios a stikon tal te Xnich'ane te alatayot yu'un jtul antse, sok te ay ta skuenta te mantaliletik yu'un te Moisesse.

⁵Yu'un tal yak' ta libre te mach'atik ayotik to ta skuenta te mantaliletike, yu'un te Diose jich me ya yik'otik ta yal-xnich'an.

⁶Y yu'un jich me ya xchiknaj a te yal xnich'antokixe, Dios a stikon tal ta ko'tantik te Espíritu yu'un te Xnich'ane. Ja' mismo te Espiritue ya xk'opoj: "Tat", xchi ta stojol te Diose.

⁷Jich yu'un te ja'ate ma'yukatix ta mosoil. Ja' yal-xnich'antix te Diose. Y te tut'il yal xnich'anexix te Diose, yu'un jich ya sk'an yo'tan te ya awich'ik euk te majtanile.

Te jPabloe ay yajtal yo'tan yu'un te hermanoetike

⁸Te nail toe, k'alal ma to x'ana'beyik sba Dios te ja'exe, ayex to ta mosoinel yu'un te lotil diosetike.

⁹Pero ta ora to ya ana'beyikix sba te Diose, o ja' mas lek ta alel te Dios ya sna' abaik te ja'exe. ¿Tut yu'un te ya sujtex xan ta skuenta te tut'il ma'yuk yip y te ma'yuk spoderike, y te ya awak' abaik ta mosoinel yu'une?

¹⁰Te ja'exe ya akanantayik te k'aaleltik, te uetike, te tiempoetike, te ja'biletike.

¹¹Bayal ya xi'on awu'unik te lom nax ni ma tuunemuk awu'unik te a'tel jpasoje.

¹²Kermanotak, awolilikuk jich x'apasik tut'il jo'one, porke jich me ya jpas ek'a te tut'il ja'exe. Ma yu'unuk ay tut ma tsa'amuk apasojbonikix.

¹³Yu'un ya ana'ik te k'alal nail la kalbeyex te sk'oplal kolele, ta skaj jchamel te ju' ku'une.

¹⁴Te chamele jun prewa yu'un ja'ex te ma la ach'ojikon lok'el sok ma la ap'ajikon yu'un te jchamele. Yu'un ben lek la awik'ikon jich tut'il jtul ángel yu'un Dios o jich tut'il te Cristo Jesuse.

¹⁵¿Tut la apasik sok te sbujts' awo'tanik la awa'iyike? Ya xju' ya kalbeyex te ja'exe te k'an ju'uk awu'unik te ya alok'esik te sbak' asitike yu'un te ya awa'bikone.

¹⁶Y te ora to, ¿me yu'un sujton ta akontraik te ja' nax yu'un te la kalbeyex te tut bats'i jiche?

¹⁷Te yanetike ben jun yo'tanik ta atojolik te ja'exe, pero ma slekilikuk te tut snopoje. Te tut ya sk'anike ja' te ya slok'esex ta jtojol, yu'un ben jun awo'tanik ya xk'oex ta stojolik.

¹⁸Lek te ya kak'tik ta ilel te jun ko'tantik sok te yane, pero ja' te lek tut jnopjtike. Y jichuk me sil tiempo a, ma me ja'uk nax te k'alal ayon ta akuentaik aye.

¹⁹Kuntikilex te ben k'uxex ta ko'tane, ayonix ta wokol nax tak yu'un te ja'exe, jich tut'il jtul me'il te ya xlijk swokole. Y sigue ayon bael ta wokol ja' to teme Cristo ya stojutesexe.

²⁰Ya jk'an te ayukonix te ba ayex mismo ora to, yu'un ay tut tulan ya kalbeyex. Yu'un ma jna' te tut ayexe.

Seña te x'Agar sok te Sarae

²¹Albikon te ja'ex ya ak'an ya awak' abaik ta japuyel yu'un te mantaliletik yu'un te jMoisese. ¿Me'n ma' awa'iyekuk te tut ya yal te mantaliletike?

²²Yu'un jich ts'ibabil jilel te ay cheb skermetik te Abrahame. Jtul yu'un te skriadae y te jtul xane ja' yu'un te bats'i yiname te libre ay stukele.

²³Te yal skriadae jich a ayin te tut'il skuenta nax te ti'balulile; pero te yal te mach'a ay ta libree, ayin skuenta yu'un jich ya xk'ot ta pasel te jich sjapoj te Diose.

²⁴Te tut'il jich aye, ay muk' sluwaril. Te cha'tul antstike jich a laj k'ot te ay cheb tratee. Te june te chiknaj ta wits Sinai, ja' pajal k'oem sok te x'Agare. Te mach'atik ay ta skuenta te trate to, ya x'ayinik yu'un mosoil ya xljaj k'ot.

²⁵Yu'un te x'Agare pajal sok te wits Sinai te ay ta Arabiae. Sok ja' pajal k'oem sok te ora to te muk'ul jtejklum Jerusalen, te jun nax ayik ta mosoil sok te yuntikile.

²⁶Pero te Jerusalen te ay ta ch'ulchan libre ay stukel, y jo'otik yuntikilotikix.

²⁷Porke te Sjun Diose jich ya yal: “Kontentoukat, ants te ma x'alajate, te ja'at te ma'yuk awuntikile. Awunan yu'un te akontentoile, te ja'at te ma'yuk awa'iyek tut' ay swokolil te alajele. Porke te ants te jilesbile ay mas yuntikil ke te ants te ay smamlale”, xchi me.

²⁸Kermanotak, jo'otik te pajalotik sok te Isaac, yuntikilotik te Diose, jich tut'il yaloj.

²⁹Pero jich tut'il te nameye te nich'anil te ayin ta smantal te ti'balulile la sten te nich'anil te ayin ta ya'tel te Espiritue, jich ya xk'ot ta pasel ek'a te ora to.

³⁰¿Pero tut ya yal te Sjun Diose? Jich ya yal: “Tikona lok'el te akriada sok te yale. Porke te yal kriadaile ma spas te pajal ya yich' te majtanil sok te yal te mach'a libre aye”, xchi me.

³¹Ja' yu'un kermanotak, ma ja'uk yuntikilotik te kriadaile. Ja yuntikilotik te mach'a libre aye.

Gálatas 5

Jun awo'tanik x'anex ta libre

- ¹Te Cristoe la yak'otik ta libre, yu'un jich me libre ayotik a. Y ma me awak' abaikix ta chukel yu'un te mosoile.
- ²A'ibikon awa'i, jo'on jPabloon ya kalbeyex: Teme ja'ex ya awak' abaik ta yich'el te sirkunsisione, te Cristo ma baleukix ya xk'ot awu'unik a.
- ³Ya jk'an jcha'alonbeyex xan: Mach'a uk winikil a te ya yich' sirkunsisione, puersa ya xch'uun spasel spasil te tut ya yal te mantaliletik yu'un te jMoisese.
- ⁴Ja'ex te ya aleik te tut'il libre ya xjilex yu'un amulik ta skuenta spasel te mantaliletike, jich la apit abaikix ta stojol Cristo yu'un a, sok jich la apit abaikix ta slekil yo'tan te Diose.
- ⁵Pero te jo'otike, ta skuenta te Espiritue y sok te xch'uunel-o'tanile, jich ayotik ta smaliyel te libre ya xk'ootik yu'un te jmultike.
- ⁶Porke jun nax ayotik sok te Cristo Jesuse, jich ma baleukix ya xk'ot a teme kich'ojtik sirkunsisione o teme ma kich'ojtikuke. Te tut lom balee ja' te ay xch'uunel ko'tantike. Y te xch'uunel-o'tanile ya yak' kuxuyinukotik sok te sk'uxul ko'tantike.
- ⁷Te ja'exe lek ayex ta nail. ¿Mach'a la xchebantesbeyex awo'tanik te ya ajilesik ta ch'uunel te tut bats'i jiche?
- ⁸Te tut la yalike, ma skuentauk Dios, te ja' a yik'ex stukele.
- ⁹Yu'un jich ya yal: “Ch'in nax levadura ya yich' te ya spajutes spasil te mats'e”, xchi me.
- ¹⁰Y te jo'one jich ay ta ko'tan ta skuenta te Kajwaltike te ma me tut yan ya anopik te ja'exe. Pero Dios ya me ya'be kastigo te mach'atik ya xchebantesbeyex awo'tanike, ma yocheluk mach'a uk a.
- ¹¹Te jo'one, kermanotak, te ja'uk to ya kak' ta pasel te ya xch'uunik yich'el te sirkunsisione, ma'yukon ta tenel yu'un te juriyoetik te jichuke. Sok ma kolauk ya ya'iyik te sk'oplal te laj ta krus te Cristoe.
- ¹²Pero te mach'atik yipalik ta xchebentesel awo'tanik te ja'exe, lek te ja'uk ya yich'ik ejchentesel ta jmel nax stukelike.
- ¹³Te ja'exe, kermanotak, Dios la yik'ex yu'un te libre ya xk'oexe. Pero ma me ja'uk libre ayex yu'un te ya aleik xan amulike. Ja' lek abatin abaik ta juju-tul sok slekil awo'tanik.
- ¹⁴Porke spasil te mantaliletike jich k'o ts'akayuk a te ya yal te mantale: “K'ux me x'awa'iy te ajoy ta genteile, jich mismo tut'il k'ux x'awa'iy aba te ja'ate.
- ¹⁵Ila me abaik, porke te ja'exe teme la ati' abaik y sok teme ya atam abaik ta pletoe, tey me ya awilik a te jk'axel ya ajim abaik ae.

Te tutik ya sk'an te ti'balulile y sok te kuxlejal skuenta te Espiritue

¹⁶Yu'un ya kalbeyex xan: Ja me x'aleik te tut'il ya sk'an te Espiritue, y ma me ja'uk x'aleik te jun awo'tanik te tut ma tsa'amuk ya sk'an ati'balulike.

¹⁷Porke te tutik ma tsa'amuk ya sk'an ati'balulike, ja' skontrainej te Espiritue. Y te Espiritue ja' skontrainej te tutik ma tsa'amuk ya sk'an ati'balulike. Te yane ja' skontrainej te yanetike, y ja' yu'un te ja'exe ma xju' awu'unik spasel te tut ya ak'anike.

¹⁸Pero te Espiritue ya stojutesotik, jich ma'yukotikix ta sujel yu'un a te mantaliletike.

¹⁹Ben chikan ta ilel te tut ya spasik te mach'atik ya spasik te tutik ma tsa'amuk ya sk'an te sti'balulike. Ya x'antsiwejik, y ya spas mulil, y ya spasik tut skuenta balmilal, y sok tut ya sk'upin yo'tanik.

²⁰Ya skejan sbaik ta lotil dios y ya snopik u'ulil. Ya spas kontrainwanej, pleto, sok la'o'tantayel. Jts'in ya x'laj ilin, y ya stsalawan ta k'op, ya spit sbaik y ya smon sjoyik.

²¹J'il-o'tanetik, jmilawetik, jyakubeletik, jpas-k'inetik te tut ma tsa'amuke, y ay xan yanetik te pajal soke. Ja' ya kak' ana'ik te ja'exe yu'un nail a kalbeyex: Te mach'atik jich ya snop spasele, ma xju' ya xk'ot te ba ay ta ajwalil te Diose.

²²Yan te tut ya yak' te Espiritue ja' te sk'uxul ko'tantike y sok ay goso ta ko'tantik, sok bujts'an k'inal, sok spisil ya sts'ijk ku'untik. Sok lek ya kil jbajtik, y ay slekil ko'tantik, sok jun ko'tantik,

²³sok ch'in ya kak' jbajtik, y sok ya jna' tut' ayotik sok ko'tantik. Spisil ito, ni ma'yuk mantalil te ya yal te ma lekuke.

²⁴Y te mach'atik ayix ta skuenta te Jesucristoe yak'ojikix ta lajel ta krus k'oem te sti'balulike. Lajix ta pasel yu'unik te tut ma tsa'amuk ya sk'upin spasel te sti'balulike y sok te sbik'tal yo'tanike.

²⁵Te ora to teme kuxulotikix ta skuenta te Espiritue, a' kak' jbajtik te ya stojutesotike.

²⁶Ma me lom toybaukotik. Ma me talel baeluk ya japuj jbajtik ta pleto y mak me kil-o'tantay jbajtik.

Gálatas 6

Koltaya me abaik ta juju-tulex

¹Kermanotak, teme ya awilik te ay mach'a yalem ta mulile, te ja'ex te ayex ta skuenta Espiritue, ya sk'an ya akoltayik ta sujtesel xan yo'tan a. Pero pasaik ta slekil awo'tanik. Sok na'a me tut'il ayex euk, ila me abaik, ma me jichuk ya xk'oex te ya ataik sujel ta mulil ek'ae.

²Koltaya abaik ta xkuchel te ijkatsile, jich me ya xju' awu'unik spasel a te smantal te Cristoe.

³Teme ay mach'a skuyoj sbaix te lek aye k'alal ma'yuk tut ya xju' yu'une, stukel nax mismo slo'layej sba.

⁴Te juju jtul ya sk'an ya yich' sba jkuenta te tut ya spase, y teme jun yo'tan ya ya'iy sbae, jichuk me ay ta stukel nax y ma me ja'uk ya yil tut' ay te yane.

⁵Yu'un ta juju-tul ay ta skuenta skuchel te tut yilel te ya'tele.

⁶Te mach'a ya yich' te p'ijutesel yu'un te sk'oplal te ach' k'ope, ya sk'an ya spukbe te yaj-maestroes spasil te tut ay yu'une.

⁷Ma me alo'lay abaik. Ma'yuk mach'a xju' ya yik'tin te Diose. Te tut ya ats'une jich mismo ya xlok' awu'un.

⁸Te mach'a ya sts'un sok sbujts yo'tan te tut ma tsa'amuk ya sk'an te sti'balule, ja skosecha te lajele. Te mach'a ya sts'un sok sbujts' yo'tan ta skuenta Espiritue, ta skuenta Espíritu ja' skosecha te kuxlejal sbajtel k'inale.

⁹Jich yu'un ma me wak' lubukotik ta spasel te tut leke. Porke teme ma xchebaj ko'tantike, ya me sta stiempoil te ya kilbeyik sit te ka'teltike.

¹⁰Ja' yu'un, siluk me tiempo te ya xju' ku'untike, a' jpastik te tut lek ta spisile. Y mas ja' ta stojol te kermanotaktik te jun nax jch'uunejtik sok Diose.

Tsitsel y spajtil-o'tanil ta slajibal

¹¹Ila awilik te jletra te ben muk'ik te yipalon ta sts'ibayel ta jk'ab te ora to.

¹²Te mach'atik ya sk'an ya sujex ta yich'el te sirkunsisione, ja' nax ya spasik yu'un te lek ya x'ilot yu'un a te gentee, skuenta yu'un ma'yukik ta ilbajnej yu'un te xch'uunejik te laj ta krus ku'untik te Cristoe.

¹³Pero ni ma ja'uk a te mach'atik ya yich' sirkunsision te ya xju' yu'un spasel spasil te tut ya yal te mantaliletike. Ja' nax ya sk'anik te yauk awich'ik sirkunsision te ja'exe. Yu'un jich me ya stoy sbaik te yauk xju' yu'unik te ya sujex ta yich'el te amarkaik ta ati'balulike.

¹⁴Yan te jo'one, ni ma xju' ya jtoy jba yu'un. Ja' nax muk' ya ka'iy jba yu'un te cham ta krus te Kajwaltik Jesucristoe. Yu'un ta skuenta nax te cham ta krus te Cristoe, te tutik ay ta balmilale chamenix jilel ku'un, y te jo'one chamenonix yu'un te tutik skuenta balmilale.

¹⁵Porke ta skuenta te Cristo Jesuse ma baleukix a k'ot teme kich'ohtik o ma kich'ohtikuk te sirkunsisione. Te tut balee, ja' te ach'ubenotiquixe.

¹⁶Spisilik te mach'a jich xch'uunejik ek'ae, ya yich'ik te bujts'an k'inale y te slekil yo'tan Diose, sok spasil te mach'atik bats'i jtejklum yu'un te Diose.

17Te ora to y ta patil bael ma jk'an te ay mach'a mas ya ya'bon jwokole. Yu'un te señaetik te kich'oj ta jti'balule, ja' ya xchiknaj a te jo'on jtul yaj-a'telon te Jesuse.

18Kermanotak, te Kajwaltik Jesucristoe a' ya'beyex te slekil yo'tan ta apisilik te ja'exe. Jichuk.

Efesios

Efesios 1

Spajtil yo'tanik

¹Jo'on jPabloon, apostolon yu'un te Jesucristoe te jich a sk'an yo'tan te Diose. La jts'ibay te karta to yu'un te jayebe x ayex ta skuenta Dios sok te ach'uunejik te Cristo Jesuse te ayex ta muk'ul jtejkum Efeso.

²Te Jatik Dios sok te Kajwantik Jesucristoe a' ya'beyex te slekil yo'tan y sok te bujts'an k'inal ta atojolike.

Bendisionetik ta skuenta Cristo

³Ben tsa'am te Dios te Stat te Kajwantik Jesucristoe. Yu'un te jun ayotikix sok te Cristoe, jich la ya'botikix spasil ta skajal skaj bendisionetik te ay ta skuenta te ch'ulchane.

⁴Dios la st'ujotik ta skuenta Cristo antes te ma to spas a te balmilale, yu'un jich me tojutesbilotikix ta skuenta y ma'yukix jmultik ya xk'ootik ta sit.

⁵Ta skuenta sk'uxul yo'tan jich chapal yu'un te nail toe te jich ya yik'otik ta yal-xnich'an ta skuenta te Jesucristoe, jich tut'il te yaloje te jich ya sk'an yo'tane.

⁶Jich yu'un, sil tiempo ya jk'ayojantik te slekilal te Diose, yu'un jich a ya'botik bendision ta skuenta te Xnich'an te ben bayal sk'anoje.

⁷Ta skuenta bayal sk'uxul yo'tan, Dios a yak'otik ta libre ta skuenta te Xnich'an te la smal xch'ich'ele. Y la spasbotikix perdon yu'un te jmultike.

⁸Dios la ya'botik kiltik te slekil yo'tane sok la ya'botik spasil p'ijilil y sok rasonil.

⁹Y la ya'botikix jna'tik te tut ya sk'an yo'tan te ma chikanuke, ja' te tut xchapo j stukul mismo te yaloj te jich ya xk'ot ta pasel yu'one.

¹⁰Te tut xchapoje ya me xk'ot ta pasel te ya sta stiempoil yu'one. Dios ya me yak' ta skuenta Cristo spasil te tutik ay ta ch'ulchan sok ta balmilal.

¹¹Dios a st'ujotik ta slijkibal to tal, yu'un te jun nax ya xk'ootik sok te Cristo sok ya me xba kich'tik te jmajtantik te xat'bilotike. Jich tut'il snopoj stukul mismo te Diose, sok ya xk'ot ta pasel yu'un spasil te tut lek ya yile.

¹²Jich a spas, yu'un te jo'otik te nail la jch'uuntik te Cristoe, jujun k'aal te kuxulotike ya me kalbetik te slekilal te Diose.

¹³Y jich te ja'exe, k'alal la awa'iyik te sk'oplal tut bats'i jiche te ja' sk'oplal te kolele y te la ach'uunik te Cristoe, jich jun nax a k'oex sok. Sok la awik'ik te Ch'ul Espiritu te ja' amarkaik te jich yaloj Dios te ya ya'beyexe.

¹⁴Te Ch'ul Espiritue ja' seña te ya kich'tik te majtanil te Dios ya ya'botik k'alal ya sts'akay te mach'atik ya yich' koltayel yu'une. Yu'un jich me ya kalbetik te slekilale.

Te jPabloe ya sk'anbe Dios te yauk x'a'bot sp'ijil te hermanoetike

¹⁵Yu'un la jna'ix te ja'ex te ay xch'uunel awo'tanik ta skuenta te Kajwaltik Jesuse y sok ay xk'uxul awo'tanik ta stojol spisil te mach'atik yu'un te Diose.

¹⁶Ma jkom jba ta yalbeyel kola yal Dios yu'un te ja'exe, sok ya jna'ulanex ta sk'oponel Dios.

¹⁷Ya jk'anbe te Diose yu'un te Kajwaltik Jesucristoe, te Tatil te lom bayal slekilale, a' ya'beyex te p'ijilil ta skuenta te Espiritue, skuenta yu'un jich ya ana'ik a te tut ya yak' ta na'ele, y ya me ana'beyik sba ta lek.

¹⁸Ya jk'anbe Dios te yauk sjambeyex apensarike yu'un ya me ana'ik a te tut yipalex ta smaliyel te ja' ik'bilexix yu'une. Ben tsa'am y ben chapal te majtanil te Dios ya ya'be te mach'atik yu'une.

¹⁹Y k'ax muk' y ma'yuk slajibal te spodere te ya x'a'tej ta jtojoltik, jo'otik te jch'uunejtike. Te spoder to ja' mismo te la yak' ta ilel te Dios sok bayal spuersae

²⁰te k'alal la xcha'kuses tal te Cristo te ba ay te animaetike, y la yak' nakluk ta sbats'il sk'ab ta ch'ulchan.

²¹Ja' muk a k'ot yu'un spisil te tutik ay spuersa, sok te ay ya'telike, sok te ay spodere y sok te ya xmantaltswanike. Y ja' muk' a k'ot yu'un spisil te tutik aye te tutik ay ta balmilal sok te tutik ya xtal ta patile.

²²La yak' te ya xch'uunbeyik smantal Cristo spisil te tutik aye, sok la yak' te ja' jolol yu'un spisil te juju-tijk' hermanoetik te Cristoe.

²³Yu'un te juju-tijk' hermanoetike ja' sti'balul k'oem te Cristoe. Jich ts'akalix a k'ot a te Cristoe, y te Cristoe ja' ts'akal yu'un spisil te tutik aye.

Efesios 2

Kolemotikix ta skuenta sk'uxul yo'tan te Diose

¹Ta nail to te ja'exe chamenex k'oem ta skaj te k'ayemex ta pasel tutik ma tsa'amuke y sok te muliletike,

²yu'un ja' atamojik te tut skuenta te balmilal to, y ja' la apasbeyik te tut ya sk'an yo'tan te espíritu te ya xmantalaje te ik' nax aye, sok te ja' ya ya'be spuersa yo'tan te mach'atik ya xk'axintaybeyik smantal te Diose.

³Y jich ayotik ta jpisilik ek'a te ay k'aale. Ja' jtamojtik te tut ya sk'an te jti'balultike, y ja' la jpastik te tutik nax ya sk'an te jmulawil ti'balultike y sok te tutik ya jnoptike. Ta skaj te jich ayotike tey ya jtatik kastigo yu'un te Diose, jich tut'il te yanetike.

- ⁴Pero te Diose lom bayal slekil yo'tan y bayal a sk'anutik ta yo'tan.
- ⁵La ya'botik jkuxlejaltik jun nax sok te Cristoe te k'alal jich to chamenotik ta skaj te jmultike. Ta skuenta nax slekil yo'tan Dios te la ya'beyex te kolele.
- ⁶Dios a xcha'kusesotik jun nax sok te Cristo Jesuse, y jun nax la snajkanotik sok ta ch'ulchan.
- ⁷Jich me ya xchiknaj ta ilel ta patil bael te lom bayal sk'uxul yo'tan yak'ojbotike, sok ay slekil yo'tan ta jtojoltik ta skuenta te Cristo Jesuse.
- ⁸Yu'un ta slekil yo'tan Dios te kolememix ta skuenta xch'uunel awo'tanike. Ma yu'unuk ja'ukex mismo te la aleik te akolelike, yu'un ja' majtanil ya yak' te Diose.
- ⁹Ma yu'unuk kolememix yu'un te awa'telike. Jich ma'yuk mach'a ya xju' te muk' ya yak' sbae.
- ¹⁰Yu'un ja' te Dios te mach'a la spasotike. Stukel a xchiknatesotik ta skuenta te Cristo Jesuse, yu'un ya jpastik te lekil a'tele, jich tut'il xchapoj te nail toe yu'un jich me ya ka'telintik spasel.

Te bujts'an k'in al kich'ojtik ta skuenta te Cristoe

- ¹¹Jich yu'un te ja'exe te ma juriyoukexe, ay mach'atik ya yalbeyex te ma awich'ojikuk te sirkunsisione. Te juriyoetik te ya ya'beyik sirkunsision ta sti'balul te winike, jich mismo sbiilinejik te yich'ojik sirkunsisione.
- ¹²Na'aik me te ay k'aal ma'yukex ta skuenta te Cristoe. Parte ayex sok te nasion yu'un Israele, y ma'yuk awochelik a te trateetik sjap'oj te Diose. Jich nax kuxulex ta balmilal. Ma'yuk Dios awu'unik y ni ma'yuk tut ya amaliyik.
- ¹³Pero te ora to, jun nax ayexix sok te Cristo Jesuse ta skuenta xch'ich'el te stukel a smale. Te ja'ex te nail toe ben jakal ayex, pero la stijilteselexix.
- ¹⁴Te Cristoe stukel ya ya'botik bujts'an k'in al, yu'un jun nax a yak'ojtikix ta jun nax jtejkum, me juriyo o ma juriyouk. La sjim te pajk' te xat'oj jbjatik yu'un te jkontrainej jbjatike.
- ¹⁵Ta sti'balul te Cristoe la slajinbe sk'oplal te mantaliletik te ya yak' jpastik spisil te tut ya yale. Y jich a spas ta jun nax yach'il jtejkum te xchebal jtejklume. Jun nax a k'ot ta skuenta, sok jich a yak' bujts'an k'in al.
- ¹⁶Te tut'il a cham ta krus te Cristoe, la slajinbe sk'oplal te tut'il kontra la yil sbaik ta xchebal te jtejklume. Y la yak'talan ta bujts'an k'in al yu'unik sok Dios, y jich a spasbe te jun nax a yak'e.
- ¹⁷Te Cristoe yich'oj tal lekil ach' k'op yu'un bujts'an k'in al ta spisil, ja' te ja'exe te jakal ayex ta stojol Dios sok te mach'atik tijajtik aye.
- ¹⁸Yu'un ta skuenta te Cristoe, jpisiltik ta xchebal jtejkum ya xju' xtijilajotik ta stojol te Tatile ta skuenta jun nax te Espiritue.

¹⁹Ja' yu'un te ja'exe ma jyanlumukexix sok ma jakaluk ay te alumalike. Pajal alumal abaikix sok te jtejklum yu'un Dios sok pajal xnich'anexix te Diose.

²⁰Te ja'exe jich k'oemex tut'il jun muk'ul na te lijkesbil yiptajib yu'un, ja' te apostoletike y sok te j'alwanejetike. Y te Jesucristoe ja stonil te xchikin nae.

²¹Jun nax ayex sok te Cristoe. Jich k'oemex tut'il jun muk'ul na te yipal ta jajchele, asta ya xk'oex ta jun templo te ch'ultesbile sok te jun nax ay sok te Kajwaltike.

²²Jich euk te ja'exe, te jun nax ayex sok te Cristoe, jich ya awich'ik ts'akel moel jich tut'il jun templo te ba ya x'anin te Diose ta skuenta te Espíritu yu'une.

Efesios 3

A'bot ya'tel te Pablo ta stojol te ma judiouke

¹Ja' sluaril te ayon ta prexo, jo'on te jPabloone, ta skaj te Cristo Jesuse sok yu'un alekilik te ja'exe ta ma juriyoukexe.

²Yu'un ya sk'an ya ana'ik: Te ta skuenta slekil yo'tane, Dios la ya'bon ka'tel ta skuenta alekilik te ja'exe.

³Dios la ya'bon kil te tut mukul ta yo'tane, y la ya'bonix jna' jich tut'il la jts'ibabeyex cha'oxp'aluke.

⁴Teme la awilike, tey ya ana'ik te tut mukul ta yo'tan te Cristoe te la jna'ixe,

⁵te tut mukul ay te ma'yuk mach'a a'bot sna' te ay tal k'aale. Pero te ora to Dios la yak'ix ta na'el ta skuenta te ch'ul apostoletike y sok te j'alwanejetike ta skuenta te Espíritu yu'une.

⁶Te tut mukul aye, ja' to: Ja' ta skuenta te sk'oplal kolel, te mach'atik ma juriyouke mismo ya yich'ik te majtanil te tut' yu'un te juriyoetike. Yu'un jun nax mismo sti'balulikix, sok yu'unik ek'a te tut sjapoj Dios ta skuenta te Cristo Jesuse.

⁷Ja' jmajtan yu'un Dios te jich ayon te a'tel ta yalel sk'oplal te k'op to ta skuenta spoder te Diose.

⁸Te jo'one ch'in ayon ke te mach'a mas ch'in ta spisil te mach'atik yu'un te Diose. Pero stukel a ya'bon te ya xju' ku'un yalel te ba ay te mach'atik ma juriyouke te lek ach' k'op te ma p'isbiluk nax sk'ulejal te Cristoe.

⁹Y ja' a'bilon ka'tel te ya jpasbe yilik ta spisilik te tut xchapoj ta sil tiempo te mukul ay yu'un te Diose, te ja' spasoj spisil te tutik aye.

¹⁰Jich k'ot ta pasel yu'un te ora to ta skuenta te juju-tijk' hermanoetike, ta spisil te mach'atik ay spoderik y ay ya'telik ta ch'ulchan ya xk'o sna'ik te tut'il ay bayal ta jkaj sp'ijil te Diose.

¹¹Jich a spas to te Diose jich tut'il te xchapoj ta sbajtel k'inale te jich a k'ot ta skuenta te Kajwaltik Jesucristoe.

¹²Ja' ta skuenta Cristo te ya xju' ku'untik te ya xtijilajotik ta stojol te Diose. Jun ko'tantik ya x'ochotik tey a ta skuenta te xch'uunel ko'tantike.

¹³Ja' yu'un awokolikuk ma me acheban awo'tanik yu'un ta skaj te ja'ex te ayon ta wokole. Yu'un tey ya ataik alekilalik a te ja'exe.

Te sk'uxul yo'tan te Cristoe

¹⁴Ja' slumar te ya jkejan jba ta stojol te Tatile.

¹⁵Spisil yich'oj sbiil yu'un te jayeb ta jkaj te tutik ay ta ch'ulchan sok ta balmilale.

¹⁶Ya jk'anbe te ya ya'beyex ta awo'tanik te slekilal stsa'amule sok apuersaik sok apoderik ta skuenta te Espiritu yu'une.

¹⁷Y te ya x'anin ta awo'tanik te Cristo ta skuenta te xch'uunel awo'tanike. Jich te ja'exe junuk awo'tanik y toyoluk tsunulex ta skuenta te sk'uxul awo'tanike.

¹⁸Jich ya xju' awu'unik ta sna'el sok spisil te hermanoetike te lom jamal, lom najt', y lom toyol k'oel, y lom toyol moem te sk'uxul yo'tan te Cristoe.

¹⁹Ya jk'anbe te yauk ana'ik te tut'il ay te sk'uxul yo'tane te ja' lom bayal mas muk' ta spisil ke te tut ya jna'tike, skuenta yu'un jich ben ts'akal ya awich'beyik slekilal te Diose.

²⁰Y te ora to a' chiknajuk slekilal te Diose te ay spoder yu'un spasel bayal ta mas te tutik ya jk'anbetik o te tut ya jnoptike, ta skuenta te spoder te ya x'a'tej ta jtojoltike.

²¹A' chiknajuk slekilal te Dios te ba ay te juju-tijk' hermanoetike, sok ta skuenta te Cristo Jesuse ta sil tiempo y ta sbajtel k'inal. Jichuk.

Efesios 4

Jun nax ayotik ta skuenta te Spiritue

¹Ja' yu'un te jo'one te ayon ta prexo ta skaj te Kajwaltike, ya kalbeyex awokolikuk te lekuk ya x'anex, jich tut'il ya sk'an ya spasik te mach'atik ik'bilix yu'un te Diose, jich tut'il te ja'exe.

²Mansoukex me y lekuk me ya awila abaik. Yauk me sts'ijk awu'unik y talel bael ya xkujch awu'unik sok sk'uxul awo'tanik.

³O'taninaik te jun nax ayex sil tiempo. Ja' ya skoltayex te Ch'ul Spiritue, te jun nax ya xk'oex ta skuenta te buts'an k'inal te ya yak'e.

⁴Jun nax ati'balulik y jun nax te Espiritu awik'ojike, jich tut'il te Dios te la yik'ex te jun nax te tut ya amaliyike.

⁵Jtul nax te ajwalil awu'unik, jun nax te tut ach'uunejike, jun nax te ich'ja' awich'ojike,

⁶jun nax te Dios te ja' Tatil yu'un spisil y te stukel ay ta skuenta spisil. Ya x'a'tej ta spisil y yu'un ta spisil.

⁷Pero ta juju-tul te jo'otike kich'ojtikix jmajtantik chikan te tut'il la ya'botik te Cristoe.

⁸Ja' yu'un te jich ya yal te Sjun Diose: “Mo bael ta ch'ulchan, yik'oj bael te mach'atik chukajtike, y la ya'be majtanil te winketike”, te xchie.

⁹¿Y tut xyal te moel bael”, te xchie? Ja' xyal te primero a koj tal li' ba balmilale.

¹⁰Y te mach'a koj tale ja' mismo te mach'a mo bael te ba mas toyol te ch'ulchane. Yu'un ba skuentain spisil te tutik aye.

¹¹Y stukel mismo la yak' te majtaniletik te ay apostoletike y mach'atik ya yalik te sk'op Diose, y yan ya yalbe sk'oplal te kolele y ay yan pastoretik y maestroetik.

¹²Jich la xchap te ay mach'atik ya skoltay te yanetik yu'un ya smuk'utes te mach'atik yu'un te Cristoe.

¹³Ja' to te jpisiltik te jun nax ya xk'ootik ta skuenta te xch'uunel-o'tanile y te pajal ya jna'beytik sba te Xnich'an Diose. Yu'un jich ya jtajtik a te ya xmuk'ubotike te yan yan ya jta bael kiptik ja' to teme la jtabetik smuk'ul te Cristoe.

¹⁴Ma me jichukotikix tut'il untik te jts'in nax ya xyanej sok te bayuk nax ya x'ik'ot bael jich tut'il ik' ta xch'uunel ach' nojpesele. Asta ya xlo'layot bael yu'un gente te ya xlo'laywan te ya xbeenik te ba sbelel te ch'aye.

¹⁵Ja' lek ya kaltik sok sk'uxul ko'tantik te tut bats'i jich. Jich ya xmuk'ubotik ta spisil te tut'il ay te Cristoe, te ja' jolol yu'un te mach'atik yu'une.

¹⁶Ta skuenta Cristo spisil te jch'uunjeletik ya yich'ik chapel te jun nax ya xk'otik yu'un, ta skaj te jun ayik soke. Y k'alal lek ya spasik te a'tel te ay ta skuenta juju-tul spasele, spisilik ya me xch'iik bael sok ya me xmuk'ubik bael ta skuenta te sk'uxul yo'tanike.

Te ach' kuxlejal ta skuenta te Cristoe

¹⁷Jich yu'un ya kalbeyex y ya jpasex ta mantal ta skuenta te Kajwaltike: Te ma me jichukix ya x'anex te tut'il yanetik genteetike te ma xch'uunejikuk te Diose, te ja' nax ya spasik te tut ya snop ta jowil nax spensarike,

¹⁸sok te ijk'uben ay te yo'tanike. Te stukelike mak' sk'upinik te xkuxlejalik te ya xtal ta stojol te Diose. Porke yu'un ma sna'ik k'inal ta skaj te stulanil yo'tanike.

¹⁹Ma'yukix k'exlal ya ya'iyik yu'un te mulile, y lijk yak' sbaik ta spasel te tut ya sk'an te sti'balulike, ja' te spisil ta jkaj te tutik ma lekuke.

²⁰ Pero te ja'exe ma jichuk anopojik ta skuenta Cristo yu'un te jich ya xkuxuyinexe,

²¹ teme bats'i jich te la awa'iyikix te tut' ay sk'oplal stukele y la awich'ik p'ijutesel ta skuenta te tut bats'i jich yu'un te Jesuse.

²² Te tut'il ay te antibo akuxlejalike, jilesaik ta pasel te k'a' kuxlejal yu'un ati'balulik te mak' xtuune, yu'un lo'labilex yu'un te tut ma tsa'amuk ya sk'an awo'tanike.

²³ Te ja'exe ya sk'an x'ach'ubex sok te apensarike y sok awo'tanik.

²⁴ Ich'aik te yach'il akuxlejalik te la xchiknates te Diose sok te pajal yilel soke. Y jich me ya xchiknaj te toj te akuxlejalik sok te ma tut kapal ae, te ip'ajem yu'un te tut bats'i jiche.

²⁵ Ja' yu'un jilesaik me te le-lote. Ja' lek te ja' ya awalik ta juju-tulex te tut bats'i jich ta stojol te ajoy ta genteile. Porke jpisiltik jun nax ayotik.

²⁶ Teme ya x'ilinexe, ma me mulawanani, sok ma me sp'ejeluk k'aal te ya x'ilinexe.

²⁷ Ma me awa'beyik te ya yochintayex te pukuje.

²⁸ Te mach'a ya x'elk'aje, a me sjiles te elek'e, sok a me a'tejuk ta sk'ab ta pasel te tut leke. Yu'un jich me ay tut ya xju' ya ya'be ch'inuk te mach'atik ay nesesidad yu'une.

²⁹ Ma me awalik te ma tsa'amuk k'opetik, ja' nax me x'awalik te lekil k'opetike te snujp ta alele, te ya skoltay ta smuk'utesel te mach'atik ya ya'iyike, skuenta jich me ya staik bendision.

³⁰ Ma me awak'ik ta ajtal-o'tan te Ch'ul Espíritu yu'un te Diose. Yu'un ja amarkaik a'bilex te ya xchiknates te bats'i yu'unex te Diose, ja' to te tut k'aalil te ya ya'beyex te akolelike.

³¹ Ch'ojaik lok'el te ilbajinwaneje, te k'ajk'ubele, sok te ili'bae, te alabiyanwaneje, te ixta'k'optawaneje, y spisil ta jkaj te tut ma lekuke.

³² Ya sk'an te ayuk me slekil awo'tanik sok sk'uxul awo'tanik ta juju-tulex. Sok a'beya abaik perdon ta juju-tulex jich tut'il te Dios la ya'beyexix perdon ta skuenta te Cristoe.

Efesios 5

Tut'il ya sk'an xkuxuyin te mach'atik yal-xnich'an te Diose

¹ Ja'ex te yal-xnich'anex Dios te lek sk'anojexe, nopaik te tut'il ay stukele.

²Sokuk me xk'uxul awo'tanik x'anex, jich mismo tut'il Cristo la xk'uxutayotike y te la yak' sba ta lajel ta jkajtik te jo'otike, jich tut'il smajtan Dios y te majtanil te lom tsa'am yik' ta stojol te Diose.

³Ja'ex te yu'unexix te Diose ma me spas ni ma xju' ya awalik te antsiwejele. Ni yanetik xan ta jkaj te tut ma lekuke sok te sk'upin-o'tanile.

⁴Sok ma x'awalikix te bol k'opetike sok te tut puru lote te ma xtuune. Mas ja' lek albeyaik kola yal te Diose.

⁵Yu'un ana'ojikix te mach'a ya spas te antsiwejele o ya spas te tutik skuenta balmilale, o te tut ya sk'upin-o'tanile, te ja' pajal sok te xch'uunel te lotil diosetike, ma xju' ya xk'ot te ba ay ta ajwalil te Cristoe y sok te Diose.

⁶Ma me mach'a wak' slo'layex te k'opetik te jowil naxe. Porke ta skaj te muliletik to te ya xtal te kastigo yu'un Dios ta skuenta te mach'atik ma xch'uunbeyik te smantale.

⁷Te ja'exe ma me ajoyin abaik sok ta spasel.

⁸Porke te ay tal k'aale ayex ta ijk'al k'inal, pero te ora to, yu'un te jun nax ayexix sok te Kajwaltike, ayexix ta sakil k'inal, jich me x'anex tut'il te mach'atik ayix ta skuenta te sakil k'inale.

⁹Yu'un te sakil k'inale ja' ya yak' xlok' spasil te ay slekil-o'tanile sok tut stojil aye sok te tut bats'i jiche.

¹⁰Nopaik spasel te tut lek ya yil te Kajwaltike.

¹¹Ma me ajoyin abaik ta spasel te tutik lom nax ya spasik te mach'atik yu'un te yijk'al k'inale. Ja' lek albeyaik ta jamal.

¹²Yu'un asta ya xk'exawotik ta yalel te tut ya spasik ta mukule.

¹³Pero te k'alal spasil ya xchiknaj ta sakil k'inal te tut nak'ale, chikan ta jamal ya xjil.

¹⁴Porke te sakil k'inale ya yak' ta ilel spasil. Ja' yu'un jich ya x'alot: "Kuxa awo'tan ja'at te wayalate. Jajchan tal te ba ay te animaetike, y Cristo ya yak' sakubuk k'inal ta atojol", xchi me.

¹⁵Ja' yu'un, ila me abaik ta lek te tut' ayexe. Ma me jichuk nax x'anex tut'il mach'atik ma'yuk tut sna'ik. P'ijanik me.

¹⁶Tuuntesaik lek te tiempoe. Porke te jujun k'aale ay me tut ma lekuk a.

¹⁷Ja' yu'un, ma me yu'unuk ma p'ijukex. Nopaik me te tut sk'an yo'tan te Kajwaltike.

¹⁸Ma me yakubanik, yu'un ja' me ya yik'ex bael ta sleel amulik. Ja'uk me nojel ta awo'tanik te Ch'ul Espiritue.

¹⁹Alaik ta juju-tul salmoetik sok k'ayojetik sok yanetik k'ayoj ta skuenta Espíritu. K'ayojinaik y albeyaik slekilal ta sp'ejel awo'tanik te Kajwaltike.

²⁰Y albeyaik sil tiempo kola yal Dios te Tatil yu'un spisil te tutik ay ta skuenta te Kajwaltik Jesucristoe.

Te xkuxlejal ta yutil sna te mach'a xch'uunejix Diose

²¹Ch'uunbeya aba amantalik ta juju-tul te tut'il axi'ojik te Diose.

²²Antstik, ch'uunbeya smantal te amamlalike, jich tut'il ach'uunejbeyik smantal te Kajwaltike.

²³Porke te mamlalile ja' jolol yu'un te yiname jich tut'il te Cristo ja' jolol yu'un te juju-tijk' hermanoetike. Te Cristoe ja' jkoltawanej yu'un te juju-tijk' hermanoetike, te ja' sti'balul k'oeme.

²⁴Y jich tut'il te hermanoetik te ja' xch'uunejbe smantal te Cristoe, jich euk te antstik te ay smamlalike ya sk'an te spisil ya xch'uunbe smantal te smamlalike.

²⁵Mamlaliletik, k'uxutayaik me lek te awinamike jich tut'il Cristo te lek xkuxutayej te hermanoetik y te la yak' xkuxlejal yu'unike.

²⁶Jich a spas yu'un jich ya yich' lekutesel ta skuenta te sk'op y sok ta skuenta te ich'ja'e.

²⁷Yu'un jich me ya xk'axik ta stojol jich tut'il jtijk' hermanoetik te ben tsa'am slekilike. Te ma'yukix yijk'al sok ma'yuk ixta'ajem sok ma'yuk tut chikan, yu'un yich'ojix lekutesel y tojobenix.

²⁸Jich tut'il te mamlalile ya xk'uxutay te sti'balule, jich ya sk'an xk'uxutay ek'a te yiname. Te mach'a ya xk'uxutay te yiname, stukel mismo ya xk'uxutay sba.

²⁹Porke ma'yuk mach'a ya sp'aj te sti'balule. Ya smaklin sok ya skanantay, jich tut'il Cristo te ya spasbe te hermanoetike.

³⁰Porke ja' sti'balul k'oem y jo'otik sti'balulotik k'oem ek'a.

³¹Jich tut'il ya yal te Sjun Diose: "Ja' yu'un te winike ya sjiles te sme'-state yu'un jun nax ya xk'ot sok te yiname, y ta xchebalik jun nax ya xk'ot", xchi me.

³²Ja' to ben tulan sk'oplal te mukul aye. Pero te jo'one ya kal te ja' sk'oplal Cristo y sok te hermanoetike.

³³Ja' yu'un ta juju-tulex te ja'exe, k'uxutaya me te awinamike jich tut'il k'ux ya awa'iy aba atukele. Y jich te antse, a me yak' ta jkuenta te smamlale.

Efesios 6

Ts'ijtesel ta stojol alnich'anetik

¹Alnich'aretik, ch'uunbeyaik me smantal te ame'-atatike ta skuenta slekil yo'tan te Kajwaltike, porke ja' lek te jich ya apasike.

²Te primero mantalil te ya yalbeyex te ay tut ya awich'ik yu'une, ja' to: "Ak'a ta jkuenta te ame'-atatike,

³yu'un jun me awo'tan y najt akuxlejal ya xkuxuyinat ta balmilal", xchi me.

⁴Y te ja'exe, me'il-tatiletik, ma me wak' ilinuk te awuntikilike. Sinoke ts'ijtesaik ta lek, sok komaik, sok sluwartil x'awalbeyik ta skuenta te Kajwaltike.

Ts'ijtesel ta stojol mosoetik sok yajwalik

⁵Aj-a'teliletik, ch'uunbeyaik smantal te awajwalik li' ba balmilale. Ich'aik ta jkuenta, xi'aik ta awo'tanik, sok junuk awo'tanik ta stojolik. Jichuk me ta stojol te tut'il ya ach'uunbey smantal te Cristoe.

⁶At'ejanik ta stojol te awajwale, ma me ja'uk nax a te k'alal ya yilex ae, swuenta lek ak'oplal ya xk'oex yu'un. Jichukex me te tut'il yaj-a'tel te Cristoe. Pasaik ta sp'ejel awo'tanik te tut' ya sk'an yo'tan te Diose.

⁷A'tejanik sok sbujts awo'tanik, jich tut'il te yipalat ta a'tel yu'un Kajwaltik te ma ja'uk yu'un te winketike.

⁸Yu'un ya ana'ikix ta juju-tul, me ay ta moso o libre ay, ya me yich' stojol yu'un te Kajwaltike, yu'un te tut'i lek spasoje.

⁹Y te ja'exe te ay amosoik, toj me x'awabatin te awaj-a'telike. Ma me asit'es ta tulan k'op. Na'aik me te ja'exe sok te awaj-a'teletik pajal ayex me ta skuenta te Kajwaltik te ay ta ch'ulchane. Y te Diose ma'yuk yan ta yo'tan, pajal ak'oplalik yu'un.

Te smajkilik te mach'a xch'uunej Diose

¹⁰Y te ora to, kermanotak, tulan x'awak' abaik te jun nax ayex sok te Kajwaltike ta skuenta te spuensa podere.

¹¹Chapa abaik sok spisil te amajkilik te ya ya'beyex te Diose, yu'un jich me ya xju' awu'unik a te mak' slo'layex te pukuje.

¹²Porke ma ja'uk ya jtsal jbjatik sok te gente te pajal genteotik soke. Yu'un ja' ya jtsal jbjatik sok te spuensa pukujetik te ma tsa'amuk ya'tele. Ja'ik ya xmantalejik, ay ya'telik, y ya skuentainik te balmilal to te ay ta ijk'al k'inale.

¹³Ja' yu'un, ich'aik spisil te amajkilik te yak'objbeyex te Diose, yu'un jich me ya xju' awu'unik te ya akoltay aba te tut k'aalil te ma lekuke. sok jich ya xju' awu'unik te tulan ya atejk'an abaik, yu'un te chapalex ta leke.

¹⁴Jich yu'un, tulan me x'awak' abaik. Ja'uk xchujkil ach'ujtik te tut bats'i jiche, y ja'uk me smajkil awo'tanik te tut stojile.

¹⁵Siluk me tiempo chapalex yu'un ya xlok'ex ta yalel sk'oplal te bujts'an k'inale.

¹⁶Sok ja' tulan sk'oplal te xch'uunel awo'tanike, te ja'uk me amajkilik te ya skoltayex yu'un te sk'ajk'al sni' ya'tajib te pukuje.

¹⁷Ja'uk me smajkil ajolik te akolelike. Y te sk'op Diose ja'uk me apuñalik te ya ya'beyex te Ch'ul Espiritue.

¹⁸Siluk me tiempo k'oponaik te Diose. Wokoletanik y k'anbeyaik Dios te siluk tiempo ya stojutesex te Espiritue. Kuxuluk me awo'tanik. Ma me cheban awo'tanik, y k'oponbeyaik Dios spisil te mach'atik xch'uunejik Diose.

¹⁹Y k'oponbonik me Diose euk, yu'un Dios me ya ya'bon te k'opetik ya sk'an ya kale. Yu'un jich me ya xju' yu'un yalel sok yip ko'tan te sk'oplal kolel, y jich ya kak' ta na'el te tut mukul ay ta nail toe.

²⁰Dios me stikonejon ta k'op yu'un te sk'oplal kolele, te ja' sluwar te ayon ta prexo te ora to. K'oponaik Dios yu'un jich me ya kal te tut'il ya sk'an ya kal, te ma'yuk mach'a ya xi'on yu'une.

Spajtil-o'tanil ta slajibal

²¹Te jTiquico, te hermano ben k'ux ta ko'tane y ben jun yo'tan te ya xkoltawan ta ya'tel te Kajwaltike, ya yich' bael spisil te k'opetik te tut' ayone sok te tut yipalon ta spasele.

²²Ja' yu'un la jtikonbeyex bael te ja'exe. Yu'un me ya yalbeyex te tut ayotike, yu'un jich ya ya'beyex spuensa awo'tanik.

²³Te Dios Tatile y sok te Kajwaltik Jesucristoe ya me yak'talanbe te bujts'an k'inal te hermanoetike. Y sok te xk'uxul-o'tanile sok te xch'uunel-o'tanile.

²⁴Dios a me ya'bey te slekil yo'tan ta stojol spisil te mach'atik sil tiempo k'ux ta yo'tanik te Kajwaltik Jesucristoe. Jichuk.

Filipenses

Filipenses 1

Spajtil yo'tanik

¹Jo'on te jPabloon sok te jTimoteoe, te j'a'telotik yu'un te Jesucristoe, la jts'ibatik te karta to yu'un te jayebox te ayex ta muk'ul jteyklum Filipos te ayex ta skuenta Dios sok te jun nax ayex sok te Cristoe, ta apisilik sok te ansianoetik y sok te diakonetike.

²Te Jtatic Diose y sok te Kajwaltik Jesucristoe a' ya'beyex te slekil yo'tane sok te bujts'an k'inal ta atojolike.

Te jPabloe la sk'oponbe Dios te hermanoetike

³Ya kalbe kola yal Dios awu'unik ta juju-mel te ya jna'exe,

⁴y te k'alal ya jk'opon Diose, sil tiempo bayal slekil ko'tan ya jk'oponbeyex Dios ta apisilik te ja'exe.

⁵Yu'un jun nax jch'uunejtik te lekil ach' k'ope ta slijkibal to tal asta te ora to.

⁶Seguro ayon yu'un Dios, te la slijkes ta pasel lekil a'tel ta atojolik, ya me sju'utes slekil ya'tel ja' to te tut k'aalil ya sujt tal te Jesucristoe.

⁷Ben lek ya ka'iy te jich ayex ta ko'tan ta apisilik te ja'exe, porke ben jk'anojex ta ko'tan. Porke pajal kich'ohtik mismo bendisionetik, aunke li' ayonix ta prexo to, o manchuk me ya kich' ik'el ta stojol te j'u'etike yu'un jich me ya jkoltay jba y ya kal te sk'oplal te kolele.

⁸Yu'un Dios sna'oj te bayal k'uxex ta ko'tan ta apisilik, jich tut'il k'uxotik ta yo'tan te Kajwaltik Jesucristoe.

⁹Ya jk'an ta sk'oponel Dios te yakuk xjul ta mas te sk'uxul awo'tanike, sok bayal p'ijilil, y sok spisil rasonil.

¹⁰Yu'un jich ya ana'ik st'ujel sil tiempo te tut leke, sok jich ya xju' xkuxuyinex ta jun kuxlejale te ben sakubene, y ma'yuk tut ay ta makel a te k'alal ya sujt tal te Cristoe.

¹¹Yu'un ta skuenta te Jesucristoe ya me xchiknaj te ben lek aw'atelik ta ja'exe. Jich me ya x'ak'ot ta jkuenta te Diose, sok lek sk'oplal ya xk'ot awu'unike.

Te jkuxlejale ja' ta skuenta te Cristoe

¹²Kermanotak ya jk'an ya ana'ik te tutik k'axemix ku'une. Ja'a tal yu'un te ya xpujk xan ta mas a te sk'oplal kolele.

¹³Ta spisil te soltaroetik yu'un te palasioe y sok ta spisil te yanetik gentee sna'ojik te ayon ta prexo yu'un te jch'uunej te Cristoe.

14Y bayal te hermanoetik te la yilik te ayon ta prexoe ayix spuensa yo'tanik ta yalel tut'il ay sk'oplal te kolele. Ni mak' xi'ik y mas ay spuensa yo'tanik ta skuenta te Kajwaltike.

15Bats'i jich te ay mach'atik ya yalbe sk'oplal Cristo sok il-o'tan y sok tsalaw. Pero ay yanetik sok slekil yo'tan ya yalbeyik sk'oplal te Cristoe.

16Te mach'atik sok sk'uxul yo'tanik ya yalbeyik sk'oplal te Cristoe, yu'un sna'objeyik sluwar te Dios la yak'on liye yu'un ya kal ta jamal te sk'oplal kolele.

17Pero ay yanetik te ma junuk yo'tanike, te ya sk'an stoyesik sk'oplalik stukelik. Sok ya sk'an yo'tanik te yauk jta xan ta mas jwokol te ayon ta prexoe.

18Pero ma kocheluk me jun yo'tanik o ma junuk yo'tanik, ay ya yalbeyik sk'oplal te Cristoe, y ja'to ja' ben jun ko'tan yu'un. Y max to xan ya xjunub ko'tan,

19yu'un jna'oj ta spisil te jich aye yu'un ja' ta skuenta te ya jta jkolel aye. Porke jna'oj te ya ak'oponbikon Dios te ja'exe y sok te ya skoltayon te Espiritu yu'un te Jesucristoe.

20Jich yu'un ja' muk' sk'oplal ta ko'tan te ma'yuk tut ya jta k'exlal yu'une. Sinoke ya xju' xk'opojon sok spuensa ko'tan ta sit ta spisilik. Y te ora to sok siluk tiempo ya me kak' ta ich'el ta jkuenta te Cristoe. Chikan teme ya to xkuxuyinone o teme tey ya xlajonix aye.

21Porke te tut'il kuxulone, ja' ta skuenta te Cristoe; y teme chamone, jich la jpas ganar a.

22Pero teme sigue kuxulon sok te jti'balule, ya xju' sigue lek ya x'a'tejon ta skuenta te Kajwaltike. Jich ma jna' te tut ya jt'uje.

23Yu'un ma jna' te ba ay te mas lek ta xcha'kajale. Ko'tanuk te ya jk'an xchamonix, yu'un jich ya xba joyinix a te Cristoe, yu'un ja' mas lek ya ka'iy te jichuk ya xk'ote.

24Pero ja' xan lek ta akuentaik teme sigue kuxulon to sok te jti'balule.

25Jich yu'un te ya kale, ya to xkuxinon. Jich ya to xtal joyinex te ja'exe yu'un ya jkoltayex ta ch'iel xan sok ya ataik buts'an k'inal sok te xch'uunel awo'tanike.

26Jich me ya xba joyinex xan ta yan buelta, skuenta yu'un jich ya me awalbey kola yal te Cristo Jesus ta jkuentae.

27Ja' nax tulan sk'oplal te ya xkuxuyinex jich tut'il ya yal te lek ach' k'op yu'un te Cristoe. Jich mismo teme tal kilex o teme ma' talone ya jk'an ya ka'iy te ja'ex te sigue jun awo'tanik y te jun nax ayexe. Ya me apasik puensa ta apisilik te ya awak'ik ta ch'uunel te sk'oplal kolele.

²⁸Sok te ni mak' ya xi'ex yu'un te mach'a ya skontrainexe. Ja' to ja' jun seña te ya yilik te ch'ayel ya xlaj j'ajst stukelike. Y mismo tiempo a, ja' seña te ya xkolex te ja'exe, yu'un jich nix yalaj te Diose.

²⁹Ma ja'uk nax a ya'belex te ya ach'uunik te Cristoe, sino ke jich ya'belex ek'a te ya xk'ax awokolik ta skuenta.

³⁰Te ja'exe y sok te jo'one pajal nax ya sk'an jpastik puersa la awilik te nail to te tut'il la jpas puersae, y te ora to awa'iyejik te tut'il sigue ayon ta spasel puersae.

Filipenses 2

Ch'in a yak' sba te Cristoe, jich muk' sk'oplal a k'ot

¹Jich yu'un, teme ya ya'beyex spuensa awo'tanik te Cristoe, sok teme ya sjunutesbeyex awo'tanike te sk'uxul yo'tane, sok teme sjoyinejex te Espiritue, sok teme ay slekil awo'tanik sok k'ux ya awa'iy abaik,

²a me junubuk xan ko'tan awu'unik te tut'il jun awo'tan abaik ya x'anexe. Jun nax me xk'oex ta skuenta te xk'uxul awo'tanike, sok jun nax me awo'tan abaik, sok jun nax me te tutik ya anopike.

³Ma me ayuk tuti ya apasik ta skuenta tsalaw sok ta skuenta toybael. Ch'in me ya sk'an ya awak' abaik, y ta juju-tul ja' me muk' sk'oplal awu'unik te yanetike te tut'il te ja'at mismoe.

⁴Ma me mach'a stukel nax ta sle te tut'il lek ay ae; ya sk'an te ya sle te tut'il lek ay ek'a te yanetike.

⁵Te ja'exe junuk nax mismo te tut ya anopike te tut'il ay yu'un te Cristoe Jesuse:

⁶Te tut'il jun ay sok te Diose, ma ja'uk tulan sk'oplal a bajt ta yo'tan te pajal ay sok te Diose.

⁷Sinoke la yijkitay sba te tut'il ay stukele, y jich a yak' sba tut'il j'a'tel, sok ayin jich tut'il winik.

⁸Te tut'il jich a yak' sba tut'il winike, k'ax ch'in a yak' sba, sok la xch'uun te ya xbajt ta milel, ja' te k'exlaltik sba te milel ta kruse.

⁹Ja' yu'un, Dios a yak' te mas muk' ya xk'ot ta jkuentae, y te mas ben lek yu'un ta spisil te winketike.

¹⁰Yu'un ta skuenta te Jesuse ya skejan sbaik ta spisil te mach'atik aylan ta ch'ulchane sok te ay ta balmilale y sok te ay ta ye'tal balmilale.

¹¹Y ta spisil ya me yalik te ja' ajwalil stukel ta Jesucristo. Yu'un jich me ay slekilal ya xk'ot a te Dios Tatile.

Te mach'atik xch'uunejik te Cristoe lus k'oemik ta balmilal

¹²Ja' yu'un, kermanotak te ben k'uxex ta ko'tane, jich tut'il la ach'uunbikon jmantal sil tiempo te k'alal joyinejex to aye, te ora to, aunke lom jakal ayon, jich me mas ya sk'an ya ach'uunbikon te jmantale. O'taninaik me te akolelike, xi'aik me, nijk'uk me te awo'tanike.

¹³Yu'un te Diose stukel me ya ya'beyex te tutik lek ya anopike, y stukel ya skoltayex bael ta spasel te tut ya sk'an yo'tane.

¹⁴Spisil te tut ya apasike ma me sokuk pleto sok ma me xjajch k'op awu'unik.

¹⁵Jich me ma'yuk mach'a ay smul sok ma'yuk palta ay awu'unik a. Jich me ya x'anex tut'il yal-xnich'an Dios ta yolil te gente te ma lekuk sok te ma tsa'amuk yo'tanike. Yu'un jich k'oemex ta yolilik tut'il ek'etik te ya xtil ta ijk'al k'inal ta balmilale.

¹⁶Jich me ya xju' awu'unik te tut'il ya awalbeyik ta jamal te sk'oplal kuxuyinele. Jich te k'alal ya xtal te Cristoe, ben kontento ya sujton ta akuentaik, yu'un jna'oj te ma jowiluk nax kak'oj puersa ta a'tel ta akuentaik.

¹⁷Y manchuk me ya jmal jch'ich'el yu'un jich me ya sts'akay a te smajtan Dios ya awak'ike, ja' bi ja' te xch'uunel awo'tanike, ya xjunub ko'tan yu'un y ya xjunub awo'tanik yu'un euk ta apisilik te ja'exe.

¹⁸Jich junuk awo'tanik euk y ich'aik te tut'il ben jun ko'tan yu'une.

Te jTimoteo sok te Epafroditeo

¹⁹Teme jich ya sk'an te Kajwaltik Jesuse, jnopoj te ya jtikonbeyex tal ta ora te jTimoteoe, yu'un jich me ya xjunub ko'tan te ya ka'iy ak'oplalik te ja'exe.

²⁰Porke ma'yuk yan te jich yo'tan te ya snop te tut'il ayone sok te bats'i jich ya sna'ex te lekuk ya xk'oex te ja'exe.

²¹Spisilik ja' nax ya sleik te tut ya sk'an yo'tanike, y ma ja'uk te tut ya sk'an yo'tan te Jesucristoe.

²²Pero te ja'exe ana'ojikix te ben lek ya x'a'tej te jTimoteoe, y te tut'il la yak' sba ta abatinel te la sjoyinon ta yalel te lek ach' k'ope. La skoltayon sok jich k'oem tut'il jnich'an.

²³Jich yu'un ya me jtikon tal teme la ka'iy tut'il ya xbajt te ya xchapelone.

²⁴Aunke xch'uunej ko'tan ta skuenta Kajwaltik te jo'on mismo ya xtal kilex ta orae.

²⁵Sok la jnop te puersa ya jtikonbeyex tal te hermano Epafrodito, te joy ta a'tel sok ta tsalaw, te ja'ex mismo la atikonbikon tal yu'un te ya kabatine.

²⁶Yo'tanuk te ya xba yilex ta apisilik. Y ben yajtal yo'tan porke te ja'exe la awa'iyik te la sta chamele.

²⁷Y bats'i jich te la sta chamele, y asta k'an chamuk. Pero Dios a k'uxutayot yu'un, y ma stukeluk nax sino ke jichon euk la kich' k'uxutayel, yu'un jich me ma' stsob sba te yajtal ko'tan ya ka'iye.

²⁸Ja' yu'un la jtikonbeyex tal ta ora nax yu'un te ja'exe ya me xjunub awo'tanik te ya xtal yilex xane. Y yu'un jich me ma'yuk yajtal ko'tan ek'a.

²⁹Ik'aik me sok sbujts' awo'tanik jich tut'il hermano ta skuenta te Kajwaltike, sok ak'aik me ta jkuenta sil tiempo te mach'a pajal yo'tan soke.

³⁰Yu'un ch'in k'an chamuk te yak'oj sba ta abatinel yu'un te Cristoe. Ma xk'uxutay te xkuxlejal stukele te la yak' sba ta mantaltesel ku'une. Ja' ajelolik te ja'ex te ma ju' awu'unik te la awak' abaik ta mantaltesel ku'une.

Filipenses 3

Ben tsa'am te ya jna'betik sba te Cristoe

¹Jich yu'un, kermanotak, junuk me awo'tanik ta skuenta te Kajwaltike. Yu'un ma wokoluk ya ka'iy te ya jcha'alonbeyex xan te tut la jts'ibabeyexe, yu'un jich me ya ataik koltayel a.

²Ila me abaik yu'un te gente te jachik tut'il ts'i'etik te ma tsa'amuk ya'telike. Ila me abaik yu'un te mach'a ya sbojbeyex ta ati'balulike.

³Porke te mach'atik bats'i yich'ojik sirkunsisione jo'otik abi, yu'un jch'uunejtik te Diose ta skuenta te Espíritu, y ben jun ko'tantik te ayotikix ta skuenta te Cristo Jesuse. Ma ja'uk ya kich'tik ta jkuenta te tutik ya spasbot te jti'balultike.

⁴Teme ay mach'a jich ya yich' ta jkuenta te tut'il ay ta skuenta te sti'balule, k'ax to xan jich ya spas ya kal euk.

⁵Yu'un la ya'belon sirkunsision ta waxkebal k'aal te ayinon ae. Jo'on sts'umbalon te israeletike, ayon ta skuenta jtijk' te sts'umbal Benjamine, j'hebreoon y xnich'anon hebreoetik. Te tut'il jich k'oem ta ko'tan te mantaliletike, ayon ta skuenta jtijk' fariseo.

⁶Sok te tut'il tulan sk'oplal k'oem ta ko'tane, jich a jtentalan te hermanoetike. Te tut'il ju'em ku'un xch'uunel te mantaliletike, ma'yuk mach'a ya xju' ya stabon palta.

⁷Pero ta spasil to te bayal sk'oplal ta ko'tan ta nail to, te ora to ta skuenta te Cristoe ni ma'yukix sk'oplal ku'un.

⁸Sok jich ma'yukix stuunel ta ko'tan spasil. Ja' nax ben tsa'am stukel ta ya jna'bey sba te Kajwal Cristo Jesuse. Ta skuenta te Cristoe la jch'ayix jilel spasil. Y ta spasil jich ya jkuyix ta k'a'pal, yu'un jich me ay stuunel ku'un te Cristoe,

⁹sok te jun nax ya xk'oon soke. Ma ja'uk ya jle tut'il ya xlekubon ta skuenta xch'uunel te mantaliletike, sino ke ja' nax ta skuenta xch'uunel te Cristoe. Dios a yak'onix ta libre yu'un jmul ta skuenta te xch'uunel ko'tane.

¹⁰Te tut ya jk'ane, ja' te yauk jna'bey sba te Cristoe, sok te yauk ka'iy tut'il ay te spoder te la yich' cha'kusesel yu'une, sok te pajaluk ya xk'ax jwokol soke, y asta jich ya xk'oon ek'a te tut'il a laje.

¹¹Ja' ayon ta smaliyel te ya jta ek'a te cha'kuxel yu'un te animaetike.

Spasel puersa te ba ya xk'ootike

¹²Ma jk'an ya kal te ju'emix ku'un ta spisile, ni te lom tojix ayone. Pero sigue ayon bael ta smaliyel te ya xk'o jtae, ja' sluwar te la staon ta primero te Cristo Jesuse.

¹³Kermanotak, ma yauk kal te jo'on mismo jtaojixe. Te tut ya jpase ya jch'ay jilel ta ko'tan te tut jilemix ta jpate, y ja' me ya kak' puersa te ya xk'o jta te tut' ayon baele.

¹⁴Yu'un jich me ya xk'oon te ba ya xk'oone, y ya me xk'o kich' te jmajtan te ya ya'botik te Diose ta skuenta te Cristo Jesuse.

¹⁵Ta jpisiltik te mach'atik te jtaojtikix lek xch'uunel ko'tantike ya me sk'an ya jna'tik te jich aye. Teme ay tut yan anopojik te ja'exe, Dios me ya yak' ana'ik.

¹⁶Ja' yu'un, jich tut'il k'oemix ta ko'tantike, jich me ya sk'an ya jpastik.

¹⁷Kermanotak, sigue me x'anopik te tut' ayone, y ja' me x'at'umik te mach'atik jich st'umojik te tut'il la kak'tik awilike.

¹⁸Bayal buelta a kalbeyexix, y te ora to ya jcha'alonbeyex xan sok kok'el, te ben bayal mach'atik skontrainej te tut'il a cham ta krus te Cristoe,

¹⁹y te slajibike, ch'ayel me ya xlaj jbjt. Te sdiosike ja' te tut ya sk'an te sti'balulike, y ja' stoyoj sbaik yu'un te tut ya xba ak'ek ta k'exlal yu'une. Ja' nax ya snopik te tutik skuenta te balmilal to.

²⁰Yan te jo'otike ja' jlumaltik te ch'ulchane. Y yipalotik ta smaliyel te ya xtal ta ch'ulchan te jKoltawaneje, ja' te Kajwaltik Jesucristoe.

²¹Ya me syanutesbotik bael te jti'balultik te ma'yuk yipe, yu'un jich me ya xk'ot te tut'il sti'balul stukel te ben tsa'ame. Y jich ya spas ta skuenta spoder te ya xju' yu'un spasel ta mantal spasil te tutik aye.

Filipenses 4

Junuk me awo'tanik sil tiempo ta skuenta te Kajwaltike

¹Ja' yu'un, kermanotak te ben k'uxex ta ko'tane, te ya jna'ulanex, te ben xpich'ex ta ko'tane sok ben jun ko'tan awu'unik, te ja' jkoronaex k'oem yu'un Dios, sigueuk me jun awo'tanik ta skuenta te Kajwaltike.

²Swokoluk te x'Evodiae y jich euk te Sintikee, te junuk nax me ayik, jich tut'il hermanaetik ta skuenta te Kajwaltike.

³Y ja'at te jun awo'tan te joy jbajtik ta a'tele, ya jk'an ya akoltayik te hermanaetik to te la spasik puersa te la skoltayon ta yalel te sk'oplal kolele, sok euk te jClementee y sok te yanetik te jun nax a a'tejon soke. Te sbiilike ts'ibalanbilix te ba sjunal te kuxlejale.

⁴Junuk me awo'tanik sil tiempo ta skuenta te Kajwaltike. Ya jcha'alonbeyex xan: Junuk me awo'tanik.

⁵Ta apisilik a me chiknajuk slekil awo'tanik ta sit te genteetike. Te Kajwaltike nopol xtalix.

⁶Ma me tut ya yak' yajtal awo'tanik yu'un. Ja' ya sk'an ya ak'oponik Dios yu'un ta spisil te tut ya xtuun awu'un, y albeyaik kolayal ek'a.

⁷Jich me ya ya'beyex buts'an k'inal te Diose te ja' ben tsa'am te ma xju' yu'un sna'el te winike. Y te bujts'an k'inal to ya me snojesbeyex te awo'tanik sok te apensarik, porke te ja'exe jun nax ayex ta skuenta te Cristo Jesuse.

Ja' x'anopik spisil te tut leke

⁸Ta slajibal kermanotak, ja' x'anopik spisil te tut bats'i jiche, sok ta spisil te tut tsa'am ta alele: ja' bi ja' spisil te tut toje, ta spisil te tut leke, ta spisil te tut lek sk'oplale, sok ta spisil te tut lek ta nopele. Nopaik ta spisil te tut ben leke y sok te tut ben tsa'ame.

⁹Ja' k'ayesa abaik a te tut la ka'beyex anopike y sok te tsitsel a ka'beyexe. Te tut la awa'iyik a kale y te tut la awilik a jpase jich me x'apasik, y ya me sjoyinex te Diose te ya yak' bujts'an k'inale.

Smajt'an Dios la yak'ik te filipenseetike

¹⁰Ben jun ko'tan ta skuenta te Kajwaltike yu'un te la ana'onik xane. Ma ja'uk ya kal te cha'yemon ta awo'tanike, yu'un ma la ataik te tut'il ya akoltayikone.

¹¹Ma yu'unuk ya kal te ay jwokol ta me'bale, yu'un la jnopix te junuk ko'tan a te tut ay ku'une.

¹²Kilojix te tut'il ay te me'bale sok kilojix te tut ora ya jta bayale. Jnopojix tut ya jpas teme ay tutikuk ya xtal ta jkuentae, jich mismo teme lek ya xnojone o teme ayon ta wi'nale, teme ay bayal sobra o ma'yuke.

¹³Ta spisil ya xju' ku'un ta skuenta Cristo te ja' ya skoltayone.

¹⁴Pero te ja'exe lek te la ana'ikon te tut'il ay jwokole.

¹⁵Te k'alal boon ta Macedoniae te lijk kal te sk'oplal yu'un te kolele, úniko ja'ex te hermanoetik ta Filipose la atikonbikon koltayel.

¹⁶Yu'un te k'alal ayon ta Tesalónica ae, ma junuk nax buelta te ja'ex la atikonbikon bael te majtanil te tuun ku'une.

¹⁷Ma yu'unuk te ja' nax te ya jk'an jmajtane. Te tut ya jk'ane, ja' te ja'ex te lek ya xk'oex ta sit te Diose.

¹⁸Te tut la atikonbikon tale, la kich'ix ta spisil, y asta ay sobra ku'un. Te tut la atikonbikon ta skuenta te Epafroditoe ben bayal to xan kich'oj. Jich a k'ot tut'il jun majtanil te ben tsa'am yik' te chikbil majtanil te ben smuyet ya ya'iy te Diose.

¹⁹Te Dios ku'une ya me ya'beyex spisil te tut palta ya awa'iyike, jich tut'il te slekilal sk'ulejal te ay yu'un te Cristo Jesuse.

²⁰Ay slekilal sbajtel k'inal te Jtatic Diose. Jichuk.

Spajtil-o'tanil ta slajibal

²¹Xkoltanukex ta apisilik ja'ex te jtejklumex yu'un Dios sok te Jesucristoe. Te hermanoetik te sjoyinejone la stikonbeyex spajtil awo'tanik euk.

²²Sok la stikonbeyex spajtil awo'tanik ta spisil te mach'atik jtejklum yu'un te Diose. Ja' bayal ya spatbeyex awo'tanik te mach'atik j'a'teletik yu'un te César ta Romae.

²³Te Kajwaltik Jesucristoe a' ya'beyex te slekil yo'tan ta apisilik te ja'exe. Jichuk.

Colosenses

Colosenses 1

Spajtil yo'tanik

¹Jo'on jPabloon, apostolon yu'un te Jesucristoe, te jich a sk'an yo'tan te Diose, sok te jTimoteoe,

²la jts'ibayex te karta to, ja'ex te yu'unex Dios te jun awo'tanik ach'uunejik te Cristo te ayex ta jtejkum Colosae. Te Jtatic Diose a' ya'beyex te slekil yo'tane y sok te bujts'an k'inal ta atojolike.

La sk'opon Dios te jPablo yu'un te hermanoetike

³Sil tiempo te ya jk'oponbeyex Dios te ja'exe, ya kalbeytik kola yal Dios te Stat te Kajwaltik Jesucristoe.

⁴Yu'un ka'ieyetikix ak'oplalik te ach'uunejikix te Cristo Jesuse y sok te k'ux ya awa'iy abaik ta apisilik te jtejkumex yu'un te Diose.

⁵Yu'un jich ay ta awo'tanik te tut yipalex ta smaliyel te tut k'ejbilex ta ch'ulchan te ya awich'ike. Ja' te la awa'iyikix te k'op te bats'i jiche, ja' te lek yach'il k'op yu'un te kolele.

⁶Ja' te k'op to te la awa'iyikixe, yipalix ta muk'ubel y yipal ta sitinel ta bayuk ta spisil balmilal. Ja' pajal sok te k'otix ta pasel ta akuentaik te k'alal la awa'iyik te ya x'alot te sk'uxul yo'tan Dios, y la ana'ikix te bats'i jich te sk'uxul yo'tane.

⁷Ja' to ja' la ya'beyex anopik te kermanotik Epafra, ja' te mach'a a'tejemon soke, te jun yo'tan yak'oj sba ta abatinel ta skuenta Cristo ta akuentaik.

⁸Ja' a yalbotikix te tut'il ayex, sok la yal te ay sk'uxul awo'tanik ta skuenta te Espiritue.

⁹Ja yu'un te jo'otike, ja' to k'alal la ka'iyetik te ak'oplale, ma'yuk ya jkom jbjatik ta sk'oponel Dios ta akuentaik. Ya jk'anbeytik Dios te ya ya'beyex ana'ik te tut ya sk'an yo'tane, sok te ya ya'beyex spisil ta jkaj p'ijilil y ta sna'el te tut skuenta te Espiritue.

¹⁰Jich ya xju' awu'unik te toj ya x'anex jich tut'il ya sk'an spasik te mach'atik yu'un te Kajwaltike, sok jich ya xju' awu'unik pasel ta sil tiempo te tut lek ya yil stukele. Jich me ya apasik spisil ta skajal skaj te lekil a'tele, y jich me ya ana'beyik sba ta lek a te Diose.

¹¹Ya jk'anbetik stukel te ja' ya ya'beyex apuersaika ta skuenta te stsa'amul spodere. Jich ya xju' awu'unik te ya xkujch awu'unik ta spisil yu'un te spuensa awo'tanike sok yu'un te apasensiae.

12Sok jich me x'awalbeyik kola yal sok sbujts awo'tanik te Jtatic Diose, te ja' xchapojex yu'un ya awich'ik te ba sakil k'inal te majtanil te stukel ya ya'be te mach'atik jtejklumix yu'une.

13Dios la yak'otik ta libre yu'un te spuorsa te ijk'al k'inale. Y la yik'otik bael te ba ay ta ajwalil te Xnich'an te ben k'ux ta yo'tane,

14te ja' a skoltayotik y la ya'botik perdon yu'un te jmultike.

Te buts'an k'inal yu'un Dios ta skuenta Cristo

15Te Cristoe ja' pajal sok ta ilel te Diose te ma xtailub ta ilele. Ja' nail yu'un spisil te tutik aye.

16Ta skuenta stukel, Dios a spas spisil te tutik ay ta ch'ulchane y sok te ay ta balmilale, te tutik chikan ta ilele, sok te tut ma chikanuk ta ilele, jich tut'il te tut kuxajtik te ma chikanuk ta ilel te ya xmantalaj sok te ay ya'tel sok te ay spoder. Spisil la yich' pasel ta skuenta te Xnich'ane sok spisil ay ta skuenta stukel.

17Te Cristoe nail ay yu'un spisil te tutik aye, y sok ja skuentainej ta spisil.

18Y sok xan te Cristoe ja' jolol yu'un spisil te mach'atik xch'uunejikixe. Stukel ay ta slijkibal, y stukel primero a cha'kux tal te ba ay te animaetike. Jich yu'un ja' muk' ay stukel yu'un spisil tutik aye.

19Te Cristoe ts'akal yich'objey te slekilal te Tatile, yu'un jich la sk'an yo'tan te Diose.

20Y ta skuenta Cristo jich la sk'an ya yak' bujts'an k'inal ta spisil te tutik aye, spisil te tutik ay ta balmilal sok te tutik ay ta ch'ulchane. La yak' bujts'an k'inal ta skuenta te xch'ich'el Cristo te la smal ta kruse.

21Te ja'exe jyanlumex ta nail to, sok akontrainejik ta awo'tanik te Diose yu'un te tutik ma lekuk la apasike.

22Pero te ora to Dios la yak' te ya xjunaj awo'tanik soke ta skuenta Cristo, ja' te tut'il k'ax swokol ta milel sok te sti'balule. Jich a spas, yu'un jich me ya ataik tut'il lek ya xk'oex ta skuenta, te ch'ultesbilex, sok te ma'yuk awijk'alik ta skuenta, sok te ma'yuk amulike.

23Pero yu'un te jich aye ya sk'an te jmel nax jun awo'tanik sok te xch'uunel awo'tanike. Ma me xtal xbajtukex ta smaliyel te tut ya awich'ik yu'un te sk'oplal kolel te la awa'iyike. Ja' to ja' sk'oplal te la yich'ix alel ta bayuk nax ta balmilale, ja' te ay ka'tel ta yalel ek'ae, jo'on te jPabloone.

Te jPabloe yich'oj ya'tel ta skuenta te hermanoetike

24Te ora to ben jun ko'tan te ayon ta wokol ta akajike. Porke te tut'il jich aye ja' ya jts'akutes ta jti'balul te tutik xan ya sk'an xk'ax swokol te Cristoe, yu'un te mach'atik xch'uunejikixe, te jich k'oemik tut'il te sti'balule.

²⁵Te Diose la yak'onix ta abatinel yu'un te hermanoetike, te ja' a ya'bon ta jkuenta yu'un ja'ex alekilik a, yu'un jich ts'akal ya kalbey a te sk'oplal kolele,

²⁶ja' te mukul nax ay te namey tal ta skajal skaj te genteetike. Pero te ora to la yak'ix ta na'el ta stojol te mach'atik yu'unixe.

²⁷Te Diose ja' la ya'botik jna'tik te tut'il mukul nax ay yu'une, ja' te k'op te bayal slekil ta a'iyel yu'un spisil te mach'atik ma' juriyouke. Ja' te tut'il ya x'anin ta awo'tanik te Cristoe, te ja' ya amaliyik te slekil te ya xba awich'ike.

²⁸Te jo'otike ya kalbetik sk'oplal te Cristoe, ya jtsitstik y ya jnojpestik ta spisilik ta sp'ejel p'ijilil, yu'un jich me tojobenikix ya xljaj k'ot ta skuenta a te Cristoe.

²⁹Ja' yu'un te yipalon ta a'tel sok spisil te jpuersa ya ya'bon te Cristoe.

Colosenses 2

¹Yu'un ya jk'an ya ana'ik te lom tulan ayon ta spasel puersa ta akuenta'ike. Sok ta skuenta te mach'atik ayik ta Laodiceae y ta spisil te mach'atik ma to yilojikukon ta jteklejale.

²Yu'un ya jk'an te ya yich' spuersa te awo'tanike, yu'un ya me xchiknaj te jun nax ayex ta skuenta te sk'uxul awo'tanike, sok yu'un te ben ts'akal ya ana'ik te tut mukul ay yu'un Dios, te ja' te sk'oplal te Cristoe.

³Yu'un stukel smakoj ta spisil te slekil sk'u lejale te p'ijilile y te tut ya yak' ta na'ele.

⁴Ja' to ja' ya kalbeyex yu'un ma'yuk mach'a ya slo'layex te ay sp'ijil ya'iyel te sk'o'pe.

⁵Manchuk me ma'yukon ta awolilik ta jteklejal, pero joyinejex ta ko'tan. Y ben jun ko'tan yu'un ya kil te lek yipalex bael ta spasel, y te jun awo'tanik ach'uunejik te Cristoe.

Te ach' kuxlejal yu'un te Cristoe

⁶Ja' yu'un, jich tut'il te la ach'uunik te Kajwaltik Jesucristoe, jich ya sk'an xkuxuyinex ta jun nax sok.

⁷Ts'unulukex me lek ta skuenta stukel, jmel nax junuk awo'tanik yu'un ta skuenta te xch'uunel awo'tanik, jich tut'il te la awich'ik nojpesele. Y sil tiempo albeyaik kola yal Dios.

Ts'akal kich'ojtik jkuxlejaltik yu'un te Cristoe

⁸Ila me abaik yu'un te mach'atik ya sk'an slo'layex yu'un te tut snopoj te jowil naxe. Yu'un te stukelike ma yak'ojuk ta jkuenta te Cristoe. Ja' nax yak'ojik ta jkuenta te skostumbre gentee y sok te jowil p'ijutesel yu'un te balmilale te ma ja'uk ta skuenta Cristoe.

⁹Porke spisil te tut ja' yu'un te Diose, ts'akal yich'ojbe ta steklejal te Cristoe.

¹⁰Y te ja'exe ts'akal awich'objbeyik slekilal te Diose yu'un jun nax ayex sok te Cristoe, te ja' jolol yu'un spisil te ch'ul angeletik te ay spoderik sok te ay ya'telike.

¹¹Sok xan, te ja'ex te jun nax ayex sok te Cristoe, awich'ojkix sirkunsision. Ma ja'uk te sirkunsision te ya x'ak'ot ta ti'balulile, sino ke ja' te libre ayexix yu'un te amulawil ti'balulike. Ja' te sirkunsision te talem ta skuenta te Cristoe.

¹²Yu'un la awich'ik mukel sok Cristo te la awich'ik ja'e. Y la awich'ik cha'kusesel sok, porke la ach'uunik te tut'il Dios la xcha'kuses ta skuenta spoder.

¹³Te ja'ex te namey tale, chamenex k'oem ta skaj te amulike sok ta skaj te ma ba ochemex ta jteyklum yu'un Diose. Pero te ora to, Dios a ya'beyexix akuxlejalik jun nax sok te Cristoe, yu'un la spasbeyex perdon yu'un spisil te amulike.

¹⁴Dios la stup'botikix ta jun te jayeb buelta la jk'axintaybetik te smantale te kechel ta jkuentatik stojele. La slajinbe sk'oplal a te la yich' k'ojel ta lawux ta kruse.

¹⁵K'alal cham ta krus te Cristoe, Dios la stsal jilel te tutik ay spoder y ay ya'telike, y ak'ot at ilel ta sitil komon te tut'il ochemik ta k'abal k'alal la ya'i tsalaw te Cristoe.

Leaik te tutik skuenta te ch'ulchane

¹⁶Ja' yu'un, ma me x'awich'ik ta jkuenta te mach'a ya yik'tinex yu'un te tutik ya awe'ik o ya awuch'ike, o jich tut'il te sk'aalel k'inetike, o te yuninal ue, o te sk'aalel kuxo-o'tane.

¹⁷Spisil to ja' seña to nax te tut ya xtale. Pero te tut bats'i jiche, ja'ix te Cristoe.

¹⁸Ma me awak'ik te ay mach'a ya ya'beyex yajtal awo'tanike, te sk'ayinej te ch'in yak'oj sbaik y te ya skejan sbaik ta skuenta te angeletike. Lom nax ya yalik te ay tut yiloje, y jowiyel nax ya stoy sbaik ta skaj nax spensarik ta sti'balulik nax.

¹⁹Te stukelike ma junuk nax ayik sok te Cristo, te jolol ku'untike, te ja' ya yak' muk'ubuk spisil te sti'balul te ya smak'line, y jun nax ya yak' ta juju-ch'am, jich tut'il snopoj te Diose.

²⁰Te ja'exe chamenex sok te Cristoe, y ma ja'ukix ya ach'uunik te jowil p'ijutesel yu'un te balmilale. ¿Tut yu'un te jich to ya x'anex tut'il te mach'atik ayik to ta skuenta te balmilale? ¿Tut yu'un te ya to ach'uunik te mantalil yu'unike,

²¹jich tut'il: “Ma me apikik me to, ma me awe'ik me to, ma me apikik ta ak'abik”, te xchiike?

²²Spisil te mantaletik to, ja' nax sk'oplal te tutik ya xlaj ta tuuntesel ta orae. Y ja' nax smantal winik sok ja' nax spensarik te gentee.

²³Jich ya'iyel te p'ijil k'op te tut ya yalike, sok xch'uunel Dios yilel te k'ax ch'in ya kak' jbatik y tulan trate ayotik sok te jti'balultike. Pero jowil nax, yu'un ma skombotik te tut ya sk'upin te jti'balultike.

Colosenses 3

¹Ja' yu'un, ya ke te ja'exe te cha'kusesbilexix sok te Cristoe, leaik te tutik skuenta te ch'ulchane, te ba nakal te Cristo ta sbats'il sk'ab te Diose.

²Nopaik me te tutik skuenta te ch'ulchane, ma ja'uk te tutik skuenta te balmilale.

³Yu'un te ja'exe chamex, y te ora to tey mukul ay te akuxlejalik sok Cristo ta stojol Diose.

⁴Ja' akuxlejalik te Cristoe. Te k'alal stukul ya xchiknaj tale, te ja'exe jich me ya xchiknajex tal ta skuenta, sok ya me xk'ot ta akuentaik te slekilale.

Te k'a' kuxlejale y te ach' kuxlejale

⁵Lajinbeyaik sk'oplal spasil te tutik skuenta te balmilal te ay ta atojolike. Ma me x'apasik antsiwejel ni ma me x'apasik te tut ma lekuke. Ni ma me x'apasik te tut ma tsa'amuk ya sk'an ati'balulike, ni ja'uk te ay tut ya sk'upin awo'tanike, sok ma me yu'uninbeyex awo'tanik te k'ulejalile, te ja' pajal sok te xch'uunel lotil diose.

⁶Te tutik to, ja' te ya xtal tulan kastigo yu'un Dios ta skuenta te mach'atik ma xch'uunike.

⁷Ja' te tutik la apasik ek'a te nail akuxlejlike.

⁸Pero te ora to, jilesaik spasil to: te ili'bae, te k'ajk'ubele, te tut ma lekuke, te ixta'k'optawaneje, y te k'opetik ma lek ta alele.

⁹Ma me ale abaik ta lot. Yu'un la ajilesikix te ak'a' kuxlejlike y sok te tutik la apasik te nail toe.

¹⁰Y awich'ojikix te ach' kuxlejal, te yanyan ta ach'ubel ja' to teme pajal a k'oex sok te Diose te la spases, yu'un jich ya xk'o ana'beyik sba ta lek.

¹¹Jich ma'yukix sk'oplal me juriyo o ma juriyouke, me yich'oj sirkunsision o ma yich'ojuk, me jyanlum, o ma tsa'amuk ta genteil, me ay ta mosoil o libre ay. Te tut tulan sk'oplale ja' te Cristo, te ja' yu'un ta spasil y ay ta skuenta spasil.

¹²Dios sk'anojex te ja'exe, y la st'ujex yu'un jteyklum ya xk'oex yu'un, sok k'uxex ta yo'tan. Jich yu'un ak'aik ta ilel te ay xk'uxul awo'tanike sok te ay slekil awo'tanike. Ch'in me x'awak' abaik y k'unuk me awo'tanik, y kujchuk me awu'unik.

¹³Yauk me xkujch awu'unik ta juju-tul, y a'beya abaik perdon teme ay tut ma lekuk la apasbe abaik. Jich tut'il te Kajwaltike la ya'beyex perdon, a'beya abaik perdon euk te ja'exe.

¹⁴Ja' tulan sk'oplal te ya awak'ik ta ilel te ay sk'uxul awo'tanike, te ya yak'ex ta jun nax.

¹⁵Y te bujts'an k'in al yu'un te Cristoe ja' me ya stojobtesbeyex te awo'tanike. Porke la yik'ex Dios skuenta yu'un jun nax ya xk'oexe. Y albeyaik kola yal Dios yu'un spasil.

¹⁶Siluk tiempo ayuk ta awo'tanik te sk'oplal te Cristoe. Sok sp'ijil awo'tanik tsitsa abaik y a'beya abaik spuensa awo'tanik ta juju-tul. Sok awo'tanik k'ayojinaik te Diose ta salmoetik sok k'ayojetik sok yanetik k'ayoj ta skuenta Espíritu.

¹⁷Y spasil te tut ya apasike o ya awalike, pasaik ta skuenta te Kajwaltik Jesuse. Sok albeyaik kola yal Dios te Tatil ta skuenta te Jesuse.

Tut ya sk'an ya spasik te mach'atik xch'uunejik Diose

¹⁸Antstik, ch'uunbeyaik smantal te amamlalike, yu'un jich ya sk'an yu'un te ach'uunejikix te Kajwaltike.

¹⁹Mamlaliletik, k'uxutayaik me te awinamike. Ma me awelutayik ta k'op.

²⁰Alnich'anic ch'uunbeyaik spasil smantal te ame' atatike, porke ja' to ja' lek ya yil te Kajwaltike.

²¹Me'il-tatiletik ma me awilintesik te awuntikilike, yu'un jich mak' xchebaj yo'tantik a.

²²Mosoiletik, ch'uunbeyaik ta spasil smantal te mach'atik awajwalik li' ba balmilale. Ma ja'uk nax te k'alal ya yilex te lek ya x'a'tejex ta stojole, sino ke junuk awo'tanik ta stojol. Xi'aik me te Diose.

²³Spasil te tut ya apasike, junuk awo'tanik x'apasik. Jichuk me k'oem te ayex ta abatinel yu'un te Kajwaltike, y ma ja'uk yu'un te winketike. Yu'un ana'ojik te majtanil yu'un te Kajwaltike te ya yak'beyex ta patile.

²⁴Porke te ja'exe, ja' ya xtuunex yu'un te Cristoe, te bats'i ja' awajwalike.

²⁵Pero te mach'a ma lek tut ya spase, jich mismo ma lekuk te tut ya x'ak'bot yu'une. Porke te Diose pajal nax ya yil te gentee.

Colosenses 4

¹Te ja'ex ajwaliletik, tojukex me y lekukex me sok te amosoike. Na'aik me euk te ja'exe te ay jtul Awajwalik te ay ta ch'ulchane.

²Ma me x'akom abaik ta sk'oponel te Diose. Siluk me tiempo kuxul awo'tanik sok albeyaik kola yal te Diose.

³K'oponbotik Dios euk te jo'otike te yakuk sjambotik puerta te Kajwaltike ta yalel te sk'ope, sok ta yalel te tut mukul ay yu'un te Cristoe, te ja' ayon ta prexo yu'un.

⁴K'oponbon Dios te jamaluk ya kal te sk'op Diose, jich tut'il ya sk'an ya kale.

⁵P'ij me x'awak' abaik yu'un te mach'atik ma xch'uunejuk Diose. Y lekuk x'atuuntesik te tiempoe.

⁶Lekuk me ya xk'opojex siluk me tiempo, ya sk'an te tsa'amuk ta a'iyele. Y ya me sk'an ya ana'ik tut'il ya asujtesbeyik sk'op juju-tul.

Spajtil-o'tanil ta slajibal

⁷Te kermanotik j'Tiquico te ben ku'x ta ko'tantike, sok te ben jun yo'tan ya xkoltawane, y te la sjoyinon ta abatinel yu'un te Kajwaltike, ja' ya yalbeyex tut'il ayon.

⁸Ja' yu'un ya jtikonbeyex tal te ja'exe yu'un ya yalbeyex tut'il ayotik y ya ya'beyex spuensa awo'tanik.

⁹Ja' me ya xtal sok te j'Onésimoe, ja' te kermanotik te k'ux ta ko'tantik y te ben jun yo'tan, te lok'em tal ta awolilike. Ja' me ya yalbeyex spasil te tut ya xk'ot ta pasel liye.

¹⁰Xkoltanukex laj me yu'un euk te Aristarco, te joy jba sok ta prexoe. Y jich euk te jMarcose te yal xwix te jBernabee. Te ja'exe la kalbeyexix mantal te tut ya sk'an ya apasik sok te jMarcose; teme tal yulutayexe, lek me x'awik'ik.

¹¹Sok xkoltanukex laj me yu'un euk te Jesus, te Justo te xche'bal sbiile. Ja' to stukelik nax te ay ta yolilik te hermanoetik juriyoetik te la sjoyinikon ta a'tel te tut'il ay ta ajwalinel te Diose, y lom bayal a sjunutesbonik ko'tan.

¹²Xkoltanukex laj me yu'un euk te Epafra te jtul yaj-a'tel te Cristo Jesuse, te lok'em tal ta awolilike. Sil tiempo ya sk'oponbeyex Dios ta akuentaik yu'un jich me jun awo'tanik a, y sok spasiluk awo'tanik ya apasik te tut ya sk'an yo'tan te Diose.

¹³Jo'on testigoon yu'un te Epafra te lom bayal yajtalex yo'tan te ja'exe y sok te mach'atik ayik ta Laodiceae y sok te ay ta Hierapolise.

¹⁴Xkoltanukex laj me yu'un te jLucas, te jloktor te ben k'ux ta ko'tane, y sok te jDemase.

¹⁵Albeyaik xkoltanuk te hermanoetik te aylan ta Laodiceae. Y albeyaik xkoltanuk euk te Ninfa y sok te mach'atik ya stsob sbaik ta snae.

¹⁶Ta patil teme laj ak'oponik ja'ex te karta to, tikonbeyaik bael te hermanoetik te ayik ta Laodiceae, yu'un jich me ya xk'o yilik a. Y te ja'ex teme sujt tal te ba ayex te karta la jpasbey ta stojolike, k'oponaik euk.

¹⁷Albeyaik te Arquipoete a me sju'utes ta lek te ya'tel te jich a'bil yu'un te Kajwaltike.

¹⁸Jo'on jPabloon la jts'ibabeyex te spajtil-o'tanil to ta jk'ab y ta letra. Na'aik me te ayon ta prexoe. Te Diose a' ya'beyex te slekilal ta akuentaik te ja'exe. Jichuk.

1 Tesalonicenses

1 Tesalonicenses 1

Spajtil-o'tanil

¹Jo'on jPabloon, joy jba sok te Silvano y sok jTimoteo la jts'ibayex te karta to, ja'ex te hermanoetik te ayex ta muk'ul jteyklum Tesalónicae, te jun nax ayex ta skuenta te Jtatik Diose y sok te Kajwaltik Jesucristoe. Te Jtatik Dios a' ya'beyex te slekil yo'tane y sok te bujts'an k'inal ta akuentaik.

Te xch'uunel yo'tanik te Tesalónicaetike

²Sil tiempo ya kalbetik kola yal Dios yu'un ta apisilik te ja'exe, y ya jna'tikex ta sk'oponel Dios.

³Ma'yuk ya jkom jbajtik ta sna'ulanelex ta stojol te Jtatik Diose te tut'il bayal xch'uunel awo'tanik a'tejemexix te ja'exe, sok te tut'il bayal slekil awo'tanik la awak' abaik ta abatinele, y sok te tut'il yipalex ta smaliyel te Kajwaltik Jesucristoe te la skoltayex te ju' awu'unik te kujch awu'unik te wokoletike.

⁴Kermanotak, Dios me ya xk'uxutayex te ja'exe, y jna'ojetik te stukel a stsaexe.

⁵Yu'un te k'alal la kalbetikex te sk'oplal kolele, ma tojol k'opetikuk nax te k'o kaltike, sino ke sok ta spoder te Ch'ul Espiritue, yu'un la jna'tik te bats'i jich te tut la kalbeyex awa'iyike. Ana'ojik lek te tut'il a at'ejotik ta akuentaik skuenta alekuteselik.

⁶Te ja'exe ja' la anopik te tut'il ayotike y sok te tut'il ay te Kajwaltike. Y la awich'ik ta jkuenta te sk'op Diose sok te sbujts' awo'tanik te la ya'beyex te Ch'ul Espiritue, aunke la ataik bayal awokolik ta ilbajinel yu'un.

⁷Jich la awak'ik ta ilel te tut leke ta stojol spisil te hermanoetik te ayik ta estadoetik yu'un te Macedoniae y sok te Acayae.

⁸Ja'ex ta akuentaik a pujk te sk'oplal yu'un Kajwaltik ma ja'uk nax ta Macedonia sok ta Acaya, sino ke ta spisil ta bayuk nax. Jich la sna'ik te tut'il ay xch'uunel awo'tanik ta stojol Diose. Ja' yu'un ma puersaukix te ay tut ya kaltik te jo'otike,

⁹porke stukelik mismo ya yalik te tut'il k'o kiltikex tal, sok te tut'il lek la awik'otik te ja'exe, y sok te tut'il la ajilesik te lotil diosetike. Yu'un la asujtes awo'tanik ta stojol te bats'i kuxul Dios y te lijk awak' abaik ta abatinel yu'une.

¹⁰Sok ya yalik xan te tut'il yipalex ta smaliyel te ya sujt tal ta ch'ulchan te Jesus te Xnich'an Diose. Ja' te Jesus te la yich' xcha'kusesel yu'un Dios te ba ay animaetike, sok te stukel ya skoltayotik yu'un te tulan kastigo ya xtale.

1 Tesalonicenses 2

Te ya'tel jPablo ta Tesalónicae

- ¹Ja'ex mismo, kermanotak, ana'ojik te ma jowiluk nax te k'o kiltikex tale.
- ²Ana'ojikix te nail to la jtatik utel y ilbajinel ta jtejkum Filipose. Pero Dios a skoltayotik ta yalel te ba ayex te sk'oplal te kolel ta spasil jpuersa, aunke la kich'tik bayal kontranel yu'un.
- ³Porke ma jowiluk nax te tut yipalotik ta yalele. Ni ma ja'uk a kaltik te tut ma lekuk, sok ma ja'uk jnopohtik te ay mach'a ya jlo'laytik ae.
- ⁴Dios lek a yilotik y la ya'botik ta jkuentatik ta yalel te sk'oplal kolele, jich tut'il te ya kaltike. Ma ja'uk ya jk'antik te lek ya yilotik te gentee; ja' ya jk'antik te lek ya yilotik te Diose te ja' ya sna'botik tut'il ay te ko'tantike.
- ⁵Jich tut'il ana'ojik te ma lauk jmontikex ta ben tsa'am k'opetike. Ni ma lauk jletik tut ya kaltik skuenta yu'un ya jtatik tak'in yu'une. Ja' testigo ku'untik te Diose.
- ⁶Sok ma ja'uk a jletik te ay mach'a ya yak'otik ta jkuenta, ni te ja'exe ni te yanetike. Aunke me ya xju' te ya awak'otik ta jkuenta te tut'il ay ka'teltik ta apostolil yu'un te Cristoe.
- ⁷Te nail toe, jich a k'ootik tut'il untiketik ta awolilik. Sok jich tut'il me'il te ya sts'ijtes y ya sk'anantay te bats'i yuntikile.
- ⁸Jich lek a jk'uxutaytikex te ja'exe. Ben jun ko'tantik a ka'betikex te ma ja'uk nax te lek ach' k'op yu'un te Diose, sino ke asta te jkuxlejaltike. Yu'un ben k'uxex ta ko'tantik.
- ⁹Kermanotak, te ja'exe na'aik me te tut'il a a'tejotik y la jpastik puersa yu'un jich la jta jkuxlejaltik a. A'tejotik ta k'ajk'al y ajk'ubal, yu'un ma' jk'antik te la kak'tik awokolik te ja'exe te la kalbeyex sk'oplal te Diose.
- ¹⁰Ja'ex testigoex yu'un, y ja' testigo euk te Diose, te tut'il ma'yuk mulil ta ko'tantik y toj a anotik, sok ma'yuk ba jta jmultik ta atojolik.
- ¹¹Sok ana'ojik te la ka'betikex spuersa awo'tanik y la junutesbeyex awo'tanik ta juju-tulex te ja'exe, jich tut'il ya spas jtul tatil sok te yuntikile.
- ¹²La kalbetikex te jich me x'apasik te tut'il ya sk'an ya spas te mach'atik yu'un te Diose, te la yik'ex skuenta yu'un ya xk'oex ta ba ay ta ajwalinel y sok te ba ay te slekilale.
- ¹³Ja' yu'un sil tiempo ya kalbetik kola yal Dios yu'un te k'alal la awa'iyik te sk'oplal Dios te la kalbetikixe, la ach'uunik te ja' sk'op te Diose, sok ma ja'uk sk'op nax te winketike. Y bats'i jich te ja' sk'op te Diose, te yipalix ta a'tel ta akuentaik te jayebex te ach'uunejike.

¹⁴Kermanotak, k'alal k'ax awokolik yu'un tenel ta sk'ab te alumalike, jich mismo a k'ot ta pasel ta stojol te hermanoetik yu'un Dios te aylan ta Judea te ja' yu'unix te Cristo Jesuse. Yu'un jich a yich'ik tenel euk yu'un te slumal juriyoetike.

¹⁵Te juriyoetik to ja' a smilik te Kajwaltik Jesuse, jich tut'il te nail to te la smilik te j'alwanejetike, y la stenotik lok'el ek'a te jo'otike. Ma lekuk ya x'ilot yu'un te Diose, y skontrainejik spisil te gentee.

¹⁶Yu'un te k'alal k'an kalbetik te mach'atik ma juriyouk yu'un jich me ya xkolik ek'a, ma' ya'botik jpastik. Jich yanyan yipal ta bayalejel te smulike. Pero te ora to julix ta stojolik te tulan kastigo yu'un Dios.

Te jPabloe ya sk'an xba yil xan te Tesalónicaetik

¹⁷Kermanotak, te k'alal k'ax che'oxeb k'aal te lok'onix tel ta awolilike, aunke mak' ya kiltikex, sil tiempo ayex ta ko'tantik, y sp'ejel ko'tan la jk'an te ya xba kiltikexe.

¹⁸K'an talukotik, jo'on te jPabloone, bayal buelta a k'an jpas te ya xtalone, pero te pukuje la skomotik.

¹⁹Porke ¿tut a te yip ko'tantike sok te sbujts' ko'tantike sok te jkoronatik k'oem te ben jun ko'tanik yu'une? Ja'ukex mismo, te k'alal ya sujt tal te Kajwaltik Jesucristoe.

²⁰Ja'ex te ben kontentootik awu'unike y sok bayal sbujts' ko'tantik awu'unik.

1 Tesalonicenses 3

¹Ja' yu'un te k'alal ma' kujch ku'un te ma xka'iy te tut'il ayexe, la jnoptik te ya xjilon ta Atenas,

²y ja' a jtikon te kermanotik jTimoteo, te ja' jtul j'a'tel yu'un Dios te ay ta yalel te lek ach' k'op yu'un te Cristoe. La jtikon tal yu'un ya xtal yilex, y ya xtal yalbeyex xan lek te sk'op Diose, y ya ya'beyex spuensa te xch'uunel awo'tanike.

³Yu'un jich ni jtuluk te ja'exe ya xchebaj yo'tan yu'un te tut'il ayex ta ilbajinel a. Yu'un ja'ex mismo ya ana'ik te puensa ya xk'ax jwokoltik,

⁴porke te k'alal joyinejtikex to aye, la kalbetikex te puensa ya xk'ax jwokoltike. Y jich a k'ot ta pasel, jich tut'il ya awilikix.

⁵Ja' yu'un, k'alal ma stsiyk ku'un ta mas aye, la jtikon ta jojk'oyel tut'il ayex sok te tut'il ay te xch'uunel awo'tanike. Ja' la jna' teme la ach'uunik sujel yu'un te pukuje, sok te jowiluk nax ya xk'ot te ka'teltike.

⁶Pero te ora to te jTimoteoe sujtix tal k'alal Tesalónica, y yich'ojbotik tal lek ak'oplalik yu'un te xch'uunel awo'tanike y sok te slekil awo'tanike. La yalbotik te sil tiempo ya ana'otik sok slekil awo'tanik, y sok te awo'tanikuk ya ak'an ya awilotik, jich tut'il te jo'otik te ya jk'an kiltikexe.

⁷Ja' yu'un, kermanotak, aunke ayotik ta yolil te wokole sok te ilbajinele, la kich'tik xan spuensa ko'tantik yu'un te la ka'iytik te jun awo'tanik ach'uunejik te Diose.

⁸K'alal la ka'itik te jun awo'tanik ta skuenta te Kajwaltike, jich kuxuyinotik xan te jo'otike.

⁹Ta ora to ya sk'an ya kalbetik bayal kola yal te Diose yu'un te ja'exe. Ben jun ko'tantik awu'unik ta skuenta te Kajwaltik Diose.

¹⁰K'ajk'al y ajk'ubal ya kalbetik Dios te yauk yak'otik te ya xtal kiltikex ta sitike, sok te ya me jts'akutestik te ay to xan ya sk'an te xch'uunel awo'tanike.

¹¹Ja' mismo te Jtatik Dios y sok te Kajwaltik Jesuse te ya skoltayotik te ya xju' ya xtal kiltikexe.

¹²Y te Kajwaltike ja' ya sk'oltayex te bayal to xan k'ux ya awa'iy abaik sok te ay sk'uxul awo'tanik yu'un te yanetik ek'ae. Jich tut'il jo'otik te k'ux ya ka'iytikex.

¹³Jich me jun awo'tanik a, sok ma'yuk amulik ta sit te Jtatik Diose k'alal ya sujt tal te Kajwaltik Jesuse sok spisil te mach'atik yu'une. Jichuk.

1 Tesalonicenses 4

Te tut lek ya yil Dios yu'un te jkuxlejaltike

¹Te ora to, kermanotak, awokolikuk ya kalbetikex ta skuenta te Kajwaltike, jich me ya apasik xan tut'il te yipalexix ta spasele. Ja te tut'il jo'otik a jnopestikex te jich ya apasike, skuenta yu'un lek ya yilex a te Diose.

²Te j'aexe ana'ojik te p'ijutesel la ka'betikex, jo'otik te ay ka'teltik yu'un te Kajwaltik Jesuse.

³Te tut ya sk'an te Diose ja' te ma'yuk amulik ya xkuxuyinex ta skuentae, sok te ma me ayuk mach'a ya s'antsiweje.

⁴Y ta juju-tulex toj ya sk'an x'anex sok te bats'i awinamike, sok ay me ta ak'el ta jkuenta awu'un.

⁵Ma me ja'uk nax ta skuenta sk'anojel ati'balul te ya awik' awinamin te antse, jich tut'il te genteetik te ma sna'beyik sba te Diose.

⁶Ma me ayuk mach'a ay tut ya spasbe te ya slo'lay a te yermanoe. Porke te Kajwaltike tulan me ya ya'be kastigo yu'un spisil to, jich tut'il la kalbeyexix.

⁷Yu'un ma ja'uk a yik'otik Dios yu'un ya jpastik te tut ma tsa'amuke. Ja' ya sk'an te ben tsa'am ya x'anotik ta skuentae.

⁸Jich yu'un, te mach'a ya sp'aj te nojpesel to, ma ja'uk ya sp'aj jtul winik, sino ke ja' ya sp'aj te Diose, te ja' la ya'beyex te Ch'ul Espiritu yu'une.

⁹Ma puersaukix te ya jts'ibabeyex te ayuk xk'uxul awo'tanik sok te awermano abaik, porke te Diose la ya'beyex anopikix te k'ux ya awa'iy abaik ta juju-tule.

¹⁰Yu'un jich ya apasik te ja'exe sok spisil hermanoetik te aylan ta spisil Macedoniae. Pero awokolikuk, kermanotak, a me bayalejuk ta mas te sk'uxul awo'tanike.

¹¹O'tantayaik te jun awo'tanik ya xkuxuyinex sok pasaik me te tut ay ta akuentaik spasele. A'tejanik ta ak'abik jich tut'il te la kalbetikexe,

¹²yu'un jich me ya yak'ex ta jkuenta a te yanetike, sok jich ma me ayukix tut palta awu'unik a.

Te tut'il ya sujt tal te Kajwaltike

¹³Kermanotak, ya jk'antik te ya ana'ik te tut ya xk'ot ta pasel yu'un te mach'atik chamenike, skuenta yu'un ma me lom tristeukex te ja'exe, jich tut'il te yanetik te ma'yuk tut smuk'ulinej yo'tanike.

¹⁴Jich tut'il te jch'uunejtik te cham te Jesuse y cha'kux tale, jich jch'uunejtik te Dios ya xch'akuses tal sok Jesus te mach'atik xch'uunej Dios a chamike.

¹⁵Ja' yu'un la kalbetikex te ja'exe jich tut'il la yak' ta nopel te Kajwaltike: Te jo'otik, te mach'atik kuxulotik to jilele ja' to teme tal te Kajwaltike, ma jo'ukotik ya xnalajotik yu'un te mach'atik chamenike.

¹⁶Porke ya me ka'itik jun tulan k'op ta mantal, sok sk'op te statal angeletik, y sok te yok'el korneta yu'un te Diose. Y ja' ya xkoj tal ta ch'ulchan te Kajwaltike. Y te mach'atik xch'uunej Cristo a chame, primero ya xch'akuxik tal.

¹⁷Ta patil te jo'otik te kuxulotike ya me yik'otik bael euk jun nax sok te yanetik ta tokal, yu'un ya xk'o jta jbjatik sok te Kajwaltik te' ta yolil ch'ulchane. Y jich me ya joyintik te Kajwaltik ta sbajtel k'inale.

¹⁸A'beya abaik spuensa awo'tanik ta juju-tulex sok te k'opetik to.

1 Tesalonicenses 5

¹Kermanotak, te tut ora sok te tut yilel stiempoil te ya x'kot ta pasele, ma puersauk te ya jtsi'babeyex tale.

²Te ja'exe ana'ojikix lek te tut k'aalil ya sujt tal te Kajwaltike, jich ya xtal tut'il j'elek' te ya xtal ta ajk'ubale.

³Te k'alal ya yal te gentee: "Spisil ben bujts'an k'inale, y ma'yuk tut chikan", teme xchiik, pero ts'in nax me ya xtal te slajelike. Jich tut'il ya xlijk swokol te ya xpajt yo'tan jtul ants te ay tut staoj sok te ma xju' ya xkol ta jich naxe.

⁴Pero te ja'exe, kermanotak, ma'yukex ta ijk'al k'inale, te yu'un ch'ayem awo'tanik te tut k'aalil te ya sujt tal te Kajwaltike, jich tut'il ya xtal te j'elek'e.

⁵Apisilik te ja'exe sakil k'inalex yu'un te k'aale. Ma jo'ukotikix ta skuenta te ajk'ubale ni te ijk'al k'inale.

⁶Ja' yu'un ma me wak' wayukotik jich tut'il te yanetike. Ya sk'an te kuxul ko'tantik y p'ij me ya sk'an x'anotik.

⁷Te mach'atik ya xwayike, wayajtik me ta ajk'ubal; y te mach'atik ya xyakubike, ta ajk'ubal te ya xyakubike.

⁸Pero te jo'otik te ayotik ta k'ajk'altike, ya sk'an te siluk tiempo p'ij ayotike. Ya sk'an te ja' ya jkoltay jbatik a ta skuenta te xch'uunel ko'tantik y sok te sk'uxul ko'tantike. Y ya sk'an ya jmak jbajtik jich tut'il jun kasko, ja' te ay smuk'ul ko'tanik yu'un te kolele.

⁹Porke te Diose ma ja'uk ya yak'otik te ya kich'tik kastigoe. Ja' ya yak' te ya xk'o jtaik te kolel ta skuenta te Kajwaltik Jesucristoe.

¹⁰Te Jesucristoe cham ta jkajtik yu'un teme kuxulotike o ya xchamotik. Jun nax me ya xkuxuyinotik sok stukel.

¹¹Ja' yu'un junutesbeya aba awo'tanik y a'beya abaik spuensa awo'tanik jich tut'il te yipalexix ta spasele.

Te jPabloe la stsits te hermanoetike

¹²Kermanotak, awokolikuk ak'aik me ta jkuenta te mach'atik ya x'a'tejik te ba ayexe te ya stojutesex y ya stsitsex ta skuenta te Kajwaltike.

¹³Ya sk'an ya awich'ik ta jkuenta, sok k'ux me x'awa'iyik ta awo'tanik yu'un te ya'tel ya spasike. Junuk me awo'tan abaik.

¹⁴Sok ya kalbeyex, kermanotak, ya me atsitsik te mach'atik ma sk'an x'a'tejike. A'beyaik yip yo'tanik te mach'atik ma'yuk yip yo'tanike. Koltayaik me te mach'atik lom xcheben yo'tanike. Sok ayuk apasensia ta stojol spisilik.

¹⁵Ila me abaik, ma me ayuk ni jtuluk te ya awa'be stoj te tut ma lekuk te la spasbeyate. Sil tiempo ja' me x'awo'tantayik te ya apasbey abaik te tut leke. Sok jich me x'apasbeyik ta spisil te yanetike.

¹⁶Siluk me tiempo jun awo'tanik.

¹⁷Ma me x'akom abaik ta sk'oponel te Diose.

¹⁸Albeyaik kola yal Dios yu'un ta spisil, porke jich ya sk'an yo'tan stukel te Diose te tut'il ach'uunejik te Cristo Jesuse.

¹⁹Ma me x'akomik ta a'tel te Espiritue.

²⁰Ma me x'ap'ajbeyik te sk'opik te mach'atik ya yalik te tut ya x'albot yu'un te Diose.

²¹Kuiadoukex me yu'un spisil k'opetik, sok ak'a ta awo'tanik te tut leke.

²²Pita me abaik yu'un spisil ta jkaj te tut ma lekuke.

²³Ja' mismo te Dios yu'un te bujts'an k'inale, ja' me ya stojutesex te lek ya x'oex yu'une, y ya me skanantayex ta steklejal sok ach'ulelik sok awo'tanik sok ati'balulik, skuenta ma me ayuk amulik a k'alal ya xtal te Kajwaltik Jesucristoe.

²⁴Jun yo'tan te Mach'a la yik'exe, y jich me ya xk'ot ta pasel yu'un ta spisil to.

Spajtil-o'tanil y bendision ta slajibal

²⁵Kermanotak, k'oponbotik me Dios euk.

²⁶Albeyaik xkoltanuk ta spisil te hermanoetik sok sbujts' awo'tanik.

²⁷Ya kalbeyex ta skuenta te Kajwaltike, te ya awilik te karta to sok spisil te hermanoetike.

²⁸Te Kajwaltik Jesucristoe a' ya'beyex te slekil yo'tan ta atojolike. Jichuk.

2 Tesalonicenses

2 Tesalonicenses 1

Spajtil-o'tanil

¹Jo'on jPabloon sok te Silvano y sok jTimoteo, la jts'ibayex te karta to, ja'ex hermanoetik te ayex ta muk'ul jteyklum Tesalónica, te jun nax ayex ta skuenta te Jtatic Diose y sok te Kajwaltik Jesucristoe.

²Te Jtatic Dios sok te Kajwaltik Jesucristoe a' ya'beyex te slekil yo'tanike y sok te bujts'an k'inal yu'unik ta atojolike.

Ich'el ta jkuenta te k'alal ya xtal te Cristoe

³Kermanotak, sil tiempo ya sk'an kalbetik kola yal Dios yu'un te ja'exe. Ja' lek te jich ya jpastike porke te xch'uunel awo'tanike yipal ta muk'ubel, y te xk'uxul awo'tanik te ay awu'unik ta juju-tule yipal ta muk'ubel ta stojol te yanetike.

⁴Ja' yu'un te jo'otike ben sni' xka'itik te ya kaltik ak'oplalik ta stojol te juju-tijk' hermanoetik yu'un Diose, te kujchem awu'unik spasil te tenele sok te ilbajinele ta skuenta te xch'uunel awo'tanike.

⁵Ja' to ja' ya yak' ta na'el a te toj ya xchapawan te Diose, yu'un te ja'exe ay awochelik a te ya x'ochex te ba ay ta ajwalinele. Ja' slumar te ay awokolike.

⁶Toj te Diose, y ya me ya'be stoj sok wokol te mach'atik ya yak' k'axuk awokolike.

⁷Y te ja'exe ya me ya'beyex a kux awo'tanik yu'un te awokolile, jich mismo te tut'il jo'otik. Ja' te tut k'aalil ya xchiknaj tal te Kajwaltik Jesuse sok te angeletik yu'une, te ay spoderike te xpumet sok k'ajk' te ya xtal ta ch'ulchane.

⁸Yu'un ya xtal ya'be kastigo te mach'atik ma' sna'beyik sba Dios ni ma' xyak'ik ta jkuenta te sk'oplal kolel yu'un te Kajwaltik Jesuse.

⁹Ja' me kastigo ya yich'ik te lajel sbajtel k'inale. Y ya me yich'ik ch'ojel lok'el ta jakal ta sit te Kajwaltike sok te ba ay te slekilal sok te podere.

¹⁰K'alal ya xtal te Kajwaltike, ya me x'ak'ot ta jkuenta yu'un spasil te mach'atik yu'une, y toj jcham ya ya'iyik ta spasil te mach'atik xch'uunejike. Jich tut'il te ja'ex te la ach'uunik te sk'oplal la kalbeyexe.

¹¹Jich yu'un te sil tiempo ya jk'oponbetikex te Diose. Ja' ya jk'anbetik te Dios ku'untike te lekuk ya yilex yu'un te la yik'ex stukele. Y stukel ya yak' k'otuk ta pasel sok spoder ta spasil te tut lek ya anopik te ja'exe, y sok te a'tel ya apasik yu'un te xch'uunel awo'tanike.

¹²Jich ta akuentaik te ja'exe te ya x'ak'ot ta jkuenta te Kajwaltik Jesucristoe. Y jich me lek ak'oplalik yu'un euk ta skuenta te slekil yo'tan te Dios ku'untike y sok te Kajwaltik Jesucristoe.

2 Tesalonicenses 2

Ya me xchiknaj te mulawil winike

¹Te ora to, kermanotak, te tut'il ya xcha'tal te Kajwaltik Jesucristoe, y te jun nax ya stsobelotik ta skuentae, awokolikuk,

²ma me pasiluk ya xyanej te tut ya ach'uunike. Ni ma me ayuk mach'a ya yal te k'axix sk'aalel te ya xcha'tal te Kajwaltike, o teme jich ya yal ta karta kuybil ta ku'une.

³Ma me awak' abaik ta lo'layel. Yu'un puersa nail ya xk'ot ta pasel te ay ipal jch'uunjeletik te ya xjajch skontrainik te Diose. Sok ya xchiknaj te mulawil winik te ya xbajt ta ch'aye.

⁴Ja' te mach'a to ja' ya xlijk skontrain spsil te tutik skuenta te Diose sok spsil te tut ch'uuntaybile. Y ya xk'o snajkan sba ta naktajibal ta templo yu'un te Diose, sok ya me yal sba te stukel Diose.

⁵¿Me yu'un ma ana'ojikuk te jo'on la kalbeyex to te k'alal joyinejex to aye?

⁶Y te ora to te ja'exe ana'ojik tut a te kombil to yu'une, yu'un ma to ya xchiknaj ja' to teme ya sta stiempoile.

⁷Jajchemix ta pasel ta mukul bayal te tut ma tsa'amuke, ja' xanix palta te ya xlok'esot ta yolil te mach'a skomoj te ora to.

⁸Jich me ya xchiknaj te mach'a ma lekuke, te j'a ya xmilot ta yik'al nax sti' te Kajwaltik Jesuse. Ya xlajinot te k'alal ya sujt tal te Kajwaltike sok spsil te xojobile.

⁹Te tut'il ya xtal te mach'a ma lekuke, ja' me ya xkoltayot yu'un te pukuje. Ya me xtal yak' ta ilel bayal spoder y sok seña milagroetik te skuenta lo'layele.

¹⁰Y ya me xtuun yu'un spsil ta jkaj te tut ma lekuke yu'un ya slo'lay te mach'atik ya xbajtik ta ch'aye, porke ma' sk'an ya xch'uunik te tut bats'i jich te ya yak' te kolele.

¹¹Ja' yu'un, Dios la yak' te ya xlo'layotik yu'un te tut ma lekuke y te ja' ya xch'uunik te lo'layele.

¹²Jich me ya xbajtik ta ch'ayel spsil te mach'atik ma' sk'an xch'uunik te tut bats'i jiche, sino ke ja' ben sni' xya'iyik te tut ma lekuke.

Tsabilik yu'un te ya xkolike

¹³Pero te jo'otike sil tiempo ya sk'an kalbetik kola yal Dios ta akuentaik, kermanotak te ben k'uxex ta ko'tan ta skuenta te Kajwaltike. Porke Dios a stsaex yu'un jich me nail ya k'o ataik te kolel ta skuenta te Espiritu ya slekutesexe, sok ta skuenta te tut bats'i jich te la ach'uunikixe.

¹⁴Ja' yu'un to, Dios la yik'ex ta skuenta te sk'oplal kolel te jo'otik a kaltike. Yu'un jich me ya xk'o awich'ik te slekilal te Kajwaltik Jesucristoe.

¹⁵Jich yu'un, kermanotak, junuk me awo'tanik sil tiempo. Y ma me ach'ay ta awo'tanik te nojpesel te la ka'betikex ta jteklejaltike o ta kartae.

¹⁶Te Kajwaltik Jesucristoe y sok te Jtatik Dios te k'uxotik ta yo'tane y te la ya'botik smuk'ul ko'tantik sbajtel K'inal y sok te ya jmaliytik te slekilale,

¹⁷ya me ya'beyex sbujts awo'tanik sok spuensa awo'tanik. Jich me lek ya xk'ot spisil te tut ya awalike sok te ya apasike.

2 Tesalonicenses 3

K'oponbotik me Dios

¹Ta slajibal, kermanotak, k'oponbotik me Dios te yakuk xk'ot ta ora nax ta bayuk te skoplal te Kajwaltike, y yauk me x'ich'ot ta jkuenta yu'un te gentee, jich tut'il te k'ot ta pasel te ba ayexe.

²K'oponbotik me Dios te libre ya xjilotik yu'un te winketik te ma lekikuk y ma tsa'amuk yo'tanike. Porke ma spisiluk xch'uunejik Dios.

³Pero te Kajwaltike jun yo'tan, y stukel ya ya'beyex apuersaik y ya skoltayex te ba tut ma lekuke.

⁴Ta skuenta te Kajwaltike, seguro ayotik te sil tiempo ya apasik te tut kalojbetikexe.

⁵A me ya'beyex ana'ik te Kajwaltik te tut'il ay sk'uxul yo'tan te Diose, sok te tut'il kujch yu'un swokol te Cristoe.

Te tut'il ya sk'an te ya x'a'tejotike

⁶Kermanotak, ya kalbeytikex ta skuenta te Kajwaltik Jesucristoe: Ma me ajoyinik te mach'auk hermanoil te ma sk'an x'a'teje y te ma jichuk ya spas te tut'il la jnojpestikexe.

⁷Yu'un te ja'exe ana'ojik tut'il ya sk'an xkuxuyinex, jich tut'il la kak'tik awilike. Te jo'otike ma yu'unuk ma a'tejotik te k'alal ayanotik te ba ayexe.

⁸Ni ma'yuk a we'otik ta majtanil nax. A'tejotik y la jpastik puensa ta k'aal y ajk'ubal yu'un jich ma'yuk a kak'tik awokolik a te ja'exe.

⁹Lek te lauk jk'anbetikex te ya akoltayotik te ja'exe, pero a'tejotik yu'un ya kak'tik awilik te jich ya apasik ek'ae.

¹⁰Te k'alal ayotik te ba ayexe, jich a kalbetikex to: "Te mach'a ma sk'an x'a'teje, jich me mak' xwe", xchiotik.

¹¹Pero ay ka'iyejtikix te ay mach'aex a te ma sk'an ya x'a'tejexe, te ma'yuk tut ya apasik, sok te ma'yuk awochel awilel aye.

¹²Te mach'atik jich aye, ya jpastik ta mantal y ya kalbetik ta skuenta te Kajwaltik Jesucristoe: Junuk yo'tanik a a'tejukek yu'un jich me ay tut ya staik swe'elik a.

¹³Kermanotak, ma me lubanik ta spasel te tut leke.

¹⁴Teme ay mach'a ma xyak' ta jkuenta te tuti' kaltik ta karta to, ilaik me mach'a a, y ma me junuk nax ya x'anex sok, yu'un jich me ya xk'exaw a.

¹⁵Pero ma me akontrainik, sino ke tsitsaik me jich tut'il awermano.

Bendision ta slajibal

¹⁶Y te Kajwaltik te ya yak' bujts'an k'inale, a' ya'beyex bujts'an k'inal ta sil tiempo y ta spasil te tut'il ayexe. Ak'a sjoyinex ta apisilik te Kajwaltike.

¹⁷Jo'on jPabloon ya jts'ibabeyex ta jk'ab sok ta letra te spajtil awo'tanike. Jich ay te jts'ibaweje, jich ya jpas ta spasil te jkarta ya jpase.

¹⁸Te Kajwaltik Jesucristoe a me ya'beyex te slekil yo'tan ta apisilik te ja'exe. Jichuk.

1 Timoteo

1 Timoteo 1

Spajtil-o'tanil

¹Jo'on jPabloon, apostolon yu'un te Jesucristoe. Tikonbilon ta smantal Dios te Koltawanej ku'untike y te Kajwaltik Jesucristoe te ja' yip ko'tantike.

²Ya jts'ibabeyat te karta to, jTimoteo, te bats'i jnich'anat k'oem, te pajal nax jch'uunejtik te Diose. A me ya'bat te slekil yo'tan, te xk'uxul yo'tan y te bujts'an k'inal te Dios Tatile y sok te Cristo Jesuse te ja' Kajwaltike.

Mak' me sk'an ch'uunel te palso nojpesele

³La kalbeyatix te k'alal boon ta estado yu'un Macedoniae te ja' lek ya xjilat ta Efeso, yu'un ya me akom te mach'a ya snojpeswan te tut ma jichuke,

⁴te manchuk ja'uk nax ya xbajt ta yo'tanik te jontol kuento naxe, sok te tutik skuentoal te antiboetike te ma xlaj ta alele. Te tutik jich aye, ja' nax ya yik'otik bael ta tijtonbajel, y ma ja'uk ya skoltayotik ta spasel te a'tel yak'ojbotik te Dios yu'un te jch'uunejtike.

⁵Te tut sluwar te jich la jpasat ta mantale, yu'un ja' sk'an te k'ux ya ka'i jbajtik ta juju-tule. Ja' te sk'uxul-o'tanil te ya xchiknaj teme sakubenix te ko'tantike, sok teme tojobenotike, y sok teme lek jch'uunejtik te Diose.

⁶Yu'un ay mach'atik te jejch a la jbajtik yu'une. Jowiyemix bael yu'un yalel jowil k'opetik.

⁷Ya sk'an ya yak' sbaik ta maestro yu'un te smantal Diose, pero ma sna'be sluwar te tut ya yalike, aunke ya skuyik te beno ya sna'ik te tut ya yak'ik ta nopele.

⁸Jna'ojtik te lek te mantaliletike teme ja' ya yich' tuuntesel jich tut'il ya sk'ane.

⁹Ya sk'an ya jna'tik te ma ja'uk ya'tel te mantaliletik te ya xchap te mach'atik lek te tut ya spasike. Te mantaliletike ja' ya yak' kastigo yu'un te mach'atik ma xch'uunik mantale, y sok te lom k'axemike, sok te mach'atik ma lekuke, y sok te jmulawiletike, y sok te mach'atik ma xyak' ta jkuenta te Diose, sok te ma sk'anik te religione, sok te mach'atik ya smil stat o sme', sok ta spasil te jmilawetike,

¹⁰sok te mach'atik ya s'antsiwejike, sok te pajal winiketik te ma lekuk tut ya spasik soke, sok te mach'atik ya yelk'anik sok ya xchonik gentee, sok te jlo'lawanejetike, y sok te mach'atik palso te tut ya yalik ta testigoe, sok xan te mach'atik ya spasik te tutik skontranej te lekil nojpesele.

¹¹Y te lekil nojpesel to, ja' te tey ya jtatik a te ben tsa'am sk'oplal yu'un te kolele, te ja' a ya'bon ka'telin te Diose te bayal slekilale.

La yal te tut'il a yich' ya'tel te jPabloe

¹²Ya kalbe kola yal te Kajwaltik Jesucristoe te ja' a ya'bon jpuersae, porke ya yil te jun ko'tane, y la ya'bon kich' ka'tel,

¹³manchuk me sna'oj te la jtoyba-k'optay ta nail toe, sok la jtentalan y la kik'tinlan. Pero te Diose la ya'bon slekil yo'tan ta jtojol, yu'un te jo'on ma to jch'uunejuk aye, sok ma' jna' te tut' ayon ta pasele.

¹⁴Jich te Kajwaltike la ya'bon bayal te slekil yo'tan ta jtojol, y la ya'bon xch'uunel-o'tanil y sok te sk'uxul-o'tanil te kich'o'jtik ta skuenta te jun nax ayotik sok te Cristo Jesuse.

¹⁵Ja' to bats'i jich, y spisil te genteetik ya sk'an ya xch'uunik: Te Cristo Jesuse xtaluk ta balmilal yu'un tal sk'oltay te jmulawiletike. Jich tut'il te jo'one te k'ax jich jmulawilon tut'il te yanetike.

¹⁶Ja' yu'un Dios la ya'bon bayal slekil yo'tan, skuenta yu'un jich me ya xchiknaj ta jtojol te ay bayal perdon ta yo'tan te Jesucristoe. Yu'un jo'on seña ya yilik a te mach'atik patil ya xch'uunik te Kajwaltike yu'un ya staik a te kuxlejal sbajtel k'inale.

¹⁷Ja' a' kak'tik ta ak'el ta jkuenta sok a' kaltik slekilal sil tiempo te Ajwalil yu'un sbajtel k'inale, te stalel ay, sok ma chikanuk ta ilel, y stukel nax Diose! Jichuk.

¹⁸Ja'at jTimoteo, te jnich'anat ta ko'tane, ya ka'beyat ta akuenta te a'tel to, yu'un jich me ya xju' awu'un tsalaw ta skuenta te xch'uunel awo'tane y ta skuenta te toj awo'tane. Jich tut'il te nail yalaj te hermanoetik te la yalik te ak'oplale ta skuenta te Diose.

¹⁹Ay mach'atik te ma xyak'ik ta jkuenta te tut lek ta pasele. Ch'ayix xch'uunel yo'tanik yu'un.

²⁰Jich a k'otix ta pasel ta skuenta te jHimeneo sok te jAlejandroe, ja' te mach'atik la kak'ix entregal ta sk'ab Satanas yu'un jich me ya xp'ijubik a. Jich mak' yalikix te tutik ya stoyba-k'optay a te Diose.

1 Timoteo 2

Te tut'il ya sk'an k'oponel te Diose

¹Ja' nail ya kalbeyex to: Sil tiempo ya sk'an ya ak'oponbeyik Dios ta spisil te genteetike y sok ya awalbey kola yal Dios ta skuentaik.

²Ya sk'an k'oponbeyel Dios te mach'atik ay ta gobiernoile y sok spisil te mach'atik ay ya'telike, yu'un jich me bujts'an k'inale ya ka'itik te ben jun ko'tanike, sok jich me ma'yuk k'op ya xjajch. Jich me ya xju' ku'untik xch'uunel te Diose y jich me toj ya x'anotik.

³Ja' to ja' lek ya yil te Dios te jKoltawanej ku'untike.

⁴Yu'un stukel ya sk'an te spisil ya xkole y te ya xk'ot ta yo'tanik te tut bats'i jiche.

⁵Jtul nax te Diose, y jtul nax te winik te ya xju' ya yik' bael spisil te winketik te jun nax ya xk'ot sok te Diose, ja' bi ja' te winik Jesucristoe.

⁶Porke te Jesucristoe la yak' sba entregal ta milel yu'un la stojbe stojol skolel ta spisil, jich tut'il te albil sk'oplal te k'alal la sta sk'aalele.

⁷Jich yu'un jo'on a'bilon ka'tel ta apostolil ta yalel te tut'il aye, y la ya'belon ka'tel te ya jnopos te mach'atik ma juriyouke tut' ay ta ch'uunel sok te tut bats'i jiche. Te tut ya kale bats'i jich, ma jlotuk.

⁸Jich yu'un, ya jk'an te ya sk'oponik Dios ta spisil te winketik ta bayuk naxe, y te ya stoy sk'abik ta stojol Dios te ma'yuk tut ay ta yo'tanik y ma me ayuk ili'ba ni pleto yu'unik.

⁹Jich mismo te antstike ayuk me sluwartil te ya slap sk'u' spak'ike. Ma me yu'unuk ya yak' sbaik ta k'upinel. A' xchap sbaik, pero ma me k'axemuk to xan ya xch'alik sjolik, niuk sok oro o perlaetik o k'u'ul-pak'al te ben toyol stojole.

¹⁰Ja' me a xchap sbaik yu'un te lekil a'tele jich tut'il te ya sk'an spas te antstik te jun yo'tanik xch'uunejik te Diose.

¹¹Te antstike a me ch'unan sbaik ta ya'iyel te p'ijutesele, a me xch'unan sbaik.

¹²Ma xkak' te ants te ya snojpeswan ta komone, ni ma me yauk xmantalaj ta stojol te winketike. Ja' ya jk'an te mak' ya xk'opojike.

¹³Porke te Diose nail a spas te j'Adane y patil te x'Evae.

¹⁴Y te j'Adane ma ja'uk a lo'layot, sino ke ja' te antse. Y te k'alal lo'layot, yal ta mulil.

¹⁵Pero te antse ya xkol teme ya xch'uun te ya sts'ites te yuntikile sok teme ma xch'ay yo'tan ta xch'uunel te Diose, sok te ay sk'uxul yo'tane, y sok teme jun yo'tane.

1 Timoteo 3

Tut'il ya sk'an ya x'anin te ansianoetike

¹Ja' to bats'i jich: Teme ay mach'a ya sk'an yo'tan te ya x'a'tej ta ansianoile, ben tsa'am te a'tel te jich ya sk'ane.

²Jich yu'un, te mach'a ya yich' ya'tel ta ansianoile, ja' ya sk'an te mak' xmulawixe. Ya sk'an te jtul nax ants ay soke, sok te sil tiempo kuidado ay sok te yo'tane, sok te ma sna' xk'ajk'ube, sok te lek ay te xkuxlejale. Ya sk'an te sil tiempo ya s'otseswan ta snae, sok te ay sp'ijil yo'tan ya snojpeswane.

³Sok ma me jyakubeluk, sok ma me k'ayemuk ta sjajchel pleto. Ayuk me slekil yo'tan, ch'unuluk me, sok ma me yauk sk'upin tak'in.

⁴Ya sk'an te lekuk ya xmantalaj ta snae, y lekuk ya xch'uun mantal te yuntikile, sok yak me xak'ot ta jkuenta yu'unike.

⁵Porke teme ay jtuluk te ma sna' xmantalaj ta snae, ¿tut'il k'an ju'uk yu'un skanantayel te hermanoetik yu'un te Diose?

⁶Ja' yu'un, te mach'a ya yich' ya'tel ta ansianoile, ma me ja'uk te laj to nax xch'uun te Diose. Ma me teyuk ya xlijk stoy sba a, y jich ya sta kastigo jich tut'il la sta te pukuje.

⁷Sok ya sk'an te lek sk'oplal yu'un euk te mach'atik ma xch'uunejuk Diose, yu'un jich me mak' xtabot ta a lel a te ya'tele, y sok ma x'och ta strampa te pukuje.

Tut'il ya sk'an x'anin te diakonoetike

⁸Jich mismo te diakonoetike ya sk'an te ja' te winketik te lek yo'tanike, sok te toj ya xk'opoje, sok te ma xyakube, sok te ma yauk sk'upin slo'layel tak'in.

⁹Ya sk'an te jun yo'tan xch'uunej te bats'i jich te tut jch'uunejtikixe, sok te ben lek te yo'tane.

¹⁰Nail ya sk'an ilel teme ya xju' yu'un. Y ta patil teme ma'yuk palta yu'une, ya xju' ya xtuun ta diakonoil.

¹¹Jich euk te antsetike ya sk'an te ya x'ak'awan ta jkuenta sok ma me tojoluk puk-k'op-a'abiyej. Sok ya sk'an te kuido ay sok te yo'tanike, sok te jun yo'tanik ta spasel te ya'telike.

¹²Te jtul diakonoe ya sk'an te jtul nax ants ay soke. Y te ya sna' smantaltesel lek te yuntikile y sok spasil mach'atik ayik ta sna.

¹³Porke te diakonoetike ya me x'ak'ot ta jkuenta teme lek ya spas te ya'telike. Y jich me sok yip yo'tan ya xju' xk'opojik, yu'un te ay xch'uunel yo'tan sok te Cristo Jesuse.

Te tut bats'i jich te jch'uunejtike

¹⁴Ko'tanuk te ya xtal kilat ta orae. Pero jich a jts'ibabeyat to

¹⁵yu'un teme ma' talon ta orae, jich me ya ana' tut' ya sk'an x'a'tejat ta stojol te yuntikil te Diose, ja te hermanoetik yu'un te kuxul Diose, te ja' ipajem a sok ja' ya skoltay a te tut bats'i jiche.

¹⁶Jamal chikan te lom muk' te tut jch'uunejtik te mukul aye: Dios la yich' sti'balul, chiknaj ta ilel. Ak'ot ta na'el te toj yo'tan yu'un te Espiritue. Ilot yu'un te ch'ul angeletike. La yich' a lel ta stojol te nasionetike. La yich' ch'uunel ta balmilal. Sok ik'ot bael ta lekilal.

1 Timoteo 4

Te mach'atik ya sjilesik ta ch'uunel te Diose

¹Pero jamal ya yal te Espiritue: Ta slajibal k'aal ay mach'a ya sjilesik ta ch'uunel te Diose. Ja' ya xbajt ta yo'tanik te sk'opik jlo'lawanejetike y te nojpesel yu'un te pukujetike.

²Ja' ya yak' ta jkuenta te gente te ma tsa'amuk yo'tanike y te puro lot ya yalik soke. K'ax tulanejemix yo'tanik.

³Ja'ik ya xkomawanik ta nujpunel sok ay we'elil te ya xkomawanik ta tuuntesel te pasbil yu'un Dios sok te ya yalbeyik kola yal Dios yu'un te mach'atik ya swe'ik, ja' bi ja' te mach'atik xch'uunejik Dios sok te ya sna'ik te tut bats'i jiche.

⁴Yu'un lek ay spasil te tut spasoj te Diose, y ma me ayuk mach'a ya sp'aj. Ja' nax ya sk'an te ya kalbetik kola yal a te Diose k'alal ya jwe'tike.

⁵Porke ya me yich' bendision yu'un te sk'op Diose y sok te sk'oponel Diose.

Te lekil a'tel yu'un te Jesucristoe

⁶Teme jich ya awa'be snoptalan te hermanoetike, jich jlekil j'a'telat ya xk'oat yu'un te Jesucristoe. Sok ya me yipin awo'tan te sk'op Dios ach'uuneje, y sok te lekil p'ijutesel te atamoje.

⁷Pero ma me awak' ta jkuenta te kuentoetik skuenta balmilal te jowil naxe. K'ayesa me aba ta xch'uunel te Diose.

⁸Ya xtuun ch'inuk te ya jk'ayestik te jti'balultike; yan te ya jk'ayes jbajtik ta xch'uunel Diose, ja' bayal ya xtuun yu'un stukel, porke ay me tut ya jtajtik a yu'un te jkuxlejaltik to y sok yu'un te jkuxlejaltik ta patile.

⁹Ja' to bats'i jich me, y ya sk'an ya yich' ch'uunel.

¹⁰Ja' yu'un ya x'a'tejotik sok ya jpastik puersa, porke ja' ayotik ta smaliyel te kuxul Diose te ja' jKoltawanej yu'un ta spasil, pero ja mero ya xkoltayot yu'un te mach'atik ya xch'uunike.

¹¹Spasil to ya me awak' ta ch'uunel y ta nopel.

¹²Ma me wak' sp'ajelat yu'un te ch'ielat toe. Ja' ya sk'an ya awak' ta ilel yu'un te kermanoetik te tut'il lek ya xk'opojate y sok te tut'il lek ya x'a'tejate. Sok ayuk me slekil awo'tan, sok xch'uunel awo'tan sok lekuk me te akuxlejale.

¹³Te jaye' k'aal ma to xtalone, o'tantaya me yalel ta komon te Sjun Diose. A'beya me spuersa yo'tan te hermanoetike, tsitstalana me.

¹⁴Ayuk me sk'oplal awu'un te majtaniletik te Dios a ya'beyate, te k'alal k'opoj ta atojol te j'alwanejetik yu'un Dios sok te k'alal la skajan sk'abik ta ajol te ansianoetik yu'un te hermanoetike.

¹⁵Nopilana me spasil te tutik la kalbeyatixe, yu'un spasil ya me yilik te tut'il yipal ta ju'el awu'un te awa'tele.

¹⁶Ila me aba ja'at mismo, y sok kuidadoat me yu'un spisil te tut ya awak' ta nopele. Junuk awo'tan ya me apas spisil. Teme jich ya apase, ja'at mismo ya akoltay aba, y jich me ya akoltay euk te mach'atik ya ya'ibeyat ak'ope.

1 Timoteo 5

Tut'il ya sk'an te ay sok te hermanoetik

¹Ma me abal ta utel te mamki viejoe. Lek nax me x'atsits jichuk tut'il atat. Y ja' nax jich euk te kermetike, jichuk me k'oem ta awo'tan tut'il awijts'inab.

²Te me'-me'eletike jichuk me k'oem tut'il bats'il ame'. Y sok te a'chetike jichuk me k'oem tut'il awijts'inab. Lekuk me awo'tan ta stojolik.

³Koltaya te me'ba antstike te ma'yuk mach'a ya xkoltayot yu'une.

⁴Pero teme ay jtul me'ba ants te ay yuntikil o yil-alatake, ya sk'an te ya yich' kuentainel yu'un te mach'atik bats'i ay yu'une. Yu'un jich me ya sujtesbot a te tut'il ay sk'uxul yo'tan te sme'-statike. Porke ja'to ja' lek ta pasel sok lek ya x'ilot yu'un te Diose.

⁵Yan te me'ba ants te yal stukel xanix aye, ja' yipinej yo'tan te Diose, y ma skom sba ta yalulanbeyel y sk'oponel Dios ta k'ajk'al ajk'ubal.

⁶Pero te me'ba ants te tey baem yo'tan a te tut ya sk'upin te sti'balule, chamenix sok te xkuxlejale.

⁷Jich me ya awaltalanbe to, yu'un jich me mak' ya sta smulik a.

⁸Yu'un te mach'a ma yajtaluk yo'tan te mach'atik ay yu'une y sok spisil te mach'atik ay yu'un ta snae, la sjlesix ta ch'uunel Dios abi, y mas yesuk ke te mach'atik ma xch'uunejuk Diose.

⁹Te ba slistaul te me'ba antstike, ja' nax ya sk'an te mach'atik k'axemix sesenta ja'bile, sok te jun yo'tan a k'ax sok te jtul smamlale.

¹⁰Sok ya sk'an ya xchiknaj te lek ya'tel a spase, jich tut'il teme lek a sts'ijtes te yuntikile sok teme lek ya snajkan te mach'atik ya xk'ot ta snae, sok teme ay ya spokbe yok te mach'atik xch'uunejix te Diose, y sok teme skoltayej te mach'atik ay swokolike, sok teme ya'telinej spasel spisil ta jkaj te lekil a'tele.

¹¹Pero ma me wak' ta lista te me'ba antstik te bik'tal toe. Porke te k'alal ya xkay ta abiyey te yo'tanike te ya sk'an xnujpunik xane, ja' ya xpitotik lok'el yu'un ta stojol te Cristoe.

¹²Y ya staix smulik te ma' ju' yu'un te tut yaloje.

¹³Y ya xlijk snop beral ta nantik, y ya xk'ay ta ch'ajilal. Y ma ja'uk nax te lom ch'aje, sino ke ya xlijk yal te tut ma tojuke, y tutikuk nax ya xch'ik sba a, y ya yaltalan te tutik ma lekuke.

¹⁴Ja' yu'un ya jk'an te ya xnujpun xan te me'ba antstik te bik'tal toe. Ja' lek ayuk yuntikil, sok yauk skanantay te snae, y ma me wak' ya'be luwar te k'opetik yu'un te jkontratike.

¹⁵Yu'un ay me'ba antstik te la spit sbaikix lok'el y ja'ix sts'akliyejik te pukuje.

¹⁶Te ants o winik te xch'uunej Diose, ya sk'an ya skoltay te me'ba antstik ta snae, skuenta yu'un jich mak' me yak' ta wokol a te hermanoetike. Jich te hermanoetik ya xju' ya skoltay te me'ba antstik te bats'i ma'yuk mach'a ya xkoltayot yu'une.

¹⁷Te ansianoetik te lek ya skanantay te hermanoetike, ya sk'an te k'ax lek ya x'ak'ot ta jkuentae, bats'i ja' te ansianoetik te ya ya'telinik yalel te sk'op Dios sok te ya snojpeswane.

¹⁸Yu'un te Sjun Dios jich ya yal: “Ma me awa'be bosal te wakax te ya stek' te triwue”, xchi me. Y sok ya yal xan: “Te j'a' tele ya xju' ya yich' te stojole”, xchi me.

¹⁹Ma me ach'uun ta ora teme ya xlebot smul te jtul ansianoe, ja' to teme ay cha'tul o oxtul testigoetike.

²⁰Te mach'atik ma sk'an skom sbaik ta mulawe, ya sk'an ya akomtalan ta sitil komon ta spisil. Yu'un jich me ya xi' ek'a te yane.

²¹Ya kalbeyat mantal ta stojol te Diose y sok te Kajwaltik Jesucristoe y sok te angeletik te tsabil yu'une: Jich me x'apas sil tiempo. Pajal me ya achap ta spisilik.

²²Ma me ayuk mach'a ya awa'be ya'tel ta ora nax teme ma to la yich' nopel ta leke. Yu'un jich me mak' ya amulinbe smul ek'a te yane. Ila me aba yu'un spisil te tut ma lekuke.

²³Ma me awuch'ix tojol ja' yu'un te ayat ta chamel sok te ach'ujte. Uch'a ch'inuk euk te binoe.

²⁴Ay mach'atik chikanix ta ilel smulik antes te ya xtalik ta chapele. Pero ay yanetik te ta patil to ya xchiknaje.

²⁵Ja' nax jich euk, te lekil a'teliletike ya xchiknaj ta jamal. Sok te tutik ma chikanuke, ma spas te sil tiempo nak'al ya xjile.

1 Timoteo 6

¹Spisil te mach'atik ayik ta mosoile ya me sk'an ya yak'ik ta jkuenta te yajwalike, yu'un jich me mak' x'albot ma tsa'amuk sk'oplal sbiil a te Diose ni te tut ya kak'tik ta nopele.

²Teme ay te abatetik te xch'uunej Dios te yajwale, ma me xyijkitayik ta yak'el ta jkuenta te yajwale yu'un te yermano sba ta xch'uunel te Diose. Ja' ya sk'an te k'ax jich ya yak' sbaik ta mantaltesele. Porke te mach'a ya x'abatinotik yu'une, ja' xch'uunej Dios sok yermano sbaik te k'ux ya ya'iy sbaike. Jich me x'awak' ta nopel, sok jich me x'awalbey ya'iyik.

Ya sk'an te junuk ko'tantik ta xch'uunel te Diose

³Teme ay mach'a yan tut ya snojpeswane y teme ma pajaluk sok te lekil nojpesel yu'un te Kajwaltik Jesucristoe, sok teme ma ja'uk te tut'il jch'uunejtike,

⁴ja' jun toybajel te ma'yuk tut ya sna'e. Ja' nax baem ta yo'tanik puru k'opetik skuenta tsalawe jich tut'il jun chamel, y tey ya xtal a te il-o'tantawaneje sok pleto y toybael y te ma junuk yo'tanike.

⁵Ya sjajchesik te pleto te ma'yuk slajibal sok te gente te ma tsa'amuk spensarik y ma sna'ojuk te tut bats'i jiche. Ya skuyik ta snegosioik te tut xch'uunejtike. Ma me ajoyin aba sok te mach'atik jich ayike.

⁶Bats'i jich te ja' jun muk'ul k'uulejalil te tut jch'uunejtike, pero ja' nax teme jun ko'tantik yu'un te tut kich'ojtike.

⁷Porke ma'yuk tut kich'ojtik tal li' ba balmilale, y ma'yuk tut ya xju' ya kich'tik bael.

⁸Jich yu'un teme ay tut ya jwe'tike y sok teme ay jk'u'-jpak'tike, junuk me ko'tantik yu'un.

⁹Yan te mach'atik ya sk'an xk'uulejibe, ya xyalik ta mulil y ya me xk'o yaluk ta strampa. Bayal tut ya xbik'taj yo'tan yu'un te tut ma xtuune sok te ya x'ixlanot yu'une. Ya me xmet'ot te gente yu'un y sok ch'ayel ya xbajtik yu'un.

¹⁰Porke te sk'upinel te tak'ine ja' me te ya xlijk spisil ta jkaj te tut ma lekuke. Y ay mach'atik ta skaj sbik'tal yo'tan yu'un tak'in te la xch'ayikix te xch'uunel yo'tanike. Y la staix bayal swokolik sok te xkuxlejalike.

Ya me xju' ku'untik ta skuenta te xch'uunel ko'tantike

¹¹Pero te ja'ate, te swinikat te Diose, xi'an me yu'un ta spisil to. Tojuk me xbaat sok te akuxlejale ta sna'el te Diose. Ayuk xch'uunel awo'tan, sok xk'uxul awo'tan, sok jun awo'tan, sok ch'in me x'awak' aba.

¹²Ma me akoles ta ak'ab te kuxlejal sbajtel k'inale. Yu'un ja' a yik'at Dios yu'un, te k'alal la awalix ta jamal ta sit te bayal testigoetike te tut'il ach'uunej te Diose.

¹³Te ora to, ya jpasat ta mantal ta stojol te Diose, te ya ya'be xkuxlejal spisil te tutik aye, y ta stojol te Jesucristoe te jich jamal a yal sba euk ta sit te Poncio Pilatoe.

¹⁴Ya kalbeyat te ya me ach'uun te tut ya jpasat ta mantale, ma me ayanutes. Sok jich me ya apas ja' to teme tal te Kajwaltik Jesucristoe.

¹⁵Te Dios ya me yak' taluk te k'alal ya sta yorail yu'un. Porke ja' úniko stukel, y ben tsa'am ay spoder, Rey yu'un te reyetike, y Ajwalil yu'un te ajwaliletike.

¹⁶Stukel nax stalel ay, te ay ta jun sakil k'inal, te ma'yuk mach'a ya xtijilaj aye. Ni jtuluk winik yiloj ni ma sta ta ilel. Stukeluk me sil tiempo ya x'ak'ot ta jkuenta y sil tiempo ay ta ajwalinel. Jichuk.

¹⁷Te mach'atik ay sk'ulejalik li' ba balmilal to, altalanbeya te mak' me stoy sbaike yu'une. Ni ma me wak' smuk'ulin yo'tan te skulejale, porke te k'ulejalile ma segurouk ay. Ja' lek te ja' ya smukulin yo'tanik te Dios te kuxul stukele, te stukel ya ya'botik spisil te tutik ya xtuun ku'untike sok te tutik ya jk'upintike.

¹⁸Altalanbeya te lekuk me te tut ya spasike. Ja'uk me ya xk'ulejibik yu'un te lekil a'tele. Y junuk me yo'tan ya me spuk te tut ay yu'unike.

¹⁹Jich me ay sk'ulejalik te lek ya xtuun yu'unik ta patile, y jich me ya staik te kuxlejal sbajtel k'inale.

Slajibal consejo ta stojol jTimoteo

²⁰Ja'at, jTimoteo, kanantaya me lek te tut kalojbeyate. Ma me awak' achikin a te k'opetik skuenta balmilale te ma xtuune, ni te p'ijil k'opetik te jowil nax te kuybil te ya sna'be slumarile.

²¹Yu'un ay mach'atik la xch'uunikix, sok jich ch'ayix te xch'uunel yo'tanike. Te Kajwaltike a ya'beyex te slekil yo'tan ta akuentaik. Jichuk.

2 Timoteo

2 Timoteo 1

Spajtil-o'tanil

¹Jo'on jPabloon, te apostolon yu'un te Jesucristoe te stikonejon ta sk'anojel yo'tan te Diose ta spukel te tut'il yaloje te ay kuxlejal ta skuenta te Cristo Jesuse.

²La jts'ibabeyat te karta to, Timoteo, te k'uxat ta ko'tane sok te jich k'oemat tut'il jnich'ane. A' me ya'beyat te slekil yo'tan y te bujts'an k'in al yu'un te Dios Tatile y sok te Kajwaltik Jesucristoe.

Ya sk'an alel sk'oplal te Cristoe

³Sil tiempo ya jna'at ta sk'oponel Dios. Ta k'ajk'al ajk'ubal ya kalbe kola yal Dios te jun ko'tan kak'oj jba ta abatinel yu'un, jich tut'il la yak' sbaik ta abatinel te antibo jme'-jtate.

⁴Sil tiempo ya jna' tut'il te la awok'etay abae, y ko'tanuk ya kilat yu'un jich me ya xjunub xan ko'tan ta lek a.

⁵Porke ya jna' te jun awo'tan ach'uunej te Diose, jich tut'il nail xch'uunejik Dios te ame'chich xLoidae y sok te ame' x'Eunice. Seguro ayon te jich awo'tan ek'a te ja'ate.

⁶Ja' yu'un ya kalbeyat te junuk awo'tan ta stuutesel te amajtan yu'un te Diose, ja' te Dios a ya'beyat te k'alal la jkajanbeyat jk'ab ta ajole.

⁷Yu'un te Diose ma ja'uk a ya'botik te ya xi'otike. Sino ke ya yak'botik yip ko'tantik sok sk'uxul ko'tantik, sok te ya jna'tik tut'il ya sk'an ya x'a'tejotik.

⁸Ma me k'exawan yu'un ta yalel te sk'oplal te Kajwaltike, ni ma me k'exawan ku'un te ayon ta prexo ta skaje. Ts'ijkuk me awu'un te wokoletik te ya ata ta skuenta te lek ach' k'op yu'un kolele. Ya me skoltayat ta spoder te Diose.

⁹Dios a skoltayotik y la yik'otik te ya xlekub te jkuxlejaltike. Ma yu'unuk ta skuenta ka'teltik, sino ke ja' te tut snopoj ta yo'tane. Ta skuenta te Cristo Jesuse, te Dios a xk'uxutayotik te k'alal ma to xchiknaj a te balmilale.

¹⁰La yak'ix ta ilel te sk'uxul yo'tan te ora to te xtaluk te jKoltawanej ku'untik, ja' te Jesucristoe, te tal slajinbey spoder te lajele, sok ta skuenta te sk'oplal te kolele te la yak' ta ilel te kuxlejal te ma xlaje.

¹¹Dios a ya'bon ka'tel ta yalel te sk'oplal te lek ach' k'ope, y la stikonon ta spukbeyel sk'oplal y sok ta sp'ijutesel te mach'atik ma juriyouke.

¹²Ja' yu'un te ay jwokol ta ora to. Pero mak' me xk'exawon yu'un, porke te jo'one jna'oj mach'a a te smuk'ulinej ko'tane, y seguro ayon te stukel ay spoder yu'un ya sk'ejbon te tut'il yak'ojbone, ja' to te tut k'aalil te ya xcha'tal xane.

¹³Ja' me ya atam te lekil nojpesel te jo'on la kalbeyat jilel awa'iye. Sok jujun k'aal ayuk me xch'uunel awo'tan y sok sk'uxul awo'tan te kich'ohtik yu'un te jun nax ayotik sok te Cristo Jesuse.

¹⁴Kanantaya me te lekil nojpesel yu'un Dios te ay ta awo'tane. Ja' me ya skoltayat te Ch'ul Espiritue te ay ta ko'tantike.

¹⁵Ana'ojix te spisil te mach'atik aylan ta estado yu'un Asiae la sjilesikon, sok te Figelo sok te Hermogenes.

¹⁶Pero ya me yich'ik te xk'uxul yo'tan te Kajwaltik te mach'atik ay yu'un te Onesiforo, porke stukul bayalix buelta a yich'bon tal spuensa ko'tan y ma k'exaw yu'un te ayon ta prexoe.

¹⁷Yu'un te k'alal jul ta Romae, lijk sleon, ni ma' xkux ja' to te la staone.

¹⁸A me k'uxutayek yu'un Kajwaltik te tut k'aalil ya xtal xane. Te ja'ate ana'ojix lek te bayal la skoltayotik ta Efesoe.

2 Timoteo 2

Jtul lekil soltaro yu'un te Jesucristoe

¹Y te ja'at, te jnich'anat ta ko'tane, tulan me x'awak' aba yu'un te ayat ta koltayel yu'un te Cristo Jesuse.

²Te tut kalojbeyat awa'iy ta sit te bayal testigoetike, ja' me x'awa'be snop te winketik te ay spuensa yo'tanik sok te ay sp'ijilik yu'un ta snojpesel ek'a te yanetike.

³Te ja'ate ts'ika me te wokoletik jich tut'il lekil soltaro yu'un te Jesucristoe.

⁴Ni jtuluk soltaro te ay ta abatinel te ja' ya xbajt ta yo'tan te tut ay ta pasel ta balmilale. Ja' nax ya spas te tut lek yo'tan yu'un te kapitan yu'une.

⁵Jich mismo euk, te j'ak'-pelotae ma xju' ya yich' smajtan teme ma xtajin jich tut'il te ya sk'an pasele.

⁶Te mach'a ya x'a'tej ta k'altik, ya xju' ya yich' nail te jayeb te kosecha te ay ta skuentae.

⁷Nopa me te tut la kalixe, y te Kajwaltike ja' me ya yak' ana' spisil.

⁸Na'ame te Jesucristoe te cha'kux tal te ba ay te animaetike, y te ja' sts'umbal te rey Davide, ja' to ja' te sk'oplal te kolele te yipalon ta yalele.

⁹Y ta skaj te lek yach'il k'op to te ay ku'un te wokoletike. Asta chukulon ta kadena jich tut'il te jtul jmulawil te lom tulan smule. Pero te sk'oplal te Diose ma chukuluk ta kadena stukul.

¹⁰Ja' yu'un ya xkujch ku'un spisil, yu'un jich ya staik slekilik te mach'atik t'ujbilik yu'un te Diose. Yu'un jich me ya staik skolelik ek'a te ben tsa'am sok te sbajtel k'in al ay ta skuenta te Cristo Jesuse.

¹¹Ja' to bats'i lom jich: Teme lajemetik sok te Cristoe, jich ya xkuxuyinotik sok.

¹²Teme k'ax jwokoltike, ya me joyintik te ba ay ta ajwalinele. Teme la jmur ta ko'tantike, jich ya smukotik ta yo'tan ek'a.

¹³Teme ma junuk ko'tantike, sigue jun yo'tan stukel. Porke ma'yuk ya xyanej yo'tan stukel.

Jtul j'a'tel te lek sk'oplale

¹⁴A'beya sna'ik to te mach'atik akuentaineje, y altalanbeya ta skuenta te Kajwaltike a' sjilesik ta yalulanel te puru k'op a'biyejetike sok te puru tsalaw ta k'ope te ma'yuk tut ya xlok' aye. Te tut ya spasike ja' nax ya yixlan te mach'atik ya ya'ie.

¹⁵O'tanina me spisil te tut'il ya xju' ya xk'oat ta stojol Dios yu'une, jich tut'il jtul j'a'tel te lek sk'oplale te ma'yuk tut ya xk'exaw yu'une, te lek ya yak' ta nopel te k'op te bats'i jiche.

¹⁶Koma te k'op a'biyejetik te skuenta nax balmilal te ma xtuune. Porke te mach'atik jich ya yalike, yanyan ta ch'ayel te xch'uunel Dios yu'unike.

¹⁷Y te tut ya yak' ta nopele, jich k'unk'un ya xlajinwan jich tut'il te ya xk'a' te ejch'ene. Jich k'otix ta pasel yu'un te Himeneo sok te Filetoe

¹⁸te la sjilesikix te tut bats'i jiche. Ja' ya yalik te k'oemix ta pasel te cha'kuxele, y jich yipalik ta yixlanbeyel xch'uunel yo'tanik cha'oxtul te yanetike.

¹⁹Pero jun nax te kiptajibtik te yak'oj Dios te mak' xnijk stukele. Ja' ts'ibabil te'a: "Te Kajwaltike yiloj te mach'atik ay ta skuentae", xchi me. Sok "A me sjilesik mulil spisil te mach'atik yajwalinejik te Cristoe", xchi me.

²⁰Te ba ay jun muk'ul nae, ma ja'uk nax ay te'a te tutik pasbil ta oroe sok ta platae. Ay pasbil ek'a ta te'e sok ta lume. Ay te tutik lek ta tuunel, y ay yanetik te mak' ya xtuun leke.

²¹Jich yu'un teme ay mach'a ya sakutes sba skuenta yu'un ya xtuun yu'un te Kajwaltike, ya sk'an te ya sakutes sba yu'un spisil te tut ma tsa'amuke. Jich me chapal ya xk'ot yu'un spasel te lekil a'telile.

²²Xi'an me yu'un te tutik ma lekuk ya sk'upin spasik te kermetike. Toj me ya sk'an xkuxuyinat, sok xch'uunel awo'tan, sok sk'uxul awo'tan, y bujts'anuk me k'in al ya awa'i. Joyina spisilik te mach'atik sakubenix yo'tanik te ya yalbeyik wokol ta stojol te Kajwaltike.

²³Ma me awak' ta jkuenta te k'opetik te ma'yuk sluwaril sok te jowil naxe. Ana'ojix te ja' nax ya slikes k'ope aye.

²⁴Y te jtul j'atel yu'un te Kajwaltike ma spas teme lom nax ya slijkes pletoe. Ja' ya sk'an te lek sk'anojlan ta spisil te yanetike. Ya sk'an te ay sp'ijil yo'tan ta nojpeswanej, sok ya sk'an te ya sts'ijk yu'une.

²⁵Sok ya sk'an te ch'unuluk yo'tan ya stojutes te mach'atik ya xkontrainwanike. Ya smaliy teme Dios ya sujtesbe yo'tanik y teme ya sna'ik te tut a te bats'i jiche.

²⁶Teme la sna'ik k'inale, ya me xkolik tal lok'el te ba ay strampa te pukuje, te yak'ojlan ta prexo yu'un te ya ya'be spas te tut ya sk'ane.

2 Timoteo 3

Tut yilel te genteetik ta slajibal k'aale

¹Ya sk'an ya ana' te ta slajibal k'aale ya me sta sk'aalel te lom yanetike.

²Te winketike stukel nax lek ya sk'an sbaik, sok ya me xbik'taj yo'tanik yu'un te tak'ine, sok ya me stoy sbaik y lom muk' me ya yak' sbaik. Ya me stoyba-k'optayik te Diose, sok ma xch'uunbe smantal sme'-statik. Ma me sna'ik yalel kola yal y ma'yuk tut ya xch'uunik.

³Ma'yuk sk'uxul yo'tanik, ni slekil yo'tanik. Tojolik le-k'op, ma sna' tut'il ya skom sbaik, lom j'ilbajinwanejetik, y skontrainejik spisil te tut leke.

⁴Ya x'ak'awanik entregal, y ma kuidadouk ay, sok nojel ta yo'tanik te toybaile. Ja' ya sleik te tut ya sk'an stukelik en luwar te ya sleik te Diose.

⁵Bats'i xch'uunejik Dios yilel pero ja' ya xchiknaj a ta skuenta te tut ya spasik te ma'yuk spoder te sreligione. Ma me x'ach'ik aba a sok te genteetik te jich aye.

⁶Porke te stukelike ja' ya x'ochik ta nantike, y ya slo'layik te bol antstik te nojelik ta mulil te ja' ya x'ik'ot bael ta spasel spisil te tut ya sk'an yo'tanike.

⁷Sil tiempo yipalik ta snopel, pero ma'yuk tut ora ya snopik te tut bats'i jiche.

⁸Y jich tut'il te Janes y Jambres te la spaj sba sok te jMoisese, jich ek'a te genteetik abi skontrainejik te tut bats'i jiche. Ja' te winketik te ma tsa'amuk spensarike te ma sna'ik tut'il ay ta ch'uunel te Diose.

⁹Pero ma xju' yu'unik ta mas, porke ta sitil komon ya xchiknaj te ma'yuk tut ya sna'ike. Pajal sok te tuti' spasik te cha'tul te la spaj sba sok te jMoisese.

Slajibal p'ijutesel yu'un jPablo ta stojol jTimoteo

¹⁰Pero te ja'ate, la ach'uunix te tuti' jnojpesate. Awilojix te tut'il kuxulone sok ya ana' te tut muk' sk'oplal ta ko'tane. Awilojix te xch'uunel ko'tane sok te ya sts'ijk ku'une, sok te sk'uxul ko'tane, sok te tut'il ya xkujch ku'une,

¹¹sok te ik'tinele y sok te wokoletike. Ana'oj spisil te tuti' spاسبelon ta Antioquia, ta Iconio y ta Listra sok te ik'tinel te k'ax jwokol yu'une. Pero te Kajwaltike la yak'on ta libre ta spisil.

¹²Bats'i jich ta spasil te mach'atik ya sk'an xlekub xkuxlejal sok te Cristo Jesuse, ya me xk'ax swokol ta ik'tinel.

¹³Pero te mach'atik ma lekikuke y sok te jlo'lawanejetike yanyan ta ixta'ajel stukelik. Ya xlo'lawanik y ya xlo'lalanot euk.

¹⁴Te ja'ate junuk awo'tan ya me atam spasil te tutik anopoje, te sok awo'tan ach'uunejixe. Ana'ojix te mach'atik te la snojpesate.

¹⁵Na'ame te ch'inat to a te la ana'be sba te ch'ul Sjun Diose te ya ya'beyat ana' tut'il ya xju' ya xkolat teme ya ach'uun te Cristo Jesuse.

¹⁶Spasil te Sjun Diose la yak' ta na'el te Diose y ben lek ya xtuun yu'un ya snojpesotik, y ya skomotik, yu'un ya stojutesotik, y ya ya'botik jnoptik te toj ya x'anotike.

¹⁷Yu'un jich te swinik Diose lek p'ijuben y ts'akal chapal yu'un ta spasel spasil ta jkaj te tut leke.

2 Timoteo 4

¹Tulan ya kalbeyat ta stojol te Diose y sok te Cristo Jesuse, te jich ya xtal tut'il rey ta yich'el jk'uenta te mach'atik kuxajtik y sok te mach'atik chamenike.

²Ja' ya kalbeyat te ya awal te sk'op Diose ta bayuk sok ta tutikuk nax ora. Junuk awo'tan stsitsawanat, sok komaw, sok a'beya spuensa yo'tanik.

³Porke ya sta stiempo te genteetike ma me sk'an xya'iyik te lekil nojpesele. Yu'un te tut ya sk'an yo'tanike, ya sleik bayal maestroetik te ja' nax ya snojpeslanot te tut ya sk'an ya'iyik stukelike.

⁴Ya yak'ik jilel ta spatik te tut bats'i jiche y ja' ya yak' ta jkuenta ta spasil ta jkaj te kuentoetike.

⁵Pero te ja'ate, p'ij me x'anat sil tiempo. Kujchuk me awu'un te wokoletike. A'telina me yalel te sk'oplal kolele. Ju'utesa me lek te aw'atele.

⁶Te jo'one yipalonix ta malel jch'ich'el jich tut'il smajtan Dios, yu'un ya xtijilajix tal yorail te ya xlaione.

⁷Ju'ix ku'un te lekil tsalawe. K'oonix te ba ay ya x'animajon baele. Jun ko'tan jch'uunej te Diose.

⁸Te ora to ja' xanix ya jmaliy te jkorona te yu'un toj a'anon ta balmilale, te ja' ya ya'bon te Kajwaltik te tut ora ya sta sk'aale, yu'un toj ya smeltsaanwan stukel. Y ma jo'ukon nax ya ya'bon, sino ke jich ya ya'bey ta spasil te mach'atik sok slekil yo'tan ya smaliyik te ya xcha'tal xane.

Te tut ya sk'an spas te jTimoteoe

⁹Pasa puensa te ya xtal awilone.

¹⁰Yu'un te jDemase, ja' bik'tajix yo'tan yu'un te tutik skuenta te balmilal to. La sjlesonix y bajtix ta Tesalónica. Te Crescentee bajtix ta estado yu'un Galacia, y te jTitoe bajt ta Dalmacia.

¹¹Ja' xanix te jLucas te li' sjoyinejone. Lea tal te jMarcose sok ik'a tal, porke ya xju' ya skoltayon yu'un te a'tele.

¹²Te jTiquicoe la jtikonix bael ta Efeso.

¹³Te k'alal ya xtalate, ich'bon tal te jnajt'il koton te la jiles ta Troas ta sna te jCarpoe. Ich'bon tal euk te junetike, y sok te sbalil junetik te tulan sk'oplal ta ko'tane.

¹⁴Te jAlejandro te jten-tak'line, lom ilbaj ya yilon. Ja me ya x'a'bot stoj yu'un Kajwaltik te tut spasojbone.

¹⁵Te ja'ate, ila me aba yu'un, porke lom skontrainej te tut ya kalbetik sk'oplale.

¹⁶Te primero a stejk'anelon ta sit j'u'eletike, ma'yuk mach'a a skoltayon. Spisilik a sjlesikon. Manchuk ja'uk ya x'a'bot smulinik yu'un Dios.

¹⁷Pero te Kajwaltike la skoltayon y la ya'bon jpuersa. Jich a ju' ku'un yalel te sk'oplal kolele, y jich a ya'iyik spisil te genteetike. Jich te Kajwaltike la skoltayon te ba ay chojetik te ya xti'awane.

¹⁸Y ja' ya skoltayon ta spisil te tut ma lekuke y ya me skanantayon ja' to teme ya yik'on te ba ay ta ajwalinel ta ch'ulchane. Ay slekilal stukel sbajtel k'inal. Jichuk.

Spajtil-o'tanil y bendision ta slajibal

¹⁹Albon xkoltanuk te Prisca sok te Aquilae y sok te mach'atik ay yu'un te Onesiforo.

²⁰Te jErastoe jil ta Corinto y te jTrofimoe la jiles ta Mileto yu'un tabil ta chamel.

²¹Ju'uk me awu'un te ya xtalat ta orae, antes te ya sta yorail te skomil k'aale. Ya stikonbeyat spajtil awo'tanik te Eubuloe sok te Pudentee, sok te Lino, sok xClaudia y ta spisil te hermanoetike.

²²Te Kajwaltik Jesucristoe a me sjoyinat y te Diose a me ya'beyex te slekil yo'tan ta apisilik te ja'exe. Jichuk.

Tito

Tito 1

Spajtil-o'tanil

¹Jo'on jPabloon, yaj-a'telon te Diose sok apostolon yu'un te Jesucristoe. Tikonbilon ta ya'beyel xch'uun Dios te mach'atik t'ujbilibik yu'un te Diose, sok yu'un ya me sna'ik ta bats'i jich te tut jch'uunejtike,

²te ja' ya jmalitik yu'un te kuxlejal sbajtel k'inale. Ma to xchiknaj a te balmilale, te Dios, te mak' xlo'lawane, la yal tut'il ay te kuxlejal to.

³Y te ora to, te la staix stiempoale, la ya'botikix jna'tik te sk'oplal te tut'il ay ta alel, te ja' la ya'bon kal ta skuenta smantal Dios te jkoltawanej ku'untike.

⁴Ya jts'ibabeyat te karta to, Tito, te bats'i jnich'anat k'oeme, sok te jun nax te xch'uunel ko'tantik ta jchebaltike. A me ya'beyat slekil yo'tan te Jtatik Dios y sok te Kajwaltik Jesucristo te jkoltawanej ku'untike y sok te bujts'an k'inal ta atojole.

Te tut a'telil ya spas ta Creta te jTitoe

⁵Te k'alal la jilesat ta Cretae, jich a jpas yu'un ya alajin xchapel te tut kechel jilel ta chapele, sok yu'un ay me mach'atik ya awa'be yich' ya'tel ta ansianoil ta stojol Dios ta jujun jtejkume, jich tut'il te la kalbeyat jilele.

⁶Te mach'a ya jxu' ya yich' ya'tel ta ansianoe, ja' te ma'yuk tut kechel ta skuentae. Ya sk'an te jtul nax ants nujpunem soke, y ya sk'an te puru xch'uunej Dios te yuntikile, y ma me ja'uk ya xmulawik o te ma x'ak'awanik ta jkuentae.

⁷Yu'un te mach'a yich'oj ya'tel ta statalil yu'un te hermanoetike, ja' ay ya'tel yu'un ta skanantayel te tutik yu'un te Diose. Ja' yu'un ya sk'an te tojuk ay bael te xkuxlejale. Ma me toybauk, ma me orauk ya x'ilin, sok ma me wak' yakubuk, ni ma me tojoluk pleto, sok ma me xbik'taj yo'tan yu'un slo'layel tak'in.

⁸Ya sk'an te jun yo'tan ya x'otseswan ta snae, sok te jun yo'tan yu'un te tut leke, sok te ay lek sp'ijile, sok te toj aye, sok te ben lek ta stojol Diose, sok te stukel ya sna' tut ya skom sbae.

⁹Ya sk'an te yak'oj ta yo'tan te sk'oplal te bats'i jich a a'bot snope, yu'un jich me ya xju' ya ya'be spuensa yo'tan ek'a te yanetik sok te lekil nojpesele, y jich me ya xju' yu'un skomel te mach'atik ya xkontrainwan ta k'ope.

¹⁰Porke ay bayal te ma x'ak'awanik ta jkuenta, ja' nix te mach'atik yich'oj sirkunsisione, yu'un ya yalik jowil nax k'op sok ya xlo'lawanike.

¹¹Te mach'atik jich ya yalike, ya sk'an kombeyel te sti'ike. Yu'un ya yixlanbe yo'tanik sp'ejel te mach'atik jun nax ay snaike. Ya snojpeswanik te tut ma jichuk ya sk'ane, skuenta jich ya staik slo'layel tak'ine.

¹²Jich tut'il la yalbe sk'oplal te slumale te jtul j'alwanej ta Creta: “Te jcretaetike, sil tiempo jlo'lawanejetik, pajal sok chambalmetik, ben ok'ilik, y ben ch'ajik”, xchi sk'oplalik yu'une.

¹³Y la yal te tut bats'i jiche. Ja' yu'un tulan me x'akom, yu'un jich me lek ya xk'otik a sok te xch'uunel yo'tanike.

¹⁴Jich me mak' ya yak'ik ta jkuenta a te kuentoetik te jich nax nopbil yu'un te juriyoetike, ni te tut ya yalik ta mantal te mach'atik yak'oj ta spat te tut bats'i jiche.

¹⁵Yu'un te mach'atik lek ay spensarike, lek sk'oplal yu'unik spisil tutik ay. Pero te mach'atik ma xch'uunike, ni ma lekuk te spensarike, sok ma'yuk tut'il lek sk'oplalik yu'unik. Yu'un lom ijk'ubenik te spensarike y te tut ya sna'ike.

¹⁶Ya yalik te sna'ojbe sba te Diose. Pero ta skuenta te tut ya spasike, ya xchiknaj te ma sna'be sbae. Jp'ajawetik sok jk'axintawanejetik. Ni ma xju' yu'un spasel te tut lek ta pasele.

Tito 2

Te lekil nojpesele

¹Pero te ja'ate, ja' nax me x'awal sil tiempo te lekil nojpesele.

²Te ansianoetike ya sk'an te kuidado ayike, y te lek te skuxlejalike, sok te ya sna'ik stsael te tut leke. Ya sk'an te ayuk lek te xch'uunel yo'tanike, y sok te xk'uxul yo'tanike, sok te ay yip yo'tanik yu'un ya xkujch te wokole.

³Jich mismo euk te me'-me'eletike ya sk'an te lek ya x'ak'awanik ta jkuentae. Ma me tojoluk a'biye, ni yakubel. Sok ya sk'an te lekuk te tut ya yak' ta ilele.

⁴Jich me ya snopeslan te bik'tal antstike te ya xk'uxutay te smamlalike y sok te yuntikilike.

⁵Sok te ya sna'ik stsael te tut leke, sok te ma xmulawike, sok te ya skanantayik te sna'ike, sok te ay slekil yo'tanik y ya xch'uunbe smantal te smamlalike, yu'un ma me ayuk mach'a ya yal te ma lekuk te sk'oplal Diose.

⁶Jich mismo ya atsits te bik'tal kermetike te ayuk sp'ijilik euk yu'un stsael te tut leke.

⁷Y ja'at mismo lekuk te tut ya awa'be yil ta skuenta spisil te tut ya apase. Ayuk me bayal slekil te ya anojpslane, y tulanuk sk'oplal ta awo'tan te ya apase.

⁸Ja' me x'awal te lekil k'op te ma'yuk mach'a ya xju' ya skome. Jich me ya sta k'exlal mach'auk a te ya xlijk skontrainate, yu'un ma spas ay tut ma lek ya yalbeyate.

⁹Tsitsa te mach'atik aj-a'telil te yauk xch'uunbe spisil smantal te yajwalike. Lekuk ya x'iltalanot y ma me to xak'xunuk ta k'op.

¹⁰Ma me yauk yelk'anik sino ke ts'akaluk me ya yak'ik ta jkuenta, yu'un jich me ya yilik ta spisilik te ben tsa'am te nojpesel ta skuenta te Dios te jKoltawanej ku'untike.

¹¹Yu'un Dios a ya'botik kiltik te slekil yo'tane, te ja' yich'oj tal te kolel yu'un ta spisil te genteetike.

¹²Te slekil yo'tane, Dios ya snojpesotik ta sjilesel te tut ma lekuke y sok te tutik K'upinbil ta skuenta balmilale. Y ja' ya ya'botik kich'tik ta balmilal te jun kuxlejal te ya jna'betik sluwar sok te ben toj aye. Sok jich ya xchiknaj te ja' ay ta ko'tantik te Diose.

¹³Ja' ya jmalitik te ben tsa'am ya sta sk'alel te tut sjapojbotik jilele, ja' te ben tsa'am te ya sujt tal te muk'ul Dios ku'untik, ja' te jKoltawanej Jesucristoe.

¹⁴Ja' stukel a yak' sba entregal ta milel te jo'otik ta jkajtike. La skoltayotik yu'un ta spisil te tut ma lekuke, y ts'akal ya sakutesotik, yu'un stukel yu'unotik a, sok ja'uk ya ko'tanintik ta pasel te tut leke.

¹⁵Ja' to ja' te ya sk'an ya awak' ta nopele. Tsitsa y komatalana te tut'il ay awa'tele. Ma me ayuk mach'a ya sp'ajat.

Tito 3

Te tut ya sk'an ya spas te hermanoetike

¹Ak'talanbeya sna'ik te ya yak'ik ta jkuenta te gobiernoe y sok te ju'elletike. Yauk me xch'uunik mantal, y siluk me tiempo chapal ta spasel te tut leke.

²Ma me ayuk mach'a ma lek ya yalbe sk'oplal. Ma me yauk slijkesik k'op. Ayuk slekil yo'tanik. A me yak'ik ta ilel te k'un yo'tanik te tut ya spalik sok te genteetike.

³Porke te nail toe jich ma p'ijukotik ek'a, y ma jch'uunbeytik smantal te Diose. Ch'ayel ayotik, sok ayotik ta mosoinel yu'un spisil ta jkaj te tutik k'upinbil ta skuenta balmilale. Ma lekuk ayotik, sok la kilbey jba ko'tantik, y la jp'aj jbjatik ta jujutul.

⁴Pero te Diose, te jKoltawanej ku'untike, la yak' ta ilel te slekil yo'tan sok xk'uxul yo'tan ta stojol te genteetike.

⁵La skoltayotik, ma yu'unuk lek te tut ya jpastik te jo'otike, sino ke la yak' slekil yo'tan ta jtojoltik. Pokbilotik k'ootik k'alal la xcha' yayintesotik ta ach'e. Ja' ta skuenta te Ch'ul Espiritue te la ya'botik te ach' kuxlejale.

⁶Y sok ta skuenta te Jesucristo, te jKoltawanej ku'untike, la ya'botik te Ch'ul Espiritu te ma xat'biluke,

⁷yu'un la me skoltayotik yu'un jmultik ta skuenta te slekil yo'tane. Jich ya me kich'tik te kuxlejal sbajtel k'inal te ya jmalitike.

⁸Ja' to bats'i lom jich. Sok ya jk'an te ja' ya awa'telin yalel sil tiempo, skuenta yu'un jich ya me yo'tanin spasel te tut lek te mach'atik ya xch'uunik te Diose. Lek ta spasel spasil to, sok ja' ya xlekub yu'un ta spasilik.

⁹Pero koma te k'opetik te jowil naxe, te skuentoal nax te antiboetike, sok te tsaltomba pleto k'opetik yu'un te tut'il ay te mantaliletik yu'un te jMoisese. Ja' te tutik ma xtuun y te ma'yuk sluwarile.

¹⁰Teme ay mach'a ya yak' dibision te ba ay hermanoetike, koma jmel o cha'meluk. Pero teme ma xyak'at ta jkuentae, ch'oja lok'el.

¹¹Yu'un ya sk'an ya ana' te mach'a jich aye yanejemix ta sjol te k'ope. Ta skuenta te smule, kechel te kastigo ta stojole.

Albot te jTito te ya xbajt ta Nicópolis

¹²K'alal te jo'on ya jtikon ta ba ayat te Artemas o te Tiquicoe, pasa me ta ora te ya xba awilon ta Nicópolis. Porke la jnop te tey ya xk'ax ku'un a te skomil k'aale.

¹³Sok ya me awa'be bael te tut ya xtuun yu'un ta beel te Zenas te licenciadoe y sok te j'Apolose. Yu'un jich me ma'yuk swokolik a te ya xlok'ik ta beele.

¹⁴Te mach'atik joy jbajtik soke ya sk'an ya snopik euk ta spasel te tut leke, sok ya me skoltay te mach'a ma'yuk tut ay yu'une, yu'un lek me ya xtuun te xkuxlejalike.

Spajtil-o'tanil sok bendision ta slajibal

¹⁵Spasil te mach'atik te joyinej jba soke ya stikon spajtil awo'tanik. Albon xkoltanuk te mach'atik k'ux ya ka'iy jbatik sok ta skuenta te jch'uunejtik te Diose. Te Diose ya me ya'beyex te slekilal ta apisilik te ja'exe. Jichuk.

Filemón

Filemón 1

Spajtil-o'tanil

¹Jo'on jPabloon, te ayon ta prexo ta skaj te Cristo Jesuse, jun nax sok te hermano jTimoteoe, ya jts'ibabeyat te karta to, ja'at Filemon, te k'uxat ta ko'tan sok te joy jbajtik ta a'tele,

²Sok albeya xkoltanuk te hermanoetik te ya stsob sbaik ta anae, jich tut'il te kermanatik x'Apia y sok te kermanotik Arquipo te joy jbajtik sok ta stsalel te pukuje.

³Te Jtatic Diose y sok te Kajwaltik Jesucristoe a me ya'beyex te slekile y sok te buts'an k'inal ta atojolik te ja'exe.

Te sk'uxul yo'tan y sok te xch'uunel yo'tan te Filemone

⁴Sil tiempo ya kalbe kola yal te Dios ku'un te ya jna'at ta sk'oponel Diose.

⁵Porke la ka'iy ak'oplal, ja' te sk'uxul awo'tan y sok te xch'uunel awo'tan ta skuenta te Kajwaltik Jesuse, sok ka'iyoy sk'oplal te xk'uxul awo'tan ta stojol spisil te mach'atik jteyklumix yu'un te Diose.

⁶Yu'un te jun k'oemotik ta skuenta te xch'uunel ko'tantike, ya kalbe kola yal Dios te ya xk'o jna'tik xan lek ta spisil te bendisionetik te ay ku'untik ta skuenta te Cristo Jesuse.

⁷Ben kontento ayon y ay spuensa ko'tan yu'un te ay slekil awo'tane, porke ja'at ta akuenta, hermano, te muk'uben yo'tanik te hermanoetike.

Te jPablo ya sk'anbe xk'uxultayel te Onésimo

⁸Ja' yu'un, te tut'il ay ka'tel ta apostol yu'un te Cristoe, ya xju' ya kalbeyat mantal te tut ya sk'an ya apase.

⁹Pero ja' ya kalbeyat awokoluk ta skuenta te sk'uxul awo'tane. Jo'on jPabloon, te mamalonix, y te ora to ayon ta prexo ta skaj te Cristo Jesuse,

¹⁰ya jk'anbeyat pawor yu'un te j'Onésimoe, te jnich'an k'oem ta skuenta Dios te li' ayon sok ta prexoe.

¹¹Te ay k'aale, te j'Onésimoe ja' amoso te ma xtuun awu'une. Pero te ora to, ben lek ya xtuunix awu'un y sok ya xtuun ku'un.

¹²Ya jtikonbeyat tal ta ach'. Jich me x'awak' ta jkuenta jich tut'il ya awak'on ta jkuenta te jo'one.

¹³Ya jk'an te liyuk ya sjoyinon ae, yu'un ya xtuun ku'un jich tut'il ajelol, te ayon to ta prexo ta skaj te lekil ach' k'o'pe.

¹⁴Pero ma jk'an jpas teme ma to jichuk ya sk'an awo'tane. Yu'un te tut paworil ya apasbone, ya jk'an te ma me sujeluk, sino ke ta sp'ejel awo'tan.

¹⁵Porke ja' wan yu'un te la spit sba ta atojol jun che' k'aale te j'Onésimoe, yu'un te ora to ya awik' xan ta sil tiempo.

¹⁶Ma me jichukix tut'il amoso, yu'un k'ax lek ayix tut'il jtul mosoe: jichix tut'il awijts'in te ben k'ux ta awo'tane. Te jo'one ben jk'anoj, pero te ja'ate ya sk'an te mas ben lek ya ak'ane, ma me ja'uk nax jich tut'il jtul gente, sino ke jich tut'il awijts'in ta skuenta te Kajwaltike.

¹⁷Jich yu'un, teme jichon ta awo'tan tut'il awermanoon ta xch'uunel Diose, ik'a me jich tut'il ya awik'on te jo'one.

¹⁸Teme ay tut ma lek spasojbeyate, o teme ay ch'inuk sbet awu'une, jo'on me x'ak'anbon.

¹⁹Jo'on jPabloon, ya jts'ibabeyat ta jk'ab te letra to: Jo'on ya jtojbey te sbete. Aunke ya me ka'beyat ana' te ja'at ay abet ku'une, ja' te akuxlejale.

²⁰Jich, hermano, pasbon te pawor to ta skuenta te Kajwaltike. A'bon sbujts' te ko'tane jich tut'il hermano ta skuenta Cristoe.

²¹Ya jts'ibabeyat porke seguro ayon te ya ach'uune, y ya jna' te k'axem ya apas te tut ya jk'anbeyate.

²²Sok ya me achapbon xan te ba ya xk'o anukone, yu'un seguro ayon te ya stsakbeyex ak'opik te Diose te yakuk yak'on te ya xba kilexe.

Spajtil-o'tanil y bendision ta slajibal

²³Ya stikon spajtil awo'tanik te Epafras, te joy jba sok ta prexo ta skaj te Cristo Jesuse.

²⁴Y jich euk te jMarcos sok Aristarco sok Demas sok Lucas te ya skoltayikon ta a'tele.

²⁵Te Kajwaltik Jesucristoe a me ya'beyex te slekilal ta atojolike. Jichuk.

Hebreos

Hebreos 1

Dios k'opojix ta skuenta te Xnich'ane

¹Te nameye, bayal buelta Dios la sk'opon te antibo jme'-jtatike ta skuenta te j'alwanejetike. Bayal buelta la sk'opone sok lebot yu'un tut'il ya xk'ot ta yo'tanik.

²Te ora to, ja' te slajibal k'aal, la sk'oponotik ta skuenta te Xnich'ane. Ta skuenta te Xnich'ane, Dios la spas ch'ulchan balmilal, y ja' a ya'be yu'unin spasil te tutik aye.

³Stukel yich'objey stsa'amul slekil te Diose, sok ja' mismo ya yak' ta na'el tut yilel te Diose. Ta skuenta sk'op te bayal spodere, ja' te yipajtesej spasil te tutik aye. Ta patil te la spokotik yu'un te jmultike, la snajkan sba ta ch'ulchan ta sbats'il te ba nakal te Diose.

Te Xnich'an Diose ja' k'ax muk' tut'il te angeletike.

⁴Te Xnich'an Diose ja' k'ax muk' a tut'il te angeletike, yu'un ja' a a'bot yu'unin sbiil te k'ax jich tulan tut'il te sbiilik te angeletik.

⁵Porke te Diose ni ma' yalbe ni jtuluk te ángele: “Te ja'ate, jnich'angat; la kak' ta ilel te ora to te jo'on Ataton”, ma xchiuke. Ni ma'yuk jtuluk ángel jich a yalbey sk'oplal: “Jo'on nax Tatilon yu'un stukel, y stukel ja' Jnich'an”, ma xchiuke.

⁶Pero te k'alal la yak' ta ilel ta balmilal te sba nich'ane, la yal: “A me skejan sbaik ta skuenta spasil te angeletik yu'un Dios”, xchi me.

⁷Yan te angeletike, jich albil sk'oplal yu'un Dios: “Dios ya yak' te pajal k'oemik jich tut'il ik' ta angeletik yu'une, sok jich k'oem tut' yat k'ajk' te jmantaletik yu'une”, xchi.

⁸Pero te sk'oplal te Xnich'ane, jich a yal: “Ja'at te Diosate, sbajtel k'inal ay te awa'tele, y te awa'tele toj ya xchapawanat.

⁹Ja' ak'anoj te tut leke, y ap'ajoj te tut ma lekuke. Ja' yu'un la st'ujat te Dios, te Dios awu'une, y la ya'beyatix sbujts' awo'tan k'ax jich tut'il te ajo'take”, xchi me.

¹⁰Jich a yal xan: “Te ja'ate, Kajwal, ta slijkibal la awa'be yiptajib te balmilale, sok ja'at mismo la apas te ch'ulchane.

¹¹Ta spasil ya me xlaj; pero te ja'ate atalel ayat sbajtel k'inal. Spasil ya xlaj jich tut'il k'u'ul-pak'al;

¹²ya apak jich tut'il ya xpakot jun pak', ya ajeltay jich tut'il te mach'a ya sjeltay sk'u'-spak'. Pero te ja'ate atalel ayat atukel, te akuxlejale ma xlaj”, xchi.

¹³Te Diose ni ma'yuk a yalbe ni jtuluk te angeletike: “Naklan ta jbats'il, ja' to teme la kak' apuch' ta tek'el te akontratake”, ma xchiuk.

¹⁴Porke spisilik te angeletike abatetik ta spasel ya'tel te Diose. Tikonbil ta skoltayel te mach'atik ya x'a'bot smajtanin te kolele.

Hebreos 2

Tulan sk'oplal te kolele

¹Ja' yu'un ya me sk'an ya kak'tik ta ko'tantik ta lek te sk'op Dios ka'iyektikixe, yu'un ma me yauk jpit jbjatik bael te ba sbeeelele.

²Te nameye tulan sk'oplal te mantaliletik te Dios a yak' ta skuenta te angeletike, y te mach'atik mulawike y sok te mach'atik ma' xch'uunik mantale ak'talanbot kastigo chikan te smulike.

³¿Ja' xan tut'il k'an kolukotik te jo'otike, teme ixta' nax ku'untik te kolel te lom muk'e? Yu'un ja' mismo te Kajwaltik te stukul nail a yal sk'oplal te kolel to. Ta patil te mach'atik la ya'iyike la yalbelotik euk te jo'otike te tut'il bats'i jich te sk'oplale.

⁴Sok ja' snujp' k'ot te sk'opik te señailetik te ben tsa'am y bayal milagroetik te Dios a yak' ta pasel. Sok ta skuenta te Ch'ul Espiritue te la ya'botik jmajt'antik ta skajal skaje, chikan te tut'il ya sk'an yo'tane.

Te Jesucristoe pajal a k'ot sok te yijts'inabe

⁵Dios ma' yak'ix ta kuentainel yu'un angeletik te yach'il balmilal ya xchiknaj ta patil te ja' yipalotik ta yalele.

⁶Pero ay mach'a la yal te ts'ibabil jilel ta Sjun te Diose: “¿Tut a te winike? ¿Tu'un te ya ana'ulan sil tiempoe? ¿Tut yu'un te ay yajtal awo'tan yu'un te yal-xnich'an winketike?

⁷Che'oxeb nax k'aal te ch'in la awak' ke te angeletike, pero la awa'bey slekilal y sok ak'el ta jkuenta, y la awa'bey ta skuenta te ya'tel ak'abe.

⁸Spisil la awa'bey spas ta mantal”, xchi me. Jich yu'un te la ya'bey spas ta mantal spisil aye, ma'yuk tut ma' yak' Dios te ma xch'uunbot mantal ta skuentae. Pero ma to ya kiltik teme spisil ya xch'uunbot smantal yu'une.

⁹Pero ya kiltik te Jesus, ja' te mach'a che'oxeb nax k'aal te Dios ch'in a yak' ke te angeletike. Te Diose, ta skuenta xk'uxul yo'tan, la sk'an te cham Jesus yu'un ta spisil genteetik. Te ora to, ta skaj te k'ax swokol ta milele, a'bilix te slekilal sok jich ya x'ak'ot ta jkuentae.

¹⁰Spisil te tutik aye ja' yu'un te Diose y ja' ta skuenta te la yich' pasele. Ja' ya sk'an te spisil yuntikil te ay sparteik te ba ay te slekilale. Ja' yu'un, ta skuenta swokol te Jesuse, Dios la xchap te ja' ben tsa'am jKoltawanej ya xk'ot yu'unik te Jesucristoe.

¹¹Porke te mach'a ya xlekutesote, junik nax Statik ta spisilik. Ja' sluwar te jich aye, te Xnich'an Diose ma xk'exaw yu'un te yijts'inabe.

¹²Jich tut'il ya yal te Sjun Diose: "Ya me kal ak'oplal ta skuenta te kijts'inabe, y ya jk'ayojinbeyat kayojetik ta skuenta te kongregasione", xchi me.

¹³Y la yal xan: "Ta skuenta Dios stukel ya me kak' smuk'ul ko'tan", te xchie. Y ya yal xan: "Li' me ayon sok te yuntikil la ya'bon te Diose", xchi me.

¹⁴Jich tut'il jun nax sti'balul te yuntikil te jwol nae, jich euk te Jesuse la yich' sti'balul y xch'ich'el jich tut'i gente, yu'un ta skuenta te ya xchame jich ya slajinbey spoder te mach'a ya xmilawane, ja' bi, ja' te pukuje.

¹⁵Jich a yak'ix ta libre spisil te mach'atik pajal k'oemik sok mosoetik ta skaj te xi'ojik milel te jaye' k'aal kuxulike.

¹⁶Yu'un ma ja'uk a tal yu'un te ya skoltay te angeletike, sino ke ja' a tal skoltay te mach'atik sts'umbal te j'Abrahame.

¹⁷Y ja' yu'un te puersa pajal a k'ot sok spisil te yijts'inabe. Jich statal saserdote k'ot ta stojol Dios te jun yo'tan y lek yo'tane, yu'un jich la xch'aybe smulik te genteetike.

¹⁸Stukel mismo a k'ax swokol y pasot ta prewa, ja' yu'un ta ora to ya xju' ya skoltay te mach'atik jich ya spasot ta prewae.

Hebreos 3

Te Jesuse mas muk' sk'oplal te tut'il te jMoisese

¹Ja' yu'un kermanotak, te ja'ex te ayexix ta jteyklum yu'un te Diose te la yik'exix Dios te yu'un ya xk'oexe, ja' me x'ana' ta awo'tanik te Cristo Jesuse, te ja' apostol sok muk'ul saserdote te jch'uunejtike.

²Yu'un te Jesuse jun yo'tan ta stojol Dios te jich a a'bot spas te a'tel to, jich tut'il te jMoises te jun yo'tan a a'tej ta spisil te ba sna te Diose.

³Pero te Jesuse ya sk'an te mas ya x'ak'ot ta kuenta ke te jMoisese, jich tut'il te jpas-nae mas ya sk'an x'ak'ot ta jkuenta ke te nae.

⁴Spisil te naetike puersa ay mach'a a spas, pero te Diose stukel a spas spisil te tutik aye.

⁵Jich yu'un, te jMoisese, jich tut'il aj-a'telil te jun yo'tan yu'un spisil te ba sna te Diose. Y te a'tel yu'une, ja' te ya yalbe sk'oplal te tutik ya xba yal ta patil te Diose.

⁶Yan te Cristo te Xnich'an Diose, jun yo'tan skuentainej spisil te sna Diose, ja' te jo'otike, teme jmel nax jun ko'tantik k'alal ta slajibal k'aale, te ben tsa'am yipalotik ta smaliyele.

Te kuxo-o'tan yu'un te jteyklum yu'un Diose

⁷Ja' yu'un, jich tut'il te ya yal te Ch'ul Espiritu ta Sjun Diose: “Te ora to teme ya awa'iyik te ja'ex te tut ya yal te Diose,

⁸ma me atulantes te awo'tanike, jich tut'il te yanetik te la skontrainonik y la spasikon ta prewa ta jochol t'ant'an luwar.

⁹Te' spasikon ta prewa a te antibo ame'-atatik te ja'exe, manchuk me la yilik te tutik a'tel a jpas te ay kuarenta ja'bile.

¹⁰Ja' yu'un ma tsa'amuk a kil te jkaj gente abi, y la kal: ‘Sil tiempo ayikuk bael ta ch'ayel sok te yo'tanike, y ma sk'anik ya stambikon te jbee', xchion.

¹¹Ja' yu'un ilinon, y la kal te mak' x'ochik te ba luwar te kuxo-o'tan ku'une”, xchi te Ch'ul Espiritue.

¹²Kermanotak, ila me abaik te ma me ayuk jtuluk te ja'ex te ma lekuk awo'tanike yu'un te ya apit abaik ta stojol te kuxul Diose sok te ma x'ach'uunike.

¹³Ja' ya sk'an yo'tik to talel bael x'atsits abaik ta jujun k'aale, skuenta yu'un ni jtuluk a te ja'ex te ya ataik lo'layel yu'un te mulile te ya yak' xtulanub te awo'tanike.

¹⁴Porke yu'un te ya xju' te jun nax ya xk'ootik sok te Cristoe, ja' ya sk'an te jun ko'tantik k'alal ta slajibal k'aal jich tut'il te smuk'ul ko'tantik ay ku'untik ta slijk'ibale.

¹⁵Jich tut'il ya yal te Diose: “Te ora to teme ya awa'iyik te ja'ex te tut ya yal te Diose, ma me atulantes te awo'tanike jich tut'il te yanetik te la skontrainik te Diose”, xchi me.

¹⁶¿Mach'atik a te la skontrainik Dios ta patil te ya'iejbeyik sk'op te Diose? Ja' spasil te mach'atik te ik'talanot tal lok'el yu'un jMoises ta slum Egiptoe.

¹⁷¿Sok mach'atik te kuarenta ja'bil ilinem Dios ta stojolike? Ja' te mach'atik mulawik sok te laj chamik jilel ta jochol t'ant'an luware.

¹⁸¿Y mach'atik a albot sk'oplal yu'un Dios te mak' x'ochik te ba ay luwar te kuxo-o'tan yu'une? Ja' te mach'atik ma' xch'uunbeyik smantale.

¹⁹Y te' ya kiltik a te ma' spas a ochik baele porke ma' xch'uunik.

Hebreos 4

¹Ja' yu'un, kuidado me ya sk'an x'anutik te tut'il ay to ta jkuentatik te sjapoj Dios te ya xju' x'ochotik te ba luwar te kuxo-o'tane. Ja' me ma lek teme ay jtuluk te ja'ex te ma xk'o ataike.

²Porke jich euk te jo'otike la yalbelotik te sk'oplal te kolele, jich tut'il albilik te antibo jme'-jtatike. Pero te stukelike ma' tuun yu'unik te la ya'iyike, porke ma' xch'uunik te tut' ay sk'oplale.

³Pero te jo'otike, te jch'uunejtikixe, ya x'ochotik bael te ba luwar yu'un kuxo-o'tan te yaloj jilel sk'oplal te Diose, te la yale: "Ja' yu'un, ilinon yu'unik. Jich a kal te mak' x'ochik bael te ba luwar yu'un kuxo-o'tan ku'une", xchi me. Pero te Diose ju'emix te ya'tele ja' to te k'alal la spas te balmilale.

⁴Yu'un ay ba ya yal te Sjun Diose te sk'oplal te sjukebal k'aale: "Dios la xkux yo'tan yu'un ta spisil te ya'tel ta sjukebal k'aale" te xchie.

⁵Y ya yal xan te Sjun Diose: "Mak' x'ochik bael te ba luwar yu'un kuxo-o'tan ku'une", xchi me.

⁶Ta skaj te ma' xch'uunike, ma ochik bael te mach'atik nail a ya'iyik te sk'oplal kolele. Te ora to ay to jtul cheb te ya sk'an x'ochik te ba luwar yu'un kuxo-o'tane.

⁷Ja' yu'un, te Diose la slebe xan jun sk'aalel, ja' te ora to. Bayal k'aal ta patil, Dios la yalbe xan sk'oplal te jun sk'aalel te ora to. Ja' la yal ta skuenta David ta Sjun Dios te la kaltikixe: "Te ora to teme ya awa'iyik te ja'ex te tut ya yal te Diose, ma me atulantes te awo'tanike", xchi me.

⁸Te ju'uk yu'un te Josue te la yak' ochel te ba luwar yu'un kuxo-o'tan te israeletike, te Diose ma slebey yan sk'aalel te jichuke.

⁹Ja' yu'un ay to jilem jun kuxo-o'tan yu'un te jtejklum yu'un Diose.

¹⁰Porke te mach'a ya x'och bael te ba luwar yu'un kuxo-o'tan yu'un te Diose, ya xkux yo'tan yu'un te ya'tele, jich tut'il te Dios la xkux yo'tan yu'un te ya'tele.

¹¹Ja' yu'un ya sk'an kak'tik puersa te ya x'ochotik te ba luwar yu'un kuxo-o'tane. Yu'un ma me mach'a sigueuk ya yak' ta ilel jich tut'il la spasik te mach'atik ma' xch'uunike.

¹²Porke te sk'op Diose, kuxul y ay spoder. Ja' mas ay ye ke te puñal te cha'mejch yee. Najt ya x'och k'alal ta o'tanil y sok ta ch'ulelal, ja' to te ba k'alal kuxul te gentee, y ya xchiknates ta jamal te pensaretik y te tutik ya snop te o'tanile.

¹³Ni ma'yuk tut a te spasoj Dios te ya xju' ya snak' sba ta stojole; spisil jamal ta ilel ya yil ta sit stukel te mach'a ya yich'botik jkuenta te ka'teltike.

Te Jesuse stukel te muk'ul saserdotee

¹⁴Te Jesuse, te Xnich'an Diose, ja' muk'ul saserdote ku'untik te ochemix bael ta ch'ulchane. Ja' yu'un ya sk'an sigue jun ko'tantik ya jch'uuntik te tut ya kal ta jti'tike.

¹⁵Yu'un te muk'ul saserdote ku'untike ya xju' te ya sna'botik yo'olil jbajtik te ma'yuk kiptike, porke jich a k'ax yu'un prewa euk jich tut'il te jo'otike. Pero te stukele ma'yuk a mulaw.

¹⁶Ja' yu'un junuk ko'tantik tijilajukotik bael te ba ay snaktajib te Dios ku'untik te lek sk'anojotike, yu'un ya me yak' xk'uxul yo'tan ta jtojoltik. Ta slekil yo'tan ya me skoltayotik te tut ora ya jk'antik koltaye.

Hebreos 5

¹Spisil te statal saserdote te ya xt'ujot lok'el ta yolil te gentee, a'bot ya'tel yu'un ya xk'opoj ta stojol Dios, sok yu'un ya ya'be smajtan Dios y sok te milbil smajtan Dios yu'un muliletike.

²Te saserdote ya xju' ya xk'uxutay te mach'atik ma sna'ik k'inal y sok te mach'atik ch'ayemike, yu'un pajal ma'yuk yip yo'tan sok.

³Y ta skaj te ma'yuk spuersae, ya sk'an ya yak' milbil smajtan Dios yu'un te smule sok euk te muliletik yu'un te jtejklume.

⁴Ni jtuluk ya xju' te stukel ya yak' sba ta statal saserdotee, sino ke ja' te Dios te mach'a ya yik' y te ya yak' ta a'tele, jich tut'il t'ujot te j'Aarone.

⁵Jich mismo te Cristoe, ma' sle ak'el ta jkuenta ta stukel nax te och ta statal saserdotee. Sino ke jich a albot yu'un Dios: "Ja'at te Jnich'anate; la kak' ta ilel te ora to te jo'on Ataton", xchi me.

⁶Y jich a yal xan te Sjun Diose: "Ja'at te saserdoteat sbajtel k'inale, te ja' te jtijk saserdote ayat sok te jMelquisedec", xchi me.

⁷Te k'alal ay to ta balmilal a te Cristoe, tulan a k'opoj y bayal a ok' ta sk'oponel y ta yalulanbeyel te Diose, te yauk xju' ya xkoltayot ta spoder yu'un te lajele. Y te tut'il xch'uunej mantale, Dios a aibot yu'un.

⁸Jich yu'un te Cristoe, manchuk teme Xnich'an Diose, sok swokol a snop xch'uunel mantal.

⁹Te tut'il lek a ju' yu'un spasele, chiknaj ta skuenta te kolel sbajtel k'inal yu'un spisil te mach'atik ya xch'uunike.

¹⁰Y Dios a a'bot ya'tel ta statal saserdote, jich mismo tut'il te jtijk saserdote jMelquisedec.

Mak' me xlok'otik ta ch'uunel te Diose

¹¹Ay bayal tut ya sk'an kaltik yu'un te k'op to, pero lom wokol ta alel, porke te ja'exe ch'ajubenexix, ma xk'ot ta awo'tanik.

¹²Te tut'il jalix k'aal ach'uunejik te ja'exe, ya sk'an te ja'ukexix ya snojpeswanexe. Pero puersa ya to ak'anik albeyel ta ach' te tutik ma tulanuk te nojpesel yu'un Diose. Yu'un jich ayexix te ma'yuk a puersaika, ma xju'ix awu'unik swe'el te tulan we'elile. Ya to sk'an ya awuch'ik te leche.

¹³Y te mach'atik ja' ya yuch'ik te leche, ja' pajal sok te untik ya to xchu'une. Ma to k'oemuk ta yo'tanik te tut toj ta pasele.

¹⁴Te tulan we'elile ja' yu'un te muk'ul gentee, ja' te mach'atik ya sna'ik tut'il aye. Porke k'ayemikix ta sna'el te tut lek sok te tut ma lekuke.

Hebreos 6

¹Jich yu'un sigueukotik bael ja' to te muk'ul gente ya xk'ootike. Ya sk'an te ya xk'axotik bael a te tut primero nojpesel yu'un te Cristoe. Ma me yauk xcha'sujtotik xan ta snopilanel te tutik ay ta slijkibale: jich tut'il te ya sujtes ko'tantik te tut a jpastik te ya yak'otik bael ta lajele, o jich tut'il te ya sk'an ch'uunel te Diose,

²sok te nojpesel yu'un sk'oplal ich'ja'e, sok te kajanel k'abal ta sjol te hermanoetike, sok te cha'kuxel yu'un te animaetike, sok te kastigo sbajtel k'inale.

³Ja' to ja' ya sk'an xk'axotik bael a, teme jich ya sk'an te Diose.

⁴Porke te mach'atik jmel nax a yich'ik te sakil k'inale, y tsa'am a ya'iyik te majtanil yu'un te Diose, y la yich'ikix te Ch'ul Espiritue,

⁵y tsa'am a ya'iyikix te tsa'am sk'oplal te Diose, y sok ya'iyikix te ay spoder Dios ta skuenta te yach'il balmilale

⁶Teme cha'yalik xane, ma xju' te ya sujtik xan ta stojol Diose. Porke ja'ik mismo ya yak'ik xan ta jijpanel ta krus te Xnich'an Diose, y sok ya yak'ik xan ta ik'tinel ta sitil komon.

⁷Ja' pajal sok te lum te ya yuch' te ja'ale te ya xko ta sbae, teme ya yak' jun kosecha te ya xtuun yu'un te mach'atik ya x'a'teje, ya staik bendision yu'un te Dios te lume.

⁸Pero teme ch'ix a yak' o wamale, ni ma baleuk te lume. Jich ma lekuk sk'oplal yu'un te Diose, y ta slajibal ya yich' chik'el.

Jun ko'tantik yu'un te tut ya jmalitike

⁹Pero aunke jich ya kaltik to, kermanotak te jk'anojexe, seguro ayotik te lek ayex ta skuenta Dios sok te yipalex ta beel ta sbeelele kolele.

¹⁰Porke te Diose ben toj yo'tan y ma xch'ay ta yo'tan te tut ya apasik te ja'exe, y te slekil awo'tanik te la awak'ik ta ilel te la akoltayik te hermanoetik te xch'uunejike, jich tut'il te yipalex ta spasele.

¹¹Pero ja' ya jk'antik te ta juju-tulex te sigue ya awak'ik ta ilel te jun awo'tanike ja' to ta slajibal k'aal, yu'un ts'akal me ya ataik te tut yipalex ta smaliyele.

¹²Ma jk'antik te ya xch'ajubexe. Ja' ya jk'antik te ya ats'akliyik te mach'atik jun yo'tanik ta xch'uunel te Diose, y te jun yo'tan ya smaliyik te tut ya x'a'bot yu'un Dios te sjapoj jilele.

¹³Te k'alal Dios jich a xchap ta stojol te j'Abrahame, stukel mismo a yal ta jamal, porke ma'yuk yan mach'a muk' xan yu'un stukel te ya yal ta jamale.

14Y la yal: “Jo'on ya ka'beyat bayal bendision y ya kak' p'oluk bayal te ats'umbale”, xchi.

15Te jAbrahame jun yo'tan a smaliy, y la yich' te tut albil yu'un te Diose.

16Te k'alal ay tut tulan sk'oplal ya yalik te genteetike, ja' ya staik ta alal te mach'a muk' xan ke te yu'unike, skuenta yu'un bats'i jich ya xk'ot te tut ya yalike.

17Ja' yu'un, Dios la yalbe ta jamal te mach'atik ya yich'ik te tut yaloje, te ma xch'ay ta yo'tan te tut yaloj ya yak'e. Ja' yu'un la stejkan sba ta yalal te tut ya yak'e.

18Jich ay xcha'kajal te tutik te ma xju' xyaneje, yu'un ma' xju' ya sle lot te Diose. Jich la kich'tikix yip ko'tantik te jo'otik te la jlejtik koltayel yu'un Diose, y smuk'ulinej ko'tantik te ya jmalitik te tut ya yak'botike.

19Ja' te smuk'ul ko'tantik te ya ya'botik te jun ko'tantik sok te seguro ay te jch'uleltike. Ja' pajal sok te ankla tak'in te ya ya'be yip a te barkoe. Ja' te smuk'ul ko'tantik te tulan snitojotik te ba ay te pak' te makbil a te templo ta ch'ulchane,

20te ba och bael Jesus yu'un ya sjambotik a te bee. Jicha k'ot stukel tut'il statal saserdote yu'un sbajtel k'inale, jich tut'il te jtijk' saserdote ay sok te jMelquisedeke.

Hebreos 7

Te Jesuse sok te jMelquisedeke

1Te jMelquisedeke ja' rey yu'un te jtejklum Saleme, sok saserdote yu'un te Dios te ay ta ch'ulchane. Te k'alal sujt tal te j'Abraham te xk'otuk ta stsalel ta guerra te reyetike, te jMelquisedeke lok' sta y la ya'be bendision.

2Jich te j'Abrahame la ya'be te jun ta slajunebal ta spisil te tuti staoj tal te xk'otuk ta guerrae. Te jMelquisedec sbiile ja' xyal: “rey te toj ya xchapawane”, te xchie. Y te tut'il ja' rey yu'un te jtejklum Saleme, te ja' xyal “te bujts'an k'inale”, te sbiile ja' xyal xan: “te rey yu'un te bujts'an k'inale”, te xchie.

3Ma xchiknaj sk'oplal te state, ni te sme'e, ni te antibo sme'-state; ni ma xchiknaj tut ora a ayin, ni te tut ora a chame. Ja' pajal k'oem sok te Xnich'an Diose, te ja' saserdote yu'un sbajtel k'inale.

4Te ora to, a'iya awa'iyik te tulan sk'oplal te jMelquisedeke. Yu'un te antibo jme'-jtatik j'Abrahame la ya'be te jun ta slajunebal te tutik staoj te xk'otuk ta stsalel te reyetike.

5Jich tut'il ya yal te mantaliletik yu'un te jMoisese, te saserdoteetik te ja' sts'umbal te jLevie ya xju' ya yich' te jun ta slajunebal ya yak' te jtejklume, yu'un te jun nax te sme'-statike y ja' sts'umbalik te j'Abraham ta spisilik.

⁶Pero te jMelquisedeke, aunke ma ja'uk sts'umbal te jLevie, la yich' te jun ta slajunebal te stutik yu'un te j'Abrahame, te jich albil sk'oplal yu'un Dios te ya x'a'bot yu'une. Jich te jMlequisedeke la ya'be bendision te j'Abrahame.

⁷Jpisiltik ya jna'tik te ja' muk' ay te mach'a ya yak' te bendisione, sok ja' pek' ay te mach'a ya yich' te bendisione.

⁸Stalel ya xlajik te saserdoteetik yu'un jLevi te ja' la yich'ik te jun ta slajunebal stutik yu'unik te slumalike. Pero te Sjun Diose ya yalbe sk'oplal te jMelquisedec te jich k'oem te tut'il ay mach'a kuxul te ora to.

⁹Ya xju' ya kaltik te saserdoteetik te ja' sts'umbal te jLevi, te ya yich' ta ora to te jun ta slajunebale, jich a yak'ik te jun ta slajunebal ta stojol jMelquisedec te tut ora a yak' te j'Abrahame.

¹⁰Porke k'alal lok' sta te jMelquisedec te j'Abrahame, ay to ta sti'balul a te sts'umbal te mach'a ma to x'ayin ae.

¹¹Te jtejkum israele la yich'ik te mantaliletik ta skuenta te saserdoteetik jLevitaetik, te ja' sts'umbalik te j'Aarone. Pero, ma ju'emuk yu'unik spasel te toj aylan te mach'atik sigue ya xch'uunik te mantaliletike. Ja' sluwar te chiknaj yan saserdote, te ma ja'ukix ta sts'umbal te j'Aarone, sino ke ja' yu'un te jtijk' saserdote yu'un te jMelquisedeke.

¹²Porke teme ya xjelon te saserdotee, jich puersa ya xjelon ek'a te mantaliletike.

¹³Y te Kajwaltike, ja' te mach'a ya x'albot sk'oplal ta Sjun Dios, ja' te sts'umbal te jtijk yu'un israele te ma'yuk mach'a a a'tej ta saserdoteile.

¹⁴Porke lek na'bil te ja' tal ta jtijk' sts'umbal Juda te Kajwaltike, y te jMoisese ni ma'yuk a yal teme ay ya yich' ya'tel ta saserdote ja' jtijk' abi.

¹⁵Y te jich ay to, mas ya xchiknaj ta a'iyel te ja' pajal sok te jMelquisedek te ach' saserdotee.

¹⁶Yu'un ma ja'uk a yich' ya'tel ta saserdoteil yu'un te tut'il ts'ibabil sk'oplal sok sts'umbal ta mantaliletike. Ja' a yich' ya'tel yu'un te ay spoder stukel te stalel kuxul te ma xlaje.

¹⁷Porke ja' to ja' te tut' ay sk'oplal yu'un Dios stukele: "Ja'at te saserdoteat yu'un sbajtel k'inale, jich mismo te tut'il jtijk' saserdote ay sok te jMelquisedeke", xchi me.

¹⁸Jich yu'un te mantaliletik te nameyixe, lajix jil sk'oplal porke ma'yuk yip y ma' tuun.

¹⁹Yu'un ma'yuk mach'a tojob yu'un te mantaliletik yu'un jMoisese. Jich chiknaj yan te ben tsa'am ay spuersa ko'tantik yu'une, te ya xtijilajotik ta stojol Dios yu'une.

²⁰K'alal a'bot ya'tel te Jesuse, te Dios la yalbe sk'oplal ta jamal. Pero k'alal la yich' ya'telik te yan saserdoteetike, ma'yuk tut la yich' alel ta jamal yu'un.

²¹Pero te tut' ay te Kajwaltike, ay a albot sk'oplal stukel, yu'un ta Sjun Dios ya x'albot sk'oplal: "Te Kajwaltike la yal ta jamal y ma yu'unuk ya xcha'naulan: 'Ja'at saserdoteat yu'un sbajtel k'inal, te ja'at sts'umbalat te jMelquisedeke', xchi", xchi me.

²²Ja' yu'un te Jesuse stukel ya stejk'an sba yu'un te ach' trate te k'ax lek tut'il te trate te nailtoe.

²³Lom bayalik te yanetik xan saserdotee, pero juju-tul lajik bael.

²⁴Pero te Jesus, te ma xcham stukele, ma xjelon te ya'tel ta saserdoteile.

²⁵Ja' yu'un ya xju' ya xkoltawan sbajtel k'inal yu'un te mach'atik ya xtijilajik ta stojol Dios ta skuentae. Yu'un kuxul sbajtel k'inal, yu'un ya sk'anulanbe Dios ta skuentaik.

²⁶Jich yu'un te Jesuse ja' mismo te statal saserdote te ya xtuun ku'untike. Ja' stukel te lek ayix ta stojol Dios, ma'yuk smul, y mak' sleulanix smul. Pital ay sok te jmulawiletike, y ak'otix ta sba te ch'ulchane.

²⁷Ma jichuk te tut'il yanetik statal saserdoteetike te puersa ya smilik chambalam te ya yak' ta jujun k'aale, ja' nail yu'un smul stukele y te nax a yu'un te smulik te jteyklume. Porke te Jesuse jmel nax te la yak' sba ta milbil smajtan Dios yu'un sbajtel k'inale, te k'alal stukel mismo a yak' sbae.

²⁸Te mantaliletik yu'un te jMoisese ya ya'be ya'tel ta statal saserdote te gente te ma'yuk yipike. Pero te tuti yal ta jamal te Diose, te la spas ta patil yu'un te mantaliletike, la ya'be ya'tel ta statal saserdote te Xnich'ane, te ts'akal ya xju' yu'un spasel te ya'tele ta sbajtel k'inal.

Hebreos 8

Te Jesuse, tejk'anbil ta k'op yu'un te ach' tratee

¹Te tut mas tulan sk'oplal te tut yipalotik ta yalele, ja' te ay te statal saserdote ku'untike te nakal ta ch'ulchan ta sbats'il te ba snaktijib te Diose.

²Te'eyix ta a'tel ta saserdote te ba ay te bats'i mero temploe te ja' pasbil yu'un te Kajwaltike y ma ja'uk pasbil yu'un te genteetike.

³Spisil te statal saserdotee ja' a'bil ya'tel yu'un ta yak'el te smajtan Dios y te milbil smajtane. Y ja' yu'un te puersa te ay tut ya ya'be smajtanin Dios euk te Jesucristoe.

⁴Te li'uk ay ba balmilale, ni xju' ya x'och ta saserdote, yu'un li' ay saserdoteetik te ya ya'be te smajtan Dios te albil yu'un te mantaliletik yu'un te jMoisese.

⁵Pero te saserdoteetik to, ja' nax ya'telinejik ta skuenta te tutik slok'ol nax y skeawil nax te tutik ay ta ch'ulchane. Y jna'ojtik te slok'ol naxe, porke te k'alal k'an stejk'an naul pak' templo te Moisesse, Dios a albot yu'un: "A'iya lek awa'iy ya apas spisil, chikan te tut yilel te la kak' awil ta witse", te xchie.

⁶Pero te statal saserdote ku'untike, mas ben tsa'am te ya'tel te yipal ta spasele. Jich te ach' trate te tejk'anbil ta k'op ta xchapele, mas ben tsa'am, yu'un ben tsa'am te tut yalojix te Diose.

⁷Te tojuk a bajt te primero tratee, ma puersauk te ay xchebal tratee.

⁸Pero te Diose k'ax ma tsa'amuk a sta te genteetik abi, y la yal: "Ya me xtal sk'aalel te ya jchap jun yach'il trate sok te israel y sok Juda.

⁹Te trate to ma pajaluk sok te la jchap sok te antibo sme'statike k'alal la jchech ta jk'ab yu'un te la jlok'eslan tal ta slum Egiptoe. Te stukelike ma spasik kumplir te tratee, jich yu'un jo'on a jileslan.

¹⁰Te trate te ya jchap sok te Israele ta patil, ja' me to: Ya me ka'be ta sjolik te mantaliletik ku'une y ya me jts'ibabe ta yo'tanik. Jo'on Dioson yu'unik ya xk'oon, y te stukelike ja' jtejklum ku'un.

¹¹Ma puersaukix te ya sp'ijutes sbaik ta juju-tul te sjoy sbaik ta genteil o te mach'a jun sme'-statike yu'un te ya sna'beyik sba te Kajwaltike, porke spisilik ya sna'bikon jba, ta ch'in ta muk'.

¹²Jo'on ya jpasbe perdon te tut ma tsa'amuk spasojike, ni mak' ya jna'beyix ta mas a te smulike", xchi te Diose.

¹³Te k'alal Dios ya yal te ay te yach'il tratee, yu'un ya yal te k'a'ubix te primeroe. Y te tut k'a'ubenixe y te antiboixe, ch'in xanix ya sk'an yu'un ya xch'ay bael.

Hebreos 9

Te templo ta balmilal y te templo ta ch'ulchan

¹Te primero tratee ay mantal yu'un te ya yal te tut'il ay te kultoe, sok ay jun naul pak' templo ta balmilale.

²Te naul pak' te la yich' chapele, ja' nail ay te jk'ael te Ch'ul Luwar x'albote. Te'elan a te kandelerioetike y sok te xmexaul waj te ch'ulutesbil yu'un Diose.

³Ta spat te xch'ak'aelal pak'e te'ey a te Bats'i Ch'ul Luwar x'albote.

⁴Ay jun altar te'a te puru oro yu'un ya xchik'ot te'a te pome, y te'ey a te xkaxaul trate te makbil ta oro ta sjoylejale te spate. Te ba kaxae ay jun xaru pasbil ta oro te nojel te manae, y te'ey ek'a te snabate' j'Aaron te la yak' slujpe, y sok te cha'pejch ton te ts'ibabil a te tratee.

⁵Ta sba te kaxae te'elan a te kerubinetik te ja' seña te te'ey a te Diose, te yaxintesejik ta xik'ik te ba ya yich' cha'yel te mulile. Pero te ora to ma ja'ukix puersa ya kalbetik sk'oplal te tutik to.

⁶Te tut'il jich chaptalanbil, te saserdoteetike sil tiempo ya x'ochik bael te ba primero jk'ael te temploe, yu'un te' ya spasik a te ya'telik te k'ayemik ta spasel ta skuenta Diose.

⁷Pero ta xcha'k'aelale ja' nax ya x'och a te statal saserdotee, y yal jmel ya x'och ta jun ja'bil. Te k'alal ya x'och, ya sk'an ya yich' ochel xch'ich'el chambalmetik, yu'un ya yak' xch'ayil smul stukul y sok te xch'ayil smulik te jtejkum te ma sna'ik tut'il la sta te smulike.

⁸Ja' to ja' ya ya'botik jna'tik te Ch'ul Espiritue te tut'il ma to jamaluk sbeelel te Bats'i Ch'ul Luwar te jayeb k'aal te yipal to ta stuuntesel ta spasel te tut skuenta Dios te ba primero jk'aele.

⁹Spisil to ja' jun seña yu'un te tiempo te ora to. Yu'un te smajtan Dios y sok te milbil smajtan te te' ya x'a'bot a te Diose, ma xju' te jk'axel libre ya xk'ot yo'tanik te mach'atik jich ya yich'ik ta kuenta te Diose.

¹⁰Skuenta nax xkuxlejalik ta balmilal te tut ya spasike, jich tut'il te tut ya swe'ike, sok te ya yuch'ike, y te tutik ya spok sk'abik te skuenta nax slekuteselike. Yu'un ja' nax tulan ay sk'oplal ta pasel ja' to te Dios ya sjelontes te tut'il aye.

¹¹Pero te Cristo xtalukix, y te ora to stukul statal saserdote ku'untik te skuentanej tutik ben tsa'am te ayix ta jkuentatike. Te templo te ba yipal ta a'tel jich tut'il saserdotee, ja' ben tsa'am y mas ben muk' yu'un te yane. Y ma pasbiluk ta sk'ab genteetik, sok te ma ja'uk ta skuenta te balmilal toe.

¹²Te Cristo ochemix bael te ba ay te Bats'i Ch'ul Luware. Y ma ja'ukix ya yak' te xch'ich'el chiboetike y sok te beseroetike, sino ke stukul te xch'ich'ele. Jun nax buelta a och bael ta sbajtel k'inal, jich a jtatikix ta skuenta te jkoleltik sbajtel k'inal.

¹³Porke te xch'ich'el toroetike y te chiboetike y sok te stanil ch'in besera te ya xchik'ot ba altare te ya stsijsinlanbot te mach'atik ma lekuk sk'oplalik yu'un te smule, ay yip te ya slekutesbe sbaik ta spatik naxe.

¹⁴Pero teme jich ay to, ja' to xan mas ay yip stukul te xch'ich'el Cristoe. Yu'un ta skuenta te Espíritu te sbajtel k'inal aye, Cristo la yak' sba ta milel ta stojol Dios jich tut'il milbil smajtan Dios te ma'yuk smule. Y te xch'ich'ele la sakutesbotik ko'tantik yu'un te ka'teltik te ya yik'otik bael ta lajele. Yu'un jich me ya xju' te ya kak' jbatik ta abatinel yu'un te kuxul Diose.

¹⁵Ja' yu'un, te Jesucristoe ja' tejk'anbil ta k'op yu'un te yach'il tratee, yu'un tal yak' sba ta lajel yu'un la staik perdon yu'un smulik te mach'atik mulawike te

ayik ta skuenta te nail tratee. Y yu'un te mach'atik ik'bilik yu'un te Diose ya me yich' smajtanik sbajtel k'inal te stukel yaloj jilele.

¹⁶Teme ay mach'a ya spas testamento k'op, ja' to ya xk'ot ta pasel a te ya xcham te mach'a la spas te stestamentoe.

¹⁷Yu'un te jun testamento k'ope ma' to ayuk lek sk'oplal teme kuxul to te mach'a jich yaloje. Yan teme laje, jich ayix sk'oplal abi.

¹⁸Ja' yu'un te la yich' malel ch'ich'e k'alal la yich' chapel te nail tratee.

¹⁹Te jMoisese la yal spisil te mantaliletik ta stojol spisil te jtejklume; ta patil la yich' tsajal tsots y sok jun sk'ab hisopo te', la smul ta xch'ich'el beseroetik y sok ta xch'ich'el chiboetik te kapbil sok ja'e, y la stsijsinbe te sjunal mantaliletike y jich ta spisil te jtejklume.

²⁰Jich a yaltalanbe: "Ja' to ja' ch'ich' te ya xchap a te trate te Dios a yalbeyex ta akuentaik te ja'exe", xchi.

²¹Te jMoisese la stsijsinbe ch'ich' euk te naul pak' temploe y sok spisil te tutik ya xtuun ta kultoe.

²²Jich la yal te mantaliletike te ya sk'an ya yich' lekutesel ta ch'ich' ta spisile. Ma'yuk perdon yu'un mulil teme ma'yuk ya xmal ch'ich'e.

Te tut'il ya xch'ay mulil te Cristoe

²³Puensa la sk'an yich' malel xch'ich'el chambalometik yu'un slekutesel te tutik slok'ol nax te ay ta ch'ulchane. Pero te tutik ay ta ch'ulchane, puensa majtanil ya sk'an te k'ax jich stsa'amule.

²⁴Porke te Cristoe ma och bael te ba templo te pasbil nax yu'un te genteetike, te ja' nax slok'ol te bats'i temploe, sino ke mismo ta ch'ulchan a och bael. Te ora to te' ba yak' sba ta ilel ta stojol Dios yu'un ya sk'anbotik tal koltayel te jo'otike.

²⁵Y ma yu'unuk och bael ta yak'ulanel milbil smajtan Dios bayal buelta, jich tut'il ya spas ta jujun ja'bil te statal saserdotee, te ya x'och bael ta Bats'i Ch'ul Luwar ta yak'el te ma ja'uk xch'ich'eluk stukele.

²⁶Te jichuk a spase, te Cristo bayal buelta ya sk'an xla j desde pas tal te balmilale. Pero te bats'i jiche, te ora to te ja'ix te slajibal k'aale, te Cristoe jun nax buelta sok ta skuenta sbajtel k'inal a k'ax swokol. Stukel mismo la yak' sba ta milbil smajtan Dios yu'un xch'ayel mulil.

²⁷Jich tut'il jun nax buelta ya xla j te genteetike, y patil ya xtal te ich'el ta k'ope,

²⁸jich euk jun nax buelta la yak' sbaix ta milbil smajtan Dios yu'un ta xch'aybeyel smul bayal genteetik. Patil ya xchiknaj tal ta xcha'melal. Ma yu'unuk ya xtal xan ta xch'ayel mulil, sino ke yu'un ya skoltay te mach'atik ayik ta smaliyele.

Hebreos 10

¹Porke te mantaliletik yu'un te jMoisese ja' nax yaxinal te tutik ben lek te ya xba taluke, y ma ja'uk stukel te tut bats'i leke. Ja' yu'un te mantaliletike ma xju' ya' stojutes te mach'atik jujun ja'bil ya xtijilaj ta stojol Dios yu'un te ya ya'be milbil smantan Dios.

²Te ju'uk yu'un te mantaliletik slekutesel yu'un te smulike, mak' sna'ikix me ay smulik te jichuke, sok la sjilesikix ta yak'el milbil smajtan te Diose.

³Pero te milbil smajtan Dios ya yak'ik ta jujun ja'bile ja' ya ya'be sna'ik te smulike.

⁴Porke te xch'ich'el toroetike y te xch'ich'el chiboetike ma xju' ya xch'ay mulil.

⁵Ja' yu'un, k'alal jul ta balmilal te Cristoe, jich a yal ta stojol Dios: "Ma ja'uk ya ak'an te milbil majtanile ni te yan majtanile, sino ke la awa'bonix jti'balul.

⁶Ma ja'uk lek ya awil te chik'bil majtaniletike ni te majtaniletik yu'un te ya xch'ay mulile.

⁷Jich a kal: 'Li' ayon to, jich tut'il ts'ibabil jk'oplal ta june, yu'un ya jpas te tut sk'anojel awo'tan, te ja'at Diosate', xchion", xchi me.

⁸Nail ya yal te ma sk'an Dios ni lekuk ya yil te milbil majtaniletik ni te majtanil chambalame, ni te chik'bil smajtan yu'un te ya xch'ay mulile, aunke jich ya yak' ta ak'el te mantaliletike.

⁹Y patil la yal: Li' talemon to yu'un ya jpas te tut ya sk'an awo'tane, te ja'at Diosate", te xchie. Jicha ch'ay te nail milbil majtaniletike, sok la yak' ta sluwar te jun yach'ile.

¹⁰Dios la slekutesotikix porke te Jesucristoe la spasbe te sk'anojel yo'tan te Diose te la yak' ta majtanil te sti'balule te la yich' milel jun nax buelta yu'un sbajtel k'inal.

¹¹Spisil te saserdote juriyoe ja' ya'telinejik jujun k'aal, y sigue ya yak'ulanik bayal buelta te jich mismo milbil smajtan te Diose. Manchuk me jich ya spas to, ma xju' ya xch'ay te muliletike.

¹²Pero te Jesucristoe ja' a yak' sba ta jun milbil smajtan Dios yu'un te muliletik yu'un sbajtel k'inal. Y te nax a najkaj ta sbats'il sk'ab te Diose.

¹³Te' yipal ta smaliyel a, ja' to teme Dios ya yak'be spuch ta tek'el te skontratake.

¹⁴Porke ta skuenta te jun nax smajtan Diose, jich a stojutes yu'un sbajtel k'inal te mach'atik ya xlekubik ta stojol Diose.

¹⁵Jich mismo ya yalbotik te Ch'ul Espiritue:

¹⁶"Ya yal te Kajwaltike: 'Jich ay te trate ya jpas ta patil k'alal ya sta sk'aalele. Ya me ka'be ta yo'tan te jmantaliletike y ya me jts'ibabe ta spensarik', xchi me", xchi.

¹⁷Sok ta patil la yal: “Mak me ya jna'beyix a te smulike y sok te tut ma lekuk spasojike”, xchi.

¹⁸Jich yu'un te k'alal pasbot perdon yu'un te smulike, ma me puersaukix te ya yak'ik xan te majtaniletik yu'un te mulile.

Ya me xtijilajotik ta stojol te Diose

¹⁹Ja' yu'un, kermanotak, te ora to ma'yuk xi'el ya xju' x'ochotik te ba ay te Bats'i Ch'ul Luwar ta skuenta te xch'ich'lel te Jesucristoe.

²⁰Ja' me sigue ya jtantik te ach' bee, te sbeel kuxlejal te stukel a sjambotik te pak', te ja' mismo te sti'balule.

²¹Te Jesuse ja' muk'ul saserdote ku'untik te skuentainej te jtejklum yu'un te Diose.

²²Ja' yu'un ya sk'an xtijilajotik ta stojol Dios sok spisiluk me ko'tantik y sok xch'uunel ko'tantik te bats'i seguroe. Sakubenuk me te ko'tantik yu'un te tut ma lek ya jnoptike, y sabiluk me te jti'balultik ta puro lekil ja'.

²³Junuk me ko'tantik, ma me tut xyal ko'tantik. Ya me jna'tik te tut yipalotik ta smaliyel, sok te xch'uunel ko'tantik te ya kaltik ta jti'tike. Porke te Diose ya sk'oes ta pasel te tut yalojbotik te ya spasbotike.

²⁴Ya me jletik tut'il ya jkoltay jbajtik ta juju-tul skuenta yu'un ay xan mas xk'uxul ko'tantik a, sok skuenta yu'un ya jpastik te tut leke.

²⁵Ma me jkom bajtik te ya jtsobilan bajtik, jich tut'il ya spasik te jtul chebe. Ya me sk'an ya ka'be bajtik spuensa ko'tantik ta juju-tul. Y ja'uk to a te k'alal ya kiltik te xnopet ya xtal te sk'aalel yu'un te Kajwaltike.

²⁶Porke teme sk'anojel ko'tantik sigue ya xmulawotike, aunke jna'ohtikix te tut bats'i jiche, ma me ayukix ta mas te milbil smajtan Dios yu'un te jmultike.

²⁷Ja' xanix ya jmalitik te kastigo te xi'eltik sba, te tut ora ay ich'el ta k'ope, y sok te k'ajk' ya xtil te ya slajin te mach'atik skontrainejik te Diose.

²⁸Te k'alal ay mach'a ma' xch'uun te mantaliletik yu'un te jMoisese, sok teme ay cheb o oxeb testigoetik yu'un te tut spasoje, ya x'ak'ot bael ta lajel yu'un, sok ma pich'ukix ta o'tanil ya xk'ot a.

²⁹¿Me yu'un ma xk'ot ta awo'tanik te ja'exe te mas to xan tulan kastigo ya sta te mach'atik ya xpuch'ik ta tek'el te Xnich'an Dios y te ya sp'ajbeyik te xch'ich'ele, sok te mach'atik ya yixta-k'optay te Espíritu yu'un Dios te ja' k'uxutaylanbil yu'une? Te xch'ich'ele ja' te la xchap jil a te tratee, sok te ya slekuteswane.

³⁰Jna'ohtik te Kajwaltik te yaloj jilele: “Jo'on a'bilonix ta jkuenta te xchapele; te jo'on ya ka'be stoje”, xchi me. Y jich yaloj xan: “Te Kajwaltike ja' ya yich' jkuenta te jtejklum yu'une”, xchi me.

³¹¡Xi'eltik sba teme yalotik ta sk'ab te kuxul Diose!

³²Pero na'aik me te ja'exe te tiempo a k'axixe, te k'alal la awich'ik te sakil k'inale. Na'aik me tut'il kujch awu'unik te tulan wokoletik te tulan la awich'ik kontrainele.

³³Ay la awich'ik p'ajel y ilbajinel ta sital komone, y ay la ajoyin abaik sok te mach'atik k'ax swokolike.

³⁴Te ja'exe la xpich'in awo'tanik te mach'atik aylan ta prexoe. Y asta jun awo'tanik te la awak'ik bael ta pojel te tut ay awu'unike, yu'un ana'ojik te tut ay awu'unik ta ch'ulchan te mas ben tsa'ame sok te sbajtel k'inal ay stukele.

³⁵Ma me' ch'ay yip awo'tanik ta stojol Dios, porke ja' me ya yich'beyex te jun muk'ul majtanile.

³⁶Te ja'exe puersa ya sk'an xju' awu'unik te wokole, yu'un ja' ya apasik te tut ya sk'an yo'tan te Diose y jich ya awich'ik te tut a te stukel yaloje.

³⁷Yu'un te Sjun Diose jich ya yal: “Ora me, bats'i ora me ya xtal te mach'a ya xtale, ma jalukix.

³⁸Y te mach'a toj ya x'ilot yu'un te xch'uunel yo'tane, ya me xkuxuyin. Pero teme sujtex ta apatike, ma kontentoukon yu'un”, te xchie.

³⁹Y te jo'otike ma jachikukotik tut'il te mach'atik ya sujt ta spatike, te ch'ayel ya xlaj bajtik yu'une. Ja' pajalotik sok te mach'atik ya staik te kolele porke ay xch'uunel yo'tanik.

Hebreos 11

Te tut'il ay te xch'uunel-o'tanile

¹Teme ay xch'uunel ko'tantike, jich seguro ayotik te ya kich'tik te tut yipalotik ta smaliyele, sok ya jna'tik te ay tutik te ma xkiltike.

²Te antibo jme'-jtatike lek a ilot yu'un Dios yu'un la yak' xch'uunel yo'tanik ta stojol.

³Ta skuenta te xch'uunel ko'tantike te ya jna'tik te Dios a spas te balmilale ta skuenta te sk'ope, jich te tut ya kiltik te ora to. Ja' la yich' pasel yu'un te tut ma'yuk ta ilele.

⁴Ta skuenta xch'uunel yo'tan, te j'Abel la ya'be milbil smajtan Dios te k'ax tsa'am ke te tut la yak' te jCaine. Y ja' yu'un Dios la yal ta jamal te toj aye, y la stsakbe te smajtane. Jich yu'un, aunke chamenix te j'Abele sigue yipal to ta k'op k'oem sok te xch'uunel yo'tane.

⁵Ta skuenta xch'uunel yo'tan te j'Enoc ma'yuk a cham stukel. Steklejal a ik'ot bael sok xkuxlejal. Jich ma taotix a, porke ik'ot bael yu'un Dios. Y te Sjun Diose jich ya yal te nail a ik'ot baele, lek a ilot yu'un Dios te j'Enoke.

⁶Pero ma lekuk ya x'ilot yu'un Dios te mach'a ma'yuk xch'uunel yo'tane. Porke te tut'il ya xtijilajotik ta stojol te Diose, ya sk'an te ya jch'uuntik te ay te Diose, sok te ya ya'be smajtan te mach'atik ya sleik te Diose.

⁷Ta skuenta xch'uunel yo'tan, te j'Noee la yak' ta jkuenta te tut albot yu'un Dios k'alal la ya'be sna' te tut ya xk'ot ta pasel te ma to chikanuke. La xch'uun y la spas barko yu'un ya xkol a sok te yuntikile. Y ta skuenta te xch'uunel yo'tane, te j'Noee la yak' ta ilel smul te gente ta balmilale. Y la sta te kolel te tut'il lek a ilot yu'un te xch'uunel yo'tane.

⁸Ta skuenta xch'uunel yo'tan, te j'Abraham la xch'uun te ik'el yu'un te Diose. Lok' bael yu'un te' bajt te ba luwar te Dios ya yalbe te ja' smajtan ya xk'ote. Lok' bael te ba slumale ni ma sna' te ba ya xbajte.

⁹Y ta skuenta xch'uunel yo'tan jich a kuxuyin jich tut'il jyanlum te ba luwar te jich albil yu'un Dios te ya x'a'bot ta patile. Kuxuyin ta puru naul pak', jich mismo tut'il te j'Isaake y sok te Jacobe, te jich a albotik euk te ya yich'ik te luwar.

¹⁰Porke te j'Abrahame la smaliy te ya xba slumalin te muk'ul jtejkum te tulan ay yiptajibe, te ja' la xchap te Diose y stukel a spas.

¹¹Sok ta skuenta xch'uunel yo'tan, aunke ma'yuk yuntikil te Sarae, sok lom mamalix te j'Abrahame, a'bot to yich' spuensa yu'un jun tatil ya xk'ote. Porke la xch'uun ya yak' k'ouk ta pasel te Diose, sok te ma jowiluk te tut yaloje.

¹²Jich te j'Abrahame, aunke ya xlajix a te yoraile, la to yak' sts'umbal te lom bayal jich tut'il ek'etik ta ch'ulchan y sok jich tut'il sji'al te ay ta sti'il mar te ma spas ta ajtaye.

¹³Spisil te gente abi ma' yich'ik te tutik yaloj jilel te Diose te k'alal chamike. Pero ay xch'uunel yo'tanik, sok la yilik ta jakal sok bujts'naj yo'tanik yu'un. Sok la yalik te jk'axel nax ayik ta balmilal sok te majanbil nax yu'unik te luware.

¹⁴Y te mach'atik jich a yalike, jamal ya yak' ta na'el te ayik to ta sleel te ba mero slumalike.

¹⁵Te ja'uk ay ta yo'tanik te lum te ba laj lok' tale, lek a ju' yu'unik te sujtikuk bael te' ba aye.

¹⁶Pero stukelike la sk'an yo'tanik te ben tsa'am slumalike, ja' bi, la sk'an slumalin te ch'ulchane. Ja' yu'un Dios mak xk'exaw te ja' Dios yu'unike, yu'un chapojlanbe jun muk'ul jtejkum.

¹⁷Ta skuenta xch'uunel yo'tan te j'Abrahame, te k'alal Dios a pasot ta prewa yu'une, la yik' bael te j'Isaac yu'un ba yak' ta milbil smajtan Dios.

18Jun yo'tan k'an ya'bey smajtanin te úniko xnich'ane, manchuk me albot yu'un te Diose: “Ta skuenta te Isaake bayal me sts'umbal ya xk'ot”, te xchi sk'oplale.

19Yu'un te j'Abrahame la sna' te ay spoder te Diose asta ya xju' yu'un ya xcha' kuses tal te mach'atik chamenike. Y ja' yu'un te j'Abrahame la xcha'ik'on sujtet te xnich'ane, y jich seña k'ot te cha'kuxele.

20Ta skuenta xch'uunel yo'tan te j'Isaake la yal te ya yich' bendision ta patil te Jacobe y sok te j'Esau.

21Ta skuenta xch'uunel yo'tan, te Jacobe, te k'alal ya xchamix ae, la yal jilel te ya yich' bendision ta juju-tul te yuntikil Josee. Y la yalbe kola yal ta stojol Dios, ja' skoltayej sba a te snabate'e.

22Ta skuenta xch'uunel yo'tan te Josee te k'alal ya xchamix ae, la yal te israeletike te ya me xlok'ik bael ta patil te ba slum te Egiptoe, y la yal jilel mantal te tut' ya spasbot te sbakele.

23Ta skuenta xch'uunel yo'tan, te k'alal ayin te Moises te sme'-state la snak' oxeb u, porke la yilik te ben tsa'am te ch'in kereme. Ma xi'ik yu'un te jich yaloj ta mantal te rey te ya yak' ta milel te untike.

24Y ta skuenta xch'uunel yo'tan te j'Moises, te k'alal winikix ae, ma sk'an te ya x'alilot yu'un te yantsil-nich'an te rey yu'un Egiptoe.

25Ja' lek a ya'iy te pajal ya yich' utel sok te jtejkum yu'un Diose, sok ma' sk'an a sk'upin te cheb oxeb k'aal te tutik skuenta mulile.

26La snop te ja' mas lek te ya xk'ax swokol ta ilbajinel te mach'a te t'ujbil yu'un te Diose, ke te jun yo'tan yu'un te sk'ulejal Egiptoe. Porke ja' ay ta yo'tan te ya x'a'bot smajtan yu'un Dios te jich albil te ya x'a'bote.

27Ta skuenta xch'uunel yo'tan, te j'Moises lok' bael te ba slum Egiptoe. Ni ma xi' yu'un teme ya x'ilin te reye, yu'un ja' yipinej yo'tan te Diose, te ya sta ta ilel ya ya'iy aunke ma chikanuk ta ilele.

28Ta skuenta xch'uunel yo'tan, la spas k'in yu'un te Pascua te j'Moises, y la yal mantal te ya stsijsinbeyik ch'ich' te puertaetike, yu'un mak' me xtaot a te sba yuntikilik te israeletike yu'un te ángel te ya yak' tal te lajele.

29Ta skuenta xch'uunel yo'tanik, te israeletike k'axik ta Tsajal Mar te jich k'oem te takin lume. Te' nax a, te k'alal jich k'an k'axikuk bael ek'a te Egiptoetike, multalanot ta ja' stukelik.

30Ta skuenta xch'uunel yo'tanik te israeletike, jim te smuroal te muk'ul jtejkum Jericoe, te k'alal la sjoyilanik jukeb k'aal.

31Y ta skuenta xch'uunel yo'tan, te xRahab, te jmulawil antse, ma junuk nax a cham sok te mach'atik ma xch'uunike, porke lek a yik' ta sna te mach'atik tikonlanbil yu'un te israeletike.

³²¿Tut xan ta mas ya kal a? Ya to sk'an stiempoil te ya kalbe sk'oplal te Gedeone, te jBarake, te Sansone, te Jeftee, te jDavide, te Samuele, sok te j'alwanejetik yu'un Diose.

³³Ta skuenta xch'uunel yo'tanik: la stsalik te jtejklumetike, lek a ju' yu'unik xchapel, la yich'ik te tut albil yu'un te Diose, la smakbeyik sti' te chojetike,

³⁴la stup'ik te tulan k'ajk'etik, sok ju' yu'unik te ma'yuk a lajik ta puñale. A'bot spuersaik te mach'atik ma'yuk spuersaike, ay tulan a laj k'ot yu'un te guerrae, la stsalik te soltaronetik yu'un te skontraike.

³⁵Ay antstik te la yich'ik cha'kusesel te mach'atik ay yu'unike. Ay yax te laj chamik yu'un te tulan wokole, ma' sk'anik te ya xjilik ta libree yu'un ja' ya sk'anik te ya xcha'kuxik te ba ay te lom tsa'amix kuxlejal ae.

³⁶Ay yan te k'ax swokolik ta ik'tinel y ta majel y ta chukel ta kadena y ta prexo.

³⁷Y ay yan te laj chamik ta ch'ojel ta ton, ta tuyel ta olil ta seruch, sok ay a lajik ta puñal. Bayuk nax a bajtik, smakoj sbaik ta snujkulel karnera y ta snujkulel chibo. Ayik ta me'baal, wokolajik, y ilbajinlanot.

³⁸Te genteetik to, ma'yuk yanetik ta balmilal te pajal ay slekil yo'tanik soke. Jich nax a laj bajtik me ta jojchol t'ant'an luwar sok ta witstikil sok ta ch'entikil sok te ba jutajtik ch'ene.

³⁹Pero ni jtuluk te la yich'ik te tut a te ya x'a'bot yu'un te Diose, aunke jun yo'tanik xch'uunejik te Diose.

⁴⁰Porke ayotik ta jkuenta yu'un te Diose te ya ya'botik te tut a te ben tsa'ame. Yu'un ma me stukelikuk nax ya yich'ik te tut ben tsa'ame, ya me kich'tik ek'a te jo'otike.

Hebreos 12

Ya me jtojlitik ta k'eluyel te Jesuse

¹Ja' yu'un, te jo'otike joybilotik ta bayal gente te mach'atik ya yak'ix ta ilel te xch'uunejik Diose. A me jilestik ta xujktik spisil te tut a te ya smakotike y sok te mulil te ya sjoyotike. Y ya me jpastik puersa ta animal te ya xk'oj jtajtik te tut ay ta jtojoltike.

²Ya me jtojlitik ta k'eluyel te Jesuse, yu'un stukel la yak' ta ilel te tut'il ay ta ch'uunel te Diose, sok ts'akal ju' yu'un xch'uunel. Te Jesuse k'ax swokol ta krus, sok ma'yuk sk'oplal ta yo'tan te tut'il k'exlaltik sba te milel ta kruse. Porke sna'oj, teme k'ax te swokole, ta patil ya me sta sbujts' yo'tan y ben kontento. Y k'o najkajuk ta sbats'il snaktajib te Diose.

³Ja' yu'un, nopaik te tuti' yak' ta ilel te Jesuse te k'ax swokol yu'un bayal kontranel yu'un te jmulawiletike. Ja' yu'un, ma me lubanik ni ma me chop abaik.

⁴Yu'un te j'aexe ma to ayuk ya ataik milel te ya atsalik a te mulile.

⁵¿Me yu'un ch'ayix ta awo'tanik te Dios yalojbeyex te tut'il yal xnich'anexe? Ya yal te Sjun Diose: “Kuntikil, ma me ap'aj te komel yu'un te Kajwaltike, ni ma me cheban awo'tan te k'alal ya skomelate.

⁶Porke te Kajwaltike ya stojutes te mach'a k'ux ta yo'tane, y ya ya'be kastigo te mach'a jich ya yik' tut'il xnich'ane”, te xchie.

⁷Te tut'il ayat ta tojutesele, yu'un jich ya xchiknaj te xnich'anex te Diose. ¿Me yu'un ay jtuluk nich'anil te mak xtojutesot yu'un te state?

⁸Pero teme Dios mak stojutesex tut'il ya stojutes spasil te yuntikile, yu'un ma yal-xnich'anukex abi, y ma ja'uk Atatik te Diose.

⁹Sok te k'alal ch'inotik to ae, te jtatik li' ba balmilale ya stojutesotik y ya kak'tik ta jkuenta. ¿Tu'un te ma ja'uk k'ax to xan ya kak'tik ta jkuenta te Jtatik te ay ta ch'ulchane? Yu'un jich ya jtatik a te kuxlejal sbajtel k'inale.

¹⁰Te jtatik li' ba balmilale ya stojutesotik te jayeb k'aal te jkuxlejaltik te ma jaluke, chikan te tut'il ya sk'an yo'tanik ya yak'ike. Pero te Diose ya stojutesotik yu'un ya slekutesotik sok yu'un pajal lek ya xk'ootik jich tut'il lek yo'tan stukul.

¹¹Bats'i jich, ni ma'yuk mach'a lek ya ya'iy te tojutesel te tut ora ya x'a'bote, sino ke ben k'ux ta a'iyel. Pero te mach'a snopojix te p'ijutesele, ya me sta bujts'an k'in'al, jachik tut'il smajtan ya stae.

Ma lekuk teme ya jp'ajbetik te sk'op Diose

¹²Jich yu'un a'beya yich' xan yipik te ak'abik te ben lubene y sok te sjol awakanik te ma'yuk spuersae.

¹³Y leaik te tojil bee, yu'un ya xlekub a te awok te koxoubene, sok jich me ya sta xan spuersa a.

¹⁴O'taninaik te jun bujts'an k'in'al ya awa'iyik ta apisilike sok te lekuk ay bael te akuxlejalike. Teme ma lekuk te yo'tane, ma'yuk mach'a ya yilbey sit te Kajwaltike.

¹⁵O'taninaik te ma me mach'a ma staik te lekilal yu'un te Diose. Ma me ayuk mach'a jich k'oem te tut'il jwol wamal te ay yisim te ma lekuk te ya yixlan te gentee.

¹⁶Ma me ayuk jtuluk te ja'exe te ya apasik antsiwejele, sok ma me ap'ajik te tut yu'un Dios. Yu'un jich tut'il la spas te j'Esau te ta jun nax we'elil la xchon te tut ay yu'un te tut'il ba alal stukul.

¹⁷Y te ja'exe ana'ojik te ta patil te k'alal k'an yich' te bendision yu'un te state, p'ajbil a k'ot. Manchuk me bayal a ok', ma' pasix tut ya yut sba a yu'un te tuti' k'otix ta pasele.

18Te ja'exe ma' tijilajex jich tut'il israeetik te ya xju' ta pikel te wits te xlaplun k'ajk' aye, sok te ba ay ben ijk k'inal y sok xpumlajan chawuk sok tulan ik'.

19Ni ma awa'iyejikuk te sk'op kornetae ni te sk'op Diose. Te mach'atik la ya'iyik te k'op abi la sk'anbeyik pawor te ma sigueuk ya xk'oponlanote.

20Porke ma xju' yu'unik ya'iyel te tut mantalil ya x'albote: "Teme ay mach'a ya stek' te witse, ya me yich' milel ta wolel ta ton o ta lansa, aunke me jkojt chanbalam", xchi me.

21Xi'bentik sba te tut la yilike. Ja' mismo a yal te jMoisese: "Ben smeton sik yu'un xi'el ya ka'iy", xchi.

22Te ja'exe tijilajexix te ba wits Sion, y te ba muk'ul jtejklum yu'un te kuxul Dios, ja' te Jerusalem ta ch'ulchane, y te ba bayal ta jmil te angeletik stsoboj sbaik yu'un ya sk'ayojinik te Diose,

23y sok te ba stsoboj sbaik te mach'atik nail yuntikil Dios te ts'ibalanbil sbiil ta ch'ulchane. Tijilajexix ta stojol Dios, te ja' jmeltsaanwanej yu'un ta spisile, y sok ta stojol te ch'ulelaetik yu'un gente te lek a k'ax ta stojol te Diose,

24sok te ba ay Jesus, te tejk'anbil ta k'op yu'un te yach'il tratee, sok te ba ay te xch'ich'el te ja' a slekutesotike, te k'ax ben tsa'am ya yalbotik ke te xch'ich'el j'Abele.

25Ja' yu'un, kuidado me x'anex, ma me ap'ajik te mach'a ya xk'opoj ta jtojoltike. Yu'un ma ba kolik te mach'atik la sp'ajik te Dios te k'alal a yik'talan ta k'op li' ba balmilale. ¿Y tut'il k'an kolukotik euk te jo'otike, teme ya kak'tik ta jpatik te mach'a ya yik'otik ta k'op k'alal ta ch'ulchane?

26Te tiempo abi, te sk'op te Dios la snik te balmilale. Pero te ora to ya yal: "Jmel xan ya jnik te balmilale, pero ma ja'uk nax te balmilale sino ke jich ek'a te ch'ulchane", te xchie.

27Te tut la yal: "Jmel xan ya jnik", te xchie, jich ya jna'tik a te ya sjim te tutik yich'oj pasele, te tutik ya xju' ta nikele. Ja' xanix ya xjil te tut ma spas ta nikele.

28Te jo'otike ya x'ak'ot anukotik yu'un Dios te ba ma spas ta nikele. Ya kalbetik kola yal yu'un to, sok ya jkejan jbajtik ta stojol Dios. Tulanuk me sk'oplal ta ko'tantik te ya jkejan jbajtik te lek ya yile.

29Porke te Dios ku'untike jachik tut'il k'ajk' te spisil ya slajine.

Hebreos 13

Tut'il lek ya yilotik te Diose

1Ma me akom abaik te k'ux ya awil abaik ta juju-tul, jich tut'il te mach'atik jun nax sme'-statike.

- ²Ma me ach'ay ta awo'tanik te lek ya awik' ochel ta anaik te mach'atik ya xk'ot ta anaik. Yu'un ay mach'atik ma' sna'ik la yik' ta snaik te angeletike.
- ³Na'aik me te mach'atik ayik ta prexoe. Jichuk me k'oem ta awo'tanik te ayex ta prexo soke. Na'aik me te mach'atik ayik ta ilbajinele. Jichuk me ta awo'tanik te ya xk'ax awokolik soke.
- ⁴Ta apisilik ak'aik me ta jkuenta te nujpunele. Y ma me akapik ta mulil te jun nax awayibike, porke Dios ya yich' jkuenta te mach'atik ya x'antsiweje y te mach'atik ya xkremiweje.
- ⁵Ma me ja'uk xbajt ta awo'tanik te tak'ine; junuk me awo'tanik te tut ay awu'unike. Porke jich yaloj te Diose: “Ma me yauk jilesat ni yauk jch'o'jat jilel”, xchi me.
- ⁶Jich ya spas ya kaltik sok yip ko'tantik: “Ja' me ya skoltayon te Kajwale; mak' ya xi'on yu'un te tut ya spasbon te gentee”, xchiotik yu'un.
- ⁷Na'aik me te mach'atik a a'tejik ta atojolik sok te la yalbeyex te sk'op Diose. Na'aik te tut'il ju' yu'unik sok te xkuxlejalike, sok jich me x'anopik te tut'il la yak' xch'uunel yo'tanike.
- ⁸Te Jesucristoe stalel mismo te wojeje, y te ora to, y ta sbajtel k'inal.
- ⁹Ma me awak' abaik ta lo'layel yu'un yanetik nojpesel te ma ja'uk yu'un te Diose. Ja' lek te ayuk spuensa te ko'tantike ta skuenta xk'uxul yo'tan te Diose. Ma me ja'uk nax xbajt ta awo'tanik te mantal yu'un te tutik we'eliletike, yu'un ma'yuk tuti' staik a te mach'a jich ay ta pasele.
- ¹⁰Te jo'otike ay ku'untik jun milbil majtanil te ma xju' ya swe'ik te saserdoteetike yu'un te antibo naul pak' temploe.
- ¹¹Yu'un te statal saserdotee ya yich' bael xch'ich'el chanbalametik te ba naul pak' temploe jachik tut'il smajtan Dios yu'un te ya xch'ay mulile. Pero te sti'balul chanbalametik abi ya xba chik'ek ta sti'il jtejklum.
- ¹²Jich euk te Jesuse k'ax swokol ta milel ta ba sti'il jtejklume, yu'un ya xch'ulutes a te mach'atik yu'une ta skuenta te xch'ich'ele.
- ¹³Konik euk sok te Jesuse ta sti'il te jtejklume, y k'axuk jwokoltik jich mismo te ma ak'ot ta jkuenta sok te k'ax swokol stukele.
- ¹⁴Yu'un te li' ba balmilal to ma'yuk jlumaltik te jmel nax ay ta sbajtel k'inale, sino ke konikik ta sleel te muk'ul jtejklum ta patile.
- ¹⁵Ja' yu'un ya sk'an jk'ayojintik sil tiempo te Dios ta skuenta te Jesucristoe. Te k'ayoj to ja' smajtan Dios ya sk'an ka'betik. ¡A me jk'ayojintik sok jti'tik!
- ¹⁶Ma me ach'ay ta awo'tanik ta spasel te tut leke sok ta spukel ta yan te tut ay awu'unike. Porke ja' to, ja' chik'bil majtaniletik te lek ya yil te Diose.

¹⁷Ch'uunbeyaik me smantal te mach'atik ya x'a'tejik ta atojolike y ak'aik me ta jkuenta. Porke te stukelike ja' ya skanantaybeyex te ach'ulelike, sok sna'ojik te puersa ya xk'o yak'ik jkuenta ta stojol te Diose. A'beya sbujts' yo'tanik ta spasel te a'tele, y ma me awa'beyik yajtal yo'tanik. Yu'un teme ya awa'be yajtal yo'tanike, ni ma'yuk tut ya xlok' awu'unik a.

¹⁸K'oponbotik me Dios. Seguro ayotik te jun ko'tantik ta stojol Dios, sok ja' ya jk'antik te lek ya jpastik spisile.

¹⁹Uniko ya jk'anbeyex te ya ak'oponik Dios yu'un teme jich ya sk'an Dios te ya sujton tal ta ora te ba ayexe.

Bendision y spajtil-o'tanil ta slajibal

²⁰Te Dios yu'un buts'an k'inal la cha'kuxes tal te ba animaetik te Kajwaltik Jesuse, te stukel muk'ul jkanan yu'un te karneraetike, ta skuenta xch'ich'el te la xchap a te trate sbajtel k'inal aye.

²¹Ja' me ya stojutesex ta spasel spisil te tut lek ya apasike, jich tut'il ya sk'an yo'tan stukele. Sok ja' a spasbotik te tut ya sk'an stukele, ta skuenta te Jesucristoe. ¡Ay slekilal sbajtel k'inal stukel te Cristoe! Jichuk.

²²Kermanotak, awokolikuk junuk awo'tan x'awich'ik te jayp'al k'opetik te atsitselik te la jts'ibabeyexe.

²³Ay tut ya kalbeyex: Kolemix te kermanotik jTimoteoe. Teme ya xjul ta orae, ya me joyin tal te k'alal ya xtal kilexe.

²⁴Albikon xkoltanuk ta spisil te mach'atik yipalik ta a'tel ta atojolike y ta spisil te mach'atik jtejklumix yu'un te Diose. Te mach'atik ayik ta Italia ya yalbeyex xkoltanuk euk.

²⁵Te Diose a me ya'beyex te slekil ta apisilik te ja'exe. Jichuk.

Santiago

Santiago 1

Spajtil-o'tanil

¹Jo'on Santiagoon, j'a'telon yu'un te Diose y sok te Kajwaltik Jesucristoe. Ya kalbe xkoltanuk te lajchaytijk' sts'umbal Israele te pujkejemik ta spisil balmilale.

Te p'ijilil te ya xtal ta stojol Diose

²Kermanotak, te ja'exe ya sk'an te ben jun awo'tanik te k'alal ya xtal te skajal skaj prewaetik ta atojolike.

³Yu'un ana'ojikix te k'alal ya spasot ta prewa te xch'uunel awo'tanike, mas me ya sta spuensa awo'tanik a te jun awo'tan ya xkujch awu'unike.

⁴Pero o'tantayaik te ya awich'ik spuensa awo'tanik. Jich me ts'akal jun awo'tanik ya xk'oex a, sok ma me ayukix tut palta awu'unik a.

⁵Teme ay mach'aex a te ma'yuk sp'ijil yo'tane, k'anbeyaik te Diose, y ya me ya'beyex. Yu'un te Diose spisil ya ya'be te mach'a ya sk'anbeye. Ma xatbiluk y ma'yuk mach'a ya sp'aj.

⁶Pero ya sk'an ya ak'anik sok xch'uunel awo'tanik; ma me ayuk tut xyal awo'tanik. Porke te mach'a ay tut ya yal yo'tane, jachik tut'il xpukpun te mare te ya xch'ojot ta jeich ta jeich yu'un te ik'e.

⁷Te mach'a jich aye ma me wak' sna' te ay tut ya x'a'bot yu'un te Kajwaltike.

⁸Porke te ora to ay tut ya snop, y te pajele yanix a, y ma'yuk tut lek te ya xju' ya spase.

⁹Te hermano te pobre aye, ya sk'an te lek ya ya'iy te ja' ya smuk'utesbot sk'oplal yu'un te Diose.

¹⁰Yan te jk'uuleje ya sk'an te lek ya ya'iy te ja' ya xpek'utesbot sk'oplal yu'un te Diose. Porke te jk'uuleje jach'ik tut'il wamal te ya yak' xnich te ma xjalaje.

¹¹Te k'alal ya xlok' tal te k'ajk'ale te tulan ya xk'uxub tale, te wamale ya xtakej te xniche, ya xt'uxaj koel, y te stsa'amule ya xch'ay. Jich me euk te jk'uuleje ya me xch'ay bael sok spisil te snegosioe.

Prewaetik y sujel ta muliletik

¹²Ben tsa'am slekil te mach'a jun yo'tan ya xkujch yu'un te prewae, porke teme ju' yu'une, ya me yich' smajtan korona, ja' te kuxlejale te Dios yaloj te ya ya'be te mach'atik k'ux ta yo'tanik te Diose.

¹³Te k'alal ay mach'a ya sujot ta spasel te tut ma lekuke, ma me xyal te ja' ya sujot yu'un te Diose, porke te Diose ma sujot ta spasel te tut ma lekuke, sok ma'yuk mach'a ya sujot yu'une.

¹⁴Ja' ya sta sujel te mach'a ya xch'uun te tut ya sk'an yo'tan te ma lekuke, te ja' ya xlo'layot yu'une.

¹⁵Te' ya xchiknaj a te mulile ta skuenta te tutik ma lekuk ya sk'an te ko'tantike. Y teme staojix spuensa te mulile, te' ya xchiknaj a te lajele.

¹⁶Kermanotak te ben k'uxex ta ko'tane, ma me awak' abaik ta lo'layel.

¹⁷Spisil te tut lek y toje te ya ya'belotike, ja' ya xtal ta ajk'ol. Ja' ya ya'botik te Diose, te la spas te tutik ya xtil ta ch'ulchane. Stalel ay te Diose y ma'yuk tut ora ya yak' te tut ma lekuke.

¹⁸Jich ya sk'an yo'tan te la yak' cha'ayinukotik ta skuenta te sk'op te bats'i jiche, yu'un jo'otik sba sitotik te ya'tel spasoje.

Te mach'a lek xch'uunej te Diose

¹⁹Na'aik me to kermanotak te ben k'uxex ta ko'tane, ta apisilik te ja'exe chapalukex me yu'un ta ya'iyel te tut ya yich' alele. Ma me k'opojanik ta ora, y ma me orauk ya x'ilinex.

²⁰Porke te mach'a x'iline, ma jauk ya spas te tut lek ya yil te Diose.

²¹Jich yu'un jilesaik me te ja'exe spisil te tut skuenta balmilale sok te ben bayal te tut ma lekuke. Junuk me awo'tan ch'uunaik te sk'op Dios te ts'unbilix ta awo'tanike, te ja' ya xju' yu'un te ya skoltayexe.

²²Pero ma me ja'uk nax te ya awa'iyik te sk'op Diose, ya me sk'an ya anopik spasel. Yu'un teme ma ba ya apas te tut ya awa'iyie, atukel nax mismo ya alo'lay aba.

²³Te mach'a ja' nax ya ya'iy te sk'op Diose y ma jichuk ya spase, jachik k'oem tut'il jtul winik te ya yil sba ta espejoe.

²⁴Porke stukel mismo ya yil sba, pero te k'alal bajtix aye, te nax a ya xch'ay ta yo'tan te tut yilele.

²⁵Pero te mach'a ma xch'ay ta yo'tan te tut ya ya'iyie, sino ke ja' ya yak' ta yo'tan te mantal te toje sok te ya yak'otik ta libree, y teme jun yo'tan ya xch'uun te tut ya yale, ben tsa'am slekil yu'un te tut ya spase.

²⁶Teme ay mach'a ya skuy sba te lek xch'uunej Diose, pero ma sna' skomel te sti'e, stukel mismo slo'layej sba, y te tut xch'uuneje ma baleuk a k'ot a.

²⁷Te tut ay ta ch'uunel te ma'yuk tut kapal a sok ma'yuk yijk'al ta sit te Dios Tatile, ja' te mach'a xba yil te me'baetike y sok te me'ba antstik te k'alal ayik ta wokole, y mak' yixlan sba a te tut ma lekuk te skuenta balmilale.

Santiago 2

Ma me tsabiluk nax te mach'a lek ya awilike

¹Te ja'ex, kermanotak, te ach'uunejik te Kajwaltik Jesucristo te bayal slekilal stukele, ma me apasik jich te ya at'ujik te mach'a lek ya awilike.

²Jich tut'il teme jun nax atsoboj abaike, y teme k'ot jtul k'ulej te ay xch'okob oro y tsa'am sk'u'-spak'e,

³y teme lek la awik' ochel te jk'uleje y ya awalbeyik: “Li' xnaklat to ba ben tsa'am luware”, teme ya awute, y te nax a ya xk'ot jtul me'ba te lom k'a'ix te sk'u'-spak'e y jich ya awalbeyik: “Te ja'ate te' nax xteklate o naklan te ba lume”, teme ya awute,

⁴jich ya at'ujik te mach'a lek ya awilike. Ma tsa'amuk te tut ya anopike.

⁵Kermanotak, te k'uxex ta ko'tane, a'iya awa'iyik to: Te Dios la stsa te mach'atik me'baik li' ba balmilale, yu'un ja' me sk'ulejalik ya xk'ot te xch'uunejik Diose sok te ya xba yich'ik smajtanik te ba ay ta ajwalinel te Diose, te stukel yaloj ta skuenta te mach'atik lek sk'anojik te Diose.

⁶Yan te ja'exe ya ap'ajik te me'baetike. ¿Me'n ma ja'uk te jk'ulejetik te mach'atik ya spojbeyex te tut ay awu'unike? ¿Me'n ma ja'uk te mach'atik ya sle amulik te ya yik'ex bael ta stojol te ju'eletike?

⁷¿Me'n ma ja'uk te mach'atik ya yixta-k'optayik te ben tsa'am sbiil te la yich' alet ta akuentaik?

⁸Te ja'ex, lek ya apasik teme bats'i ya ach'uunik te tulan mantal, jich tut'il la yal te tut tsibabil jilele: “K'ux me x'awa'iy te ajoy ta genteile jich tut'il te k'ux ya awa'iy abae”, te xchie.

⁹Yan teme ya nax at'ujik te mach'a lek ya awilike, mulawexix a y ya me awich' kastigo yu'un la ak'axintay te smantal Diose.

¹⁰Porke mach'auk a te ya xch'uun spasel spasil te mantale pero teme la xk'axintay jp'aluke, jich la xk'axintay ta spasil te tut ya yal ta mantal te mantaliletike.

¹¹Yu'un mismo te Dios la yal: “Ma me antsiwejan”, te xchie, sok la yal xan: “Ma me milawanan” te xchie. Jich yu'un teme ay mach'a mak' s'antsiweje pero teme ya xmilawane, la xk'axintayix a te mantaliletike.

¹²Ilaik me lek te tut ya awalik y ya apasik, porke Dios ya me yich'elex jkuenta yu'un te mantaliletik te ya yak'otik ta libree.

¹³Yu'un te mach'atik te ma'yuk slekil yo'tan yu'un te yanetike, jich me ma'yuk slekil-o'tanil yu'un Dios ya x'ich'ot jkuenta euk. Yan te mach'atik ay slekil yo'tane, lek me ya xlaj lok' k'oel te tut ora ya x'ich'ot jkuentae.

Pasel ya sk'an, ma' jauk nax alel

- ¹⁴Kermanotak, ¿Tut ya xlok' awu'unik a teme ay mach'a ya yal te ay xch'uunel yo'tane, teme ma xchiknaj a ta skuenta te tut ya spase? ¿Me xju' wan ya xkol teme jich a te xch'uunel yo'tane?
- ¹⁵Jich tut'il teme ay jtul hermano o hermana teme ma'yuk sk'u' spak' o te tut ya swe' jujun k'aal te puersa yu'une,
- ¹⁶teme ay jtulukex te jich ya awalike: “Junuk awo'tan xbaat. K'ixinan me y we'a me spisil te tut ya ak'ane”, teme ya awute, pero teme mak' ya awa'beyik te tut puersa yu'un te sti'balule, ¿tut ya xlok' yu'un a te ak'ope?
- ¹⁷Jich ya xk'ot ta pasel teme ja' nax ya awal te ay xch'uunel awo'tane. Teme ma chikanuk ta skuenta te tut ya apase, chamen k'oem te xch'uunel awo'tane.
- ¹⁸Ay wan mach'a jich ya yal: “Ay mach'a ay xch'uunel yo'tan sok ay yan te ya ya'telin spasel te tut leke”, xchi. ¿Pero tut ya awa'bon kil te xch'uunel awo'tan, te ma'yuk tut lek ya apase? Te jo'one ya kak' awil te xch'uunel ko'tane ta skuenta te tut ju'em ku'un spasele.
- ¹⁹Te ja'ate ya ach'uun te ay jtul nax te Diose. Jich mismo a te tut'il ach'uuneje. Pero te pukujetike jich ya xch'uunik euk, y ya xmetot ta sik yu'un xi'el.
- ²⁰P'ijanik me y na'a me te chamen k'oem te xch'uunel-o'tanil yu'un te mach'a ma'yuk tut ju'em yu'un spasele.
- ²¹Jich tut'il te j'Abraham, te antibo jme'-jtatike, ja' lek a ilot yu'un Dios ta skuenta te tut la spase te k'alal k'an yak' ta milbil smajtan Dios te xnich'ane, ja' te j'Isaake.
- ²²Te' ya awil a te j'Abraham la yak' ta ilel te xch'uunel yo'tan ta skuenta te tuti' ju' yu'un spasele. Y ta skuenta te tuti' ju' yu'un spasele, jich ts'akal k'ot te xch'uunel yo'tane.
- ²³Jicha k'ot ta pasel te tut ts'ibabil ta Sjun Dios te jich ya yale: “Te j'Abrahame la xch'uun Dios, y jich a ilot yu'un Dios te tut'il toj aye. Y te j'Abrahame “yamigo Dios” k'ot te sbiile.
- ²⁴Jich chikan ya awilik te Diose ya yal ta jamal te toj ya xk'ot te winik ta skuenta te tut ju'em yu'un spasele, y ma ja'uk nax ta skuenta te xch'uunel yo'tane.
- ²⁵Jich mismo te xRahab te jmulawil antse, toj a ilot yu'un Dios ta skuenta te tuti' ju' yu'un spasele, porke la yak' ta majanel sna yu'un te mach'a tikolanbile, y la skoltaylan te lok' bael te laj bajt ta yan bee.
- ²⁶Jich tut'il chamen ay jun ti'balulil teme ma'yuk xch'ulele, jich euk chamen te xch'uunel-o'tanile teme ma'yuk te tut ju'em yu'un spasele.

Santiago 3

Sk'oplal te kak'tike

¹Kermanotak, ja' lek teme ma'yuk bayalex te ya x'ochex ta maestro. Yu'un ana'ojikix te mach'atik ya jnojpestike, ana'ojik te ya x'ilbot ya'tel yu'un Dios.

²Jpisiltik bayal ya xmulawotik. Teme ay mach'a ni ma'yuk ya xmulawe yu'un te tut ya yale, ja' toj ta winikil stukel, sok ya xju' yu'un te ya stojutes spisil te sti'balule.

³Te k'alal ya ka'betik skats' preno ta sti' te kawuetik yu'un te ya xch'uunbotik jmantaltik ae, jich ya xk'ay ku'untik skohtol te sti'balule.

⁴Sok ila awilik jich euk te barkoetike: Aunke lom muk'ik y manchuk me lom tulan ya xwet'ot yu'un te ik'e, te japuyej-barkoetike ta jch'ix nax xch'in te'el ya stojutesik te bayuk ya sk'an xbajtike.

⁵Jich mismo ya xk'ot ek'a te kak'tike: Yal ch'in te ay ta jti'balultike, pero ya xju' yu'un te muk' ya jtoy jbajtik yu'une. Ja' pajal sok te jun muk'ul wits te ya xju' xk'ajk' ta skaj nax te jun ch'in k'ajk'e.

⁶Y te kak'tike jachik tut' jun k'ajk'. Bayal te tut ma lekuk te ya sjajchese. Ya yak' ta mulil ko'tantik sok jti'balultik. Ja' yich'ojbe sk'ajk'al te tilem tal ta infiernoe, y ja' ya stilesot yu'un spisil te jkuxlejaltike.

⁷Te gentee ya xju' ya sk'ajtates spisil ta jkaj te chanbalametike, te mutetike, te chanetike, y te chanbalametik te ay ta mare. Ay la yich'ix k'ajtatesel yu'un ta spisil.

⁸Pero ma'yuk mach'a ya xju' yu'un te ya sk'ajtates te yak'e. Ma xju' ta komel te sbolile, y te' nojel ta beneno te ya xlajinwane.

⁹Ja' sok te kak'tike, mismo ya kalbeytik slekilal a te Dios Tatile, y te ya jbol-k'optaytik a te genteetik te pasbil yu'un Dios te slok'ol stukele.

¹⁰Mismo ta jti'tik ya xlok' a te lekil k'ope y te ma lekuk k'ope. Kermanotak, ma me jichuk sk'an to.

¹¹¿Me spaswan te ta jun lok'i-ja' te ya xlok' tal te lekil ja'e y sok te ch'aal ja'e?

¹²Kermanotak, jich tut'il jwol ikux ma xju' te ya yak' aseitunae, ni jwoluk uba te ya xju' ya yak' ikuxe; jich euk ma xju' ya yak' lekil ja' te jun lok'i-ja' te ya yak' ch'aal ja'e.

Te bats'i p'ijile

¹³Teme ay ap'ijilike sok teme ay tut ya ana'ik, ja' ya xchiknaj a te lek te tut ya apasike. Ch'unuluk me awo'tanik te tut'il ay te ap'ijilike.

¹⁴Pero te ja'exe nojel ta awo'tanik te il-o'tantawanej, y te tutik ya apasike ja' nax ya akontrain abaik a. Jich ma xju' te ya atoy abaike, porke ja' ya asut ta lot te tut bats'i jiche.

¹⁵Porke te p'ijilil to ma ja'uk te ya xtal ta stojol te Diose, sino ke ja' te p'ijilil yu'un te li' ba balmilale. Ja' nax spensar te gentee, y ja' yu'un mismo te pukuje.

¹⁶Te ba ay te il-o'tantawaneje y te kontrainwaneje, ya xlijk k'op te'a y spisil ta jkaj te tut ma lekuke.

¹⁷Pero te mach'atik ay yu'un te p'ijilil te ya xtal ta stojol te Diose, ja' bats'i lek ay stukul. Jun yo'tanik y ay slekil yo'tanik, sok ay srason xlaj k'opojik. Sok ya xk'uxutaywanik, ma tsabiluk nax te mach'a ya skoltay, sok ma xyanej yo'tanik, y ja' ya spasik te tut leke.

¹⁸K'alal ya sts'un te buts'an k'inale te mach'atik jun yo'tanike, jich ya xchiknaj te toj-o'tanile.

Santiago 4

Te mach'atik ayik ta skuenta te balmilale

¹¿Ba ya xtal te pletoe y te ya awut abaik? ¿Me'n ma ja'uk te tutik ma lekuk ya sk'an awo'tanike te sil tiempo yipal ya sujexe?

²Te ja'ex, teme ay tut ya ak'anik y teme ma'yuk awu'unike, ya xmilawanex. Sok ay tut ya ak'upinike, y ta skaj ma x'ataik, ya xlijk awa'be abaik pleto yu'un. Ma x'ataik te tut ya ak'anike, porke mak' ya ak'anik ta stojol te Diose.

³Ya ak'anik pero ma x'ataik, porke ma slumariluk ya ak'anik, yu'un ya ak'anik ta slajinel nax te tut sk'an sk'upin te ati'balulike.

⁴Ja'ex genteetik te ma junuk awo'tanike! ¿Me'n ma ana'ojikuk te mach'atik jun yo'tan sba sok te balmilale, ja' skontrainejik te Diose? Mach'auk a te ya sk'an te jun yo'tan sba sok te balmilale, ja' ya skontrain te Diose.

⁵Ja' slumaril te ya yal te Sjun Diose: “Lek k'anbil yu'un Dios te Espíritu te yak'oj nainuk ta ko'tantike”, xchi me.

⁶Pero Dios ya skoltayotik ta mas sok te slekil yo'tane. Yu'un jich ya yal te Sjun Diose: “Dios skontrainej te mach'atik ya stoy sbaik, pero te mach'atik ch'unulike, ya skoltay ta slekil yo'tan”, xchi me.

⁷Ja' yu'un, a' me abaik ta sk'ab te Diose. P'ajaik me te pukuje, y ya me xlok bael ta anel ta atojolik.

⁸Tijilajanik ta stojol Dios, y ya me xtijilaj tal ta atojolik. Sakutesa te ak'abike, jmulawiletik. Lekutesa te awo'tanike, ja'ex te lom xchebet awo'tanike.

⁹Ayuk me yajtal awo'tanik. Ok'etay abaik y mala ya'lel asitik. Te atse'ejike a' k'ajtajuk ta ok'el, y te buts'an k'inale a' sujtuk ta ajtal-o'tan.

¹⁰Ch'in x'awak' abaik ta sit te Kajwaltike, y ja' me ya stoyes ak'oplalik.

Ma me x'awalbey sk'oplal te yane

¹¹Kermanotak, ma me awalbeyik ma lekuk sk'oplal te yanetike. Te mach'a ma lekuk ya yalbe sk'oplal te yermanoe o teme ya yich' jkuentae, ja' ma lekuk sk'oplal ya yalbe te mantaliletike. Y teme kajal ya awak' aba yu'un te mantaliletike, jich ya awak' aba tut'il alkal en bes te la ach'uun spasele.

¹²Ja' nax Dios te yak'oj te mantaliletike, y mismo tiempo a ja' ya yich' jkuenta. Y stukel ya xju' ya xkoltawan o ya x'ak'awan bael ta ch'ayel. Te ja'ate, ¿mach'a ya akuy aba a te ya awich' jkuenta te ajoy ta genteile?

Ma me jna'tik tut'il te pajele

¹³Te ora to a'iyai to: te ja'exe ya awalik: “Te ora to o pajel te' xbootik ta muk'ul jtejklum, y ya xk'ax ku'untik jun ja'bil te'a. Ya jpas jchonbajeltik y ya jtajtik tak'in a”, ya awutik.

¹⁴Y ni ma x'ana'ik tut'il ay te akuxlejalik te pajele. Te ja'exe jachikex tut'il jun sab ja' te jts'in nax ya xchiknaj, y te nax a ya xch'ay bael.

¹⁵Te tut ya sk'an ya awalike, ja' bi: “Teme jich ya sk'an te Kajwaltik, sok teme kuxulotike, ya me jpastik to”, te ya awutike.

¹⁶Yan te ja'exe ya nax atoy abaik sok te akopike, pero ma lekuk spisil ta jkaj te toybaele.

¹⁷Te mach'a ya sna' spasel te tut leke y mak' ya spas, la sleix smul abi.

Santiago 5

Konsejo ta stojol te jk'ulejetike

¹A'iya awa'iyik to, ja'ex te jk'ulejexe: Ok'anik y awunanik yu'un te ya xba ataik paltae sok te ya xba ata awokolike.

²Te ak'ulejalike k'a'emlanix; te ak'u'-apak'ike lajemix ta joch'ubel.

³Te oro awu'unike y sok te aplata tak'ine laj tsa'anix. Y te tsa'anixe ja' me ya yak'ex ta k'abal, y ya me slajinbeyex ati'balulik jachik tut'il k'ajk'. La atsobikix te ak'ulejalik te jayebix tal k'aale, te ja'ix te slajibal k'aal ayotike.

⁴Te stojol te ma la awa'beyik te genteetik te a'tejik ta akosechaike, yipalik ta yalal te ma lekuk tut la apasike. Y te Kajwaltik te spisil ya xju' yu'une, la ya'iyix te sk'opik te j'at'eletike.

⁵Te ja'exe a'bil akuxlejalik yu'un slujoal balmilal te ben kontentoexe. Yipalex ta jujp'el jachik tut'il wakax te ya sta sk'aalel te ya xba mileke.

⁶Te ja'exe la awak'ikix ta ch'ayel y ta milel te mach'atik ma'yuk smule, yu'un te stukelike ma' skoltay sbaik ta k'op.

Ju'uk ku'untik smaliyel y te sk'oponel Diose

⁷Pero te ja'exe, kermanotak, ju'uk awu'unik smaliyel ja'to te ya xtal te Kajwaltike. Jich tut'il te j'at'el ta k'altike ya smaliy te ya skaj te stsa'amul skosechae, puersa jun yo'tan ya smaliy te ya yak' ja'ale.

⁸Te ja'exe jich ya sk'an te jun awo'tanik ya amaliyik euk, sok te junuk me awo'tanik, porke xnopet me ya xtal te Kajwaltike.

⁹Kermanotak, ma me tuti' awalbey abaik ta juju-tul. Yu'un jich me mak ya yich'elex jkuenta ek'a, y te mach'a ya x'ich'awan jkuentae ayix ta ti' puerta.

¹⁰Kermanotak, na'aik me te jun yo'tan a sts'ik te swokolik te j'alwanejetik te k'opojik ta skuenta te Diose.

¹¹Yu'un te jo'otike ya jna'tik te jun yo'tanik a kujch yu'unik te wokole. Te ja'exe awa'iyejik tuti' kujch yu'un swokol te Jobe. Sok ana'ojik tut'il a xchap sok ta slajibal te Kajwaltike. Porke te Kajwaltike lom bayal skekil yo'tan y ya xk'uxutaywan.

¹²Kermanotak, tulan sk'oplal te ma me tuti' awak'ik ta testigo, ni te ch'ulchane, ni te balmilale, ni tutikuk xan yan. Te k'alal ya awalik: "Jichuk", yu'un bats'i jich. Y te k'alal ya awalik: "Ma jichuk", yu'un bats'i ma jichuk. Yu'un jich me mak ya yak'ex ta ch'ayel te Diose.

¹³Teme ay jtulukex te ma junuk awo'tanike, a me sk'opon Dios. Teme ay mach'a kontentoe, a me sk'ayojin Dios.

¹⁴Teme ay mach'a ay ta chamele, a me yik' te ansianoetik yu'un te tijk hermanoetike, yu'un ya sk'oponbe Dios ta skuenta, y ta skuenta te Kajwaltike a me ya'be aseite.

¹⁵Y te k'alal ya sk'oponik Dios sok te xch'uunel yo'tanike, te jchamele ya me xlekub y ya me xjajchesot yu'un te Kajwaltike. Y teme ay mulawene, ya me x'a'bot perdon.

¹⁶Ja' yu'un, albeya abaik ta jamal ta juju-tul te amulike. Y k'oponbeya abaik Dios ta juju-tul, yu'un jich me ya xlekubex a. Bayal tut ya xk'ot ta pasel teme jun yo'tan ya sk'opon Dios te mach'a toj yo'tane.

¹⁷Te j'alwanej j'Eliase jachik winik tuti' jo'otike. Y te k'alal la sk'opon Dios te la sk'anbe te ma xyak' ja'ale, ma' yak' ja'al ta balmilal te jalaj oxeb ja'bil sok olile.

¹⁸Ta patil, te k'alal la sk'opon xan te Diose, lijk yak' xan te ja'ale, y te balmilale la yak' te kosechae.

¹⁹Kermanotak, teme ay mach'a ya yijkitay te tut bats'i jiche, ya sk'an ya akoltay tal sujtetel.

²⁰Na'aik te ja'exe teme ya asujtesbe yo'tan te jmulawil te ma lekil beuk stamoje, ya akoltay ta lajel te xch'ulele, y la me awak'ikix ta ch'ayel bayal muliletik te pasbotix perdone.

1 Pedro

1 Pedro 1

Spajtil-o'tanil

¹Jo'on jPedroon, apostolon yu'un te Jesucristoe, ya jts'ibay te karta to te ja' yu'un te mach'atik te pujkejemik bael te ba slumalike, te ayik ta estadoetik yu'un Ponto sok Galacia sok Capadocia sok Asia y sok Bitinia.

²Ja'ex te tsabilex yu'un te Jtatic Diose te nameyix jich snopoj ta yo'tane, sok te ch'ulutesbilexix ta skuenta te Espiritue. Yu'un me ya ach'uunik y ya me awich'ik sakutesel ta skuenta xch'ich'el te Jesucristoe. Ich'aik te bayal slekil yo'tan te Jesucristoe y sok te bujts'an k'inal yu'une.

Ay smuk'ul ko'tantik te jayeb k'aal kuxulotike

³Ben tsa'am slekil te Dios, ja' te Stat te Kajwaltik Jesucristoe. Ta skuenta te lom bayal slekil yo'tane la yak' cha'ayinukotik ta ach' ta skuenta te cha'kux tal te Jesucristoe. Ja' to ja' te yipalotik ta smaliyele.

⁴Jich me ya awich'ik te majtanil yu'un Dios te sk'ejojbeyex ta ch'ulchane te ma sna' xlaje, ni ma x'ijk'ub, ni ma xlaj te stsa'amule.

⁵Ta skuenta te ach'uunejik te Diose, ya me skanantayex ta spoder, yu'un jich me ya ataik a te kolel te chapal yu'une, te ya xba yak' ta ilel ta slajibal k'aale.

⁶Ja' sluwar te ja'ex te lom jun awo'tanike, manchuk me puersa ay jwokoltik te jayeb nax k'aal ya xk'axotik te bayal prewae.

⁷Porke te xch'uunel awo'tanik te ja'ex jachik k'oem tut'il oro, puersa ya yich' ilel ta k'ajk' te tut'il aye. Te xch'uunel-o'tanil te ya xk'ax yu'un te prewae, mas vale ke te oroe te ya xju' ya xlaje. Te tut'il ay te xch'uunel awo'tanik te ja'ex, teme jich a pasot prewae, jich me lek ya xlok'otik y ben me tsa'am jlekiltik yu'un a, sok ayotik me ta jkuenta te k'alal ya xchiknaj tal te Jesucristoe.

⁸Te ja'ex k'ux ya awa'iyik ta awo'tanik te Jesucristoe aunke ma to awilojikuk; y te ora to, ach'uunejik te Jesucristoe aunke ma to awilojikuk. Lom kontento ayex sok sbujts' awo'tanik te lom muk'e, y te ben tsa'am slekil te ma xju' xlaj ta alel sk'oplale,

⁹yu'un la ataikix te skolel ach'ulelike. Ja' yu'un te tut'il jun awo'tanik sok te xch'uunel awo'tanike.

¹⁰Te namey antibo j'alwanejetike la snopik ta lek sok la sbeleltesik te tut'il ay te kolele, y la yalik te tut'il ay slekil yo'tan te Dios te ay tut ya xba ya'beyexe.

¹¹Te Espiritu yu'un te Cristoe la ya'be sna' ta nail te j'alwanejetik te ya xk'ax swokol te Cristoe, y te ya xtal te lekilal ta patile. Yo'tanuk k'an sna'beyik sluwar mach'a genteil a y tut k'aalil ya xk'ot ta pasel te tut albot ta yo'tanik yu'un te Espiritu te ay ta stojolike.

¹²Pero ak'talanbot sna' yu'un Dios te ma stukelikuk yu'unik te tut ya yaltalanike. Sino ke ja' ya xk'ot ta akuentaik te ja'exe. Ja'ix te sk'oplal kolel te la yalbeyex awa'iyik te mach'atik la yalik te lekil ach' k'op ta skuenta spoder te Ch'ul Espiritue te tikonbil tal ta ch'ulchane. Spisil to yo'tanik euk te ch'ul angeletik te ya sk'an x'a'bot yilik ek'ae.

Dios ya yik'otik ta jun lekil kuxlejal

¹³Ja' yu'un chapalukex me sok kuxuluk me awo'tanik. Sp'ejeluk me awo'tanik ya amaliyik te tut ya xba ya'beyex Dios ta slekil yo'tan te k'alal ya xchiknaj tal te Jesucristoe.

¹⁴Jachik tut'il alnich'aniletik te ch'uunej mantale, ma me jichuk ya xkuxuyinex te tutik ya sk'an awo'tanik te ay la apasik te nail to te ma to x'ana'beyik sba a te Diose.

¹⁵Jachik ya sk'anex te tut'il lek sok toj ya x'ainexe. Porke te Dios te la yik'exe, lek ay y toj stukel.

¹⁶Yu'un jich ya yal te Sjun Diose: “Jachikukex me te ja'exe te lek y toj ayexe, porke te jo'one lek ayon y toj ayon.

¹⁷Teme ya awalik te ja'exe: “Ja' Jtatik te Diose”, te ya awutike, sok teme ya ana'ik te ja' ya yich' jkuenta ta juju-tul chikan te tut spasoje, y ma yauk nax ya stsa te genteetike, ya sk'an ya awak'ik ta ilel te ya awak'ik ta jkuenta te Diose sil tiempo te jayeb k'aal kuxulex li' ba balmilal to.

¹⁸Yu'un Dios la skoltayex te ja'exe yu'un te akuxlejalik te jowil nax te la ya'beyex jilel te antibo ame' atatike. Te ja'exe lom lek ana'ojik te stojol te kolel to ma' yich' tojel ta tutik te ya xk'a'e, jich tut'il te oro o te platae,

¹⁹sino ke ja' te stsa'amul xch'ich'el te Cristoe te la yich' ak'el ta milbil majtanil, jachik tut'il jk'ojt karnera te limpio aye.

²⁰Jich chapalix a te k'alal ma to spas a te balmilale te ya xk'ax swokol te Cristoe. Pero te tiempo to te slajibalixe, jicha chiknajix yu'un alekilik a te ja'exe.

²¹Ta skuenta te Cristoe te ya ach'uunik Dios te ja'exe. Ja' te la yich' cha'kuxesel te ba ay te animaetike, sok ak'ot ta ak'el ta jkuenta. Jich yu'un te ja'exe awak'oj xch'uunel awo'tanik sok yipalex ta smaliyel te tut ya ya'beyex te Diose.

²²Te ora to te ja'exe, te la ach'uunik te sk'oplal te tut bats'i jiche, la alekutesikix te awo'tanike yu'un ben jun awo'tan ya ak'uxutayik a te hermanoetike. Jich ya sk'an te k'ux ya awa'iy abaik ta juju-tul sok sp'ejel awo'tanik sok spisil apuersaik.

²³Yu'un te ja'exe cha'ayinexix, y ma ja'uk ta skuenta te jtul winik te ya xlaje, sino ke ta skuenta te sk'op Dios te stalel kuxul ay ta sbajtel k'inalel stukele.

²⁴Porke te Sjun Diose ya yal: “Spisil gente jachik tut'il wamal, y te stsa'amule jachik tut'il xnich wamal. Te wamale ya xtakej, y te xniche ya xlilaj koel.

²⁵Pero te sk'op te Kajwaltike, jmel nax a y sbajtel k'inall”, te xchie. Y te k'op to ja' te sk'oplal kolel te la yalbelex te ja'exe.

1 Pedro 2

¹Jich yu'un, jilesaik spisil ta jkaj te tut ma lekuke: spisil lo'lawanej, sok te ma tsa'amuk awo'tanike, sok te il-o'tane, sok spisil te jkaj te jontol k'op a'biyeje.

²Jachikukex me te tut'il untik te ayinel toe, leaik me te lekil lech ta skuenta te Espiritue. Yu'un jich me ya xch'iex ta skuenta sok jich me ya ataik a te kolele,

³teme bats'il ana'ojikix te lom lek stukel te Kajwaltike.

Ja' kuxul ton te Cristoe

⁴Tijilajanik ta stojol te Kajwaltike yu'un ja' kuxul ton stukel. P'ajot yu'un te genteetike, pero te Diose stsaaj stukel, jich tut'il ton te ben tulán sk'oplale.

⁵Jachikex euk, Dios ya yak'ex tut'il kuxul tonetik, yipalex ta tejk'anel ta jun na ta skuenta te Espiritue. Lekil saserdoteukex me, yu'un ta skuenta te Jesucristoe, ja' awa'telik te ya awa'beyik milbil smajtan ta skuenta te Espiritue te lek ya yil te Diose.

⁶Ja' yu'un te jich ya yal te Sjun Diose: “Jo'on me ya kak' ta Sion te jp'ej ton te yiptajib te tsabil te ben tulán sk'oplale. Te mach'a ya xch'uune mak' ya xjil ta k'exlal yu'un.

⁷Yu'un te ja'exe te ach'uunejikixe, te ton abi ja' te ben tulán sk'oplal ta awo'tanike. Pero te mach'atik ma xch'uunike, ja' ya xk'ot ta pasel te tut ya yal te Sjun Diose: “Te ton te la sp'aj te j'albañiletike, ja' yiptajib chikin na k'otix stukel”, xchi me.

⁸Y jich ay sk'oplal xan ta Sjun Dios: “Jun muk'ul ton, te jun ton te ya xk'ojchin-okol te ya syaleswane”, te xchie. Yu'un ya xk'ojchin yokik a te mach'atik ma xyak'ik ta jkuenta te tut'il ay sk'oplal te Jesucristoe. Yu'un jich chapal sk'oplalik a.

Te jtejklum yu'un te Diose

⁹Pero te ja'exe tsabilex yu'un Dios sok te ats'umbalike. Saserdoteex te ayex ta abatinel yu'un te Reye. Te ja'exe jun lekil nasion, jun jtejklum te yu'unex te Diose. Y te jich ay to, yu'un ya awalbeyik te tut spasoj Dios te lom tsa'ame, te la yik'ex tal lok'el ta ijk'al k'inall yu'un ya x'ocheb bael te ba sakil k'inall yu'un te lom tsa'ame.

¹⁰Te nail to te ja'exe ni ma jtejklumukex; pero te ora to jtejklumexix yu'un te Diose. Te nail to ma'yuk mach'a xpich'ukex yo'tan; pero te ora to pich'exix yo'tan te Diose.

Jich me ya xkuxuyinex jachik tut'il yaj-a'tel te Diose

¹¹Kermanotak te k'uxex ta ko'tane, awokolikuk, jachikex me te tut'il jyanlumetik te beomaletik nax li' ba balmilale. Ma me ak'ayes abaik a te tutik ya sk'an te ati'balulike te ja' skontra te ach'ulelike.

¹²Lekuk me ayex sok te akuxlejalik te ba ay te mach'atik ma sna'beyik sba te Diose. Aunke ma tsa'amuk ak'oplalik ya yalbeyex te ora to, sok aunke jachik k'oeme ta yo'tanik te ma tsa'amuk awa'telike, ya me yilik te lek te tut ya apasik te ja'exe, y ya me yalbeyik lek sk'oplal te Dios te tut k'aalil ya yich' kuenta ta spisile.

¹³Te tut'il jich ya sk'an te Kajwaltike, ch'uunbeyaik me smantal spasil te mach'atik ay ya'tele, jich tut'il te mach'a muk'ul reye te mas muk' ya'tele,

¹⁴sok jich euk te gobiernoetik te tikonbil yu'une, te ja' ya ya'be kastigo te mach'atik ma tsa'amuk ya'telike, y ya yak' ta jkuenta te mach'atik lek te tut ya spasike.

¹⁵Porke Dios ya sk'an te lek te tut ya apasik te ja'exe, yu'un te mach'atik ma'yuk tut ya sna'ike y sok te mach'atik ma'yuk sp'ijilike ma xwejt tut ya yalbeyex te ya skontrainex te ja'exe.

¹⁶Te tut'il libre ayexe, pasaik me te tut leke. Ma me yu'unuk ja' libre ayex ta spasel te tut ma lekuke. Jachikukex me te tut'il yaj-a'telex te Diose.

¹⁷Ak'aik me ta jkuenta spasil genteetik. K'ux me x'awil te hermanoetike. Xi'aik me te Diose. Ak'aik me ta jkuenta te muk'ul reye.

Ya ya'botik kiltik te tut'il a k'ax swokol te Cristoe

¹⁸Aj-a'teliletik, ch'uunbeyaik spasil smantal te awajwalike sok ak'aik me ta jkuenta. Ma ja'uk nax te mach'atik lek yo'tanik te toj ya xmantalaje, sino ke jich euk te mach'atik ma lekuk yo'tanike.

¹⁹Aunke ma'yuk sluwaril te ya ya'beyex awokolik te awajwalike, ja' lek teme ya xkujch awu'unik ta skaj te ach'uunejik te Diose.

²⁰Yan teme ta skaj te la apasik te tut ma lekuke te ya ya'belex awokolik, ¿tut ya xlok awu'unik a te jun awo'tan ya sts'ijk awu'unike? Pero teme ja' ay awokolik yu'un te tut lek ya apasike, y junuk awo'tanik x'ats'ikik te wokole, ja' to ja' lek ya yil te Diose.

²¹Yu'un ja' la yik'ex Dios yu'un te ya xk'ax awokolike. Porke te k'alal Cristo k'ax swokol ta akuentaik, la ya'beyex awilik yu'un jich me ya atamik bael a.

²²Te Cristoe ni ma'yuk a sle smul ni ma'yuk mach'a a slo'lay ni jtuluk.

²³Te k'alal la yutik ta k'ope, ni ma sjak' ta utaw. Te k'alal la ya'beyik swokole, ni ma tuti' yal. Sino ke ja' a ya'be ta skuenta te Diose, te toj ya xchapawane.

²⁴Te Cristoe ja' a yich' bael te jmultike ta sti'balul te ba kruse. Yu'un jich me a laj jilel sk'oplal a te mulile, sok ya xkuxuyinotik bael ta spasel te tut leke. Te Cristoe ejchentesot yu'un jich me a lekubex a te ja'exe.

²⁵Yu'un te ja'exe te nail to jachikex tut'il karneraetik te ch'ayemik ta bayuk nax aylane. Pero te ora to, cha'sujtexix tal ta stojol te Cristoe, te ya sk'anantayex jachik tut'il jtul jkanan te ma xway te ya skanantay te akuxlejalike.

1 Pedro 3

Tut'il ya sk'an xkuxuyinik te mach'atik nujpunemike

¹Jich te ja'exe antstik, ch'uunbeyaik me smantal te amamlalike, yu'un teme ay amamlalik te ma xch'uunik te sk'op Diose, tik' ya me xch'uunik a teme ya yilik te spasil te tut ya apasike. Ma puersauk ya yich' albeyel te sk'op Diose,

²teme ya yilik te lekix ay bael te akuxlejalike y te ya x'ak'awanex ta jkuentae.

³Te tut'il ya achap abaik te ja'exe, ma ja'uk alekilik a te ya awak' abaik ta ilele. Ma me lom k'axemuk ya apech' ajolik, sok te tsa'amik oro ya awich'ike, o te k'u'ul-pak'al te beno stsa'amule.

⁴Ja' me x'achap te yutil awo'tanike, te ben tsa'am te ma xk'a'e, sok te ben jun awo'tanike. Ja' me te chapel te ben bale ta sit te Diose.

⁵Yu'un jich a xchap sbaik ek'a te namey tal te antstik te jun yo'tan xch'uunejik te Diose. Sok ja'ik la xch'uunbeyik smantal te smamlalike.

⁶Jich tut'il te Sarae, la xch'uunbe te j'Abrahame y la yalbe: "Kajwal", xchi ta stojol. Y te ja'exe ja' yantsil-alex Sara ya xk'oex teme ya apasik te tut leke y ni ma'yuk tut ya axi'ik.

⁷Jich euk te ja'exe, mamlaliletik, na'aik me tut' kuxulex sok te awinamike. Ak'aik me ta jkuenta te tut'il ya sk'ane. Na'aik me te antse ch'in nax me staelik. Sok na'aik me euk te ta skuenta slekil yo'tan te Diose te jich altalanbil jilel euk te jich ya x'a'bot xkuxlejal te antstik jich mismo tut'il ja'exe. Jich me x'apasik yu'un ma me ayuk tut ya smakex a te ya ak'oponik te Diose.

Te mach'atik ya xk'ax swokol ta spasel te tut leke

⁸Ta slajibal ya kalbeyex: Junuk me awo'tan abaik ta apisilik, sok junuk nax me te tut ya anopike. K'uxuk me ya awa'iy abaik te tut'il te awermano abaike. Ayuk me slekil awo'tanik y benuk me ch'unulex.

⁹Ma me apakbeyik te tut ma lekuk ya spasbeyexe, sok ma me x'awutik te mach'a ya yutexe. Ja' lek k'anbeyaik bendision. Yu'un ana'ojik te la yik'ex Dios yu'un ya awich'ik bendision euk te ja'exe.

10Porke ya yal te Sjun Dios: “Te mach'a ya sk'an te lek xkuxlejale, y te jun yo'tan ya xk'ax te jujun k'aale, a me sna' tut'il ya xk'opoj. Ma me wak yal te tut ma lekuke, sok ya me skom sti' ta yalel te lo'lawaneje.

11Jilesaik te tut ma lekuke, y pasaik te tut leke. Ja x'aleik te bujts'an k'inale, y jich x'apasik bael.

12Porke te Kajwaltike ya skanantay te mach'atik toj aye. Y yak'oj xchikin ta ya'iyel te ya sk'oponike. Pero ta sit te Kajwaltike kontra ya yil te mach'atik ya spasik te tut ma lekuke”, te xchie.

13¿Mach'a k'an ju'uk yu'un te ay tut ma tsa'amuk spasbelex teme ja'ex sil tiempo ja' ya apasik te tut leke?

14Pero teme ja' ya xk'ax awokolik yu'un te tut stojil ya apasike, ben me tsa'am alekilik yu'un. Ma me mach'a axi'ik, ni ma me tut xyal awo'tanik.

15Sino ke ja' x'awak'ik ta jkuenta te Cristoe, sok ja' me x'awajwalinik ta awo'tanik. Siluk me tiempo chapalex ta sjak'beyel sk'opik spisil te mach'atik ya xch'amik razon te ay smuk'ul awo'tanik te ja'exe.

16Pero lekuk me x'awalbey ya'iyik y ak'aik me ta jkuenta. Lekuk me spisil te tut ya apasike. Jich me jun awo'tanik ya awa'iyik yu'un. Yu'un te mach'atik ma lekuk tut ya yalbeyex, aunke lek ayex yu'un ach'uunejik te Cristoe, ya me xk'exawik yu'un te sk'opike.

17Teme jich ya sk'an te Diose, ja' lek te ay ya xk'ax awokolik yu'un spasel te tut leke. Ja' ma lek teme ya xk'ax awokolik yu'un spasel te tut ma lekuke.

18Porke te Cristoe k'ax swokol ta milel yu'un te jmultik te jun nax buelta ta sbajtel k'inale. Lek yo'tan stukel, pero k'ax swokol yu'un te mach'atik ma lekuke, yu'un ya yik'ex bael ta stojol Dios te ja'exe. Jich tut'il winik cham te sti'balule; pero cha'kux sok te xch'ulele.

19Y jich tut'il ch'ulelal xanix aye, ba yalbe te ch'ulelaletik te aylan ta prexoe.

20Ja te ma' xch'uunik mantal te nameye te k'alal ay ta balmilal a te jNoee. Ja te k'alal jun yo'tan a maliyot yu'un Dios te yipal ta spasel a te barkoe. Ma ba yalikuk, waxaktulik nax te kolik te ma' lajik ta ja'e.

21Y te sk'oplal ja' abi, ja xyal te ich'ja'e, te ja' ta skuenta te kolemotikix te ora to. Ma yu'unuk ya spokbotik lok'el te yijk'al jti'balultike, sino ke ja' k'anbeyel te Diose te ya slekutes te ko'tantike. Jich ya skoltayotik te tut'il cha'kux tal te Jesucristoe.

22Ja' te mach'a mo bael ta ch'ulchane, y te ayix ta sbats'il te Diose, sok te ja' ya xch'uunbot smantal yu'un te angeletike y sok te yanetik te ay ya'telik y ay spoderike.

1 Pedro 4

A'telinaik te amajtanik te awich'ojik yu'un te Diose

¹Ja' yu'un, jachik tut'il k'ax swokol ta sti'balul te Cristoe, jich euk te ja'exe ya sk'an te junuk awo'tanik te ya awilik wokole. Yu'un te mach'a ya xk'ax swokol ta sti'balule, te' ch'ayix jil a te smule.

²Yu'un jich ya xkuxuyin te jayeb xan k'aal kuxul jich tut'il ya sk'an yo'tan te Diose, y ma ja'uk te tut ya sk'an te sti'balule.

³Bayal k'aal la apasik te ja'exe jich mismo te tutik ya spasik te mach'atik ma sna'beyik sba te Diose. Jich k'ayex ta spasel te mulile, sok te tut ma tsa'amuk te ya sk'an awo'tanike, sok te yakubele, y nikelte ta pas-k'in, y lom nax la alajinik atak'inik, y la akejan abaik ta stojol lotil diosetik te k'ax ma tsa'amuke.

⁴Te ora to, te ja'exe mak' ya ajoyinlanikix ta spasel te lom nax ma tsa'amuk te xkuxlejalike. Ja' yu'un te lom yan ya yilexix y ma lekuk ya xk'opojik ta atojolik.

⁵Pero te stukelike ya me xk'o yak'ik jkuenta ta stojol te Mach'a ya yich' ta jkuenta te mach'atik kuxajtike y mach'atik chamenike.

⁶Yu'un te mach'atik chamenikixe altalanbot sk'oplal te lek ach' k'ope. Yu'un jich me ya xju' ya xkuxuyinik sok xch'ulelik ta skuenta Dios, aunke li' ba balmilale la me yich' chapel te sti'balule, jich tut'il spisil te genteetike.

⁷Nopolix ya xtal slajibal ta spisil te tutik aye. Ja' yu'un, te ja'exe na'aik me tut' ayex y kuxa me awo'tanik ta sk'oponel Dios.

⁸Ja' tulan sk'oplal te ayuk me bayal xk'uxul awo'tanik, porke te xk'uxul-o'tanile bayal perdon ya yak' yu'un muliletik.

⁹Ik'a abaik me ochel ta anaik ta juju-tulex, ma me ayuk tut ma lekuk ya awalik yu'un.

¹⁰Talel baeluk me x'amantales abaik chikan te amajtanik a'bilex yu'un te Diose. Lekil j'a'telukex me te tut'il bayal a'bilex te bendisionetik yu'un te Diose.

¹¹Te mach'a ay smajtan te ya xk'opoje, a me yal te tut yaloj te Diose. Te mach'a ya sna' mantaltesele, a me yak' sba ta mantaltesel sok te spuensa te ya x'a'bot yu'un te Diose. Spisil te tut ya apasike, pasaik skuenta yu'un jich me lek ya x'albot sk'oplal a te Diose ta skuenta te Jesucristoe. Ja' te mach'a ay slekikal sok te ay spoder sbajtel k'inale. Jichuk.

Ay wokol yu'un te xch'uunel Diose

¹²Kermanotak te k'uxex ta ko'tane, ma me lom yanuk ya awa'iyik yu'un te ayex ta prewa te jachik tut' k'ajk' te lom k'uxe. Ma me x'akuyik te ay tut lom yan ya xk'ot ta akuentaik.

- ¹³Junuk me awo'tanik teme pajal ay awokolik te tut'il a k'ax swokol te Cristoe. Yu'un jich me ya ata bayal sbujts' awo'tanik a te k'alal ya xchiknaj tal te slekilale.
- ¹⁴Ben tsa'am alekilik teme ay mach'a ya yixta-k'optayex teme ja' ta sk'aj te Cristoe. Porke te slekilal te Espíritu yu'un Diose ay me ta atojolik te ja'exe.
- ¹⁵Teme ay mach'aex te ya ata awokolike, ma me ja'uk ta skaj milawe o elek'e o tulan mulile, sok ma me yu'unuk ya ach'ik abaik a te tut ma'yuk awochelik aye.
- ¹⁶Pero teme ja' ay awokolik yu'un te ach'uunej te Diose, ma me k'exawanik yu'un. Yu'un jich me ya awak'ik xan ta albeyel muk' sk'oplal a te Diose.
- ¹⁷Yu'un la staix yorail te ya xlijikix ta chapel te mach'atik bats'i yu'un te Diose. Y teme nail ya xlijik te ba ayotik te jo'otike, ¿tut'il ay slajibal te mach'atik ma' xch'uunik te ach' k'op yu'un Diose?
- ¹⁸Teme wokol ya xkolik te mach'atik toj ayike, ¿tut ya xk'ot ta skuentaik te mach'atik ma lekikuke y sok te jmulawiletike?
- ¹⁹Jich yu'un te mach'atik ya xk'ax swokolike, jich tut'il ya sk'an yo'tan te Diose, ya sk'an sigue ja' ya spasik te tut leke y te ya ya'beyik xch'ulelik ta skuenta Dios te ja' la spasotike, yu'un jun yo'tan stukel ta jtojoltik.

1 Pedro 5

Tsitsel yu'un te mach'atik xch'uunejik Dios

- ¹Te ora to ay tut ya kalbeyex te ansianoex te ba jujun kongregasione, jo'on te pajal ansianoon sok te ja'exe, sok jo'on te la kil te wokoletik a k'ax yu'un te Cristoe, sok te pajal ya kich'tik te lekilal te ya xba chiknajuke.
- ²Kanantayaik me te karneraetik yu'un te Diose te ja' yak'objbeyexix ta akuentaik. Pasaik sok sp'ejel awo'tanik jich tut'il ya sk'an te Diose, y ma me ta sujeluk ya apasik. Ma me xbajt ta awo'tanik tak'in. Gano me x'a'tejex.
- ³Ma me jachikukex te bats'i ajwalilex yu'un te mach'atik ay ta akuentaik skanantayeale, sino ke ja'ex ya sk'an ya awa'beyik yilik te tut lek ta pasele.
- ⁴Jich te k'alal ya xchiknaj te Statal jKanane, te ja'exe ya me awich'ik te korona yu'un te lekilale, te jun korona te ma'yuk tut ora ya xlaje.
- ⁵Jichex euk ja'ex kermetik, ch'uunbeyaik me smantal te ansianoetik te tut'il ay ya'telike. Ta apisilik ya sk'an talel baeluk ya ach'uunbey aba amantalik, sok ch'unulukex me. Porke Dios skontranej te mach'atik lom toybaik. Pero ya skoltay sok slekil yo'tan te mach'atik ch'unul ayike.
- ⁶Ch'unul me x'awak' abaik ta yanil sk'ab Dios te bayal spodere, yu'un ya me yak'ex ta ich'el ta jkuenta te tut ora ya sta yoraile.
- ⁷A'beyaik ta skuenta stukel te yajtal awo'tanike, porke stukel skanantayejex.

⁸P'ij me x'awak' abaik y kuxuluk me awo'tanik. Porke te akontraike, ja' te pukuje, jachik ay tut choj te ya xk'uxuxan ye, sok te yipal ta sleel te mach'a ya swe'e.

⁹Ma me wak' abaik ta tsalel yu'un. Ja' me a yipin awo'tanik te Dios ach'uunejike. Na'aik me te jich mismo ay swokolik te awermanoik ta bayuk nax ta balmilal.

¹⁰Pero ta patil te ay awokolik che'oxeb nax k'aale te ja'exe, Dios me ya yak' xju' awu'unik ta lek. Ya me sjunutesbeyex awo'tanik sok ya me ya'beyex yip awo'tanik sok jun awo'tanik. Ben bayal slekil yo'tan te Diose te la yik'otik yu'un ya kich'tik te slekilal sbajtel k'inal, te jun nax ayotik sok te Jesucristoe.

¹¹Stukel ay spoder ta sbajtel q'uinal. Jichuk.

Spajtil-o'tanil ta slajibal

¹²Te Silvanoe, ja' te jtul hermano te jun yo'tan xch'uunej Diose, ja' la jmajanbey sk'ab ta sts'ibayel te ch'in karta to. Yu'un ya jts'itsex y ya kalbeyex ta jamal te bendisionetik te awich'ojikixe, te chikan a te jich ay slekil yo'tan te Diose. Jmel nax me junuk awo'tanik te tut'il jich ay te xk'uxul yo'tane.

¹³Ya stikonbeyex spajtil awo'tanik te hermanoetik te aylan ta Babilonia, te ja' a tsaot yu'un te Diose jich mismo tut'il te ja'exe. Y sok te jMarcose te jnich'an ta ko'tane.

¹⁴Patbeya aba awo'tanik ta juju-tulex te awermano abaik ta skuenta te xk'uxul awo'tanike. Bujts'anuk me k'inal ya awa'iyik ta apisilik te ayex ta skuenta te Cristoe.

2 Pedro

2 Pedro 1

Spajtil-o'tanil

¹Jo'on Simon Pedroon, j'a'telon y apostolon yu'un te Jesucristoe. Ya jts'ibabeyex te karta to ta akuentaik, te pajal ay ta jkuentaik xch'uunel te tut ben tsa'ame, porke toj yo'tan stukel te Diose y sok te jKoltawanej Jesucristoe.

²Ich'beyaik te lom bayal slekil y te bujts'an k'inal ta skuenta te la ana'objbeyikix sba te Diose y sok te Jesus te Kajwaltike.

Tut bats'i yilel ya xk'ot te mach'a xch'uunej Diose

³Ta skuenta spoder te Diose la ya'botikix spisil te tut puersa yu'un te jk'uxlejaltike y sok te tut'il ya xjunaj ko'tantike. La ya'botikix jna'tik te Mach'a la yik'otikixe, te lom muk' stukele y sok te ya'tel te lom k'ax tsa'ame.

⁴Ta skuenta te tutik to, la yalbotik te tut ya ya'botik ta patile, te k'ax lom tsa'am y lom muk'e. Yu'un jich pajal kileltik ya xk'ootik sok te tut'il ay te Diose, sok te libre ya xjilotik yu'un spisil te tutik ma lekuk te k'ayemik ta spasel li' ba balmilale.

⁵Ja' yu'un ya sk'an ya awak'ik puersa te ayuk bayal xch'uunel awo'tanik sok te lekuk spisil te tut ya apasike, sok te yakuk ana'ik k'inal ta leke,

⁶sok te yakuk ana' tut' ya akom abaike, sok te ya xkujch awu'unik, sok te junix awo'tanik ta stojol Dios,

⁷sok te k'uxuk ya awa'iyik te hermanoetike, sok ayuk xk'uxul awo'tanike.

⁸Porke teme ayix awu'unik te tutik to, sok teme yipal ta bayalajel ta awo'tanike, ma jowiluk nax ya xk'ot te akuxlejale, sok ma lomuk nax te ya ana'beyik sba te Kajwaltik Jesucristoe.

⁹Pero te mach'a ma jichuk ay yu'une, jachik k'oem tut'il jtul chok o te mach'a ma xyil k'inal ta jakale. Ch'ayix ta yo'tan te tut'il pokbilix yu'un te smul te sleoj te nail toe.

¹⁰Ja' yu'un, kermanotak, te ik'bilex yu'un te Diose sok te tsabilex yu'une, o'taninaik spasel spisil to. Yu'un teme jich ya apasulanike, ma xyalex ta mulil.

¹¹Jich me jamal ya sje'belex te puertaetik te ba ay ta ajwalil sbajtel k'inal te Kajwaltik Jesucristo, te jKoltawanej ku'untike.

¹²Ja' yu'un sigue ya kak'ulan ana'ik sil tiempo spisil to, aunke spisil to ya ana'ikix, sok jmel nax ay ta awo'tanik te tut bats'i te la snojpeselexe.

¹³Ya ke te kuxulon toe, ay ta jkuenta te ya ka'beyex ana'ik sok te ya ka'beyex te tsitsulanel to.

¹⁴Te Kajwaltik Jesucristoe la ya'bonix jna' te ya jilesix te jkuxlejal ta balmilale.

¹⁵Jich me ya ko'tanin xan spisil ya xju' ku'un, yu'un jich ta patil teme chamenonix ae, ya me ana'ik te tutik to te ja'exe.

Te mach'atik la yilik te stsa'amul Cristoe

¹⁶Te nojpesel te la ka'betikex te tut'il ay spoder te ya xtal xan te Kajwaltik Jesucristoe, ma k'op abiyejuk nax te ya xlo'lawane. Yu'un bats'i ta sitik a kiltik te Kajwaltik te lom muk' ay slekilale.

¹⁷La kiltik te k'alal te Dios Tatil la yak' ta ak'el ta jkuenta sok te stsa'amule. Te k'alal k'opoj te Diose, ja' a yal sok stsa'amule: "Ja' to ja' Jnich'an te lom k'ux ta ko'tane. Ben jun ko'tan yu'un", xchi me.

¹⁸Jo'otik mismo a ka'itik te k'op abi te tal ta ch'ulchane, yu'un joy jbjatik sok a te Kajwaltik te ba ch'ul witse.

¹⁹Ja' yu'un, mas seguro k'ot te tut la yalbe sk'oplal te j'alwanejetik yu'un Diose. Jich ya sk'an te lekuk ya awak'ik ta jkuenta ta ya'iyele. Yu'un te sk'oplal abi, jachik k'oem tut'il jun lampara te ya sakutes te jun ijk'al k'inale. Ja' to te tut k'aalil ya sakube, y te ek' ta xpajtaje ya xlok' tal yu'un ya sakuteslan te o'tanile.

²⁰Pero ya sk'an te nail ya ana'beyik sluwaril te tut'il ni ma'yuk mach'a ya sna' te ya yalbe sluwar te tut ts'ibabil ta Sjun Diose.

²¹Porke te j'alwanejetike ma'yuk a yalik ta sk'anojel nax yo'tanik. Sino ke ja'ik winketik te k'opojik ta skuenta Dios te tojuteslanbil yu'un te Ch'ul Espiritue.

2 Pedro 2

Te jlo'lawanejetike

¹Ta namey ay palso j'alwanejetik te ba ay te jtejkum Israel; y jich me ay palso maestroetik te ba ayex te ja'exe. Ya me snojpeswanik ta mukul te tut snopojike te ya xjimawanike. Ja' ya sp'ajik te Kajwaltik te ja' a koltalanot yu'une. Jich me ora ya yich'ik jimel stukelik.

²Bayal mach'a ya sts'aklin te xkuxlejalik te ma tsa'amuke, y ta skaj stukelik te ya x'albot ma lekuk sk'oplal te tut bats'i jiche yu'un te Diose.

³Ay sbik'tal yo'tanik yu'un te tak'ine, jich ay tut ya slok'esbeyex sok te tut palso ya yak'ik ta nopele. Pero namey chapal sk'oplalik te ya xbajtik ta ch'ayel. Ni ma xju' ya skoltay sbaikix te'ae.

⁴Dios ma' spasbe perdon te angeletik te mulawike, sino ke ch'ojtalanot ochel ta kastigo. Te' la yak'talan jilel ta ijk'al k'inale, chukajtik ta kadena y k'ejtalanbil jilel yu'un te tut ora ya sta sk'aalel te chapele.

⁵Ni ma' spasbe perdon euk te Dios te antibo genteetike, sino ke la yak' taluk nojel ja' ta stojolik te genteetik te ma lekikuke. Ja' nax a kol te jNoe, te la yalbe sk'oplal te lek kuxlejal te toje, y sok te yan xan juktule.

⁶Dios la yak' xan bael ta kastigo te la slajin te muk'ul jteyklumetik te Sodoma y te Gomorrae. Chik'talanot asta tan a laj jil. Yu'un ja' ejemplo ya yil ta patil te gente te ma lekikuk te ya xkuxuyinike.

⁷Pero la skoltay lok'el te jLot, te toj ta winikile. Ja' te mach'a a wokolaj sok xkuxlejal yu'un te tut k'ayemik ta spasel te mach'atik ma lekikuk.

⁸Te winik to, toj a kuxuyin ta yolilik. K'ax swokol yu'un te slekil yo'tane ta skaj te tutik ma lekikuk ya yil sok ya ya'iy te jujun k'aale.

⁹Te Kajwaltike sna'oj tut'il ya skoltay te mach'atik ya xtal ta sujel ta mulile te jun yo'tan xch'uunej Diose. Y sna'oj tut'il ya sk'ej te mach'atik ma lekikuke te ya yich'ik kastigo yu'un te tut k'aalil ya xk'ot te chapele.

¹⁰Dios ya ya'be kastigo ta spasil te mach'atik sigue ya spasik te tut ya sk'an yo'tanik te ma lekuke, y te ma sk'anik te ya yajwalinik te Kajwaltike. Lom tulanik, y ay spuersaik, y ni mak' ya xi'ik te ya stoyba-k'optayik te mach'atik ay tulan ya'telike.

¹¹Yan te angeletike, aunke mas ay spuersaik y ay ya'telik, ma yauk yak'ik puersa te ya stoyba-k'optay te mach'atik ay spoderik ta skontrainel te Kajwaltike.

¹²Te genteetik to, jachik k'oemik te tut'il chanbalametik: ma'yuk tut ya xk'ot ta yo'tanike. Ja' nax kuxulik ya x'ayinik te ya yich'ik tsakel y te ya xmiltalanote. Ya yalbeyik ma lekuk sk'oplal te tutik ma xya'ibe sluware. Pero jich ya xla j cham jich tut'il te chanbalametike.

¹³Ya me x'a'bot stojik ta wokolajel te tut'il la yak' k'axuk swokol ek'a te yane. Skuyojik te jun yo'tanike te juju ts'in nax ya spasik te tut ya sk'upinik spasele. Ja' jun k'exlal y ja' ya yixlanbe ak'oplalik te k'alal ya ajoyin abaik sok te ba ak'inike. Sok sbujts' yo'tanik ya spasik te tut ma lekuke te ya xlo'lawanike.

¹⁴Te sitike ja' nax ya'tel te ya sk'eluyik te ants te ya sk'upine. Ni ma xclubik ta sleulanel smulik. Ya slo'layik bael te mach'atik ma'yuk spuersa yo'tanike. Ka'yem yo'tanik a te tutik ya sk'upin. Ja' u'uninbilik yu'un te ch'aye.

¹⁵Ch'ayemik ta beel, porke ja' a sjilesikix te tojil bee. Ja' stamojik te tut'il ay te j'alwanej Balaam te xnich'an Beor, te la sk'an yo'tan te ya sta tak'in ta spasel te tut ma lekuke.

¹⁶La yich' komel yu'un te ya sleulan smule, yu'un k'opoj jkojt buru te ma xk'opoj, k'opoj jich tut'il sk'op gente. La skom te tut ma lekuk snopoj te j'alwaneje.

¹⁷Te mach'atik jich ya spasike, jachik k'oemik te tut'il slok'ib ja' te ma'yuk ya'lele. Jachik k'oem tut'il tokaletik te ya x'ik'ayot bael yu'un te ik'e. Chapal sk'oplalik te ya xk'ot te ba mas lom ijk' te k'inal ta sbajtel k'inale.

¹⁸Ja' nax ya yalik te toyba-k'opetike y te tut lom naxe. Y k'ayemik a te ya xlo'lawanik yu'un te tut ya sk'an spas te sti'balulike. Ja' ya slo'layik te mach'atik lok'elik to tal ta tulan wokol te ba ay te mach'atik ch'ayemike.

¹⁹Ya yalik te libre ayike, pero stukelik mismo ayik ta mosoinel yu'un te tut skuenta lajel. Porke spasil gente ja' mosoinbil yu'un te tut ya stsalot yu'une.

²⁰Yu'un te mach'atik la sna'beyix sba te Kajwaltik Jesucristo te jKoltawanej ku'untike, y kolikix tal lok'el te ba ay te tut ma lekuk ta skuenta te balmilale, y teme la yak' sbaik xan ta tsalel yu'un te tutik a jilix yu'un te nail toe, y teme ya stsalot xan yu'une, mas pewor ya sujt ke te nail toe.

²¹Ja' mas lek te jichuk ma yilik te tojil bee. Te tut'il yilojikixe, ja' ma lek teme ta patil ya xch'oj jilel te ch'ul mantal te la yich' a'beyele.

²²Pero te stukelike ja' a k'ot ta pasel te jich abil jilele: “Te ts'i'e la xcha'lo' xan te xee, y sok te me' chitam te nusesbilixe la xcha'balan sba xan ta ajch'al”, xchi me.

2 Pedro 3

Te tut'il ya xch'atal te Kajwaltike

¹Kermanotak te k'uxex ta ko'tane, ja' to ja' xchebal karta te la jts'ibabeyexe. Ta xchebal jich a sk'an ko'tan te la jtsitsex, yu'un jich me x'ana'ik te tut stojile.

²Na'aik me te tut la yalik te nail toe te ch'ul j'alwanejetike, y sok te smantal te Kajwaltik, te jKoltawanej ku'untike, te la snojpesex te apostoletike.

³Na'aik me nailuk te tut'il ay sluwaril to: Ta slajibal k'aal ya me xtal genteetik te ja' nax ya spasik te tut ma lekuke te ya sk'an yo'tan ya spasike, y te ya yiktinik te tut yaloj te Diose.

⁴Ya me yalik: “¿Ba'ay te tut albilex te ya xcha'tal xan te Cristoe? Laj chamix bael te jme'-jtatike, y sigue jich ay bael spasil pajal sok te k'alal pas te balmilale”, xchiik me.

⁵Te gente abi ma xyak'ik ta jkuenta te tut'il nameyix a chiknaj te ch'ulchane. Sok te ta sk'op nax te Diose chiknaj te balmilale ta yolil ja' y ta skuenta te ja'e.

⁶Sok ta skuenta te ja', la slajin te balmilal te nojel ja'e.

⁷Pero te ch'ulchane y sok te balmilal te chikan ora to, chapalix yu'un ya xlaj ta k'ajk', yu'un ja' mismo smantal te Diose. Ja' ya xlaj ta k'ajk' te tut ora ya sta sk'aalel te ya yich' chapel te mach'atik ma lekikuke sok te ya x'ak'talanot bael ta ch'aye.

⁸Sok xan, kermanotak te k'uxex ta ko'tane, ma me xch'ay ta awo'tanik yu'un te Kajwaltike te jun k'aale jachik k'oem yu'un te jmil ja'bile, y te jmil ja'bile jachik k'oem te tut'il jun k'aale.

⁹Ma yu'unuk yokelaluk ya yak' k'ouk ta pasel te Kajwaltik te tut yaloje, jich tut'il te ay mach'atik jich skuyojike, sino ke jun yo'tan ya smaliyex te ja'exe. Yu'un ma sk'an teme ay mach'a ch'ayel ya xbajte, sino ke ja' ya sk'an te spisil ya sujtes yo'tanik ta stojol Diose.

¹⁰Pero te tut k'aalil ya xtal te Kajwaltike, ya xtal jichuk j'elek' ta ajk'ubal. Jich ora ya xla j te ch'ulchane, te xi'xi'tik ta a'iyele. Te tutik pasbile ya me xla j ta k'ajk', y te balmilale sok spisil te tutik ay ae ya me xla j ta chik'el.

¹¹Te tut'il la awa'iyikix te spisil jich ya yich' lajinele, ya sk'an te mas to xan lek ya xkuxuyinex sok te ya ach'uunik te Diose.

¹²Maliyaik te tut k'aalil ya xtal te Diose, y pasaik me te tut ya yak' te ya xtal yu'un ta orae. Te k'aal abi, te ch'ulchane ya me xla j inot ta k'ajk, y te tutik pasbil ae ya me x'ul ta k'ajk'.

¹³Pero te jo'otike ya jmalitik te yach'il ch'ulchan sok te yach'il balmilal te Dios yaloj te ya spase, te ma'yukix mulil te' ae.

¹⁴Ja' yu'un, kermanotak, te k'uxex ta ko'tane, te yipalex to ta smaliyel te tutik to, pasaik spisil te ya xju' awu'unik yu'un jun me awo'tanik ya xju' staex a te Diose. Ma me ijk'ubenukex ni ma me ayuk amulik.

¹⁵Na'beyaik me sluwar te jun yo'tan ya xmaliwan te Kajwaltike te yu'un ya ya'botik te jkoleltike. Jich tut'il te la sts'ibabeyex te kermanotik jPablo te k'ux ta ko'tantike. Chikan te sp'ijil a a'bot yu'un te Diose.

¹⁶Ta juju-lejch te skartae jich a yal ek'a to, aunke ay tut lom wokol ta na'beyel sluwar. Te mach'atik ma sna'ik k'inale y sok te mach'atik ma'yuk spuensa xch'uunel yo'tane ya me xyanej yu'unik, jachik tut'il ya syanutesik te yanetik xan te ay ta Sjun Diose. Ja' yu'un te ch'ayel ya xla j bajtike.

¹⁷Ja' yu'un, kermanotak te k'uxex ta ko'tane, ya ke nail to ya ana'ik te tutik to, ila me abaik, yu'un ma me sjochex bael ta lo'layel te mach'atik ma lekikuke, ni ma me ch'ayanik te jun awo'tanike.

¹⁸Pero na'beyaik sba lek te Kajwaltik Jesucristo te jKoltawanej ku'untike. Y muk'ubanik xan sok te slekil yo'tane. Ben tsa'am slekil stukel te ora to y sok ta sbajtel k'inal. Jichuk.

1 Juan

1 Juan 1

Te Mach'a K'op yu'un Kuxlejale

¹Te tut ya jts'ibabetikex a, ja' sk'oplal te Mach'a ayix a desde slijkibale, te ka'ieyjtik te sk'ope y te kilojtik ta sitike. Porke la kiltik y la jpiktik ta jk'abtik. Ja xyal te Mach'a K'op yu'un te Kuxlejale.

²K'o chiknajuk te J'ak'kuxlejale, y jo'otik a kiltik, y jo'otik a kalbetik sk'oplal. Ja' ya kalbetikex sk'oplal te Mach'a ya yak' te kuxlejal sbajtel k'inale, ja' te jun nax ay sok te Tatile, sok te la yak' sba ta ilel ta jtojoltike.

³Ya kalbetikex te tut kilojtik y ka'ieyjtike, yu'un te ja'exe junuk nax me ya xk'ootik, jachik tut'il jun nax ayotik sok te Dios Tatile y sok te Xnich'ane, ja' te Jesucristoe.

⁴Te tutik to la jts'ibatik yu'un ts'akal me ya awich'ik a te bujts'an k'inale.

Ja' sakil k'inal te Diose

⁵Te tut la snojpesotik te Jesucristoe, ja' ya kalbetikex te ja'exe. La yalbotik te ja' sakil k'inal te Diose, sok ma'yuk ijk'al k'inal ta skuenta stukel.

⁶Teme ya kaltik te jun nax ayotik sok te Diose, y mismo tiempo ayotik ta ijk'al k'inal, ja' nax ya jlo'lay jbjatik ta jk'optik y sok te tut ya jpastike.

⁷Pero teme ayotik ta sakil k'inale, jich tut'il ay ta sakil k'inal te Diose, jich jun nax ayotik ta jpisiltik. Sok te xch'ich'el te Xnich'an Diose, ja' te Jesucristoe, ya spokbotik spisil te jmultike.

⁸Teme ya kaltik te ma'yuk jmultike, jo'otike nax mismo ya jlo'layej jbjatik y te tut bats'i jiche ma'yuk ta jtojoltik.

⁹Pero teme ya kaltik ta jamal te jmultike, ya xju' ya xch'uun ko'tantik te ja' ya ya'botik te Diose te tut stojil aye: ja' ya ya'botik perdon yu'un te jmultike y ya spokbotik spisil te tut ma lekuke.

¹⁰Teme ya kaltik te ma'yuk jtaoj jmultike, ja' ya jlebetik lot te Diose y ma jch'uunejtikuk te bats'i jich te sk'ope.

1 Juan 2

Te Cristoe ja' ya xk'opoj ku'untik

¹Kuntikil, ya jts'ibabeyex te tutik to yu'un jich me mak' ya xmulawex a. Aunke teme ay mach'a ya sle smul, ay jtul Mach'a ya xk'opoj ku'untik ta sit te Tatile, ja' te Jesucristoe, te toj ay stukele.

²Te Jesucristoe la yak' sba ta smajtan Dios yu'un jich la spasbelotikix perdon yu'un te jmultike. Y ma jo'ukotik nax, sino ke ta spisil te mach'atik ayik ta balmilal.

³Teme ya jch'uunbetik te mantaliletik yu'un te Diose, ya xju' seguro ayotik te jna'objetikix sbae.

⁴Pero teme ay mach'a ya yal: "Te jo'one jna'ojbe sba", te xchie, y ma xch'uunbe te mantaliletik yu'une, ja' jtul jlo'lawanej y ma'yuk ta stojol te tut bats'i jiche.

⁵Yan te mach'a ya yak' ta jkuenta te sk'ope, yu'un nanix k'uxix ta yo'tan abi. Y teme jich aye, jna'ojtik te jun nax ayotik sok te Diose.

⁶Te mach'a ya yal te jun nax ayix sok te Diose, jich ya sk'an xkuxuyin jachik tut'il kuxuyin te Jesucristoe.

Te ach' mantale

⁷Kermanotak, ma ach' mantaluk te ya jts'ibabeyexe; ja' mismo te la awich'ik ta slijkibal to tale. Te namey mantal to, ja' te awa'iyebeyik sk'oplale.

⁸Pero, ja' to te ya jts'ibabeyexe, ja' te jun mantal te yach'ile, te bats'i jich a k'ot yu'un te Cristo sok jachik tut'il te ja'exe. Porke te ijk'al k'inale ya xk'axix bael, y ya xtilix te sakil k'inal te bats'i jiche.

⁹Teme ay mach'a ya yal te ayix ta sakil k'inale, pero teme ya sp'aj te yermanoe, yu'un nanix ay to ta ijk'al k'inal a.

¹⁰Te mach'a k'ux ya ya'iy te yermanoe, ayix ta sakil k'inal, y ni ma'yukix te tut ya syalesot ta mulil yu'une.

¹¹Pero te mach'a ya sp'aj te yermanoe, ay ta ijk'al k'inal sok te' ya xbeen a. Y ma sna' te ba ya xbajte, porke te site makbil yu'un te ijk'al k'inale.

¹²Kuntikil, la jts'ibabeyex ta akuentaik to porke te Dios la spasbelexix perdon te amulike ta skuenta te Jesucristoe.

¹³Me'il-tatiletik, la jts'ibabeyex ta akuentaik porke la ana'beyikix sba te Mach'a ayix a desde ta slijkibale. Bik'tal kermetik, la jts'ibabeyex ta akuentaik porke la atsalikix te pukuje. La jts'ibabeyex ta akuentaik, kuntikil, porke la ana'beyikix sba te Tatile.

¹⁴La jts'ibabeyex ta akuentaik, me'il-tatiletik, porke la ana'beyikix sba te Mach'a ayix a desde ta slijkibale. La jts'ibabeyex euk te ja'exe, biktal kermetik, porke ay yip awo'tanik y la ach'uunikix te sk'op Dios ta awo'tanike, sok la atsalikix te pukuje.

¹⁵Ma me ja'uk k'ux ya awa'iy ta awo'tanik te balmilale ni te tutik ay ta balmilale. Teme ay mach'a k'ux ya ya'iy ta yo'tan te balmilale, ma ja'uk k'ux ta yo'tan te Jtatic Diose.

16Porke te tut ya yak' te balmilale, ma ja'uk ya xtal ta stojol te Jtatik Diose. Ja' ya yak' te balmilale te tutik ma lekuk ya sk'an te sti'balul gantee, sok te sbik'tal yo'tan te sitike, y sok te toybajel yu'un te k'ulejalile.

17Pero te balmilale yipal bael ta lajel, y sok spisil te tut ma lekuk ta k'anele. Yan te mach'a ja' ya spasbe te tut ya sk'an yo'tan te Diose, ya xkuxuyin sbajtel k'inale stukel.

Te tut bats'i jiche y te le-lote

18Kuntikil, ja' to ja' slajibalix k'aal. Te ja'exe awa'iyekikix te ay jtul ya xtal te ja' skontranej te Cristoe. Te ora to ayix bayal mach'a skontranej te Cristoe. Ja' yu'un jna'ojtik te ja' slajibalix k'aale.

19Te stukelike lok'ik tal ta koliltik. Pero yu'un nanix ma joytikuk a. Te yu'unuk joytikuke, ma' lok' bael ta koliltik te jichuke. Pero jicha k'ot ta pasel yu'un te ya xchiknaj ta jamal a te ma joy jbjatikuke.

20Te Cristoe ja' a ya'beyex te Ch'ul Espiritue, y ta apisilik te ja'exe jich ay ta awo'tanik te tut bats'i jiche.

21La jts'ibabeyex ito, ma yu'unuk ma' ana'ojikuk te tut bats'i jiche, sino ke ana'ojikix. Y te ja'exe ana'ojikix te ni junuk te lot ya xju' xtal yu'un te tut bats'i jiche.

22¿Mach'a a te jlo'lawaneje? Ja' te mach'a ya yal te ma ja'uk Cristo te Jesuse. Ja' bi, ja' skontra te Cristoe, yu'un ma xyak' ta ak'el ta jkuenta te Tatile sok te Nich'anile.

23Mach'a auk a te ma xyak' ta jkuenta te Nich'anile jich ma xyak' ta jkuenta ek'a te Tatile. Pero te mach'a ya yal ta jamal te Nich'anile, jich ya yal ta jamal euk te Tatile.

24Ja' yu'un, te ja'exe k'eja ta awo'tanik te sk'oplal la awa'iyik desde ta slijkibal to tale. Teme ayix jilel ta awo'tanik te tut la awa'iyik desde ta slijkibal to tale, jun nax ayex sok te Nich'anile y sok te Tatile ta jmel nax.

25Ja' to ja' yalojbotikix te Jesucristoe te ya yak' te kuxlejal sbajtel k'inale.

26Ja' a jts'ibabeyex te tut'il ay sk'oplal te mach'atik snopoj te ya slo'layexe.

27Pero te ja'exe awik'ojik te Ch'ul Espiritue te ja' yak'objbeyex te Jesucristoe, y ma puersauk te ay mach'a ya snopesexe. Porke ja' mismo te Espiritu te ya snojpesex ta spisil te tutik aye. Y te ya snojpeswane, bats'i jich y ma lotuk. Jun nax me x'anex sok te Cristo ta jmel nax, jich tut'il la snojpesex te Espiritue.

28Te ora to, kuntikil, jun nax x'anex sok te Cristo ta jmel nax. Yu'un me jun ko'tantik a te k'alal ya xchiknaj tale, y jich mak' jtajtik k'exlal ta sit stukel te k'alal ya xtale.

²⁹Te ja'exe ana'ojikix te Jesucristoe toj stukel, sok ya sk'an ya ana'ik euk te ja' yal-xnich'an Dios spasil te mach'atik toj te tut' ya spasike.

1 Juan 3

Te yuntikil Dios

¹Ila awilik te lom bayal a k'uxutayotik te Jtatic Diose te ya yalbotik te xnich'antok te Diose, y yu'un nanix jich ayotik a. Ja' yu'un te mach'atik ayik ta skuenta balmilale ma sna'botik jbjatik, yu'un ma sna'beyik sba te Diose.

²Kermanotak te k'uxex ta ko'tane, yal-xnich'antokix te Diose. Aunke ma to jna'tik te tut kileltik ta patile, jna'ojtik te k'alal ya xchiknaj tal te Jesucristoe, pajal ya xk'ootik jachik tut'il stukele, porke ya me kiltik ta steklejal te tut yilele.

³Y spasil te mach'a jich yipal ta smaliyele, ya me slekutesik te yo'tanike, jich tut'il te lek yo'tan stukel te Jesucristoe.

⁴Pero spasil te mach'a ya sle smule, ja' ya sk'axintaybe smantal te Diose, yu'un te le-mulile ja' te ya yich' k'axintayel te smantale.

⁵Te ja'exe ana'ojikix te Jesucristoe tal ta balmilal yu'un tal xch'ay te muliletike. Sok ana'ojik te ma'yuk smul stukele.

⁶Jich yu'un, spasil te mach'a jun nax ay sok te Jesucristoe, mak' sleix smul. Pero spasil te mach'a ya sle smule, yu'un ma yilujuk y ni ma sna'objeyuk sba.

⁷Kuntikil, ma me ayuk mach'a ya slo'layex. Toj ay te mach'a ya ya'telin te tut leke, jich tut'il te Jesucristo te toj stukele.

⁸Pero te mach'a ya ya'telin sleel smule, ja' yu'un te pukuje. Porke te pukuje la sle smul desde ta slijkibal to tal. Ja' yu'un te puersa a tal te Xnich'an Diose yu'un tal sjimbey te tut ya spas te pukuje.

⁹Ni jtuluk te mach'a xnich'an Dios ya ya'telin sleel smule, porke ja' yich'oj te kuxlejal yu'un Dios te ja' a'bil yu'une. Jich ma spas ya sle smul porke ja' xnich'an te Diose.

¹⁰Chikan ta ilel mach'atik te yuntikil te Diose y te mach'atik yuntikil te pukuje. Porke mach'auk te ma ja'uk ya spas te tut leke o teme ma k'uxuk ta yo'tan te yermanoe, ma ja'uk yu'un Dios abi.

K'ux me ya ka'iy jbjatik ta juju-tul

¹¹Ja' to ja' sk'oplal te awa'iyeyjik te ja'ex desde ta slijkibal to tale: ja' te k'ux me ya ka'iy jbjatik ta juju-tule.

¹²Ma me jachikukotik tut'il te jCaine, te ja' yu'un te pukuje y la smil te yijts'ine. ¿Y tu'un te la smile? Porke ma lekuk te tut a te la spas te jCaine, y puru lek ay te tut la spas te yijts'ine.

¹³Kermanotak, ma me tut xyal awo'tanik teme ya sp'ajex te mach'atik ayik ta skuenta te balmilale.

¹⁴Te jo'otike k'axemotikix a ba ay te lajele, sok ayotikix ta skuenta kuxlejal. Y jna'otik porke k'ux ya ka'itik te kermanotaktike. Te mach'a ma k'uxuk ya ya'iy te yermanoe, chamen k'oem.

¹⁵Spisil te mach'a ya sp'aj te yermanoe, ja' jmilaw abi. Y te ja'exe ana'ojik te ni jtuluk jmilaw ya xju' ya sta te kuxlejal sbajtel k'inal stukele.

¹⁶Jna'ojtik tut a te slekil-o'tanile, porke te Jesucristoe la yak' xkuxlejal ta jkuentatik. Jich euk te jo'otike, ya sk'an ya kak' jkuxlejaltik yu'un te kermanotaktike.

¹⁷Yu'un teme ay jtuluk te jk'uuleje y ya yil te yermano te ay tut puersa ya sk'an koltaye, pero teme mak' ya ya'beye, ¿tut'il k'an ayuk sk'uxul yo'tan Dios ta yo'tan?

¹⁸Kuntikil, ma me ja'uk nax te ya kaltik te ay sk'uxul ko'tantike, sinoke ya sk'an ya xchiknaj ta skuenta te tut ya jpastike.

Ay smuk'ul ko'tantik ta stojol te Diose

¹⁹Te jich aye, jna'ojtik te yu'unotik te tut bats'i jiche, y jich ya ka'itik ta ko'tantik te seguro ayotik ta stojol te Diose.

²⁰Yu'un teme ya yalbotik te ko'tantike te ay palta ku'untike, te Diose lom muk' ke te ko'tantike, sok sna'oj ta spisil.

²¹Kermanotak te k'uxex ta ko'tane, teme ma'yuk tut ya yalbotik te ko'tantike, ay smuk'ul ko'tantik ta stojol te Diose.

²²Sok jich me ya ya'botik spisil te tut ya jk'anbetike, porke jch'uunejbetik te mantaliletik yu'une y ya jpastik te tut lek ya yile.

²³Y te smantale, ja' te ya jch'uuntik te Xnich'ane, ja' te Jesucristoe. Y te k'ux ya ka'iy jbajtik ta juju-tule, jachik tut'il te la yalbotik mantale.

²⁴Te mach'atik ya xch'uunbe te smantal Diose, kuxulik ta stojol, sok Dios ayix ta yo'tanik ek'a. Y jich jna'ojtik te ayix ta ko'tantik: ta skuenta te Espíritu te la ya'botike.

1 Juan 4

Te Espíritu yu'un Dios sok te mach'a jlo'lawanej

¹Kermanotak te k'uxex ta ko'tane, ma me ach'uunik ta spisil te mach'atik ya yalik te yik'ojik te Espíritu yu'un te Diose. A'iya awa'iyik nailuk teme ja' te Espíritu yu'un Dios te ay ta stojolike o ma ja'uk. Porke nojel te balmilale te jlo'lawanejetik te ya yalik te ja' ta skuenta Dios te tut ya yalike.

²Jich ya xju' ya ana'ik a te mach'a yik'oj te Espíritu yu'un te Diose: Spisil te mach'a ya yal ta jamal te la yich' sti'balul te Jesucristo jich tut'il winik, ja' yik'oj te Espíritu yu'un te Diose.

³Yan te mach'a ma jichuk ya yal ta jamal te Jesuse, ma ja'uk yik'oj te Espíritu yu'un Diose, yu'un ja' yik'oj te espíritu te skontrainej te Cristoe. Te ja'exa awa'iyejik te ya xtal te espíritu to, y te ora to ayix ta balmilal.

⁴Kuntikil, te ja'exa ja' yu'unex te Diose, y la atsalikix te jlo'lawanejetik abi. Porke te mach'a ay ta atojolike, ja' mas bayal spoder ke ta mach'atik ayik ta skuenta te balmilale.

⁵Te stukelike skuentaik nax balmilal; ja' yu'un te ya yalbeyik te tutik nax skuenta te balmilale. Y te mach'atik ayik ta skuenta te balmilale, ya ya'ibeyik te tut ya yalike.

⁶Yan te jo'otike, ja' yu'unotik te Diose. Te mach'a ya sna'be sba te Diose ya me ya'ibotik te tut ya kaltike, pero te mach'a ma ja'uk yu'un te Diose ma xya'ibotik te tut ya kaltike. Jich ya xju' te ya jna'tik te mach'a yik'oj te Espíritu yu'un te tut bats'i jiche, y te mach'a yik'oj te espíritu yu'un te jlo'lawaneje.

Ay xk'uxul yo'tan te Diose

⁷Kermanotak te k'uxex ta ko'tane, ya sk'an te tael bael te k'ux ya ka'iy jbajtike, porke te xk'uxul-o'tanile ya xtal ta stojol Dios. Spisil te mach'a ya xk'uxutaywane, ja' xnich'an Dios y sna'ojbe sba te Diose.

⁸Te mach'a ma xk'uxutaywane, ma sna'ojbeyuk sba te Diose, porke te Diose ay xk'uxul yo'tan.

⁹Dios a yak' ta ilel te xk'uxul yo'tan ta jkuentatik te la stikonbotik tal ta balmilal te úniko Xnich'ane, yu'un jich me ay jkuxlejaltik ta skuenta stukel.

¹⁰Jich ya xchiknaj te k'uxul-o'tanile: Ja' te ma jo'ukotik k'ux a ka'itik te Diose, sino ke k'ux a ya'iyotik stukel. Sok la stikon tal te Xnich'an yu'un la yak' ta milbil majtanil, yu'un jich perdonado ya xjil te jmultike.

¹¹Kermanotak te k'uxex ta ko'tane, teme jich a xk'uxutayotik te Diose, jich ya sk'an te tael bael ya jk'uxutay jbajtik te jo'otike.

¹²Yu'un ni jtuluk mach'a yiloj te Diose. Pero teme tael bael ya jk'uxutay jbajtike, Dios me jmel nax ay ta ko'tantik, sok jich me ay xk'uxul ko'tantik jich tut'il te xk'uxul yo'tane.

¹³Jich ya jna'tik a te ayotik ta stojol te Diose sok te ay ta jtojoltik stukele, yu'un ja' yak'ojbotik te Espíritu yu'une.

¹⁴Te jo'otike kilojtik te Jesucristoe, y ya kaltik ta jamal te Tatile la stikon tal te Xnich'an yu'un tal skoltay te mach'atik ayik ta balmilale.

¹⁵Mach'auk a te ya yal ta jamal te ja' Xnich'an Dios te Jesuse, kuxulix ta stojol Dios y Dios ayix ta yo'tan.

¹⁶Jich a jna'tikix sok jch'uunejtik te k'uxotik ta yo'tan te Diose. Ay xk'uxul yo'tan te Diose, y te mach'a bats'i ay sk'uxul yo'tane kuxulix ta stojol Dios y Dios ay ta yo'tane.

¹⁷Ja' yu'un te bats'i jich ay te xk'uxul ko'tantike yu'un ay me smuk'ul ko'tantik te tut kaalil te ya yich'elotik ta jkuentae. Porke te jo'otike yipalotik ta a'tel ta balmilal jich tut'il a'tej te Jesucristoe.

¹⁸Te ba ay te xk'uxul-o'tanile, ma'yuk xi'el. Te xk'uxul-o'tanil te toj aye, ya xchoj lok'el ta fuera te xi'ele. Yu'un te xi'ele ja' ya x'ak'awan ta wokol. Ja' yu'un teme ay mach'a ya xi'e, yu'un ma to ayuk lek a te xk'uxul yo'tane.

¹⁹Te jo'otike k'ux ya ka'iy jbjatik, porke nail a xk'uxutayotik te Diose.

²⁰Teme ay mach'a ya yal: “Te jo'one k'ux ya ka'iy te Diose”, teme xchie, y mismo tiempo a ya sp'aj te yermanoe, ja' jun jle-lot abi. Yu'un teme ay jtuluk te ma k'uxuk ya ya'iy te yermano te ya yile, ni ma xju' yu'un te k'ux ya ya'iy te Dios te ma sta ta ilele.

²¹Te Jesucristoe la ya'botik te mantaliletik to: “Te mach'a k'ux ya ya'iy te Diose, k'ux me ya ya'iy ek'a te yermanoe”, te xchie.

1 Juan 5

Te tut ya xju' ku'untik stsalel a te balmilale

¹Spisil te mach'a xch'uunej ta yo'tan te ja' Cristo te Jesuse, ja' yal-xnich'an Dios abi. Y te mach'a k'ux ya ya'iy te jtul tatile, jich k'ux me ya ya'iy ek'a te yuntikil te tatil abi.

²Teme k'ux ya ka'itik te Diose sok teme ya jpastik te tut ya yal ta mantal stukele, jna'ojtik te ya sk'an ya jk'uxutaytik ek'a te mach'atik yuntikil te Diose.

³Te xk'uxutayel te Diose ja' teme ya jch'uunbetik te mantaliletik yu'une. Y te mantaliletik yu'une ma aluk ta a'iyel.

⁴Porke spisil te mach'a yuntikil te Diose ya me stsalik te balmilale. Te xch'uunel ko'tantike ja' ya ya'botik jtsaltik te tut skuenta balmilale.

⁵Te mach'a ya xch'uun te ja' Xnich'an Dios te Jesuse, ya me stsal te balmilale.

Te testigo-k'op ay ta skuenta te Xnich'an Diose

⁶K'alal tal te Jesucristoe la yich' ja' sok la smal te xch'ich'ele. Ma ja'uk nax la yich' te ja'e, la smal uuk te xch'ich'ele. Te Espiritue ja' testigo yu'un to, y te Espiritue bats'i jich te tut ya yale.

⁷Oxeb te testigoetik ta ch'ulchane: ja' te Tatile, sok te mach'a Sk'op Diose, y sok te Ch'ul Espiritue. Y te yoxebal to jun nax te tut ya yalike.

⁸Sok ay oxeb testigoetik ta balmilal: ja' te Espiritue, sok te ja'e, y sok te ch'ich'e. Y ta yoxebalik, jun nax te tut ya yalike.

⁹Teme ya kich'tik te testigo-k'op yu'un te genteetike, mas to ya kich'tik te testigo-k'op yu'un te Diose te mas bale stukel. Porke te testigo-k'op yu'un te Diose, ja' a yalbe sk'oplal te Xnich'ane.

¹⁰Te mach'a ya xch'uun te Xnich'an Dios, ay ta yo'tan te testigo-k'ope. Te mach'a ma xch'uune, ja' skuyoj ta jle-lot te Diose, porke ma xch'uun te testigo-k'op te Dios a yalbe ta skuenta te Xnich'ane.

¹¹Ja' te testigo-k'op yu'un te Diose: Ja' te la ya'botikix te kuxlejaltik sbajtel k'inal, y te kuxlejal to ay ta skuenta te Xnich'ane.

¹²Te mach'a xch'uunej te Xnich'an Diose jich ay yu'un te kuxlejal to. Pero te mach'a ma xch'uun te Xnich'an Diose, ma'yuk yu'un te kuxlejale.

Tsitsel ta slajibal

¹³La jts'ibabeyex to ja'ex te ach'uunejik te Xnich'an Diose, yu'un jich me ya ana'ik te ay akuxlejalik sbajtel k'inale.

¹⁴Jun ko'tantik ta stojol te Diose, porke jna'ojtik teme ay tut ya jk'anbetik jich tut'il te ya sk'an yo'tane, ya ya'ibotik.

¹⁵Y jich tut'il jna'ojtik te Dios ya ya'iy te ya jk'oPontike, jich jna'ojtik te ya ya'botik te tut ya jk'anbetike.

¹⁶Teme ay mach'a ya yil te yermano te yipal ta sleel smule, teme ma ja'uk ta skuenta te lajele, k'oponbeya Dios. Jich Dios ya x'a'bot xkuxlejal yu'un te hermanoe, teme ma ja'uk te mulil skuenta te lajele. Ay mulil te ya x'ak'awan bael ta lajele, y te mulil abi mak' ya kal te ya sk'an k'oponbeyel Diose.

¹⁷Spisil te tut ma lekuke, ja' mulil abi. Pero ay mulil te mak' ya x'ak'awan bael ta lajele.

¹⁸Jna'ojtik te mach'a yal-xnich'an te Diose, mak' ya sleix smul. Porke ya me xkanantayot yu'un te Xnich'an Diose, y te pukuje ma xju' ya xpikot yu'un.

¹⁹Jna'ojtik te ja' yu'unotik te Diose. Yan te balmilale spisil ay ta sk'ab te pukuje.

²⁰Jna'ojtik euk te Xnich'an Dios tal ta balmilal, y la ya'botik jna'betik sba te Dios te bats'i jiche. Jun nax kuxulotik sok te bats'i Diose, ja' bi ja' te Xnich'ane, te Jesucristoe. Ja' to ja' bats'i Dios stukel y ja' kuxlejal sbajtel k'inal.

²¹Kuntikil, ila me abaik yu'un te lotil diosetike.

2 Juan

2 Juan 1

Te tut bats'i jiche y sok te xk'uxul-o'tanile

¹Jo'on te ansianoone, ya jts'ibay te karta to ta stojol te ants te tsabil yu'un te Diose, y sok te mach'atik ayik ta skuentae. Bats'i k'uxex ta ko'tan. Y ma jo'ukon nax, sino ke jich k'uxex ta yo'tanik euk ta spisil te mach'atik te sna'ojikix te tut bats'i jiche.

²K'uxex ta ko'tan te ja'exe ta sk'aj te tut bats'i jiche te ayix ta ko'tantike y sil tiempo ay ta jtojoltik.

³Te Dios te Tatile sok te Jesucristo te ja' Xnich'an te Tatile, a me ya'beyex te slekikal ta atojolik te ja'exe, sok a me xk'uxutayex, sok a me ya'beyex te bujts'an k'inale, sok te bats'i jiche, y sok te xk'uxul yo'tane.

⁴Bayal sbujts' ko'tan yu'un te jich a jul jtajtalan te awuntikil te jich xch'uunejik te tut bats'i jiche, jachik tut'il spasojetik ta mantal te Jtatic Diose.

⁵Te ora to, awokoluk hermana, ya sk'an te talel baeluk k'ux ya ka'iy jbjatik ta ko'tantike. Te jich a jts'ibabeyat to ma ach' mantaluk, sino ke ja' mismo te kich'ojtik desde ta slijkibale.

⁶Ya xchiknaj te xk'uxul ko'tantik teme ya jch'uuntik spasel te tut ya yal te mantaliletik yu'un te Diose. Y te mantaliletike, jachik tut'il te awa'iyejikix desde ta slijkibal to tale, ja' te ya xchiknaj ta akuxlejalik te xk'uxul awo'tanike.

Te jlo'lawanejetike

⁷Yipalik ta beel ta balmilal bayal jlo'lawanejetik te ya yalik te ma la yich' sti'balul te Jesucristo jachik tut'il winik te bats'i jiche. Te mach'a jich ya yale, ja' jlo'lawanej y skontranej te Cristoe.

⁸Ila me abaik te ja'exe yu'un ma me jowiluk ya xch'ay te aw'atelize, sino ke ja' te ts'akal ya awich'ik te amajtanike.

⁹Mach'a auk a te ya syanutes bael ta mas te nojpesel yu'un te Cristoe, ma'yuk ta skuenta te Diose. Pero te mach'a jmel nax a snop te nojpesel yu'un te Cristoe, ay ta skuenta te Tatile y jich euk te Nich'anile.

¹⁰Teme ay mach'a ya xba yulutayex tal te ja'exe y teme ma ja'uk yich'oj te nojpesel to, ma me awik' ta ana ni ma me apatbe yo'tan.

¹¹Porke te mach'a ya spatbe yo'tane, ya me sjoyin ta spasel te tut ma lekuke.

K'opetik ta slajibal

¹²Bayal tut ya jk'an kalbeyex te ja'exe, pero ma jk'an ya jpas ta karta. Yu'un ay ta ko'tan te ya xtal kilexe, y ya jk'oponex ta atek'lejalik. Yu'un jich me ts'akal a kich'tik te bujts'an k'inale.

¹³Te mach'atik yuntikil te awermana te ja' tsabil ek'ae, la stikonbeyex spajtil awo'tanik euk.

3 Juan

3 Juan 1

Spajtil-o'tanil yu'un te jGayoe

- ¹Jo'on te ansianoone, ya jts'ibay te karta to ja' yu'un te kamigo jGayoe te bats'i ben k'ux ya kil jba soke.
- ²Hermano te ben k'uxat ta ko'tane, ya jk'anbe te Diose te lek ayat sok spisil te tut ya apase, sok te lekuk ayat sok te at'balule, y sok te lek ayat ta stojol Dios.
- ³Ben bayal sbujts' ko'tan te k'alal ay hermanoetik a laj tal y la yalbikon te bats'i ben jun awo'tane.
- ⁴Ma'yuk yan te tut ben jun ko'tan yu'une, jich tut'il te ya ka'iy te jich aylan tut'il ya yal te tut bats'i jiche te kuntikile.
- ⁵Kermano te ben k'uxat ta ko'tane, ja' lek te jun awo'tan awak'oj aba ta abatinel yu'un spisil te hermanoetike. Sok mas to xan yu'un te mach'atik ya xtal ta yanetik luware.
- ⁶Ja' a yalikix ta stojol te jtijk' hermanoetik te tut'il la ak'uxutaye. Awokoluk, koltaylana me te tut puersa yu'un te sigue ya xbeenik baele, jich tut'il lek ya yil te Diose.
- ⁷Yu'un ayik ta abatinel ta beel yu'un te Jesucristoe, y ma'yuk a sk'anbeyik ch'inuk koltayel te gente te ma xch'uunejuk Diose.
- ⁸Ja' yu'un te jo'otike ya sk'an ya jkuentaintik skoltayel, yu'un ya jkoltatik ta yalel te tut bats'i jiche.

Te tut ma lekuk a spas te Diotrefese

- ⁹Jo'on a jts'ibay jun karta ta stojol te jtijk' hermanoetike te ba ayate, pero te Diotrefese ma' yak' ta jkuenta te ay kich'oj k'atele, porke la sk'upin te stukel ya x'ak'ot ta jkuentae.
- ¹⁰Ja' yu'un te k'alal ya xtalone, ya me kalbe ta jamal te tut ma tsa'amuk ya spase. Yu'un ya yaltalan k'ael jontol k'op a'biyej sok le-lot te skontrainejotike. Sok ay to xan yan te tut ya spase: Ja' te ma sk'an xyik' te hermanoetik te ya xlaj k'ote. Sok ya skomtalan te mach'atik ya sk'an ya yik'ike, y ya stentalan lok'el te ba ay te hermanoetike.
- ¹¹Hermano te k'uxat ta ko'tane, ma me ja'uk x'ats'akliy te tut ma lekuk ya spase; ja'uk me x'ats'akliy te tutik leke. Te mach'a lek te tut ya spase, ja' yu'un te Diose; pero te mach'a ya spas te tut ma lekuke, yu'un ma sna'be sba te Diose.

Te lekil ejemplo yu'un te jDemetrio

¹²Spisilik lek sk'oplal yu'unik te jDemetrio, yu'un ja' ya yal te tut bats'i jiche. Y jich euk te jo'otike ya kaltik te lek ak'oplalike, y te ja'ate ana'oj te ja' ya kaltik te tut bats'i jiche.

K'opetik ta slajibal

¹³Te jo'one bayal tut ya jk'an kalbeyat, pero ma jk'an te ya jts'ibabeyat ta june.

¹⁴Porke jnopo te ya xtal kilat ta orae y ya xk'opojotik ta personal.

¹⁵Buts'anuk me k'inal ya awa'i. Te awamigotake ya stikonbeyat spajtil awo'tan. Awokoluk, albon xkoltanuk ta juju-tul te kamigotaktike.

Judas

Judas 1

Spajtil-o'tanil

¹Jo'on Judason, yaj-a'telon te Jesucristoe y sok ja' jbankil te Jacoboe. La jts'ibay te karta to ja' yu'un te mach'atik k'uxutaybil yu'un te Jtatic Dios sok te ik'talanbilix yu'une, sok ja' te mach'atik kanantaylanbilix yu'un te Jesucristoe.

²Te ja'exe ich'aik xan bayal te slekil yo'tan sok te bujts'an k'in al y sok te xk'uxul yo'tane.

Te mach'atik ya yak'ik ta nopel te lotil k'op

³Kermanotak te k'uxex ta ko'tane, ben jun ko'tan a jk'an a jts'ibabeyex te tut'il ay te kolele te pajal ayix ku'untike. Pero te ora to ya kil te tut puersa ya sk'an pasel te kartae, yu'un ya kalbeyex te ya apasik puersa sok te xch'uunel awo'tanike te jmel nax a'bilotikix sok te mach'atik ayix ta skuenta te Diose.

⁴Yu'un ay mukul la yochintayex jtul cheb genteetik te ya slo'layexe. Ja' te mach'atik namey ay jilel sk'oplal ta Sjun Dios yu'un te ch'ayel ya xla j bajte. Ja' genteetik te ma lekikuke. Syanutesejik te tut'il ay slekil yo'tan te Kajwaltik Dios, yu'un ya yalik te jich ay ta pasel spisil te tut ma tsa'amuke. Sok ma xyak'ik ta jkuenta te úniko Ajwalil ku'untik, ja te Kajwaltik Jesucristoe.

⁵Aunke te ja'exe ana'ojikix, ya jk'an ya kak' xan ana'ik to: Te Kajwaltike, ta patil te la slok'es tal ta Egipto te jtejkum Israele, la slajin te mach'atik ma xch'uunike.

⁶Y sok te angeletik te ma yak'ik ta jkuenta te ya'tel a'bilike, sino ke la sjilesik te sluwarik ba ayike, jmel nax chuktalanbil ta ijk'al k'in al yu'un te tut ora ya sta sk'aalel te ich'el ta jkuenta yu'un te Diose.

⁷Jich mismo sok te angeletik abi, jich mismo te Sodoma y Gomora y sok te jtejkum tijajtik ay ae. Ja' a ak'ot ta lajel yu'un te tut ma tojuk a spasike te k'ayik ta spasel mulil ta sti'balulik te sjoy sbaik ta winikile. Ja' yu'un la sta swokolik ta kastigo ta k'ajk' sbajtel k'in al, y ja' ejemplo a jil yu'un ta spisil genteetik.

⁸Pero jich euk te winketike abi. Wayuchejel nax k'oem te xkuxlejalike, yixlanejik te sti'balulike. Ya sp'ajik te ay ya'tel te Kajwaltike, y ya yixta-k'optayik te stataletik yu'un te angeletike.

⁹Mismo te statal ángel Miguel, te k'alal tulan ak'opoj te la yut sba sok pukuj ta skuenta te sti'balul jMoisese, ma' k'ax sk'op te Miguele, sok ma la yalbe te ch'ayel ya xbajt te pukuje. Sino ke ja' nax te la yalbe: "Te Kajwaltik ya ya'bat kastigo", te xchie.

¹⁰Pero te winketik to ma lekuk sk'oplal ya yalbeyik te tutik ma sna'be sluware. Y te tutik ya sna'ik spasel ta skuenta sti'balulike, jachik tut'il te chanbalametik te ma sna' k'inale. Jich ya spasik yu'un ch'ayel ya xla j bajte yu'un.

11 O'ol me sbaik! Porke ja' stamojbeyik sbe te jCaine. Ta skaj nax sganar tak'in te ya xlaj ch'ay baele, jach'ik tut'il te jBalaame. Y jich tut'il te jCore, ya xlaj cham yu'un te xk'axemule.

12 Ja' nax ya yak'ex ta k'exlal te tut'il sjoyinejex ta spasel te k'in te skuenta xk'uxul awo'tan abaike. Yu'un te stukelik te lom jun yo'tanik ya xwe'-x'uch'aike, ni ma' x'ak'awan ta jkuenta te tut sluwar te k'ine. Ja' jkananetik te stukel nax mismo ya skanantay sbaik. Jachik tut'il tokaletik te ma'yuk ya'lel te ya xtal xbajt yu'un te ik'e. Pajal sok te'etik te ma sitin ta yoraile. Cha'mel chamen y bulbil k'alal ta yisim.

13 Pajal sok ya'lel mar, te xwilawet ya xtal te kapal sok sbul te ya xch'ojot tal lok'ele. Pajal sok ek'etik te ch'ayem te ba ya xbajte y ya xch'ayik bael ta jmel nax te ba ay ta mas to ijk te k'inale.

14 Sok euk te j'Enoke, te ja sjukkajal sts'umbal ta patil te jAdane, la yal ta skuenta Dios te sk'oplal te gente abi: "La kil te Kajwaltike te sjoyinej tal ta jmil y ta jmil te angeletik yu'une.

15 Yu'un ya xtal yich' jkuenta ta spasil gente. Y ya xtal ya'be kastigo spasil te mach'atik te ma' ak'ot ta jkuenta yu'une, sok yu'un spasil te tut ma lekuk a spasik yu'un te ma tojuk te yo'tanike, y sok ta spasil te tutik k'opetik te ma lekuk te yalojikix te mulawiletik to ta skontrainel te Diose", te xchie.

16 Ta spasil ma junuk yo'tanik yu'un, spasil ya yixta-k'optayik, y ja' nax ya sleik te ya staik te tut ja' nax ya sk'upinik stukelik. Sok toybajel ya xk'opojik. Teme ay tut ya yalbeyik lek sk'oplal yu'un te yanetike, yu'un ja' nax ya sk'an yo'tanik te ay tut ya staik ae.

Stsitselik te hermanoetike

17 Pero te ja'exe, kermanotak te k'uxex ta ko'tane, na'aik me te tut la yalik te apostoletik yu'un te Kajwaltik Jesucristoe.

18 Jich la yaltalanbeyex jilel: "Ta slajibal k'aal ay me gente ya xlaj iktiwan, te jich aylan sok te tut ma lekuk ya sk'an yo'tanike", te xchie.

19 Ja' bi ja' te mach'atik ya yak'ik dibisione. Ja' nax ya sleik te tut ya sk'an sti'balulike, y ma'yuk yik'ojik te Espíritu yu'un te Diose.

20 Pero te ja'exe, kermanotak te k'uxex ta ko'tane, junuk me awo'tanik yu'un te ch'ul k'op ach'uunejike. K'oponaik Dios ta skuenta te Ch'ul Espiritue.

21 Ak'a abaik ta kanantayel ta skuenta xk'uxul yo'tan te Diose. Y maliyaik te tut k'aalil te ya ya'botik te kuxlejal sbajtel k'inale te Kajwaltik Jesucristo, ta skuenta slekil yo'tan.

22 Junutesbeya yo'tanik te mach'atik ya x'a'abiyen yo'tanike.

²³Te yane koltayaik me, lok'esaik bael te ba ay te k'ajk'e. Y xpich'uk me awo'tanik te yanetike, aunke ila me abaik yu'un. Y p'ajaik asta te sk'u' spak'ik te mach'atik ma lekuk xkuxlejalike.

Ay ta ch'uunel te Diose

²⁴⁻²⁵Te úniko Dios te jKoltawanej ku'untike ta skuenta te Kajwaltik Jesucristoe, ay spoder yu'un te ya sk'anantayex te ja'exe, mak' yak' xyalex ta mulil ae, yu'un jich me ya yik'ex ochel te ba aye. Ben jun awo'tanik te ma'yuk amulik te ya xk'oex ta stojol te ba ay te slekilale. Te stukele ay slekilal, sok ben muk', sok ay spoder, sok yich'oj ya'tel, ja' to ta slijkibal to, y te ora to, y ta sbajtel k'inal. Jichuk.

Apocalípsis

Apocalípsis 1

Te tut yak' ta ilel te Jesucristoe

¹Ja' to ja' te la yak' ta ilel Dios ta stojol te Jesucristoe, yu'un ja' ya ya'be sna'ik te yaj-a'teltak te tutik ya xk'ot ta pasel ta ora nax. Te Jesucristo la stikon bael te ángel, yu'un ya ya'be sna' te yaj-a'tele, ja' te Juane.

²Te Juane la yalix ta jamal ta spisil te tut la yile. Ja' stukel testigo yu'un te sk'op Dios y sok te tut ya yal te Jesucristoe.

³Ben tsa'am slekil te mach'a ya yil te jun to, y ben tsa'am slekil te mach'atik ya ya'iyik te tut yaloj te Diose, y te ya sk'ej ta yo'tanik te tut ts'ibabil liye porke xnopetix tal te tiempoe.

Te Juane la sts'ibabey te juktijk' hermanoetike

⁴Jo'on Juanon, ya jts'ibabey te juktijk' hermanoetik te aylan ta estado Asia. Ich'beyaik te slekil yo'tan y te buts'an k'inal yu'un te Mach'a stalel aye, sok te stalel ay ta namey, sok te stalel ay sbajtel k'inal. Y sok euk te jukeb espirituetik te aylan ta sit te ba ay te smuk'ul naktajibe,

⁵y sok euk te Jesucristoe, te jun yo'tan ay ta testigoe. Ja' stukel primero a cha'kux tal te ba animaetike, y yich'oj tulan ya'tel te mas muk' ay yu'un te ajwaliletik ta balmilale. K'uxotik ta yo'tan te Cristoe, sok la yak'otikix ta libre yu'un te jmultik te la smal te xch'ich'ele.

⁶Y la yak'otikix ta ajwalil, sok la yak'otik ta saserdoteil ta abatinel yu'un te Dios te State. Te stukel ben tsa'am slekil sok yich'oj tulan ya'tel ta ora to y ta sbajtel k'inal. Jichuk.

⁷¡Ila me awilik, te Cristoe ya me xtal ta tokal! Ta spisilik ya me yilik ta sitik, sok euk te mach'atik la slowike. Y ta spisil te jteyklumetik ta balmilale ya me yok'etaylan sbaik ta stojol. Jichuk me xk'ot ta pasel. Jichuk.

⁸“Jo'on ayon ta slijkibal y sok ta slajibal”, xchi te Kajwaltike te spisil ya xju' yu'une, te stalel aye, sok te stalel ay ta namey, sok te stalel ay ta sbajtel k'inal.

Ay tuti' yak' ta ilel ben tsa'am te Cristoe

⁹Jo'on Juanon, jo'on awermanoikon te pajal ay ta jkuentatik te wokole sok te pajal ay ta jkuentatik te ya joyintik ta ajwalil te Cristoe, sok te pajal ya ya'botik jpuersatik te ya xkujch ku'untik te wokoletike. Li' a'bilon ba ch'in luwar Patmos sbiil te joybil ta mare, ja' ta skaj te yipalon ta yalel te sk'op Diose te jamal ya yak' ta na'beyel sluar te Jesuse.

¹⁰Y k'ot ta pasel jun k'aal yu'un te Kajwaltike la sjapuyon ta spoder te Espiritue, y la ka'iy a k'opoj tal ta jpat jun tulan k'op, jachik tut'il ya x'ok' korneta,

¹¹te la yalbone: —Ts'ibaya ta jun libro te tut ya awile, y tikonbeya bael te juktijk' hermanoetik te aylan ta estado Asiae: Ta Efeso, ta Esmirna, ta Pergamo, ta Tiatura, ta Sardis, ta Filadelfia, y ta Laodicea —xchi.

¹²Sujt jk'eluy yu'un ya kil mach'a sk'op te ya sk'oponone, y te' la kil jukch'ix yawil k'ajk' te puru oroe.

¹³Y te ba yolil te jukch'ix yawil k'ajk'e la kil ay Mach'a te'ey a te pajal sok te Nich'anile. Palal sok jun sk'u'-spak' te k'oem k'alal ta yoke y sok jun xch'ujkil xch'ujt pasbil ta oro k'oem k'alal ta sti' yo'tan.

¹⁴Te stsotsil sjole ben sak jachik tut'il tsots te ben sake, o jachik tut'il te bate. Y te site pajal sok yat k'ajk'.

¹⁵Te yoke xlemet jachik tut'il bronse-tak'in te pasbilix tal ta k'ajk'e. Y te sk'ope k'ax lom tulan jachik tut'il sk'op ja' te lom bayale.

¹⁶Te ba sbats'il k'abe yich'oj jukeb ek'etik, y te ba sti'e ya xlok' tal jun puñal te cha'mejch' yee. Te yelawe jachik tut'il k'ajk'al te k'alal ya xtil sok te ya yich' spuersae.

¹⁷Te k'alal la kile, t'uxajon koel ta yok, jachik a k'oon te tut'il mach'a chamenixe. Pero ja' la yak' tal sbats'il k'ab ta jtojol, sok la yalbon: —Ma me xi'an. Jo'on ayon ta slijkibal y sok ta slajibal.

¹⁸Jtalel kuxulon. Chamon, pero te ora to kuxulonix sbajtel k'inal. Jo'on kich'ojbe te syaweal te lajele y sok te yawil te ba ya stsobot te animaetike.

¹⁹Ts'ibaya te tutik la awile sok te tut ay ta ora to y sok te tut ay ta patile.

²⁰Ja' to ja' sk'oplal te jukeb ek'etik te la awil te ay ta jbats'il k'abe, y sok te jukch'ix yawil k'ajk' te pasbil ta oroe. Te jukeb ek'etike ja' xyal te juktul angeletik ta stojol te juktijk' hermanoetike. Y te jukch'ix yawil k'ajk'e ja' xyal te juktijk' hermanoetike —xchi.

Apocalípsis 2

Te sk'op Dios ta stojol te jtijk' hermanoetik ta Efeso

¹Sok la yalbon: —Ts'ibabeya ta sjun te ángel te ba ay jtijk' hermanoetik te aylan ta Efeso: “Ja' to ja' a yal te Mach'a ay jukeb ek'etik ta sbats'il k'abe, y sok te yipal ta beel ta yolil te jukch'ix yawil k'ajk' te puro oroe.

²“Jo'on jna'oj spisil te tut ya apase. Kiloj te tulan ya x'a'tejate, y te ya sts'ijk awu'une, y jna'oj te ma xkujch awu'un te mach'atik ma lekikuke. Y jna'oj te awilojix tut' ay yo'tanik te mach'atik te ya skuy sbaik ta apostole y ma ja'ukik, y ataojbeyix slotik.

³Ts'ijkem awu'un te awokole, y bayal k'axem awokol ta jkaj, pero ma xlubat.

⁴“Pero ay tut amulinej ku'un: Te ma'yukix awu'un te xk'uxul awo'tan jich tut'il nail toe.

⁵Ja' yu'un, na'ame te ba ay te ch'ayemate. Sujtesa awo'tan ta stojol Dios, y pasa me xan jich tut'il te la apas ta nail toe. Teme ma'uke, ya xtalon ta ora ta atojol y ya jpojbeyat te yawil ak'ajk' te ba ay awu'une, teme max asujtes awo'tan ta stojol Diose.

⁶Pero ay to tut lek ay ta akuenta: Ja' te ya ap'ajbey te tut ya spasik te jnicolaitaetike. Te jo'one ya jp'ajbey euk.

⁷“Te mach'a ay xchikine, a me ya'iy te tut ya yal te Espíritu ta stojol te juju-tijk' hermanoetike. Te mach'atik ya xju' yu'unik tsalawe, ya me k'abe swe' te sit te' yu'un te kuxuyinele te te'ey ba ay te lekilal yu'un te Diose”, uta me —xchi.

Te sk'op Dios ta stojol te jtijk' hermanoetik ta Esmirna

⁸Sok la yalbon: —Ts'ibabeya ta sjun te ángel te ba ay jtijk' hermanoetik te aylan ta Esmirnae: “Ja' to ja' a yal te Mach'a ay ta slijkibale y sok te ay ta slajibale, te Mach'a cham y te ch'akux xane.

⁹“Jo'on jna'oj te awokol sok te ame'baale. Pero te ja'ate jk'uulejat. Y jna'oj te ma lekuk ak'oplal ya yalbelat yu'un te mach'atik ya yalik te juriyoike pero ma ja'uklan. Ja'ik jtijk' yu'un Satanase.

¹⁰“Ma me xi'an yu'un te tut ya xk'ax awokol yu'une. Yu'un te pukuje ya me xch'ikex ta prexo yu'un ya me spaselex ta prewa ta apisilik. Y ya me xk'ax awokolik lajunebuk k'aal. Jmel nax me junuk awo'tan asta ba k'alal ya xchamat. Y jo'on ya k'abeyat te akuxlejal jachik tut'il majtanile.

¹¹“Te mach'a ay xchikine a me ya'iy te tut ya yal te Espíritu ta stojol te juju-tijk' hermanoetike. Te mach'atik ya xju' yu'unik tsalawe mak' me yil swokolik xch'inuk yu'un te xch'amelal lajele”, uta me —xchi.

Te sk'op Dios ta stojol te jtijk' hermanoetik ta Pergamo

¹²Sok la yalbon: —Ts'ibabeya ta sjun te ángel te ba ay jtijk' hermanoetik te aylan ta Pergamoe: “Ja' to ja' a yal te mach'a yich'oj te puñal te cha'mejch yee.

¹³“Te jo'one jna'oj te te' anat te ba ay snaktajib te pukuje. Pero sigueuk me junuk awo'tan ta jkuenta. Ma jilesejuk te tut'i ach'uuneje, ni ja'uk te tut k'aalil yu'un te j'Antipas te jun yo'tan a yalbon jk'oplal, te la smilik te ba muk'ul jtejklum te ba ay te Satanase.

¹⁴“Pero ay tut amulinej ku'un. Te te'ey awu'un jtul cheb te ma sk'an sjilesik te tuti' yak' ta nopel te jBalaame, te la ya'be snop te jBalac te tut'il a yak' mulawuk te j'israletike, te la ya'be swe' te we'eliletik te milbil smajtanin lotil diosetike y sok te lijikik ta antsiwejele.

¹⁵Sok te'ey awu'un jtul cheb te ma sk'an xch'ojik jilel te tuti' yak' ta nopel te jnicolaitaetike.

¹⁶Ja' yu'un, sujtesa awo'tan ta stojol Dios. Teme ma'uke, ya me xtalón ta ora nax, ya me k'abe jbjaj sok te mach'atik jich aye sok te puñal te ya xlok' ta jti'e.

¹⁷“Te mach'a ay xchikine, a me ya'iy te tut ya yal te Espiritu ta stojol te juju-tijk' hermanoetike. Te mach'atik ya xju' yu'unik tsalawe ya me kak'talanbe swe' te mana waj te nak'al aye. Y ya me kak'talanbe euk te jun sakil ton te te' ts'ibabil jun ach' biilil te ma'yuk mach'a ya sna'e, ja' nax te mach'a ya yich'e”, uta me — xchi.

Te sk'op Dios ta stojol te jtijk hermanoetik ta Tiatira

¹⁸Sok la yalbon: —Ts'ibabeya xan ta sjun te ángel te ba ay jtijk' hermanoetik te aylan ta Tiatirae: “Ja' to jich ya yal te Xnich'an Diose, te jich ya xtil, te site jachik tut'il k'ajk' te xlaplune, y te yoke jachik tut'il bronse-tak'in te xlemete.

¹⁹“Kiloj spasil te tut ya apase. Jna'oj te xk'uxul awo'tane, y te xch'uunel awo'tane, sok te awak'oj aba ta abatinele, y sok te kujchem awu'un te awokole. Y kilojo te ora to yipalat ta spasel ta mas ke te nail toe.

²⁰Pero ay tuti' amulinej ta jtojol te ma'yuk tut ya awalbey te ants Jezabele, te ya yal te j'alwanej yu'un Dios ta sk'ope, pero ya slo'lay te j'a'teletik ku'un yu'un te tut ya yak' ta nopele. Sok te ya yak'talanbe spas antsiwejel, y ta swe'el we'eliletik te milbil smajtanin te lotil diosetike.

²¹La ka'beyix bayal tiempo yu'un te ya sujtes yo'tan ta stojol Dios, pero ma sk'an ya sujtes yo'tan y ma xyijkitay te kremiwejele.

²²Ja' yu'un ya kak' t'uxajuk ta wayibal, y ya me kak' k'axuk bayal swokol te mach'atik ya spasik antsiwejel sok, teme ma sujtes yo'tanik yu'un te tut ya yak' ta pasele.

²³Y ya me kak' lajuk te yuntikile. Jich me ya sna'ik spasil te juju-tijk' hermanoetik te jo'on jna'oj asta ta yutil pensar y ta o'tanil. Y ta juju-tul te ja'exe ya ka'beyex chikan te tuti' apasojike.

²⁴“Pero te ja'ex te aylan ta Tiatirae te ma x'ana'ik te tut ya yak' ta nopele, sok te ma ja'uk bajt ta awo'tanik snopel te tutik mukul nax ya yalik te ja' yu'un te pukuje, ya kalbeyex te ma'yuk yan mantal ya ka'beyex ach'uunike.

²⁵Pero ma me wak' ch'ayuk te tut ay awu'unike asta ja' to teme talone.

²⁶“Te mach'atik ya xju' yu'unik tsalawe y te sigue ya spasik asta ta slajibal k'aal te tut ya sk'an ko'tane, ya me kak'talanbe ya'tel ta stojol te nasionetike,

²⁷jachik tut'il yak'ojbon ka'tele te Jtate. Ya me xmantalajik sok sbaston tak'inik. Ya me xwuyik k'oem te nasionetik jich tut'il p'inetik te pasbil ta lume.

²⁸Y jich me ya kak'talanbe te ek' te ya xlok tal ta sakubel k'inale.

²⁹“Te mach'a ay xchikine, a me ya'iy te tut ya yal te Espíritu ta stojol te juju-tijk' hermanoetike.

Apocalípsis 3

Te sk'op Dios ta stojol te jtijk' hermanoetik ta Sardis

¹Sok la yalbon: —Jich me x'ats'ibabe xan ta sjun te ángel te ba ay te jtijk' hermanoetik te aylan ta Sardise: “Ja to jich ya yal te Mach'a yich'oj jukeb Espirituetik yu'un Dios y sok te jukeb ek'etike. “Kiloj spisil te tut ya apase, y kilojo te chamenate aunke ya to yalbelat te kuxulate.

²Kuxa awo'tan y a'be xan spuensa te tutik kuxul to awu'une te jmel ya xljajixe. Yu'un kilojo te tut ya apase ma tojuk ta sit te Dios ku'une.

³Na'a me te p'ijutesel la awich'e y te la awa'iy. Ja' me x'apas, y sujtesa awo'tan ta stojol Dios. Teme ma la akux awo'tane, ya xtalon ta atojol jachik tut'il j'elek' te k'alal ma yipalukat ta smaliyele.

⁴“Pero te ba Sardise ay to awu'un jtul chebuk te ma'yuk yijk'utesej te sk'u'-spak'e. Te stukelike ya me sjoinikon ta beel sok sak te sk'u'-spak'ike. Porke a'bil ta jkuenta stukelik.

⁵Te mach'aik ya xju' yu'unik tsalawe jich me sak te sk'u' spak' te ya x'a'bote. Y mak' me ya jtup'bey te sbiilik te ba ay ta jun yu'un te kuxlejale. Sino ke ya kaltalan ta jamal ta stojol te Jtate y ta stojol te angeletik yu'une.

⁶“Te mach'a ay chikine, a me ya'iy te tut ya yal te Espíritu ta stojol te juju-tijk' hermanoetike”, uta me —xchi.

Te sk'op Dios ta stojol te jtijk' hermanoetik ta Laodicea

⁷Sok la yalbon: —Jich me x'ats'ibabe xan ta sjun te ángel te ba ay te juju-tijk' hermanoetik ta Filadelfiae: “Ja' to jich ya yal te Mach'a tojix aye y te bats'i jiche, ja' te Mach'a yich'oj syawe te rey Davide, te stukele te k'alal ya sje'e ma'yuk mach'a ya xju' ya sts'us, te k'alal ya sts'use ma'yuk mach'a ya xju' yu'un sje'el.

⁸“Kilojo spisil te tut ya apase. Ila awil, kak'oj ta atojol jun puerta te je'ele, te ma'yuk mach'a ya xju' ya sts'use. Y aunke ma'yuk lek apuensa, awak'oj ta jkuenta te jk'ope y ma' mukojukon ta awo'tan.

⁹Jo'on me ya kak' te ya xtal skejan sbaik ta atojol te mach'atik jtsobaw yu'un te pukuje, ja'ik te jlo'lawanejetike te ya yalik te juriyoetiklane y ma ja'ikuk. Yu'un jich me ya sna'ik a te k'uxat ta ko'tane.

¹⁰“Apasoj kumplir te mantaliletik ku'une te jun awo'tan ya ats'ik awokole, y ja' yu'un jo'on ya jk'ejat a te tut ora ya xtal te prewa ta stojol ta spisil te balmilale, yu'un te ya spasot ta prewa a ta spisil te mach'atik kuxajtik ta balmilale.

11Ya xtalon ta ora. K'eja te tut ay awu'une, yu'un ma'yuk mach'a ya yich'beyat te amajtane.

12“Te mach'atik ya xju' yu'unik tsalawe ya me kak'talan ta yiptajib te ba templo yu'un te Dios ku'une. Y ni ma'yuk tut ora te ya xlok'ik xan te'a. Y ya me jts'ibabey ta stojolik te sbiil te Dios ku'une y sok te sbiil te muk'ul jteyklum yu'un te Diose ku'une. Ja' te ach' Jerusalen te ya xkoj tal ta ch'ulchan ta ba ay te Dios ku'une. Y jich me ya jts'ibabey ta stojolik te yach'il jbiile.

13“Te mach'a ay xchikine, a me ya'iy te tut ya yal te Espíritu ta stojol te juju-tijk' hermanoetike”, uta me —xchi.

Te sk'op Dios ta stojol te jtijk hermanoetik ta Laodicea

14Sok la yalbon: —Ts'ibabeya xan ta sjun te ángel ta stojol te jtijk' hermanoetik te aylan ta Laodiceae: “Jich ya yal te Mach'a bats'i jiche, te stukel jun yo'tan ay ta testigo yu'un ta yalel te tut bats'i jiche. Ja' ta skuenta te Dios la xchiknates spisil te tutik ay.

15“Kiloj spisil te tut ya apase. Ya jna' te ni ma sikukat ni ma k'ixinukat. Ko'tanuk te sikukate o k'ixinate.

16Pero jachik ayat te siklamane y ni ma sikuk ni ma k'ixinuk. Ja' yu'un ya xejtayat lok'el ta jti'.

17Yu'un te ja'ate jich ya awal te jk'ulejate, sok te lek ayat bael, sok te ni ma'yuk tut palta ya awa'iy. Y ni mak' ya awa'iy aba tut' ayat te toj o'ol abae, sok te ma'yuk tut ay awu'une, sok te ma x'awil k'inale, sok te t'axalate.

18“Ja' yu'un ya kalbeyat te ya amanbon te oro te pasbilix tal ta k'ajk'e, yu'un jich bats'i k'ulejate a. Y sok te ya amanbon te sakil k'u'ul-pak'al yu'un ya alap y ya amuk aba a te k'exlaltik sba te t'axalate. Y sok ya amanbon te jun pox yu'un te ya awa'bey asit te ya awil k'inal ae.

19“Jo'on ya jkom y ya jtsits ta spisil te mach'atik k'ux ta ko'tane. Ja' yu'un ak'aik me puersa y sujtesa awo'tan ta stojol Dios.

20Ila awil, jo'on ayon ta k'op ta ti' puerta. Teme ay mach'a ya ya'ibon te jk'ope y ya sje' te ti'puertae, ya x'ochon ta sna y jun nax ya xwe'on sok.

21Te mach'atik ya xju' yu'unik tsalawe ya kak'talanbe jun luwar jun nax sok jo'on te ba ay te jmukul naktajibe, jachik tut'il jo'on te ka'iyojix tsalaw y joyinejix ta naklej te Jtate te ba ay smuk'ul naktajibe.

22“Te mach'a ay xchikine, a me ya'iy te tut ya yal te Espíritu ta stojol te juju-tijk' hermanoetike.

Apocalípsis 4

Te tut'il ay ta ich'el ta muk' te Dios ta ch'ulchane

¹Ta patil ts'in to la kil y la jta ta ilel jun ti' puerta je'el ta ch'ulchan, y te k'op te la ka'iy ta primeroe, te pajal sok te jtujtel yok'el kornetae, la yalbon: —Li' xmoat tal to, y ya kak' awil te tutik te puersa ya xk'ot ta pasel ta patil baele —xchi.

²Mismo tiempo a la sjapuyon ta spoder te Espiritue, y la kil muk'ul naktajibal te chapbil ta ch'ulchane y ay Mach'a te nakal a te ba ay te muk'ul naktajibale.

³Te Mach'a nakal te ba ay te muk'ul nak'tajibale sakleman nax sok tsajo'an nax jich tut'il lekil tonetik te jaspe o cornalina sbiile. Y ta sjoylejal te muk'ul naktajibale ay jun xojob te xlemet jachik tut'il esmeralda tone.

⁴Ta sjoylejal te muk'ul naktajibale la kil beintikuatro naktajibaletik te ja' nakajtik a te beintikuatro ta tul te mamalikixe. Sak te sk'u'-spak' slapojike y yich'ojik jun korona pasbil ta oro ta sjol.

⁵Te ba muk'ul naktajibale ya xlok' tal sansewal sok xixixet sok ya xt'om. Y ta yelow te muk'ul naktajibale yipal ta tilel jukch'ix k'ajk' te ja' te jukeb Espirituetik yu'un te Diose.

⁶Ta yelow te muk'ul naktajibale ay tut ay te'a te pajal sok te jun mare te xlemet nax jich tut'il te espejoe. Ta yolil te ba ay te muk'ul naktajibale y ta sjoylejal ay chaneb tut kuxajtik a skojtol ay sit ta yelow y ta spat.

⁷Te primero te tut kuxule pajal sok jkojt choj, te xchebale pajal sok jtojt toro, te yoxebale pajal sok yelow gente, y te xchanebale pajal sok jkojt xik te yipal ta wilele.

⁸Ta jujun to xchanebal te tut kuxule aylan wakeb xik', y ta yutil y ta spat te xik'e aylan sit. Ni ta k'ajk'altik ni ta ajk'ubal ma xkomik ta yalel: “Ch'ul Dios, Ch'ul Dios, Ch'ul Dios, Dios te spisil ya xju' yu'une, te stalel ay ta namey, sok te ora to, sok ta sbajtel k'inale”, xchiik.

⁹Te tut kuxajtik ya yalbeyik slekil te Mach'a nakal ta muk'ul naktajibal te stalel kuxul sbajtel k'inale, sok ya yak'ik ta jkuenta, y ya yalbeyik kola yal.

¹⁰Ta jujumel te beintikuatro ta jtul te mamalikixe ya skejan sbaik ta sit stukel, y ya yich'ik ta muk'. Ya sp'ejkan te skoronaik ta sit te ba ay te muk'ul naktajibale, sok ya yalik:

¹¹“Te ja'ate Kajwaltikat, sok Diosat ku'untik te ya sk'an alel te alekilale, y te ya yak'elat ta jkuenta, y te ay apodere. Porke ja'at la apas spisil te tutik aye, yu'un jich a sk'an awo'tan te aylan y te yich'oj pasele”, xchiik.

Apocalípsis 5

Te balbil jun ts'ibabile y te ch'in Carnerae

¹La kil yich'oj balbil jun ta sbats'il k'ab te Mach'a nakal ta mukul naktajibale. Ts'ibabil ta yutil y ta spat y ts'usbil ta jukeb seyoetik.

²Y la kil jtul ángel lom bayal spoder, tulan yipal ta sjok'oyel: “¿Mach'a ya xu' yu'un sjamel te balbil june, y ya xch'i' te seyoetik yich'oje?” xchi.

³Pero ni ta ch'ulchan ni ta balmilal ni ta ye'tal balmilal, ni jtuluk ya xju' ya sjam te balbil june sok ni jtuluk ya xju' ya yil.

⁴Y te jo'one ben x'ok'on yu'un, porke ma'yuk mach'a wejt te ya xju' yu'un sjamel te balbil june, ni te ya xju' ya yile.

⁵Pero ay jtul te lom mamalikixe la yalbon: —Ma ok'an ta mas. Yu'un te muk'ul choj te sts'umbal Juda, te ja' mismo sts'umbal te rey Davide, ju'ix yu'un tsalaw. Y ya xju' yu'un te ya sjam te balbil june, sok ya xju' ya xch'i' te jukeb seyoetike”, xchi.

⁶Y la kil jkojt Ch'in Karnera te' ta yolil te muk'ul naktajibale, y te chaneb te tutik kuxajtike, y ta yolil te mach'atik lom mamalikixe. Te' kotol a, aunke milbil yilel. Ay jukeb xulbal y jukeb sit. Ja' te jukeb Espirituetik yu'un Dios te tikonlanbil ta spisil balmilale.

⁷Te ch'in Carnerae ba stsak te balbil jun te ay ta sbats'il k'ab te Mach'a nakal te ba ay te muk'ul naktajibale.

⁸Te k'alal la yich' te balbil june, te chaneb te tutik kuxajtike y sok te beintikuatro ta jtul te lom mamalikixe la skejan sbaik ta sit te Ch'in Karnerae. Te spisilik ay yarpaik, y yich'ojik sbasoik pasbil ta oro nojel ta pom, te ja' sk'opik ta sk'oponel Dios te mach'atik yu'unik te Diose.

⁹Y la sk'ayojinik te ach' k'ayoj to: “Ja'at atukel te ya xju' awu'un yich'el te balbil june y ta xch'i'el te seyoetik yich'oje. Yu'un la awich' milel, y la amal ach'ich'el yu'un la aman ta stojol Dios genteetik ta spisil ta jkaj sts'umbal, te skajal skaj sk'op sok jtejklum sok nasion.

¹⁰Y la awa'beyik ya'telik ta ajwalil sok ta saserdoteil yu'un te Dios ku'untike. Y ya me xmantalajik ta balmilal”, xchiik ta k'ayoj.

¹¹Te' nax a la kil, y la ka'ibe sk'op bayal angeletik te sjoyojik te muk'ul naktajibale sok te tutik kuxajtike y sok te mach'atik lom mamalikixe. Ay millones y ta millones te ma xlaj ta ajtayel.

¹²Lom tulan yipalik ta yalel: “Te Ch'in Karnera te la yich' milele, stukel ya xju' ya yich' te poder, te sk'u lejaj, te sp'ijil, te spuersa, te ak'el ta jkuenta, te slekilal, y te albeyel slekilale”, xchiik ta aw.

¹³Y jich a ka'iybe sk'op ta spisil te tutik pasbil yu'un Dios ta ch'ulchane sok ta balmilale sok ta ye'tal te balmilale sok ta mar. Jich la yalik: “Te Mach'a nakal ta muk'ul naktajibale y sok te Ch'in Karnerae, a me yich' albeyel te slekilal, te ak'el ta jkuenta, te stsa'amul, y te spoder ta sbajtel k'inale”, xchiik.

¹⁴Te chaneb te tutik kuxajtike ya sjak'ik: “Jichuk”, xchiik. Y te beintikuatro ta jtul te lom mamalikixe la skejan sbaik y la yich'ik ta muk'.

Apocalípsis 6

Te jukeb seyoetike

¹Te nax a la kil te k'alal te Ch'in Karnerae la xch'i' te primero ta sjukebal te seyoetike, y la ka'iy te jtul te ta xchanebal te tut kaxajtik tulan la yal ta k'op te pajal sok te ay tut ya xt'ome: —La' —xchi.

²La kil, y la jta ta ilel jkojt sakil kawu, y te mach'a moem aye yich'oj ta sk'ab jun t'im. Sok a'bot jun skorona. Ya'iyojix tsalaw y lok' bael yu'un ba tsalawanuk xan.

³Te k'alal la xch'i' te xchebal seyo te Ch'in Karnerae, la ka'ibe sk'op ta xchebal te tut kuxajtike: —La' —xchi.

⁴Y lok tal yan xan kawu. Te skolorile tsaj, y te mach'a moem aye la yich' spoder yu'un ba spoj tal te bujts'an k'inal ta balmilale y yu'un jich ya spas te genteetik te talel bael ya smil sbaike. Sok a'bot jun muk'ul puñal.

⁵Te k'alal la xch'i' te yoxebal sello te Ch'in Carnerae, la ka'iybe sk'op te yoxebal te tut kuxajtike: —La' —xchi. La kil, y la jta ta ilel jkojt xan ijk'al kawu, y te mach'a moem aye yich'oj ta sk'ab jun libra-te' te ay tut ya xlikot aye.

⁶Y te ba yolil ta xchanebal te tut kuxajtike la ka'iy jun k'op te la yale: “Ja' nax jun kilo triwu te stojol te jun k'aal a'tele, y oxeb kilo sebada te stojol jun k'aal a'tele. Pero ma me awak' ch'ayuk te aseite ni te binoe”, xchi.

⁷Te k'alal la xch'i' te xchanebal seyo te Ch'in Karnerae, la ka'iybe sk'op ta xchanebal te tut kuxajtike: —La' —xchi.

⁸La kil y la jta ta ilel jkojt kawu yax-yaxtik ta ilel y te mach'a moem aye, “Lajel” xchi te sbiile. Ts'akal tal ta spat te mach'a skuentainej te yawil te animaetike. Y a'bot spoder ta xejt'uk te xchanxejt'el te balmilale, yu'un ya smil ta guerra, ta wi'nal, ta chamel, y sok ta ti'el ta chanbalametik te aylan ta balmilale.

⁹Te k'alal la xch'i' te sjo'ebal seyoe te Ch'in Karnerae, la kil te ba ye'tal altare te mach'atik yich'ojik milel ta skaj te la yalik te sk'op Diöse.

¹⁰Tulan ya yalik: “Ch'ul Kajwaltik, y te ben jun awo'tane, ¿tut to ora ya awich' jkuenta te mach'atik ay ta balmilal te la smilotike, y te ya awa'be stoje?” xchiik.

¹¹Jicha ak'talanbot sakil sk'u-spak'ik, y altalanbot te ya to xkux yo'tanik jun chebuk xanix k'aal, ja' to teme ts'akay te jaytul xan yermanotak te ayik ta abatinel yu'un te Cristoe te puersa jich ya xljajik jachik tut'il lajik stukelike.

¹²Te k'alal la xch'i' te swakebal seyo te Ch'in Karnerae, la kil tal jun tulan jikichab. Te k'ajk'ale ijk' a sujt jachik tut'il k'u'ul-pak'al te skuenta ajtal-o'tane; te ue spisil tsaj a sujt jachik tut'il ch'ich';

¹³sok te ek'etike ch'ay tal koel ta ch'ulchan jul ta balmilal, jachik tut'il ya xt'uxaj koel yaxal ikux ta ste'el te k'alal ya xnikot ta tulán ik'e.

¹⁴Te ch'ulchane ch'ay bael jachik tut'il ya xbalot te june. Y spisil te witstikile y sok te ch'inik luwar te joybil ta ja'e, jeltalanbot slumar.

¹⁵Te mach'a tulán ya'telik ta balmilale la snak' sbaik ta ch'entikil y ta lats'-tontikil ta witstikil, jun nax sok te mach'atik muk' ayike, sok te statal soltarotike, sok te jk'uuletike, sok te mach'atik beno spuersaika, y spisil te mach'atik ayik ta mosoile, y sok te genteetik te libre aye.

¹⁶Y ya yalbeyik te witstikil y sok te lats'-tontikile: "T'uxajanik tal ta jbjatik y nak'aotik ta sit te mach'a nakal ta muk'ul naktajibale y sok te kastigo ya yak' te Ch'in Karnerae.

¹⁷Porke la staix sk'aalel te tulán kastigoe, ¿y mach'a k'an ju'uk yu'un? xchiik.

Apocalípsis 7

Ak'talanbot smarkaik te sts'umbal Israele

¹Ta patil la kil chantul angeletik te tek'ajtik te ba ay xchanmejchelul te balmilale. Skomojik te xchanmejchel ik' yu'un mak' ya yik'ay te sba te balmilale, ni ta sba te mare, ni ta sba jwoluk te'.

²Jich a kil xan yan ángel te yipal ta talel te ba stojil xlok' tal k'ajk'ale. Yich'oj te seyo yu'un te kuxul Diose. Te ángel to tulán a awun ta k'op ta stojol te yan chantul xan te yich'oj spoder yu'un te ya yixlan te balmilale y te mare.

³Jich a yal: "Ma to awixlanik te balmilale ni te mare ni te te'etike, ja' to teme la ka'betik smarkaik ta sti'sbaik te mach'atik j'a'teletik yu'un te Dios ku'untike", xchi.

⁴Y la ka'iy te jaytul te mach'atik jich a ak'talanbot smarkaike: sientu kuarenta y cuatro mil ta jtul ta spisil te jaytijk israeletike.

⁵La yich' smarkaik te dose mil ta jtul te sts'umbal Judae, dose mil ta jtul te sts'umbal jRubene, dose mil ta jtul te sts'umbal jGade,

⁶dose mil ta jtul te sts'umbal jAsere, dose mil ta jtul te sts'umbal jNeftalie, dose mil ta jtul te sts'umbal jManasese,

⁷dose mil ta jtul te sts'umbal Simeone, dose mil ta jtul te sts'umbal jLevie, dose mil ta jtul te sts'umbal jIsacare,

⁸dose mil ta jtul te sts'umbal Zabulone, dose mil ta jtul te sts'umbal Josee, y dose mil ta jtul te sts'umbal jBenjamine.

Bayal te mach'atik sak sk'u'-spak'ike

⁹Ta patil la kil bayal genteetik yu'un te nasionetik te skajalskaj sts'umbale, sok yanetik tut' xk'opojik, y sok yanetik slumalik. Tek'ajtik ta sit te ba ay te muk'ul

naktajibale y ta sit te Ch'in Karnerae. Lom bayalik, te ma'yuk mach'a ya xju' yu'un yajtayele. Sak sk'u'-spak' yich'ojik y yich'ojik bael ya'nimal xan ta sk'abik.

¹⁰Spisilik x'awlajan ta tulan k'op. Jich la yalik: “¡Ay jkoleltik ta skuenta te Dios ku'untike te nakal ta smuk'ul naktajibe y sok ta skuenta te Ch'in Karnerae!” xchiik.

¹¹Y spisil te angeletike te tek'ajtik ta sjoylejal te ba ay te muk'ul naktajibale, sok te mach'atik lom mamalikixe, y sok te chaneb tutik kuxajtike, la skejan sbaik asta la sta lum te sti'sbae ta sit Dios te ba ay te muk'ul naktajibale, asta la sta lum te sti'sbae y la yich'ik ta muk' te Dios.

¹²La yalik: “Jichuk. A me yich' alel te slekilale. Ay te stsa'amule, sok ay te sp'ijile. Ya me yich' alel kola yal ta stojol. Ay ta ak'el ta jkuentae, ay spoder, sok ay spuensa te Dios ku'untike skuenta sbajtel k'inal. Jichuk”, xchiik.

¹³Ay jtul te mach'atik lom mamalikixe la sjojk'obon: —¿Mach'atik a to te sak sk'u'-spak'ike, sok ba talemik? —xchi.

¹⁴La kalbe: —Ja'at ana'oj, kajwal —xkut. Y jich a yalbon: —Ja'lan to te mach'atik te k'axemik tal ta tulan wokole. Ja'lan te mach'atik sak'ojik te sk'u'-spak'ike y ja' sakutesojik a te xch'ich'el te Ch'in Karnerae.

¹⁵Ja' yu'un te aylan ta sit te ba ay smuk'ul snaktajib te Diose, y k'ajk'al ajk'ubal yak'oj sbaik ta abatinel te ba stemploe. Ya me yich' kanantayel yu'un te Mach'a nakal te ba muk'ul naktajibale.

¹⁶Mak' xk'axix swokolik ta wi'nal ni ta takin-ti'il. Ni mak' ya ya'iyikix xk'uxul k'ajk'al, ni mak' ya xwokolajik yu'un te xk'ixnale.

¹⁷Porke te Ch'in Karnerae, te te'ey ba yolil te muk'ul naktajibale, ya skanantaylan jachik tut'il ya yich' kanantayel te karneraetike. Y ya yik'talan bael te ba lok'i-ja' yu'un te kuxlejale. Y Dios ya skustalanbot yu'un spisil te ya'lel sitike —xchi.

Apocalipsis 8

Te sjukebal seyo y sok te xchijk'il pom te pasbil ta oroe

¹Te k'alal la xch'i' te sjukebal seyo te Ch'in Karnerae, ch'abaj k'inal olil ora ta ch'ulchan.

²Te' nax a la kil jukeb angeletik te tek'ajtik ta sit te Diose. Ak'talanbot jukeb kornetaetik.

³Patil tal jtul xan ángel, yich'oj tal xchijk'il pom pasbil ta oro, y la stejk'an sba ta sts'eel te altare. A'bot bayal pom, yu'un ya xchik' te ba ay te altar te pasbil ta oroe, te ay ta sit te muk'ul naktajibale. Jun nax smajtan Dios a k'ot sok sk'opik ta spisil te mach'atik yu'unik te Diose.

⁴Te xch'ailel pome mo bael ta sk'ab te ángel ta sit te Diose. Pajal mo bael sok sk'opik te mach'atik yu'unik te Diose.

⁵Jich te ángele la yich' te xchijk'il pome, la snojes ta yak'alel sk'ajk'al te ba altare, y la sbusk'in koel ta lum. Y ay tut'i chiknaj a xpumet bael, xixixet, y sansewal y jikichab.

Te kornetaetike

⁶Te jukeb angeletik te yich'ojik te jukeb kornetaetike la xchap sbaik yu'un ya yok'esinik.

⁷Te primero ángel la yok'esin te skornetae, y ch'ojtalanot koel ta sba balmilal bat y k'ajk' kapal sok ch'ich. La xchik' xejt' ta yoxxejt'elal te te'tikile y spisil te yaxal wamaletike.

⁸Te xchebal ángel la yok'esin te skornetae. Ch'ojot koel ta mar te jachik yilel tut'il jun muk'ul wits te xlaplun ta tilele. Xejt' ta yoxxejt'elal te mare k'ajta ta ch'ich'.

⁹Cham xejt' ta yoxxejt'elal ta spisil te tut kuxajtik te ba mare, y jim ta yoxxejt'elal te ba ay te barkoetike.

¹⁰Te yoxebal ángel la yok'esin te skornetae, y ay jun muk'ul ek', yipal ta tilel jachik tut'il jtuch-k'ajk', t'uxaj tal koel ta ch'ulchan ta sba te yoxxejt'el te muk'ul uk'umetike y ta sba te lok'ib ja'etike.

¹¹Te sbiil te ek'e: “Ch'a”, y ta yoxxejt'elal te ba ay ja'etike ch'a a la sujt. Y ta skaj te ch'aub te ja'etik, bayal gente a cham.

¹²Te xchanebal ángel la yok'esin te skornetae. La yixlan xejt' ta yoxxejt'el te kajk'ale, y xejt' ta yoxxejt'el te ue, y xejt' ta yoxxejt'el te ek'etike. Yu'un jicha laj ijk'ub xejt' ta yoxxejt'elalik, y ma' sakub k'in al xejt' ta yoxxejt'elal te jun k'aale ni ta ajk'ubal.

¹³Te' nax a la kil, y la ka'iy tulan yipal ta k'op jkojt aguila te yipal ta wilel ta yolil ch'uchan. Jich a yal: “¡Ay! ¡Ay! O'ol me sbaik te mach'atik aylan ta balmilale te k'alal ya x'ok' te kornetaetik te ya xba yok'esinik te oxtul xan angeletike”, xchi.

Apocalípsis 9

¹Te yo'ebal ángel la yok'esin te skornetae, y la kil jun ek' te ch'ay tal koel ta ch'ulchan jul ta balmilal. Te ek'e a'bot te syaweul te ch'en te lom toyole.

²La sje' te ch'en te lom toyole, y moj tal xch'ailel te ch'ene, jachik tut'il jun muk'ul jorna. Y te xch'ailel te ch'ene la yijk'utes te k'ajk'ale y te ik'e.

³Te' ba ch'aile, lok' tal k'ulubetik, sok wilik bael ta balmilale. Y ak'talanbot spoderik ta ti'aw, jachik tut'il te ay yu'un te tseketike.

- ⁴Altalanbot mantal te mak' ya yixtalan te wamal te ay ta balmilal, ni junuk te tutik yaxé, ni jwoluk te', sinoke ja' nax te mach'atik ma yich'ojikuk te seyo yu'un Dios ta sti' sbaike.
- ⁵Pero ma ak'talanbot smilik te gentee, sino ke ja' nax ya x'ak'talanbot tulan swokolik jo'eb u. Y te xk'uxul te sti'awe ja' pajal sok te sti'aw tseke.
- ⁶Te jayeb k'aal abi te gentee ya me sk'an slajelik y ma staik. Yo'tanikuk ya sk'an xchamik, y te lajele ya xjakalej bael ta stojolik.
- ⁷Te k'ulubetike pajal sok te kawuetik te chapal yu'un guerra. Te' ta sjolike yich'ojlan te jich yilel tut'il jun korona te pasbil ta oroe. Y te yelawe ja' pajal sok yelaw gente.
- ⁸Te stsotsil sjole jachik tut'il stsotsil sjol ants, y te yeike pajal sok ye choj.
- ⁹Te sti'balulike maktalanbil ta pasbil tak'in. Xpumumet nax te yok'el xik'ike, jachik tut'il bayal karretaetik te nitbil ta kawuetik te k'alal ya xbajt ta guerrae.
- ¹⁰Te sneike, chapal te ya xti'awan, pajal sok te tseke. A'bot ta skuenta te sneike te ya yilbajinlan jo'eb u te genteetike.
- ¹¹Te statal yu'un te k'ulubetike, ja te ángel yu'un te ch'en te lom toyole. Te sbiil ta hebreo-k'ope: Abadon, y ta griego-k'ope: Apolion.
- ¹²K'axix te primero tulan wokole; pero ay to xan cheb.
- ¹³Te swakebal ángele la yok'esin te skornetae, y la kai'y jun k'op te lok' tal ba ay yolil chaneb xulbaletik te ba ay altar te pasbil ta oro te ay ta stojol Diose.
- ¹⁴Y te k'ope la yalbe te swaktulul ángel te yich'oj kornetae: “Kolesa te chantul angeletike te te' chukajtik te ba ay te muk'ul uk'um Eufresese”, xchi.
- ¹⁵Jicha koleslanot tal te chantul angeletike, yu'un ya smiltalan xejt' ta yoxxejt'el te gentee. Yu'un jich chaptalanbil te puersa ya sta yorail sk'aalel, yuil y ya'bilal te jich ya xk'ot ta pasele.
- ¹⁶Y la jta ta a'iyel te jaytul te soltaroetik te kajajtik ta kawue. Ay dosientos millones ta jtul.
- ¹⁷Jich yilel te kawuetik sok te mach'atik moemik aye te la ya'belon kile: Te mach'atik moemik aye smakojik te sti' yo'tane ta jun smajkil te pajal sok yilel te k'ajk'e: asultik sba sok k'ank'antik sba. Te sjol te kawuetike jachik tut'il sjol choj, y ta sti' ya xlok' k'ajk' a sok ch'ail y sok asufre.
- ¹⁸Ta yoxxejt'elal te gente xejt' a laj yu'un te oxkaj wokoletik to, ja' te k'ajk, ch'ail sok asufre te ya xlok ta sti' te kawuetike.
- ¹⁹Porke te spoder te kaewuetike ay ta sti'ik y ta sneik. Yu'un te sneike pajal sok chan yilel, y sok te sjolike ya x'ilbajinwan.

²⁰Pero te jayeb xan sobra te gente, te mach'atik ma' chamik yu'un te wokoletik to, ni ma' sujtes yo'tanik yu'un te tut ma lekuk spasojik ta sk'abike. Ni ma' yijkitayik yich'el ta muk' te pukujetike y sok te lotil diosetik te pasbil ta oro sok ta plata sok ta bronse sok ta ton sok ta te', te ma xju' ya yilik k'inal ni ma xyali k'op ni ma spas xbeen.

²¹Y ni ma' yijkitayik te milawe, ni te spasel ak'-chamele, ni te antsiwejele, ni te elek'e.

Apocalípsis 10

Te ángel te yich'oj te ch'in balbil june

¹La kil jtul xan ángel te beno spodere te yipal tal ta koel ta ch'uchan. Potsol tal ta tokal, sok ay xojob ta sjol. Te yelawe xlemet jachik tut'il k'ajk'al, y te yoke pajal sok muk'ul xutun te' te chik joman nax sk'ajk'ale.

²Yich'oj ta sk'ab jun ch'in balbil jun te xlechoje. La yak' ta mar te sbats'il yoke, y te xk'exome ay jil ta lum.

³Tulan a k'opoj, jachik tut'il ya x'awun jkojt choj, y te k'alal x'awete, jukeb xpumlajan bael ta sjoylejal a ka'iy te sk'oje.

⁴Ta patil te k'opoj te jukeb xpumlajan baele, te jo'on k'an jts'ibay te tut la yalike. Pero ay a ka'iy jun k'op ta ch'ulchan te jich a yalbone: —K'eja me ta awo'tan te tuti' yalik te jukeb xpumlajan baele y ma me ats'ibay —xyuton.

⁵Jich te ángel te la kil te tek'el ta sba te mare y sok ta lume, la stoy moel ta ch'ulchan te sbats'il k'abe.

⁶Y la yal ta jamal ta stojol te Mach'a kuxul ta sbajtel k'inale te la spas ch'ulchan, balmilal, sok mar, y ta spisil te tutik aylan aye. La yal: “Ma'yukix jal tiempo.

⁷Yu'un te k'alal ya sta stiempoal te ya xlijk yok'esin te skornetae te sjukebal ángele, ya xk'ot ta pasel a te tut mukul snopoj ta yo'tan te Diose, jachik tut'il yalaj te j'a'teletik yu'une, ja' te j'alwanejetike”, xchi.

⁸Te mach'a k'opoj tal ta ch'ulchan a ka'iy, tal xan sk'oponon, y la yalbon: —Baan y ich'a te ch'in balbil jun te lechel te yich'oj ta sk'ab te ángel te tek'el ta mar y ta sba te lume —xyuton.

⁹Boon te ba ay te ángele y la jk'anbe te yauk ya'bon te ch'in balbil june. La yalbon: —Ich'a sok we'a. Te ba ati'e chi' me ya ya'iy jachik tut'il chab. Pero te ya xk'ot ta ach'ujte, ch'a me ya xk'ajta —xchi.

¹⁰La kich' te ch'in balbil jun te ay ta sk'ab te ángele y la jwe', y te jti'e chi' a ya'iy jachik tut'il chab. Pero te k'alal la jwe'e, ch'aub ta jch'ujt.

¹¹Jich a yalbikon: —Puersa ya xba awal xan te tut ya yal Dios te tut'il ay sk'oplal te bayal jteyklumetike, nasionetik, te skajalskaj xk'opoje, sok reyetik —xyuton.

Apocalípsis 11

Te cha'tul testigoetike

¹La ya'bikon jun bara te' yu'un sp'isil, pajal yilel sok jch'ix jalal, y la yalbikon: — Jajchan y lijk p'isa te templo yu'un te Diose y sok te altare, y ajtaya te mach'atik ya skejan sbaik te' aye.

²Pero ma me ap'is stukel te yamak'ul te temploe, porke ja'a a'botix ta skuenta te mach'atik ma xch'uunejuk te Diose. Ja' te mach'atik ya xba sju'ik ta tek'el te ch'ul muk'ul jtejkum te ya xjalaj oxeb ja'bil sok olile.

³Y jo'on ya jtikon bael cheb testigoetik sok sk'u'-spak'ik te ay xch'ixale te ya xk'opojik mil dosientos sesenta k'aal ta jo'on jkuenta.

⁴Te cheb testigoetik to ja' te cha'wol oliba te'e y sok te cha'ch'ix yawil k'ajk' te ay ta stojol Kajwaltik ta balmilale.

⁵Teme ay mach'a ya sk'an ya yixlane, ya me xlok' k'ajk' ta sti'ik te ya xch'ik a te skontraike. Jich me ya xcham mach'a auk a te ya sk'an ta yixlane.

⁶Te testigoetik to ay spoderik yu'un ya sts'us te ch'ulchane yu'un mak' yak'ix ja'al a te jayeb k'aal te ya yalbeyik sk'oplal te Diose. Y sok ay spoderik yu'un ya sk'ajtatesik ta ch'ich' te ja'e, y yu'un ya ya'be k'axuk swokol ta balmilal ta spisil ta jkaj wokoletik, chikan jayebuk buelta ya sk'an ya yak'ike.

⁷Pero te k'alal lajix yo'tanik ta yalel a te sk'oplale, te chanbalam te xi'bentik sba ta ilel ya xlok' tal ta ch'en yu'un ya xtal smak. Ya me stsalotik yu'un sok ya me xmilotik yu'un.

⁸Te sti'balulik tixajtik me ya xjil ta kayailtik te ba muk'ul jtejkum te ba jijpanot ta krus te Yajwalike. Ja' te muk'ul jtejkum Sodoma sbiil, sok Egipto sbiil ta alel.

⁹Y ta oxeb k'aal sok olil te gente te yanetik slumalike, sok te yanetik sts'umbalike, y te yanetik sk'opike, y yanetik nasionetike ya me yilbeyik te sti'balulik y ma xyak'ik ta mukel.

¹⁰Te mach'atik kuxajtik ta balmilale lom kontentoik yu'un te chamike. Bats'i lom kontentoik, talel bael ya ya'be sbaik smajtanik yu'un. Porke lom bayal a k'ax swokolik yu'un te ch'atul j'alwanejetike.

¹¹Pero ta yoxebal k'aal sok olil Dios ya xcha'kuses, y ya xtejk'aj xan jajchel. Spisilik te mach'atik ya yilike bayal ya x'och xi'el ta yo'tanik.

¹²Jich te cheb testigoetike ya me ya'iyik jun tulan k'op ta ch'ulchan te jicha altalanbot yu'une: “¡Moanik tal liye!” xchi. Jich ya xmoik bael ta ch'ulchan sok tokal y te skontraike ya me yilik.

¹³Y mismo tiempo ya xtal tulan jikichab, y ta skaj te jikichabe ya xjem koel xejt' ta slajunxejt'el te muk'ul jtejklume, y siete mil ta jtul gente ya xcham. Te

mach'atik kuxajtik to jilele, ben xlaj xi'ik sok ya la yalbeyik slekilal te Dios te ay ta ch'ulchane.

¹⁴Jich ya xk'ax te xchebal tulan wokole. Pero ya xtalix te yoxebale.

Te sjukebal kornetae

¹⁵Te sjukebal ángele la yok'esin te skornetae. Y la ka'iy tulan k'op ta ch'ulchan, te jich la yalike: “Te mach'a ay ta skuenta te ya x'och ta ajwalil ta sba te balmilale ja' japubil yu'un te Kajwaltike y sok te Cristo yu'une. Y ya x'och ta ajwalil ta sbajtel k'inal”, xchiik.

¹⁶Te beintikuatro ta jtul te mach'atik lom mamalikixe te nak'ajtik te ba ay snaktajibik ta stojol te Diose, la skejan sbaik k'alal ta lum y la yich'ik ta muk' te Diose.

¹⁷Jich a yalik: “Ya kalbetikat kola awal, Kajwaltik Dios te spisil ya xju' awu'une. Atalel ayat ta namey sok ta ora to. Porke la awak'ix ta ilel te lom bayal apoder y la awich'ix awa'tel ta ajwalil.

¹⁸Te nasionetike ilinemik. Pero la staix sk'aalel te ya awa'be kastigoe, sok yorailix te ya awich' jkuenta te mach'atik chamenike. Sok ya awak'talanbe smajtan te awaj-a'teltak: ja' te j'alwanejetike, sok te mach'atik ayik ta jteyklum awu'une, y sok te mach'atik ya yak' ta jkuenta te abiile, chikan me ch'in ta muk'. Sok ya ajim te mach'atik ya yixlan te balmilale”, xchiik.

¹⁹Jich a je' te templo yu'un Dios te ay ta ch'ulchane, y te ba temploe chikan ta ilel te xkaxaul te trate yaloje. Y tal sansewal, xixixet, xpumumet, jun tulan jikichab, y jun tulan bat.

Apocalípsis 12

Te antse y sok te muk'ul chan te xi'bentik sbae

¹Chiknaj ta ch'ulchan jun muk'ul señail: ja' te jtul ants pixbil ta k'ajk'al jachik tut'il jun k'u'ul-pak'al. Te yoke stek'tajibinej te ue, y te ba sjole yich'oj jun korona sok lajchayeb ek'etik.

²Te antse ay tut staoj, y x'awet yu'un xk'uxul te swokole, yu'un ay swokol te ya xpajt yo'tane.

³Te nax a chiknaj ta ch'ulchan jun xan señail: jun mam muk'ul chan te xi'bentik sbae. Tsaj te skolorile sok ay jukeb sjol, lajuneb xulbal, y jujun skorona te jujun sjole.

⁴Sok te snee la smes xejt' ta yoxxejt'el te ek'etik ta ch'ulchan y la xch'oj koel ta sba balmilal. Te muk'ul chane la stejk'an sba ta stojol te ants te ya xpajtix yo'tan ae, yu'un ya sti'bey ta ora te k'alal ya x'ayin te xch'in yale.

⁵Te antse pajt yo'tan, kerem te xch'in yale, ja' te ya sjapuy ta spisil te nasionetik sok te sbaston tak'ine. Pero te xch'in yale ik'ot bael ta stojol Dios te ba ay te smuk'ul naktajibale.

⁶Te antse lok' bael ta anel k'alal ta jojchol t'ant'an luwar, te ba ay jun luwar chapal yu'un te Diose. Yu'un te' ba smak'lin a te ya xjalaj mil dosiento sesenta k'aal.

⁷Ta patil ay jajch tulan pleto ta ch'ulchan. Te jMiguel y sok te angeletik yu'une la ya'be sbaik sok te muk'ul chan te xi'bentik sbae. Te muk'ul chan y sok te angeletik yu'une la ya'be sbaik soke,

⁸ma' ju' yu'unik stsalel y ma' staix sluwarik a te ba ch'ulchane.

⁹Jich a yich'ik ch'ojel lok'el te muk'ul chane. Ja' te antibo chan te pukuj sbiil, sok Satanas sbiil ek'a. Ja' te ya slo'lay spisil te genteetik ta balmilale. Te pukuje y sok te angeletik yu'une ch'ojtalanot tal koel ta balmilal.

¹⁰Jich a ka'iy jun tulan k'op ta ch'ulchan, te ya yale: “Te ora to la staix yorail kolel yu'un te Kajwaltik Diose. Ay spoder y ja' ayix ta ajwalil, y sok ayix ya'tel te Cristo yu'une. Porke la yich'ix ch'ojel lok'el te mach'a ya sleulanbe smul te kermanotaktike ta stojol Dios ku'untik ta k'ajk'al ajk'ubal.

¹¹Te kermanotaktike la tsalikix jilel ta skuenta xch'ich'el te la smal te Ch'in Karnerae, y sok ta skuenta te sk'op Dios te la yalik ta jamale. Ma' xi'ik yu'un teme ya xlay xkuxlejalik aye, sino ke sp'ejel yo'tanik la yak' sbaik ta milel.

¹²Ja' yu'un kontentoukex me te ja'ex te kuxajtikex te ba ch'ulchane. Pero o'ol me sbaik te mach'atik kuxajtik ta balmilale y sok ta mare. Porke te pukuje, te lom ilineme, sna'oj te ma jalukix ay sk'aalel, sok koem tal te ya skontrainex”, xchi.

¹³Te k'alal la yil te muk'ul chan te ch'ojot tal koel ta balmilale, la snuts te ants te ay ayinem te xch'in kereme.

¹⁴Pero te antse a'bot cheb smamki xik' te xike, yu'un ya spas xwil bael a te ba ay sluwar ta jojchol t'ant'an k'inal te ya xjakalej bael te ba ay te chane. Te' ya xmak'lintesot a te ya xjalaj oxeb ja'bil sok olile.

¹⁵Te chane la xch'oj lok'el ja' ta sti' yu'un ya sk'ajtates ta muk'ul uk'um yu'un ya xbajt ta ja'a te antse.

¹⁶Pero te lume la skoltay te antse. Yu'un te lume la sjam te sti'e, y la yuch' koel te muk'ul uk'um te xch'ojoj lok'el ta sti' te muk'ul chan te xi'bentik sba ta ilele.

¹⁷Jich mas a ilin te muk'ul chan ta skontrainel te antse, y ba ya'be sba sok ta skontrainel te jayeb xan sts'umbal jilem te antse. Ja' te mach'atik ya xch'uunbeyik te mantaliletik yu'un te Diose, y sigue ben jun yo'tanik sok te tut bats'i jich yalaj te Jesucristoe.

Apocalípsis 13

Te cheb chanbalametik te xi'bentik sbae

¹Te muk'ul chan ba stejk'an sba ta sti'il te mare. Sok la kil lok' tal ta mar jkojt chanbalam te xi'bentik sbae te ay jukeb sjol y lajuneb xulbal. Ta juju-ch'ix te xulbale ay jujun skorona, y ta jujun te sjole ay sbiilik ta stoybak'optayel ta skontrainel te Diose.

²Te chanbalam to te lom xi'bentik sba te la kile, pajal sok yilel te jkojt leopardoe. Te yok sk'abe jachik tut'il yok sk'ab oso, y te sti'e jachik tut'il sti' choj. Te muk'ul chan la ya'be spoder y sok snaktajib y bayal ya'tel.

³Jun ta sjol te chanbalame yich'oj jun ejchen te ya xcham yu'un yilele. Pero te ejchene lekubenix. Spisil te mach'atik ayik ta balmilale k'ax lom yan a yilik, y la sts'akliyik bael te chanbalam te lom xi'bentik sbae.

⁴La yich'ik ta muk' te muk'ul chan, yu'un ja' la ya'be ya'tel te chanbalam te xi'bentik sbae, sok la yich'ik ta muk' euk te chanbalame. La yalik: “¿Mach'a me pajal sok te chanbalam to te xib'entik sbae, y mach'a k'an ya'be sba sok ta skontrainel?” xchiik.

⁵Jich a a'bot xan permiso te chanbalam ta stoyba-k'optayel ta skontrainel te Diose, sok a'bot ya'tel te ya xjalaj kuarenta y dos ue.

⁶Y jich jajch skontrain te Diose, y la skontra-k'optay Dios sok te templo yu'une y sok te mach'atik te ayik ta ch'ulchane.

⁷Jicha a'bot xan permiso te ya ya'be sba sok guerra ta skontrainel te mach'atik yu'unik te Diose asta ya stsaltalan. Y a'bot ya'tel ta stojol spisil ta skajalkaj sts'umbal te gentee ta jujun jtejkum, ta skajalkaj sk'opik, sok ta yanetik nasionetik.

⁸Te chanbalam to te xi'bentik sbae ich'ot ta jkuenta yu'un spisil te mach'atik ayik ta balmilale. Ja' te mach'atik ma ts'ibabiluk sbiilik ta sjunal kuxlejal yu'un te Ch'in Karnera te la yich' milele. Te sjunal kuxlejale, ja' te jun te la yich' ts'ibayel desde pas te balmilale.

⁹Te mach'a ay xchikinike, a me ya'iy:

¹⁰Te mach'atik ay ta skuenta ya yich' chukele, ya me xbajtik ta chukel. Sok te mach'atik ay ta skuenta ya yich' milel ta puñal, ya me yich' milel ta puñal”, xchi. Ja' yu'un, te mach'atik yu'unik te Diose, ya me sk'an te ayuk spuensa yo'tan sok te junuk me yo'tan xch'uunej te Diose.

¹¹Ta patil la kil jkojt xan chambalam te xi'benik sbae te lok' tal ta lume. Ay cheb xulbal te pajal sok yu'un karnerae, pero jich k'opoj tut'il muk'ul chan te xi'bentik sba ta ilele.

¹²Ja' la spas te tut'il ay ya'tel te primero chanbalam te xi'bentik sba te ay ta skuentae. Y jich la yak' te yakuk yich'ik ta muk' te primero chanbalam spasil te mach'atik te kuxajtik ta balmilale. Ja' mismo te chanbalam te lekuben yejchen te jich yilel te ya xcham yu'une.

¹³Sok ya spas muk'ul señailetik milagroetik, asta ta sit te gentee ya xt'uxan ta koel k'ajk' ta ch'ulchan ya xjul ta balmilal.

¹⁴Y ta skuenta te tut'il ay señaetike te jich ya x'a'bot spas ta stojol te primero chanbalam te xi'bentik sbae, la slo'lay te mach'atik aylan ta balmilale. Sok la spastalan ta mantal te ya spasbeyik jun slok'ol te chanbalam te xi'bentik sbae te la yich' ejch'entesel ta puñal te ma ba cham yu'une.

¹⁵Y te xchebal chanbalam te xi'bentik sbae a'bot spoder te ya ya'be xkuxlejal te slok'ol primero chanbalam te xi'bentik sbae. Yu'un te slok'ol abi ya me xk'opoj, y ya me smil spasil te mach'atik ma xyich'ik ta muk'e.

¹⁶Sok la yal mantal te ya yak'talanbe jun marka ta sbats'il k'ab o ta sti'sba ta spasilik, ta ch'in ta muk', ta jk'uuletik y ta me'baetik, ta libre aylan o ayik ta mosoil.

¹⁷Y ni jtuluk ya xju' xmanba ni ya xchonba teme ma'yuk yich'oj te marka ta skuenta te chanbalam te xi'bentik sbae, o te yajtalul te sbiile.

¹⁸Ja' yajtalul to ya sk'an te ay jp'ijiltik ta sna'ele. Te mach'a ya ya'ibe sluwarile, ich'a jkuenta te yajtalul te chanbalam te xi'bentik sbae, ja te jun yajtalul gentee. Te yajtalul abi, ja' te seisiento sesenta y seis.

Apocalípsis 14

Te sk'ayoj te siento kuarenta mil ta jtule

¹La kil te ch'in karnerae, te kotol te ba ay te wits Sione. Sjoyinej te siento kuarenta y quatro mil ta jtul genteetike te yich'ojlan ts'ibayel ta sti'sbaik te sbiil te Chin Karnera y sok te State.

²Te nax a la ka'iy te ay tut ya xk'opoj ta ch'ulchan. Jachik tut'il sk'op jun nojel ja' te ya xch'ay koel ta xch'enale, jachik tut'il ya xt'om jun tulan ay tut xpumumete. Jachik tut'il jun sk'op te bayal arpistaetik te yipalik ta stijel te yarpaike.

³Y ya sk'ayojinik jun ach' k'ayoj ta stojol te muk'ul naktajibale y ta stojol te chaneb te tutik kuxajtike y sok te mach'atik lom mamalikixe. Ni jtuluk mach'a ya xju' yu'un snopel te k'ayoj abi sino ke ja' nax te siento kuarenta y quatro mil ta jtul te mach'atik kolemikix lok'el ta yolil te mach'atik aylan ta skuenta balmilale.

⁴Ja' to ja'lan te mach'atik te ma' yixlan sbaik sok antstike yu'un ma'yuk tut'i spasil sok. Ja' te mach'atik sts'akliyejik te Ch'in Karnera te bayuk ya xbajte. Laj

kolik lok'el ta yolil te genteetik jachik tut'il primero smajtan Dios y sok yu'un te Ch'in Karnerae.

⁵Ni ma'yuk a yalik te le-lot ta sti'ik, yu'un ma'yuk smulik ta stojol te Diose.

Te tutik sk'oplal a yal te oxeb angeletike

⁶La kil jtul xan ángel te ya xwil ta yolil te ch'ulchane, y te yich'oj te sk'oplal kolel sbajtel k'inal yu'un ya yaltalanbe te mach'atik kuxajtik ta balmilale. Sok ta spasil te nasionetike, skajalkaj sts'umbal, y sk'opik y jtejklumetik.

⁷Tulan la yal: “Xi'aik te Diose, y albeyaik slekilal. Yu'un k'otix yorail te stukel ya x'ich'awan jkuentae. Ich'aik ta muk' te mach'a la spas te ch'ulchane y sok te balmilale, te mare, y te slok'ib ja'etike”, xchiik.

⁸Ts'akliyot bael yu'un te xchebal ángele, te ya yal: “Jimix, jimix te muk'ul jtejklum Babiloniae, te la yak' yakubuk ta spasil te nasionetike sok te sbino k'oem te la ya'be spas antsiwejele”, xchi.

⁹Te' nax a tsaklilanot xan yu'un te yoxebal ángele te tulan la yale: “Teme ay mach'a ya yich' ta muk' te chanbalam te xi'bentik sbae y sok te slok'ole, y teme ya yich'be te smarka ta sti'sbae o ta sk'abe,

¹⁰ya me yich' te tulan kastigo yu'un Dios, te jich chapalix te ma'yuk sk'ap te ayix ta yawil yu'un te kastigo yu'un Diose. Y ya me x'a'bot k'axuk bayal swokolik ta k'ajk' y sok asufre ta stojol te ch'ul angeletik y sok te Ch'in Karnerae.

¹¹Te xch'ailel te swokolike ya xmo bael ta sbajtel k'inal. Y ni ma'yukix kuxo-o'tan a ta k'ajk'al ajk'ubal yu'un te mach'atik ya yich'ik ta muk' te chanbalam te xi'bentik sbae y sok te slok'ole, y sok te yich'objbeyik smarka ta skuentae.

¹²Ja' yu'un te mach'atik yu'unik te Diose sok te mach'atik ya xch'uunbeyik te mantaliletik yu'un y te sigue jun yo'tanik ta stojol te Jesuse, ya sk'an te ayuk yip yo'tanike.

¹³Jicha ka'iy jun xan k'op ta ch'ulchan te jich a yalbone: —Ts'ibaya ta jun to: “Ben tsa'am slekil te ora to sok ta patil bael te mach'atik ya xchamik ta skuenta te Kajwaltike —xchi. Sok la yal te Espiritue: —Ya me xkux yo'tanik yu'un te ya'telike, sok ya me x'ich'bot jkuenta yu'un te tut spasoje.

Te kosecha yu'un te balmilale

¹⁴La kil y la jta ta ilel jun sakil tokal, y ta sba te tokale, te' nakal jtul te pajal sok gente yilele. Yich'oj jun skorona oro ta sjol y yich'oj ta sk'ab jun luk te beno yee.

¹⁵Y lok' tal ta templo jtul xan ángel, x'awet tal ta tulan k'op te mach'a nakal ta tokale. Jich a yal: “Ochan ta a'tel sok te aluk awich'oje y tso'ba te kosecha ta balmilale. Porke la staix yorail, yu'un yijubix te kosecha ta balmilale”, xchi.

¹⁶Te mach'a nakal ta tokale la yotses te smam luk ta balmilal y la stsob te kosecha te ay ta balmilale.

¹⁷Te nax a, jtul ángel lok' tal te ba templo te ay ta ch'ulchane. Jich yich'oj euk jun mam luk te beno yee.

¹⁸Y te ba altare lok' xan tal jtul ángel te yich'oj ya'tel yu'un skuenta k'ajk'. Y tulan a yawutay te mach'a yich'oj te mam luk te beno yee. Jich la yalbey: "Otsesa te aluk te beno yee, y k'oka a te palajtik te ubailtik te ay ta balmilal, porke te yubailtike ben yijikix", xchi.

¹⁹Te ángele la sk'aes te sluk ta balmilale y la stuy te ubailtik te ts'unbil ta balmilale. Y te nax a la yotses te ba smam k'ejil yu'un te ya spits'bot a te ya'lele. Ja' to ja' xyal te tut'il ya yak' tulan kastigo te Diose.

²⁰Te ubaetike la yich'talan pits'el ta sti'il te muk'ul jteyklume y te ba smam k'ejile lok' tal ch'ich'. Te stoylejaj te ch'ich'e k'ot te ba spreno te kawuetike sok pamaj bael tresientos kilometro.

Apocalípsis 15

Te angeletik sok te jukeb slajibal wokoletike

¹La kil ta ch'ulchan jun xan muk'ul señail te yan ta ilele: Ja' te jukeb angeletik te yich'oj jukeb slajibal tulan wokole, te ja' ya stsakay a te jayeb kastigo ya yak' te Diose.

²La kil xan te tut pajal yilel sok jun mar te xlemet sok te kapal sok k'ajk'e. Te ba te mar te xlemete, te' tek'ajtik a te mach'atik ju' yu'unik te ma' yich'ik ta muk' te chanbalam te xi'bentik sbae y sok te slok'ol, y sok te snúmeroil sbiile. Yich'ojlan yarpaik te ak'talanbil yu'un Diose.

³Ya sk'ayojinik te sk'ayoj jMoises te yaj-a'tel Dios y sok te sk'ayojil te Ch'in Karnerae. La yalik: "Lom muk' y k'ax lom tsa'am ta spisil te tuti' apasoje, Kajwaltik Dios te spisil ya xju' awu'une. Toj y bats'i jich te beetik awu'une, ja'at ajwalilat yu'un te nasionetike.

⁴¿Me ay mach'a a te mak' ya xi'ate, ja'at Kajwal? ¿Me ay mach'a te ma xyalbeyat slekil ak'oplale? Yu'un ja'at nax te lek ayate. Spisil nasionetik ya xlaj tal y ya yich'at ta muk', porke chikanix ta ilel te lek ya xchapawanate", xchiik.

⁵Ta patil te tutik to, la kil y la jta ta ilel je'bil ta ch'ulchan te templo yu'un Dios, te te' k'ejbil a te mantaliletike.

⁶Te ba templo yu'un Diose, te' lok'ik tal a te jukeb angeletik te yich'ojlanik te jukkaj tulan wokoletike. Slapojlanik lino-pak' te ben sak y xlemete, y aylan sinturonik pasbil ta oro y te snajt'ile k'oem k'al ta sti' yo'tanik.

⁷Jkojt te ta xchankojtol te tut kuxajtike la yak'talanbe ta juju-tul te juktul angeletik jun baso pasbil ta oro, nojel ta tulan kastigo te ya xtal ta stojol Dios te stalel kuxul sbajtel k'inale.

⁸Y te temploe noj ta xch'ailen yu'un te slekilal sok spoder te Diose. Y ma'yuk mach'a ya xju' ya x'och bael te'a teme ma to lajemuk a te jukkaj tulan wokol te yich'ojlan te jukeb angeletike.

Apocalípsis 16

Te basoetik yu'un kastigoe

¹La ka'iy jun tulan k'op te xlok' tal te' ba temploe y te la yalbe te jukeb angeletike: —Baanik y malaik ta sba balmilal te jukeb basoetik yu'un te tulan kastigo te ya yak' tal te Diose —x'utalanot.

²Te primero ángele bajt y ba smal te sbaso ta sba te balmilale. Y ta spisil te gente te yich'ojbe te smarka te chanbalam te xi'bentik sbae y te la yich'beyik ta muk' te slok'ole, chiknaj yejchenik te k'ax ma lekuk y lom k'ux.

³Te xchebal ángele la smal te sbaso ta sba te mare, y te ya'lel mare k'ajtaj ta ch'ich' jachik tut'il xch'ich'el jtul winik te milbile. Y cham spisil te tutik kuxajtik te ba mare.

⁴Te yoxebal ángele la smal te sbaso ta sba te muk'ul uk'umetike y sok te lok'i-ja'etike, y laj k'ajtaj ta ch'ich'.

⁵Te nax a la ka'iy te jich la yal te ángel yu'un te ja'etike: —Te ja'ate, Kajwal, te Ch'ul Diosat, te atalel ayat ta namey sok ta ora to, tojat te jich la awak'beyix te kastigoe.

⁶Porke stukelik la smalbeyik xch'ich'el te mach'atik aylan awu'une, y sok te j'alwanejetike. Jich te ora to ja'at la awa'be yuch'ik te ch'ich'e, yu'un jich mismo ya sk'an ya xk'ot ta skuentaik —xchi.

⁷Jich a ka'iy xan te ba altar te jich a yale: —Jich, Kajwal, te Diosat te spisil ya xju' awu'une, ja'at la awak'ix kastigo ta stojil sok bats'i jich —xchi.

⁸Te xchanebal ángele la smal te sbaso ta sba te k'ajk'ale, y la ya'be spuensa te k'ajk'ale yu'un ya xch'ik' sok k'ajk' te gentee.

⁹Y spisilik ayik jilel ta wokol yu'un te ben k'ux te sk'ajk'ale. Pero ni ma' sujtes yo'tanik ta stojol Dios, ni ma' yalbeyik te slekil sk'oplale. Sino ke la yalik te tutik la stoyba-k'optayik ta skontrainel te Diose te ya xju' yu'un yak'el te tulan wokoletik to.

¹⁰Te sjo'ebal ángele la smal te sbaso ta sba te snaktajib te chanbalam te xi'bentik sbae. Jich jil ta ijk'al k'in al te ba ya xmantalaje. Te gentee ya sti'talan yak'ik yu'un te xk'uxul swokolike.

¹¹Pero ni ma ja'uk a sjilesik ta spasel a te tut ma lekuke. Sino ke ta skaj te xk'uxul swokolike y sok te yejchenike, tutikuk nax a yalik ta stoyba-k'optayel ta skontrainel te Dios te ay ta ch'ulchane.

¹²Te swakebal ángele la smal te sbaso ta sba te muk'ul uk'um Eufratese. Y te ya'lel uk'ume takej yu'un ya sk'aes a te reyetik te ya xljaj lijk tal ta stojil xlok' k'ajk'ale.

¹³La kil te ta sti' te chanbalam te xi'bentik sbae sok ta sti' te chanbalam te lom yane y sok ta sti' te palso j'alwanejetike, yipal ta lok'el oxeb espirituetik te ma lekuke te pajal yilel sok ch'uch'etike.

¹⁴Ja' espirituetik yu'un te pukujetike te ya spasik señailetik sok milagroetik. Y lijkik bael ta stsobel ta spisil te reyetik ta balmilale yu'un ya ya'be guerra te jun k'aal te lom tulan sk'oplal yu'un te Dios te spisil ya xju' yu'une.

¹⁵“A'iya awa'iyik, te jo'one ya me xtalón, te ma na'biluk tut orae, te jachik tut'il jtul j'eleke. Ben tsa'am slekil te mach'a xkuxoj yo'tane y sok te slapoj sk'u'-spak'e, yu'un ma me t'axaluk a y ma me sta k'exlal te ya x'ilot te t'axale”, xchi te Kajwaltike.

¹⁶Y te pukujetik la stsobik te reyetik te ba luwar te Armagedon sbiil ta hebreo k'ope.

¹⁷Te sjukebal ángele la smal bael te sbasoe ta ik'. Y te ba templo ta ch'ulchane, lok' tal jun tulan k'op te te' lijk tal ba' ay te muk'ul naktajibale, y la yal: “Ju'ix ta pasel”, xchi.

¹⁸Jich xlemlajan lijkél sansewal, xixixet y xpumumet. Y te balmilale nijk ta skaj te tulan jikichabe, te k'ax ta mas ke ta spisil te tulan jikichabetik te la yak' desde ke ay gente ta balmilale.

¹⁹Te mam muk'ul jteyklume oxjajt a lok' a y te muk'ul jteyklumetik ta balmilale la jim koel. Y te Diose la sna' te mam muk'ul jteyklum Babiloniae, yu'un ya ya'be yuch' te bino yu'un te sbaso te nojel ta kastigo yu'un te Diose.

²⁰Spisil te ch'in luwaretik te joybil ta ja'e y sok te witstikile, laj ch'ay bael.

²¹Y ta ch'ulchan ch'ay tal koel ta sba te gentee muk'ul bat te k'axem yalal ta kuarenta kiloe. Y te genteetike la yalik tutik la stoyba-k'optay ta skontrainel te Dios yu'un te tulan wokol yu'un te bate, porke jun tulan kastigo a k'ot.

Apocalípsis 17

Te kastigo ya yich' te mera jmulawil antse

¹Tal sk'oponon jtul te ta sjukebal te angeletik te yich'ojik te jukeb basoetike, y la yalbon: —La', ya k'abeyat awil te kastigo ya yich' te mera jmulawil ants te te' nakal ba sba te ja'e.

²Te reyetik ta balmilale la yantsinikix te antse, y te mach'atik aylan ta balmilale laj yakubikix sok te sbino te skuenta mulile —xchi.

³Te nax a, ay tut la ya'bon kil te Espiritue. Te ángele la yik'on bael ta jojchol t'ant'an luwar. Te' kil jtul ants a te kajal ta jkojt tsajal chanbalam te lom yane. Te skojtol sts'ibabil biililetik te puru toyba-k'opetik ta stojol te Diose. Y ay jukeb sjol y lajuneb xulbal.

⁴Te ants abi slapoj sk'u'-spak' tsaj-tsajtik te sbonole, y lek xchapoj sba ta oro sok ta ben tsa'amik ton sok ta perlaetik. Yich'oj ta sk'ab te jun baso pasbil ta oro te nojel a te tutik p'ajtalanbile y sok smul ta kremiwejele.

⁵Ay ts'ibabil ta sti'sba jun biilil te mukul nax aye: “Te muk'ul jtejkum Babiloniae, ja' sme' te jmulawil antstike sok ta spisil te tutik p'ajbil ta balmilale”, xchi.

⁶Te nax a la jna' te yakubenix te antse. Ja' yakuben yu'un te xch'ich'el te mach'atik yu'unik te Diose y sok te xch'ich'el te mach'atik miltalanot yu'un te la yalik ta jamal te sk'oplal te Jesuse. Te k'alal la kile, lom cham a ka'iy yu'un.

⁷Jich la yalbon te ángele: —¿Tu'un te lom cham la awa'iy? Ya kalbeyat te tut xyal sk'oplal ta mukul te ants me to, y te chanbalam te lom yan te ik'bil bael yu'un, te ay jukeb sjol y lajuneb xulbale.

⁸Te chanbalam te lom yan la awile, ja' te kuxul ta nail toe, pero ma chikanukix. Pero ya xba lok'uk tal ta ch'en antes te ya xba yich' lajinel ta spisile. Te genteetik ta balmilale te ma nakaluk sbiilik te ba slibroal yu'un te kuxlejal desde pas te balmilale, lom cham me ya ya'iyik te k'alal ya yilik te chanbalam te lom yane, te kuxul ta nail toe, y ma chikanukix, pero ya me chiknaj xan.

⁹“Ya sk'an te ay sp'ijil awo'tan teme ya ak'an te ya ana'be sluwar to. Te jukeb sjole ja' xyal te jukeb witstikil te ba nakal ta antse, sok ja' seña te juktul reyetike.

¹⁰Jo'tul te reyetik to ch'ayemikix, te jtul xane yich'oj ya'tel te ora to, y te yane ma to xchiknaj. Pero te k'alal ya xtal te últimoe, ma jalukix k'aal ya xjalaj.

¹¹Te chanbalam te lom yan, te kuxul ta nail toe y te ma chikanukixe, ja' te swaxkebal reye. Pero pajal sok te sjuktululik te reyetike, y ya me xbajt ta ch'ayel ta jmel nax.

¹²“Te lajunch'ix xulbal te la awile, ja' te lajuntul reyetik te mato stam ya'telike. Pero ya me yich' ya'telik junuk ora, jun nax sok te chanbalam te lom yan ta ilele.

¹³Te lajuntul reyetik to, jun nax akuerdo ayik, y ya yich'ik ta jkuenta te spoder y te smantal te chanbalam te lom yane.

¹⁴Ya me ya'be sbaik sok ta skontranel te Ch'in Karnerae, pero te Chin Karnerae ya me stsaltalan. Porke ja' stukel Ajwalil yu'un te ajwaliletike y Rey yu'un te reyetike. Y te mach'atik ay ta skuentae ja' ik'talanbil y t'ujtalanbil yu'un Dios y jun yo'tanik ta stojol —xchi.

¹⁵Te ángele jich a yalbon euk: —Te ja'etik la awile te ja' nakal a te jmulawil antse, ja' seña jtejklumetik, genteetik, y yanetik sk'op y yanetik nasionetik.

¹⁶Y te lajuneb xulbal te la awil te ay ta sjol te chanbalam te lom yane, ya me sp'ajik te jmulawil antse. Y ya me sjilesik ta ch'ojel y t'axal ya xjil yu'unik. Ya me swe'beyik te sti'balule y ya me xchik'ik ta k'ajk'.

¹⁷Dios la ya'be ta yo'tanik te ya spasik tut ya sk'an yo'tan stukel. Ya me spasik akuerdo te reyetik te ya yak' sbaik ta skuenta te chanbalam te lom yane, ja' to teme k'ot ta pasel te tut yaloj te Diose.

¹⁸Te ants te la awile ja' seña te muk'ul jtejklum te ya spas ta mantal te reyetik ta balmilale —xchi.

Apocalípsis 18

Jimix te jtejklum Babiloniae

¹Ta patil to la kil jtul xan ángel te yipal tal ta koel ta ch'ulchane. Tulan yich'oj ya'tel, y te balmilal sakub k'inal yu'un te xojobile.

²Sok tulan sk'op x'awet: —¡Jimix, jimix te muk'ul jtejklum Babiloniae! Sujtemix ta sna pukujetik. Ja' xch'enikix spasil ta jkaj te pukujetik te ma lekuke. Xluchtajibix spasil ta jkaj te mutetik te ma lekuke y te p'ajbile.

³Yu'un spasil te nasionetike yakubik yu'un te sbino yu'un te tut ma tsa'amuke sok yu'un te antsiwejele. Te reyetik ta balmilale la yantsinlanikix, y te jchonbajeletik ta balmilale laj k'u lejibix sok te tut ya sk'upin sok te sti'balul te tulan ya yak' ta pasele —xchi.

⁴La ka'iy xan k'op ta ch'ulchan te jich ya yale: —Lok'anik bael te ba muk'ul jtejklume, ja'ex te jtejklumex ku'une. Yu'un me jich mak' ya ajoyinik yu'un a te smulike ni mak' staex a te kastigo ya yich'ike.

⁵Yu'un te smulike lom bayalix, k'otix k'alal ta ch'ulchan, y Dios a yilix te tut ma lekuk ya spasike.

⁶Jich mismo a yich' ek'a te tut'il a spasbe te yanetike. A me stoj chebuk buelta te tut spasoje. A' bayalejuk cha'mel ta mas tulan te wokol ya yich'e jich tut'il la ya'be swokol te yanetike.

⁷A' yich' tulan wokol y yo'olil sba jich tut'il te la stoy sbae y te tuti' sk'upin sti'balule. Yu'un la yal ta yo'tan: “Li' ayon to, nakalon jich tut'il me muk'ul rey. Ma biuda antsukon, ni mak' me kil wokol”, xchi.

⁸Ja' yu'un ta jun nax k'aal ya xtal te tulan swokolike: lajel, wokol y wi'nal, sok ya me yich' chik'el ta k'ajk'. Porke te Diose bayal spoder, te ja' Ajwalile, ja' la yich'ix jkuentae —xchi.

⁹Te reyetik ta balmilal la yantsinanikix, sok la sjoyinlanikix ta pasel te tut te ya sk'upin sti'balulike. Ya me x'ok'ik y ya me yich' yajtal yo'tanik yu'un te k'alal ya yilik te xch'aille te xchik'elike.

10Jakal to me ya yilik sok xi'el te swokolike, y ya me yalik: —¡Ay, o'ol me aba, muk'ul jtejk'um Babilonia, muk'ul jtejklum te beno awipe! Porke jts'in nax a tal te kastigo awu'une —xchiik me.

11Te jchonbajeletik ta balmilale jich me ya yok'etay te muk'ul jtejklume, y ya me yich' yajtal yo'tanik yu'un. Porke ma'yukix mach'a ya sman a te tut xkuchojike:

12ja' te oro, plata, ben tsa'am ton, sok perlaetik, sok te lino pak'etik te lom finoe, y sok te seda pak'e te tsaj-tsajtik skolorile, sok spisil ta jkaj ta te'etik te ben buts'an yik'e, sok te tut pasbil ta sbakel ye te elefantee, sok ben tsa'amik te', sok bronse-tak'in, sok hierro-tak'in, y sok marmol-ton,

13sok kanela sok yan poxil we'elil te ben bujts'an yik'e, sok pom, sok mirra y perfumeetik, sok bino, sok aseite, sok ben fino harina y triwu, sok chanbalametik yu'un ijkatsil, karneraetik, kawuetik sok karretaetik, y asta sok mosoetik, sok yan xan genteetik.

14Y ya me yalbeyik te muk'ul jtejklume: —Ma'yukix awu'un spisil te sit lo'bajeletik te ben ya ak'ane, yu'un la ach'ayix spisil te atsa'amul y te ak'ulejale —xchi me.

15Te mach'atik ya xchonbaj sok te tutik to, y te k'ulejibik ta skuenta te muk'ul jtejklume, jakal to me ya yilik yu'un xi'el te kastigo ya yich'e. Ya me x'ok'ik y ya me yak' yajtal yo'tanik.

16Jich ya yalik: —¡Ay, o'ol me sba te muk'ul jtejklume! Jachik tut'il jtul ants te slapoj sk'u'-spak' te lino pak' te ben finoe y slapoj sk'u'-spak' te tsaj-tsajtik skolorile, sok xchapoj sba ta oro, perlaetik, y ben tsa'amik ton,

17y ta jts'in nax a laj te lom bayal sk'ulejale —xchi. Spisil te japuyej-barkoetike y te mach'atik ya xbeenik ta ti'ti' ja'e, sok te ja'teletike ta barkoetik y spisil te mach'atik ya sleik a'tel ta mare, jakal to me ya xjilik.

18Y te k'alal ya yilbeyik xch'ailel te sk'ajk'el te muk'ul jtejklume, ya x'awunik: —Ma'yuk yan muk'ul jtejklum te ya xj'u ya spaj te muk'ul jtejklum to —xchiik yu'un.

19Y ya me smukik ta ts'ubil lum te sjolike, y ya x'ok'ik yu'un te yajtal yo'tanike. Y x'awlajan: —¡Ay, o'ol me sba te jtejklum te lom muk'e. Sok te sk'ulejale la yak' k'ulejubuk spisil te mach'atik ay sbarkoik ta mare. Y ta jts'in nax a laj ta jimel! —xchiik.

20Ja'ex te ayex ta ch'ulchane, kontentoukex me yu'un te jimix te muk'ul jtejklum to; y kontentoukex me ja'ex te mach'atik ayex ta jtejklum yu'un te Diose, sok te mach'atik apostoletike y te mach'atik j'alwanejetike. Porke Dios la ya'beyix stoj te tut ma lekuk a spاسبeyex te ja'exe.

²¹Jich te jtul ángel te bayal yipe la xjach jp'ej ton te jachik tut'il jp'ej mam cha'tone, y la xch'oj ochel ta mar. Sok la yal: —Jich me ya yich' tulan jimel te Babilonia te mam muk'ul jteyklume, y ni jaymel ya xtaot xan ta ilel.

²²Ni jaymel ya x'a'iyot xan ta atojol ta kayailtik te k'in yu'un te arpaetike, sok te amayiletike, y sok te kornetaetike. Sok ma'yukix j'a'teletik ta atojol te ya sna'ik a'tele. Sok ma me chikanukix ta atojol te yok'el te mam cha'tone.

²³Sok ma xjobin xan ta atojol te lus yu'un te jun lamparae. Sok mak' me x'a'iyotix ta atojol te xniket k'in yu'un te nujpunele. Aunke te bayal yipik ta balmilal te jchonbajeletik awu'une, sok la alo'lay ta spasil te nasionetik sok te ma lekuk poxetik yuun pukuje —xchi me.

²⁴Yu'un te ba muk'ul jteyklume la yich' malel a te xch'ich'el j'alwanejetike, sok te mach'atik ayik yu'un te Diose, y sok ta spasil te mach'atik lajemik ta milel ta balmilale.

Apocalípsis 19

¹Ta patil la ka'iy yipalik ta tulan k'op te bayalik ta ch'ulchan, te jich la yalik: —¡Ay ta albeyel ta ich'el ta muk' te Kajwaltike! Te kolele ja' yu'un te Dios ku'untike. Ay slekilal sok ay spoder.

²Porke stukel toj ya xchapawan y sok bats'i jich. Yu'un la ya'beyix kastigo te mera jmulawil ants te la yixlan ta kremiwejel te balmilale. A'botix stoj te la smilbey te mach'atik j'a'teletik yu'un te Diose —xchiik.

³Te nax a la yalik xan: —¡Ay ta albeyel ta ich'el ta muk' te Kajwaltike! Te xch'ailel te muk'ul jteyklume ni jaymel ya xkom te xtomomet ya xmoe —xchiik.

⁴Y te beintikuatro ta tul te lom mamalikixe y sok te chaneb te tut kuxajtike la skejan sbaik k'alal ta lum, y la yich'ik ta muk' te Diose te nakal te ba ay te smuk'ul snaktajibe. Y la yalik: —Jichuk. Ay ta albeyel ta ich'el ta muk' te Kajwaltike —xchiik.

⁵Te ba ay te smuk'ul snaktajibe ay a chiknaj jun k'op te la yale: —Albeyaik slekilal te Dios ku'untike ta apisilik, ch'in ta muk', te ja'ex te abatex y te ya awak'ik ta jkuentae te Diose —xchi.

Te k'in yu'un nujpunel yuun te Ch'in Karnerae

⁶Jich a ka'iy xan te jachik ya'iyel tut'il sk'op bayal gente, jachik tut'il sk'op nojel-ja' y sok te lom tulan xpumete. Ya yalik: —Ay ta albeyel ta ich'el ta muk' te Kajwaltike, porke lijkix ta pasaw ta mantal te Kajwaltike, te Dios ku'untik te spasil ya xju' yu'une.

⁷Junuk ko'tantik sok ayuk me sbujts ko'tantik te ya kalbetik te slekilale. Porke la staix yorail te nujpunel yu'un te Ch'in Karnerae. Te mach'a ya xnujpun soke chapalix.

⁸Ak'talanbotix ta slapel te lino pak' te ben finoe, te limpio ay, sok te xlemlune — xchiik. Porke te lino pak'e ja' seña te toj te tut ya spas te mach'atik yu'un te Diose.

⁹Te ángele la yalbon: —Ts'ibaya to: “Ben tsa'am slekilik te mach'atik ik'talanbil ta k'in yu'un nuypunel yu'un te Ch'in Karnerae” —xchi. Sok la yal xan: —Te k'opetik to bats'i jich yu'un te Diose —xchi.

¹⁰La jkejan jba ta yok te ángele, yu'un ya kich' ta muk'. Pero te ángele la yalbon: —Ma x'apas jich. Yu'un te jo'one yaj-a'telon euk te Diose, jich mismo te tut'il ja'ate y sok te awermanotak te sigue jun yo'tanik ta yalel ta jamal te sk'oplal Jesuse. Ja' me x'awich' ta muk' te Diose —xchi. Yu'un te sk'oplal te Jesuse ja' ya x'albot ta yo'tanik te mach'atik j'alwanejetik yu'un te Diose.

Te mach'a kajaal ta sakil kawue

¹¹La kil jamal te ch'ulchane, y te' chiknaj jkojt sakil kawu a. Y te mach'a moem aye: “Jun Yo'tan” y “Bats'i Jich” te sbiile. Porke ta stojil ya spasawan ta mantal y ya xju' yu'un tsalaw.

¹²Te site xlemlajan jachik tut'il xlaplun k'ajk'. Yich'oj ta sjol bayal koronaetik, y yich'oj jun biilil te ts'ibabil te stukel nax sna'oje.

¹³Yich'oj spalala sk'u'-spak' te k'oem ta ch'ich'e. “Sk'op Dios” xchi te sbiile.

¹⁴Ts'aklibil yu'un bayal soltaroetik te ay ta ch'ulchane. Slapojik lino pak te ben fino sok te limpio aye, y moemik ta sakil kawuetik.

¹⁵Ya xlok' ta sti' jun puñal te beno yee, yu'un ya yejchentes a te nasionetike. Ya spasawan ta mantal sok sbaston tak'in ta stojolik. Ya me ya'be yich'ik kastigo, jachik tut'il ya spits'ot ta tek'el te ya'lel uvae. Y ya me yak'talanbe yuch'ik te bino yu'un te tulan wokole, ja' te kastigo ya xtal ta stojol Dios te spisil ya xju' yu'une, yu'un ma xkujchix yu'un te tut ma lekuk ya spasike.

¹⁶Te ba spalala kamixe y sok te ba ya' ts'ibabil a te jich ya yale: “Muk'ul Rey yu'un reyetike, y Muk'ul Ajwalil yu'un ajwaliletike”, xchi te sbiile.

¹⁷Y la kil jtul ángel te te' tek'el te ba ay te k'ajk'ale sok spuensa ya x'awun ta stojol spisil te mutetik te ya xwil ta yolil ch'ulchane: —La'ik, tsoba abaik tal yu'un ta swe'el te we'elil xchapoj te Diose.

¹⁸Yu'un ya awe'ik te sti'balul reyetike, sok te sti'balul statal soltaroetike, y sok te sti'balul te tulan genteetike. Sok te sti'balul kawuetike y sok te sti'balul te mach'atik moem aye, sok sti'balul spisil genteetik, me libre aylan o aylan ta mosoil, ch'in ta muk' —xchi.

¹⁹La kil te chanbalam te xi'bentik sbae y sok te reyetik ta balmilal sok te soltaroetik yu'une te sts'oboj sbaik ta pleto ta skontrainel te mach'a moem ta sakil kawue y ta skontrainel te soltaroetik yu'une.

²⁰Te chanbalam te xi'bentik sbae la yich' tsakel, jun nax sok te falso alwanejetik te la yak'ik ta ilel seña milagroetik ta stojole. Ta skuenta te señailetik abi, te falso j'alwanejetik ju' yu'un slo'layel te mach'atik la sk'an a yich'beyik te smarka te chanbalam te xi'bentik sbae y te la yich'beyik ta muk' te slok'ole. Jich te chanbalam te xi'bentik sbae y sok te falso alwanejetike kuxul a ch'ojtalanot ochel ta k'ajk' te yipal ta tilel sok asufree.

²¹Y te yanetike, miltalanot ta puñal te ya xlok' ta sti' te mach'a moem ta kawue. Y spisil te mutetike noj xch'ujtik yu'un te la swe'beyik sti'balul te mach'atik chamenike.

Apocalípsis 20

Te jmil ja'bile

¹La kil jtul ángel te yipal tal ta koel ta ch'ulchane. Yich'ojbe syaweal te mam ch'ene y sok yich'oj jlijk mam kadena ta sk'ab.

²Te ángel to la stsak te chanbalam te xi'bentik sbae, ja' te antibo chan te pukuj sok Satanas sbiile, y la xchuk ta kadena jmil ja'bil.

³La xch'oj koel ta mam ch'en te ba la sts'us jilele. Y la ya'be jilel jun seyo te ba spuertaule, yu'un ma'yuk ya slo'layix a te nasionetike ja' to teme k'ax te jmil ja'bile. Teme ts'akay te jmil ja'bile, ya me skolesot tal lok'el jun chebuk k'aal.

⁴La kil muk'ul naktajibaletik, y te mach'atik nakajtik te' ae, ja' te mach'atik yich'oj ya'telik ta chapawe. Sok la kil xan te xch'ulelik te mach'atik te set'alanbot sjol yu'un te jun yo'tanik a yalik ta jamal te sk'oplal Jesuse y sok te sk'op Diose. Te stukelike ma'yuk a yich'ik ta muk' te chanbalam te xi'bentik sbae ni te slok'ole. Ni ma' sk'an a yich'beyik te smarka ta sti'sbaike o ta sk'abike. Y la kil te ch'akuxik xane, y la sjoyinik ta ajwalil jmil ja'bil te Cristoe.

⁵Pero te yanetik xan te chamenixe ma' cha'kuxik a, ja'to te ts'akay jmil ja'bile. Ja' to ja' te primero cha'kuxele.

⁶Ben tsa'am slekilik te mach'atik ay ta skuentaik te primero cha'kuxele, yu'un ja'ik te yu'unik Dios stukelike. Te xcha'melal lajele ma tut ya x'utotikix yu'un a. Sino ke ja'ix saserdoteetik yu'un a te Diose y sok te Cristoe, y ya me sjoyinik ta ajwalil jmil ja'bil te Cristoe.

La yich' tsalel te pukuje

⁷Te k'alal ts'akayix a te jmil ja'bile, te pukuje ya skolesot te ba chukule.

⁸Y ya xlijk slo'lay te nasionetik ta spisil te balmilale, ja' te Gog y Magog sbiilike. Sok ya me stsob tal ta guerra te soltaroetik yu'une, te lom bayal te jachik tut'il sji'al te mare.

⁹Jich moik bael ta ba sjoylejale te balmilale. Y la sjoyik te ba stsoboj sbaik te mach'atik yu'un te Diose, y sok te muk'ul jteyklum te k'ux ta yo'tan stukele. Pero a'bot tal koel k'ajk' ta ch'ulchan yu'un te Diose, y laj ta k'ajk'el ta spasil.

¹⁰Y te pukuje, te lo'laylanbil yu'une, ch'ojot ochel te ba yipal ta tilel k'ajk' sok asufree, te' ba ch'ojtalanbil ochel euk te chanbalam te xi'bentik sbae y sok te palso j'alwanejetike. Te' me ya yilik swokolik a k'ajk'al ajk'ubal ta sbajtel k'inal.

Ay ich'el ta k'op te ba ay te mam muk'ul sakil naktajibale

¹¹La kil jun mam muk'ul sakil naktajibal, y te mach'a te' nakal aye. Ta sit lok' bael ta anel ta stojol te ch'ulchan sok te balmilale, y ni ma' ba staikix slumarik a.

¹²Y la kil te animaetike, ch'in ta muk', tek'ajtik ta sit te muk'ul naktajibale. Y la yich' jamel te libroetike, y sok te jun xan libro ja' te slibroil te kuxlejale. Te animaetike ich'talanot jkuenta chikan te tut spasojike y sok te tut ts'ibabil te ba libroetike.

¹³Te mare la yak' entregal te mach'atik te chamenik aye. Te lajele y sok te yawil animaetike la yak' entregal te mach'atik te'eyik aye. Y spisilik a ich'talanot jkuenta ta juju-tul, chikan te tut spasojike.

¹⁴Te nax a te lajele sok te yawil animaetike la yich'ik ch'ojel ochel ta k'ajk' te ba yipal ta tilele. Te k'ajk' te yipal ta tilele ja' te xcha'melal lajele.

¹⁵Y te' ch'ojtalanot ochel a te mach'atik ma ts'ibalanbiluk sbilik te ba libro yu'un kuxlejale.

Apocalípsis 21

Te ach' ch'ulchan y te ach' balmilale

¹Ta patil la kil jun ach' ch'ulchan y jun ach' balmilal. Porke te primero ch'ulchan y te primero balmilale ch'ayikix bael, y jich ek'a te mare.

²La kil ch'ul muk'ul jteyklum, ja' te ach' Jerusaleme, te yipal tal ta koel ta ch'ulchan ta stojol te Diose. Lek chapal jachik tut'il ach'ix te ya xnujpune.

³Y la ka'iy jun tulan k'op te te' tal ba ay te muk'ul naktajibale, te jich a yale: “Dios nainemix ta yolil te genteetike. Ayix sna ta yolilik. Y te stukelike jteyklum yu'un Dios ya xk'otik, sok mismo te Diose te ay ta yolilike, ja' Dios ya xk'ot yu'unik.

⁴Ya me skustalanbot ya'lel sitik yu'un. Y ma me ayukix lajel a, ni ok'el, ni ajtal-o'tan, ni tut k'ux. Porke spasil te tut ay ta nail toe, ch'ayix bael”, xchi.

⁵Te mach'a te te' nakal ba ay te muk'ul naktajibale, la yal: “Jo'on ya jpas ta ach' spasil te tutik aye”, xchi. Sok jich a yalbon: —Ts'ibaya te tut la kale. Porke te k'opetik to bats'i jich. Ayuk me smuk'ul awo'tan te jich ya xk'ot ta pasele —xchi.

⁶Ta patil la yalbon: —Ju'ix ta pasel jo'on te ayon ta slijkibale y sok ta slajibale. Te mach'a takin yo'tane, ta majtanil ya me ka'be yuch' te lok'i-ja' yu'un te kuxlejale.

⁷Te mach'a ya xju' yu'un tsalawe ya me x'a'bot yu'unin spasil te tutik ay. Y jo'on me Dioson ya xk'oon yu'unik y te stukelik kal-jnich'an ya xkotik.

⁸Pero te mach'atik ya xi'ike, sok te mach'atik ma xch'uunonike, sok te mach'atik p'ajbil te tut ya spasike, sok te mach'atik ya xmilwanike, sok te mach'atik ya s'antsiwejike, sok te mach'atik ya snopik yak'el pox ta skuenta pukuje, sok te mach'atik ya yich'ik ta muk' te lotil diosetike, y sok spasil te lo'lawanejetike, te stukelike ya me staik bael ch'ojel ochel ta k'ajk' te lom tulan yipal ta tilel sok asufree, te ja' te xcha'melal lajele —xchi.

Te ach' Jerusalene

⁹Tal jtul ta sjuktulul te angeletike te yich'ojik te jukeb basoetik te nojel ta jukkaj te último tulan wokoletike. Y la yalbon: —La'. Ya kak' awil te ach'ix te ya xnujpun sok te Chin Karnerae —xchi.

¹⁰Y te tut la ya'bon kil te Espiritue, ja' te la yik'on bael te ángel ta jun muk'ul wits te lom toyole. Y la ya'bon kil te mam muk'ul jtejklum, ja' te Ch'ul Jerusalene, te yipal tal ta koel ta ch'ulchan ta stojol te Diose.

¹¹Te muk'ul jtejklume, xlemlun yu'un te xojobil te Diose. Te xlemete jachik tut'il jun ton te ben tsa'ame, ja' te jaspe-tone, te jich tut'il te espejo te chikan k'inal aye.

¹²Te sjoylejal te muk'ul jtejklume ay smam makte'al ton y lom toyol. Ay lajchayeb puertaetik y ta jujun te puertae ay jtul ángel a. Te ba ay te puertaetike te' ts'ibalanbil sbiilik a te lajchaytijk' sts'umbal Israele.

¹³Ay oxeb puertaetik ba stojil xlok' tal k'ajk'ale, oxeb ta stojil norte, oxeb ta stojil sur y oxeb ta stojil xch'ay k'ajk'al.

¹⁴Te smakte'al ton te muk'ul jtejklume ay yich'oj lajchayeb tonetik yu'un yiptajib, te te' ts'ibabil sbiilik a te lajchaytul apostoletik yu'un te Ch'in Karnerae.

¹⁵Te ángel te yipalon sok ta k'ope, yich'oj jun jalal te pasbil ta oroe, yu'un ya sp'is a te muk'ul jtejklume, sok te puertaetike, y sok te smakte'ale.

¹⁶Te muk'ul jtejklume cuadrado ay, pajal ay te snajtlejale sok te sjamlejale. Te ángele la sp'is sok te sjalal te muk'ul jtejklume: lok' dos mil dosientos kilometros te sp'isile. Pajal nax te snajt'ile, te stoylejale y te sjamlejale.

¹⁷Te nax a la sp'isbe te smakte'al tone: lok' sesenta y sinko metros. Te ángele jicha tuun yu'un te tut'il ay sp'isil yu'un te gentee.

¹⁸Te smakte'ale pasbil ta jaspe-ton, y te muk'ul jtejklume pasbil ta puro oro, jachik tut'il espejo te ben limpioe.

¹⁹Te tonetik te yiptajib te smakte'ale lek chapbil sok spisil ta jkaj tonetik te ben tsa'amike. Te primero sok jaspe, te xche'bal sok zafiro, te yoxebal sok ágata, te xchanebal sok esmeralda,

²⁰te yo'ebal sok ónice, te swakebal sok cornalina, te sjukebal sok crisólito, te xwaxkebal sok berilo, te sbalunebal sok topacio, te slajunebal sok crisopraso, te xbuluchebal sok jacinto, te xljachayebal sok amatista.

²¹Te lajchayeb puertaetike pasbil ta lajchayeb perlaetik; te jujun puertae chapbil ta juju nax perla. Y te muk'ul kaya yu'un te muk'ul jtejklume, pasbil ta puru oro, jachik tut'il espejo te chikan k'inal aye.

²²Ma'yuk a kil templo a te ba muk'ul jtejklume, porke ja' templo yu'un te Kajwaltike, ja' te Dios te spisil ya xju' yu'une, y sok te Chin Karnerae.

²³Te muk'ul jtejklume ma puersaukix yu'un te k'ajk'ale ni te xjobil ue. Porke ja' ya sakutes te xjob yu'un te Diose, y te sakil k'inal yu'une ja' te Ch'in Karnerae.

²⁴Te nasionetik te kolemique ya xbeenik ta sakil k'inal yu'un, y te mach'atik reyetik yu'un te balmilale ya me yak'ik entregal te sk'ulejalik te ba muk'ul jtejklume.

²⁵Te spuertaule mak' sts'us ta k'ajk'altik, y te ba aye ma'yukix ajk'ubal a.

²⁶Ya me yak'ik entregal te sk'ulejalik y sok te slekilal te nasionetike.

²⁷Pero ma xju' ya x'och te'a te tut ma lekuke, ni ma xju' ya x'och te'a te mach'atik ya spasik te tut ma tsa'amuke sok te jlo'lawanejetike. Ja' nax ya x'och te'a te mach'atik ay ts'ibabil sbiilik te ba libro yu'un kuxlejal yu'un te Chin Karnerae.

Apocalípsis 22

¹Te ángele la ya'bon kil jun sakil uk'um, te ja' yu'un kuxlajele. Ben klaro jachik tut'il espejo. Y te' ya xlok' tal ba ay te smuk'ul naktajib te Diose y sok te Ch'in Karnerae,

²sok ya xbeen bael ta yolil te smuk'ul kayaul yu'un te muk'ul jtejklume. Y ta juju-jejch te uk'ume yipal ta ch'iel te te' yu'un kuxlejale, te ya yak' sit ta jujun ue, ja' xyal, te lajchaymel ya yak' ta ja'bile. Y te ya'nimal te'e ya xtuun yu'un ya slekutes a te nasionetike.

³Ni ma'yukix te'a te tut ya x'ak'ot bael ta ch'ayele. Te smuk'ul naktijib te Diose y sok te ch'in karnerae te ay ta yolil te muk'ul jtejklume, y te j'a'teletik yu'une ya x'ich'ot ta muk' yu'unik te'a.

⁴Ta sit ya yilbeyik sit te Diose, y yich'objbeyik sbiil ta sti'sbaik.

⁵Ma'yukix ajk'ubal te' aye y te mach'atik te kuxajtik aye ma puersaukix yu'un slusil te lamparae ni te skeaw k'ajk'ale. Porke ja' ya yak' sakil k'inal te Kajwaltik Diose, sok sbajtel k'inal ayik ta ajwalil.

Xnopetix ya xtal te Jesucristoe

⁶Te ángele la yalbon: —Te k'opetik to bats'i jich, y ya xju' ya xch'uun awo'tan te jich ya xk'ote. Te Kajwaltik Diose, te la skuentainbe yo'tan te j'alwanejetike, la stikon tal te ángel yu'une, yu'un ya ya'be yil te yaj a'teletik te tut xba k'otuk ta pasel —xchi.

⁷La yal te Jesuse: —Ya me xtalon ta ora. Ben tsa'am slekil te mach'a ya yak' ta jkuenta te sk'oplal te tut ts'ibabil li' ba libro to —xchi.

⁸Jo'on Juanon la kil y la ka'iy te tutik to. Y ta patil te la kiltalan y te la ka'ilane, la jkejan jba ta yok te ángele te la ya'bon kile yu'un ya kich' ta muk.

⁹Pero stukel a yalbon: —Ma me apas jich. Yu'un jo'on j'a'telon yu'un euk te Dios, jich mismo tut' ja'ate, y sok te awermanotak te j'alwanejetike, y ta spisil te mach'atik ya yak' ta jkuenta te tut ts'ibabil li' ba libro to. Ja' me ya awich' ta muk' te Diose —xchi.

¹⁰Sok la yalbon xan: —Ma me amuk ta awo'tan te sk'oplal te tuti' yalbelat te ts'ibabil li' ba libro to. Porke ya xtijilajix tal te tiempoe te ya xk'ot ta pasele.

¹¹Te mach'a ma' tsa'amuk tut ya spase, a me spas bael; y te mach'a ma lekuk yo'tane, sigueuk sok te ma lekuk yo'tane. Pero te mach'a lek yo'tane, a me spas bael te tut leke; y te winik te tojutesbilix yu'un te Diose, sigueuk me jun yo'tan —xchi.

¹²Te Jesus la yal: —Jich. Ya me xtalon ta ora. Y ya kich' tal te majtanil te ya ka'be ta juju-tul chikan te tut spasoje.

¹³Jo'on te ayon ta slijkibale y sok ta slajibale. Ayon ta neelal to sok ta patil to, jich tut'il te A sok te Z —xchi.

¹⁴Ben tsa'am slekil te mach'atik ya sak' te sk'u'-spak'ike yu'un ya xk'ot ta skuenta ek'a te te' yu'un te kuxlejale. Jich me ya xju' ya x'och te ba ay te puertaetik yu'un te muk'ul jtejklume.

¹⁵Pero ya me xjilik ta fuera te mach'atik ma lekuk yo'tanike, sok te mach'atik ya snopik yak'el pox ta skuenta pukuje, sok te mach'atik ya s'antsiwejike, sok te mach'atik ya xmilawanike, sok te mach'atik ya yich'ik ta muk' te lotil diosetike, y spisil te mach'atik ya sk'upinik spasel te lote.

¹⁶La yal xan te Jesuse: —Jo'on Jesuson te la jtikon tal te ángel ku'une yu'un ya yal ta jamal ta spisil to ta stojol te juju-tijk' hermanoetike. Jo'on slujp k'oemon te sts'umbal te jDavide. Jo'on te ek' te ya xjobin ta ben sabe —xchi.

¹⁷Te Ch'ul Espiritue y sok te mach'a nujpunemix sok te Ch'in Karnerae ya yalik: “La.” Te mach'a ya ya'iye, a me yal: “La.” Y te mach'a takin yo'tane, y te ya sk'ane, a me taluk y a yuch' te ja' yu'un kuxlejale ta majtanil nax.

18 Ta spisil te mach'atik ya ya'iybeik te sk'oplal te tuti' ts'ibabil li' ba libro to, ya me kalbe ta jamal: Teme ay mach'a ya ya'be ch'inuk sjoy te tutik jich ay to, Dios me ya xbayaltesbot yu'un te wokoletik te li' ts'ibabil li' ba libro to.

19 Y teme ay mach'a ya slok'es ch'inuk te sk'oplal albil te ts'ibabil li' ba libro to, Dios me ya slok'esbot yu'un te tut ay ta skuenta te te' yu'un kuxuyinele y sok te ch'ul muk'ul jtejklum te li' ts'ababil ba libro to.

20 Te mach'a yalójix ta jamal to, ya yal: —Bats'i jich ya me xtalón ta ora —xchi. Jichuk. La', Kajwal Jesus.

21 Te Kajwaltik Jesuse a me ya'beyex te slekilal ta atojolik ta apisilik te ja'exe. Jichuk.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira
2021, Vitória/ES - Brasil